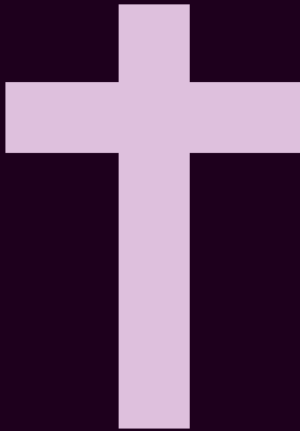

Wakita á Dadaamiya

La Bible en wandala

Wakita á Dadaamiya

La Bible en wandala

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Wandala)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
dec75dd5-4784-5059-aa00-668d508a6b0d

Contents

Gavge-aha	1
Mata	84
Markus	146
Luka	186
Yuhanna	253
Slera-aha	299
Rauma-aha	360
1 Kaurintus-aha	391
2 Kaurintus-aha	420
Galatiya-aha	439
Aifaisus-aha	449
Filipi-aha	459
Kaulausiya-aha	466
1 Taisalauniki-aha	473
2 Taisalauniki-aha	479
1 Timaute	483
2 Timaute	491
Titus	497
Filaimaun	501
Ibraniņkau-aha	503
Yakuba	525
1 Piyer	532
2 Piyer	540
1 Yuhanna	545
2 Yuhanna	553
3 Yuhanna	555
Yahuda	557
Wahayu	560

GAVGE-AHA

A nderan estuwa Dadaamiya duksa bademme

¹ Am fakta, Dadaamiya a ndere samayaha antara haha. ² Haha bademme ba yalaŋŋe, ndza baaka ba naàzara keni aàtekwa, a hedetaa ba tabedammire yawaha, Shedekwe aà Dadaamiya anƙwa aà ja d̄aba argina.

³ A ba Dadaamiya: A gevge parakkire. A gevhe ge parakkire. ⁴ Dadaamiya aà zhara parakkire na shagera jipu. Daaci a tegaa tara parakkire an tabedammire. ⁵ Parakkire a d̄ahanaa an vaàha, tabedammire a d̄ahanaa an vayiya. Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una ŋanna hare ge zuŋŋwire.

⁶ A ba Dadaamiya: A gevge an tega dagave aà yawaha ge dise nakwahaatare. ⁷ A gevhe ge dagave aà yawaha. Daaci Dadaamiya a magaa dagavaha ŋanna, a tegaa dagave aà yawaha na am aha antara yawaha na aàtire. ⁸ Dadaamiya a d̄aha dalbe na aàdetire: Samaya. Una ŋanna keni a gevhe. Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una ŋanna hare ge buwire.

⁹ A ba Dadaamiya: A jarammeje yawaha na am ekte aà samaya na bademme aà dem slede palle, geni a jesarje dalbe na an ula. Una ŋanna keni a gevhe. ¹⁰ Dalbe na an ula na Dadaamiya a d̄ahanaa an haha. Dalbe na jarammeje yawaha aàtekwa na waà, a d̄ahanaa an haye. Dadaamiya a naa una ŋanna shagera jipu. ¹¹ Daaci a ba Dadaamiya: Haha a sansese essebaha antara slapaha taà an wulfaha am itare, antara nafaha na aà ya egdzere taà an wulfahaatare, jaba a duksaha ŋanna bademme. Una ŋanna keni a gevhe. ¹² Slerekke haha a sanse masaha, antara slapaha, ma uwe keni taà an wulfaha am itare. Nafaha keni ba estuwa, jeba a nafaha gergere, ma urara keni taà aà ba an wulfahaatare bademme. Dadaamiya a naa una ŋanna shagera jipu. ¹³ Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una ŋanna hare ge keyire.

¹⁴ A ba Dadaamiya: A gevge parakkiraha ate samaya, ge tega tara vaàha antara vayiya. Una ŋanna aà gev nalaamaha ge maàraà sartaha, vaàhaha, antara ivaha. ¹⁵ Parakkiraha ŋanna a gevge ate samaya, ge maàraà parakkire aàsete haha. Una ŋanna keni a gevhe. ¹⁶ Dadaamiya a magaa parakkiraha sadadde buwa: Palle waà, yaikke jipu, ŋane aà maga sleksiraara am vaàha, cekwaara keni aà maga sleksiraara an vayiya antara terlyakwaha. ¹⁷ Dadaamiya a puwateraa ate samaya ge maàraà parakkire aàsete haha, ¹⁸ geni taà maga sleksiraatare vayivacika, antara ganakini taà teganaa itare dagave aà tara parakkire, antara tabedammire. Dadaamiya a naa una ŋanna shagera jipu. ¹⁹ Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una ŋanna hare ge ufadire.

²⁰ A ba Dadaamiya: A demda yawe ba ŋga am naàzena an shifa, a ngyairngye yiyaha aà dem samaya. Una ŋanna keni a naba gevhe. ²¹ Dadaamiya a ndere dabbaha sadadde antara naàzu an shifa aà zlala am yawe bademme. Daaci yawe a fantau ge yaà jeba duksaha gergere baaka zlaktaara. A nderehe zlaŋe aàdaliye yiyaha taà an lyakwahaatare, jebahaatare keni gergere bademme. Dadaamiya a naa una ŋanna shagera jipu. ²² A gaterar barka, a ba ŋane: Yawtiya, gawevge ba kwakya, hyaiwemhye am hayaha bademme. yiyaha keni hyairemhye am hude aà

duniya bademme. ²³ Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una nanna hare ge ilyebire.

²⁴ A ba Dadaamiya: Haha a sansese naàzena an shifa ate haha bademme. Dabbaha, naàzena àà hulmba am haha ira naàzena an shifa ate haha bademme, ma uwe keni jeba gergere bademme. Una nanna keni a naba gevhe. ²⁵ Dadaamiya a magaa estuwa dabbaha àà kaamba jeba gergere bademme, dabbaha àà haà keni jeba gergere ira naàzu àà hulmba am haha keni jeba gergere bademme. A naa una nanna shagera jipu.

²⁶ Daaci a ba Dadaamiya mazlaara waà, nderaumindera urimagwe ate nderaamiya, àà gaàraàva an miya. Daaci àà kwaranaà nane kelfaha am haye, yiyaha àà samaya, dabbaha, naàzu àà hulmba am haha ira duksaha umele na ate haha bademme.

²⁷ Daaci Dadaamiya a nderehe urimagwe, a nderanaa ate nderaara, àà gaàraàva an nane. A nder zhele antara mukse. ²⁸ Dadaamiya a gaterar barka, a ba nane àà elvan ge itare: Yawtiya, gawevge ba kwakya, hyawtehye ate haha bademme, fawansarfe keni. Magawmaàga sleksiraakure ate kelfaha am haye, ate yiyaha àà samaya, ate dabbaha na ate haha bademme. ²⁹ A ba Dadaamiya àà elvan ge itare: Bademme a naàzena a kyesaa am haha, antara wulfahaatare bademme, antara nafaha na àà yaà egdzere antara wulfahaatare bademme, una nanna naàza zaakure. ³⁰ Ge dabbaha na ate haha bademme, ge yiyaha àà samaya bademme, ge naàzena àà hulmba am haha bademme ira naàzena ni àà puwa shifa bademme na, ya vaterete masa aàjwasla, una nanna naàza zaatare. Una nanna keni a gevhe àà ba ate una nanna.

³¹ Dadaamiya a naa nazena a maganaa nane bademme shagera jipu. Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una nanna hare ge unkwahire.

2

¹ Dadaamiya a zlanaa estuwa slera a ndera samaya antara haha ira naàzu am itare bademme. ² Am hare ge vuyire, am bademme a slerahaara zlauzle, a puwansehe vacite nanna. ³ Dadaamiya a gaa barka am hare ge vuyire, a ganve cufedfe. Acaba a puwanse vacite nanna am sleraha bademme ge ndera duksa bademme.

Urimagwe am fe àà Adnin

⁴ Kwaya nane labare àà tara samaya an haha am sarte na a nderater-ndera Dadaamiya. Am sarte na ni Dadaamiya nder samaya antara haha waà, ⁵ zlafe ndza baaka nafa ate haha emtsaade, ndza baaka slapaha àà kaamba emtsaade, acaba zlafe Dadaamiya Yaakadada fantauka ge hya yawe aàsete haha. Am sarte nanna zlafe ndza baaka urimagwe ge herda haha. ⁶ Amaà ndza anjwa yire àà yawe àà segashe am haha, a remanaa nane haha bademme.

⁷ Daaci Dadaamiya Yaakadada a nder urimagwe an berbere àà haha, a fem effeya àà shifa am nane àà kya ektare, daaci urimagwe a gev estuwa an shifa.

⁸ Am igaara maa, Dadaamiya Yaakadada a de icese fe am Adnin, àà dem dalbe àà gedi, a de njanaahe aàhuwa urimagwe na a nderanaa nane.

⁹ Dadaamiya Yaakadada a fantau ge sanse nafaha jeba gergere am haha,

aà yaà egdzere shagera, emtake ge ezza. Am dagave aà fe ñanna maa, a sanse nafa aà shifa, antara nafa aà diya shagerire antara shagerkire.

¹⁰ Am Adnin ñanna maa, a naba sesehe ge yawe, a magaa guwa yaikke antara yawe aàtekwa, aà vantaà ñane lailaidfìre ge fe ñanna. Fantau aà ba am Tate ñaana, guwa yaikke na a naba tagire, a magaa guwaha umele ufade. ¹¹ Zhera aà zunjwire aà guwaha ñanna Pisaun. A jantaava ñane ge haha aà Hawila, anjwa dindar am haha ñanna. ¹² Dindar aà larde ñanna an daradza jipu. Anjwa zlabè naàzase navawaara am haha ñanna, antara jeba nakwa umele an daradza jipu, zhera aà nakwa ñanna aunikis. ¹³ Zhera aà buwire aà guwaha ñanna Gihaun. Guwa ñanna keni maa, a de jantaave ge haha aà Kus katakappe. ¹⁴ Zhera aà keyire aà guwaha ñanna Hidakail. ñane una aà kela am larde aà Asura am dalbe aà gedfì. Zhera aà ufadfire aà guwaha ñanna Aifratìs.

¹⁵ Daaci Dadaamiya a eksetaa urimagwe ñanna, a njanaahe am fe ñanna am Adnin na, geni aà ehherfa, aà effufa. ¹⁶ Naàwa naàzena ni a faara Dadaamiya Yaakadada ge urimagwe: A ba ñane aà elvan ge ñane: Nafaha na am faha na bademme, ezza ba seke una aà katana ervaunfaanya. ¹⁷ Amaà nafa aà diya shagerire an shagerkire na waà, zeka. Adaba vacitu maà de zakuze, emtsaanya keni ba vacite ñanna.

¹⁸ A ba Dadaamiya Yaakadada: Urimagwe maàki baaka ura taà nja kerde waà, shagerka. Yaà maganaamaga slemelanumele, aà garava aà ba antara ñane. ¹⁹ Dadaamiya Yaakadada a ndere dabbaha aà kaamba bademme, antara yiyaha aà cena d'aha na ni watse aàd'ahatera ñane. Bademme a nazena an shifa, ma a d'ante estara keni aà gev ba zheraara. ²⁰ Urimagwe a fafete zheraha aà dabbaha aà haà, antara dabbaha aà kaamba ira yiyaha bademme, amaà shanka una ta kalkale antara ñane ge melanumele. ²¹ Daaci Dadaamiya Yaakadada a naba far jeba paàhaàre na jauje ge ndzedfa ge urimagwe, a naba pu hare. Dadaamiya Yaakadada a tefese hyaihye aà slerpaara palle, a hefete sledfaara an hyuwa.

²² Dadaamiya Yaakadada a magaa mukse an hyaihye aà slerpa ñanna a sanse am urimagwe na, a danaàn ge urimagwe. ²³ Ba a puwete icaara ate ñane urimagwe waà, a ba ñane aà ba an kaà kwara: Yawwaa, kwaye una kwa waà, palle aà hyaihyahaaruwa antara hyuwa aà vuwaaruwa. ñane waà, taà d'ahana an mukse, adaba ta sanse am zhele.

²⁴ Adaba una ñanna zhele aà yaà tara eddenaara an emmenaara, taà maàslava antara muksaara, taà gev vuwa palle. ²⁵ Urimagwe antara muksaara bukerde taà an ukhyiye dey, amaà waterka zherwe.

3

Urimagwe fansarka ge Dadaamiya

¹ Am dabbaha aà kaamba na a nderanaa Dadaamiya Yaakadada bademme waà, a jaterwa ba zahe an yaimyaimire. Zahe a de ndavanu ge mukse, a ba ñane: Ba jirire a banba Dadaamiya geni zauka egdzara aà nafaha na am fahe na bademme? ² A ñwanante ge mukse, a ba ñane: Egdzara aà nafaha na am fe bademme ñaà ezza. ³ Sey ba egdzara aà nafa na kwa ya ñane am dagave aà fe na waà, a ba Dadaamiya zauka, fauka erva ate nafa ñanna geni emtsaweka. ⁴ A ba zahe aà elvan ge mukse na: Fida kwaà emtseka d'ekid'eki. ⁵ Dadaamiya diyaadiya ganakini maà

zakuruze egdze à nafa ñanna waà, à de wera icaakure, kwaà de gev ba seke ñane, kwaà de dzegwaàndzegwa dise shagerire antara shagerkire.

⁶ Mukse na àà zhara egdze à nafa na waà, à ba am ice keni zariya jipu, watse emtake ge ezza. Shagerire à egdze à nafa ñanna à naba vante enjkale ge ura. Daaci a naba enzlevaahe egdze à nafa ñanna, a zuhe, a vante ge zhelaara na atevege ñane na, ñane keni a naba zuhge. ⁷ Daaci a werte ge icaatare, ta naba diyeddiye geni taà an ukhyiye dey. Adaba una ñanna ta kazlevaa slape à nabugda, ta hefe nasheriraatare an ñane.

⁸ An icavaciya waà, taà cena ba maga à duksa, Dadaamiya Yaakadada ankwaa à jaà daba am hufe à fe. Tara zhele antara mukse shebareshefe am ice à nafaha, taà shebe àtuge Dadaamiya Yaakadada. ⁹ Dadaamiya Yaakadada a naba d'aha urimagwe, a ba ñane à elvan ge ñane: Kaà àama ka? ¹⁰ A ñwanante ge urimagwe, a ba ñane: Ya cenaa kwaraan'a am fe, iya yaà an ukhyiye dey, ad'aba una ñanna jija lyawa shebaneshefe.

¹¹ A ba Dadaamiya Yaakadada à elvan ge ñane: A ndaaka ware ganakini kaà an ukhyiye dey na? Emtu zakuze egdze à nafa na piyanaktepiya zeka à ba iya na? ¹² A ñwete ge urimagwe, a ba ñane: Ba mukse ñanna ka vitaa ka na waà, a vitaa ba ñane egdze à nafa ñanna, iya keni ya naba zuhe. ¹³ A ba Dadaamiya Yaakadada à elvan ge mukse: Ka magan ge uwe una? A ñwete ge mukse a ba ñane: A kediyaa ba zahe ate enjkale lauktu ya zu egdze à nafa ñanna.

¹⁴ Am iga àà una ñanna, a ba Dadaamiya Yaakadada à elvan ge zahe: Ekka ni magakanaamaga tsawe una waà, kaà an nyainye am dagave à dabbaha, antara naàza kaambaha bademme. Sey kaà zlala ate hufaan'a, kaà zaà ba haha haà a zlauwa estuwa shifaa'na am duniya. ¹⁵ Yaà femfa kelaadire am dagavaakure antara mukse na, am dagave à wulfahaan'a, antara wulfahaara. Wulfe àà mukse na à de hakaah'e ire ba kakakaca. Ka keni naba uwwa ate nadegadegaara.

¹⁶ A ba ñane à elvan ge mukse: Yaà kwakyakanvekwakya zlad'a àà yaà, kaà yaà egdzaraan'a am palasa. Sey kaà de kumte àà ba an kuma nja antara zhelaan'a, amaà ñane à de maga ba sleksiraara ate ka.

¹⁷ A ba ñane à elvan ge urimagwe: Ka yaa ba elvaaruwa, ka cenvaa elva à muksaan'a, ka naba zu egdze à nafa na piyanaktepiya, ya bakaa zeka na! Kwaye yaà nyainyainvenyainye haha ad'aba ka. Sey kaà shushe zlad'a cuuwe, lauktu kaà shaà nazu kaà ezza ate haha na, haà à zlauwa estuwe shifaa'na. ¹⁸ Haha àà sakanse ba dakaha antara masaha na baaka paydaara na, kaà de za ba slapaha am kaamba. ¹⁹ Sey àà sesse ngud'effire cuuwe ate wafkaan'a, lauktu kaà shaà nazu kaà ezza. Njaan'a ba una, dem sarte na maà eptsekpetsa zlafe adaliye àà dem haha, ad'aba ndza ya sakse àà ba am haha. Ekka iraan'a ka haha, kaà epts'a àà ba dem haha ñanna.

²⁰ Aadama a fete zhera àà muksaara Hawwa, ad'aba ñane gevge emmarge emnde na taà an shifa bademme. ²¹ Dadaamiya Yaakadada a magateraa naàza hef'a nasherire an gwagwa ge tara Naadama antara Hawwa muksaara, daaci a tsekwateremhe.

²² A ba Dadaamiya Yaakadada: Kina waà urimagwe gevge ba seke pallaamiya mazlaara, diyaadiya shagerire antara shagerkire. Shagera mi piyantepiya, àà feteka ervaara zlafe adaliye ate egdze à nafa àà shifa. Maàki zauze una ñanna à de nja an shifa dem ba ge d'ekid'eki. ²³ Ad'aba una ñanna Dadaamiya Yaakadada a ngyanse urimagwe am fahe àà Adnin

geni a ezlzala à de herdaara ate haha na ta sanse am kwa na. ²⁴ A ngyanse urimagwe, a tsatsaa Kairubaha am dalba àà gedí ge fahe nanna, taà an katsakar am erwa, àà mbe pelpele ba seke nara àà kara, taà ankwa ufa barama a dem tate àà nafa àà shifa na.

4

Kayinu antara Habila

¹ Am iga àà una nanna maa, Naadama a deza muksaara Hawwa, a shaa hufo, a ye egdzere zhele, zharaara Kayinu. A ba Hawwa: A shiyantaa ba Yaakadadaaruwa egdzere zhele na. ² A yehe zlafo adaliye umele, zharaara Habila, egdze a emmenjaara ge Kayinu. Habila gevge suni, Kayinu nane gevge sleherda. ³ Vacite umele, Kayinu a sanaa sadake ge Yaakadada am naàzena a vantaa uzaara. ⁴ Habila keni a de sanaa sadake ge Yaakadada am dabbahaara, a de sanaa ba emnde na ta zunjwe ge mamahaatara, taà an nasa jipu na. Dadaamiya Yaakadada hayanhaya Habila lyevalya sadakaara kani. ⁵ Amaà Kayinu waà, Yaakadada hyanka nane, lyyaaka sadakaara keni. Daaci jaaja erwaunde Kayinu na, àà kwasha feke. ⁶ A ba Yaakadada àà elvan ge nane: Labara àà jaka erwaunde kaà kwasha feke na? ⁷ Maà shagera maàgaana, watse ka kanteke ire. Maà shagerka maàgaana, kwaye haypa njanunje ge wakiyaana, bademme a wederaara àà ba ate ka. Amaà naàzena yaà bakanaà ya waà, gegga ba ka ndzedfa arge nane. ⁸ Daaci a ba Kayinu àà elvan ge egdze a emmenjaara Habila: Sawa mi zlala àà dem kaamba. Daraada am kaamba maa, Kayinu nanna a naba darge egdze a emmenjaara na an waava, a je shifaara.

⁹ A ba Yaakadada àà elvan ge Kayinu: AÀma egdze a emmenja Habila? A nwanante a ba nane: Diyanka ya, ya sle ufa egdze a emmerwa emtu? ¹⁰ A ba Yaakadada àà elvan ge nane: Azara una ka maganaa ka na? Ecena ba ngaa: Se shisha kyuwa àà uzhe àà egdze a emmenja àà sawa am haha. ¹¹ Kina waà, kaà an nyainye, baaka barkaana, ambane ba ka baaka ate haha nanna a shu uzhe àà egdze a emmenja na, ka puwanvaa ba ka an erwaana na. ¹² Kaà de herda, amaà watse àà yaiveye haha naampire na àà magateraàn ge emnde na. Kaà de jaà dfaa seke ba kuye, dammaru kaà de shanka tate na ni àà de ekhyekhya erwaundaana ààtekwa na.

¹³ A ba Kayinu àà elvan ge Yaakadada: Elva na demdeme jauje ge ndzedfaaruwa, yaà tsa sepanteke. ¹⁴ Vatena ngyaikisenjye am slede àà herda, ngyaikisenjye àà katafkaana keni bademme. Ganevge ba seke kuye, baaka tate àà tsaruwa dekideki ate haha na. Una aabi ma a shiyaa ware keni àà de jaà ba shifaaruwa? ¹⁵ A nwanante ge Yaakadada, a ba nane: baaka ura jagja dekideki. A ba nane: Ma ware una a je Kayinu, àà pelava an shifa vuye. Daaci Yaakadada a magaa nalaama ate Kayinu, geni ma ta jaa ire antara ware keni, eddaara a fanfeka erwa dekideki. ¹⁶ Am iga àà una nanna maa, a ezlzalaara ge Kayinu yiyiye an Yaakadada, kwaye a de nja am haha àà Naudi, àà dem gedfiyaara ge Adnin.

Egyahaanaara ge Kayinu

¹⁷ Kayinu a deza muksaara, mukse shansha hufo, a yese egdzere zhele zharaara Hanauk. Kayinu a ndere berni, a fete zhara àà berni nanna Hanauk, zhara àà egdzaara. ¹⁸ Hanauk a yese Irad, Irad a yese Maihuya'el, Maihuya'el a yese Maitusa'el. Maitusa'el a yese Lamaik. ¹⁹ Lamaik nane

a halante njwasha buwa. Palle zharaara Adda, palle na keni zharaara Jila.
²⁰ Adda a yese egdzere zhele, zharaara Yabal. njane eggyetare ge emnde a kumkum, taà nja aà ba am beraha aà kacakaca, taà an waldahaatare.
²¹ Zhara aà egdze a emmenjaara Yubal, njane eggyetare ge emnde a jaà gadzavera antara emnde a ferta nalgaita. ²² Jila keni a yese egdzere zhele zharaara Tubalkayinu, njane slejaà ekzla, aà jaànaà njane kazlana aà slera bademme, an verzhagane antara ire danjewe. Anjwa egdze a emmenjaara mukse, zharaara Naama.

²³ A ba Lamaik aà elvan ge njwashahaara, tara Adda antara Jila: Cenaucena naàwa yaà bakura elvaaruwa, kwa njwashahaaruwa ya Lamaik aàbi! Yawwaa, faufa hyema ba njaa ge cena elvaaruwa na. Iya Lamaik waà, maàki garifege ververe, iya yaà jaà shifa aà zhele palle. Maàki zariyuze an jaà, iya yaà jaà shifa aà egdzere zhele palle. ²⁴ Maàki ta cebaa zaala vuye ge pela hume a Kayinu waà, naàzaaruwa iya Lamaik zaala kul vuye ju vuye.

²⁵ Naadama a duhe zlafe aàdeza muksaara, muksaara a shaa huđe zlafe adaliye, a ye egdzere zhele, Hawwa a fante Saitu ge egdzaara, adaba a ba njane: A vitaa ba Dadaamiya egdzere zhele umele am slede aà Habila na jaaja Kayinu. ²⁶ Saitu keni a shaa egdzere zhele, a fete zharaara Ainaus, ta fantau aà ba am sarte njanna emndimagwaha ge d'aha zhara aà Yaakadada am maduwa.

5

Eggyahaara ge Naadama dem Nuhu

¹ Naàwa wakita na waà, aà tsaka wulfaha aà Naadama. Am sarte na Dadaamiya aà nderaà urimagwe, a nderanaa ate nderaara ge njane.

² A nderaterhe tara zhele an mukse, a gaterar barka, a vaterte zhara aà urimagwire ba vacite na ni a nderaterndera.

³ Yawe aà Naadama dermeke an kul keye am sarte na a shaa Saitu, egdze na ni a de eksa ba njane mazlanaaka ba tatara kini ate njane. ⁴ Am iga aà iva njanna a ye Saitu aàtekwa na waà, Naadama a magaa iva dermeke tise zlafe adaliye. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar njwasha. ⁵ Yawe aà Naadama bademme lauktu aà emtsa waà, dermeke maselmane an kul keye

⁶ Saitu a magaa yawe dermeke an ilyebe lauktu a ye Ainaus. ⁷ Am iga aà iva njanna a ye Ainaus aàtekwa na maa, Saitu a magaa yawe dermeke tise an vuye. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar njwasha. ⁸ Yawe aà Saitu bademme, dermeke maselmane an kelaawa ju buwa lauktu aà emtsa.

⁹ Ainaus a magaa yawe kul maselmane kalkale lauktu a ye Kaynan.

¹⁰ Am iga aà iva njanna a ye Kaynan aàtekwa na, Ainaus a magaa yawe dermeke tise an kelaawa jilyebe, a yayaa egdzar zaala umele antara egdzar njwasha. ¹¹ Yawe aà Ainaus bademme, a magaa dermeke maselmane an ilyebe lauktu aà emtsa.

¹² Kaynan keni a magaa yawe kul vuye kalkale lauktu a ye Malaliyail. ¹³ Am igaara, a magaa yawe dermeke tise an kul ufade zlafe adaliye. A yayaa egdzar zaala, umele antara egdzar njwasha. ¹⁴ Yawe aà Kaynan bademme a magaa dermeke maselmane an kelaawa lauktu aà emtsa.

¹⁵ Malaliyail keni magaa yawe kul unjwahe jilyebe lauktu a ye Yarat. ¹⁶ Am igaara, a magaa yawe dermeke tise an kul keye, a yayaa

egdzar zaala umele, antara egdzar njwasha. ¹⁷ Iva à Malaliyail bademme, dermeke tise an kul maselmane jilyebe lauktu à emtsa.

¹⁸ Yarat a magaa yawe dermeke an kul unjwahe ju buwa lauktu a ye Anuhu. ¹⁹ Am igaara zlafe adaliye, Yarat a magaa yawe dermeke tise kalkale. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar njwasha. ²⁰ Yawe à Yarat bademme, dermeke maselmane an kul unjwahe ju buwa lauktu à emtsa.

²¹ Anuhu magaamaga yawe kul unjwahe jilyebe lauktu a ye egdzere zhele zheraara Matusala. ²² Am iga à iva njanna a ye Matusala aàtekwa na maa, Anuhu a magaa yawe dermeke keye kalkale zlafe adaliye, anjwa à daba Dadaamiya. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar njwasha. ²³ Yawe à Anuhu bademme, a magaa dermeke keye an kul unjwahe jilyebe lauktu à emtsa. ²⁴ Anuhu d'abetedaba Dadaamiya. Emnde taà zhaàràà ba baaka am dagavaatare, adaba eksanteksa Dadaamiya à ba an shifa aàdezenjaara.

²⁵ Matusala a magaa iva dermeke an kul tise ju vuye, lauktu a ye Lamaik. ²⁶ Am igaara, Matusala a magaa yawe dermeke vuye an kul tise ju buwa. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar njwasha. ²⁷ Iva à Matusala bademme, a magaa yawe dermeke maselmane an kul unjwahe ju maselmane lauktu à emtsa.

²⁸ Lamaik keni a magaa iva dermeke an kul tise ju buwa, lauktu a ye egdzere zhele. ²⁹ A fete zhera à egdze njanna Nuhu. A ba njane: Edgze na waà, watse à ekhyañera njane ervaunje am slerahañere bademme, adaba ngedepa na njà anjwa à magana nere ate haha na. Adaba Dadaamiya nyainyainvenyainye haha. ³⁰ Am iga à iva njanna a ye Nuhu aàtekwa na, Lamaik a magaa iva dermeke ilyebe an kul maselmane jilyebe zlafe adaliye. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar njwasha. ³¹ Iva à Lamaik bademme, a magaa dermeke vuye an kul vuye ju vuye, lauktu à emtsa.

³² Nuhu keni maa, a magaa yawe dermeke ilyebe kalkale, lauktu a fantau ge yaà egdzara. Tara Saim, antara Haamu ira Yafait.

6

Mandzawire à emndimagwaha jasseje am ire à Dadaamiya

¹ Am sarte na emndimagwaha farantaufe à ba an ndzedà taà anjwa huya ate haha, taà anjwa à yaya gyaalaha zarizariya keni. ² Emnde à Dadaamiya taà anjwa a zhaàràà gyaalaha à emndimagwaha na ta zariyaha jipu, daaci ta naba dzerese gyaalaha njanna, ta gaterve njwashahaatare.

³ Daaci a ba Yaakadada: Mazlaara yaà yanka Shedekwaarua à nja am urimagwe dem ba ge d'ekideki. Adaba urimagwe an vuwa, a njaa ba emtsa. Yaà gulanagula sladfire à shifaara, a juka am yawe dermeke palle an kul buwa taà nja an shifa. ⁴ Am zamane njanna, emnde a samaya ta ge gyaalaha à emndimagwaha, ta gaterve njwashahaatare na waà, ba egdzara à njwasha njanna ta ge emnde a samaya na una ndza ta emnde a nganja, yaikkire keni ndza ba naàzaatare.

⁵ Daaci Yaakadada à zhaàràà mandzawire à emndimagwaha a far ba wala ate haha, naàzena taà dzamana am ervaunjaatare bademme ba mandzawiri ⁶ Yaakadada demda am ambane ge ndera urimagwe ate

haha, zladefvzlade ervaunɗaara jipu. ⁷ Adaba una ɗanna, a ba ɗane: Emnde ɗanna ya nderateraa ba iya na waà, sey yaà jaàteraàja ate haha ba ðekideki. Dete dabbaha, naàzu aà hulmba am haha ira yiya aà samaya bademme. Adaba danemda am ambane geni ambane ma nderanaterka ba ðekideki. ⁸ Amaà Nuhu waà, ɗane shansha ɗurna aàza Yaakadada.

Dadaamiya aà kwaranse maàga paàre aà yawe ge Nuhu

⁹⁻¹⁰ Naàwa una waà, labare aà Nuhu, eddarga dawalaha keya: Tara Saim, antara Hamu ira Yafait. Nuhu ndza ur jirire, ndza baaka duksa maàndzawe ate ɗane, ndza aà ðaba ba Dadaamiyaara. ¹¹ Amaà emnde bademme waà, duniya bademme sepse am ice aà Dadaamiya, a juwaa ba kelaadire baaka dukse umele. ¹² Dadaamiya aà ezhzhaàraa waà, duniya ɗanna bademme badzavbadze. Adaba bademme a emndimagwaha baaka ura aà zlala ndedde am duniya.

¹³ Daaci a ba Dadaamiya aà elvan ge Nuhu: Maàga aà emndimagwaha ɗanna hyaahya, adaba duniya bademme badzavbadze adaba maàgaatare. Adaba una ɗanna yaà jaàteraàja ba ðekideki ate haha na. ¹⁴ Amaà ekka waà, maganaamaga paàre aà yawe yaikke ge iraanja, kaà maganaa an nafa aà gaufir. Kaà maga huɗe ma gergere waànyara keni am huɗaara. A jerka tate aàtekwa, kaà vanyavanya bademme an naàvawe, tara huɗe an iga bademme. ¹⁵ Paàre aà yawe ɗanna naàwa kaà de magana ate una: An slagɗire kaà kura dza dermeke keye kalkal, an huya waà, dza kul ilyebe. Slagɗiraara aà dem samaya keni dza kul keye keslsle. ¹⁶ Maà kaà maga pare ɗanna waà, kaà maga bere arge bere, bere arge bere haà keye. Wakyiyaara am dalbe palle, kaà maganaa am dagavaara ge dalbe ɗanna. Sey kaà mazlanaamazla wafiye aàtekwa aà ba an niya deydey dza palle, am dagave aà tara vuwa aà pare an mbakye. ¹⁷ Adaba uwe, kwaye watse yaà hya yawe yaikke jipu ge keɗa duniya bademme, naàzena an shifa bademme ate haha na bademme aà keɗa. ¹⁸ Amaà ekka waà, yaà anjwa maga namaàna am dagavaamiya antara ka, kaà keɗeka ðekideki. Naba dawumda am pare aà yawe antara muksaana, egdzaraakure ira shawlaahaakure. ¹⁹ Iyau halatertehala zlafe adaliye aà dem pare antara ka, duksa bubuwa tara zhele an mukse am naàzu an shifa bademme geni itare keni a keɗeka shifaatare, a enjzarsenjzle antara ka. ²⁰ Ma am yiyaha, ma am dabbaha, ma am naàzu aà hulmba am haha keni, am naàzena an shifa bademme, kaà tsaka bubuwa tara zhele an mukse, watse taà sawa ba itare aàsezeɗa geni taà enjzlesenjzle antara ka. ²¹ Ekka waà, ejaàhaa ka ba naàza za, jili aà naàza za gergere fanufe hyema aàzeɗa, watse kaà ɗa iraanja an ɗane, antara aàzaha ɗanna bademme.

²² Nuhu a maganaahe aà ba ate una ɗanna, a magaa ba naàzena ni a faara Yaakadada bademme.

7

Yawe aà zla duniya

¹ Daaci a ba Yaakadada aà elvan ge Nuhu: Dawumda am pare aà yawe antara emndaana bademme. Adaba ya ber ba ka palle edda aà jirire am dagave aà emnde a zamane na. ²⁻³ Am dabbaha na cudɗe waà, tsakvaatsaka aàdezeɗa zaala vuye, ɗwasha keni vuye aà ba am jeba palle. Am yiyaha keni ba estuwa, kaà tsaàkaà zaala vuye, ɗwashahaara keni vuye aà ba am jeba palle, geni a jauje wulfaatara am huɗe aà duniya.

Amaà am dabbaha na haraàm waà, kaà tsaàkaà ba bubuwa tara zhele an mukse tara zhele an mukse zlauzle. ⁴ Adaba a juwaa ba hare vuye njerainje, yaà de hyaà yawe yaikke, vayivacika, hare kul ufafde watse aà hya ba yawe ñanna, bademme naàzena ya nderanaa ya ate haha na aà de jauka ba pale keni. ⁵ Daaci Nuhu maganaamaga naàzena a faara Yaakadada na bademme.

⁶ Am sarte na Dadaamiya a hyaà yawe yaikke ge kefa duniya bademme na waà, iva aà Nuhu dermeke ñkwahe kalkale. ⁷ Daaci ta demhe ge tara Nuhu am paàre aà yawe antara muksaara, antara egdzaraatare ira ñwashaha aà egdzaraatare bademme, geni a kefateraaka yawe yaikke ñanna. ⁸ Dabbaha cufedfde, antara dabbaha na garevka cufedfde, antara yiyaha ira naàzu aà hulmba am haha, ⁹ bademme saremsa aàseza Nuhu am pare bubuwa bademme, ma uwe keni ba tara zhele an mukse tara zhele an mukse, ba seke una a ndahana Dadaamiya ge Nuhu na.

¹⁰ Am magaamaga hare vuye ñanna waà, tsekwaatsekwa yawe yaikke aà sawa am samaya aàsetarge haha bademme. ¹¹ Ate iva na ni iva aà Nuhu magaamaga dermeke ñkwahe na waà, ate tere ge buwire, haraara keni kelaawa ju vuye na waà, vacite ñanna a naba sesehe ge yawaha, bademme heraahele slede, ate samaya keni a weretaa ba biyaara ge yawe, ¹² Maà a de fantau ge hya yawe aà sawa am samaya waà, ba ka hedu we. Vacivayika hare kul ufafde aà hya ba yawe na. ¹³ Vacite ñanna tara Nuhu ta demhe am pare aà yawe antara muksaara, egdzaraara, tara Saim antara Hamu ira Yafait, antara shawlahaara keye. ¹⁴ AA dem pare aà yawe ñanna ta demhe ba kerde antara dabbaha aà kaamba jeba gergere, dabbaha aà haà jeba gergere, naàzu aà hulmba am haha jeba gergere, antara yiyaha keni jeba gergere. ¹⁵ Bademme aà naàzena an shifa, ta semhe bubuwa aàseza Nuhu am pare aà yawe na. ¹⁶ Am jeba duksaha na bademme, ta semaa tara zhele an mukse aà ba ate una a bannaa Dadaamiya ge Nuhu na. Am iga aà una ñanna maa, ba Yaakadada an irara a hedfanu ge Nuhu am pare aà yawe.

¹⁷ Hare kul ufafde kalkale vacivayika aà hya ba yawe yaikke na aà sawa am samaya, haha bademme walarwaàla yawe, ankwaa aà kaà pare aà yawe na aà detire, gevge waà, pare aà yawe na aà jaà daba ba estuwa arge yawe bademme. ¹⁸ Yawaha na ba a farfe a ba an ndzedà, gevge haha yiyiye jipu ge sledfire a yawe argine, pare aà yawe na a ja daba arge yawaha. ¹⁹ Adaba yawe ñanna ankwaa aà far ba waàla aà dem samaya, antare ba ire aà waha safadde keni aà naaka mazlaara ndawnde. ²⁰ Yawe ndawnde waha bademme. AA ba arge ire aà waha keni waàlaa aà yawe dza kelaawa jilyebe. ²¹ Bademme a naàzena aà puwa ba shifa ate haha na jauka. Amaana: yiyaha, dabbaha aà haà, dabbaha aà kaamba, naàzu aà hulmba am haha, antara ba emndimagwaha. ²² Bademme a naàzena aà puwa shifa aà kya ektare, aà nja ate haha dzayye emtsaremtsà. ²³ Yaakadada a janaahe estuwa naàzena ndza an shifa ate haha bademme. Tsante ate urimagwe, dabbaha safadde, dabbaha mesheshe, yiyaha, bademme a kefateraaha ba dekideki ate haha. Sey a jauwa ba Nuhu an shifa, antara emnde na ndza taà antara ñane am pare aà yawe.

²⁴ Waàla aà yawe ate haha gejaaka emtsaadde dekideki, a magaa hare dermeke an kul ilyebe.

8

Dadaamiya a vante estuwa barama a segashe am pare àà yawe ge Nuhu

¹⁻² Daaci Dadaamiya viyanaaku Nuhu, antara dabbaha àà kaamba ira dabbaha àà haà na taà antara ñane am pare àà yawe na, a naba saa effeya, ankwaa àà vata effeya na ate haha bademme, daaci yawaha na a segashe am huɗe àà haha na, antara fiyaha na ndza ate samaya na bademme hadettehaàda, yawe na àà hya na keni a naba belehe, lauktu waàlaà àà yawe na ate haha na a fantau ge tsekwa. ³ Waàlaà àà yawe ate haha àà far ba gula an cekwa an cekwa, a magaa hare dermeke an kul ilyeɓe lauktu gulaagula kwa waàlaà àà yawe ñanna ba ñga. ⁴ Ate tere ge vuyire am iva ñanna, ate hare kelaawa ju vuyire ate tere ñanna waà, de tsaatse pare àà yawe am huɗe àà wa àà Araraada. ⁵ Yawe na ankwaa àà far ba gula ate haha. Ate tere kelaawire, am hare ge zunjwire ate tere ñanna waà, marapsemaàre ire àà waha, naranna emnde.

⁶ A magaa hare kul ufaɗe am iga àà una ñanna, Nuhu a naba werante we àà biye na a maganaa àà ba an niyaara ate pare na, ⁷ a belaa zalke, zalke na a naba ñgye, de janteja ɗaba, a naba saahe. Zalke na ankwaa àà zlala, àà saà adaliye, ankwaa àà ja ɗaba ba estuwa haa a zlu ge yawe ate haha, eptsaaaka mazlaara. ⁸ Am iga àà una ñanna maa, a belaa takala zlaɓe adaliye geni àà zharanaà ààtekwa maàki ba jirire gulaagula yawe ate haha. ⁹ Amaà takala ñanna shanka tate na ni a tsekwa ààtekwa ba geni àà puwansepuwe seraara keni. Am zlaɓe ankwaa yawe ààte haha bademme, takala na a naba eptsaa aàsete vuwa àà pare àà yawe. Nuhu a velese eravaara, a eksante takala na a dem huɗe a pare àà yawe.

¹⁰ A pakvaa hara vuye zlaɓe adaliye am iga àà una ñanna, a belaa takala na zlaɓe adaliye ààdegashe. ¹¹ Takala na a saa aàsezenjaara an icavaciya, antara hyema àà anyaranyara am mbuwe. Daaci diyeddiye Nuhu geni gulaagula yawe ate haha. ¹² Am iga àà una ñanna, a magaa hare vuye zlaɓe adaliye, a naba bela takala na adaliye. Amaà eptsaaaka takala na aàsezenjaara mazlaara.

¹³ Ate iva na ni Nuhu shanaasha iva dermeke an palle waà, ate zunjwire àà tere, hare keni zunjwire ate tere ñanna waà, yawe keni zlauzle ate haha bademme. Daaci Nuhu a naba fiyaa ire àà pare, a zharanaahe bademme waà, baaka, zlauzle yawe ate haha mazlaara. ¹⁴ Ate tere ge buwire, haraara keni kul buwa ju vuye waà, welasewele haha kanngelanje.

¹⁵ Mazlaara a ba Dadaamiya àà elvan ge Nuhu: ¹⁶ Sesse am pare àà yawe mazlaara. Muksaanja, egdzaraanja, shawlahaanja, itare keni a sarsese bademme. ¹⁷ Satersese aàzaha na taà aàzenja na keni bademme: yiyaha, dabbaha ira naàzu àà hulmba am haha. Naba satersese, puwataapuwa a zlarzlala ma aàdeme keni ate haha bademme, a yairteya, a hyartehye ate haha bademme. ¹⁸ Daaci a sesehe ge Nuhu am pare àà yawe, muksaara, egdzaraara, antara shawlahaara keni ta sesehe antara ñane am pare àà yawe na. ¹⁹ Am igaatare, ta sesehe ge dabbaha jeba gergere, yiyaha jeba gergere, naàzu àà hulmba am haha keni jeba gergere ira naàzu an shifa àà zlala ate haha bademme jeba gergere, sarsese am pare àà yawe.

²⁰ Daaci Nuhu a nderanaa tate àà fana sadake ààtekwa ge Dadaamiya Saksage. Am igaara, a eksevaa palpalle am dabbaha cufedɗe, am yiyaha na cufedɗe keni a eksevaa palpalle, a vante sadakaara ge Dadaamiya ate

tate nanna, bademme a zuwaa ba kara. ²¹ Yaakadada sanaase emtakire aà sadake na waà, a ba nane am ervaunɗaara: Yaà dalika aà nyainya haha ðekidɛki aɗaba urimagwe. Ge jirire waà, urimagwe aà ba am cekwire keni baaka duksa umele am ervaunɗaara, sey ba dzama ire maàndzawe. Aley keni yaà naba yanya, yaà dalika aà ceɓa naàzu an shifa seke una ya maganaa ya kina. ²² Maàki zlaɓe aà ba aɗkwa haha na waà, jaà duksa, antara icanaa aà se mba iceka. Iyau sarte aà ngudeffire antara sarte aà lailaidɗire, viya antara erva a vaciya ira vaaha antara vayiya, baaka tsaatare ðekidɛki.

9

Dadaamiya a ngudanaa namaana ge Nuhu

¹ Dadaamiya a gar barka ge Nuhu antara egdzaraara, a ba nane aà elvan ge itare: Yaiwtiya, gawevge ba kwakya, hyawtehye ate haha bademme. ² Bademme a dabbaha, bademme a yiyaha aà samaya, bademme aà naàzena aà hulmba am haha, bademme a kelfaha am haye, sey taà kuvakurkuva. Fanakuremfa aàzaha nanna bademme am erva ge kure. ³ Bademme a naàzena aà zlala ate haha, bademme a naàzena an shifa, vanakurteva aàzaha nanna ge ezza. Ba seke una ndza ya vakurte masaha bademme ge ezza na waà, una keni ba estuwa. ⁴ Sey ba hyuwa na ni saska shifa am huɗaara na waà, una nanna zauka ðekidɛki. Amaana: hyuwa na icaaka. ⁵ Uzhaakure keni, amaana: shifaakure, sey watse yaà enndaava aàza eddawna a je shifaakure. Shifa aà urimagwe waà, ma a janaa dabba keni, sey yaà ndavanundave, ma a janaa ura keni eddawna a je shifa aà ukfeɗaara na sey yaà ndavanundave.

⁶ Ma ware una a puvaa uzhe aà urimagwe na, uzhaara ge nane keni aà de puwana ba ura seke nane. Aɗaba Dadaamiya a ndere urimagwe ate nderaara ge nane.

⁷ Kina kure waà, yaiwtiya, huyawhuya, hyawtehye ate haha baaka zlaktaakure ðekidɛki.

⁸ A ba Dadaamiya zlaɓe adaliye, aà elvan ge Nuhu antara egdzaraara: ⁹ Iya waà, naàwa yaà magakura namaana ge kure antara eggyahaakure na ni watse taà sawa am igaakure, ¹⁰ ira naàzena aà ba an shifa aɗkwa ate haha antara kure. Amaana: yiyaha, dabbaha, egdzar dabbaha mesheshe na aà zlala am haha na, bademme aà naàzena ni a segashe am pare antara kure. ¹¹ Naàwa namaanaaruwa na yaà ngudakur ge kure: ðekidɛki yaà hyeka yawe yaikke na aàdete haha, aà zlaa naàzu an shifa bademme na. Jeba aà yawe nanna aà dalika aà sawa ðekidɛki ge zlaa naàzu ate haha bademme na. ¹² A farhe zlaɓe adaliye Dadaamiya, a ba nane: Naàwa nalaama aà namaana na yaà ngudana iya am dagavaamiya, iya antara kure ira naàzu an shifa bademme dem eggyeggye maà ba taà aɗkwa emndimagwaha ate haha: ¹³ Yaà de fem kataliyavere am dagave aà kumbaha. Una nanna nalaama aà namaanaaruwa, am dagavaaruwa antara emnde na ta ate haha bademme. ¹⁴ Ba kelaa maà maganaamaga kumba arge haha ni jesarje kataliyavere am huɗaara waà, ¹⁵ sey ba yaà yehammeyehe namaanaaruwa na am dagavaaruwa antara kure ira naàzu an shifa bademme na, aà gevka ðemme yawe yaikke mazlaara ge zlaa shifa ate haha bademme na. ¹⁶ Watse aà tsatse kataliyavere am dagave aà kumbaha yaà de zharanaa an icaaruwa, yaà de yehete aàtekwa namaana

saksage na ni am dagavaanjere iya Dadaamiya antara naàzena an shifa ate haha bademme. ¹⁷ Dadaamiya a fanarhe zlaɓe adaliye ndandahaara ge Nuhu, a ba ɲane a elvan ge ɲane: Una ɲanna nalaama àà namaàna ya ɲgudanaa ya, am dagavaanjere antara naàzena an shifa ate haha bademme.

Nuhu an egdzaraara

¹⁸ Egdzara àà Nuhu egdzar zaala na ta segashe am pare àà yawe waà, ba tara Saim an Haamu ira Yafait. Haamu waà, ɲane eddenjaara ge Kanaana. ¹⁹ Egdzara àà Nuhu keye ɲanna waà, ta huya ba itare, bademme àà emnde na ta ate haha na ta segashe àà ba am itare.

²⁰ Ay Nuhu waà, ɲane ndza sleherɗa, a magaa fe àà inabauhi, zhera àà nafa ɲanna. ²¹ Daaci vacite umele maa, a hyana mbazla àà egdza àà nafa àà inabauhi na, jaaja, a de zlavehe am beraara an ukhyiye dey. ²² Duwa àà Haamu eddenjaara ge Kanaana, a de zhareme am nasherire àà eddenjaara na, a de balateranse ge egdzar mamahaɲaara buwa taà aàgashe. ²³ Daaci ta tseteɓe ge egdzar mamahaɲaara na, tara Saim antara Yafait, ta haltaa zane, ta puwete zane na ate nahyaipaihyaipaatare, ta duwa an iga an iga aàdeza eddetare na geni a naraànkà nasherire àà eddetare na an ukhyiye dey na, ta de sheɓanaa nasherire ge eddetare. ²⁴ Am sarte na tsetse Nuhu, kyanvaarkye mbazla bademme, a naba diyeddiye naàzena a magannaa egdzara na bademme, kudere keni ba ɲane am egdzaraara.

²⁵ Daaci a ba Nuhu: A nyainyainvenyainye Dadaamiyalla Kanaana! A gevge kataliya àà ba am naàvaha àà egdzar mamahaɲaara keni! ²⁶ A farhe zlaɓe adaliye, a ba ɲane: Dadaamiyaaruwa Saksage, barka àà njinja antara Saim, sey Kanaana àà gevge navaara. ²⁷ Huyanaahuya Yafait, njanaanja an hairire am mba àà egdze a emmenjaara Saim. Amaà Haamu waà, a gevge navaatare.

²⁸ Am iga àà yawe yaikke ɲanna maa, Nuhu a magaa yawe dermeke keye an kul ilyɓe zlaɓe adaliye anjwa àà zaà shifa. ²⁹ Ivaara bademme am duniya, a magaa dermeke maselmane an kul ilyɓe lauktu àà emtsa.

10

Wulfaha àà egdzara àà Nuhu

¹ Am iga àà yawe yaikke na a kefaa naàzu an shifa ate haha bademme na waà, egdzara àà Nuhu, tara Saim an Haamu ira Yafait huyaraahuya, ta yayaa egdzar zaala. ² Naàwa egdzara àà Yafait: Tara Gaumair an Magaug an Maday an Yawan an Tubal an Maisaik ira Tiram. ³ Naàwa una keni egdzara àà Gaumair: Tara Askanas an Rifat ira Taugarma. ⁴ Naàwa egdzara àà Yawan: Tara Ailiza an Tarsis an Kiti ira Raudani. ⁵ Bademme a lardaha na taà am dagave a haye na, antara lardaha na taà ate we àà hayaha na, ta segashe àà ba am itare. Garevge jebaha gergere kwakya, taà ndaha elvaha keni gergere kwakya, zlamaha gergere kwakya, ma emndara keni taà àà ba an lardaatare. Emnde ɲanna bademme ba wulfaha àà Yafait.

⁶ Naàwa egdzara àà Haamu keni: Tara Kus an Mitsarayim an Put ira Kanaana. ⁷ Naàwa egdzara àà Kus: Saiba an Hawila an Sabaita an Rama ira Sabitka. Naàwa emnde na keni ta egdzara àà Rama: Tara Saba an Daidan. ⁸ Kus waà, Nimrudu keni a yanaa ba ɲane. A fantuwa ba

Nimrudu nanna maga hakuma ate haha. ⁹ Nimrudu nanna waà, sledzega an haakuma aà dzega keni jipu aàkatafke aà Yaakadada. Adaba una nanna, ta baàntsa: Sledzega seke Nimrudu na an haakuma aà dzega aà katafke aà Yaakadada na. ¹⁰ Naàwa eksaha na Nimrudu a fantau ge maga sleksiraara am hudaara na: Am Baabila, am Airaik, am Akat, antara am Kalne. Eksaha nanna bademme aà ba am larde aà Siniyar. ¹¹ A kezlese am larde nanna, kwaye aà zlala aà dem larde aà Asuura. Nimrudu a de nder berniyaha gergere aàhuwa: Berni aà Niniwe, berni aà Raikaubaut Ir, berni aà Kalak ¹² antara berni aà Raissain. Raissain waà, am dagave aà tara Niniwe antara Kalak berni na yaikke jipu na. ¹³ Mitserayim maa, nane eggyetare ge Lundiyaha an Anamiyaha an Laihabiyaha an Naftuwaha ¹⁴ an Paterusiyaha an Kasluwaha ira Kaftauriyaha. Filistiyaha keni ta segashe aà ba am emnde nanna. ¹⁵ Kanaana a yese Sidaun makaajiyaara antara Haitu. ¹⁶ Yaibusiyaha an Amauriyaha an Gairgasiyaha, ¹⁷ Haiwiyaha, Arkiyaha, Siniyaha, ¹⁸ an Arwidiyaha, Jaimariyaha ira Hamatiyaha, bademme a jebaha nanna, ta segashe aà ba am Kanaana. Am iga aà una nanna maa, emnde aà Kanaana nanna jeba gergere na bademme zadarevzaàde hyaremnye am tate nanna. ¹⁹ Emnde aà Kanaana waà, hahaatare yaikke jipu. Tsante am Sidaun am dalbe aà Gairar, dem Gaaja, dem Saudauma antara Gaumaura, an Adama an Saibaumim, kwaye de shanaasha Laisa, bademme ba hahaatare. ²⁰ Kwaya nane wulfaha a Haamu, garevge jebaha gergere kwakya, ma emndara keni taà ndaha ba elvaatare, taà am lardahaatare gergere, antara zlamaha gergere.

²¹ Saim maleñaara ge Yafait, nane keni a yayaa egdzar zaala, eggyetare ba nane ge emnde aà Aibair bademme. ²² Naàwa egdzara aà Saim: Tara Ailam an Assuuru, Arfasada, Luuda ira Aram. ²³ Egdzara aà Aram nanna maa, tara Us an Hul an Gaitair ira Mas. ²⁴ Arfasada a yese Sala, Sala a yese Aibair. ²⁵ Aibair, nane a yayaa egdzar zaala buwa: Pallaatare Falaik. Ta fante zhera aà Falaik adaba a tegava am zamanaara duniya. Zhera aà egdze a emmenjaara Yaktaan. ²⁶ Yaktaan a yese tara Almaudat an Saitaif an Hajamawait an Yairak ²⁷ an Hadauram an Usal an Dikila ²⁸ an Aupal an Abimayail an Saiba ²⁹ an Aufir, an Hawila ira Yaubaba. Bademmaatare na ta ba egdzara aà Yaktaan. ³⁰ Hahaatare ge itare keni maa, tsante am Maisar, dem Safar, dete wa na aà dem gedí na, bademme ba hahaatare. ³¹ Kwaya nane wulfaha aà Saim, garevge jebaha gergere kwakya, ma emndara keni taà ndaha ba elvaatare, taà am lardahaatare gergere antara zlamaha gergere.

³² Kwaya nane jebaha aà emnde gergere na ta yanaa egdzara aà Nuhu, ate kergema aà eggyahaatare. Bademme a nalgaadama ta segashe aà ba am itare, lauktu ta hyete ate haha am iga aà yawe yaikke na a kedaa duniya bademme na.

11

Bere sladfe am Baabila

¹ Werre waà, bademme a duniya, emnde ndza taà ndaha ba elva palle, nara aà emnde ndza ba palle. ² Daaci tsaretse emnde ta daba baraama aà gedí maa, ta de beraa slede yaikke am haha aà Sinaiyar, daambake zlafe adaliye, ta naba nja am slede nanna. ³ A ba itare am dagavaatare: Magaumimaga jalapa, deraumidera an kara geni aà gevge an ndzedá.

Daaci ta magaa bere an ñane ba seke ta maganaa an nakwa, ta vecaa bere ñanna an haha an gya an gaderaun. ⁴ A ba itare zlaɓe adaliye am dagavaatare: Dawamiyemda am slera, sey mi nderndera berni yaikke antara bere sladdɛ an tsaka ire an hudfaara, sey ire aà bere ñanna a shanaasha samaya. Sey mi maganaamaga una ñanna, geni a kedɛka zheraamiya, zadfaumiyemka aà dem duniya bademme.

⁵ Daaci a tsekwe ge Yaakadada aà sa am samaya, ge se zhara berni yaikke na ta nderanaa egdzara aà Naadama na. ⁶ A ba Yaakadada: Emnde na waà, naàwa ta emnde a jeba palle, elva na taà ndahana itare keni ba palle, emnde na, ma ta nderaa maàga uwe am ervaunɗaatare keni, baaka naàzu aà de piyatertepiya dekiɗeki. Una ta maganaa itare kina na zlaɓe ba emtakwaara. ⁷ Mindalawa, tsekwaumitsekwa, mi de weshaterantewesha elva na taà ankwaa aà ndahana itare geni a cenaraaveka am dagavaatare dekiɗeki mazlaara. ⁸ Daaci a de kyateraaha ge Yaakadada aàhuwa, aà dem duniya bademme, yaranya ndera berni yaikke na. ⁹ Afaba una ñanna, ta fante zhara aà Baabila ge berni ñanna. Afaba Yaakadada a weshante elva na ta ndahanaa emnde am berni ñanna, a kyesaa emnde aà dem duniya bademme.

Wulfaha aà Saim

¹⁰ Naàwa kergema aà wulfaha aà Saim: Saim magaamaga yawe dermeke lauktu a ye egdzere zhele, zheraara Arfasada. Zlaɓe ba yawe buwa am iga aà yawe aà keɗa duniya na. ¹¹ Am iga aà a ye Arfasada keni, Saim a magaa yawe dermeke ilyeɓe zlaɓe adaliye, a yayaa egdzar zaala antara egdzar ñwasha umele.

¹² Arfasada a magaa yawe kul keye jilyeɓe, a ye egdzere zhele, zheraara Sala. ¹³ Am iga aà a ye Sala maa, Arfasada a magaa yawe dermeke ufade an keye zlaɓe adaliye, a yayaa egdzar zaala antara egdzar ñwasha umele.

¹⁴ Sala magaamaga yawe kul keye waà, shansha egdzere zhele zheraara Aibair. ¹⁵ Sala a magaa yawe dermeke ufade an keye zlaɓe adaliye, a yayaa egdzar zaala antara egdzar ñwasha umele.

¹⁶ Aibair magaamaga yawe kul keye ju ufade waà, a ye Falaik. ¹⁷ Am iga aà a ye Falaik maa, Aibair a magaa yawe dermeke ufade an kul keye a yayaa egdzar zaala antara egdzar ñwasha umele.

¹⁸ Falaik magaamaga yawe kul keye, ñane keni a ye Ragaw. ¹⁹ Am iga aà a ye Ragaw maa, Falaik a magaa yawe dermeke buwa an maselmane. A yayaa egdzar zaala antara egdzar ñwasha umele.

²⁰ Ragaw magaamaga yawe kul keye ju buwa, a ye Saraku. ²¹ Am iga aà a ye Saraku maa, Ragaw a magaa yawe dermeke buwa an vuye zlaɓe adaliye, a yayaa egdzar zaala antara egdzar ñwasha umele.

²² Saraku magaamaga yawe kul keye, a ye Nakaur. ²³ Am iga aà a ye Nakaur maa, Saraku a magaa yawe dermeke buwa zlaɓe adaliye, a yayaa egdzar zaala, antara egdzar ñwasha umele.

²⁴ Nakaur magaamaga yawe kul buwa ju maselmane, a ye Taara. ²⁵ Am iga aà a ye Taara maa, Nakaur a magaa yawe dermeke an kelaawa ju maselmane zlaɓe adaliye, a yayaa egdzar zaala, antara egdzar ñwasha umele. ²⁶ Taara magaamaga yawe kul vuye, a ye Abraama, antara Nakaur ira Haran.

Labare aà Taara an emndaara

²⁷ Naàwa labare aà Taara an emndaara: Taara a ye tara Abraama antara Nakaur ira Haran. Haran a ye Ludu, ²⁸ mazlaara a naba emtsehe

eddenjaara keni zlaŋbe aà ba an shifa. A emtsaa aà ba am ekse na ta yanaa am hudfaara na, am berni aà Ur, am Kaldiya. ²⁹ Tara Abraama antara Nakaur ta ge gyaalaha. Zhera aà mukse aà Abraama Saray. Zhera aà mukse aà Nakaur Milka. Milka njanna waà, egdze aà Haran eddetare palle an Yiska. ³⁰ Saray maa, njane dzire aà yeka baaka egdzaara.

³¹ Taara a naba tse antara egdzaara Abraama, antara eggyenjaara Ludu egdze aà egdzaara Haran, antara Saray shawlaara, mukse aà egdzaara Abraama, a naba tsetehe am Ur, am kwara aà Kaldiya antara emndaara, kwaye ta zlala aà dem Kanaana. Daraada am Harran waà, de njarinja aàhuwa. ³² Iva aà Taara magamaga dermeke buwa an ilyeŋbe lauktu aà emtsa. A emtsaa am Harran njanna.

12

Naàwa Dadaamiya a d'ante estuwa Abraama

¹ A ba Yaakadada aà elvan ge Abraama: Sesse am lardaana, sesse am jebaana, sesse am mba aà eddenja, ezlzlala aà dem larde na ni watse yaà kwaraksaà ya. ² Yaà de yaikteya, yaà de gagve larde yaikke. Yaà de gak barka, yaà de ganvege zheraana zhera yaikke. Kaà de gev barka ge emnde bademme. ³ Yaà de gater barka ge emnde na ni taà de gak barka ge ekka. Yaà de nyainyai emnde a nyainyaiknyainye. Yaà de gaterar barka ge emnde na taà ate haha bademme adaba ka. ⁴ Daaci a naba tsetehe ge Abraama, a naba zlala ba seke una a bannaa Yaakadada na. ⁵ Abraama magamaga yawe kul vuye jilyeŋbe am sarte na a kezla am Harran. A eksetaa muksaara Saray antara Ludu egdze aà egdze a emmenjaara, antara navahaara na a shateraa am Harran njanna bademme ira nalmanaatare bademme, ba zlalaatare aà dem Kanaana.

Daraada am larde aà Kanaana njanna maa, ⁶ Abraama a naba degashe an hufe aà larde aà Kanaana njanna peraatte, haa a daahe aà dem tate na taà d'ahana an Sikaim na, am tate aà nafa yaikke na taà d'ahana an Maure na. Am sarte njanna maa, emnde a larde taà anjwa am Kanaana.

⁷ A naba marapsehe ge Yaakadada aà katafke aà Abraama, a ba njane aà elvan ge njane: Larde na waà, yaà de vaterge ge wulfahaana. Daaci Abraama a naba nderanaa tate aà fana sadake aàtekwa ge Yaakadada na a maranaa iraara na am tate njanna. ⁸ A tsetehe am tate njanna maa, kwaye a zlala aà dem Baytila, aà dem gedijaara am hufe aà wa. A de icese slalaara am tate njanna, a magaa berahaara an kacakaca am dagave aà tara berni aà Baytila am puti antara berni aà Ayu am gedijaara njane keni. Aàhuwa keni Abraama a nderanaa tate aà fana sadake aàtekwa ge Saksage, a magaa maduwa, a d'aha Dadaamiya an Saksage am maduwaara. ⁹ Mazlaara a naba kezla aàhuwa keni, a eksetaa baraamaara aà dem dalbe aà manem.

Abraama am larde aà Misera

¹⁰ Samsa waya aà sem larde, waya njanna keni yaikke jipu. Abraama a naba kezla aà dem Misera geni aà de shekwaashekwa aàhuwa cekwaanjudi. ¹¹ Herzharanteherzhe haha aà Misera waà, a ba Abraama aà elvan ge muksaara Saray: Ka cenancena emtu, naàwa ekka, ka mukse zari jipu. Diyandiya geni ¹² maà de puwartepuwa icaatare ate ka emnde aà Misera, taà de baà: Muksaara degi una, daaci taà de ja shifaaruwa, amaà ekka waà, taà de janja. ¹³ De bateranba ka egdze a emmerwa,

geni a fariyufe hyema, a njaninja lapiya am barkaana. Yaà enzlanaañezla shifaaruwa am barkaana.

¹⁴ De tsekwatsekwa Abraama am Misera, emnde a Misera taà zhara zarire aà muksaara na jauje ge ndzedá. ¹⁵ Galipaha aà Firawna keni naranna. Itare ta naba danaa zlebaara ge slekse, se daranda mukse na aà dem mba aà slekse. ¹⁶ Sleksu Firawna a maganaa shaigerire kwakya jipu ge Abraama adaba mukse na. A naba halanu dabbaha kwakya: kyawaha, eslaha, ezzerwaha antara ezlegwamaha. A vante antara navaha ira kwatenaha.

¹⁷ Amaà Dadaamiya Saksage a belanar masiba yaikke ge sleksu Firawna antara emndaara bademme adaba elva aà Saray, mukse aà Abraama. ¹⁸ Mazlaara Firawna a naba dante Abraama, a ba nane aà elvan ge nane: AÀzara una ka magita ka na? Labara bakiyanka geni muksaana? ¹⁹ Labara ka bantsa egdze a emmerja geni yaà naba eksanteksa, yaà ganvege muksaaruwa? Kwaye muksaana mazlaara eksanteksa, ezlzlala! ²⁰ Firawna a vaterte elvaara palle ge emndaara, geni a varanteva baraama ge Abraama, a ezlzlala. A eksaneksa muksaara antara kazlaara bademme, a ezlzlala.

13

Tegava aà tara Abraama an Ludu

¹ Tsetse Abraama am Misera, ankwá aà eptsá aà sem Kanaana am Puti, nane antara muksaara, antara kazlaanaatare bademme. Ludu keni aà aàzerjaara.

² Abraama nanna ndza sleberba jipu. Kwakya dabbahaara, kwakya gursaara antara dindar bademme. ³ Abraama ankwá aà maga ba shula. A tsetehe am manem nanna, kwaye a zlala aà dem Baytila, am tate na ni ndza a magaa beraha aà kakakaca aàtekwa na, am dagave aà tara Baytila an Ayu. ⁴ A baà am tate na ni ndza a nderaanaa tate aà fana sadake aàtekwa ge Dadaamiya werre na. Abraama a magaa maduwa, a dante Dadaamiya an Saksage am maduwaara.

⁵ Ludu na aàzerjaara na maa, nane keni an waldaha aà elsahaara antara kyawahaara, antara nawahaara halal. An beraha aà kakakacaara keni bademme. ⁶ Nalmane aà tara Abraama antara Ludu kwakya jipu. Cekwa kaambaatare geni taà nja aàtirpalle. ⁷ Adaba una nanna tsetse wava am dagave aà suniyaha aà Abraama antara suniyaha aà Ludu. Emnde a haha am sarte nanna, emnde a Kanaana antara Pairaisiyaha, itare keni taà aà ba am haha nanna.

⁸ Daaci a ba Abraama aà elvan ge Ludu: Taslaana a jerka dagala am dagavaamiya antara ka dekideki, ma am dagave aà suniyahaamiya keni. Adaba ma ba emnde a haà palle. ⁹ Naàwa haha bademme aà katafkaana. Mí naba tegave. Baaka laambaana dekideki naba eksesekse dalbe na kaà katana ka. Maki ka eksese dalbe aà nadafa, iya yaà dem nazlaba. Maàki ka eksese dalbe aà nazlaba, iya yaà dem nadafa.

¹⁰ Ludu a kante ice, a naa kaamba aà Urdun shaigera jipu, kaamba bademme ba slerekke. Adaba am sarte na zlafe Yaakadada kadanaaka tara Saudauma antara Gaumaura, dem Jauwar ndza ba seke zlanna aà Yaakadada, ndza ba seke haha aà Misera. ¹¹ Daaci Ludu a eksanase kaamba aà Urdun nanna bademme ge iraara, mazlaara a naba kezla aà dem gedí. Ta tegava estuwa tara Abraama antara Ludu. ¹² Abraama nane

njaanja am haha à Kanaana, Ludu, ñane a de icese slalaara am huđe à kaamba, a velanaa à dem Saudauma. A magaa berahaara an kacakaca. ¹³ Amaà waà, emnde a Saudauma ñanna ta maàndzawaha jipu. Kwakya haypaatare à katafke à Yaakadada

¹⁴ Am sarte na Ludu yanaaya Abraama, zlaazlala, a ba Dadaamiya à elvan ge Abraama: Kanteka icaaña, ezhzara à dem yala antara à dem gedfi, à dem puti, antara à dem manem bademme. ¹⁵ Haha ñanna kaà anjwa à zharana ka na waà, yaà vakte ge ekka antara wulfahaaña bademme, dem ba ge ðekideki. ¹⁶ Yaà yaktiya ba seke berbere à haha. Ba seke una ni kaà dzegwanka kezla berbere à haha na waà, wulfahaaña keni taà hyanuka ba estuwa. ¹⁷ Tsetse, naba jemje ðaba am haha na bademme, nanaana walaara antara yaikkiraara an vuwa bademme. Adaba ya vakte ge ekka. ¹⁸ Abraama a naba kezla, a de magaa slalaara an beraha à kacakaca am ekte à nafaha am Mamre, herzhe an Haiburuun. A nderanaa tate à fana sadake aàtekwa ge Yaakadada am tate ñanna keni.

14

Abraama gaaga ndzedfa arge sleksaha, a ñezlaa Ludu

¹ Am zamane à sleksu Amrafail slekse à Sine'ar, antara Ariyauk slekse à Ailasar, antara Kaidaulayaumair slekse à Ailam, antara Tidal slekse à Gauyim, ² sleksaha ñanna ta naba dateraa waàva ge sleksaha umele ilyebe: ta dateraa waàva ge tara sleksu Baira, slekse à Saudauma antara Birsu, slekse à Gaumaura, antara Siniyabu, slekse à Adama, antara Saimaibair, slekse à Jaibauyim ira slekse à Baila, Jau'ar keni ba zhara à kwara ñanna. ³ Sleksaha ilyebe na keni ta naba magaa waada, ta jamme am kaamba à Siddim, ðaàmbake zlafe adaliye. Kina waà, tate ñanna gevge haye bademme, taà ðahana an haye à izhe. ⁴ Yawe kelaawa ju buwa taà aànjwa à fansarfe ge sleksu Kaidaurayaumair. Amaà ate iva kelaawa ju keyire waà, basharka mazlaara. ⁵ Ate iva kelaawa ju ufaðire maa, sleksu Kaidaurayaumair antara sleksaha umele na yaatare palle na, ta naba se gaa ndzedfa arge emnde a Raifa am Astairaut Karnayim, ta de gaa ndzedfa arge emnde a Suni am Hama, ta de gaa ndzedfa arge emnde a Aimi am kaamba à Kiriayatayim. ⁶ Ta de gaa ndzedfa arge emnde a Hauri zlafe adaliye à ba ate ire à waatare, am Sai'ir. Ta ðabemhe peraatte dem Ail Paran herzhe an we à kaamba, zaruze bademme. ⁷ Daaci ta naba eptse kwa. Saraasa am Ain Mispas, an Kaadais keni taà ðaha ba ekse ñanna aàhuwa keni ta se gaa ndzedfa arge Amalaikiyaha am hahaaatare bademme, ta zateruhe mette an naàza erva. Amauriyaha na taà am Hasasau Tamar keni ba estuwa, itare keni zarateruze an naàza erva bademme. ⁸ Daaci duwa à sleksaha, slekse à Saudauma, slekse à Gaumaura, slekse à Adama, slekse à Jaibauyim ira slekse à Baila, amaana Jau'ar. Sleksaha ñanna ta naba sesaa emndaatare bademme, ta se tsatsaa waàva am kaamba à Siddim. ⁹ Daaci se daremda am waàva yaikke antara sleksaha na, itare keni taà an emndaahaatare: Sleksu Kaidaurayaumair ñane slekse à Ailam, antara Tidal slekse à Gauyim, antara Amrafail slekse à Sine'ar, antara Ariyauk slekse à Ailasar, amaana: sleksaha ilyebe taà wava an sleksaha ufaðe. ¹⁰ Ay mbate, kaamba à Siddim ñanna bademme an yaà evvegaha. Ta de zhagade, de valyaremvalye à dem evvegaha na

tara slekse à Saudauma antara slekse à Gaumaura. Jugena à emnde na, kyarekya, zhagadarzhagade à dem waha. ¹¹ Daaci emnde na garega ndzedá na ta naba halante nalmane à emnde a Saudauma antara emnde a Gaumaura na bademme, antara ba naàza zaatara na ndza an shebe, habazarsehabaze bademme, zlarzlala an ñane. ¹² Ludu egdze à egdze a emmeñaara ge Abraama na ndza an Saudauma na keni eksarvaksá, ñane-ka, nalmanaara-ka, bademme zlarzlala an ñane.

¹³ Anjwa edda à sera umele ñezlanzla, a se balanansa ñane labare ge Abraama, ura Ibraniñkau, à nja am ekta à nafaha à Maàmre ura Amauri, nafaha ñanna safadde jipu. Mamre ñane egdze a emmetare ge tara Aiskaul antara Anair; ta emnde a namaàna jipu antara Abraama. ¹⁴ De cenaàncena Abraama geni kelaadaha eksarvaksá egdze à egdze a emmeñaara daraànda, a naba jemaa emndaara, dawalaha na mbarmbe waàva jipu na, zaala dermeke keye an kelaawa ju tise. Daaci yalla, a daa d'aba kelaadaha na dem Dan. ¹⁵ Abraama a de tegese emndaara gergere kwakya, daaci ñane antara dawalahaara na a naba datererhe ge kelaadaha na an waàva an yayiya. A naba gaa ndzedá arge sleksaha ñanna, a kyateraahé, a d'abateremhe à dem Hauba herzhe an Damas, am dalbe à manem. ¹⁶ A lyevaa nalmanaatare bademme, a saahe an ñane. Ludu egdze à egdze a emmeñaara na keni a naba sanaahe. Ludu ñanna, ñwashaha, emnde umele na ndza sluwatervasluwe na, antara nalmanahaatare bademme sarateraasa.

Malkisadaka à gar barka ge Abraama

¹⁷ Am sarte na Abraama gaaga ndzedá arge Kaidaurlayaumair antara sleksaha umele na yaatare palle na maa, a naba eptsá. A naba sesehe ge slekse à Saudauma, a de yainuhe am kaamba a Sawe. Kaamba ñanna waà, taà d'ahana an kaamba à sleksaha. ¹⁸ Malkisadaka, slekse à Salima, zlaàbe adaliye ñane liman à Dadaamiya na an nire ge emnde bademme na, ñane keni a sesehe, a saa d'afa antara egdze a mbazla am erva. ¹⁹ A se gar barka ge Abraama, a ba ñane: Abraama, a gagga Dadaamiya na an ire ge emnde bademme na barka. ñane edda à samaya antara haha. ²⁰ Zheraara a gevge an gaàlà, Dadaamiya na ni an nire ge emnde bademme, a fakem kelaadahaanja am erva na. Daaci Abraama a sanse luser am nalmanaara bademme, a vante.

²¹ A ba slekse à emnde a Saudauma na à elvan ge Abraama: Taslaanja viteva ka ba emndaaruwa, ñanaanja nalmane bademme. ²² A ñwanante ge Abraama, a ba ñane à elvan ge ñane: Naàwa ervaaruwa, kanakanteka à katafke à Yaakadada, Dadaamiya na à nire ge emnde bademme, edda à samaya antara haha na, yaà zaku ba wad'aa: ²³ ba uwe keni yaà ekseka ya am nalmanaanja. Una ba zawa à kimakaanja palle, ba hulma à sluzhaanja keni. Kaà de baànka ka gananga nalmane ge Abraama. ²⁴ Ba naàzaraanja keni yaà ekseka ya maà ba una ta zuwaa dawalaha-ka. Amaà dza à malaha na ta daa d'abid'aba na waà, yaà eksarekse, tara Anair, Aiskaul ira Mamre. Itare waà, a halarvaahala nubaatare.

15

Dadaamiya à ñgufa namaàna an Abraama

¹ Am iga à labare ñanna maa, Abraama shansha waàhaya, anjwa à ndahan elva Saksage, a ba ñane: Abraama, a wanja lyawa d'ekid'eki,

ya gwelakwaana ba iya an iraruwa. Kwakya lafaana aazerwa. ² A nwanante ge Abraama, a ba nane: Ba estuwa Yaakadadaaruwa, Saksagaaruwa. Amaa watse kaà de vite uwe d'emme ka? Naawa ankwaa aà zla ndzedafaruwa bademme, amaa egdzaaruwa yaà de yaanaa am iga keni baaka. Ba warataaruwa keni a de zaanaa ba Ailiyaijair egdze aà emnde a Damas. ³ A farhe zlafe adaliye, a ba nane: Saksagaaruwa, bashakika wulfe ma, eddawna ta yanaa am huàde aà haaruwa na waà, watse sleza warataaruwa ba nane. ⁴ Amaa a tsekwe ge kwara aà Yaakadada zlafe adaliye aàsezenaara, a ba nane: nane ka sleza warataana. Aa de zaanaa ba eddawna aà de segashe am ka malle. ⁵ A sanse aàsegashe, a ba nane aà elvan ge nane: Ezhzhaaraa ice aà dem samaya, ekkezla terlyakwaha na maà kaà dzegwaàndzegwa! Daaci a ba nane aà elvan ge nane: Wulfahaana keni watse ba estuwa.

⁶ Abraama a naba fetarhe ate elva na a ndasaa Saksage na. Adaba una nanna, Yaakadada keni a fe nane ate edda aà jirire.

⁷ A ba Dadaamiya aà elvan ge Abraama: Ba iya una ya Yaakadada, ya sakse am Ur am haha aà Kaldiya, ya sakaa aàsehuna geni yaà vakte haha na ge ekka. ⁸ A nwanante ge Abraama, a ba nane: Yaakadadaaruwa, Saksagaaruwa, yaà de dise estara geni ba jirire haha na vakiteva ge iya? ⁹ A ba Yaakadada aà elvan ge nane: Kwaye, de tatayevaataataya gyaale sla aà yawe keye antara naawa a yawe keye antara zhel kyawe a yawe keye ira takala a masar palle antara takala a kaamba palle, siyansa bademme. ¹⁰ Abraama a naba tatayevaa dabbaha nanna antara yiyaha nanna bademme, a datsanme bubuwa am dagave kalkale. Sey ba yiyaha waà, datsaaka am dagave na. Amaa ba kelaa dabba waà, ba a icanme kalkale waà, a fa zlaterahe ma urara keni an ndanjire a una. ¹¹ Waava ge zaatataha arge hyuwaara, amaa a bakaterbaka Abraama.

¹² Herzhe aà eblya vaciya maa, Abraama nanaana hare jipu, iyawa keni aà wanwa adaba gevge ba tabedamme an tsaka ire. ¹³ Daaci a ba Saksage aà elvan ge nane: A ninja am vuwana ganakini wulfahaana taà de nja am larde aà emnde. Watse taà de gev navaha aà emnde nanna, taà de magatera palasa am iva dermeke ufafde. ¹⁴ Amaa watse ya pelsepele ya ate emnde nanna taà de magateraà navire nanna. Am iga aà una nanna maa, taà de sesse am larde nanna an nalmane kwakya jipu. ¹⁵ Ekka maa, kaà de bere eggyahaana am faya aà ba an hairire. Kaà de gev emgyegwe kurcumme lauktu kaà de emtsa. ¹⁶ Wulfahaana taà de eptsaa aàsehuna waà, sey am zamane ge ufafire. Adaba kina zlafe haypa aà Amauriyaha jawka ge ndzedaf geni yaà bakatersebake.

¹⁷ Eblyablya vaciya ba dekideki, gevge vayiya bademme maa, taà zhaaraa ba gahe aà kaaraa, tara nara aà kaaraa antara yire aà kaaraa taà segashe am hufaara, aà zlala gahe na am dagave aà dabbaha na an datsa na. ¹⁸ Dadaamiya Saksage keni a ngwedde namaana ba vacite nanna an Abraama, a ba nane aà elvan ge nane: Haha na waà, vanaterteva ge wulfahaana, tsante ate haye aà Misera, dete haye yaiikke na taà dhanaa an Aifratiss na bademme. ¹⁹ Larde aà Kainiyaha, larde aà Kainijiyaha, larde aà Kadmauniyaha, ²⁰ larde aà Haitiyaha, larde aà Pairaisiyaha, larde aà Raifaha, ²¹ larde aà Amauriyaha, larde aà Kanaaniyaha, larde aà Girgasiyaha ira larde aà Yaibusiyaha bademme, yaà de vakte ge ekka.

16

Hajara a yan Ismayiila ge Abraama

¹ Saray, mukse àà Abraama yaneka egdzere ge zhelaara ðekideki. Anƙwa kwatenaara egdze àà emnde a Misera, zharaara Hajara. ² A ba Saray àà elvan ge zhelaara Abraama: Naàwa iya, fiyarfe Dadamiya yaà yeka. Naba njawinja antara kwatenaaruwa na, ambane watse yaà shansha ðeme egdzere ate ñane. Lyavaalya ervaunðe àà Abraama elva àà Saray na. ³ Daaci Saray a naba eksante Hajara kwatenaara, a vante ge zhelaara Abraama geni àà ganvege muksaara. Iva kelaawa una a maganaa Abraama am haha Kanaana. ⁴ Daaduwa Abraama aàdeza Hajara, Hajara a naba shaa huðe. Ba a naa a shaa huðe na waà, a naba fantau ge zhaàraà zanwaara Saray an ice a epsawa. ⁵ Daaci a ba Saray àà elvan ge Abraama: Emtanƙire na ni ndza arge iya na waà, kina eptsakaareptse ge ekka. Hajara kwatenaaruwa ge iya, ya eksante ba iya ervaaruwa ya fakem am huviye ni, gevge ni àà zhari ba seke ya kere am icaara aɗaba a shaa huðe! Miya antara ka waà, àà hyephye Dadaamiya Yaakadada dagavaamiya. ⁶ A ba Abraama àà elvan ge Saray: Kwaye kwatenaana, ba kina keni àà ba am ervaana. Emmaga naàzena ni kaà katana ka an ñane. Daaci Saray a naba maranaa zlaɗa kwakya ge Hajara, Hajara zhagadaazhagade aatuge ñane, a naba keðeme am kaamba.

⁷ Malika àà Yaakadada a de bere Hajara am kaamba, àà nja ate we àà yawe. Yawe ñanna herzhe an barama a dem Sura. ⁸ A ba malika na àà elvan ge Hajara: Hajara kwatena àà Saray, ka sawa ame? Kaà ðeme kina? A ñwanante, a ba ñane: Yaà anƙwa àà zhagade aatuge zanwaaruwa Saray. ⁹ A ba malika na àà elvan ge ñane: Ba kina eptsepts aàdeza zanwaana. De ganaaga iranaa àà dem aha aàkatafkaara. ¹⁰ A ba malika àà Yaakadada àà elvan ge ñane zlaɓe adaliye: A ba Yaakadada yaà de yaterteya egdzaraana, taà de gev kwakya jipu, ðaaka kezlakulaatare. ¹¹ A ba malika àà Yaakadada àà elvan ge ñane: Naàwa kaà àà huðe, watse kaà yaà egdzere zhele, kaà fana zhara àà Isemayiila, aɗaba Yaakadada cenancena zlaɗanaa baðemme. ¹² Amaà egdzaana ñanna waà, watse slemaàndzawa ba seke ezzerwa a kaamba. Ervaara àà de sha emnde baðemme, emnde keni baðemme watse ervaatare àà de sha ñane. Watse àà nja ba ñane palle àà de gaterapteka ge egdzar mamahaanaara ðekideki.

¹³ Am iga àà una ñanna maa, a ba Hajara: Abi iya keni ya nanna ñane eddawna a nina na? Aɗaba una a ðaha Yaakadada na a ndahan elva na an: Dadaamiya na àà nina. ¹⁴ Aɗaba una ñanna, suwa ñanna taà anƙwa àà ðahana an suwa àà Dadaamiya anƙwa àà nina. Suwa ñanna am dagave àà tara Kaadais antara Baarait.

¹⁵ Daaci Hajara a yan egdzere zhele ge Abraama. Abraama a fete zhara àà egdzaara na a yanaa an Hajara na Isemayiila. ¹⁶ Iva àà Abraama shanasha kul tise junƙwahe am sarte na Hajara a yan Isemayiila.

17

Dem sheðekwe gevge nalaama àà namaàna àà

Dadaamiya an Ibrahiima

¹ Abraama shanaasha yawe kul maselmane, Yaakadada a naba mara-psehe àà katafkaara, a ba ñane àà elvan ge ñane: Ba iya una

ya Dadaamiya, hakuma bademme aà ba am ervaaruwa. Njinjaan̄a aàkatafkaarua, a jerka duksa maàndzawe ate ka am njaan̄a. ² Naàwa yaà an̄kwa aà maga namaàna am dagavaamiya antara ka: Yaà vakte yaà, yaà de yaàkteyaà kwakya jipu. ³ Daaci Abraama a kezlan ugje ge Dadaamiya, wafkaara ba teppe ate haha. A ba Dadaamiya aà elvan ge ñane zlafe adaliye: ⁴ Elvaaruwa ge ekka waà, namaànaaruwa vanakteva zlauzle, kaà de gev eddarge nalgaha kwakya. ⁵ AÀsalikataliya na waà, taà dalika aà dhaàkaà an Abraama mazlaara, amaà Ibrahiima. Adaba ganagvege eddarge nalgaha aà emnde kwakya. ⁶ Yaà de gagvege eddawna ni jebaara kwakya jipu na, yaà de yakteya kwakya jipu, kaà de gev eddarge nalgaha aà emnde, sleksaha gergere taà de segashe am emndaan̄a. ⁷ Namaànaaruwa na ya ñgudakan ge ekka na waà, antara ge egdzaraan̄a keni bademme, dem eggyeggye. Namaànaaruwa ñanna saksage geni ya Dadaamiyaan̄a, ya Dadaamiya aà egdzaraan̄a keni am igaan̄a. ⁸ Haha ñanna naàwa ka wayve am huɗaara na waà, yaà vakte ge ekka antara egdzaraan̄a bademme, naàza ba ge ðekideki. Haha aà Kanaana bademme aà de gev naàzaan̄a, antara egdzaraan̄a am igaan̄a, watse ba iya una ya Dadaamiyaatare.

⁹ A ba Dadaamiya aà elvan ge Ibrahiima zlafe adaliye: Ekka waà, ðemanvedeme ka ba namaànaaruwa, ekka antara egdzaraan̄a bademme dem eggyeggye. ¹⁰ Naàwa naàzena kwaà de magana kure ge tsufa namaàna na ya ñgudana ya antara kure: Ba kelaa ma yakuraya egdzere zhele kwaà belana am shedekwe. ¹¹ Dawemda am shedekwe. Una ñanna nalaama aà namaàna na am dagavaamiya na, iya antara kure. ¹² Ba kelaa maà yakuraya egdzere zhele am jebaakure, kwaà belana am shedekwe am hare ge tsire. Dete ba una gavka jebaakure keni ma ta yanaa aà ba am huɗe aà haà aà kure tsawe. ¹³ Ma una ta yanaa am huɗe aà haà aà kure, ma una kwa shekweve an shekwe keni bademme puwawaterempuwa am shedekwe baaka shaige. Una ñanna nalaama aà namaànaaruwa ge kure, an puwa ate vuwaakure. Namaàna ñanna saksage. ¹⁴ Amaà zhele na baaka am shedekwe, icaaka zheliraara ðekideki na waà, a jaranaaja shifaara ba ðekideki am jebaara. Adaba ñane ebzubze namaànaaruwa.

¹⁵ Daaci a ba Dadaamiya aà elvan ge Ibrahiima: Kina waà, ðaheka muksaan̄a an Saray mazlaara. AÀ salikataliya na waà, zharaara Saratu. ¹⁶ Yaà de ga barkaarua ate ñane, yaà de vakte egdzere zhele an ñane. AÀ de gev emmarge nalgaha gergere. Sleksaha gergere antara jebaha aà emnde gergere aà de segashe am ñane.

¹⁷ Ibrahiima a kezle ugje, wafkaara ba teppe ate haha, amaà waà, ambera aà dzaka. Adaba a ba ñane am ervaunɗaara: Emgyegwe a zhele yawe dermeke ni kwasau zlafe aà de yaà egdzere? Ma Saratu keni emgyegwe a mukse yawe kul maselmani ni aè de ya egdzere? ¹⁸ Daaci a ba ñane aà elvan ge Dadaamiya: A shifeteshifa ñane ba Isemayiila aàkatafkaan̄a, baaka naàzu yaà yekana umele. ¹⁹ Amaà a ñwanante ge Dadaamiya a ba ñane: Baaka shaigaara ðekideki, muksaan̄a Saratu aà de yaka egdzere zhele, kaà de ðahana an Isiyaaku. Yaà de ñgudà namaànaaruwa antara ñane ira egdzaraara am igaara ge ñane. Namaànaaruwa ñanna saksage. ²⁰ Duksa palle waà, lyanvaalya yekaan̄a ate Isemayiila. Yaà de ga barkaarua ate ñane, yaà ganve ura kwakya jebaara. Yaà huyanahuya kwakya jipu, sleksaha kelaawa ju buwa una taà

de segashe aà ba am ñane. ñane ñanna waà, yaà de ganvege nalga yaikke. ²¹ Amaà namaànaaruwa waà, yaà ñgudfana antara Isiyaaku, egdze na ni aà de yakaa Saratu na. Aà de yakaa egdze ñanna am shifa sarte ba seke una.

²² Zlazuze am tsakana elvaha na ge Abrahiima maa, a zlalehe ge Dadaamiya. ²³ Am iga aà una ñanna, Ibrahiima a eksante egdzaara Isemayiila, antara navaha na ta yateraa am hufe aà haara ira emnde na a shekwaterve an nalmanaara, bademme a puwaterme am shedekwe vacite ñanna, ba seke una a ndahanaa Dadaamiya. ²⁴ Am sarte na Ibrahiima aà dem shedekwe, ivaara kul maselmane ju maselmane. ²⁵ Egdzaara Isemayiila an yawe kelaawa ju keye am sarte na aà fana am shedekwe. ²⁶ Tara Ibrahiima antara egdzaara Isemayiila ta dem shedekwe aà ba ate vaci palle. ²⁷ Ba duksa palle ge emnde na taà am hufe aà haara kenì. Emnde na ta yateraa am hufe aà haara, antara emnde na a shekwaterve an shekwa, zaalaha bademme, ta dem shedekwe aà ba am hare ñanna.

18

Dadaamiya a balese estuwa sarte a yaà Isiyaaku

¹ Yaakadada a naba marana irara ge Ibrahiima am dagave aà nafaha sadafde am Mamre. Ibrahiima ankwaa aà nja ate we aà wakyiyaara, beraara bademme a maganaa aà ba an kakakaca. Sarte ñanna kenì erva a vaciya jipu. ² Ba estuwa a kante ice waà, aà zhara ba emnde keye, zaala taà ankwaa aà tsatse. Hatstse aà bina a naba setehe, ankwaa aà de yaiteruye ate we aà wakyiya, a kezle ugje ate haha, ³ a ba ñane aà elvan ge pallaatare: Yaakadadaaruwa, maàki ba zakivaareze waà, taslaanja deska ba estuwa, sawa tsatse am mba aà navaanja. ⁴ Daaci a ba ñane aà elvan ge itare: Sawmbare puwawansepuwe cekwaanugde am ekte aà nafa aàhuna, taà sakura egdze a yawe kwaà baraabara serahaakure. ⁵ Yaà katakurva antara egdze a naàza za, kwaà shansha ndeda, lauktu kwaà fanu ge baraamaakure aà de katafke ba seke una kwaà katanàa kure. Daaci estuwa, dakureska ba dey arge haà aà slesleraakure. Ta ñwanante ge wayvaha na, a ba itare: Shagera jipu, naba emmaàga sleraanja. ⁶ Ba watsewatse, a eptsaa aà ba an hadzala Ibrahiima aà dem bere aàza Saratu, a ba ñane aà elvan ge ñane: Degevaadega ukpa na leppe jipu na keye ate daramaara, emmaàga gatau watsewatse. ⁷ ñane an irara, zhagadaara aà dem walde a esla, a de eksese egdze a esla na shagera vuwaara, hyuwaara kudkude jipu na, a naba fanem am erva ge slesleraara, ñane ankwaa aà ganve naàza daàle aà ba ate watsewatsire. ⁸ Gyepgye naàza daàle na maa, Ibrahiima a satera jeba naza za umele ankwaa ta magana an uba, antara uba aà waya, a sateranhe aàtirpalle antara hyuwa na, a faterhe aà katafkaatare. ñane kenì a tsaahè aà ba aàzetare am ekte aà nafa ñanna haa ta zuhe.

⁹ Daaci ta ndavanuhe, a ba itare taà elvan ge Ibrahiima: AÀme muksaanja Saratu? A ñwaterante, a ba ñane: Kwaye ñane ankwaa am bere. ¹⁰ A ba palle aà wayvaha na aà elvan ge Ibrahiima: Sarte seke una am shifa watse yaà eptsaa, una yaà ndak ba jirire baaka eptsankaara, watse yaà se bere Saratu an egdzere zhele am erva. Saratu kenì aà tse aà ba am iga aà Ibrahiima ñanna ate we aà wakyiya, ankwaa aà cena elva na. ¹¹⁻¹² Daaci dzaka ge Saratu an ila, adaba Ibrahiima antara

ɲane bukerdaatare garevge emgyegwaha. ɲane deme ba naàdaatare ɲwashaha keni naàzaara icevice. Adaba una ɲanna a ba ɲane am ervaunɲaara: Am ɲjaaruwa na ni kwasau zlaɲe aɲkwa emtakire aà ɲja antara zhele? Edda aà haaruwa keni gevge emgyegwe a zhele kurcumme! ¹³ A ba Saksage aà elvan ge Ibrahiim: Labara aà dzaka Saratu? Labara a bantsa ɲane am ervaunɲaara ganevge emgyegwe a mukse ni yaà yaà egdzere-he? ¹⁴ Una keni aɲkwa najipuwaara aàza Saksage emtu an sleksiraara? Sarte seke una am shifa, yaà aɲkwa aà epts aàsezeɲa, yaà se bere Saratu an egdzere zhele am erva. ¹⁵ Jaaja lyawa Saratu maa, a ba ɲane: Dzakanka. A ba Yaakadada keni ba parakke: Ka dzaka.

Ibrahiima aɲkwa aà yekateru shifa ge emnde a Saudauma

¹⁶ Am iga aà una ɲanna maa, tsaretse wayvaha na keye kerde, taà aɲkwa aà zlala waà, ta kurese ba ndaɲɲire aà Saudauma. Ibrahiima keni a zlala antara itare, a daa aà puwatersepuwe. ¹⁷ Daaci a ba Yaakadada: Yaà tsa shebanvuweka ge Ibrahiima naàza na yaà de magana ya. ¹⁸ Adaba Ibrahiima aà de gev eddarge nalga yaikke, nalga na ni watse an hakuma jipu na. Bademme aà emnde na taà ate haha taà de sha barka adaba ɲane. ¹⁹ Ya ekse ɲane ganakini aà kwaratersekwara ge egdzaraara antara wulfahaara am igaara ge ɲane geni a farfa zherwe ate shairiyahaaruwa, a magarmaàga jirire, a magarmaga duksa bademme an baramaara, lauktu yaà ganavege ge Ibrahiima naàzena ya banaa watse yaà vanteva na.

²⁰ Daaci a ba Yaakadada aà elvan ge Ibrahiima: De shisha yawe aà kyuwa aà emnde kwakya, adaba naàzena taà aàɲkwa aà maganaà emnde a Saudauma antara Gaumaura. Haypa aà emnde ɲanna jauje ge ndzedfa. ²¹ Adaba una ɲanna yaà aɲkwa tsekwa aàdehuwa, yaà de habaza magaatare ɲanna maàki ba jirire ba estuwa. Maàki gavka estuwa keni watse ya ɲaa ba diyeddiye.

²² Daaci emnde buwa am wayvaha na eptsaratervepts iga, zlarzlala am tate ɲanna, taà aɲkwa aà zlala aà dem Saudauma. Amaà Yaakadada waà, zlalaaka, aɲkwa aà tse aà ba am tate ɲanna, Ibrahiima keni aɲkwa aà ba aà tse aà katafkaara. ²³ Ibrahiima a ganapte ge Yaakadada, a ba ɲane aà elvan ge ɲane: Kina emnde a jirire na taà aàhuwa keni kaà de kedaterakedfa aàtirpalle antara emnde a haypa emtu Yaakadada? ²⁴ AÀmbane taà ankwa emnde a jirire kul ilyeɲe am Saudauma ɲanna, kaà de kedaterakedfa itare keni emtu? Kaà yaterareka ge emnde a ekse ɲanna adaba emnde a jirire kul ilyeɲe na taà am hudfaara na emtu? ²⁵ Kay! Ekka kaà ta maganaaka jeba una. Emnde aà jirire ni kaà cebatera aàtirpalle antara emnde a haypa? Shairiyaatare kalkale? Una aà magaaveka. Eddawna watse aà kyana ɲane shairiya aà duniya bademme ni aà kyanaka shairiya a jirire? ²⁶ A ɲwanante ge Yaakadada, a ba ɲane aà elvan ge ɲane: Maàki shanansha emnde a jirire kul ilyeɲe am hude aà berni aà Saudauma waà, yaà naba yateraareye ge emnde a ekse ɲanna bademme adaba itare. ²⁷ A ba Ibrahiima: Taslaaɲa yiyareye Yaakadadaaruwa, adaba maganka lyawa aà katafkaaɲa dekideki ge ndakse elva parakke. Iya waà, ya berbere aà haha ba dey, ya kelpa aà kara ba dey. ²⁸ AÀmbane watse baaka ura ilyeɲe am emnde a jirire kul ilyeɲe na, kaà de kedaterakedfa bademme adaba emnde ilyeɲe na baaka am hudfaara na emtu? A ba Yaakadada: Maki shanansha emnde

a jirire kul ufaɗe jilyebe am ekse ɲanna waà, yaà keɗeka ekse. ²⁹ Aley, zlaɓe Ibrahiima yaànka Yaakadada, a ba ɲane àà elvan ge ɲane zlaɓe adaliye: AÀmbane emnde a jirire ta ba kul ufaɗe am ekse ɲanna maa? A ɲwete ge Yaakadada, a ba ɲane: Maàki shanansha emnde a jirire kul ufaɗe am ekse ɲanna waà, yaà keɗeka ekse. ³⁰ A ba Ibrahiima: Taslaaɲa Yaakadadaaruwa, a ɲaŋka ervaunɗe, yaà aŋkwa àà ndavakundave zlaɓe adaliye: AÀmbane emnde a jirire ta ba kul keye am ekse ɲanna maa? A ba Yaakadada: Maàki shanansha emnde a jirire kul keye am ekse ɲanna waà, yaà gejeka ekse. ³¹ A ba Ibrahiima: Taslaaɲa Yaakadadaaruwa yiyareye. Aɗaba kwakya elvaaruwa àà katafkaaɲa: AÀmbane emnde a jirire ta ba kul buwa am ekse ɲanna maa? A ba Yaakadada: Maàki shanansha emnde a jirire ni hyephye kul buwa am ekse ɲanna waà, yaà gejika ekse ɗekidɗeki aɗaba emnde a jirire kul buwa ɲanna. ³² A ba Ibrahiima: Taslaaɲa Yaakadadaaruwa, ɲanaaɲa ervaunɗaaɲa an slakala, yaà ndavaku ba palle mazlaara, yaà farka umele. AÀmbane emnde ɲanna ta ba kelaawa ɲajirɲe am ekse ɲanna maa? A ba Yaakadada: Maàki shanansha emnde a jirire kelaawa am ekse ɲanna waà, yaà gejeka ekse mazlaara aɗaba emnde a jirire kelaawa na.

³³ Am sarte na ni Yaakadada mbedanumbede elvaara baɗemme ge Ibrahiima, a naba yaa Ibrahiima, a naba zlahe. Ibrahiima keni ba eptsaara àà sem tataara.

19

A segashe estuwa Ludu am Saudauma

¹ Herzhe aŋkwa àà maga mangaripu waà, daraada malikaha buwa na keni am Saudauma. Ludu maa, ɲane aŋkwa àà ɲja ate we àà walkame àà Saudauma ɲanna. Ba a puwete ice ate itare waà, hatstse a naba tsetehe, a de yaiteruye, a kezle ugje àà kataftkaatare wafkaara ba teppe ate haha. ² A ba ɲane àà elvan ge itare: Yaakadadaaruwa, taslawaaakure, daweska ba estuwa arge haà àà naàvaakure. Sawmbare barawaabare serahaakure, harauhaàre, an enjlya werre waà, lauktu kwaà tse, kwaà maga shulaakure adaliye. Amaà ta ɲwanante, a ba itare: ɲere ɲàà duka àà dem mba àà ura, ɲàà haraajere àà ba aàgashe. ³ Amaà Ludu keni a tsaa àà ba ate naàzaara, àà magatera tasle estuwa, àà ɲatertaà sera. Daaci ta naba duhe, ta demhe àà dem huɗe àà haara. A de magatera munɗi antara depain na baaka shahi àà makala am huɗaara na, ta zuhe.

⁴ Ba zlaàva keni zlavareka emtsaɗe waà, saremsa emnde a ekse àà Saudauma, dawalaha antara emgyegwar zaalahaatare baɗemme saresse am slalaha kaàtaàkaappe se jarantaaveje ge haà àà Ludu. ⁵ Ta ɗante Ludu, a ba itare taà elvan ge ɲane: Taà aàme dawalaha na ta tsekwaa am mbaaɲa àà ba an vayiya vatena na? Satersese aàseze ɲere, ɲàà kaàtaà zlava an itare. ⁶ A sesehe ge Ludu aàsezetare, a tsaahē ate we àà wakyiya, a hedanu ge wakyiya am igaara, ⁷ a ba ɲane àà elvan ge itare: Estuweka emndaaruwa, magauka mandzawire na taslawaaakure. ⁸ Naàwa taà aŋkwa egdzarahaaruwa ta buwa, garevge gyaalaha, zlaɓe diyarka zhele waà, yaà satersese itare, kwaà de maga naàzena kwaà katana kure an itare. Amaà zaala na waà, taslawaaakure yawaterya, aɗaba ta wayvaha, taà am huɗe àà haaruwa. ⁹ Amaà a ba itare taà elvan ge Ludu: Jaɲernaaja ka

ate we àà wakyiya! Ka wa ka sawa an sawa, ka wayve ba dey degiya gakevge narkaliyaanjere? Use dawale, shagera kwa elvaanja. Ba kinamina ñàà magakanaamaga palasa, àà jauje ba ge naàza àà emnde ñanna. Ta naba puwana tsekweđa ge Ludu, taà kata kezla paàre àà wakyiya maa, ¹⁰ malikaha buwa na ta naba velese erva, ta defante Ludu àà dem huđe àà haà, ta hedanu ge wakyiya. ¹¹ Ta naba wulfete emnde ñanna taà ate we àà wakyiya na, malaha dete egdzaraha bađemme baaka ura àà nanna ice đekidėki. Ta kuđevaa ba itare ge tataya we àà wakyiya geni taà demda.

¹² Daaci a ba malikaha na taà elvan ge Ludu: Taà anƙwa emndaanja umele am ekse na emtu? Ma egdzaraanja, ma shawlahaanja, ma emndaraanja keni, maà ta varahaanja am huđe àà ekse na waà, saterese. ¹³ Adaba ñàà kata keđanaakeda ekse na ba đekidėki. Yaakadada cenancena kyuwa emnde kwakya adaba maàga àà emnde a Saudauma. Adaba una ñanna a belanjera Yaakadada geni ñàà se keđanaakeda ekse na. ¹⁴ A sesehe ge Ludu, a de mbedateru ge shawlahaara, emnde na ta anƙwa àà sheba egdzaraara, a ba ñane àà elvan ge itare: Magaumaàga watsewatsire mi zlalawa am ekse na, adaba Yaakadada àà kata keđe ekse ba đekidėki. Amaà shawlahaara ñanna ta ganve ba elva a shawya.

¹⁵ Kyaakya adaga waà, malikaha na ta bakante ge Ludu àà ba an ndeđa. A ba itare taà elvan ge ñane: Tsetse ba watsewatse antara emndaanja, muksaanja, antara egdzaraanja buwa, dawedde watsewatse, a zakuruka duniya adaba shariya àà haypa àà emnde a ekse na. ¹⁶ Am taà ezhhara àà hadzaleka Ludu, ta naba ñanaahe ate erva, ta ñanaa erva ge muksaara, ta ñateraa erva ge egdzaraara buwa ñanna, ta daterse àà dete iga a ekse, ta yatera ahuwa, adaba Yaakadada wayaaka keđara. ¹⁷ Am sarte na daratersede ààdete iga a ekse ñanna maa, a ba palle àà malikaha na àà elvan ge Ludu: Ezhhagade shifaanja àà de cuwa waà, geni a keđeka shifaanja. Zhareka ice àà sem iga, tseka am kaamba keni. ¹⁸ Amaà a ñwanante ge Ludu, a ba ñane: Estuweka Yaakadada, yaà de dzegwaànka. ¹⁹ Urara keni ya ba naàvaanja, shanansha ñgurna ààzenja magakiyanmaga shaigerire yaikke, ñezlakisenjle waà, yaà dzegwaànka zhagade àà de cuwa wa. Yaà tama àà de shisha emtanjire, yaà de cuvaaka wa yaà emtsa. ²⁰ Kaà anƙwa àà nanna egdze a ekse na kwaye ñane na emtu? Herzhe ba egdze a ekse ñanna, yaà dzegwaàndzegwa zhagade àà de cuwa tate ñanna, taslaanja viteva barama ge dehuwa. Egdze a ekse ñanna ba cekwaanjgudi, daaci yaà de sheba iraruwa am huđaara. ²¹ Shagera, a ba malika na, yaà magakaà ñgurna zlađe adaliye, yaà yaka egdze a ekse ñanna, yaà gejeke. ²² Ezzlala watsewatse, kaà de sheba iranja am egdze a ekse ñanna, yaà manjka ba uwe keni sey maà dakaada am ekse ñanna. Adaba una ñanna, ta fante zhera àà Jau'ar ge egdze a ekse ñanna.

Dadaamiya ndza a keđan estuwa Saudauma antara Gaumaura

²³ Sesse vaciya am haha waà, Ludu keni de tsekwaatsekwa am Jau'ar. ²⁴ Daaci Yaakadada a naba fantau ge hya kaàraà an wesha an baraudu àà sawa am samaya, àà setarge Saudauma antara Gaumaura. ²⁵ Yaakadada a eptsante eksaha ñanna, antara kaamba a tate ñanna, antara nafaha bađemme a ganve ba seke ndza tate ñanna ka. ²⁶ Mukse àà Ludu maa, ñane a zharaa ice àà dem kataliya, ñane keni a naba eptsapte a gev naàkwa àà izhe, amaà ba naàwa ura àà tse àà ba ka.

²⁷ Maàkurallaara a tsetehe ge Ibrahiima an enjya werre, a duhe àà dem tate na ni a tsaa àà katafke àà Yaakadada na, ²⁸ a kante ice àà dem Saudauma antara Gaumaura antara kaambaha àà tate njanna bademme waà, àà zhara ba yire àà kaàraà yaikke jipu, ba seke yire àà kaàraà kaamba yaikke.

²⁹ Am sarte na Dadaamiya a kedaa eksaha àà tate njanna, a naba yehamme Ibrahiima, daaci a naba sanse Ludu ba lapilayye am masiba njanna. Amaà eksaha njanna ndza Ludu am hudaara na waà, a ganve ba seke ndza tate njanna ka.

Slalwe àà Mau'abiyaha antara Amauniyaha

³⁰ Ludu maa, jaaja lyawa ge nja am egdze a ekse njanna taà d'ahanaà an Jau'ar na, adaba una njanna a naba kezla, kwaye a de nja am hwalakwa am hufe àà waà, antara egdzaraara buwa egdzara njwasha. ³¹ Daaci a ba egdzere zujwire àà elvan ge kuderejaara: Naàwa eddemiya keni gevge emmgyegwe, am haha na keni baaka eddawna àà shebamisheba seke una taà anjwa àà maganaà emnde bademme. ³² Sawa mi ejja eddemiya an mbazla waà, mi zlava an njane, watse mi fanefa wulfe ge eddemiya.

³³ An vayiya vacite njanna, ta naba hyanhe ge eddetare na an mbazla telkuse, a de haàre male aàzejaara. Amaà ma sarte na a zlvanzlave na, ma sarte a zlaalaa keni diyaaka eddetare dekideki. ³⁴ An enjya werre, a dante kuderejaara, a ba njane àà elvan ge njane: Yawwaa, zlawzle kwa naàzaaruwa, an vayiya vatena zlvanzlave antara edderwa. Sey mi hyanhya zlafe adaliye an mbazla, kaà de hara ka vatena. Estuwa, mi naba fanefa wulfe ge eddemiya. ³⁵ An vayiya, ta naba hyanhe zlafe adaliye ge eddetare an mbazla, a de hare sled'abaara aàza eddetare na. Eddetare diyaaka dekideki sarte na a de zlvanzlave na ma sarte a zlaalaa keni. ³⁶ Egdzara àà Ludu bukerde sharaànsha hufe an eddetare. ³⁷ Egdze a zujwiraara a ye egdzere zhele, a fate zharaara Mau'ab. njane una eggietare ge Mau'abiyaha sem vatena. ³⁸ Kuderejaara keni ba estuwa, njane keni a ye egdzere zhele, a fete zharaara bii'Ammi. njane una eggietare ge Ammauniyaha sem vatena.

20

Labare àà tara Ibrahiima antara sleksu Abimailaik

¹ A naba kezla Ibrahiima am tate njanna, kwaye a de nja am Puti, a de icese slalaara am dagave àà tara Kadais antara Sura. Am iga àà una njanna maa, kwaye a de nja am Gairar. Am sarte na taà am Gairar njanna maa, ² a ba Ibrahiima àà elvan ge emnde a ekse njanna ate muksaara Saratu: Egdze a emmerwa àà bina. Daaci a sariyansa mukse njanna a ba slekse àà emnde a Gairar, zharaara Abimailaik. A naba bela emndaara, ta de eksanvaah. ³ An vayiya waà, daàmda Dadaamiya àà deza sleksu Abimailaik am shene, a ba njane àà elvan ge njane: Kina waà, samsa emtsaaja, sey kaà emtsa. Adaba mukse na ka eksevaa ka na waà, mukse àà zhele.

⁴ Am sarte njanna maa, zlafe Abimailaik d'ahaaka emtsaade mukse na aàdezejaara. A ba njane àà elvan ge Dadaamiya: Yaakadadaaruwa, ma emnde na baaka ba haypaatare keni kaà diya ba cebatercefa emtu? ⁵ Adaba a binaa ba Ibrahiima an waara, egdze a emmerwa àà bina. A ba mukse keni egdze a emmerwa. Ya maganaa àà ba an ervaun'daarua palle, maganka niya a maga mandzawire dekideki. ⁶ Aà ba am shene

ɲanna, a ba Dadaamiya àà elvan ge ɲane: Ba iya keni diyandiya ganakini ka maganaa a ba an shagerire àà ervaunɗe. Adaba una ɲanna piyanaktepiya maga haypa an ya, vanakteka barama ge nja antara mukse ɲanna. ⁷ Kina waà, danaada mukse na àà dem mba àà zhelaara, adaba zhelaara nabi. Watse àà yekakuwa ɲane shifa geni kaà enjlesenɗle. Amaà maàki dakannaaka muksaara waà, diyeddiye geni ekka iraanja antara emndaanja bademme kwaà de njeka an shifa.

⁸ A tsetehe ge Abimailaik an enɗya werre, a detaa galipahaara bademme, a tsakaterse elva ɲanna bademme, jaterja lyawa jipu. ⁹ A dante Ibrahiima keni, a ba ɲane àà elvan ge ɲane: Labara ka magite una? Ya gaku uwe kena estuwa ni, ka de magite una antara emndaaruwa bademme am kwaraaruwa na? Naàzena ka magita ka na waà, taà manka emnde dekiɗeki. ¹⁰ A ndavanuhe zlaɓe adaliye, a ba ɲane àà elvan ge ɲane: A waktaa uwe demme ni ka naba wayete magite una na? ¹¹ A ɲwanante ge Ibrahiima, a ba ɲane: Iya, ya kurken emnde a larde na taà kuveka Dadaamiya, watse taà kediyaaɗe arge muksaaruwa. ¹² demme keni waà, egdze a emmerwa ba miyenne. Adaba gergere ba mama ka waà, eddenjere palle. ɲane, egdze a edderwa, gevge muksaaruwa ge iya. ¹³ Am sarte na sisese Dadaamiya am huɗe àà haà àà edderwa, ya ndaana ba iya, a ba iya yaà elvan ge ɲane: Maè mi de tsekwaa am eksara keni, naba ndaterndaha ge emnde a ekse ɲanna geni ka egdze a emmerwa. ¹⁴ Daaci Abimailaik a eptsanaa muksaara ge Ibrahiima, a ndakanaare antara duksaha kwakya: kyawaha antara eslaha antara ba emndimagwaha a vantea, navaha antara kwatenaha. ¹⁵ A ba Abimailaik àà elvan ge Ibrahiima: Kwaye lardaaruwa bademme àà katafkaanja, naba njinja am tate na ni àà katana ervaunɗaanja. ¹⁶ A ba ɲane àà elvan ge Saratu: Naàwa yaà vante gursa debu ge egdze a emmeɲa, una ɲanna lafayaanja, naàza heɗakaa nasherire àà katafke àà sleriyahaanja bademme. Estuwa, kaà an bara àà katafke àà emnde bademme. ¹⁷ Daaci Ibrahiima a magaa maduwa, maàzlaara Dadaamiya keni a naba ekhyaternaahere ge tara Abimailaik antara muksaara ira kwatenahaatare bademme, ta fantau ge yaà egdzere zlaɓe adaliye. ¹⁸ Adaba ndza Dadaamiya a heɗete yaà egdzere ba dekiɗeki am huɗe àà haà àà Abimailaik bademme adaba elva àà Saratu mukse àà Ibrahiima.

21

Laukte àà yaà Isiyaaku

¹ Yaakadada viyanaaka Saratu, a gananve naàzena ndza a ndandaha, a ba nane watse àà magannaamaga na. ² Saratu a naba shaa huɗe, a yane egdzere zhele ge Ibrahiima. Daaci Ibrahiima a shansha egdzere zhele àà ba am emgyegwire. Saratu a ye egdzere àà ba am sarte na a tsanaa Dadaamiya na. ³ Ibrahiima a fete zhera àà egdzaara na a yanna Saratu na, Isiyaaku. ⁴ Isiyaaku magaamaga hare tise am erva maa, Ibrahiima a beleme am shedeɗke ba seke una a banna Dadaamiya na. ⁵ Ate iva ɲanna Ibrahiima a shaa egdzaara Isiyaaku na waà, iva àà Ibrahiima dermeke. ⁶ Daaci a ba Saratu: Dzakitedzaka Dadaamiya, emtake ervaunɗaaruwa jipu. Una ma a cenanaa ware labaraaruwa keni sey àà dzaka, àà higiyuhige. ⁷ A farhe zlaɓe adaliye, a ba ɲane: Ndza a tamanaa ware àà katafke àà Ibrahiima ni watse Saratu a yiya egdzere! Amaà kwaye

ɲane yaneya egdzere, ɲane keni emgyegwe tsa. ⁸ Daaci anƙwa àà wala egdzere, ta ɲezlaa ate uba. Vaci ɲezla Isiyaaku ate uba, Ibrahiima a magaa munri, a defaa emnde.

Ibrahiima a1 ɲgyanse estuwa Hajara antara Isemayiila

⁹ Vacite umele maa, egdze na Ibrahiima a shanaa an Hajara egdze àà emnde a Misera na, taà anƙwa àà gaà gusa antara Isiyaaku àà Saratu, naterna Saratu. ¹⁰ A ba Saratu àà elvan ge Ibrahiima: ɲgyansengye kwatena na, a zlarzlaa antara egdzaara bademme. Adaba wayanka, yanaaya ervaunɗaaruwa egdze àà kwatena taà de zaà warata kerde antara Isiyaakuwaaruwa.

¹¹ Elva ɲanna yanaaya ervaunɗe àà Ibrahiima jipu, adaba Isemayiila keni ba egdze a huɗaara. ¹² Amaà a ba Dadaamiya àà elvan ge Ibrahiima: A guleka higaanɗa adaba kwatena antara egdze na ka shanaa an ɲane. Naba magananmaga ge Saratu naàzena a ndavakuwa ɲane bademme. Adaba àà ba am jirire keni wulfahaanɗa na watse ta kwakya àà ba iya, ya ndakndaha na keni, bademme watse taà segashe àà ba am Isiyaaku. ¹³ Amaà egdze a kwatena na keni maa, yaà de huyanaahuya ɲane keni, yaà de ganvege larde yaikke adaba ɲane keni ba egdze a huɗaanɗa.

¹⁴ Daaci ba makurallaara an enlya werre, Ibrahiima a eksetaa naàza za antara kanyakanya yawe am huɗaara, a far ge Hajara ate nahyapaihyapaara, a eksevaa egdzaara ɲanna, a vante, daaci a naba ɲgyanse, ezlzalaanɗa àà ba ɲane àà elvan ge ɲane. Daaci ba zlala ge Hajara àà dem kaambaara, kwaya a de deriya am kaamba àà Birsaba. ¹⁵ De zlarzle yawe am kanyakanya maa, a naba eblyanve egdzere am ekte àà nafa. ¹⁶ ɲane an iraara a de njehe yiyire an egdze na deydey àà zlala àà gurme palle, am ndanɲjiraara. Adaba a bantsa ɲane: Wayanka zhara egdzaaruwa àà emtsa ate icaaruwa. Daaci a de njehe, a kurese ba ndanɲjire àà tate na ni egdzaara aàtekwa na, a fantau ge kyuwa. ¹⁷ Daada kyuwa àà egdze na aàdeza Dadaamiya, a naba tsekwehe ge malika a Dadaamiya àà sawa am samaya, a ba ɲane: A jaara uwe ge ekka Hajara? A wanƙa lyawa defekideki, adaba Dadaamiya cenancena hula àà egdzere am tate na aàtekwa egdze ɲanna. ¹⁸ Naba tsetse, de eksanteksa egdzaanɗa, ɲanaanɗa ba shagera, adaba watse yaà ganve larde yaikke an egdze ɲanna. ¹⁹ Dadaamiya a naba weranante ice maa, Hajara a zhara ba suwa, hatstse a naba tsefehe, a de nante kanyakanyaara an yawe na, una a fanu ge egdzere.

²⁰⁻²¹ Dadaamiya icaaka antara Isemayiila defekideki haa a waltehe. Waltewala maa, a naba nja am huɗe àà kaamba àà Paran, gevge zhel matsame, àà dzega naàza kaambaha an gume. Emmeɲaara a de eksanante gyaale am Misera.

Namaàna na am dagave àà tara Ibrahiima antara Abimailaik

²² Am sarte ɲanna maa, a sawhe ge sleksu Abimailaik antara Pikaul male àà sawjiyahaara aàseza Ibrahiima, a ba ɲane àà elvan ge ɲane: Ekka waà, anƙwa Dadaamiya antara ka am naàzena kaà magana ka bademme. ²³ Kina waà, sey kaà ziyuze wafa an Dadaamiya geni kaà de magiteka keladire defekideki, ma ge iya, ma ge egdzarahaaruwa, ma ge eggyahaaruwa keni. Ba seke una ni iya ya magakaa shagerire, huɗaaruwa palle ate ka na waà, ka keni maginaamaga ba estuwa. Kaà magiya shagerire ge iya antara ge larde na naàwa njakinja am huɗaara na. ²⁴ Yaà ezza, àà ba Ibrahiima.

²⁵ Daaci Ibrahiima a naba sananse parakke ge Abimailaik shagerkire na ni ta maganaa emndaara, ta naba lyevaa suwa àà ba an ndzedà beresse na. ²⁶ A nwanante ge Abimailaik, a ba nane: Diyanka una ðekidèki ma a maganaa ware keni. Ekka keni mbedakiyuka, iya keni cenananka ðekidèki maà vateneka. ²⁷ Am iga àà una nanna, Ibrahiima a naba haltaa nawaha antara kyawaha ira eslaha, a naba vante ge Abimailaik, bukerdaatare gevge namaàna dagavaatare mazlaara. ²⁸ Ibrahiima a naba dzerese kyawaha na deydey deydey na vuye, a tsateraahe an iraatara. ²⁹ A ba Abimailaik àà elvan ge Ibrahiima: Labara ka dzerese kyawaha na vuye, ka tsateraahe an iraatara na? ³⁰ A nwanante ge Ibrahiima, a ba nane àà elvan ge nane: Una waà, lyevaalya am erwaaruwa ba ge iya, ge seydire a katafkaaja, geni suwa na waà, ba jirire ya yanaa ba iya. ³¹ Adàba wada àà emnde buwa nanna ta zanaa am tate nanna, ta dfaàhaà tate nanna an Birsaba kina.

³² Kwaye nane, ta ngudanaa estuwa tara Ibrahiima antara Abimailaik namaàna am dagavaatare. Am iga àà una nanna maa, a tsetehe ge Abimailaik antara Pikaul male àà sawjiyahaara, ta eptsaa à dem eksaatara àà ba am Filisti nanna. ³³ Daaci Ibrahiima a dzebe nafa àà dfaale am Birsaba. A magaa maduwa, a fantau ge dfaàha Dadaamiya Saksage an Yaakadada am maduwaara. ³⁴ Ibrahiima haraahare jipu am larde àà Filisti.

22

Dadaamiya ankwaa àà gyaà hala àà Ibrahiima

¹ Am iga àà unaha nanna maa, Dadaamiya a naba gyaà hala àà Abrahiima. A dante: Ibrahiima! A nutehe: Naàwa ya Yaakadada, a ba Ibrahiima. ² A ba Dadaamiya àà elvan ge nane: Eksanteksa egdzaaja Isiyaaku, egdzaaja na palle ba nane wayakwaya jipu na, ezzlala an nane àà dem larde àà Mauriya ate ire àà wa na watse yaà de ngyekwakanvaa ya, de icyantica sadakaara am tate nanna, sadake na ni taà epshana an kara na.

³ Ba makurallaara, a tsetehe ge Ibrahiima an enjlya werre, a tataa hazla na watse àà de epsha sadake an nane na, a puwete serde ate ezzenwaara, daaci daredde antara egdzaara Isiyaaku, àà dem tate na ni a ngyekwannaa Dadaamiya na. A fetaa emnde buwa am waladiyahaara, ta duwa antara nane. ⁴ Am hare ge keyire waà, Ibrahiima a kante ice, a nanna tate nanna amaà zlafe yiyye jipu. ⁵ A ba nane àà elvan ge waladiyahaara buwa na: Kure waà, njawinja aàhuna antara ezzenwa. Amaà nere antara egdzere waà, kwaye njaà de kezlan ugje ge Dadaamiya ate ire àà wa na kwaye nane na. Maà zlaneruzle njaà se berakurbera.

⁶ Daaci Ibrahiima a eksante hazla na taà epsha naàza sadake an nane na, a farhe ge egdzaara Isiyaaku na. nane an iraara maa, a eksante kara antara washe, daredde taà ankwaa àà zlala ba itare ta buwa mazlaara. ⁷ Daaci Isiyaaku a ndavanu elva ge eddenjare taà aatire a zlala nanna, a ba nane: Eddaye! A nwanante ge Ibrahiima, a ba nane: Naba enndaha elvaaja egdzaaruwa, yaà ankwaa àà eccena. A ba Isiyaaku àà elvan ge nane: Naàwa maà an hazlaha antara kaàraà bademme, aàme egdze a zhil kyawe na mi de maga sadake an nane na? ⁸ A nwanante ge Ibrahiima, a ba nane: Watse àà de jansaare ba Dadaamiya nanna an iraara ge egdze a kyawe nanna egdzaaruwa. Daaci taà ankwaa àà zlaaatara àà ba aatirpalle.

⁹ Daraada am tate nanna a ngyekwannaa Dadaamiya nanna maa, Ibrahiima a de ndere naàzèna taà icanaà sadake aàtekwa ge Dadaamiya na, a kazlante hazla, daaci a naba takwasaa egdzaara Isiyaaku na, daaci a òelete ate hazla na ate tate aà fana sadake ge Dadaamiya na. ¹⁰ Daaci a velese erva, a eksante washe, aà kaàtaà ica egdzaara waà, ¹¹ Ibrahiima, Ibrahiima, anjwa aà d'ahanaà malika aà Dadaamiya aà sawa am samaya. A nutehe ge Ibrahima: Na'am. ¹² A ba malika: Fanfeka ervaana ge egdzere dekideki, maganaanka ba uwe keni. Kina waà, dyaneddiye mazlaara ganakini kaà anjwa aà kuva Dadaamiya, adaba yaikiveka egdzaana palle ba nane. ¹³ Ibrahiima a kante ice waà, aà zhara ba zhel kyawe am igaara am gwezla aà dake tabedamme, dermahaara an naja am gwezla nanna. A naba duhe ge Ibrahiima suuwe, a de lyevaa zhel kyawe na, a maganaa sadake ge Dadaamiya an nane am slede aà egdzaara. ¹⁴ Ibrahiima a fete zhera aà tate nanna: Dadaamiya anjwa aà nanna. Sem vatena keni, emnde taà d'aha tate nanna a ba an: Dadaamiya anjwa aà nanna nanna.

¹⁵ Malika aà Yaakadada a dante Ibrahiima ge buwire aà sawa am samaya, ¹⁶ a ba nane aà elvan ge nane: Naàwa elva aà Yaakadada. A ba nane: Ba seke una ni ekka eksakarekse magiya una, yaikiveka egdzaana palle a ba nane na waà, yaà zaku ba wad'ara an zheraarua ba ge iya: ¹⁷ ba jirire yaà anjwa aà gakar barkaarua, yaà yaakteya, egdzaraana taà de gev ba seke terlyakwaha ate samaya, ba seke shili na am guwa na. Ma vatara keni sey taà de gaànaa ba emndaana ndzed'ar ge kelaadahaatare. ¹⁸ Bademme a nalgaha am duniya taà de shaà barka nanna yaà de gaterar ge emndaana na, adaba ka na ebzanja elvaaruwa. ¹⁹ Daaci a eptsehe ge Ibrahiima aà seza dawalahaara na, ta naba daatare aà dem Biirsabe. Adaba Ibrahiima aà nja am Biirsaba nanna.

Egdzara aà Nakaur

²⁰ Am iga aà labare nanna bademme na maa, ta se mbed'anu shawya umele ge Ibrahiima, ta baantsa: Milka, mukse aà egdze a emmena Nakaur a yayane egdzar zaala. ²¹ Naàwa zherahaatare: Uus, nane maàkaajiyaara, taà an Bus sled'abaara, antara Kamuyail nane waà, edd'anaara ge Aram, ²² sled'aba Bus maa Kaisaid antara Hazau antara Pilda antara Yidlaf ira Baitu'iila. ²³ Baitu'iila nane a ye Raibaika. Kwaye nanne egdzara aè Milka tise nanna, egdzar zaala bademme, a yayanna ge Nakaur egdze a emmenaara ge Ibrahiima. ²⁴ Anjwa mukse aà Nakaur umele a gaàn ge burwire, zheraara Raiwma, nane keni a yaye egdzara. Naàwa zherahaatare: Taibak, taà antara Gaham, antara Tahas ira Maaka.

23

A shekweve estuwa Ibrahiima tate na a hed'aken muksaara Saratu

¹ Saratu a magaa iva dermeke an kul buwa juvuye lauktu aà emtsa. ² A emtsaa am haha aà Kanaana, am ekse aà Kiriya Arba, ba nane una taà d'aha an Haiburun na. Ibrahiima a naba jema emnde, a kyuse Saratu. ³ Am keda muksaara nanna maa, Ibrahiima a naba yaa emtsa na am bere, a tsetehe, a duhe aà deza Haitiyaha, a ba nane aà elvan ge itare: ⁴ Naàwa iya, ya sawa an sawa, ya wayve am dagavaakure. Vatena na waà, shisha mandzawe, yaà kata egdze a slede aàza kure taslawaaakure, geni yaà de hed'aka muksaarua am slede nanna. ⁵ Ta

ɲwanante ge Haitiyaha, a ba itare taà elvan ge Ibrahiima: ⁶ Estuweka aàmbarkaanja. Ekka ka ura ɲгаа am dagavaanɲere a gakaara Dadaamiya barka. Naba edduwa, de zharanaazhara irekhyahaanɲere, eksesekse ba una baaka argina ðekideki na, kaà heɗa muksaanja am huɗaara. Aà jerka ura am dagavaanɲere aà de yaikve irekhyaaara ðeàkideki. ⁷ Daaci a tsetehe ge Ibrahiima, a tsaaha aà katafke aà Haitiyaha, emnde a haha ɲanna, a gaa irara aà katafkaatare, ⁸ a ba ɲane aà elvan ge itare: Maàki ba jirire lyavaalya ervaunɗaakure ganakini yaà heɗa muksaarua aàhuna waà, taslawaaakure, ndavawisendave aàza Aifruna egdze aà Jauhar, ⁹ maàki aà bashiɓasha waà, hwalakwa aà Makpaila na ate we aà fahaara na, aɗaba tate ɲanna naàzaara. A viteva aà ba ate gane na ni aà zlayaan ge tate ɲanna, yaà shekwana aà katafkaakure baɗemme, geni iya keni yaà shansha tate aà irekhyaarua halal am dagavaakure.

¹⁰ Mbate, Aifruna ɲanna keni aà ba nja am dagave aà emndaatare Haitiyaha, taà aà faɗa ate we aà walkame na. A ba Aifruna aà elvan ge Ibrahiima aà ba an kaa kwara aà katafke aà zlamakelaawa: ¹¹ Estuweka aàmbarkaanja, baaka elva a vela am huɗaara. Aà katafke aà emndaaruwa baɗemme, ma fe ɲanna, ma hwalakwa ɲanna keni vanaketeva ba dey ge heɗa muksaanja am huɗaara. Nada eccena ka naàzena yaà anɲwa aà ndaka ya na. ¹² Ibrahiima a gaa irara zlaɓe adaliye aà katafke aà emnde a haha ɲanna baɗemme, ¹³ a ba ɲane aà elvan ge Aifruna aà katafkaatare baɗemme: Taslaanja, yanaaka elvaaruwa na: Gane aà fahaanja waà, yaà ebbiya baɗemme, naba lyevalya nalmanaanja am ervaaruwa, lauktu yaà de heɗa muksaarua. ¹⁴ Amaa a ba Aifruna aà elvan ge Ibrahiima: ¹⁵ Labara kwa aàmbarkaanja, ka yanaa ge uwe ka elvaaruwa na? Naàwa gane aà sleɗe ɲanna gursa dermeke ufaɗa, amaa yaikke ba dagavaamiya ka emtu arge nalmane? Naba ezlɓala de ehheɗa muksaanja seke!

¹⁶ Daaci Ibrahiima a ekserhe aà ba an higa gane aà fahe ɲanna a ndaasa Aifruna aà ba an waara aà katafke aà Haitiyaha baɗemme, lipela dermeke ufaɗe aà ba ɲane na. Ibrahiima keni a naba kezlanaa gursa dermeke ufaɗe ɲanna tuwesse am erva. Una ɲanna shunɲuwaatare na taà tsakala an ɲane. ¹⁷⁻¹⁸ Mazlaara, fantau aà ba am sarte ɲanna, fahe aà Aifruna am Makpaila, aà dem geɗiyaara ge Mamre, damda am rezege aà Ibrahiima aà katafke aà Haitiyaha baɗemme am kendekiya yaikke ate we aà walkame; fe ɲanna antara hwalakwa na, antara nafaha na am fe ɲanna ira nafaha na ate nakwaha aà tate ɲanna baɗemme.

¹⁹ Zlaruzle am una ɲanna baɗemme, lauktu Ibrahiima a de heɗa muksaara Saratu. A heɗanaa am hwalakwa, am fe am Makpaila, am geɗi aà Mamre am tate na ta ðahana an Haiburun na, am haha aà Kanaana. ²⁰ Kwaye ɲane, a gev estuwa fe ɲanna antara hwalakwa na am huɗaara na, am rezege aà Ibrahiima. A shekwanaa am erva a Haitiyaha, a ganve tate aà heɗa emndaara baɗemme.

24

Nika aà tara Isiyaaku antara Raibaika

¹ Ibrahiima ndza gevge emgyegwe a zhele kurcumme, Dadaamiya garga barka am duksa baɗemme. ² ɲane ndza an navaha antara waladiyaha kwakya. Vacite umele, a ba ɲane aè elva ge eddawnaanjana ɲane huɗe aà haara baɗemme na: Sawa femfa ervaanja am dagave aà serahaaruwa, aà

bina, ³⁻⁴ adaba yaà kata kaà ziyuze wafa. Ganeka gyaale ge egdzaaruwa Isiyaaku am dagave aà emnde aà Kanaana na naàwa yaà am dagavaatare na dekidfeki. Sey kaà zlala aà ba aà dem lardaaruwa, kaà de gan gyaale ge egdzaaruwa Isiyaaku am dagave aà varahaaruwa. Watse kaà emmaàga he? Ziyuze wafa an zhera aà Yaakadada, Dadaamiya na a nderanaa ñane samaya antara haha na. ⁵ A ñwanante ge slesleraara, a ba ñane aà elvan ge ñane: AÀmbane aà de eksarka gyaale ge d'abid'faba aà sem larde na maa? Maàki de gevge estuwa yaà naba eptsanaptsa emtu Isiyaakyuwaanja aà dem larde na ndza ka sawa am hudfaara na? ⁶ A ba Ibrahiima aà elvan ge ñane : Effa hyema, mañka una. Daànka egdzaaruwa aàdehuwa. ⁷ Yaakadada Dadaamiya na a nderanaa ñane samaya na, a sisaa ba ñane am hufe aà haà aà edderwa, a sisaa ba ñane am lardaaruwa na ta yiyaa am hudfaara na. A biyantsa ba ñane, aà de vaterte larde na badfemme ge eggyahaaruwa, a ziyu wafa geni baaka gafkaara. Daaci aà de belana ba ñane malikaara aà katafkaanja ge dem lardaaruwa, kaà de sana gyaale ge egdzaaruwa aà sawa aàhuwa. ⁸ Maàki a kwalvaa ba gyaale waà, wafa na ka ziwa ka ge iya na keni aà d'abarñka mazlaara. Amaà duksa palle waà, daànka egdzaaruwa aà dehuwa d'ekidfeki. ⁹ Daaci, ane a ba walad'f na, a naba fanem erva am dagave aà serahaara, a zanu ge zaànwaara geni aà emmaga a ba ate una ñanna.

¹⁰ Am iga aà una ñanna maa, walad'f aà Ibrahiima a naba dzerese kelaawaara am ezlegwamaha aà zanwaara, antara kazlanja umele an daàraàdza jipu, a naba maga shula aà dem ekse aà Nakaur am Mis-aupautamiya. ¹¹ Shanaasha ekse ñanna maa, de shansha suwa ate iga a ekse ñanna. Daaci a naba kazlateraa ugje ge ezlegwamahaara, reppe njarinja ate we aà suwa ñanna. Sarte ñanna keni gevge icavaciya, sarte a dem yawe ge ñwasha. ¹² A magaa maduwa, a ba ñane: Yaakadada, Dadaamiya aà zaànwaaruwa Ibrahiima, taslaanja giyanvege naàzena ni ya sawa adaba ñane vatena na. Magannaamaga ñgurna ge zanwaaruwa Ibrahiima. ¹³ Naàwa yaà tse ate we aà suwa, gyaalaha na taà am ekse na taà de sawa, taà se kaà yawe am suwa na. ¹⁴ Watse yaà ndavanundave ge gyaale palle am itare: Ginaaga hwamaanja aà yaà shushe yawe, maà baànba gyaale ñanna naàwa shushe eddaye, yaà kateruke ge ezlegwamahaanja keni maà taà esha waà, ba ñane gyaale na ni ka eksanansaa ka ge slesleraanja Isiyaaku. Yaà de dise ate una ñanna ñgurna na ka maganaan ge zanwaaruwa Ibrahiima.

¹⁵ AÀ ba am tsaka elvaara aà katafke aà Dadaamiya keni zlafe zlawka waà, aà zhara ba sesse Raibaika an hwama ate nahypaihyaiapaara. Raibaika ñanna maa, zhera aè eddenjaara Betu'iila egdze a Milka, mukse aà Naàkaur, egdze a emmenjaara ge Ibrahiima. ¹⁶ Raibaika gyaale zariya an tsaka ire, zlafe diyaaka zhele dekidfeki. Kacawkakawkawcawe sesse, a de tsekweme am suwa, a kem yawe am hwamaara, kertenj a ferhe anñkwa aà zlala. ¹⁷ Daaci zhagade ge male aà walad'f yaha aà Ibrahiima na, a de ica ba wafkaara, tsaatse, a ba ñane aà elvan ge ñane: Tasle a ña ganaaga seke hwama yaà shushe yawaanja na cekwaanñgudi? ¹⁸ A ñwanante ge Raibaika, a ba ñane: Labara? Naàwa shushe eddaye! Kertenj a gannahe, zhel na a shu yawe na a yanaa ba ñane. ¹⁹ Hyanhya ge zhel na, a ba Raibaika aà elvan ge ñane: Yaà payateraapaya ge ezlegwamahaanja keni maà taà esha, taà yaànaa ba itare yawe. ²⁰ Kertenj a puwese yawe na

ndza am hwama na aà dem kyaale, ba watsewatse a de kem umele, a se puwese adaliye, a payateru yawe na ge ezlegwamaha aà zhel na bademme, ta yanaa ba itare yawe na.

²¹ Am sarte na Raibaika anƙwa aà maga slera na waà, waladi aà Ibrahiima na a ɗuhe tseriye aà ndaka elva, aà zharanaa aà ba an ice. Amaa aà maga ba najipuwaara. A ba ɗane am ervaunɗaara: Una giyanvege Yaakadada naàzena ya se katanaa ya na emtu estara? ²² Hyaterhya yawe ge ezlegwamaha bademme waà, zhel na a naba vante jade aà dindar ge Raibaika. Jade ɗanna ganaara kwakya jipu. A naba fante ate ektare, a vante zlafe adaliye naàɗanwaha buwa, una ɗanna keni ta janaa aà ba an dindar ɗanna zlafe adaliye, a naba puwante ate erva. ²³ A ba ɗane aà elvan ge ɗane: Taslaaɗa ndindah, ka egdze aà ware am ekse na? A naba jerje emtu slede am mbaakure geni yaà de tsekwa am mbaakure antara emnde na taà anƙwa puwisepuwe na bademme? ²⁴ A ɗute ge gyaale, a ba ɗane: Ya egdze aà Betu'iila, ya eggyetare ge tara Naàkaur antara muksaara Milka. ²⁵ A farhe zlafe adaliye, a ba ɗane: Anƙwa slede ge tsekwa wayvaha am mbaanɗere. Dete ba kandiske antara masa ge dabbahaakure keni anƙwa kwakya am mbaanɗere, tate aà hare a wayvaha keni anƙwa bademme. ²⁶ Daaci zhel na a naba kezle ugje am aha, a kezlan ugje ge Yaakadada, a slafan waara, ²⁷ a ba ɗane: Yaà anƙwa aà slafaka waaruwa Yaakadada, Dadaamiya aà zaanwaaruwa Ibrahiima. Yaà slafakaà we, aɗaba marakiyaanmara parakke ɗurna, antara jirire na kaà anƙwa aà maganaan ge zaanwaaruwa. Naàzaaruwa ge iya waà, diyandiya mazlaara geni a siya ba Yaakadada an iraara aà sem hufe aà haà aà egdze a emmenjaara ge zanwaaruwa suuwe.

²⁸ Raibaika a naba kante sera aà daà, a de balananse labare ge emmenjaara. ²⁹⁻³⁰ Anƙwa egdze a emmenjaara zhele ge Raibaika, zheraara Laban; ɗane keni nanna jade na am ektare aà egdze a emmenjaara na, antara naàɗanwaha na ate ervaara na bademme. Cenancena keni aà etsaka Raibaika naàzena a banna zhel ɗanna bademme. Daaci a naba sessehe ge Laban am mba, zhagadaara aà dete we aà suwa na, a de bere zhel na antara ezlegwamahaara ate we aà suwa. ³¹ A ba Laban aà elvan ge ɗane: Labara ka tsaa am kaamba! Sawa aà se mbaanɗere eddaye! Ekka, ka eddawn Yaakadada a gakar barka an tsaka ire na, tsatsannaatsatse ba iya an iraruwa tate aà tsekwa wayvaha am mbaanɗere, slede ge ezlegwamaha keni anƙwa bademme. ³² Daaci ta duhe, ta de tsekwa gwatamaha ate iga aà ezlegwamaha, ta vaterte kandiske antara masa ge ezlegwamaha na, ta sateraa yawe aà bara sera ge ɗane antara emnde na ta daa aà puwansepuwe na bademme. ³³ Ta sateraa naàza za, ta faterhe aà katafkaatare waà, a ba waladi aà Ibrahiima: Yaà zeka duksa maà ndanakurseka labare na ni a sisa na. A ba Laban: Naba endaha elvaan edda! ³⁴ A ba ɗane aà elvan ge itare: Iya waà, ya waladi a Ibrahiima. ³⁵ Dadaamiya Saksage a gar barka an tsaka ire ge zanwaaruwa Ibrahiima, a ganve ur ɗga. A vante nawaha antara kyawaha, eslaha, lipela antara dindar, antara navaha antara kwatenaha, ezlegwamaha antara ezzenwaha, bademme a duksa. ³⁶ Muksaara Saratu a naba yane egdzere aà ba am emgyigwire. Zanwaaruwa a yanaa rezegaara bademme ge egdze ɗanna kina. ³⁷ A ba zanwaaruwa aà elvan ge iya: Yaà kata kaà ziyuze wafa. Kaà ganka mukse ge egdzaaruwa am dagave aà emnde a

Kanaana na njaà am dagavaatare na dfekideki. ³⁸ Sey kaà zlala àà ba àà dem lardaaruwa, àà dem dagave àà egdzar mamahaaruwa, antara emnde a jebaaruwa, kaà de gan gyaale ge egdzaaruwa aahuwa. Watse kaà emmaga he ate una njanna? Sey kaà ziyuze wafa, àà bina. ³⁹ A ba iya yaà elvan ge zanwaaruwa: AÀmbane watse àà d'abika gyaale àà sem larde na maa? ⁴⁰ A ba zanwaaruwa àà elvan ge iya: Dadaamiya, Yaakadada na yaà anjwa àà kezlan ugje kelaazare na waà, àà de belana ba njane malikaara àà katafkaanja, àà de gakanvege njane shulaanja ate una ni kaà de hayaanhaya na. Daaci kaà sannaasa gyaale ge egdzaaruwa àà sawa am jebaaruwa, àà sawa am dagave àà egdzar mamahaaruwa. ⁴¹ Maàki ba dakaada ka àà dem jebaaruwa waà, wafa na yaà fakar ezzaara na keni àà d'abanjka mazlaara. Una ma de shakanaanka gyaale ge egdzaaruwa, varakteka keni tsekwaatsekwa ate ka, àà d'abanjka wafa na kaà zaanaà ka na mazlaara.

⁴² Kwaye njane daliila a shulaaruwa vatena, ya se tsekwaate we àà suwa. Tsekwantsekwa ate we àà suwa waà, ya magaa maduwa, a ba iya: Yaakadada, Dadaamiya àà zanwaaruwa Ibrahiima, maà lyavaalya ervaunjaanja waà, taslaanja hiyanfehye shulaaruwa vatena na. ⁴³ A ba iya zlafe adaliye am maduwaaruwa: Naàwa iya, yaà tse ate we àà suwa, maà sesse gyaale am hufe àà ekse, a se ka yawe am suwa na, ya banaa: Taslaanja viteva yawe yaà shushe cekwaanjudi am hwamaanja ni, yiveka, ⁴⁴ maà banba gyaale njanna: naàwa shushe eddaye, yaà payaterapaya ge ezlegwamahaanja keni maà taà esha, maà baàmba gyaale njanna estuwa waà, daaci ba gyaale na ni ka eksesaa ka geni àà gev mukse àà egdze àà zanwaaruwa. ⁴⁵ Iya keni zlafe yaà aàtira tsaka elva njanna am ervaunjaaruwa, yaà zhara ba sesse Raibaika an hwama ate nahyapaihyapaara, a de tsekweme am suwa, a kem yawe, a ferhe. A ba iya yaà elvan ge njane: Taslaanja viteva seke yawaanja na yaà kuke? ⁴⁶ Kertenj eksaksa yawe ate nahyapaihyapaara: naàwa eddaye, yaà kateruke ge ezlegwamahaanja keni àà bina. Iya ya shu yawe na, a payateraa ge ezlegwamaha, itare keni ta yanaa ba itare yawe. ⁴⁷ A ba iya yaà elvan ge njane: Ka egdze àà ware? A ba njane: Ya egdze a Batu'iila, ya eggyetare ge tara Nakaur antara muksaara Milka. Daaci ya naba fanem jade am ektare, ya puwante nadanjwaha ate erva. ⁴⁸ Daaci ya kezle ugje am aha, ya kezlane ugje ge Yaakadada, ya slafan waaruwa ge Yaakadada, Dadaamiya àà zanwaaruwa Ibrahiima, adaba a kwarisaa ba njane barama a shulaaruwa, zlalavezlale baaka argina, geni yaà ganega egdze àà egdze a emmenjaara ge zanwaaruwa ge egdzaara. ⁴⁹ Kina waà, elva a juwaa àà ba aàze kure. Maàki eksaarekse irakure maganaa shaigerire antara jirere ge zanwaaruwa, kwa ndahihe. Maàki àà gevka keni ba kwa ndahihe parakke, daaci yaà zlalaaaruwa àè dem tate umele.

⁵⁰ Ta njwanante ge tara Laban antara Batu'iila, a ba itare taà elvan ge njane: Duksa waà, ba naàzena ni a ganvaa Dadaamiya na. baaka elva na ni njaà ndaaka njere, nj tsa bakanka shagera elvaanja, nj tsa bakanka keni shagerka elvaanja. ⁵¹ Kwaye Raibaika àà katafkaanja, eksanteksa daànda, a de gevge mukse àà egdze àà zanwaanja ba seke una a ndaaka Yaakadada na. Dawaada àà ba an hairire.

⁵² Ba a cenaa una njanna male àà waladiyaha àà Ibrahiima, a kezlan ugje ge Yaakadada am aha. ⁵³ Am iga àà una njanna, a sanse kazlanja àà

gyaale zarizariya bademme, umelahaara ta janaa an lipela, umelahaara ta janaa an dindar, antara nangyuwaha, a vante ge Raibaika. A sanse kazlanja umele zlafe adaliye an daradza jipu maa, una nanna a vaterete ge tara Laban egdze a emmenjaara ge gyaale antara emmenjaara ge gyaale. ⁵⁴ Zlaruzle am shawyaatare bademme, lauktu male aà waladiyaha aà Ibrahiima antara emnde na ta daa aà puwansepuwe na ta zu duksa, ta sharhe, lauktu ta de zlava ta hare.

Maàkurallaara an enlyla werre waà, ta tsetehe, a ba male aà waladiyaha na aà elvan ge emnde a haà: Vawiteva kwa baraàma, yaà daà aà deza zanwaaruwa. ⁵⁵ A ba tara egdze a emmenjaara ge gyaale antara emmenjaara taà elvan ge nane: Amaà gyaale waà, aè shekwashakwa emtsaade deydey hare kelaawa palle lauktu watse kwa daà. ⁵⁶ A ba nane aà elvan ge itare: nanawika seke taslawaaakure. Naàwa shulaaruwa a tsatsanaa ba Yaakadada an iraara. Kure waà, vawiteva kure ba baraàma, yaà eptsa aà deza zanwaaruwa. ⁵⁷ A ba itare taà elvan ge nane: Una waà, sey nàà d'aha ba gyaale an iraara, aà se n'uta ba nane. ⁵⁸ Daaci ta d'ante gyaale, a ba itare taà elvan ge nane: Kaà ed'daba he zhel na aà kata aà daàkaàda ba vatena? A n'ute: Yaà ed'daba, aà bina.

⁵⁹ Daaci ta sawhe ge egdzar mamahañara ge Raibaika, antara emnde haatare bademme, ta magateraa aàjaàmimaà shifa ge tara Raibaika antara sleñana egdzere antara male aà waladiyaha aà Ibrahiima ira emnde na ta saa aà puwansepuwe na bademme. ⁶⁰ Egdzar mamahañara ge Raibaika ta gan barka ge egdze a emmetare, a ba itare ma waraatare keni: A vakteva Dadaamiya egdze a hufe egdze a emmerwa. Egdzaraña a garevge ma debu waànyarwaànyara keni. Kelaadaha a nja taà de gevge ba n'washaha aà katafke aà egdzaraña. ⁶¹ Daaci a tsetehe ge Raibaika antara kwatenahaara, ta d'ad'alte ate iga ezlegwamaha, a d'abete male aà waladiyaha aà Ibrahiima. Male aà waladiyaha aà Ibrahiima a gan estuwa Raibaika, a zlahele an nane.

⁶² Am sarte nanna maa, Isiyaaku zlafe ba un'ule a saara, ndza a dete we aà suwa. Zhera aà suwa nanna Lahay Ruwa. Amaana: Dadaamiya Saksage an'kwa aà nina. Ad'aba nane an iraara a nja am haha nanna am puti. ⁶³ Vacite umele an icaviciya maa, Isiyaaku a de tataya tate aà tsekad'fire am fe, a kante ice waà, aà zhara ba ezlegwamaha taà an'kwa aà sawa. ⁶⁴ Raibaika keni kanteka ice, nanna Isiyaaku na, a naba tsekwehe ate ezlegwamaara. ⁶⁵ A ndavanu ge male aà waladiyaha aà Ibrahiima, a ba nane aà elvan ge nane: Ware nane zhel na kwaye nane am fe, aà se jaà ire an miya na? A nwanante ge zhel na, a ba nane aà elvan ge nane: Una nanna degiya zanwaaruwa. Ba watsewatse Raibaika a haltaa lafayaara, a puwar ge iraara. ⁶⁶ Male na a se ndahanhe ge Isiyaaku naàzena a maganaa nane am shulaara bademme. ⁶⁷ Daaci Isiyaaku a daa Raibaika ba suuwe aà dem bere aà emmenjaara Saratu. Raibaika gevge mukse aà Isiyaaku, wayaawaya jipu an muksaara. A ekhya estuwa ervaun'ge aà Isiyaaku, ad'aba ndza a ked'aa emmenjaara.

25

Egdzara aà Ibrahiima a yanaa an Kaitura

¹ Ibrahiima a naba ge mukse umele zharaara Kaitura. ² Mukse nanna a yayane egdzar zaala ge Ibrahiima. A yese Simran, antara Yauksan antara

Maidan antara Madiyan antara Yisbak ira Suhak. ³ Yauksan, nane keni a ye tara Saiba antara Daidan. Daidan keni a yese emnde a Asuri antara emnde Laitusi ira emnde a Laiwmi. ⁴ Naàwa emnde na keni egdzara à Madiyan: Tara Aifa antara Aifair antara Hanauk antara Abida ira Aildaba. Bademme a emnde na ba egdzara à Kaitura. ⁵ Warata waà, Ibrahiima a vante warata à nalmanaara bademme ba ge Isiyaaku palle. ⁶ Amaà egdzara à nwashaha umele na waà, zlafe nane an shifaara, a tegateraa nalmane à ba an erwaara, a ngyekwateraa sledaatare à dem gedí, yiyyiye jipu an Isiyaaku, una nanna keni larde umele.

Emtsa à Ibrahiima antara tate a ehhedfaara

⁷ Ibrahiima a magaa iva dermeke an kul vuye jilyebe, ⁸ lauktu a zluwaa hairiraara, gevge emgyegwe an tsaka ire, ndza a jesanje am irara nja an shifa. Amaà a emtsaa am ngahire, zlazlala à deza eggyahaara. ⁹ Ta hedfanaa ba egdzaraara, tara Isiyaaku antaa Isemayiila am hwalakwa à Makpaila, am fahe à Aifruna egdze a Jauhar ura Haiti, fe nanna à dem gedíyaara ge Mamre. ¹⁰ Amaà fe nanna waà, Ibrahiima shekwefshekwe am erwa à Haitiyaha. Daaci ta hedfateraa à ba am hufe à fe nanna tara Ibrahiima antara muksaara Saratu. ¹¹ Am iga à keda Ibrahiima maa, Dadaamiya a gar barka jipu ge egdzaara Isiyaaku. Isiyaaku a njehe, haara ba herzhe an suwa nanna taà dahana an Dadaamiya ankwaa à nina na.

Egdzara à Isemayiila antara sledaatare

¹² Naàwa kergema à egdzara à Isemayiila, egdze à Ibrahiima na a yanaa Hajara egdze à emnde a Misra, ndza kwatena à Saratu. ¹³ Naàwa zheraha à egdzara à Isemayiila an dabava an dabava: Naibayaut, nane makaaji à Isemayiila, sledabaara Kaidar, lauktu Adbair, lauktu tara Maipsaam ¹⁴ antara Misma antara Duma antara Masa ¹⁵ antara Hadat antara Taima antara Yaituru antara Maafis ira Kaiduma. ¹⁶ Kwaye nane egdzara à Isemayiila kelaawa jubuwa antara zherahaatare bademme. Ma waraatare keni huyaahuya gevge jeba. Ba zherahaatare una a gev zheraha à eksahaatare antara zheraha à sledaha na taà de tsekwa itare am hudaara am kezlakezlahaatare. ¹⁷ Isemayiila magaamaga iva dermeke an kul keye ju vuye lauktu à emtsa, a daahe à deza eggyahaara am faya. ¹⁸ Egdzara à Isemayiila ta nja am dagave à tara Hawila antara Sura, à dem gedí à haha à Misera, ate baraàma a dem Sura. Am emnde à Ibrahiima bademme, ta de nja ba itare yiyyiye an emnde bademme.

Isiyaaku a yeka egdzere a shaa wulhaha

¹⁹ Naàwa labare à Isiyaaku egdze à Ibrahiima: ²⁰ Isiyaaku magaamaga yawe kul ufade kalkale lauktu a ge Raibaika egdze a emmenjaara mukse ge Laban egdze à Batu'ila, ura Paddan Aram. ²¹ Isiyaaku a nàala Yaakadada, adaba muksaara Raibaika yaaka egdzere, gevge dzire. Dadaamiya Yaakadada lyavaalya nàalaara, muksaara a naba shaa hufe. ²² Hufe à Raibaika nanna waà, wulhaha. Egdzara taà ankwaa à dagala am hufe, a naba fu hula Raibaika, a ba nane: Maà ba estuwa, ya shan ge uwe nane hufe nanna ba dekideki? Daaci a de ndava àza Yaakadada. ²³ A ba Yaakadada à elvan ge nane: Ankwaa zlamaha buwa, jeba buwa am hudaana. Jebaha buwa nanna taà ankwaa à tegaava à sawa am hudaana. Am jebaha buwa nanna waà, ankwaa palle à de jauje ge palle an ndzeda. Am egdzara nanna waà, male à de gev waladi à kudere.

²⁴ De hyephye sarte à Raibaika ge yaà, a de ye waà, a yese wulhaha buwa. ²⁵ Am egdzaraara ñanna, una a sawa zunñwe na verannde, an ugje ate vuwa ba seke naàza à egdze à sla. Ta fete zheraara Isuwa. ²⁶ A de sawa sledabaara waà, a ñaa naàdefagadega à Isuwa na am ervara. ñane keni ta fete zheraara Yakubu. Isiyaaku magamaga yawe kul unkwahwe kalkale am sarte na ta ye egdzara ñanna.

A veluwa estuwa Isuwa daradza à makaajiyiraara

²⁷ Daaci walartewaàlaà egdzara buwa na. Isuwa a gev matsame, à eblyeka ervara à dem haha ðekideki, ñane gevge slekaamba. Amaà Yakubu waà, ñane sletsekadde, à nja à ba am mba duksaara. ²⁸ Isiyaaku waà, ndza à waya ba Isuwa kwakyaara, adaba à sanaà hyuwa ba kelaazare. Amaà Raibaika waà, ñane a hayaa ba Yakubu.

²⁹ Vacite umele maa, Yakubu keni gyanvegye naàza za kyanñe, Isuwa keni saasa am kaamba, kudukkufe an tsaka ire. ³⁰ A ba Isuwa à elvan ge Yakubu: Taslaaña yiyanya naàza za na an gya kyanñe na, yaà ndafundabe ya emtsaade, adaba baaka naazu yaà maganaà ya mazlaara. Ta fante adaba una ñanna zhera Aidaum ge Isuwa, amaana: Kyanñe. ³¹ A ñwanante ge Yakubu, a ba ñane: Veliyuvele daàraadza à makaajiyiraana emtsaade lauktu kaà ezza. ³² A ba Isuwa: Yaà emtsa ni makaajiyire, watse à magiya uwe ñane makaajiyire ñanna? ³³ A ba Yakubu à elvan ge ñane: Maà eksakarekese waà, sey kaà ziyuze wada emtsaade. Isuwa a naba zanu wada ge Yakubu, geni yanaanya makaajiyire. Isuwa a velu estuwa daàraadza a makaajiyiraara. ³⁴ Daaci Yakubu a naba vantewa kwa naàza za na ge Isuwa, depainj antara jeba a yire umele anjwa daàlaara aagire. A zuhe, a sharhe, a tsetehe duksaara ba ezlzala. A epsawaa estuwa Isuwa daradza à makaajiyiraara.

26

Isiyaaka am larde à Failaistiyaha

¹ Daaci samsa waya yaikke a sem larde, amaà waà, waya na ndza am zamane à Ibrahiima na ka. Daaci a naba duhe ge Isiyaaku à deza sleksu Abimailaik slekse à Failaistiyaha am Gairar, ² de marapsemare Yaakadada à katafkaara, a ba ñane à elvan ge ñane: Duka à dem Misra ðekideki, naba njinja am larde na yaà de bakana iya. ³ Gejeka emtsaade seraana am larde na, iya yaà anjwa antara ka, yaà de gakar barkaarua. Adaba bademme a kwaraha na, yaà de vakte ba ge ekka antara wulfahaana am igaana. Yaà de ganve estuwa wadaaruwa na ya zanu ge eddena Ibrahiima. ⁴ Yaà de huyateraahuya egdzaraana, taà de gev ba seke terlyakwaha ate samaya, kwaraha na bademme watse yaà de vaterte ba ge wulfahaana. Bademme a jebaha na ate haha ta de sha barka adaba wulfahaana. ⁵ Adaba Ibrahiima a cenaa elvaaruwa, a edfaba naàzena ya bannaa ya, a tsaa à ba ate naàzena ya tsanaa ya, dabaaadaba jipu naàzena ya puwetaa ya antara shairiyahaaruwa bademme. ⁶ A njanaa ba una ñanna Isiyaaku am Gairar.

⁷ Am sarte na emnde a ekse taà anjwa à ndavanu elva ate muksaara Raibaika, egdze a emmerwa à bina. A wana lyawa ge ba muksaara, adaba a kuva emnde a ekse ñanna jipu geni a jareka arge muksaara, adaba muksaara Raibaika zariya jipu, baaka arge ñane. ⁸ Am haraare

Isiyaaku am ekse ɲanna, vacite umele, naterna sleksu Abimailaik slekse aà Failaistiyaha aà kya we aà biye aà bere, taà aɲkwa aà gwagwesa tara Isiyaaku antara muksaara Raibaika. ⁹ Abimailaik a naba dante Isiyaaku, a ba ɲane aà elvan ge ɲane: Mbate mukse na muksaana! Ka ndana estara kena egdze a emmeɲa aà ba ka na? A ɲwanante ge Isiyaaku a ba ɲane aà elvan ge ɲane: A wiyaa ba lyawa geni a jarika adaba ɲane. ¹⁰ A ba Abimailaik: AÀzara kena una ka maganerta ka na? A yaa ba cekwaangudfi ma andze ura umele aà ganvege muksaara am emndaaruwa, daaci ekka keni sakanjeranka emtu haypa? ¹¹ Daaci sleksu Abimailaik a ndaase elvaara palle, a ba ɲane aà elvan ge emndaara: Ma ware una a ndanse elva yayiaihe ge zhel na, ma a fete erva ate muksaara keni, eddaara aà njeka an shifa dekideki.

Tara Isiyaaku antara Abimailaik taà aɲkwa zaà waɗa am dagavaatare

¹² Ate iva ɲanna, Isiyaaku a herɗa aà ba am haha ɲanna, amaà jaaja duksa baaka zlaktaara, aɗaba Yaakadada garga barka. ¹³ Nalmane Isiyaaku aɲkwa aà far ba saga, a gev sleberba baaka arge ɲane dekideki. ¹⁴ Ndza an waldaha aà sla kwakya, antara kyawaha antara nawaha, kwakya jipu. Emnde a maganaa slera keni ndza baaka zlaktaatare. Daaci Failaistiyaha ta naba shelha ate ɲane.

¹⁵ Aɗaba shelha na maa, Failaistiyaha ta naba dashem suwaha na ndza a yayanaa eddenjaara Ibrahiima na baɗemme an haha. Aɗaba Ibrahiima keni ndza kwakya waladiyahaara, ta yayanaa ba itare suwaha ɲanna. ¹⁶ Daaci a ba Abimailaik aà elvan ge Isiyaaku: Gakevge kaà an hakuma jipu, jakuje ge ndzedaanjere, ezlzlala am lardaanjere. ¹⁷ A naba kezla Isiyaaku, a de icese slalaara am kaamba a Gairar, dambake zlaɓe adaliye, a njaara aàhuwa. ¹⁸ Isiyaaku a naba yayese zlaɓe adaliye suwaha na ta yayanaa am zamane aà eddenjaara Ibrahiima, ta daishemhe ge Failaistiyaha am igaara na. ɲane a naba yayese, a fafete zheraha na ni ndza Ibrahiima a daha suwaha ɲanna an ɲane na. ¹⁹ Waladiyaha aà Isiyaaku keni ta yaye suwaha umele aɲwaslire, ta shaa yawaha na aà emtseka dekideki na. ²⁰ Suniyaha aà emnde a Gairar ta naba daàgala an suniyaha aà Isiyaaku arge suwa. Aɗaba ta baantsa itare: Suwa na nazaanjere. Isiyaaku a naba fante zhera aà Aisaik ge suwa ɲanna. Amaana: Daàgala. Aɗaba ta kaàtaà dagala an ɲane arge suwa ɲanna. ²¹ Waladiyaha aà Isiyaaku ta ye suwa umele, arge una ɲanna keni ta naba tsa elva zlaɓe adaliye Failaistiyaha. Isiyaaku a fete zhera aà suwa ɲanna Sitna. Amaana: Kelaadire. ²² A tsetehe am tate ɲanna, a de ye suwa umele ge keyire; arge una ɲanna waà, tsateka dagala. Isiyaaku a fete zhera aà suwa ɲanna Raihaubaut. Amaana: Hwihwiyire. Aɗaba a bantsa ɲane: Yaakadada sagamiyanvesage sleɗe geni mi hwiya am larde na.

²³ Am iga aà una ɲanna, Isiyaaku a naba kezla zlaɓe adaliye am tate ɲanna, kwaye a de nja am Birsaba. ²⁴ AÀhuwa ɲanna, Yaakadada a de maranaa iraara aà ba am hare ɲanna, a ba ɲane aà elvan ge ɲane: Ba iya una ya Dadaamiya aà eddenja Ibrahiima. Gazleka dekideki, aɗaba iya yaà aɲkwa antara ka, yaà de gakar barkaaruruwa, yaà de yaàtertiya egdzaraana aɗaba barka aà eddenja. ²⁵ Daaci Isiyaaku a naba ndere naàzenu taà fana sadake aàtekwa ge Dadaamiya na am tate ɲanna, a magaa maduwa, a daha Dadaamiya an Yaakadada am maduwaara. A magaa beraara an kacakaca am tate ɲanna, waladiyahaara ta naba ye suwa umele.

26 A sawhe ge Abimailaik àà sawa am Gairar ààsezeŋaara, ta sawa antara uraara Ahusat ira Pikaul, ŋane male àà sawjiyahaara. 27 Isiyaaku a naba ndavateruhe, a ba ŋane àà elvan ge itare: Kina mu a sakuraa uwe ààsezerwa, ààbi ŋgyaikurisengye am dagavaakure yakuriyaaya? 28 Ta eptsanaa jawapa, a ba itare taà elvan ge ŋane: ŋaà aŋkwa àà ezhzhara ŋanna waà, aŋkwa Yaakadada antara ka ba parakke. A ba sawariyaanere, shagera àà demda waɗa am dagavaamiya. Ekka antara ŋere waà, namaàna dagavaamiya. 29 Kina waà, kaà zaŋeruze waɗa geni kaà de maganerteka kelaadire dekideki. Adaba ŋere keni faŋerka zlaɗa ate ka, ŋa magakaa shaigerire jipu, ka segashe ba lapilayye am dagavaanere. Kwaye ŋane gakevge ura àà Yaakadada kaà an barkaara am vuwa. 30 Daaci Isiyaaku a magateraa muŋri ta zuhe, ta sharhe. 31 Makurallaara ta tsetehe an enjya werre, ta zu waɗa ŋanna am dagavaatare. Am iga àà una ŋanna Isiyaaku a magateraa aàjamimashifa, ta daahe àà ba an hairire. 32 Ba vacite ŋanna, waladiyahaara ta sanaa labare àà suwa na taà aŋkwa àà eyya, a ba itare: Shaneransha yawe. 33 Isiyaaku a fete zhara àà suwa ŋanna Saba. Amaana: Waɗa. Adaba una ŋanna zhara àà ekse ŋanna Birsaba sem vatena. Amaana: Sawa àà waɗa.

ŋwashaha àà Isuwa

34 Isuwa maa, ŋane magaamaga yawe kul ufaɗe, a naba ge ŋwasha buwa. A ge tara Yaihudit egdze àà Bairi, antara Basmat egdze àà Ailaun. Bukerɗaatare ta ba egdzara àà Haitiyaha. 35 ŋwashaha àà Isuwa ŋanna ta zladateranve ervaunɗe jipu ge tara Isiyaaku antara muksaara Raibaika.

27

A gaare estuwa Isiyaku barka ge Yakubu

1 Isiyaaku gevge emmgyegwe kurcumme, ba ice keni a nanka mazle-aara. A ɗante Isuwa makaaji-aara á dezeŋara, a ba ŋane á elvan ge ŋane: Isuwa egdze-aaruwa. A ŋwanante ge Isuwa : Ná'am ! 2 A ba eddenjara á elvan ge ŋane: Iya na wá, ganevge emmgyegwe jipu, ba sarte a emtsa-aaruwa keni diyanka ya. 3 Daaci kina wá, halantehala náza erwa á ŋa, kudeme á ŋa, antara leka á ŋa, ezlzlala á dem kaamba, de eksivaksa dabba a kaamba, 4 se gyiyanvegye hyuwa a dabba kaamba na ka de eksana ka na njeɓakke ate una ya katana ya, daaci siyansa yá zuze, yá gakar barka lauktu yá emtsa.

5 Cenancena Raibaika am sarte na Isiyaaku aŋkwa á tsakana elva na ge makaaji-aara Isuwa. Daaci zlazlala Isuwa á dem kaamba, a de tsagwaɗa náza kaamba geni a sanansa ge eddenjara maa, 6 a ba emmetare Raibaika á elvan ge Yakubu: Náwa ya cenancena a ba eddekure á elvan ge egdze emmeŋa: 7 Ezlzlala á dem kaamba de eksevaksa dabba a kaamba, se gyiyanvegye njeɓakke, yá zuze, ya gakar barka á katafke á Yaakadada lauktu yá emtsa. 8 Daaci kina wá, náwa yá ndaaka elva-aaruwa, eccena ba shagera yanaaka elva-aaruwa ŋanna. 9 Naba duwa á dem walda, de siyansa egdzara usale-aha shagera shagera buwa wá, yá se gyananvegye ge eddeŋa njeɓakke ate una á katana ŋane, 10 ká se dananda a zuze, á gakar barka lauktu á emtsa. 11 A ba Yakubu á elvan ge emmeŋara: Egdze a emmerwa an ugje ate vuwa, ɓaaka náza-aaruwa maa, 12 máki tapiyatapa edderwa, diyisediye mu á de banka ya far ukšanwirehe? Daaci máki gevge

estuwa, á de kita barka edderwa yá de shanka barka na. ¹³ A nwanante ge emmenjara, a ba njane: A dabanja d'ekideki, á sem mbiye-aaruwa ge iya egdze-aaruwa. Yanaaka ka elva-aaruwa na, naba edduwa de siyansa egdzara usale-aha na.

¹⁴ Yakubu a naba de sanaa egdzaar usale-aha na ge emmenjara, njane a se tsatsaa náza za njebakke ate una á katana eddetare. ¹⁵ Am iga a una njanna, a demhe am bre á egdze-aara Isuwa, egdzere zunjwire-aara, a dzarese nanjyuwe-aara na an daradza jipu na, a tsekwanme Yakubu am hufe-aara, egdze-aara ge buwire. ¹⁶ An gwagwa á nawe-aha njanna maa, a mbuwanaa ye á erva-aha an njane antara ye, adaba ye á Yakubu slerdakke jipu. ¹⁷ Daaci Raibaika a naba fanem náza za na a tsatsanaa njane na am erva ge egdze-aara Yakubu, hyuwa an gya njebakke antara depain.

¹⁸ Mazle-aara a naba duhe ge Yakubu adeza eddenjara na. Edda, a ba njane á elvan ge njane. A nwanante ge eddenjara: Na am. Ka ware egdze-aaruwa? ¹⁹ A ba Yakubu á elvan ge njane: Ba iya makaaji á nj Isuwa, ya sakaa nazena ka ndavanaa ka na. Tsetse-kwa njinja, ká zuze hyuwa na ya sakánse na lauktu ká giyar barka. ²⁰ A ba Isiyaaku á elvan ge njane: Ka shanaa estara kena ba watsewate na egdze-aaruwa? A nwanante a ba njane á elvan ge njane: A sanaa ba Yaakadada, Dadaamiya á nj á se katafke-aaruwa. ²¹ A ba Isiyaaku á elvan ge Yakubu: Sawa emtsaafde egdze-aaruwa, yá tapakaatapa an erva-aaruwa ba jirire ka ba Isuwa? Máki ka Isuwa ka keni ya diyeddiye. ²² Daaci a naba gaptehe ge Yakubu á deza eddenjara Isiyaaku na, á ettapa Isiyaaku an erva-aha-aara, a ba njane: Ye-aara máki á ndaha elva wá, Yakubu, amá erva-aha-aara wá, Isuwa.

²³⁻²⁴ Diyaaka Isiyaaku d'ekideki, adaba baaka erva-aha á Yakubu agashe, bademme ba ugje ba seke náza á egdze a emmenjara Isuwa. A ndavanuhe ge Isiyaaku, a ba njane: Ba jirire ka ba makaaji-aaruwa Isuwa? A nwanante ge Yakubu, a ba njane: Ba iya degiya Edda. Mazle-aara a naba fantau ge gar barka. ²⁵ A ba Isiyaaku á elvan ge njane: Siyansa hyuwa á náza kaamba na ka sinaa ka, ka makaaji-aaruwa, yá zuze lauktu yá gakar barka. Yakubu a vante, a zuhe, a de sanaa mbazla, a vante a sharhe. ²⁶ Am iga á una njanna, a ba Isiyaaku: Sawa kwa egdze-aaruwa takwaliyatakwalá. ²⁷ Takwalle á ba Yakubu a de njanaa eddenjara na. Cenancena Isiyaaku emtakkire á se á nanjyuwe-aara, a garhe barka, a ba njane: Emtakkire á se á egdze-aaruwa na wá, ba seke emtakkire á se á fahe na Yaakadada garge barka jipu na. ²⁸ A vakteva Dadaamiya werhe á sawa am samaya antara dikele á nalmane na ni a vanta haha ge ura na. Tara hiya antara mbazla na emtakke na wá, sey tá ndavana á ba am mba á nj. ²⁹ Larde-aha bergere tá de magakaa slera ge ka, jeba-aha bergere ta de ganaaga ire-aatare á katafke á nj. Ká de geva ka zanwe á egdzara mama-aha a nj, ta de gana ba itare ire-aatare a katafke á nj. A de sha barka eddewna ni á de gak barka ge ekka. Amá á de gev an nyainye eddawna ni á de nyainya ka na.

³⁰ Isiyaaku keni zlauzle am gar barka ge Yakubu, sesse Yakubu áza eddenjara, vanayye saasa egdze a emmanjara Isuwa á sa am baka na. ³¹ Njane a se gyanve hyuwa á náza a kaamba njebakke, a sanánhe kwa ge eddenjara na. A ba njane á elvan ge eddenjara: Tsetse kwa edda, náwa sanakanmesa hyuwa á náza kaamba na, zuze lauktu ká gar barka ge egdze á nj. ³² A ba eddenjara á elvan ge njane: Ka ware ka? A ba njane: Ba iya

egdze á ña Isuwa, ya makaaji á ña. ³³ Jaaja emtanjire Isiyaaku, diyaaka ba názena á magana ñane keni ðekideki. A ba ñane: Ware ñane ni a duhe á dem kaamba, a de je náza kaamba, a siyaa hyuwa-aara ya zuhe, náwa a tsantaa ba sera á ña na! Barka wá, ganarga, shansha zlauzle.

³⁴ Isuwa ba á cenaa elva na á tsakana eddenjara na wá, ñane keni jaaja ervaude jipu, a fu hula á ba á dem samaya. A ba ñane á elvan ge eddenjara: Tasle á ña eddaye-aaruwa, iya keni giyarge barka. ³⁵ A ba Isiyaaku á elvan ge ñane: Saasawa egdze a emmeña an zlerma, dánda ñane barka na ma andze náza á ña na. ³⁶ A ba Isuwa: Ñane na wá, Yakubuwire na sharanansa, egdze á zlerma. Werre keni, a berdu daradza á makaajiyire-aaruwa á ba an ndzedá beresse. Nawa vatena zlafe adaliye a se berdu barka-aaruwa gevge ser buwa kina. A ba ñane á elvan ge eddenjara: Mazlakinaaki barka ñanna ge iya emtu? ³⁷ A ba Isiyaaku á elvan ge Isuwa: Baaka elva-aara, gananvege ñane zanwe a ña. Ya fanem egdzara mama-aha-ñara bademme am erva ge ñane, tá de magana slera. Vananteva ndzedá jipu an hiya kwakya, ma mbazla emtakke keni tá de ndavana á ba am mba-aara. Yá magaká uwe kina mazle-aara egdze-aaruwa ³⁸ A ba Isuwa á elvan ge eddenjara zlafe adaliye: Ndza ká á ba an barka palle ñanna emtu edda, giyarge seke barka ge iya keni eddaye-aaruwa. Mazle-aara Isuwa a naba fu hula, anjwa á kyuwa a ba an ká kwara.

³⁹ A ñwanante ge eddenjare Isiyaaku, a ba ñane á elvan ge ñane: Sledé á ña ña ge ekka wá, watse ká yiyiye an sledé na gelgela, werhe na á sawa am samaya na á de duka a dem dalbe á ña ðekideki. ⁴⁰ Ekka wá, á de vakta shifa ba masalam á ña, ká de magana slerga ba ge egdze a emmeña. Amá máki yak-ya hala wá, ká naba sansese ire á ña am erva-aara.

⁴¹ Daaci Isuwa jaaja ervaude jipu ate egdze a emmenjara Yakubu, adaba barka na ni a gaara eddetare na. A ba ñane am ervaunde-aara: A ba á sawa ndza ñane vaci kyuwa eddemiya, má watse tá dá ba buwa antara Yakubu ñanna ma.

⁴² Balarananseñale ge Raibaika názena ni á kata magana Isuwa egdze a zunjwire-aara na ate egdze a emmenjara. A ðante Yakubu ádezenjara, a ba ñane á elvan ge ñane: Effa hyema ate ire á ña, adaba anjwa a tsagwadaktsagwadá egdze a emmeña Isuwa, á kata ja shifa á ña ba ðekideki. ⁴³ Kina wá, eccena ka názena yá ndaka ya: Tsetse, ezlzala á ña egdze-aaruwa á dem mba á egdze a emmerwa Laban am Harran. ⁴⁴ Naba njanaanja ire á ña am mba-aara dem sarte na má ekhyakhya ervaunde á egdze a emmeña. ⁴⁵ Sey má viyanáviya ba ðekideki am ire-aara názena ka maganta ka na, lauktu watse yá belakva we geni sawa a sa. Labara yá puwem egdzara buwa am evege am hare palle?

Isiyaaku a belanse erva ge Yakubu á dem mba á emnde a emmenjara

⁴⁶ A ba Raibaika á elvan ge Isiyaaku: Mága á shawle-aha-aaruwa, egdzara á Haiti-aha na wá, jiseje gwaygway am ire ba ðekideki. Máki Yakubu keni gaaga zlafe adaliye ba egdze á Haiti-aha ñanna seke náza á Isuwa na wá, náza-aaruwa watse baaka daliila a nja an shifa ñanna mazle-aara.

28

¹ Am iga á una ñanna maa, Isiyaaku a ðante Yakubu, a gar barka, a ba ñane á elvan ge ñane: Ya nda ba ka: Geka mukse á ña am egdzara

á emnde a Kanaana na ðekideki. ² Ekka wá, tsetse ezlzala á dem mba á emnde á emmeņa am Padda-Aram, á dem mba eggyeņa Baitu'illa. De eksanteksa gyaale am dagave á egdzara á Laban, egdze a emmeņara ge emmeņa. ³ A gaggá Dadaamiya Slekse barka-aara, a gagvege ura kwakya jeba-aara, a huyakaahuya Dadaamiya, a gagvege eggyetare ge emnde a jeba gergere kwakya. ⁴ A vakteva Dadaamiya ge ekka, antara ge egdzara á ņa am iga á ņa, barka na ni ndza a vante ge Ibrahiima na, geni haha ņanna náwa ka wayve am huđe-aara na wá, á demde am rezege á ņa. Adaba vanteva Dadaamiya ge Ibrahiima zlauzle.

⁵ A danse estuwa Isiyaaku Yakubu-aara á dem Padda-Aram, a de nja am mba á Laban egdze á Baitu'illa ura Arama. Laban ņanna keni maa, egdze a emmeņara ge Raibaika emmetare ge tara Isuwa antara Yakubu ņanna.

A sawa estuwa lauktu Isuwa a ge mukse umele

⁶ Cenancena Isuwa ganakini eddetare Isiyaaku a gar barka zlađe adaliye ge Yakubu, a belananse erwa á dem Padda-Aram, geni á de gá gyaale áhuwa. Am sarte na aņkwa á gar barka eddetare, a ba ņane á elvan ge ņane: Geka mukse am egdzara á emnde a Kanaana na ðekideki. ⁷ Diyaadiya ba ņane keni geni Yakubu a magateraa ba fesarfire ge tara eddeņara an emmeņara, zlazlala á dem Padda-Aram ņanna. ⁸ Isuwa keni a naba diyeddiye ganakini yanaaya ervaunđe á eddetare geni tá gá ņwasha-aha-aatare am egdzara á emnde a Kanaana ņanna. ⁹ A naba njante ga mukse umele maa, a de ndava egdze a Ismayiila, egdze á Ibrahiima. Zhera á gyaale ņanna Makalat, egdze a emmeņara mukse ge Naibauyaut. A naba gehe, a se belar ge ņwasha-aha-aara am mba.

A maranse estuwa Dadaamiya ire-aara ge Yakubu am Baytila

¹⁰ Tsetse Yakubu am Birsaba, a dem Harran. ¹¹ De garga vayiya am tate umele, a naba hare am tate ņanna. A eksante nakwa a belete ire atekwa, a naba zlava. ¹² Darde ba seke shene wá, á zhara ba ņálá yaike, sladđe jipu ire-aara shanaasha samaya, malika-aha á Dadaamiya tá aņkwa á dala, tá tsekwa an ņála ņanna. ¹³ A tsaahge Yaakadada átekwa, ate ire-aare, a ba ņane á elvan ge ņane: Ba iya una ya Yaakadada, Dadaamiya á eggyeņa Ibrahiima ya Dadaamiya á Isiyaaku. Yá ndaaka ba iya una: Haha ņanna kwaye ká zlava átekwa na wá, vanakteva ge ekka, antara ge egdzara á ņa am iga á ņa bademme. ¹⁴ Egdzara á ņa tá de gev kwakya jipu ba seke berbere á haha. Sleđe-aatare keni watse an nakweka. Tsante am geđi dem yala, tsante am manem dem puti, bademme. Jeba-aha á emnde bademme ate haha tá de sha barka ázerwa adaba ka, antara adaba egdzara á ņa. ¹⁵ Eccena ba shagera: Yá aņkwa ba iya an ire-aaruwa antara ka, yá aņkwa á tsufaktsufa ma ká deme keni. Sey yá sakasa zlađe adaliye á sem haha na, yá yakaaka ðekideki sey yá ganvege nážena ya ndaka ya na.

¹⁶ Tsetse Yakubu am hare, a ba ņane: Baaka shaige-aara, aņkwa Saksage am tate na, diyanseka ba iya. ¹⁷ Gazlaagazla wá, a ba ņane: Kay! Tate na wá, baaka shage átekwa ðekideki aņkwa há á Dadaamiya áhuna. Walkame á samaya-aha áhuna degey!

¹⁸ Aņkwa á wera eke wá, a tsethege Yakubu an eņlya werre, a eksetaa nákwá na a fante ge ire-aara na, a dzebehe ndeđe una ņanna nákwá á yiha Dadaamiya, a puwar waye ate ire-aara, a ganve nákwá cuđeđe. ¹⁹ A fete zhera á tate ņanna Baytila. Amá werre wá, zhera á ekse ņanna ndza

Luus. ²⁰ Yakubu a tsakanse názu am ervaunđe-aara ge Dadaamiya, a ba ñane: Máki ká anƙwa ka Dadaamiya antara ya, tsufakitetsufa am shula-aaruwa, máki shanánsa názu yá ezza antara názu yá eshsa yá atsekwa, ²¹ máki danaada lapiya á dem mba á edderwa, daaci ká de gev Dadaamiya-aaruwa. ²² Nákwa ñanna náwa ya tsanaa iya ndeđde ge yiha Dadaamiya na wá, á gevge bere á ña ka Dadaamiya. Yá de vakte luser am názena ká de vita ka bađemme.

29

A daa estuwa Yakubu á dem mba á Laban

¹ Daaci Yakubu a fanu ge baráma-aara zlađe adaliye, anƙwa a zlala á dem larde á emnde a gedí. ² Vacite umele maa, a naa suwa am kaamba. Walde-aha á kyawe-aha antara náwe-aha gergere keye tá anƙwa zlava ate we á suwa ñanna. Ađaba tate á fateru yawe ge dabba-aha-aatare una ñanna. Suwa ñanna keni an heđa we-aara an nákwa yaike. ³ Má jarammeje walde-aha bađeme maa, lauktu tá berhanvuwe nákwa na ge we á suwa, tá fateru yawe ge dabba-aha-aatare bađeme. Má zlaruzle ta eptsaa nákwa na zlađe adaliya á sete we á suwa. ⁴ Yakubu a naba ndavateruhe, a ba ñane á elvan ge itare: Kwa emnde a ekse-ara kure egdzara mama-aha-aaruwa? Ta ñwanante, a ba itare: Ña emnde a ekse á Harran. ⁵ A ba ñane á elvan ge itare: Diyakurdiya Laban á Nakaur emtu? A ba itare: Diyanerdiya. ⁶ A ba ñane á elvan ge itare: Awará ñane? A ba itare: Ba layye. Bayra kwaye Rahiilu-aara keni anƙwa á sawa an kyawe-aha, egdzere mukse na kwaye ñane na. ⁷ A ba Yakubu á elvan ge itare: Kwaye kapteke vaciya ba ñгаа, sarte na sarte á jaha dabba-aha á dem tate palle ka maa, fawaterufe yawe, dawaterda á de piya. ⁸ Ta eptsanaa jawapa, a ba itare: A gevka sey má jarammeje dabba-aha bađeme lauktu ñá wera yawe, ñá faterufe.

⁹ Ñane keni zlađe á ndaha ba elva antara suni-aha na, Rahiilu keni samsa antara kyawe-aha á eddenjara, ađaba ñane slepiya. ¹⁰ Yakubu a zharaa Rahiilu egdze á daslarenjara Laban, a duhe á dete we á suwa na, a berhanvuwe nákwa ge we á suwa, a fateru yawe ge kyawe-aha á Laban egdze a emmenjara ge emmenjara. ¹¹ Am iga á ñanna maa, á de gan use ge Rahiilu. Takwalle a de takwalaá egdze na wá, anƙwa á kyuwa á ba an yawe á kyuwa.

¹² Daaci a palanaa varire-aatare antara eddenjara ge Rahiilu na geni ñane egdze á Raibaika. Zhagade á dá ge Rahiilu, a danaa labare ge eddenjara. ¹³ De cenancena labare á Yakubu egdze á egdze a emmenjara mukse, zhagade ge ñane keni a de yainuye. De jarje ire, tákwalle a de ñanaa Yakubu na, a danaahe á dem mba-aara. Daaci ñane keni a de bałananse názena ni a shaa ñane na bađemme ge daslarnjara. ¹⁴ A ba Laban á elvan ge ñane: Baaka shaige am una đekideki ka wulfe á ñere ba parákke. Yakubu a magaa tere kalkale am mba Laban.

Yakubu a magana slera ge Laban ge sheba tara Lee' a an Rahiilu

¹⁵ Daaci a ba Laban á elvan ge Yakubu: Ađaba ka egdze a kwate-aaruwa ni ká magiyá slera á dey wá, una á gevka. Naba ndindaha názena ká katana ka ge mbera á ña ire na. ¹⁶ Laban maa, tá anƙwa egdzara-aara buwa, egdzara ñwasha. Una male na zhara-aara Lee' a, sleđaba-aara,

zhara-aara Rahiilu. ¹⁷ Lee'a, ñane á nánka ice shagera. Amá Rahiilu wá, garlaka, zariya zlafe adaliye. ¹⁸ Daaci Yakubu a wayete ñane, a ba ñane á elvan ge Laban: Yá magaka slera yawe vuye adaba Rahiilu *egdze á ña ge buwire na. ¹⁹ Ane, a ba Laban, naba njaminja yá de vakteva. Ya keni ya hayaa ba una ñanna arge una yá vante ge ura jeba umele.

²⁰ Yawe vuye kalkale Yakubu anjka á maganá slera ge Laban adaba Rahiilu, amá ñane a zharán ba seke hare cekwaañgudí adaba wayetewa jipu an Rahiilu. ²¹ Am iga á una ñanna maa, a ba Yakubu á elvan ge Laban: Yá kata mukse-aaruwa mazle-aara, adaba daada ate sarte na mi enndaha na ge magaka slera. Yá kata ñana erva ge mukse-aaruwa.

²² Daaci Laban a naba magaa munri á nika, a jemaa emnde a ekse baðemme. ²³ Magaamaga manjaripu ba ñгаа wá, Laban a naba eksante Lee'a, a de jatermehe an Yakubu. Ñane a naba ñanaa erva, ta hare kerde. ²⁴ Laban a eksetaa jilpa kwatena-aara ge ñane, a vante ge Lee'a, a gev kwate-aara. ²⁵ Werawera ekse wá, Yakubu á zhara ba Lee'a ta hare kerde. A ba ñane á elvan ge Laban: Labara ka magiya zlerma na? Abi ya magakaa slera adaba Rahiilu? Labara ka magite jeba una? ²⁶ A ñwanante ge Laban, a ba ñane á elvan ge Yakubu: Shagerka am ekse á ñere danse kudere zunñwe á dem mba á zhele arge male. ²⁷ Naba zlanazle ka hare make na antara ñane lauktu yá vakte sledaba-aara na keni. Amá wá, ká magiyá slera yawe vuye zlafe adaliye adaba ñane. ²⁸ Ane, a ba Yakubu, ta magaa make palle antara Lee'a, Laban a naba vante Rahiilu zlafe adaliye. ²⁹ Laban a eksetaa kwatena-aara Bilha, a vante ge egdze-aara Rahiilu a gev kwatena-aara. ³⁰ Yakubu a ñanaa erva ge Rahiilu keni, a ganve mukse-aara. Welawa ba Rahiilu ázeñara arge Lee'a. A naba demhe zlafe adaliye am slera á Laban, yawe vuye anjka á emmága.

Nawa egdzara á Yakubu

³¹ Am nanna Yaakadada ganakini Lee'a gevge mukse keliya, a naba vante yá ge ñane, amá Rahiilu wá, a ganve dzire. ³² Lee'a a shaa huðe, a ya egdzere zhele, a fete zhara-aara Ruubain. Adaba a ba ñane: Yaakadada nanna palasa-aaruwa, kina wá watse á wayiwaya zhele mazle-aara. ³³ A shaa huðe umele zlafe adaliye, a ya egdzere zhele adaliye. A ba ñane: Cenáncena Saksage keliyire-aaruwa ba jire. Adaba una ñanna a vite egdzere zhele umele. A fete zhere á egdze ñanna Simaun. ³⁴ A shaa huðe umele zlafe adaliye, a ya ba una ñanna. A ba ñane: Kina wá, á de deska ba essaba keni am dagave á ñere antara zhele-aaruwa, adaba ya yayan dawale-aha keye kalkale. Adaba una ñanna a fete zhere á egdze ñanna Laiwi. ³⁵ A shaa huðe umele zlafe adaliye, a yese ba egdzere zhele ñanna. A ba ñane: Kina wá, sey yá gala Dadaamiya Saksage. Adaba una ñanna, a fete zhara á egdze ñanna Yahuuda. Mazle-aara a naba yaa ya egdzere.

30

¹ Nanna Rahiila geni ñane yaneka egdzara ge Yakubu, a naba tsante shelha á dete egdze a emmeñara. A ba ñane á elvan ge Yakubu: Sey ká viteve egdzara ge iya keni, má ñaaka una wá, yá njeka an shifa. ² Tsetse ervaunðe á Yakubu á dete Rahiilu, a ba ñane á elvan ge ñane : Iya ya Dadaamiya na a piyakte yá egdzere na emtu ? ³ A ba Rahiilu á elvan ge Yakubu : Nawa kwatena-aaruwa Bilha, naba njawinja antara ñane tara

zhele an mukse, a yiya njane egdzara ate ugje-aaruwa, iya keni yá shansha egdzara ate njane.

⁴ A nabe vante kwatena-aara Bilha ge Yakubu, njane a naba ganve i mukse, ta hare kerde. ⁵ Bilha a shaa huđe, a yan egdzere zhele ge Yakubu. ⁶ A ba Rahiilu : Yawwa, jirivejire Dadaamiya, cena-cena Dadaamiya njala-aaruwa, adaba una njanna a vite egdzere zhele. Adaba una njanna a fete zhera á egdze njanna Dan. ⁷ Bilha kwatena á Rahiilu a shaa huđe umele, a yan egdzere zhele adaliye ge Yakubu, egdzere ge buwire. ⁸ A ba Rahiilu : Kwakya wava na ya maganaa ya á dete egdze a emmerwa á katafke á Dadaamiye, kwaye njane ganega ndzedá. A fete zhera a egdzere Naftalim.

⁹ A ezhzhara Lee'a á shanka huđe mazle-aara á yeka maa, a eksante kwatena-aara Jilpa, a vante ge Yakubu geni a ganve mukse-aara. ¹⁰ Jilpa kwatena a Lee'a, a yan egdzere zhele ge Yakubu. ¹¹ A ba Lee'a : Kay! Ya slerezegé. A fete zhera á egdze njanna Gada. ¹² Jilpa kwatena á Lee'a, a yan egdzere ge buwire ge Yakubu. ¹³ A ba Lee'a : Una wá, barka-aaruwa. Bademme a njwasha tá de biyanba geni shanansha barka áza Dadaamiya. A fete zhere-aara Asair.

¹⁴ Am slakslakire, sarte á ica hiya, Rubain a dem kaamba, a sanaa egdzara á nafa ge emmenjara Lee'a. A ba Rahiilu á elvan ge Lee'a : Tasle á njá, viteva seke egdzara á nafa na a sakanaa egdze á njá na ? ¹⁵ A njwanante ge Lee'a, a ba njane : Hyaaka ba una ka lyevaa zhele-aaruwa na, ká kata liyiya egdzara á nafa á egdze-aaruwa zlađe adaliye? Shagera, a ba Rahiilu : Máki estuwa wá, a de hare zhele ázenja vatena adaba egdzara á nafa á egdze á njá.

¹⁶ An icavaciya anjwa á sa Yakubu am kaamba wá, a de yenu á ba an ye Lee'a, a ba njane á elvan ge njane : Vatena wá, ká se hare ázerwa, ya shekweve an egdzara á nafa á egdze-aaruwa. Daaci Yakubu a de hare ázenjara vacite njanna, tara zhele an mukse. ¹⁷ Dadaamiya lyavaalya yeka á Lee'a, a naba shaa huđe, a yan egdzere zhele ge ilyebire ge Yakubu. ¹⁸ A ba Lee'a : Pelisepele Dadaamiya, adaba ya naba eksante kwatena-aaruwa, ya vante ge zhele-aaruwa, a ganve mukse-aara na. A fete zhera á egdze njanna Issaker. ¹⁹ Lee'a a shaa huđe umele zlađe adaliye, a yan egdzere zhele ge unkwahire ge Yakubu. ²⁰ A ba Lee'a : Dadaamiya a magiyaa shagerire yaikke. Kina wá, zhele-aaruwa de nja antara ya adaba ya yan egdzara zaala unkwahé kalkale na. A fete zhera á egdze njanna Jabulaun. ²¹ Am iga á una njanna, a yehe zlađe adaliye egdzere palle, une njanna wá, egdzere mukse, a fete zhera-aara Dina.

²² Daaci Dadaamiya a yehamme Rahiilu, lyavaalya yeka-aara, a naba vante yá. ²³ Rahiilu a shaa huđe, a ya egdzere zhele, a ba njane : Yawwa! Lyivarlye Dadaamiya-aaruwa dzaka á emnde na. ²⁴ A fete zhera á egdze njanna Yusufa. A ba njane zlađe adaliye : Tasle á ga Yaakadada-aaruwa, umele keni viteva ba estuwa.

Tá zlerma tara Laban an Yakubu am dagave-aatare

²⁵ Yaaya Rahiilu, a ya Yusufa wá, a ba Yakubu á elvan ge Laban : Kina wá, beliyabela yá eptsá á dem ekse-aaruwa, á dem larde-aaruwa. ²⁶ Viteva njwasha-aha-aaruwa, antara egdzara-aha-aaruwa na ya magaa slera adaba itare na, yá dá á dem ekse-aaruwa. Adaba ba ka keni diyakdiya slera na ya magakanaa ya bademme. ²⁷ A njwanante ge Laban, a ba njane : Ba estuwa, amá tasle á njá zivarze. Adaba ya de naha wá,

ta biyaa barka na ya shanaa ya áza Dadaamiya na wá, ya shanaa adaba ka. ²⁸ Naba tsanaatse ka nazena ni ká kataná ka ge mbera á ña na, yá emmága bademme. ²⁹ A ba Yakubu a elvan ge ñane : Diyakdiya slera na ya magakanaa ya bademme. Ma nja dabba-aha á ña na ya se beyanaa ya am erwa á ña, antara dabba-aha á ña kina keni diyakdiya bademme ma ? ³⁰ Abi yá sawa ya á sem mba á ña dabb-aha á ña ndza ba cekwaanjudí ? Ba sanemsa ya á sem huđe á há ña, farfe dabba-aha á ña jipu Yaakadada garge barka. Kwaye kina baaka zlakte-aara. Watse yá magá vaatara kena naza ire-aaruwa? ³¹ A ba Laban: Ekka wá, ndindaha ka ba nazena ká kata yá biyaka yá na baaka lambe á ña. Ká kata yá biyaka wányara?

A ba Yakubu : Kaà biyika ba uwe keni dekdeki. Amaà ankwá naazu yaà ndakndaha : Maàki eksakarekse una ñanna waà, yaà duwa zlađe aà de piya dabbahaña, yaà fateru hyema ba seke werre. ³² Vatena yaà dedde am dagave aà waldahaña peraatte, ba kelaa kyawe na ni ugjaara viyauviyawe jili gergere seke ubele antara ugje indale ira kyawe danñwe, bademme yaà elle aà segashe. Am nawaha keni ba estuwa, nawe na ni ugjaara ugje ubela antara ugje indale, bademme yaà elle aà segashe, mberaaruwa una ñanna ge iya. ³³ Daaci kaà se zhara jiriraaruwa maàkuralla, ma watse kaà se zhara mberaaruwa. Ba maàki ka se berenaam naazahaaruwa ni gafka viyawe, gafka ugje indale, gafka danñwe waà, ma kyawe, ma nawe keni ya ba nayle. ³⁴ A ba Laban: Una waà, shagera, magamimaàga aà ba ate una ñanna.

³⁵ Amaà ba vacite ñanna, Laban a fantau ge ellaara usalaha antaraà njifa na ni ugjaara an mayaha ba seke gwambara antara viyauviyawe. Am mama aà nawaha keni ba estuwa, a dzerse viyauviyawe antara una nguraslasle seke ubela antara jili na an usha an dzayye ira kyawe na danñwe gyegweniyye na. A dzerse jiliyaha ñanna bademme maa, a naba puwateremhe am erwa ge egdzaraara. ³⁶ Daaci a naba tegaa dagavaatare deydey shula aà vaha keye. Yakubu waà, ñane ankwá aà piya ba jugena aà waldaha aà Laban.

³⁷ Daaci duwa aà Yakubu, a naba datsevaa ervaha aà nafa anwasla gergere keye, nafaha ñanna keni gergere keye. A faya iga ate nafaha na, tate na ni an faya na gevege dzayye telle, an mayaha nafaha bademme.

³⁸ Daaci a naba puwem nafaha na am kyaale. Taà ankwá a ezhzhara dabbaha maà taà se sha yawe. Adaba sarte a dala ate ñwashaha keni ba una ñanna ge dabbaha. ³⁹ Ba taà dala ñwashahaatare dabbaha na aà katafke aà nafaha na waà, ta naba fantau ge ya egdzere jili gergere, umele seke ba gwambara, umele ngweraslasle seke ubela, umele keni mbazlaukmbazlaukkwe. ⁴⁰ Yakubu a naba dzerse dabbaha na an mayaha antara una danñwe na bademme am dabbaha aà Laban, a puwateraa an iraara. Yakubu a maganaa estuwa waldaha ge iraara, maslaaka una ñanna antara naàza aà Laban. ⁴¹ Ba kelaa maà taà ankwá dala dabbaha na taà an ñasla na ate ñwashaha waà, Yakubu aà puwaterem nafahaara ñanna am kyaale, daaci taà ezhzhara dabbaha na. ⁴² Ama maà taà ankwá dala gampaha ate ñwashaha waà, aà manka una ñanna. A ganve estuwa Yakubu dabbaha na taà an ñasla na bademme taà aátuge ñane, amaà gampaha waà, taà aátuge Laban.

⁴³ A gevaa estuwa Yakubu sleberba an tsaka ire. Kyawaha antara nawahaara geve kwakya jipu. An navaha antara kwatenaha kwakya, ezlegwamaha antara ezzenwahaara keni baaka zlaktaara.

31

Yakubu anƙwa àà zhagade àà dem lardaara

¹ Yaw, cenancena Yakubu elva na taà anƙwa àà tsakana egdzara àà Laban ate ɲane. Afaba ta bantsa itare: Yakubu zauze nalmane àà eddeɲere bademme, berbiraara na, bademme a ganaa àà ba an nalmane àà eddeɲere. ² Yakubu àà zhara elva ɲanna waà, Laban àà fanuka hyema seke werre. ³ Daaci a ba Yaakadada àà elvan ge Yakubu: Naba eptseptsa àà dem lardaana, àà dem tate na ni ta yakaa ààtekwa na, iya yaà anƙwa antara ka.

⁴ Yakubu a naba belaterve we ge ɲwashahaara, tara Rahiilu an Lee'a, geni a sarsawa àà sezeɲaara am kaamba, am taàte na ààtekwa an waldahaara.

⁵ Saremsa, a ba ɲane àà elvan ge itare: Yaà anƙwa àà ezhzhara kina na waà, eddekure àà fiyuka hyema seke werre. Amaà duksa palle waà, Dadaamiya na ni anƙwa àà dɓabana edderwa na anƙwa antara ya. ⁶ Abi ba kure keni diyakurdiya slera na ya magannaa ya ge eddekure? Ya maganaa slera an ndzedaarua bademme. ⁷ Amaà eddekure a naba magiyaa zlerma an tsaka ire. Ser kelaawa anƙwa fatsiyaa naàza zlayaarua. Amaà Dadaamiya waà, velaaka barama geni àà shisha kelaadire ɲanna.

⁸ Ndasendahe ba ɲane, a ba ɲane: Ba kelaa dabba na ngweraslasle na ààtu ge ekka, naàza zlayaana una ɲanna, bademme àà dabbaha ta fantau ge yaà ngweraslasle. Maà banba ɲane ba kelaa dabba na an mayaha naàzaana, bademme àà dabbaha taà yaà egdzere an mayaha. ⁹ A sananse ba Dadaamiya dabbaha am erva ge eddekure, a vite ge iya. ¹⁰ Vacite umele ya naba shaa shene, naàwa naàzu ya nanaa ya am shenaaruwa: Am sarte a saa dabbaha, taà anƙwa jarammeje ààtirpalle waà, usalaha antara zhel kyawaha taà anƙwa dɓala ɲwashaha waà, bademme ba jili gergere. Umelahaara an maya, emnde umele keni taà ngweraslaslaha, umelahaatare keni taà danɲwe ba gyeguniye. ¹¹ A naba dɓɓaha malika àà Dadaamiya am shena ɲanna : Yakubu! Ya ɲutehe : A ba iya na'am.

¹² A ba ɲane : Kanteka icaana, ezhzhara, kaà anƙwa nanna emtu usalaha antara zhel kyawaha ta anƙwa dɓala ɲwasha bademe jili gergere, umele an mayaha, umele ngweraslasle, umele keni danɲwe na? Una ɲanna bademme na waà, afaba ya nanna naàzu na a magakta Laban. ¹³ Ba iya una ya Dadaamiya ya marakaa iraarua am Bayila, tate na ka tsaa naàkwa, ka ganve waye ate irara, ka tsakse naàzu am ervaunɗaana àà katafkaarua na. Kina waà, tsetse ezlala am larde na, eptseptse àà dem lardaana, àà dem tate na ta yakaa ààtekwa na.

¹⁴ Daaci ta ɲwanante ge tara Rahiilu antara Lee'a, a ba itare taà elvan ge ɲane: ɲere waà, baaka dzaanere am nalmane àà eddeɲere, ɲa baaka am emnde a za warataara keni. ¹⁵ Eddeɲere àà zharaner ɲa ba seke wayvaha am huɗe àà haara mazlaara, a valanerwa ba ɲane an ervaara, zauze nalmane am ɲere bademme. ¹⁶ Nalmane na ni a sansaa ba Dadaamiya an ervaara am erva àà eddeɲere waà, naàzaanere una ɲanna antara egdzaraanere. Ekka waà, emmaàga ba naàzena ni a ndaaka Dadaamiya na bademme.

Anƙwa àà zhagada Yakubu ààtu ge Laban

¹⁷ Daaci yalla, a ba Yakubu, anƙwa àà maga niya a zlala, a puwete egdzaraara antara ɲwashahaara ate iga a ezlegwamaha. ¹⁸ A jema

waldahaara bademme antara kazlanjaara umele na a ganaa am Paddan Aram njanna bademme, anjwa aà eptsa aà dem larde aà Kanaana, aàdeza eddenjaara Isiyaaku.

¹⁹ Am sarte njanna maa, Laban baaka am mba, a de ica ugje ate kyawahaara. Daaci Rahiilu a naba ilu helaha aà eddenjaara, a zlalehe an njane. ²⁰ A maganaa estuwa Yakubu baakire aà jirire ge Laban, adaba mbedanuka dekideki a naba zlala. ²¹ A halese kazlanjaara bademme, a naba zhagade, a de ebzu guwa yaikke, daaci ba zlalaara aà dem hufe aà wa Giliyat.

²² Hare keye kalkale lauktu ni aà cenancena Laban ganakini baaka zhagadaazhagade Yakubu. ²³ njane keni a naba jemaa egdzar mamahaara, daaci ta daa aà d'aba Yakubu na. Haraatare vuye kalkale lauktu ni de sharnaasha am hufe aà wa a Gile`at. ²⁴ Amaa an vayiya vacite njanna waà, Dadaamiya a naba maranaa iraara ge Laban am shene. Laban njanna waà, zhel Arama. A ba Dadaamiya aà elvan ge njane: Effa hyema ate iranja, belanemka dekideki ge Yakubu, ma shagerire, ma shagerkire keni.

²⁵ Laban a de beye Yakubu maganaamaga beraara an kacakaca am hufe aà wa Giliyat, njane keni a magaa naàzaatare antara egdzar mamahaara aà ba ate ire aà wa Gile`at njanna. ²⁶ Daaci Laban a ndavanuhe ge Yakubu, a ba njane aà elvan ge njane: Labara ka magiya baakire aà jirire na ? Kaà zhagade an egdzaraaruwa ba seke ka sluwatervaa an ndzedanja am wava! ²⁷ Labara kaà zlala an ila ndakika dekideki na? Kina ma andze ka ndindaha waà, aabi ma andze njaà puwakse an ganja antara gadzavera antara lahe am ekte ge ekka, ma njaà puwakse an higa yaikke. ²⁸ Kina ba ge magatera ajamimashifa ge egdzaraaruwa antara eggyahaaruwa keni piyakitepiya na waà, shagera emtu? Ekka waà, baaka henkalaanja. ²⁹ Yaà dzegwaàndzegwa magakura kelaadire. Amaa an vayiya ba vatena na a naba mariya iraara Dadaamiya aà eddenja, a ba njane: Effa hyema ate iranja, maganaanka ba uwe keni ge Yakubu. ³⁰ Duksa palle waà, diyandiya geni baaka iranja am kataykatay na mazlaara, zlalakzlala aà dem mba aà eddenja. Ama labara zlafe ka ilu helahaaruwa?

³¹ A njwanante ge Yakubu, a ba njane: Iya ya kurken watse kaà halivuwe egdzaraanja. Adaba una njanna jija lyawa jipu. ³² Elva aà helahaanja maa, maàki shakaànsha aàza emndaaruwa waà, eddaara a njeka an shifa dekideki. Kwaye kazlanja, naba eppakya aà katafke aà emnde bademme. Yakubu diyaaka geni a iluwa Rahiilu helaha na.

³³ Laban a naba demhe am bere aà Yakubu, a demhe am bere aà Lee`a, a demde am bere aà kwatenaha buwa na, a pakyaa kazlanjaatare bademme, amaà shanka dekideki. Am iga aà una njanna maa, a demhe am bere aà Rahiilu keni. ³⁴ A halantaa ba Rahiilu njanna tsa helaha na amaà Laban a pakyaa beraara, shanka dekideki, adaba a puweme am serde aà ezlegwamaara, a naba njetaa aàtekwa. ³⁵ A ba Rahiilu aà elvan ge eddenjaara: Taslaanja a janja ervaunje eddayaaruwa yaà tsa tseteka aàkatafkaanja, adaba anjwa aà hiya lyuwa bara ervaanjere njwasha. baaka tatu zharemka Laban ice aà dem hufaara, amaà shanka helahaara na.

³⁶ Jaaja ervaunje an tsaka ire Yakubu, a naba fantau ge dagala an Laban, a ba njane aà elvan ge njane: Azara haypaaruwa? Ya gaku haypara kaà dabidaba estuwa na? ³⁷ Kina ka pakyaa kazlanjaaruwa bademme na

ka beya emtu duksaana ba palle keni am huɗaara? Maàki shakansha waà, shebeka ðekidèki. Kwaye emndaana, naàwa emndaaruwa keni, taà kyaminaàkya shairiya ge miya ma buwa na. ³⁸ Kina waà, aàbi magaaama yawe kulbuwa kalkale yaà am mbaana. Ma nawaana, ma kyawaana keni puwanaaka egdzere ser palle. Ser palle keni zanuka zhel kyawaana dey ðekidèki. ³⁹ Dete ba una a cebana naàza kaambaha na, ya sakanaasa emtu? aàbi nasaraaruwa ba ge iya? Antara ba una a iluwa nayle, una ma ta iluwa an vaciya, ma ta iluwa an vayiya keni baɗeme ka fiyar ba ge iya sey yaà eppela. ⁴⁰ Nja aà kara aà vaciya na, aà pesha ba iya ya vaha deppe aàtekwa. An vayiya keni yaà haàre aà ba ate lailaidire. Haàre, ate icaaruwa baaka ðekidèki, ma taà paanaà estara emnde hare keni diyanka ya. ⁴¹ Kina waà, yawe kulbuwa kalkale ya magaa slera am mbaana. Yawe kelaawa jufadaara waà, ya magakaa slera ge sheba egdzaraana buwa. Yawe unkwaha waà, ya magakaa slera aà dabba. Ama ekka ser kelaawa kaà ankwaha aà fatsiya mberaaruwa. ⁴² Ma andze baaka Dadaamiya aà eggyerwa Ibrahiima antara iya, Dadaamiya na ni aà ukkuva edderwa Isiyaaku jipu na, aàbi kina ma andze ngyakisengye am mbaana aà ba an erwa dey. Amaà Dadaamiya nanna palasaaruwa antara zladaruwa am slera na baɗemme, daaci a se dema nane am dagavaamiya aà waya.

Mela am dagave aà tara Yakubu an Laban

⁴³ A nɗwete ge Laban, a ba nane aà elvan ge Yakubu: Ay waà, aàbi egdzar nɗasha na egdzaraaruwa ba ge iya, egdzaraatare na keni eggyahaaruwa ba ge iya, dete ba dabba na antara naàzena kaà ankwaha aà zharana ka baɗemme na aàbi baɗemme ba naàzaaruwa? Ankwaha naàzu yaà dzegwana ya magaterete ge egdzaraaruwa antara eggyahaaruwa emtu? ⁴⁴ Ekka waà, ngwedamingweda namaana am dagavaamiya. nɗere na buwa na waà, baaka dagalaanɗere a cenanencana emnde seydiraanɗere.

⁴⁵ Yakubu a naba eksante naàkwa a dzebehe am tate nanna ndedɗe, una nanna gevge nakwa aà yeha Dadaamiya. ⁴⁶ Am igaara, a ba nane aà elvan ge emnde aara: Halawaarhala nakwaha umele. Emndaara ta naba halar nakwaha umele teremme. Daaci ta njehe ate nakwaha nanna, ta zuhe atekwa. ⁴⁷ Laban a feta zhera aà tate nanna: Yaigar Sahaduta, amaana : Dikele aà seydire. Yakubu keni a fete zhera aà Galait.

⁴⁸ A ba Laban : Vatena waà, dikele aà nakwaha na naàwa nane naà waà, gevge seydire am dagavaamiya, iya antara ka. Adaba una nanna taà dɗaha tate na an Galait. ⁴⁹ Ta naba fete zhera aà tate nanna zlaɓe adaliye: Mispaa. Amaana: Tate aà ufa. Adaba a ba Laban: Miya antara ka waà, ma kyamikya aàhuna keni sey ba Yaakadada una a de gevge sle ufa dagavaamiya. ⁵⁰ Maàki ka de fa zlada ate egdzaraaruwa, ma ka de gatarar nɗasha umele keni diyeddiye geni sledagavaamiya ba Dadaamiya an irara, urimagweka.

⁵¹ A ba Laban zlaɓe adaliye a elvan ge Yakubu: Ezhzhara ba dikele aà nakwaha na antara nakwa aà yeha Dadaamiya na naàwa nane an dzeɓa na. ⁵² Dikele a nakwaha na antara nakwa aà yeha na an dzebe na, bukerɗe gevge seydira am dagavaamiya antara ka. Iya keni yaà ebzeka naàkwa na aà dem dalbaana ge magakte kelaadire, ekka keni kaà ebzeka naàkwa na aà sem dalbaaruwa ðekidèki. ⁵³ Miya antara ka waà, a'aa aà hyephye ba Dadaamiya a tara Ibrahiima antara Nakaur am dagavaamiya. Mazlaara Yakubu a naba zanu waɗa an Dadaamiya na

a kuvanaa eddenaara Isiyaaku jipu na. ⁵⁴ Am iga àà una nanna maa, a magaa sadaka ate ire àà wa nanna, a naba detaa sleriyahaara ta zu dafa àà sadake na. Zaruze maa, ta naba hare ate ire àà wa nanna.

32

Yakubu anƙwa àà maga niya a de ja ire an Isuwa

¹ Makurallaara a tsetehe ge Laban an enjyawabere, a magatera aajamimashifa ge egdzaraara antara eggyahaara, a gaterar barka. Am iga àà una nanna, a naba eksetaa baramaara, a eptsa àà sem eksaara. ² Daaci Yakubu keni a naba fanu ge baramaara, ta de ja ire antara malikaha àà Dadaamiya taà sezenaara. ³ A puwete ice ate itare waà, a ba nane: Kay! tate na waà, slede a je ire antara Dadaamiya atekwa! Daaci a fete zhere àà tate nanna Makanayim.

⁴ Am iga àà una nanna maa, Yakubu a befe emnde a befa aakatafkaara, aadeza egdze a emmenaara Isuwa am kwara àà Se'ir am haha àà Aidaum. ⁵ Lauktu àà belaterbela, a ba nane àà elvan ge itare: Naàwa naàzu kwa de ndahan ge Isuwa: A ba slesleraanja Yakubu waà, ndza ya am mba àà Laban. Bademme a shekwashewaarua àà shula na ya njaa a ba am mbaara. ⁶ Ganega rezege kwakya, yaà an slaha antara ezzenwaha antara kyawaha antara naàwaha, yaà an naàwaha antara kwatenaha. Yaà anƙwa àà befa emnde a befaaruwa aadekatafkaana na edda waà, geni taà de balakse labare, kaà lyiyiya àà ba an higa.

⁷ Eptsarepts a emnde a befa na aàseza Yakubu, a ba itare taà elvan ge nane: Sañerasa aàsawa aàza egdze a emmena Isuwa, nane keni anƙwa àà sawa an emndaara àà sezena, anƙwa àà sawa an zaala dermeke ufafe. ⁸ Daaci jaaja lyawa Yakubu waà, gazlaagazla ba jipu na. A naba tegese emndaara, kyawahaara, naàwahaara, slahaara, ezlegwamahaara, gergere buwa. Daaci, emnde na keni taà maga shula an iraatere, emnde na keni taà anƙwa àà maga shula an iraatere. ⁹ Adaba a ba sawariyaara: Maàki Isuwa daterarde ge emnde na zlaterazle, taà de jauje emnde na.

¹⁰ Am iga àà una nanna maa, Yakubu a magaa maduwa, a ba nane am maduwaara: Yaakadada, Dadaamiya àà eggyerwa Ibrahiima, Dadaamiya àà edderwa Isiyaaku, ka binaa ba ka eptsepts aà dem lardaana, aà dem tate na ni ta yakaa aatekwa na, iya yaà anƙwa antara ka. ¹¹ Hyanepka ba naàzara keni geni yaà shansa bademme, shagerire na ni ka bešhiyaa ka an ervaunɗaana palle na. Adaba slesleraanja a segashe, a ebzu guwa àà Urdun waà, ba zadaara palle am erwa, baaka duksa umele. Ama kina waà, kwaye nane njaà an tega gergere buwa, ma emndara keni taà maga shula an iraatere. ¹² Taslaana Yaakadadaaruwa, lyilya ba ka aatuge egdze a emmerwa Isuwa. Adaba jija lyawa jipu aatuge nane, geni a se cebanjerka bademme antara njwasha antara egdzara. ¹³ Adaba ndza keni ka binaa ba ka an iraanja, a ba ka: Yaà anƙwa antara ka ma vaatara keni. Ya yaàkteya watse baaka kezlakula àà egdzaraanja, taà de gev ba seke shili na am guwa na.

¹⁴ Daaci Yakubu a hare àà ba am tate nanna. Am bademme a naàzena anƙwa am rezegaara maa, a naba dzerse una ni watse àà vante ge Isuwa egdze a emmenaara na. ¹⁵ A dzerse mama àà nawaha dermeke buwa antara njifaha kulbuwa, mamaha àà kyawaha dermeke buwa antara zhel kyawe kulbawa, ¹⁶ ezlegwamaha kul ufafe, taà an egdzara zlaɓa adaliye

am ekte taà sha uba, mama aà slaha kul ufaɗe antara kawaha kelaawa, uàmaha aà ezzerwa kulbuwa ira bidalaha kelaawa. ¹⁷ Daaci a naba vaterte duksaha ñanna ge emnde a sleraara, ma waraatare keni an walde aà duksa palle. A ba ñane aà elvan ge itare: Naba zlalauzlala kure aà katafkaarua, watse yaà ɗabakura aà katalliya. Amaà waà, zlalauka atirpalle, ma walde a uwe keni aà ba an iraara. ¹⁸ A ba ñane aà elvan ge slesleraara na ni zuññwe ñane na: Maàki kwa ja ire antara egdze a emmerwa Isuwa waà, maàki a ndavakundave ware eddaaña? kaà deme? aàza ware walde na? maàki a ndavaku ndavaha ñanna waà, ¹⁹ naba ndanndaha: Nazaà aà slesleraaña Yakubu, a ba ñane dawananda ge zanwaaruwa Isuwa. Ba ñane an iraara keni anƙwa aà sawa am iga.

²⁰ Ga buwiraatare keni a banaa ba una ñanna, ge keyiraatare keni ba estuwa. Baɗemme a emnde na ta daa waldaha na a vaterte ba elva palle. A ba ñane aà elvan ge itare: Kwaà de bana ba una kure ge zanwaaruwa Isuwa, maà de jakurja ire. ²¹ Naba ndawanndaha a ba kure : Ba Yakubu an iraara keni anƙwa aà sawa aàkataliya. Yakubu ñane, a ba ñane am ervaunɗaara: Yaà ekhyanakhya ervaunɗe ge Isuwa an kazlaña ñanna ta danse aà katafkaarua na waà, daaci watse aà lyiyiya aà ba an higa.

²² Daaci ta naba danse kazlaña zuññwe aà katafkaara, ama ñane waà, vacite ñanna zlaɓe a hare aà ba am tate ñanna.

Yakubu anƙwa aà slakala an eddawna diyaaka

²³ An yayiya waà, a tsetehe ge Yakubu, a tsaterte ñwashahaara buwa, kwatenahaatare buwa antara egdzaara kelaawa jumtekwe, a naba ebzu guwa aà Yabauk an itare aà dehuwaara. ²⁴ Am iga aà una ñanna a naba se jemaa naàzu am rezegaara baɗemme, a ebzu guwa an ñane. ²⁵ Yakubu a juwaa ba ñane mazlaara. A naba semhe ge ura umele, ta hare paca a slakala, a kyateraare adaga. ²⁶ Nanna eddaara aà danuka ge Yakubu an slakala maa, a naba taɗanu ja ge Yakubu ate egdanazlaara, a gurdese am egdanazla palle.

²⁷ A ba ñane aà elvan ge Yakubu : beliyabela anƙwa aà wera ekse. A ba Yakubu : Yaà belakaaka ɗekideki sey maà gagiyarge barka. ²⁸ A ba ñane aà elvan ge Yakubu : Ware zheraaña? A ñwanante, a ba ñane : Yakubu. ²⁹ A ba ñane aà elvan ge Yakubu: Mazlaara waà taà ɗehanƙa an Yakubu, zheraaña Iserayiila, aɗaba ka slakala an Dadaamiya, ka slakala an emndimagwaha baɗemme, ka ganaa ba ka ndzedfa. ³⁰ A ndavanuhe ge Yakubu, a ba ñane : Ndindaha kwa zheraaña keni? A eptsana jawapa, a ba ñane: Labara kaà ndava zheraaruwa? Am iga a una ñanna a gar barka ge Yakubu.

³¹ A ba Yakubu : Ya naa Dadaamiya an icaaruwa parakke degey! Aley yaà aà ba an shifa! Aɗaba una ñanna, a fete zhera aà tate ñanna Paniyail. Amaana: Wafke aà Dadaamiya.

³² Sesse vaciya am haha waà, Yakubu keni yanseye Paniyail. Anƙwa aà zlala waà, aà tsagaɗa, aɗaba aà wana egdanazlaara na. ³³ Aɗaba una ñanna, sem ba kina kini Iserayiilaha ta zeka hyuwa aà egdanazla, aɗaba Iserayiila a shaa ververe ate tate ñanna shanaasha perɗa.

¹ A kante ice Yakubu waà, àà zhara ba ankwà àà sawa Isuwa an emndaara, zaala dermeke ufade na. A naba tegese egdzaraara gergere keye ate tara Lee'a antara Rahiilu ira kwatenaha buwa na. ² Kwatenaha na antara egdzaraatare waà, a puwetera àà katafke, a dabatera Lee'a an egdzaraara, lauktu ta dabatera tara Rahiilu antara Yusufa àà kataliyaatare. ³ Amaà ñane an iraraa waà, àà katafkaatare bademme. Ser vuje àà kezla ugje am aha lauktu àà daada àà de katafke àà egdze a emmanjaara na. ⁴ Isuwa ba a puwete ice ate Yakubu waà, zhagade aàdezenjaara, takwalle a de ñema am uksuwe, daaci ma waraatare keni àà vante ba kyuwa, taà kyuwa àà ba an yawe àà kyuwa.

⁵ A kante icaara Isuwa waà, àà zhara ba egdzara antara njwasha. A ndavanu ge Yakubu: Emndara kena taà antara ka na? A eptsanaa jawapa, a ba ñane: Egdzara na a vanta Dadaamiya ge waladiyaanja.

⁶ Ta gapteha ge kwatenaha antara egdzaraatare, ta kezle ugje am aha. ⁷ Lee'a keni a gaptehe, taà an egdzaraara, itare keni ta kezle ugje am aha. Am igaatare bademme, ta gaptehe ge tara Rahiilu an Yusufa, itare keni ta kezle ugje am aha. ⁸ A ba Isuwa àà elvan ge Yakubu: Kaà kata danme ka waldaha àà duksa gergere na ña ja ire ate barama a sawa na? A ñwanante, a ba ñane: Ya belanaa aàdeza zanwaaruwa geni a zivarze. ⁹ A ba Isuwa: Naba ñanaanja ka egdze a emmerwa ani iya keni baaka zlake àà nalmanaruwa. ¹⁰ A ba Yakubu: Estuweka defkideki. Maàki ba zakivarze waà, taslaanja lyevalya kazlaja na am erwaaruwa. Adaba yaà ankwà àà zharakzhara ate wafkaanja waà, seke ba ka Dadaamiya, lyakivalya an ervaunjaanja palle. ¹¹ Naba lyevalya kazlaja na taslaanja, a vaktà ba ervaunjaaruwa. Baaka lambaaruwa ate nalmane, adaba Dadaamiya giyarge barka am duksa bademme. Yakubu ankwà àà magana tasle jipu ge Isuwa ganakini sey ba àà lyevalya, daaci a naba lyevahe.

¹² Am iga àà una ñanna maa, a ba Isuwa: Magaumaga niya mindalawa. Iya waà, yaà dakurda aàkatafke. ¹³ Amaà a ba Yakubu àà elvan ge ñane: Ambarkanja, ba ka keni diyakdiya zlazlada jipu tsufa egdzara. Iyau nawaha antara kyawaha antara slaha na taà an egdzara am ekte na keni sey a yaà datera an enkale. Ba maàki yaà datera an ndzedfa waà, una ba vaha palle taà ruwa. ¹⁴ Ekka waà, naba ezlala àà katafke aambarkanja, ankwà àà dfaakdaba waladiyaanja àà kataliya. Iya waà, yaà zlala an enkale deydey àà zlala àà dabbaha na taà àà katafkaaruwa na antara egdzara na taà aàzerwa na, watse yaà de shakasha am Se'ir. ¹⁵ A ba Isuwa: Aley keni sey yaà yaterya emndaaruwa umele aàzenja kwaà zlala kerde. A ñwanante ge Yakubu, a ba ñane: Labara? Iya ba maàki zakivarze lyakivalya waà, hyahya ba una ñanna ge iya.

¹⁶ Ba vacite ñanna, Isuwa a eptsehe àà sem Se'ir, a saa àà dfa ba baramaara zlahe adaliye. ¹⁷ Amaà Yakubu waà, tsaara am tate ñanna waà, kwaye a zlala àà dem Sukaut. Daaduwa aàhuwa, a de ndere bere, a magateraa beraha ge dabbahaara keni. Adaba una ñanna a fete zhere àà tate ñanna Sukaut. Amaana: Beraha.

¹⁸ Eptsapta Yakubu àà sawa am Padan Aram, a tsekwe ba lapilayye am Sikaim am kwara àà Kanaana. Daaci a magaa haara ate iga àà ekse. ¹⁹ A naba shekweve egdze a sledaara am erva àà emnde àà Hamaur, eddawna ni a tsekwe zunjwe am Sikain ñanna. A shekweve slede ñanna an gursa dermeke, daaci a maga beraha aàtekwa an kacakaca. ²⁰ Am iga àà una

ɲanna maa, a ndere tate a fanaa sadake atekwa ge Dadaamiya am tate ɲanna, a fete zhera: Dadaamiya Saksage waà, Dadaamiya àà Iserayiila.

34

Ta fem Dina am zherwe, pelarsepele egdzar mamahaɲaara

¹ Vacite umele, Dina àà Yakubu, egdzere mukse a yanaa an Lee`a, a de zhara ukfahaɲaara egdzar ɲwasha na taà am ekse ɲanna. ² De nanna Sikaim egdze àà Hamaur, slekse keni ba ɲane, a naba eksevaahe ge egdze ɲanna a ba an ndzeɗa, a dana àà ba aà dem bere, a de badzanve, a fem egdzena am zherwe. ³ Amaà waà, wayetewayaya jipu an Dina egdze àà Yakubu na baaka buwaara. Adaba una ɲanna baaka nazu magaaka geni àà ekhyannakhya ervaunɗe ge gyaale. ⁴ A ba ɲane àà elvan ge eddenaara: Sey kaà giga gyaale ɲanna.

⁵ Cenancena Yakubu ganakini faremfa egdzaara Dina am zherwe, amaà a dŭ ba waara ndahaaka elva. Adaba egdzaraara egdzar zaala ta baaka am mba, taà aɲkwa àà piya am kaamba, sey maà saraasa. ⁶ Daaci a naba sawhe ge Hamaur eddarge Sikaim ɲanna aàseza Yakubu eddarge Dina ganakini àà ndaha elva antara ɲane. ⁷ Am sarte ɲanna maa, egdzara àà Yakubu egdzar zaala na keni saraasa am piya na. Ba ta cenaa lamare na waà, jaterja emtanɲkire ma waraatare keni ba seke àà segashe shifa am ɲane. Adaba Sikaim maganaamaga naàzu zlayeka dekideki, a naba eksevaa egdze àà Yakubu a ganve mukse. Jeba una ɲanna àà magaaveka am Iserayiila dekideki. ⁸ A ba Hamaur àà elvan ge itare : Egdzaaruwa wayatewayaya an egdzaakure baaka buwaara. Taslawaaakure vawanteva a gegga. ⁹ Naba gawamiyevge shawlaha. Vawanerteva egdzaraakure ɲa gaterga ge egdzaraaɲere, ɲaà vakurte egdzara ɲere kwaà gater ge egdzaraakure. ¹⁰ Naba njawaminji. Ba sleɗe na kwa katana kure na ɲaà icakuru ba tate ɲanna. Kwaà tsakalaakure, kwaà sheta nalmane kwakya.

¹¹ A sawhe ge Sikaim an iraara, a ba ɲane àà elvan ge eddarge gyaale antara egdzar mamahaɲaara ge gyaale: A maideheka ervaunɗaakure dekideki naba yawiyarye, ba nazena kwa fiyare a kure na, yaà emmaga bademme. ¹² Magauka shaige dekideki, naba belawiyarbele. Ma kwa ndava wanyara naàza shebe keni antara una baaka am shebe ba dey na, yaà emmaga bademme maà ba kwaà viteva kure muksaarua.

¹³ Egdzara àà Yakubu ta ɲwaterante ge tara Sikaim an eddenaara an nama ate we adaba ta fem egdze a emmetare Dina am zherwe na. ¹⁴ A ba itare taà elvan ge itare : ɲere ɲaà tsa vanteka ɲere egdze a emmeɲere ge zhel na belaaka am shedkwe na, adaba ɲaà de geva an epsawa jipu. ¹⁵⁻¹⁶ Daaci ɲaà tsa maganaaka ate una kwaà katana kure na, sey maà gakurevge estuwa waà, ɲaà vakurteve egdzaraaɲere kwaà naba gaterga, ɲere keni ɲaà naba ga egdzaraakure taà gev ɲwashahaɲere, mi naba njaamiya aàtirpalle debiiye, mi gev ba jeba palle. ¹⁷ Amaà maà eksakurarka elvaɲere na waà, ɲere ɲaà tedesetede egdze a emmeɲere, ɲaà zlalaɲere.

¹⁸ Elva ɲanna lyavaalya ervaunɗe àà tara Hamaur antara egdzaara Sikaim. ¹⁹ Dawale ɲanna de paaka hare an elva ɲanna dekideki, adaba wayaawayaya jipu an gyaale egdze àà Yakubu na. Am huɗe àà haà àà eddenaara keni ɲane an daradza jipu. ²⁰ Daaci tara Hamaur an egdzaara Sikaim ta naba dem jahava àà eksaatare ate we àà walkame an elva

na. A ba itare taà elvan ge zlamakelaawa : ²¹ Emnde na waà, àà duwa elvaamiya, naba yawaterya a njarinja am lardaamiya, a magarmaga tsakalaatare. Sledè ankwaa àà hyamiyarhye. Mi naba ga egdzaraatare mi gaterve njwashahaamiya, mi vaterteva egdzaraamiya ge itare keni, taà naba gaterga. ²² Amaà, lauktu taà eksar gev palle antara miya, mi gev ba jeba palle antara itare na waà, sey maàki aàze miya keni zaala bademme taà demda am shefekwe ba seke itare. ²³ Maàki eksamiyarekse abi bademme a waldahaatare antara dabbahaatare umele ira kazlanaatare umele bademme na àà de gev ba naàzaamiya? Naba eksawamiyarekse, a sarsawa mi se njaamiya aatirpalle.

²⁴ Daaci bademme a emnde na taà ankwaa am jahava njanna ate we àà walkame na eksarekse elva àà tara Hamaur an egdzaara na, zaala bademe daremda am shefekwe.

²⁵ Am hare ge keyire am iga a dem shefekwaatare waà, zaala bademme taà àà zlava adaba zladfaara. Daaci duwa àà egdzara àà Yakubu buwa, tara Simaun antara Laiwi egdzar mamahañjara ge Dina, ta naba halem katsarkar am erva, ta dataarhe an naàza erva, ta cebaa zaala bademme.

²⁶ Tara Hamaur an egdzaara Sikaim keni taà an ceba bukerde. Am iga àà una njanna ta tedese egdze a emmetare am mba àà Sikaim ba ezlzalaatare.

²⁷ Ta naba sawhe zlafe adaliye ge egdzara àà Yakubu umele maa, ta naba daterarhe ge emnde na taà am emtsa na, ta zu ekse bademme adaba zherwe na ta fem egdze a emmetare am hudfaara. ²⁸ Kyawaha, eslslaha, ezzenwaha antara kazlana umele am hufe àà ekse antara ba una zlafe am fe, bademme halarsehale. ²⁹ Dete ba emndimagwaha, egdzara mesheshe antara njwasha ira kazlana na am berahaatare, halarsehale rezege àà ekse njanna bademme, zlarzlala an njane.

³⁰ A ba Yakubu àà elvan ge egdzaraara, tara Simaun antara Laiwi : Kwaye fakurimfa am dzama ire yaikè. Adaba tsakurantetse ervaunje a emnde a haha na bademme aàsete ya. Amaana: Emnde a Kanaana antara Pairisiyaha. Naàwa watse itare taà de jemaà yaatare, taà se gweyargwe, emndaaruwa keni taà cekwa vayvaya. Kay! una waà, àà de juka haaruwa dekideki. ³¹ Ta njwanante ge tara Simaun an Laiwi, a ba itare: Egdze a emmenjere ba ge njere taà ganve seke mukse zaware waà, zlauzle ba baaka elvan emtu?

35

Dadaamiya a gar barka ge Yakubu am Baytila

¹ Daaci a ba Dadaamiya àà elvan ge Yakubu: Tsetstse aàhuna, ezlzlala àà dem Baytila, de njanaanja irañja aàhuwa. De nderinndera tate àà fiya sadake ge iya ya Dadaamiya na ya marakaa iraruwa, am sarte na ka zhagade aatuge egdza a emmenja Isuwa na.

² Daaci a ba Yakubu àà elvan ge emndaara bademme, emnde na taà am hufe àà haara antara emnde na taà aàzenjaara bademme: Sawansese helaha àà emnde a jeba umele na am dagavaakure, barawaabara irakure cufedde, mbadawaambada kazlana keni ba tsefantsefanje.

³ Magaumimaga niya watse mi maga shula àà dem Baytila, yaà de nderana tate àà fana sadake aatekwa ge Dadaamiya aàhuwa. Dadaamiya na ni a meliwa am sarte a zladfa, ankwaa antara ya ma yaà deme keni bademme na.

⁴ Daaci ta naba janme helaha àà emnde a jeba ñanna ndza ankwá am ervaatare na bademme antara naàza hyemahaatare, ta naba vante ge Yakubu, ñane a naba hedfante ge ekte àà nafa umele am Sikaim, nafa ñanna yaikke jipu. ⁵ Mazlaara ba tsaatare am tate ñanna, ta naba kezla. Duwa àà Dadaamiya maa, a naba faterem lyawa yaikke am vuwa ge emnde a eksaha àà haha ñanna bademme, baaka ura a dateraa wava ge egdzara àà Yakubu an eddetare defekidefi.

⁶⁻⁷ Daaci a daa estuwa Yakubu antara emnde na taà ààzeñaara bademme àà dem Lairuz am haha àà Kanaana, Baytila ñaara ba tate ñanna. A de nderan tate àà fana sadake ààtekwa ge Dadaamiya, a fete zhera àà tate ñanna: Dadaamiya àà Baytila. Adaba Dadaamiya a maranaa irara am tate ñanna am sarte àà zhadagara aàtuge egdze a emmeñaara Isuwa. ⁸ Cekwaangudí wàà, emtsamtsa Daibaura sleanu uba ge Raiibaika. Ta hedfanaa àà dem ahaara ge Baytila ñanna, am ekte àà nafa umele ankwá, nafa ñanna an ndzedá jipu. Ta fete zhera àà nafa ñanna: Nafa àà kyuwa ura.

⁹ Am sarte na saasa Yakubu am Paddan Aram, Dadaamiya a naba maranaa irara, a gar barka. ¹⁰ A ba Dadaamiya àà elvan ge ñane: Kina wàà, zheraana Yakubu, amaà àà salikataliya na wàà, taà de d'ahaka an Yakubu ka mazlaara, zheraana Iserayiila. Daaci Dadaamiya a fete zheraara Iserayiila. ¹¹ A ba Dadaamiya àà elvan ge ñane zlafe adaliye: Ba iya una ya Dadaamiya, hakuma bademme àà ba am ervaaruwa. Gevge eddarge nalgaha kwakya, vanakteva ya. Egdzaraana taà de ya lardaha gergere, sleksaha gergere kwakya taà de segashe am emndaana. ¹² Haha na ndza ya vante ge Ibrahiima antara Isiyaaku na wàà, yaà vakte ge ekka antara egdzaraana am igaana, àà de gev ba hahaatare.

¹³ Am iga una ñanna, a zlahe ge Dadaamiya, a yaa Yakubu am tate ñanna a ndahan elva na. ¹⁴ Yakubu a naba dzebaa nakwa àà yeha Dadaamiya am tate ñanna, a kete egdze a mbazla ààtekwa sadakaara ge Dadaamiya, a kete antara egdze a waye ate nakwa ñanna. ¹⁵ Daaci Yakubu a fete zhera àà tate ñanna Baytila.

Yaà Bainjamañ an emtsa àà Rahiilu

¹⁶ Ta naba tse zlafe adaliye, ta kezla am Baytila. Itare keni a yaterar ba cekwaangudí sharanaasha ekse àà Aifrata, tsekwanfetsekwe hufe àà yaà ge Rahiilu, a naba ye egdzere zhele, amaà a yaa am palasa. ¹⁷ Am Rahiilu a yaà am zladá jipu, a ba mukse na ankwá a eyya na àà elvan ge ñane: A wanika lyawa, shakansha egdzere zhele adaliye. ¹⁸ Amaà a yaa ba cekwaangudí àà kata emtsa Rahiilu. Adaba ndza a kata segashe shifa am ñane, a fete zhera àà egdze ñanna Bain Auni, amaana: Egdze a palasaaruwa. Amaà eddarge egdzere wàà, a fete zhera a Bainjamañ, amaana: Egdze a nadafa. ¹⁹⁻²⁰ Emtsamtsa Rahiilu, ta hedfhe ate barama àà Aifrata. Ba tate ñanna una taà d'ahana an Baytilaama kina. Yakubu a naba dzebaa nakwa àà dzama Rahiilu ate irekhaara. Sem vatena keni zlafe ankwá nakwa àà dzama Rahiilu ñanna.

²¹ Iserayiila a naba tse aahuwa, kwaye a de magaa berahaara an kacakaca am iga àà bere sladfe na taà d'ahana an Migdal Aidair na.

Egdzara àà Yakubu kelaawa ju buwa

²² Am sarte na taà am larde ñanna maa, Rubain a naba katu Bilha palle àà ñwashaha àà eddenjaara, cenancena eddenjaara.

Yakubu, ñane ndza an egdzara kelaawa ju buwa egdzar zaala. ²³ Egdzara àà Lee`a tara Rubain, ñane egdzere zurñwire, an Simaun an Laiwi an Yahuuda an Isakar ira Jabulaun. ²⁴ Egdzara àà Rahiilu, tara Yusuf a taà an Bainjamaiñ. ²⁵ Egdzara àà Bilha kwatena àà Rahiilu, tara Dan taà an Naiftalim. ²⁶ Egdzara àà jilpa kwatena àà Lee`a, tara Gada taà an Asair. Kwaye ñane egdzara àà Yakubu a yayanaa am Paddan Aram.

Emtsa àà Isiyaaku

²⁷ Daada Yakubu ààtevege eddenjaara Isiyaaku am Mamre, am Kiriya Arba. Kina waà, Haiburun zhera àà tate ñanna, tate na ni ta nja ààtekwa tara Ibrahiima antara Isiyaaku. ²⁸ Iva àà Isiyaaku a magaa dermeke an kul tise am sarte na àà emtsa. ²⁹ Ndza gevge emgyegwe a zhele kurcumme, a jesaa an je am iraara nja an shifa. A daahe àà deza eggyahañjaara am faya. Ta hefana ba egdzaraara, tara Isuwa antara Yakubu.

36

Labare àà Isuwa an eggyahañjaara

¹ Naàwa una waà, labare àà kergema àà emnde àà Isuwa. Aidaum keni ba ñane. ² Isuwa a ge ñwashahaara, baðemme ba egdzara àà emnde a Kanaana. Naàwa ñwashahaara ñanna: Ada egdze àà Hailaun, ñane ura Haiti; Auhaulibama egdze àà Ana a Jibaiyaun, ñane keni ura Haiwi, ³ antara Basmat egdze àà Isma`iilu, egdze a emmenjaara ge Naibayaut. ⁴ Ada a yan Ailifas ge Isuwa. Basmat a yan Raiwail. ⁵ Auhaulibama, ñane keni a yan Yai`us antara Ya`alaam ira Kaura. Kwaye ñane egdzara àà Isuwa na a yayateraa am haha àà Kanaana.

⁶ Isuwa a naba kezla a tevege egdze a emmenjaara, Yakubu, kwaye a zlala àà dem haha umele yiyiye jipu an ñane. A naba kezla an ñwashahaara, egdzaraara, emnde na taà am huðe àà haara antara dabbahaara ira naàzena am rezegaara a ganaa am haha àà Kanaana baðemme. ⁷ Kezla àà Isuwa ààtevege Yakubu na waà, aɗaba kwakya nalmanaatare, kaamba cekwa ge tate àà piya waldahaatare. Dzegwaranka nja am tate palle, aɗaba taà an waldaha kwakya jipu. ⁸ Daaci Isuwa kwaye a de njaara am huðe àà wa àà Se`ir. Isuwa na waà, ba Aidaum.

⁹ Nawa emnde na waà, wulfaha àà Isuwa, eggyetare ge Aidaumiyaha, am huðe àà wa a Se`ir. ¹⁰ Nawaà zhera àà egdzara àà Isuwa, egdzar zaala: Ailifas, egdze àà Ada, Raiwail egdze àà Basmat. ¹¹ Naàwa emnde na keni egdzara àà Ailifas: Tara Taiman, an Aumar, an Jaifau, an Gatam ira Kainas. ¹² Anj kwa zlaɓe Timna, ñane keni ba mukse àà Ailifas a eksanta ààkataliya, ñane keni a yan Amalaik. Kwaye ñane eggyahañjaara ge Isuwa, egdzara àà egdzara àà muksaara Ada. ¹³ Nawa emnde na keni egdzara àà Raiwail: tara Nakat, an Sairak, an Samma ira Misa. Kwaye ñane eggyahañjaara umele ge Isuwa, egdzara àà egdze a muksaara Basmat. ¹⁴ Auhaulibama egdze a Ana, eggyeñjaara ge Jibaiyaun keni maa, a yayan tara Ye`us, an Ya`alaam ira Kaura ge Isuwa.

¹⁵ Nawa sleksaha àà emnde àà Isuwa: Sleksu Taiman, an Aumar, an Saifau, an Kainas, ¹⁶ an Kaura, an Gatam ira Amalaik. Kwaye ñane sleksaha àà Ailifas am haha àà Aidaum. Ailifas ñanna waà, egdzere

zunḡwiraatare ge tara Isuwa antara muksaara Ada. ¹⁷ Nawa emnde na keni eggyahaatare ge tara Isuwa an muksaara Basmat, egdzara aà egdzaatare Raiwail: Sleksu Nakat, an Sairak, an Samma ira Misa. Itare sleksaha aà emnde aà Raiwail am haha aà aidaum. ¹⁸ Nawa eggyahaatare ge tara Isuwa antara muksaara Auhaulibama: Tara sleksu Ye'us, an Ya'alaam ira Kaura. Itare keni ndza ta sleksaha aà emnde aà Auhaulibama, zhera a mukse aà Isuwa egdze aà Ana. ¹⁹ Itare bademme na, ta ba wulfaha aà Isuwa ndza ta sleksaha aà emnde a hahaatare am Aidaum. Aidaum na keni ba zhera aà Isuwa ḡanna.

²⁰ Naàwa egdzara aà Se'ir eggyetare ge Hauriyaha emnde a nja am haha ḡanna zunḡwe: Lautan, Saubal, Jibaiyaun, Ana, ²¹ Disaun, Aijair ira Disan. Kwaye ḡane sleksaha aà hauriyaha emnde a Se'ir am haha aà Aidaum. ²² Naàwa egdzara aà Lautan keni : tara Hauri antara Hemam. Anḡkwa egdze a emmenḡaara mukse ge Lautan ḡanna keni, zheraara Timna. ²³ Nawa emnde na keni egdzara aà Saubal: Aluwam, Manakat, Aibal, Saifau ira Aunam. ²⁴ Naàwa egdzara aà Jibaiyaun: Tara Aya an Ana. Ba Ana na ndza a shaa yawaha an mbera am kaamba am sarte na a piya ezzenḡwaha aà edenḡaara na. ²⁵ Naàwa emnde na waà, egdzara aà Ana: Disaun ḡane egdzere zhele, taà an Auhaulibama ḡane waà, egdzere mukse. ²⁶ Nawa emnde na keni egdzara aà Disaun: Tara Haindan, an Aisban, an Yaituran ira Kairan. ²⁷ Naàwa una keni egdzere aà Aijair: Bilhan, Ja'awan ira Akan. ²⁸ Naàwa emnde na keni egdzara aà Disan: Us, an Aaran. ²⁹ Naàwa sleksaha aà Hauriyaha: Lautan, Saubal, Jibaiyaun, Ana, ³⁰ Disaun Aijair ira Disan. Kwaye ḡane sleksaha aà Hauriyaha ate jebaha gergere am haha aà Se'ir.

Sleksaha aà larde aà Aidaum

³¹ Naàwa emnde na ni ndza ta sleksaha sadafde am haha aà Aidaum, lauktu ta jesarje sleksaha am Iserayiila: ³² Baila egdze aà Bai'aur ḡane ndza slekse aà Aidaum. Zhera aà eksaara Daimhaba. ³³ Emtsamtsa Baila maa, a demaa Yaubaba egdze aà Sairak am sledaara. Yaubaba, ḡane ura ekse aà Bausra. ³⁴ Emtsamtsa sleksu Yaubaba, a demaa Hausam am sledaara. Hausam ḡane ura larde aà Taimani. ³⁵ Emtsamtsa Husam maa, Hadaadu egdze aà Baidada a demaa am sledaara. Ba Hadaadu na ndza a ga ndzedfa arge emnde a Madiyan am larde aà Mau'ab na. Zhera aà eksaara Awit. ³⁶ Emtsamtsa Hadaadu, a demaa Samla ura ekse aà Masraika am sledaara.

³⁷ Emtsamtsa Samla, a demaa Sawulu ura ekse aà Raikaubaut ate we aà haye am sleksire. ³⁸ Emtsamtsa Sawulu, a demaa Ba'al Hanan egdze aà Akkaur am sledaara. ³⁹ De emtsamtsa Ba'al Hanan egdze aà Akkaur, a demaa Hadar am sledaara. Zhera aà eksaara ge ḡane keni Pa'u. Zhera aà muksaara Maihaitabaiyail, egdze aà Maitiraida, eggyenḡaara ge Maijahat.

⁴⁰ Naàwa una keni zheraha aà emnde na ndza ta sleksaha am emnde aà Isuwa, ma waraatare keni ndza slekse am jebaara, an kwaraara: Sleksu Timna, Aluwa, Yaitait, ⁴¹ Auhaulibama, Aila, Pinaun, ⁴² Kainas, Taiman, Mipsaara, ⁴³ Magdiyail ira Iram. Kwaye ḡane emnde na ndza ta sleksaha am Aidaum, ma waraatare keni ndza aà ba an sledaara, aà ba an kwaraara. Kwaye ḡane nja aà emnde aà Isuwa, eggyetare ba ḡane ge emnde aà Aidaum.

37

Labara à Yusufa antara egdzara à mamahaŋaara.

¹ Daaci Yakubu njaanja am haha à Kanaana, am tate na ni ndza a nja aàtekwa eddenjaara na. ² Naàwa labare à egdzara à Yakubu ŋanna. Am sarte ŋanna maa, Yusufa magaamaga egdze à yawe kelaawa ju vuye. ŋane antara egdzara à eddenjaara egdzara à Bilha antara egdzara à Jilpa ŋwashaha à eddenjaara, taà aŋkwa a piya nawaha antara kyawaha à eddetare. Mbate Yusufa na waà, elva a mandzawe na taà aŋkwa à tsakana egdzara à eddenjaara am tate à piya na waà, bademme à se balananse ge eddenjaara.

³ Iserayiila keni a wayete ba Yusufa ŋanna kwakyaara am egdzaraara, adaba ŋane egdze a emgyegwiraara. Daaci a naba dzebana nangyuwe na ni an daradza jipu naa. ⁴ De diyareddiye egdzara mamahaŋaara geni ŋane shansha welawire aàza eddetare, ervaunfaatare a naba yaa Yusufa na. Mele baaka ura à bana elva emtake am dagavaatare mazlaara.

⁵ Vacite umele maa, Yusufa a naba shaa shene, a ndahaterhe shenaara ŋanna ge egdzar mamahaŋaara na. Itare ta farhe zlaɓe adaliye ge yaa Yusufa na am ervaunfaatare. ⁶ Adaba nawa naàzu a baterna ŋane, a nanaa am shenaara. A ba ŋane à elvan ge itare: Cenucena naàwa yaà ndakur shenaaruwa: ⁷ Ma de ica hiya am fe waà, ma ngwadfaa dabakwahaara waà, naàzaaruwa waà tsatsa ba darayye am dagave à naàzahaakure, amaà naàzahaakure waà, ta jantaave ge nazaaruwa na, taà aŋkwa à kezlan ugje bademme. ⁸ Ta ndavanuhe ge egdzara mamahaŋaara na, a ba itare taà elvan ge ŋane: Manaa watse kaà gev sleksaanjere kaà de maga sleksiraanja ate njere emtu? Gevge waà, ba zhara Yusufa keni wayarka mazlaara. Adaba shena antara elvaara na a ndaaterse na.

⁹ Am iga à una ŋanna zlaɓe adaliye, Yusufa a naba shaa shene umele, a naba ndaterhe ge egdzar mamahaŋaara ŋanna zlaɓe adaliye, a ba ŋane: Naàwa yaà aŋkwa à ndakur shenaaruwa ya shanaa ya: Am shenaaruwa waà, ta kezli ugje tara vaciya, tre antara terlyakwaha kelaawa jemtekwe. ¹⁰ A naba ndaterhe parakke ge tara eddenjaara keni antara egdzar mamahaŋaara. A valarhe ge eddenjaara, a ba ŋane à elvan ge ŋane: Shenara ŋane ka shanaa ka! Amaana watse ŋaà de kezlakek ugje, emmeja, egdzar mamaha a ŋa antara ba iya an iraarua ŋaà de kezlakek ugje ge ekka emtu? ¹¹ Egdzar mamahaŋaara bademme tsarantetse shelha a dete ŋane, amaà eddenjaara waà, elva na seska am iraraa dekideki.

Ta velu Yusufa à dem Misera

¹² Vacite umele maa, egdzar mamahaŋaara ge Yusufa ta de piya nawaha antara kyawaha à eddetare am Sikaim. ¹³ A ba eddetare à elvan ge Yusufu : Abi egdzar mamaha a ŋa ta de piya am Sikaim, sawa nawa yaà belakbela à dezetare. Ane, à ba egdze na.

¹⁴ Daaci a ba Yakubu à elvan ge ŋane: Edduwa de zharinaazhara egdzar mamaha a ŋa antara dabbaha, taà a ba aŋkwa he, kaà siya labare. A belanaa à da am dambake à Haiburun, à dem Sikaim. ¹⁵ Daaci Yusufa aŋkwa à ja daba am kaamba à Sikaim, de jarje ire antara ura umele, a ba eddaara à elvan ge ŋane: Kaà tataya uwe ka? ¹⁶ A ba Yusufa : Yaà aŋkwa à tataya egdzar mamahaaruwa taà aŋkwa à piya. Taslaanja ndindhaha tate na taà aàtekwa. ¹⁷ Daaci a ba eddaara : Ta baaka aàhuna,

zlarzlala. Adaba ya cenancena waà, ta bantsa itare: Mi zlalawa à dem Dautan. Daaci zhagade ge Yusufu, anƙwa à bakaterbaka, kwaye a de shaterite am Dautan. ¹⁸ Kerteŋ naranna itare ba zlaɓe yiyye an itare emtsaade. Lauktu à daada Yusufu àzetare waà, ŋwadaraanaŋwada itare am dagavaatare geni sey taà keɗanaakeɗa shifaara. ¹⁹ A ba itare am dagavaatare: Kwaye anƙwa à sawa edda à shene na. ²⁰ Sawmbare gwaumiyaŋgwe, jaumija shifaara, mi ebyanme am suwa, daaci mi de ba a zuwa naàza kaamba. Maà ezhzhara kwa maà watse à gevge shenaara ŋanna.

²¹ Cenatercena Ruubain maa, a naba magaa niya a ŋezlese shifa à Yusufu, a ba ŋane à elvan ge itare: Jaumika shifaara. ²² A farhe zlaɓe adaliye, a ba ŋane : Jaumika shifaara taslawaaƙure. Arge una ŋanna waà, ambane ebyawanmeblye am suwa kwaye ŋane am kaamba aàhuwa. Amaà shifaara waà, gejauka. Niyaara ge ŋane waà, geni à fertanaaferta aatuge itare, a daada à deza eddenaara.

²³ Ba demdaara ge Yusufu à deza egdzar mamahaŋaara ŋanna maa, ta naba eksevaahē, ta tsekwanse am naŋgyuwaara na an daradza jipu na, ²⁴ ta eksante iraara, ta naba elbyanme am suwa. Amaà am suwa ŋanna waà, baaka yawe am huɗaara welasewele ba dekiɗeki.

²⁵ Daaci de njarinja am aha reppe ge za egdze a duksa. Estuwa ta kante ice waà, taà zhara ba emnde, ta vaye jipu, taà anƙwa à sawa. Emnde ŋanna waà, emnde à Isemayiila ta tsete am Gile`at, taà maga shula à dem Misera. Taà an naàzasaha gergere ate iga à ezlegwamahaatare, taà dana à dem Misera ŋanna. Umele yawyawaara, umele naavawe à se emtake jipu, umele keni slalwe à duksa à se emtake keni. ²⁶ A ba Yahuuda à elvan ge egdzar mamahaŋaara : Maàki jamija kwa kina egdze a emmamiya ba ge miya, mi shehanve emtsaara waà, mi sha uwe miya am huɗaara? ²⁷ Sawmbare mi velateruvene ge emnde à Isemayiilu na. Gejaumika shifaara. Adaba ma estara keni ba egdze a emmamiya, vuwaamiya ba ge miya. Ta naba cenanvaahē ge egdzar mamahaŋaara. ²⁸ Taà anƙwa à degashe emnde a tsakala, emnde a Madiyan maa, ta naba tedese Yusufu am suwa na, ta velateruhe ge emnde à Isemayiilu ŋanna à maga gursa kulbuwa. Daaci itare ta danhe Yusufu na à dem larde a Misera.

²⁹ Eptsu à Ruubain à dem suwa na de beyeka Yusufu am huɗaara. A naba tataa naŋgyuwaara ate vuwa, ³⁰ a eptsehe a deza egdzar mamahaŋaara na, a ba ŋane à elvan ge itare : Digiya baaka egdze na kina mu yaà magana estara ?

³¹ Ta naba eksevaa usale, ta icantiye, ta hanme naŋgyuwe à Yusufu am uzhaara. ³² Daci ta naba bela ura an ŋane, à saà, a sanan ge eddetare, a sanaa labare na, a ba elvaatare taà elvan ge eddetare: Naàwa naàzena ŋa shanaa ŋere am kaamba. Zharanaazhara ba shagera mu, naŋgyuwe à egdzaaŋa emtu ŋane ka he ?

³³ Yakubu a naba disehe, a ba ŋane: Una naŋgyuwe à egdzaaruwa, yaà! baaka egdze na zauze naàza kaamba. Dzaadzaadzaɗe dabbu a kaamba Yusufu aruwa. ³⁴ Daaci a naba dzadzaa naŋgyuwe ate vuwa, a tsekweme am emgywe a buhwaha, a fantau ge kyuuwa egdzaara hare wanyarwanyara. ³⁵ Egdzaraara baɗemme, egdzar zaala antara egdzar ŋwasha taà anƙwa à de gan use, amaà kwalevkwale ba dekiɗeki, à

ekhyeka ervaunɗaara. A bantsaa ɗane: yaà de beya estuwa egdzaaruwa am faya keni, yaà yanka kyuwa ðekideki. A fantauhe zlaɓe adaliye ge kyuwa egdzaara.

³⁶ Amaà Yusufa waà, de velaruvele emnde a Maadiyan am Misera. Ta de velanu ge Pautifar nakawa yaikke, eddawna ni fetarfe sleksu Firawna an ɗane, male aà sawjiyaha na taà ufa ɗane.

38

Labara aà tara Yahuuda an Tamar

¹ Am sarte ɗanna maa, Yahuuda a naba yaa egdzar mamahaɗaara waà, ba zlalaara aà dem Adulam, a de tsekwaam am mba a ura umele zharaara Hira.

² Yahuuda a naa gyaale ahuwa, zhara aà gyaale ɗanna Su'a, egdze aà emnde a Kanaana. Daaci a naba gehe a ganve muksaara. ³ Mukse na a shaa huɗe, a ye egdzere zhele. Yahuuda a fete zhara aà egdzere Air. ⁴ A shaa huɗe umele, a ye egdzere zhele adaliye, a fete zhara aà Aunan. ⁵ A shaa huɗe umele zlaɓe adaliye, a ye ba una ɗanna, a fete aà Saila. Amaà taà yaà Saila waà, Yahuuda am Kaijip.

⁶ Yahuuda a eksanante gyaale ge Air, egdzere zunɗwirraara. Zhara aà gyaale ɗanna Tamar. ⁷ Amaà Air egdze aà Yahuuda ɗanna waà, slemanzawe jipu am ice aà Yaakadada. Adaba una ɗanna a keɗanaahe ge Yaakadada. ⁸ A ba Yahuuda aà elvan ge Aunan: Naba melsemele mukse aà malenja na ɗgwedaɗɗweda nika, fanefa wakiyiya ge egdze a emmenja.

⁹ Daaci diyaadiya Aunan geni maà shanansha egdzere waà, egdze ɗanna aà tsaà gevka egdzaara ge ɗane. Adaba una ɗanna, ba kelaa maà jarammeje antara mukse aà egdze a emmenjaara ɗanna waà, maà aà sawa yawe aà vuwaara waà, aà puwana aà ba aà dem haha. Adaba wayaaka fana wakiyiya ge egdze a emmenjaara na. ¹⁰ Nazena a maganaa ɗane ɗanna keni maàndzawe jipu am ice aà Yaakadada, a jehe ge Yaakadada ɗane keni ba shifaara. ¹¹ A ba Yahuuda aà elvan ge shawlaara Tamar : Ezlzala, de njinja am mba aà eddenja ba seke mukse weggye dem sarte na maà Sailaaruwa gevge zhele. Ane, a ba Tamar, a naba de nja am mba aà eddenjaara na. Mbate a banaa una ɗanna Yahuuda na waà, adaba aà ba sla aà iraara, a emtseka Saila keni seke egdzar mamahaɗaara.

¹² Haraahare ba ɗгаа am iga a una ɗanna maa, a naba emtsehe ge egdze aà Su'a mukse aà Yahuuda. Am iga a mandzawe ɗanna, Yahuuda a dem Timna, ta zlala antara uraara Hira, ura Adulam, a deza emnde a ðatsa uàgje ate kyawahaara. ¹³ Cenancena Tamar ganakini aɗkwa aà sawa shawlaara Yahuuda, aà dem Timna, aà de ica uàgje ate kyawahaara. ¹⁴ A naba tsekwe am nangyuwe aà mukse na a keɗaa zhelaara, a eksataa laafaya a puwerhe, a yan ba cekwaɗɗwedei wafkaara agashe a de njehe ate we aà walkame aà ekse aà Ainayim ate barama a dem Timna. Adaba a naa Saila waltewala amaà ɗane gevka muksaara, Saila gevge tsa zhele.

¹⁵ De damda Yahuuda aàzenjaara, ɗane a kurken ba mukse zaware adaba a yan ba cekwaɗɗuɗi wafkaara a gashe. ¹⁶ A naba cikante aà duhe aà dezenjaara. A ba ɗane aà elvan ge ɗane: Wayanakwaya ge kaà hyiyanvehye wederaaruwa. Diseka ɗane ðekideki ganakini una ɗanna sawlaara. Ane, a ba Tamar, amaà kaà vite uwe? ¹⁷ A eptsanaa jawapa, a ba ɗane aà elvan ge ɗane : Watse yaà bela ura aàsezenja an usale aà sawa am

waldaaruwa. Shagera, aà ba Tamar, amaà waà, sey kaà tsekwinaatsekwa dukse umele, dem sarte na maà samsa usale na. ¹⁸ A ba Yahuuda aà elvan ge ñane: Kaà kata yaà tsekwaka uwe? A ba mukse na : Kaà tsekwiya daàmshaana na zheraana an puwa atekwa na antara zawaana bademme ira zadaanja na am erva na. Kwalaaka Yahuuda, a naba vante. Mazlaara a de hyananve wederaara, a naba shaa huđe mukse na an ñane. ¹⁹ Mazlaara a tsetehe ge Tamar, ba ezlzlaara, a de puwanve laafaya na, a tsekweme am nanjyuwe aà mukse mandzawe adaliye.

²⁰ Yahuuda a de bela usale na ate erva an uraara, ura Adulam na geni ñane aà sanan ge Tamar, aà lyanvalya kazlanjaara na a tsekwanna ñane ge mukse ñanna, amaà se beyeka uraara mukse na. ²¹ Aà enndava aàza emnde a ekse, a ba ñane: Ama mukse zaware na ndza aà nja ate barama aà Enayim na? Emnde ta eptsanaa jawapa: baaka mukse zaware aàhuna. ²² A eptsehe aàdeza Yahuuda, a ba ñane : Shananka ya mukse na. Emnde a ekse keni ta biyaa baaka mukse zaware aàhuna. ²³ A ba Yahuuda : Naba yanya a ñanaana ñane kazlanja ñanna, famika iraamiya aà dem zherwe ba dey. Aàbi ya ebbela ñane usale ñanna, shakanka aà ba an sha.

²⁴ Tere keye am iga aà una ñanna waà, ta sanaa labare ge Yahuuda, a ba itare taà elvan ge ñane: Naàwa shawlaana Tamar a magaa gwardzire, a naba shaa huđe am zawarire. A ba Yahuuda : A daransede aàdete iga aà ekse, a deraraadera an kara. ²⁵ Am sarte na taà anjwa aà danda Tamar aàdete iga a ekse, a naba bela ura an duksaha na aà deza shawlaara Yahuuda, a ba ñane aà elvan ge ñane : Una kazlanja aà eddawa ni a liyam huđe na. Taslaana zharanaazhara ba shagera mu daàmshhe na antara zawaara ira zhera na ate damshe ñanna mu naàza ware? Antara zade na zade aà ware? ²⁶ Yahuuda diyeddiye kazlanjaara, a ba ñane: Slejirire ba ñane arge iya. Adaba vananteka ge egdzaaruwa Saila geni aà gevge muksaara. Ba ser palle keni zlavareka kerde seke tara zhele an mukse.

²⁷ Hyephye sarte a yaara waà, huđe aà Tamar ñanna mbate wulhaha. ²⁸ Egdzere palle a velese ervaara, mukse sleya Tamar na a ñanaahe, a ngudante sluzhe kyanje atekwa, a ba ñane: A segasha ñane zunjwe. ²⁹ Amaà a naba danmehe ervaara adaliye, a segashe egdze a emmenjaara zunjwe arge ñane. A ba sleyaà Tamar: Kay! takaata ka barama. Ta fete zheraara: Te. ³⁰ Am igaara, a sawa una an sluzhe kyanjwe ate erva na, ñane ta fete zheraara Jaara.

39

Labare aà Yusufa an mudze aà Pautifar

¹ Emnde aà Isemayiilu daranda Yusufa aà dem larde aà Misera, ta de velanu ge ura Misera umele zheraara Pautifar. Zhel ñanna keni nakawa yaikke, ñane male aà emnde a ufa sleksu Firawna. ² Amaà anjwa Yaakadada antara Yusufa. Naàzena ni a maganaa ñane, baaka gavkaara, anjwa aà njaara lanje am huđe aà haà aà zanwaara ura Misera. ³ Ba zanwaara keni diyeddiye ganakini anjwa Yaakadada antara ñane. Yaakadada anjwa aà gaà barka am slera aà Yusufa. ⁴ Adaba una ñanna, Pautifar hayanhaya Yusufa jipu, a naba vante slera na ni baaka argina dekideki na, a fanem huđe aà haara antara naàzena am rezegaara bademme am erva ge Yusufa. ⁵ Fantau am sarte ñanna Pautifar a fanem haara, an naàzena am rezegaara bademme am erva ge Yusufa na waà,

Yaakadada garge barka an tsaka ire ga haà zhel Misera nanna afaba barka Yusufu. Barka aà Yaakadada waà, shansha zhel nanna aà setarge naàzèna am ervaara bademme, arge una am mba antara una an fe keni bademme. ⁶ Afaba una nanna, Pautifar a fanem naàzu am rezegaara bademme am erva ge Yusufu, nane sey aà zhara ba una aà fana aà dem mbuwaara palle.

Yusufu nanna maa, dawale, garlaka zlahe adaliye, an zariyire keni baaka arge nane. ⁷ Haraare cekwaanḡudī waà, damda ice aà mukse aà edda haà am Yusufu. A ba nane aà elvan ge Yusufu : Sawa nja zlava kerde seke tara zhele an mukse. ⁸ Amaà kwalefkwale Yusufu, a ba nane aà elvan ge mukse aà zanwaara: Una aà tsa gevka defideki. Zanwaaruwa a fiyem haara bademme am erva, nane sey aà zhara ba una aà fana aà dem mbuwaara palle, bademme a naàzèna am rezegaara aà ba am ervaaruwa, ⁹ ura aà jiyuje am hufe aà haà na keni baaka, hakuma bademme aà ba am ervaaruwa, aabi baaka naàzu a piyitaa zanwaaruwa am hufe aà ha na defideki maàki akka ka, afaba ka muksaara? Yaà magana estara haypa saksage na an Dadaamiya?

¹⁰ Amaà mukse na yanka ndahan elva a maàme defideki ge Yusufu, una ba kelaazare kwalarkwale Yusufu ge zlava antara nane seke tara zhele an mukse na, ba ge nja aàzèna keni.

¹¹ Vacite umele maa, damda Yusufu am hufe aà haà, emnde a haà keni ba ura palle, ta baaka defideki. ¹² Mukse na a naba eksevaa Yusufu ate zane, a ba nane aà elvan ge nane: Sey kaà zlaviyuzlave. Yusufu a naba yanaa zane nanna am erva, a zhagadaa iraara aàsegashe. ¹³ A ezhzara mukse na Yusufu a yanaa zane am erva, zhagadaazhagade iraara waà, ¹⁴ a naba detaa emnde a haà, a ba nane aà elvan ge itare: Zharauzhara palasa na aà magina eddemiya na. A naba saa zhel emnde aà Ibrahiima na aà sem hufe aà haà, naàwa a se diyar ge iya sey ba nja nja kerde aàbina, hula ge iya aà ba an ndzedfa lauktu a yihe. ¹⁵ Aà ezhzara ya kante kwara, yaà hula aà ba an ndzedfa waà, a naba zhagadaa iraara aàdegashe, naàwa a yaa zanaara aà puwa aàtevege iya.

¹⁶ A naba shebanve zane aà Yusufu na, saasa eddetare, a se marananhe. ¹⁷ A tsakanse elva nanna, a ba nane: Naàwa nave, zhel emnde aà Ibrahiima na ka sanjerta ka na a naba se diyar ge iya a se nyamalinyamala. ¹⁸ Ya naba kante kwara ya, ya fu hula, lauktu a zhagadaa iraara aàdegashe, naàwa a yaa zanaara aàtevege iya.

¹⁹ Zanwe aà Yusufu ba a cenaa elva nanna am mbuwe aà muksaara geni a nyamalinyamala na waà, a naba mberte ge ervaunḡaara waà, ba seke kara ndza. ²⁰ A naba eksevaa Yusufu, a elbyanme am dangay, baira ta de ngwedana aà ba am tate na ni taà an ngwadfa dangayaha aà slekse aàtekwa na. Daaci a njaara Yusufu am dangay.

²¹ A ba am dangay nanna keni anḡkwa Yaakadada antara Yusufu. A maganaa ngurna, male aà dangay nanna de hayanhaya Yusufu jipu. ²² Nane keni a de fanem dangayaha umele bademme am erva ge Yusufu. Sleraha na ta magana am dangay na bademme aà ba am ervaara. ²³ Baaka lambaara defideki ge male aà dangay ate slera na a fanem am erva ge Yusufu na. Afaba anḡkwa Yaakadada antara nane, slera na anḡkwa aà magana nane bademme an barka.

40

Yusufa ankwaa à palatera mana à shenahaatare ge dangayaha

¹ Haraare cekwaanngudi am iga àà labare ñanna maa, male àà emnde a magana naàza sha antara male àà gyan naàza zaha ge sleksu Firawna, garuge haypa an zanwaatare. ² Jaaja ervaunŋde slekse ate emnde a sleraara ñanna, ³ a naba puwateremhe am dangay. Am dangay ñanna maa, ta ngwadateraa am tate na ni atekwa Yusufa na. ⁴ Daaci male àà dangayaha a puwaterem an erva ge Yusufa, de hararaahare aàhuwa cekwaanngudi.

⁵ An vayiya vacite umele, male àà emnde a maganaa naàze sha antara male àà emnde a gyan naàza za ge slekse sharansha shene bukerdaatare àà ba am dangay ñanna. Shenahaatare ñanna waà, ma naàza àà waraatare keni ankwaa manaara. ⁶ Samsa Yusufa aàsezetare an enlyja waà, àà zharaterzhara ma ware keni baaka higaatare ðekidifeke. ⁷ A ba ñane àà elvan ge itare: Labara parakparakeka fekaakure vatena? ⁸ Ta eptsanaa jawapa, a ba itare: An vayiya vatena, ma waraajere keni shansha shene, amaà baaka ura aàhuna ge palajera maàna àà shenahaajere. A ba Yusufa : Estuwa ka, maànaha àà duksa waà, àà ba aàza Dadaamiya, naba ndaawindaha!

⁹ Male àà emnde a maga naàza sha a naba ndahanhe shenaara ge Yusufa, a ba ñane: Am shenaaruwa, ya naa mama àà nafa àà inabauhi àà katafkaarua, ¹⁰ ervaha keye atekwa. Ya naa ba yaaya nafa na, a magaa ukbene, kertenj egdzere ndacebaire atekwa, an naha kyanŋe. ¹¹ Naàza sha duksa àà sleksu Firawna keni àà ba am ervaaruwa, ya tsakevaa egdzar a inabauhi na, ya beca yawaara, ya vante ge slekse.

¹² A ba Yusufa àà elvan ge ñane : Naàwa maana àà shenaaja: ervaha àà nafa àà inabauhi keye na waà, àà mara hare keye. ¹³ Am hare keye, watse àà ndavakndava sleksu Firawna, àà de eptsaka àà dem sleraaja, kaà de vanta ka naàza sha am erva ba seke una ndza na. ¹⁴ Amaà taslaaja viyiyaaka. Maà shakansha hairire waà, yehiteyeha aàkatafke àà slekse magiyanmaga shagerire sisese am bere na. ¹⁵ Adaba aàsawa am haha àà emnde a Ibrahiima keni ta siyan àà ba an ndzefa beresse. Naàwa aàhuna keni baaka nazu ya guwaa ya ta ngudiyaa adaba ñane na. ¹⁶ Male àà emnde a gya naàza za gergere am mba àà slekse cenancena ganakini Yusufa palannaapala maana àà shenaara shagera ge male emnde a maga naàza sha am mba àà sleksu Firawna. A ba ñane àà elvan ge Yusufa : Iya keni naàwa shenaaruwa: Am shenaaruwa waà, yaà an kedayaha gergere keye an nyaaja am iraruwa. ¹⁷ Am kedayaha ñanna waà, am una adetire caikcaike na waà, ankwaa naàza zaha àà sleksu Firawna gergere am hudaara. Amaà ta naba halese ge yiyaha àà ba am iraruwa ñanna.

¹⁸ A ba Yusufa àà elvan ge ñane: Naàwa maana àà shenaaja ekka keni: Kedayaha ñanna keye na waà, amaana hare keye. ¹⁹ Am hare keye watse àà ðahaka slekse, amaà taà de zlenjelaka ate nafa, taà de zaka ba kuyaha.

²⁰ Am hare ge keyire waà, sleksu Firawna a magaa muŋri, a jmaa nakawahaara bademme ge za muŋri na. Daaci ta sanaa male àà emnde magana naàza sha antara male àà emnde àà maganaa naàza za gergere na, a tsatsatera aàkatafke àà emnde a maàga sleraara bademme. ²¹ A eptsaa male àà emnde a maganaa naàza sha àà dem sledaara geni àà vanta ñane naàza sha am erva ba seke una werre na. ²² Amaà male àà emnde

a maganaa naàza zaha na waà, a naba ndaasse elvaara ate ñane geni a zlenjelarzlenela. Daada aà ba ate una a ndahanaa Yusufa na kalkale. ²³ Amaà male aà emnde a maganaa naàza sha ge slekse na dzamaaka Yusufa ðekideki, a naba viyanaahe.

41

Yusufa anjwa aà palana maana aà shenaara ge sleksu Firawna

¹ Magaamaga yawe buwa am iga a una ñanna waà, Sleksu Firawna a naba shaa shene. Am shenaara ñanna waà, ñane aà tse ate we aà haye, ² a naa ba saresse eslaha vuye, zariyiraatare keni ba ka ðuhe, taà an ñasla zlafe adaliye, taà anjwa aà za masa ate we aà haye na. ³ A ba am haye ñanna, ta sessehe zlafe adaliye ge eslaha umele vuye, emnde ñanna waà, ta shagerkaha ba vayvaya, taà an unjba zlafe adaliye. Ta de tsahe aàza emnde na ta segasha itare zunjwe am haye na. ⁴ Eslaha na ta shagerkaha, taà an unjba zlafe adaliye na, ta naba zu eslaha na ni ta zariyaha, taà an ñasla zlafe adaliye na. Daaci a tsetehe ge Firawna am hare.

⁵ A pu hare adaliye, a naba shaa shene umele ge buwire. Am shenaara ñanna, a naa iraha aà nalkame vuye, an naha shagera, sadadde zlafe adaliye, ate naàzambakara palle. ⁶ Aà ba ate nazambakara ñanna, a sesehe ge iraha aà nalkame umele vuye waà, baaka egdzere atekwa shakwatarshakwatara, an ula zlafe adaliye, a welansaa effeya, adaba kwakya effeya aà sawa am gedfi. ⁷ Iraha aà nalkame na baaka egdzere atekwa shakwatarshakwatara na ta naba ndandu iraha aà nalkame na an naba shagera, sadadde zlafe aà adaliye na. A tsetehe ge sleksu Firawna am hare waà, mbate ba shene. ⁸ Werawera ekse waà, jaaja enjale aà sleksu Firawna. A naba ðante emnde a maga namsulkwaha antara emnde a ilmu na taà am Misera bademme. Daaci a tsakaterse zalava a shenaara, amaà baaka ura a dzegwandzegwa palana maana aà shenaha ñanna ðekideki.

⁹ De cenancena male aà emnde a maganaa naàza sha ge slekse, a ba ñane aà elvan ge Firawna: Ambarka aà slekse, vatena waà, sey yaà yeheteyeha haypaha na ndza ya maganaa ya na bademme. ¹⁰ Anjwa am sarte umele, ndza jakja ervaunðe jipu ate emnde a sleraanja buwa, ate ñere antara male aà emnde magakaa naàza za. Ka naba puwanjeremhe am dangay, ña za dangay aà ñere am bere na ni aà ufana ba male aà emnde a ufa dangayaha ñanna an iraara. ¹¹ Vacite umele an vayiya, ña naba shaa shene ma waraajere keni. Ma shene aà ware keni an maanaara ba ge iraara. ¹² Ay am dangay ñanna maa, anjwa ura, zhel emnde aà Ibrahiima, ñane nave aà male aà sawjiyaha aà ufa dangay ñanna. ña tsakanse shenahaajere ge ñane, a palanjeraa maanaara bademme, ma waraajere keni an maana aà shenaara. ¹³ Ba jirire gevge aà ba ate una a palanerna ñane, dzalevka ðekideki. Adaba naàwa iya, ka naba eptsiyaa aà sem sledaarua adaliye aambarkaana, amaà male aà emnde a magakaa naàza za waà, ka ndaase elvaana, ta zlenjelehe.

¹⁴ Daaci a ba sleksu Firawna a sairiyansa Yusufa. Kerten saransese Yusufa am dangay na. A sehese ire, a barevhe, a tsekwe me am nangyuwe umele a naba deza slekse na. ¹⁵ A ba sleksu Firawna aà elvan ge Yusufa: Ya hare am shene, amaà baaka ura dzegwandzegwa paliya maana aà shenaaruwa ñanna. Ya cenancena geni ekka kaà dzegwandzegwa pala

maana aà shene maà ndarakndaha zlalavaara. Ya ðahaka aðaba una ñanna. ¹⁶ A ñwanante ge Yusufa, a ba ñane aà elvan ge sleksu Firawna: Iya ka aàmbarkaana. Aà de vakta ba Dadaamiya jawapa na ni kaà hayanhaya na.

¹⁷ Daaci a ba sleksu Firawna aà elvan ge Yusufa: Am shenaaruwa, ba seke yaà ate we aà haye, ¹⁸ ya naa ba eslaha vuye, zariyiraatere ba ka ðuhe, taà an ñasla adaliye, ta segashe am guwa ñanna, taà ankwaa aà za masa ate we aà guwa. ¹⁹ Am iga aà emnde ñanna maa, ta ðabateremhe ge eslaha umele vuye, ta segashe aà ba am haye ñanna, ta shagerkaha ðekideki, taà an unba zlafe adaliye. Nananka eslaha shagerkaha seka una ñanna am haha aà Misera bademme. ²⁰ Amaà slaha ñanna shagerkaha na, ta naba zu slaha na ta segashe zunñwe am guwa, zariyaha, taà an ñasla jipu na vuye bademme. ²¹ Aley, am iga aà ba ta zu emnde na taà an ñasla dakedar dakedare ñanna keni, ðekideki kaà tsa banka ni ta zuwa itare. Aðaba ba kelaa njaatare ñanna ta shagerkaha na, taà an unba zlafe adaliye na. Am iga aà una ñanna, tsanetse am hare. ²² Ya shaa shene umele zlafe adaliye, ya naa iraha aà nalkame vuye, an naha shagera, sadafðe zlafe adaliye ate nazambakara palle. ²³ A ba ate nazambakara ñanna, a naba sesehe ge iraha aà nalkame umele vuye waà, baaka egdzere atekwa sakwatarsakwatere ba dey, an ula zlafe adaliye, a welansa effeya, aðaba kwakya effeya aà sawa am gedfi. ²⁴ Iraha aà nalkame na baaka egdzere aàtekwa na, ta naba ndandu iraha aà nalkame vuye na an naha shagera, sadafðe zlafe adaliye na. Ya ndaterhe zlalava aà shenahaaruwa ñanna ge emnde a maga namsulkwe, amaà baaka ura dzegwandzegwa paliyaa maanaara ðekideki.

²⁵ A ñwanante ge Yusufa, a ba ñane aà elvan ge sleksu Firawna: Shenahaana na waà, maanaara ba palle aàmbarkaana. Dadaamiya ankwaa aà ngyekwakaa naàzu watse aà magana ñane aàkatafke. ²⁶ Eslaha vuye na ta zariyaha, taà an ñasla zlafe adaliye na waà, amaana yawe vuye, iraha aà nalkame vuye na an naha shagera, sadafðe zlafe adaliye na keni ba yawe vuye ñanna. Shenaha ñanna ba duksa palle. ²⁷ Eslaha vuye na ta sawa aàkataliya, ta shagerkaha, taà an unba zlafe adaliye na keni maa, amaana yawe vuye. Iraha aà nalkame vuye na baaka egdzere atekwa, ðekideki, mele keni an ula zlafe adaliye, a welansa effeya na a sawa am gedfi na keni maa, ba yawe vuye ñanna zlafe adaliye. Watse ankwaa waya am yawe vuye. ²⁸ Daaci ba seke una ya ndakndaha na aàmbarkaana waà, Dadaamiya ankwaa aà ndak nazena watse aà magana ñane aàkatafke. ²⁹ Am ivaha vuye na aà de sawa na waà, watse baaka zlakta aà naàza za am haha aà Misera bademme. ³⁰ Amaà am iga aà una ñanna waà, aà de sawa waya yaikke aà sem larde aà Misera bademme, una ñanna keni yawe vuye zlafe adaliye. Watse emnde taà de zlanazle ndzeða aà larde. ³¹ Ivaha na ndza baaka zlakta aà naàza za am hudfaara na taà de viyanaaviya emnde bademme. Aðaba waya ñanna watse zlazlaða jipu. ³² Elva aà shenahaana ñanna, buwa aà ba aàtekwa aàtekwa na maa, amaana: Dadaamiya nñantenja aàzenaara, watse a shekwaaka mazaalaa. ³³ Ambarkaana, naàzena kaà magana ka kina waà, naba tatayeavatayaya ura, vanteva hakuma ate larde aà Misera bademme, amaà waà sey edda aà enjkale, ankwaa ilmu aàzenaara na. ³⁴ Farfe zlafe adaliye ge kezlakula aà emnde a ufa larde, taà de jahana itare naàza za am larde a Misera

bademme. Am duksa ilyebe, itare taà de eksa palle. Taà de magan ba estuwa am yawe vuye na ni watse anjwa naàza za na. ³⁵ A jaranmejahe naàza sa am hufe àà Misera bademme am iyaha na watse anjwa naàza za am hudfaara na. Amaà waà, an hakuma na kaà de vaterta ka. A jaranmejahe naàza za am eksaha bademme, watse taà nàà emnde an nane, a faranufe hyema ba nḡaa. ³⁶ Daaci watse anjwa naàza za am larde àà Misera ge zana am waya àà iva vuye na. Daaci estuwa, waya nanna àà de zланаaka ndzedà àà larde bademme.

A gevaa estuwa Yusufa waziri am Misera

³⁷ Elva nanna hayanhaya Firawna antara emndaara bademme. ³⁸ A ba Firawna àà elvan ge emndaara: Maà de sha ware mazlaara seke dawale na nawa nane na, ura anjwa Shedekwe àà Dadaamiya antara nane? ³⁹ Daaci a ba nane àà elvan ge Yusufa: Tsante àà ba am sarte na ni Dadaamiya a kwarakse duksa nanna waà, ba ka nanna. nàà shanka edda àà enkale umele an ilmu seke ekka. ⁴⁰ Ka eddaara ba ka. Hufe àà haaruwa antara lardaaruwa bademme àà ba am ervaana kina. Sey taà dāba ba nazena ka ndaasa ka. Baaka ura umele arge ekka dekideki, yaà jakuwa àà ba an kurshi àà sleksire palle. ⁴¹ A fanarhe zlaḡe adaliye, a ba nane àà elvan ge Yusufa: Kwaye vanakteva hakuma ate larde àà Misera bademme.

⁴² Daaci a naba sedaa jadē ate ervaara, a fante ate erva ge Yusufa, a tsekwanme am zane lefeddire ba ka duhe, a nḡudanem naberlasla àà dindar am mbiye. ⁴³ Daaci a naba njanme am darkwaara àà tefana belsa. Darkwa nanna waà, naàza àà sledaba àà slekse. Daaci hula ge emnde a dāba Firawna àà katafke àà Yusufa na, a ba itare am hulaatare: Baraāma, baraāma, baraāma! A vante estuwa Firawna hakuma ge Yusufa am larde àà Misera bademme, nane a gev wanziriyaara. ⁴⁴ A ba nane zlaḡe adaliye àà elvan ge Yusufa: Ma ware eddaara keni, a gejeka seraara, a gejeka vuwaara dekideki ge maga duksa am larde a Misera bademme, maāki ndakseka ka elva. Ya ndahanaa ya Firawna una! ⁴⁵ A eptsanante zhera ge Yusufa, a fete zheraara Jafnat Panaiyak. A eksanante gyaale zheraara Asnat, egdze àà Pautifaira, liman am ekse àà Aun. Mazlaara a naba degashe. Yusufa, a jem dāba am haha àà Misera bademme.

⁴⁶ Yusufa magamaga iva kul keye kalkale am sarte na àà dem slera àà nḡumna àà Misera bademme. ⁴⁷ Am ivaha vuye nanna waà, haha magamaga jipu duksa bademme. ⁴⁸ Yusufa a janme naàza za an tsaka ire am Misera am ivaha vuye nanna. A janme naàza za nanna am eksaha gergere kwakya. Ekse na maà fafa Yusufa geni àà jaha naàza za am hudfaara, emnde a makwata na taà herda am kwara nanna taà jaha naàza za na aàdehuwa bademme. ⁴⁹ Daaci Yusufa a jema naàza za baaka zlaktaara, ba seke shili na am guwa na. yaranye ba dekideki tataya kezlakulaara, adāba àà kezlaveka kwakya jipu.

⁵⁰ Lauktu ni àà sawa waya nanna waà, Yusufa yaya egdzara buwa, egdzar zaala. A yanaa an Asnat egdze àà Pautifaira liman am Aun. ⁵¹ Yusufa a fete zhera àà egdzaara ge zunḡwire: Manasa. Adāba a bantsa nane: Dadaamiya viyinaaviya zladāhaaruwa bademme antara tega na ta naba tegaḡeraahe antara haà edderwa na. ⁵² Egdzaara ge buwire, a fete zheraa: Afrayim. Adāba a bantsa nane zlaḡe adaliye: Dadaamiya a vite ya am larde na ni a siyaa palasa àà sem hudfaara.

⁵³ Daaci emnde ta magaa yawe vuye am emtakire am haha àà Misera bademme mazlaara a naba zluhe ge emtakire nanna. ⁵⁴ Am iga àà una nanna maa, a de semhe ge waya yaikke waà, yawe vuye emnde taà àà ba am waya nanna ba seke una a ndahaanaa Yusufa na. Waya maganaamaga hukumaara am duniya bademme, amaà am Misera waà, anjwa naàza za. ⁵⁵ Am sarte na nateranja waya emnde am larde àà Misera, ta daa kyuwaatare àà deza Firawna. Amaà a ba nane àà elvan ge itare: Zlauzlaala àà deza Yusufa, magaumaga nazena a fakurara nane bademme. ⁵⁶ Am jetaaveje larde bademme baaka tata na ni baaka waya am hudaara, Yusufa a naba werante magazanaha, a fantau ge velateru naàza za ge emnde a Misera bademme, adaba waya nanna jauje ge ndzedfa àà emnde. ⁵⁷ Gevge waà, taà anjwa àà sawa, emnde àà sawa am lardaha gergere kwakya, taà se shekwa hiya ààza Yusufa am larde a Misera. Adaba waya nanna anjwa àà magatera palasa jipu ge emnde ma am lardara keni.

42

Egdzar mamahaara ge Yusufa ta se shekwa hiya am Misera

¹ Daaci cenancena Yakubu ganakini anjwa naàza za am larde àà Misera. A ba nane àà elvan ge egdzaraara : Labara kwaà geya aàzharawa àà dem ice am ice, aàzara paydaara? ² Nawa ya cenancena ganakini anjwa naàza za am larde a Misera waà, daumbare de shekwawamiyepshekwe, a cebamika waya ba dey. ³ Daaci daredde egdzar mamahaara ge Yusufa, ta kelaawa, taà de shekwa naàza za am larde a Misera na. ⁴ Amaà Bainjamainj pale àà egdzar mamahaara ge Yusufa nanna waà, belaterteka eddetare, adaba a bantsa nane: A de shanka lamare umele aàhuwa. ⁵ A sawa estuwa, lauktu ta sawhe ge egdzara àà Iserayiila antara emnde a Kanaana umele ge se shekwa naàza za am Misera, adaba anjwa waya am Kanaana.

⁶ Ay, am Misera na, hakuma bademme àà ba am erva àà Yusufa. Aà velaterwa ba nane naàza za nanna ma ge emnde a lardara keni. Saremsa egdzar mamahaara àà se katafkaara, ta naba kezlan ugje wafkaatare ba teppe ate haha. ⁷ A zharateraahe waà, a naba diyatereddiye, amaà waà, mbedateruka geni nane egdze a emmetare. A naba marateraa yaikkire, a ba nane àà elvan ge itare àà valaha: Kwa sawa ame kure? Ta eptsanaa jawapa emnde na, a ba itare: nja sawa am Kanaana, nja se shekwa naàza za.

⁸ Yusufa diyeddiye egdzar mamahaara, amaà itare waà, diyarseka Yusufa dekideki. ⁹ Daaci Yusufa a naba yehete shenaha na ndza a shanaa nane àà dete itare na, a ba nane àà elvan ge itare: Baira deme kure kwa kelaadaha ta belakura an bela, kwa se zhara larde, kwaà kata dise tate na ni baaka payda àà emnde atekwa na. ¹⁰ Ta eptsanaa jawapa, a ba itare: Estuweka aàmbarkaanja. Naàvahaanja ta se shekwa ba naàza za. ¹¹ A ba itare zlafe adaliye: nere bademme nja ba egdzara àà zhel palle, nja emnde a jirire, nja kelaadaha ka dekideki.

¹² A ba Yusufa àà elvan ge itare: Eksanarka ya elvaakure na dekideki, kwa se zhara ba larde, kwa kata dise tate na tsafsafe na. ¹³ Ta nwanante, a ba itare: Ba jirire, nere nja ba egdzara àà zhel palle am Kanaana aàmbarkaanja. nja navahaanja ndza nja kelaawa ju buwa ate eddenere,

gaajiyaanjere waà, anjwa am mba antara eddenjere, amaà pallaanjere waà, njane a keda werre.

¹⁴ A ba Yusufu aà elvan ge itare: Aàbi ya ndakurndaha ya, kure waà, baaka shaigaara dekideki ta belakura aà ba an bela, kwa se zhara ba larde.

¹⁵ Ba maàki kwa kelaadaha ka tsawe waà, mi ezhzhara kwa: Yaà zakuru ba wada an shifa aà sleksu Firawna, kure kwaà deska aàhuna dekideki maà samka gaajiyaakure na. ¹⁶ A ezlzala pallaakure emnde umele waà, sey kwaà demda am bere aàhuna, yaà zhara, tara kwa emnde a jirire an kwa emnde a fida keni. Ay ka waà, kwaye Firawna an shifaara maàki kwa kelaadaha ka. ¹⁷ A naba puwateremhe am dangay bademmaatare, hare keye taà am bere na.

¹⁸ Am hare ge keyire njanna waà, a ba Yusufu aà elvan ge itare: Iya keni aà wiwa lyawa atuge Dadaamiya. Maà wayakurwaya an shifaakure waà, naàwa nazu kwa de magana kure: ¹⁹ Maàki ba kwa emnde a jirire waà, yawanya pallaakure am dangay aàhuna, amaà kure emnde umele waà, dawanda naàza za aà dem mba, adaba anjwa waya am mbaakure. ²⁰ Ama waà, sey kwaà siya gaajiyaakure na kwa yanaa am mba na, geni yaà diyeddiye jiriraakure, a kedeke shifaakure keni. Daaci ta naba ekserhe.

²¹ Am dagavaatare waà, ta fantau ge tsaka elva, a ba itare: Una waà, baaka shaigaara dekideki aà janjara ba haypa yaikke na ja guwaa an egdze a emmemiya na. Adaba ja nanna palasa na a maganaa njane, a njalanjeru zezarziye, amaà zanjeranvaareka dekideki. Daaci kwaye palasa njanna a eptsamiyar ge miya vatena. ²² A ba Rubain aà elvan ge itare : Aàbi ndza ya ndakundaha a ba iya magauka jeba haypa saksage na an egdzere, amaà cenakurka. Kwaye Dadaamiya anjwa aà ndavamiyu uzhaara vatena.

²³ Itare diyarka dekideki ganakini anjwa aà cenancena Yusufu elva na taà anjwa aà tsakana itare na, adaba anjwa turjuman am dagavaatare. ²⁴ A eptsaterve iga Yusufu, a zlalehe aàzetare waà, a de kyuwa. Am igaara, a naba eptsu aàsezetare, a se mbedateru elvaara, a eksevaa pallaatare zharaara Simaun, a naba puwete zawa ate njane aà ba ate icaatare, a beleme am dangay. ²⁵ A naba ndaase elvaara Yusufu, geni a varartereva naàza za am kayawahaatare, a puwaterempuwa antara shunguwahaatare am kayawahaatare, a varartereva antara kazlanja aà waya ge maga shulaatare an njane. Ta magateraa una njanna bademme. ²⁶ Mazlaara egdzar mamahaara ta puwete kazlanjaatare ate iga aà ezzenwahaatare, ba ezlzalaatare.

²⁷ Magaamaga yayiya de tsekwartsekwa am tate umele maa, pallaatare a pelaa kayawaara, aà kata vante naàza za ge ezzenwaaara waà, a beya shungu aà nalkame na aà ba ate waara. ²⁸ A ba njane aà elvan ge egdzar mamahaara : Shungu aà eptsarinaptsa nazaaruwa, nawa njane ya beyanaa ate we aà kayawa. Maà a de nejlaa ge ervaunjaatare waà, palle a nazu ta ndahana itare baaka. A ba itare: Aàzara kena naàzena anjwa aà magamita Dadaamiya na?

²⁹ Saraasa am lardaatare am Kanaana, ta tsakanse nazena a shatersha na bademme ge eddetare Yakubu. ³⁰ A ba itare taà elvan ge eddetare: Edda aà larde njanna banjeranka elva a hairire dekideki. A bantsa njane ta belanjara an bela ja kelaadaha, ja de zhara larde. ³¹ A ba njere njaa elvan ge njane : njere ja kelaadaha ka, ja ba emnde a jirire. ³² Ndza ja

kelaawa ju buwa ate eddenjere, pallaanjere kedadefda, amaà gaajiyaanjere waà, anj kwa am mba antara eddenjere am Kanaana. ³³ Amaà a ba zhel njanna aà elvan ge njere: Naàwa nazena ya de diyeddiye aàtekwa tara kwa emnde a jirire an kwa emnde a fida keni: yawanya pallaakure aàzerwa aàhuna, emnde umelaakure waà, a daranda jahwana aà dem mba, adaba anj kwa waya am mbaakure. ³⁴ Zlauzlala aà daà, amaà sawiyansa kudere kure na kwa yanaa am mba na. Yaà de diyeddiye aà ba ate una njanna geni kwa emnde a jirire. Am iga a una njanna, yaà de belakura egdze a emmekure na aàzerwa na, kwaà tsakalaakure am lardaaruwa ba seke una kwaà katana kure.

³⁵ Ta tsekwaà kayawahaatare ate iga aà ezzenwaha waà, ta ber shunguwahaatare bademme am kayawaha na. Itare, eddetare, bademme ta nanna shunguwaha na. Bademmaatare njateranja lyawa. ³⁶ Ba wera waara ge Yakubu eddetare, a ba njane aà elvan ge itare : Aàzara kwa! Bademme kwaà kediyakada egdzara! Yusufa keni baaka, nawa Simaun keni saaka zlafe adaliye, kwaà kata daà Bainjamainj adaliye? Una waà, zlazlada ba ge iya. ³⁷ A ba Ruubain aà elvan ge eddetare: Piyemfa Bainjamainj am erwa ge iya. Ba maàki sanakanaaka waà, kwaye egdzaraaruwa buwa, cebateraceba am kelaara. ³⁸ Amaà a ba Yakubu: dekideki aà dabakurka egdzaaruwa mazlaara, adaba diyandiya baaka egdze a emmenjara an shifa. Yaà zhara ba njane njanna mazlaara, maà de shansha lamare umele zlafe adaliye ate barama a shula waà, ya emgyegwe a zhele seke una telle ire, aà zliyaka ervaunje aà ba aà da faya emtu?

43

Ta dan estuwa Bainjamain á de katafke á Yusufa

¹ Waya ankwa á far he maga hakuma-aara am haha á Kanaana. ² Emnde á Yakubu zlaranaazle nalkame na ta de sana am Misera na chatte. A ba eddetare: Sey ba kwá eptsa á dem Misera na, de shekwawamiyepshekwe naza za cekwa. ³ A ba Yahuuda: Estuweka Edda. Zhel njanna a ndanerdaha ba parakke, a ba njane: A puwanteka ice-aaruwa ate kure ahuna mazle-aara, máki sakuriyanka egdze a emmekure na kwa yanaa am mba na. ⁴ Daaci máki ká yanya egdze a emmenjere na á zlala antara nere wá, njá de shekwa naza za na adaliye. ⁵ Amá má ká beleka egdze a emmenjere ge zlala antara njere wá, njá gejeka sera á njere mazle-aara. Adaba a ndahanjera an shebeka zhel njanna, amá ba parakke. A ba njane, a puwameka ice-aaruwa ate kure mazle-aara má sakurka antara egdze a emmekure na am mba na.

⁶ A be Iserayiila á elvan ge itare: Labara femme kwa magite jeba una, há ni kwa naba banan ge zhel njanna ganakini anj kwa egdze a emmekure umele am mba na?

⁷ Ta eptsanaa jawapa, a ba itare: A ndavanjerwa njane elva-aha gergere ate njere antara jeba á njere. A ba njane á elvan ge njere: Anj kwahe eddekure an shifa? Anj kwahe egdze a emmekure umele am iga? Daaci njere keni njante ba jawapa-aha á ndava-aha-aara. Tamañerka dekideki watse á banjera sawansa egdze a emmekure njanna.

⁸ A ba Yahuuda á elvan ge eddetare Iserayiila: Belitebela egdze njanna ge iya, njá tse kerde, njá zlala kerde, máki ekka an ire á njane antara njere

ira eggye-aha á ña mi kata nja an shifa adaliye. ⁹ Eksanaarekse ya shafa á egdze qanna ate ire-aaruwa. Má sanaaka an ñane, se fanakemka am erva wá, a gevge haypa saksage ya guwa ya an ka. ¹⁰ Sane kwakya mi kefanaamiya. Ma andze kefaminaaka sarte wá, baaka shaige-aara ma ser buwa keni ma sanjeraasa kina.

¹¹ A ba eddetare Iserayiila á elvan ge itare: Máki ba estuwa wá, shagera. Dawananda kashi-aha á larde á miya ge zhel ñanna, jawanmejahe kazlaña shagera shagera na baaka argina dekideki am larde á miya na: egdze a kajiji antara navawe-aha na á se emtake na antara d'agwala á naza se antara naza se yawe yawe-aara antara nama ira egdzar nafa emtake emtake na an ula shagera na, dawananda. ¹² Iyau, viyawanaaka shungu-aha na kwa beranaa am kayawa-aha á kure na. Una ñanna a viyaterare á ba an viya. eksawantekse shungu umele keni am erva. ¹³ Naba eksawanteksa egdze a emmekure, eptsuptsa ádeza zhel ñanna. ¹⁴ Dadaamiya na slekse ba ñane palle na, an sleksire-aara á de magana ba ñane slera-aara am ervaunde á zhel ñanna, lauktu á de zakurvara ñane, á de puwakura egdzara mama-aha a kure, tara Bainjamain antara Simaun na kwa yanaa áhuwa na, naza-aaruwa ge iya wá, ba dey. Má banba ñane a jaruka egdzara ázeña, ba tá juka ñanna.

¹⁵ Daaci egdzara á Yukubu ta janme kazlaña-aha na, ta eksetaa shungu an saga antara egdze e emmetare Bainjamain, ta zlala an ñane á dem Misera, ta de katafke á Yusufa.

¹⁶ Yusufa ba a puwele ice ate Baljamain am dagave á egdzara mama-aha-ñara umele wá, á ba ñane á elvan ge male á emnde a slera-aara: Daterda emnde na á dem bere, de vaterteva slede, eksevaksa dabba palle ganvege naza d'ale, magawanaamaga naza za an saga, watse emnde tá za d'afa ázerwa an vacatire. ¹⁷ Ane, a be zhel na, a daa emnde na suuwe á dem mba á Yusufa, a de vaterte slede, a magaa nazena a bannaa Yusufa na bademme.

¹⁸ Amá am sente na tá datera á dem mba á Yusufa na wá, bademme damda lyawa am vuwa-aatare. Adaba ta bamsa itare : Tá de damiya á dem bere adaba shungu na mi beranaa miya am kayawa-aha na. Tá de damiyere an ja am here, tá de magamiya palasa antara ba ezzenwa-aha á miya keni, watse baaka ura á sesse, tá de gamivege nave-aha-aatare vatena.

¹⁹ Adaba una ñanna, ta naba mbedanu elva-aatare ge male á slera á Yusufa na ate we á wakiya, ²⁰ a ba itare tá elvan ge ñane: Ankwa elva á nere ámbarka á ña. Nere na wá, werre keni ndza ña sawa, ña se shekwa naza za á ba áhuna. ²¹ Am epta á ñere á dá wá, ña de tsekwa am ekse umele ganjerarga vayiya wá, ma ware á ñere keni a beye shungu ate we á kayawa-aara, ba kelaa á shungu á nalkame ñanna bademme. Shungu ñanna ankwa sanjeransa ba ñere an sera á ñere. ²² Una ná shekwa naza za umele an ñane keni ankwa bademme. Una ñanna najipu, ma a puwanermaa ware shungu ñanna am kayawa-aha á ñere keni diyankerka.

²³ Male na a eptsateraa jawapa, a ba ñane á elvan ge itare: A wakurka lyawa dekideki, una ñanna slera á Dadaamiya á kure. Dadaamiya á eddekure. A puwakurmaa ba ñane nalname ñanna am kayawa-aha á kure. Shungu-aha á kure ndza samsa á sem erva-aaruwa. Daaci a sanse Simaun ásezetare, ²⁴ a daterhe á dem hude á há á Yusufa, a sateraa yawe ge bara sera-aha-aatare, a vaterte masa ge ezzenwa-aha-aatare. ²⁵ Itare ta

tsatsaa kazlanja na ta sanaa kashi-aara ge Yusufu na, daaci tá ankwá ufa sa-aara an vacitire, adaba ta cenaa watse tá za dafa antara njane.

²⁶ Saasa Yusufu, ta kezle ugje akatafke-aara reppe, ta vante kashi á larde-aatare na. ²⁷ Njane keni a ndavateru lapiyire á vuwa-aatare antara lapiyire á eddetare. A ba njane á elvan ge itare: Awara emgyegwe a eddekure na ndza kwa ndinda na? A be ankwá njane? Zlafe á ba an shifa? ²⁸ Ta njwanante, a ba itare: Náve à nj eddenere ba lapilayye, zlafe á ba an shifa. Tá ambera á kezzlan ugje reppe am aha. ²⁹ A zharaterzhara Yusufu, a naa Bainjamainj egdze a emmenjara emmetare palle, a ndavateruhe, a ba njane: Una gaaji á kure na ndza kwa biyaa elva-aara na emtu? A ba itare: Ba njane. A ba njene á elvan ge Bainjamainj: A tsufaktsufa Dadaamiya, egdze-aaruwa. ³⁰ Ba a ndaase una njanna wá, antara ba zlala-aara, adaba ankwá á sawa yawe á kyuwa-aara, Zhagade-aara, a de kyuwa am bere-aara, adaba haraare tegava-aatare antara egdze a emmenjara njanna.

³¹ Am iga á una njanna, a baraa ice, a naba sessehe, a sherse ice, a ba nane á elvan ge emnde-aara: Vawañtereva naza za. ³² Saranmesa dafa wá, ta vante naza-aara ba njane palle, egdzara mama-aha-nara keni tá an ire-aatare, emnde a Misera na ta se za dafa ázenjara na kenl tá an ire-aatare. Adaba emnde a Misera tá zeka dafa átirpalle antara emnde a Ibrahiima. Una harem ge itare.

³³ Egdzara mama-aha-njara ge Yusufu ta njehe an dabava an dabava akatafke-aara. Ta fantau ate makaaji á eddetare, dete gaaji-aatare. Tá maga ba najipu-aara, tá ámbera á ndaha elva an ice am dagave-aatare. ³⁴ Yusufu a sateranhe dafa na ni ankwá á zena njane á katafke-aara na ge egdzara mama-aha-njara. Amá wá, yaikke ba una a vante ga Bainjamainj na arge una a vaterte ge egdzara mama-aha-njara umele, naza-aatare na sey ilyebe-aara lauktu á hyephe seke naza á Bainjamainj. Má a de semhe ge higa-aatare bademme wá, ba ka duhe. Ta sharhe zlafe adaliye, a jese an je am ne-aatare.

44

Kwap á Yusufu ta janaa an lipela

¹ A ba Yusufu á elvan ge male á emnde a maganaa slera: Vaterteva nalkame ge dawale-aha na, a naatenaha kayawa-aha-aatare ba shagera má ba tá dzegwandzewa danada-aara. Shungu-aha-aatare keni fateremfa am kayawa-aha-aatare ate we-aara. ² Eksameksa kwap-aaruwa, kwap na ta janaa an lipela na, fananufe ge we á kayawa á gaaji-aatare na antara shungu na a se shekwa nalkame an njane bademme. Zhel na a magaternaahe á ba me una a bannaa Yusufu na.

³ Werawera ekse wá, ta naba vaterte baráma a dá ge egdzara á Yakubu, ta da-aatare an ezzenjwa-aha-aatare. ⁴ Ba degashe-aatare am huđe á ekse, zlarvaazlala ba cekwaangudi wá, a ba Yusufu á elvan ge male á emnde a maga slera am huđe á ha-aara: Ezzlala watsewatse dabaterdaba emnde na. Máki shakateraasha, bateranba wá, labara tá pela shagerire an shagerkire? ⁵ Naba ndaterndaha, labara kwa ilu kwap á zanwa-aaruwa ta janaa an lipela, á sha duksa keni an njane, á naha keni á ba an njane? Maga á kure na wá, mandzawe jipu.

⁶ Zhagade ge male á emnde a slera-aara na, a de shateraahé, a tsakaterse elva nanna. ⁷ A ba egdzara á Yakubu: Labara zlahe eddaye ká sanse jeba elva na am mbuwe? Ba ser palle keni slarka nave aha á na nje maga jeba une degiya! ⁸ Nawa shungu na nja de beranea am kayawa-aha á nje, sanerakansa kwaye am Kanaana. A sawa estara zlahe na se ila lipela antara dindar am mba á zanwe á nja? ⁹ Kwaye kazlana á nje, naba eppakya. Eddawna ka shaa duksa á kure am kazlana-aara, njeka an shifa dekideki, nje emnde umele keni ganervege nave-aha á nja. ¹⁰ Shagera, a bá maie na, amá wá, sey ba eddawna má ya ber duksa nanna am kazlana-aara una á gev nave-aaruwa. Kure emnde umele wá, á shakuraaka dekideki.

¹¹ Kertenj tsekwarnatsekwa kayawa-aha-aatare á dem aha, ma ware keni a werante naza-aara. ¹² Male na a fantau ge pakya kazlana-aatare, a fantau ate makaaji-aatare dete gaaji. A shaa kwap á zanwe-aara am kazlana á Bainjamainj. ¹³ Ge jaterja emtanjire wá, ta tataa nangyuwe ate vuwa-aatare bademme. Daaci ta naba eptsá á sem hufe á ekse an nalkame na ate iga á ezzenjwa-aha bademme.

¹⁴ Yahuuda antara egdzara mama-aha-nara ta se demhe am hufe á há á Yusufa, ta se ber nane keni zlahe zlalaaka. Reppe ta kezzlan ugje am aha ákatarke-aara. ¹⁵ A ba Yusufa á elvan ge itare: Slera á kure una ka? Diyaweddiye ganakini iya kwá anjwa á zharizhara na wá, ya ura an diya. Ya an hakuma ge dise nazena ní a de magava bademme.

¹⁶ A njwaname ge Yahuuda, a ba njane á elvan ge njane: Baaka nazu njá ndahana njere ámbarka á nja. Njá ndaha tara uwe antara uwe? Nja ndaha uwe geni njá sha jirire an njane na? Njere, nja emnde a haypa, a baalesaa ba Dadaamiya an ire-aara kaypa á nave-aha á nja. Eddawna ta ber duksa á nja am kazlana aara na, antara njere bademme, nja ba nave-aha á nja ámbarka á nja. ¹⁷ Lálálá, estuweka, a ba Yusufa, ba eddawna ta ber kwap-aaruwa am kazlana-aara na wá, á gevge ba njane nave aaruwa. Amá kure emnde umele wá, á shakuraka, zlauzlala á dá, ádeza eddekure an hairire.

Yahuuda a yan estuwa shifa-aara adaba Bainjamainj

¹⁸ Daaci Yahuuda a naba ganaptehe ge Yusufa, a ba njane á elvan ge njana: Tasle á nja ámbarka á nja, nave á nja á shansha baráma ge ndakse elva-aara pane emtu? Adaba ekka kwa ba kalkale antara Firawna. Tasle á nja, a janjka ervaunje. ¹⁹ Ámbarka á nja ndza ka ndavaterwa ba ka kahe ge nave-aha á nja, a ba ka a elvan ge itare: Anjwahe eddekure, bi egdze a emmekure umele am mba? ²⁰ Nja eptsakaa jawapa, a ba njere anjwa emgyegwe a eddenjere antara kuderenjere a yanaa am emgyegwire, ndza ta buwa ate emmetare amá kedakeda malenjara, a yaa ba njane pane, wayaawayá eddenjara jipu

²¹ Ámbarka á nja, a ba ka á elvan ge nave-aha á nja: Sawiyansa egdze a emmekure nanna yá se nanaana an ice-aaruwa. ²² Ábi ndza nja ndakndaha sera-aara ámbarka á nja, geni egdze nanna wá, tá pakyaaveka an eddenjara. Má de baaka njane wá, á dedde shifa am eddenjara. ²³ Amá a ba ka á elvan ge nave-aha á nja: Máki sakuremka an kuderekure nanna wá, a puwanteka ice-aaruwa ate kure áhuna. ²⁴ Danjeraada maa, nja de mbedanu elva á nja na ge eddenjere ámbarka á nja. ²⁵ Á ba eddenjere : Eptsauptsa zlahe adaliye á dem Misera, de shekwawamiyepshekwe nalkame cekwaanjudí. ²⁶ A ba njere njá elvan ge eddenjere: Martapa

a n̄ere he? M̄aki n̄a d̄uwa antara kudereñere Bainjamain̄ w̄a, una n̄a duwa. Adaba m̄aki dan̄eranka kudereñere na w̄a, n̄a dzegwanka de katafke á zhel n̄anna d̄ekideki. ²⁷ A ba nave á n̄a eddeñere á elvan ge n̄ere: Ba kure keni diyakurdiya ya shaa ba egdzara buwa an mukse-aaruwa. ²⁸ Pane á egdzara n̄anna a keda warre. Ya tamaa á jaa ba naza á kaamba adaba sem vaatena puwanteka ice-aaruwa at n̄ane. ²⁹ Kina m̄aki zlakurzlala zlaɓe adaliye an egdze a emmeñjara na, m̄aki de shansha zlaɓe adaliye lamare umele w̄a, á de jija ervaun̄de á ba a da faya, adaba ganevge emgyegwe a zhele, zlauzle ndzed̄a-aaruwa. ³⁰ Daci kina na ámbarka á n̄a w̄a, yá dzegwanka eptsá ádeza walad̄i á n̄a edderwa, má baaka egdze na am dagave á n̄ere. Adaba edderwa wayaawaya jipu an egdze na, baaka pakyava-aatare d̄ekideki. ³¹ M̄aki dan̄eraada ni n̄anka egdze na am dagave á n̄are w̄a, ba lette shifa am n̄ane. M̄aki de gevge estuwa, ba n̄ere nave-aha na ka emtu n̄a ja eddeñere á ba á da faya an ervaun̄de, emgyegwe a zhele telle ire? ³² Ambarka á n̄a, iya w̄a, yananya ya shifa-aaruwa adaba egdze na. Asawa am mba, a ba iya yá elvan ge edderwa: M̄aki sanakanaaka egdze na w̄a, daaci haypa yaikke ya guwaa an ka, haypa saksage ká yiyarka d̄ekideki. ³³ Adaba una n̄anna, tasle á n̄a, belanaabela egdze na a zlarzlala á dá antara egdzara mama-aha-aaruwa, Nawa iya givege nave á n̄a am keIa-aara. ³⁴ Yá dá ni, yá yá egdze na am iga? Yá de duwa estara á de katafke á edderwa? A nananka an ice-aaruwa d̄ekideki palasa na ni á de magana edderwa na.

45

Yusufa á maratera ire-aara ge egdzara mama-aha-nara

¹ Am iga á una n̄anna maa, n̄ja á emnde na ta jantaave ge n̄ane na, aley Yusufa dzegwanka n̄a ervaun̄de-aara. A kante kwara, a ba n̄ane: A daredde emnde bademme á degashe. Ba palle ura jauka ázenara am sarte na ni an̄kwa á maratera ire-aara ge egdzara mama-aha-n̄ara na. ² Emtsaade w̄a, a fantau ge kyuwa á ba an ka kwara, haa cenarancena emnde a Misera. Dete ba emnde a há á Firawna keni cenarancena una.

³ Daaci a ba n̄ane á elvan ge egdzara mama-aha-n̄ara: Degiye una ba iya Yusufa. Zlaɓe an̄kwa edderwa an shifa? Palle á ura dzegwandzegwa eptsanaa jawapa baaka am egdzara mama-aha-n̄ara na. Adaba bademme-aatare tá an̄kwa á gyagya ba seke maagara á katafke-aara.

⁴ A ba n̄ane á elvan ge itare: Gawaptega ásezerwa! Ta ganaptehe. A be n̄ane á elvan ge itare: Ba iya una ya Yusufa, egdze a emmekure na ni kwa naba veluhe á dem Misera na. ⁵ Amá kina w̄a, a wesheka ire á kure, hyawanaaka lyuwa ge ire á kure geni n̄a magan ge uwe una. Duksa nanna w̄a, a siyaa ba Dadaamiya ásehuna zun̄ñwe arge kure, geni yá lyelya shifa á kure. ⁶ Kina magamaga yawe buwa waya am larde, amá a yaa yawe ilyeɓe zlaɓe adaliya baaka herda, baaka duksa na ni tá de sana emnde á sem mba. ⁷ Dadaamiya a bela iya zun̄ñwe ákatafke á kure á sem larde na w̄a. ba geni a lyelye shifa á kure, a zluka wulfe á kure ba d̄ekideki am duniya na. Lyakurselye an tsaka ire. ⁸ Duksa palle w̄a, kwa beliyaa kure ka asehuna, amá á beliyaa ba Dadaamiya an ire-aara. A give male yaikke an tsaka ire am kwara á Firawna bademme. Há á Firawna antara haha á Misera bademme á ba am erva-aaruwa. ⁹ Kina w̄a, eptsawepsta watsewatse á dá, de ndawanndaha ge edderwa: a ba egdze á

ŋa Yusufa wá, Dadaamiya givege ura yaikke, haha á Misera bademme á ba am erva-aaruwa, sawa ásezerwa, shekwaaka dekldeki. ¹⁰ Nawa kwá se nja ba herzhe an iya am haha á Gausan antara egdzara á ŋa antara eggye-aha á ŋa, kyawe-aha á ŋa, nawe-aha á ŋa, badamme a nazena am rezege á ŋa. ¹¹ Yá se geleka ba iya, adaba zlaŋe waya a yaa yawe ilyeŋe. Yá se vakte naza za á ŋa antara huŋe á ŋa bademme antara ba dabba-aha á kure keni bademme.

¹² A farhe zlaŋe adaliye, a be ŋane á elvan ge itare: Abi kwá aŋkwa á nanna ba kure keni an ice á kure? Baaka deme seke ekka Bainjamaiŋ. Kina wá, diyakureddiye geni iya Yusufa una yá aŋkwa ndakur elva na. ¹³ Zlauzlala kwa mazle-aara, de ndawanndaha ge edda ngahire na ni ya shanaa iya am haha á Misera bademme na. Tsakawansetseke nazena ni kwa nanaa kure am nja-aaruwa bademme. Sawiyansa iricse-aara ásehuna shekwawaaka dekodeki.

¹⁴ Am iga a una ŋanna, takwalle a ŋaŋem Bainjamaiŋ am uksuwe, bukerde— aatare farantaufe ge kyuwa. ¹⁵ Zlaruzle antara Bainjamaiŋ, a fantau ge ŋaŋa egdzara mama-aha-ŋara umele á dem uksuwe ma ware-aazare keni, ámbera á kyuwa. Lauktu egdzara mama-aha-ŋara na sharansha ndzedá ge ndaha elva antara ŋane.

¹⁶ Daaci daada Iabare ŋanna á dem huŋe á há á Firawna, ta aŋkwa á enndaha emnde bademme geni saremma egdzara mama-aha-ŋara ge Yusufa, tá aŋkwa am ekse na. Lyavaalya ervaunje á Firawna elva ŋanna antara nakwa-aha-aara keni bademme. ¹⁷ A dante Yusufa, a ba ŋane á elvan ge ŋane: Ndaterndaha ge egdzara mama-aha a ŋa na wá, a halarantehala nalkame ate iga á ezzeŋwa-ana-aatare, a eptsareptsá á dem larde-aamra am Kanaana. ¹⁸ Eptsá-aatare á dem Kanaana wá, ba ge de sa eddetare anlara há-aatare bademme. Asarsawa ásezerwa áhuna. Asarsawa, yá se vaterte slede na ni baaka argina dekideki am haha á Misera bademme na, tá se zana itare nampire á haha na, una shagera-aara ba jipu na. ¹⁹ Ndaterndaha zlaŋe adaliye elva na: Ya ndasaa iya, vanarterteva baráma, geni a halarantehala darkwa-aha am Misera áhuna ge sá ŋwasha-aha-aatare antara egdzara-aatare ira eddetare am huŋe-aara, a sarsawa bademme. ²⁰ A waterka kazlaŋa-aatare dekideki am ice. Adaba tá se ber umele jauje ba ge una ŋanna am Misera ahuna. ²¹ Ane, a ba egdzara á Iserayiila, ta ekсарhe maga nazena ta ndaternda na.

Yusufa a naba vaterte darkwa-aha á tedana belsa ate una a ndahana Firawna, a vaterte antara naza la na tá maga shula an ŋane. ²² Yusufa a vaterte amara zane-aha palpale ge egdzara mama-aha-ŋara ge mbadese vuwa an ŋane. Amá ge Bainjamaiŋ wá, a vante amara gursa dermeke keye, ámasla an zane-aha ilyeŋe. ²³ Kazlaŋa na a vaterte, ta daran ge eddeŋara kenu ge ire aara: a velaanante bidale á ezzeŋwa kelaawa ge eddeŋara, ezzeŋwa-aha ŋanna bademme tá á ba an duksa ate iga, kazlaŋa ŋgelaama ŋgelaama na am Misera na antara úmá ezzeŋwa kelaawa tá an naza za ate iga: nalkame, depaiŋ antara jeba a naza za-aha umele gergere ge shula á eddaŋara má watse á kezzla na. ²⁴ Am iga a una ŋanna, a vaterte baráma a dá ge egdzara mama-aha-ŋara. Amá a faoer magiya, a ba ŋane á elvan ge itare: Dagalauka degiya ate baráma!

²⁵ Daaci ba tse-aatare ge egdzara á Yakubu am Misera na, ta da-aatare ádeza eddetare am larde á Kanaana. ²⁶ Ba daada-aatare wá, a ba itare tá elvan ge eddetare: Aŋkwa Yusufa á ba an shifa-aara. Baira male

yaikke ba ɲane am larde a Misera baɗemme. Amá ba seke tá ndaha elva keni diyaaka eddetare na, aɗaba fetarka an itare. ²⁷ Egdzara-aara na ta tsakanse eiva-aha á Yusufa baɗemme, a nanhe an ice-aara darkwa-aha na á teɗana belsa, a belanaa Yusufa ge da ɲane am huɗe-aara na, lauktu a fetuwa am una ɲanna maga slera am eddetare. ²⁸ A naba kame kwara Iserayiila, a ba ɲane: Hyaahyawa! Fawarka elva umele mazle-aara, an shifa Yusufa-aaruwa. Sey yá duwa, yá de puwetepuwe ice-aawwa ate nane lauktu yá emtsa.

46

A kezlese estuwa Yakubu antara emnde-aara baɗemme á dem Misera

¹ A naba kezzla Iserayiila an nazena am rezega-aara baɗemme. De tsekwaatsekwa am ekse á Birsaba maa, a vante sadake á dabba ge Dadaamiya á eddeɲara Isiyaaku. ² Dadaamiya a naba ndahan elva an yayiya nanna am shene. A naba eddaha: Yakubu, Yakubu. A ɲutehe: Na am á bina. ³ A be Dadaamuya á elvan ge ɲane: Ba iya Dadaamiya, Dadaamiya na a ɗabanaa eddeɲa na. A warɲa lyawa ɗekiɗeki ge dem Misera. Aɗaba yá de yátertewa emnde á ɲa áhuwa, tá de gev nalga yaikke. ⁴ Yá daka ba iya an ire-aaruwa á dem Misera, watse yá saterasa zlaɓe adaliwe emnde á ɲa á sem tata na. Má watse zlauzle hairire á ɲa maa, á de hedakanuwa Yusufa an erva-aara ice á ɲa.

⁵ Daaci a naba tsa Yakubu am Birsaba, Iserayiila keni ba ɲane. Egdzara-aara ta eksame ɲane antara egdzara-aatare antara ɲwasha-aha-aatare, ta halateraa am darkwa-aha na á teɗana belsa a vatertaa Firawna ge datera am huɗe-aara na. ⁶ A naba kezzla Yakubu antara emnde-aara baɗemme á dem Misera. Dabba-aha-aatare antara nalmame-aatare umele na ta ganaa am haha á Kanaana baɗemme. ⁷ A kez! ese estuwa Yakubu á dem Misera antara emnde-aara baɗemme, egdzara-aara zaala antara ɲwasha Ira eggye-aha-ɲara baɗemme.

⁸ Nawa zhera á egdzara á Iserayiila na ta sem Misera, amaana Yakubu an egdzara-aara: Egdze a walire á Yakubu wá, Ruubain.

⁹ Nawa egdzara á Ruubain: Hanauk, Fallu, Haisrunu ira Karmi.

¹⁰ Nawa Simaun amara egdzara-aara : Yainuyail, Yamain, Auhada, Yakin. Jaukar ira Sawulu. Sawulu wá, a yanaa an egdze á emnde a Kanaana.

¹¹ Nawa una Laiwi antara egdzara-aara: Gairsaun, Kahat ira Mairari.

¹² Nawa una Yahuuda antara egdzara-aara: tara Air antara Aunan antara Salla amara Farais ira Jara. Amá tara Air antara Aunan wá, ta matsaa am haha á Kanaana. Farais ɲane ndza an egdzara buwa, tara Haisruna an Hamul.

¹³ Nawa una Isakar antara egdzara-aara: Taula, Puwa, Yauba ira Simraun.

¹⁴ Nawa Jabulaun amara egdzara-aara: Sairait antara Ailaun ira Yaklaiyail.

¹⁵ Kwaye ɲane egdzara á Yakubu na a yanaa an Lee'a am Paddan-Aram. Anɲkwa zlaɓe egdze á emmetare mukse, zhera-aara Dina. Emnde á Yakubu na a yateraa an Lee'a baɗemme, a magaa kulkeye ju keye.

¹⁶ Nawa emnde na keni tara Gada antara egdzara-aara: Tara Jaiflyauan antara Haggi amara Suni antara Aisbaun antara Airi amara Araudi ira Araith.

¹⁷ Nawa Asair amara egdzara-aara: Yimna, Yisuwa, Yisuwi, Bairiya ira Sairak egdze a emmetare mukse. Iyau, Bairiya a ye Baibair antara Malkiyail. ¹⁸ Kwaya ñane egdzara á Yakubu na a yanaa an Jilpa, kwatena na a vantaá Laban ge egdze-aara Lee'a. itare keni ta kelaawa ju unjwahe.

¹⁹ Rahiilu mukse á Yakubu, ñane keni a yayan egdzara buwa, tara Yusufa antara Bainjamainj. ²⁰ Yusufa a ye tara Manasa amara Afrayim. A yateraa am haha á Misera, an mukse-aara Asnat, egdze á Pautifaira liman am Aun.

²¹ Nawa una keni Bainjamainj antara egdzara-aara: Baila, Baikair, Asbail, Gaira, Na'aman, Aiki, Raus, Muppim ira Arda. ²² Kwaya ñane egdzara á Yakubu na a yanaa an Rahiilu, ta kelaawa ju ufade.

²³ Tara Dan, tá an egdzeaara Husim.

²⁴ Nawa Naiftalim antara egdzara-aara: Yaksayail antara Yaijair ira Silaim. ²⁵ Kwaye ñane egdzara á Yakubu na a yanaa an Bilha, kwatena na a vantaá Laban ge egdze-aara Rahiilu, ta vuye.

²⁶ Emnde á Yakubu na ta sem Misera bademme, ta kul unjwahe ju unjwahe, baaka njwasha-aha á egdzara-aara am hufe-aara. ²⁷ Iyau, antara egdzara á Yusufa buwa na a de yateraa am Misera na maa, emnde á Yakubu bademme ta magaa kul vuye am haha á Misera.

²⁸ Am sarte na zlaábe tá duwa maa, Yakubu a naba bela Yahuuda ákatafke-aara, a belanaa ádeza Yusufa geni a se yainuye am kwara á Gausan. De tsekwaatsekwa Yakubu am tate ñanna antara emnde-aara bademme. ²⁹ Yusufa keni a naba duhe á de yainu ge eddenjara am Gausan na, an darkwa-aara á tedana belsa. Má a de puwete ice ate eddenjara wá, ázarekwa! Takwalle a takwalem eddenjara na am uksuwe, á kyuuwa an yawe á kyuuwa na wá, ba ka duhe, haa a shekwaahé. ³⁰ Ba wera we-aara ge Iserayiila, a ba ñane á elvan ge Yusufa: Kina wá, ma emtsanemtsa keni ba zlauzle mazle-aara, adaba zlaábe ká anjwa an shifa, ya nakna an ice-aaruwa.

³¹ Am iga á una ñanna bademme maa, a ba Yusufa á elvan ge egdzara mama-aha-ñara antara hufe á há á eddenjara, a ba ñane á elvan ge itare bademme-aatare: Kina wá, yá de mbedanumbede ge Firawna, a ba iya á elvan ge ñane: Egdzara mama-aha-aaruwa antara hufe á há á edderwa na ndza tá am haha á Kanaana na bademme saremsa ásezerwa.

³² Yá de ndandaha antara slera á kure bademme, geni kwa emnde a gela dabba-aha, sakuremsa antara dabba-aha á kure bademme, nawe-aha, kyawe-aha, essla-aha antara nalmane á kure umele, sakuremsa an kazlana á kure bademme. ³³ Máki a dakurdaha Firawna. a ndavakuruhe, ázara slera á kure wá, ³⁴ bawananba a ba kure: Ambarka á ña, nave-aha á ña ta emnde a gela dabba-aha. Kwaye am egdzarire sem vatena slera á ñere ba piya, ñá anjwa á maga ba slera á eggye-aha ñere. Estuwa wá, watse tá vakurte kwara á Gausan ge sle |de á nja á kure. Adaba emnde a Misera tá higarka ge emnde a gela dabba-aha, ma nawe-aha, ma kyawe-aha keni.

47

¹ Daaci ba zlala-aara ge Yusufa na ádeza Firawna, a danaa labare, a ba ñane: Ambarka á ña, degiya saremsa tara edderwa antara egdzara mama-aha-aaruwa bademme. Saremsa antara nawe-aha-aatare, kyawe-aha-aatare, esla-aha-aatare antara nalmane-aha-aatare umele bademme, saremsa á sawa am haha á Kanaana. Nawa ta tsekwaá am kwara á Gausan.

² Daaci a daa emnde ilyebe am egdzara mama-aha-ɲara na á de katafke á Firawna. ³ Firawna a ndavateru elva ge egdzara mama-aha-ɲara ge Yusufa na, a ba ɲane: Azara slera á kure? Ta eptsanaa jawapa. a ba itare: ɲa emnde a piya ámbarka á ɲa. Ná anƙwa á maga ba slera á eggye-aha á ɲere. ⁴ A ba itare zlaɓe adaliye tá elvan ge Firawna: Anƙwa waya yaikke an tsaka ire am Kanaana ámbarka á ɲa. Ba tate á piya dabba-aha keni tá shanka nave-aha á ɲa mazle-aara. Adaba una ɲanna nawa saɲeremsa, ɲa wayve-aha am iarde á ɲa. Ká yanerya emtu ámbarka ɲa ɲijnja am Gausan?

⁵ A ba Firawna á elvan ge Yusufa: Samsa eddeɲa na ni a yakaa ba ɲane na antara egdzara mama-aha a ɲa asetevege ekka. ⁶ Kwaye Iarde á Misera bademme á katafke á ɲa, zharaternaazhara slede ɲgelaama na baaka argena deƙideƙi na, ɲjatersaanja am huɗe-aara. Tá naba ɲijnja am Gausan ɲanna keni baaka lambe-aarare. Ma tá anƙwa emnde na diyardrya slera ɲanna be shagera am dagave-aatare maa, ká naba gatervege male-aha arge sum-aha-aaruwa bademme.

⁷ Am iga a una ɲanna maa, Yusufa a daa eddeɲara keni á de katafke á Firawna, a de marananhe. Yakubu a gar barka ge sleksu Firawna. ⁸ Firawna a ndavanu ge Yakubu: Yawe á ɲa wanyara kina bademme? ⁹ Yakubu a eptsanaa jawapa, a ba ɲane: Yawe-aaruwa dermeke an kulkeye, ya ba seke wayve am duniya na. Ya nanna zlada-aha gergere am nja-aaruwa bademme Aley keni iva-aaruwa kwakya ba naza eggye-aha-aaruwa zlaɓe adaliye. ¹⁰ Daaci Yakubu a gan barka zlaɓe adaliye ge Firawna, lauktu a sessehe ázenara.

¹¹ Daaci Yusufa a de vaterte slede ge rara eddeɲara antara egdzara mama-aha-ɲara. A de vaterte slede na ni baaka argena deƙideƙi na am haha á Misera bademme, ba seke una a ndahanaa Firawna. Kwara ɲanna Ramsais, slede-aatare una ɲanna. ¹² Yusufa a vante zlaɓe adaliye ge eddeɲata antara egdzara mama-aha-ɲara nazu ta ezza. A vaterte ate keziakula á emnde-aha-aatare, ba kelaa nazu á fa erva am mbuwe na.

A kwuranaa estuwa Yusufa larde a Misera

¹³ Waya na, yaikke an ndzedaara. Baaka naza za deƙideƙi am duniya, emnde a Misera antara emnde a Kanaana bademme tá anƙwa á maga ba palasa ge waya. ¹⁴ Shuɲgu na ndza am erva á emnde Misera antara emnde a Kanaana bademme damda am erva á Yusufa, shakwarephakwe nalkame an ɲane. ɲane keni maa, a daa shuɲgu na á dem mba á Firawna.

¹⁵ Am zlauzle shuɲgu am erva á emnde bademme am Kanaana antara am Misera, ta naba sawa emnde a Misera á se katafke á Yusufa, a ba itare tá elvan ge nane: A waɲera waya. Ba ká zharanɲerzhara ɲá emtsa adaba baaka shungu á ɲere emtu? ¹⁶ A ba Yusufa á elvan ge itare: Má baaka shuɲgu, sawansa dabba-aha á kure lauktu yá vakurte nalkame. Sawansa dabba-aha á kure kwa mbedana an ɲane. ¹⁷ Daaci ta fantau ge hala dabba-aha á sawa. Belsa-aha, ezzeɲwa-aha, esla-aha, kyawe-aha antara nawe-aha bademme tá anƙwa á sanansa ge Yusufa na. Ate iva ɲanna wá, ta ivaá, á za dafa á ba an dabba-aha-aatare.

¹⁸ Ta yivetehe, saliye á shifa-aara keni ta sawhe zlaɓe adaliye áseza Yusufa, a ba itare tá elvan ge ɲane: Ámbarka á ɲa, ba ka keni diyakdiya shungu á ɲere baaka, kwaye ba dabba-aha á ɲere keni baaka zlauzle gevge atuge ekka. Baaka duksa na ɲá sawa an ɲane mazla-aara, máki vuwa

á ñere ka. A yanerar ba fahe antara vuwa a ñere kina. ¹⁹ Ha! kwá zharanera á ba an ice á ñá emtsemsta ge waya, fahe-aha a ñere á de gev kaamba ba dey emtu ambarka á ña? Naba vawañerteva naza za, shekwawanershekwe ñere antara fahe-aha á ñere bademme, ñá gevge nave-ah á Firawna. Naba vawañerteva wulfe, geni ñá shansha nazu ñá ñá shifa á ñere an ñane, fahe-aha á ñere keni keðaaka.

²⁰ Daaci Yusufu a shekwanve haha á Misera bademme ge sleksu Firawna, adaba waya ñanna jauje ge ndzedfa á emnde bademme. Emnde a Misera bademme valaruvala fahe-aha-aatare. A magava estuwa, lauktu haha á Misera bademme a gev ba naza á Firawna halal. ²¹ A gaterve estuwa Yusufu emnde a Misera bademme nave-aha á Firawna, an tate pane ka. ²² Sey ba fahe á liman-aha palle una shekwaaka, adaba ankwá shairiya a puwetaa Firawna ate fahe á liman-aha. Daaci ta zanaa ba itare fahe-aha-aatare na a vatertaa Firawna, itare wá, velarka fahe-aha-aatare dekideki.

²³ A be Yusufu á elvan ge emnde bademme: Kina wá, shekwanakurepshekwe. Kure ire á kure antara fahe-aha á kure kwá atuge Firawna. Nawa yá vakurte wulfe, de jauja am fahe-aha á kure bademme. ²⁴ Amá am ice duksa ma gyegakuragyega wá, am duksa ilyebe, ilyabire na wá, kwá vante ge Firawna. Ufade na wá, una ñanna naza á kure. Wulfe á kure watse kwa jana am shifa antara naza za á kure antara egdzara á kure ira emnde na tá am huðe á há a kure bademme.

²⁵ Tá ñwanante ge emnde bademme, a ba itare: Hyahya ndzedfa á kure ámbarka á na, lyakuraneraalya. Ura-ara keni ká fanerwa ba ka tsawe hyema wá, eksañerarekse ña nave-aha á Firawna.

²⁶ Daaci Yusufu a naba tsaa shairiya ge larde á Misera bademme, a ba shairiya ñanna: Am duksa ilyebe ilyebire naza á Firawna. Sem vatena keni ta tsaa á ba ate una ñanna. Sey ba fahe á liman-aha palle una gevka atuge Firawna na.

Namaana na a vantaa Yakubu ge Yusufu

²⁷ Daaci njarinja Iserayiila-aha am haha á Misera, am kwara á Gausan. Sharansha slede-aatare, tá ankwá á huya á ba an ndzedfa, yanrteye jipu.

²⁸ Yawe á Yakubu am Misera, yawe kelaawa ju vuye. Am lauktu na a emtsa Yakubu wá, iva-aara deremke an ku! ufadde ju vuye.

²⁹ Am sarte na diyeddiye Yakubu am vuwa geni herzhe emtsa-aara, a naba dante egdza-aara Yusufu, a ba ñane á elvan ge ñane: Má ba jirire hayakihaya wá, magiyanmaga shaigerire antara jirire, hedika am Misera áhuna dekidekki. Nawa fiyemfa erfa á ña am dagave á sera-aha-aaruwa, ziyuze wada, ³⁰ ma emtsanemtsa eksiteksa yaka am Misera áhuna, de zlaviyazlava am irekhya á eggye-aha-aaruwa. A eptsanaa jawapa Yusufu, a ba ñane: Yá de magan ba seke una ka binaa ka na edda. ³¹ A ba Yakubu: Sey má zakiyuze wada. A naba zanu wada na Yusufu.

Am iga a una ñanna maa, Iserayiila a naba gaavehe ate ire á egdera-aara, ankwá á slafa we-aara.

¹ Am iga á una nanna wá, ta danaa labare ge Yusufa, geni lapika eddenjara. Yusufa keni a eksetaa egdzara-aara buwa, tara Aifrayim antara Manassa, ta duwa kerde. ² Ta de mbedanuhe ge Yakubu geni samsa egdze a nja Yusufa, anjwa ágashe a sawa ásezenja. A naba magaa dzandzanjire, zlahhe a tsetehe, a njehe ate egdera-aara.

³ Damda Yusufa maa, a ba Yakubu á elvan ge njane: Dadaamiya Slekse a naba mariya ire-aara ge iya am Luus am haha á Kanaana, a giyar barka. ⁴ A ba njane á elvan ge iya: Yá gakvege ura kwakya jeba-aara jipu, haha na keni yá de vaterte ge emnde á nja, á de gev naza-aatare dem ba ge dekideki.

⁵ Daaci a ba njane zlahe adaliye á elvan ge Yusufa: Egdzara á nja buwa na ka yateraa am haha á Misera áhuna, tara Aifrayim antara Manassa, ba lauktu yá semsa ya ásezenja keni itare tá an ya na wá, itare ta ba kalkale antara Ruubain antara Simaun-aaruwa. ⁶ Amá emnde na ka yateraa am iga-atere na wá, emnde njanna wá, egdzara á nja. Tá an dza warata-aatare adaba emnde buwa na. ⁷ Adaba am sarte na ya átira sa am Paddan-Aram, a yanjerar ba cekwaangudi herzhanerameherzhe Aifrata wá, a naba emtsiyarhe ge Rahiilu emmeña. Daaci ya naba hefhe emmeña am baráma Aifrata njanna, am haha á Kanaana. Aifrata njanna wá, tá dahana an Baytilaama kina.

⁸ A ba am sane njanna maa, Iserayiila a naa egdzara á Yusufa, a ba njane: Una mu egdzara á ware? ⁹ Yusufa a njwanáne ge eddenjara, a ba njane: Egdzara-aaruwa na a vitaa Dadaamiya am Mtsera áhuna. A be eddenjara: Satersa áse katafke-aaruwa, yá gaterar barka.

¹⁰ Am sane njanna, Iserayiila gevge emgyegwe an tsaka ire, gulaagula ndzefa á ice-aara jipu, á nanka ngelaama. Daaci Yusufa a daterhe egdzara-aara na ádekatefke-aara, a halateremhe am huviye, a njaterahe takwalle. ¹¹ Daaci a ba njane á elvan ge Yusufa: Ndza a tamanaa ware ganakini watse yá puwete ice-aaruwa ate ka mazle-aara. Amá vatena na wá, a naba jamimehe zlahe adaliye ge Dadaamiya antara ba egdzara á nja keni ya natema.

¹² Daaci Yusufa a tsekwaterahe egdzara-aara na ate sera-aha a eddenjara na, a kesle ugje am haha, wafke-aara ba teppe ate haha. ¹³ Am iga a una njanna maa, a halaterte ge Yusufa egdzara na bukerde-aatare ákatafke á Iserayiila. Aifrayim a eksanaa an nadafa-aara am nazlaba á Iserayiila, Manassa a eksanaa an nazlaba-aara am nadafa á Iserayiila. A gante egdzara na ádezenjara. ¹⁴ Iserayiila a pelese erva á nadafa-aara a fanem am ire ge Aifrayim, amá wá, kudere nane. Nazlaba-aara keni a fanem am ire ge Manassa. diyaadiya tsa geni male ba njane. ¹⁵ Daaci a fantau ge gan barka-aara ge Yusufa, a ba njane: Yá anjwa á njala Dadaamiya na ndza tá ákatafke-aara tara eggyerwa Ibrahiima antara edderwa Isiyaaku, Dadaamiya na ni a tsufete shifa-aaruwa sem vatena na, ¹⁶ antara Malika na a tsufite am emtanjire bademme na, geni a gaterar barka ge egdzara na. Adaba barka-aatare, a kedeka zhera-aaruwa antara zhera á eggyerwa Ibrahiima ira zhera á edderwa Isiyaaku. A yaiterteya Dadaamiya, a hyairemhye am larde bademme.

¹⁷ Am sarte na Yusufa a naa eddenjara a fanem nadafa-aara am ire ge Aifrayim njane higaaka dekideki. A de nja erva á eddenjara na ganakini a janaaja am ire ge Aifrayim na, á fanemfa am ire ge Manassa. ¹⁸ A ba njane

á elvan ge eddenjara: Estuwa ka edda! Nawa male una, fanemfa nadafa á ña am ire ge ñane. ¹⁹ Amá a naba kwalefhe ge eddenjara, a be ñane á elvan ge ñane: Diyandiya egdze-aaruwa, diyandiya bademme. Ñane keni watse á de gev ura male, á de gev eddarge nalga yaikke. Amá wá, á de januje kuderenjara. A de januje kuderenjara an yaikkire, ñane á de gev eddarge nalga-aha kwakya.

²⁰ Vacite ñanna a gaterar barka, a ba ñane am e!va-aara: IserayiiA-aha bademme tá de ga barka an zhera á ña. Ta de ba: A gagvege Dadaamiya sake tara Aifrayim antara Manassa. A ganve estuwa Aifrayim male arge Manassa.

²¹ Am iga a una ñanna maa, a ba ñane á elvan ge Yusufa: naza-aaruwa zlauzle mazle-aara, yá de haraaka kwakya. Amá a tsufakurtsa Dadaamiya, a eptsakuraptsa zlafe adaliya á dem haha á eggye-aha á kure. ²² Am haha ñanna wá, ya vakte kwara á Sikaim ge ekka. Una ñanna tá shanka egdzara mama-aha á ña umele. Baaka arge tate ñanna dekideki am haha ñanna bademme. Ndza ya liyianaa am erva á Amauri-aha an katsakar amara gurma-aaruwa.

49

Yakubu ankwa á gaterar barka ge egdzara-aura kelaawa ju buwa

¹ Yakubu a detaa egdzara-aara bademme, a ba ñane á elvan ge itare: Sawmbare bademme jawammeje ázerwa, Nawa yá balakurse nazu watse á magava ate kure á katafke. ² Jawammeje, cenaucena nazu yá bakuma ya ba shagera, kwa egdzara-aaruwa ya Yakubu. Cenaucena nazu yá ndaakura ya, ya eddekure Iserayiila:

³ Ekka Ruubain wá, ka makaji-aaruwa, ka hakuma-aaruwa ba ka arge egdzara mama-aha á ña bademme, adaba ka ndzedá-aaruwa zunjwe ba ka am sarte na yá an ndzedá á dawalire-aaruwa bademme. ⁴ Ká puwa sem aha seke ba yawe, ama wá, ká tsa iceka ire. Adaba ekka ka naba magiya nazena zlayeka ge iya, kwa naba nja amara palle á njwasha-aha-aaruwa.

⁵ Tara Simaun amara egdze a emmeoara Laiwi, itare ye-aatare pane, ta emnde a garda. ⁶ Yanaaya ervaunde-aaruwa sawari-aatare, á ekseka ire-aaruwa dem jahava-aatare dekideki. Am ica ervaunde-aatare, ta ceba shifa á zaala kwakya. An sunu-aatare ta badzanve shifa á dalau-aha kwakya. ⁷ A nyainyainvenyainye Dadaamiya ervaunde-aatare ñanna, adaba kwakya kelaadire am hufe-aara, baaka zezarzure ázetare. Yá de tegese egdzara-aatare gergere kwakya am haha á Yakubu, yá de zadaxarvezade an palpale am dagave á Iserayiila-aha.

⁸ Ekka Yahuuda maa, ekka wá, egdzara mama-aha a ña bademme tá de gala ba zhera á ña. Ká de gateraga ba ka an erva á ña kelaade-aha á ña é katafke á na. Dete ba egdzara mama-aha a ña keni, tá de gana ba itare ire á katafke á na ge ekka. ⁹ Ekka Yahuuda-aaruwa wá, ka egdze-aamwa. Ka ba seke ervare na ni a sa am tate a tsagwada dabba a kaamba, hyanhya hyuwa na. Ka egdze-aaruwa ge iya! Má kezlakkezla ugje am haha seke áza ervare zlavakzlava, seke ba mukse á ervare, ware edda-aara á de egjekja ge tsantetse na? ¹⁰ Zade á sleksire wá, á degasheka am hufe á ha á Yahuuda dekideki, hakuma á de nja á ba am erva á emnde-aara, dem sarte na ma samsa edda á zade ñanna an jirire, eddawna m larde bademme á de fansarfe na. ¹¹ Ñane watse a se ñguda ezzenjwa-aara an

egdzero am inabauhi. Watse a reva kacakaca-aara an mbazla á egdze a inabauhi, zane-aara watse a revana an yawe á egdze a inabauhi ñanna.

¹² Ice-aha-aara á de nja á ba an deva kyanje ge mbazla á inabauhi, sera-aha-aara á de geva dzayye telle adaba ufa.

¹³ Jabulaun maa, ñane á de nja ate we á haye, tate á tsekwa pare á yawe-aha. Nakwe á haha-aara ge ñane á de shanaasha Sidaun.

¹⁴ Isakar wá, ñane ezzerwa na ni ndzendzedfa jipu na, á zlava am dale-aha. ¹⁵ Be a naa tate ñanna emtake ge puwansepuwe am hufe-aara, haha ñanna keni snagera jipu wá, a naba gaa nahypaihyape-aara, ge sepa gwatame, a ganve ire-aara nave.

¹⁶ Dan maa, ñana wá, á de kwaratera ba ñane emnde-aara ba seke jeba-aha umele am Iserayiila. ¹⁷ Dan, ñane á garava an zahe na á zlava ate baráma, seke ba pushe na ni á zlava ate we á unjule, a waa belse ate sera, a naba kezletaare ge eddawna ate iga a belsa ñanna, an iga an iga, á sete haha na. ¹⁸ Saksage-aaruwa, yá ankwá á fetare ate ka geni watse ká lilyire.

¹⁹ Gada maa, watse tá gwargwe emnde a za baráma, amá wáise á bakatera ba ñane, tá de enzla ba zlahhe.

²⁰ Amba á Asair wá, watse baaka zlakta á d'afa d'ekideki. Haha ñanna a de gefeta emnde, watse ta ba seke slekse-aha.

²¹ Naiftalim maa, ñane á garava an kaamba na ni gelgela jipu, zara-aha na ta am hufe á kaamba ñanna ta zariya-aha jipu na.

²² Yusufa keni maa, ñana á garava an nafa na ni an dzeba ate we á haye, a ya egdzere shagera, á vala erva-aha-aara átarge riya bademme na. ²³ Kelaade-aha-aara tá naba kata elva-aara, ta naba danaa wawa ta puwa gurme ate ñane, ²⁴ amá ñane tsatse degdege an gurme-aara, erva-aara á gyaigyaika d'ekideki, adaba ankwá á melanumele suni na ñane palaha á Iserayiila na, Dadaamiya Slekse na ankwá á kezlan uje Yakubu. ²⁵ A melakumele Dadaamiya na ankwá á fansarfe eddenja na. A vakteva Dadaamiya Slekse barka na á hyana ñane am yawe á sawa am hufe á samaya antara barka na am yawe na á segashe am hufe á haha na, antara barka na ni á vaterte ya ge njwasha na, amara ufa na ta fateru ge egdzera. ²⁶ Barka-aha na á vakta eddenja wá, jauje ge barka-aha na am hufe á wa-aha sadafde na a zleka na antara am egdzar wa-aha bademme. A tsekwanaatsekwa Dadaamiya barka-aha ñanna á setarge ekka Yusufa, ekka na jakateruje ge egdzar mama-aha a ña bademme an malire na.

²⁷ Bainjamain wá, ñane á garave an indale na á ceba dabba-aha. An enlya, á za dabba-aha na á cebanaa ñane, an icawaya á tega nazena a shanaa ñane.

²⁸ Kwaya ñane emnde na watse tá gev jeba-aha á Iserayiila kelaawa ju buwa. Eddetare a tsakaterse elva-aha ñanna, a gaterar barka. Barka ñanna maa, a gater an palpale, ma ware-aatare keni á ba an barka-aara.

Emtsa á Yakubu

²⁹ Am iga á una ñanna bademme, Yakubu a ndaterse elva na ge egdzara-aara, a ba ñane: Má emtsanemtsa ya, zlalanzlala ádeza eggy-aha-aaruwa wá, kwa de hedíya am hwalakwa na am fahe á Aifruna ura Haiti. ³⁰ am Makpaila, á dam gedi-aara ge Mamre na. Hwalakwa ñanna, kwaye ndza a shekwanaa Ibrahiima antara fahe ñanna bademme ge hedfa emtsa am hufe-aara. ³¹ Tara Ibrahiima ñanna antara mukse-aara Saraatu, tara

Isiyaaku antara mukse-aara Raibaika, bademme ta hedatera á ba am tate ñanna, ira Lee'a keni, ya hedanaa ba iya an erva-aaruwa á ba am tate ñanna. ³² Fahe ñanna antara hwalakwa na am hud'e-aara na bademme an shekwa, ta shekwanaa am erva á Haiti-aha.

³³ Zlauzle am tsakatera elva na Yakubu ge egdzara-aara, tejelemme a zlavehe ate egdera-aara, haaffe a puwese shifa wá, baaka zlaazlala ádeza eggye-aha-ñara á faya.

50

Nawa ta kyuwanaa estuwa Yakubu

¹ Daaci a duhe ge Yusufa á ba ate watsewatsire, a de mbaɗar ge eddenjara na, ámbera á kyuwa á dem ice-aara. ² Daaci a ba ñane á elvan ge dauktar-aha-aara: Tsatsawanaatsatse vuwa á edderwa ba shagera an waye. Dauktar-aha na ta naba tsatsaa vuwa á Iserayiila an waye-aha antara nazase-aha gergere. ³ Ate nade-aatare, hare kul ufade dauktar-aha na tá tsatsa ba emtsa na an waye-aha antara nazase-aha gergere geni a sefka. Hare kul vuye kalkale emnde a Misera tá ankwá á kyuwa Yakubu.

⁴ Am sarte na zlauzla sarte a kyuwa Yakubu, a ba Yusufa á elvan ge waziri-aha á Firawna: Taslawá á kure, máki bashakuriɓasha wá, ndawanndaa ge Firawna: ⁵ Am sarte na zlaɓe an shifa edderwa, a ba ñane sey ká de hedíya am Kanaana. Sey ká ziyuze waɗa máki watse ká emmaga. Ya naba zanu waɗa ñanna. Daaci kina wá, a viteva baráma, yá de heɗehe edderwa am hwalakwa na ni a tsatsanaa ba ñane kashi-aara am haha á Kanaana, lauktu watse yá sa. ⁶ A be Firawna á elvan ge Yusufa: Ezzlala de hehedfa eddenja ate una ni a ndaaka ñane na. ⁷ Daaci a tsetehe ge Yusufa, ankwá á dá eddenjara na, á de hedana am Kanaana. Ta daa á dabana waziri-aha á Firawna antara male-aha na tá am mba-aara antara male-aha á haha á Misera bademme. ⁸ Tá ankwá emnde á Yusufa nanna bademme am itare antara egdzara mama-aha-ñara bademme ira emnde na tá am hud'e á há eddetare ñanna bademme, jauka ura am kwara á Gausan dekideki, sey ta yaa ba egdzara antara dabba-aha. ⁹ Kwakya emnde a belsa antara emnde na tá an darkwa á tedana belsa, kwakya nalga na a daa puwa emtsa á Yakubu.

¹⁰ Daraada am laare Ataada am tate á weɗiɗe-aha á emnde á ekse ñanna ate iga a guwa Urdun á dem gide-aara, ta naba fantau ge kyuwa Yakubu áhuwa á ba an ka kwara. Hare vuye kalkale Yusufa ankwá á kyuwa eddenjara áhuwa. ¹¹ Tá ankwá á zharaterzhara emnde a Kanaana na tá am laare Ataada ñanna, a ba itare am dagave-aatare: Kay! zlazlafa kyuwa ura á emnde a Misera. Adaba una ñanna, ta fete zhara á tare ñanna á katafke á Urdun: Awil-Miserayim. Amaana: kyuwa á ura á emnde a Misera.

¹² Egdzara á Yakubu magarananmaga ge eddetare ba seke una a katanaa ñane a ndaternda na. ¹³ Ta naba daa emtsa-aara á dam larde á Kanaana, ta de hedana am hwalakwa am fahe am Makpaila, fahe na ni ndza a shekwanaa Ibrahiima werre am erva á Aifruna ura Haiti, á dem geɗi á Mamre.

¹⁴ Hedareheda eddenjara maa, Yusufa a naba eptsá sem Misera, ñane, egdzara mama-aha-ñara ira emnde na ta daa adabaterɗaba á de hedfa eddenjara na bademme.

Yusufa a ekhyateraa estuwa ervaunċe ge egdzara mama-aha-ŋara

¹⁵ Am iga a emtsa á eddetare, a ba egdzara mama-aha-ŋara ge Yusufa am dagave-aatare: Kina wá, eddemiya baaka, emtsamtsa. Má banba Yusufa sey á pelsepele ate miya kelaadire na ndza mi maganta miya na wá, mi magana estara? ¹⁶ Daaci ta naba bela ura á deza Yusufa an labare na, a ba itare tá elvan ge nane: Nawa elva na a ndaanera eddena am sarte na zlaŋe an shifa geni watse ŋá mbedakumbefe, ¹⁷ a ba ŋane wá, naba zatervarze ge egdzara mama-aha á ŋa, yateraarya kelaadire na ni ndza ta magaktaa itare na baŋemme. Daaci a be egdzara á Yakubu, tá elvan ge egdze a emmetare Yusufa: Kina wá, tasle á ŋa yanjeraarye egdze a emmaye. Adaba kelaadire na ni ndza ŋa magakta ŋere na ba jire wá, naza tsaleka. Naba yanjeraarye, adaba ŋere keni né anŋwa á daba ba Dadaamiya na ni ndza a dabanana eddena na. Ba a cenaa una ŋanna Yusufa wá, a naba fantau ge kyuwa á ba an yawe á kyuwa.

¹⁸ Am iga a una ŋanna, ta duhe ba itare an ire-aatare egdzara mama-aha-ŋara na, reppe ta de kezle ugje á katafke-aara, a ba itare tá elvan ge ŋane: Nawa ŋere ŋa nave-aha á ŋa ámbarka á ŋa. ¹⁹ Amá a ba Yusufa á elvan ge itare: A wakurka lyawa dekiŋeki, iya ganafka Dadaamiya. ²⁰ Ukkure wá, ndza kwa kwamaa magite kelaadire. Amá Dadaamiya a kwamaa eptsante kelaadire ŋanna, a ganve hairire ge enjlese emnde kwakya, ba kure keni kwa anŋwa á nanna an ice á kure vatena. ²¹ Adaba una ŋanna, a gazleka ervaunċe á kure dekiŋeki, yá fakurufe hyema antara ŋwasha-aha á kure ira egdzara á kure baŋemme.

Yusufa a ekhyateraa estuwa ervaunċe, lauktu ta shetaa higa.

Emtsá á Yusufa am Misera

²² Daaci Yusufa a nja am Misera antara huŋe á há á eddenara baŋemme. Yawe á Yusufa baŋemme a magaa dermeke an kelaawa. ²³ Yusufa nanna egdzara á egdze-aara Aifrayim dem eggye buwa. Emnde á Manasse maa, eggye-aha-ŋara ge buwire, egdzara á Makir a gelateraa ba ŋane, ta walete á ba am huvuye-aara.

²⁴ Am sarte na herzhe watse á emtsa Yusufa, a ba ŋane á elvan ge egdzara mama-aha-ŋara: Iya wá, ya baaka am dza á kure mazle-aara, amá Dadaamiya anŋwa antara kure ma vaatere keni. Á de tsakurta ba ŋane am larde na, á de dakura á dem larde na ni a baa watse á vaterte ge tara Ibrahiima antara Isiyaaku ira Yakubu, a zateru ba waŋa-aara na. ²⁵ A be ŋane zlaŋe adaliye: Má tsekwaatsekwa Dadaamiya zakurvarze ge kure wá, taslawa á kure yawanka hyaihye-aaruwa áhuna, dawanda am erva baŋemme. A faterar za waŋa, a ba ŋane: Zawiyuze waŋa ma watse kwá emmaga. Ta zanu wada na.

²⁶ Á emtsa Yusufa am Misera wá, yawe-aara dermeke an kelaawa. Ta tsekwanme emtsa-aara am nazase, ta zlavanaahe am nakwati á nákwá am Misera ŋanna.

Labare á higa na a puwetaa MATA

**Kergema á eggye-aha-ɲara ge Yaisu *Almasiihu
(Luka 3:23-38)*

¹ Náwa *kergema á eggye-aha-ɲara ge Yaisu *Almasiihu. ɲane ta yanaa am emnde á *Dawuda. *Dawuda keni wulfe á Ibrahim. ² Ibrahim a yese Isiyaaku, Isiyaaku a yese Yakubu, Yakubu a yese Yahuda antara egdzara a mama-aha-ɲara. ³ Yahuda a yese tara Farais, antara Jara, a yateraa an Tamar. Daaci Farais a yese Haisruna, Haisruna a yese Aram, ⁴ Aram a yese Aminadabu, Aminadabu a yese Nasanu, Nasanu a yese Salmuna, ⁵ Salmuna a yese Bauyais, a yanaa an Rahab. Bauyais a yese Aubaid, a yanaa an Rut, Aubaid a yese Yaisa, ⁶ Yaisa a yese *Dawuda, ba ɲane una gevge slekse na. *Dawuda a yese Suleymanu, a yanaa an mukse na ndza mukse á Uriya na. ⁷ Suleymanu a yese Raubawam, Raubawam a yese Abiya, Abiya a yese Asa, ⁸ Asa a yese Yusafat, Yusafat a yese Yauram, Yauram a yese Ujiya, ⁹ Ujiya a yese Yauwatam, Yauwatam a yese Akas, Akas a yese Haijaikiya, ¹⁰ Haijaikiya a yese Manasa, Manasa a yese Amaus, Amaus a yese Yusiya, ¹¹ Yusiya a yese Yaihukiya antara egdzara a mama-aha-ɲara am sarte na ta kyaa emnde a *Iserayiila á dem *Babila na.

¹² Am iga á una ɲanna maa, Yaikuniya a yese Salatiyail, Salatiyail a yese Jauraubabila, ¹³ Jauraubabila a yese Abihuda, Abihuda a yese Ailiyakim, Ailiyakim a yese Ajaura, ¹⁴ Ajaura a yese Sadauka, Sadauka a yese Akim, Akim a yese Ailihuda, ¹⁵ Ailihuda a yese Ailiyajaaru, Ailiyajaaru a yese Mattan, Mattan a yese Yakubu, ¹⁶ Yakubu a yese Yusufa zhele á Maari na a yaa Yaisu na tá d'ahaná an *Almasiihu.

¹⁷ Daaci kezlakula á jeba-aha ɲanna, a fetuwe áte Ibrahim sem zamane á *Dawuda, á maga jeba kelaawa ju ufafe. Fantau áte *Dawuda sem zamane na ta kyaa emnde a *Iserayiila á dem *Babila, jeba kelaawa ju ufafe. Tsante am zamane ɲanna, sem sarte na ta yaa Yaisu *Almasiihu keni, jeba kelaawa ju ufafe.

*Laukta á ya Yaisu *Almasiihu
(Luka 2:1-7)*

¹⁸ Náwa a sawa estuwa laukta ta yese Yaisu *Almasiihu. Emmeɲara Maari wá, á shebaná ba Yusufa. Ba lauktu á danaada Yusufa á dem mba-aara keni, kertej Maari lyemlye huđe an hákuma á Shedekwe Cufedfe. ¹⁹ Daaci zhele-aara Yusufa maa, ɲane dzayye ervaunđe-aara, wayeteka dekideki ganakini á balaná áza emnde, á kátá yanya á ba an nasherire. ²⁰ Daaci ba ɲane keni átira dzama una ɲanna, a naba jesaarhe ge malika á Yaakadada á katafke-aara am shene, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Yusufa egdza á *Dawuda, a wanƙa lyáwá ge gá mukse á ɲa Maari. Adaba egdze na am huđe-aara na wá, a lyanmá ba Shedekwe Cufedfe an hákuma-aara. ²¹ Á de yá egdzere zhele, ká de faná zhera á Yaisu, adaba á de lya emnde-aara am haypa-aha-aatare.»

²² Bademme á una ɲanna, anƙwa á magava á ba áte una ndza a ndahanaa Yaakadada á kya an we á nabi na kalkale. Adaba a ba ɲane:

²³ «Náwa watse á shá huđe gyaale na zlađe diyaaka zhele na, á de yá egdzere zhele, zhera-aara wá, tá de đahaná an Aimanuwail.» Zhera ɲanna wá, á kátá ba: Dadaamiya aɲkwa antara miya.

²⁴ Daaci tsetsa Yusufa am háre, a magán ba seke una a bannaa malika á Yaakadada na. A naba gá Maari ge mukse-aarire. ²⁵ Amá Yusufa ɲaaka antara Maari đekiděki seke tara zhele an mukse, dem sarte na a yese egdze-aara egdzere zhele na. Daaci Yusufa a fete zhera á egdzere Yaisu.

2

Emnde á ilmu ta se zhara Yaisu á sa am gedí

¹ Am sarte na yareya Yaisu am Baytilama, am kwara á Yahudiya, am zamane á *Hirudus, ta naba semhe ge emnde a ilmu á sem Urusaliima, ta sawa á sa am gedí. ² A ba emnde a ilmu ɲanna: «Áma ɲane slekse á Yahudiya-aha na ta yán ba herzhe na? Adaba naɲeránna terlyakwa-aara á sa am gedí. Adaba una ɲanna ɲa se kezlan ugje.»

³ Ba a cenaa una ɲanna sleksu *Hirudus, ba palle a názu á enndaha keni baaka. Bađemme á emnde a Urusaliima diyarka názena tá ndahaná itare. ⁴ Daaci sleksu *Hirudus a naba jatermaare ge male-aha á *liman-aha, antara malum-aha na tá am larde-aara bađemme, a ndavateruhe elva, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ate una am wakita á Dadaamiya mu, ta baa watse tá yáná áma ɲane *Almasiihu?» ⁵ Ta ɲwanante, a ba itare: «Am Baytilama, am kwará á Yahudiya. Adaba a bá nabi á Dadaamiya áte elva ɲanna:

⁶ «Ekka Baytilama am kwará á Yahudiya wá, gakefka cekwa am ekse-aha na tá am Yahudiya đekiděki. Adaba watse á jesaare am ka slekse yaikke na watse á ɲaná ɲane larde-aaruwa *Iserayiila.» »

⁷ Daaci sleksu *Hirudus a naba đante emnde a ilmu na an nasherire, ta shanuwa itare jirire á sarte na ni a jesaara terlyakwa átekwa na. ⁸ A đelaa ba itare ɲanna zlađe ádaliye slekse á dem Baytilama, a ba ɲane á elvan ge itare: «Dawmbare, de tatayawtátaya egdze ɲanna ba shagera. Máki shakuránsha wá, sawmbare mbefawiyumbeđe labare, iya keni yá de kezlan ugje.»

⁹ Daaci cenarvaacena emnde a ilmu elva na a baternaa slekse, lauktu ta zlala. Am sarte na tá aɲkwa á zlala maa, tá zhára ba terlyakwa na ndza ta zharanaa á sawa am gedí na, aɲkwa á zlala á katafke-aatare. Ba daada terlyakwa ɲanna arge sleđe na ni aɲkwa egdzere átekwa na wá, a naba tsaahé mazla-aara. ¹⁰ Ba ta naa terlyakwa na tsaatse, ta naba higete an ervaunde-aatare bađemme. ¹¹ Daaci ta naba demhe á dem bere, ta de beraa egdzere áɲwaslire, antara Maari emmenjara, daaci ta kezlaa ugje am haha, ta kezlanaa ugje na ge egdze ɲanna. Ta palaa kazlanjara-aatare, ta vante sadake á dindar, antara đagwala á názase, umele keni yawyawe-aara am kudera ge egdze ɲanna. ¹² Am iga á una ɲanna maa, Dadaamiya a naba fatermaa am wuwa ge emnde a ilmu na am shene, ganakini a eptsarka á deza *Hirudus mazla-aara. Daaci ta naba eksetaa baráma-aatare umele, ta naba dá-aatare á dem larde-aatare.

Yusufa á zhagade an egdzere á dem Misera

¹³ Am sarte na daraada emnde a ilmu, a naba tsekwehe ge malika á Yaakadada á deza Yusufa am shene, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Tsetse ba kina an egdzere ira emmenjara, ezzlala á dem Misera dem sarte na

watse yá bakaná ya ganakini sawa á sá. Adaba watse *Hirudus á tataya egdzere ge já shifa-aara.»

¹⁴ Daaci a naba tsetehe ge Yusufa á ba an vayiya ñanna an egdzere, ira emmenjara, a naba zlala an itare á dem Misera. ¹⁵ Ta de njaa am Misera dem sarte á keđa *Hirudus. Una ñanna a magava ba kalkale antara názena ndza a balanaa Yaakadada á kya an we á nabi-aara. Adaba a ba ñane: «Egdza-aaruwa wá, watse yá dahaná á sa am Misera.»

*A ba sleksu *Hirudus a cebarceba egdzar zála*

¹⁶ Am nanna sleksu *Hirudus ganakini emnde a ilmu magarka áte una a katanaa ñane, a naba jehe ge ervaunđe, a ba ñane, a cebarceba egdzar zála bademme am Baytilama, antara am kwára á ekse-aatare bademme. A ba ñane, a cebarceba egdzara na zlađe sharnaaka yawe bubuwa na, antara ba emnde na sharnaasha yawe bubuwa keni bademme. Ba kelaa egdzara na ta yateraa am sarte na ni a jesaara terlyakwa áte una ta se kwaransaa emnde a ilmu na a jaruka an shifa dekideki. ¹⁷ Daaci una a gevaa ba názena ndza a balanaa nabi Yairaimiya werre na. A ba ñane:

¹⁸ «Njaanja hula am Rama, anƙwa kyuwa antara dƙwa á ba an ká kwára. Rashail anƙwa á kyuwa egdzara-aara, wayaaka tá ekhyaná ervaunđe dekideki, adaba ta baaka egdzara-aara an shifa.»

Eptsan egdzere á sa am Misera

¹⁹ Am sarte na emtsamtsa sleksu *Hirudus, a naba tsekwe ge malika á Yaakadada á de katafke á Yusufa am Misera am shene. ²⁰ A ba ñane á elvan ge ñane: «Ettsetse, eptseptsan egdzere antara emmenjara á dem *Iserayiila. Adaba emnde na ndza tá kátá shifa á egdzere na tá baaka an shifa mazla-aara.» ²¹ Daaci a naba tsetehe ge Yusufa antara egdzere ira emmenjara, ta naba sá-aatare á sem *Iserayiila. ²² Amá cenáncena Yusufa ganakini Arkilawus egdza á sleksu *Hirudus demda am sleksire á eddenjara, ge kwára larde á Yahudiya, jaaja lyawa ge de njá am larde ñanna mazla-aara. Am jaaja lyawa ñanna, Dadaamiya a naba kwaranse názena á maganá ñane am shene. ²³ Daaci a maganaa á ba áte una ñanna lauktu a de nja am Nasarátu am kwára á Galili na. Una ñanna, gevge á ba áte una ta ndahanaa nabi-aha werre. A ba itare: «Watse tá dahaná an ura Nasarátu.»

3

Waazu á Yuhanna slemaga baptisma (Mark. 1:1-8; Luka 3:1-18; Yuh. 1:19-28)

¹ Shekwaashekwa duniya maa, a naba jesaarehe ge Yuhanna slemaga baptisma, a fantau ge bálá waazu am kaamba a Yahudiya. ² A ba ñane am waazu-aara: «Magaumága tuba, adaba herzhapteherzhe sarte na ni emnde tá njá am *kwára á Dadaamiya.»

³ Yuhanna ñanna wá, nabi Aisaya ndza a enndahá elva-aara, a ba ñane: «Anƙwa ura á bala elva am kaamba, a ba edda-aara: Tsatsawanaatsatse unjule ge Yaakadada, tsawanaatse baráma-aara, a gevge ba ndedde.»

⁴ Am sarte ñanna wá, Yuhanna ndza a tsekwa nanjyuwe na ta hanaa an úgje á ezlegwame, ndza á nguđa ba gwagwa. Náza za-aara keni maa, á za ba iwe, antara nama. ⁵ Daaci emnde a Urusaliima, antara emnde na tá am kwára á Yahudiya bademme, antara emnde a ekse-aha na ta herherzhe

an guwa á Urdun na baɗemme ta sesehe, ta sezeɗara. ⁶ Emnde ɗanna ta naba sanse haypa-aha-aatare, ta magaa tuba. Daaci Yuhanna keni a naba baraterve am guwa á Urdun.

⁷ Am nanna Yuhanna ganakini tá aɗkwa á sawa *Farisa-aha, antara *Saduki-aha ásezeɗara kwakya, tá se ndavanu baptisma, a ba ɗane á elvan ge itare: «Egdzara á kelaade-aha na, a bakurnaa ware ganakini magaumága tuba, watse kwá de enzlesenɗle am názena á de magaterná Dadaamiya ge emnde na tá aɗkwa am ervaunɗe-aara na? ⁸ Magaumága kure názena ni tá diyeddiye átekwa ganakini kure wá, yakuránya mága á kure werre, magakurnaamaga tuba. ⁹ Bawánka mazla-aara am ire á kure ganakini miya wá, ma egdzara á Ibrahimia miyenne, ázara lámbe á miya. Yá bakurá ba jirire: Ba nákwá-aha na náwa ɗane na keni, Dadaamiya an hákuma á gaterve egdzara á Ibrahimia. ¹⁰ Ba kina keni á ba an tsatsa zlaugba ge ɗatsa náfá-aha na ni tá yeka egdzere na. Daaci baɗemme á náfá na ni á yeka egdzere emtake na wá, tá icese antara uksuwe-aara baɗemme, tá ephshupshe an kárá. ¹¹ Yá aɗkwa bakurá ba jirire: iya wá, yá aɗkwa á magakurá baptisma an yawe wá, ba ge mara tuba á kure, ganakini magakuraamaga tuba. Amá aɗkwa ura á sawa am iga-aaruwa, ba kina keni aɗkwa á ba am dagave á kure wá, ɗane watse á magakurá baptisma an Sheɗekwe Cufedɗe, antara an kárá. Edda-aara ɗanna wá, an hákuma ba ɗane arge iya, ba ge slesadanse kimake am sera keni hyanefka ya ɗekidɗeki. ¹² ɗane wá, aɗkwa á sawa an kazlaɗa a fáhá duksa-aara am erva, á se fahese hiya-aara am hyaihye. Daaci watse á puweme hiya am kuvere-aara, amá hyaihye wá, watse á fante kárá na á emtseka ɗekidɗeki na.»

*Baptisma á Yaisu *Almasiihu* (Mark. 1:9-11; Luka 3:21-22)

¹³ Daaci am sarte ɗanna maa, a naba tsetehe ge Yaisu á sa am Galili, a seza Yuhanna áte we á guwa á Urdun, a se ndavanu baptisma ge Yuhanna. ¹⁴ Amá á kátá maɗka Yuhanna. A ba ɗane á elvan ge ɗane: «Iya maa, yá kátá ká maginá ka baptisma ni, ká se ndawiwa ka baptisma ge iya?» ¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Eksaareksa ka á ba an higa. Adaba baráma-aara ba estuwa, lauktu mi maganaamaga názena á kataná Dadaamiya.»

Daaci a naba eksaarhe ge Yuhanna, ¹⁶ a maganaa baptisma. Sessa Yaisu am yawe wá, a naba werthehe ge samaya wá, Yaisu á zhara ba aɗkwa á tsekwa Sheɗekwe á Dadaamiya á setarge ɗane ba seke takala, a se tsekwa áte ɗane. ¹⁷ Cekwaangudí wá, tá cená kwárá á sa am samaya, a ba ɗane: «Ba ɗane una Egdza-aaruwa, wayanwaya jipu, baɗemme á higa-aaruwa á ba áte ɗane.»

4

Náwa a badanaa estuwa Shaitaine Yaisu (Mark. 1:12-13; Luka 4:1-13)

¹ Am iga á una ɗanna maa, Sheɗekwe á Dadaamiya a naba daa Yaisu á dem kaamba ganakini á de badaná Shaitaine. ² Yaisu a de magaa háre kul ufaɗe am ndera áhuwa, yayi vaciyeka zawka duksa. Am iga á una ɗanna maa, a naba ɗanaahe ge waya mazla-aara. ³ Daaci a duhe ge slekedá emnde ádezeɗara, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, bateránba ge nákwá-aha na a nyarefnye ɗafa ká ezza.»

⁴ A nwanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: “Ura á njá an shifa adaba dfafeka palle, amá á fanemá elva-aha na a ndahesaa Dadaamiya bademme na shifa am wuwa.” »

⁵ Shaitaine a naba zlala antara nane á dem huđe á berni cufedfde, ta de daltaa antara nane áte ire á *mashidi yaikke, ⁶ a ba nane á elvan ge nane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, naba mbedanaambeda ire á nja á dem áhá. Adaba ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: “Dadaamiya á de puwa malika-aha-aara, tá de cuwáká á ba am erva, ganakini ká janvaarka ma ba ge sera á nja keni áte nákwá.” » ⁷ Una keni a naba nwanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Ankwa an puwa zlađe adaliye am wakita á Dadaamiya, a ba nane: “Badeka Yaakadada, Dadaamiya á nja dfekideki.” »

⁸ Shaitaine a dánhe zlađe adaliye á dete ire á wa umele ankwa, wa nanna sladfe jipu, a maranaa yaikkire na ankwa am huđe á duniya na bademme, antara ngahire-aara bademme á sáhuwa. ⁹ Daaci a ba nane á elvan ge Yaisu: «Máki kezlakiyaakezla ugje, ká njala ázerwa wá, yá vakteva duksa-aha nanna ka nanaa ka na bademme.» ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Ekka wá, ka Shaitaine ezslálá áhuna. Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: “Sey ká kezlan ugje ba ge Yaakadada, Dadaamiya á nja palle, ká njala á ba ázenjara palle.” » ¹¹ Mazla-aara a yanhe ge Shaitaine áte una nanna. Am sarte nanna maa, ta semhe ge malika-aha á Dadaamiya, ta se maganaa slera.

*Zunɣwire á slera á Yaisu am kwára á Galili
(Mark. 1:14-15; Luka 4:14-15)*

¹² Cenancena Yaisu ganakini ngudarenɣuda Yuhanna am dangay maa, a naba tsetehe áhuwa, a dem Galili. ¹³ Njaaka nane am Nasarátu na mazla-aara, kwaye a de nja am Kafarnahum. Ekse nanna áte we á guwa á Galili nanna. Kafarnahum nanna wá, áte nákwá á kwára á Jabulaun antara kwára á Naiftalim. ¹⁴ An una nanna wá, gevge elva na ndza a ndahanaa nabi Aisaya werre na. Adaba a ba nane:

¹⁵ «Am kwára á tara Jabulaun antara Naiftalim, antara ekse-aha na tá am ndanɣire á háye á Galili na bademme, an ekse-aha na tá á katafke á Urdun, ira am Galili á emnde na garevka Yahudiya-aha na,

¹⁶ bademme á emnde na ní tá am tabedammire na, tá de nanna parakkire yaikke. Emnde nanna tá njá am sleđe tabedemme jipu, shifa-aatare ba paihyhye na, watse á shateraasha parakkire yaikke.»

¹⁷ A fantau á ba am sarte nanna Yaisu ge bálá waazu. A ba nane á elvan ge emnde: «Magaumága tuba. Adaba samsa sarte á njá am *kwára á Dadaamiya.»

*Pukura-aha á Yaisu zunɣwe ta ufađe
(Mark. 1:16-20; Luka 5:1-11)*

¹⁸ Daaci Yaisu a dfaba we á guwa á Galili wá, a naa egdzar mama buwa, tara Simaun, nane una tá dfahaná an Piyer, tá an egdza emmenjara Andarawus. Tá ankwa á puwa narre-aatare á dem yawe, adaba itare ta emnde a slawa kelfe. ¹⁹ Daaci a naba daterdfáhá Yaisu: «Sawmbare dfabawidába, yá gakturvege emnde a jaha emnde á sem sera-aaruwa, ba seke má tá jahava kelfe-aha á dem narre á kure,» a ba nane á elvan ge

itare. ²⁰ Ba watsawatse ta naba puwanve narre-aatare á ba áhuwa, ta d'aba Yaisu.

²¹ Ta zlalete ba cekwaan'gudí á de katafke wá, Yaisu a naa egdzar mama umele ádaliye ta buwa, egdzara á Jaibaidaiyus, tara Yakuba, tá an egdza emmenjara Yuhanna. Antara ba eddetare keni an'kwa ázetare, tá am paare á yawe, tá an'kwa á tsatsa narre-aatare. Daaci a naba d'aterd'áhá Yaisu itare keni. ²² Ba watsawatse, itare keni ta naba yaa paare, antara eddetare áhuwa, itare, ta d'aba Yaisu.

Yaisu an'kwa á magaterá waazu ge emnde,

á mbatermbe am lapikere keni

(Luka 6:17-19)

²³ Daaci Yaisu a jem d'aba am kwara á Galili bademme, a magateraa waazu ge Yahudiya-aha am mashidi-aha-aatare. Waazu nanna wá, waazu á labare á higa, ganakini emnde tá njá á ba am *kwárá á Dadaamiya mazla-aara. Emnde na ta lapika-aha, antara nguryekwe-aha, a mbateraahe bademme. ²⁴ Daaci ta hyanme labare-aara am slede bademme am larde á Siriya. Bademme á emnde na ni an'kwa á magaterá palasa lapikere gergere, ta sateraa áseza Yaisu. Emnde na á wáterá tauraurau, emnde na tá an shaitaine, antara emnde a nguryekwe, bademme á emnde na ni ta lapika-aha na, a mbateraahe. ²⁵ Kwakya nalga na a d'aba Yaisu. Emnde na ta sawa á sá am Galili, emnde umele ta sawa á sá am ekse na tá d'ahaná an ekse kelaawa na, antara emnde na ta sawa á sá am Urusaliima antara Yahudiya bademme, ira emnde a ekse-aha na tá á katafke á Urdun na bademme ta d'aba Yaisu.

5

Waazu áte ire á wa

(Luka 6:20-23)

¹ Yaisu nanna nalga á emnde nanna maa, a d'alete áte wa, a de njehe. Ta d'abem ge pukura-aha, ta duhe ádezejara. ² Daaci a fantau ge tsakateraa elva áhuwa, a ba nane á elvan ge itare:

Higa jirire

(Luka 6:20-23)

- ³ «Higa yaikke ge emnde na ni diyardiya ba itare keni am ire-aatare ganakini hyarepka ba názara keni áza Dadaamiya. Adaba tá de njá antara Dadaamiya am yaikkire-aara.
- ⁴ Higa yaikke ge emnde na tá an yawe á kyuwa am ice kina, adaba watse Dadaamiya á de halaterse yawe á kyuwa am ice.
- ⁵ Higa yaikke ge emnde na tá an'kwa á maga kemaarire, adaba tá de shá slede na a ba Dadaamiya watse á vaterteva na.
- ⁶ Higa yaikke ge emnde na tá an wedera á mága jirire á Dadaamiya jipu, adaba Dadaamiya á vaterteva ge itare keni názana á kataná ervaun'ge-aatare.
- ⁷ Higa yaikke ge emnde a mága zezarizire, adaba Dadaamiya á de zatervaareze ge itare keni.
- ⁸ Higa yaikke ge emnde na an b'ará ervaun'ge-aatare, adaba watse tá nanna Dadaamiya á ba an ice-aatare.
- ⁹ Higa yaikke ge emnde na ni tá melaterá itare emnde a d'ágala, adaba tá de dahaterá an egdzara á Dadaamiya.

- ¹⁰ Higa yaikke ge emnde a shá zladá adaba ta magaa názena á kataná Dadaamiya, adaba watse tá de njá antara Dadaamiya am yaikkire-aara.
- ¹¹ Higa yaikke ge kure má tá ankwá á zlazlakurzlázle emnde, má tá fákurá áte ngudiyire, tá ankwá á tsaka elva a mándzawe áte kure adaba kwa emnde-aaruwa.
- ¹² Máki tá ankwá á magakurte una-aha nanna wá, higa yaikke ge kure, jákurja gedá. Adaba ladá á kure kwakya jipu am samaya. Nabi-aha werre keni ndza ta magaterán ba estuwa.»

*Ekkure kwa ba seke elleña, antara parakkire
(Mark. 9:50; Luka 14:34-35)*

¹³ «Ba názena ni á magaterná elleña ge emnde am duniya na wá, ba kure una kwa elleña ge duniya. Amá máki elleña nanna baaka d'anj'anjire-aara mazla-aara mu, tá maganá uwe, ganakini á gevge d'anj'danje zlabé adaliye? Baaka pute dekideki. Máki estuwa, baaka nampire-aara, sey ba tá eppuwa á degashe, tá payaná emnde an sera.

¹⁴ «Zlabé adaliye, ba kure una kwa parakkire ge duniya, kwa ba seke berni na ni áte ire á gávaye, ma á sawa áme keni tá zhará ba nane na. ¹⁵ Zlabé adaliye, kwa ba seke kára á fanus. Máki mbarantembe kára á fanus wá, tá uymbarka tasa, sey tá zleñelaná áte tate-aara, ganakini á maraterá parakkire ge emnde na tá am huđe á bere nanna bademme. ¹⁶ Ba duksa palle ge kure keni. Kwa parakkire á duniya. Marawateránmára parakkire á kure ge emnde bademme. A naránna emnde shagerire na kwá maganá kure, lauktu tá de gálá Eddekure Dadaamiya am samaya.»

*Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte *tawraitá*

¹⁷ «Bawánka am ire á kure, ganakini ya se mbedaa shairiya-aha á Dadaamiya na a sanaa Muusa na, bi ya se mbedaa elva-aha na ta kwaratersaa nabi-aha werre ge emnde. Amá ya se palateraa ba jirire á duksa-aha nanna ge emnde, ya se ganvege. ¹⁸ Yá ndaakur ba jirire: Baaka duksa na á shekwaashekwa seke tara samaya antara haha. Amá tá zlauzle itare; ba egdza elva cekwaangudí keni á eblyantaaveka ge názu am *tawraitá, sey má gevge bademme. ¹⁹ Yá bakurná adaba una nanna: Ma ware una a epsawaa ba egdza duksa am shairiya-aha á Dadaamiya, bi a kwaraterse epsawa shairiya á Dadaamiya ge emnde, á de gevá kataliya ba nane am *kwára á Dadaamiya. Amá edda una ni ankwá á fansaarfe ge shairiya-aha á Dadaamiya, ámbera á kwaraterse ge emnde geni a faransaarefe keni na wá, watse male ba nane am *kwára á Dadaamiya. ²⁰ Yá bakurá ba jirire: Kwá demka am zlaná á Dadaamiya dekideki, máki jakurateruka ge malum-aha, antara *Farisa-aha an mága názena á kataná Dadaamiya.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a ica ervaunđe

²¹ «Kwa cenan vateneka ganakini a ba Dadaamiya á elvan ge eggye-aha: “Jauka shifa. Ma a janaa ware shifa keni á de ñezleka am shairiya.” ²² Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Ma a nanaa ware egdza emmenjara am ervaunđe keni, á dem shairiya. Ma a bannaa ware ge egdza emmenjara “Baaka enkale á ña”, edda-aara á dem shairiya yaikke. Ma a bannaa ware ge ura “Ká an shaitaine”, edda-aara á dem kára á jahanama. ²³ Adaba una

ɲanna, máki ka sanaa sadake á ɲa ge Dadaamiya, amá á ba á katafke á Dadaamiya ɲanna wá, ka naba yehete ganakini anƙwa duksa ka maganta ka ge egdza emmeɲa wá, ²⁴ naba yanya sadake á ɲa ɲanna á ba áhuwa, de melawemela emtsaafɛ antara egdza emmeɲa, lauktu ká se vante sadake á ɲa ge Dadaamiya.

²⁵ «Máki anƙwa sledágala á ɲa watse á dáká á dem shairiya wá, edduwa ba watsewatse ádeɲɲara, de melawemele arge una ni á de fakem am erva ge narkali-aha. Narkali-aha, itare tá de fakem am erva ge sawji-aha, sawji-aha tá dáka á ba á dem danɲay. ²⁶ Yá baká ba jirire: Watse baaka segashe á ɲa áhuwa ɔfekidɛkí, ma a juwa ba shishi-aara keni, sey má pelaksepele baɔfemme.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a gwardzire

²⁷ «Kwa cenán vateneka, ganakini a ba wakita á Dadaamiya: “Maɲka gwardzire.” ²⁸ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Ma ware una a zharaa mukse, wayetewáyá am ervaunɔɔde-aara, maganaamaga gwardzire an mukse ɲanna am ervaunɔɔde-aara. ²⁹ Daaci má anƙwa á mbedáká á dem haypa ice á naɔfafa á ɲa wá, naba sansese ice ɲanna, eblyanveblye yiyyiye an ka. Ambáne ká keɔfá ba duksa palle áte vuwa á ɲa, arge una ni iricaɲa baɔfemme ká dem kárá á jahanáma na. ³⁰ Zlaɔe áɔaliye, má anƙwa á mbedáká á dem haypa erva a naɔfafa á ɲa wá, naba icaica erva ɲanna, eblyanveblye yiyyiye an ka. Ambáne ká keɔfá ba ubiya palle áte ka, arge una ni iricaɲa baɔfemme ká dem kárá á jahanáma na.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a ica nika

(Mat. 19:8-9; Mark. 10:11-12; Luka 16:18)

³¹ «Anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya ganakini má zhele á ica nika an mukse-aara wá, sey á vante nalmesheri á ica nika ɲanna am erva ge mukse, ganakini a belanaa ba ɲane. ³² Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Ma ware una a belaa mukse-aara, wallá a eksevaa am gwardzireka, uweka, máki mukse na de gaaga zhele umele wa, a eblyanmaa ba ɲane am gwardzire. Ma a ganaa ware mukse na a segashe am mbá á zhele keni, a magaa ba gwardzire.»

Názu á kwaratersá Yaisu ge emnde áte elva a za waɔa

³³ «Kwa cenán vateneka ganakini a ba Dadaamiya á elvan ge eggye-aha: “Zawka waɔa á fida, zawza ba waɔa á jirire á katafke á Dadaamiya.” ³⁴ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Zawka waɔa ɔfekidɛkí ma an uwe keni. Ma an samaya keni zawka waɔa. Aɔaba una ɲanna tate á njá á Dadaamiya an sleksire-aara. ³⁵ Ma an haha keni zawka waɔa. Aɔaba haha tate á puwa sera á Dadaamiya. Ma an Urusaliima keni zawka waɔa. Aɔaba anƙwa Slekse yaikke am berni ɲanna. ³⁶ Ma á ba an ire á kure keni zawka waɔa ɔfekidɛkí. Aɔaba kure, ba úgje á ire á kure palle keni kwá taa maganaaka, ma kuliya, ma úgje danɲwe keni. ³⁷ Elva á kure ge kure wá, a tsatse á ba áte duksa palle. Ma “a’aa” keni, ba a’aa. Máki “ane” á bá kure keni, ba ane. Máki jauje am una ɲanna wá, ba slera á Shaitaine.»

Elva a eptsanna haypa ge ura

(Luka 6:29-30)

³⁸ «Zlaɔe áɔaliye, kwa cenán vateneka ganakini a ba wakita á Dadaamiya: “Ma a kyannaa ware ice ge ura, ɲane keni tá kyanaakya ba ice ɲanna; ma slare keni, tá mbaɔaava á ba an slare ɲanna.” ³⁹ Amá iya wá,

yá bakurá ba jirire: eptsawannaaka mandzawire ge ura. Má edda-aara a tefáku babárva am ekte a hyema á nadafa wá, naba eptsananteptsá náza á názlaḡa keni. ⁴⁰ Ma a ndavakuwaa ware d'anciki á ḡa ge dáká á dem shairiya keni, naba yanánya, a lyevaalya antara ba zane keni. ⁴¹ Ma a fakaara ware sepa gwatama an ndzeḡa ba kilaumaiter palle keni, naba danánda ma kilaumaiter buwa keni. ⁴² Má ura a ndavaku duksa wá, naba vanteva. Edda una a de ndava gema keni yanveka.»

Wayauwáyá an kelaade-aha á kure
(Luka 6:27-28, 32-36)

⁴³ «Zlabe ádaliye, kwa cenán vateneka ganakini a ba wakita á Dadaamiya: “Ewwaya an sleriya á ḡa, amá edda una ni ḡane kelaade á ḡa wá, ka keni yanaaya.” ⁴⁴ Amá iya wá, yá bakurá ba jirire: Wayauwáyá an kelaade-aha á kure, magaumága maduwa arge emnde na ni tá fá zlaḡa áte kure ba dey na. ⁴⁵ Magaumága una ḡanna, lauktu kwá geva egdzara á Eddekure na am samaya na á ba an jirire. Adaba ḡane wá, aḡkwa á maraterá vaciya-aara ge emnde a mága kemaarire, antara emnde a mága mandzawire baḡemme; á hyaterá yawe ge emnde na an bara erwaḡḡe-aatare, antara ge emnde na danḡwa huḡe-aatare baḡemme. ⁴⁶ Máki kwá wáyá ba emnde na ni itare keni wayarakurwáyá wá, ḡaaka laḡa á kure áza Dadaamiya. Adaba ba emnde á ḡezla keni tá aḡkwa á magán ba estuwa. ⁴⁷ Zlabe ádaliye, má kwá gater use ba ge egdzar mama-aha á kure, kwá jaterwa an uwe kena ge emnde umele? Adaba ba emnde na dábarka Dadaamiya keni, tá aḡkwa á magán ba estuwa. ⁴⁸ Adaba una ḡanna, a eksakuraareka enjkale d'ekideki, gawevege ba seke Eddekure na am samaya na.»

6

Elva á melateru ge talaga-aha

¹ «Máki kwá kátá mága duksa adaba Dadaamiya wá, magauka áte ice á emnde ganakini a naranna. Máki kwá kátá zleba á emnde wá, nube á kure ba una ḡanna, kwá shánka laḡa áza Eddekure na am samaya na mazla-aara. ² Daaci máki ká kátá melanu ge talaga wá, baleka an fála. Amaana: maḡka áte ice á emnde geni a naranna. Magauka jeba á duksa na ndza ta maganaa fida-aha na am mashidi, antara áte we á layye-aha, ganakini a galaratergála emnde na. Yá bakurá ba jirire: Jeba á emnde ḡanna, laḡa-aatare ba una ḡanna, ḡaaka umele. ³ Amá ekka wá, máki ká kátá vante sadake á ḡa ge ura wá, emmága an nasherire. Ba názlaḡa á ḡa keni a diseka názena á maganá nadafa á ḡa. ⁴ Emmága maggwire á ḡa á ba an nasherire. Eddeḡa Dadaamiya wá, ḡaaka názu á nanka ḡane. Daaci á de vakteva ba ḡane laḡa-aara.»

Nazu á kwaratersá Yaisu ge emnde

áte elva a mága maduwa
(Luka 11:2-4)

⁵ Má kwá aḡkwa maga maduwa wá, gawufka seke emnde a fida. Itare wá, wayarwaya maga maduwa am tate a tse am mashidi ira áte we á layye-aha, geni a naraterna emnde. Yá bakurá ba jirire: laḡa-aatare ba una ḡanna ge jeba emnde ḡanna. ⁶ Amá ekka wá, má ká kátá mága maduwa wá, demde am bere á ḡa, heḡanuheḡe ge we á bere á ḡa; daaci enḡala

Eddenja na njane anjwa am tata nasherire á ña ñanna. Eddenja na njane anjwa á zhara názena ka maganaa an nasherire na, a de vakteva lafa-aara. ⁷ Má kwá anjwa maga maduwa wá, kwakyawanveka elva-aha ba dey seke una tá maganá emnde na ñabarka Dadaamiya. Itare tá kurken má tá tsaka elva-aha kwakya wá, watse Dadaamiya á cenatervarcene. ⁸ Kumauka garava-aatare ñekidíeki, afaaba Eddekure Dadaamiya njane diyaadiya wedera á kure ba lauktu kwá de ndavana ázenara keni. ⁹ Daaci náwa kwá maga maduwa á kure estuwa:

Eddenjere am samaya, ekka wá, ka cufedíde. Emmága dalila á ña ganakini emnde bademme a farfa zherwe áte ka.

¹⁰ Sawa an sleksire á ña. A gevge namaari á ña am duniya keni, ba seke una am samaya na.

¹¹ Vanjerteva náza za a hyanjerhye vatena.

¹² Yanjeraarye haypa-aha á ñere, ba seke una ñere keni ña yateraare ge emnde a haypa an ñere.

¹³ Danjeremka am bada á Shaitaine, fertaneraaferta átuge haypa. ((Adaba ekka, sleksire á ña anjwa. Ká an hakuma, ká an ñemñemire dem ba ge ñekidíeki. *Aamin.))

¹⁴ «Afaaba má kure kwá anjwa yateraare haypa-aatare ge emnde a haypa an kure wá, Eddekure na am samaya na keni á yakuraarye ge kure keni. ¹⁵ Amá má kwá yateraareka ge emnde wá, Eddekure na am samaya na keni, á yakuraareka ge kure keni.»

Elva a tsufa ndera

¹⁶ «Má kwá anjwa tsufa ndera wá, eptsawanteka njá á kure ba seke kwá am zladfa, seke una tá maganá emnde a fida na tá kwashante feka-aatare, geni a naranna emnde ganakini tá am nderire na. Yá anjwa bakurá ba jirire: jeba á emnde ñanna lafa-aatare ba una ñanna. ¹⁷ Amá ekka wá, má ká am ndera wá, baraabare ica á ña ba tsefanje, tsatsanaatsatse ba shagera úgje am ire á ña, ¹⁸ lauktu tá de diseka emnde geni ká am nderire. Sey ba Eddenja na ma am tate a nasherire keni njane anjwa na palle una diyaadiya. Daaci Eddenja na njane anjwa a nanna názu ká maganá ka an nasherire na, á de vakteva lafa-aara.»

Berbire na am samaya

(Luka 12:33-34)

¹⁹ «Jahauka nalmane á kure á ba am duniya na, afaaba á naba badzanvebadze weshege-aha antara viya. Neyle-aha keni tá kyaba bere-aha a emnde, tá ila kazlaja am hufo-aara. ²⁰ Ekkure wá, jahaujaha nalmane á kure á ba am samaya, ma weshege-aha, ma viya, ma neyle-aha keni, faaka názu á de badzená áhuwa. ²¹ Afaaba am tate na ni átekwa nalmane á ña wá, ire á ña keni á ba am tate ñanna.»

Parakkire na áte vuwa

(Luka 11:32-36)

²² «Ice wá, njane ba seke kára á fanus ge vuwa. Má lapiya ice á ña wá, bademme á vuwa á ña ba parakke. ²³ Amá má shagerka ice á ña wá, vuwa á ña bademme á ba am tabedammire. Daaci má parakkire na am ka na gevge danjwe wá, á tsaame tabedammire na ká tse am hufo-aara!»

Slera á Dadaamiya bi slera á nalmane

(Luka 16:13; 12:22-31)

²⁴ «Baaka ura á dzegwándzegwa magaterá slera ge zanwe-aha buwa átirpalle. Ba bi á de wayete ba palle, á maganá slera shagera, á de yá palle, á manka slera-aara. Kwá dzegwánka magaterá átirpalle tara slera á Dadaamiya antara tataya nalmane.»

Dzamauka ire an kazlaŋa á duniya
(Luka 12:22-31)

²⁵ «Yá bakurná aɗaba una ŋanna, geni dzamauka ire an duksa na kwá de zaná kure, bi duksa na kwá de shaná kure, bi názena kwá de tsekwaná áte vuwa á kure. Yaikke ba shifa ka arge náza zuze emtu? Yaikke ba vuwa ka arge zane emtu? ²⁶ Zharauzhára á ba áte yiye-aha á samaya, tá ja duksa ka, tá icananá á dem mba ka, tá halaná á dem kuvere ka, amá Eddekure na am samaya na á gelatergela. Kwá jateruka ba kwakya ge yiye-aha emtu? ²⁷ Ware am kure una á dzegwandzegwa slaɗva shifa-aara ba cekwaanɗuɗi keni an dzama ire na á maganá ŋane? ²⁸ Ay labara kwá dzama ire á zane ge tsekwana áte vuwa á kure? Zharauzhára áte ugbene-aha am kaamba, tá maga slera ka, tá há zane ka, uwe ka, ²⁹ amá yá ndaakur ba jirire ba Suleymanu an kwakyire á nalmane-aara keni, ndza tsekwareka am zane na ní zariya ba seke zariyire á palle á ugbene-aha ŋanna keni. ³⁰ Má másá na aŋkwa vatená, makuralla kertenj faraterufe ge kára maa, Dadaamiya á tsekwateremtsekwa am ugbene-aha zariya, sakwa kure emtu, máki cekwire á fetarfire ka?

³¹ «Aɗaba una maa, dzamauka ire ɗekideki geni watse njá de za uwe? Bi njá de sha uwe? Bi njá de tsekwa uwe? ³² Sey ba emnde na ɗabarka Dadaamiya na una tá njá á ba dzama kazlaŋa ŋanna. Ekkure wá, diyaadiya Eddekure na am samaya na ganakini kwá an wedera á duksa-aha ŋanna keni. ³³ Zunɗwe wá, tatayautataya kure ba njá am kwara á Dadaamiya, antara mága jirire-aara, daaci Dadaamiya á de vakurteva duksa-aha umele keni. ³⁴ Dzamauka ire áte duksa á makuralla. Ŋane keni á de sakurá ba dzama ire-aara tsekemme. Aɗaba ba kelaa hare á bere á ba an dzama ire-aara.»

7

Habazauka sera á emnde
(Luka 6:37-38, 41-43)

¹ «Habazauka sera á emnde, kure keni, á de zakurvaarze Dadaamiya am shairiya. ² Aɗaba ba shairiya na kwá maganá á dete emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurá á ba áte una ŋanna. Baɗemme á názena kwá magaterná kure ge emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurná á ba áte una ŋanna ge kure keni. ³ Labara ŋane ge ekka ká zhára esseɓa na am ice á egdza emmeŋa, amá ká tapanaaka slalɓe slaɗɗe na am ice á ŋa ge ekka? ⁴ Ká dzegwaná estara banán ge egdza emmeŋa: “Sansa yá sakanseese esseɓa am ice”, amá ekka ká an slalɓe slaɗɗe am ice á ŋa? ⁵ Egdza á fida na, sansese emtsaade slalɓe slaɗɗe na am ice á ŋa na, ká nanna ice á ŋa parakke, lauktu ká de sananse esseɓa am ice ge egdza emmeŋa.

⁶ «Vawaterteka duksa cuɗeɗɗe ge kere-aha, kuvaukuva geni a ept-sarakuraareka, a ceɓarakuraaka; velyawanveka náza hyema á kure á katafke á nabezhe-aha geni a payeraaka an sera.»

Ndavaundáva, tatayautataya, d'audaha á dem mba
(Luka 11:9-10)

⁷ «Naba ndavaundáva tá de vakurteva; tatayautataya, kwá de shansha; d'audaha emnde a há tá se werakurantewera wakyiya. ⁸ Adaba ma a ndavanaa ware keni, sey á shansha. Ma a tatayanaa ware keni, sey á shansha. Ma a janaa ware wakyiya keni, tá weranantewere. ⁹ Ankwa ura am kure, má egdza-aara á ndavanu d'afa, nane á vante nákwá emtu? ¹⁰ Bi má a ndavanu kelfe, nane á vanta zahe? ¹¹ Kwa mandzawe-aha tsa, amá diyakurdiya vaterete duksa shagera ge egdzara á kure. Sakwa Eddekure na am samaya na emtu? Nane á jauje ge emnde bademme an vante duksa shagera ge emnde na tá ndavaná ázejara.»

¹² «Názu kwá kataná kure áza emnde bademme, kure keni magawateránmaga ba estuwa ge emnde. Adaba una nanna jirire á názena a belateraare *tawraitá á Muusa ge emnde, ira názena am wakita á nabi-aha.»

Wakyiya becce
(Luka 13:24)

¹³ «Dawemde á kya wakyiya becce. Adaba wakyiya na gatatte antara baráma yaikke wá, á da ura á dem kedá, aley emnde kwakya tá d'aba ba una nanna. ¹⁴ Amá á kya wakyiya becce, antara unjule shairre wá, á dá ura á dem tate á shifa, emnde na tá d'aba una nanna ta cekwa.»

Nafa wá, tá diyeddiye á ba áte egdza-aara
(Luka 6:43-44; 13:25-27)

¹⁵ «Tsufautsufa ire á kure áza nabi-aha fida. Má tá sawa á sezekure, tá ganve ire-aatare ba seke kyawe-aha, amá am huđe-aatare wá, ta ba seke indale-aha na mandzawe-aha na. ¹⁶ Kwá de diyatersediye áte názena á de maraná slera-aatare. Tá n'azlevaaka egdzara á nderza áte dake, bi egdzara á gwayafa áte zaza. ¹⁷ Nafa na shagera na, á yá egdzere emtake, nafa na shagerka na, á yá egdzere keni emtan'ka. ¹⁸ Nafa shagera á taa yeka egdzere emtan'ka; nafa na shagerka keni á taa yeka egdzere emtake. ¹⁹ Bademme á nafa na á yeka egdzere emtake na, a icarsice, a epsharapsha an kára. ²⁰ Una keni ba duksa palle: Kwá de diyatersediye nabi-aha fida nanna áte slera-aatare.»

Diyanakurka ya d'ekideki
(Luka 13:25-27)

²¹ «Diyaweddiye una ba shagera: Bademme á emnde na tá biya: Yaakadada, Yaakadada na ka una watse tá shá dem zlan'na am samaya. Sey edda una á maga názena á kataná Edderwa na ankwa am samaya na. ²² Vacite nanna, emnde kwakya tá de biya: Yaakadada, Yaakadada, n'ere keni ndza n'na magaa slera á nabi'yire an zhera á n'na; ndza n'na n'ngyanse jini-aha am ura an zhera á n'na; ndza n'na magaa najipu-aha gergere an zhera á n'na. ²³ Daaci ge emnde nanna watse yá baterá: Ndza diyanakurka ya d'ekideki. Gawiyapteka zlalauzlálá, kure kwa emnde a maga haypa.»

Bere-aha gergere buwa
(Luka 6:46-49)

²⁴ «Daaci ma a cenanaa ware elva-aaruwa nanna, a maganaahe áte una nanna, nane á garava an zhele slen'kale, a nderaa bere-aara, a yese haha, á de faná ekte áte palaha. ²⁵ A hyehe ge yawe yaikke, a sawhe ge yawe á

kela, a se eblyetaa áte bere ñanna, effeya keni á vata á ba an ndzedá, aley bere ñanna mbedáaka, adaba ta nderanaa áte palaha. ²⁶ Amá ma ware una a cenvaahe elva-aaruwa ñanna, maganaaka áte una ñanna maa, ñane á gáráva an zhele uce, a naba nderaa bere-aara áte shiili. ²⁷ A hyehe ge yawe yaikke, a sawhe ge yawe á kela, a se eblyetaa áte bere ñanna, effeya keni á vata á ba an ndzedá, daaci a mbedánaahe reppe.»

Hákuma á Yaisu ge kwaranse duksa ge ura

²⁸ Am sarte na Yaisu zlauzle am ndaha elva-aha ñanna, bademme á zlamaha tá maga ba najipu-aara, ²⁹ adaba kwaraterseka seke náza á malum-aha á *tawraitá, ñane a kwaraterse á ba an hákuma.

8

Yaisu a mbanaahe slederve

(Mark. 1:40-45; Luka 5:12-16)

¹ Tsekwaatsekwa Yaisu á sá áte ire á wa, kwakya nalga na a daa d'aba ñane. ² A semhe ge ura á wana derve, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yaakadada, ekka wá, má wayak-wayá ka dzegwándzegwa givege ba metedde vuwa-aaruwa.» ³ Yaisu a naba pelse erva-aara, a fete áte slederve na, a ba ñane á elvan ge ñane: «Wayanwáyá ká mbembe, ba metedde vuwa á ña.» Ba seke ndaha miya na, a naba mbehe ge slederve ñanna metedde. ⁴ Daaci a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Eccena ba shagera: Balananseka ma ge ware keni dekideki. Názena ká de maganá ka wá, de maranánmárá ire á ña ge *liman, vanteva sadake na ndza a ndahanaa Muusa na, ká maratarná an una ñanna ge emnde ge mbakmbire.»

Náwa a mbanaa estuwa

Yaisu nave á male á sawji-aha á Rauma

(Luka 7:1-10)

⁵ Daaci damda Yaisu á dem Kafarnahum. A demhe ge male á sawji-aha á Rauma á dezeńara, a de ñalan geni a melanumele. ⁶ A ba ñane á elvan ge ñane: «Yaakadada, an'kwa nave-aaruwa á zlava am mba, lapika ba zlazladá, matsamatsa ubiya-aha áte ñane, á shá zladá jipu.» ⁷ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Yá an'kwa duwa, yá de mbanaambe.» ⁸ A ñutehe zlafe adaliye ge male á sawji-aha á Rauma na, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Malum, hyanefka dekideki geni ká sem huđe á ha-aaruwa. Ndaasendahe ka ba elva á ña palle, á mbemembe nave-aaruwa. ⁹ Adaba iya keni, ya ba edda á hákuma; male-aha-aaruwa keni tá an'kwa. Iya, ya male á sawji-aha. Má ya banán ge palle-aatare: Ezzlala á dem tatu estuwa, ba á zlala. Má ya daha palle-aatare ba á sawa. Má ya banán ge nave-aaruwa palle: Emmága una, sey ba á emmága.»

¹⁰ Ba cenancena Yaisu elva-aara ñanna wá, á maga ba najipu-aara. Daaci a ba ñane á elvan ge emnde na tá an'kwa á d'aba ñane na: «Yá bakurá ba jirire: á ba am *Iserayiila keni, shananka ura an fetarfire estuwa. ¹¹ Yá an'kwa bakuranba: Emnde kwakya una tá de sawa á sá á ba am gedí, antara á sá á ba am yala, tá de zá emtakire áza Ibrahimá, Isiyaaku, ira Yakubu am zlanna am samaya. ¹² Amá emnde na ma andze náza-aatare zlanna á Dadaamiya wá, itare tá de puwaterpuwa á dem tabedammire ágashe, tá de kyuwa ambera tá kerda slare-aatare ge zladá.» ¹³ Daaci, a

ba Yaisu á elvan ge male á sawji-aha na: «Ezzlala á dem mba á ña, a gevge áte una ka fetaare átekwa na.» Kertenj a naba mbehe ge nave á male á sawji-aha na á ba am sarte ñanna.

Yaisu a mbaa lapika-aha kwakya
(Mark. 1:29-34; Luka 4:38-41)

¹⁴ Am iga-aara maa, Yaisu a dem mba á Piyer, a de bera shawle á Piyer mukse á zlava, á wáná zlagzlagi. ¹⁵ Yaisu ba a de fete erva-aara áte mukse na, daaci a naba yanhe ge zlagzlagi, a tsetehe, a maganaa slera-aha. ¹⁶ Herzhe manjaripu maa, ta sanaa emnde na tá an shaitaine na kwakya. A naba ngyanse jini-aha ñanna am itare an elva-aara, a mbaa emnde na tá áte lapikere na bademme. ¹⁷ Estuwa ganvege názena ndza a ndasaa nabi Aisaya, a ba ñane: «Ba ñane an ire-aara a lyamivaare lipire á miya ira lapikere á miya bademme».

Emnde na wayarwaya d'aba Yaisu
(Luka 9:57-62)

¹⁸ Yaisu nanna kwakyire á nalga na átevege ñane, daaci a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Ebzaumbiza haye ádehuwa-aara.» ¹⁹ A ganaptehe ge malum á *tawraitá umele, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Malum, yá d'abakdaba ma ka deme keni.» ²⁰ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Mbayka-aha tá an evege-aha-aatare; yiye-aha keni tá an bere-aha-aatare. Amá iya *Ura á emnde bademme wá, ba tate na yá zlavanaazlava shifa-aaruwa keni baaka.» ²¹ A ba ura umele zlafe ádalíye am dagave á emnde a d'aba ñane, á elvan ge ñane: «Yaakadada, viteva barama yá de hedehedá emtsaade edderwa.» ²² A ñwanantehe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Sawa, d'abid'aba, yaterya emtsa-aha, a hed'arhedá emtsa-aha-aatare.»

Yaisu a ekhyaa válale
(Mark. 4:35-41; Luka 8:22-25)

²³ Yaisu a de demhe am paare á yawe, pukura-aha-aara keni ta naba d'abemhe. ²⁴ A naba tsetehe ge válale yaikke arge haye ñanna. Yawe na a fatsana effeya na a nduhe paare, amá Yaisu á pá ba hare-aara. ²⁵ Ta de tsantehe ge pukura-aha-aara, tá ámb'era ed'daha: «Yaakadada, lyamílye degiya má baaka.» ²⁶ A ñwutehe, a ba ñane á elvan ge itare: «Labara á wakurwa lyawa estuwa? Ekkure wá, cekwa fetarfíre á kure!» Daaci a naba tsetehe, a valateraarhe ge tara effeya antara haye. Ba seke ndaha miya na, a tsaah'e tseriyye ba seke ndza gejaaka duksa. ²⁷ Emnde bademme tá maga ba najipu, a ba itare: «Ware ñane jeba á zhele na, dete ba effeya antara haye keni tá fansarefe na?»

A m'ateraa estuwa Yaisu emnde buwa tá an shaitaine
(Mark. 5:1-20; Luka 8:26-39)

²⁸ Am sarte na icaransice haye tara Yaisu, daraada á dete iga a guwa am haha á Gadaraina-aha maa, ba tsekwa-aatare am paare wá, tá de ja ba ire antara emnde buwa tá an shaitaine, tá segashe am irekhya-aha, ta zlazladá-aha jipu, tá an kuva áza emnde, ura á taa deseka á kya unjule ñanna. ²⁹ A ba itare á ba an ka kwara: «*Egdza á Dadaamiya, ázara am dagave á ñere antara ekka? Zlafe ba laukte-aara keni samka kertenj ka se fa zladá áte ñere emtu?»

³⁰ Ay, áhuwa ñanna maa, anƙwa walda á nabezhe yaikke, tá anƙwa piya. ³¹ Jini-aha na ta naba ñala Yaisu a ba itare: «Má ká ngyanerngye wá, vanerteva barama ñá de njá am walda á nabezhe-aha na.» ³² «Dawmbare», a ba Yaisu á elvan ge jini-aha na. Daaci ta sesehe am emnde na, ta de demhe am walda á nabezhe-aha na. Ta naba zlerdaa zhgade ge nabezhe-aha na daga á sate egdza wa ñanna, ta se valyeme am haye, a ndateruhe ge haye bademme.

³³ Zhgade á dem ekse ge suni-aha á nabezhe na, ta de balaterse labare ñanna ge emnde, antara názena ta shanaa emnde buwa na ndza tá an shaitaine na bademme. ³⁴ Daaci emnde a ekse bademme saresse, tá se yainu ge Yaisu. Ba puwartepuwa ice áte ñane maa, ta ñalanaa á ba an ñála geni a dedde am larde-aatare ba dekideki.

9

Yaisu a mbaa ura an matsa ubiya-aha-aara (Mark. 2:1-12; Luka 5:17-26)

¹ Yaisu a demhe am paare á yawe tá antara pukura-aha-aara, a icese haye, a saaha á sem ekse-aara. ² Daaci ta sanaa ura lapika an matsa ubiya-aha-aara, tá sá sepaná áte egdera. Am Yaisu nanna fetarfire-aatare, a ba ñane á elvan ge edda una lapika na: «A gazleka ervaunƙe á ña egdza-aaruwa, aƙaba an bára haypa-aha á ña.»

³ Daaci tá anƙwa malum-aha á *tawraita áhuwa, a ba itare am ervaunƙe-aatare: «Kwaye zhele na anƙwa á liyiya slede á Dadaamiya.» ⁴ Kertef Yaisu diyeddiye názu tá dzamaná itare, a ba ñane: «Labara kwa dzamete elva kelaadire estuwa am ervaunƙe á kure?» ⁵ Ázara una tsafsafe jauje ge baná: An bára haypa-aha á ña, bi baná: Tsetse ezzlala an sera á ña? ⁶ Iya wá, yá kátá kwá diyeddiye geni iya *Ura á emnde bademme, yá an hákuma ge yateraare haypa ge emnde am duniya na.» Daaci, a ba ñane á elvan ge edda una an matsa ubiya-aha-aara na: «Tsetse, ezzlala á da.» ⁷ A naba tsetehe, a zlalehe á dem mba-aara. ⁸ Amá nalga á emnde na tá áhuwa na naranna una ñanna, bademme gazlargazla, ta fantau ge gálá Dadaamiya, aƙaba hákuma ñanna a vante ge urimagwe na.

Náwa ndza a d'antaa estuwa Yaisu Mata (Mark. 2:13-17; Luka 5:27-32)

⁹ Daaci Yaisu a tsetehe áhuwa, anƙwa á zlala áte barama; áтира zlala, a naa zhele umele zhera-aara Mata, á njá am bere á hadama. A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Tsetse sawa d'abid'aba.» A naba tsetehe, a d'abete Yaisu.

¹⁰ Am iga-aara maa, tara Yaisu tá anƙwa za d'afa antara pukura-aha-aara am mba á Mata ñanna, ta naba semhe ge *emnde a jaha hadama, antara emnde a haypa umele kwakya, ta se nja átirpalle antara Yaisu. ¹¹ *Farisa-aha ba naranna una ñanna maa, a ba itare tá elvan ge pukura-aha á Yaisu: «Labara malum á kure á za d'afa antara emnde a jaha hadama ira emnde a mága ser haypa?» ¹² De cenatercena Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Emnde na lapiya vuwa-aatare wá, baaka wedere-aatare áza dauktar, sey ba emnde na lapika vuwa-aatare una tá deza dauktar. ¹³ Zlalauzlala, de tsahautsaha názena am huƙe á wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Názena yá kataná ya kwakya wá, baira zezarziire, sadake á dabba-ka. Aƙaba iya wá, sanká ya á se tataya emnde na tá am jirire, ya se tataya ba emnde a haypa.»

Ndává áza Yaisu arge tsufa ndera
(Mark. 2:18-22; Luka 5:33-39)

¹⁴ Ta se ndavanuhe ge pukura-aha á Yuhanna slemaga baptisma, a ba itare: «Ijere antara *Farisa-aha, ña eksa ndera, labara pukura-aha á ña tá ekseka ndera ðekideki na?» ¹⁵ Daaci a ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Emnde na tá ðahaterá á sem larusa keni, kwa kurken tá dzegwándzegwa tsufa ndera emtu, am sarte na tá áza zhele á larusa? Tá dzegwánka ðekideki. Amá anjwa á sawa sarte umele wá, watse tá pakyava antara zhele á larusa. Am sarte ñanna wá, itare keni, watse tá tsufá ndera.

¹⁶ «Baaka ura a venya emgyegwe a nanjyuwe an baukta áñwaslire, a ðaba una áñwaslire na á de tefá una emgyegwe na, daaci á de ette ba kwakya zlaþe adaliye.

¹⁷ «Zlaþe ádaliye, tá puweka mbazla áñwaslire á dem emgyegwe a *kanyakanya-aha. Aðaba máki naavenahe, á tata kanyakanya-aha na. Daaci á puwa mbazla á dem haha, kanyakanya-aha keni badzavbadze. Sey tá puwa mbazla áñwaslire á dem *kanyakanya keni áñwaslire lauktu baaka una á de badza am huðe-aara.»

Labare á egdza á male á

Yahudiya-aha an mukse na a gejante nanjyuwe á Yaisu
(Mark. 5:21-43; Luka 8:40-56)

¹⁸ Ba Yaisu anjwa á baterá elva-aha ñanna, a semhe ge palle á male á Yahudiya-aha, a naba kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ñane á elvan ge ñane: «Emsamtsa egdza-aaruwa mukse ba kinamina na, amá naba sawa fetefa erva á ña áte ñane, á de shifeteshifa.» ¹⁹ A naba tsetehe ge Yaisu, ta ðabemhe antara pukura-aha-aara.

²⁰ Anjwa mukse, á maga yawe kelaawa ju buwa, á maga ba palase áte lapikere á kela uzhe, a naba ganaptehe ge Yaisu á kya iga, a fete erva-aara áte we á nanjyuwe-aara. ²¹ Aðaba ndza a slaslan ba estuwa am ervaunðe-aara, a ba ñane: «Ma shanansha ya fete ba erva-aaruwa áte nanjyuwe-aara keni, ya mbembe.» ²² A eptsapte ge Yaisu, a zharanaahe, a ba ñane á elvan ge ñane: «Mbakaambe fetarfire á ña egdza-aaruwa. A gazleka ervaunðe á ña ðekideki.» A ba am sarte ñanna a naba mbehe ge mukse na.

²³ Daaci damda Yaisu á dem mba a male á Yahudiya-aha, a de bera jahava a emnde kwakya tá kyuwá, emnde umele keni tá ferta derma. ²⁴ Daaci a ba ñane a elvan ge itare: «Dawedde áhuna aðaba egdzere an emtseka, á pá ba hare.» Ta naba puwar dzáká, agira tá epsawepsawa. ²⁵ Daredda emnde á degashe maa, a demhe ge Yaisu á dem bere ñanna, a de ñanaa ba erva ge egdze na, daaci a naba tsetehe. ²⁶ Ta naba hyanme labare ñanna am larde ñanna baðemme.

Yaisu a mbaa wulfe-aha ta buwa

²⁷ Tsettsa Yaisu áhuwa dzalzlálá, ta naba ðabemhe ge wulfe-aha umele ta buwa, tá ámbera eððaha an ka kwara: «Ambarka á ña Yaisu *Egdza á Dawuda zanjervaarze.» ²⁸ De demda Yaisu am bere, ta demhe ge wulfe-aha ñanna keni ádezenjara, a ndavateruhe ge Yaisu: «Fakurtarefa geni yá dzegwándzegwa vakurtá ice emtu?» Ta naba ñwanantehe: «Ane, fanjertarefe Yaakadada.» ²⁹ Daaci Yaisu a semtateraa ice, a ba ñane: «A

gevge áte una kwá fetaara kure átekwa.» ³⁰ A naba werte ge ice-aatare. Yaisu a fantau ge giyatergiya, a ba ñane á elvan ge itare: «Fawfa hyema ba shagera: a cenanka ura umele ðekidèki.» ³¹ Aley itare ba zlala-aatare, tá de balese labare á Yaisu am larde ñanna baðemme.

Yaisu a mbaa ura an jini

³² Am sarte na tá átire á zlala, ta naba sanaa ura an shaitaine ge Yaisu, ba elva keni á taa ndaaseka ðekidèki. ³³ Ba Yaisu ngyansengye jini na am ñane maa, uce na a naba fantau ge ndaha elva. Daaci nalga á emnde na baðemme ta fantau ge mága najipu, ta bantsa itare: «Ndza nanjeranka jeba una am *Iserayiila ðekidèki.» ³⁴ Amá ta bantsa *Farisa-aha: «A vantaa ba male á shaitaine-aha hákuma ñanna ge ngyanse jini am ura.»

Yaisu anjwa á zanvarze ge nalga á emnde

³⁵ Yaisu jemje ðaba am berni-aha antara am ekse-aha baðemme, á kwaraterse duksa ge emnde am mashidi-aha-aatare, a balateraa labare á higa, labare á dem *kwára á Dadaamiya, ámbèra á mbatermbe am lapikere gergere, ira názena a badza ura baðemme. ³⁶ Am Yaisu a zharanaahe nalga á emnde na, daaci a naba zatervaarehe, aðaba kufarevkufe, zlauzle ndzeða-aatare. Ta ba seke kyawe-aha na baaka suni am ekte ge itare. ³⁷ Daaci, a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Kwakya hiya áte fe, amá cekwa emnde a ehhála-aara á dem mba. ³⁸ Aðaba una ñanna, ñalauñala Edda á fe, geni á farfe ge bela emnde á dem fe-aara.»

10

Yaisu a belaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa (Mark. 3:13-19; Luka 6:12-26)

¹ Yaisu a ðetaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, daaci a vaterte hákuma ge ngyanse jini-aha am ura, tá mba emnde am lapikere gergere antara emnde na tá an badza baðemme. ² Náwa itare zhèra-aha a emnde a bela kelaawa ju buwa ñanna: Zuuñwe wá, ba Simaun, ñane una ta ðahanaa an Piyer, tá antara egdza emmenjara Andere; egdzara á Jaibaidaiyus buwa tara Yakuba an Yuhanna, ³ Filip, Bartaulauma, Taumas, Mata ñane una slejaha hadama, Yakuba egdza á Halfa, Tadawus, ⁴ Simaun na wayaaka tá kwaráterá emnde umele na, ira Yahuda Iskariyaut edda una a velu Yaisu áza kelaade-aha-aara na.

⁵ Yaisu á bela pukura-aha-aara kelaawa ju buwa ñanna, a ba ñane á elvan ge itare: «Daumbareka á dem tate á emnde a jeba umele, daumbareka á dem ekse-aha á emnde a *Samariya keni. ⁶ Daumbare kure á ba deza Iserayiila-aha, itare tá ba seke kyawe-aha na ta keða an keða na. ⁷ Daumbare an waazu, bawateranba: Sarte á njá am *kwára á Dadaamiya herzhapteherzhe. ⁸ Daaci mbaumbe lapika-aha, tsautse emnde am emtsa, mbaumbe emnde na á waterá derve, ngyaungye jini-aha am emnde keni baðemme. Hákuma ñanna kwá shan ba dey, kure keni magawateránmaga ba dey ge emnde. ⁹ Daumbareka an dindar, bi lipela, ma shungu keni am lyiba-aha á kure. ¹⁰ Eksauka nambela á kashi am erva ge mága shula á kure, ma nangyuwe buwa keni áte ura palle. Halauka kimake, ma zade keni am erva, aðaba edda á slera wa, zlayánzlaya geni á lyevalya ðáfa keni. ¹¹ Má dakuremde am berni, bi am ekse, tatayautataya

ba edda una anƙwa higa-aara ge liyakurlyiya na, njawinja á ba am mba-aara, dem sarte á zlala á kure áhuwa. ¹² Má kwá anƙwa dem mba á ura, bawateránba emtsaafé ge emnde á há ɓanna: A vakurteva Dadaamiya hairire! ¹³ Daaci má lyarakurvalye emnde a há ɓanna tá shansha hairire na. Amá má lyiyarakurka, tá shanka hairire ɓanna. ¹⁴ Má dakuremde am mbá á emnde, bi am ekse na lyiyarakurka emnde, bi cenarka elva á kure wá, dawedde am ekse-aatare, papawaapape berbere na áte sera á kure. ¹⁵ Yá bakurá ba jirire: Vaci shairiya wá, watse ɓgulme ba shairiya na ta magaterán ge emnde a *Saudauma antara emnde a *Gaumaura na, arge názá á emnde a ekse ɓanna.»

Zlaɗa-aha na watse á sawa na
(Mark. 13:9-13; Luka 21:12-17)

¹⁶ «Cenaucena: Náwa yá ɓelakurbela wá, kwa ba seke kyáwe-aha am dáɓave á indale-aha. Amá gawuvge yaimyaime-aha ba seke záhe, gawuvge emnde a kamaare ba seke zalke-aha. ¹⁷ Faufa hyema áte ire á kure, aɗaba watse tá dakurá á de katafke á shairiya, tá de slerpákurá an já am mashidi-aha-aatare. ¹⁸ Watse tá dákurá á de katafke á male-aha á duniya, tá de dákurá á de katafke á slekse-aha aɗaba zhera-aaruwa. Estuwa, kure keni kwá de ndaasendahe seydire áte iya á katafke-aatare antara áza emnde a jeba umele keni. ¹⁹ Amá, má darákurda wá, dzamauka ire á názena kwá de ndaaná kure, bi geni kwá de ndaaná estara. Aɗaba á ba am sarte ɓanna wá, watse á semsa elva-aha na kwá de ndaaná kure á sem ire-aha á kure. ²⁰ Aɗaba kwá de ndaaná kure-ka, á de ndaaná ba Sheɗékwe á Eddekure elva-aha ɓanna am kure.

²¹ «Am sarte ɓanna maa, emnde umele tá de vatertá ba itare an erva-aatare egdzar mama-aha-aatare ge emnde, geni a de cebarateraceɓa. Dada-aha keni tá de vatertá ba itare egdzara-aatare ge emnde, geni a de cebarateraceɓa. Egdzara umele keni, tá de daterar ge dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare, tá de ceɓa ba shifa-aatare. ²² Emnde baɗemme watse tá dá ba kelaadiɗe ádete kure aɗaba zhera-aaruwa, amá edda una má tsaatse shagera dem halawuwa-aara wá, ɓane á lyelye shifa-aara. ²³ Amá am ekse na má tá fá zlaɗa áte kure, zhagadawzhagade á dem ekse umele, aɗaba uwe, una yá bakurá ba jirire: yá de semsa ya ba estuwa, ya *Ura á emnde baɗemme, kwá de zlanaaka ja ɗaba am berni-aha á *Iserayiila baɗemme.

²⁴ «Baaka pukura na ni á januje ge málum-aara an malire; baaka walaadi na á januje ge zanuwe-aara an malire. ²⁵ Á juka am, ma waletewala pukura, ɓane keni á gevge seke malum-aara, ma walaadi keni á juka am á gevge seke zanuwe-aara. Má edda á há maa, tá ɗahaná an *Bailjaibul ni, sákwa emnde na tá am huɗe á há ɓanna emtu?»

Kuvaukuwa ba Dadaamiya palle
(Luka 12:2-9)

²⁶ «Aɗaba una ɓanna, kuvauka urimagwe ɗekiɗeki. Aɗaba baaka duksa na an sheɓe kina, á de sheɓaavesheɓe mazla-aara. Baaka duksa na ni nasherire kina, tá de diseka emnde. ²⁷ Názu yá bakurná ya an sheɓe na, de ɓalauseɓale ba parakke. Una tá ndaakurse á dem hyema an nasherire na keni, de ɓalaubala á ba an ká kwárá á dem huɗe á ekse. ²⁸ Kuvawaterka emnde na tá dzegwándzegwa cebakurceɓa ba shifa á kure am duniya na. Itare tá dzegwánka mága duksa áte shifa a dem zlanna. Kure wá,

kuvaukuva ba edda una ni njane an hákuma ge cebakurceba kina, an hákuma ge dakurá á dem kárá á jahanama keni. ²⁹ Njedu-aha buwa tá velan ba ge kwába palle-ka emtu? Amá ba palle á njedu-aha njanna keni á taa kedfeka ba estuwa, sey má a wayetaa Eddekure na am samaya na. ³⁰ Ba duksa palle ge kure keni: Ba úgje á ire á kure keni an kezla bademme áza Dadaamiya. ³¹ Adaba una njanna gazlauka defideki, kwá an dárádza ba kure arge njedu-aha njanna ma wanyara keni.»

Yaa Yaisu bi ndaase parakke geni ba njane una Yaakadada
(Luka 12:8-9)

³² «Ma ware una shebaaka, a enndaha ba parakke á katafke á emnde ganakini ya Yaakadada-aara wá, iya keni yá de enndaha ba parakke á katafke á Edderwa am samaya geni njane ura-aaruwire. ³³ Amá edda una yiyaaya á katafke á emnde wá, iya keni yá de yanaaya á katafke á Edderwa am samaya.»

Hairire-ka amá kelaadire
(Luka 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ «Slaslauka geni iya ya saa hairire á sem duniya. Sanka an hairire á sem duniya, amá ya saa ba kelaadire. ³⁵ Sawa-aaruwa wá, ya se wesha tara egdzere an dada, tara egdzere mukse an emmenjara, ira tara egdzere mukse antara shawle-aara mukse. ³⁶ Ba emnde a há-aatare una tá de gev kelaade-aha-aara.

³⁷ «Ma ware una a hayaa ba eddenjara bi a hayaa emmenjara arge iya, njane wa, hyafka sledfabidaba. ³⁸ Ma ware una eksanteka dzangala-aara emtsaade ge d'abidaba an njane, njane wá, hyafka sledfabidabi. ³⁹ Ma ware una á kátá njezlese shifa-aara na, edda-aara á kedanaakeda, amá edda una a kedaa shifa-aara adaba iya, njane á njezlesenjezle.»

Elva a sha lafa
(Mark. 9:41; Luka 10:16)

⁴⁰ «Ma a lyakurvaa ware keni, edda-aara a lyevaa ba iya. Edda una lyivaalye, a lyevaa ba edda una a felibela na. ⁴¹ Ma ware una a lyevaa nabi á Dadaamiya áfaba njane nabi á Dadaamiya, njane keni á de shansha lafa á nabiyyire. Edda una a lyevaa ura jirire áfaba njane slejirire, njane keni á de shá lafa á slejirire. ⁴² Yá bakurá ba jirire: Ma ware una a vante ba yáwe lailaid'ce ge cekwa á pukura-aha-aaruwa, áfaba njane pukura-aaruwa, á shansha lafa-aara.»

11

Emnde a bela á Yuhanna ádeza Yaisu
(Luka 7:18-35)

¹ Am Yaisu zlauzle á tsakaterá elva njanna ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa maa, a naba tsetehe áhuwa mazla-aara, ge de kwaraterse elva antara ge balatera waazu ge emnde am ekse-aha á larde njanna.

² Am sarte njanna maa, Yuhanna slemaga baptisma am dangay. Ba cenancena labáre á slera na anjkwá á maganá Yaisu *Almasiihu na, daaci a belanve emnde umele am pukura-aha-aara, ³ geni tá de ndavanundave estuwa: «Ba ekka edda una diyanyerdiya ganakini watse á sáwa na emtu? Una ka ura umele, sey njá tsákwá hyema ádaliye he?» ⁴ A njwaterantehe ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «De bawanánba kure názena á

cenaná hyema á kure, antara názena kwá zheraná á ba an ice á kure na ge Yuhanna ñanna. ⁵ Bawanánba ganakini wulfe-aha tá anjwa nanna ice-aatare, emnde a dere tá anjwa zlala ba lanje, emnde a derve garevge ba metedmetedfe, makwaya-aha tá anjwa cenáncena, emnde na ndza emtsaremtsa keni tsarettse, talage-aha keni maa, cenarvaacena waazu á labare á higa. ⁶ Barka ge edda una má kezlanveka fetarfire-aara áte iya na.»

⁷ Am sarte na tá anjwa zlalá pukura-aha á Yuhanna maa, Yaisu a fantau ge ndahater elva á Yuhanna ge zlamáha, a ba ñane á elvan ge itare: «Ndza kwa de zhárá uwe kure am kaamba? Ndza kwa de zhárá masa-aha na á gejaná effeya na emtu? Una ñanna-ka dekidéki. ⁸ Ay ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá ura am zane zariya emtu? Náwa emnde a tsekwa zane zariya keni tá á ba am mba á slekse-aha. ⁹ Ay ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá nabi á Dadaamiya ka emtu? Una ba jirire, á tsáka á ba an nabi keni. ¹⁰ Adaba ba Yuhanna una wakita á Dadaamiya anjwa á ndaha elva-aara a ba ñane:

“Náwa yá bela slebela-aaruwa á katafke á ña, ge tsatsaká baráma, á ba Dadaamiya.”

¹¹ Yá ndaakur ba jirire: am emndimagwaha na tá yaterá ba njwásha, ñaaka ura á jauje ge Yuhanna slemaga baptisma an malire. Aley edda una cekwa ba ñane am emnde na tá am *kwara á Dadaamiya wá, ñane á jauje ge Yuhanna an malire. ¹² Kwaye a fantuwa estuwa Yuhanna slemaga baptisma ge bala waazu, sem vatena, kwara á Dadaamiya á shá ba zladá áza kelaade-aha, tá kátá ba ta berduhe daaci tá kwaraná itare. ¹³ Adaba bademme á nabi-aha, antara *tawraitá á Muusa ta magaa nabiyire-aatare áte kwara á Dadaamiya. Itare wá, halarvuhale á ba áte Yuhanna. ¹⁴ Má kwá cena náza-aaruwa wá, *Ailiya na Dadaamiya a balese werre am wakita-aara ganakini watse á sawa na, ba ñane Yuhanna ñanna. ¹⁵ Edda una anjwa hyema-aara ge cena duksa, a cenvaacena elva na ya bakurna ya na ba shagera.

¹⁶ «Yá sláterá an ware kwa emnde a zamáne na? Yá sláterá an egdzara na tá bedá ba nara áte we á layye am huđe á ekse, a ba emnde umele, tá elvan ge emnde umele-aatare: ¹⁷ Ña fertakurte derma á ga gusa, shekelakurka; ña tsakakurte dákwa keni, kyuwakurka. ¹⁸ Haá! Samsa Yuhanna, ñane zaaka duksa-aha umele, shaaka mbazla, ñane wá, an shaitaine deme ákyiye! ¹⁹ De samsa *Ura á emnde bademme, ñane wá, anjwa ezza, anjwa essha keni, ta bantsa: Kwaye zhele na slera-aara ba huđe, ñane deme wá, ura á emnde a ñezla antara emnde na tá maga ba haypa na akyiye! Amá ilmu á Dadaamiya wá, anjwa á máráva jirire-aara am slera na anjwa á maganá ñane.»

*Zladá arge eksa-aha na ta kwaleve mága tuba
(Luka 10:13-15)*

²⁰ Daaci Yaisu a naba valateraarhe ge emnde a ekse-aha na ndza a magaa najipu-aha kwakya am huđe-aara, aley magarka tuba dekidéki na. A ba ñane áte ekse-aha ñanna: ²¹ «Degiya watse zladá arge ekka, ekka Kaurajin; zladá arge ekka, ekka Baytisayda. Adaba najipu-aha na ya maganaa am kure na wá, ma andze am Tirus antara Sidaun wá, ma andze tsakwaremstakwa emnde a ekse-aha ñanna am buhwa-aha, ma andze daremde am kelpa á kárá ge marese tuba-aatare. ²² Adaba una ñanna, yá bakurá ba jirire: Vaci shairiya wá, watse ngulme ba shairiya

na ta magaterán ge tara Tirus antara Sidaun na arge názá á kure. ²³ Ekka keni Kafarnahum, ka kurken watse á kakteka Dadaamiya, á dakaada á dem samaya emtu? Baaka d'ekid'eki! Watse á gakaage á dem jahanama. Adaba najipu-aha na ya maganaa am ka na wá, una nanna ma andze am *Saudauma wá, sem vatena keni ekse nanna ma ba nja-aara. ²⁴ Adaba una nanna, yá baká ba jirire: Vaci shairiya wá, watse ngulme ba zladá na Dadaamiya á de faná áte emnde a *Saudauma na arge názá á nja.»

Sawmbare ásezerwa kwá shansha puwansepuwe

(Luka 10:21-22)

²⁵ Am sarte nanna, a eksante elva ge Yaisu, a ba nane: «Eddaye-aaruwa, ka Edda á samaya antara haha ba ka palle. Yá an'kwa slafak we-aaruwa kwakya, adaba ka sateransa ka ge egdzara mesheshe názu ka shebatervuwe ge emnde a diya, antara emnde a en'kale. ²⁶ Ba estuwa Edderwa, una namaari á nja ganakini a gevege ba estuwa.

²⁷ «Edderwa a fime duksa bademme am erva ge iya. Diyaweddiye ganakini baaka ura á diyeddiye *Egdza á Dadaamiya máki Eddeñara nanna-ka. Dada keni, baaka ura á diyeddiye máki Egdza-aara-ka palle, antara emnde na a wayaterántaa Egdza-aara ge marateránmara.

²⁸ «Kwa emnde na kudakurefkude ge sapa gwatama demfeme na, sawmbare bademme ásezerwa, yá lyakurvarelya kwá puwansepuwe. ²⁹ Naba fawisarefe, tsahautsaha duksa ázerwa, adaba ya ura maggwe, ya slekemaare. Ba jirire geni kwá shansha puwansepuwe ge ire á kure. ³⁰ Adaba duksa na yá de fakuraara iya, á de magakuránmaga emtakire, gwatame na yá de fakuraara iya keni, zlazladá-ka essepa-aara d'ekid'eki.»

12

Ba Yaisu una edda á kwaskwe á puwansepuwe

(Mark. 2:23-28; Luka 6:1-5)

¹ Daaci shekwaashekwa cekwaangudi, vacite umele an kwaskwe á puwansepuwe Yaisu a degashe am dagave á fe-aha á hiya, á wáterá waya ge pukura-aha-aara maa, ta naba kezleve ire á hiya na, ta zuhe. ² Ba naráterna *Farisa-aha maa, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Ezzhara pukura-aha á nja tá maga názu piyatepiya shairiya á miya an vaci puwansepuwe.»

³ A naba nwaterantehe ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Ekkure ndaakurseka názu ndza a maganaa *Dawuda am sarte na irice-aara antara emnde-aara bademme nateraanja waya na emtu? ⁴ Duwa-aatare á dem mashidi wá, ta de zuhe tapiske na ta fán ge slera á Dadaamiya na. Baráma á zuze-aara keni belarateránka tsa. Una á ndaaná shairiya á miya wá, sey tá zana ba *liman-aha palle. ⁵ Emtu ndaakurseka am *tawrait, ganakini *liman-aha wá, ma vaci puwansepuwe keni, itare tá diya ba mága slera am mashidi emtu? Adaba una nanna, itare ma tsufarteka una am *tawrait keni, baaka haypa áte itare. ⁶ Ay degiya, an'kwa názu jauje ba ge mashidi keni an yaikkire áhuna. ⁷ Á ndahaná wakita á Dadaamiya, a ba nane: Magwire una yá kataná iya sadake á dabba-ka, á bina. Ma andze diyakurdiya una nanna wá, ma andze kwá faterarka shairiya ge emnde na baaka haypa-aatare na. ⁸ Ya ndahanaa áfaba uwe una, adaba ba iya *Ura á emnde bademme una ya edda á vaci puwansepuwe nanna.»

Zhele an emtsa erva-aara
(*Mark. 3:1-6; Luka 6:6-11*)

⁹ Tsetsa Yaisu áhuwa, a de demhe am mashidi-aha-aatare umele. ¹⁰ Am mashidi ñanna wá, anƙwa zhele an emtsa erva-aara. Emnde na tá am huƙe á bere ñanna itare tá tsagwafá ba Yaisu, má watse á maganaamaga duksa na áte unñule-aara-ka, lauktu ma ta puwar elva. Ta ndavanuhe áƙába ba una ñanna, a ba itare: «*Tawraitá á naba vamiteva baráma geni mí mbanaambe ura an vaci puwansepuwe emtu?» ¹¹ A ñwaterantehe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Máki a eblyemaa kyawe á kure á dem evege sláƙe an kwaskwe á puwansepuwe, kyawe á edda-aara keni palla ba ñane, á zlála-ka á de sansese emtu? ¹² Sakwa ura emtu? Una ba jirire ganakini yaikke ba ura arge kyawe. Daaci estuwa, *tawraitá á vante baráma á mága slera á maggwire ge ura an vaci puwansepuwe.» ¹³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge zhele na an emtsa erva-aara na: «Pelansepele erva á ña». A naba pelanse, erva-aara gevge ba lanñe ba seke umele. ¹⁴ Mázle-aara ba zlála ge *Farisa-aha ta de maga sawari-aatare geni tá maganá estara, lauktu tá keƙánaakeƙa shifa á Yaisu.

Sleslera na Dadaamiya a eksese ñane

¹⁵ De diyeddiye Yaisu sawari-aatare ñanna maa, a naba yaa tate ñanna, a naba zlala á dem tate umele. Dikele á emnde estuwa ta daa ƙaba ñane. A mbataraahe emnde na ta lapika-aha na baƙemme. ¹⁶ Amá a giyataaraahe á ba an ndzeƙa geni a de balateranseka labáre-aara ge emnde, ma ware ñane keni. ¹⁷ Estuwa jiranvejire ñane elva na ndza a balanaa nabi Aisaya, á ba ñane:

¹⁸ «A bantsa Dadaamiya:

Nawa una sleslera-aaruwa ya eksesaa ya, ñane edda una a wayanaa ervaunƙe-aaruwa, yá higa jipu áte ñane. Watse yá se tsekwaná áte ñane Shedeƙwe-aaruwa, á de balaterá ñane ge nalga-aha baƙemme, geni watse yá kya shairiya-aatare baƙemme.

¹⁹ Ñane, tá de mbaƙeƙa we antara ura ƙeƙiƙeƙi, á de feka hula, baaka ura á de fanƙana kwara-aara á dem zhegela áte we á layye-aha.

²⁰ Ñane wá, ma edda una ba seke náƙambakara na an dzala keni, ñane á kezleka ƙeƙiƙeƙi. Ma ba seke kára á náƙambakara na herzhe á emtsa keni, ñane á emtsanaaka ƙeƙiƙeƙi. Á de magán ba estuwa sey má ganvege jirire á Dadaamiya am dagave á emndimagwaha.

²¹ Baƙemme á nalga-aha, watse tá fete tama-aatare á ba áte ñane palle.»

*Jawapa a vatertaa Yaisu ge *Farisa-aha*
(*Mark. 3:20-30; Luka 11:14-23*)

²² Daaci ta sanaa zhele an jini ge Yaisu, jini na ganvege zhele ñanna wulfe, ganvege uce. Amá Yaisu a naba mbanaahe zhele ñanna, anƙwa á nanna ice-aara, á ndaha elva ba lanñe zlaƙe ádaliye. ²³ Emnde baƙemme tá anƙwa maga ba najipu-aara, a ba itare: «Watse ba ñane una wulfe á sleksu *Dawuda, ña anƙwa ufufa na ka?» ²⁴ Amá am sarte na cenaratercena *Farisa-aha, a ba itare: «Zhele ñanna, a shaa hakuma á ba áza male-aatare á shaitaine-aha, zhera-aara *Bailjaibul, ge ñgya jini-aha am emnde.» ²⁵ Amá kerteñ diyeddiye Yaisu názu am ire-aatare, daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Estuweka. Baƙemme á sleksire, máki tarapsete emnde gergere buwa am kwara ñanna, tá anƙwa dagala am dagave-aatare wá, sleksire ñanna ba badzavbadze. Ma berni-ara, bi ma huƙe á há-ara

keni, máki emnde na tá am huđe-aara garevka palle, tá anƙwa dagala am dagave-aatare wá, ba badzavbadze. ²⁶ Daaci máki shaitaine á ngya jini-aha-aara ba ge ñane wá, á wava áte ire-aara ba ge ñane, á zlala estara kena kwara-aara á de katafke? ²⁷ Náwa kwa bantsa kure, a vitaa ba *Bailjaibul hakuma ge ngya jini-aha am ura. Máki estuwa wá, a vatertaa ware kena hakuma á ngya jini-aha am ura ge emnde á kure? Tá kyaná ba emnde á kure shairiya-aara, geni baaka jirire am elva á kure. ²⁸ Yá ndaakur ba jirire: Yá anƙwa ngya jini-aha á ba an hákuma na a vitaa Shedekwe á Dadaamiya. Amaana wá, samsa ba Dadaamiya an sleksire-aara aseze kure.»

²⁹ Yaisu anƙwa á slá Shaitaine an slendzedá, a ba ñane á elvan ge itare: «Á dzegwaná estara ura de za há á slendzedá máki eksevaaka slendzedá ñanna emtsaafé, a puwanse erva á kataliya, lauktu á za há-aara bademme?»

³⁰ «Daaci ma ware una baaka an ya keni, ñane kelaade-aaruwa. Ma ware una á meliyuka ge jáhá emnde na, ñane slezadaterzadá. ³¹ Adaba una ñanna maa, yá anƙwa ndaakur ba jirire: Á naba yateraareye Dadaamiya ge emnde ma haypa-ara keni, antara elva-aha mandzawe na tá valyaná itare bademme. Amá edda una a ndaase elva mandzawe áte Shedekwe Cufedde wa, baaka yanarye dekideki. ³² Máki ura a ndaase elva mandzawe áte *Ura á emnde bademme wá, á naba yanarye Dadaamiya haypa-aara. Amá edda una, má a ndaase elva mandzawe áte Shedekwe Cufedde wá, baaka yanarye ge ñane dekideki, ma am zamane na, ma am zamane na á de sawa na keni.»

*Bademme á nafa-aha ta diyaterse á ba áte egdzara-aatare
(Luka 6:43-45)*

³³ «Egdza á nafa na emtake, sey tá shaná áte nafa na shagera. Tá shanka egdza á nafa emtake áte nafa laake. Ma nafa-ara keni tá diyeddiye á ba áte egdza-aara. ³⁴ Kure, elva-aha á kure á ja shifa seke wenye á zahe, kwá taa ndaaseka duksa shagera adaba kwa mandzawe-aha. We á ura wá, á ndaha ba názu jauje am ervaunđe á edda-aara. ³⁵ Slekemaare, á sa arge shagerire á názena an ndaka am ervaunđe-aara, á sanse ba názena emtake na. Slemandzawe maa, á sa arge shagerkire á názena an ndaka am ervaunđe-aara, á sanse ba názena emtanƙa dekideki na. ³⁶ Yá ndaakur ba jirire: Vacite na Dadaamiya á de kya shairiya á duniya bademme wá, emnde bademme tá de shansha elva-aha laakire na tá anƙwa tsakaná itare na bademme. ³⁷ Adaba ma ware keni tá de kyanaa shairiya á ba áte elva na anƙwa á tsakaná ñane bademme na, ma edda-aara áte jirire, ma áte fida keni.»

*Najipu na a marsaa Dadaamiya áte Yaunas
(Mark. 8:11-12; Luka 11:29-32)*

³⁸ Daaci a ba emnde umele am malum-aha á *tawraitá, antara *Farisa-aha, tá elvan ge Yaisu: «Malum, njá kátá ká marañerá najipu palle, njá diyeddiye átekwa máki a belakaa ba Dadaamiya.» ³⁹ A ñwete ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Amá emnde a zamane na wa, ta mandzawe-aha váyya, varanteka ervaunđe-aha-aatare ge Dadaamiya. Itare tá anƙwa ndava najipu ge diyise átekwa, máki a belyaa ba Dadaamiya, amá tá shanka dekideki. Hyaahya ba najipu na a marsaa Dadaamiya áte nabi Yaunas na. ⁴⁰ Ba seke una Yaunas a magaa váha keye, yayiya keni

keye, am huŋe á kelfe na wá, iya *Ura á emnde baŋemme keni yá de gá váha keye vayiya keni keye am irekhya ba estuwa. ⁴¹ Vaci shairiya wá, emnde a *Niniwe tá de mbedateraambedá emnde a zamane na. Adaba itare, am sarte na cenaarácena waazu a Yaunas, magarnaamaga tuba. Amá náwa ankwá edda una jauje ge Yaunas kina, kure kwá manka tuba. ⁴² Zlaŋe ádaliye, vaci shairiya wá, ankwá slekse mukse, ñane keni watse á mbedateraambedá emnde a zamane na. Adaba ñane kwaye ndza a tsetaa am pute, a se cena waazu á Suleymanu sle-ilmu jipu. Amá náwa ankwá edda una jauje ge Suleymanu kina, kure kwá ceneka.»

Eptsá á jini á dem urimagwe
(Luka 11:24-26)

⁴³ «Má sesse jini am ura wá, á de ja ɗaba á ba am kaamba, ge tataya tate á puwansepuwe. Máki shanka wá, ⁴⁴ á bánba jini ñanna: Ambane yá eptsá á dem bere-aaruwa na ya segashe am huŋe-aara na. Má eptsapta wá, á de bera ba bere an hyaɗa, an tsatse tseɗanɗe, amá baaka ura am kwa. ⁴⁵ Daaci á zlála-aara, á de ɗaha jini-aha umele na jaruje ba ge ñane an mandzawire na vuye, tá sawa, tá se njá am huŋe-aara. Am iga-aara wá, edda-aara á gev ambane ba una ndza am zunɗwire na. Náza emnde a zamane mandzawe na keni, watse ba estuwa.»

Tara emmenjara antara egdzar mama-aha-ñara ge Yaisu
(Mark. 3:31-35; Luka 8:19-21)

⁴⁶ Yaisu ankwá á ndaater waazu ge emnde am bere wá, ta semhe ge tara emmenjara antara egdzar mama-aha-ñara wá, ta tsatsehe ágashe, tá kátá tá ndaha elva antara ñane. ⁴⁷ Daaci ura umele a de mbedanuhe ge Yaisu, geni tá ankwá ndavaná tara emmenjara, tá antara egdzar mama-aha-ñara ágashe. ⁴⁸ Yaisu á nwanante ge edda-aara, a ba ñane: «Ware ñane emmerwa ge iya? Emnde-ara ñane egdzar mama-aha-aaruwa ge iya?» ⁴⁹ Daaci á mara pukura-aha-aara an erva, a ba ñane: «Náwa tara emmerwa antara egdzar mama-aha-aaruwa tá áhuna. ⁵⁰ Ma ware una ankwá á maga názu á kataná Edderwa am samaya, edda-aara egdza emmerwa zhele, bi egdza emmerwa mukse, bi emmerwa.»

13

Naraje an slepuwa wulfe
(Mark. 4:1-9; Luka 8:4-8)

¹ Vacite ñanna wá, Yaisu a tseta á ba am mba, a de nja áte we á haye geni á kwaraterse elva ge emnde. ² Daaci emnde kwakya se jarammeje ázenjara, ñane a naba njema am paare áte ire á haye; emnde wá, baŋemme tá á ba am haha áte we á haye ñanna. ³ A kwaraterse duksa kwakya an naraje-aha, a ba ñane á elvan ge itare: ⁴ «Sesse zhele umele ge de puwa nalkame am fe-aara. Am sarte na ankwá á puwa nalkame ñanna, wulfe-aha umele a de valyaa áte unɗule, ta se tsakantehe ge yiye-aha. ⁵ Wulfe-aha umele, a de valyaa áte cacera, cekwa haha, a naba sesehe á ba áte watsewatsire aɗaba cekwa haha. ⁶ Amá de sesse vaciya an kára wá, deraadera áɗaba baaka slalwe ngelama. ⁷ Wulfe-aha umele zlaŋe ádaliye, a valyemaa am dake, a waltaa am dake, a becante ge dake. ⁸ Amá wulfe-aha umele wá, a puwaa á ba am haha shagera, a magaa ire shagera. Ekte-aha umele, ta yayaa egdzara deremke deremke; ekte-aha umele ta yayaa egdzara kul unkwahé kul unkwahé, ekte-aha umele zlaŋe ádaliye

ta yayaa kul keye kul keye.» ⁹ Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Edda una máki anƙwa hyema-aara wá, a cenevaacena!»

Labára naraje-aha?

(Mark. 4:10-12; Luka 8:9-10)

¹⁰ Am iga á una ñanna maa, ta naba sawa pukura-aha áseza Yaisu, a ba itare tá elvan ge ñane: «Labára ká ndater elva ge emnde an naraje-aha?»

¹¹ A nwaterante, a ba ñane: «Kure wá, vararakurteva barama geni kwá diyeddiye nasherire na am *kwara á Dadaamiya, amá itare sharanka una ñanna. ¹² Adaba edda una anƙwa ázeñjara wá, tá de fanaarfe á de jauje á ba áte ñane. Amá edda una an erva dey wá, ba egdza una ázeñjara na keni, watse tá de lianvulye. ¹³ Adaba una ñanna, yá ndater elva an naraje. Adaba ma tá anƙwa ezzhárá deme keni tá nánka; tá effa deme hyema keni, tá cenánka duksa d'ekid'eki, á duka á dem hyema-aatare. ¹⁴ Estuwa, názena ndza a ndahanaa Dadaamiya á kya an we á nabi Aisaya na gevge jirire-aara. Adaba a ba ñane:

Kwá anƙwa eccena an hyema-aha á kure, amá kwá cenanka ba názara keni. Kwá anƙwa ezzhara an ice-aha á kure, amá kwá nanka duksa.

¹⁵ Adaba degdega ire á emnde ñanna. An vanya hyema-aha-aatare, geni a demka elva-aaruwa á demkwa. An hádá ice-aha-aatare, geni a naránka duksa-aaruwa an ñane. Adaba ire-aatare degdege jipu, tá sawka á sem sera-aaruwa, geni yá se mbateraambe, a ba Dadaamiya.

¹⁶ Amá kure wá, higa yaikke ge kure, adaba ice-aha á kure anƙwa á nanna duksa-aha á Dadaamiya, hyema-aha á kure anƙwa cenancena. ¹⁷ Yá bakurá ba jirire: Kwakya nabi-aha antara emnde á Dadaamiya umele ta kátá puwete ba ice-aatare áte názena kwá anƙwa zharaná kure kina, amá naranka. Ndza ta kátá cena názena kwá anƙwa cenaná kure kina, amá cenaranka.»

Maana á naraje an slepuwa wulfe

(Mark. 4:13-20; Luka 8:11-15)

¹⁸ «Cenaucena ba shagera náwa yá anƙwa ndaakur maana á naraje an slepuwa wulfe na. ¹⁹ Emnde umele, tá cenvá elva áte *kwara á Dadaamiya, amá á duka á dem ire-aatare. Daaci á sawa zhele mándzawe, á se eksese elva ñanna am vuwa-aatare. Itare wá, ta ba seke unjule. ²⁰ Emnde umele ta ba seke cacera. Itare, má cenarvaacena elva áte kwara á Dadaamiya wá, kertenj tá liyianá á ba an higa. ²¹ Amá tá vanteka sledfe ge elva á Dadaamiya am vuwa-aatare. Daaci má jerje lámare umele bi zladá adaba elva á Dadaamiya na wá, tá ya fetarfire-aatare ba watsewatse. ²² Emnde umele zlafe ádalije wá, ta ba seke dake. Tá lyevalya tsa elva á Dadaamiya, amá wá, á dem dágave á dzama á ire-aha á duksa á duniya gergergre, antara wáyá á nalmane á duniya kwakya. Á becanta ba una ñanna elva á Dadaamiya na am itare na, á manka nampire d'ekid'eki. ²³ Amá emnde umele wá, ta ba seke haha na sledfe shagera na. Itare, má cenarvaacena elva á Dadaamiya wá, á duwa á dem ire-aatare ba shagera. Elva á Dadaamiya á sha sledfe am itare, itare tá maga nampire. Emnde umele kwakya nampire-aatare; emnde umele nampire-aatare ba deydey. Emnde umele zlafe adaliye, nampire-aatare ba cekwa.»

Naraje an ezleha am dagave á hiya

²⁴ Daaci a bateraa naraje umele zlaḅe ádaliye, a ba ḥane á elvan ge itare: «Náwa názu á garava an *kwara á Dadaamiya. Ankwa ura umele a ica faha-aara, a de jem hiya. ²⁵ Vacite umele an vayiya maa, duwa kelaade-aara, a naba de janem wulfe á ezleha am hiya-aara ḥanna, a naba zlala. ²⁶ Am sarte na waltewala hiya a sanse ire maa, ezleha-aha keni sesse. ²⁷ Daaci duwa á emnde a slera á edda á fe ḥanna á dezeńara, a ba itare tá elvan ge ḥane: Ambarka á ḥa male! Ábi ka jaa ba wulfe á jirire am faha á ḥa? Labara kwakya ezleha am hiya á ḥa? ²⁸ A njwaterante, a ba ḥane: A maganaa ba kelaade-aaruwa lámare na. A ba emnde a slera tá elvan ge ḥane: Eksakaarekse emtu ḥá de ica ezleha-aha ḥanna baḍemme á dem áhá? ²⁹ Yawanya, a ba ḥane á elvan ge itare, adaba watse kwá icesice antara hiya shagera. ³⁰ Yawanya baḍemme á narnáhá; má narvenahe, hyephye sarte á ica hiya wá, watse yá bateranba ya ge emnde a ica hiya geni a icarsice emtsaade ezleha-aha, a jaranmejahe am tate palle, a epsharupsha an kára, lauktu tá haliya hiya-aaruwa á dem kuvere.»

Naraje an wulfe á pilli
(Mark. 4:30-32; Luka 13:18-19)

³¹ Yaisu a bateraa naraje umele zlaḅe ádaliye, a ba ḥane á elvan ge itare: «*Kwara á Dadaamiya wá, ba seke mága á wulfe á pilli, a eksante ge ura umele, a de ḅeleme am haha am fe-aara. ³² Cekwa ba ḥane am wulfe-aha á duksa, amá má de sesse, waltewala wá, hyema-aha-aara jauje ge hyema á duksa-aha umele an prempremire, gevge mama á nafa, haa yiye-aha tá maga bere-aha-aatare áte erva-aha-aara.»

Naraje an shahi á makala
(Luka 13:20-21)

³³ Yaisu a bateraa naraje umele zlaḅe ádaliye, a ba ḥane á elvan ge itare: «*Kwara á Dadaamiya wá, ḥane ba seke mága á shahi á makala. Á eksevákxa mukse ba cekwaanḡudi, á puwante ge ukpa tasa keye an wasla, amá á tsantetse shahi á makala na ukpa na baḍemme.»

A maganaa estuwa Yaisu slera an naraje-aha
(Mark. 4:33-34)

³⁴ Yaisu a kwaraterse elva-aha ḥanna baḍemme na an naraje-aha gergergre, ḅaaka názu a baternaa ḥane ḅaaka naraje am huḍe-aara. ³⁵ An una ḥanna wá, maganaamaga názena ndza a ndaanaa nabi Aisaya am nabiyire-aara na, a ba ḥane: «Watse yá bateranba elva-aha-aaruwa ge emnde an naraje-aha.» A ba ḥane zlaḅe ádaliye: «Duksa-aha na ndza an sheḅe kwaye am fakte á duniya keni, watse yá ndaatersendahe.»

Maana á naraje an ezleha am hiya

³⁶ Am sarte na Yaisu puwaterapuwa emnde, ḥane keni a de demhe am bere. Ta duhe ge pukura-aha-aara á dezeńara, a ba itare tá elvan ge ḥane: «Palanjernaapala maana á naraje an ezleha am hiya na.»

³⁷ Daaci a ba ḥane á elvan ge itare: «Sleja wulfe wá, ba iya ya *Ura á emnde baḍemme. ³⁸ Fe wá, duniya. Hiya keni maa, emnde na watse tá dem *kwara á Dadaamiya. Ezleha maa, emnde na tá átuge zhel mándzawe. ³⁹ Kelaade na a de jem ezleha ḥanna am hiya, Shaitaine. Sarte á ica hiya, amaana halavuwá á duniya. Emnde á ica hiya, malika-aha á

Dadaamiya. Kwaye ɗane maana á naraje ɗanna. ⁴⁰ Ba seke una ta icese ezleha am hiya, ta de peshanaa an kára na wá, am halavuwa á duniya keni watse ba estuwa. ⁴¹ Iya *Ura á emnde baɗemme, watse yá puwa malika-aha-aaruwa á sawa, tá se dzerese emnde a emtaŋkire á hala antara emnde na tá vatere ektapaare ge emnde na am kwara-aaruwa. ⁴² Malika-aha tá de puwaterem am kára á jahanama, tá de kyuwa am kára ɗanna, tá de kerɗa slare am kára. ⁴³ Amá emnde na tá aŋkwa fansarfe ge Dadaamiya wá, itare tá de gev ba seke vaciya an wulwulire am zlanna á Eddetare Dadaamiya. Edda una aŋkwa hyema-aara a cenvaacena elva ɗanna.»

Naraje an nalmane an heɗa am fe, antara náza hyema

⁴⁴ «*Kwara á Dadaamiya wá, á garava an nalmane na an heɗa am fe, de shansha ura umele, a shebanvehe zlaɓe áɗaliye, á higa jipu. A de vala názu am erva-aara baɗemme geni sey á shekwepshekwe fe na.

⁴⁵ «Zlaɓe áɗaliye, kwara á Dadaamiya á garava an sletsakala, á tataya ba náza hyema na shagera na. ⁴⁶ Má shansha palle, una shagera jipu zlazlaɗa gane-aara na, á valuvale názena am erva-aara baɗemme, á de shekwa náza hyema ɗanna.»

Naraje an narre á sluwa kelfe

⁴⁷ «Zlaɓe áɗaliye, *kwara á Dadaamiya á garava an narre na tá puwaná emnde a sluwa kelfe á dem haye, tá duwa jili á kelfe-aha gergergre á dem huɗe-aara. ⁴⁸ Má naatena, tá tedese ásegashe, tá dzera kelfe shagera shagera á dem lila-aha-aatare, una baaka nampire-aara na ta puwanvehe. ⁴⁹ Am halavuwa á duniya keni watse á magava ba estuwa. Watse tá sawa malika-aha, tá se lateraale emnde na shagera hala-aatare, antara emnde na shagerka hala-aatare. ⁵⁰ Daaci emnde na shagerka hala-aatare na maa, watse tá puwaterá á dem kára á jahanáma, tá de kyuwa, tá de kerɗa slare am kára ɗanna.»

Naraje an edda una emgyegwe a duksa antara una aŋwaslire keni aŋkwa am mba-aara

⁵¹ Am iga á naraje-aha ɗanna maa, Yaisu a ndavateru ge pukura-aha-aara, a ba ɗane á elvan ge itare: «Cenakurancena una-aha ɗanna baɗemme?» «Cenanerancena», a ba pukura-aha tá elvan ge ɗane. ⁵² Daaci a ba ɗane á elvan ge itare: «Máki estuwa, ma ware una malum á *tawraita na aŋkwa fansarfe ge Slekse yaikke am samaya na, ɗane á garava an edda á há na emgyegwe a duksa keni, sey tá shaná á ba am mba-aara, duksa aŋwaslire keni á ba am mba-aara na.»

*Emnde a Nasarátu fartareka áte Yaisu
(Mark. 6:1-6; Luka 4:16-30)*

⁵³ Zlauzle Yaisu am tsakaterse naraje-aha ɗanna maa, á tsetehe am tate ɗanna, ⁵⁴ a zlalehe á dem ekse na a waletaa am huɗe-aara na. A de fantau ge kwaraterse duksa ge emnde am *mashidi á Yahudiya-aha. Emnde na tá áhuwa baɗemme tá maga ba najipu-aara geni a shanaa áme ilmu-aara ɗanna, a vantaa ware hakuma á mága najipu-aha-aara ɗanna. ⁵⁵ Ta bantsa itare wá: «Ábi ba ɗane una egdza á slega nafa na? Ba ɗane kahe una zhera á emmenjara Maari na? Ábi ba ɗane una egdza emmetare ge tara Yakuba, antara Yusufu antara Simaun ira Yahuda? ⁵⁶ Ábi egdzar mama-aha-ɗara ɗwasha keni tá aŋkwa á ba am dagave á miya áhuna? A

shanaa áme kena ñane hakuma estuwa?» ⁵⁷ A piyatertaa ba una ñanna ge fetaare áte ñane, ßaaka umele.

Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma áme keni emnde tá fa zherwe áte nabi á Dadaamiya, amá am ekse-aara wá, tá feka zherwe áte ñane.» ⁵⁸ Daaci Yaisu a magaa najipu-aha ba cekwaanġudí áhuwa, adába tá fetareka emnde áte ñane.

14

Elva a emtsa á Yuhanna slemaga baptisma (Mark. 6:14-29; Luka 3:19-20; 9:7-9)

¹ Daaci am sarte ñanna cenancena sleksu *Hirudus labare á Yaisu. Hirudus ñanna wá, ñane slekse á kwara á Galili. ² A ba ñane á elvan ge emnde-aara: «Una degiya ba Yuhanna slemaga baptisma. A tsetaa ba ñane am faya. Adába una ñanna an hákuma á mága najipu-aha gergere.»

³ A bateraa una ñanna adába ndza a ndahanaa ba ñane ñanna geni a eksarvaksu Yuhanna. Daaci ta naba eksevaahé, ta puwete zawa áte ñane, ta de belema am danggay. A ngudanaa adába uwe Hirudus Yuhanna, adába Hirudus ñanna a eksantaave Hirudiya ge egdza emmenjara Filip.

⁴ Amá anjwa á ndandaha Yuhanna, geni a eksantaave mukse ge egdza emmenjara na wá, una ñanna zlayeka dekideki. ⁵ Ndza Hirudus á kátá kedá shifa á Yuhanna á ba am sarte ñanna, amá a kuva emnde a ekse, adába bademme á Yahudiya-aha fartarefe an Yuhanna, geni ñane nabi á Dadaamiya.

⁶ Daaci shekwaashekwa cekwaanġudí wá, samsa sarte á ya Hirudus, a magaa egdza muñri. Duwa á egdza á Hirudiya mukse, a de shekelaterante ge emnde na a dhateraa Hirudus á sem muñri-aara. Una ñanna hayanhaya jipu sleksu Hirudus. ⁷ A naba zanu ba waða ge gyaale ñanna, geni ma a ndavanu uwe keni sey á vanteva. ⁸ Ba zlala ge gyaale na, a de ndava sawari áza emmenjara emtsaade. Zlarauzle am sawari antara emmenjara maa, sawa-aara áseza sleksu Hirudus, a ba ñane á elvan ge ñane: «Iya wá, yá kata ká vite ire á Yuhanna slemaga baptisma am kwatame.» ⁹ Una ñanna namaari-aareka dekidfeki ge sleksu Hirudus, amá am a zanuwa ba ñane waða ge gyaale ñanna á katafke á emnde-aara bademme, a naba eksaarhe. Daaci a ba ñane: A varanteva ba názena a ndavana ñane. ¹⁰ Daaci a naba bela ura á de ica ire á Yuhanna slemaga baptisma am danggay. ¹¹ Ta de icaa ire áte Yuhanna am danggay wá, tá sanhe am kwatame, ta se vante ge gyaale ñanna, ñane keni á zlala an ire na á deza emmenjara. ¹² Saremsa pukura-aha-aara ge Yuhanna, ta se eksante emtsa-aara, ta de hedéhe, ta naba de mbedanu labare ge Yaisu.

Yaisu a zateru duksa ge zála debu ilyebe (Mark. 6:30-44; Luka 9:10-17; Yuh. 6:1-14)

¹³ Cenancena Yaisu labare á emtsa á Yuhanna, ta naba tsetehe am tate ñanna, ta dema am paare á yawe, ta zlala á dem tate na ta ßaaka emnde átekwa na. Cenarancena emnde am huðe á ekse geni zlazlala Yaisu maa, bademme á emnde saresse am eksa-aha-aatare, ta dabem Yaisu an sera, ta dába ba we á haye, we á haye. ¹⁴ De sessa Yaisu am paare maa, á zhára ba dikele á emnde tá kela ádezenjara, a naba zatervaarhe, a mbateraahé emnde na ta lapika-aha am dagave-aatare.

¹⁵ Eblyabelya vaciya maa, ta duhe ge pukura-aha-aara á dezeńara, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Baaka vaciya mazla-aara, tate na keni kaamba, ambane puwateraapuwa emnde na, a zlarzlala á dem ekse-aha, tá de shakwanu náza za ge shifa-aha-aatare.» ¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma zlalarka keni ba kalle, vawarterteva ba kure názu tá zuze.» ¹⁷ Amá ta ɲwanante a ba itare: «Baaka duksa ázenere, sey ba depaiɲ ilyeɓe, antara kelfe buwa, baaka umele.» ¹⁸ «Sawansa una ɲanna ásezerwa», a ba Yaisu. ¹⁹ Daaci a ba ɲane á elvan ge emnde: «Njawinja baɗemme áte masa na.» ɲane a halante depaiɲ ilyeɓe, antara kelfe buwa na, a kante ice á dem samaya, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, daaci a kwacaa depaiɲ-aha na, a tegateraa ge pukura-aha, geni tá vaterta ge emnde. ²⁰ Baɗemme á emnde, ma ware keni a zuhe á ba áte huɗe-aara, aley jauje zlaɓe ádaliye. Pukura-aha ta halante jugena-aara ɲanna wára kelaawa ju buwa. ²¹ Kezlakula á emnde a zá náza zá ɲanna wá, tá maga zála debu ilyeɓe, baaka ɲwasha antara egdzara am huɗe-aara.

Yaisu á zlála an sera áte ire á haye
(Mark. 6:45-52; Yuh. 6:15-21)

²² Shekwaraaka dekideki am iga á za depaiɲ ɲanna, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Dawemda am paare, dawedde kure zuɲɲwe á katafke-aaruwa, ebzaubze guwa á kya erwa. Iya wá, yá puwateraapuwa emtsaadde emnde.» ²³ Puwateraapuwa emnde maa, a naba ɗalema am egdza wa ba ɲane palle, ge de maga maduwa. Dem vayiya ba shagera, ba ɲane palle áte wa ɲanna.

²⁴ Am sarte ɲanna wá, paare na pukura-aha tá am huɗe-aara na, zlazlala yiyye. Amá aɲkwa á maganá palasa vadza á yawe áhuwa, aɗaba a se yateruwa wálale, á berhaterá á sem iga.

²⁵ An ireɲlya wá, a duhe ge Yaisu de shateraasha pukura-aha-aara na áte ire á haye, amá á zlála á ba an sera-aara áte ire á haye ɲanna. ²⁶ Ba naranna pukura-aha-aara ɲane aɲkwa á zlála áte yawe na wá, gazlargazla jipu, ta naba fu hula ge lyawa, aɗaba itare ta kurken shaitaine á yawe.

²⁷ Kertenɲ a ndaater elva Yaisu: «Gazlauka degiya una ba iya, a wakurka lyawa», a ba ɲane á elvan ge itare. ²⁸ A ɲwanante ge Piyer, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Máki ba jirire una ba ka Yaakadada wá, ndaasendahe elva á ɲa palle, geni yá duwa á dezeńa áte yawe ba seke náza á ɲa.»

²⁹ «Sawa!» a ba Yaisu á elvan ge ɲane. A naba tsekwese am paare na ge Piyer, a fantau ge zlála áte yawe á deza Yaisu. ³⁰ Amá ba a fantau ge zhára mága á effeya wá, a ja ge lyawa, a fantau ge ɲgye á dem yawe. Daaci a naba fu hula: «Yaakadada-aaruwa lyilya!» ³¹ Kertenɲ a velante erva-aara Yaisu, a de ɲanaahe, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Degiya jeba á cekwire á fetarfire na! Labara ka magaa shaige?»

³² Daaci ta ɗalema am paare bukerɗe-aatare. Tseriyye a naba ɗuhe ge wálale keni. ³³ Pukura-aha baɗemme ta kezlan ugje ge Yaisu am paare ɲanna. A ba itare tá elvan ge ɲane: «Ekka wá, ka *Egdza á Dadaamiya ba jirire.»

Yaisu a mbaa lapika-aha am Gainaizarait
(Mark. 6:53-56)

³⁴ Ba ebzarubze haye, daaci daraada am haha á Gainaizarait. ³⁵ Emnde a ekse na ta de tsekwa am huɗe-aara na diyareddiye Yaisu, daaci duwa-aatare ge itare ta hyenme labare-aara am haha-aatare baɗemme, ta naba

sanaa emnde na ta lapika-aha na bademme ge Yaisu. ³⁶ Ta ndavanuhe geni a vaterteva baráma ge emnde na lapika vuwa-aatare na, tá fafetefafa ba erva-aha-aatare á ba áte we á nangyuwe-aara kení. Daaci emnde na ta fafete erva-aha-aatare áte nangyuwe á Yaisu bademme mbarembe.

15

Elva a nađe á eggye-aha werre (Mark. 7:1-13)

¹ Am iga á una ɲanna maa, ta semhe ge *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraitá á sa am huđe á Urusaliima, ta se ndavanu elva ge Yaisu, a ba itare: ² «Labara pukura-aha á ɲa tá maɲka názu ta kwaramisaa eggye-aha á miya? Adaba ɲá aɲkwa zharaterzhara tá bareka erva ge za náza za áte nađe á emnde a nadína.»

³ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ekkure maa, labara kure keni kwá aɲkwa cudá názu a ndaasa Dadaamiya, an tsaha na kwa jansaara ba kure? ⁴ Adaba a ba Dadaamiya, dematervedeme tara eddeɲa an emmeɲa. Ma a ndahesaa ware elva mándzawe áte eddeɲara, bi áte emmeɲara keni, sey tá ejja ba shifa-aara. ⁵ Amá kwa bantsa kure wá: Máki ndakansendahe ge eddeɲa, bi ge emmeɲa, geni nalmane na ma andze yá melakumele an ɲane na wá, aɲkwa fanefa tsekemme, watse yá danán ge Dadaamiya. ⁶ Máki ndakansendahe estuwa wá, ka faaka an wedera melanu ge eddeɲa, ma emmeɲa keni mazle-aara. An jeba á tsaha á kure ɲanna, kezlakuranveka názena a ndaasaa Dadaamiya emtu? Kezlakuranvekezele ba parakke! ⁷ Egdzara á fida-aha, tá demka am huđe á kure dekiđeeki. Sesse jirire á názena ndza a ndahanaa Aisaya am nabiyire-aara na. Ndza a ndahanaa á ba áte kure. Adaba a ba ɲane:

⁸ «A bantsa Dadaamiya wá: Emnde na wá, tá aɲkwa á galiyá á ba áte we, am ervaunđe-aatare ta yiyye an ya.

⁹ Tá aɲkwa jáháva deme am sera-aaruwa, amá una ɲanna ba dey. Adaba itare tá ndáhá ba nađe-aha á emndimagwaha, ta ganve ba seke elva-aaruwa.» »

Kazlaɲa na á badza ura an Dadaamiya (Mark. 7:14-23)

¹⁰ Daaci a ba Yaisu á elvan ge emnde bademme: «Sawmbare, cenauvaacena elva na ba shagera: ¹¹ Názu á badza ura wá, á badzaná názu á fana edda-aara á dem mbuweka, á badzaná ba názu á segashe am mbuwe á edda-aara.»

¹² Ta duhe ge pukura-aha-aara á dezeɲara, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Diyakdiya emtu ganakini aɲkwa á waterwa elva á ɲa na am ervaunđe ge *Farisa-aha?» ¹³ A ba Yaisu: «Bademme á wulfe na a janaa Edderwa na am samaya na ka tsawe, watse tá ebbeta á degashe. ¹⁴ Yawaterya seke itare, ábi ta wulfe-aha tá tádá wulfe-aha seke itare. Máki wulfe á tádá ukfeɲara wulfe, ba bukerdĩre-aatare tá de puwa á dem evege.»

¹⁵ A ba Piyer á elvan ge ɲane: «Palaɲeraapala maana á naraje na ɲa cenvaacena.» ¹⁶ «Ba kure keni kwaasau kwá cenanka? ¹⁷ Bademme á názena á dem mbuwe á urimagwe, a tsekwa á ba á dem huđe, amá á degashe zlađe adaliye am ɲane; una ɲanna ni diyakurka? ¹⁸ Amá názu á segashe am mbuwe á ura wá, kwaye a fantau á sawa am ervaunđe, á badzaná ba una ɲanna edda-aara. ¹⁹ Adaba kwakya dzama ire mandzawe

na á segashe am ervaunċe á ura. Á berhaná ba una nċanna á de ja shifa, antara mága gwardzire, antara dakarire, an neylire, fidire, ira sanse elva yaiyaihe. ²⁰ A badzaná ba jeba á duksa-aha nċanna ura. Adába zu duksa an erva na baraaka áte nafé á emnde a nadina wá, una nċanna á badzeka ura.»

Mukse á emnde a jeba umele fetarfe áte Yaisu

(Mark. 7:24-30)

²¹ Am iga á una nċanna maa, a tsetehe ge Yaisu am tate nċanna, kwaye a zlala á dem haha á Tirus antara Sidaun. ²² Anċkwa mukse Kanani umele á njá am haha nċanna, a sawhe á seza Yaisu, a ba nċane á elvan ge nċane á ba an ka kwara: «Edda-aaruwa! Ura jeba á *Dawuda! Tasle á nċa zivarze! Adába anċkwa egdza-aaruwa mukse an shaitaine, anċkwa á maga ba palasa.» ²³ Amá mbedanareka Yaisu ba elva palle keni. Mukse na keni yanka dabaterdaba. Ta naba duhe ge pukura-aha-aara á dezenjara, a ba itare tá elvan ge nċane: «Ndandaha seke elva palle ge mukse na a ezzlala mazle-aara, adába anċkwa á hulamitehula ba dey.» ²⁴ A nċwaterante ge Yaisu, a ba nċane á elvan ge itare: «Iya wá, belarika ge emnde umele, ta beli ba ge emnde a *Iserayiila, adába itare ta ba seke kyawe-aha na, ta keda an keda na.»

²⁵ Amá cenaaka mukse na, a naba se nċanta sera ge Yaisu: «Tasle á nċa meliyumele edderwa», a ba nċane á elvan ge Yaisu. ²⁶ A nċwanante ge Yaisu, a ba elva-aara á elvan ge mukse na: «Haleta dafa á egdzara, puwateranve ge kere-aha wá, zlayeka dċekidċeki.» ²⁷ «Ba estuwa», a ba mukse na, «amá ma kere-aha keni tá wazaná ba itare kwaca á dafa na á valya á sawa am erva á dada-aha-aatare na.» ²⁸ A ba Yaisu: «Ekka mukse na, kwakya fetarfire á nċa. Názena ká kataná ká nċanna wá, a gevge á ba áte una nċanna.» A naba mbehe ge egdza á mukse nċanna á ba am sarte nċanna.

Yaisu a mbateraache emnde na ta lapika-aha

²⁹ Am iga á una nċanna maa, a tsetehe ge Yaisu am tate nċanna, a dċaba we á haye á Galili, a de dċaleta áte egdza wa umele, a de nċehe áte egdza wa nċanna. ³⁰ Nalga á emnde kwakya ta dċabem Yaisu á dete wa nċanna, ta danaa antara emnde a dere, antara wulfe-aha antara nċguryekwe-aha, an uce-aha, antara lapika-aha umele gergere kwakya, ta de puwateraa am sera á Yaisu, a mbateraache badċemme. ³¹ Emnde na ndza ta uce-aha tá anċkwa ndaha elva ba lanċe; emnde na ndza ta nċguryekwe-aha mbarembe; emnde na ndza ta dere-aha tá anċkwa zlala ba lanċe; emnde na ndza ta wulfe-aha keni tá anċkwa nanna ice-aha-aatare badċemme. Badċemme á emnde na ta naa una nċanna, tá maga ba najipu-aara. Daaci badċemme ta fantau ge gálá Dadaamiya á emnde a *Iserayiila.

Yaisu a zateru duksa ge zála debu ufaċe

(Mark. 8:1-10)

³² Am iga á una nċanna maa, Yaisu a dċetaa pukura-aha-aara, a ba nċane á elvan ge itare: «Emnde na tá wiwa am ice ge iya, adába hare keye vatena tá á ba ázerwa, názu tá ezza keni baaka. Wayanka yá puwateraapuwa ba estuwa tá an waya am huċe, a de mbadċateraaka waya áte barama a da.» ³³ A ba pukura-aha tá elvan ge nċane: «Mí de shaná áme kena náza zá am kaamba na ni haa á hyater ge emnde kwakya estuwa?» ³⁴ «Anċkwa wanyara depain ázekure?» a ba Yaisu á elvan ge itare. A ba itare: «Anċkwa

depainj vuye, antara egdza kelfe-aha cekwaanjudi.» ³⁵ Daaci «njawinja am haha,» á ba Yaisu á elvan ge emnde bademme. ³⁶ Njane a halante depainj-aha vuye antara egdza kelfe na, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kwacaache, daaci a naba tegateraa ge pukura-aha-aara, itare ta tegateraa ge emnde. ³⁷ Ma ware-aatare keni a zuhe á ba áte hufe-aara, ta yanaa ba itare náza zá. Pukura-aha ta jemaa jugena-aara ilila vuye. ³⁸ Kezлакula á emnde na ta za náza za njanna, tá maga zála debu ufafe, baaka njwasha antara egdzara am hufe-aara. ³⁹ Daaci Yaisu a puwaa emnde. Am iga-aara maa, a dema am paare, a zlala á dem haha á Magadan.

16

**Farisa-aha antara *Saduki-aha tá ndava nalaama áza Yaisu
(Mark. 8:11-13; Luka 12:54-56)*

¹ Ta sawhe ge *Farisa-aha, antara *Saduki-aha áseza Yaisu, ta se tsagwadana áte elva, a ba itare tá elvan ge njane: «Máki a belakaa ba Dadaamiya wá, maranjanmara najipu palle geni njá diyeddiye átekwa.»

² A njwaterante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Ábi kure máki hyaahya yawe kwakya dem eblya vaciya, kwá ba: Makuralla wá, watse ba lanje slefe. ³ An enjlya-waabere keni, má kwa nanna danjwe ekte á samaya, á njya vaciya á ba am hufe-aara, kwá ba: Watse á maga yawe vatena. Iyau, nalaama-aha na anjwa á magava áte samaya wá, bademme diyakurdiya; duksa-aha na anjwa á marakurná Dadaamiya am zamane na wá, diyakurka! ⁴ Kure emnde na kwá am zamane na, kwa mándzawe-aha jipu, vakuranteke ervaunje á kure defekideki ge Dadaamiya. Kure kwá ndava najipu! Ba palle keni kwá nanka mazle-aara, hyaahya ba una kwá anjwa ndaaná áte Yaunas werre na.» Ba a ndaaterse una, a naba yaterhe, a zlala-aara.

*Shahi á makala á *Farisa-aha antara *Saduki-aha
(Mark. 8:14-21)*

⁵ Am sarte na tá anjwa zlala, tá átira degashe am haye á dete iga á guwa, pukura-aha ta naba viyaa depainj, slaslarka ekseksa-aara. ⁶ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Fauha hyema ba shagera, tsufautsufa ire á kure átuge shahi á makala á *Farisa-aha antara *Saduki-aha.» ⁷ Am cenaránka pukura-aha názu a ndahanaa njane, a ba itare am dagave-aatare: «Yaisu a ndaha una njanna adaba mi viyaa depainj na.»

⁸ Carare cenancena Yaisu elva na tá anjwa ndahaná itare am dagave-aatare, a ba njane á elvan ge itare: «Labara kwá tsala elva a baakire á depainj am dagave á kure? Kure degiya baaka fetarfire á kure defekideki! ⁹ Sem ba kina keni aley zlafe ba kwá cenanka? Kwá yeheteka á ba áte depainj ilyebe na ya kwacateraa ya ge emnde debu ilyebe na emtu? Kwá yeheteka á ba áte kezлакula wára-aha na kwa nahetaa an jugena-aara na emtu? ¹⁰ Zlafe adaliye kwá yeheteka áte depainj vuye na ya kazlateranvaa ya ge emnde debu ufafe antara kezлакula á ilila-aha na kwa nahete an jugena-aara na emtu? ¹¹ Labara kwá lanaaka ganakini ya ndaakur elva á depainj ka? Iya wá, ya bakuraa, tsufautsufa ire á kure ba shagera atuge shahi á makala na á segashe am *Farisa-aha antara *Saduki-aha.»

¹² Daaci sharantaushe pukura-aha mazle-aara geni Yaisu ndahaaka elva a shahi á makala na tá puwaná am depainj; njane a ndaha ba elva a názu tá kwaratersa *Farisa-aha antara *Saduki-aha ge emnde.

*A ndaasa Piyer ganakini ba Yaisu una *Almasiihu na
(Mark. 8:27-30; Luka 9:18-21)*

¹³ Am iga á una ñanna maa, Yaisu a zlahehe antara pukura-aha-aara á dem Kaysariya á Filip. A de ndavateru ge pukura-aha-aara áhuwa, a ba ñane á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde baðemme mu, emnde ta baa ya ware?» ¹⁴ Ta ñwanante, a ba itare: «Ta bantsa emnde umele ka Yuhanna slemaga baptisma; a baa emnde umele, ka *Ailiya; a baa emnde umele zlaðe adaliye ka Yairaimiya, bi ka ba nabi umele.» ¹⁵ «Ay, kure ma, kwá ba ya ware?» ¹⁶ A ñwanante ge Simaun Piyer: «Ba ka una ka *Almasiihu, ka *Egdza á Dadaamiya na á fa shifa am ura na.»

¹⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Simaun egdza á Yaunas, ekka wá, shakansha barka kwakya, aɗaba jirire na ka cenaana áza urimagwe ka, a vaktaa ba Edderwa na am samaya na an ire-aara. ¹⁸ Yá ndak ba jirire Piyer: Ábi zhera á ña ñanna wá, amaana palaha. Yá faná áte palaha ñanna emnde na tá fetaare áte ya na baðemme. Ma emtsa keni á de dateruka ðekideki. ¹⁹ Yá fakem egdza a tsekweram á wera *kwara á Dadaamiya am erva ge ekka. Ma ka piyetaa uwe ge emnde am duniya na keni, am samaya keni tá á ba áte una ñanna. Ma ka yateraa baráma á uwe ge emnde keni, am samaya keni tá á ba áte una ñanna.»

²⁰ Am iga á una ñanna maa, a teɗaterete hyema ge pukura-aha-aara, geni a ndaranka ge ura umele ðekideki, ganakini *Almasiihu ñanna ba ñane.

*Yaisu a sanse elva a emtsa-aara, antara tsetse-aara am faya
(Mark. 8:31-9:1; Luka 9:22-27)*

²¹ Yaisu a fantau am sarte ñanna ge ndaaterse elva á ire-aara ge pukura-aha-aara, a ba ñane á elvan ge itare: «Sey ba yá duwa á dem Urusaliima. Tá de magiya palasa kwakya male-aha á larde, antara male-aha á *liman-aha, ira malum-aha á *tawraita. Tá de zlanazle shifa-aaruwa baðemme, amá am hare ge keyire wá, watse yá sesse zlaðe adaliye an shifa.» ²² A naba ðahese ge Piyer ba itare ta buwa antara Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «A piyeteþiya Dadaamiya jeba una, a gevka ðeme jeba una áte ka Yaakadada-aaruwa!» ²³ Amá Yaisu a eptsanaa ge Piyer, a ba ñane á elvan ge ñane: «Giyapteka ðekideki, ekka, ka Shaitaine, ká kátá mbediya á dem haypa. Aɗaba názena ká dzamaná ka na jarammekka antara náza á Dadaamiya, náza á ña na ba názu tá dzamaná emndimagwaha.»

²⁴ Daaci a ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara baðemme: «Máki edda-aara wayaawayá ðaba ya wá, a dzameka shifa-aara ðekideki, a eksanteksa dzanɗala-aara, á ðabidaba an ñane. ²⁵ Aɗaba máki edda-aara á tataya lya shifa-aara wá, á de keɗanaakeda. Amá edda una a keɗaa shifa-aara aɗaba ya, á de shansha zlaðe adaliye. ²⁶ Ma edda-aara a zu emtakire á duniya na baðemme keni, máki keɗanaakeda shifa-aara wá, ázara nampire-aara ge ñane? A de maganáka duksa ðekideki. Aɗaba baaka duksa na urimagwe á de vara shifa-aara an ñane. ²⁷ Ya *Ura á emnde baðemme wá, watse yá sawa antara malika-aha-aaruwa, an sleksire á Edderwa. Watse yá se pelaterse ge emnde baðemme, ma ware keni yá se pelansa á ba áte názena ndza a maganaa ñane.» ²⁸ A ba ñane zlaðe adaliye: «Yá ndaakur ba jirire: a ba am ðagava á kure na keni, tá anɗwa emnde na ni tá de emtsaka ba estuwa, sey má naranna sawa-aaruwa ya *Ura á emnde baðemme, má watse yá sawa am sleksire yaikke.»

17

Eptsaptepsa Yaisu a gev umele
(Mark. 9:2-13; Luka 9:28-36)

¹ A magaa hare unjwahe am iga á una nanna maa, Yaisu a detaa tara Piyer, antara Yakuba, ira Yuhanna egdza emmenjara ge Yakuba nanna, a dateraa áte ire á wa umele sladde ba itare-itare áhuwa. ² Daraada ahuwa maa, a naba eptsavte ge Yaisu am ice-aatare wá, gevge umele ba seke njane ka mazle-aara. Feke-aara anjwa á mba wulwulire ba seke vaciya, nanjyuwe-aara gevge dzayye ba telle, anjwa mbe ba seke parakkire. ³ Daaci pukura-aha na tá zhára ba emndu werre, tara Muusa antara *Ailiya, tá anjwa ndaha elva antara Yaisu. ⁴ A ba Piyer á elvan ge Yaisu: «Yaakadada-aaruwa, una shagera jipu njere keni njá anjwa áhuna na. Má wayak-wayá wá, yá maganaamaga dzadzawe-aha keye, palle náza á njá, palle náza á Muusa, palle keni náza á Ailiya.»

⁵ Zlafe ba elva nanna keni ndaaseka Piyer wá, a naba tsekwatararhe ge kumba. Anjwa kwara á ndaha elva am kumba nanna. A ba edda-aara: «Una na wa, Egdza-aaruwa! Baðemme á higa-aaruwa á ba áte njane. Cenausena názena á bakurná njane.» ⁶ Cenarancena pukura-aha na kwara nanna maa, jaterja lyawa baðemme, reppe ta kazlaa ugje am haha baðemme. ⁷ A gapte ge Yaisu á dezetare, a de gejaterthe: «Naba tsawetse. A wakurka lyawa,» a ba njane á elvan ge itare. ⁸ Ta kante ire wá, ta naa ba Yaisu palle baaka ura umele ázenjara.

⁹ Am sarte na tá átira tsekwa á sa áte ire á wa nanna maa, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma ge ware keni ndaawanka názena kwa nanaa kure na dekideki, dem sarte na má tsanetsa ya, ya *Ura á emnde baðemme am faya.» ¹⁰ Zlause elva-aara, ta naba ndavanuhe ge pukura-aha na, a ba itare tá elvan ge njane: «Máki estuwa, labara tá bantsa malum-aha á *tawraita geni watse á semse emtsaade Ailiya ádalije na?» ¹¹ A njwaterante ge Yaisu: «Una ba jire-aatare, ba seke una ta ndahanaa itare nanna, á eptsá Ailiya emtsaade, á se tsatsanaatsatsa njane duksa baðemme. ¹² Amá wá, yá ndaakur ba jirire: Ailiya wá, ndza eptsapta á sawa, diyarseka ba emnde, ta naba maga hakuma-aatare áte njane. Ya *Ura á emnde baðemme keni tá de magiyán ba estuwa.»

¹³ Daaci diyareddiye pukura-aha mazle-aara ganakini á ndaater elva a Yuhanna slemaga baptisma.

Yaisu ngyansejye jini am egdzere
(Mark. 9:14-29; Luka 9:37-43)

¹⁴ Tsekwaretsekwa á sa áte ire á wá, ta se bera jahava á emnde. A duhe ge zhele umele, a de kezla ugje am sera á Yaisu, ¹⁵ a ba njane á elvan ge njane: «Yaakadada-aaruwa, tasle á njá zanvareze seke ge egdza-aaruwa, anjwa á maganá palasa tauraurau, ser kwakya á valyaná á dem kárá, antara á dem yawe. ¹⁶ Ya saterán ge pukura-aha á njá, amá dzegwaránka mbanaamba.» ¹⁷ Ba wera we-aara ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Amá kure emnde a zamane na wá, baaka fetarfire á kure dekideki, kwa mandzawe-aha jipu! Watse yá njá antara kure dem laukte-ara? Yá fakurá ervaunde dem sarte-ara estuwa? Sawiyansa kwa kure egdze njanna ge iya!» ¹⁸ Daaci Yaisu a valaarhe á ba an ndzedá ge jini na am vuwa á egdze njanna, a ngyansehe, kertenj a naba mbehe ge egdzere á ba am sarte njanna.

¹⁹ Am iga á una ñanna maa, ta duhe ge pukura-aha-aara á ba an niya ge ndavanu una ñanna, a ba itare tá elvan ge ñane: «Labara dzegwanjeranka ñere ñgyesaa jini ñanna?» ²⁰ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Á maganaa cekwire á fetarfire á kure. Yá ndaakur ba jirire: Máki anƙwa fetarfire á kure cekwaangudi, ma ba seke wulfe á pilli keni, kwá banaban ge wa na: Tsetse áhuna, ezzlala ádehuwa, ba jirire á tsetse, á zlala, baaka názu á jakurviyaaje deƙideƙi. ((²¹ Amá keni, jeba á jini na, sey tá ñgyanse an maduwa, antara tsufa ndera.))»

Yaisu á sanse ge buwire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya (Mark. 9:30-32; Luka 9:43-45)

²² Vacite umele jaremmeje pukura-aha am Galili, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde baƙemme wá, watse ta fime am erva ge emnde. ²³ Emnde ñanna tá de jija. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.» Ba nancena una ñanna pukura-aha maa, daremda am dzama ire yaikke.

Elva a puwa hadama á mashidi

²⁴ Am sarte na daremda tara Yaisu antara pukura-aha-aara á dem Kafarnahum, ta duhe ge emnde a jaha hadama á mashidi á deza Piyer, ta de ndavanuhe, a ba itare: «Malum á kure na ñane á puweka hadama á mashidi emtu?» ²⁵ A ñwaterante ge Piyer: «Á eppuwa», a ba ñane á elvan ge itare.

Daaci am sarte na Piyer anƙwa á dem bere, Yaisu a ndavanu elva, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ndindaha mu, emnde-ara una tá puwaná hadama antara náza ñezla ge slekse á larde? Egdzara á larde emtu, wayve-aha he?» ²⁶ A ñutehe ge Piyer: «Tá puwaná ba wayve-aha», a ba ñane. A ba Yaisu: «Daaci estuwa tá puweka egdzara á larde. ²⁷ Aley keni wá, mi zlaƙaterveka ervaunƙe ge emnde ñanna. Daaci edduwa áte we á haye, de puwumpuwa narre á ña á dem haye, kelfe na ká de eksaná ka zuññwe na wá, naba werura we-aara, watse ká shansha shunƙu am mbuwe á kelfe ñanna, á hyephye ge puwa hadama á miya antara ka, naba vaterteva.»

18

Ware male am kwara á Dadaamiya? (Mark. 9:33-37; Luka 9:46-48)

¹ A ba am sarte ñanna, ta duhe ge pukura-aha á deza Yaisu, ta de ndavanuhe, a ba itare: «Am *kwara á Dadaamiya mu, ware una male arge emnde umele?» ² Ge vaterte jawapa, Yaisu a dante egdzere, a tsanaahe á katafke-aatare, ³ daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Máki eptsakurapteka, gakurevka ba seke egdzara mesheshe, kwá demka am kwara á Dadaamiya deƙideƙi. ⁴ Ura male am kwara á Dadaamiya wá, ba edda una má ganaaga ire-aara, a ganve ire-aara ba seke egdze na náwa ñane na. ⁵ Ma ware una a lyevaa egdzere seke una aƙaba elva-aaruwa, edda-aara a lyevaa ba iya an ire-aaruwa.»

Kazlanja na á mbeƙa ura á dem haypa (Mark. 9:42-48; Luka 17:1-2)

⁶ Am iga á una ñanna maa, a ba ñane: «Má edda-aara mbeƙanaambeƙa palle á egdzara ñanna ta fetaare áte iya na á dem haypa, ámbane tá ñgudanemñguda nákwá á ha hiya am mbiye, tá eblyanma am haye á

emtsa, ngulme ba una nanna ge edda-aara. ⁷ Kay! Palase á duniya na, adaba kwakya názena á puwa emnde á dem haypa, baaka janaaje-aara defekideki. Amá laruwa ge edda una emnde tá puwa á dem haypa adaba nane na.

⁸ «Máki erwa á nja, bi sera á nja ankwá á dáká á dem haypa wá, naba icica áte ka, eblyanveblye yiyye an ka. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka na an erwa palle bi an sera palle, arge una ká njá an ubiya-aha á nja bademme, amá ká dem kára náza ba ge defekideki na. ⁹ Máki ice á nja á dáká á dem haypa wá, sansese ice nanna, eblyanveblye yiyye an ka. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka defekideki na an feke palle, arge una ká njá an ice-aha á nja bukerde, amá ká dem kára na baaka emtsa-aara dem ba ge defekideki na.»

Naraje an kyawe na ndza kedaakeda, sharánsha
(Luka 15:3-7)

¹⁰ «Tsafautsufa ire á kure ba shagera, epsawanaaka ba ura palle keni am egdzara nanna. Yá ndaakur ba jirire: Malika-aha-aatare tá ba tsatse á katafke á Edderwa am samaya. ((¹¹ Adaba iya *Ura á emnde bademme wá, ya se njezla una kedaakeda na.)) ¹² Máki ura an kyawe-aha-ara deremke, amá kedaakeda kyawe palle am kaamba, á yanka kyawe-aha kul maselmana ju maselmana na áte wa, nane á tsekwa á de tataya una kedaakeda na emtu? Emtu ázara a ba kure? ¹³ Yá ndaakur ba jirire, má de shánsha wá, á higetehiga ervaunje-aara jipu á ba arge kyawe-aha kul maselmana ju maselmana na tá ankwá na keni. ¹⁴ Eddekure na am samaya na keni ba estuwa. Nane wayaaka defekideki ganakini á keda ba palle-aatare keni am egdzara-aara nanna.»

Elva áte egdza emmenja má a gu haypa an ka

¹⁵ «Máki egdza emmenja gawge haypa an ka wá, de ndandaha ba kure kwa buwa antara nane. Má cenakvaarcene, tsakanmartse ge egdza emmenja. ¹⁶ Amá máki yanaaya elva á nja wá, ká se tatayevá ura palle, bi emnde buwa, lauktu kwá duwa zlafe adaliye antara itare, geni a gevge á ba áte una a ndahanaa wakita á Dadaamiya, a ba nane: Ma ugje-ara keni a tsatse á ba áte seyde á emnde buwa bi keye na. ¹⁷ Amá máki cenaaka náza-aatare zlafe adaliye wá, naba bateranba ge emnde a fetarfe am jahava. Má cenaaka náza á aiklaisiya wá, a gevge ba seke ura á jeba umele, ba seke edda njezla mazle-aara á katafke á nja.»

Má kwa yanaa kure ura, am samaya keni tá de yanaa

¹⁸ Am iga á una nanna maa, a ba nane: «Yá bakurá ba jirire: Ma kwa piyetaa uwe am duniya na keni, am samaya keni tá á ba áte una nanna. Ma kwa yateraa baráma á uwe keni, am samaya keni tá á ba áte una nanna.

¹⁹ «Yá ndaakurndaha zlafe adaliye: Má emnde buwa am dagave á kure ta ngudaa ye-aatare palle ge ndava duksa am maduwa, á vaterteva Edderwa na am samaya na duksa nanna. ²⁰ Adaba am tatu ta jamme emnde buwa bi keye am zhera-aaruwa, iya yá ankwá am dagave-aatare.»

Naraje an sleslera na kwalekwale yanaare haypa ge ura
(Luka 17:4)

²¹ Daaci a tsetehe ge Piyer damme á deza Yaisu ge ndavanundave, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yaakadada, yá yanaare haypa ser wanyara ge egdza emmerwa, máki ñane á far ba mága haypa an ya? Dem ser vuye emtu?» ²² «A'aa ser vuyeka, ser kul vuye kul vuye ser vuye», a ba Yaisu.

²³ Am iga á una ñanna a ba ñane: «Náwa gáráva á názu á magavá am *kwara á Dadaamiya: Ankwa slekse umele, a d'etaa emnde a slera-aara geni tá vante lisaafi á nalmane-aara bademme. ²⁴ Demde am lisaafi wá, jesarje edda á gema-aara á d'aban ge nalmane kwakya jipu, ta eksanvaahé.

²⁵ Edda-aara ñanna ba názara-aara keni baaka ge pelese gema na. Daaci a ba zanwe-aara: Eksauvaksa irice-aara velawuvele. Velawuvele mukse-aara, antara egdzara-aara, ira názu am hudé á há-aara bademme, ge pela gema-aaruwa an ñane. ²⁶ Daaci a duhe ge zhel ñanna á deza edda á gema, a de kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ñane: Tasle á ña fifa ervaunđe ambarka á ña, yá eppela bademme. ²⁷ Ura male na a naba zanvaarehe, a yanaa gema ñanna bademme, a belanaahe.

²⁸ «Amá ñane ba segashe-aara, a se ja ba ire antara ukfeñara, ndza tá am slera palle, ñane keni a d'aban ge egdza gema wá, a naba ñanaahe am kwara: Sey ká pelisepele duksa-aaruwa, a ba ñane á elvan ge ukfeñara na. ²⁹ Ukfeñara a kezlanaa ugje, a ba ñane: Tasle á ña fifa ervaunđe yá pelaksepele bademme! ³⁰ Amá faaka ervaunđe d'ekid'eki, a de ngudehe am dangay, sey máki pelesepele duksa-aara bademme.

³¹ «Ba ta naa una ñanna emnde umele na ndza tá am slera kerde na wá, tá geja ba ire. Tá de balanse labara ñanna bademme ge zanwe-aatare. ³² Daaci zanwe a naba belaa emnde-aara, ta de d'anante, a ba ñane á elvan ge ñane: Ekka wá, ka slemándzawe ba jire. Ekka ni ya naba yakaare gema-aaruwa bademme adaba slapala á ña; ³³ Abi zlaya ka keni ma ká zanvaareze estuwa ge ukfeña? ³⁴ Jaaja ervaunđe zanwe-aara. A ba ñane: A daránda á dem dangay, ñane keni sey má pelesepele gema-aaruwa bademme.»

³⁵ Am iga á una ñanna maa, a far una Yaisu: «Edderwa na am samaya na keni, á de magakurán ba estuwa ge kure keni, má kwá yateraareka an ervaunđe á kure palle ge emnde a magakuraa haypa.»

19

Elva á Yaisu áte elva a ica nika (Mark. 10:1-12)

¹ Yaisu zlanazle elva-aara, a naba tsetehe am Galili, a zlala á dem haha á Yahudiya áte iga a guwa á Urdun. ² Emnde kwakya ta d'abemhe áduwa, emnde umele tá an emnde-aha-aatare ta lapika-aha. Yaisu a de mbateraahé.

³ Daaci ta duhe ge *Farisa-aha umele ádeza Yaisu, ta de tsagwadanaa áte elva. Ta de ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ñane: «Vantevahe *tawraitá baráma ge zhele geni á belánaabelá mukse-aara adaba dalila á ma uwe keni?» ⁴ A ñwaterantehe, a ba ñane: «Ndaakurseka názu am wakita á Dadaamiya emtu? Am fakta wá, Dadaamiya a nderaterhe tara zhele an mukse.» ⁵ Daaci a ba ñane: «Adaba una ñanna, zhele á yá tara eddenara antara emmenjara, tá mázláva an mukse-aara; itare ta buwa ñanna, tá gevge ba vuwa palle. ⁶ Estuwa, ta buweka mázle-aara, tá geva ba vuwa palle. Daaci názena ni a janmaa Dadaamiya wá, a icanveka urimagwe.»

⁷*Farisa-aha ŋara ta ndavanuhe: «Labara a bantsa Muusa zhele á vante nalmesheri á ica nika ge mukse, máki ba estuwa?» ⁸ A ŋwaterante ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge itare: «Muusa a vakurte baráma a pakyava antara ŋwasha-aha á kure na wá, adaba degdegire á ire á kure. Am fakta wá, ndza estuweka defekideki. ⁹ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a belaa mukse-aara, wallá a ekseva am gwardzire, a de gaa umele, a magaa ba gwardzire.»

¹⁰ A ba pukura-aha-aara tá elvan ge ŋane: «Máki elva á tara zhele an mukse gevge estuwa wá, ambane emnde tá yanya elva á nika ba defekideki.» ¹¹ A ŋwaterante ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge itare: «Emnde bademme ka una tá dzegwándzegwa eksar elva ŋanna, sey ba emnde na Dadaamiya a vaterte hákuma á nja estuwa. ¹² Ankwa dalila-aha gergere na ni á piyante gá mukse bi de gá zhele ge ura: Ura umele wá, ta yanaa á ba an ŋane, vuwa-aara ba estuwa, elva á nika á taa gevka ge ŋane. Náza á emnde umele, ta halatertaave ba emndimagwaha. Emnde umele zlafe adaliye, ta yaa nika adaba *kwara á Dadaamiya. Kwaye ŋane tsáha ŋanna, edda una á dzegwándzegwa na, a eksanteksa.»

*Yaisu á gaterar barka ge egdzara
(Mark. 10:13-16; Luka 18:15-17)*

¹³ Emnde kwakya ta sanaa egdzara ge Yaisu, ganakini á puwaterar erva a barka-aara, antara á magaterar maduwa, amá pukura-aha ta naba valateraarhe ge emnde a saa egdzara ŋanna. ¹⁴ Daaci, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Piyawaterdeka, yawaterya a sarsawa egdzara ásezerwa, adaba *kwara á Dadaamiya náza á emnde na má garevge ba seke itare.» ¹⁵ Daaci a puwateraarhe erva a barka-aara áte ire-aha-aatare, a tsetehe am tate ŋanna, a zlalehe.

*Sleberba a se ndava sera á shifa áza Yaisu
(Mark. 10:17-31; Luka 18:18-30)*

¹⁶ A sawhe ge dawale umele áseza Yaisu, a ba ŋane: «Malum, shagera slera-ara yá maganaamaga, lauktu yá sha shifa na á zleka na?» ¹⁷ A ba Yaisu, á elvan ge ŋane: «Labara ka ndaviyu elva áte duksa na shagera? Baaka ura shagera defekideki sey ba ura palle. Máki wayak-wáyá ká daada á dem tate á shifa na á zleka na wá, ŋanaanja shairiya-aha á Dadaamiya.» ¹⁸ A ba ŋane á elvan ge Yaisu: «Ura-ara-aha-aara ge shairiya-aha?» A ba Yaisu á elvan ge ŋane: «Una a ba: Jeka shifa, manka gwardzire, ileka, manka seydire á fida áte ura, ¹⁹ dematervedeme tara eddena an emmena, ira ewwáyá sleriya á ŋa ba seke ire á ŋa. Kwaye ŋane shairiya-aha ŋanna.» ²⁰ A ba dawale ŋanna á elvan ge Yaisu: «Una ŋanaanja bademme. A juwa uwe umele?» ²¹ A ba Yaisu á elvan ge ŋane: «Máki ká kátá gev edda una hyephye am duksa bademme wá, de valuvále názu am rezege á ŋa bademme, tegatertega shunngu-aara ge taláge-aha. Ekka watse ká shánsha ládá-aara am samaya, daaci sawa defidába.» ²² Ba a cenaa una ŋanna dawale ŋanna maa, a da á ba an dzámá ire, adaba nalmene-aara kwakya jipu.

²³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Yá bakurá ba jirire: Zlazlađa jipu ganakini ura berba á demda á dem *kwara á Dadaamiya. ²⁴ Yá ndaakurndáhá zlafe adaliye: Náwa zlazlađa ganakini á dedde nazlegwame am biye á lipere, amá zlazlađa ba náza á sleberba zlafe

adaliye ge dem kwara á Dadaamiya.» ²⁵ Ba ta cenaa una ñanna pukura-aha wá, tá geja ba ire. A ba itare: «Máki ba estuwa wá, ñaaka ura á ñezlesenñzle ñekidfeki.» ²⁶ A zharateraahe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare. « Áza emnde wá, una á taa gevka, amá Dadaamiya wá, ñaaka názu á janviya ge ñane.»

²⁷ Piyer a eksetaa elva, a ba ñane á elvan ge ñane: «Kwaye ñere, yanjeránya duksa bademme, náwa njá ñaba ba ka na mu, watse á geva estara náza á ñere?» ²⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Am sarte na má watse se njaniinja ya, iya *Ura á emnde bademme am kurshi á sleksire-aaruwa am duniya na watse á de sawa áñwaslire na, am sarte ñanna wá, kure emnde kelaawa ju buwa na kwá ankwá ñabidába na keni, watse kwá sha kurshi á yaikkire kelaawa ju buwa áte kure, kwá de njá am kurshi-aha ñanna ge kya shairiya á Iserayiila-aha jeba kelaawa ju buwa. ²⁹ Ma ware una a yaa eddenjara, bi egdzara-aara, bi fe-aara, bi a yaa huñe á há-aatare bademme adaba iya, á de shánsha una-aha ñanna huñe deremke ira shifa na á zleka na. ³⁰ Amá emnde kwakya ta emnde a zuññwa ba itare kina, tá de gev emnde a kataliya. Emnde kwakya tá am kataliya kina, watse tá gev emnde a katafka ba itare.»

20

Naraje an emnde a mága bariyama am fe

¹ «Am *kwara á Dadaamiya wá, náwa tá gáráva an labáre na náwa ñane na: Ankwá edda á há a degashe an enjlya werre ge de hálá emnde bariyama á dem fe á náfá-aara. ² Daaci mbera-aatare maa, ta zluwa á ba áte gane na ndza tá vaterteva ba kelaazare na; gane ñanna suley áte váha. Daaci a naba daterhe á dem fe-aara. ³ A sesehe zlañe adaliye am saa maselmana maa, á zhárá ba emnde umele áte we á kwaskwe, ñaaka slera-aatare. ⁴ A ba ñane á elvan ge itare: “Kure keni daumbare á dem fe-aaruwa, watse yá vakurta názena deydey á slera á kure.” ⁵ Tá naba duhe. Edda á fe ñanna a sesehe zlañe adaliye an vacitire keni, a magán ba estuwa. An lásar keni a magán ba seke una ñanna. ⁶ Herzhe watse emnde tá maga niya sá am fe maa, a sesehe ge edda á fe ñanna, á zhárá ba emnde umele zlañe adaliye tá áte we á kwaskwe, a ba ñane á elvan ge itare: “Labára kwa váha á njá áhuna, ñaaka názena kwa maganaa kure?” ⁷ Tá ñwanante, a ba itare: “Adaba ñaaka ura a ndavanerndáva.” A ba ñane á elvan ge itare: “Kure keni naba saumbare á sem fe-aaruwa, magaumaga slera.”

⁸ «Eblyablya vaciya maa, a ba edda á fe á elvan ge male á emnde a slera-aara: “Daterfáhá, tegatertega mbera-aha-aatare, ká fantau áte emnde na ta duwa á kataliya, ká zláná áte emnde na ta duwa itare zuññwe á dem slera.” ⁹ Ta duhe ge emnde na ta de fantau ge slera herzhe á eblyablya vaciya na, bademme-aatare ta sha suley palpale. ¹⁰ Am iga-aatare, ta duhe ge emnde na ta fantuwa itare zuññwe ge slera na. Itare ta kurken watse an saga náza-aatare, amá itare keni ta vaterte ba suley palpale ñanna. ¹¹ Ta lyevaahé, amá jaterja ervaunñe áte edda á fe ñanna. ¹² A ba itare tá elvan ge edda á fe: “Náwa emnde na ta se geñante slera ba cekwañgudí ni, ka biyateraa shunñu kalkale antara náza á ñere na ña váha deppe á maga

slera áte zlađa á vaciya na!" ¹³ Amá edda á fe a nwanante ge palle-aatare, a ba nane á elvan ge nane: "Ba palle a zlerma na ya magakanaa ya baaka ura-aaruwa. Ha! Ndza zlamiyuka am gane geni suley palle áte váha emtu? ¹⁴ Lyevaalya suley á n̄a, jinaaja. Iyá yá kátá vanteva ge edda una a fantau á kataliya na keni ba seke názá á n̄a. ¹⁵ Emtu an̄kwa slepiyite mága slera an shun̄gu-aaruwa áte una yá kataná iya emtu? Emtu ká shelha adaba ya maganaa shagerire ge ura emtu?" » ¹⁶ Yaisu zlauzle am tsáká elva-aara, a farhe zlađe adaliye, a ba nane: «Emnde na tá am kataliya kina, tá de gev emnde a katafke. Emnde na tá á katafke kina, tá de gev emnde a kataliya.»

Yaisu an̄kwa á sanse ge keyire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mark. 10:32-34; Luka 18:31-34)

¹⁷ An̄kwa á dem Urusaliima Yaisu wá, a detaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa. Tá átira a zlála, a ba nane á elvan ge itare: ¹⁸ «Duwa á miya á dem Urusaliima kina na wá, iya *Ura á emnde bademme tá de eksivaksa, tá de vite ge male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita. Tá de ndahaná itare geni a jareja shifa-aaruwa. ¹⁹ Daaci tá de fime am erva ge emnde na baaka nadina-aatare, tá de zlazlisá itare, tá de jiya itare, tá de zlejeliya itare áte dzangala. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am fáya.»

Ndáva á emmarge tara Yakuba an Yuhanna

(Mark. 10:35-45)

²⁰ Duwa á emmarge egdzara á Jaibaidaiyus, ta duwa antara ba egdzara-aara n̄anna á de katafke á Yaisu, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ndavanuhe máki á shansha n̄alá ázenjara. ²¹ «Ká kátá uwe ka emmaaye,» a ba Yaisu á elvan ge nane. A nwanante, a ba nane á elvan ge Yaisu: «Máki dakemda am sleksire á n̄a wá, yá kátá palle á egdzara-aaruwa na á de shá n̄já am nadafa á n̄a, palle keni á de shá n̄já am názlađa á n̄a.» ²² A nwanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Ábi diyakurka wedere á kure na ma andze kwá ndava n̄ane na. Kina wá, watse kwá dzegwándzegwa emtu sha zlađa áte náza-aaruwa na watse yá essha na?» Tá nwanante: «[J]á dzegwándzegwa,» a ba itare. ²³ «Zlađa-aaruwa wá, ba jire watse kwá de essha, amá elva a de n̄já am nadafa-aaruwa antara am názlađa-aaruwa wá, am erva-aaruweka una n̄anna. Tá an̄kwa emnde na a dzeratersaa Edderwa ge de n̄já am sleđe-aha n̄anna.»

²⁴ De cenarácena pukura-aha umele na jaruje kelaawa na labáre n̄anna, a naba jaterhe ge ervaun̄đe áte egdzar mama-aha buwa n̄anna.

²⁵ A datertehe ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Náwa diyakurdiya ganakini slekse-aha á larde wá, itare tá an̄kwa á kwárá larde-aha-aatare an márá hákuma áte emnde. Male-aha á ekse keni tá an̄kwa á márá hákuma-aatare am ekse. ²⁶ Amá jeba á una n̄anna wá, a gevka am dagave á kure. Ma ware una á kátá gev male keni, arge una n̄anna wá, a gevge ba seke walaadí á kure. ²⁷ Ma ware una á kátá gev slekatafke á kure keni, a gevge ba seke náve á kure. Malire wá, ba una n̄anna am ice á Dadaamiya. ²⁸ Ba iya *Ura á emnde bademme keni, sanká geni tá se magiya emnde slera, amá iya una ya se magateraa slera ge emnde, ya se yá shifa-aaruwa geni yá lyelye emnde ba kwakya.»

Wulfe-aha buwa sharánsha ice áza Yaisu
(Mark. 10:46-52; Luka 18:35-43)

²⁹ Segashe-aatare am ekse á Yairikau maa, emnde kwakya ta daa d'aba Yaisu. ³⁰ Tá an'kwa wulfe-aha buwa tá á njanja áte we á un'jule, cenarácena an'kwa á degashe Yaisu, ta naba kante kwára: «Yaakadada, *Egdza á Dawuda, tasle á ña zan'ervareze,» a ba itare. ³¹ Ta valateraarehe ge emnde, ta bateraa a d'aru'fe, amá itare ta farhe zla'be adaliye á ba an hula, a ba itare: «Yaakadada, Egdza á Dawuda, zan'ervareze.» ³² A tsa'he ge Yaisu, a d'aterte á de'zenjara, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá kátá yá magakurá estara kina?» ³³ Ta ñwanante, a ba itare: «[Ñ]á kátá ba ñá nanna ice á ñere Yaakadada.» ³⁴ Yaisu a zatervaarehe, a semtateraa ice-aha-aatare. Ba seke ndaha á miya na emnde buwa na sharansha ice-aha-aatare, ta d'abete Yaisu.

21

Yaisu á dem hu'fe á Urusaliima
(Mark. 11:1-11; Luka 19:28-40; Yuh. 12:12-19)

¹ Daraada am ekse á Baytifaji áte vuwa á Wa Anyaranyara, zlauzle herzharanteherzhe Urusaliima maa, Yaisu a belaa pukura-aha-aara buwa á de katafke. ² A ba ñane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem ekse na kwaye á katafke á miya na wá, ba kerten' kwá de bera úmá á ezzen'jwa an ngu'fa, tá antara egdza-aara wá, pelawaapele, sawiyansa. ³ Máki a ndaakur elva ura umele wá, bawanánba ge edda-aara geni a ndavanaa Yaakadada, á de yakurán'ya, kwá sán'sa.» ⁴ Á magava una ñanna, geni a gevge elva na an'kwa a ndahesaa nabi na, a ba ñane:

⁵ «Bawateránba ge emnde a berni á *Siyauna wá: Kwáye an'kwa á sawa slekse á kure á sem ekse á kure an kemaarire, an'kwa á sawa áte úmá á ezzen'jwa ira egdza-aara.»

⁶ Daaci ta naba zlala pukura-aha na, ta de magán ba seke una a baterna' Yaisu. ⁷ Ta sanmehe úmá á ezzen'jwa na antara egdza-aara áseza Yaisu, ta ndakaa zane-aha-aatare áte ezzen'jwa-aha ñanna lauktu a njetaa Yaisu átekwa. ⁸ Kwakya ná'ga, emnde umele ta pelanse zane-aha-aatare áte baráma, emnde umele ta d'atsaa hyema á debina, ta pelanse áte baráma ñanna. ⁹ Daaci ma emnde na tá á zlala á katafke á Yaisu, ma emnde na tá am iga-aara keni ba'demme-aatare tá leva ba hula, a ba itare: «A vanteva Dadaamiya dem'femire ge *Egdza á Dawuda, a ganga barka ge edda una á sawa am zhera á Yaakadada na, Slekse ba Dadaamiya palle am samaya.»

¹⁰ Am sarte na Yaisu an'kwa á dem hu'fe á Urusaliima maa, emnde ba'demme am hu'fe á berni ñanna, tá an'kwa á ndava geni ware ñane zhele ñanna. Ba'demme á hu'fe á ekse ba hayakhayake. ¹¹ Ta ñwaterante ge dikele á emnde na tá dá d'aba Yaisu na, geni una nabi Yaisu ura Nasarátu am haha á Galili.

*Slera á Yaisu am *mashidi yaikke*
(Mark. 11:15-19; Luka 19:45-48; Yuh. 2:13-22)

¹² Duwa á Yaisu á dem *mashidi yaikke, a de beraa emnde a válá kazla'ña, antara emnde a shákwá kazla'ña am mashidi, a naba ngyaterse. A zad'anve tabel-aha á emnde a peteke, antara kurshi-aha á emnde a válá takala masar ba'demme. ¹³ Am iga á una ñanna maa, a ba ñane á elvan ge

itare: «Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba Dadaamiya: Bere-aaruwa wá, tá daháná an bere á maduwa. Amá kure kwa ganve hwalakwa á nabera-aha.»

¹⁴ Tá ankwa wulfe-aha antara emnde a dere, ta semhe áseza Yaisu á ba am mashidi nanna, a naba mbaterahe. ¹⁵ Ba ta naa slera á najipu na a maganaa Yaisu na male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitá wá, a naba jaterhe ge ervaunċe. Adaba antara ba egdzara keni tá ankwa á hula á ba dem zhegela, a ba itare: «A vanteva Dadaamiya demdemire ge *Egdza á Dawuda.» ¹⁶ A ba male-aha nanna, tá elvan ge Yaisu: «Ka cenáncena názena tá ndahaná itare ka?» «Ane, ya cenáncena», a ba Yaisu. «Kure ndaakurseka-he názena am wakita á Dadaamiya, a ba nane: Shakánsha gálá am mbuwe á egdzara sadafċe, antara egdzara na tá áte erva na emtu?» ¹⁷ Mázla-aara, ba zlála-aara ázetare, a desehe am huċe á berni bademme. Kwaye a zlála á dem Baytaniya, a de háre áhuwa.

Yaisu a nyainyainve mama á nabugda (Mark. 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Mákuralla-aara ankwa á sá Yaisu á sem huċe á berni maa, nanaaŋa waya. ¹⁹ Daaci a naa mama á nabugda áte we á unjule, a duhe á dem ekte á nabugda nanna, shánka egdzere átekwa, jauwa ba hyema. A ndahese elva-aara áte nabugda nanna, a ba nane: «Egdzere áte ka wá, gaddiru tá nánka.» Kertenj welasewele nabugda na bademme. ²⁰ Tá maga ba najipu pukura-aha am ta naa una nanna. Ta ndavanu ge Yaisu geni a sawa estara welasewele nabugda na shekwaaka ċekidċeki. ²¹ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Máki fakurtaarefe á ba an jirire, magakurka shaige, anyya una náwa ya maganta iya ge nabugda na ka, ma kwa banán ba ge wa na: Tsetse áhuna de mbedanaambedá ire á ŋa á dem háye keni, sey á magaavemage. ²² Máki ankwa fetarfire á kure wá, ma kwa njala uwe keni kwá shánshá.»

A vantaaware hákuma ge Yaisu?

²³ Yaisu a duhe á dem mashidi, a de fantau ge kwaraterse duksa ge emnde. Ta duhe ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha á deŋjara, a ba itare tá elvan ge nane: «Ka shanaa áme hákuma á mága duksa-aha na? Emtu a vaktaware baráma-aara?» ²⁴ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Iya keni yá ndavakurundave, máki vakuriteva jawápa wá, yá ndaakurse tate na ni ya shaa hákuma átekwa.» ²⁵ Daaci a ba nane á elvan ge itare: «A belanaa ware Yuhanna ge se magaterá baptisma ge emnde? Dadaamiya emtu, emndimagwaha he?» Ta fantau ge ndahanaa am dáŋave-aatare emtsaafċe: «Má mi banaa a belanaa Dadaamiya, watse á bamiya: labára fakurtaareka an nane? ²⁶ Má mi baa, ta belanaa ba emndimagwaha, sey mí kuva emnde keni, adaba emnde bademme fartarfe ganakini Yuhanna nabi á Dadaamiya.» ²⁷ Adaba una nanna, «Diyanjerka», a ba itare tá elvan ge Yaisu. A ba Yaisu: «Iya keni yá ndaakurka náza-aaruwa ma ya shaa hákuma á mága duksa-aaruwa áza ware keni.»

Naraje an egdzara buwa

²⁸ Yaisu a faterarehe zlafe ádaliye ge elva an naraje na. A ba nane á elvan ge itare: «Ankwa ura an egdzara buwa. A de banaa ge una male na: Vatena ká de maga slera am fe. ²⁹ A nwanante ge egdzere: Yá duka,

á bina. A dzamanaahe wá, am iga-aara a naba duhe. ³⁰ Daaci duwa á dada á deza palle na keni, a de banaa ba elva ñanna. Ñane wa: Ane, yá duwa edda, á bina, amá wá, daaka. ³¹ Ate kure mu, ura-ara am egdzara ñanna una a magaa názena a katanaa eddenjara?» «Ba egdze na ta ndaan ge ñane zuññwe na,» a ba itare. Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Watse tá daada ba emnde á ñezla antara zaware-aha zuññwe á dem zlanña á Dadaamiya arge kure. ³² Adaba sámsa Yuhanna, a kwarakurse baráma a jirire, fakurtaareka an ñane. Amá emnde a ñezla, antara zaware-aha wá, fartaarefe an ñane. A ba am sarte na nakuránna duksa ñanna zlauzle keni, aley eptsakurka am tuba geni kwá fetaraarfe an ñane.»

Naraje an emnde a mándzawe ta yateraa fe am erva
(Mark. 12:1-12; Luka 20:9-19)

³³ «Cenaucena naraje umele zlaḅe ádaliye,» a ba Yaisu: «Ndza anḅkwa edda á há umele, a dzeḅaa náfa á inabauhi am fe-aara, a jantaave an dala, a magaa tate á beca egdza á náfa, ira bere á edda á ufa fe ñanna, daaci a yateraa fe ñanna baḅemme am erva ge emnde a slera, ñane a daa shula. ³⁴ Samsa sarte a tsaka inabauhi maa, edda á fe na a belaa emnde a slera-aara umele áseza emnde na a yateraa fe am erva, geni tá lyanvaalya dza á inabauhi-aara. ³⁵ Amá náwa názu ta magatertaa itare: Ta sluwatervaahe baḅemme á emnde na a belateraa edda á fe na, ta hyanhe ge palle-aatare an ja, buwire-aatare ta ja shifa-aara ba dekiḅeki, keyire-aatare ta dzagese an nákwá. ³⁶ Edda á fe na a naba belaa emnde a slera-aara umele jauje ba ge una am zuññwire na, amá emnde a mága slera am fe ta de magateraa ba názena ta magaterte ge emnde zuññwe. ³⁷ Mazla-aara wá, edda á fe na a belateraa egdza-aara ba ge ñane. A ba ñane: Egdza-aaruwa ba ge iya na wá, sey tá de fa zherwe áte ñane. ³⁸ Amá ba ta puwete ice áte ñane emnde a mága slera am fe wá, a ba itare am dáḅave-aatare: Yawwaa, kwaye samsa edda una watse á zaná ñane waráta á fe á miya na. Gwawamiyargwe, jaumiya ba shifa-aara, fe-aara ñanna watse á gev ba náza á miya. ³⁹ Daaci má ta eksevaahē, ta danse áte iga a dala á fe ñanna, ta naba ja shifa-aara.»

⁴⁰ A ndavateruhe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Má samsa edda á fe na mu, watse á magaterá uwe ge emnde a mága slera am fe na?» ⁴¹ Ta ñwanante, a ba itare: «Watse á zatervaareka dekiḅeki ge emnde a mándzawe ñanna, sey watse á cebaterceḅa, watse á yaterá inabauhi-aara am erva ge emnde na ni watse tá vante dza á inabauhi-aara an unḅjule-aara na.» ⁴² A ba Yaisu á elvan ge itare zlaḅe ádaliye: «Anḅkwa naraje am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

“Ba nákwá ñanna ta eblyanvaa emnde a nyáḅa bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á ñaná ñane ndzedá á bere ñanna baḅemme. Kwaye ñane názena a maganaa Yaakadada, shagera ge miya, máki namiyanna duksa ñanna.” Ábi ndaakursende naraje ñanna.»

⁴³ A ba Yaisu á elvan ge itare zlaḅe ádaliye: «Yá ndaakur ba jirire, una keni watse ba estuwa ñanna. Watse Dadaamiya á de sanse hákuma á maga slera-aara am erva á kure, á de vaterte ge emnde a jeba umele na tá de fansaarefe na. ⁴⁴ Nákwá ñanna wá, ma ware una a mbedehe átekwa

keni, sey á kezlevkezle am tate umele. Edda una a eblyaara nákwá ñanna ge ñane, á hánaahe edda-aara á ganvege ba seke haha.»

⁴⁵ Ba ta cenaa naraje-aha á Yaisu na, male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha wá, ta naba diyeddiye geni á ndahaná áte itare. ⁴⁶ Ta naba tátaya pute á ekseksa-aara, amá á waterwa lyawa átuge jáháva á emnde na, adaba emnde bademme njarantenje Yaisu, geni ñane nabi á Dadaamiya.

22

Naraje an muñri á larusa (Luka 14:15-24)

¹ Yaisu anjwa á vaterte sera á elva á ba an naraje zlafe ádalíye, a ba ñane á elvan ge itare: ² «Náwa názu á gárává an dem zlanña á Dadaamiya: Anjwa slekse, a magaa muñri á larusa, a ganaa gyaale ge egdza-aara. ³ Daaci a belaa walaadi-aha-aara, tá de dñante emnde na ni tá se za d'afa á larusire na, amá emnde ñanna kwalarevkwále sarka. ⁴ A belaa emnde umele zlafe ádalíye an nara-aara, a ba ñane: Bawateranba ge emnde na ya ndavateraa ya na wá: Cebanceba dalau-aha-aaruwa, antara dabba-aha-aaruwa umele na ni tá an ñasla jipu na, an tsatsa duksa bademme, sawmbare á sem muñri á larusa! ⁵ Amá emnde na ta dahateraa á dem muñri ñanna faranuka hyema ge una ñanna d'ekid'eki, ta zlahe á dem tate á wedere-aha-aatare. Ura umele a dem fe-aara, umele a dem tsakala-aara, ⁶ emnde umele ta sluva emnde a belá á slekse ñanna, ta magateraa palása, ta cebaa shifa-aatare. ⁷ Daaci jaaja ervaun'de slekse maa, a naba belá sawji-aha-aara geni tá de cebá emnde a ceba shifa ñanna, ta zu ekse-aatare bademme an kárá. ⁸ Daaci a ba slekse á elvan ge emnde a slera-aara umele: Muñri á larusa wá, an gya, amá emnde na ndza ya daterdaha na wá, tá fuka mázla-aara. ⁹ Naba zlalauzlala á dete we á wálkame-aha, ma kwa shaa emnde-ara keni dawaterdáhá, a se zaruze. ¹⁰ Duwa-aatare á dete we á wálkame-aha, bademme á emnde na ta de shateraa itare na, ta saterhe bademme, emnde a jirire, an emnde a mándzawe bademme, a se nahete ge hufe á há an nalga.

¹¹ «A tsete ge slekse, a de zhárá emnde na a dahateraa ñane maa, a naa ba ura, tsekwámka am nanjgyuwe á dem larusa. ¹² A ba ñane á elvan ge ñane: Ura-aaruwa, ka shanaa estara ka baráma á sehuna tsekwakemka am nanjgyuwe á larusa na? Palle á elva na a ndahanaa zhel na baaka. ¹³ Daaci a ba slekse á elvan ge kwakwane-aha-aara: Puwawanempuwa zawa am mbiye ge zhel na, takwasawutakwasa ba shagera erva-aha antara sera-aha-aara bademme, de eblyawanmeblye á dem tate na tabedamme jipu na ágáshe, a kyuwa kwa áhuwa, a ekkerda slare-aara.» ¹⁴ Ge zla elva-aara Yaisu, a ba ñane: «Kwakya emnde na á daháterá Dadaamiya, amá á dzerese ba cekwa am hufe-aara.»

Elva a hadáma ge male á larde á Rauma (Mark. 12:13-17; Luka 20:20-26)

¹⁵ Daaci duwa á *Farisa-aha, ta de magaa sawari-aatare geni sey tá eksevaksa Yaisu áte elva. ¹⁶ Am iga á sawari-aatare ñanna maa, ta naba belá pukura-aha-aatare umele antara emnde á *Hirudus á deza Yaisu, geni tá de ndavanu elva na. A ba itare: «Malum, diyanjerdiya geni ekka wá, ka slejirire, ka slekwaraterse jirire á Dadaamiya ge emnde áte una á kataná

ɲane, ɓaaka lámbe á ɲa áte ɲgahire á urimagwe na tá ndahaná emnde na. ¹⁷ Daaci náwa ɲá ndava ázeɲa wá, ndaɲerndaha názena ka disaa ka. Am *tawraitá á miya mu, aɲkwa emtu baráma á puwaná hadáma ge male á larde á Rauma, ɓaaka he?» ¹⁸ Amá kertenɲ diyeddiye Yaisu mándzawire na ta kwamanaa itare baɓemme. A ba ɲane á elvan ge itare: «Kwa emnde a fida, labára kwá tsagwadítsagwada?» ¹⁹ Marawiyánmárá emtsaafé shuɲgu na tá puwa hadáma an ɲane na.» Ta maranaa suley palle. ²⁰ A ba ɲane á elvan ge itare: «Nderáva á ware una áte shuɲgu na? Ira zhera na mu, zhera á ware?» ²¹ Ta ɲwanante, a ba itare: «Náza á male á larde á Rauma.» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Daaci má estuwa wá, puwawanpuwa ge male á larde názu zlaya-aara, ge Dadaamiya keni názu zlaya-aara.» ²² Tá maga ba najipu á jawapa na ta cenanaa itare na. Daaci ta yaa Yaisu, ba zlala-aatare.

Ndava áza Yaisu áte tse á emnde am faya

(Mark. 12:18-27; Luka 20:27-40)

²³ Ba vacite ɲanna zlaɓe ádaliye maa, ta naba sem ge *Saduki-aha áseza Yaisu. Ba itare emnde na ta bantsa itare, ɓaaka tse á emnde am faya na. Ta se ndavanu elva, a ba itare: ²⁴ «Malum, a ba Muusa, máki emtsamtsa zhele yanka egdzere wá, a melesemele egdza emmenjara mukse-aara geni á yaná egdzara ge egdza emmenjara na kedáakedá na. ²⁵ Iyau, ndza tá aɲkwa dawalaa vuye ázeɲere ta egdzar mama, duwa á makaji-aatare, a gaa gyaale, áma a naba keɓeɓe, a yaa mukse na ɓaaka egdzere. ²⁶ A melese ge sledába-aara, ɲane keni a keɓeɓe, a yaa mukse na ɓaaka egdzere. Keyire-aatare keni ba estuwa, itare vuye na baɓemme ta gaa ba mukse ɲanna, baɓemme zlaruzle yaránka egdzere ba palle keni. ²⁷ Am iga-aatare baɓemme, a keɓeɓe ge mukse ɲanna keni. ²⁸ Vaci tse á emnde am faya mu, watse átuge ware palle mukse na? Adaba itare vuye na ndza mukse-aatare ba ɲane palle!»

²⁹ A ɲwaterante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Kure jakuraaveje áte baráma a jirire, adaba diyakurka názu am wakita á Dadaamiya, diyakurka ndzedá á Dadaamiya keni dekiɓeki. ³⁰ Má tsaretse emnde a faya wá, ɓaaka gá mukse, ma ɲwasha keni ɓaaka de gá zhele. Emnde baɓemme tá de njá ba seke malika-aha am samaya. ³¹ Tse á emnde am faya keni maa, kure ndaakurseka názu a bakurnaa Dadaamiya áte elva ɲanna emtu? Adaba a ba ɲane áte eggye-aha á kure werre: ³² Ba iya una ya Dadaamiya á Ibrahimá, ya Dadaamiya á Isiyaaku, ya Dadaamiya á Yakubu. Daaci máki estuwa wá, tá á ba an shifa-aatare emndu werre. Adaba Dadaamiya wá, ɲane Dadaamiya á emnde na tá an shifa, Dadaamiya á emnde na ni tá an emtseka.» ³³ Baɓemme á dikele á emnde na ta cenaa jawapa-aara na tá maga ba najipu-aara.

Yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya?

(Mark. 12:28-34; Luka 10:25-28)

³⁴ Cenarácena *Farisa-aha geni jawapa á Yaisu katevaaka ye ge *Saduki-aha maa, ta naba jamme átirpalle. ³⁵ Aɲkwa ura palle am dágvaa-aatare wá, ɲane malum á *tawraitá, a magaa niya-aara geni á de tsagwada Yaisu áte elva. A ba ɲane á elvan ge Yaisu: ³⁶ «Malum yaikke, yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya baɓemme?» ³⁷ A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ewwáya Yaakadada Dadaamiya á ɲa an ervaunɓe á ɲa baɓemme, an shifa á ɲa baɓemme, an enjkale á

ɲa baɗemɓe. ³⁸ Yaikke ba una ɲanna am shairiya-aha á Dadaamiya, ɗemɗeme zlaɓe adaliye. ³⁹ Náwa buwire-aara na ni tá gáraɓa na: Ewwáya sleriya á ɲa ba seke ire á ɲa. ⁴⁰ Am *tawraitá á Muusa antara názu ndza ta kwaratersaa nábi-aha umele ge emnde, yaikke-aara ba shairiya-aha buwa na.»

**Almasiihu á tsaaka an wulfe á *Dawuda
(Mark. 12:35-37; Luka 20:41-44)*

⁴¹ Am tá anƙwa *Farisa-aha jarammeje átirpalle maa, Yaisu a ndavateru elva na, a ba ɲane á elvan ge itare: ⁴² «Kure mu, kwá slanve uwe ge *Almasiihu? Kwá ba wulfe á ware?» Ta ɲwanante a ba itare: «Wulfe á *Dawuda.» ⁴³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ay estara kena Dawuda keni ndza á ɗaháná an Yaakadada na? Aɗaba a ba Dawuda an hákuma á Shefekwe Cufedfe:

⁴⁴ “A ba Yaakadada á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njinja am naɗafa-aaruwa, dem sarte na má ganatervege kelaade-aha á ɲa tate á puwa sera á ɲa.”

⁴⁵ Máki ndza a ɗantaa Dawuda Almasiihu an Yaakadada, á sawa estara kena zlaɓe ádaliye ni á gev wulfe-aara na?» ⁴⁶ Ba palle keni jerka edda una ni á ɲwananterɲwa. A fantau á ba am sarte ɲanna, ɓaaka ura á kwamaha de ndavanu elva mázla-aara.

23

*Yaisu anƙwa á gíyá emnde geni a farfa hyema áte ire-aatare áza malum-aha á *tawraitá antara *Farisa-aha
(Mark. 12:38-39; Luka 11:43, 46; 20:45-46)*

¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge jáháɓa antara pukura-aha: ² «Malum-aha á *tawraitá antara *Farisa-aha wá, slera-aatare tá kwaraterse názu a ndahanaa tawraitá á Muusa ge emnde ákyiye. ³ Daaci fawatersaarefe, magaumága názena tá bakurná itare baɗemɓe. Amá wá, magauka názena tá maganá itare na ɗekideki. Aɗaba názu tá kwaraterse ge emnde na, itare tá manƙa áte una ɲanna. ⁴ Tá faterar gwatame ɗemɗeme ge emnde, amá itare ba gulanda-aatare keni tá feka átekwa ɗekideki ge melaterumele. ⁵ Baɗemɓe á názena tá maganá itare, tá magán ba geni a zhararaterzhára emnde. Estuwa, tá puwa nayya-aha, tá dzebemá am duksa ba seke laya, tá ɲgudaná áte wafke-aha-aatare antara áte erva-aha-aatare, ira tá saganve jeba á puwa-aha umele anƙwa áte zane-aha-aatare. ⁶ Ma am muƙri-ara keni itare tá kátá ba sleɗe na ni an ɗaráɗza jipu na. Am mashidi keni sleɗe-aatare sey á jauje ge náza á emnde baɗemɓe, ma ware keni á náterna. ⁷ Tá kátá emnde tá ɗaháterá an “malum”, tá gater use an ga ire am ɗágave á zlamaha. ⁸ Amá kure wá, vawarterteka baráma ge emnde geni tá ɗahákurá an malum-aha, aɗaba baɗemɓe á kure kwa ba egɗzar mama, anƙwa Malum á kure ba palle. ⁹ Dahauka ura áte duniya na an dada ɗekideki, aɗaba Eddekure ba palle anƙwa am samaya. ¹⁰ A ɗaharakurka an male ɗekideki, aɗaba anƙwa Male á kure ba palle, ba ɲane una *Almasiihu. ¹¹ Ma male ware am ɗágave á kure keni, a gevge waladí á kure. ¹² Ma ware una a kantaa ba ɲane ire-aara na, sey tá de gánaaga. Áma edda una ni a gaa ire-aara wá, tá de kananteka.»

*Yaisu á balaterse zlaɗa á malum-aha á *tawraitá an *Farisa-aha
(Mark. 12:40; Luka 11:39-42, 44, 52; 20:47)*

13 «Watse zlaďa ge kure malum-aha á *tawraitá antara *Farisa-aha, kure kwa emnde a fida! Watse zlaďa ge kure aďaba kwá piyaterante dem *kwára á Dadaamiya ge emnde. Kure keni dakuremka, emnde na tá kátá demda na keni kwa piyaterante.

((14 «Watse zlaďa ge kure malum-aha á tawraitá antara Farisa-aha, kure kwa emnde a fida! Kwá lyatervuwe duksa-aatare ge wegyegwar njwasha, daaci kwá slaďanve maduwa-aha á kure geni tá fakura áte emnde a jirire. Aďaba una ńanna, zlaďa á kure á de jauje ge náza á emnde baďemme.))

15 «Watse zlaďa ge kure malum-aha á tawraitá antara Farisa-aha, kwa emnde a fida! Watse zlaďa ge kure, aďaba kwá ańkwa ja ďaba am larde-aha antara áte ire á haye-aha baďemme, geni kwá shansha ura palle á gevge am dza á kure ge ďaba nadina á kure. Má shakuránsha keni, kwá ganve edda-aara dza á kára, á jakuruuje ba ge kure ma ser buwa keni.

16 «Watse zlaďa ge kure malum-aha, wulfe na ni kwá táďá wulfe-aha. Aďaba a ba kure: Má ura zauze waďa an *mashidi yaikke, baaka názu á maganmága, sey máki a zu waďa án dindar na am mashidi na lauktu á eďďaba waďa-aara. 17 Kure wá, kwa uce-aha ba jire, kwa wulfe-aha! Yaikke ura-ara ńane am duksa-aha ńanna? Amaana yaikke dindar na am mashidi emtu? Tá eksetá mashidi wá, tá ganve dindar cuďeďde an ńane emtu? 18 Kwa bántsa kure zlaďe áďaliye wá: Má ura a zu waďa an názu tá fa sadake átekwa wá, baaka názu á maganmága dekiďeki. Amá máki edda-aara a zu waďa an sadake na átekwa na wá, á eďďaba waďa-aara ńanna. 19 Kure wá, kwa wulfe-aha! Yaikke ura-ara ńane am duksa-aha ńanna? Amaana yaikke sadake arge duksa na tá faná átekwa na emtu? Emtu yaikke duksa na tá fa sadake átekwa, á ganvá ńane sadake ńanna cuďeďde na he? 20 Yá ndaakur ba jirire, máki edda-aara zauze waďa an duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na wá, edda-aara a zu waďa an duksa ńanna ira sadake na átekwa na keni. 21 Edda una má zauze waďa an *mashidi yaikke, a zu waďa an mashidi ka palle. A zu waďa an Dadaamiya na am mashidi ńanna keni. 22 Edda una a zu waďa an samaya, a zu waďa an kurshi á sleksire á Dadaamiya, ira Dadaamiya na á njá am kurshi ńanna keni.

23 «Watse zlaďa ge kure, malum-aha á *tawraitá antara *Farisa-aha, aďaba kwa emnde a fida! Dále-aha seke tara ďale á minti, antara timba ira makshaksha wá, kwá ańkwa vante luser-aara ge Dadaamiya. Amá duksa yaikke na á kwaratersa *tawraitá ge emnde seke tara jirire, antara magwire, ira dzayyire á ervaunďe wá, kwá mańka. Mbate keni ma andze kwá maganá á ba antara una-aha ńanna, baaka una kwá yanseye. 24 Kure keni kwa wulfe-aha, kwá taďa wulfe-aha seke kure. Kwá yemese ugjanja am yáwe á kure, amá ezlegwame wá, yemakurka, kwá shaná á ba antara ńane.

25 «Watse zlaďa ge kure malum-aha á tawraitá an Farisa-aha, aďaba kwa emnde a fida! Kwá bára iga á náza sha duksa antara tasa-aha á za duksa á kure, amá an naha tara neylire, antara shagerkire am huďe-aara. 26 Ekkure Farisa-aha wá, kwa wulfe-aha! Barawábára emtsaade huďe á tasa-aha á kure, iga-aara watse á gevge tseďańje.

27 «Watse zlaďa ge kure malum-aha á tawraitá antara Farisa-aha, kwa emnde a fida! Kure kwa ba seke irekhye-aha na an bára an duksa dzayye, zariya am ice á emnde, amá am huďe-aara wá, an naha ba se á emtsa, an

weshege-aha gergere. ²⁸ Kure keni kwa ba seke una nanna. Ágáshe wá, kwa emnde a jirire áza emnde, amá kwakya fida antara mándzawire am kure.»

*Malum-aha á *tawraitá an *Farisa-aha tá de n̄zleka am shairiya*
(Luka 11:47-51)

²⁹ «Wáse zláda ge kure malum-aha á *tawraitá antara *Farisa-aha, adaba kwa emnde a fida! Kwá an̄kwa nderá irekhya á nabi-aha geni hayakuránháyá slera á eggye-aha á kure, kwá an̄kwa cada irekhya á emnde na ndza ta magaa jirire á Dadaamiya, ³⁰ aley wá, a ba kure: Ma andze n̄a an̄kwa am zamane á eggye-aha á n̄ere wá, ma n̄a melateruka ge ceba shifa á nabi-aha. ³¹ Ba kure keni diyakurdiya am ire á kure geni kwa wulfe-aha á emnde na ndza ta cebaa shifa á nabi-aha. ³² Naba magaumága slera á kure yawánka, zlawanaazle slera á eggye-aha á kure.

³³ «Kwa havale-aha, kwa egdzara á pushe ba jire! Una ni kwá de n̄ezla am shairiya, kwá duka á dem kárá á jahanáma, a ba kure? Kwá n̄ezleka dekideki. ³⁴ Adaba una nanna yá ndaakur ba jirire, cenacena elva na: Wáse yá belakurá nabi-aha, antara emnde a en̄kale, ira malum-aha, amá emnde umele-aatare wáse kwá ceba shifa-aatare, emnde umele wáse kwá zlenelátera áte dzangala, emnde umele wáse kwá slerpátera an ja am mashidi-aha á kure, wáse kwá de tatayaterátaya am ekse-aha bademme. ³⁵ Daaci bademme á uzhe á emnde cufedéde na ndza ta cebateraa am duniya na, kwaye emtsa á Habila, sem emtsa á Zakariya bademme á ba am mbiye á kure. Zakariya na wá, yá ndahá elva á Zakariya egdza á Barakiya na ndza kwa janaa am dagave á tara bere cufedéde antara duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na. ³⁶ Una yá ndaakur ba jirire: Bademme á uzhe á emnde nanna á ba am mbiye á emnde a zamáne na!»

Elva á Yaisu áte Urusaliima
(Luka 13:34-35)

³⁷ «Urusaliima, Urusaliima, ekka ka cebaa nabi-aha, ka cebaa emnde na a belateraa Dadaamiya an nákwá! Ser kwakya una yá kátá jema emnde á n̄a ásezerwa, ba seke náza á mama á ukkula, máki a jema egdzara-aara á dem ekta á zlambake-aara. Amá kwalakefwale. ³⁸ Kina wá, yanakaaya, ká de gev ba kaamba! ³⁹ Yá ndaakur ba jirire: Kwá puweteka ice á kure áte iya mazla-aara, dem sarte na ni wáse kwá bánba ba kure an we á kure ganakini a ganga Dadaamiya barka ge edda una a sawa an zhera á Yaakadada na!»

24

*Yaisu á ndahá elva a mbeda *mashidi yaikke*
(Mark. 13:1-2; Luka 21:5-6)

¹ Daaci sessa Yaisu am *mashidi yaikke, an̄kwa á zlála maa, ta duhe ge pukura-aha-aara á dezenjara, a ba itare tá elvan ge n̄ane: «Ezzhara emtsaade jeba á nderáva á mashidi na.» ² Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Una nanna kwá zharaná kure bademme na, wáse á mbeda bademme, ba nákwá palle keni wáse á jauka áte ukfenjara nákwá.»

Zláda-aha na wáse á magava lauktu á zla duniya
(Mark. 13:3-13; Luka 21:7-19)

³ De njaanja Yaisu áte ire á Wa Anyaranyara, ta duhe ge pukura-aha-aara á ba an niya á dezeńara, ta de ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ndañerndaha watse á magava am sarte-ara una ñanna? Watse ñá dise áte uwe ganakini herzha sawa á ña, an zle á duniya?»

⁴ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «Kure wá, faufa ba hyema, a se kedarakuraaka emnde umele. ⁵ Adaba watse kwakya emnde na tá de sawa an zhera-aaruwa, ma ware keni á se ba: Ba iya una ya *Almasiihu. Daaci tá se keda emnde kwakya. ⁶ Watse kwá cenáncena labare á wáva-aha am larde-aha na ba herherzhe an kure, antara am larde-aha na yiyiye an kure, amá gazlauka d'ekideki. Sey á de magava una-aha ñanna, amá zlafe zle á duniya ka emtsaade. ⁷ Watse larde umele á de darge larde umele an wáva. Emnde á slekse umele, tá de darge kwárá á slekse umele an wáva. Waya antara gejava á haha á de magava am tate-aha gergere. ⁸ Bademme á una-aha ñanna, zlafe ba fakta á zladá emtsaade, ba seke náza á mukse na fanantaufe zladá á yá.

⁹ «Watse tá sluwakursluwa, tá vakurte ge emnde tá magakurá palasa, tá de ceba shifa á kure. Emnde bademme tá de dá ba kelaadire ádete kure adaba zhera-aaruwa. ¹⁰ Emnde kwakya tá de yá fetaare áte ya mazla-aara am sarte ñanna, tá de maga ba kelaadire, antara dugune am dagave-aatare. ¹¹ Tá de jesaareje nabi-aha fida kwakya, tá de keda emnde kwakya. ¹² Watse á kwakyevaa ba shagerkire am dagave á emnde. Watse kwakya emnde na á de gula wáyáva-aatare. ¹³ Amá edda una tsaatse shagera dem halavuwa-aara wá, á lyelye shifa-aara. ¹⁴ Á hyemhya labare á higa, elva a sem *kwara á Dadaamiya, am huđe á duniya bademme, watse tá maganaamaga seydire am larde-aha bademme, lauktu á sawa zle á duniya.»

*Zladá na baaka kalle-aara na
(Mark. 13:14-23; Luka 21:20-24)*

¹⁵ «Watse kwá nána duksa na ni tá daháná an shagerkire emtanja d'ekideki na am tate á cufedfe. Nabi Daniyail wá, ndza a enndaha elva-aara werre. Ma a ndaasa ware elva-aaruwa na keni, a cenevaacena elva ñanna ba shagera. ¹⁶ Vacite na ni má nakuranna duksa ñanna wá, watse kyaakya ge emnde na tá am Yahudiya, tá zlerda zhagade á dem huđe á wa. ¹⁷ Edda una áte ire á bere keni, a tsunja á dem huđe á bere ge hálá kazlanja-aara. ¹⁸ Edda una am fe keni, a eptseka á sá ge se hálá nangyuwe-aara.

¹⁹ «Watse á tsaame kwa zladá á ñwasha na watse tá á huđe am sarte ñanna, antara ñwasha na tá an egdzara áte erva na! ²⁰ Njalaunála Dadaamiya ganakini zhagade á kure a gevka am sarte á ekhye, bi an kwaskwe á puwansepuwe! ²¹ Adaba watse kwakya jipu zladá am sarte ñanna. Ta nderaa estuwa duniya, sem vatena, jerka jeba á zladá ñanna d'ekideki. Á de jesarka keni zladá na ni ta kalle an una ñanna. ²² Ma andze gulanaaka Dadaamiya hare-aha á zladá ñanna wá, ma andze á jauka ura an shifa ba palle keni. Amá a naba gulanaahe ge Dadaamiya adaba emnde na a dzeratersaa ñane.

²³ «Daaci am sarte ñanna, ma a bakurna ware: Nawa ankwá *Almasiihu áhuna, bi kwaya ankwá áhuwa, lyiyauka elva ñanna d'ekideki. ²⁴ Adaba watse tá jesareje almasiihu-aha fida, antara nabi-aha fida am sarte ñanna. Watse tá maga nalaama-aha antara najipu-aha gergere

kwakya, geni ambane tá kefataraakeda emnde na ni a dzeratersaa Dadaamiya áte enjkale. ²⁵ Cenawáncena! Náwa fanakuremfa ya am vuwa zlauzle.

²⁶ «Daaci ma tá bakurá: Kwaye anjwa *Almasiihu am kaamba keni, kure daumbareka. Ma tá bakurá: Náwa nane, a shebevaa ire-aara áhuna keni, fautaareka an elva-aatare dekideki. ²⁷ Adaba ba seke mága á kára á ráde á sawa am samaya, á fantau am gedi dem pute keni ba nane na wá, watse sawa á *Ura á emnde bademme keni ba estuwa. ²⁸ Adaba am tate na ni anjwa lipa átekwa, zaatate-aha keni tá jaháva á ba ádehuwa.»

*Sawa á *Ura á emnde bademme*
(Mark. 13:24-27; Luka 21:25-28)

²⁹ «Kerten am iga á zlaða nanna maa, vaciya á de gevge danjwe bademme, tere keni á de máreka parakkire-aara, terlyakwa-aha keni watse tá geda á sem áhá, bademme á ndzedá á názena áte samaya á de gejavtegeje ba njanare slede. ³⁰ Daaci tá de zhára ba nalaama á *Ura á emnde bademme á sawa am samaya. Bademme á emnde na tá am duniya na tá de kyuwa, daaci tá zhára ba iya Ura á emnde bademme yá anjwa á sawa áte kumba, yá sawa an hákuma yaikke antara demdemire. ³¹ Tá de fertanteferta derkwákwá yaikke, daaci yá de bela malika-aha-aaruwa á dem karáffe-aha á duniya ufade kerde, geni tá jatermaare ge emnde na ya dzeratersaa ya na bademme.»

Gárava an nabugda má yaaya hyema anjwaslire
(Mark. 13:28-31; Luka 21:29-33)

³² «Diyaweddiye á ba áte mama á nabugda. Máki kwa nanna gedaageda hyema átekwa, yaaya umele anjwaslire wá, diyakurdiya ganakini herzhavteherzhe madare. ³³ Una keni ba duksa palle. Máki anjwa á magava duksa-aha nanna wá, diyaweddiye ganakini iya keni yá ba áte we á sera mazla-aara ge sawa. ³⁴ Yá ndaakur ba jirire: Emnde a zamane na tá de zlauka ba estuwa, sey máki naránna duksa-aha nanna. ³⁵ Tara samaya an haha wá, tá naba kedá, tá zlauzle. Amá elva-aaruwa wá, á kedeka dekideki, sey má gevge.»

Sarte á zle á duniya wá, diyaa ba Dadaamiya palle
(Mark. 13:32-37; Luka 17:26-30, 34-36)

³⁶ «Elva á hárá á bere, antara sarte nanna wá, baaka slediya-aara dekideki. Ma malika-aha am samaya, ba iya *Egdza á Dadaamiya keni diyanka, sey diyaa ba Dadaamiya palle nane Dada. ³⁷ Ba názena ndza a magava am zamane á *Nuhu na wá, watse ba seke una nanna kalkale má watse yá sawa iya ya *Ura á emnde bademme. ³⁸ Am sarte na zlaþe samka yáwe á kedá duniya wá, slera á emnde ndza ba tátaya emtakire á duniya; tá ezza, tá essha, tá gá larusa, tá vaterte gyaale-aha-aatare ge zála, a semaa estuwa kwaskwe na a demaa Nuhu á dem paare-aara, tá maga ba una. ³⁹ A se kefataraahe ba estuwa yawe á kedá duniya, farka hyema dekideki. Má watse yá de sawa iya ya Ura á emnde bademme keni, á de magava ba estuwa. ⁴⁰ Watse yá se bera emnde buwa am fe, watse yá eksa palle, palle-aatare yá yánya. ⁴¹ Nwasha buwa tá há hiya, yá eksa palle, yá yá palle. ⁴² Adaba una nanna, njawinja á ba am niya á kure. Adaba diyakurka sarte na ni á de sawa Yaakadada á kure átekwa na. ⁴³ Anjwa duksa palle, diyaweddiye ba shagera: Máki diyaadiya edda á há sarte na ni

watse á sawa neyle átekwa na wá, á peka háre ðekidèkèki, adaba wayaaka á demda neyle á dem huðe á há-aara. ⁴⁴ Kure keni ba estuwa. Sarte na ni watse iya *Úra á emnde baðemme yá de sawa átekwa na wá, diyakurka. Daaci njawinja á ba am niya á kure.»

Sleslera na dzayye ervaunðe-aara, an una danjwe ervaunðe-aara (Luka 12:41-48)

⁴⁵ «Sleslera-ara ñane dzayye ervaunðe-aara, slenkale zlaðe ádaliye na? Ba edda una ni má zanwe-aatare a yanaa huðe á há-aara baðemme am erva ge ñane, á vatertá ñane náza za ge emnde na tá am huðe á há ñanna baðemme, á vatertá an laukte-aara na. ⁴⁶ Yá ndaakur ba jirire, watse higa yaikke ge sleslera ñanna, máki zanwe-aara a se beranaa á ba am slera-aara. ⁴⁷ Rezege-aara baðemme keni á naba fanemfe am erva zanwe-aara ge sleslera ñanna. ⁴⁸ Amá máki danjwe ervaunðe á sleslera ñanna wá, á naba bánba am ervaunðe-aara ganakini labára á saaka zanwe-aaruwa watsewatse. ⁴⁹ Daaci á fantau ge magateraa palasa an ja ge emnde a slera umele, á zá názu am huðe á há, á essha antara emnde a mbazla umele. ⁵⁰ Daaci má á sa zanwe á sleslera ñanna wá, á sa á ba an kwaskwe na ni tamaaka ñane ðekidèkèki, á sa am sarte na ni diyaaka ñane ðekidèkèki na. ⁵¹ Palasa na á se magante zanwe-aara ge sleslera ñanna wá, náza enndaaka. Ba emtanjire na ni á se puwa emnde a fida á demkwa na wá, ñane keni á ba am huðe-aara. Á de kyuwa-aara am tate ñanna, á de kerða ba sláre ge zlaða.»

25

Naraje an gyaale-aha kelaawa

¹ «Daaci dem zlanna á Dadaamiya wá, watse á gáráva an labare á gyaale-aha ta kelaawa, ta tsetehe an kára á fanus-aha-aatare am erva, ta de yainu ge edda á larusa. ² Emnde ilyeðe am gyaale-aha ñanna baaka enjkale-aatare ðekidèkèki. Ilyeðe-aatare keni, ta emnde a enjkale jipu. ³ Duwa á gyaale-aha na baaka enjkale-aatare na maa, ta haletaa ba kára-aha á fanus-aatare, amá magarka kaashi á kanandzir. ⁴ Amá gyaale-aha na tá an enjkale na wá, ta haletaa kára á fanus-aha-aatare, ira kwalaba-aha-aatare kanandzir am huðe-aara. ⁵ Saaka edda á larusa ñanna watsewatse maa, a naba cebaterhe ge háre. Gyaale-aha kelaawa na baðemme parupe háre.

⁶ «Am huðe á vayiya wá, tá cena ba hula: Náwa samsa edda á larusa! Sawesse ásezenara, a ba itare. ⁷ Daaci gyaale-aha kelaawa na baðemme tsaretse am háre na, tá fantau ge mba kára á fanus-aha-aatare. ⁸ Daaci: Kawanjeruke kanandzir-aha á kure na, náwa á emtsa kára-aha á ñere, a ba emnde na baaka enjkale-aatare na, tá elvan ge emnde a enjkale. ⁹ Ta njwaterante ge emnde a enjkale, a ba itare tá elvan ge itare: Njere njá velka! Watse á hyamiyarka antara kure, dawmbare ádeza emnde a válá kanandzir. ¹⁰ Ba zlarzlálá itare á de shekwa kanandzir na, a semhe ge edda á larusa keni. Gyaale-aha ilyeðe na ndza tá am niya-aatare na daremda á dem bere á ga nika antara edda á larusa ñanna, ta heðetaa bere an tsekweram. ¹¹ Shekwaashekwa wá, saremsa gyaale-aha umele na keni. Ta ketaa kwara: Edda! Edda, weranjerantewera bere, a ba itare. ¹² Amá a

ɲwaterante ge edda á larusa, a ba ɲane á elvan ge itare: Yá ndaakur ba jirire: Diyanakurka ya ɔekiɔeki, ma kwa emnde-ara keni.»

¹³ Ge zla elva-aara Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ma vaatara keni, ɲjawnja á ba am niya á kure, aɔaba diyakurka kwaskwe ɲanna, diyakurka sarte ɲanna.»

Naraje an emnde a slera ta keye

¹⁴ «Adaliye dem zlanɲa á Dadaamiya wá, á gáráva an zhel umele a daa shula. Lauktu á zlála, a ɔetaa emnde a slera-aara, a tegateraa nalmane-aara. ¹⁵ A vante jekka deremke ilyeɔe ge slezuɲɲwe-aatare. Ge buwire-aatare, a vante jekka deremke buwa. Ge keyire-aatare, a vante jekka deremke. Ma ware keni a vante ba deydey á ndzeɔa-aara, daaci ba zlála-aara ge ɲane. ¹⁶ Duwa edda una a shaa jekka deremke ilyeɔe, kerteɲ a de mbeɔa erva an ɲane, a shetaa riba jekka deremke ilyeɔe. ¹⁷ Edda una ta vante jekka deremke buwa na keni, a de magán ba estuwa, ɲane keni a shetaa riba jekka deremke buwa. ¹⁸ Amá edda una ta vante jekka deremke na wá, ɲane a de yese evege am haha, a heɔem nalmane á zanwe-aara am huɔe-aara.

¹⁹ «Shekwaashekwa wá, a naba saahɔe ge zanwe á emnde a slera ɲanna, a ɔaterte ge zhára lisaafi á slera na ta maganaa itare. ²⁰ A sawhe ge edda una ndza ta vante jekka deremke ilyeɔe na, a ba ɲane á elvan ge zanwe-aara: Ndza ka vite jekka deremke ilyeɔe, náwa ya shante riba jekka deremke ilyeɔe. ²¹ Shagera, a ba zanwe-aara á elvan ge ɲane: Ka sleslera á jirire, dzayye huɔe á ɲa. Ka magaa slera an duksa na cekwa ɔaráɔa-aara an ervaunɔe á ɲa palle; kazlaɲa na kwakya ɔaráɔa-aara keni sey yá fakemfa am erva. Sawa mí higa antara ya. ²² A semhe ge edda una ndza a vante jekka deremke buwa, a ba ɲane á elvan ge zanwe-aara: Ndza ka vite jekka deremke buwa, náwa ya shante riba keni jekka deremke buwa. ²³ Shagera, a ba zanwe-aara á elvan ge ɲane: Ká sleslera á jirire, dzayye ervaunɔe á ɲa. Ka magaa slera an duksa na cekwa ɔaráɔa-aara an ervaunɔe á ɲa palle; kazlaɲa na kwakya ɔaráɔa-aara keni sey yá fakemfa am erva. Sawa mí higa antara ya.

²⁴ «Am iga-aatare baɔemɔe maa, a semhe ge edda una ndza ta vante jekka deremke palle na keni áseza zanwe. A ba ɲane á elvan ge ɲane: Ambarka á ɲa male, diyandiya ganakini ka slemáɔdzawe, ma janɲa ba wulfe á duksa á ɲa keni, ká hálá ba duksa; ma teganɲa ba duksa á ɲa keni ká jáha ba duksa. ²⁵ Iya jiiya lyawa, ndza ya heɔem shungu á ɲa am haha, náwa ɲane duksa á ɲa. ²⁶ A ɲwanante ge zanwe, a ba ɲane á elvan ge ɲane: Ka sleslera máɔdzawe, ka masefe! Diyakdiya ganakini ya slemáɔdzawe, á ba ka? Ma janɲa ba wulfe á duksa-aaruwa keni yá hálá ba duksa; ma teganka ba duksa-aaruwa keni yá jáhá ba duksa, á ba ka? ²⁷ Máki ba estuwa wá, ma andze ka de puweme nalmáne-aaruwa am baɲ kwa, daaci ma ya se lyiɲa nalmáne-aaruwa an yawe. ²⁸ Daaci lyauvaalya jekke deremke na ázeɲara na, a ba ɲane á elvan ge emnde na tá tsatse ázeɲara, vawanteva ge edda una an jekka deremke ilyeɔe, riba keni estuwa na. ²⁹ Aɔaba edda una anɲka ázeɲara wá, tá de fanaarefe, tá de sagananvesage ba kwakya. Amá edda una shanteka ɔekiɔeki wá, ba una cekwa am erva-aara na keni, tá de lyevaalya am erva-aara. ³⁰ ɲgudí na baaka námpire-aara ɔekiɔeki ɲanna maa, naba dawansede á degashe,

de ebyawanmeblye á dem tate na ni tabedamme jipu na, á de kyuwa-aara am huđe-aara, á de kerđa ba sláre ge zlađa.»

Shairiya á emnde vaci tsa faya

³¹ «Má watse samsa *Ura á emnde bademme am sleksire antara malika-aha-aara bademme wá, a se njema am kurshi á sleksire-aara. ³² Daaci bademme á emnde na tá am huđe á duniya tá de jammeje á katafke-aara, á de láterá njane emnde bademme, ba seke náza suni má á lesa kyáwe-aha, á saterse am dagave á náwe-aha. ³³ Kyawe-aha wá, watse á puwáterá am nadafa-aara, nawe-aha keni am nazlađa-aara. ³⁴ Náwa elva na á de baterná slekse ge emnde na tá am nadafa-aara: Kure emnde na Edderwa a gakur barka-aara na, sawmbare á sem yaikkire na ta tsatsakurán ge kure kwaye am fakta á duniya. ³⁵ Adaba am sarte na a wiwa waya, kure kwa vite náza za; a wiwa ndera, kwa vite názu yá shushe; ndza ya wayve, kwa lyivaahé á dem mba á kure. ³⁶ Am sarte na yá an ukhyiye dey, kwa tsekwime am nanjyuwe; ndza ya lapika, zakurivaareze; ndza yá am danjgay, kwa duwa á de zharizhara. ³⁷ Daaci watse tá njwanantenjwa emnde a jirire na á ndaater elva na: Ndza njá nák vaatara á wáká waya, lauktu njá vakte náza za na Yaakadada? Njá nák áme á wáká ndera, njá vakte yawe? ³⁸ Njá nák vaatara ka wayve am ekse á njere, njá lyiyáká am mba á njere? Bi ká an ukhyiye dey njá tsekwakeme am nanjyuwe? ³⁹ Njá nák vaatara lapika, bi ká am danjgay, njá de zharakzhárá? ⁴⁰ Watse á njwaterantenjwa slekse: Náwá yá sakuransese jirire-aara: Ba kelaa má kwa magateraa una-aha njanna ge egdzar mama-aha-aaruwa na cekwa ndzedá-aatare na wá, kwa magiyán ba ge iya.

⁴¹ «Am iga á una njanna maa, náwa názu watse á baterná slekse ge emnde na tá am názlađa-aara: Jawinaaja ázerwa, kure emnde na nyainyaikurvenyainye Dadaamiya, zlalauzlaława á dem kárá na baaka emtsa-aara dekiđeki, ta tsatsannaa ge Shaitaine antara malika-aha-aara na! ⁴² Adaba ndza a wiyaa waye, kure vakuriteka náza za; ndza a wiyaa ndera, vakuriteka yawe; ⁴³ ndza ya wayve, lyiyakurika á dem mba á kure; ndza yá an ukhyiye dey, vakuriteka nanjyuwe; ndza ya lapika, ndza yá am danjgay, dakurka á de zharizhárá. ⁴⁴ Daaci watse tá njwanantenjwa itare keni: Ndza njá nák vaatara á wáká waya antara ndera, bi ka wayve, bi ká an ukhyiye dey, melanjérakuka na Yaakadada? Ndza njá nak vaatara ká lapika, bi ká am danjgay, danjerka á de zharakzhárá? ⁴⁵ Watse á njwaterantenjwa slekse: Náwa yá sakuransese jirire-aara: Ba kelaa má kwalakurevkwala magateraa una-aha njanna ge emnde na cekwa ndzedá-aatare na, magakuriyanka ba ge iya. ⁴⁶ Daaci itare, watse tá dáterá á de magaterá palasa na á zleka dekiđeki na. Amá emnde a jirire wá, tá de shá shifa na á zleka na.»

26

Male-aha tá am sawari á eksá Yaisu

(Mark. 14:1-2; Luka 22:1-2; Yuh. 11:45-53)

¹ Zlanaazle Yaisu tsáká elva-aara maa, a ba njane á elvan ge pukura-aha-aara: ² «Diyakurđiya muñri á *Paska wá, a juwaa ba háre buwa. Iya *Ura á emnde bademme wá, watse tá eksiva á ba am muñri njanna, tá de zlejeliyá áte dzanjgala.»

³ De jarammeje male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha á ba am sarte ñanna am mba Kayafas ñane male á *liman-aha bademme. ⁴ Daaci ta njantaa átirpalle geni tá eksevaksa Yaisu an nasherire, tá kedánaakeda shifa-aara. ⁵ A ba itare am dágave-aatare: «Magaumika una ñanna vaci muñri, geni a tsaranteka emnde elva.»

Mukse na a puwar waye ge Yaisu
(Mark. 14:3-9; Yuh. 12:1-8)

⁶ Am sarte na Yaisu am Baytaniya na wá, a dem mbá á Simaun umele ndza á waná derve, ⁷ a demhe ge mukse umele an kuderá á waye-aara, á se emtake, kwakya gane-aara, a de puwar waye ñanna ge Yaisu áte ire-aara am sarte na ankwá á za dafa. ⁸ Ba ta naa una ñanna pukura-aha, a naba jaterhe ge ervaunđe, a ba itare: «Azara shagerire-aara jeba á bádza duksa na? ⁹ Ambane ka ma ta velu waye ñanna, ma tá sha shunđu kwakya an ñane, daaci ma tá tegater ge talága-aha!» ¹⁰ De cenáncena Yaisu elva na tá weshaná itare, a ba ñane á elvan ge itare: «Labára kwá hyaná lyuwa ge mukse na? Názena a maginaa ñane na shagera jipu. ¹¹ Adaba uwe, talága-aha wá, ma vaatara keni watse tá ankwá átevege kure, amá iya wá, watse ya baaka átevege kure. ¹² Ñane wá, waye na a puwiyaare ñane na wá, tsatsiyaatsatse ge béliya am evege. ¹³ Yá ndaakur ba jirire: Am huđe á duniya bademme, bademme á tate na ni tá de bálá labare á higa átekwa na wá, tá de ndaha názena ni a maganaa mukse na keni, tá de viyanaaka.»

Yahuda ankwá á vela Yaisu
(Mark. 14:10-11; Luka 22:3-6)

¹⁴ Daaci ankwá palle á pukura-aha kelaawa ju buwa, zhara-aara Yahuda Iskariyaud, a tsete duwa-aara á deza male-aha á *liman-aha, ¹⁵ a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá vite uwe yá magakuránmaga ya pute na ni á demda Yaisu am erva á kure?» Ta naba kezlanaa shunđu kul keye, cappe ta puwanem am erva. ¹⁶ A fantau á ba am sarte ñanna Yahuda ge tataya faterem Yaisu am erva ge emnde na á ba an keski.

*Yaisu arge masane á *Paska antara pukura-aha-aara*
(Mark. 14:12-21; Luka 22:7-14, 21-23; Yuh. 13:21-30)

¹⁷ Am váha zunñwire na tá za muñri na baaka shahi á makalá am huđe-aara na, duwa á pukura-aha, ta de ndavanu ge Yaisu, a ba itare: «Ká kátá njá de tsatsaká dafa á *Paska am tate-ara?» ¹⁸ A ñute ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem mba á manya am huđe á ekse, de bawanánba wá: a ba malum wá, hyeephye sarte-aaruwa yá kátá za muñri á Paska antara pukura-aha-aaruwa am mba á ña.» ¹⁹ Pukura-aha ta magaa názena a baterna Yaisu na, daaci ta tsatsaa muñri á Paska.

²⁰ Am iga a mangaripu maa, Yaisu antara pukura-aha-aara ta nja arge masane. ²¹ A ba ñane á elvan ge itare arge masane ñanna wa: «Náwa yá ndaakur elva, yá ndaakur ba jirire: Watse á veliya ba palle á kure.» ²² Daaci, bademme á pukura-aha jáviya ba tá kyuwa, ta fantau ge ndavanu an palpale, ma ware keni ba: «Iya ka ndza Yaakadada?» ²³ A ñute ge Yaisu, a ba ñane: «Edda una ni erva á ñere antara ñane am tása na wá, watse á veliya ba ñane. ²⁴ Iya *Ura á emnde bademme wá, baaka pekyaa-aara sey ba yá emtsa. Ate una ta puwete am wakita á Dadaamiya áte iya wá, ba estuwa. Amá watse zladá jipu ge edda una ni á de veliyá ñane, ambane

ma yareka.» ²⁵ Yahuda wá, á de velaná ba ñane keni, a eksetaa elva, a ba ñane: «Iya ka ndza Yaakadada?» A ñwanante ge Yaisu: «Ba estuwa.»

Masane cufedfe

(Mark. 14:22-26; Luka 22:15-20; 1 Kaur. 11:23-25)

²⁶ Am sarte na tá ankwá za masane maa, Yaisu a eksetaa dafa, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve dafa na, daaci a vaterte ge pukura-aha-aara. «Nawmbare zawuze,» a ba ñane, «una ñanna vuwa-aaruwa.» ²⁷ Am iga á una ñanna maa, a eksante feka, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a vaterte: «Shawushe», a ba ñane á elvan ge itare. ²⁸ «Adaba una ñanna uzhe-aaruwa; a puvaa adaba emnde kwakya, geni emnde kwakya a sharánsha gabera á haypa-aha-aatare, Dadaamiya á ngudaterá an una ñanna namána ge emnde. ²⁹ Yá ndaakur ba jirire: Am sali kataliya na wá, yá dalika á shá yawe á egdza á náfa antara kure mázlaa-aara, sey watse mí de shá ba una anwaslire am zlanna á Edderwa.» ³⁰ Am iga á una ñanna maa, ta eksante lahe á gálá Dadaamiya, ba tse-aatare, ta zlala ádete ire á Wa Anyaranyara.

A ba Yaisu watse á yiyaaya Piyer

(Mark. 14:27-31; Luka 22:31-34; Yuh. 13:36-38)

³¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «An vayiya vatena wá, bademme á kure na watse kwá yiyaaya. Adaba ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Watse yá ejja suni, bademme á kyawe-aha am walda tá de kya. ³² Am á má watse tsanetse am faya wá, watse yá daada ba iya zunjwe arge kure á dem Galili.» ³³ A ñwanante ge Piyer, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ma yarakaaya emnde umele keni, iya wá, yá yakaaka defkideki.» ³⁴ A ñwanante ge Yaisu: «Yá ndak ba jirire, an vayiya ba vatena na, lauktu á kyuwa tsákálá, watse ká bánba ka ser keye geni diyakikire.» ³⁵ A ba Piyer: «Yá ndaaka una defkideki. Ma emtsa antara ka keni ba yá emtsa.» Bademme á pukura-aha umele keni ta ndahán ba estuwa.

Yaisu am Gaicaimane

(Mark. 14:32-42; Luka 22:39-46)

³⁶ Daaci daada Yaisu antara pukura-aha-aara á dem tate na tá dahaná an Gaicaimane na. A ba ñane á elvan ge pukura-aha: «Náwa njawinja áhuna, iya kwaye yá de maga maduwa áhuwa.» ³⁷ A eksetaa tara Piyer, antara egdzara á Jaibaidaiyus buwa, ta duwa antara ñane. Fantaufe wá, á tápá emtanjire, á tápá ba zlađa na ni an tsaka ire na am ervaunđe-aara. ³⁸ Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Baaka zlađa na ni yá tapánka na am ervaunđe-aaruwa, yá tápá zlađa á emtsa. Naba njawinja áhuna, pauka háre defkideki, sheraumishera ice ba shagera.» ³⁹ A zlalehe yiyye cekwaanjudi an itare, a de kezlaa ugje am haha, wafke-aara ba teppe áte haha, a magaa maduwa. A ba ñane am maduwa-aara: «Eddaye-aaruwa, máki á gevge wá, tasle á ña jinaaja zlađa na ba yiyye an ya. Amá wá, áte una yá wayaná ya ka, áte una ka wayetaa ka.»

⁴⁰ Daaci ba tse-aara wá, a seza pukura-aha keye na, amá a se berater tá am háre. A ba ñane á elvan ge Piyer: «Dzegwakuránka njá an ice ba saa palle keni degey? ⁴¹ Pauka háre! Magaumaga maduwa geni a badakuruka shaitaine. Ire á urimagwe wá, wayaawáya jipu mága fesaarfire, amá baaka payđa á vuwa.» ⁴² A daliye zlađe ádaliye ge buwire, a de magaa

maduwa-aara, a ba ñane: «Eddaye-aaruwa, mákini á taa jaaveka zladá ñanna áte ya na, sey ba yá shushe wá, a gevge ba namaari á ña.»

⁴³ Eptsa-aara zlafe ádaliye á seza pukura-aha-aara, a se berater tá á ba am háre. Dzegwaránka basha háre ðekidefi. ⁴⁴ A daliye zlafe ádaliye á dem tate á maduwa-aara, a de magaa ba kelaa maduwa-aara ñanna ge keyire. ⁴⁵ Zlaulze wá, a eptsehe zlafe ádaliye á seza pukura-aha-aara na. A ba ñane á elvan ge itare: «Kure kwá pá ba háre á kure, kwá anjwa puwansepuwe shifa á kure ka? Ay degiya, iya *Ura á emnde baðemme, hyephye sarte-aaruwa. Kwaye tá de fime am erva ge emnde a haypa. ⁴⁶ Tsawetse! Kwaye samsa edda una ni a veliyaa ñane na, mí de yainuye.»

Ta eksevaa estuwa Yaisu

(Mark. 14:43-50; Luka 22:47-53; Yuh. 18:3-12)

⁴⁷ Ba elva ñanna keni zlafe zланаaka Yaisu wá, tá zhárá ba sesse Yahuda palle á pukura-aha kelaawa ju buwa. Emnde kwakya tá sá daba Yahuda ñanna, tá an katsákar-aha, antara zade-aha ceppe am erva. Ta belateraa male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha. ⁴⁸ Yahuda na a veluwa ñane Yaisu na maa, kwaratersekwara nalaama á ñgyekwaterá Yaisu ge dikele á emnde ñanna. A ba ñane á elvan ge itare: «Ba máki kwa niina yá anjwa gan use ge ura ni, seke anjwa urire á ñere an edda-aara wá, edda una kwá tatayaná kure na ba ñane, naba eksauváksa.»

⁴⁹ Ba watsewate wá, a duhe ge Yahuda ñanna á deza Yaisu: «Use malum», a ba ñane á elvan ge ñane, daaci á gan use an ervaunðe-aara palle agire. ⁵⁰ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane: «A gevge názena ka se maganaa ka na ura-aaruwa.» Daaci yálla á ba emnde na, erva am mbiye ge Yaisu, ta naba eksevaahé. ⁵¹ Ura palle am emnde á Yaisu, a naba tedese masalam-aara ñane keni, a wa sleslera á male á *liman-aha, a icanaa hyema palle. ⁵² «Femfa masalám á ña am bere-aara», a ba Yaisu á elvan ge ñane. «Adaba emnde na tá tefá masalam, itare keni watse tá keðaterá á ba an masalám. ⁵³ Diyañka ka yá dzegwándzegwa dafa Edderwa ge se meliyumele, ba seke ndáhámína ká zhárá ba malika-aha á wáva á tsaaka an debu kelaawa ju buwa emtu? ⁵⁴ Amá watse á geva estara kena názena á ndaaná wakita á Dadaamiya na? Adaba áte una am wakita wá, sey á gevge ba estuwa.»

⁵⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge dikele á emnde ñanna baðemme: «Kwá se eksiyá an masalam-aha, antara zade-aha am erva na mu, ya neyle emtu? Ábi kelaazare yá njá á ba am mashidi, yá anjwa kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde, labára eksakurika? ⁵⁶ Amá diyaweddiye geni baðemme á mága ñanna wá, ba geni a gevge elva-aha na ni ta ndahanaa nabi-aha anjwa am wakita á Dadaamiya na.»

Daaci kyaakya zhagade ge pukura-aha baðemme, ta naba yánhe.

*Yaisu á katafke á *kendekiyi yaikke*

(Mark. 14:53-65; Luka 22:54-55, 63-71; Yuh. 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Daaci emnde na ta eksevaa Yaisu na, ta dan ba suuwe á dem mba á Kayafas ñane male á *liman-aha. Mbate kerten jarammeje malum-aha á *tawraitá, antara male-aha á ekse katakappe am mba á male ñanna. ⁵⁸ Piyer wá, a daa daba Yaisu á dehuwa, amá wá, gaterápteka ðekidefi. A de demhe á ba á dem riya-aara, a de njehe am dágave á emnde a ufa mashidi, ge zhara lámare ñanna, ma watse á zla estara keni.

⁵⁹ Male-aha á *liman-aha antara emnde a *kendekyiya na baɗemme farantaufe ge tataya ba ni ma a ndarsende emnde umele elva an dzála áte Yaisu, ma ba fida keni, lauktu ma tá bá ɗanaaɗa shairiya á emtsa. ⁶⁰ Kwakya tsa emnde na ta de datsanve fida ge Yaisu, amá baaka názu ta eksanaa áte ɗane. Am iga-aara, saremsa emnde umele ta buwa wá, ⁶¹ a ba itare: «Zhel na degi a bantsa ɗane: Yá dzegwándzegwa mbedánaambeda *mashidi á Dadaamiya yaikke na. Yá nderaalindere am hare keye, á bina.»

⁶² Hattse a tsete ge male á *liman-aha na, a ba ɗane á elvan ge Yaisu: «Ká ndaka elva ɗekideki ka? Tá ndáhá uwe ɗane áte ka emnde na?» ⁶³ Amá a ɗu ba we-aara Yaisu. Daaci a ba male á liman-aha na á elvan ge ɗane: «Yá ndavaku una an zhera á Dadaamiya edda á shifa, ndindaha ba jirire ba ka una ka *Almasihu, ka *Egdza á Dadaamiya na emtu?» ⁶⁴ A ɗwanante ge Yaisu, «Ba estuwa,» a ba ɗane á elvan ge ɗane. «Amá wá, á katafke cekwaangudi watse kwá niina ya *Ura á emnde baɗemme yá njá am naɗafa á Saksage na Slekse ba ɗane na, watse kwá niina zlaɓe adaliye, má watse yá sawa áte kumba á samaya.» ⁶⁵ Daaci male á liman-aha na a naba dzadzanve zane áte vuwa-aara, a ba ɗane: «A ganve ire-aara kalle an Dadaamiya.» A ba ɗane á elvan ge emnde: «Baaka wedere á miya an seyde-aha mazla-aara. Ábi cenakuráncena an hyema á kure názena a ndahanaa ɗane. ⁶⁶ Emtu estara á bá kure?», a ba ɗane á elvan ge emnde a *kendekyiya. A ba emnde: «Una ba haypa-aara, a njeka an shifa ɗekideki.» ⁶⁷ Daaci ta naba kyefanem nyaihe am ice, ta vavante ɗefekwa, emnde umele ta vavante babárva, ⁶⁸ a ba itare tá elvan ge ɗane: «*Almasihu, diyeddiye mu a jakaa ware.»

*A ba Piyer ɗane ɗiyaaka Yaisu ɗekideki
(Mark. 14:66-72; Luka 22:56-62, 63-71; Yuh. 18:15-18, 25-27)*

⁶⁹ Am sarte ɗanna wá, Piyer aɗkwa á njá am dagela am huɗe á riya á male á *liman-aha. Daaci a sesehe ge kwatena á male á liman-aha maa, a ba ɗane á elvan ge Piyer: «Ka keni ka ura á Yaisu zhel emnde a Galili na.» ⁷⁰ Amá eksarka Piyer ɗekideki, a ba ɗane á elvan ge kwatena ɗanna á katafke á emnde baɗemme: «Ma ká ndaha elva á uwe keni diyanka ya ɗekideki.» ⁷¹ A tsete ge ɗane aɗkwa á dete wakiyya, sesse kwatena umele daduwa á dezerára. Ba a puwete ice áte ɗane wá, a ba ɗane á elvan ge emnde: «Degiya una keni ba ura á Yaisu zhel emnde a Nasarátu na!» ⁷² Piyer a naba kwaleve zlaɓe ádaliye, a ba ɗane: «Náwa waɗa-aaruwa máki diyandiya dawale ɗanna. Ba jirire diyanka dawale ɗanna.»

⁷³ Cekwaangudi am iga á una ɗanna maa, ta gapte ge emnde na tá aɗkwa áhuwa á deza Piyer, a ba itare tá elvan ge ɗane: «Ba jirire ka keni ka ba palle-aatare, aɗaba á ba áte nara á ɗa keni diyarakdiya emnde, diyardiya tate na ka sawa átekwa na.» ⁷⁴ Daaci Piyer a fantau ge za waɗa-aha, a ba ɗane: «Náwa Dadaamiya diyanka dawale ɗanna ɗekideki.» Á ba am sarte ɗanna wá, tsáksákwalikwaa, á ba tsákálá. ⁷⁵ Daaci Piyer a naba yehete elva na ndza a banna Yaisu, a ba ɗane: Lauku á kyuwu tsákálá wá, ká de bánba ka ser keye ge diyakikire na. Mazla-aara ba segáshe-aara, a de kyuwu á ba an yawe á kyuwu.

27

*Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Pilaatu*
(Mark. 15:1; Luka 23:1-2; Yuh. 18:28-32)

¹ Weráwera ekse an enjlya werre wá, bademme á male-aha á *liman-aha, antara male-aha á ekse njarantenja mazle-aara ganakini sey tá ejja shifa á Yaisu. ² Ta naba puwete záwa áte ñane, ta danán ge sleksu *Pilaatu, ñane slekse yaikke am kwara ñanna, a fanaa ñgunna a Rauma.

Emtsa á Yahuda
(Sler. emnde 1:18-19)

³ Yahuda na a velanaa ñane Yaisu na nanna ganakini ñgudarnjgudá Yaisu am shairiya maa, a deme am tuba, a naba sateraa shunngu-aatare kul keye na ndza ta vantaá áte Yaisu na ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á ekse. ⁴ A ba ñane á elvan ge itare: «Yá an haypa ba iya, adaba ya velu ura cufedde geni tá ejja shifa-aara.» A ba itare tá elvan ge ñane: «Ázara lámbe á ñere áte una ñanna? Una á shá ba ka.» ⁵ Yahuda a naba puwateranve shunngu am *mashidi yaikke, a de zlenjelaa ire-aara áte záwa.

⁶ Daaci male-aha á liman-aha ta halante suley na. Amá á bá itare: «An piya am *tawraitá ganakini mi puwante suley na ge suley á slera á Dadaamiya, adaba gane á shifa á ura.» ⁷ Daaci ta magaa sawari am dagave-aatare, geni tá shekwevshekwe fe á slendera gahe umele an ñane, ge hedfa wayve-aha am hude-aara, ta naba shekweve. ⁸ Adaba una ñanna, sem vatena tá dáhá fe ñanna an fe á uzhe. ⁹ Daaci gevge názena ndza a ndahanaa nabi Yairaimiya, a ba ñane: «Halarantehálá suley kul keye na egdzara á *Iserayilla, ta ges gane-aara átekwa na, ¹⁰ daaci ta shekweve fe á slendera gahe an ñane, ba seke una a bináa Yaakadada na.»

*Sleksu *Pilaatu anjwa á ndavanu elva ge Yaisu*
(Mark. 15:2-5; Luka 23:3-5; Yuh. 18:33-38)

¹¹ Tsarnaatse Yaisu á katafke á slekse yaikke, a ndavanuwa ñane elva ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ba ka una ka slekse á Yahudiya-aha na emtu?» A ñwanante ge Yaisu, «Ba estuwa», a ba ñane á elvan ge ñane. ¹² Am iga á una ñanna maa, male-aha á *liman-aha, antara male-aha á larde, tá anjwa dátsanve elva wá, Yaisu a naba dfu we-aara mazla-aara. ¹³ Daaci a ba slekse á elvan ge ñane: «Ká cenánka elva na tá tsakaná áte ka na emtu? Labára ká ndaaka elva?» ¹⁴ Amá Yaisu a dfu ba we-aara, kamákamá ndahaaka elva. Haa slekse a magaa najipu kwakya.

Njarantenja am shairiya ge ja shifa á Yaisu
(Mark. 15:6-15; Luka 23:13-25; Yuh. 18:39-19:16)

¹⁵ Ba kelaa má samsa muñri á *Paska wá, slekse anjwa á belaterá danggay palle, edda una tá kataná itare na ge emnde a ekse. ¹⁶ Ay am sarte ñanna maa, ndza anjwa slemandzawe umele am danggay, zhera-aara Yaisu Barabas. ¹⁷ Daaci á bá slekse á elvan ge jáháva: «Am dagave á tara Yaisu Barabas, antara Yaisu na tá dahaná an *Almasiihu na mu, kwá kátá yá belakurá ware?» ¹⁸ Diyaadiya tsa ganakini ta danaa Yaisu adaba ba shelha baaka elva umele.

¹⁹ Am sarte na sleksu *Pilaatu anjwa á kya shairiya á Yaisu na ma, mukse-aara a naba belanvaá ura, a ba ñane á elvan ge ñane: «Maganánka ba uwe keni ge zhel ñanna dfeideki, baaka haypa-aara. Adaba vatena ya hare á ba am palasa á shene adaba ñane.»

²⁰ Amá a ba male-aha á *liman-aha, antara male á ekse tá elvan ge jáháva: «Bawánba kure geni a belarakurnaabela ba Barabas, a jareja Yaisu.» ²¹ Slekse a ndavateruhe zlafe ádaliye, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá kátá yá belakurá ware am emnde buwa ñanna?» Ta vante jawapa, á ba itare: «Belañernaabela ba Barabas.» ²² A ba ñane á elvan ge itare: «Yá maganá uwe ge Yaisu na tá dahaná an Almasiihu na?» Baðemme-aatare ta ñwanante, a ba itare tá elvan ge ñane: «Zleñelezleñela áte dzangala!» ²³ A ba sleksu Pilaatu á elvan ge itare: «A gu uwe estuwa?» Amá itare ta far hula á ba an ndzedá, a ba itare: «Zleñelezleñela áte dzangala!»

²⁴ Am nanna sleksu Pilaatu baaka názu á maganá ñane, emnde tá far ba hula maa, a kevaa yawe, a baraa erwa-aara á katafke á emnde, a ba ñane á elvan ge itare: «Shifa á zhel na kwá de jáná kure na, haypa-aara á shika ðekidíeki, á shá ba kure.» ²⁵ Baðemme á jáháva a ñwanante, a ba itare tá elvan ge ñane: «Una á shakaaka, haypa á ja shifa á zhel na á ba am mbiye á ñere antara egdzara á ñere.» ²⁶ Daaci sleksu Pilaatu a naba belateraa Barabas, amá Yaisu wá, ta zu an ja, lauktu ta de zleñelaná áte dzangala.

Sawji-aha tá ankwá á epsawa Yaisu

(Mark. 15:16-20; Yuh. 19:2-3)

²⁷ Daaci ta naba danhe ge sawji-aha á sleksu *Pilaatu Yaisu na á dem hufe á há á slekse, ta de jamme ge sawji-aha baðemme, tá á ba arge ñane. ²⁸ Ta naba tsekwanse am nanjgyuwe-aara, ta tsekwanme am dira hanje. ²⁹ Am iga á una ñanna maa, ta ñersee dake, ta faðanse ire an ñane ágire *ðanķaula, ta fanem zade am naðafa-aara. Mazla-aara ta gyanu rume ágire tá epsawupsawa, a ba itare tá elvan ge ñane: «Aska á ña, slekse á Yahudiya-aha!» ³⁰ Ta naba kyefanem nyaihe am ice. Ta lyevaa zade na am erwa-aara, geni tá jáná an ñane am ire. ³¹ Zlaruzle am maganaa palasa, ta tsekwanse am dira hanje na, ta tsekwanme am náza-aara, lauktu ta dáná á dem tate na ta zleñelanaa áte dzangala.

Náwa ta zleñelanaa estuwa Yaisu áte dzangala

(Mark. 15:21-32; Luka 23:26-43; Yuh. 19:17-27)

³² Am sarte na daransede, ta de jaa ire antara ura Siraine umele zheraaara Simaun, ta naba hyarhe ganakini á sepá dzangala á Yaisu. ³³ Daraada am tate ñanna tá dahaná an Gaulgauta na, amaana: Tate á feka á ire maa, ³⁴ ta de fanu mbazla ge Yaisu áhuwa. Mbazla ñanna keni ankwá duksa yayiaihe am huðe-aara. Amá ba a tapanaahe ge Yaisu mbazla na wá, a naba kwalve, shaaka ðekidíeki. ³⁵ Daaci ta naba tsakwanse am kazlanja-aara, ta zleñelehe áte dzangala, ta tegaa kazlanja-aara am dagave-aatare. Ge tega kazlanja-aara na wá, ta maga njeri am dagave-aatare, ganakini a sesse edda una ni á zaná ñane ma uwe keni. ³⁶ Daaci ta njehe á ba áhuwa ñanna ge ufufa-aara.

³⁷ Ta puwete názena ta bantsa itare tá jáná aðaba ñane na áte naláwa, ta fetehe átire ge ñane. Náwa názena ni ta puwetaa itare: «Ba ñane una Yaisu, slekse á Yahudiya-aha.» ³⁸ Tá ankwá neyle-aha buwa ta zleñelater átirpalle antara Yaisu áte dzangala-aha-aatare. Palle ta zleñelanaa am naðafa, palle keni am názlaba.

³⁹ Emnde a degáshe am tate ñanna tá geja ba ire, tá ámbere ezzlazle. ⁴⁰ A ba itare tá elvan ge ñane: «Ábi ka bántsa ka ká naba mbeðanaambeðá

*mashidi yaikke na, á ba am hare keye ká nderendere umele á ba ka? Labara ká taa ɳezlanaaka ba ka ire á ɳa? Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya, tsekwanatsekwa kwa ire á ɳa áte dzaɳgala na!» ⁴¹ Male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita, ira male-aha á ekse bademme ta fantau ge epsawa Yaisu. Ta bántsa itare wá: ⁴² «Iyau, á dzegwándzegwa ɳezla emnde umele, ire-aara wá, á taa ɳezlanaaka! Ábi ɳane slekse á Iserayiila-aha? A tsekwanatsekwa kwa ire-aara áte dzaɳgala na? Máki tsekwaatsekwa wá, bademme mi fetarfe áte ɳane. ⁴³ A bántsa ɳane a fetaare an Dadaamiya, ɳane *Egdza á Dadaamiya, mi ezzhara kwa kina má watse á sawa Dadaamiya ɳanna á se melanumele!» ⁴⁴ Neyle-aha buwa na ta zleɳelaterhe áte dzaɳgala antara Yaisu na, itare keni ta zlazlese Yaisu ba seke male-aha ɳanna.

Náwa ndza a emtsaa estuwa Yaisu

(*Mark. 15:33-41; Luka 23:44-49; Yuh. 19:28-30*)

⁴⁵ Daaci a tsekwa ge tabedammire an vacitire am huɔe á duniya bademme, dem lásar emnde ta á ba am tabedammire ɳanna. ⁴⁶ Á maga saa keye wá, Yaisu a ketaa kwárá á ba an ndzedá: «Aili! Aili! Laima sabaktani?» Amaana wá: «Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya? Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya?» ⁴⁷ Á bá emnde umele am emnde na tá aɳkwa á tsaatse áhuwa: «Zhel na degiya á d'aha nabi *Ailiya.» ⁴⁸ Palle-aatare a tedante zhagade, a de eksetaa sausau, a ɳgudetaa áte zade, a femhe am mbazla umele d'and'ane ba estuwa, daaci a kante, a fante áte we ge Yaisu geni a shushe. ⁴⁹ Amá a ba emnde umele-aatare: «Tsawaatse emtsaade, mi ezzhara má watse á semsa Ailiya ɳanna á se melanumele.» ⁵⁰ Yaisu a fu hula zlaɔe ádaliye, mazla-aara a naba zlu ge shifa-aara.

⁵¹ Am sarte ɳanna maa, aɳkwa kacekaca á dzegwa am *mashidi yaikke wá, a naba tamme kalkale, a fantau á sawa átire sem áhá. Haha keni aɳkwa á gajava, palaha-aha tateptate ba báley báleye. ⁵² Irekhya-aha keni kertenj tá an wara, emnde á Dadaamiya na ndza matsarematasa na kwakya tsaretse am faya. ⁵³ Emnde na ta tsetaa am faya ɳanna wá, am sarte na tsetsa Yaisu am faya na, daremda á dem berní cud'ed'ede, emnde kwakya naráterna.

⁵⁴ Sawji-aha na a sáteraa ɳgumna a Rauma, antara male-aatare bademme tá aɳkwa ufa Yaisu na. Ba ta naa gejava á haha antara názena magaavemaga bademme na wá, dámdá lyawa am itare jipu. A ba itare: «Zhel na egdza á Dadaamiya ba jire.»

⁵⁵ Tá aɳkwa ɳwasha keni kwakya am tate ɳanna. Ta tsaahé yiyye, ta zhara názena ní aɳkwa á magava na. ɳwasha ɳanna kwaye ta saa á d'aba Yaisu á sawa am kwara á Galili ge maganaa slera. ⁵⁶ Tá aɳkwa tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari emmetare ge tara Yakuba an Yusufa, ira emmarge egdzara á Jaibaidaiyus, am dagave á ɳwasha ɳanna.

Faremfa Yaisu am irekhya

(*Mark. 15:42-47; Luka 23:50-56; Yuh. 19:38-42*)

⁵⁷ Herzhe watse á belya vaciya wá, a naba semhe ge sleberba umele ura á ekse á Arimatiya zhara-aara Yusufa. ɳane keni fetarfe áte Yaisu. ⁵⁸ A duhe ge Yusufa ɳanna á deza sleksu *Pilaatu, a de ndavanu baráma á eksa emtsa á Yaisu. Daaci a ba slekse a varanteva. ⁵⁹ Duwa á Yusufa, a

eksante emtsa na, a de fademe am kalpakane anwaslire tsefanje, jeba á kalpakane nanna ba lefedfe. ⁶⁰ Daaci a de zlavanaahe am irekhya-aara halál na a yese am cacera, zlafe ba unjule á zlauzle-aara ge yá irekhya nanna. Daaci a berhanu palame yaikke ge we á irekhya nanna, lauktu a zlala. ⁶¹ Amá tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari umele na wá, itare zlalarka, ta naba njehe, wafke-aatare ba ndanje á deza irekhya na.

Sawji-aha tá anjwa ufa irekhya á Yaisu

⁶² Makuralla-aara, amaana kwaskwe á puwansepuwe wá, ta naba tsetehe ge male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha ta deza sleksu *Pilaatu. ⁶³ A ba itare tá elvan ge nane: «Ambarka á nja, yehanerteyeha názena a ndahanaa slefida nanna am sarte na zlafe an shifa. A bantsa nane, watse á tsetse am faya am hare-aara ge keyire am evege. ⁶⁴ Ambane ká bela emnde tá de ufa irekhya-aara am hare keye nanna. A de tedarseka pukura-aha-aara, daaci watse tá baterán ge emnde geni tsetse am faya. Daaci fidire-aatare nanna á de jauje ge una werre.» ⁶⁵ A ba edda á hákuma á elvan ge itare: «Kwaye sawji-aha nanna, dawmbare, de magaumága názena kwa dzegwanaa kure ge ufufa-aara.» ⁶⁶ Daaci ba zlálá-aatare, ta de vanyaa we á irekhya ba shagera, ta fafete damshe á ngumna, ta bazlaa sawji-aha ge ufufa-aara.

28

Yaisu tsetse am faya

(Mark. 16:1-10; Luka 24:1-12; Yuh. 20:1-10)

¹ Dedde kwaskwe á puwansepuwe, an enjlya werre ge laade wá, daremda tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari umele na ta de zhara irekhya na. ² Ba watsewatse shekwaraaka dekideki wá, bademme á haha á gyagya á ba an ndzedá, a tsekwaa ge malika á Yaakadada á sawa am samaya, a berhanvuwe palame na ge we á irekhya maa, a njetaa átekwa. ³ Malika na á mbá wulwulire ba seke kára á ráde. Nanjyuwe-aara dzayye telle jauje ba ge sluzhe keni. ⁴ Naranna emnde a ufa irekhya na wá, ba gyaagya keni tá gyagyeteka mazla-aara ge lyawa, garevge ba seke baaka shifa am itare dekideki.

⁵ Amá njwasha na wá, a ba malika nanna á elvan ge itare: «A wakurka lyawa dekideki, adaba diyandiya kwa se tataya Yaisu na ta zlenjelaa áte dzanjala na. ⁶ Amá nane baaka áhuna mazla-aara, tsetse am faya ba seke una ndza a enndaha na. Sawmbare nawanaana tate na ndza á zlava átekwa. ⁷ Kina wá, dawmbare ba watsewatse, de mbedawaterumbede labare ge pukura-aha geni baaka, tsetse. Baira watse á daada ba nane zunjwe arge kure á dem Galili. Kwá de nanaana áhuwa. Una ya bakurnaa ba iya.» ⁸ Daaci ba zlálá-aatare ge njwasha na áte we á irekhya, ta zláláa á ba á zhagade ge daterá labare na ge pukura-aha á Yaisu. Tá zlálá na wá, ervaunje-aatare ba seke nama, an wesa an lyawa zlafe ádaliye.

⁹ Cekwaanjudí wá, Yaisu a se yaiterwa á ba an ye ge njwasha na: «A vakurteva Dadaamiya hairire», á bá nane á elvan ge itare. Zhagade ge njwasha na ádezenara, ta kezlan ugje, ta njante sera, tá anjwa á eggala. ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «A wakurka lyawa dekideki. De

bawateranba ge egdzar mama-aha-aaruwa, a darduwa á dem Galili, tá de niina áhuwa.»

Názu watse tá ndahaná sawji-aha á ufa irekhya

¹¹ Zlabe tá á ba átira zlala emtsaade ñwasha na wá, sawji-aha á ufa irekhya na keni, emnde umele-aatare zlarzlala á dem huđe á ekse, ta de mbedateru labare ge male-aha á *liman-aha. ¹² Male-aha á liman-aha ta magaa sawari am dagave-aatare antara male-aha á ekse maa, ta vaterte shungu camballe ge sawji-aha na. ¹³ A ba itare ta elvan ge itare: «Bawanba geni tá se tedesaa ba pukura-aha-aara an vayiya am sarte na ñere ñá am hare. ¹⁴ Ma a cenanaa ba edda á hákuma keni, diyañerdiya ñere názena ni ñá de ndahaná ñere, ba názara keni á shakuraaka dekidefeki.» ¹⁵ Daaci sawji-aha ta naba lyevaa shungu na, ta maganaa áte una ni ta ndaaterndaa na. Ta naba hyanme fida ñanna am dagave á Yahudiya-aha baďemme, sem vatena ta tsaa á ba áte una itare.

Yaisu a marateraa ire-aara ge pukura-aha-aara

(Mark. 16:14-18; Luka 24:36-49; Yuh. 20:19-23; Sler. emnde 1:6-8)

¹⁶ Daaci zlarzlala pukura-aha kelaawa jemtekwe keredďe á dem Galili, ta deba áte egdza wa na ndza a baterna Yaisu na. ¹⁷ Ba ta puwete ice áte ñane, ta kezlan ugje, tá ańkwa á eggala. Amá emnde umele-aatare ta magaa shaige ganakini ñane ka. ¹⁸ Samsa Yaisu á sezetare ba herezhzhe, a ba ñane á elvan ge itare: «Baďemme á hákuma ta fimaa á ba am erva-aaruwa, ma am samaya, ma am duniya keni. ¹⁹ Daaci naba dawmbare ma á dem larde-ara keni baďemme, ma emnde-ara keni gawatervege emnde-aaruwa, mágawateránmaga baptisma an zhera á Eďderwa, an zhera á Egdza-aara, an zhera á Shedekwe Cufedďe. ²⁰ Kwarawatersekwara maga fesarfira am názena ya fakuraara ya baďemme. Diyaweddiye ganakini iya antara kure wá, yá ańkwa antara kure ma vaatara keni, dem halavuva á duniya.»

Labare á higa na a puwetaa MARKUS

Waazu á Yuhanna slemaga baptisma

(*Mat. 3:1-12; Luka 3:1-18; Yuh. 1:19-28*)

¹ Náwa a fantuwa estuwa labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu *Egdza á Dadaamiya: ² Anƙwa an puwa am wakita á nabi Aisaya, a ba Dadaamiya: «Náwa yá bela slebela-aaruwa á katafke á ɲa, á tsatsakaná ɲane baráma.

³ Zlaɓe ádaliye a ba ɲane: Anƙwa ura á bálá elva am kaamba, a ba edda-aara: Tsatsawanaatsatse unɲule ge Yaakadada, tsawanaatse baráma-aara a gevge ba ndeɗɗe.»

⁴ Am iga a una ɲanna maa, a naba semhe ge Yuhanna slemaga baptisma á sem kaamba, ba seke una a ndaana nabi ɲanna, a fantau ge balaterá waazu ge emnde, a ba ɲane á elvan ge itare: «Magaumága tuba, lyauvaalya baptisma, á yakuraarye Dadaamiya haypa-aha á kure.» ⁵ Daaci saresse emnde a Urusaliima ba kwakya, antara emnde na tá am kwará á Yahudiya gergere bademme, ta seza Yuhanna ge cena waazu-aara, daaci ta naba sanse haypa-aha-aatare, ɲane keni maa, a magateraa baptisma am guwa á Urdun.

⁶ Nanɲyuwe na a tsekwanaa Yuhanna wá, ta hanaa am úgje á ezlegwame, ndza á nguɗa ba gwagwa. Náza za-aara keni maa, á za ba iwe, antara nama. ⁷ A baa ɲane am waazu-aara: «Anƙwa á sawa ura am iga-aaruwa wá, edda-aara ɲanna an hakuma ba ɲane arge iya, ba ge saɗanse kimake am sera keni hyanefka ya ɗekiɗeki. ⁸ Iya, yá anƙwa á magakurá baptisma an yawe, amá ɲane wá, á se magakurá baptisma an Sheɗekwe Cufeɗɗe.»

Baptisma á Yaisu

(*Mat. 3:13-17; Luka 3:21-22*)

⁹ Á ba am hare-aha ɲanna maa, a naba semhe ge Yaisu á sa am Nasarátu am kwará á Galili, Yuhanna a se baranve am guwa á Urdun. ¹⁰ Am sarte na sessa Yaisu am yawe, a naa werthehe ge samaya, anƙwa á tsekwanaa Sheɗekwe Cufeɗɗe á setarge ɲane ba seke takala. ¹¹ Cekwaanɲuɗi wá, tá cená ba ye á sawa am samaya ɲanna, a ba edda-aara á elvan ge ɲane: «Ba ekka una ka Egdza-aaruwa wayanak-wáyá jipu, bademme a higa-aaruwa á ba áte ka.»

Shaitaine anƙwa á bada Yaisu

(*Mat. 4:1-11; Luka 4:1-13*)

¹² Cekwaanɲuɗi am iga á una ɲanna wá, Sheɗekwe á Dadaamiya á naba daa Yaisu á dem kaamba. ¹³ Hare kul ufade á njá á ba am dagave á dabba-aha am kaamba, a de badanaa Shaitaine am hare kul ufade ɲanna. Ta magannaa ba malika-aha slera am kaamba ɲanna.

Pukura-aha á Yaisu zunɲwe ta ufade

(*Mat. 4:12-22; Luka 4:14-15; 5:1-11*)

¹⁴ Ngudariɲuɗa Yuhanna am dangay maa, am iga-aara daduwa Yaisu keni á dem kwará á Galili, a de fantau ge balaterá labare á higa na ni a belanaa Dadaamiya ge emnde. ¹⁵ A ba ɲane á elvan ge itare: «Kina wá,

hyefhye sarte na ni a tsanaa Dadaamiya, samsa sarte á nja am kwárá-aara, magaumága tuba, lyauvalya labáre á higa.»

¹⁶ A gapte ge Yaisu cekwaanḡudī a dábá we á haye á Galili wá, a naa egdzar mama buwa, tara Simaun, tá an egdza emmenjara Andere. Tá anḡwa á puwa narre-aatare á dem yawe adaba itare ta emnde a sluwá kelfe. ¹⁷ Daaci a naba daterdáhá Yaisu: «Sawmbare dábawidábá, yá gakturvege emnde a jaha emnde á sem sera-aaruwa, ba seke una ni má tá jahava kelfe-aha á dem narre na,» a ba njane á elvan ge itare. ¹⁸ Ba watsewatse, ta naba puwanve narre-aatare á ba áhuwa njanna, ta dábá Yaisu.

¹⁹ Ta gapte ba cekwaanḡudī á de katafke wá, Yaisu a naa egdzara á Jaibaidaiyus, tara Yakuba tá an egdza emmenjara Yuhanna tá am paare á yawe, tá anḡwa á tsatsa narre-aatare. ²⁰ Daaci a naba daterdáhá Yaisu itare keni, ta naba yaa eddetare Jaibaidaiyus am paare áhuwa antara emnde a slera-aara, itare ta dábá Yaisu.

Yaisu nḡyainsenḡye shaitaine am ura
(Luka 4:31-37)

²¹ Am iga á una njanna maa, Yaisu antara pukura-aha-aara njanna ta zlala á dem huḡe á Kafarnahum. Samsa kwaskwe á puwansepuwe a naba dem *mashidi á Yahudiya-aha, a de kwaraterse elva á Dadaamiya. ²² Itare ta mága ba najipu-aara, adaba njane kwaraterseka seke náza á malum-aha á *tawraitá, amá edda á elva njanna ba njane, á kwaraterse á ba an hákuma.

²³ Vacite njanna maa, ndza anḡwa ura an shaitaine am vuwa-aara am jáháva-aatare, ²⁴ a naba fu hula zhel njanna, a ba njane a elvan ge Yaisu am hula-aara: «Ekka Yaisu ura Nasarátu na mu, ká kátá uwe ka ázenjere? Niya á njá ka se kedanjerkeda emtu? Iya diyanakdiya ganakini ka Ura Cuḡeḡde na belakaa Dadaamiya na.» ²⁵ Yaisu a naba valarhe ge shaitaine njanna, a ba njane á elvan ge njane: «Duḡe we á njá, sesse am, zhel na ba kina!» ²⁶ Daaci a naba slalakapte ge shaitaine am zhel na, a fu hula an ndzedá-aara bademme, a sesehe am njane. ²⁷ Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara. A ba itare am dágave-aatare: «Ázara kena jeba una? Ba vaci palle keni cenanjéránka jeba á tsaha na, nanjéránka keni jeba á hákuma na ni, ura ba a ndanse elva ge shaitaine am ura ni, a naba sesehe!» ²⁸ Kertenj hyaranmehye labare á Yaisu am kwárá á Galili bademme.

Yaisu a mbateraaha emnde kwakya am lapikere gergere
(Mat. 8:14-17; Luka 4:38-41)

²⁹ Ba segashe-aatare am mashidi wá, Yaisu a dábá tara Simaun antara Andere á dem mba-aatare, ta dabaterdábá tara Yakuba antara Yuhanna keni á dehuwa. ³⁰ Duwa-aatare maa, ta de beraa shawle á Piyer mukse, á ba á zlava, á wáná zlagzlagi. Daaci ba demda á Yaisu, ta naba mbedanuhe. ³¹ A duhe ge Yaisu á dezejara, a de njanaa ba erva, a tsantehe, a naba mbehe, a fantau ge magateraa kashi.

³² Eblyabelya vaciya, herzha mánggaripu maa, emnde ta saa emnde-aha-aatare na lapika vuwa-aatare, antara emnde na tá an shaitaine na bademme áseza Yaisu. ³³ Bademme á emnde a huḡe á ekse sariesse, ta se jamme áte we á wakiyia njanna. ³⁴ Yaisu a mbateraaha emnde kwakya am lapikere-aha-aatare gergere, a nḡyanse shaitaine-aha kwakya am emnde.

Vaterteka baráma d'ekideki ge shaitaine-aha n'anna ge ndaase elva, adaba itare diyardiya Yaisu ma ware n'ane keni.

*Yaisu an'kwa á ja d'aba an waazu
(Luka 4:42-44)*

³⁵ Mákurálla-aara wá, a sesehe ge Yaisu á ba an iren'lya, a zlalehe á dem kaamba yiyiye an ekse ba shagera, a de maga maduwa áhuwa. ³⁶ Daaci ta naba dabemhe ge tara Simaun antara emnde na ni tá ba kerde, ta de tataya tate na átekwa. ³⁷ De sharánsha maa, a ba itare tá elvan ge n'ane: «Degiya emnde bademme tá an'kwa á tatayaktátaya jipu!» ³⁸ Amá a n'waterante, a ba n'ane á elvan ge itare: «Mi zlálawá á miya á dem ekse-aha na herherzhe, yá de magaterá waazu ge emnde a ekse-aha n'anna keni, adaba a siyaa ba una n'anna.» ³⁹ Mázla-aara ba zlála-aatare, ta fantau ge já d'aba am kwará á Galili bademme, an'kwa á magaterá waazu ge Yahudiya-aha am mashidi-aha-aatare, an'kwa á n'gya shaitaine-aha keni am vuwa á emnde.

*Yaisu mbanaambe slederve
(Mat. 8:1-4; Luka 5:12-16)*

⁴⁰ A semhe ge slederve umele, a se kezlaa ugje á katafke-aara, a fantau ge n'ala áze'jara, a ba n'ane á elvan ge n'ane: «Má wayak-wayá wá, ká dzegwándzegwa givege ba metedde vuwa-aaruwa.» ⁴¹ Daaci Yaisu a naba zanvaarhe, a pelse erva-aara, a de fete áte n'ane, a ba n'ane á elvan ge n'ane: «Wayanwáyá ká mbembe, ba metedde vuwa á n'ane.» ⁴² Ba seke ndaha á miya na, a naba mbehe ge slederve n'anna metedde. ⁴³ Amá lauktu á belanaabela wá, a tedfanánte hyema ba shagera, ⁴⁴ a ba n'ane á elvan ge n'ane: «Balananseka ma ge ware keni d'ekideki. Názena ká de maganaaka wá, de maranánmára ire á n'ane ge *liman, vanteva sadake á n'ane ge Dadaamiya áte una a ndanaa Muusa ge seydire á n'ane á katafke á emnde bademme ganakini mbakmbe.» ⁴⁵ Amá n'ane, ba zlala-aara wá, a de balse labare n'anna áza emnde bademme. Adaba una n'anna Yaisu dzegwánka marse ire-aara áza emnde mazla-aara, sey á njá á ba am kaamba yiyiye an ekse, tá duwa ba emnde ádeze'jara, á sawa am tate-aha gergere.

2

*Yaisu a mbaa ura an matsa ubiyya-aara
(Mat. 9:1-8; Luka 5:17-26)*

¹ Haraahare cekwaangudi wá, a naba eptsehe ge Yaisu, á sem hufe á Kafarnahum, cenarancena emnde ganakini saasa, an'kwa am mba. ² Daaci kwakya nalga a se jamme am hufe á ha n'anna, sete we á wakyyi keni baaka slede d'ekideki ge kwakyyire á emnde. Daaci Yaisu a fantau ge ndater elva á Dadaamiya. ³ Á ba am sarte n'anna maa, ta semhe ge emnde umele, ta sanaa ura an matsa ubiyya-aara, ta saa sepanaa emnde ufade am dagave-aatare. ⁴ Amá dzegwaránka dáná á de katafke á Yaisu adaba kwakyyire á nalga. Daaci ta naba dalte áte ire á dzuguru, ta naba weraa ire á dzuguru n'anna am ndan'jire á tate na ni átekwa Yaisu, ta velem zhel na antara egdera-aara bademme. ⁵ Nánna Yaisu fetarfire á emnde n'anna maa, a ba n'ane á elvan ge edda una lapika na: «An bára haypa-aha á n'ane bademme egdza-aaruwa.»

⁶ Áy, tá an'kwa malum-aha á *tawraitá umele á njanja am tate n'anna. Malum-aha n'anna ta fantau ge dzamanaa am ervaun'ge-aatare, a ba itare:

7 «Kwaye zhel na ankwá á lyiya slede á Dadaamiya. Ware edda una á dzegwándzegwa yanár haypa ge ura máki Dadaamiya ka palle?»⁸ Kertenj a naba diyeddiya Yaisu názena tá ankwá á dzamaná itare, a ba njane á elvan ge itare: «Labára kwa dzamete una am ervaunđe á kure?»⁹ Ázara una tsaftsafe jauje ge banán ge edda una lapika vuwa-aara: An bára haypa-aha á njá, bi baná: Tsetse, eksanteksa egdera á njá, ezzlala an sera á njá?¹⁰ Iya wá, yá kátá kwá diyeddiye geni iya *Ura á emnde bademme yá an hákuma ge yateraare haypa ge emnde am duniya na.» Daaci a ba njane á elvan ge edda una an matsa ubiyya-aara na:¹¹ «Ya ndaa ba ekka, tsetse, eksanteksa egdera á njá, ezzlala á da.»¹² Kertenj tsetse zhele na á katafke-aatare bademme, a eksante egdera-aara, a naba zlalá. Bademmire-aatare tá maga ba najipu-aara, a ba itare: «Ba ser palle keni ndza nanjeránka jeba á una đekideki.» Daaci ta fantau ge gala Dadaamiya.

*Náwa ndza a đantaa estuwa Yaisu Laiwi
(Mat. 9:9-13; Luka 5:27-32)*

¹³ Yaisu a naba eptsá ádaliye ádete we á haye á Galili. Kwakya nalga ta duhe ádezenjara, daaci a fantau ge ndater elva á Dadaamiya.¹⁴ Am iga á tsetse-aara áhuwa, a naa egdza á Halfa á njá am bere á hadáma, zhara-aara Laiwi, a ba njane á elvan ge njane: «Tsetse, sawa, đabidába.» A naba tsa Laiwi, a đába Yaisu.

¹⁵ Am iga-aara maa, tara Yaisu tá ankwá za đafa antara pukura-aha-aara am mba á Laiwi njanna, ta naba záná átirpalle antara *emnde a jaha hadáma ira emnde a haypa umele, ađaba kwakya jeba á emnde njanna ta daa đaba Yaisu.¹⁶ Tá ankwá *Farisa-aha umele, ta malum-aha á *tawraitá, ta naa Yaisu ankwá za đafa antara emnde a jaha hadáma ira emnde a maga haypa gergere. A ba itare tá elvan ge pukura-aha-aara: «Labára á za đafa antara jeba á emnde njanna?»¹⁷ De cenatercena Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Emnde na lapiya vuwa-aatare wá, baaka wedere-aatare áza dauktar, sey ba emnde na lapika vuwa-aatare una tá deza dauktar. Daaci ba duksa palle ge iya keni. Sanka ya á se tataya emnde na tá am jirire, ya se tataya ba emnde a haypa.»

*Ndává áza Yaisu arge tsufa ndera
(Mat. 9:14-17; Luka 5:33-39)*

¹⁸ Vacite umele maa, pukura-aha á Yuhanna antara *Farisa-aha tá ankwá tsufá ndera, amá pukura-aha á Yaisu tsufarka. Daaci ta naba duhe ge emnde umele, ta ndavanu ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge njane: «Labára pukura-aha á njá tá ekseka ndera?»¹⁹ Daaci a njwaterante ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Emnde na tá đahaterá á sem larusa keni, kwa kurken tá dzegwándzegwa tsufa ndera emtu, am sarte na tá áza zhele á larusa? Am sarte na ni ankwá zhele á larusa am dagave-aatare wá, tá dzegwánka tsufa ndera đekideki.»²⁰ Amá ankwá á sawa sarte umele wá, watse tá pakyava antara zhele á larusa. Am sarte njanna wá, itare keni, watse tá tsufá ndera.

²¹ «Baaka ura a venya emgyegwe a nanjyuwe an baukta ánjwaslire, ađaba máki á venyaná an una ánjwaslire, una ánjwaslire na á teđa emgyegwe a nanjyuwe na, daaci á farfe te-aara.

²² «Zlabe ádaliye, tá puweka mbazla áŋwaslire á dem emgyegwe a *kanyakanya-aha. Adaba máki tsetse mbazla, á tatanvetate kanyakanya-aha na. Daaci á puwa mbazla á dem haha, kanyakanya keni badzafbadze. Daaci máki mbazla áŋwaslire wá, sey tá puwaná á dem kanyakanya-aha na áŋwaslire.»

Ba Yaisu una edda á vaci puwansepuwe

(Mat. 12:1-8; Luka 6:1-5)

²³ Vacite umele an kwaskwe á puwansepuwe, a degashe Yaisu antara pukura-aha-aara praatte am dágave á fe-aha á hiya maa, pukura-aha-aara ta naba fantau ge kázla ire á hiya na. ²⁴ A ba *Farisa-aha tá elvan ge Yaisu: «Labára pukura-aha á ŋa tá maga duksa na an piya vaci puwansepuwe?» ²⁵ A naba ŋwaterantehe ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge itare: «Ekkure ndaakurseka názu ndza a maganaa *Dawuda am sarte na irice-aara antara emnde-aara bademme ŋateraŋa waya, tá an wedere á náza za ba jipu na emtu? ²⁶ Duwa-aatare á dem mashidi wá, Dawuda ŋanna a naba eksante tapiske na ta fan ge slera á Dadaamiya na, ta naba zuhe antara emnde-aara. Amá shairiya á Dadaamiya wá, a vaterte barama ba ge *liman-aha palle za tapiske ŋanna. A mágava una ŋanna am zamane á Abiyatar ŋane male á liman-aha.»

²⁷ A ba Yaisu á elvan ge itare zlabe ádaliye: «Á maganá ba kwaskwe á puwansepuwe nampire ge urimagwe. Urimagweka una á maganá nampire ge kwaskwe á puwansepuwe. ²⁸ Daaci ba *Ura á emnde bademme una edda á vaci puwansepuwe.»

3

Zhele an emtsa erva-aara

(Mat. 12:9-14; Luka 6:6-11)

¹ Vacite umele maa, Yaisu a daliye zlabe ádaliye á dem mashidi, a de bera ura an emtsa erva-aara vacite ŋanna. ² Am mashidi ŋanna maa, tá aŋkwa emnde na tá tsagwada ba Yaisu, ta fantau ge zhárá Yaisu an eŋkale-aatare bademme, má watse á mbanaambe ura an kwaskwe á puwansepuwe, lauktu ma tá puwar elva adaba una ŋanna. ³ Amá Yaisu a naba banán ge zhele na an emtsa erva-aara na: «Naba tsetse, tsaatse á katafke á emnde bademme.» ⁴ Daaci a naba ndavateru ge emnde bademme, a ba ŋane á elvan ge itare: «A vamite baráma á mága uwe *tawraita an kwaskwe á puwansepuwe? Mága maggwire emtu, mandzawire he? Lya ura emtu, keđa ura he?» Ta naba heđu we-aatare ŋwarka. ⁵ Jaaja ervaunđe á Yaisu, a zharateraahe, degdegire á ire á emnde ŋanna wantewa jipu. Daaci a ba ŋane á elvan ge zhele na: «Pelansepele erva á ŋa.» A naba pelanse, erva-aara gevge ba laŋŋe ba seke erva-aara werre. ⁶ Mazla-aara ba zlálá á degashe ge *Farisa-aha, ta de magaa sawari-aatare antara emnde á *Hirudus, geni tá maganá estara, lauktu tá kedanaakeda shifa á Yaisu.

Nalga na áseza Yaisu áte we á haye

⁷ Daaci ba zlálá ge Yaisu antara pukura-aha-aara á dete we á haye á Galili. Kwakya nalga na ta dabanaa ádehuwa. Emnde ŋanna ta segashe am kwara á Galili, emnde umele ta sawa á sa am hufe á Urusaliima, ⁸ antara am kwara á Yahudiya bademme, antara á sa am kwara á Idumaya, antara á sa á katafke á guwa á Urdun, ira á sa am kwara á Tirus antara Sidaun.

Emnde njanna bademme ta se á ba áza Yaisu adaba cenarácena labare-aara. ⁹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara, tatayauwivaatataya egdza paare á yawe, geni a becariteka emnde. ¹⁰ Adaba njane slemba emnde, daaci emnde na lapika vuwa-aatare na kwakya ta berdavuwa ásezenjara, geni tá fetefa erwa-aatare áte njane. ¹¹ Emnde na tá an shaitaine, ba ta puwete ice-aatare áte njane maa, reppe ta naba mbedá am sera-aara, ta ámbera hula, a ba itare am hula-aatare: «Ba ekka una ka *Egdza á Dadaamiya.» ¹² Amá a naba valaterarhe ge Yaisu á ba an ndzedá geni a ndaharka elva áte njane dekideki, ma ware njane keni.

*Yaisu anjwa á dzera pukura-aha-aara kelaawa ju buwa
(Mat. 10:1-4; Luka 6:12-16)*

¹³ Am iga á una njanna maa, Yaisu a detaa emnde na a wayateraa njane, ta dála emnde njanna antara njane áte egdza wa. ¹⁴ Ate wa njanna maa, a de dzerese emnde kelaawa ju buwa am itare, a daateraa am emnde a bela. A dzeratere ganakini tá nja antara njane ba kelaazare, á belaterá á de balaterá labare á higa ge emnde. ¹⁵ Daaci a vaterte hákuma á njya jini-aha am ura. ¹⁶ Náwa zhera-aha á emnde a bela njanna: Simaun njane una Yaisu a fante zhera á Piyer, ¹⁷ tara Yakuba tá an egdza emmenjara Yuhanna itare ta egdzara á Jaibaidaiyus, Yaisu a faterte zhera á Bauwanairgais, amaana: hula á samaya, adaba itare ta emnde a ica erwaundé watewaté; ¹⁸ Andere, Filip, Bartaulauma, Mata, Taumas, Yakuba á Halfa, Tadawus, Simaun na wayaaka tá kwaráterá emnde umele na, ¹⁹ ira Yahuda Iskariyaut edda una a velu Yaisu áza kelaade-aha-aara na.

Emnde á Yaisu ta kurken an shaitaine Yaisu

²⁰ Saasa Yaisu maa, se jarammejahe emnde zlafe adaliye, ba sarte á zu duksa keni sharánka tara Yaisu an pukura-aha-aara. ²¹ Am sarte na cenarácena emnde a há-aatare, a ba itare: «Una wá, hairireka mazla-aara.» Daaci ta naba duhe geni tá tedesetedé am dagave-aatare.

*Tara Yaisu tá taa njeka antara Shaitaine
(Mat. 12:22-32; Luka 11:14-23; 12:10)*

²² Tá anjwa malum-aha á *tawraitá am emnde njanna ta sawa á sa am hufe á Urusaliima, ta bantsa itare: «Anjwa *Bailjaibul slekse á shaitaine-aha am njane.» Emnde umele keni ta ndahán ba estuwa, a ba itare: «A vantaa ba slekse á shaitaine-aha njanna hákuma ge njyesaa shaitaine am ura na.»

²³ Daaci Yaisu a daterte bademme á dezenjara, a vaterte elva an naraje, a ba njane á elvan ge itare: «Á sawá estara ni Shaitaine á báká ire-aara na? ²⁴ Am kwará á slekse palle, máki emnde tegarsetege gergere buwa wá, á zlaлека hákuma mazla-aara. ²⁵ Zlafe adaliye, am hufe á há palle, máki tegarsetege emnde gergere buwa, hufe á há njanna á zlaлека mazla-aara. ²⁶ Ba duksa palle ge Shaitaine keni. Má gevge ni Shaitaine a teganse ire-aara buwa am kwará-aara wá, hákuma-aara á duka á de katafke, ma vaatara keni á zle.»

²⁷ Yaisu anjwa á sla Shaitaine an slendzedá, a ba njane á elvan ge itare: «Baaka ura á dzegwándzegwa zá há á slendzedá, máki eksevaaka emtsaade slendzedá a puwanse erwa ákataliya, lauktu njane á zá há-aara bademme.

²⁸ «Diyaweddiye una ba shagera: Bademme á haypa-aha na tá maganá emnde, antara elva a mándzawe na tá valyaná itare áte Dadaamiya na, á yateraareya Dadaamiya bademme. ²⁹ Amá edda una ni a ndaase elva a mándzawe áte Shedefkwe Cufedfde wá, baaka yanarye ge njane d'ekid'eki. Adaba haypa-aara njanna náza ba ge d'ekid'eki.» ³⁰ A bateraa una Yaisu na wá, adaba ta bantsa emnde umele-aatare: An shaitaine.

*Tara emmenjara antara egdzar mama-aha-njara ge Yaisu
(Mat. 12:46-50; Luka 8:19-21)*

³¹ Am iga a una njanna maa, ta semhe ge tara emmenjara, antara egdzar mama-aha á njara, ta tsaahé á ba ágashe, ta belaa ura, ta de dante. ³² Am sarte njanna kwakya emnde ázenjara, amá ta naba ndahanhe, a ba itare: «Tá anjwa á ndaváká tara emmenja, antara egdzar mama-aha-njara ágashe.» ³³ A njwaterante, a ba njane á elvan ge itare: «Ware njane emmerwa ge iya? Emnde-ara itare egdzar mama-aha-aaruwa ge iya?» ³⁴ Daaci a zharaa emnde na tá ázenjara, a ba njane á elvan ge emnde bademme: «Náwa tara emmerwa antara egdzar mama-aha-aaruwa tá áhuna. ³⁵ Ma ware una á maga názu á kataná Dadaamiya, egdza emmerwa ba njane, emmerwa ba njane.»

4

*Naraje an slepuwa wulfe
(Mat. 13:1-9; Luka 8:4-8)*

¹ Yaisu a daliye zlafe á de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde áte we á haye á Galili. Kwakya nalga á emnde a jemaa á katafke-aara. Adaba una njanna, a njema am paare, njane áte ire á haye; emnde wá, bademme tá á ba am haha áte we á haye njanna. ² A kwaraterse duksa kwakya an naraje-aha, a ba njane á elvan ge itare: ³ «Cenawancena, náwa yá bakurá elva: Sesse zhele umele ge de puwa nalkame am fe-aara. ⁴ Am sarte na anjwa á puwa nalkame njanna, wulfe-aha umele a de valyaa áte unjule, ta se tsakantehe ge yiye-aha. ⁵ Wulfe-aha umele, a de valyaa áte cacera, cekwa haha, a naba sese á ba áte watsewatsire adaba cekwa haha. ⁶ Amá de sesse vaciya an kárá-aara wá, deraadera adaba baaka slalwe njelama. ⁷ Wulfe-aha umele zlafe ádaliye, a valyemaa am dake, a waltaa am dake, a becante ge dake, magaaka ire. ⁸ Amá wulfe-aha umele wá, a puwaa á ba am haha shagera, a sesehe ba shagera, a waltaa an unjule-aara, a magaa ire. Ekte-aha umele, ta yayaa egdzara kul keye kul keye, ekte-aha umele ta yayaa kul unjwahe kul unjwahe, ekte-aha umele zlafe ádaliye ta yayaa deremke deremke.» ⁹ Daaci a ba njane á elvan ge itare: «Edda una máki anjwa hyema-aara, a cenevaacena!»

*Labára naraje-aha?
(Mat. 13:10-17; Luka 8:9-10)*

¹⁰ Am sarte na baaka dikele á emnde ázenjara, ta njaba ba emnde umele-aatare antara pukura-aha kelaawa ju buwa, ta naba ndavanu maana á naraje-aha-aara. ¹¹ A njwaterante, a ba njane: «Kure wá, vararakurteva baráma geni kwá diyeddiye nasherire na am *kwará á Dadaamiya, amá emnde umele wá, ma yá ndaterndáhá keni sey á ba an naraje. ¹² Estuwa, ma tá anjwa á zharaná á ba an ice-aatare keni, tá diseka d'ekid'eki; ma tá anjwa á cenaná á ba an hyema-aatare keni, tá ceneseka d'ekid'eki. Adaba

itare, baaka wedere-aatare an dɔba Dadaamiya. Ayka wá, ma andze á naba yateraarye Dadaamiya!»

Maana á naraje an slepuwa wulfe
(Mat. 13:18-23; Luka 8:11-15)

¹³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kina cenakuránka naraje na? Máki cenakuránka una, kwá de cenaná estara kena naraje-aha umele na? ¹⁴ Náwa maana á naraje ɲanna. Slepuwa wulfe ɲanna wá, á puwa ba elva á Dadaamiya. ¹⁵ Emnde umele, itare ta ba seke unɲule. Tá cenvaacena elva á Dadaamiya, amá kertenj á sawa shaitaine, á tsakse elva ɲanna am itare. ¹⁶ Emnde umele itare ta ba seke cacera. Má cenarácena elva á Dadaamiya, kertenj tá lyiyaná á ba an higa. ¹⁷ Amá tá vanteka slede ge elva á Dadaamiya ɲanna am itare. Daaci má jerje lámare umele bi zladá adaba elva ɲanna wá, tá yá fetarfire-aatare ba watsewatse. ¹⁸ Emnde umele zlaɓe ádaliye, itare ta ba seke dake. Tá lyevalya tsa elva á Dadaamiya, ¹⁹ amá wá, á dem dagave á dzama á ire an kazlaɲa á duniya, antara waya á nalmame kwakya, ira waya á duksa-aha umele gergere am duniya na. Á becanta ba una ɲanna elva á Dadaamiya na am itare, á maɲka nampire dɛkideki. ²⁰ Amá emnde umele wá, itare ta ba seke haha na slede shagera na. Tá cenevaacena elva á Dadaamiya, tá lyiyaná an ervaunɲe-aatare palle, elva ɲanna á maga nampire am itare. Emnde umele aɲkwa nampire-aatare cekwa, emnde umele nampire-aatare deydey, amá emnde umele wá, kwakya nampire-aatare.»

Naraje an kára á fanus
(Luka 8:16-18)

²¹ Yaisu a farhe zlaɓe ádaliye ge tsakaterá elva, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ware edda una máki a mbante kára á fanus, á fáná am ekte á egdera, bi á unɲbar tasa? Baaka dɛkideki, sey tá zleɲelaná á ba áte tate-aara. ²² Daaci diyaweddiye ganakini baɲemme á názena an shebe kina, watse á sesse ásegashe. Baɲemme á názena nasherire kina, watse tá diyeddiya emnde baɲemme. ²³ Edda una, máki aɲkwa hyema-aara, a cenevaacena.»

²⁴ Zlaɓe ádaliye a ba ɲane, á elvan ge itare: «Faufa hyema am názena kwá cenaná kure baɲemme na. Adaba baɲemme á názena kwá magaterná kure ge emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurná á ba áte una ɲanna ge kure keni. Baira á de januje ɲane am una kure kwá magaterán ge emnde. ²⁵ Edda una máki aɲkwa ázeɲara na wá, watse tá de fanaarfe zlaɓe adaliye ge ɲane. Amá edda una an erva dey wá, ba egdza una ázeɲara na keni, tá de lyanvulye.»

Naraje an wulfe á wálá á ba an ire-aara

²⁶ Yaisu a farhe zlaɓe ádaliye, a ba ɲane á elvan ge itare: «Náwa názu á gáráva an názena á magava am *kwara á Dadaamiya: Duwa á ura umele, a puwaa wulfe am fe-aara. ²⁷ Daaci ɲane á pá ba hare-aara, á kezla ba hare á bere, amá wulfe ámbere á ba segashe, aɲkwa á wala, baaka názu a disaa ɲane am huɲe-aara dɛkideki. ²⁸ Baɲemme, á maganá ba haha slera. A sanse wulfe, a walante, a magaa ire, haa a nanve. ²⁹ Má welasewele, edda fe a duwa á ba an náza wa masa-aara, a de icica, adaba hyephye sarte.»

Naraje an wulfe á pilli

(Mat. 13:31-32, 34; Luka 13:18-19)

³⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare zlabé ádaliye: «Mí slaterá an uwe *kwará á Dadaamiya? Mí shateru an naraje-ara ge emnde? ³¹ Kwara á Dadaamiya wá, á gáráva an wulfe á pilli. Njane wá, kekwa ba njane am wulfe-aha bademme. ³² Amá má jaremje am haha, sesse wá, á wala jipu, haa á jauje ba ge duksa-aha umele an wala, á vala erva, yiye-aha tá njá am shedekwe-aara, tá maga bere-aatare keni átekwa.»

³³ Yaisu a kwaraterse estuwa elva ge emnde an naraje-aha áte una tá cenáncena. ³⁴ Bademme á elva-aara a kwaraterse á ba an naraje. Amá ge pukura-aha-aara, am sarte na baaka emnde ázetare wá, a palateraa sera-aara bademme.

Yaisu a ekhyaa válale

(Mat. 8:23-27; Luka 8:22-25)

³⁵ Ba vacite njanna herzha mangaripu wá, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Ebzaumbze haye ádehuwa-aara.» ³⁶ Daaci ba tse-aatare, ta yaa emnde am tate njanna. Pukura-aha ta daa Yaisu am paare na a njemaa njane am hufe-aara, amá paare-aha umele keni ndza anjwa áhuwa. ³⁷ Cekwaangudi wá, a naba tsete ge válale yaikke átire á haye njanna, a maganaa njane wádza á haye á ba an ndzedá haa a nante paare an yawe. ³⁸ Yaisu njane á zlava áte kataliya á paare, a belete ire-aara áte náza bela ire, á pá ba hare-aara. Duwa á pukura-aha-aara, ta tsante am hare na, a ba itare tá elvan ge njane: «Malum, mí kedá ni baaka lambe á njá?» ³⁹ Ba tsetse-aara, a naba valarhe ge válale na, a ba njane á elvan ge haye: «Tsaatse ba tseriyye.» Daaci a naba tsahe ge válale, tseriyye sledé ba seke ndza magaaveka duksa.

⁴⁰ Am iga á una njanna maa, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Labára kwá maga lyawa estuwa? Baaka fetarfire á kure áte ya emtu?» ⁴¹ Daaci jaterja lyawa jipu, a ba itare am dagave-aatare: «Ware kena njane sera ni dete ba effeya antara haye keni tá fansarfe na?»

5

A mbanaa estuwa Yaisu ura an shaitaine

(Mat. 8:28-34; Luka 8:26-39)

¹ Am sarte na icaransice haye njanna maa, daraada áte iga a guwa njanna. Tate njanna wá, am kwara á Gairasaine-aha. ² Ba a tsekwese ge Yaisu am paare wá, a naba sesehe ge zhele umele am dagave á irekhya-aha, a se yainu á ba an ye ge Yaisu. ³ Zhele njanna wá, an jini am ire, á njá á ba am dagave á irekhya-aha. Baaka ura á dzegwándzegwa tákwasa njane, ma an tsavaytsavaye keni. ⁴ Adaba ser kwakya tá puwante sasala áte sera, tá tákwasaná erva an tsavaytsavaye, amá a bataan bademme. Baaka ura á dzegwándzegwa njá zhel njanna dekideki. ⁵ Vayi vacika á já á ba dába am dagave á irekhya-aha antara áte ire á wa-aha, ámbera á hula, á tata vuwa-aara an nákwá.

⁶ Am sarte na ni a naa Yaisu, a se yainuye na wá, a sawa á ba an zhagade, kreppe a se mbedehe am sera-aara, ⁷ a fu hula an ndzedá-aara bademme, a ba njane am hula-aara á elvan ge Yaisu: «Ekka Yaisu *Egdza á Dadaamiya Slekse, ázara am dagave á miya? Yá ndaaka adaba Dadaamiya, tasle á njá, fiyemka am zladá!» ⁸ A ndanaa adaba uwe una njanna, adaba a ndaase

elva-aara Yaisu, a ba ɲane: «Ekka shaitaine, sesse am zhel na!»⁹ Daaci Yaisu a ndavanu zhera-aara ge zhele ɲanna, a ɲwanante, a ba ɲane: «Zhera-aaruwa wá, Dikele á Emnde, adába ɲa vayye.»¹⁰ Zhele ɲanna a fantau ge kyuwanfe ge Yaisu geni a yaterya jini-aha ɲanna, a njarinja á ba am kwara ɲanna.

¹¹ Am tate ɲanna maa, ndza aɲkwa walda á nabezhe yaikke, tá piyá áte egdza wa maa,¹² jini-aha ɲanna ta fantau ge ɲala Yaisu, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Tasla á ɲa, vanɛtereva ka baráma, ɲá de njá am nabezhe-aha na.»¹³ Yaisu a naba vaterte baráma ɲanna. Mazla-aara ta naba sesehe ge jini-aha am zhel na, ta dem nabezhe-aha ɲanna. Nabezhe-aha ɲanna á maga debu buwa, amá ta naba zlerdaa zhagade a sate egdza wa ɲanna, ta puwamme am haye, a ndateruhe ge haye bademme.

¹⁴ Daaci zhagade ge suni-aha á nabezhe ɲanna, ta dateraa labáre ge emnde a makwata antara emnde a huɗe á ekse bademme. Daaci estuwa nalga tá kelá á dem tate ɲanna ge de zhárá názena magaavmage.¹⁵ Daraada áza Yaisu, tá zhárá ba zhel na ndza an jini-aha am ɲane na á njá, an enɲkale-aara ba laɲɲe, a tsekweme am nangyuwe ba seke emnde. Amá itare, bademme ta fantau ge mága lyawa.¹⁶ Daaci emnde na ni ta naana á ba an ice-aatare mága ɲanna bademme na, ta fantau ge tsakaterse sera-aara bademme, geni a shanaa estara ire-aara zhel ɲanna, antara keda á nabezhe-aha na.¹⁷ Amá itare, ta ɲala Yaisu geni a dedde am larde-aatare ba dekiɗeki.

¹⁸ Estuwa Yaisu a naba dalmé am paare á yawe, amá zhele na shansha ire-aara na a ndavanu ge Yaisu, geni ɲane keni a edɗaba.¹⁹ Amá eksarka Yaisu. A ba ɲane á elvan ge ɲane: «Eptseptsá á dem mba á kure, de vaterteva sera á názena a magakanaa Yaakadada na, antara zezarzi-re-aara na a zakvaara ɲane na bademme ge emnde á kure.»²⁰ Daaci ba zláá á zhele ɲanna, a de fantau ge bala labare-aara am kwara na tá dahaná an Ekse Kelaawa na. Bademme á emnde na ta cenaa labare-aara na tá maga najipu.

Labáre á egdza á Yayrus an mukse na a gejante nangyuwe á Yaisu
(Mat. 9:18-26; Luka 8:40-56)

²¹ A eptsehe zlaɓe ádaliye ge Yaisu, a icanse haye ásete we-aara, ta se jamme ge nalga a emnde kwakya zlaɓe ádaliye ázeɲara.²² A semhe ge palle á male-aha am mashidi, zhera-aara Yayrus, a se kezlaa ugje am sera á Yaisu,²³ a fantau ge ɲala ázeɲara, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Tasla á ɲa, sawa fetefa erva á ɲa áte egdza-aaruwa mukse lapika, adába herzhe á degashe shifa am ɲane. Má dakemda ka wá, á emtseka mazla-aara, sey á mbembe.»²⁴ Daaci Yaisu a naba duhe antara ɲane, kwakya emnde ta daa á dabaná ádehuwa, tá ámbera ebbeca áte baráma.

²⁵ Ndza aɲkwa mukse am dagave á emnde ɲanna, yawe kelaawa ju buwa á maga ba palasa á kela á uzhe.²⁶ Kwakya zlaɗa na a shanaa mukse ɲanna áza dauktar-aha. A kedáa nalmane-aara bademme, aley shanka ɲgulmire dekiɗeki, sey ba á farfe.²⁷⁻²⁸ De cenáncena mukse ɲanna labáre á Yaisu maa, a ba ɲane: «Una wá, ma ya de fete erva-aaruwa á ba áte nangyuwe-aara keni, yá mbembe.» Daaci a naba duhe á ba am dagave á emnde ɲanna, a de fete erva-aara áte nangyuwe á Yaisu á kya iga.²⁹ Kerɛɲ a naba icevhe ge kela á uzhe-aara ɲanna, ba ɲane keni tapanaatápá am vuwa-aara ganakini mbaambe.

³⁰ Á ba am sarte ñanna a naba tapanaahe ge Yaisu keni am vuwa-aara ganakini sessa ndzedá am ñane, mbanaambe ura. A naba eptsavte am dagave á nalga ñanna, a ba ñane á elvan ge itare: «A geiantaa ware nanngyuwe-aaruwa?» ³¹ Ta ñwanante ge pukura-aha-aara, a ba itare: «Ká zhárá dikele á emnde ñanna tá becakbeca na ni, a gejaktaa ware, a ba ka?»

³² Amá a zharateraahe ge Yaisu, ge dise edda una a magaa una ñanna. ³³ Daaci gazlaagazla mukse na, adaba tapanaatapa názu a gev am vuwa-aara. Daaci a sawhe ámbera á gyagya ba seke maagara, a se kezlaa ugje am sera á Yaisu, a ndanse jirire-aara bademme. ³⁴ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Mbakaambe fetarfire á ña egdza-aaruwa, ezzlálá á ba an hairire, de njinja ba layye.»

³⁵ Yaisu zlahe á ba an elva áte we, ta semhe ge emnde á sawa am mba á Yayrus male am mashidi, a ba itare tá elvan ge Yayrus: «Baaka egdzere. Yanya malum mazla-aara.» ³⁶ Amá Yaisu fanuka hyema ge elva-aatare. A ba ñane á elvan ge Yayrus: «A wan̄ka lyawa dekideki, naba fetarfe ka.» ³⁷ Daaci a duhe, amá velaaka baráma dekideki ganakini tá dabaná emnde ádehuwa, sey ta dabanaa ba tara Piyer, Yakuba, ira Yuhanna egdza emmenjara ge Yakuba ñanna.

³⁸ Daraada am mba á Yayrus maa, ta de beraa emnde kwakya tá maga ba emtan̄kire. Emnde umele tá kyuwa, emnde umele tá tsáka dákwa. ³⁹ A demhe ge Yaisu á dem huđe á há, a ba ñane á elvan ge emnde: «Labára kwá maga emtan̄kire, kwá kyuwa estuwa? Egdzere emtsaaka, á pá ba háre.» ⁴⁰ Amá ta naba puwar dzáká, ágire tá epsawepsawa. Daaci Yaisu a naba bakaterse ásegashe bademme, a yaa ba tara emmenjara antara eddenjara ge egdzere, ira pukura-aha-aara keye na, ta demhe antara ñane á dem bere na á zlava am huđe-aara egdze na. ⁴¹ Daaci ñane a de ñanaa ba erva ge egdze na, a ba ñane á elvan ge ñane: «Talita kuma», amaana: «Egdzere, ya bakanaa ba iya tsettse.» ⁴² Ba seke ndáhá á miya na tsetsa egdze na. Egdze ñanna, yawe kelaawa ju buwa. Daaci bademme tá maga ba najipu-aara. ⁴³ Amá Yaisu a fater magiya kwakya, geni a balarka dekideki. Am iga á una ñanna, a ba ñane á elvan ge itare: «Vawanteva náza za ge egdzere.»

6

Emnde a Nasarátu fartareka áte Yaisu

(Mat. 13:53-58; Luka 4:16-30)

¹ Daaci a tsete ge Yaisu áhuwa, a zlala á dem ekse na ni a waletaa am huđe-aara na. Pukura-aha-aara keni ta duwa á ba antara ñane. ² Samsa kwaskwe á puwansepuwe maa, ta naba dem mashidi, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. Emnde kwakya jarammeje am mashidi ñanna. Am sarte na cenarvaacena elva-aara, ta mága najipu kwakya áte ñane, a ba itare: «A de mbese áme elva na estuwa? A shanaa áme ñane ilmu na? Ázara kwa ba najipu-aha na á maganá ñane na! ³ Ábi ba ñane una slega nafa egdza á Maari na? Egdza emmetare ge tara Yakuba antara Yauseys, Yahuda, ira Simaun. Egdzar mama-aha-ñara ñwasha keni ta ba am dagave á miya.» A piyatertaa ba una ñanna ge fetare áte ñane, baaka umele. ⁴ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma áme keni emnde tá fa zherwe áte nabi á Dadaamiya, amá am huđe á há-aatare, antara vara-aha-aara,

ira emnde a ekse-aara bademme wá, tá feka zherwe áte ñane.» ⁵ Daaci magaaaka najipu-aha kwakya am ekse ñanna, sey ba una a puwaterar erva ge emnde umele-aatare, a mbateraahé. ⁶ Yaisu á maga ba najipu-aara adaba baakire á fetarfire á emnde a ekse ñanna.

Am iga á una ñanna maa, a naba tse am ekse ñanna, a zlalá á dem ekse-aha na herherzhe na, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde a ekse-aha ñanna.

Yaisu a bela pukura-aha-aara kelaawa ju buwa
(Mat. 10:5-15; Luka 9:1-6)

⁷ Vacite umele maa, a jatermaare ge pukura-aha-aara am tate palle, a vaterte hákuma áte shaitaine-aha, lauktu a fantau ge belaterbela bubuwa. ⁸ Lauktu a belaterbela wá, a fater bariya, a ba ñane á elvan ge itare: «Eksauka ba uwe keni am erva, sey ba zade á kure palle. Magauka kashi á náza za, ma shungu keni am lyiba. ⁹ Fawaumfa kimake am sera, amá dawánka zane bubuwa.» ¹⁰ A ba ñane á elvan ge itare zlafe adaliye: «Máki dakuremda am ekse wá, njawinja á ba am mba na máki lyarakurvaalya am huđe-aara na, dem sarte á zlalá á kure am ekse ñanna. ¹¹ Má lyiyarakurka emnde, bi cenarka elva á kure wá, dawedde am ekse-aatare, papawaapape berbere na áte sera á kure. Magawateránmaga una ñanna, watse tá díś ba itare antara Dadaamiya.» ¹² Daaci ba zlalá ge pukura-aha, tá de belaterá elva á Dadaamiya ge emnde geni a magarmága tuba. ¹³ Ta ngyesaa jini-aha kwakya am emnde; emnde na lapika vuwa-aatare keni, ta gaterve waye an zhera á Dadaamiya, mbarateraambe bademme.

Elva a emtsa á Yuhanna slemaga baptisma
(Mat. 14:1-12; Luka 9:7-9)

¹⁴ A cenanaa estuwa sleksu *Hirudus labare á Yaisu adaba bademme á emnde tá ndáhá ba ñane. Ta bantsa emnde umele: «A tsetaa ba Yuhanna slemaga baptisma am faya. Adaba una ñanna an hákuma á mága najipu-aha gergere.» ¹⁵ Amá a ba emnde umele: «Una Yuhanna ka, nabi *Alliyya werre.» A ba emnde umele zlafe adaliye: «Una ba nabi umele tsekemme, amá ñane keni ba nabi á Dadaamiya ba seke nabi-aha werre.»

¹⁶ De cenánjena sleksu Hirudus gajawe-aatare maa, a ba ñane: «Una ba Yuhanna slemaga baptisma. Ndza icanaayica ire áte ñane, amá a tsetaa ba ñane ñanna am faya!» ¹⁷ A bateraa una ñanna adaba ndza a ndahanaa ba ñane ñanna geni a eksarvaksá Yuhanna. Daaci ta naba eksevaahé, ta puwete zawa áte ñane, ta de belema am danggay. A ngudanaa adaba uwe Hirudus Yuhanna; adaba Hirudus ñanna a eksantaave Hirudiya ge egdza emmenjara Filip. ¹⁸ Amá anjwa á ndandaha Yuhanna, geni a eksantaave mukse ge egdza emmenjara na wá, una ñanna zlayeka dekidefeki. ¹⁹ Adaba una ñanna Hirudiya wayaaka zhára Yuhanna an shifa dekidefeki, baaka ba pute-aara ge já shifa-aara. ²⁰ Adaba Hirudus wá, ñane á kuvá Yuhanna jipu, wayaaka á geja shifa-aara, adaba diyaadiya ganakini Yuhanna ura á Dadaamiya, ura jirire. Ba kelaa máki Yuhanna anjwa á baná elva ge sleksu Hirudus wá, á taa weranteka ba we-aara keni, amá wayaawáyá tsa ecena-aara.

²¹ Vacite umele maa, shansha Hirudiya baráma á já Yuhanna. Samsa sarte á ya sleksu Hirudus, a naba gyaa muñri, daaci a naba dante galipa-aha-aara, antara male-aha á sawji-aha ira male-aha umele am kwara á

Galili. ²² Duwa á gyaale á Hirudiya, a de shekelaterante ge male-aha na a dahateraa slekse na. Hayaranháya jipu tara slekse an emnde-aara bademme. A naba banánba slekse ge gyaale nanna, a ba nane: «Ma ká kátá uwe keni, naba ndaviyundave, yá vakteva.» ²³ A naba zanu wafaaara, geni ma a ndavanu uwe keni, sey a vanteva, una ma kyalma á rezegeaara keni, sey á vanteva.

²⁴ Daaci ba degashe-aara ge gyaale na, a deza emmeɓara, ge ndavanu názena ni á se ndavanu ge slekse na. Amá a ba emmeɓara: «De enndava ka a varakteva ba ire á Yuhanna slemaga baptisma.» ²⁵ Kertenj a semhe áseza slekse, a ba nane á elvan ge nane: «Yá kátá ká vite ire á Yuhanna slemaga baptisma am kwatame.» ²⁶ Una nanna namaari-aareka dekiɓeki, amá dzegwánka kwalarkwale adaba waɗa na a zanuwa nane á katafke á emnde-aara na. ²⁷ Daaci a naba bela sawji á dem dangay, ge de sá ire á Yuhanna na. Ba zlalá á sawji na, á dem dangay na, a de ica ire áte Yuhanna, ²⁸ a sanán ge gyaale nanna am kwatame. Duwa á gyaale nanna, a de vante ge emmeɓara.

²⁹ Daada labare ádeza pukura-aha-aara, ta naba sawhe, ta eksante emtsa-aara, ta de hedehe.

Yaisu a zateru duksa ge zála debu ilyebe
(Mat. 14:13-21; Luka 9:10-17; Yuh. 6:1-14)

³⁰ Saraasa emnde a bela á Yaisu, ta se ndahanhe bademme á názena ta maganaa itare antara názena ta kwaraterse ge emnde. ³¹ Emnde keni ba tá sawa emnde na, tá zlalá emnde na, baaka ica-aatare dekiɓeki áza tara Yaisu antara pukura-aha-aara. Ba sarte á za náza za keni ta shanka dekiɓeki. Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare, «Máki estuwa wá, mi zlalawa á dem tate na ta baaka emnde na, kwá de puwansepuwe cekwaangudfi.» ³² Daaci ta naba deme am paare, ba zlalá-aatare á dem tate na ta baaka emnde átekwa, ba itare an ire-aatare. ³³ Amá naraterna emnde kwakya am sarte na tá zlalá na, daaci ta naba diyatersediye, ta dabateremhe an sera. Emnde umele keni sarsesse am ekse-aha gergere, ta dabateremhe an sera. Baira ta dema ba itare zuɓɓwe arge tara Yaisu an pukura-aha-aara.

³⁴ De sessa Yaisu am paare maa, á zhára ba dikele á emnde tá kela ádezeɓara. Á zharaterzhara wá, a naba zatervaarhe, adaba ta ba seke kyawe-aha na baaka suni am ekte ge itare na. Daaci a fantau ge kwaraterse duksa kwakya áte Dadaamiya. ³⁵ Eblyabelya vaci maa, ta duhe ge pukura-aha-aara ádezeɓara, a ba itare tá elvan ge nane: «Degey baaka vaciya mazla-aara, tate na keni kaamba. ³⁶ Ambane puwataaapuwa emnde na, a zlarzlara á dem ekse-aha antara egdzar makwata-aha na herherzhe áhuna, tá de shakwanu náza za ge we-aatare.» ³⁷ A njwaterante ge Yaisu, a ba nane: «Vawaterteva ba kure náza za!» A ba pukura-aha tá elvan ge nane: «Ká kátá njá de shekwatara náza za jekka deremke wanyara, lauktu á hyater ge emnde na?» ³⁸ A ndavateru ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Kwá an depaiɓ wanyara ázekure? De zharawazhara wára?» Ta de zharanaahe, a ba itare tá elvan ge nane: «Depaiɓ á njere anjka ilyebe ámasla an kelfe buwa.»

³⁹ Mazla-aara a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Njawateraanja emnde áte masa an slala an slala.» ⁴⁰ Daaci ta naba njateraaha emnde deremke deremke, am slala-aha umele kul ilyebe kul ilyebe. ⁴¹ Zlauzle una nanna maa, Yaisu a naba halante depaiɓ ilyebe, antara kelfe buwa na, a

kante ice á dem samaya, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya. Daaci a kwacaa depain-aha na, a tegateraa ge pukura-aha, geni tá vatertá itare ge emnde. Am iga á una ñanna a tegateraa kelfe-aha na keni. ⁴² Bademme á emnde, ma ware keni a zuhe á ba áte hufde-aara náza zá na, aley jauje zlafe ádaliye. ⁴³ Pukura-aha ta halante jugena á depain antara kelfe ñanna wára kelaawa ju buwa. ⁴⁴ Kezлакula á emnde a zá náza zá ñanna wá, tá maga zála debu ilyebe.

Yaisu á zlála an sera áte ire á haye

(Mat. 14:22-33; Yuh. 6:15-21)

⁴⁵ Shekwaraaka dekideki am iga á una ñanna, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Dawemda am paare, dawedde kure zunñwe á katafke-aaruwa, ebzaubze guwa á kya erwa. Iya wá, yá puwateraapuwa emtsaafde emnde.» ⁴⁶ Puwateraapuwa emnde maa, a naba d'alete áte egdza wa, a de maga maduwa. ⁴⁷ Zhedaazheda ice, gevge vayi maa, zlarzálá pukura-aha an paare á dem dagave á haye ba shagera, amá Yaisu wá, á ba áte wa ñanna ba ñane palle. ⁴⁸ Á zhára pukura-aha-aara á sawa áte wa ñanna wá, tá baka paare an zlafa jipu, á magaterá palasa effeya á eptsaterá á dem iga. An ireñlya wá, a duhe ge Yaisu de shateraasha pukura-aha-aara na áte ire á haye, ñane á zlála á ba an sera-aara áte ire á haye ñanna. Amá a de magaa ba seke á kátá yaterseye. ⁴⁹ Ba naranna pukura-aha-aara anjwa á zlála an sera-aara áte ire á yawe na wá, ta naba fu hula, adaba itare ta kurken shaitaine á yawe. ⁵⁰ Itare bademme ba seke á degáshe shifa am itare ge lyawa. Daaci kertenj a ndahater elva Yaisu: «Gazlauka, degiya una ba iya!» ⁵¹ Daaci a naba d'aleme am paare á dezetare wá, tseriyiye a naba tsaahge ge effeya na. Tá geja ba ire pukura-aha-aara, tá maga najipu. ⁵² Adaba degdege ire-aatare jipu, cenaaránka itare najipu na a maganaa an depain na.

Yaisu a mbaa lapika-aha am Gainazarait

(Mat. 14:34-36)

⁵³ Ba ebzarubze haye wá, tá am haha á Gainazarait, daaci ta ñgudaa paare-aatare áte we á guwa. ⁵⁴ Ba segashe-aatare am paare wá, emnde ta naba dise Yaisu. ⁵⁵ Daaci ba zhagade-aatare á dem ekse-aha-aatare, ta de sanaa emnde-aha-aatare na ni á waterá vuwa-aatare áte egdera-aha-aatare. Ma a dem tate-ara Yaisu keni, tá maga ba una emnde. ⁵⁶ Bademme á tate na ni a de tsekwaa átekwa Yaisu, ma a de tsekwaa am berni, ma áte makwata, ma am egdza ekse bademme, emnde ta sanaa emnde-aha-aatare na ni lapika vuwa-aatare, ta fanaa á katafke-aara am dagave á emnde bademme, ta ñalaterunñale geni tá fetefa erva-aha-aatare á ba áte we á nanjyuwe-aara keni. Daaci bademme á emnde na ni ta fete erva-aatare áte ñane mbarembe.

7

Elva a nafde á eggye-aha werre

(Mat. 15:1-9)

¹ Am iga á una ñanna maa, *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraita umele ta sawa am Urusaliima ta se jamme áza Yaisu. ² Amá ta naa pukura-aha umele ta naba zu d'afa an erva a liya, bararaaka emtsaafde áte una ta

kwaratersaa am nadina-aatare. ³ Adaba Farisa-aha antara Yahudiya-aha-aatare bademme wá, tá zeka dafa an erva a liya dekideki, sey tá bara erva-aatare ba shagera emtsaafé. Estuwa tá anjka maga duksa á eggye-aha-aatare an enjkale-aatare bademme. ⁴ Ma ta saa á ba am kwaskwe keni, tá zeka dafa dekideki, máki tsakaraaka yawe. Anjka zlafe kwakya nade á eggye-aha-aatare na tá fansaare itare, ba seke bara tasa-aha-aatare, antara gahe-aha-aatare, ira kazlanja na ta janaa an verzhagane bademme á ba an tsufa ázetare.

⁵ Adaba una njanna, ta duwa Farisa-aha antara malum-aha á tawraita á deza Yaisu, ta de ndavanundave, a ba itare: «Labára pukura-aha á na tá fansarka ge názena ta kwaranjersaa eggye-aha a njere, tá naba zá dafa an erva a liya na?» ⁶ A njwaterante ge Yaisu, a ba njane: «Una wá, ba jire á Aisaya, adaba ndza maganaamaga njane nabiyire áte kure kwa emnde na. Anjka an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba njane:

Emnde na wá, tá anjka á galiya á ba áte we, am ervaunje-aatare ta yiyiye an ya.

⁷ Tá anjka jáháva deme am sera-aaruwa, amá una njanna ba dey. Adaba itare tá ndáhá ba nade-aha á emndimagwaha, ta ganve ba seke elva-aaruwa.»

⁸ Daaci a eksante elva-aara zlafe ádaliye Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Kure kwa yaa shairiya á Dadaamiya, kwá anjka fansar ge nade-aha á emndimagwaha.» ⁹ A ba njane á elvan ge itare zlafe ádaliye: «Diyakurdiya eptsanve iga ge shairiya á Dadaamiya, geni kwá ganvege nade-aha á emndimagwaha. ¹⁰ Ábi a enndaha Muusa, a ba njane: Dematervedeme tara emmenja an eddenja. Ma ware una a ndaase elva yaiyaihe áte eddenjara bi áte emmenjara, edda-aara a njeka an shifa dekideki. ¹¹ Amá kwa bantsa kure, ma edda-aara á kátá melanu ge eddenjara bi ge emmenjara keni, máki ndasendahe edda-aara ganakini anjka duksa ma andze yá melaku an njane, amá ya fan ge slera á Dadaamiya wá, ¹² daaci baaka wedera á edda-aara ge melanu ge eddenjara bi ge emmenjara mazla-aara. Estuwa á ba elva á kure. ¹³ An una njanna wá, kwa ganve elva á Dadaamiya ba seke duksa dey, kwa tsaa áte nade-aha á eggye-aha á kure. Kwakya jeba á duksa-aha njanna kwá maganá kure.»

Kazlanja na á badza ura an Dadaamiya (Mat. 15:10-20)

¹⁴ Am iga á una njanna maa, a ba Yaisu á elvan ge emnde bademme: «Sawmbare, cenauvaacena elva na ba shagera. ¹⁵ Nazu á badza ura an Dadaamiya wá, názena á faná edda-aara á dem mbuweka, á badzená názena á segashe am mbuwe á edda-aara.» ((¹⁶ Edda una máki anjka hyema-aara, a cenevaacena.))

¹⁷ Am sarte na yaterya Yaisu emnde, a de deme am bere maa, pukura-aha ta de ndavanu maana á naraje njanna. ¹⁸ A njwaterante, a ba njane: «Iyau, kure keni kwaasau zlafe shakuranka enjkale-aara, cenakuranka? Diyakurka ganakini baaka názu á duwa ádagashe á dem mbuwe á urimagwe, á badzaterá an Dadaamiya emtu? ¹⁹ Adaba una njanna á duka á dem ervaunje, amá á dem huđe, á segashe zlafe ádaliye am edda-aara.» An elva-aara njanna wá, ganvege náza za bademme ba halal. ²⁰ A ba njane á elvan ge itare zlafe ádaliye: «Ba názena ni á segashe am mbuwe á

edda-aara una á badzaterá an Dadaamiya. ²¹ Aɗaba kwakya shagerkire á hala na á segashe am ervaunɗe á ura. Á berhaná ba una ɗanna á de maga dakarire, neylire, á de já shifa, ²² á de maga gwardzire, á dem waya duksa á ura, á de maga mandzawire, á de zlerma ura, á de maga ngudiyire, á dem shelha, á dem zá vuwa á ura, á dem gálá ire, ira á dem wucire. ²³ Daaci baɗemme á duksa-aha ɗanna, á segashe á ba am ervaunɗe á urimagwe, á badzaterá ba una ɗanna an Dadaamiya-aara.»

*Mukse á emnde a jeba umele fetarfe áte Yaisu
(Mat. 15:21-28)*

²⁴ Tsetsa Yaisu áhuwa, kwaye a zláá á dem ekse-aha na herherzhe an berni á Tirus. A de demhe am bere, wayaaka tá diyeddiya emnde, amá dzegwanka sheɓe. ²⁵ Ankwa mukse umele an shaitaine egdza-aara, egdzere mukse maa, ba a cenaa labare á Yaisu wá, a naba duhe ádezeɗara, a de kezlanaa ugje, ²⁶ a fantau ge ɗala Yaisu geni a ɗgyainsengye shaitaine ɗanna am egdza-aara. Mukse ɗanna wá, mukse á Yahudiya ka, ɗane mukse á Yunaniɗkau am emnde á Sirauɗiniki. ²⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Yaterya a zaruze emtsaade egdzara ɗafa. Haleta ɗafa á egdzara, puwateranve ge kere-aha wá, una zlayeka ɗekideki.» ²⁸ «Ba estuwa,» a ba mukse na, «amá ma kere-aha keni tá wazaná ba itare kwaca á ɗafa na á valya á sawa am erva á egdzara.» ²⁹ A lyevaa ge Yaisu, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «[ɗ]waktenɗa shagera. Naba zláá á da, ɓaaka shaitaine am egdza á ɗa mazla-aara.» ³⁰ Daaci a naba da-aara mukse na, a de bera egdza-aara, á zlava áte egdera ba lapilayye, ɓaaka shaitaine am ɗane.

Yaisu a mbanaahe makwaya na elva keni a ndaaseka an unɗule-aara

³¹ Am iga á una ɗanna maa, a tsete ge Yaisu am Tirus, a zláá á dem Sidaun. Tsante am Sidaun maa, a segashe am kwara á tate na tá ɗahaná an Ekse Kelaawa na praatte, ge sete we á haye á Galili. ³² Ahuwa maa, ta sanaa makwaya umele zhele, á taa ndaaseka elva an unɗule-aara keni. Daaci ta ɗala Yaisu ganakini á puwar erva-aara, á mbanaambe. ³³ Daaci Yaisu a sanse zhel ɗanna am dagave á emnde, a de tsanaahe ba ɗane palte, a shabanem gulanda-aha-aara am hyema, a kyefaa nyaihe-aara, a gante áte nara, ³⁴ a kante ice á dem zhegela, a puwese shifa á ba an ndzedá; «Aifata,» a ba ɗane á elvan ge zhel ɗanna. Amaana: A wartewára hyema-aha á ɗa. ³⁵ Ba seke ndaha á miya na kertenɗ wartewára hyema-aha-aara, a werte ge we-aara keni, a fantau ge ndaha elva á ba an unɗule-aara. ³⁶ Amá Yaisu a fater magiya kwakya geni a ndaaranka ma ge ware keni. Amá ba seke una ɗane a fater magiya kwakya na wá, itare keni ta de balse labare ɗanna kwakya áza emnde. ³⁷ Daaci baɗemme á emnde tá maga ba dikere-aara, a ba itare am dagave-aatare: «Baɗemme á názena a maganaa ɗane na ba shagera! Antara ba makwaya-aha keni á vaterte hyema degey! Wuce-aha keni á weraterta we, tá ndaha elva ba lanɗe!»

8

*Yaisu a zateru duksa ge emnde debu ufaɗe
(Mat. 15:32-39)*

¹ Am sarte ɗanna maa, ta semhe ge emnde umele zlaɓe ádaliye ta kwakya jipu, ta se jamme áza Yaisu. Am ɓaaka náza za áza emnde ɗanna,

Yaisu a d'etaa pukura-aha-aara, a ba ñane á elvan ge itare: ² «Emnde na tá wiwa am ice ge iya, adaba hare keye vatena tá á ba ázerwa, názu á ezza keni baaka. ³ Máki puwanateraapuwa ba estuwa, baaka názu ta zuwaa itare wá, á de cebateraaceba waya áte baráma. Adaba emnde umele-aatare, ta sawa á sa am tatu yiyiye.» ⁴ Ta ñwanante ge pukura-aha, a ba itare: «Á de shaná áme kena ura náza zá am kaamba na ni á hyater ge emnde na?» ⁵ «Ankwa wanyara depainj ázekure?» a ba Yaisu á elvan ge itare. Ta ñwanante, a ba itare: «[Ŋ]á an depainj vuye.» ⁶ Daaci: «Njawinja am haha,» a ba Yaisu á elvan ge emnde bademme. Ñane a halante depainj-aha vuye na, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kwacaawe, daaci a naba tegateraa ge pukura-aha-aara, geni tá vatertá itare ge emnde. Daaci pukura-aha ta tegateraa depainj na ge emnde. ⁷ Ndza ankwa egdza kelfe-aatare zlafe adaliye. Yaisu a slafanaa we-aara ge Dadaamiya arge kelfe ñanna keni, daaci a tegateraa ge pukura-aha-aara, geni tá vatertá kelfe ñanna keni ge emnde. ⁸ Bademme-aatare, ma ware keni a zuwa á ba áte hufe-aara, ta yanaa ba itare náza zá. Pukura-aha ta halante jugena-aara keday vuye. ⁹ Emnde ñanna keni ta vayye tsa, tá maga debu ufafe.

Am iga una ñanna maa, Yaisu a naba puwateraawe, ¹⁰ ñane a demhe am paare antara pukura-aha-aara, kwaye ta zlala á dem kwara á Dalmanuta.

**Farisa-aha tá ndava najipu áza Yaisu ge dise ñane átekwa*

(Mat. 16:1-4)

¹¹ Ta duhe ge *Farisa-aha ádeza Yaisu wá, a dateraa ba gajawe, ta de tsagwadanaa áte elva. A ba itare tá elvan ge ñane: «Máki a belakaa ba Dadaamiya wá, marañeranamará najipu palle geni ña diyeddiye átekwa.» ¹² Daaci Yaisu a puwese shifa á ba an ndzedá, a ba ñane: «Labára ñane emnde a zamane na tá tataya ba najipu na? Yá ndaakur ba jirire, baaka najipu na ni tá marateranamará mazla-aara.» ¹³ Mazla-aara ba tse-aara áhuwa, a deme am paare, a eptsehe zlafe adaliye ásete we á guwa á sehuna-aara.

*Shahi á makala á *Farisa-aha antara *Hirudus*

(Mat. 16:5-12)

¹⁴ Am tse-aatare ñanna maa, pukura-aha ta naba viyaa náza zá, tá á ba an depainj palle ázetare. ¹⁵ Hyemhye am ndáhá elva a Yaisu an naraje an shahi á makala maa, a fater magiya, a ba ñane á elvan ge itare: «Degiya faufa hyema, tsufautsufa ire á kure átuge shahi á makala á *Farisa-aha, antara *Hirudus!» ¹⁶ A ba pukura-aha am dagave-aatare: «A ndaha una Malum, adaba ña viyaa depainj.» ¹⁷ Diyeddiye Yaisu názena tá ndahaná itare, a ba ñane á elvan ge itare: «Labára kwa bantsa kure, adaba kwa viyaa depainj? Kwaasau zlafe diyakurka, ba egdza a una ni kwá taa cenvaaka? Kwaasau zlafe shakuránka enkale?» ¹⁸ Kwá á ba an ice á kure ni, aley kwá nanka? Kwá á ba an hyema á kure ni, kwá cenánka? Yehauteyeha ¹⁹ á ba áte depainj ilyebe na ya kwacanaa ya, ta zanaa emnde debu ilyebe na. Kwa halante jugena-aara wára wanyara?» Ta ñwanante: «Wára ilyebe,» a ba itare. ²⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Depainj vuye na ya kwacanaa ya, ta zanaa emnde debu ufafe na mu, kwa halante jugena-aara keday wanyara?» Ta ñwanante: «Keday vuye,» a ba itare. ²¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Aley ni kwaasau zlafe diyakurka?»

Yaisu a mbaa ura wulfe am Baytisayda

²² Se tsekwartsekwa am Baytisayda, ta se yainu á ba an ye ge Yaisu emnde, ta sanaa ura wulfe, a ba itare tá elvan ge ñane: «Puwetepuwa erva á ña áte zhel na tasla á ña, geni a mbembe.» ²³ Yaisu a naba ñá zhel ñanna áte erva, a danse á dete iga a ekse. Daraada áhuwa maa, a de kyefaa nyaihe-aara, a gante áte ice-aha ge zhel na, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ká ankwá nanna emtu?» ²⁴ A kante ice-aara wulfe na, a ba ñane: «Yá ankwá nanna emnde tá ankwá zláá, amá ta ba seke nafa-aha.» ²⁵ Daaci a puwanem erva-aha-aara zlafe adaliye am ice, mazla-aara a naba ngyaiingyesaa ice-aara zhel na, a mbehe á ba áte una ñanna, ankwá á nanna ba lanje. ²⁶ Mazla-aara a belanaahe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ezzláá á da, eptseka á dem hufo á ekse na mazla-aara.»

*A ndaasa Piyer ganakini ba Yaisu una *Almasiihu na*
(Mat. 16:13-20; Luka 9:18-21)

²⁷ Am iga á una ñanna maa, a naba tsetehe ge Yaisu antara pukura-aha-aara, kwaye ta zláá á dem ekse-aha na am kwara á Kaysariya á Filip. Tá áte baráma á zláá maa, a ndavateru ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Ta baa uwe emnde áte iya, ta baa iya ware?» ²⁸ Ta ñwanante, a ba itare: «Emnde umele wá, ta baa ka Yuhanna slemaga baptisma. A baa emnde umele, ka nabi *Ailiya werre. A baa emnde umele zlafe adaliye, ka ba nabi umele tsekemme.» ²⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ay kure ma, kwá ba, ya ware kena?» A ñwanante ge Piyer, a ba ñane: «Ba ka una ka *Almasiihu na.» ³⁰ Daaci a fater magiya Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Ndahawanka ge ura umele mazla-aara.»

Yaisu a sanse elva a emtsa-aara, antara tsetse-aara am faya
(Mat. 16:21-28; Luka 9:22-27)

³¹ Am iga á una ñanna maa, Yaisu a fantau ge vaterte sera á elva ge pukura-aha-aara. A ba ñane á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde bademme wá, baaka pekya-aara, sey yá shushe zlafo kwakya. Male-aha á larde, antara male-aha á *liman-aha, ira malum-aha á *tawrait, tá de yiyaaya, watse tá zlanazle shifa-aaruwa bademme, amá am hare buwa ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.» ³² A ndaterse una ñanna ba parakke, shebaaka. A naba dahese ge Piyer ba itare ta buwa antara Yaisu, a de maganaa gajawe áte elva ñanna. ³³ Amá a naba eptsavte ge Yaisu áseza pukura-aha umele, a fantau ge valar ge Piyer, a ba ñane á elvan ge ñane: «Jinaaja ekka ka Shaitaine. Adaba názena ká dzamaná ka na jarammeka antara náza á Dadaamiya, náza á ña na ba názu tá dzamaná emndimagwaha.»

³⁴ Mazla-aara Yaisu a dante pukura-aha-aara antara emnde bademme, a ba ñane á elvan ge itare: «Máki edda-aara wayaawayá daba ya wá, a dzameka shifa-aara dekideki. A eksanteksa dzañgala-aara, a dabidába an ñane. ³⁵ Adaba máki edda-aara á tataya lya shifa-aara wá, á de kedanaakeda. Amá edda una a kedaa shifa-aara adaba iya, antara adaba labare á higa wá, á de shansha zlafe adaliye. ³⁶ Ma edda-aara a zu emtakire á duniya na bademme keni wá, ázara námpire-aara ge ñane máki kedanaakeda shifa na á katafke na? ³⁷ Emtu watse ankwá názu ura á de várá shifa-aara an ñane emtu? Baaka dekideki. ³⁸ Am zamane na wá, emnde eptsaranveptsa iga ge Dadaamiya, wayarka fetaara áte ñane. Ay degiya, ma ware una a magaa zherwe am dagáve-aatare ge baa ura-aaruwire, bi ge ndahater elva-aaruwa wá, iya *Ura á emnde bademme

keni, watse á wiyá zherwe ge baa ñane ura-aaruwire, má watse yá sawa an malika-aha cufedfde, an yaikkire á Edderwa.»

9

¹ Yaisu a farhe zlafe ádaliye ge ndaaterndaha, a ba ñane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire, á ba am dagave á kure na keni, tá anƙwa emnde na ni watse tá emtseka ba estuwa, sey máki naránna an ice-aatare Dadaamiya á jáhá emnde á dem kwara-aara an hákuma-aara.»

Eptsaptepetsa Yaisu a gev umele
(Mat. 17:1-13; Luka 9:28-36)

² A magaa hare unƙwahe am iga á una ñanna maa, Yaisu a detaa tara Piyer antara Yakuba ira Yuhanna, a dateraa áte ire á wa umele sladde, ba itare itare áhuwa. Daraada áhuwa maa, a naba eptsavte ge Yaisu am ice-aatare wá, gevge umele ba seke ñane ka mazla-aara. ³ Nanɣyuwe-aara gevge dzayye ba telle, tellire-aara an tsaka ire. Nanɣyuwe-aara ñanna wulwule jipu. ⁴ Daaci pukura-aha na tá zhárá ba emndu werre, tara *Ailiya antara Muusa, tá anƙwa ndaha elva antara Yaisu. ⁵ A ba Piyer á elvan ge Yaisu: «Malum, ñere keni ná anƙwa áhuna na wá, shagera jipu. Kina wá, ná magakurá dzadzawe-aha keye, palle náza á ña, palle náza á Muusa, palle keni náza á Ailiya.» ⁶ A ndaase elva ñanna ba estuwa, amá diyaaka názena á ndahaná ñane. Adaba itare pukura-aha keye ñanna gazlargazla jipu. ⁷ Cekwaangudí wá, a naba tsekwataraarhe ge kumba. Daaci tá cená ba kwara am kumba ñanna. A ba edda-aara: «Una náwa ñane na wá, Egdza-aaruwa na ya wayetaa ya. Cenancena názena á bakurná ñane.»

⁸ Estuwa ta kante ice wá, ta naa ba Yaisu palle, baaka ura umele ázenara. ⁹ Am sarte na tá áтира tsekwá á sa áte ire á wa ñanna maa, Yaisu a fater magiya, a ba ñane á elvan ge itare: «Ndawanka názena kwa naaná kure na ma ge ware keni, a njinja á ba am huđe á kure dem sarte na tsetsa *Ura á emnde bademme am faya.» ¹⁰ Faransarfe am elva ñanna, amá a ba itare am dagave-aatare: «Uwe ñane tsete am faya na a ndahanaa ñane na?» ¹¹ Adaba una ñanna, ta de ndavanu ge Yaisu, a ba itare: «Labára tá bantsa malum-aha á *tawraitá, sey máki eptsapta nabi *Ailiya emtsaade?» ¹² A nƙwaterante, a ba ñane: «Una ba jire-aatare, ba seke una ta ndahanaa itare ñanna, á eptsá Ailiya emtsaade, á se tsatsanaatsatsa ñane duksa bademme. A ba iya wá, labára a ba wakita á Dadaamiya, watse á shushe zlada kwakya *Ura á emnde bademme, watse tá epsawanaapsawa emnde?» ¹³ Ay degiya wá, ya ndaakur ba jirire, ndza eptsapta Ailiya á sawa, amá emnde ta naba magaa hakuma-aatare áte ñane. Una ñanna daada á ba áte una á ndaaná wakita á Dadaamiya.»

Yaisu nɣyansengye jini am egdzere
(Mat. 17:14-21; Luka 9:37-43a)

¹⁴ Am sarte na saraasa maa, ta se bera emnde kwakya antara malum-aha á *tawraitá áza pukura-aha umele na. Tá anƙwa gajawe malum-aha á tawraitá antara pukura-aha na am dagave-aatare. ¹⁵ Bademme á emnde na, ba ta naa Yaisu wá, tá maga ba najipu-aara. Ba zhagade ádezenara, ta de yainuye an use. ¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Kwa gajawe arge uwe kure antara emnde na?» ¹⁷ A nƙwete ge ura palle am dagave á emnde, a ba ñane: «Malum, ya sakaa egdza-aaruwa egdzere zhele, adaba anƙwa jini am ñane, á piyante ndaha elva. ¹⁸ Jini-aara ñanna, ma a tsete

am tate-ara keni, sey ba á velyanaavelya á dem haha, á kela ugbalyailye, á kerdá slare, á wulesewule vuwa-aara kangelanje. Ya nala pukura-aha á na ganakini tá ngyansenjye jini nanna am nane, amá dzegwaranka.»

¹⁹ Ba wera we-aara ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Amá kure emnde a zamane na wá, baaka fetarfire á kure dekideki! Watse yá njá antara kure dem laukte-ara? Yá fakurá ervaunje dem sarte-ara estuwa? Sawiyansa kwa kure egdze nanna ge iya!» ²⁰ Daaci ta naba saa egdzere ásezenara. Ba a puwete ice-aara áte Yaisu jini na am egdza nanna wá, a naba fantau ge slakala am egdzere, a velyaa egdze na am ire, á tabara egdze na am haha, á kela ugbalyailye am mbuwe-aara. ²¹ Yaisu a ndavanu ge eddenara, a ba nane: «Á fanantau am sarte-ara?» A ba eddenara: «Á fanantau daga am sarte na zlahe egdzere cekwa. ²² Ba kelaa ma tsetse jini-aara nanna wá, sey ba á maganánmaga palasa. Am sarte umele á eblyanme am kára, am sarte umele á eblyanme am yawe, á kátá ba já shifa á egdzere. Daaci máki ká dzegwándzegwa wá, tasla á na zanervarze, melanjerumele.» ²³ A nwanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Máki yá dzegwándzegwa emtu, a ba ka? Áza edda una ni anjwa fetarfire-aara wá, baaka názena ni á gevka na.» ²⁴ Kerterj nwaterwa eddarge egdzere, a ba an ká kwara a ba nane: «Fantarfe, amá á hyepka fetarfire-aaruwa, tasla á na meliyumele am hufe-aara.»

²⁵ Daaci Yaisu á zhára ba tá anjwa kela emnde ásetetare, a naba valarhe ge jini nanna, a ba nane: «Ekka jini na ká piyante ndaha elva ge ura, ká ganve ura makwaya na, ya bakanaa ba iya, sesse am egdze na, ezlálá, salika á sem nane dekideki.» ²⁶ A naba fu hula jini na am egdzere, a slakalme am egdzere, a naba sesehe am nane. Amá ba seke baaka shifa am nane, haa ta bantsa emnde umele: «Baaka, emtsamtsa egdze na.» ²⁷ Amá Yaisu a nanaahe áte erva, a tsante, a naba tsaahge egdzere an sera-aara.

²⁸ Am sarte na daraada, ta juwa ba itare antara pukura-aha-aara maa, ta naba ndavanuhe ge pukura-aha, a ba itare tá elvan ge nane: «Labara dzegwanjeranka ntere ngyesaa jini nanna?» ²⁹ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Jeba á jini na wá, sey tá ngyansá an maduwa.»

Yaisu anjwa á sanse ge buwire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mat. 17:22-23; Luka 9:43b-45)

³⁰ Daaci tsaretse am tate nanna, ba zlálá-aatare á dem tate umele, ta degashe am hufe á Galili praatte. Am sarte nanna wá, ndza wayaaka Yaisu tá diyeddiye emnde tate na tá átekwa. ³¹ Adaba anjwa á vaterte sera á elva-aha ge pukura-aha-aara. A ba nane á elvan ge pukura-aha-aara: «Iya *Ura á emnde bademme wá, watse tá fime am erva ge emnde, tá de já shifa-aaruwa. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.» ³² Ba palle cenaranka pukura-aha elva-aara nanna. Amá ge ndavanu elva-aha keni, a wateraa lyawa.

Gajawe á pukura-aha arge yaikkire

(Mat. 18:1-5; Luka 9:46-48)

³³ Am iga á una nanna maa, daraada am Kafarnahum. Am sarte na tá am bere, a ba Yaisu á elvan ge emnde-aara bademme: «Ndza kwa gajawe arge uwe kure áte barama?» ³⁴ Amá ta hedu ba we-aatare, baaka ura á

ndaha elva. Adaba ndza ta gajawe arge yaikkire, geni watse mala ware am dagave-aatare. ³⁵ Daaci a njehe ge Yaisu áte tate a njá, a detaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a ba njane á elvan ge itare: «Ma ware una á kátá gev slekatafke á kure keni, á ganvege ire-aara ba seke njane slekataliya á emnde bademme, antara walaadí á emnde bademme.»

³⁶ Am iga á una njanna maa, a eksante egdzere, a se tsanaahe á katafke-aatare am huviye-aara ge njane, daaci a ba njane á elvan ge itare: ³⁷ «Ma ware una a lyevaa egdzere seke una adaba elva-aaruwa, edda-aara a lyevaa ba iya an ire-aaruwa. Edda una a lyevaa iya maa, a lyevaa iya ka palle, a lyevaa ba edda una a belibela na an ire-aara.»

Edda una dagalaaka ásete miya, ura á miya ba njane
(Luka 9:49-50)

³⁸ A ba Yuhanna á elvan ge Yaisu: «Malum, njere wá, njana naa ura umele á njyá jini-aha am emnde an zhara á njana, amá njana naba piyante, adaba njane palle á miya ka.» ³⁹ A ba Yaisu: «A'aa, piyawanteka. Adaba baaka ura a magaa najipu an zhara-aaruwa ni, am iga-aara á valya elva áte iya. ⁴⁰ Adaba máki edda-aara dagalaaka tsawe ásete miya wá, ura á miya ba njane. ⁴¹ Yá ndaakur ba jirire, ma edda-aara a vakurte ba yawe á essha keni, máki a vakurtaa adaba zhara-aaruwa geni kwa emnde á *Almasiihu wá, edda-aara á de shansha lada-aara.»

Haypa wá, náza a gwágweseka
(Mat. 18:6-9; Luka 17:1-2)

⁴² Zlabe ádaliye, a ba njane á elvan ge itare: «Má edda-aara mbedanaambeda palle á egdzara njanna ta fetaare áte iya na á dem haypa wá, ámbane tá ngud'anem nákwá á há hiya am mbiye, tá eblyanma am haye, á emtsa, ngulma ba una njanna ge edda-aara.

⁴³ «Máki erva á njana ankwá á dáká á dem haypa wá, naba icica áte ka, eblyanveblye ba yiyiye. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka na an erva palle, arge una ká njá an erva-aha á njana bukerde, amá ká dem kára á jahanama, kára na á emtseka dekideki na. ((⁴⁴ Jahanama njanna wá, ma weshege-aara, ma kára-aara keni, á emtseka dekideki.)) ⁴⁵ Máki sera á njana ankwá á dáká á dem haypa wá, naba icica áte ka, eblyanveblye ba yiyiye. Ámbane ká dem tate á shifa na á zleka na an ser palle, arge una ká njá an sera-aha á njana bukerde, amá tá de eblyaká á dem kára á jahanama na. ((⁴⁶ Jahanama njanna wá, ma weshege-aara, ma kára-aara keni, á emtseka dekideki.)) ⁴⁷ Zlabe ádaliye, máki ice á njana ankwá á dáká á dem haypa wá, naba sansese ice njanna. Ámbane ká dem zlanna á Dadaamiya an feke palle, arge una ká njá an ice-aha á njana bukerde, amá tá de eblyaká á dem kára á jahanama na. ⁴⁸ Jahanama njanna wá, ma weshege-aara, ma kára-aara keni, á emtseka dekideki.

⁴⁹ «Diyaweddiye geni, ma ware keni, á de maraná ba kára názu am edda-aara, ma emtake, ma emtanjka keni, ba seke náza ellenja á maraná njane emtakire á dale. ⁵⁰ Ellenja wá, duksa ngelama. Amá máki ellenja njanna baaka danjanjire-aara mazla-aara mu, tá maganá uwe ganakini á gevge danjanjire zlebe ádaliye? Baaka pute dekideki. Adaba una njanna, marausemare duksa ngelama am kure, njawinja an hairire am dagave á kure.»

10

Elva á Yaisu áte elva a ica nika
(Mat. 19:1-12; Luka 16:18)

¹ A naba tsete ge Yaisu am tate ñanna, a zláál á dem kwara á Yahudiya. Am Yahudiya, a de ebzu guwa á Urdun. Áhuwa keni de jarammeje emnde kwakya ázeñara, a fantau ge kwaraterse elva á Dadaamiya, adaba ñane nja-aara ba estuwa.

² Am sarte ñanna maa, ta duhe ge *Farisa-aha umele ádezeñara, ta de ndavanu elva geni tá tsagwadáná átekwa. A ba itare tá elvan ge ñane: «Vantevahe *tawraitá barama ge zhele geni á belanaabela mukse-aara?»

³ Ge vaterte jawápa maa, Yaisu keni a ndavaterundave, a ba ñane á elvan ge itare: «A bakuraa uwe Muusa áte una ñanna?» ⁴ A ba itare: «Muusa wá, a yaa barama geni zhele ñanna á puwanante nalmesheri á ica nika ge mukse, á vanteva am erwa.» ⁵ Daaci á ba Yaisu á elvan ge itare: «Muusa a puwakurte una ñanna adaba ba degdegire á ire á kure. ⁶ Amá áte una am fakte wá, estuweka. Am fakta, am sarte na Dadaamiya a nderaa duksa bademme wá, “a nderaterhe tara zhele an mukse”. ⁷ “Adaba una ñanna zhele á ya tara eddeñara an emmeñara, tá njá antara mukse-aara. ⁸ Itare ta buwa ñanna, tá gevge ba vuwa palle.” Estuwa, ta buweka mazla-aara, tá geva ba vuwa palle. ⁹ Daaci názena ni a janmaa Dadaamiya wá, a icanveka urimagwe.»

¹⁰ Am sarte na tá am bere antara pukura-aha-aara maa, ta naba ndavanu ge pukura-aha á ba áte elva ñanna zlafe ádalíye. ¹¹ A ba ñane á elvan ge itare: «Ma ware una zhele, máki a belaa mukse-aara, a de gaa umele, a magaa ba gwardzire, guge haypa an mukse-aara na a belanaa ñane. ¹² Ba duksa palle ge mukse keni. Máki a segashe am mba á zhele-aara, a de gaa umele, a magaa ba gwardzire.»

Yaisu a gaterar barka ge egdzara
(Mat. 19:13-15; Luka 18:15-17)

¹³ Emnde kwakya ta sanaa egdzara ge Yaisu geni á puwaterar erwa a barka-aara, amá pukura-aha ta naba valaterarhe ge emnde a sá egdzara ñanna. ¹⁴ Amá náterna Yaisu wá, a naba jehe ge ervaunđe, a ba ñane á elvan ge pukura-aha: «Piyawaterteka, yawáterya, a sarsawa egdzara ásezerwa, adaba *kwará á Dadaamiya náza á emnde na má garevge ba seke itare. ¹⁵ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware edda-aara keni, máki lyevaaka dem kwára á Dadaamiya ba seke náza á egdzere wá, ñane á taa demka dekideki.» ¹⁶ Am iga á una ñanna, a naba lyevaa egdzara á dem erwa-aara, a puwaterar erwa, a gaterar barka.

Sleberba a se ndava sera á shifa áza Yaisu
(Mat. 19:16-20; Luka 18:18-30)

¹⁷ Dedde Yaisu áte barama, anƙwa á zláál maa, a duhe ge zhele umele ádezeñara á ba an zhagade, a de kezlaa ugje am sera-aara, a ba ñane á elvan ge ñane: «Malum, diyandiya ganakini ka ura mággwe. Naba ndindaha, yá maga tara uwe antara uwe, lauktu yá shá shifa na á zleka na?» ¹⁸ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane: «Labára ká dahiya an ura mággwe? Baaka ura mággwe, máki Dadaamiya ka palle. ¹⁹ Ábi diyakdiya shairiya-aha á Dadaamiya na a ba ñane: Jeka shifa, manƙa gwardzire, ileka, manƙa seydiré á fida áte ura, zlermeká duksa á ura, dematervedeme

tara eddeŋa an emmeŋa. Ábi diyakdiya una-aha ŋanna baɗemme.» ²⁰ A ŋwete, a ba ŋane: «Una ŋanna kwaye á sawa am egdzarire-aaruwa keni ŋanaaŋa.» ²¹ A belanu ice á Yaisu, wayetewaye jipu am ervaunɗe-aara, a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Máki estuwa wá, a yakar ba duksa palle. De valuvalé názu am rezege á ŋa baɗemme, tegatertega shunngu-aara ge talage-aha, ekka watse ká shánsha laɗa-aara am samaya. Daaci sawa ɗabifaba.» ²² Ba a cenaa una ŋanna wá, puwaapuwa vuwa-aara, ba epts a iga-aara, a zláál an dzámá ire campaukkwe, aɗaba nalmane-aara kwakya jipu.

²³ Daaci Yaisu a zharaa pukura-aha-aara, a ba ŋane á elvan ge itare: «Kay! Zlazlaɗa jipu geni tá demda emnde a berba am *kwara á Dadaamiya.» ²⁴ Palle á názu tá ndahaná pukura-aha baaka, elva ŋanna jauje ge ndzeɗa-aatare. Amá ŋane a fateraarhe zlaɓe ádaliye, a ba ŋane: «Una yá ndaakur ba jirire, zlazlaɗa jipu ganakini tá demda emnde á dem kwara á Dadaamiya. ²⁵ Náwa zlazlaɗa ganakini á dedde názlegwame am biye á lipere, amá zlazlaɗa ba náza á sleberba zlaɓe ádaliye ge dem kwara á Dadaamiya.» ²⁶ Ba ta cenaa una ŋanna pukura-aha wá, tá geja ba ire. A ba itare: «Máki ba estuwa wá, baaka ura á ŋezlesenɗle ɗekideki.» ²⁷ A zharateraahe ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge itare: «Áza emnde wá, una taa gevka, amá Dadaamiya wá, baaka názu dzegwanka ŋane.»

²⁸ Piyer a eksetaa elva, a ba ŋane á elvan ge ŋane: «Kwaye ŋere, yanjeránya duksa baɗemme, ŋá ɗaba ba ka.» ²⁹ A ŋwete ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge itare baɗemme: «Yá ndaakur ba jirire, ma ware una a yaa há-aara, bi egdzar mama-aha-ŋara zala an ŋwasha, bi emmeŋara, bi eddeŋara, bi egdzara-aara, bi fe-aara, máki a yanaa aɗaba zhera-aaruwa antara aɗaba labare á higa wá, ³⁰ ba jirire á de shansha zlaɓe ádaliye una-aha ŋanna baɗemme ma huɗe deremke keni; ma bere, ma egdzar mama-aha-ŋara zala an ŋwasha, ma emmeŋara, ma egdzara-aara, ma fe-aha. Baɗemme á de shansha zlaɓe ádaliye á ba am duniya na. Amá wá, zlaɗa keni á shushe. Á katafke á de shá shifa na á zleka na. ³¹ Amá emnde kwakya ta zunŋwa ba itare kina, tá de gev emnde a kataliya. Emnde kwakya tá am kataliya kina, watse tá gev emnde a katafka ba itare.»

Yaisu aŋkwa á sanse ge keyire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mat. 20:17-19; Luka 18:31-34)

³² Tara Yaisu antara pukura-aha-aara tá áte barama á ɗala á dem Urusaliima. Yaisu wá, ŋane á katafke, pukura-aha-aara tá aŋkwa ɗabaná á kataliya, ta yiyye cekwaanɗuɗi antara ŋane. Pukura-aha-aara tá á ba an lyawa am vuwa. Dikele á emnde na tá ɗabaterɗaba na keni, tá á ba an lyawa ŋanna. Yaisu a ɗante pukura-aha-aara zlaɓe ádaliye ádezeŋara, a ndaateraahe zlaɓe ádaliye názena watse á de shá ŋane, ³³ a ba ŋane á elvan ge itare: «Duwa á miya á dem Urusaliima kina na wá, iya *Ura á emnde baɗemme tá de eksivaksa, tá de vite ge male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraita. Tá de ndahaná itare geni a jareja shifa-aaruwa. Daaci tá de fime am erva ge emnde na baaka nadina-aatare, ³⁴ tá de zlazlisá itare, tá de kyafiyar itare nyaihe, tá de ziyá itare an ja, tá de janá itare shifa-aaruwa. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.»

*Ndáva á tara Yakuba antara Yuhanna
(Mat. 20:20-28)*

³⁵ Am iga á una ñanna maa, ta duhe ge egdzara á Jaibaidaiyus, tara Yakuba an Yuhanna, ádeza Yaisu. A ba itare tá elvan ge ñane: «Malum, náwa ña se ñala ázeña, máki ñá shansha barama-aara.» ³⁶ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá kátá uwe kure ázerwa?» ³⁷ A ba itare: «Máki á ñashañerñasha ervaunđe á ña wá, má watse de ñjakiinja am yaikkire á ña wá, ñá kátá palle á ñere á de ñjá am nađafa á ña, palle á ñere keni á de ñjá am názlađa á ña.» ³⁸ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «Ábi diyakurka wedere á kure na ma andze kwá ndava ñane na. Kina wá, watse kwá dzegwándzegwa emtu sha zlađa áte náza-aaruwa na watse yá essha na? Zlađe ádaliye, watse kwá dzegwándzegwa emtu sepá názena watse yá sepaná ya am vuwa-aaruwa na?» ³⁹ Ta naba ñwanante: «Íjá dzegwándzegwa,» a ba itare. A ñwaterante ge Yaisu: «Shagera,» a ba ñane á elvan ge itare: «Witse kwá de shá zlađa á ba áte náza-aaruwa, watse kwá de sepá názena yá de sepaná ya am vuwa á kure. ⁴⁰ Amá elva a de ñjá am nađafa-aaruwa antara názlađa-aaruwa wá, am erva-aaruweka una ñanna. Sledé-aha ñanna náza emnde na ni Dadaamiya a tsatsaterán ge itare.»

⁴¹ De cenarácena una ñanna pukura-aha umele kelaawa na maa, ta naba ica ervaunđe áte tara Yakuba antara Yuhanna. ⁴² Cenácena Yaisu, a đaaterte bađemme-aatare ádezenjara, a ba ñane á elvan ge itare: «Náwa diyakurdiya ganakini emnde na ta slekse-aha á larde ba itare am duniya na wá, tá anjwa á kwárá larde-aha-aatare an márá hákuma áte emnde. Male-aha á ekse keni, tá anjwa á márá hákuma-aatare am ekse. ⁴³ Amá jeba á una ñanna wá, a gevka am dagave á kure. Ma ware una á kátá gev male keni, arge una ñanna wá, a gevge ba seke walaadí á kure. ⁴⁴ Ma ware una á kátá gev slekatafke á kure keni, a gevge ba seke nave á kure. Malira ba una ñanna am ice á Dadaamiya. ⁴⁵ Ađaba ba iya *Ura á emnde bađemme keni, sanká geni tá se magina emnde slera, amá iya una ya se magateraa slera ge emnde, ya se yá shifa-aaruwa, geni yá lyelye emnde ba kwakya.»

*Yaisu a vante ice ge Bartimawus
(Mat. 20:29-34; Luka 18:35-43)*

⁴⁶ Mazla-aara maa, daraada am Yairikau. Am sarte na tá anjwa á zláłá am ekse ñanna tara Yaisu antara pukura-aha-aara maa, kwakya emnde na ta đabaterđaba. Anjwa ura wulfe zhara-aara Bartimawus egdza á Timawus, a njehe áte baráma na tá anjwa đabaná itare na, ge ñala áza emnde. ⁴⁷ Am sarte na cenácena ganakini ba Yaisu ura Nasarátu una á degashe na, a fantau ge đaha Yaisu á ba an ká kwara, a ba ñane: «Yaisu *Egdza á Dawuda, tasla á ña zivarze.» ⁴⁸ Kwakya emnde na ta valarhe, ta banaa a đufe, amá ñane a far ká kwara, a ba ñane: «Egdza á Dawuda, tasla á ña zivarze.» ⁴⁹ Daaci a tsaahé ge Yaisu, a ba ñane: «Daudaha, á sawa.» Ta de đante wulfe na, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ehhiga kwa mazla-aara, kwaye á đakđaha, sawa ásezenjara.» ⁵⁰ A naba tsetehe á ba áte watsewatsire, a puwanve kacekaca-aara, a duhe á ba an zhagade. ⁵¹ Daada áza Yaisu, a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ká kátá yá magaká estara kina?» A ñwanante ge wulfe, a ba ñane: «Yá kátá ba ice, malum-aaruwa.»

52 A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Naba zláál á da, mbakaambe fetarfire á ña.» Ba seke ndaha á miya na, shansha ice-aara, a ñabete Yaisu.

11

Yaisu á dem huđe á Urusaliima

(Mat. 21:1-11; Luka 19:28-40; Yuh. 12:12-19)

¹ Herzharanteherzhe Urusaliima am dalbe á ekse-aha buwa tara Baytifaji antara Baytaniya, tá áte vuwa á Wa Anyaranyara maa, Yaisu a belaa pukura-aha-aara buwa á de katafke. ² A ba ñane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem ekse na kwaye á katafke á miya na wá, ba tara demda á kure wá, kwá de bera egdza á ezzenjwa an ñgudá, zlađe njateka ura áte iga-aara, naba pelawaapele, sawiyansa. ³ Máki ura a bakuraa, kwá maga uwe kure, bawanamba ge edda-aara geni a ndavanaa Yaakadada, watse á eptsakurnaptsa zlađe ádalije.»

⁴ Mazla-aara ta naba zláál, ta de bera ezzenjwa áte ñgudá áte wakyyiia á ura herzhe an we á baráma, ta naba eppela. ⁵ Ta ndavateru ge emnde na tá áhuwa, a ba itare: «Labára kwá pelá ezzenjwa na?» ⁶ Ta ñwaterantehe, ta bateraa elva na a ndaateraa Yaisu na, daaci ta naba yaterhe ge emnde ñanna, ta sawa an ñane. ⁷ Ta sanaa ezzenjwa na ge Yaisu, ta ndakete kacekaca-aha-aatare áte iga á ezzenjwa ñanna, lauktu a njetaa Yaisu átekwa. ⁸ Emnde kwakya ta pelanse kacekaca-aha-aatare áte baráma, emnde umele ta ñatsaa hyema á debina am fe, itare kení ta se pelanse. ⁹ Daaci ma emnde na tá á katafke á Yaisu, ma emnde na tá am iga-aara kení, bađemme-aatare tá leva ba hula, a ba itare: «Dadaamiya wá, Slekse. A ganga barka ge edda una á sawa an zherá á Yaakadada na. ¹⁰ A famfe Dadaamiya barka am kwára á wulfe á eggyemiya *Dawuda na watse mí njá am huđe-aara na. Dadaamiya am samaya wá, Sleksa ba ñane palle.»

¹¹ Daaci a dem ge Yaisu á dem huđe á Urusaliima, a zláál ba suuwe á dem *mashidi yaikke. De zharanaazhara názu am mashidi maa, ba segashe-aara, ta naba eptsá á dem Baytaniya antara pukura-aha-aara, ađaba ańkwa á sawa vaviya.

Yaisu a nyainyainve mama á nabugda

(Mat. 21:18-19)

¹² Makuralla-aara maa, ta naba segashe am Baytaniya, tá ańkwa á eptsá zlađe ádalije. Ate baráma maa, ñanaańa waya Yaisu. ¹³ A naa mama á nabugda an hyema átekwa yiyiye cekwaanğudí an itare, a naba duhe geni ámbane ańkwa egdzere átekwa. Duwa-aara á dem ekte á nabugda ñanna, amá shanka ba názara kení átekwa, sey a jauwa ba hyema, ađaba sarte a yá á nabugdeka. ¹⁴ Daaci a ndaase elva-aara áte nabugda ñanna, a ba ñane: «Ekka wá, gađđiru tá nánka egdzere áte ka mazla-aara.» Cenarancena pukura-aha una ñanna bađemme.

*Slera á Yaisu am *mashidi yaikke*

(Mat. 21:12-17; Luka 19:45-48; Yuh. 2:13-22)

¹⁵ Am sarte na daraada am Urusaliima maa, Yaisu a de á ba am *mashidi yaikke. Daduwa á dem mashidi maa, a de beraa emnde a válá kazlańa antara emnde a shekwa-aara am huđe-aara, a naba ngyaterse ásegashe. A zadafne tabel-aha á emnde a peteke, antara kurshi-aha á emnde a válá takala masar. ¹⁶ A piyaterterte ge emnde a degashe an kazlańa am huđe á mashidi, ge dáná á dem tate umele. ¹⁷ Daaci a fantau ge kwaraterse

názu am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: «Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba Dadaamiya: Bere-aaruwa wá, tá d'ahaná an bere á mága maduwa á emnde bademme. Amá kure, kwa ganve hwalakwa á nabera-aha.»

¹⁸ Ba ta cenaa una ñanna male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitá wá, mazla-aara ta naba fantau ge mága pute-aatare ge keda shifa á Yaisu. Damda iyawa am itare, adaba bademme á emnde hayaranhaya jipu elva na a kwaratersaa ñane.

¹⁹ Eblyablya vaci maa, ba degashe Yaisu am huƒe á berni antara pukura-aha-aara bademme.

*Tá shaná estara emnde duksa na tá yekaná áza Dadaamiya
(Mat. 21:20-22)*

²⁰ Makuralla-aara an enjlya-waabere maa, ta naba eptsehe zlaƒe ádaliye, tá sem berni. Am sarte na tá áte baráma á sawa maa, ta naa nabugda na welasewele antara uksuwe-aara bademme. ²¹ A naba yehete ge Piyer elva na a ndaasa Yaisu áte nabugda ñanna. Daaci a ba ñane á elvan ge ñane: «Malum, ezhárá emtsaafé, nabugda na ka nyainyaivaa ka áwaya na, emtsamtsa bademme.» ²² Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara bademme: «Yá ndaakur ba jirire, máki fakurtarfe an Dadaamiya wá, ²³ ma kwa banán ba ge wa na náwa ñane na: Tsetse áhuna, de eblyemembye am haye keni, á naba gevge. Máki magakurka shaige, fakurtaarfe á ba an jirire geni názena kwá ndavaná kure á de gevge wá, ba á gevge ñanna adaba kure. ²⁴ Adaba una ñanna yá ndaakur ba jirire, máki kwá yeká duksa wá, fawtarfe ba seke shakuránsha duksa ñanna zlauzle, sey ba kwá shansha. ²⁵ Daaci máki kwá ankwá á maga maduwa, amá diyakurdiya ganakini ankwá slehaypa an kure wá, naba yawanarye, Eddekure na am samaya na á de yakuraarye ge kure keni. ((²⁶ Amá má kure kwá yataraarka ge emnde wá, Eddekure na am samaya na, á yakuraarka ge kure keni.))»

*A vantaá ware hákuma ge Yaisu?
(Mat. 21:23-27; Luka 20:1-8)*

²⁷ Saremsa zlaƒe ádaliye á sem Urusaliima maa, ta naba dem *mashidi yaikke. Yaisu ankwá á adaba am mashidi ñanna, ta naba duhe ge male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitá ira male-aha á larde ádeza Yaisu, ²⁸ ta de ndavanu elva, a ba itare: «Ka shanaa áme hákuma á mága duksa-aha na? Emtu a vaktáa ware baráma-aara?» ²⁹ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «Iya keni, yá ndavakurundave duksa palle. Máki vakuriteva jawápa wá, iya keni yá ndaakurse tate na ni ya shaa hákuma átekwa.» ³⁰ Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «A belanaa ware Yuhanna ge se magaterá baptisma ge emnde? Dadaamiya emtu, emndimagwaha he? Vawiteva jawápa.» ³¹ Ta fantau ge ndahanaa am dagave-aatare emtsaafé: «Má mi banaa a belanaa Dadaamiya, watse á bamiya: Labára fakurtaareka an ñane? ³² Má mi banaa ta belanaa ba emndimagwaha keni, zlazladá zlaƒe.» Ta kuva emnde jipu adaba bademme á emnde fartarfe ganakini Yuhanna nabi á Dadaamiya. ³³ Adaba una ñanna, «Diyarnerka», a ba itare tá elvan ge Yaisu. A ba Yaisu á elvan ge itare: «Iya keni yá ndaakurka náza-aaruwa ma ya shaa hákuma á mága duksa-aaruwa áza ware keni.»

12

Naraje an emnde a mándzawe ta yateraa fe am erva (Mat. 21:33-46; Luka 20:9-19)

¹ Am iga a una njanna maa, Yaisu a vaterte elva an naraje na. A ba njane á elvan ge itare: «Ankwa ura umele a ica fe-aara, a dzebaa náfá á inabauhi am huđe-aara, a jantaave an dala, a magaa tate á beca egdza a náfá, ira bere á edda á ufa fe njanna, daaci a yateraa fe njanna bademme am erva ge emnde a slera, njane a daa shula. ² Samsa sarte á egdza a náfá maa, a naba belaa palle á emnde a slera-aara áseza emnde na a yateraa fe am erva na, geni á se lyanvaalya dzaanjara am egdzara á náfá na. ³ Amá itare, ta naba eksevaa sleslera njanna, ta zuhe an já, ta belanaahe an erva dey. ⁴ Edda á fe a naba belaa sleslera-aara umele. Njane keni ta se zlazlese, ta kyanmaarhe. ⁵ Edda á fe na a naba belaa sleslera-aara zlafe ádaliye. Njane wá, ta se jaa ba shifa-aara. Kwaye njane názena ta magaterte ge emnde a slera á edda á fe. Umele ta shanu ba zladá, umele ta jaa ba shifa-aara. ⁶ A jauwa ba ura palle áza edda á fe ge efbela-aara, egdza-aara ba ge njane wayaawáyá jipu na. Am iga-aara a belaa ba njane. A ba njane: “Egdza-aaruwa ba ge iya na wá, sey tá de fá zherwe áte njane.” ⁷ De samsa egdza-aara njanna maa, a ba emnde a kwara fe am dagave-aatare: Yawwaa, kwaye samsa edda una watse á zaná njane waráta á fe á miya na. Gwawamiyargwe, jaumiya shifa-aara, fe-aara njanna á de gev ba náza á miya. ⁸ Daaci ta eksevaa egdza-aara njanna, ta naba jaa shifa-aara, ta de eblyanve áte iga á dala.»

⁹ Daaci a ndavateru ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Kina wá, watse á magaterá uwe edda á fe ge emnde a kwara fe njanna? Ay degiya watse á se ceɓa emnde njanna bademme, á faterem fe-aara am erva ge emnde umele. ¹⁰ Ankwa naraje am wakita á Dadaamiya, a ba njane: Ba nákwá njanna ta eblyanvaa emnde a nyáɓa bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á njáná njane ndzedá á bere njanna bademme.

¹¹ Kwaye njane názena a maganaa Yaakadada, shagera ge miya, máki namiyanna duksa njanna.

Ábi ndaakursende naraje njanna.»

¹² Male-aha á Yahudiya-aha tá kátá eksa Yaisu á ba am sarte njanna, adaba diyardiya ganakini á bálá nákwá njanna á ba áte itare. Amá a waterna lyawa átuqe emnde, daaci ba tse-aatare, ta naba zlalá, ta yanhe.

Elva á hadáma ge male á larde á Rauma (Mat. 22:15-22; Luka 20:20-26)

¹³ Daaci ta de magaa sawari-aatare, ta belanve *Farisa-aha antara emnde á sleksu *Hirudus, ge de ndavanu elva tá tsagwadáná an njane. ¹⁴ Ta duhe ge emnde njanna, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Malum, diyajerdiya geni ekka wá, ka slejirire, baaka lambe á ɓa átuqe ice á emnde, baaka lambe á ɓa áte ɓgahire á urimagwe keni. Ka, ká kwaraterse ba unɓule á Dadaamiya ge emnde. Ndaaɓernda ba jirire, am *tawraitá á miya mu, ankwa emtu baráma á puwaná hadáma ge male á larde á Rauma, baaka he? Buweka dekidéfeki, ɓa eppuwa emtu, ɓa puweka he?»

¹⁵ Amá diyaadiya Yaisu názena a satersa na. Daaci a ba njane á elvan ge itare: «Labára kwá tsagwadítságwadá? Sawiyansa shunɓu yá nanaana.»

¹⁶ Ta naba de sanaa shunngu na. A ba Yaisu á elvan ge itare: «Nderáva á ware una áte shunngu na? Ira zhera na, zhera á ware?» Ta nwanante, a ba itare: «Náza á male á larde á Rauma.» ¹⁷ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Daaci má estuwa wá, puwawanpuwa ge male á larde názu zlaya-aara, ge Dadaamiya keni názu zlaya-aara.» Baɗemme-aatare tá maga ba najipu á jawapa-aara nanna.

Ndava áza Yaisu áte tse á emnde am faya
(Mat. 22:23-33; Luka 20:27-40)

¹⁸ Daaci ta duhe ge *Saduki-aha keni ádeza Yaisu. Ba itare emnde na tá bantsa itare, baaka tse á emnde am faya na. Ta se ndavanu elva, a ba itare: ¹⁹ «Malum, anƙwa a puwamitaa Muusa, a ba nane: má keɗaakeɗa egdza emmenjara ge ura, a yaa mukse baaka egdzere wá, a melesemele egdza emmenjara ge zhele-aara mukse nanna, a fanfa wulfe ge egdza emmenjara na keɗaakeɗa na. ²⁰ Iyau, ndza tá anƙwa dawalaa vuye ta egdzar mama, duwa á makaji-aatare, a gaa gyaale, amá a naba keɗehe, a yaa mukse na, baaka egdzere. ²¹ Daaci a naba melese ge sledába-aara mukse na, nane keni a naba keɗehe, a yaa mukse na baaka egdzere. A melese ge keyire-aatare keni, nane keni ba lahe nanna. ²² Itare vuye na ta gaa ba mukse nanna palle, amá baaka ura a yaa egdzere an nane, lauktu á keɗá. Am iga-aatare, a keɗa ge mukse na keni. ²³ Vaci tse á emnde am faya mu, watse á tuge ware mukse na palle? Aɗaba itare vuye na ndza mukse-aatare ba nane palle!»

²⁴ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Kure jakuraaveje áte baráma a jirire. A jakuraa uwe áte barama? Aɗaba diyakurka názu am wakita á Dadaamiya, diyakurka ndzeɗa á Dadaamiya keni ɗekiɗeki. ²⁵ Aɗaba máki tsarettse emnde am faya wá, baaka gá mukse, ma nwashwa keni baaka de gá zhele mazla-aara. Emnde baɗemme tá de njá ba seke malika-aha am samaya. ²⁶ Elva a tse á emnde am faya maa, ndaakurseka názena a puwetaa Muusa áte elva a dake emtu? Aɗaba a ba Dadaamiya á elvan ge Muusa áte eggye-aha á kure werre wá: Ba iya una ya Dadaamiya á Ibrahimia, ya Dadaamiya á Isiyaaku, ya Dadaamiya á Yakubu. ²⁷ Daaci máki estuwa wá, tá á ba an shifa-aatare emndu werre. Aɗaba Dadaamiya wá, nane Dadaamiya á emnde na tá an shifa, Dadaamiya á emnde na ni tá an emtseka. Daaci diyaweddiye ganakini jakuraaveje ba jirire.»

Yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya?
(Mat. 22:34-40; Luka 10:25-28)

²⁸ Anƙwa malum á *tawraitu umele, a cenanaa á ba an hyema-aara názena ta ndaana tara Yaisu antara *Saduki-aha maa, nane a nanna ganakini nwaterterjwa Yaisu shagera. Daaci nane keni a naba duhe an ndava-aara ádezenjara, a ba nane á elvan ge nane: «Yaikka ura-ara am shairiya-aha á Dadaamiya baɗemme?» ²⁹ A nwanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Eccena kwa, náwa yá ndakndaha: Cenevaacena elva na ba shagera *Iserayiila! Yaakadada Dadaamiya á miya wá, ba nane palle una Yaakadada. ³⁰ Ewwáya Yaakadada Dadaamiya á nana ervaunɗe á nana baɗemme, an shifa á nana baɗemme, an enƙale á nana baɗemme, ira an ndzeɗa á nana baɗemme. ³¹ Eccena zlaɓe á daliye náwa buwire-aara: Ewwáya sleriya á nana ba seke ire á nana. Baaka una á ju ge una-aha nanna.»

³² A ba malum á tawraita na á elvan ge Yaisu: «Una wá, ñwakterñwa shagera, malum. Elva á ña na ba kalkale-aara. Yaakadada wá, ba ñane palle una Dadaamiya, ñaaka umele. ³³ Shagera ba urimagwe á wáyá Dadaamiya-aara an ervaunñde-aara bañemme, an enñkale-aara bañemme, an ndzeña-aara bañemme, ira á wáyá sleriya-aara ba seke ire-aara. Yaikka ba una ñanna arge sadake á dabba-aha, antara sadake á duksa-aha umele na tá vante ge Dadaamiya.» ³⁴ Nanna Yaisu ganakini a ñwanante á ba an unñjule-aara, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ekka wá, a yakar ba kapáka palle ge dem *kwara á Dadaamiya.»

Am iga á una ñanna, ñaaka ura a kwamaa ndavanu elva mazla-aara.

**Almasiihu á tsaaka an wulfe á *Dawuda*
(Mat. 22:41-46; Luka 20:41-44)

³⁵ Daaci Yaisu anñkwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am *mashidi yaikke maa, a naba ndavateruhe, a ba ñane: «Ta bantsa malum-aha á *tawraita *Almasiihu wulfe á *Dawuda mu, a sawa estara? ³⁶ Adaba ndza a banba Dawuda an hákuma á Shefekwe Cufedñe, a ba ñane: A ba Yaakadada á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njinja am nañafa-aaruwa, dem sarte na má ganatervege kelaade-aha á ña tate á puwa sera á ña.

³⁷ Dawuda an ire-aara a ñahanaa an Yaakadada. Ay á sawa estara kena ni á gev wulfe-aara na?»

Bañemme á dikele á emnde ñanna, ta cenannaa á ba an higa.

*Yaisu anñkwa á gíyá emnde geni a farfa hyema áte ire-aatare áza malum-aha á *tawraita*
(Mat. 23:1-36; Luka 20:45-47)

³⁸ Daaci am sarte na anñkwa á vaterte sera á elva-aha, a ba ñane á elvan ge itare: «Faufa hyema am ire á kure áza malum-aha á *tawraita. Adaba itare ta emnde a waya marava am zane sadadñe, tá kátá emnde tá gater use an ga ire am dagave á zlamaha. ³⁹ Am mashidi keni maa, tá kátá ba sleñe na átire ge náza á emnde bañemme na. Ma am muñri keni, itare sey tá de kátá ba sleñe na ni an dárádza jipu na. ⁴⁰ Emnde a za ñwasha wegyege áte há keni ba itare. Daaci tá slañanve maduwa-aatare ákatafke á emnde wá, geni ta emnde a jirire ágire. Itare zlañfa-aatare á de jauje ge náza á emnde bañemme vaci shairiya.»

Sadake á nasherire na a fanaa wegyege a mukse
(Luka 21:1-4)

⁴¹ Daaci a ñjehe ge Yaisu herzhe an nakwati na tá puwa sadake á nasherire á dem huñe-aara na, á zhára emnde tá anñkwa puwa sadake á dem nakwati na. Á zhára dikele á emnde a berba, tá puwa sadake-aatare wá, sadake-aatare kwakya jipu. ⁴² Am iga-aatare maa, a tsetehe ge wegyege a mukse umele ñane taláge, a de puwum kwaba-aara buwa. ⁴³ Daaci Yaisu a ñante pukura-aha-aara, a ba ñane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Wegyege a mukse na kwaya ñane talage ba jipu na wá, ñane a puwum náza-aara, jauje ge náza á emnde bañemme. ⁴⁴ Adaba itare wá, kwakya nalmane-aatare ta saa ba cekwa-aara ge sadake á nasherire. Amá mukse na wá, ñane talage. Baaka tsa umele, amá a naba saa názu am rezege-aara bañemme.»

13

*Yaisu á ndáhá elva a mbedá *mashidi yaikke*

(Mat. 24:1-2; Luka 21:5-6)

¹ Saresse am *mashidi yaikke maa, a ba pukura-aara umele á elvan ge ñane: «Malum ezzhara emtsaafé jeba á nderáva á mashidi na, yaikkire-aara antara zariyire á nákwá-aha-aara na baðemme.» ² A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ká nanna una ñanna baðemme na wá, watse á mbedá baðemme, ba nákwá palle keni watse á jauka áte ukfejara nákwá.»

Zlaða-aha na watse á magava lauktu á zla duniya

(Mat. 24:3-14; Luka 21:7-19)

³ De njaanja Yaisu áte ire á Wa Anyaranyara am ndaññire á *mashidi yaikke. Pukura-aha-aara tara Piyer an Yakuba, Yuhanna ira Andere, itare wá, tá ańkwa ázeñara. Ta ndavanuhe ge pukura-aha-aara ñanna, a ba itare tá elvan ge ñane: ⁴ «Ndañerndaha watse á magava am sarte-ara una ñanna? Watse ñá dise áte uwe ganakini herzhe á magava duksa-aha ñanna?»

⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure wá, faufa ba hyema, a se kedarakuraaka emnde umele. ⁶ Adaba watse kwakya emnde na tá de sawa an zhera-aaruwa, ma ware keni á se ba: Ya ñane ba iya. Daaci tá se keða emnde kwakya. ⁷ Watse kwá cenáncena labare á wáva-aha am larde-aha na ba herherzhe an kure, antara am larde-aha na yiyiye an kure, amá gazlauka ðekideki. Sey á magaavemage una-aha ñanna, amá zlafe zle á duniya ka emtsaafé. ⁸ Watse larde umele á de darge larde umele an wáva. Emnde á slekse umele, tá de darge kwara á slekse umele an wáva. Á de gejava haha am tate-aha gergere, á de demda waya am larde-aha gergere. Una-aha ñanna wá, zlafe ba fakta á zlaða emtsaafé, ba seke náza á mukse na fanantaufe zlaða á ya.

⁹ «Amá kure wá, faufa hyema ba shagera áte ire á kure. Adaba watse tá dákurá á de katafke á shairiya, tá de slerpákurá an ja am mashidi-aha-aatare. Watse tá de tsákurá á katafke á male-aha á duniya, tá de tsákurá á katafke á slekse-aha adaba zhera-aaruwa. Estuwa, kure keni kwá de ndaasendahe seydire áte iya á katafke-aatare. ¹⁰ Amá wá, sey máki cenarácena emnde labare á higa am jeba-aha á emnde na tá am duniya baðemme, lauktu á zla duniya. ¹¹ Am sarte na ni watse tá dákurá á de katafke á shairiya na wá, dzamauka ire á názena kwá de ndaaná kure, de ndaundaha ba názena ni á de semsa á sem ire á kure am tate ñanna. Adaba una ñanna elva á kure ka, á de vakurta ba Shedfekwe Cufedéde. ¹² Am sarte ñanna maa, emnde umele tá de vaterta ba itare an ervaatare egdzar mama-aha-aatare ge emnde, geni a de cebarateraaceba. Dada-aha keni tá de vaterta ba itare egdzara-aatare ge emnde, geni a de cebarateraaceba. Egdzara umele keni tá de daterar ge dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare, tá de ceba ba shifa-aatare. ¹³ Emnde baðemme tá de dá ba kelaadire ádete kure adaba zhera-aaruwa. Amá edda una tsaate shagera dem halavuwa-aara wá, á lyelye shifa-aara.»

Zlaða na baaka kalle-aara na

(Mat. 24:15-28; Luka 21:20-24)

¹⁴ «Watse kwá nanna duksa na ni tá ðaháná an shagerkire emtańka ðekideki na am tate na zlaya-aara ka. (Ma a ndaasa ware elva-aaruwa na

keni, a cenevaacena elva ɲanna ba shagera). Vacite na ni má nakuranna duksa ɲanna wá, watse kyaakya ge emnde na tá am Yahudiya, tá zlerda zhagade á dem huđe á wa. ¹⁵ Edda una áte ire á bere keni, a tsuɲka á dem huđe á bere ge hálá kazlaɲa-aara. ¹⁶ Edda una am fe keni, a eptseka á sá ge se hálá naɲgyuwe-aara. ¹⁷ Watse á tsaame kwa zlaɲa á ɲwasha na watse tá á huđe am sarte ɲanna, antara ɲwasha na tá an egdzara áte erva na! ¹⁸ Ɗalaunǵála Dadaamiya ganakini a gevka lámare ɲanna am sarte á ekhye. ¹⁹ Adaba watse kwakya jipu zlaɲa am sarte ɲanna. Ta nderaa estuwa duniya daga am fakta sem vatena, jerka jeba á zlaɲa ɲanna dekiɲeki. Á de jerka keni zlaɲa na ni ta kalle an una ɲanna. ²⁰ Ma andze gulanaaka Dadaamiya hare-aha á zlaɲa ɲanna wá, ma andze á jauka ura an shifa ba palle keni. Amá a naba gulanaahe ge Dadaamiya adaba emnde na a dzeratersaa ɲane tá átuɲe ɲane na.

²¹ «Daaci am sarte ɲanna, ma a bakurnaa ware: Náwa aɲkwa *Almasiihu áhuna, bi kwaye aɲkwa áhuwa, lyiyauka elva ɲanna dekiɲeki. ²² Adaba watse tá jesaareje almasiihu-aha fida, antara nabi-aha fida am sarte ɲanna. Watse tá maga nalaama-aha antara najipu-aha gergere, geni ambane tá kedateraakeda emnde na ni a dzeratersaa Dadaamiya na áte eɲkale. ²³ Kure wá, faufa hyema ba shagera, adaba fanakuremfa am vuwa zlauzle.»

*Sawa á *Ura á emnde baɲemme*
(Mat. 24:29-31; Luka 21:25-28)

²⁴ «Am iga a hare-aha á zlaɲa ɲanna maa, vaciya á de gevge daɲɲwe baɲemme, tere keni á de máreka parakkire-aara, ²⁵ terlyakwa-aha keni watse tá geɲa á sem áhá, baɲemme á ndzeɲa á názena áte samaya á de gejavtegeje ba ɲaɲɲare sleɲe. ²⁶ Daaci watse tá zhárá ba iya *Ura á emnde baɲemme yá aɲkwa á sawa áte kumba, yá sawa an hákuma yaikke antara demɲemire. ²⁷ Watse yá bela malika-aha-aaruwa á dem karáfke-aha á duniya ufade kerɲe, tá jatermaare ge emnde na ya dzeratersaa ya na á sawa am tate-aha baɲemme.»

Gáráva an nabugda, má yaaya hyema aɲwaslire
(Mat. 24:32-35; Luka 21:29-33)

²⁸ «Diyaweddiye á ba áte mama á nabugda. Máki kwa nanna gedaageda hyema átekwa, yaaya umele aɲwaslire wá, diyakurdiya ganakini herzhavteherzhe madare. ²⁹ Una keni ba duksa palle. Máki aɲkwa á magava duksa-aha ɲanna wá, diyaweddiye ganakini iya keni yá á ba áte we á sera mazla-aara ge sawa. ³⁰ Yá ndaakur ba jirire: emnde a zamane na tá de zlauka ba estuwa, sey máki naranna duksa-aha ɲanna. ³¹ Tara samaya an haha wá, tá nabe keɲa, tá zlauzle. Amá elva-aaruwa wá, á keɲeka dekiɲeki, sey má gevge.»

Sarte á zle á duniya wá, diyaa ba Dadaamiya palle
(Mat. 24:36-44)

³² «Amá elva á hárá á bere, antara sarte ɲanna wá, baaka slediya-aara dekiɲeki. Ma malika-aha am samaya, ba *Egdza á Dadaamiya keni diyaaka, sey diyaa ba Dadaamiya palle ɲane Dada. ³³ Daaci faufa hyema, pauka hare, adaba diyakurka sarte ɲanna. ³⁴ Una ɲanna watse á magava ba seke náza á edda á há, má á daa shula. Lauktu á zlála, á faterem huđe á há-aara am erva ge emnde a slera-aara, ma ware keni á far

slera na á de maganá ñane, á vante sawari ge slewufa á wakyyi, geni a peka hare ðekidfekei. ³⁵ Daaci ba duksa palle ge kure keni. Pauka hare, tsakwautsakwa hyema, adaba diyakurka sarte na ni á de sá edda á há átekwa na. Bi watse á sá an manjaripu, bi an huðe á vayi, bi an ireñya, bi an enñya. ³⁶ Máki saasa am beressire wá, a se berakurka kwá am hare. ³⁷ Elva ñanna ya bakurnaa iya na wá, ge emnde baðemme. Daaci baðemmire á kure, pauka hare, tsakwautsakwa hyema!»

14

Male-aha tá am sawari á eksá Yaisu

(Mat. 26:1-5; Luka 22:1-2; Yuh. 11:45-53)

¹ A juwaa ba hare buwa tá maga muñri á *Paska antara muñri á depain na baaka shahi á makala am huðe-aara na. Am sarte ñanna maa, male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawrait, tá anñkwa tatayaná á ba an ndzeða dabari ganakini tá eksevaksa Yaisu á ba an nasherire, tá keðanaakeda shifa-aara. ² A ba itare am dagave-aatare: «Magaumika una vaci muñri, geni a tsaranteka emnde elva.»

Mukse na a puwar waye ge Yaisu

(Mat. 26:6-13; Yuh. 12:1-8)

³ Am sarte na Yaisu am Baytaniya maa, a dem mbá á Simaun umele ndza á waná derve. Tá arge ðafa maa, a duhe ge mukse umele an kuderá á waye umele tá ðahaná an nardisa, á se emtake, kwakya gane-aara keni. Daaci mukse na a naba kezlanvuhe ge we á kuderá á waye ñanna, a puwanem waye na am ire ge Yaisu. ⁴ Emnde na tá anñkwa áhuwa ñanna wá, emnde umele-aatare a naba jaterhe ge ervaunje, a ba itare am dagave-aatare: «Azara nampire-aara kina ta badzanve waye na? ⁵ Ábi ma andze tá naba veluwe ma gursa deremke keni, daaci ma tá naba tegatertega ge talaga-aha.» Daaci ta fantau ge far haypa ge mukse na.

⁶ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Weshawananteka ire ge mukse na. Labára kwá hyainá lyuwa? Názena a maginaa ñane na shagera jipu. ⁷ Adaba talaga-aha wá, ma vaatara keni watse tá á ba átevege kure. Ba kelaa má kwá kátá magaterá shagerire, watse ba kwá emmaga. Amá iya wá, watse ya baaka átevege kure. ⁸ Mukse na wá, ñane maginaamaga názena ni a dzegwanaa ñane. A puwiyar waye na wá, tsatsiyaatsatse zlazle ge ðeliya am evege. ⁹ Yá ndaakur ba jirire, am huðe á duniya baðemme, baðemme á tate na ni tá de bálá labare á higa átekwa na wá, tá de ndaha názena ni a maganaa mukse na keni, tá de viyanaaka.»

Yahuda anñkwa á vela Yaisu

(Mat. 26:14-16; Luka 22:3-6)

¹⁰ Am iga a una ñanna maa, a naba tsetehe ge Yahuda Iskariyaut, ñane keni ba palle á pukura-aha kelaawa ju buwa. A duhe ge ñane ádeza male-aha á *liman-aha, a de bateraa á kátá velateru Yaisu. ¹¹ Higa ge male-aha na, a ba itare tá elvan ge ñane: «Watse ñá vakte nalmane.» Daga á ba am sarte ñanna, Yahuda a fantau ge tataya faterem Yaisu am erva-aatare.

*Yaisu arge masane á *Paska antara pukura-aha-aara*

(Mat. 26:17-25; Luka 22:7-14, 21-23; Yuh. 13:21-30)

¹² Am váha zunñwire na ni tá zá muñri na baaka shahi á makala am huðe-aara na wá, tá cebán ba vacite ñanna egdza kyawe á *Paska. Ta

ndavanu ge pukura-aha-aara, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ká kátá ñá de tsatsakaná áme dafa á Paska?» ¹³ Daaci Yaisu a eksetaa emnde buwa am pukura-aha-aara, a belateraa á de katafke. A ba ñane á elvan ge itare: «Dawmbare á dem huđe á ekse, kwá de já ire antara zhele á sepa yawe am hwama wá, dabaudaba á dem mba na á duwa ñane. ¹⁴ De bawanánba ge edda á há wá, a ba Malum: Áma bere na ñá de zá dafa á Paska am huđe-aara antara pukura-aha-aaruwa?» ¹⁵ Daaci ñane á de marakurá bere yaikke átire ge bere an tsatsa kazlanja am huđe-aara bađemme, kwá de tsatsamiya dafa á muñri am huđe-aara.» ¹⁶ Daaci ba zlalá ge pukura-aha na á dem huđe á ekse, tá de bera duksa ba seke una a baternaa Yaisu na. Ta tsatsaa dafa á muñri am bere ñanna.

¹⁷ Am iga a manjaripu maa, daada Yaisu antara pukura-aha-aara. ¹⁸ Am sarte na tá ankwá á zá masane, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire, watse á veliya ba palle á kure, kwa emnde na náwa má zá dafa átirpalle na.» ¹⁹ Daaci bađemme á pukura-aha jáviya ba tá kyuwa. Ta fantau ge ndavanu an palpale, ma ware keni á baná ba: «Iya ka ndza Yaakadada?»

²⁰ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Watse á veliya ba palle á kure, kwa pukura-aha kelaawa ju buwa na náwa má zá dafa am tása palle na. ²¹ Iya *Ura á emnde bađemme wá, baaka pekyaa-aara, sey ba yá emtsa. Áte una ta puwete am wakita á Dadaamiya áte ya wá, ba estuwa. Amá watse zladá jipu ge edda una ni á de veliyá ñane, ambane ma yareka.»

Masane Cufedfe

(Mat. 26:26-30; Luka 22:14-20; 1 Kaur. 11:23-25)

²² Am sarte na tá ankwá zá masane maa, Yaisu a eksetaa dafa, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve dafa na, daaci a vaterte ge pukura-aha-aara. A ba ñane á elvan ge itare: «Nawmbare, lyauvalya. Una na wá, vuwa-aaruwa.» ²³ Am iga a una ñanna maa, a eksante feka, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a vaterte, itare bađemme sharushe. Am sarte na tá ankwá esshá, a ba ñane á elvan ge itare: ²⁴ «Una ñanna uzhe-aaruwa a puvaá adaba emnde kwakya, Dadaamiya á ngudaterá an una ñanna namána ge emnde. ²⁵ Yá ndaakur ba jirire, am sali kataliya na wá, yá dalika á shá yawe á egdza a náfa mazla-aara, sey watse yá de shá ba una áñwaslire am zlanna á Dadaamiya.» ²⁶ Am iga á una ñanna maa, ta eksante láhe á gálá Dadaamiya, ba tse-aatare, ta zlalá ádetete ire á Wa Anyaranyará.

A ba Yaisu watse á yiyaaya Piyer

(Mat. 26:31-35; Luka 22:31-34; Yuh. 13:36-38)

²⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Bađemme á kure na watse kwá yiyaaya. Adaba ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: “Watse yá ejja suni, bađemme á kyawe-aha tá de zadefzade.” ²⁸ Amá má watse tsanetse am faya wá, watse yá daada ba iya zurñwe arge kure á dem Galili.» ²⁹ A ba Piyer á elvan ge ñane: «Ma yarakaaya emnde umele keni, iya wá, yá taa yakaaka defidfeki.» ³⁰ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yá ndak ba jirire, an vayiya ba vatena na, lauktu á kyuwetekiya tsákálá ge buwire wá, watse ká banba ka ser keye geni diyakikire.» ³¹ Amá a farhe zlađe adaliye Piyer, a ba ñane:

«Yá ndaaka una ðekidfekei. Ma á eksa shifa keni, emtsa á miya ba buwa.» Pukura-aha umele keni baðemme ta ndaha ba una.

Yaisu am Gaicaimane

(*Mat. 26:36-46; Luka 22:39-46*)

³² Am iga á una ñanna maa, daraada am tate umele tá ðahaná an Gaicaimane. A ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Njawinja áhuna, kwaye iya yá de maga maduwa áhuwa.» ³³ A eksetaa tara Piyer an Yakuba ira Yuhanna, á zlála antara itare á dem tate ñanna. Daaci a fantau ge tápá emtañkire, antara zlaða na ni an tsaka ire na am ervaunðe-aara. ³⁴ Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Baaka zlaða na ni yá tapanka am ervaunðe-aaruwa na, yá tápá zlaða á emtsa. Naba njawinja áhuna, pauka hare ðekidfekei, sherauseshere ice ba shagera.» ³⁵ A zlalehe yiyiye cekwaanðuðí an itare, a de kezlaa ugje am haha, a magaa maduwa, a ñala Dadaamiya geni máki á gevge wá, a sawka zlaða ñanna ásete ñane. ³⁶ A ba ñane: «Eddaye-aaruwa, baaka názu á gevka ázeña. Tasle á ña, jinaaja zlaða na ásete iya na. Amá wá, a gevge ba namaari á ña arge náza-aaruwa.»

³⁷ Daaci ba tse-aara wá, a seza pukura-aha keye na, amá a se berater tá am hare. A ba ñane á elvan ge Piyer: «Simaun, ka ñara ka pa hare? Dzegwakanka njá an ice ba saa palle keni degey? ³⁸ Pauka hare! Magaumaga maduwa geni a badakuruka shaitaine. Adaba ire á urimagwe wá, wayaawáya jipu mága fesaarfire, amá baaka payða á vuwa.»

³⁹ A zlalehe zlaðe ádaliye, a de magaa ba maduwa-aara ñanna. ⁴⁰ Eptsaa zlaðe ádaliye áseza pukura-aha-aara, a se berater tá á ba am hare. Dzegwaránka basha háre ðekidfekei. Daaci ta ba haslakke ba estuwa, baaka názu tá ñwananta itare.

⁴¹ Am sarte na a eptsaa ge keyire, a ba ñane á elvan ge itare: «Kure kwá pá ba hare á kure, kwá anjwa á puwansepuwe shifa á kure ka? Ay degiya hyaahya pa hare ñanna, iya *Ura á emnde baðemme, hyephye sarte-aaruwa. Kwaye tá de fime am erva ge emnde a haypa. ⁴² Tsawetse, kwaye samsa edda una ni a veliyaa ñane na, mí de yainuye!»

Ta eksevaa estuwa Yaisu

(*Mat. 26:47-56; Luka 22:47-53; Yuh. 18:3-12*)

⁴³ Ba elva ñanna keni zlaðe zlaanaaka Yaisu wá, kertenj tá zhára ba sesse Yahuda palle á pukura-aha kelaawa ju buwa. Emnde kwakya tá sá ðaba Yahuda ñanna, tá an katsákar-aha, antara zade-aha ceppe am erva. Ta belateraa male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraitaa, ira male-aha á Yahudiya-aha. ⁴⁴ Yahuda na a veluwa ñane Yaisu na maa, kwaratersekwere zlaulze nalaama á ngyekwaterá Yaisu ge dikele á emnde ñanna. A ba ñane á elvan ge itare: «Ba máki kwa niina yá anjwa gan use ge ura ni, seke anjwa urire á ñere an edda-aara wá, edda una kwá tatayaná kure na ba ñane, naba eksauváksa, ñawanaanja ba shagera, má kwá danda na belawanaaka.» ⁴⁵ Ba samsa Yahuda ñanna wá, a naba duhe suuwe ádeza Yaisu wá, «Use Malum,» a ba ñane, á gan use an ervaunðe-aara palle ágire. ⁴⁶ Daaci yalla á ba emnde na, erva am mbiye ge Yaisu, ta naba eksevaaha.

⁴⁷ Ay, palle á emnde á Yaisu a naba tedese masalam-aara am bere, a waa sleslera á male á *liman-aha, a icanaa hyema palle.

⁴⁸ A ba Yaisu á elvan ge emnde na ta se eksa ñane: «Kwá se eksiyá an masalam-aha, antara zade-aha am erva na mu, ya neyle emtu? ⁴⁹ Ábi

kelaazare yá njá á ba am dagave á kure am mashidi, yá anƙwa kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde, labára eksakurika? Amá diyaweddiye geni una ɲanna a gev ba geni, a gevge názena á ndaaná wakita á Dadaamiya.»

⁵⁰ Daaci kyaakya zhagade ge pukura-aha baɗemme, ta naba yánhe.

⁵¹ Anƙwa dawale umele a ɗaba Yaisu maa, ɲane a duwá á ba an gwadafau-ara áte vuwa. Ta ekseksa ɲane keni, ⁵² amá a naba yateraa gwadafau am erva, ba zhagade-ara an ukhyiye dey.

*Yaisu á katafke á *kendekyiya yaikke*

(Mat. 26:57-68; Luka 22:54-55, 63-71; Yuh. 18:13-14, 19-24)

⁵³ Daaci ta naba daa Yaisu na á dem mba á male á male-aha á *liman-aha baɗemme. Kertenj jarammeje male-aha á liman-aha, antara male-aha á larde, ira malum-aha á *tawraita baɗemme am mba á liman ɲanna.

⁵⁴ Piyer wá, a daa ɗaba Yaisu ádehuwa, amá wá, gaterápteka ɗekideki. A de demhe á ba á dem riya á liman ɲanna. Áhuwa maa, a de demhe am dagave á emnde a ufa mashidi, tá anƙwa cena kára, a njehe.

⁵⁵ Male-aha á liman-aha antara emnde a *kendekyiya na baɗemme farantaufe ge tataya emnde ge mága seydire áte Yaisu, ma ba fida keni, lauktu ma tá bá ɲanaaɲa shairiya á emtsa. ⁵⁶ Kwakya tsa emnde na ta de ɗatsanve fida ge Yaisu, amá baaka názu ta eksanaa áte ɲane. ⁵⁷ Daaci ta tsetehe ge emnde umele, ta de magaa seydire á fida na áte Yaisu, a ba itare: ⁵⁸ «Zhel na degey ndza ɲa cenáncena am mbuwe-ara a ba ɲane: Yá naba mberánaambedá *mashidi yaikke na ta nderanaa emndimawaha na, yá mberaalindere á ba am hare keye, á duka erva á urimagwe á dem huɗe-ara, á bina.» ⁵⁹ Aley, ba itare keni jammeka elva-aatare am seydire-aatare.

⁶⁰ Daaci a tsete ge liman yaikke na á katafke á emnde baɗemme, a ba ɲane á elvan ge Yaisu: «Ká ndaaka elva ɗekideki ka? Tá ndáhá uwe ɲane áte ka emnde na?» ⁶¹ Amá ɲwaaka Yaisu, a ɗu ba we-ara. A ndavanuhe zlaɓe ádaliye ge liman na, a ba ɲane: «Ba ekka una ka *Almasiihu, Egdza á Saksage na emtu?» ⁶² A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane: «Ane, ya ɲane ba ya. Amá baɗemmire á kure na, watse kwá niina zlaɓe ádaliye iya *Ura á emnde baɗemme, yá njá am naɗafa á Saksage na Sleksa ba ɲane na. Zlaɓe ádaliye watse kwá niina yá sawa am kumba á samaya.» ⁶³ Ba a ndaase una Yaisu wá, liman yaikke na a naba ɗzadzanve zane áte vuwa-ara. A ba ɲane: «Una wá, ɲa baaka an wedere á seyde umele mazla-ara. ⁶⁴ Ábi kwa cenanaa á ba an hyema á kure, a ganve ire-ara kalle an Dadaamiya. Ázara a ba elva á kure?» A ba itare baɗemme-aatare, «Una wá, ɲanaaɲa shairiya, a njeka an shifa ɗekideki.»

⁶⁵ Daaci emnde umele ta fantau ge kyefanem nyaihe am ice ge Yaisu, ta faɗanse ice an kacekaca, ta vavante ɗefekwa, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Diyeddiye emnde na ta jakja na.» Ta eksante emnde a ufa mashidi, ta vavante babarva itare keni.

A ba Piyer ɲane diyaaka Yaisu ɗekideki

(Mat. 26:69-75; Luka 22:56-62; Yuh. 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Amá Piyer wá, zlaɓe ba nja-ara am áhá-ara, am huɗe á há ɲanna. Daaci a duhe ge palle á kwatena-aha á *liman ɲanna ádezetare, ⁶⁷ a naa Piyer á cená kára, a zharaa Piyer ba shagera, a ba ɲane: «Ábi ka keni ka ba ura á Yaisu ɲanna, ura Nasarátu na?» ⁶⁸ Amá eksarka Piyer ɗekideki,

a ba ñane á elvan ge ñane: «Ma ká ndaha elva á uwe keni, diyanka ya ðekideki. Elva á ña na á duka á dem ire-aaruwa.» Daaci a naba tsetehe am tate ñanna, a zlala ásete wakyiya. Tsaktsakwalikwaa, á ba tsákálá keni. ⁶⁹ Cekwaanġudí wá, kwatena na nanna Piyer zlafe ádaliye, a ba ñane á elvan ge emnde: «Degiya zhel na kwaya ñane na keni, ba palle-aatare.» ⁷⁰ Amá Piyer ba eksarka ñanna. Shekwaashekwa cekwaanġudí a ba emnde na tá áhuwa, tá elvan ge Piyer: «Baaka shaige-aara ðekideki, ka keni ka ba palle-aatare. Adaba ekka keni, ka ura Galili.» ⁷¹ Amá Piyer a fantau ge za waða-aha, a ba ñane: «Náwa Dadaamiya diyanka dawale ñanna ðekideki.» ⁷² Ba ñane keni zawze waða wá, tsaktsakwalikwaa, á ba tsákálá ge buwire. Daaci a naba yehete názena a ndaana Yaisu. Adaba a banamba Yaisu: «Lauktu á kyuwetekyuwa tsákálá ge buwire wá, ká de banba ka ser keye geni diyakikire.» Daaci a naba fantau ge kyuwa.

15

*Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Pilaatu* (Mat. 27:1-2, 11-14; Luka 23:1-5; Yuh. 18:28-38)

¹ Daaci makuralla-aara á ba an enjlya-waabere, ta naba jamme ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á larde, malum-aha á *tawraita ira male-aha umele na tá njá am *kendekyiya na baðemmu. Ta puwete zawa áte Yaisu, ta dáná ádeza sleksu *Pilaatu. ² A ndavanu ge slekse, a ba ñane: «Ba ka una ka slekse á Yahudiya-aha tá enndá na?» A ñwanante ge Yaisu: «Ba estuwa,» a ba ñane á elvan ge ñane. ³ Male-aha á liman-aha ta fantau ge ðatsanve fida kwakya ge Yaisu. ⁴ Daaci a ba sleksu Pilaatu á elvan ge ñane: «Ká cenánka elva na tá tsakaná itare áte ka na emtu? Labára ká ndaaka elva?» ⁵ Amá Yaisu ðuwa ba we-aara, ndahaaka elva mazla-aara, haa Pilaatu á maga najipu-aara.

*Sleksu *Pilaatu a magaa názena tá kataná emnde-aara* (Mat. 27:15-26; Luka 23:13-25; Yuh. 18:39-19:16)

⁶ Ba kelaa má samsa muñri á *Paska maa, mbarsemba emnde a ekse, slekse á belaterá ðanġay palle, edda una tá kataná itare. ⁷ Ay am sarte ñanna maa, ndza anġwa dawale umele, zhera-aara Barabas an nguða am ðanġay. Ta halateraa antara emnde umele, ta magaa fitenire, haa ta naba ja shifa am fitenire ñanna. ⁸ Daaci ta naba dálá emnde a ekse ádeza sleksu *Pilaatu, ta de ndavanu názena ni mbarsembe ba kelaa iva na. ⁹ A ba sleksu Pilaatu á elvan ge itare: «Wayakurwáyá emtu an slekse á Yahudiya-aha, yá belakurnaabelá?» ¹⁰ Diyaadiya tsa ganakini male-aha á *liman-aha ta danaa Yaisu adaba ba shelha, baaka elva umele. ¹¹ Amá male-aha á liman-aha ta naba fantau ge gaa ervaunġe á emnde. Adaba una ñanna ta bantsa itare: «Belanernaabelá ba Barabas.» ¹² A ndavateruhe zlafe ádaliye ge slekse, a ba ñane á elvan ge itare: «Ay yá maganá uwe ge edda una kwá ðahaná an slekse á Yahudiya-aha na?» ¹³ Ta ñwanante á ba an ká kwara á dem zhegela, a ba itare: «Zleñezleñela áte dzanġala!» ¹⁴ A ba slekse á elvan ge itare: «A gu uwe estuwa?» Amá itare ta far hula á ba an ndzedá, a ba itare: «Zleñezleñela!» ¹⁵ Am slekse á kátá higatertehiga emnde, a naba belateraa Barabas. Amá Yaisu wá, ta zu an já, lauktu tá de zleñelaná áte dzanġala.

Sawji-aha tá ankwá á epsawa Yaisu

(Mat. 27:27-31; Yuh. 19:2-3)

¹⁶ Daaci ta naba tefante ge sawji-aha á dem huđe á há á sleksu *Pilaatu, ta de jemmaa sawji-aha baďemme ásetarge ɲane. ¹⁷ Ta tsekwanme am dira hanje, ta nderse dake, ta faďanse ire an ɲane agire *ďanjkaula. ¹⁸ Mazla-aara ta fantau ge gyanu rume agire, a ba itare: «Aska á ɲa, slekse á Yahudiya-aha.» ¹⁹ Ta naba tafanu zade am ire, ta kyafanem nyaihe am ice, ta kezlaa uge á katafke-aara, tá fá daradza áte ɲane agire. ²⁰ Zlaruzle am epsawepsawa maa, ta tsakwanse am dira na, ta tsekwanme am nanjgyuwe-aara. Daaci ta danse á dem tate na tá de zlenjelaná átekwa na.

Náwa ta zlenjelanaa estuwa Yaisu áte dzanjala

(Mat. 27:32-44; Luka 23:26-43; Yuh. 19:17-27)

²¹ Tá ankwá danda maa, ta naba jaa ire antara ura Siraine umele, zhera-aara Simaun, eddetare ge tara Alaikzandere antara Rufus, ɲane átira sa á sawa am makwata. Daaci sawji-aha na ta naba hyarhe ge sepala dzanjala á Yaisu. ²² Ta danhe Yaisu na á dem tate na tá ďahaná an Gaulgauta na, amaana: Tate á feka á ire. ²³ Áhuwa ɲanna maa, ta kátá fanu mbazla ge Yaisu. Mbazla ɲanna keni ankwá duksa yayiyaihe am huđe-aara ge gulanna zlaďa, amá Yaisu shaaka. ²⁴ Mazla-aara ta naba zlenjelehe áte dzanjala. Itare ta tegaa kazlanja-aara am dagave-aatare. Ge tega kazlanja-aara na wá, ta maga njeri am dagave-aatare, ganakini a sesse edda una ni á zaná ɲane ma uwe keni.

²⁵ Am sarte na ta zlenjelanaa áte dzanjala ɲanna wá, ta zlenjelanaa am saa maselmane á enlya. ²⁶ Ta naba puwete dalila á já shifa-aara an ire ge ɲane, a ba itare: «[ɲane una slekse á Yahudiya-aha.» ²⁷ Tá ankwá neyle-aha buwa ta zlenjelateraa átirpalle antara Yaisu áte dzanjala-aha-aatare. Palle ta zlenjelanaa am naďafa-aara, palle keni am nazlaďa-aara. ((²⁸ A gevaa estuwa názena ni a ndaana wakita á Dadaamiya. Adaba a ba wakita á Dadaamiya: «[ɲane keni ta femhe am kezlakula á emnde a mága haypa.»))

²⁹ Emnde a degáshe am tate ɲanna tá geja ba ire, tá ámbera ezzlazle. A ba itare tá elvan ge ɲane: «Há! ba ka una! Ábi ka bantsa ka: Ká naba mbedanaambedá *mashidi yaikke na, á ba am hare keye ká nderendere umele, á ba ka? ³⁰ Labára ká taa ɲezlanaaka ba ka ire á ɲa? Tsekwanaatsekwa kwa ire á ɲa áte dzanjala na!» ³¹ Male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawrait keni, ta epsawse ba estuwa. A ba itare am dagave-aatare: «Iyau, á dzegwándzegwa ɲezla emnde umele; ire-aara wá, á taa ɲezlanaaka! ³² Ábi ɲane *Almasiihu, slekse á *Iserayiila keni ba ɲane. A tsekwanaatsekwa ire-aara áte dzanjala wá, baďemme mí fetarfe áte ɲane.» Antara ba emnde na ta zlenjelateraa antara Yaisu na keni, ta ezzlazle.

Náwa ndza a emtsaa estuwa Yaisu

(Mat. 27:45-56; Luka 23:44-49; Yuh. 19:28-30)

³³ Am vacitire wá, a naba tsekwa ge tabedammire ásetarge duniya baďemme, dem lásar emnde tá á ba am tabedammire ɲanna. ³⁴ Am saa keye wá, Yaisu a ketaa kwára á ba an ndzedá: «Aili! Aili! Laima sabaktani?» Amaana wá: «Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya? Dadaamiya-aaruwa labára yakiyaaya?» ³⁵ Á bá emnde umele am emnde

na tá ankwá á tsatse áhuwa: «Á d'aha nabi *Ailiya degiya ñane.»³⁶ Palle-aatare a naba tedante zhagade, a de eksetaa sausau, a ngudetaa áte zade, a femhe am mbazla umele d'anj'anje ba estuwa, daaci a kante, a fantaa áte we ge Yaisu geni a shushe. Daaci a ba ñane: «Zharaumizhárá emtsaáde, má watse á semsa *Ailiya ñanna á se tsekwanaatsekwa.»³⁷ Amá Yaisu a fu hula á ba an ndzedá, mazla-aara á dese ge shifa am ñane.

³⁸ Am sarte ñanna maa, ankwá kacekaca á dzegwa am *mashidi yaikke wá, a naba tamme kalkale, a fantau á sawa átire sem áhá.³⁹ Male á sawji-aha á Rauma na ankwá áhuwa, á njá am ndanj'jire á wafke á Yaisu, nanna emtsa a Yaisu maa, a ba ñane: «Zhel na wá, egdza á Dadaamiya ba jire.»

⁴⁰ Nwasha umele keni ndza tá ankwá áhuwa. Ta tsaáhe yiyye, lauktu ta zhara názena ni ankwá á magava na. Tá ankwá tara Maari mukse á emnde a Magdala, an Salaume, ira Maari emmetare ge tara Yakuba cekwa antara Yauseys.⁴¹ Nwasha ñanna wá, daga am Galili tá ankwá d'aba Yaisu, tá ankwá melanumele. Tá ankwá zlafe ádalíye ñwasha umele am tate ñanna, itare keni ta saa á d'aba ba Yaisu.

Hedá á Yaisu

(Mat. 27:57-61; Luka 23:50-56; Yuh. 19:38-42)

⁴² Vacite ñanna maa, vaci mága niya, adaba makuralla-aara kwaskwe á puwansepuwe. Herzhe á belya vaci wá,⁴³ a semhe ge Yusufa ura Arimatiya. Yusufa ñane wá, ura male am *kendekyiya yaikke. Am ervaun'de-aara ñane keni ankwá á ufa ba zamane á njá am *kwara á Dadaamiya. Daaci ñane a naba sherse ice, a duhe ádeza sleksu *Pilaatu, a de ndavanu baráma á eksa emtsa á Yaisu.⁴⁴ Cenáncena sleksu Pilaatu ganakini kerten emtsamtsa Yaisu, a mága ba najipu-aara. Adaba una ñanna a belaa we, ta de d'ahanante male á sawji-aha. A se ndavanuhe, a ba ñane: «Emtsá-aara shekwaashekwa emtu?»⁴⁵ Am sarte na cenáncena jirire-aara áza male á sawji-aha na, a naba vante baráma ge Yusufa.⁴⁶ Daaci Yusufa a de shekuve kalpakane, jeba á kalpakane ñanna ba lefedde, a se tsekwaá emtsa á Yaisu áte dzangala, a de fademe am kalpakane na. Daaci a de feme am evege ta yese am cacera, a berhanu palame yaikke ge we á evege ñanna.⁴⁷ Amá tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari emmenjara ge Yauseys wá, itare ndza tá á ba áhuwa, ta ezzhara am sarte na tá hedá Yaisu ñanna.

16

Yaisu tsetse am faya

(Mat. 28:1-8; Luka 24:1-12; Yuh. 20:1-10)

¹ Dedde kwaskwe á puwansepuwe maa, tara Maari mukse á emnde a Magdala, antara Maari emmenjara ge Yakuba, ira Salaume, ta de shekuve waye-aatare á se emtake, ta fehe, geni watse tá de wecar ge emtsa á Yaisu.

² An enj'ya werre ge laade, lauktu á sessa vaci wá, daraada itare ádete irekhya.³ Am sarte na tá átira duwa, a ba itare am dagave-aatare: «Kina mu, watse á berhamiyanvuwa ware dada palame na ge we á evege?»

⁴ Amá daraada wá, ta de beraa ba an berha dada palame ñanna áte we á evege.⁵ Ta naba duhe á dem hufe-aara wá, ta de beraa ba dawale á njá am nadafa, am nanjyuwe dzayye. A naba jaterhe ge lyawa ñwasha na.⁶ «A wakurka lyawa,» a ba dawale ñanna á elvan ge itare. «Adaba kwa se tataya Yaisu ura Nasarátu na ta zlenelanaa áte dzangala na. Ñane

baaka áhuna, tsetse am faya. Náwa tate na ndza á zlava ñane átekwa na. ⁷ Kina wá, kure wá, zlauzlálá, dawateranda labáre ge pukura-aha-aara, Piyer keni á ba am itare. Baira ðeme watse á daada ba Yaisu ñanna zuññwe arge kure, á dem Galili. Kwá de nanaana áhuwa, ba seke una ndza bakurnaa ñane.»

⁸ Daaci ba segashe-aatare am irekhya na wá, ta tefante zhagade emtsaade ge lyawa, tá gyagya ba seke maagara, palle á ura á baná elva ge ura baaka am itare, adaba gazlargazla jipu.

UNA DIYARKA EMNDE JIRIRE-AARA, MÁKI A PUWETAA BA MARKUS:

Yaisu a maranse ire-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala (Mat. 28:9-10; Yuh. 20:11-18)

⁹ Am sarte na tsetsa Yaisu am faya, an enlyá werre ge laade na wá, a maranse ire-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala zuññwe. Mukse ñanna wá, ndza ñgyansengye Yaisu jini-aha vuye am ñane. ¹⁰ A de ðalatersaa ñane labáre á tse á Yaisu am faya ge emnde na ta ðába ñane. A de berater baðemme tá á ba am emtañkire, tá kyuwa. ¹¹ Anjkwá á bateranba ðeme mukse na ganakini tsetsa Yaisu am faya, a naana á ba an ice-aara, aley fartarka.

Yaisu a maraterse ire-aara ge emnde-aara umele ta buwa (Luka 24:13-35)

¹² Am iga á una ñanna maa, Yaisu a marateraa ire-aara ge emnde buwa-aatare, tá áte baráma dete makwata, amá a nyanve ire-aara seke ñane ka. ¹³ Ta daahe, ta de ðalaterse labáre-aara ge emnde-aatare umele, aley ba fartarka ñanna.

Yaisu a marateraa ira-aara ge pukura-aha-aara kelaawa jemtekwe (Mat. 28:16-20; Luka 24:36-49; Yuh. 20:19-23; Sler. emnde 1:6-8)

¹⁴ Shekwaashekwa zlaðe áðaliye maa, Yaisu a de marateraa ire-aara ge pukura-aha-aara kelaawa jemtekwe tá arge ðafa. A naba velateraahe adába ðaakire á fetarfire antara degdegire á ire na ta maganaa itare na. Adaba fartarka an emnde na ta naa ñane á ba an ice-aatare am iga a tsetse-aara am faya.

¹⁵ Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Zlauzlálá á dem huðe á duniya baðemme, dawateranda labáre á higa na ge emnde baðemme. ¹⁶ Ma a fetaara ware, lyevaalya baptisma, á lyelye shifa-aara. Edda una má fetarka wá, á de ñezleka am shairiya á Dadaamiya. ¹⁷ Náwa najipu-aha na watse tá naana emnde, tá maganá emnde a fetarfe. Watse tá ñgya jini-aha am ura an zhera-aaruwa. Watse tá ndáhá elva áñwaslire na ni ba itare keni diyarka na. ¹⁸ Watse tá puwaterar erva ge emnde na ta lapika-aha, tá de mbembe. Zlaðe áðaliye, ma ta halante zahe am erva, ma ta shu daldalkwanu keni, ðaaka nazu á magateránmaga duksa-aha ñanna.»

Zlálá á Yaisu á dem samaya (Luka 24:50-53; Sler. emnde 1:9-11)

¹⁹ Am sarte na ni zlauzle á tsakaterá elva Yaakadada Yaisu ge pukura-aha-aara maa, a naba kapte á dem samaya, anjkwá á njá am naðafa á Dadaamiya. ²⁰ Pukura-aha-aara keni, ta naba kyaa á de ðálá labáre á higa

am hufe á duniya bademme. Ndza anƙwa Yaakadada an itare am slera-aatare. A maratersaa ɲane ge emnde geni waazu-aatare jirire, adaba a magaa najipu-aha gergere á kyá erva an itare.

Labare á higa na a puwetaa LUKA

Elva zunjwe na a ndaana Luka ge Tiyaufilus

¹ Áska á ña Tiyaufilus,

Emnde kwakya puwarteputwa labáre á názena a magava am dagave á miya. ² Ta puwete názena ña cenanaa áza emnde na ta naana an ice-aatare duksa ñanna daga á ba am fakta-aara. Emnde ñanna wá, Dadaamiya a faterar slera á balaterá labáre ñanna ge emnde bademme. ³ Adaba una ñanna, iya keni ya fantau ge pakya sera-aara daga fakta-aara dem halavuwa-aara, hayananhaya jipu am mbarka á ña. Una ñanna yá ankwá puwakte ge ekka keni názena ya shanaa ya na bademme, yá puwakte á ba áte una ya cenanaa ya na kalkale. ⁴ Bademme á una yá magán ba geni ekka keni ka diyeddiye jirire á elva ñanna ta ndakndaa na.

Malika a saa labáre geni watse tá yá Yuhanna slemaga baptisma

⁵ Am zamane na ni ndza sleksa *Hirudus am Yahudiya maa, ndza ankwá *liman umele zhera-aara Zakariya, ñane palle á liman-aha na male-aatare liman Abiya. Zhera á mukse-aara Ailizabait, ñane wulfe á *Haruna male á liman-aha werre. ⁶ Bukerde-aatare antara mukse-aara ta emnde a jirire á katafke á Dadaamiya, ta emnde a fansaare ge shairiya-aha á Yaakadada bademme. ⁷ Amá egdzere wá, sharánka ba palle keni, adaba Ailizabait dziire. Am sarte ñanna wá, bukerde-aatare garevge emgyegwar emnde.

⁸ Vacite umele maa, Zakariya ankwá á maga slera á limanire-aara á katafke á Dadaamiya, adaba daada áte itare liman-aha á Abiya bademme. ⁹ Ge tega slera-aatare am dagave-aatare liman-aha maa, mbarsembe maga njeri. Daaci vacite ñanna maa, daada áte ñane ganakini á de dízana ñane kajiji am mashidi á Yaakadada. ¹⁰ Am sarte á díza kajiji ñanna maa, bademme á emnde tá maga maduwa á ba ágashe.

¹¹ Daaci a naba jesaarhe ge malika á Yaakadada á katafke á Zakariya, a tsaarhe áte vuwa á duksa na tá díza kajiji átekwa na, am nadafa-aara. ¹² Ba a puwete ice áte ñane Zakariya wá, a naba gazlehe, baaka názu á ndaana ñane. ¹³ Amá a ba malika á elvan ge ñane: «Zakariya, a wanja lyawa. Adaba Dadaamiya lyevaalya maduwa á ña. Mukse á ña Ailizabait á de yaka egdzere zhele, watse ká fá zhera-aara Yuhanna. ¹⁴ Watse á gev higa yaikke ge ekka. Emnde kwakya tá de higatehiga adaba egdze ñanna. ¹⁵ Adaba áza Yaakadada wá, watse ura male ba ñane am emnde. Ñane wá, watse á sheka mbazla antara názu á já enkwá á ura bademme. Ñane watse an naha ba Shedekwe Cufedde am ñane daga á sawa am huđe á emmenjara. ¹⁶ Watse á jatermaara ñane ge *Iserayiila-aha kwakya á sem sera á Yaakadada Dadaamiya-aatare. ¹⁷ Watse á sawa ñane á katafke á Yaakadada, hala-aara antara hákuma-aara watse ba kalkale antara náza á nabi *Ailiya werre. Á se jemá ñane ye á dada-aha antara egdzara-aatare. Emnde na tá fansaareka ge Dadaamiya keni, á se tsatermaara ñane. Á se tsatsaná ñane emnde ge ufa Yaakadada.»

¹⁸ Amá a ba Zakariya á elvan ge malika: «Yá dise áte uwe ganakini una ñanna á de gevge? Adaba ñere antara mukse-aaruwa bademme ña emgyegwar emnde.» ¹⁹ Daaci a ñwanante ge malika, a ba ñane á elvan ge ñane: «Iya wá, ya malika *Jeberilla. Ya tsetaa á katafke á Dadaamiya, ya sleslera-aara. A beliya ba ñane ganakini yá saká labáre á higa na. ²⁰ Amá faktarka an iya. Ay degiya watse á gevge ba jirire, má hyephye laukte-aara. Adaba faktarka ñanna wá, ká gevge uce, ká taa ndaaseka elva dekideki, dem sarte na má gevge duksa ñanna.»

²¹ Am sarte ñanna maa, bademme á emnde tá ufa ba Zakariya ágashe, tá maga ba najipu á shekwaashekwa-aara am mashidi. ²² De sesse maa, dzegwánka ndaater elva dekideki, a ñgyakwateraa elva-aara á ba an erva. Ta dise áte una ñanna emnde ganakini anƙwa názu a naaná ñane am mashidi.

²³ Am sarte na zlauzle slera á limanire á Zakariya maa, a naba dahe á dem mba-aara. ²⁴ De haraare cekwaangudi am mba maa, mukse-aara Ailizabait a naba shaa huƙe. Amá a esshebe, tere ilyebe á sheba ba ñane. A ba ñane am ervaunƙe-aara: ²⁵ «Kina wá, siisessa Yaakadada am zherwe am dagave á emnde.»

Malika a saa labáre geni watse tá yá Yaisu

²⁶ Ailizabait an huƙe á tere unƙwahe maa, Dadaamiya a naba belaa malika *Jeberilla á dem ekse á Nasarátu am kwara á Galili. ²⁷ A belanaa ádeza gyaale umele, á shebaná dawale na zhera-aara Yusufa na. Yusufa ñanna wá, ñane wulfé á sleksu *Dawuda. Zhera á gyaale na a shebanaa ñane Maari. ²⁸ Daaci a demhe ge malika na ádeza gyaale ñanna, a de gan use-aara, a ba ñane: «Use gyaale. Ekka wá, Dadaamiya Yaakadada magakánmaga ñgurna, anƙwa ñane antara ka.» ²⁹ Amá use-aara ñanna weshanantewesha ire ge Maari, a ba ñane am ervaunƙe-aara: «Ázara kena jeba á ga use na?» ³⁰ A ba malika á elvan ge ñane: «A wanƙa lyawa Maari. Adaba Dadaamiya magakánmaga ñgurna. ³¹ Kina wá, watse ká shá huƙe, ká de yá egdzere zhele, ká de faná zhera á Yaisu. ³² Watse ura male, *Egdza á Dadaamiya Slekse. Watse Dadaamiya á vante sleksire ba seke náza á eggyenara *Dawuda werre. ³³ Á de kwaraná ñane larde á *Iserayiila dem ba ge dekideki. Sleksire-aara á de tseka dekideki.»

³⁴ A ba Maari á elvan ge malika: «Á de magava estara una ñanna? Adaba iya, ya ba gyaale.» ³⁵ A ñwanante ge malika, a ba ñane á elvan ge ñane: «Watse á sawa Shefekwe Cufedƙe á setarge ekka, á de maganá ba Dadaamiya Slekse hákuma-aara am ka. Adaba una ñanna, egdze na ká de yaná ka na wá, watse cufedƙe, ñane *Egdza á Dadaamiya. ³⁶ Vareña Ailizabait keni á huƙe á egdzere zhele, gevge emgyegwe á mukse tsa. Ndza dziire tsa, amá a shaa huƙe tere unƙwahe vatena. ³⁷ Adaba baaka názu á janviya ge Dadaamiya.»

³⁸ Daaci a ba Maari: «Iya ya kwatena á Dadaamiya. A giyanvege Dadaamiya á ba áte una ka ndaana ka.»

Maari á dem mba á varejara Ailizabait

³⁹ Á ba am sarte ñanna maa, ba watsewatse a naba tsetehe ge Maari, a naba zlala á ba an hadzala, á dem mba á varejara Ailizabait am ekse umele am huƙe á wa a Yahudiya. ⁴⁰ Daaduwa, á de demhe am mba á

Zakariya, a de gan use ge Ailizabait. ⁴¹ Am sarte na cenancena Ailizabait use-aara, egdzere am huđe-aara a naba fantau ge fatsava. A nahetaa á ba am sarte nanna Ailizabait an Shefdekwe Cufedde, ⁴² a ba nane á ba an ká kwara: «Dadaamiya a gakar barka ba ge ekka am dagave á nwashaba demme. Barka-aara a njinja am egdze na am ekka na. ⁴³ Ya hyep ware ha ni emmenjara ge Yaakadada-aaruwa á sem mba-aaruwa na? ⁴⁴ Ya ndaana adaba uwe una? Adaba am sarte na ya cenaa ga use á na na wá, egdzere a naba fantau ge shekela am huđe-aaruwa á higa. ⁴⁵ Higa yaikke ge ekka, adaba faktarfe am ervaunde á na ganakini názena ta balaksebale na á de ganvege Yaakadada bademme.»

Maari á gálá Yaakadada

⁴⁶ Daaci a ba Maari:

«Yá gálá Yaakadada Dadaamiya an ervaunde-aaruwa bademme.

⁴⁷ Á higa ervaunde-aaruwa kwakya áte nane Slelya shifa-aaruwa.

⁴⁸ Adaba nane á zhárá ba iya ya kwátena-aara na hyainepka ba uwe keni. Daga ba kina keni tá ankwá á banba emndimagwaha, tá de banba zlafe adaliye ma vaatara keni, geni yá an barka á Dadaamiya am vuwa.

⁴⁹ Adaba Dadaamiya na Sleksa ba nane palle na a magiyaa duksa yaikke. Nane wá, zhera-aara cufedde.

⁵⁰ Á de zatervaara ba nane zlafe adaliye ge emnde na tá an lyawa-aara am ervaunde dem eggye-aha.

⁵¹ Maganaamaga nane slera yaikke an ndzedá á erwa-aara, a zadánve emnde a mága kuravire,

⁵² a tsekwaá slekse-aha áte sleksire, a vaterte daradza ge talaga-aha.

⁵³ A gater barka kwakya ge emnde na peteke erwa-aatare, amá a puwaa emnde a berba an erwa-aatare ilyebe.

⁵⁴ A tsaterme am iga ge emnde a slera-aara Iserayila-aha. Adaba viyanaaka magaterá shagerire-aara ge emnde-aara,

⁵⁵ áte una ndza a banán ge eggyemiya Ibrahimia, ganakini watse á maganán ge nane dem eggye-aha-njara bademme na.»

⁵⁶ Á hyephye tere keye a maganaa Maari am mba á Ailizabait, lauktu a zlala á dem mba-aara.

Yuhanna slemaga baptisma am sarte na yarseye ánjwaslire

⁵⁷ Am iga a una nanna maa, a naba hyephye ge sarte á Ailizabait, daaci a naba yaa egdzere zhele. ⁵⁸ Am sarte na cenarácena vara-aha-njara antara emnde a slala-aatare, ganakini Dadaamiya a magateraa shagerire kwakya, ta naba sawa, ta se higa antara itare.

⁵⁹ Am hare ge tiisire maa, ta naba eptsehe zlafe adaliye ge se bela egdzere am shefdekwe, antara ge fá zhera. Itare tá kátá fá Zakariya cepen á eddenjara, ⁶⁰ amá a ba emmarge egdzere: «Estuweka, zhera-aara Yuhanna.» ⁶¹ Amá a ba itare tá elvan ge nane: «Ábi ba palle á ura tá dahanán an zhera na keni, baaka am emnde á na.» ⁶² Daaci ta ndavanu ge eddage egdzere, ta ngyakwanaa an ngyakwa, geni á kátá faná zhera-ara ge egdza-aara. ⁶³ Daaci Zakariya a ndavateru naláwa, ta vante, a puwete: «Zhera-aara Yuhanna,» a ba nane. Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara.

⁶⁴ Ba a puwete zhera ɲanna wá, kertenj a naba pelehe ge nara-aara keni, a fantau ge ndaha elva, á gala Dadaamiya á ba an ká kwara. ⁶⁵ Daaci baɗemme á emnde a slala-aatare, ta farhe zlaɓe ádaliye ge mága lyawa á Dadaamiya am ervaunɗe-aatare, ta hyanme labáre ɲanna am huɗe á wa a Yahudiya baɗemme. ⁶⁶ Baɗemme á emnde na ta cenaa labáre ɲanna, ta fantau ge dzamaná am ire-aatare geni watse á gev ware egdze ɲanna á de katafke. Amá ba jirire ndza aɲkwa hákuma á Yaakadada antara egdze ɲanna.

Zakariya á gálá Dadaamiya am nabiyaire-aara

- ⁶⁷ Ba vaci fá zhera ɲanna maa, Zakariya eddarge egdzere a naba nahete an Sheɗefkwe Cuɗeɗɗe, a fantau ge mága nabiyaire, a ba ɲane:
- ⁶⁸ «Yaakadada Dadaamiya á *Iserayiila-aha wá, ɓaaka kalle-aara. Aɗaba a tsaterme am iga ge emnde-aara, aɲkwa ɲezlaterɲezla,
- ⁶⁹ a naba jansaare ge slelya ura an hákuma jipu am dagave á wulfe-aha á sleslera-aara *Dawuda.
- ⁷⁰ Maganaamaga názena ndza a ndaase á kya an we á nabi-aha-aara werre.
- ⁷¹ Aɗaba ndza a ndaase werre ganakini watse á ɲezlamiɲezla am erva á kelaade-aha, ɓaaka názu tá de eksaná itare áte miya ɗekideki.
- ⁷² Ndza a baterán ge eggye-aha á miya ganakini watse á zatervarze dem eggyeggye, á de viyanaaka namana-aara ɗekideki. Una ɲanna á maganá ɲane kina.
- ⁷³ Aɗaba ndza a zanu ba waɗa-aara Dadaamiya ge eggyemiya Ibrahim, ⁷⁴ ganakini watse á ɲezlemiyaanɲezla am erva á kelaade-aha á miya, á de gamive emnde a slera-aara na ni tá an higa an ervaunɗe,
- ⁷⁵ ta emnde cuɗeɗɗe, ta emnde a jirire á katafke-aara ma vaatara keni.
- ⁷⁶ «Ay ekka wá, egdza-aaruwa, ká de gev nabi á Dadaamiya Slekse. Aɗaba ká de zláál ka á katafke á Yaakadada, ká de tsatsanaa ka baráma-aara.
- ⁷⁷ Watse ká fateremá ka am vuwa ge emnde-aara ganakini á se lyaterá ɲane, á se yateraare haypa-aha-aatare baɗemme.
- ⁷⁸ Aɗaba kwakya wayavire antara maggwire á Dadaamiya. Á de maraminá ba ɲane parakkire-aara á sawa am samaya,
- ⁷⁹ ge maraterá parakkire ge emnde na tá am tabeɗammire, tá kuva emtsa na; antara ge kwaramise zláál áte baráma á hairire.»
- ⁸⁰ Daaci a walte ge Yuhanna, farfe enkale-aara keni ba kwakya, a fantau ge de ɲjá am kaamba, dem sarte na ni a marse ire-aara á katafke á Iserayiila-aha-aatare baɗemme, ganakini ɲane sleslera á Dadaamiya.

2

Yaisu am sarte na yarseye áɲwaslire (Mat. 1:18-25)

¹ Á ba am sarte ɲanna yaireya Yuhanna na maa, jerje elva á sawa áza male á haha á Rauma baɗemme, zhera-aara Agustus, geni sey tá já jembel á emnde na tá am kwara-aara baɗemme. ² Já jembel á emnde ɲanna wá, zuɲɲwire-aara ba una ɲanna. Am sarte ɲanna maa, ndza Kiriniyus una slekse yaikke am haha á Siriya. ³ Daaci baɗemme á emnde, ma ware keni a zlala, á de puwa zhera-aara á ba am ekse-aara.

4 Yusufa keni maa, a naba tsetehe am Nasarátu am kwara á Galili, a zlala á dem Baytilama ekse á sleksu *Dawuda werre am kwara á Yahudiya. Adaba ñane wulfe á Dawuda ñanna. 5 Daaci ta zlala antara Maari na á shebaná ñane lyemlye huđe na, geni ta de puwa zhera-aatare itare keni.

6 Am sarte na tá am Baytilama ñanna maa, a naba hyephe ge sarte á Maari, 7 a yaa egdzere zhele, egdzere zunɲwire-aara. A yanaa á ba am bere á dabba-aha, adaba baaka slede am bere á wayve-aha ge kwakyire á nalga. Daaci a faďeme am baukta, a zlavanaahe am náza za duksa á dabba-aha.

Jesaarje malika á Dadaamiya á katafke á suni-aha

8 Am ekse ñanna maa, tá anƙwa suni-aha wá, itare tá njá á ba am kaamba-aatare. An vayi wá, tá hare á ba tsákwá hyema áte walda-aha-aatare. 9 An vayi vacite ñanna maa, a naba jesaarhe ge malika á Yaakadada á katafke-aatare, Yaakadada a naba maraa parakkire-aara an tsaka ire ásete itare wá, jaterja lyawa jipu. 10 Amá: «A wakurka lyawa,» a ba malika na á elvan ge itare. «Adaba ya sakuraa labáre á higa, á de gev higa yaikke ge emnde baďemme. 11 Anƙwa yarakuraaya Slelya ura á ba an vayi na, am ekse á *Dawuda. Egdze ñanna wá, ba ñane una *Almasiihu, Yaakadada. 12 Náwa názena ni kwá de dise egdze ñanna átekwa: watse kwá de berá egdzere aɲwaslire an faďa am baukta, á zlava am náza za duksa á dabba-aha.»

13 Am iga á una ñanna maa, kerten, jarsaarje dikele á malika-aha umele á sawa am samaya, ta se jamme antara ñane, ta fantau ge gala Dadaamiya, a ba itare: 14 «Daradza wá, á zlayán ba ge Dadaamiya palle am samaya. A tsekwa hairire-aara á sem duniya, á sem emnde na ni a wayateraa ñane.»

Suni-aha ta dem Baytilama

15 Am sarte na yaraterya malika-aha, zlarzlálá á dem samaya maa, a ba suni-aha am dagave-aatare: «Mi zlalawa á dem Baytilama, mí de zhara názena a jesaara áhuwa, a baminaa Yaakadada na.» 16 Daaci ta naba tsetehe, ta zlala á ba an hadzala, ta de beraa Maari antara Yusufa, ira egdzere aɲwaslire á zlava am náza za duksa á dabba-aha. 17 Zhararaazhárá egdzere maa, ta tsakse názena ni a baterna malika áte egdze ñanna baďemme. 18 Baďemme á emnde na ta cenaa názena ta tsakatersaa suni-aha na, tá maga ba najipu. 19 Maari wá, ñane cenáncena elva ñanna baďemme, ñanaaɲa am ire-aara, anƙwa á eddzama am ervaɲde-aara.

20 Am iga a una ñanna maa, ta naba eptsaa-aatare suni-aha na á dem tate-aatare. Tá anƙwa gálá Dadaamiya am yaikkire-aara átira zlala. Ta galanaa adaba názena ta naana itare, antara názena ta cenanaa itare na baďemme, adaba ta de beraa duksa na a baterna malika na baďemme.

*Daranánda Yaisu ge Yaakadada á dem *mashidi yaikke*

21 Am hare ge tiisire maa, hyephe sarte ge bela egdzere am shefekwe. Ta fete zhera keni ba vacite ñanna. Ta fete zhera á Yaisu. Una zhera na ni a ndaana malika, ba huđe-aara keni zlađe shanka emmeɲa na.

22 Hyephe sarte á bara Maari maa, ta naba zlala á de maga názena a ndaana *tawraita á Muusa áte mukse na a yaa egdzere, geni á gevge cuďeďde zlađe ádaliye. Daaci ta duhe, ta dáná antara egdzere á de katafke á Yaakadada am *mashidi yaikke am Urusaliima, geni átuqe

ɲane. ²³ Adaba aɲkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, geni bademme á egdzere zhele na egdza walire na wá, á wálá átuge Yaakadada. ²⁴ Ta vanta antara sadake-aatare ge Yaakadada áte una a ndaana tawrait-aara, a ba ɲane: «Tá fá takala-aha buwa bi takala-aha á masar buwa.»

²⁵ Ay, am sarte ɲanna maa, ndza aɲkwa zhele umele am Urusaliima, zhera-aara Simaun. Zhele ɲanna slefa-zherwe áte Dadaamiya jipu, ura mággwe. ɲane á ufa ba edda una ni watse á se lyaterá ɲane *Iserayiila-aha bademme na. Aɲkwa Shedekwe Cufedde keni antara ɲane. ²⁶ A ndandaha Shedekwe ɲanna, geni ɲane á emtseka dekideki, máki nánka *Almasiihu Slebela á Yaakadada.

²⁷ Ay, vacite ɲanna maa, a naba banánba Shedekwe Cufedde, geni a ezzlala zlaɓe ádaliye á dem *mashidi yaikke. Am sarte na ni tara emmenjara antara eddenjara ge Yaisu, ta daa Yaisu á dem mashidi ge de maganaa názena a ndaana *tawrait na wá, ta de beraa ba Simaun ɲanna.

²⁸ Simaun a de lyevaa egdze na am erva-aara, a naba slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a ba ɲane:

²⁹ «Yaakadada-aaruwa, kina wá, gevge názena ndza ka binaa ka na. Yanya a wantsemtsa sleslera á ɲa á ba an hairire.

³⁰ Adaba puwantepuwa ice-aaruwa áte edda una ni ka belanaa ka ge se lya emnde.

³¹ Ya nanna unɲule á lya na ka tsatsateraa ka ge nalgaadama bademme.

³² Una wá, ɲane parakkire na ni á de marakse am ice á emnde a duniya bademme, tá de diyaksediye. Á de gev daradza yaikke ge emnde á ɲa Iserayiila-aha keni.»

Simaun á tsaká elva a nabiyyire

³³ Tara emmenjara antara eddenjara ge Yaisu, tá maga ba najipu á elva na á tsakaná Simaun áte egdza-aatare na. ³⁴ Simaun a naba gater barka. Am iga á una ɲanna, a ba ɲane á elvan ge Maari: «Egdze na náwa ɲane na wá, á de maraterná ɲane Dadaamiya ge emnde, amá tá de liyeyka emnde. Dadaamiya a eksese ɲane, ganakini ɲane á gev náza vaterte ektápaare ge emnde kwakya am *Iserayiila-aha. Á ba am Iserayiila-aha ɲanna zlaɓe ádaliye, emnde kwakya tá de shá yaikkire, á de katerteka Dadaamiya adaba ɲane. ³⁵ Estuwa, á se marsá ɲane ásegashe názena tá slaslaná emnde am ervaunɗe-aatare bademme. Ekka emmenjara keni maa, baaka zlaɗa na ni watse ká tapánka ka am ervaunɗe á ɲa na.»

Hanna nabi mukse

³⁶ Ndza aɲkwa mukse umele nabi, zhera-aara Hanna, ɲane egdza á Fanuyail. Fanuyail ɲane wulfe á Asair werre. Hanna ɲanna gevge emgyegwe a mukse kurcumme. Am gyaalire-aara, ndza ta magaa ba yawe vuye antara zhele-aara na a sanse am mba á eddenjara, daaci a naba keɗehe ge zhele-aara. ³⁷ Am iga á una ɲanna wá, gaaka zhele umele mazla-aara, a nja ba weggye a mukse. Vayi vacika a maganaa ba slera ge Dadaamiya, á eksa ndera, á ɲala ba Dadaamiya-aara am mashidi. Daaci am sarte ɲanna ta daa Yaisu á dem mashidi na wá, mukse ɲanna shanaasha yawe kul tiise ju ufaɗe. ³⁸ A gateraptehe ge emnde a há á Yaisu. ɲane keni a slafanaa we-aara ge Dadaamiya. Daaci a fantau ge baterá elva-aara ge emnde na tá ufa ba sarte na ni Dadaamiya á se lya Urusaliima na.

Eptsareptsá emnde a há á Yaisu á dem Nasarátu.

³⁹ Am sarte na zlarñaazle emnde a há á Yaisu mága názena a ndaana *tawraitá á Yaakadada maa, ta naba da-aatare an egdzere á dem ekse-aatare am Nasarátu am kwara á Galili. ⁴⁰ Egdze ñanna ankwá á farfe an wala, antara an dzañdzañjire. Egdze ñanna an enkwale jipu, an barka á Dadaamiya am wuwa.

*Yaisu egdza yawe kelaawa ju buwa am *mashidi yaikke*

⁴¹ Ba kelaá sakanderi emnde a há á Yaisu tá de maga muñri á *Paska am Urusaliima. ⁴² Ate iva na Yaisu shanaasha yawe kelaawa ju buwa, ta duwa antara ba ñane. ⁴³ Zlauzla muñri wá, ta naba da-aatare, amá ta yaa egdzere am Urusaliima, itare diyarka. ⁴⁴ Ta kurken ñane keni á ba ankwá am dagave á emnde na ta saa kerde. Lauktu tá diyeddiye wá, varváha deppe á zlala. Am iga á una ñanna, ta fantau ge tatayanaa áza emnde-aatare ge itare, antara áza emnde a diyava-aatare baðemme, ⁴⁵ amá sharánka. Daaci ba eptsá-aatare zlafe ádalíye á dem Urusaliima. ⁴⁶ Am hare ge keyire lauktu ta de shanaa am *mashidi yaikke, á njá am dagave á malum-aha, ankwá á cenatercena, ámbera á ndavateru elva-aha. ⁴⁷ Baðemme á emnde na tá cená názena a ndaana ñane, tá maga ba najipu áte ñane. Adaba kwakya enkwale-aara, jawapa-aha-aara á ba an unñule-aara.

⁴⁸ Ba ta puwete ice-aatare áte ñane tara emmeñara an eddeñara wá, tá maga ba najipu-aara. A ba emmeñara á elvan ge ñane: «Labára ka magañeraa una, egdza-aaruwa? Nere antara eddeña, dañeremda am dzama ire yaikke adaba ka, njá ámbera tatayaktataya kinekineka.» ⁴⁹ A ñwaterante, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá tatayiyá adaba uwe? Diyakurka ganakini zlaya-aaruwa ge njá am bere á Edderwa emtu?» ⁵⁰ Amá cenaránka názu am elva-aara ñanna ðekidfekei.

⁵¹ Daaci a naba saa antara itare á sem Nasarátu. A fatersaarfe jipu. Amá emmeñara wá, ba palle keni elva-aha ñanna keðarka ðekidfekei, baðemme á ba am ire-aara. ⁵² Daaci ankwá farfa Yaisu an wala, antara an enkwale. Hayanhaya Dadaamiya egdze ñanna, emnde keni hayaránhaya baðemme.

3

Waazu á Yuhanna slemaga baptisma
(*Mat. 3:1-12; Mark. 1:1-8; Yuh. 1:19-28*)

¹ Haraare áte iva na mala Tibairiyus am haha á Rauma, shanaasha yawe kelaawa jiiŷeþe am malire-aara wá, ndza sleksa Pauntiyus *Pilaatu am kwara á Yahudiya, *Hirudus slekse am kwara á Galili, egdza emmeñara Filip á kwará Ituriya antara Tarakaunitisa, Lisaniyus slekse am kwara á Abilain. ² Male-aha á *liman-aha wá, tara Hanas antara Kayafas.

Am laukte ñanna maa, Dadaamiya a naba banaa elva-aara ge Yuhanna egdza á Zakariya am kaamba. ³ Daaci Yuhanna a naba fantau ge ja ðaba an waazu am ekse-aha na herherzhe an guwa á Urdun na baðemme, a ba ñane á elvan ge emnde: «Magaumágá tuba, lyauvaalya baptisma, á yakuraarye Dadaamiya haypa-aha á kure.» ⁴ Estuwa wá, názena a puwetaa nabi Aisaya na gevge. Adaba a ba ñane: «Ankwá ura á bala elva am kaamba, a ba edda-aara: Tsatsawanaatsatse unñule ge Yaakadada, tsawanaatse baráma-aara ba ndeðfe.

⁵ Baɗemme á ɗambake-aha watse á gevge ba kalkale, Wa-aha antara gavaye-aha baɗemme watse ɓaaka, Kwaana-aha á baráma keni watse á njeka, baɗemme watse ba tsekke. Baɗemme á baráma na an badza na, á de gevá an memiya áte kalkalire.

⁶ Baɗemme á emnde watse tá nanna unjule a lya na ni a tateraa Dadaamiya.»

⁷ Daaci kwakya emnde ta kelaa ádeza Yuhanna am kaamba njanna, ganakini á magateránmaga baptisma. Amá a ba njane á elvan ge itare: «Egdzara á kelaade-aha na, a bakurnaa ware ganakini magaumága tuba, watse kwá de enjlesenjle am názena á de magaterná Dadaamiya ge emnde na tá anjwa am ervaunɗe-aara na? ⁸ Magaumága kure názena ni tá diyeddiye átekwa ganakini kure wá, yakuránya mága á kure werre, magakurnaamaga tuba. Bawánka mazla-aara am ire á kure ganakini miya wá, mi egdzara á Ibrahim miyenne, ázara lámbe á miya. Yá bakurá ba jirire: ba nákwá-aha na náwa njane na keni, Dadaamiya an hákuma á gaterve egdzara á Ibrahim. ⁹ Ba kina keni á ba an tsatsa zlaugba ge ɗatsa náfá-aha na ni tá yeka egdzere na. Daaci baɗemme a náfá na ni á yeka egdzere emtake na wá, tá icese antara uksuwe-aara baɗemme, tá epshupshe an kára.»

¹⁰ Ba ta cenaa una njanna dikele á emnde njanna maa, ta naba ndavanuhe ge Yuhanna, a ba itare tá elvan ge njane: «Ay wá, njá maganá estara kina?» ¹¹ A ba Yuhanna á elvan ge itare: «Edda una anjwa nanjyuwe-aara buwa, a vanteva palle ge edda una ɓaaka náza-aara. Edda una anjwa náza za ázeɗara keni, a emmága ba estuwa.» ¹² Ta sawhe ge *emnde a jaha hadáma keni ásezeɗara, geni á magaterá baptisma. A ba itare tá elvan ge njane: «Malum, njere keni njá maganá estara?» ¹³ A njwaterante, a ba njane: «Fawaterarka biya názena ndahaaka shairiya á ngumna ge emnde.» ¹⁴ Ta ganaptehe ge sawji-aha keni, a ba itare: «Jere maa, njá maganá estara?» A ba njane á elvan ge itare: «Liyiyauka duksa á ura ba dey an ndzedá na, puwauka emnde áte lamán am fida ba dey, amá pakaupaka ba ɗafa á kure.»

¹⁵ Baɗemme á emnde tá anjwa ufáná á ba an niya-aatare labáre, geni watse *Almasiihu njara ba njane. ¹⁶ Daaci a ba Yuhanna á elvan ge itare baɗemme: «Iya wá, yá magakurá baptisma á ba an yawe, amá anjwa á sawa ura umele am iga-aaruwa wá, an hákuma ba njane arge iya. Ba ge slesadanse kimake am sera keni hyanefka ya ɗekideki. Njane wá, á se magakurá baptisma an Sheɗekwe Cuɗeɗɗe antara an kára. ¹⁷ Anjwa á sawa an kazlaja a fáhá duksa-aara keni am erva, á se fahese hiya-aara am hyaihye. Daaci watse á puweme hiya am kuvere-aara, amá hyaihye wá, watse á fante kára na á emtseka ɗekideki na.»

¹⁸ Yuhanna a faterem ndzedá am vuwa an elva-aha gergere kwakya, a ɓalaterse á ba am una njanna labáre á higa keni ge emnde njanna. ¹⁹ Ay, á ba am sarte njanna maa, Yuhanna a naba valaarhe ge sleksu *Hirudus, aɗaba a eksantaava Hirudiya ge egdza emmeɗara Filip, antara aɗaba haypa-aha umele gergere a guwaa njane. ²⁰ Aley, Hirudus a naba farhe zlaɓe ádaliye ge haypa-aha-aara, a naba njugúaa Yuhanna am ɗangay.

Baptisma á Yaisu
(Mat. 3:13-17; Mark. 1:9-11)

²¹ Amá am sarte na zlaɓe damka Yuhanna am zawa maa, emnde baɗemme sharánsha bara ázeɗara. Yaisu keni a duhe, a de barevhe ɗane keni. Am sarte ɗanna maa, Yaisu a mága maduwa. ɗane á maga maduwa na wá, a naba werthehe ge samaya wá, ²² tá zhárá ba aɗkwa á tsekwa Sheɗekwe Cufedde ásetarge ɗane ba seke takala, á zharava ba parakke. Cekwaɗɗuɗi wá, tá cená ba kwárá á ura á sawa am samaya, a ba eddaaara: «Ba ekka una ka Egdza-aaruwa, baɗemme a higa-aaruwa á ba áte ka.»

**Kergema á eggye-aha-ɗara ge Yaisu
(Mat. 1:1-17)*

²³ Am sarte na Yaisu aɗkwa á fantau ge mága slera-aara wá, á maga egdza yawe kul keye. Ate emnde wá, ɗane egdza á ba Yusufa. Yusufa keni maa, ɗane egdza á Haili. ²⁴ Haili ɗane egdza á Mattat, Mattat ɗane egdza á Laiwi, Laiwi ɗane egdza á Mailiki, Mailiki ɗane egdza á Yaana, Yaana ɗane egdza á Yusufa, ²⁵ Yusufa ɗane egdza á Mattatias, Mattatias ɗane egdza á Amais, Amais ɗane egdza á Nahum, Nahum ɗane egdza á Haisli, Haisli ɗane egdza á Nagay, ²⁶ Nagay ɗane egdza á Mata, Mata ɗane egdza á Mattatias, Mattatias ɗane egdza á Saimayna, Saimayna ɗane egdza á Yausaike, Yausaike ɗane egdza á Yauda, ²⁷ Yauda ɗane egdza á Yauwánan, Yauwánan ɗane egdza á Raisa, Raisa ɗane egdza á Zaurababila, Zaurababila ɗane egdza á Salatiyail, Salatiyail ɗane egdza á Nairi, ²⁸ Nairi ɗane egdza á Mailiki, Mailiki ɗane egdza á Addi, Addi ɗane egdza á Kausam, Kausam ɗane egdza á Ailmadam, Ailmadam ɗane egdza á Airi, ²⁹ Airi ɗane egdza á Yaisu, Yaisu ɗane egdza á Ailiyaijair, Ailiyaijair ɗane egdza á Yaurim, Yaurim ɗane egdza á Mattat, Mattat ɗane egdza á Laiwi, ³⁰ Laiwi ɗane egdza á Simaun, Simaun ɗane egdza á Yahuda, Yahuda ɗane egdza á Yusufa, Yusufa ɗane egdza á Yaunam, Yaunam ɗane egdza á Ailiyakim, ³¹ Ailiyakim ɗane egdza á Mailiya, Mailiya ɗane egdza á Menna, Menna ɗane egdza á Mattata, Mattata ɗane egdza á Naatan, Naatan ɗane egdza á *Dawuda, ³² *Dawuda ɗane egdza á Yaisa, Yaisa ɗane egdza á Aubet, Aubet ɗane egdza á Bauwas, Bauwas ɗane egdza á Sala, Sala ɗane egdza á Naasunu, ³³ Naasunu ɗane egdza á Aminadabu, Aminadabu ɗane egdza á Admin, Admin ɗane egdza á Arni, Arni ɗane egdza á Haisruna, Haisruna ɗane egdza á Farais, Farais ɗane egdza á Yahuda, ³⁴ Yahuda ɗane egdza á Yakubu, Yakubu ɗane egdza á Isiyaaku, Isiyaaku ɗane egdza á Ibrahim, Ibrahim ɗane egdza á Tara, Tara ɗane egdza á Nakaur, ³⁵ Nakaur ɗane egdza á Saruku, Saruku ɗane egdza á Ragaw, Ragaw ɗane egdza á Falaik, Falaik ɗane egdza á Aibair, Aibair ɗane egdza á Sala, ³⁶ Sala ɗane egdza á Kayinam, Kayinam ɗane egdza á Arfasada, Arfasada ɗane egdza á Saim, Saim ɗane egdza á *Nuhu, Nuhu ɗane egdza á Lamaik, ³⁷ Lamaik ɗane egdza á Matusala, Matusala ɗane egdza á Anuhu, Anuhu ɗane egdza á Yaratu, Yaratu ɗane egdza á Malaliyail, Malaliyail ɗane egdza á Kayinam, ³⁸ Kayinam ɗane egdza á Ainaus, Ainaus ɗane egdza á Saitu, Saitu ɗane egdza á Naadama, Naadama wá, ɗane egdza á ba Dadaamiya.

Náwa a badanaa estuwa Shaitaine Yaisu

(Mat. 4:1-11; Mark. 1:12-13)

¹ Yaisu naatenaha an Shefekwe Cufedde. Ba tse-aara am Urdun maa, Shefekwe Cufedde a naba daa nane á dem kaamba. ² Hare kul ufade anjwa á badaná Shaitaine am kaamba nanna. Am hare-aha nanna wá, zawka ba uwe keni dekidfeki. Am iga á hare-aha nanna wá, a naba nanaahe ge waya. ³ A ba Shaitaine á elvan ge nane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, ndaanda ge nákwá na a nyefnye dafa, ká ezza.» ⁴ Amá a ba Yaisu á elvan ge nane: «Anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: “Ura á njá an shifa adaba dafeka palle.” »

⁵ Daaci Shaitaine a daltaa antara nane ádetire ba ngaa, a maranaa yaikkire na am huđe á duniya na bademme á ba am dupalle, ⁶ a ba nane á elvan ge nane: «Bademme á yaikkire na am duniya antara ngahire-aara na, ya vakteva. Adaba bademme á una-aha nanna ta fime am erva ba ge iya, yá dzegwándzegwa vante ge edda una ni yá kataná ya. ⁷ Daaci máki kezlakiyaakezla ugje wá, bademme á una nanna ba náza á nã.» ⁸ A nwanante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge nane: «Anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: “Sey ká kezan ugje ba ge Yaakadada, Dadaamiya á nã palle, ká njala á ba ázenjara palle.” »

⁹ Shaitaine a naba zlala antara nane á dem huđe á Urusaliima, ta de daltaa antara nane áte ire á *mashidi yaikke. A ba nane á elvan ge nane: «Máki ka ba *Egdza á Dadaamiya wá, naba mbedanaambeda ire á nã á dem áhá. ¹⁰ Adaba anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: “Dadaamiya á de puwa malika-aha-aara, tá de faku hyema.” ¹¹ Anjwa zlafe am tate umele, a ba nane: “Tá de cuwáká á ba am erva-aatare, ganakini ká janvaarka ma ba ge sera á nã keni áte nákwã.” » ¹² Yaisu a nwanante zlafe ádaliye, a ba nane á elvan ge nane: «Anjwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: “Badeka Yaakadada, Dadaamiya á nã dekidfeki.” » ¹³ Shaitaine nanna zlauzle pute-aara ge bada Yaisu maa, a naba yanhe kwa mazla-aara, ba zlala-aara, sey vacite umele.

Yaisu a fantau ge slera-aara am Galili

(Mat. 4:12-17; Mark. 1:14-15)

¹⁴ Am iga á una nanna maa, Yaisu a naba saa á sem huđe á Galili, an hákuma á Shefekwe Cufedde kwakya am nane. Daaci emnde ta fantau ge ndaha elva-aara am kwárá á Galili bademme. ¹⁵ A fantau ge kwaraterse duksa ge emnde am mashidi-aha gergere, a gev ura an daradza áza emnde bademme.

Emnde a Nasarátu yarnaaya Yaisu

(Mat. 13:53-58; Mark. 6:1-6)

¹⁶ Daaci saasa Yaisu á sem Nasarátu ekse na a waltaa am huđe-aara. Vaci puwansepuwe maa, a naba dem mashidi, ba seke una á magán ba kelaazare. Daaci á naba tsetehe am mashidi nanna, geni á kátá ndaha wakita á Dadaamiya. ¹⁷ Daaci ta naba vante wakita á nabi Aisaya. A naba palanse wakita na, a werante ba tate na ni anjwa an puwa átekwa, a ba nane:

¹⁸ «Anjwa Shefekwe á Dadaamiya antara ya. A eksisaa ba Dadaamiya, geni yá saterá labáre á higa ge talaga-aha. A beliyaa ba nane ge saterá labáre ge dangay-aha, geni watse tá shansha ire-aatare. Ge wulfe-aha keni, geni watse tá shansha ice-aha-aatare. A beliyaa

ņane, geni yá se satersá ya emnde na ni tá maga palasa am erva á emnde.

¹⁹ A beli geni yá se bala iva na Yaakadada á de magaterá ņgurna ge emnde átekwa na.»

²⁰ Ndaasendaha maa, a faďante wakita na, a vante ge edda una am erva-aara wakita ņanna, daaci a njehe. Baďemme á emnde na tá am huďe á mashidi, tá zhárá ba ņane. ²¹ A fantau ge ndaater elva, a ba ņane á elvan ge itare: «Elva na kwa cenanaa kure, ya ndaase am wakita na wá, gevge vatena á ba am sarte na kwa cenanaa kure na.» ²² Baďemmire-aatare ta fantau ge zleba Yaisu, tá maga ba najipu áte shagerire á elva na a ndaasaa ņane, a ba itare: «Há! Ábi ba ņane egdza á Yusufa na?»

²³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ndawisendahe naraje na. Diyandiya ganakini á jakurviyaaka: “Dauktar, mbanaamba ba ka ire á ņa.” Adaba watse kwá banba ganakini názena ņa cenáncena ka maganaa am Kafarnahum na wá, maganaamaga am ekse á miya keni.» ²⁴ Daaci a fahe zlaďe ádaliye, a ba ņane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire, baaka nabi na ni emnde ta faa zherwe áte ņane am ekse-aara ba ge ņane. ²⁵ Náwa yá ndaakurnda kwa: am zamane á nabi *Ailiya wá, diyakurdiya ganakini ndza kwakya ņwasha weggye am dagave á Iserayiila-aha. Amá am sarte na yawe keye an kyalma hyaaka yawe dekideki, samsa waya yaikke na wá, ²⁶ Dadaamiya belaa Ailiya ma á dem mba á ware-aatare keni am ņwasha ņanna. Kwaye a belanaa á dem mba á weggye a mukse umele á njá am Saraipta am kwara á Sidaun. ²⁷ Am zamane á nabi Ailisa keni maa, ndza kwakya emnde a derve am *Iserayiila. Amá ba palle-aatare keni mbanaaka Ailisa dekideki, sey ba Naaman palle ņane ura Siriya.»

²⁸ Baďemmire-aatare am huďe á mashidi ņanna, watertuwa jipu elva ņanna ta cenanaa itare na. ²⁹ Daaci ta naba eksevaah, ta danse ádete iga a ekse, ta de ďalte áte ire á wa á ekse-aatare antara ņane, tá kátá hanvaare á sawa áte ire á wa ņanna. ³⁰ Amá a naba dese am dagave-aatare selaakke, a zlalhe shifa-aara.

Yaisu ņgyainseņgye jini am ura (Mark. 1:21-28)

³¹ Am iga a una ņanna maa, Yaisu a zlala á dem Kafarnahum á ba am Galili ņanna. An kwaskwe á puwansepuwe wá, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am mashidi. ³² Baďemme á emnde ta maga najipu áte tsaha-aara, adaba anƙwa hákuma am huďe-aara.

³³ Am mashidi ņanna maa, ndza anƙwa ura an jini am ire, a naba fu hula á ba an ndzedá, a ba ņane: ³⁴ «Ekka Yaisu ura Nasarátu na mu, ká kátá uwe ka ázeņere? Niya á ņa ka se keďanjerkeďa emtu? Iya diyanakdiya ganakini ka Ura Cufedďe, ka slebela á Dadaamiya.» ³⁵ Yaisu a naba valarhe ge jini ņanna, a ba ņane á elvan ge ņane: «Duďe we á ņa, sesse am zhel na ba kinamina!» Daaci jini na a naba mbedaa zhel na am dagave á emnde, a sessehe am ņane, maganáka ba uwe keni. ³⁶ Baďemme á emnde tá maga ba najipu-aara. A ba itare am dagave-aatare: «Ázara kena jeba á hákuma na am elva-aara na? Ma valar ba ge jini keni, sey á sesse degey!» ³⁷ Daaci hyaranmehye labáre á Yaisu am kwara ņanna baďemme, ma am tate-ara keni tá ndaha ba ņane.

Yaisu a mbataraahe emnde kwakya

(Mat. 8:14-17; Mark. 1:29-34)

³⁸ Daaci ba segashe á Yaisu am mashidi ñanna wá, a zlala ba suuwe á dem mba á Simaun. A de beraa shawle á Simaun mukse á zlava, á wáná zlagzlagi, zlagzlagi ñanna an ndzedfa. Daaci ta ndavanu ge Yaisu ganakini a mbanaambe. ³⁹ A duhe ge Yaisu ádeza mukse na, a de tsarhe, a naba valarhe ge zlagzlagi na. A naba yanhe ge zlagzlagi mazla-aara. Hattse a tsete ge mukse na, a fantau ge magateraa kashi.

⁴⁰ Eblyablya vaciya maa, emnde kwakya ta saa emnde-aha-aatare na á waterá vuwa bademme áseza Yaisu. Á waterá lapikere gergere kwakya. Daaci Yaisu a puwaterar erva-aara, a mbataraahe bademme. ⁴¹ Vacite ñanna wá, kwakya jini-aha saresse am emnde, tá ámbera hula, ta bantsa itare tá elvan ge Yaisu: «Ekka wá, ka *Egdza á Dadaamiya.» Amá Yaisu a naba valaterarhe á ba an ndzedfa, a piyarterte ba dekidéki ge ndaha elva, adaba itare diyardiya ganakini *Almasiihu na ba ñane.

Zlaya ganakini emnde a ekse-aha umele keni tá cenancena waazu

(Mark. 1:35-39)

⁴² Makuralla-aara ba kyaakya adaga wá, a naba sesse ge Yaisu am hufe á ekse, a zlala á dem kaamba yiyiye an ekse ba shagera. Bademme á emnde ta fantau ge tataya ñane. De sharansha, wayarka dekidéki á yaterya Yaisu á dem tate umele. ⁴³ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Una zlaya ganakini yá dateránda labáre á higa, elva a njá am kwara á Dadaamiya ge emnde a ekse-aha umele keni. Adaba ta beliyaa adaba ba una ñanna.» ⁴⁴ Daaci ba zlala-aara, a de bálá waazu am mashidi-aha gergere am kwara á Yahudiya.

5

Pukura-aha á Yaisu zunjwe

(Mat. 4:18-22; Mark. 1:16-20)

¹ Vacite umele Yaisu ádete we á haye á *Gainazarait. Kwakya emnde ta kelaa ádezenjara ge cenaa elva á Dadaamiya, ta de beleme am dagave. ² Daaci Yaisu a naa paare á yawe-aha buwa, ta tsekwesaa emnde a sluwa kelfe am hufe-aara, tá anjkwá bára narre-aha-aatare. ³ Paare-aha ñanna wá, palle náza á Simaun. Daaci Yaisu a d'alme am náza á Simaun ñanna, a ba ñane á elvan ge ñane: «Sawa gitega emtsaade á dem dagave á yawe cekwaanjudi.» Daaci Yaisu a njehe am paare ñanna átire á haye, a fantau ge kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde.

⁴ Am sarte na zlauze elva-aara, a ba ñane á elvan ge Simaun: «Kwaye gantega paare á dem tate na sladfa yawe-aara na, sluwausluwa kelfe antara emnde á kure.» ⁵ Amá a ba Simaun á elvan ge ñane: «Adaba ka ndaanaaka ka wá, degey ña hare ba panje á maga slera am tate ñanna, má shaneranka duksa dekidéki, Malum.»

⁶ Daaci ta naba de puwa narre-aatare á dem tate ñanna, ta sluwevaa kelfe kwakya jipu, haa a fantau ge bátá narre-aatare. ⁷ Daaci ta fantau ge d'aha emnde-aatare tá am paare umele an erva, ge se melaterumele. Ta sem ge emnde ñanna, a naate ge paare-aha-aatare bukerde an kelfe, haa paare-aha-aatare ta fantau ge ngya á dem yawe.

⁸ Ba a naa una ñanna Simaun Piyer wá, a se ñantaa sera ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yaakadada-aaruwa, zlaya á ña ka dekidéki

ganakini mí njá kerde an iya, adaba iya ya slehaypa.» ⁹ Ge jirire wá, tara Simaun antara emnde na tá am paare kerde, tá maga ba najipu-aara, adaba ta sluwevaa kelfe njanna kwakya jipu. ¹⁰ Ba duksa palle ge egdzara á Jaibaidaiyus tara Yakuba antara Yuhanna na tá maga slera átirpalle antara Simaun njanna. Amá: «A wanka lyawa,» a ba Yaisu á elvan ge Simaun. «Á fantau ba vatena na, gakevge slejaha emnde á sem sera-aaruwa mazla-aara, ba seke kelfe na ká sluwana ka na.» ¹¹ Daaci ta fantau ge sawa an paare-aha-aatare ásete we-aara ge haye, ta se yanhe bademme, itare ta daba Yaisu.

Yaisu mbanaambe slederve
(*Mat. 8:1-4; Mark. 1:40-45*)

¹² Daada Yaisu á dem huđe á ekse, a naba duhe ge zhele umele badzanvebadza derve ádezenjara, a kezlaa uge á katafke-aara, a ba njane á elvan ge njane: «Yaakadada, ekka wá, má wayak-wáyá ká dzegwándzegwa givege ba metedde vuwa-aaruwa.» ¹³ Yaisu a naba pelse erva-aara, a fete áte slederve na, a ba njane á elvan ge njane: «Wayanwáyá ká mbembe.» Ba seke ndáhá á miya na a naba mbehe ge slederve metedde. ¹⁴ Yaisu a fan magiya, a ba njane á elvan ge njane: «Ndaananka ma ge ware keni degiya! De maranánmára ka ba ire á nj ge *liman, vanteva sadake á nj áte una a ndaana *tawraitá a Muusa, a diyareddiya emnde ganakini mbakmbire.» ¹⁵ Aley labáre á Yaisu anjwa á far ba de katafke am dagave á emnde. Kwakya nalga á emnde na tá kelá ásezenjara ba kelaazare, ge se cená elva-aara antara ganakini á mbateraambe. ¹⁶ Yaisu keni a yaterya ba kelaazare, a zlala á dem kaamba, a de maga maduwa áhuwa.

Yaisu a mbaa ura an matsa ubiya-aara
(*Mat. 9:1-8; Mark. 2:1-12*)

¹⁷ Vacite umele, Yaisu anjwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde, tá anjwa *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraitá keni ázenjara. Emnde njanna, emnde umele-aatare ta ba emnde a Galili, emnde umele ta sawa á sa am huđe á Urusaliima, emnde umele ta sawa á sa am ekse-aha umele á ba am kwara á Yahudiya njanna. Anjwa hákuma á Yaakadada ázenjara ge mba emnde an njane.

¹⁸ Daaci ta semhe ge emnde umele, an ura-aatare an matsa ubiya áte njane bademme, ta saa á sepaná antara egdera-aara bademme. Ta tataya baráma a dáná á de katafke á Yaisu, ¹⁹ amá jaterviyaaaja adaba kwakya nalga á emnde. Daaci itare ta naba d'alte áte ire á dzuguru, ta werante, ta naba velemhe ura-aatare antara egdera-aara bademme á de katafke á Yaisu am dagave á emnde. ²⁰ Nanna Yaisu fetarfire á emnde njanna maa, a ba njane á elvan ge nguryekwe na: «An bára haypa-aha á nj bademme, ura-aaruwa.»

²¹ Daaci farantaufe malum-aha á *tawraitá antara *Farisa-aha na ge dzama duksa umele, a ba itare am ervaunđe-aatare: «Ware kena njane zhel na á lyiya sleđe á Dadaamiya na? Anjwa ura á dzegwándzegwa yanar haypa ge ura emtu, máki Dadaamiya ka palle?» ²² Amá kerten diyaaadiya Yaisu názena tá anjwa dzamaná itare. A ba njane á elvan ge itare: «Labára kwa dzamete una am ervaunđe á kure?» ²³ Ázara una tsaftsafé jauje ge baná: An bára haypa-aha á nj, bi baná: Tsetse, ezzlala an sera á nj? ²⁴ Iya wá, yá kátá kwá diyeddiye geni iya *Ura á emnde bademme yá an hákuma ge yateraare haypa ge emnde am duniya

na.» Daaci a ba ñane á elvan ge edda una an matsa ubiya-aara na: «Ya ndaa ba ekka, tsettse, eksanteksa egdera á ña, ezzlala á da.» ²⁵ Hattse a naba tset ge zhel na á katafke á emnde bademme, a eksante egdera na ta sanaa áte ñane na, a naba da-aara, á gálá Dadaamiya átira zlala. ²⁶ Emnde bademme tá maga ba najipu-aara, ta fantau ge mága lyawa á Dadaamiya am ervaunđe, a ba itare am dagave-aatare: «Vatena wá, namiyanna duksa!»

Náwa ndza a dantaa estuwa Yaisu Laiwi
(Mat. 9:9-13; Mark. 2:13-17)

²⁷ Am iga a una ñanna maa, Yaisu a degashe á de ja daba, a naa palle á *emnde a jaha hadáma umele, zhera-aara Laiwi, anjwa á njá am bere á hadáma ñanna. A naba efdaha Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Tsettse, sawa, d'abidaba.» ²⁸ A naba tsetehe ge Laiwi, a yaa duksa bademme, ñane a daba Yaisu.

²⁹ Daaci Laiwi a danhe á dem mba-aara, a de magaa náza za kwakya. Emnde a jaha hadáma umele antara emnde umele, ta kwakya una ta za d'afa átirpalle antara Yaisu. ³⁰ Daaci a naba tsekwaá ge higa á *Farisa-aha antara malum-aha-aatare na tá anjwa áhuwa na bademme, ta fantau ge wesha elva, a ba itare tá elvan ge pukura-aha á Yaisu: «Labára kwá zá duksa átirpalle antara *emnde a jaha hadáma ira emnde a mága haypa gergere na?» ³¹ A njwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Emnde na lapiya vuwa-aatare wá, baaka wedere-aatare áza dauktar, sey ba emnde na lapika vuwa-aatare una tá deza dauktar. ³² Daaci ba duksa palle ge iya kení. Sanka ya á se tataya emnde na tá am jirire, ya se tataya ba emnde a haypa, geni tá maga tuba.»

Ndava áza Yaisu arge tsufa ndera
(Mat. 9:14-17; Mark. 2:18-22)

³³ Ta duhe ge emnde umele ádeza Yaisu, ta de ndavanu elva. A ba itare tá elvan ge ñane: «Pukura-aha á Yuhanna, antara pukura-aha á *Farisa-aha wá, baaka sarte na ni eksarka ndera na, tá ámbera maga maduwa kení bademme. Labára pukura-aha á ña, itare tá zá ba duksa, tá shá ba yawe-aatare na?» ³⁴ Daaci a njwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Emnde na tá dahaterá á sem larusa kení, tá dzegwándzegwa lyaterar tsufa ndera emtu, am sarte na tá áza zhele á larusa? Tá dzegwánka d'ekid'eki. ³⁵ Amá anjwa á sawa sarte umele wá, watse tá pakyava antara zhele á larusa. Am sarte ñanna wá, itare kení watse tá tsufa ndera.»

³⁶ Yaisu a vaterte naraje na kení. A ba ñane á elvan ge itare: «Baaka ura á tanve baukta áñwaslire, ge de venya emgyegwe a kakakaca an ñane. Máki estuwa, a badzanve una áñwaslire, antara emgyegwe-aara kení tá maslaveka.

³⁷ «Zlafe ádaliye, mbazla áñwaslire wá, tá puweka á dem emgyegwe a *kanyakanya-aha. Adaba máki naavena mbazla wá, á tatanvetate kanyakanya-aha na. Daaci á puwa mbazla á dem haha, kanyakanya kení badzafbadze. ³⁸ Daaci máki mbazla áñwaslire wá, sey tá puwaná á dem kanyakanya kení á ba áñwaslire. ³⁹ Daaci máki edda-aara shaushe mbazla na naavenahe wá, baaka wedere-aara an una zlafe tsatka na. Adaba ta bantsa wá: Emtake ba una naavenahe.»

6

Ba Yaisu una edda á kwaskwe á puwansepuwe
(Mat. 12:1-8; Mark. 2:23-28)

¹ Vacite umele an kwaskwe á puwansepuwe wá, Yaisu a degashe am dagave á fe-aha á hiya praatte antara pukura-aha-aara. Duwa á pukura-aha maa, ta naba kazleva hiya, tá anjwa ezza. ² A ba *Farisa-aha umele tá elvan ge itare: «Labára kwá maga duksa na an piya an kwaskwe á puwansepuwe?» ³ A naba njwaterantehe ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Ekkure ndaakurseka názu ndza a maganaa *Dawuda am sarte na irice-aara antara emnde-aara bademme njateraaja waya na emtu?» ⁴ Duwa-aatare á dem mashidi wá, Dawuda njanna a naba eksante tapiske na ta fán ge slera á Dadaamiya na, ta naba zuhe antara emnde-aara. Amá shairiya á Dadaamiya wá, a vaterte baráma á za tapiske njanna ba ge *liman-aha palle.» ⁵ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare zlafe ádaliye: «Ba ya *Ura á emnde bademme una, ya edda á vaci puwansepuwe njanna.»

Zhele an emtsa erva-aara
(Mat. 12:9-14; Mark. 3:1-6)

⁶ An vaci puwansepuwe umele zlafe ádaliye, Yaisu a dem mashidi, a de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. Vacite njanna maa, ndza anjwa zhele umele an emtsa erva nadafa-aara am mashidi njanna. ⁷ Malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha wá, itare tá tsagwada ba Yaisu. Ta fantau ge zhára Yaisu an enjale-aatare bademme, má watse á mbanaambe ura an kwaskwe á puwansepuwe. Adaba itare, tá kátá ba názena tá eksená átekwa, lauktu ma tá puwar elva.

⁸ Amá Yaisu diyaadiya hude-aatare bademme. A ba njane á elvan ge edda una an emtsa erva-aara na: «Naba tsetse, tsaatse á katafke á emnde áhuna.» Hattse a naba tsetehe ge zhel na, a tsaahé. ⁹ Daaci Yaisu a naba ndavateru ge emnde bademme, a ba njane á elvan ge itare: «Anjwa ndáva-aaruwa ázekure. A vamite baráma á mága uwe *tawraita an kwaskwe á puwansepuwe? Mága maggwire emtu, mandzawire he? Lya ura emtu, kedá ura he?» ¹⁰ Daaci a zharateraahé, a ba njane á elvan ge zhel na: «Pelansepele erva á nj.» A naba pelansehe, erva-aara gevge ba lanje ba seke erva-aara werre. ¹¹ Amá emnde njanna wá, a naba jaterhe ge ervaunje, ta fantau ge ndaha názena ni watse tá magante ge Yaisu am dagave-aatare.

Yaisu anjwa á dzera emnde a bela
(Mat. 10:1-4; Mark. 3:13-19)

¹² Am sarte njanna maa, Yaisu a daltaa áte ire á wa, a de magaa maduwa. A hare panje an ice, á maga ba maduwa áza Dadaamiya. ¹³ An enjly-waabere wá, a naba dante pukura-aha-aara bademme, a dzerse emnde kelaawa ju buwa am itare, a ba njane: «Kure wá, kwa emnde a bela.» ¹⁴ Náwa zhera-aha á emnde a bela njanna: Simaun, njane una Yaisu a fante zhera á Piyer, antara egdza emmenjara Andere, Yakuba ta antara Yuhanna, Filip, Bartaulauma, ¹⁵ Mata, Taumas, Yakuba á Halfa, Simaun na tá dahaná an edda una wayaaka tá kwaráterá emnde na, ¹⁶ Yahuda á Yakuba, ira Yahuda Iskariyaut edda una a velu Yaisu áza kelaade-aha-aara na.

Yaisu anƙwa á magaterá waazu ge emnde, á mbatermbe am lapikere keni

(Mat. 4:23-25)

¹⁷ Am iga a una ɗanna maa, a naba tsekwese á sem vaada antara itare, ta se beraa emnde a ɗaba ɗane kwakya am tate ɗanna. Tá anƙwa zlaɓe ádaliye nalga emnde ta kwakya jipu ázetare. Emnde umele-aatare ta sawa á sa am huɗe á Urusaliima, emnde umele ta sawa á ba á sa am kwara á Yahudiya ɗanna, emnde umele zlaɓe ádaliye kwaye ta sawa á sa am Tirus antara Sidaun, ekse-aha ɗanna tá áte we á haye yaikke. ¹⁸ Dalila á sawa á emnde ɗanna baɗemme na wá, ta se cena waazu ázeɗara antara ganakini á mbateraambe. Emnde na ndza á magaterá palasa shaitaine am dagave-aatare keni, baɗemme mbarmbe mazla-aara. ¹⁹ Vacite ɗanna wá, ma ware keni ndza á berdava ádeza Yaisu, ganakini á fetefa erva-aara áte ɗane, aɗaba anƙwa hákuma á mbatermbe ázeɗara, mbateraambe baɗemmire-aatare.

Higa jirire bi zlaɗa jirire

(Mat. 5:1-12)

- ²⁰ Yaisu a zharaa pukura-aha-aara, a ba ɗane á elvan ge itare:
«Higa yaikke ge kure talage-aha, aɗaba watse kwá de njá antara Dadaamiya am yaikkire-aara.
- ²¹ Higa yaikke ge kure emnde na á wakurá waya kina, aɗaba watse á juwa á ba áte kure duksa.
Higa yaikke ge kure emnde na kwá an yawe á kyuwa am ice kina, aɗaba watse kwá dzaktedzáká.
- ²² Higa yaikke ge kure máki emnde tá fakurá áte kelaadire, yarakuraaya, tá anƙwa peshakurá an zlazle, tá anƙwa epsawakurepsawa.
Higa yaikke ge kure, má tá magakurá una-aha ɗanna aɗaba iya *Ura á emnde baɗemme.
- ²³ Ma ta magakurte una vaatara keni, naba higauhiga, a gevge geɗa ázekure. Aɗaba laɗa á kure kwakya jipu am samaya. Aɗaba eggye-aha-aatare keni ndza ta magaterán ba estuwa ge nabi-aha werre.
- ²⁴ «Amá watse zlaɗa yaikke ge kure kwa emnde a berba aɗaba zakuruze emtakire á kure.
- ²⁵ Watse zlaɗa yaikke ge kure kwa emnde na an emtsa waya á kure kina, aɗaba anƙwa waya yaikke á katafke á kure.
Watse zlaɗa yaikke ge kure kwa emnde na kwá anƙwa dzáká kina, aɗaba anƙwa emtanƙire á katafke á kure, watse kwá kyuwetekyuwa.
- ²⁶ Watse zlaɗa ge kure, máki emnde baɗemme tá anƙwa zlebakurzleba kina, aɗaba eggye-aha-aatare keni ndza ta magaterán ba estuwa ge nabi-aha fida werre.»

Wayauwáyá an kelaade-aha á kure keni

(Mat. 5:38-48; 7:12a)

- ²⁷ «Ya ndaa ba kure kwa emnde na kwá anƙwa cená elva-aaruwa: Wayauwáyá an kelaade-aha á kure, magawateránmaga shagerire.
- ²⁸ Gawaterga barka ge emnde na tá nyainyaikurnyainye, ɗalawaterunjale Dadaamiya ge emnde na tá magakurá palasa. ²⁹ Má ura a teɗaku babárva am ekte a hyema wá, eptsananteptsá dalbe umele keni. Má edda-aara a lyevaa zane á ɗa an ndzeɗa wá, piyananteka a dánda antara ba ɗanciki keni. ³⁰ Ma a ndavakuwa ware duksa keni, yainanveka. Má edda-aara a

Iyevaa duksa á ña an ndzedfa, ndaveka ka, naba yanánya a zuze. ³¹ Daaci bademme á názena ni kwá kátá tá magakurná emnde ge kure na wá, kure keni magawateránmaga ge emnde umele.

³² «Máki kwá waya ba emnde na ni itare keni wayarakurwáyá wá, á de galákurá ware kena? Adaba emnde a haypa keni tá waya ba emnde-aatare. ³³ Máki kwá magaterá shagerire ba ge emnde na ni itare keni tá anjwa magakurá shagerire wá, á de galákurá ware kena? Adaba emnde a haypa keni, tá maga ba una ñanna. ³⁴ Zlabe ádaliye, máki kwá vaterte duksa á kure ba ge emnde na ni diyakurdiya watse tá eptsakurnaaptsa wá, á de galákurá ware kena? Adaba emnde a haypa keni, tá vaterte duksa-aatare ba ge emnde a haypa seke itare, adaba diyardiya watse tá shálishé duksa-aatare. ³⁵ Amá wá, estuweka. Wayanwáyá an kelaade-aha á kure, magawateránmaga shagerire. Vawaterteva duksa á kure ge emnde, tamawka duksa umele am iga-aara. Kure, watse kwá shá lafa kwakya, watse kwá gev egdzara á Dadaamiya Slekse. Adaba ñane wá, á magaterá maggwire ge emnde na tá banka ususe antara ge emnde a mandzawe keni bademme. ³⁶ Gawevge emnde a maggwe ba seke Eddekure.»

Habazauka sera á emnde
(Mat. 7:1-5)

³⁷ «Habazauka sera á emnde, kure keni, á de zakurvarze Dadaamiya am shairiya. Mbedawka emnde, kure keni Dadaamiya á de mbedakurka am shairiya. Yawaterarye ge emnde, kure keni, á yakuraarye Dadaamiya. ³⁸ Vawaterteva duksa á kure ge emnde, kure keni á yakuraaka Dadaamiya. Tá de ndakakuranta á ba an ndaka ge we á ervaunǵe á kure. Adaba bademme á názena kwá magaterná kure ge emnde na wá, Dadaamiya keni á de magakurná á ba áte una ñanna ge kure keni.»

³⁹ Yaisu a vaterte naraje na zlabe ádaliye, a ba ñane á elvan ge itare: «Anjwa wulfé á dzegwándzegwa taǵa ukfenjara wulfé emtu? Ábi tá de puwa á dem evege ba bukerde-aatare. ⁴⁰ Á ba anjwa pukura ni á januje ge malum-aara an malire? Baaka dekidéki, sey máki ndaasendahe laya-aara ba shagera, lauktu á shá malire seke malum-aara.

⁴¹ «Labára ñane ge ekka ká zhára esseba na am ice á egdza emmeña, amá ká tapanaaka slalǵe sladǵe na am ice á ña ge ekka? ⁴² Ká dzegwaná estara banán ge egdza emmeña: “Sansa yá sakansese esseba am ice egdza emmaaye,” amá ekka ka an slalǵe sladǵe am ice á ña? Egdza a fida na, sansese emtsaǵe slalǵe sladǵe na am ice á ña na, ká nanna ice á ña parakke, lauktu ká de sananse esseba am ice ge egdza emmeña.»

Náfá wá, ta diyeddiye á ba áte egdza-aara
(Mat. 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ «Náfá shagera wá, á yeká egdzere emtanjka. Náfá laake keni, á yeka egdzere emtake. ⁴⁴ Zlabe ádaliye ma náfá-ara keni ta diyeddiye á ba áte egdza-aara. Adaba tá tsakavaaka anyaranyara áte zaza, tá tsakavaaka nderza áte dake. ⁴⁵ Ba duksa palle ge emndimagwaha keni. Slekeamaare, á sa arge shagerire á názena an ndaka am ervaunǵe-aara, á sanse ba názena emtake na. Slemandzawe maa, á sa arge shagerkire á názena an ndaka am ervaunǵe-aara, á sanse ba názena emtanjka dekidéki na. Adaba ba

názena ni jauje am ervaunđe á edda-aara na wá, am mbuwe-aara keni á sanse ba njane.»

*Bere-aha gergere buwa
(Mat. 7:24-27)*

⁴⁶ «Labára kwá dahiya an Yaakadada, Yaakadada, amá kwá manka názena yá bakurná ya? ⁴⁷ Cenausena, náwa yá marakurá garava á edda una á maga názena á se cenaná ázerwa bademme. ⁴⁸ Ura estuwa, njane á garava an zhel slenjkale, a nderaa bere-aara shagera. A yese emtsaade ba shagera, lauktu a fanaa ekte áte palaha. A sawhe ge yawe a kela, a se eblyete áte bere njanna á ba an ndzedá, amá baaka názu a eksanaa áte njane, adaba an ndera shagera. ⁴⁹ Amá edda una ni á de manka názena á se cenaná ázerwa wá, njane á garava an edda una ni a fanaa ekte ge bere-aara á ba áte haha ba estuwa. De samsa yawe á kela, a se eblyete áte bere njanna wá, a naba mbedfanaahe reppe.»

7

*Náwa a mbanaa estuwa Yaisu nave á male á sawji-aha á Rauma
(Mat. 8:5-13)*

¹ Am sarte na zlanazle Yaisu tsakaterá elva-aara ge emnde, a naba zlala á dem Kafarnahum. ² Am Kafarnahum njanna maa, anjkwá male á sawji-aha á Rauma umele, lapika nave-aara na ni njane wayaawaya jipu na. Herzhe á degashe shifa an njane.

³ Cenáncena male njanna labáre á Yaisu maa, a naba bela male-aha á Yahudiya-aha umele ádezejara, geni a se mbanaambe nave-aara lapika na. ⁴ Daraada emnde njanna áza Yaisu, ta fantau ge njala Yaisu an ervaunđe-aatare palle. A ba itare tá elvan ge njane: «Zhele njanna wá, á zlayanzlala ganakini ká de mbanaambe ura-aara njanna. ⁵ Adaba zhel njanna keni, anjkwá á njamiyá an ervaunđe-aara palle. Bá mashidi á njere keni, a nderanaa ba njane an nalmáne-aara.» ⁶ Daaci a naba duhe ge Yaisu antara itare.

Ba herzhazharanteherzhe há wá, ta naba ja ire antara slakate-aha á male á sawji-aha na a belateraa njane áseza Yaisu. A ba njane: «Malum, shunjnuleka dekidefeki ge se mba-aaruwa. Adaba hyanefka geni ka sem hufe á há-aaruwa. ⁷ Adaba ba una njanna danka ba iya an ire-aaruwa á de katafke á nja. Ndaasendaha ka ba elva á nja palle, á mbembe nave-aaruwa. ⁸ Adaba iya keni, ya ba edda á hákuma; male-aha-aaruwa keni tá anjkwá. Iya, ya male á sawji-aha. Má ya banán ge palle-aatare: Ezzlala á dem tatu estuwa, ba á zlala. Má yá d'aha palle-aatare, ba á sawa. Má ya banán ge nave-aaruwa palle: Emmága una, sey ba á emmága.»

⁹ Cenáncena Yaisu elva á zhel njanna wá, á maga ba najipu-aara. Daaci a naba eptsavte ádeza nalga á emnde na tá anjkwá d'aba njane na, a ba njane á elvan ge itare: «Kwa cenáncena emtu? Á ba am *Iserayiila keni shanáka ura an fetarfire seke zhel njanna.» ¹⁰ Daaci ta naba eptsaaatare ge emnde a bela á male á sawji-aha na, ta de beraa nave á ura-aatare na lapiya ba layye.

Yaisu a tsante egdze á wegyegye a mukse ndza an emtsa

¹¹ Am iga a una njanna maa, Yaisu a zlala á dem ekse na ta d'ahaná an Nayin. Ta d'abanaa pukura-aha-aara antara emnde kwakya ádehuwa.

¹² Daraada áte we á wakyiya á ekse maa, ta de jaa ba ire antara emnde kwakya tá sá sepa emtsa, tá daná á dem evege. Emtsa ñanna wá, egdzere zhele palle á ba ñane ge emmenjara. Emmenjara keni weggye a mukse. ¹³ Yaakadada, ba a belanu ice ge mukse ñanna wá, a naba zanvaarhe. A ba ñane á elvan ge ñane: «Naba dúde kyuweka.» ¹⁴ Daaci a naba duhe ádeza emnde a sepa emtsa na, a de fete erva-aara áte leba na tá sepa emtsa átekwa na, ta naba tsaahge ge emnde a sepa emtsa na. A ba Yaisu: «Egdze a dawale, ya bakanaa ba iya, naba tsetse!» ¹⁵ A naba tsete ge emtsa na, a ñiije, a fantau ge ndaha elva. Daaci: «Kwaye egdza á ña,» a ba Yaisu á elvan ge emmenjara.

¹⁶ Bademme á emnde tá maga ba najipu-aara, tá an lyawa á Dadaamiya am ervaunde-aatare. Ta fantau ge gálá Dadaamiya, a ba itare: «Kina wá, shamiyánsha nabi yaikke. A tsekwa ba Dadaamiya an ire-aara a se tsaterim am iga ge emnde-aara.» ¹⁷ Cenaarácena labare á názena a maganaa Yaisu am kwara á Yahudiya bademme dem ekse-aha na tá átakwe antara Yahudiya ñanna.

Emnde a bela á Yuhanna ádeza Yaisu
(Mat. 11:2-19)

¹⁸ Daaci Yuhanna maa, de ndaarandáhá pukura-aha-aara názena a maganaa Yaakadada na bademme. A naba d'ete emnde buwa am pukura-aha-aara, ¹⁹ a belaterhe ádezenjara, geni tá de ndavanundave elva na: «Ba ekka edda una diyanjerdiya ganakini watse á sawa na emtu? Una ka ura umele, sey ñá tsákwá hyema ádaliye he?» ²⁰ Daraada áza Yaisu, a ba itare tá elvan ge ñane: «A belaneraa Yuhanna slemaga baptisma, ge se ndavakundave: Ba ekka edda una diyanjerdiya ganakini watse á sawa na emtu? Una ka ura umele, sey ñá tsákwá hyema adaliye he?»

²¹ Ay, á ba am sarte ñanna maa, Yaisu a mbateraahge emnde kwakya am lapikere keni gergere kwakya, a ñgyesaa shaitaine-aha am vuwa á emnde kwakya, a vaterte ice ge wulfe-aha kwakya. ²² Daaci a vaterte jawápa ge emnde na a belateraa Yuhanna na, a ba ñane á elvan ge itare: «De bawanánba kure ba názena a cenanaa hyema á kure, antara názena kwa zharanaa á ba an ice á kure na ge Yuhanna ñanna. Bawanánba ganakini wulfe-aha sharánsha ice, emnde a dere sharánsha sera-aha-aatare, tá anjwa zlala ba lanje, emnde a derve mbarembe ba metmette, makwaya-aha sharánsha hyema-aha-aatare, emnde na ndza emtsaremtsa keni tsatertetse, talage-aha keni maa, cenarvaacena labáre á higa. ²³ Barka ge edda una má kezlanveka fetarfire-aara áte iya na.»

²⁴ Am sarte na zlarzlala emnde a bela á Yuhanna maa, Yaisu a fantau ge ndaater elva á Yuhanna ge emnde, a ba ñane á elvan ge itare: «Ndza kwa de zhárá uwe kure am kaamba? Ndza kwa de zhárá masa-aha na á gejaná effeya na emtu? Una ñanna ka d'ekid'eki. ²⁵ Ay, ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá ura am zane zariya emtu? Náwa emnde a tsakwa zane zariya, emnde a za duniya keni, tá á ba am mba á slekse-aha. ²⁶ Ay, ndza kwa de zhárá uwe? Ndza kwa de zhárá nabi á Dadaamiya ka emtu? Una ba jirire, á tsaaka á ba an nabi keni. ²⁷ Adaba ba Yuhanna una wakita á Dadaamiya anjwa ndaha elva-aara, a ba ñane:

“Náwa yá bela slebela-aaruwa á katafke á ña, ge tsatsaka baráma, a ba Dadaamiya.”

²⁸ Una ya ndaakuraa ba iya: am emndimagwaha na tá yaterá ba njwasha na, baaka ura á jauje ge Yuhanna an malire. Aley, edda una cekwa ba njane am emnde na tá am *kwara á Dadaamiya wá, njane á jauje ge Yuhanna an malire.»

²⁹ Daaci bademme á dikele á emnde njanna antara *emnde a jaha hadáma na tá anjwa am dagave-aatare, cenarvaacena waazu á Yaisu ba shagera, adaba itare wá, ndza ta cenaa waazu áza Yuhanna, fartarfe ganakini una njanna elva á Dadaamiya ba jirire, lyarvaalya baptisma ázenjara. ³⁰ Amá *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraita wá, itare cenarka Yuhanna, yarnaaya názena a bashateraa Dadaamiya, eksararka baptisma á Yuhanna.

³¹ A ba Yaisu zlahe ádalije: «Yá sláterá an ware kwa emnde a zamáne na? Tá garava an uwe? ³² Ta ba seke egdzara na tá befa ba nara áte we á layye am huđe á ekse, a ba emnde umele tá elvan ge emnde umele-aatare: Nja fertakurte derma á ga gusa, shekelakurka; nj tsakakurte dákwa keni, kyuwakurka, a ba itare na. ³³ Haá! Samsa Yuhanna, njane shanka za dafa, shaaka mbazla, njane wá, an shaitaine deme ákyiye! ³⁴ De samsa *Ura á emnde bademme, njane wá, anjwa ezza, anjwa essha keni, ta bantsa: kwaye zhel na slera-aara ba huđe, njane deme wá, ura á emnde a nejla, antara emnde na tá maga ba haypa na akyiye. ³⁵ Amá ilmu á Dadaamiya wá, anjwa á máráva jirire-aara ba parakke áza emnde-aara.»

Názena a maganaa Yaisu am huđe á há á Simaun ura Farisa

³⁶ Anjwa ura *Farisa umele, zhara-aara Simaun, a dāha Yaisu ge de za dafa am mba-aara. A naba duhe ge Yaisu, á dem mba á zhel njanna, tá anjwa zá dafa na. ³⁷ Ay, am ekse njanna maa, anjwa mukse zaware umele, cenáncena ganakini anjwa Yaisu am mba á Simaun. Daaci a naba sawhe ge mukse njanna an kuderá á waye-aara am erwa, se-aara emtake jipu. ³⁸ Ba semsa-aara wá, a se fantau ba ge kyuwa am sera á Yaisu, a baranaa sera ge Yaisu an yawe á kyuwa, a mesanaahe an úgje á ire-aara. A njante sera ge Yaisu, a gante waye-aara njanna áte sera-aara.

³⁹ Anjwa á ezhara ura Farisa na a dahanaa njane Yaisu, a ba njane am ervaunde-aara: «Zhel na, ma andze nabi á Dadaamiya á ba an jirire wá, ma andze a naba diyeddiye mukse na a nyamala njane na, antara názena á maganá njane bademme. Adaba kwakya haypa na á maganá njane.»

⁴⁰ Daaci a ba Yaisu: «Simaun, anjwa názu yá bakaná ya.» «Naba ndaha, malum,» a ba Simaun á elvan ge njane. ⁴¹ A ba Yaisu á elvan ge njane: «Anjwa emnde buwa á dabaterá ba ura palle áte gema. Palle-aatare a dábán ge gursa deremke buwa. Palle wá, a dábán ge gursa kul buwa. ⁴² Ay, bukerde-aatare baaka edda una á dzegwándzegwa pelese gema na. Daaci edda á gema a naba yateraarhe gema njanna bukerde-aatare. Ate ka mu, ware am itare á waya edda á gema-aatare na kwakya?»

⁴³ A njwanante ge Simaun, a ba njane: «Yá tama, á wayaná ba edda una ndza kwakya gema-aara áte njane na.» «Ba jire á nj,» a ba Yaisu á elvan ge njane. ⁴⁴ Daaci a eptsavte ádeza mukse na, a ba njane á elvan ge Simaun: «Mukse na wá, ya sem ba estuwa á sem huđe á há á nj, vakiteka yawe á bara sera, a bariyaa ba njane sera-aaruwa an yawe á kyuwa-aara, a mesanaahe an úgje á ire-aara. ⁴⁵ Lyakivaaka an unjule-aara am huđe á há á nj, amá mukse na, daga ya sem ba estuwa, sem kina keni, a njitaa ba

sera. ⁴⁶ Gakifka waye áte ire-aaruwa, amá mukse na wá, a give waye-aara áte sera-aha-aaruwa. ⁴⁷ Adaba una ñanna yá baká ba jirire: kwakyire á wayavire-aara na ni a wayitaa an ñane na wá, tá diyeddiye á ba áte una ñanna, ganakini an bára haypa-aha-aara, ma a kwakyaava estara keni.» ⁴⁸ Daaci a ba ñane á elvan ge mukse na: «An bára haypa-aha á ña.»

⁴⁹ Emnde na tá arge dafa kerde na, ta fantau ge dzamanaa am ervaunfde-aatare: «Ware kena ñane zhel na ni á yanaara ñane haypa ge ura na?»

⁵⁰ Amá a ba Yaisu á elvan ge mukse na: «Lyakaalya fetarfire á ña, ezzlala á ba an hairire.»

8

Nwasha na ta da á daba Yaisu na

¹ Am iga á una ñanna maa, Yaisu a fantau ge ja daba am berni-aha antara am makwata-aha gergere, anƙwa á magaterá waazu ge emnde, á balaterá labáre á higa, elva a njá am *kwara á Dadaamiya. Pukura-aha kelaawa ju buwa na wá, tá á ba antara ñane. ² Tá anƙwa zlafe ñwasha-aha umele, a ñezlattersaa Yaisu am erva á shaitaine, a mbateraaha am lapikere gergere, itare keni ta daba Yaisu am ja daba ñanna. Náwa zhera á ñwasha ñanna: Maari mukse na tá dahaná an Maari á Magdala na, ñane una Yaisu a ñgyesaa jini-aha vuye am ñane, ³ Yuwanna, mukse á Huja nakawa am kwara á sleksu *Hirudus, Suzanna, ira ñwasha umele na tá anƙwa melanu ge Yaisu antara pukura-aha-aara an nalmane-aatare na.

Naraje an slepuwa wulfe

(*Mat. 13:1-9; Mark. 4:1-9*)

⁴ Ta se jamme ge emnde kwakya áza Yaisu, ta sawa am ekse-aha gergere. Yaisu a fantau ge vaterte elva á Dadaamiya an naraje na. A ba ñane á elvan ge itare: ⁵ «A sesehe ge sleherda umele an wulfe á nalkame-aara, á de puwaná am fe-aara. Am sarte na anƙwa á eppuwa maa, wulfe-aha umele a de valyaa áte unjule. Ta payanaahe ge emnde an sera, ta tsekante ge yiye-aha. ⁶ Wulfe-aha umele a de valyaa áte cacera, a sesehe ba watsawatse, amá shekwaraaka emtsa, adaba baaka narase. ⁷ Wulfe-aha umele zlafe ádalije, a de valyaa am dake. Ta wala antara dake, a becante ge dake. ⁸ Amá wulfe-aha umele wá, a puwaa á ba am haha shagera. A sesehe ge nalkame ñanna, a magaa ire. Ba kelaa ekte a yaa egdzere deremke.» A farhe zlafe ádalije ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Edda una máki anƙwa hyema-aara, a cenevaacena!»

Labára naraje-aha?

(*Mat. 13:10-17; Mark. 4:10-12*)

⁹ Am iga á una ñanna maa, ta de ndavanuhe ge pukura-aha-aara maana á naraje ñanna. ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure wá, vararakurteva baráma geni kwá diyeddiye nasherire na am *kwara á Dadaamiya. Amá ge emnde umele wá, sey yá vaterte á ba an naraje, geni ma tá anƙwa á zharaná á ba an ice-aatare keni, tá diseka, ma tá effa deme hyema keni, tá cenanka.»

Maana á naraje an slepuwa wulfe

(*Mat. 13:18-23; Mark. 4:13-20*)

¹¹ «Náwa maana á naraje ñanna: Wulfe wá, una ñanna elva á Dadaamiya. ¹² Daaci emnde umele, itare ta ba seke unjule. Ta

cenevaacena elva á Dadaamiya, á sawa shaitaine, á tsakse elva ñanna am itare na, á piyaterite ge fetarfe geni a sharánka shifa-aatare. ¹³ Emnde umele, ta ba seke cacera. Tá cenevaacena waazu, tá liyianá á ba an higa, amá tá vanteka sledé am vuwa-aatare. Tá fetarfe cekwaanḡudí, amá má samsa zlaḡa wá, kertenḡ tá yanya. ¹⁴ Emnde umele zlaḡe áḡaliye, itare ta ba seke há á dake. Tá cenevaacena tsa elva á Dadaamiya á ba an unḡule-aara, amá wá, tá yanka dzama á ire an kazlanḡa á duniya, antara tataya berbire, ira tataya emtakire á duniya na. Á becantá ba una ñanna elva á Dadaamiya na am itare na, á sanseka ire ḡekidēki. ¹⁵ Amá emnde umele wá, itare ta ba seke haha na sledé shagera na. Má cenarāncena elva á Dadaamiya wá, tá ñaná á ba an ervaunḡe-aatare palle, an shagerire á ervaunḡe. Tá farvaunḡe, tá maga nampire.»

Naraje an kára á fanus
(Mark. 4:21-25)

¹⁶ «Baaka ura, máki mbantembe kára á fanus-aara ni, á unḡmbar darau bi á faná am ekte á egdera. Estuweka. Kára á fanus wá, tá zlenḡelaná á ba áte tate-aara, lauktu emnde na tá dem huḡe á bere ñanna, tá nanna ice parakke. ¹⁷ Daaci baḡemme á názena an shebe kina, watse á sesse, tá nanna emnde baḡemme. Názena nasherire kina keni maa, baḡemme watse á marapsemare, watse tá diyeddiye emnde baḡemme.

¹⁸ «Aḡaba una ñanna maa, faufa hyema áte cená duksa á kure! Aḡaba edda una, máki anḡkwa ázeḡara na wá, watse tá de fanaarfe zlaḡe áḡaliye ge ñane. Amá edda una an erva dey wá, ba cekwa-aara na á tamaná ñane am erva-aara ma keni tá de lyanvulye.»

Tara emneḡara antara egdzar mama-aha-ḡara ge Yaisu
(Mat. 12:46-50; Mark. 3:31-35)

¹⁹ Am iga á una ñanna maa, ta semhe ge tara emneḡara antara egdzar mama-aha-ḡara ge Yaisu ta sezeḡara, amá sharánka jammeje aḡaba kwakyire á nalga. ²⁰ Ta belanve we ge Yaisu, a ba itare: «Náwa tá anḡkwa ndavaká tara emneḡa antara egdzar mama-aha-ḡa ágashe.» ²¹ Amá a ba Yaisu á elvan ge emnde baḡemme: «Emmerwa antara egdzar mama-aha-aaruwa wá, ba emnde na tá anḡkwa cená elva á Dadaamiya, tá anḡkwa fansarfe na.»

Yaisu a ekhyaá válale
(Mat. 8:23-27; Mark. 4:35-41)

²² Vacite umele maa, tara Yaisu antara pukura-aha-aara ta demhe am paare á yawe. A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ebzaumbza haye ádehuwa-aara.» Daaci ta naba zlála. ²³ Tá anḡkwa zlála maa, Yaisu a naba pu hare. Cekwaanḡudí wá, a naba tsete ge válale átire á haye ñanna, a naba nante paare na an yawe. Daaci baḡemme-aatare, shifa-aatare a gev ba paihyhye. ²⁴ Ta de tsante Yaisu am hare na, a ba itare: «Malum, malum, ḡeḡiya ma baaka!» Tsetsa Yaisu, a naba valarhe ge válale na, a valarhe ge vadza á yawe keni, tseriyye ba seke ndza baaka duksa.

²⁵ Daaci a ba ñane ge pukura-aha-aara: «Áma fetarfire á kure ge kure?» Amá itare, tá maga ba najipu-aara, jaterja lyawa keni jipu. A ba itare am dagave-aatare. «Ware kena ñane una ni á ndaater elva ge tara válale an yawe keni, tá eccena na?»

A mbanaa estuwa Yaisu ura an shaitaine
(Mat. 8:28-34; Mark. 5:1-20)

²⁶ Am sarte na icaransice haye tara Yaisu, daraada á dete iga a guwa am haha á Gairasaine-aha. Tate ñanna wá, wafke-aara ba ndañje á sem Galili. ²⁷ Ba a sesehe ge Yaisu am paare wá, a se yainu á ba an ye zhele umele, ñane keni ba ura hufe á ekse. Zhele ñanna haraare an shaitaine. Wayaaka an nanjyuwe, wayaaka an bere keni, sey á njá á ba am irekhye-aha. ²⁸ Ba pute ice-aara áte Yaisu wá, a naba fu hula áseza Yaisu na, a se mbedaa am sera-aara, a ba ñane á elvan ge ñane á ba an ka kwara: «Ekka Yaisu *Egdza á Dadaamiya Slekse, ázara am dagave á miya? Tasle á ña, fiyemka am zladá!» ²⁹ A ndaana adaba uwe una, adaba Yaisu a banaa elva ge shaitaine am ñane, a ba ñane: «Sesse am zhel na!»

Shaitaine-aara ñanna wá, maganánmaga palasa ser kwakya. Ser kwakya tá puwanem sera am sasala, tá puwante tsavaytsavaye áte erva, amá á ebbátá bademme, shaitaine ñanna á daná á ba dem kaamba.

³⁰ Yaisu a ndavanu zhera-aara ge zhel ñanna, a ba ñane: «Zhera-aaruwa wá, Dikele á Emnde.» A ndaha una ñanna, adaba kwakya jini-aha am ñane. ³¹ Jini-aha ñanna ta fantau ge ñala Yaisu, a ba itare: «Tasle á ña, ma ká ngyañerngya am ñane keni, danjerka á dem evege sladdé na baaka halavuwa-aara na.»

³² Ay, am tate ñanna maa, ndza anjwa walda á nabezhe yaikke, tá piyá áte egdza wa. Jini-aha ñanna ta ñala baráma áza Yaisu, geni tá dem nabezhe-aha ñanna. Yaisu a naba vaterte baráma. ³³ Daaci jini-aha na ta naba segashe am zhel ñanna, ta deme am nabezhe-aha ñanna, daaci bademme á walda kyaakya ástate egdza wa ñanna, valyaremvalye á dem haye, a ndateruhe ge haye bademme.

³⁴ Suni-aha á nabezhe-aha ñanna, tá zhárá duksa ñanna wá, kyaakya zhagade ge itare keni, ta dateraa labáre ge emnde am hufe á ekse antara áte makwata bademme. ³⁵ Daaci estuwa nalga tá kelá á dem tate ñanna, tá de zhárá názena magavmage na. Darduwa ádehuwa maa, ta de beraa zhel na ta segashe jini-aha am ñane na, á njá am sera á Yaisu, an tsekwa am nanjyuwe ba seke emnde, an enjkale-aara ba lanje. Amá itare, bademme ta fantau ge mága lyawa. ³⁶ Daaci emnde na ni ta naana á ba an ice-aatare mága ñanna bademme na, ta fantau ge palateraa sera-aara ge emnde, geni a shanaa estara zhele ñanna ire-aara. ³⁷ Aley a ba emnde a haha á Gairasaine ñanna bademme tá elvan ge Yaisu: «Tasle á ña, ezzlálá am larde á ñere.» Adaba bademme-aatare damda lyawa am itare. Daaci Yaisu a naba deme am paare á yawe, anjwa á zlala. ³⁸ Amá zhele na shansha ire-aara na, a ñála baráma áza Yaisu, geni ñane keni á dabaterdaba. Amá a naba eptsanaahe ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: ³⁹ «Eptseptsa á dem mba á kure, de bateránba názena a magakanaa Dadaamiya bademme na.» Daaci ba zlálá á zhele ñanna á dá, a de hyanme názena a maganaa Yaisu na am hufe á ekse bademme.

Labáre á egdza á Yayrus an mukse na a gejante nanjyuwe á Yaisu
(Mat. 9:18-26; Mark. 5:21-43)

⁴⁰ A eptsehe zlafe ádaliye ge Yaisu, a icanse haye ásete we-aara maa, a se tsekwaá á ba am dagave á nalga, ta se lyiya ñane. ⁴¹ A semhe ge ura male, zhera-aara Yayrus, ñane palle á male-aha am mashidi. A se kezlaa ugje am sera á Yaisu, a fantau ge ñalaná á dem mba-aara, ⁴² adaba anjwa

egdza-aara mukse palle ba njane, á maga yawe kelaawa ju buwa, herzhe á degashe shifa am njane.

Tá átire á zlalá maa, emnde ta fantau ge beca Yaisu. ⁴³ Ay, anjwa mukse umele am dagave á emnde njanna, yawe kelaawa ju buwa á maga ba palasa á kela á uzhe. A kedaa nalmane-aara bademme áza dauktaraha, amá baaka edda una mbanaambe. ⁴⁴ Daaci mukse njanna a naba ganapthe ge Yaisu á kya iga, a fete erva-aara áte we á nanjyuwe á Yaisu. Kertenj a naba icevhe ge kela á uzhe-aara njanna. ⁴⁵ «A gejitaá ware?» a ba Yaisu. Bademme á emnde, ma ware keni ba iya ka. Daaci a ba Piyer á elvan ge njane: «Malum! Ká zhárá nalga njanna ká am dágave-aatare, tá becakbece na ni a gejaktaá ware, a ba ka?» ⁴⁶ Amá a ba Yaisu: «Anjwa ura a gejitegeje. Adaba tapannaatápá sessa ndzedá am iya.» ⁴⁷ Nanna mukse na ganakini á taa shebevka maa, a naba marse ire-aara á katafke á Yaisu ámbera á gyagya, a kezlaa ugje am sera-aara, a ndaanhe á katafke á emnde bademme dalila na a de gejaken nanjyuwe á Yaisu na, antara ganakini a naba mbehe á ba am sarte njanna. ⁴⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge njane: «Mbakaambe fetarfire á nj egdza-aaruwa, ezzlalá á ba an hairire.»

⁴⁹ Zlabe á ba an elva njanna Yaisu áte we maa, a naba semhe ge ura á sawa am mba á Yayrus male am mashidi na, a ba njane á elvan ge Yayrus: «Baaka egdzere. Yanya malum mazla-aara.» ⁵⁰ Amá cenáncena Yaisu názena á ndaana njane. A ba Yaisu á elvan ge Yayrus: «A wanjka lyawa, naba fetarfe ka, á mbembe egdza á nj.» ⁵¹ Daraada á dem mba njanna maa, a piyaterite ge emnde bademme ge dem bere na á zlava egdzere am huđe-aara. Sey a yateraa baráma ba ge tara Piyer, Yuhanna, Yakuba ira tara emmenjara antara eddenjara ge egdzere. ⁵² Bademme á emnde na tá am huđe á há njanna, tá kyuwá egdze na, tá tsaka dákwa. Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kyuwauka, an emtseka egdzere, á pá ba háre.» ⁵³ Amá itare ta zhárá Yaisu ba seke wuce, adaba diyardiya itare, ganakini baaka shifa am egdzere. ⁵⁴ Amá Yaisu a de njanaa ba erva ge egdze na, a ba njane á ba an ka kwara: «Naba tsetse egdza-aaruwa.» ⁵⁵ A naba shifete ge egdze na, tsekwadfde a naba tsetehe. Daaci a ba Yaisu: «Vawanteva náza za, a zuze.» ⁵⁶ Tara emmenjara an eddenjara tá maga ba najjpu-aara. Amá Yaisu a fater magiya, geni a ndaranka ma ba ge ware keni.

9

Yaisu a belaa pukura-aha-aara kelaawa ju buwa (Mat. 10:5-15; Mark. 6:7-13)

¹ Vacite umele maa, Yaisu a jatermaare ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a vaterte hákuma áte jini-aha bademme, antara hákuma á mba emnde áte lapikere. ² Daaci a naba belaterbela, á de balaterá labáre ge emnde, elva a njá am *kwara á Dadaamiya mazla-aara, antara ganakini a mbarmbe emnde na tá áte lapikere. ³ A ba njane á elvan ge itare: «Eksauka ma uwe keni am erva ge mága shula an njane, ma zade, ma kashi á náza za, ba nambela keni eksauka. Zlabe adaliye dawanka nanjyuwe bubuwa áte kure, ma shunju am lyiba keni. ⁴ Bademme á há na, máki lyarakurvaalye am huđe-aara wá, njawinja á ba am mba njanna, dem sarte á zlalá á kure am ekse njanna. ⁵ Am tate na máki lyarakurka emnde wá, zlalauzlalá am ekse-aatare, papawateraapape berbere á hahaaatare áte sera á kure. Magawateránmaga una njanna, watse tá disá ba

itare antara Dadaamiya.» ⁶ Daaci ba zálálá-aatare ge pukura-aha, ta zálálá á de bala labáre á higa am ekse-aha gergere, emnde na lapika vuwa-aatare keni ta mbateraaha am tate na ta demaa itare bademme.

*Labáre á Yaisu weshanantewesha ire ge *Hirudus*
(Mat. 14:1-12; Mark. 6:14-29)

⁷ Am sarte ñanna maa, cenáncena sleksu *Hirudus názena tá maganá itare bademme na. Amá ba palle á názu á ndaana ñane baaka. Adaba ta bantsa emnde umele: «Tsettse Yuhanna slemaga baptilisma am faya.»

⁸ A ba emnde umele: «Una Yuhanna ka, nabi *Ailiya werre.» A ba emnde umele zlafe adaliye: «A tsetaa ba nabi umele tsekemme am faya.» ⁹ Amá a ba sleksu Hirudus: «Ábi ndza icaniica ire áte Yuhanna. A jesaara ware zlafe adaliye yá cená labáre-aara na?» Daga á ba am sarte ñanna, Hirudus á kátá naa wafke á Yaisu.

Yaisu a zateru duksa ge zála debu ilyebe
(Mat. 14:13-21; Mark. 6:30-44; Yuh. 6:1-14)

¹⁰ Saraasa emnde a bela ñara, ta se ndahanhe názena ni ta maganaa itare bademme ge Yaisu. Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Sawmbare mi záláláwa á dem tate umele.» Ta naba zálálá á dem ekse ñanna tá d'ahaná an Baytisayda na, ba itare an ire-aatare. ¹¹ Amá kerterj cenaráncena emnde, ta naba dabateremhe á dem tate ñanna. De lyatervaalye Yaisu, a vaterte waazu, elva a njá am *kwara á Dadaamiya; emnde na lapika vuwa-aatare keni a mbateraaha.

¹² Eblyablya vaciya maa, ta ganaptehe ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a ba itare tá elvan ge ñane: «Puwataraapuwa nalga á emnde na mazla-aara, a zlarzlala á dem ekse-aha antara egdzar makwata-aha na herherzhe an tate na, geni tá shansha názu tá zanu ge we-aatare, antara tate na tá zlava shifa-aatare átekwa. Adaba tate na kaamba, mi yiyye an ekse.» ¹³ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Vawaterteva ba kure náza za.» Ta ñwanante, a ba itare: «Ázeñere ba depain ilyebe ámasla an kelfe buwa. Emtu ká kátá njá de shekwaterve náza za ge nalga na emtu?» ¹⁴ Emnde ñanna wá, tá maga zála debu ilyebe. A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Naba njanjawataraanjanja kure emnde kul ilyebe, kul ilyebe.» ¹⁵ «Ane,» a ba pukura-aha, ta nabe maganaahe. ¹⁶ Daaci Yaisu a halante depain ilyebe, antara kelfe buwa na, a kante ice á dem samaya, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya. Daaci a kwacaa depain-aha na, a tegatera ge pukura-aha, geni tá vaterta itare ge nalga ñanna. ¹⁷ Bademme á emnde, ma ware keni a zuhe á ba áte huđe-aara náza zá na, aley jauje zlafe adaliye. Pukura-aha ta halante jugena-aara wárá kelaawa ju buwa.

*A ndaasa Piyer ganakini ba Yaisu una *Almasiihu na*
(Mat. 16:13-19; Mark. 8:27-29)

¹⁸ Vacite umele am maduwa Yaisu ba ñane palle, ta duhe ge pukura-aha-aara ádezeñjara. A de ndavateru elva, a ba ñane á elvan ge itare: «Emnde mu, ta baa uwe áte iya, ta baa ya ware?» ¹⁹ Ta ñwanante, a ba itare: «Emnde umele wá, ta baa ka Yuhanna slemaga baptilisma. A baa emnde umele, ka nabi *Ailiya werre. A baa emnde umele zlafe adaliye, ka ba nabi umele tsekemme, a tsetaa ba palle á nabi-aha werre am faya.» ²⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ay kure maa, kwá ba ya ware kena?» A ñwanante ge Piyer, a ba ñane: «Ba ka una ka *Almasiihu, ka sawa áza

Dadaamiya.» ²¹ Amá Yaisu a fater magiya kwakya, geni a ndaaranka ma ge ware keni.

Yaisu a sanse elva a emtsa-aara, antara tsetse-aara am faya
(*Mat. 16:20-28; Mark. 8:30-9:1*)

²² Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Iya *Ura á emnde bademme wá, baaka pekyaa-aara, sey yá shushe zlaɗa kwakya. Male-aha á larde, antara male-aha á *lیمان-aha, ira malum-aha á *tawraitā, tá de yiyaaya, watse tá de zlanazle shifa-aaruwa bademme. Amá am háre ge keyire wá, watse yá sesse zlaɓe ádaliye á ba an shifa.»

²³ Daaci a ba ñane á elvan ge emnde bademme: «Máki edda-aara wayaawáyá ɗaba ya wá, a dzameka shifa-aara ɗekideki. Ma vaatara keni a eksanteksa dzangala-aara, a ɗabidaba an ñane. ²⁴ Aɗaba máki edda-aara á tataya lya shifa-aara wá, á de kedanaakeda. Amá edda una a kedaa shifa-aara aɗaba iya wá, á de shansha zlaɓe ádaliye. ²⁵ Ma edda-aara a zu emtakire á duniya na bademme keni wá, ázara nampire-aara ge ñane, máki kedanaakeda ire-aara, á de shanka shifa na á katafke na? ²⁶ Ay degiya, ma ware una a magaa zherwe ge baa ñane ura-aaruwire, bi ge ndaater elva-aaruwa ge emnde wá, iya *Ura á emnde bademme keni, watse á wiyá zherwe ge baa ñane ura-aaruwire, má watse yá sawa an yaikkire á Edderwa, antara yaikkire-aaruwa, ira yaikkire á malika-aha cufedde. ²⁷ Yá ndaakur ba jirire, á ba am dagave á kure na keni, tá ankwā emnde na ni watse tá emtseka ba estuwa, sey máki naránna an ice-aatare Dadaamiya á jáhá emnde á dem kwara-aara.»

Eptsaptepsa Yaisu a gev umele
(*Mat. 17:1-8; Mark. 9:2-8*)

²⁸ Á maga háre tiise am iga á elva-aara ñanna maa, Yaisu a ɗante tara Piyer, antara Yuhanna, ira Yakuba, a ɗálá ádete ire á wa antara itare, ge de maga maduwa. ²⁹ Am sarte na ñane á maga maduwa áhuwa ñanna maa, a naba eptsavte ge wafke-aara, nanɗyuwe-aara keni gevge dzayye ba telle ámbere á maga wulwulire. ³⁰ Cekwaanɗudí wá, tá zhárá ba zála buwa, tá ndaha elva antara Yaisu. Emnde buwa ñanna wá, tara Muusa antara *Ailiya nabi-aha werre. ³¹ Ta jesaare ba estuwa an yaikkire á Dadaamiya. Tá ankwā ndaha elva antara Yaisu áte emtsa-aara na watse á de emtsa am Urusaliima, ge zlaa slera-aara bademme. ³² Tara Piyer wá, ndza tá am háre, am sarte na Yaisu ankwā á maga maduwa na. Ta tsete am háre á ba am sarte á sawa á emnde ñanna. Daaci ta nanna itare yaikkire á Yaisu antara emnde buwa ñanna ta sezeɗara na.

³³ Tá kátá zláá emnde na maa, a ba Piyer á elvan ge Yaisu, «Malum, ñere keni ná ankwā áhuna na wá, shagera jipu. Kina wá, ná magakurá dzadzawe-aha keese, palle náza á ña, palle náza á Muusa, palle keni náza á Ailiya.» A ndaase elva ñanna ba estuwa, amá diyaaka názena á ndaaná ñane. ³⁴ Ba ñane á ndáhá una ñanna wá, tabedamme a tsekwatararhe ge kumba bademme-aatare. Daaci a naba jater ge lyawa pukura-aha na aɗaba kumba ñanna. ³⁵ Cekwaanɗudí wá, tá cená ba kwara á sawa am kumba ñanna, a ba edda-aara: «Una náwa ñane na wá, Egdza-aaruwa ya belaa ba ñane. Cenaucena názena á bakurná ñane.» ³⁶ Am iga á kwara ñanna maa, ta naa ba Yaisu palle mazla-aara, ta baaka emnde na.

Amá elva ñanna a njaa á ba am huɗe-aatare, balarka emtsaade pukura-aha na ɗekideki.

Yaisu ngyansenggye jini am egdzere
(Mat. 17:14-18; Mark. 9:14-27)

³⁷ Makuralla-aara maa, ta naba tsekwise á sawa áte ire á wa na. Emnde kwakya ta de yainu ge Yaisu. ³⁸ Am dagave á nalga nanna wá, ankwá ura lapika egdza-aara, palle ba nane, a naba d'aha Yaisu á ba an ka kwara: «Malum, malum, tasle á nja, zharinaazhárá egdza-aaruwa na! ³⁹ Á maganá palase shaitaine jipu. Ba kelaa máki tsekwanvetsekwe wá, á hula egdzere, á velyanaaveleye am áhá, á kelá ugbalyiile. Sey á magannaamaga palasa lauktu á yanya. ⁴⁰ Ya saterán ge pukura-aha á nja, amá dzegwaránka ngyanse jini nanna am egdzere.»

⁴¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Amá kure emnde a zamane na wá, baaka fetarfire á kure dekid'eki, kwa mandzawe-aha jipu! Há! Watse yá njá antara kure, yá fakurá ervaun'ge dem laukte-ara estuwa? Siyansa kwa ka egdze á nja nanna ge iya.» ⁴² Ankwá á sawa egdze nanna áseza Yaisu maa, a naba velyanaahe ge jini nanna am ire, ankwá á maganá palase am áhá. Amá Yaisu a naba valarhe ge jini nanna, a mbanaahe egdze na, «Kwaye egdza á nja,» a ba nane á elvan ge eddenjara. ⁴³ Bademme á emnde tá maga ba najipu áte hákuma na a maganaa Dadaamiya an sleksire-aara.

Yaisu ankwá á sanse ge buwire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mat. 17:22-23; Mark. 9:30-32)

Am zla'be emnde bademme tá maga ba najipu áte názena á maganá njane bademme na, a ba nane á elvan ge pukura-aha-aara: ⁴⁴ «Náwa yá bakurá elva wá, a deseka elva nanna am ire á kure: Iya *Ura á emnde bademme wá, watse tá fime am erva ge emnde.» ⁴⁵ Amá ba palle á názu ta cenanaa pukura-aha am elva nanna baaka. An shebe maana á elva nanna ge itare, geni a cenaránka bademme. Ndavanu ge Yaisu keni, a waterwa lyawa.

Gajawe á pukura-aha arge yaikkire
(Mat. 18:1-5; Mark. 9:33-37)

⁴⁶ Farantaufe pukura-aha ge mága gajawe am dagave-aatare, geni watse mala ware am itare. ⁴⁷ Kertenj diyeddiye Yaisu názena tá ankwá á dzamaná itare. Daaci a eksante egdzere, a tsanaahe átevge njane, ⁴⁸ a ba nane á elvan ge itare: «Ma ware una a lyevaa egdze na ad'aba iya, edda-aara a lyevaa ba iya an ire-aaruwa. Edda una lyivaalye, edda-aara a lyevaa ba slebelibela an ire-aara. Edda una a gev ba seke cekwa ba njane am dagave á kure wá, mala ba njane am kure.»

Edda una dagalaaka ádete kure, ura á miya ba njane
(Mark. 9:38-40)

⁴⁹ A eksante elva Yuhanna, a ba njane á elvan ge njane: «Malum, njere wá, nja naa ura umele á ngyá jini-aha am emnde an zhera á nja, amá nja naba piyante, ad'aba njane ura á miya ka.» ⁵⁰ A ba Yaisu, «A'aa, piyawanteka. Ad'aba máki edda-aara dagalaaka tsuwe ádete kure wá, ura á miya ba njane.»

*Ankwá ekse palle am *Samaríya lyíyaaka Yaisu*

⁵¹ Nánná Yaisu ganakini herzhapteherzhe sarte á z'lálá-aara á dem samaya maa, a naba magaa niya-aara ganakini sey á z'lálá á dem Urusaliima mazla-aara. ⁵² Tá ankwá z'lálá maa, herzharanteherzhe ekse

umele am kwará á *Samariya, a belaa pukura-aha-aara á katafke ge tsatsaná slede. ⁵³ Amá lyiyarka emnde a ekse ñanna, adaba ñane átira dem Urusaliima. ⁵⁴ Daaci a ba tara Yakuba an Yuhanna tá elvan ge ñane: «Yaakadada, wayak-waya emtu ñá dáhá kárá á sa am samaya á se zlateraazle?» ⁵⁵ Amá a eptsavte ge Yaisu ádezeta, a naba valaterarhe. ⁵⁶ Daaci ta naba zlalá-aatare á dem ekse umele.

Emnde na wayarwáyá d'aba Yaisu
(Mat. 8:19-22)

⁵⁷ Tá á ba átira zlala ñanna maa, a naba semhe ge ura umele, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Yá dabakdaba ma ka deme keni.» ⁵⁸ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Mbayka-aha tá an evege-aha-aatare, yiye-aha keni tá an bere-aha-aatare, amá iya *Ura á emnde bademme wá, ba tate na yá zlavanaazlava shifa-aaruwa átekwa keni baaka.»

⁵⁹ Ura umele zlafe adaliye maa, a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Sawa, d'abid'aba.» Amá a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Yaakadada, viteva baráma yá de hedeheda emtsaade edderwa.» ⁶⁰ Amá a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Yaterya emtsa-aha, a hed'arhed'aba emtsa-aha-aatare. Ekka wá, ezzlala á de balaterá waazu ge emnde, elva a njá am *kwara á Dadaamiya mazla-aara.»

⁶¹ A ba ura umele zlafe adaliye ge keyire, «Yá dabakdaba, Malum, amá wá, viteva emtsaade baráma yá de magaterá á jamimá shifa ge emnde a há á ñere.» ⁶² A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ma ware una a gaave áte weza, ámbera á zhárá ice á dem iga wá, baaka nampire á edda-aara am kwara á Dadaamiya.»

10

Yaisu a belaa pukura-aha-aara kul vuye ju buwa

¹ Am iga á una ñanna maa, Yaakadada a dzerse pukura-aha umele emnde kul vuye ju buwa, a belaterbela bubuwa. A belateraa á dem berni-aha antara makwata-aha na watse á duwa ñane ádemkwa na bademme. ² Lauktu tá zlalá, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwakya hiya áte fe, amá cekwa emnde a ehhlá-aara á dem mba. Adaba una ñanna, ñalauñala Edda á fe, geni á farfe ge bela emnde, á dem fe-aara. ³ Zlalauzlálá, náwa ya belakurbela wá, kwa ba seke egdzar kyawe-aha am dagave á indale-aha. ⁴ Eksawka partamami am erva, ma nambela á kashi keni. Ba kimake keni, dawánka. Tsatsauka áte baráma ge ga use áte emnde. ⁵ Ma kwa de tsekwaa am mba á ware keni, bawateránba emtsaade ge emnde a há ñanna: A vakurteva Dadaamiya hairire. ⁶ Máki an'kwa edda una an barka am vuwa am huđe á há ñanna wá, hairire á kure á de tsekwá áte ñane. Máki baaka wá, á epts hairire á kure á ba ásezekure zlafe adaliye. ⁷ Am huđe á há na, máki lyarakurvaalye wá, njawinja á ba am mba ñanna, dem sarte á zlala á kure, mba'fauka há á emnde. Naba zauza, shausha názena ni ta fanaa itare á katafke á kure. Adaba sleslera wá, zlayánzláyá mbera-aara. ⁸ Máki dakuremda am ekse, lyarakurvaalye emnde wá, zauze názena ni ta fanaa itare á katafke á kure bademme. ⁹ Mbawmbe emnde-aatare na ni lapika vuwa-aatare na. Bawateránba ge emnde a ekse ñanna ganakini itare wá, a hyatermaa ba Dadaamiya ge njá am kwara-aara. ¹⁰ Amá am ekse na máki lyiyarakurka emnde ñanna wá, tsawaatse áte we á layye am huđe á ekse ñanna, bawateránba ge

emnde ɲanna: ¹¹ Ba berbere á haha á kure na áte sera á ɲere keni, náwa ɲá papakuraapape duksa á kure. Ay degiya, diyaweddiye ganakini a hyakurmaa ba Dadaamiya ge ɲjá am kwara-aara, kwa yanaa ba kure.» ¹² A farhe zlaɓe ádaliye ge Yaisu: «Yá ndaakur ba jirire, vaci shairiya wá, watse ɲgulme ba shairiya na ta magaterán ge emnde a *Saudauma arge náza á emnde a ekse ɲanna.»

Zlaɓa arge ekse-aha na ta kwalve mága tuba
(Mat. 11:20-24)

¹³ «Watse zlaɓa ge kure emnde a Kaurajin, antara emnde a Baytisayda. Adaba najipu-aha na ya maganaa iya am ekse-aha á kure na wá, ma andze am Tirus antara Sidaun wá, ma andze tsakwaremɓakwa emnde a ekse-aha ɲanna am buhwa-aha, ma andze daremda am kelpa á kára ge marese tuba-aatare. ¹⁴ Adaba una ɲanna, vaci shairiya wá, watse ɲgulme ba shairiya na ta magaterán ge tara Tirus antara Sidaun na arge náza á kure. ¹⁵ Kina wá, yá elvan ge kure emnde a Kafarnahum. Kwa kurken watse á kakurteka Dadaamiya, watse kwá daada á dem samaya emtu? Baaka kwá daaka dekiɓeki! Watse á gakuraage á dem jahanáma.»

¹⁶ Daaci a ba ɲane á elvan ge pukura-aha-aara: «Kure wá, edda una a cena elva á kure, a cena ba elva-aaruwa. Edda una cenaaka elva á kure, cenaaka ba elva-aaruwa. Ay degiya, edda una a yaa ya wá, a yaa ba edda una a belibeli na.»

Sarassa pukura-aha kul vuye ju buwa

¹⁷ Haraare maa, saraasa pukura-aha kul vuye ju buwa na á ba an higa. A ba itare tá elvan ge Yaisu: «Yaakadada á ɲere, ba jini-aha keni faranɓersarfe, am sarte na ɲa bateraa elva an zhera á ɲa.» ¹⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ba estuwa. Ndza ya nanna Shaitaine am sarte na á eblya á sá am samaya, ba seke mága á kára a rade. ¹⁹ Vanakurteva hákuma ge kure, ganakini kwá payanaapaya zahe antara herdza-aha an sera-aha á kure, kwá ɲgerɗanaaɲgerɗa kelaade á kure, ma ɲane slehá kuma keni, baaka názu kwá kuvaná kure dekiɓeki am duniya na. ²⁰ Amá wá, higa á kure a tseka á ba áte hákuma na kwa shanaa kure áte jini-aha; higuahiga adaba zhera-aha á kure aɲkwa an puwa am samaya.»

Yaisu aɲkwa á higar ge názena a maganaa Dadaamiya
(Mat. 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Yaisu a naba shaa higa yaikke am sarte ɲanna, á sawa áza Sheɓekwe Cufɓɓe, a ba ɲane: «Eddaye-aaruwa, ka Edda á samaya antara haha ba ka palle. Yá aɲkwa slafak we-aaruwa kwakya, adaba ka sateransa ka ge egdzara mesheshe názu ka sheɓaterwuwe ge emnde a diya, antara emnde a enkale. Ba estuwa, Edderwa, una namaari á ɲa ganakini a gevge ba estuwa.»

²² «Edderwa a fime duksa baɓemme am erva ge iya. Diyaweddiye ganakini baaka ura á diyeddiye *Egdza á Dadaamiya, máki Eddeɲara ɲanna ka palle. Dada keni, baaka ura á diyeddiye, máki Egdza-aara ka palle, antara emnde na a wayaterantaa Egdza-aara ge marateránmara.»

²³ Daaci a eptsapte ádeza pukura-aha-aara, a ndaater elva na ba ge itare palle, a ba ɲane: «Higa yaikke ge kure, kwa emnde na kwá aɲkwa zharaná an ice á kure duksa-aha ɲanna. ²⁴ Yá ndaakur ba jirire, ndza kwakya nabi-aha antara slekse-aha saɓaɓe tá kátá puwete ice-aatare áte

dukša na kwá zharaná kure kina, amá sharánka. Ndza tá kátá cenvaacena dukša na kwá cenaná kure kina, amá sharánka keni.»

*Naraje an maggwire á ura *Samariya*

²⁵ A tsete ge malum á *tawraitá umele, a de tsagwadá Yaisu áte elva, a ba ñane á elvan ge ñane: «Malum, yá maga uwe kina lauktu yá shá shifa na á zleka na?» ²⁶ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ka beraa uwe ka am tawraitá? Ká cenaná estara ka, máki ká enndaha?»

²⁷ A ba ñane: «A ba tawraitá wá: Ewwáya Yaakadada Dadaamiya á ña an ervauñde á ña baðemme, an shifa á ña baðemme, an ndzedá á ña baðemme, ira an enkale á ña baðemme. A ba ñane zlafe ádaliye: Ewwáya sleriya á ña ba seke ire á ña.» ²⁸ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ijwakterwa shagera. Maganaamaga una ñanna, ká shansa shifa.»

²⁹ Amá malum ñanna á kátá shaná dalila ge ire-aara wá, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Ware ñanna sleriya-aaruwa ñanna?» ³⁰ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ankwa ura, a tsete am Urusaliima, á tsekwa á dem Yairikau maa, a de velyeme am dagave á emnde a za baráma, ta tsakwanse am nangyuwe-aara, ta hyanhe an já, ta yán ba ge emtsa. ³¹ Á ba am sarte ñanna maa, a tsete ge *liman umele, ñane keni a dába ba baráma ñanna. Ba a naa zhele na á belá wá, a naba cikante, a yanaa baráma. ³² Adaliye a semhe ge ura *Laiwiñkau am tate ñanna. Ñane keni, ba a naa zhele ñanna, a naba cikante, a yanaa baráma. ³³ Amá daaduwa ura *Samariya umele á dem tate ñanna átira mága shula-aara wá, ba a naa zhele na wá, a naba zanvaarhe, ³⁴ a duhe á ba ádezenjara. Ñane a naba baranaa wige-aha na an mbazla-aara ankwá, a gananu waye, daaci a faðanaahe an gabaga. A eksante zhele ñanna, a njante áte ezzenjwa-aara, a dáná á dem bere á tsekwa wayve-aha, a de fanu hyema áhuwa. ³⁵ Makuralla-aara maa, a sanse gursa-aara, a vante ge eddá á tate á tsekwa wayve-aha ñanna, a ba ñane á elvan ge ñane: Náwa lyevaalya una, watse yá eptsa zlafe ádaliye á ba kya una. Naba fanufe hyema ge zhel na, ma ka keðaa uwe keni, yá se eppela baðemme.»

³⁶ Daaci a ba Yaisu á elvan ge malum á *tawraitá na: «Ate ka mu, ware una ura á zhele na a de velyeme am dagave á neyle-aha na?» ³⁷ A ba ñane: «Ura-aara ba edda una a zanvaarze na.» Daaci a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Eztlálá, ekka keni de emmága ba seke una ñanna.»

Yaisu am mba á tara Marta an Maari

³⁸ Yaisu átira mága shula antara pukura-aha-aara. De sharnaasha ekse umele, ankwá mukse zhera-aara Marta, a tsekwatara am mba-aara. ³⁹ Ankwá egdza emmenjara mukse ge Marta ñanna, zhera-aara Maari, ñane a njehe am haha áza Yaisu, á cená elva na á tsakaná ñane. ⁴⁰ Amá Marta wá, ñane ankwá á shunñula ba slera-aha umele am bere a gya dafa. Daaci a naba seza Yaakadada, a ba ñane á elvan ge ñane: «Labára baaka lambe á ña áte iya, yá shunñula ba iya palle an slera-aha á mba na? Banánba seke ge egdza emmerwa na a se meliyumele.» ⁴¹ Amá a ñwanante ge Yaakadada, a ba ñane: «Marta, Marta, ekka ká hyaná lyuwa ge ire á ña an slera-aha ba dey, ⁴² una ñanna ka, una dukša yaikke. Maari wá, ñane a eksese dukša yaikke na tá taa lyevaaka am erwa-aara ðekideki na.»

11

Mága maduwa na a kwaratersaa Yaisu ge pukura-aha-aara (Mat. 6:9-13; 7:7-11)

¹ Vacite umele am tate umele maa, Yaisu a magaa maduwa. Am iga á una ñanna, a ba pukura-aha-aara tá elvan ge ñane: «Yaakadada, kwarañersekware ge ñere keni mága maduwa ñanna, seke una a kwaratersaa Yuhanna ge pukura-aha-aara na.» ² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Máki kwá maga maduwa wá, bawánba a ba kure:

Eddeñere Saksage, ekka wá, ka cuƒeƒe. Emmága dalila á ña ganakini emnde baƒemme a farfa zherwe áte ka. Sawa an sleksire á ña.

³ Vanjerteva náza za a hyeñerhya ma vaatara keni.

⁴ Yanjeraarye haypa-aha á ñere, aƒaba ñere keni ñá anƙwa yateraare ge emnde a haypa an ñere baƒemme. Danjeremka am bada á shaitaine.»

⁵ Yaisu a fateraarhe zlaƒe ádaliye, a ba ñane: «Máki palle á kure a shaa wayve an huƒe á vayiya, ƒaaka názena á faná á katafke-aara wá, sey ba a de mba á sleriya-aara, á de baná: Vawiteva ukpa, ⁶ aƒaba ya shaa wayve, ƒaaka názena yá faná á katafke-aara. ⁷ Bi á ñwananteñwa sleriya-aara ñanna á sawa am huƒe á bere, a ba ñane: Weshiyanteka ire! An zleña bere, ñere ñá pá háre antara yalla-aha-aaruwa. Njá taa tseteka mazla-aara ge vakte ukpa. Amá ñane wá, a mañka ervaunƒe. ⁸ Yá ndaakur ba jirire, ma tsarka ge vante ukpa ñanna aƒaba urire-aatare keni wá, sey tá tsetse tá vanteva geni á hyateraaka lyuwa mazla-aara. ⁹ Názu yá bakurná iya wá, naba ndavaundava, tá de vakurteva. Tatayautataya, kwá de shansha. Daudaha emnde a há, tá se werakurantewera wakiyya. ¹⁰ Aƒaba ma a ndavanaa ware keni, sey á shansha. Ma a tatayanaa ware keni, sey a shansha. Ma a janaa ware wakiyya keni, tá weranantewera. ¹¹ Emtu ware dada am kure, má egdza-aara a ndavanu nabuhwa, ñane á vante zahe? ¹² Bi máki egdzere a ndavanu slaya, á vanteva emtu herdza? ¹³ Kwa mandzawe-aha tsa, amá diyakurdiya vaterte duksa shagera ge egdzara á kure. Sakwa Eddekure na am samaya na emtu? Ñane wá, ma a ndavanaa ware Shedeƒe Cuƒeƒe ázeñara keni, sey ba á shansha.»

Tara Yaisu tá taa njeka antara Shaitaine (Mat. 12:22-30; Mark. 3:20-27)

¹⁴ Vacite umele maa, Yaisu anƙwa á ñgya jini am ura, jini ñanna a piyanante ge ndaha elva. Ngyansenggye Yaisu jini ñanna wá, zhele ñanna a fantau ge ndaha elva ba lanje. Baƒemme á emnde tá maga ba najipu-aara. ¹⁵ Amá ta bantsa emnde umele wá: «A vanta ba *Bailjaibul slekse á shaitaine-aha hákuma á ñgya jini-aha ñanna.»

¹⁶ Emnde umele zlaƒe ádaliye, ta de tsagwada Yaisu áte elva wá, a ba itare tá elvan ge ñane: «Máki a belakaa ba Dadaamiya wá, marañeránmárá najipu palle, ganakini ñá diyeddiye átekwa.» ¹⁷ Amá kerten diyeddiye Yaisu názu ta sawa an ñane am ire. Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Baƒemme á sleksire, máki tarapsete emnde gergere buwa am kwara ñanna, tá anƙwa dagala am dagave-aatare wá, sleksire ñanna ba badzavbadze, ba bere-aha-aatare keni tá kyabanaakyaƒa baƒemme. ¹⁸ Ba duksa palle ge Shaitaine keni. Máki gevge ni á wava ba ñane áte ire-aara wá, á zlála estara kwara-aara á de katafke? Aƒaba kwa bantsa kure, a vitaa ba slekse á shaitaine-aha hákuma áte jini-aha. ¹⁹ Máki estuwa

wá, a vatertaa ware kena hákuma á nggya jini-aha am ura ge emnde á kure? Tá kyaná ba emnde á kure shairiya-aara, geni baaka jirire am elva á kure. ²⁰ Yá ndaakur ba jirire, yá ankwá nggya jini-aha á ba an hákuma na a vitaa Shedekwe á Dadaamiya. Amaana wá, samsa ba Dadaamiya an sleksire-aara ásezekure.»

²¹ Yaisu ankwá á slá Shaitaine an slendzedá, a ba nane á elvan ge itare: «Máki ngwadapsenngwade slendzedá, ankwá á ufa há-aara wá, baaka názu á geja kazlanja na am huđe á há nanna. ²² Amá má daaduwa edda una jauje ge nane an ndzedá wá, ba náza a erwa-aara keni á lyanvulye bademme, á halesehale kazlanja-aara bademme, tá de zaná antara emnde-aatare.

²³ «Daaci ma ware una baaka an ya keni, nane kelaade-aaruwa. Ma ware una á meliyuka ge jáhá emnde na, nane ba slezadaterzadá.»

Eptsá á jini á dem urimagwe
(Mat. 12:43-45)

²⁴ «Má sesse jini am ura wá, á de ja dábá á ba am kaamba, ge tataya puwansepuwe. Máki shanka wá, á bánba jini nanna, ambane yá eptsá á dem bere-aaruwa na ya segashe am huđe-aara na. ²⁵ Má eptsapta wá, á de berá ba bere an hyada, an tsatse tsefanje. ²⁶ Daaci á zlalá-aara, á de dāha jini-aha umele na jaruje ba ge nane an mandzawire na vuye, tá sawa, tá se njá am huđe-aara. Am iga-aara wá, edda-aara á gev ambane ba una ndza am zunjwire na.»

Higa jirire

²⁷ Ba zlauzle Yaisu am tsáká elva nanna wá, a ba mukse umele á ba am nalga nanna á elvan ge nane á ba an ka kwara: «Mukse na ni a sepakaa am huđe-aara, a faku uba-aara na wá, higa yaikke ge nane!» ²⁸ Amá a ba Yaisu á elvan ge nane: «Higa yaikke wá, ba náza á emnde na tá cená elva á Dadaamiya, tá ankwá emmága na.»

Najipu na a marsaa Dadaamiya áte Yaunas
(Mat. 12:38-42)

²⁹ Am tá ankwá far ba jáhá ge emnde áseza Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Amá emnde a zamane na wá, ta mandzawe-aha váyya! Itare tá ankwá ndava ba najipu ge diyise átekwa, máki a beliyaa ba Dadaamiya, amá tá shanka dekideki, hyaahya ba una tá ankwá ndaaná áte Yaunas werre na. ³⁰ Adaba ba seke una ni Dadaamiya a marse hákuma-aara am Yaunas werre á katafke a emnde a *Niniwe na wá, watse ba duksa palle am *Ura á emnde bademme keni á katafke á emnde a zamane na. ³¹ Vaci shairiya wá, ankwá slekse mukse, watse a mbedateraambeda emnde a zamane na. Adaba nane kwaye ndza a tseta am pute, a se cena waazu á Suleymanu sle-ilmu jipu. Amá náwa ankwá edda una jauje ge Suleymanu kina, kure kwá ceneka. ³² Zlađe adaliye, vaci shairiya wá, emnde a *Niniwe keni tá de mbedateraambeda emnde a zamane na. Adaba itare, am sarte na cenarancena waazu á Yaunas wá, magarnaamaga tuba. Amá náwa ankwá edda una jauje ge Yaunas kina, kure kwá manka tuba.»

Parakkire na áte vuva
(Mat. 5:15; 6:22-23)

³³ «Baaka ura, máki mbantembe kárá á fanus-aara ni, á shebanve am ice á duksa umele, bi á unjmar darau. Estuweka. Kárá á fanus wá, tá

zlejelaná á ba áte tate-aara, lauktu emnde na tá dem huđe á bere njanna, tá nanna ice parakke. ³⁴ Ice á njá wá, ba seke kárá á fanus ge vuwa á njá. Má lapiya ice á njá wá, baďemme á vuwa á njá ba parakke. Amá má shagerka ice á njá wá, vuwa á njá baďemme á ba am tabeďammire. ³⁵ Adaba una njanna maa, sey ká fá hyema ba shagera, ganakini parakkire na am ka na, a nyefka tabeďammire. ³⁶ Daaci máki baďemme á vuwa á njá ká á ba am parakkire, baaka tate na am tabeďammire wá, baaka tate na ni ká nanka keni áte ka, ba seke kárá á fanus anjwa á maraká parakkire-aara.»

*Yaisu a balaterse zlaďa-aatare ge *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraita*

(Mat. 23:1-36; Mark. 12:38-40)

³⁷ Am sarte na zlauzle Yaisu am tsáká elva-aara maa, a naba ďante ge ura *Farisa umele, ge de zá ďafa am mba-aara. A naba duhe ge Yaisu, á de zá ďafa na. ³⁸ Á maga ba najipu ura Farisa na áte Yaisu, adaba a naa Yaisu baraaka erwa lauktu á zá ďafa. ³⁹ Amá a ba Yaisu á elvan ge njane: «Kwaye kwa mága á kure *Farisa-aha: Kwá bárá iga á náza sha duksa antara tasa-aha á za duksa á kure, amá am huđe á kure wá, kwa neyle-aha an tsaka ire, kwa emnde a mandzawe ba kure. ⁴⁰ Amá kwa uce-aha degiya kure! Máki a nderanaa Dadaamiya iga á duksa, huđe-aara wá, a nderanaa njane ka emtu? ⁴¹ Kure wá, vawarterteva kure ba náza za ge talaga-aha antara názu tá shushe, kure kwá gev ba emnde cufedďe, ma am uwe keni.

⁴² «Watse zlaďa ge kure Farisa-aha, adaba ďále-aha, tara ďále á minti antara daugdza ira ďále-aha umele wá, kwá anjwa vante luser-aara ge Dadaamiya. Amá tara jirire antara wayavire áte Dadaamiya wá, kwá maganá an iga a erwa. Mbate keni ma andze kwá maganá á ba antara una-aha njanna, baaka una kwá yanseye.

⁴³ «Watse zlaďa ge kure Farisa-aha, adaba kwá kátá ba sleďe na ni átire ge náza á emnde baďemme na am mashidi, kwá kátá emnde tá gakur use an ga ire am dagave á zlamaha. ⁴⁴ Watse zlaďa ge kure! Adaba kwa ba seke irekhya-aha na diyarka emnde, tá naba zlálá átekwa na.»

⁴⁵ Daaci a ba malum á *tawraita umele á elvan ge njane: «Malum, názena ká tsakaná ka na wá, ká zlazlanjéřa antara ba njere.» ⁴⁶ «Ba estuwa, a ba Yaisu, «Watse zlaďa ge kure keni, kwa malum-aha á tawraita! Adaba kwá fateran gwatame ďemďeme, amá kure wá, á ba an gulanda á kure keni kwá melateruka ge sepa gwatame njanna. ⁴⁷ Watse zlaďa ge kure, adaba kwá anjwa nderaná kure irekhya á nabi-aha werre na ta cebanaa eggye-aha á kure. ⁴⁸ Kwá anjwa maraná an una njanna, ganakini hayakuranhaya slera á eggye-aha á kure. Ta cebanaa itare nabi-aha á Dadaamiya, kwá tsatsaná kure irekhya-aha-aatare. ⁴⁹ Adaba una njanna, a ba Dadaamiya Edda á ilmu: Watse yá bela nabi-aha-aaruwa, antara emnde a bela-aaruwa, amá watse tá de cebá emnde umele-aatare, emnde umele wá, tá de shateru ba zlaďa. ⁵⁰ Daaci baďemme á uzhe á nabi-aha na ndza ta cebatera a an ceba daga am fakte á duniya na, á ba am mbiye á emnde a zamane na. ⁵¹ Daga emtsa á Habila, sem emtsa á Zakariya baďemme. Zakariya na wá, yá ndahá elva á Zakariya na ndza ta janaa am dagave á tara bere cufedďe antara duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na. Una yá ndaakur ba jirire: Baďemme á uzhe á emnde njanna á ba am mbiye á emnde a zamane na.

⁵² «Watse zladfa ge kure, malum-aha á *tawrait! Adaba kwa lyevaa egdza a tsekweram á wera tate á shá diya, kure keni kwá duka á dem huđe-aara; emnde na tá kátá demda na keni, kwa piyaterante.»

⁵³ Sessa Yaisu am tate ñanna, anjwa á zlalá maa, malum-aha á tawraita antara Farisa-aha, ta dabanana an elva gergere, ta ndavanu elva-aha gergere kwakya, ⁵⁴ ge tsagwadanaa an ñane.

12

*Fá hyema am baakire á jirire na tá maganá *Farisa-aha*
(Mat. 10:26-27)

¹ Am sarte ñanna maa, jammeje nalga áza Yaisu wá, ma debu wanyara keni ta hyephye, tá zlalá á ba áte sera-aatare. Ba wera we-aara zunjwe wá, a ndaater ba ge pukura-aha-aara emtsaafde, a ba ñane á elvan ge itare: «Tzufantsufa ire á kure átuge shahi á makala á *Farisa-aha. Amaana wá, baakire á jirire na tá maganá itare. ² Adaba baaka duksa na an shebe kina, á de shebaaveshebe mazla-aara. Baaka duksa na ni nasherire kina, tá de diseka emnde. ³ Yá bakurná adaba una ñanna, bademme á názena ni kwá ndaaná kure an shebe kina, tá de cenáncena emnde ba parakke. Názena kwá ndaaná kure kina á dem hyema antara ura umele keni, watse tá cenáncena emnde bademme, ba seke ta balanaa an bala á dem huđe á ekse.»

Kuvaukuva ba Dadaamiya palle
(Mat. 10:28-31)

⁴ «Ya ndaa ba kure emnde-aaruwa: kuvauka emndimagwaha na ma ta cebaa ba shifa á kure keni, baaka názu tá maganá itare áte kure mazla-aara na. ⁵ Edda una kwá kuaná kure wá, edda una ni an hákuma á já shifa am duniya na, zlafe adaliye an hákuma á dakurá á dem kára á jahanama. Názu yá bakurná iya wá, kuvaukuva ba ñane palle.

⁶ «Njedu-aha ilyebe tá velan ba ge kwa ba buwa ka emtu? Amá baaka una a viyanaa Dadaamiya ba palle-aatare keni. ⁷ Ba duksa palle ge kure keni. Ba úgje á ire á kure keni an kezla bademme áza Dadaamiya. Gazlawka dekidfeki, kwá an daradza ba kure arge njedu-aha ñanna, ma wanyara keni.»

Yaa Yaisu bi ndaase parakke geni ba ñane una Yaakadada
(Mat. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ «Una yá bakurná ba iya; ma ware una shebaaka, a enndaha ba parakke á katafke á emnde, ganakini ya Yaakadada-aara wá, iya *Ura á emnde bademme keni, yá de enndaha ba parakke á katafke á malika-aha á Dadaamiya, ganakini ñane ura-aaruwire. ⁹ Amá edda una yiyaaya á katafke á emnde wá, iya keni yá de yanaaya edda-aara á katafke á malika-aha á Dadaamiya.

¹⁰ «Máki ura a ndaase elva mandzawe áte *Ura á emnde bademme wá, á naba yanarye Dadaamiya haypa-aara. Amá edda una, má a ndaase elva mandzawe áte Shedekwe Cufedde wá, baaka yanarye ge ñane dekidfeki.

¹¹ «Má watse darákurda á de katafke á shairiya wá, ma ta dákurá á de katafke á male-aha am mashidi, ma ta dákurá á de katafke á male-aha á ekse, ma ta dákurá á de katafke á slekse-aha keni, a wakurka lyawa dekidfeki. Dzamauka ire á názena kwá de ndaaná kure, ge lyá ire á kure.

¹² Adaba á de bakuranba Shefekwe Cufedfde á ba am sarte nanna názena kwá ndaaná kure.»

Naraje an sleberba na uce

¹³ Á ba ura umele á elvan ge Yaisu, á ba am jahava wá, «Malum, ndaandaa seke ge egdza emmerwa a tegañeransetege waráta á eddeñere na.» ¹⁴ A ba Yaisu á elvan ge nane: «Ya ndaa ba ka ura-aaruwa, a givaa ware narkali á kure bi sletegakurá waráta ge kure?» ¹⁵ Daaci a ba nane á elvan ge emnde bademme: «Faufa hyema ba shagera am elva a gaa nalmane. Adaba emtakire á njá wá, tá shaná an nalmane ka, una ma edda-aara a shaa nalmane ba seke uwe keni.»

¹⁶ Daaci a vaterte naraje na, a ba nane á elvan ge itare: «Ankwa sleberba umele kwakya fe-aha-aara, a herdaa hiya kwakya. ¹⁷ A ba nane am ervaunfde-aara: Kina mu, yá de puwaná áme hiya-aaruwa na, adaba baaka slefde mazla-aara. ¹⁸ A ba nane: Názena yá de maganá ya kina wá, sey yá kyábá kuvere-aha-aaruwa na, yá nderá una sadafde, lauktu yá gyega hiya-aaruwa na á dem hufde-aara, antara duksa-aha-aaruwa umele bademme. ¹⁹ Estuwa wá, yá banba am ire-aaruwa, ganakini baaka lambe-aaruwa, baaka zlakta á nalmane-aaruwa, ma yawe wanyara keni yá zá ba nane. Yá naba banánba ge ire-aaruwa, ganakini gedaktegeda mazla-aara, naba ezza, essha, baaka lambe á ña. ²⁰ Amá a ba Dadaamiya á elvan ge nane: Ekka ka uce! Á ba an yayiya na, yá dándá shifa á ña. Daaci bademme á nalmane nanna ka jahanán ge ire á ña na wá, watse á zaná ware?» ²¹ Yaisu a far elva na, a ba nane á elvan ge itare: «Ba duksa palle ge edda una ni á jahaná nalmane ba ge ire-aara, amá am ice á Dadaamiya wá, talage ba dey.»

Dzamauka ire an kazlaña á duniya (Mat. 6:25-34)

²² Daaci a ba nane á elvan ge pukura-aha-aara: «Yá bakurná adaba ba una nanna: Dzamauka ire an názena kwá de zaná kure, bi kazlaña na kwá de tsekwaná áte vuwa á kure. ²³ Adaba yaikka ba shifa arge náza za, yaikka ba vuwa arge nangyuwe. ²⁴ Zharauzhará á ba áte zalke-aha. Wallá tá já duksa ka, tá icáná á dem bere ka, tá an tate á sheba duksa ka, tá an kuvere ka, uwe ka, á geláterá ba Dadaamiya. Yaikka ba kure ka arge yiye-aha nanna emtu, a jakurma uwe? ²⁵ Ware am kure, á dzegwándzegwa sladva shifa-aara ba cekwaangudí keni an dzámá ire na á maganá nane? ²⁶ Mákí diyakurdiya ganakini baaka názu kwa dzegwanaa kure ba una cekwa keni wá, kwá dzamán ge uwe ire á umele? ²⁷ Zharauzhará zlafe ádalíye áte ugbene-aha áte másá, tá maga slera ka, tá há zane ka, uwe ka. Amá yá ndaakur ba jirire, ba Suleymanu an kwakyire á nalmane-aara na keni ndza tsekwámka am zane na ni zariya, ba seke zariyire á palle á ugbene-aha nanna keni. ²⁸ Másá na bá nánna emnde vatena ankwa am kaamba, amá makuralla tá fanu ge kára ni, Dadaamiya á tsekwaneme á ba an tsekwa am ugbene-aha, sakwa kure emtu, máki cekwire á fetarfire ka? ²⁹ Dzamauka ire á názena ni kwá de zaná kure, antara názena kwá de shaná kure cfekideki. ³⁰ Sey ba emnde a duniya na dabarka Dadaamiya na una tá njá á ba dzámá duksa-aha nanna. Amá kure wá, magauka una nanna. Diyaadiya Eddekure ganakini kwá an wedere á duksa-aha nanna keni. ³¹ Kure wá, duksa zunjwe na kwá maganá kure wá, tatayautátaya

kure ba njá am *kwárá á Dadaamiya, á de vakurteva ñane duksa-aha umele na keni.»

Berbire na am samaya
(Mat. 6:19-21)

³² «Kure walda cekwa, a wakurka lyawa ðekidèki. Adaba Dadaamiya a wayakurante de njá am zlanña-aara ge kure an ervaunðe-aara palle. ³³ Naba valawuvála kazlaña á kure baðemme, tegawatertega shungu-aara ge talage-aha. Magawanánmaga partamami na baaka bádza-aara ðekidèki na ge ire á kure, jahawanánjáhá nalmáne na á iceka ðekidèki na ge ire á kure am samaya. Adaba am samaya wá, ma neyle, na weshege keni, baaka una ni á shanaasha ðekidèki. ³⁴ Adaba am tate na ni átekwa nalmáne á ña wá, ire á ña keni á ba am tate ñanna.»

Walaadfi-aha na ni tá tsákwá ba hyema na

³⁵ «[J]gwadawápsenngwáde ba shagera, njawinja á ba am niya ge mága slera á kure, kárá á fanus á kure a njinja á ba an mbe. ³⁶ Walaadfi-aha, ná dedde zánwe-aatare á dem tate á larusa wá, itare tá tsákwá ba hyema, geni ma a saa am laukte-ara keni, má janteja paare á bere wá, tá se weranantewera ba watsewatse. Daaci kure keni gawevge ba seke itare. ³⁷ Yá ndaakur ba jirire: Watse higa yaikke ge emnde na má a se berateraa zanwe-aatare, tá á ba am niya-aatare na. Watse á tsekweemtsekwa ba ñane am kazlaña á tega ðafa, watse á vatertá ba ñane an erva-aara slede antara náza za. ³⁸ Ma a saa an huðe á vayiya, ma a saa dedde am huðe á vayiya keni, máki a se berater tá tsákwá ba hyema wá, jaterja geða ge emnde ñanna. ³⁹ Ankwa duksa palle, diyaweddiye ba shagera: Máki diyaadiya edda á há sarte na ni watse á sawa neyle átekwa na wá, á yánka ni á demda neyle am mba-aara ðekidèki. ⁴⁰ Kure keni ba estuwa, sarte na ni watse iya *Ura á emnde baðemme yá de sawa átekwa na wá, diyakurka. Daaci njawinja á ba am niya á kure.»

Sleslera na dzayye ervaunðe-aara, an una danjwe ervaunðe-aara
(Mat. 24:45-51)

⁴¹ Daaci a ba Piyer á elvan ge ñane: «Yaakadada! Naraje na ká ndaaná á ba áte ñere emtu, áte emnde baðemme he?» ⁴² A ñwanante ge Yaakadada, a ba ñane á elvan ge ñane: «Sleslera-ara ñane dzayye ervaunðe-aara, slenjkale zlaðe áðaliye na? Ba edda una ni má zanwe-aara a yanaa huðe á há-aara baðemme am erva ge ñane, á vatertá ñane náza za ge emnde na tá am huðe á há ñanna baðemme, á vatertá an laukte-aara na. ⁴³ Higa yaikke ge sleslera ñanna, máki zánwe-aara a se beranaa á ba am slera-aara. ⁴⁴ Yá bakurá ba jirire: Rezege-aara baðemme keni á fanemfe am erva zánwe-aara ge sleslera estuwa. ⁴⁵ Amá máki bánba sleslera ñanna am ervaunðe-aara ganakini labára shekwaashekwa zánwe-aaruwa; kwaye ya keni yá maga názena á kataná ire-aaruwa. Daaci a fantau ge magatera palase an já ge emnde a slera á zánwe-aara am huðe á há, an zála ka, an ñwásha ka, a fantau ge zá názu am huðe á há, á shá ba mbazla-aara haa á danse am enjkale wá, ⁴⁶ zánwe á sleslera ñanna keni á saasa á ba am sarte na ñane tsakwaaka hyema ðekidèki, tamaaka ðekidèki na. Palase na á se maganná zánwe-aara ñanna wá, náza enndaaka. Ñane keni á de gev ba seke kelaade-aha-aara umele.

⁴⁷ «Zlabe ádaliye, sleslera na diyaadiya názena á kataná zánwe-aara, amá baaka lambe-aara magaaka, ñane wá, watse á shá já ba kwakya áza zánwe-aara. ⁴⁸ Amá sleslera na diyaaka názena á kataná zánwe-aara, a naba magaa názena wayaaka ervaunđe á zánwe-aara, ñane keni á shansha já, amá ba cekwa. Edda una máki ta vante kwakya, ta de ndavanundave keni ba kwakya. Edda una máki kwakya názu ta fanem am erva ge ñane, tá de ndavanundave keni ba kwakya.»

Yaisu wá, a saa hairire ka
(Mat. 10:34-36)

⁴⁹ «Iya wá, ya saa ba kárá á sem duniya. Duksa na yá kataná ya kina wá, a mbetembe kárá ñanna ba kinamina. ⁵⁰ Amá wá, anƙwa baptisma-aaruwa umele, sey magiyánmaga emtsaafde. Yá dzámá ba ire-aara kina, dem sarte na máki magariyánmaga na. ⁵¹ Emtu sawa-aaruwa á sem duniya na, kwa kurken ya saa hairire ñane? Baaka defikifeki. Iya, ya se tega ba ye á emnde. ⁵² Á de katafke cekwaanƙuđi wá, watse emnde ilyefe tá am mba palle, á de tega ye-aatare gergere buwa, emnde keye tá arge emnde buwa, emnde buwa tá dagala an emnde keye. ⁵³ Tá de gyaaveka tara dada an egdza-aara; tara mama keni tá de gyaaveka an gyaale-aara; tara shawle mukse, tá de gyaaveka antara eggyenƙara.»

Dise nalaama-aha á názena á de magava
(Mat. 16:2-3)

⁵⁴ Daaci a ba Yaisu zlabe ádaliye á elvan ge nalga ñanna: «Ábi kure máki kwa nána tsetta kumba am ekte á samaya á kya gedí, kwá bá: Watse á hyá yawe na ba kina. Ba jirire á magava á ba áte una ñanna. ⁵⁵ Zlabe ádaliye, máki kwa nána ice á effeya á sawa á sá am pute keni, kwá bá: Watse á sawa ngufeffire ba watsewatse. Ba jirire á magava á ba áte una ñanna. ⁵⁶ Há! Iyau, nalaama-aha na anƙwa á magava áte samaya an una á magava áte haha wá, diyakurdiya sera-aara baďemme. Duksa-aha na anƙwa á marakurná Dadaamiya am zamane na wá, diyakurka! Kure degiya baaka jirire á kure defikifeki.»

Melawemele an sledágala á ña ba watsewatse
(Mat. 5:25-26)

⁵⁷ «Labára kwá taa diseƙa ba kure an ire á kure duksa na ni watse an unjule-aara na? ⁵⁸ Máki anƙwa sledágala á ña watse á dáká á dem shairiya wá, edduwa ba watsewatse ádezenƙara, de melawemele á ba am dagave á kure, a ďarakteka am shairiya. Adaba máki dakemda am erva á narkali-aha wá, itare tá de fakem am erva ge sawji-aha, sawji-aha tá dáká á ba á dem dangay. ⁵⁹ Yá baká ba jirire: Ma a juwaa ba kwaba-aara keni, ká seska áhuwa defikifeki, máki pelakseka baďemme.»

13

Ba bi mága tuba, bi shá emtsa

¹ Á ba am sarte ñanna maa, ta naba duhe ge emnde umele ádeza Yaisu, ta de banaa labáre á emnde a Galili na a cebateraa *Pilaatu ta átire a vante sadake á dabba ge Dadaamiya na. ² A ñwaterante ge Yaisu a ba ñane á elvan ge itare: «Emnde ñanna ta cebateraa estuwa na wá, kwa kurken ta emnde a haypa ba itare arge emnde a Galili baďemme emtu? ³ Estuweka defikifeki, una ya ndaakura ba iya. Máki magakurka tuba, kure

keni bademme watse kwá emtsa ba seke itare. ⁴ Emtu emnde kelaawa ju tiise na a mbedateraar dzagwawáye am Silauwam bademme emtsaremtsa na wá, ta emnde a haypa ba itare arge emnde a Urusaliima bademme emtu? ⁵ Estuweka dekiðeki, una ya ndaakura ba iya. Máki magakurka tuba wá, kure keni watse kwá emtsa ba seke itare.»

Naraje an nabugda na á yeka egdzere

⁶ Am iga á una ñanna maa, Yaisu a bateraa naraje na, a ba ñane á elvan ge itare: «Ankwa ura an mama á nabugda am fe-aara, amá á yeka nabugda ñanna. Á duwa á de tataya egdzere átekwa keni, á shánka dekiðeki. ⁷ Daaci a ba edda á fe ñanna á elvan ge edda una ankwa á maganá slera am fe ñanna: Icesice náfa na kwaye ñane na bademme ádegashe. Náwa yawe keye vateni ni, yá sawa keni ba yá shánka egdzere átekwa, labáre á badziyá fe ba dey? ⁸ Amá a ba sleslera-aara á elvan ge ñane: Ányya emtsaade vátene zánwe-aaruwa. Yá magantemága kyála, yá puwante nargwa, ⁹ ámbáne watse á yá egdzere am shifa. Máki yaaka zlafe ádaliye wá, lauktu watse mí icesice.»

Yaisu mbanaambe mukse a badzanvaa shaitaine an kwaskwe á puwansepuwe

¹⁰ An kwaskwe á puwansepuwe umele maa, Yaisu ankwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am mashidi. ¹¹ Ay ankwa mukse am mashidi ñanna wá, mukse ñanna an jini am ñane, badzanvebadze jini ñanna, yawe kelaawa ju tiise á taa tsemka mukse na ndeðde am zhegela. ¹² Nána Yaisu mukse na wá, a naba dante. A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Mbákmbemmerdzagwale. Ka ba layye mazla-aara.» ¹³ Ba a ndaase una ñanna, a puwar erva a barka-aara, ndeðde a naba tsetehe ge mukse na, a fantau ba ge gálá Dadaamiya.

¹⁴ Amá a naba jehe ge ervaunðe edda una ñane male am mashidi ñanna, a fantau ge tsaketera elva ge emnde bademme, a ba ñane á elvan ge itare: «Diyakurdiya ankwa háre unkwahé ge mága slera-aha á kure. Máki kwá kátá lapiyire wá, a mbarakuraambe am háre-aha ñanna, amá an kwaskwe á puwansepuwe ka.» ¹⁵ A naba ñwanante ge Yaakadada, a ba ñane á elvan ge ñane: «Amá kure wá, ßaaka jirire á kure dekiðeki. Ábi kure kwá ankwa ßelá esla-aha á kure, antara ezzenwa-aha á kure an kwaskwe á puwansepuwe, kwá de fateru yawe? ¹⁶ Ay labára kena mukse na ñane keni ba wulfe á Ibrahimia miyenne, tá taa pelanaaka an kwaskwe á puwansepuwe na? Yawe kelaawa ju tiise vátene a ngudanaa Shaitaine ma.» ¹⁷ Elva á Yaisu ñanna faterarfe zherwe kwakya ge emnde na lyarefka mbe á mukse ñanna. Amá emnde bademme wá, ma ware keni ervaunðe-aara ba seke nama. Tá higa arge slera-aha á jirire na a maganaa Yaisu na bademme.

Naraje an wulfe á pilli

(Mat. 13:31-32; Mark. 4:30-32)

¹⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare zlafe ádaliye: «Ba seke estara ñane *kwará á Dadaamiya? Yá slaterá an uwe kina? ¹⁹ Kwará á Dadaamiya wá, ñane ba seke mága á wulfe á pilli, ura umele a eksante, a de ßeleme am haha am fe-aara. A sesehe, a naba waleta ba nafa, haa yiye-aha ta magaa bereaatare áte erva-aara.»

Naraje an shahi á makala

(Mat. 13:33)

²⁰ Yaisu a bateraa naraje umele zlafe ádaliye, a ba ñane á elvan ge itare: «Yá sláná an uwe zlafe ádaliye *kwara á Dadaamiya? ²¹ Kwara á Dadaamiya wá, ñane ba seke mága á shahi á makala. Á eksevaakse mukse ba cekwaanḡudí, á puwante ge ukpa tasa keye an wasla, amá á tsantetse shahi á makala na ukpa na bademme.»

We á bere becce

(Mat. 7:13-14, 21-23)

²² Yaisu anḡwa á maga shula á dem Urusaliima. Am shula-aara ñanna maa, anḡwa á tsatse am berni-aha gergere antara am makwata-aha gergere, anḡwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. ²³ A duhe ura umele ádezeḡara, a ba ñane á elvan ge ñane: «Malum, ba jirire watse ba cekwa emnde na tá lyelye shifa-aatare na emtu?» A ḡwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: ²⁴ «Naba dawemnde á kya we á bere becce. Yá bakurá ba jirire, kwakya emnde na tá kátá demde na, amá watse tá dzegwánka.

²⁵ «Má watse tsetse edda á há, a zleḡte bere-aara an tsekweram ni, zlafe kure kwa tsatse á ba gashe wá, ma kwa fantau ge já we á bere, kwá dahá: Yaakadada, Yaakadada, weranḡerantewera bere keni, á de lyeḡka mazla-aara. Á de bakurá: Ma kwa emnde-ara keni, diyanakurka ya. Zlalauzlálá. ²⁶ Watse kwá baná: Degiya ba ñere emnde na ndza mi zaa duksa ba kerde, mi shaa yawe á miya keni ba kerde, ka kwaranḡere elva á Dadaamiya áte we á layye-aha am ekse á ñere na. ²⁷ Názu á de ḡwakurantá ñane wá, á de bakurá ba: Ma kwa emnde-ara keni, diyanakurka ya. Bademmire á kure, kwa emnde a mága haypa, a nanákurka áhuna dekiḡeki, zlalauzlálá á dem tate á kure! ²⁸ Daaci kwá de kyuwá á kure áhuwa, kwá de kerdá slare ge zlaḡa. Amá kwá zhárá tara Ibrahimia antara Isiyaaku an Yakubu ira nabi-aha bademme tá am zlanna á Dadaamiya. Amá kure wá, puwarakurvepuwe ádegashe. ²⁹ Watse emnde tá kela á sawa am geḡí, á sawa am yala, á sawa am pute, ira á sawa am manem bademme, tá de zá emtakire am zlanna á Dadaamiya. ³⁰ Ay degiya, emnde na tá á kataliya itare kina, emnde umele-aatare watse ta emnde a katafke ba itare. Emnde na tá á katafke itare kina keni maa, emnde umele-aatare tá de gevá am kataliya á emnde.»

Elva á Yaisu áte Urusaliima

(Mat. 23:37-39)

³¹ Ba vacite ñanna zlafe ádaliye maa, ta duhe ge *Farisa-aha umele ádeza Yaisu, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ezzlálá, dánda ire á ña áhuna, aḡaba anḡwa á tsagwadaktsagwada sleksu *Hirusus á já shifa á ḡa ba dekiḡeki.» ³² A ḡwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «De bawanánba ge maskwata á kure ñanna wá, iya baaka lambe-aaruwa, náwa yá maga ba slera-aaruwa. Yá anḡwa ḡyá jini-aha am emnde, yá anḡwa mbá emnde na lapika vuwa-aatare, zlafe kwakya slera-aaruwa, vatena, makuralla, dem wergeḡke, lauktu yá zlanazle. ³³ Amá vatena, antara makuralla, dem wergeḡke na wá, zlafe yá maga ba slera-aaruwa emtsaade am shula-aaruwa ge dem Urusaliima. Aḡaba á zlayánka ge nabi á Dadaamiya ganakini tá janá ágashe, sey am Urusaliima.

³⁴ «Urusaliima, Urusaliima, ekka ka cebaa nabi-aha, ka cebaa emnde na a belateraa Dadaamiya an nákwá! Ser kwakya una yá kátá jema emnde á ña ásezerwa ba seke náza á mama á ukkula, máki á jaha egdzara-aara á dem ekte á zlbake-aara. Amá kwalakefkwale. ³⁵ Kina wá, yanakuraaya mazla-aara. Yá ndaakur ba jirire, kwá puweteka ice á kure áte iya mazla-aara, dem sarte na ni watse kwá bánba ba kure an we á kure ganakini, a gangá Dadaamiya barka ge edda una a sawa an zhera á Yaakadada na.»

14

Yaisu mbanaambe ura an kwaskwe á puwansepuwe

¹ An vaci puwansepuwe umele maa, daarantedaha Yaisu am mba á palle á male-aha á *Farisa-aha ge de zá dafa. Bademme á emnde na ta daarterte am mba á male ñanna tá fá ba hyema áte Yaisu. ² Ay ankwá ura lapika, vuwa-aara bademme an sháfá maa, a njehe á ba á katafke á Yaisu. ³ Daaci a ba Yaisu á elvan ge malum-aha á *tawraitá, antara *Farisa-aha na tá ankwá áhuwa: «Am tawraitá mu, ankwá emtu baráma ge mba ura lapika an kwaskwe á puwansepuwe, emtu an piya he?» ⁴ Amá ñwaranarka d'ekideki, ta d'ú ba we-aatare. Mazla-aara Yaisu a naba ñanaahe zhel na, a mbanaahe, a belanaahe, «Ezzlálá á ña,» a ba ñane á elvan ge ñane. ⁵ A ba ñane á elvan ge itare: «Kina kure, máki mbedfemmedá egdza á kure, bi esla á kure am suwa an kwaskwe á puwansepuwe, kwá zhagadeka emtu á de sansese?» ⁶ Dzegwaránka vante jawápa d'ekideki.

Tá dzeganá estara sled'e, tá d'aana estara emnde

⁷ Daaci náanna Yaisu ganakini emnde na ta dahateraa á de zá dafa ñanna, ma ware keni á dzera ba sled'e na á kataná ñane ge njá am hufe-aara. A naba vaterte naraje na ge itare bademme, a ba ñane á elvan ge itare: ⁸ «Máki daaraktefáhá á dem muñri á larusire wá, de njeka am sled'e na ni an dárádza arge sled'e-aha umele na d'ekideki. Adába diyanka ámbane daarantedáhá ura male jauje ge ekka an dárádza, ⁹ daaci edda una a d'akurdáhá na á de baká: Tsetse, yanánya sled'e ñanna ge male. Daaci ká de tse an zherwe, á dem sled'e na baaka dárádza-aara d'ekideki na. ¹⁰ Arge una ñanna wá, máki daaraktefáhá á dem jeba á tate ñanna wá, de njinja ka á ba am sled'e na ni baaka dárádza-aara d'ekideki na. Má samsa edda una a d'akd'aa na, á se baká: Labára ura-aaruwa! Sawa náwa njinja am una. A se vakte sled'e na an dárádza jipu na. Daaci una ñanna á gev dárádza palle ge ekka á katafke á emnde na kwá zá dafa kerde. ¹¹ Adába ma ware una a kanta ba ñane ire-aara na, tá de ganaage edda-aara. Amá edda una ni a gaa ire-aara wá, tá de kananteka.»

¹² Am iga á una ñanna maa, a ba ñane á elvan ge edda una a d'aaná á dem mba-aara ñanna: «Máki ká d'áhá emnde ge se zá dafa am mbá á ña, bi ge se zá masane am mbá á ña wá, daaterka emnde na ni watse tá dzegwándzegwa d'aktefáhá ka keni, tá de pelaksepele na. Ma slakate-aha á ña, ma egdzar mama-aha a ña, ma vara-aha a ña, ma emnde a riya á ña keni, máki ba ta emnde a berba, d'ahaka jeba á emnde ñanna d'ekideki. ¹³ Máki ka magaa muñri á ña wá, daaterfáhá ka ba talága-aha, emnde a dere, antara lipa-aha umele, ira wulfe-aha. ¹⁴ Daaterfáhá ka ba jeba á emnde ñanna, watse ká higetehiga, adába itare tá dzegwánka

pelaksepele duksa á ña. Daaci á de pelaksá ba Dadaamiya, vacite na má tsatertetse emnde a mága shagerire am faya.»

Naraje an muñri yaikke a gyanaa ura male
(Mat. 22:1-10)

¹⁵ Ura umele am dágave á emnde a zá dafa antara Yaisu na, ba a cenaa una ñanna wá, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Edda una watse á de zá una am zlanna á Dadaamiya na, watse higa yaikke ge ñane ka?»

¹⁶ Yaisu a vante naraje na, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ankwa ura male a gyaan muñri yaikke am mba-aara, a dftaa emnde keni ba kwakya ge de zá muñri ñanna. ¹⁷ Hyephye laukte a zá dafa á muñri ñanna maa, a naba belaa slebela-aara, a ba ñane: De bateranba ge emnde-aaruwa na a sarsawa, duksa bademme an tsatse mazla-aara. ¹⁸ Amá bademme á emnde na a dfaatera ñane ñanna, ma ware keni a fantau ba ge slápala, geni á taa daaka. A ba zunñwire-aatare: Ya shekuve fe áñwaslire, yá de ezzhárá. Adaba una ñanna yá taa daaka. De banánba: Tasle-aara, a yiyaarye. ¹⁹ A ba ura umele: Iya ya shakuve esla-aha kelaawa, yá de salatersála. Adaba una ñanna yá taa daaka na. De banánba: Ba tásle-aara a yiyaarye. ²⁰ A ba ura umele zlafe ádaliye á elvan ge slebela na: Iya wá, yá an larusa am bere, zlafe ba unñjule a gaa gyaale-aaruwa ñanna, yá taa daaka ya. De banánba ba estuwa. ²¹ Daaci slebela na ba eptsaa-ara á dá, a danaa nara-aatare ge zánwe-aara. Amá jaaja erwañde edda á há jipu. A ba ñane á elvan ge slebela-aara: Ezzlálá ba watsewatse á dem huđe a ekse, de ejja dfaaba áte we á layye-aha, ma ka bera talaga-aha-ara, ma ka bera emnde a dere antara lipa-aha-ara, ira wulfe-aha, dfaaterdáhá bademme ásehuna. ²² Cekwaanğudi wá, eptsapta slebela na áseza zánwe-aara, a ba ñane á elvan ge ñane: Bademme magannaamaga názena ka ndaaná ka, amá zlafe ba nja sleđe-aha na baaka emnde am huđe-aara. Shagera, a ba zánwe. ²³ A ba zánwe á elvan ge ñane: Ezzlálá á dete mákwáta-aha, de eddaba we á baráma, we á baráma, antara unñjule-aha, ma ka shaa ware keni naba sánsa á ba an ndzedá, geni a naatená huđe á há-aaruwa bademme. ²⁴ Amá emnde na ya dfaaterdáhá, kwalarevkwale na wá, ba palle-aatare keni á fuka dafa-aaruwa mazla-aara. Elva-aaruwa una ge iya.»

Tá gevá estara pukura-aha á Yaisu
(Mat. 10:37-38)

²⁵ Kwakya nalga á emnde, ta daa dfaaba Yaisu. Amá a eptsavte ge Yaisu ádezeta, a ba ñane á elvan ge itare: ²⁶ «Iya wá, baaka ura á dzegwándzegwa dfaabidaba, máki edda-aara yánka dzámá eddenjara, emmenjara, mukse-aara, egdzara-aara, egdzar mama-aha-ñara zála antara ñwásha, ira ire-aara ba ge ñane. ²⁷ Ma ware una eksanteka dzanğala-aara ge dfaabidaba, edda-aara á taa gevka pukura-aaruwa. ²⁸ Ankwa duksa palle, cenawácena ba shagera. Baaka ura á fantau ge nderá dzagwavye, máki zlauka am lasáfi-aara ba shagera. ²⁹ Edda-aara, má magaaka una ñanna wá, á naba fantaufe, amá á taa zlanaaka bademme. Daaci bademme á emnde na tá zhára slera-aara ñanna, tá dzáká ba ñane. ³⁰ Tá de bánba emnde geni, máki ba baaka nalmane-aara mu, a fantau ge uwe ba dekidfeki.

³¹ «Ba duksa palle ge slekse á larde keni. Máki tá wava an ukfenjara wá, sey a puwa sawari am ire-aara emtsaade ba shagera, máki á

dzegwándzegwa de wawa an emnde-aara debu kelaawa na, antara slekse na á siyanuye an emnde debu kul buwa. ³² Máki a nanna watse á dzegwánka wá, ba zlaɓe kelaade-aara yiyye an ɲane wá, á puwa emnde-aara ádezeɲara, ge ndavanundave názena á kataná ɲane, lauktu tá emtsanámtsá wawa ɲanna. ³³ Ba duksa palle ge kure keni. Baaka ura á dzegwándzegwa gev pukura-aaruwa, máki yánka baɗemme á duksa na am dalbe-aara.»

Elleɲa na baaka nampire-aara mazla-aara

(Mat. 5:13; Mark. 9:50)

³⁴ «Elleɲa wá, duksa ɲgelama. Amá máki elleɲa ɲanna baaka ɗaɲɗaɲire-aara mazla-aara mu, tá maganá uwe, ganakini á gevge ɗaɲɗaɲe zlaɓe ádaliye? Baaka pute ɗekideki. ³⁵ Máki estuwa, baaka nampire-aara mazla-aara. Ge nyanve nargwa zlaɓe adaliye an ɲane keni, á gevka; ge danaa á ba dem fe keni, baaka nampire-aara, sey tá puwanve á ba degashe. Edda una máki aɲkwa hyema-aara wá, a cenevaacena!»

15

Naraje an kyawe na ndza keɗaakeɗa, sharánsha

(Mat. 18:12-14)

¹ Kwakya emnde a mága haypa antara *emnde a jáhá hadáma se jarammeje áza Yaisu, tá aɲkwa cená elva ázeɲara. ² A naba jaterhe ge ervaunɗe *Farisa-aha antara malum-aha á *tawraitá, a ba itare am dagave-aatare: «Labára ɲane ge zhele na á liyya emnde a haypa, á zá ɗafa antara itare?»

³ Yaisu a vaterte naraje na, a ba ɲane á elvan ge itare: ⁴ «Ware am kure, má a keɗaa palle am kyawe-aha-aara deremke, á yánka kyawe-aha kul maselmane ju maselmane na, á de tatayá palle na keɗaakeɗa na emtsaade? ⁵ Máki shánsha, á eksante á ba an higa áte ye-aara, á sá an ɲane. ⁶ Máki saasa maa, á ɗáhá slakate-aha-aara antara emnde a riyaa-aara, tá se higa átirpalle, aɗaba a bateraa labáre á higa, a shaa kyawe-aara na ndza keɗaakeɗa na.»

⁷ Daaci a ba ɲane á elvan ge itare: «Una keni ba duksa palle. Yá ndaakur ba jirire, am samaya wá, kwakya ba higa na arge slehaypa palle na a eptsanve iga ge haypa-aha-aara, arge emnde kul maselmane ju maselmane na, ta bantsa itare, ta emnde jirire, baaka wedere-aatare an mága tuba na.»

Naraje an gursa na ndza keɗaakeɗa, sharánsha

⁸ «Zlaɓe ádaliye, mukse máki an gursa-aara kelaawa, amá a ebyantaave palle á ba am bere-aara, á mbanteka kára á ba am sarte ɲanna, á ettátaya ba shagera, á hyaɗese bere ɲanna baɗemme sey má shánsha? ⁹ Máki shánsha wá, slakate-aha-aara antara emnde a riyaa-aara sey tá cenáncena baɗemme, tá se higa átirpalle, aɗaba a bateraa labare á higa, a shaa gursa-aara na ndza keɗaakeɗa na. ¹⁰ Una keni ba duksa palle. Yá ndaakur ba jirire: málika-aha á Dadaamiya tá higa jipu, máki slehaypa palle a eptsanve iga ge haypa-aha-aara.»

Naraje an egdzere ndza keɗaakeɗa, sharánsha

¹¹ Yaisu a fateraare naraje umele zlaɓe ádaliye, a ba ɲane á elvan ge itare: «Aɲkwa ura an egdzara buwa zála. ¹² A ba kudere á elvan ge eddetare wá: Názena ni ma andze ɲá záná am warata am iga á ɲa na

wá, iya yá kátá náza-aaruwa ba kina eddaaye. Ane, á ba eddetare. A naba daaterete, a tegateraa nalmáne na.

¹³ «Am iga á una ñanna maa, kudere na a gaa ba hare cekwaanġudi wá, a naba jimaa kazlaña-aara, umele a valuhe a puwem shungu-aara am lyiba, puwwe a naba zlálá á dem duniya-aara. Daaduwa áhuwa maa, a de keɗaa nalmáne-aara na a shanaa áza eddeñara na baɗemme, am dákárire ba dey. ¹⁴ Ba ñane keni pacanvepáce nalmáne-aara baɗemme cátte zlauzle duksa am erva-aara wá, samsa waya yaikke á sem larde ñanna keni. Palle á názu á eksáná áte erva baaka mazla-aara. ¹⁵ Daaci á tataya slera mazla-aara. A ba palle á emnde a ekse ñanna á elvan ge ñane: Ankwa slera á piya nabezhe-aha am mba-aaruwa, má ká emmága. Wayanwáyá, a ba ñane; a naba duhe. ¹⁶ Ankwa ice-aara am shayawe á duksa-aha na tá vante ganakini á dateran ge nabezhe-aha, amá varanteka baráma á zuze-aara.

¹⁷ «Daaci a fantau ge shá enkale áte nja-aara ñanna, a ba ñane: Emnde na tá maga slera am mba á edderwa ni tá yáná ba itare ɗafa ni, iya ni á jijja waya áhuna! ¹⁸ Ambane yá tsetse, yá eptsá á dá. Yá de banánba ge edderwa ganakini ya ganu ge ñaneke palle haypa na, amá ya gu haypa an Dadaamiya. ¹⁹ Am nja-aaruwa kina na wá, ba geni tá ɗakiyá an egdza á ña keni zlayeka mazla-aara, hyainefka. Naba givege ka, a ganevge ba seke emnde a slera á ña umele am huɗe á há á ña. ²⁰ Mazla-aara a naba tse, a saa á se mba á eddeñara na.

«Am sarte na saasa herzhanteherzhe há á eddeñará, daga ba zlaɓe yiyye, a naba diyeddiye eddeñará, a naba zanvaarehe, hattse a naba tsetehe, a de yainuye, tákwálla a de ñanaahe an erva buwa, á higa arge ñane. ²¹ Daaci: Eddaaye, a ba egdza-aara á elvan ge ñane, haypa-aaruwa wá, ya gaku ge ekka ka palle, haypa yaikke ya guwa an Dadaamiya. Hyaneɗka mazla-aara ganakini yá gev egdza á ña áɗaliye. ²² Amá ba hyema keni fanuka eddeñara na ge názena ankwa tsakaná ñane. A ba ñane á elvan ge emnde na tá maga slera am mba-aara: Dawmbare watsewatse á dem bere, de sawansa záne zariya, antara kimake, ira jaɗe palle, sawmbare an ñane, tsekwawanemtsekwá am kazlaña. ²³ Dawmbare, de sawánsa dalau na mi gelanaa á ba an niya na, icawantice watsewatse, una muñri yaikke, higaumihiga. ²⁴ Aɗaba egdza-aaruwa na náwa ñane na wá, ndza ba seke a emtsa an emtsa, ñane kina wá, ba seke a tsete am faya. Ndza keɗaakeɗa ba ɗekiɗeki, amá kwaya ñane jesaarje. Daaci ta fantau ge mága muñri-aara, higa yaikke am huɗe á há-aara baɗemme.

²⁵ «Amá am sarte ñanna wá, makaji á edda á há ñanna baaka am mba, a dem kaamba. Ankwa á sá maa, á cená ba gusa am mba-aatare, njaanja ganġa tá shekela emnde. ²⁶ A naba ɗaase palle á emnde na tá maga slera am mba-aatare, a ndavanu elva, a ba ñane: A jaara uwe am mbá á miya? ²⁷ A ba walaadi-aatare ñanna á elvan ge ñane: Saasa egdza emmeña, eddeña a icante dalau na mi gelanaa á ba an niya na, aɗaba a shaa egdza-aara ba lapilayye. ²⁸ Mazla-aara a naba icaa ervaunɗe makaji á edda á há ñanna, a kwaleve ge dem mbá ñanna ba ɗekiɗeki. Daaci a segashe ba eddeñara an ire-aara, a se slapalana á dem mba. ²⁹ Amá a ba ñane á elvan ge eddeñara: Edda, iya náwa yawe wányarwányara yá magaká ba slera, ba ser palle keni yannaaka elva á ña ni, aley ba ser palle keni vakiteka

ba egdza a nawe keni, ganakini n̄a zuze antara slekate-aha-aaruwa ni. ³⁰ Gevge saasa egdza á n̄a, n̄ane wá, a de ked̄akaa nalmáne á n̄a bademme áte záware-aha ba dey ni, aley ka se icanante dalau na mi gelanaa á ba an niya na ádaliye! ³¹ Ba estuwa egdza-aaruwa, a ba eddetare; Ekka wá, ba jire ba ádeme keni dakeska d̄ekid̄eki. Ay degiya, bademme á názena am hufe á há na ba náza á n̄a. ³² Duksa palle wá, shagera ba mí maganaamaga mujri, mi higa. Ad̄aba egdza emmen̄a n̄anna wá, ndza ba seke a emtsa an emtsa, kina n̄ane gevge ba seke a tsete am faya. Ndza ba seke a ked̄aa an ked̄a am kaamba, náwa shanánsa zlafe ádaliye.»

16

Sleslera na diyaadiya fanu hyema ge ire-aara

¹ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «An̄kwa sleberba umele, an sleslera-aara a yanaa duksa kwakya am erva. Ta naba sem ge emnde umele áseza sleberba n̄anna, a ba itare tá elvan ge n̄ane: Degiya sleslera á n̄a na an̄kwa á badzaká nalmame kwakya. ² Daaci a naba d̄ante sleslera-aara n̄anna ádezerjara. A ba nane á elvan ge n̄ane: Ázara kena ká maganá ka ta se ndindaha na? Máki estuwa wá, viteva lasafi á slera á n̄a, ká njeka am slera-aaruwa mazla-aara.

³ «Daaci a ba sleslera n̄anna am ervaun̄de-aara: Kina mu, watse yá maga tara uwe antara uwe kena? Ad̄aba baaka shaige-aara, á ngyingye zanwe-aaruwa am slera. De herda keni yá dzegwánka mazla-aara, n̄ála keni zherwe. ⁴ A ba n̄ane: Kina wá, diyandiya názena yá maganá ya, ma ta sise am slera keni, watse tá lyiyilyiya emnde am mba-aatare.

⁵ «Daaci a naba fantau ge d̄áhá emnde na zanwe-aara á d̄abater gema an palpale. A ndavanu ge edda una a sawa n̄ane zun̄jwe: Wanyara gema á zanwe-aaruwa áte ka? a ba n̄ane á elvan ge n̄ane. ⁶ A n̄wanante, a ba n̄ane: Waye gaun̄gaun̄ mawya deremke buwa. A ba sleslera na á elvan ge n̄ane: Njinja, puwetepuwa áhuna gaun̄gaun̄ deremke, daaci ba seke pelaksepele gaun̄gaun̄ deremke. ⁷ A d̄ante ura umele zlafe, a ba n̄ane á elvan ge n̄ane: Wanyara gema á zanwe-aaruwa áte ka? A n̄wanante, a ba n̄ane: Nalkame buhwa deremke ilyebe. A ba sleslera á elvan ge n̄ane keni: Sawa, náwa puwetepuwa áhuna buhwa deremke ufade, daaci ba seke pelaksepele buhwa deremke ufade.

⁸ «Daaci zanwe a fantau ge gálá sleslera-aara n̄anna. Diyaadiya tsa ganakini magaaka jirire am slera-aara, amá a galanaa ad̄aba diyaadiya fanu hyema ge ire-aara á de katafke. Ad̄aba emnde a duniya na wá, itare diyardiya fanu hyema ge ire-aatare jaruje ba ge emnde na tá am parakkire keni.»

⁹ Daaci Yaisu a farhe zlafe ádaliye, a ba n̄ane á elvan ge itare: «Názu yá bakurná ya wá, magaumága urire an emnde an nalmame á duniya na. Daaci am sarte na má watse zlauzle am erva á kure wá, tá de lyiyakurlyiya am tate na ni á zleka d̄ekid̄eki na. ¹⁰ Ma ware una a magaa jirire am duksa na cekwa, am duksa yaikke keni estuwa. Amá edda una a magaaka jirire am duksa cekwa wá, am duksa yaikke keni á maga ba baakire á jirire n̄anna. ¹¹ Ad̄aba una n̄anna, máki magakurka slera an nalmame á duniya na an un̄jule-aara mu, á de vakurta ware nalmame á jirire? ¹² Zlafe ádaliye, máki magakurka an un̄jule-aara áte nalmame á emnde mu, á de vakurta ware náza á ire á kure?»

13 «Baaka ura á dzegwándzegwa magaterá slera ge zanwe-aha buwa átirpalle. Ba bi á de wayete ba palle, á maganá slera shagera, á de yá palle, á manka slera-aara. Kwá dzegwánka magaterá átirpalle tara slera á Dadaamiya antara tataya nalmane.»

Magiya áte duksa gergere

(*Mat. 11:12-13; 5:31-32; Mark. 10:11-12*)

14 *Farisa-aha, emnde a waya nalmane na, ba ta cenaa elva nanna wá, ta naba puwar dzáká ge Yaisu ágire tá epsawepsawa. 15 A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure, kwá ganve ire á kure ba seke kwa emnde a jirire, amá Dadaamiya diyaadiya ervaunđe á kure. Adaba duksa na emnde tá zharán ge yaikkire wá, hyapka ba názara keni áza Dadaamiya.

16 «Ndza á faterá ba *tawraitá á Muusa, antara wakita á nabi-aha emnde áte baráma á Dadaamiya. Una nanna shekwaashekwa sem zamáne á Yuhanna slemaga baptisma. Ta fantau á ba am sarte nanna emnde ge cená labare á higa, elva a njá á ba am *kwará á Dadaamiya. Daaci ma ware keni á wava an ndzedá-aara bademme, ganakini á demda nane keni am kwara nanna. 17 Amá wá, á eblyantaaveka ba egdza duksa keni ge názu am *tawraitá. Butu ba kedá á tara samaya an haha arge kedá a egdza duksa ba cekwaanğudí am tawraitá.

18 «Ma ware una a belaa mukse-aara, a gaa umele, a magaa ba gwardzire. Edda una a gaa mukse na a segashe am mba á zhele, nane keni a magaa ba gwardzire.»

Naraje an sleberba an Laajarus

19 «Ndza anjwa sleberba umele, á tsekwa ba zane na ni lefedde jipu, kwakya gane-aara na. Ma vaatara keni am mba-aara tá gyeka duksa laake, nane á zá ba emtakire am mba-aara. 20 Anjwa zlahe talage umele zhera-aara Laajarus, bademme á vuwa-aara ba wige maa, a de zlavehe áte we á wakiya á sleberba na. 21 Nane wá, ice-aara ndza am kwácá á dafa na á valya á sawa am erva á sleberba na, ganakini á wazantewaza. Amá itare ta naba fanarhe ge zladá, kere-aha ta se emtakanaa wige-aha-aara na. 22 Am íga á una nanna maa, a naba emtsehe ge Laajarus, eksaranteksa malika-aha shifa-aara, ta dáná ádeza Ibrahimá am samaya. Sleberba nanna nane keni a naba emtsehe, hedarehedá. 23 Amá sleberba nanna anjwa á maga palasa an tsáká ire am faya. A kante ice am zladá-aara nanna wá, á zhárá ba Ibrahimá antara Laajarus ázenara, ta yiyye jipu an nane. 24 A fu hula á ba an ndzedá, a ba nane: Eddaaye Ibrahimá! Tasle á nja zivarze! Ebbela Laajarus, a de femfa ba we á gulanda-aara keni am yawe, a se ekhyinaakhya nara, yá am zladá degiya am kára na! 25 A nwanante ge Ibrahimá, a ba nane: Egdza-aaruwa, una wá, baaka kwa mazla-aara. Ká dzamteka ka á ba áte emtakire na ka zanaa ka am duniya, Laajarus a shu zladá kwakya na! Kina wá, anjwa á puwansepuwe nane mazla-aara, ka keni ba ká shá zladá á nja. 26 Baira deme, anjwa evege sladde am dágave á miya, ma emnde á nje una tá kátá dezekure keni, tá dzegwánka; ma emnde á kure tá kátá sezenere keni tá dzegwánka. 27 A ba zhel nanna ndza sleberba na á elvan ge Ibrahimá: Maki estuwa wá, ba baaka elva-aara. Amá yá dalide zlahe adaliye ge njalaknjála eddaaye, tasle á nja, ebbela seke Laajarus á dem mba á edderwa am duniya, 28 tá anjwa egdzar mama-aha-aaruwa ilyebe zála, a de fateremfa am vuwa, ganakini a saremká itare

keni á sem tate á zladá ñanna yá am huđe-aara na. ²⁹ A ba Ibrahimia á elvan ge ñane: Egdzar mama-aha-ña wá, anƙwa *tawraita á Muusa antara wakita á nabi-aha umele tá ndaater waazu ge emnde am huđe-aara wá, itare keni a cenarcena. ³⁰ Amá a ba zhel ñanna: Una á hyepka eddaaye Ibrahimia. Amá máki a tsete ura am faya ni a de beraterbera wá, tá eptsanteptsá nja-aatare mazla-aara. ³¹ A ba Ibrahimia á elvan ge ñane: Máki ba tá ceneka elva á tara Muusa antara nabi-aha umele wá, ma a tsetaa ba ura am faya lauktu a de ndaaterndáhá keni, tá de maga ba una ñanna.»

17

*Elva á vantá ektápaare antara yanaare haypa ge ura
(Mat. 18:6-7, 21-22; Mark. 9:42)*

¹ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara wá: «Ganakini a magarka emnde haypa deƙideƙi wá, baaka dabari-aara deƙideƙi. Amá zladá ge edda una ni á vaterťá ñane ektápaare ge emnde á dem haypa ñanna. ² Ambane ba ta ñgucfanem nákwá á há hiya am mbiye ge edda-aara, ta puwaterme am haye, arge una ni á vante ektápaare ba ge palle á egdzara keni. ³ Faufa hyema áte ire á kure! Máki a gaku haypa egdza emmeña wá, naba duwa, de ndaandáhá ba shagera. Máki yá dalika á bina wá, naba yanarya. ⁴ Ma a gaku haypa ser vuye á ba áte váha palle keni, máki ba kelaá haypa ni á se slapala wá, ka keni ba ká yanarya.»

Fetarfire seke ice á pilli á hyephye

⁵ A ba emnde a belá tá elvan ge Yaakadada: «Shagera ba ká fañeararfe ge fetarfire á ñere.» ⁶ A ñwaterante ge Yaakadada, a ba ñane á elvan ge itare: «Máki hyephye fetarfire á kure ba seke ice á pilli palle wá, ma kwa banán ba ge mama á nafa na kwaye ñane na: Betesebete ire á ña, de tsaatse am haye keni, sey á zlalá nafa ñanna.»

Walaadfi-aha wá, ta ba walaadfi-aha

⁷ A ba ñane á elvan ge itare: «Zharauzhárá á ba áte slera á walaadfire: Ware am dágame á kure an walaadfi-aara? Máki walaadfi á ña a de maga slera am fe, bi a de piya, má saasa, ká banánba emtu, sawa zuze duksa? ⁸ Ábi ká banánka. Ekka ká baná: Mbadanaambaƙa kazlaña á ña watsawatse, gyigya masane, siyansa. Máki zanuze ya, lauktu ká de zá náza á ña. ⁹ Ábi baaka ura á slafaná we ge walaadfi adaba fesarfire na a maganaa ñane. ¹⁰ Ba duksa palle ge kure keni. Máki magakurnaamaga názena a fakuraara Dadaamiya wá, diyaweddiye am ire á kure ganakini kwa magaa ba slera á kure, kwa walaadfi-aha.»

Emnde a derve kelaawa a mbateraa Yaisu átirpalle

¹¹ Zlaƙe Yaisu a ba átire á mága shula ge dem Urusaliima na. Kina wá, daada átakwe á tara Galili antara *Samariya. ¹² Ate nakwe á kwara-aha ñanna maa, anƙwa ekse, ba Yaisu keni á kátá dem ekse ñanna, ta se ica ba wafke-aara emnde a derve ta kelaawa, amá ta tsaabe ba yiyye an we á baráma. ¹³ Bafemmire-aatare ta fu hula á ba an ndzedá ge daha Yaisu. A ba itare: «Ambarkaana Yaisu, tasla á ña, zanjervarze.» ¹⁴ Daaci a tsaabe ge Yaisu, a zharateraahe, a ba ñane á elvan ge itare: «Zlauzlálá,

de marawateránmárá ire á kure ge *liman-aha.» Ba ta eptsá iga, tá ankwá zláá wá, ta naba mbehe bademmire-aatare.

¹⁵ Ankwá palle am dagave-aatare, ba a belanu ice ge vuwa-aara, nanna ganakini mbaambe wá, a naba eptsá áseza Yaisu ámbera á gálá Dadaamiya á ba an ka kwara. ¹⁶ A se kezlanáa ugje ge Yaisu, wafke-aara ba teppe áte háha, ankwá á slafaná we an erwaunde-aara palle. Zhele njanna wá, ura *Samariya. ¹⁷ Daaci a ba Yaisu á elvan ge emnde: «Ábi bademmire-aatare ta kelaawa na, mbarembe. Labára kena a sawa ba njane palle? ¹⁸ Emnde maselmane na, ba palle-aatare keni dzamarka se slafanáa we ge Dadaamiya, sey be wayve na palle degey?» ¹⁹ Daaci: «Tsettse,» a ba Yaisu á elvan ge njane, «Ezzláá á da. Mbakaambe fetarfire á ja.»

Sawa á Dadaamiya an sleksire-aara ge gaterve emnde am kwara-aara (Mat. 24:23-28, 37-41)

²⁰ *Farisa-aha ta ndavanu elva ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge njane: «Watse á sawa vaatara Dadaamiya an sleksire-aara, ge gamive á ba am kwara-aara palle na?» A njwaterante ge Yaisu, a ba njane: «Njá am *kwara á Dadaamiya wá, tá nanka an ice. ²¹ Tá bakanka keni: Náwa tate na wá, á kwaraná ba Dadaamiya, bi: Kwaye tate na keni, á kwaraná ba Dadaamiya. Diyaweddiye ganakini kwárá á Dadaamiya njanna ankwá á ba am dagave á kure.»

²² Daaci a ba njane á elvan ge pukura-aha-aara: «Ankwá á sawa sarte na ni watse kwá kumetekuma hare-aha na ya *Ura á emnde bademme yá ankwá antara kure na, amá ba palle keni watse kwá shánka mazla-aara. ²³ Watse tá bakuránba emnde ganakini degiya samsa kwaye njane ankwá áhuwa, bi watse tá bakurá: Náwa njane ankwá áhuna. Amá kure cenauka, daumbarka defkidfeki. ²⁴ Adaba má watse yá sawa ya, iya Ura á emnde bademme wá, watse tá niina emnde ba parakke. Ba seke mága á kárá á rade á fantau am dalbe palle ge ekte á samaya, dem dalbe umele keni tá nanna emnde na wá, sawa-aaruwa keni watse ba estuwa. ²⁵ Amá wá, sey yá shushu zláda ba kwakya emtsaade, tá de yiyaaya emnde a zamáne na. ²⁶ Ba názena ni ndza ta maganaa emnde am zamane á *Nuhu na wá, am sarte na watse yá eptseya iya Ura á emnde bademme keni, watse emnde tá maga ba una njanna. ²⁷ Am zamane á Nuhu wá, slera á emnde ndza ba shunjjula náza za, náza sha, ga larusa, vaterte gyaale-aha-aatare ge zála. A demaa estuwa Nuhu am paare á yawe, a tsekwaa ge yawe á keda duniya, a kedataraahe bademme. ²⁸ Am zamane á *Ludu keni ndza a magava ba estuwa. Emnde tá shunjjula ba náza zá, antara náza sha, tá shakwa kazlanja, emnde umele tá evvala, tá herdá duksa á dem bere, tá ndera bere-aha bademme. ²⁹ Amá vacite na ni sassa Ludu am *Saudauma wá, Dadaamiya a naba hyataraarhe kárá an weshá an *baraudau á sawa am samaya, a kedataraahe bademme. ³⁰ Má watse herzhe yá eptsá ya iya Ura á emnde bademme keni, watse emnde tá maga ba una njanna.

³¹ «Vacite njanna wá, edda una ma a beranaa áte ire á bere keni, a tsunja á dem hude-aara ge hálá kazlanja-aara. Ba duksa palle ge edda una a beranaa am fe, njane keni a eptseka á sem mba. ³² Diyaweddiye á ba áte mukse á *Ludu. ³³ Edda una a tataya njezla shifa-aara, watse á kedanaakeda. Edda una tatayaaka njezla shifa-aara, njane á shansha shifa-aara. ³⁴ Yá ndaakur ba jirire, am hare njanna wá, watse emnde buwa tá

zlava áte egdera palle, palle watse yá eksanteksa, yá de yá palle. ³⁵ Nwásha buwa tá há hiya átirpalle, yá de eksa palle, yá yá palle. ((³⁶ Watse yá bera emnde buwa am fe, yá de eksa palle, yá ya palle.)) ³⁷ Daaci ta naba ndavanuhe ge pukura-aha-aara, a ba itare tá elvan ge ñane: «Watse á magava áme una ñanna Yaakadada?» A ñwaterante, a ba ñane: «A ba am tate na ni ankwá lipa, zaatate-aha tá jaháva á ba ádehuwa.»

18

Naraje an mukse wegyege tá an narkali

¹ Am iga a una ñanna maa, Yaisu a bateraa naraje na, ge batera a magarmaga maduwa ba kelaazare, a yaranka ðekideki. ² A ba ñane á elvan ge itare: «Ankwá narkali am ekse umele, baaka ura á kuaná ñane ðekideki, ba Dadaamiya keni ñane á kuveka ðekideki. ³ Ay ankwá zlaþe mukse wegyege á ba am ekse ñanna, ba kelaazare áseza narkali na, á se bana: Náwa dagalanerevdagale an ura, maranánmára jirire-aaruwa ge sledagala-aaruwa. ⁴ Am zunñwire wá, narkali na eksarka emtsaafde elva á mukse na ðekideki. Amá de shekwaashekwa á yanka mukse na wá, a ba ñane am ervaunðe-aara: Baaka ura yá kuaná ya ðekideki, ba Dadaamiya keni yá kuveka ya ice-aara, ⁵ amá mukse na wá, ambane yá maranánmára jirire-aara ge sledágala-aara ñanna, aþaba á se weshita ire kwakya.»

⁶ A eksetaa elva-aara zlaþe ádaliye Yaakadada, a ba ñane á elvan ge itare: «Mándzawe narkali na, kwá cenanceneka názu a ndaana ñane? ⁷ Daaci Dadaamiya wá, emnde na ni a dzertertaa ñane, vayi vacika tá ázeñará na wá, ñane á shekwaaka ðekideki ge marse jirire-aatare. ⁸ Yá ndaakur ba jirire: Á marse jirire-aatare ba watsewatse. Amá má watse yá sawa ya, iya *Ura á emnde baðemme, watse ba yá se bera emnde na tá an fetarfire am duniya na?»

Naraje an slejaha hadáma, antara ura Farisa

⁹ Daaci Yaisu a bateraa naraje na zlaþe ádaliye, á ndaaná áte emnde na tá zhara ire-aatare ta emnde a jirire ba itare, tá epsawa emnde umele na. ¹⁰ A ba ñane á elvan ge itare: «Zála buwa ta de maga maduwa am *mashidi yaikke. Palle ura *Farisa, palle na slejaha hadáma. ¹¹ A tsetehe ge ura Farisa, a tsaahé, a magaa maduwa am ervaunðe-aara, a ba ñane: Yaakadada Dadaamiya-aaruwa, ya slafaká we-aaruwa kwakya, aþaba ña gergere antara emnde umele. Aþaba itare ta neyle-aha, ta mándzawe-aha, ta emnde a mága gwardzire. Ususe kwakya aþaba ña gergere an slejaha hadáma na náwa ñane na. ¹² Iya, ba kelaa maka yá eksa ndera ser buwa, yá ankwá á sakanse luser am názena yá shaná ya baðemme. ¹³ Slejaha hadáma na keni, a tsaahé yiyiye an ñane, amá ñane wá, ba ketaa ire-aara ge zhara samaya keni magaaka ñane. Daaci a puwanu erva ge ervaunðe, a magaa maduwa-aara, a ba ñane: Yaakadada Dadaamiya-aaruwa, tasle á ña zivarze, iya ya slehaypa.»

¹⁴ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Tá dá wá, a shanaa ba zhel ñanna mele an Dadaamiya arge ura Farisa na. Aþaba ma ware una a kantaa ba ñane ire-aara na, sey tá de gánaaga. Amá edda una ni a gaa ire-aara wá, tá de kananteka.»

*Yaisu á gaterar barka ge egdzara
(Mat. 19:13-15; Mark. 10:13-16)*

¹⁵ Duwa á emnde, ta sanaa egdzara ge Yaisu antara ba egdzara mesheshe keni, geni á puwaterar *erva a barka, amá naráterna pukura-aha emnde a saa egdzara ñanna wá, ta naba valaterarhe. ¹⁶ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Piyawaterdeka, yawaterya a sarsawa egdzara ásezerwa, adaba *kwárá á Dadaamiya náza á emnde na má garevge ba seke itare. ¹⁷ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware edda-aara keni máki lyevaaka dem kwárá á Dadaamiya ba seke náza á egdzere wá, á taa demka d'ekideki.»

*Sleberba a se ndava sera á shifa áza Yaisu
(Mat. 19:16-30; Mark. 10:17-31)*

¹⁸ A tsetehe ge palle á male-aha á Yahudiya-aha, a de ndavanu ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Malum, diyandiya ganakini ka ura mággwe. Naba ndindaha, yá maga tara uwe antara uwe, lauktu yá shá shifa na á zleka na?» ¹⁹ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Labára ká d'ahiyá an ura mággwe? Baaka ura mággwe máki Dadaamiya-ka palle. ²⁰ Ábi diyakdiya shairiya-aha á Dadaamiya na a ba ñane: Manja gwardzire, jeka shifa, ileka, manja seydire á fida áte ura, dematervedfeme tara eddena an emmena.»

²¹ A ñwanante ge zhel ñanna, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Una ñanna ñannaana bademme daga am egdzarire-aaruwa.» ²² A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Una wá, a yakar ba duksa palle: De valuale názu am rezege á ña bademme, tegatertega shungu-aara ge taláge-aha, ekka watse ká shánsha ladá-aara am samaya. Daaci sawa d'abidaba.» ²³ Ba a cenaa una ñanna zhel ñanna wá, a fantau ge dzama ire an tsaka ire, adaba nalmane-aara kwakya jipu.

²⁴ Nanna Yaisu ganakini am dzámá ire zhel na, a ba ñane á elvan ge emnde: «Zlazladá jipu ganakini tá demda emnde a berba á dem *kwárá á Dadaamiya. ²⁵ Náwa zlazladá ganakini á dedde názlegwame am biye á lipere, amá zlazladá ba náza á sleberba zlafe adaliye ge dem kwárá á Dadaamiya.»

²⁶ A ba emnde na ta cenanaa an hyema-aatare elva ñanna: «Máki ba estuwa wá, baaka ura á ñezlesenjle d'ekideki.» ²⁷ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Názu á taa gevka d'ekideki áza emnde na wá, áza Dadaamiya ba keski.»

²⁸ Daaci a ba Piyer á elvan ge ñane: «Amá ñere wá, yanjeranya duksa bademme, ganakini ñá d'aba ba ka palle.» ²⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare bademme: «Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a yaa há-aara, bi mukse-aara, bi egdzar mama-aha-ñara, bi tara eddenjara an emmenjara, bi a yaa egdzara-aara, adaba *kwárá á Dadaamiya wá, ³⁰ kina keni á shansha bademme á jauje ba ge una ñanna, á katafke keni á de sha shifa na á zleka na.»

Yaisu anjwa á sanse ge keyire elva a emtsa-aara antara tsetse-aara am faya

(Mat. 20:17-19; Mark. 10:32-34)

³¹ Daaci Yaisu a dante pukura-aha-aara kelaawa ju buwa, a ba ñane á elvan ge itare: «Duwa á miya á dem Urusaliima kina na wá, názena ta puwetaa nabi-aha áte iya *Ura á emnde bademme na bademme á de

gevge. ³² Adaba tá de eksivaksa, tá de vite ge emnde na baaka nadina-aatare, tá de epsawisa itare, tá de zlazlisezlazle, tá de kyefiyem nyaihe am ice, ³³ tá de ziyuze an ja. Am iga a una nanna maa, tá de zliyaazle shifa-aaruwa ba dekideki. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am fáya.» ³⁴ Amá palle a názu ta cenanaa pukura-aha na am elva nanna baaka dekideki. Ázetare wá, maana á elva nanna seska dekideki, cenanánka elva na a ndaateraa Yaisu na.

Ura wulfe shansha ice áza Yaisu
(Mat. 20:29-34; Mark. 10:46-52)

³⁵ Yaisu herzhanteherzhe Yairikau maa, ankwá ura wulfe umele á njá áte we á baráma, ankwá á njala. ³⁶ Daaci wulfe na á cena ba tá ankwá á degashe emnde. A naba enndáva: «A jaara uwe?» a ba njane. ³⁷ A ba emnde: «Una ankwá á degashe Yaisu ura Nasarátu.» ³⁸ A naba kante kwára ge njane: «Yaisu *Egdza á Dawuda, tasle á nj zivarze.» ³⁹ Ta naba valarhe ge emnde a katafke ganakini a dúfe, amá njane a far ká kwára á ba a dem zhegela: «*Egdza á Dawuda! Tasle á nj zivarze.»

⁴⁰ Daaci a tsahe ge Yaisu, a ba njane: «Sawansa ásehuna.» Daada wulfe njanna á katafke á Yaisu, a ndavanu ge Yaisu, a ba njane: ⁴¹ «Ká kátá yá magaká estara kina?» A njwanante ge wulfe na, a ba njane: «Yá kátá ba ice malum-aaruwa.» ⁴² A ba Yaisu: «A wertewera ice á nj, mbakaambe fetarfire á nj.» ⁴³ Ba seke ndaha á miya na a naba werthe ge ice-aara, a dába Yaisu, ámbera á gala Dadaamiya. Bademme á emnde na ta naaná an ice-aatare, itare keni ta fantau ge gálá Dadaamiya.

19

Tara Yaisu antara Jakayus

¹ Daaci damda Yaisu am huđe á Yairikau maa, a degáshe am huđe á ekse praatte. ² Am ekse njanna maa, ankwá ura zhera-aara Jakayus, njane male á shungu á hadáma, sleberba jipu. ³ A ekkata jipu ganakini á puwetepuwa ice-aara áte Yaisu, ware njane Yaisu njanna. Amá dzegwanká adaba njane paihyhye vayvaya am emnde. ⁴ Daaci ba zhagade-aara á de katafke, a de daleme am mama á zlemnda, geni watse á nanna má á degashe. Adaba ankwá á daba ba tate njanna Yaisu.

⁵ Ba damda Yaisu am tate njanna maa, a naba kante ice á dem nafa na, a ba njane á elvan ge Jakayus: «Tsekwesetsekwe watsawatse Jakayus. Vatena na wá, sey yá de háre á ba am mba á nj.» ⁶ A tsekwe ge Jakayus ba watsawatse, a se lyevaa Yaisu á ba an higa, ge daná á dem mba-aara.

⁷ Bademme á emnde na tá ankwá á zharaterzhára na, ankwá á waterwa am ervaunde. Ta bantsa itare: «Ezzhárá ka, á de hare am mba á slehaypa.» ⁸ Amá a tsahe ge Jakayus, a ba njane á elvan ge Yaakadada: «Yaakadada-aaruwa, sey yá tegatertega kyalma á nalmane-aaruwa ge talage-aha. Máki ankwá edda una ndza ya lyevaa duksa-aara ba dey wá, yá de eptsannaapetsa huđe ufafe.» ⁹ A ba Yaisu á elvan ge njane: «Vatena wá, huđe á há á nj shánsha shifa, ka keni ka ba eggyenjara ge Ibrahimá. ¹⁰ Adaba sawa-aaruwa ge iya ya *Ura á emnde bademme wá, ya se tataya ba edda una an kedá na, geni yá lyelye edda-aara.»

Naraje an gursa ge tsakala an njane
(Mat. 25:14-30)

¹¹ Ge emnde na ta zluwa á cena elva ñanna, Yaisu a bateraa naraje na zlafe ádalíye. Adaba herzhanteherzhe Urusaliima ba ñga, njarantenja emnde ganakini herzhe segashe-aatare mazla-aara am erva á emnde, Dadaamiya á de faterá slekse yaikke tá njá am kwara-aara. ¹² Daaci a ba ñane am naraje-aara: «Ankwa egdza á ura male a naba tsete, a zlala á dem larde yiyiye, a de tatayanvaa sleksire ge ire-aara, á de eptsá ádalíye. ¹³ Lauktu á zlala maa, a dante emnde a slera-aara kelaawa, a vaterte gursa kelaawa: Tsakalautsákala an ñane, a ba ñane á elvan ge itare, dem sarte na má sanaasa ya. ¹⁴ Amá emnde a jeba-aara wayarka an ñane. Zlazlala ñane wá, ta naba belante emnde, a ba itare: Wayañjerka ñere, á se kwarájerá zhel na.

¹⁵ «Amá de shánsha sleksire ñanna, mazla-aara a naba saahé á sem larde-aara. Am sarte na saasa maa, a belaa we, ta danante emnde a slera-aara na ndza a vaterte gursa kelaawa ge mbedarva an ñane na, geni á zhara riba á ma ware-aatare keni. ¹⁶ A semhe ge slezunjwire-aatare, a ba ñane: Náwa názena ya shanaa an nalmane na ndza ka vitaa ka zanwe, ya shante riba huđe kelaawa. ¹⁷ A ba slekse yaikke a elvan ge ñane: Shagera jipu, ka sleslera á jirire. Adaba dzayyire á huđe á ña am duksa cekwa, yá gakvege male arge berni kelaawa. ¹⁸ A semhe ge buwire-aatare, a ba ñane: Náwa názena ya shanaa an nalmane na ndza ka vitaa ka zanwe, ya shante riba huđe ilyebe. ¹⁹ A ba slekse yaikke á elvan ge ñane keni: Ekka, yá gakvege male arge berni ilyebe.

²⁰ «A de semhe ge emele wá, a ba ñane: Náwa názena ndza ka vitaa ka zanwe, ndza ya fademe am bagwadza, ya shebanve. ²¹ Jijia lyawa, adaba diyandiya am ire-aaruwa ganakini ka mandzawe; ma fanja ba duksa á ña keni, ká shánsha; janja ba wulfe á duksa á ña keni, ká hala ba duksa á juwa á ba áte ka. ²² A ba slekse á elvan ge ñane: Ba elva á ña na keni hyaahya, ñakaanja shairiya. Mbate ka ngudí, ka sleslereka. Diyakdiya ganakini ya mándzawe á ba ka? Ma faneka ba duksa-aaruwa keni yá shánsha; janeka ba wulfe á duksa-aaruwa keni yá hala ba duksa á juwa á ba áte ya, á ba ka? ²³ Máki ba estuwa wá, labára de puwanja nalmaneaaruwa am banj, ma yá se lyiyaná an riba?

²⁴ «Daaci a ba ñane á elvan ge emnde na tá á tsaatse ázejara na: Lyauvaalya shungu na ázejara na, fawanarfe ge edda una a shante riba huđe kelaawa na. ²⁵ A ba itare tá elvan ge ñane: Yaakadada, degi ázejara keni ankwa deme gursa ñanna? ²⁶ A ñwaterante a ba ñane á elvan ge itare: Yá ndaakur ba jirire: Tá fanaare ba ge edda una ankwa ázejara na. Amá edda una shanteka dfekidfeki wá, ba una cekwa am erva-aara na keni, tá de lyanvulye. ²⁷ Kelaade-aha-aaruwa na wayarka yá gev slekse arge itare na keni maa, sawatersa ba watsewatse, datsawatertedatsa á ba á katafke-aaruwa.»

Yaisu á dem huđe á Urusaliima

(Mat. 21:1-11; Mark. 11:1-11; Yuh. 12:12-19)

²⁸ Zlaurle á tsaka elva ñanna Yaisu maa, ba zlala-aara zunjwe ákatafke á emnde ge dem Urusaliima. ²⁹ Herzhanteherzhe Baytifaji antara Baytaniya, daraada áte vuwa á wa na tá d'ahán an Wa Anyaranyara na wá, a belaa emnde buwa am pukura-aha-aara, a ba ñane á elvan ge itare: ³⁰ «Dawmbare á dem ekse na kwaye ñane á katafke na wá, watse kwá de bera egdza á ezzenwa an ngudá, ba ser palle keni zlafe njateka ura

átekwa wá, naba pelawaapele sawánsa. ³¹ Máki ura a bakuraa: Kwá pelaná á deme? bawanánba ge edda-aara: Á kataná Yaakadada.»

³² Daaci ba zlala-aatare ge emnde a bela na, bademme ta de berán ba seke una a baternaa Yaisu na. ³³ Am sarte na tá ankwá pela ezzeŋwa na wá, a ba dada-aha-aara: «Kwá pelaná á deme?» a ba itare, tá elvan ge itare. ³⁴ Ta ŋwaterante, a ba itare: «Á kataná Yaakadada.» ³⁵ Mazla-aara ta naba saa ezzeŋwa na áseza Yaisu, ta se ndakaa zane-aha-aatare áte iga á ezzeŋwa ŋanna, lauktu ta njetaa Yaisu átekwa. ³⁶ Fantaufa Yaisu ge zlala maa, emnde umele ta pelanse zane-aha-aatare áte baráma, a zláá ŋane átekwa.

³⁷ Am sarte na herzharenteherzhe Urusaliima maa, tá áte baráma a tsekwa á sawa áte Wa Anyaranyara na wá, higartehiga pukura-aha jipu, ta fantau ge gálá Dadaamiya á ba an ká kwárá, tá galaná adaba najipu-aha na ta naana itare bademme na. ³⁸ Ta bantsa itare: «A ganga Dadaamiya barka ge slekse yaikke na kwaya ŋane á sawa am zhera á Yaakadada na. Ma ba hairire wá, ankwá am samaya; yaikkire wá, á zlayán ba ge Dadaamiya palle.»

³⁹ Tá ankwá *Farisa-aha umele am dikele á emnde ŋanna maa, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Malum! Bateránba ge pukura-aha á ŋa a daruđe.» ⁴⁰ A ŋwaterante ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge itare: «Ma ta dúwa ba itare keni, nakwá-aha na tá fantaufa á ba an ka kwara, una yá ndaakur ba jirire.»

Yaisu á kyuwa Urusaliima

⁴¹ Yaisu herzhanteherzhe berni ba ŋga maa, ba a puwete ice-aara áte berni wá, a fantau ge kyuwa berni na, ⁴² a ba ŋane: «Ekka keni ma ká diyeddiye seke ba názena ni ma andze á vakte hairire vacite ŋanna! Amá am kinire na wá, an shebe atuge ice á ŋa, ká taa diseka mazla-aara. ⁴³ Amá diyeddiye ganakini ankwá á sawa hare-aha umele, watse tá jaktaaveje kelaade-aha á ŋa á de jauje ge ndzedá á ŋa, ká de gevge an beca jipu. ⁴⁴ Watse tá kecfakurkecfá ba dekiáfeki antara emnde á ŋa. Ka berni, amá watse ba nákwá palle keni tá de nánka áte ukfeŋara nákwá, bademme watse tá ŋgerdákŋgerdá, adaba diyakseka sarte na ni a sawa Dadaamiya a se melakumele.»

*Slera á Yaisu am *mashidi yaikke*

(Mat. 21:12-17; Mark. 11:15-19; Yuh. 2:13-22)

⁴⁵ Duwa á Yaisu á dem *mashidi yaikke, a de fantau ba ŋgya emnde a tsakala á segashe, ⁴⁶ a ba ŋane á elvan ge itare: «Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba Dadaamiya: Bere-aaruwa wá, ba bere á mága maduwa, amá kure kwa ganve hwalakwa á nabera-aha.»

⁴⁷ Daaci Yaisu a fantau ge kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am huđe-aara ba kelaazare. Male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawraitá, ira male-aha á ekse ta tátaya ja shifa á Yaisu, ⁴⁸ amá baaka dabari-aatare ge ekseksa-aara, adaba bademme á emnde tá cena ba názena ankwá á kwaratersá ŋane na an enkale-aatare bademme.

20

A vantaa ware hákuma ge Yaisu?

(Mat. 21:23-27; Mark. 11:27-33)

¹ Vacite umele, Yaisu anƙwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am *mashidi yaikke, anƙwa á balaterá antara labare á higa maa, ta naba duhe ge male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawrait, ira male-aha á ekse ádezerjara. ² A ba male-aha njanna tá elvan ge njane: «Banjeránba tate na ni ka shaa hákuma á mága duksa-aha na átekwa. Emtu a vaktaa ware baráma-aara?» ³ A njwaterante ge Yaisu, a ba njane a elvan ge itare: «Iya keni, yá ndavakurundave duksa palle, vawiteva jawapa.» ⁴ Daaci a ba njane á elvan ge itare: «A belanaa ware Yuhanna ge magatera baptisma ge emnde? Dadaamiya emtu, emndimagwaha he?»

⁵ Ta fantau ge ndaha elva njanna am dagave-aatare emtsaafé, a ba itare: «Má mi banaa a belanaa Dadaamiya, watse á bamiyá labára fakurtaareka an njane. ⁶ Máki mi baa ta belanaa ba emndimagwaha, bademme á emnde tá de yámika an nákwá, tá de cebamiceba, adaba emnde bademme fartarfe ganakini Yuhanna nabi á Dadaamiya.» ⁷ Daaci ta njwanante ge Yaisu, a ba itare: «Ma a belanaa ware keni diyajerka njere.» ⁸ A ba Yaisu: «Iya keni yá ndaakurka náza-aaruwa, ma ya shaa hákuma á mága duksa-aaruwa áza ware keni.»

Naraje an emnde a mándzawe ta yateraa fe am erva
(Mat. 21:33-46; Mark. 12:1-12)

⁹ Am iga a una njanna maa, Yaisu a fantau ge ndaater elva an naraje na ge zlamaakelaawa, a ba njane: «Anƙwa ura a dzebaa nafa á inabauhi am fe-aara, a yateraa fe njanna am erva ge emnde a slera, njane a naba zlala á da shula, á de shekwaashekwa áhuwa jipu. ¹⁰ Samsa sarte á tsáká inabauhi maa, a naba bela sleslera-aara á deza emnde na a yateraa fe am erva na, geni a lyanvaalya dza á inabauhi-aara. Amá emnde na a yateraa fe am erva njanna ta hyanhe an ja ge slebela-aara njanna, ta belanaahe an erva-aara dey. ¹¹ Edda á fe na a naba bela sleslera-aara umele, njane keni ta de zlazlese, ta hyanhe an ja, ta belanaahe an erva-aara ilyebe. ¹² A naba bela umele zlaɓe ádaliye ge keyire. Njane deme ta gyegese, vuwa-aara bademme ba wige, ta tedese á degashe. ¹³ Daaci, a ba edda á fe njanna: Yá maganá estara kena? A ba njane: Kina wá, yá ba egdza-aaruwa. Egdza-aaruwa wayanwáya jipu na wá, ámbane tá de fa zherwe áte njane. ¹⁴ Amá ba ta puwete ice-aatare áte njane emnde a mága slera am fe na wá, a ba itare am dagave-aatare: Yawwaa, kwaye samsa edda una watse á záná njane waráta á fe á miya na. Eksaumivaksa, jaumija shifa-aara, daaci fe njanna á de gev ba náza á miya. ¹⁵ Daaci ta naba eksevaahé, ta danse ádegashe, ta de jehe shifa-aara.»

A ndavateruhe ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Má samsa edda á fe na mu, watse á magaterá uwe ge emnde a mága slera am fe na? ¹⁶ Ay degiya, má watse samsa edda á fe njanna wá, á se kedanaakeda shifa a emnde a mága slera am fe njanna bademme, á yaterá fe am erva ba ge emnde umele.» A ba emnde bademme: «A janaaja Dadaamiya una njanna!» ¹⁷ A zharateraahé emtsaafé ge Yaisu, a ba njane á elvan ge itare: «Anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba njane:

Ba nákwá njanna ta eblyanvaa emnde a nyáña bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á njáná njane ndzedá á bere njanna bademme.

Una njanna mu, á kata ba uwe kena, a ba kure?

¹⁸ «Edda una má a mbedaa áte nákwá ñanna, sey á kezlevkezle edda-aara am tate umele. Sakwa edda una má a ebyaara ñanna ge ñane, sey á hánaahe edda-aara ba ñgerdekdeke.»

¹⁹ Malum-aha á *tawraitá antara male-aha á *Farisa-aha ta naba diyeddiye ganakini Yaisu a ndaha naraje ñanna á ba áte itare. Daaci ta kátá eksa Yaisu á ba am sarte ñanna, amá ta kuva ba zlamaakelaawa.

Elva a hadáma ge male á larde á Rauma
(Mat. 22:15-22; Mark. 12:13-17)

²⁰ Mazla-aara maa, ta fantau ge tsagwaɗa Yaisu á ba am sarte ñanna, ta belanvaa emnde-aatare; emnde ñanna ta ganve ire-aatare ba seke ta emnde a jirire, daaci ta danaa ndáwa ge Yaisu, ágire tá tsagwaɗa elva a mandzawe am mbuwe-aara, lauktu ma tá eksaná átekwa, ma tá dateránda ge emnde a ngumna. ²¹ Daaci ta ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ñane: «Malum, diyañerdiya ganakini ekka wá, baɗemme á názena ká ndaaná ka, antara názena ká kwaratersá ka ge emnde baɗemme ba jirire. Má ká kwaraterse duksa ge emnde, diyañerdiya ganakini ká ndaha ba tsekkire-aara ge elva, an namaari á Dadaamiya. ²² Ndaañernda ba jirire, am *tawraitá á miya mu, ankwá emtu baráma á puwaná hadáma ge male á larde á Rauma, baaka he?»

²³ Amá kerten diyeddiye Yaisu yaimyaimire na tá ankwá á maganá itare baɗemme, a ba ñane, a elvan ge itare: ²⁴ «Marawiyánmárá emtsaade suley palle yá nanaana.» Ta maranánhe. A ba ñane á elvan ge itare: «Nderáwa á ware una áte shunɗu na? Ira zhera na mu zhera á ware?» Ta ñwanante, a ba itare: «Náza á male á larde á Rauma.» ²⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Máki estuwa wá, puwawanpuwa ge male á larde názu zlaya-aara, ge Dadaamiya keni názu zlaya-aara.»

²⁶ Ta ettságwaɗa á katafke á emnde baɗemme, amá baaka sharanka názu tá eksaná átekwa, ta yaa á maga ba najipu á jawapa na a vatertaa ñane, daaci ta ɗu ba we-aatare.

Ndava áza Yaisu áte tse á emnde am faya
(Mat. 22:23-33; Mark. 12:18-27)

²⁷ Ta naba semhe ge *Saduki-aha umele áseza Yaisu. Ba itare emnde na ta bantsa itare, baaka tse á emnde am faya ɗekideki na. Ta se ndavanu elva ge Yaisu, a ba itare: ²⁸ «Malum, ankwá a puwamitaa Muusa, a ba ñane: Máki kedaakeda zhele yanka egdzere wá, a melesemele egdza emmenjara mukse-aara, geni á yana egdzara ge egdza emmenjara na kedaakeda na. ²⁹ Iyau, ndza tá ankwá dawalaa vuye ta egdzar mama, duwa á makaji-aatare, a gaa gyaale, amá a naba keɗehe, a yaa mukse na, baaka egdzere. ³⁰ A melese ge sledaba-aara, ñane keni a emtsehe, a yaa mukse na baaka egdzere. Keyire-aatare keni ba estuwa. ³¹ Itare vuye na baɗemme ta gaa ba mukse ñanna, amá baɗemme zlaruzle, yaránka egdzere ba palle keni. ³² Am iga-aatare baɗemme, a emtsehe ge mukse ñanna keni. ³³ Vaci tse á emnde am faya mu, watse átuge ware palle mukse na? Adaba itare ta vuye na ndza mukse-aatare ba ñane palle!»

³⁴ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Am duniya na wá, zála antara ñwásha tá ankwá á gaava am dagave-aatare. ³⁵ Amá am duniya na watse á sawa á katafke na wá, ma zála, ma ñwásha keni, emnde na ni hyairephye ge tsete am faya, se njá am huɗe-aara wá, watse baaka elva á nika mazla-aara. ³⁶ Adaba watse baaka emtsa mazla-aara, tá de

gev ba seke malika-aha á Dadaamiya. Itare ta ba egdzara á Dadaamiya, ádaba ta tsete am faya. ³⁷ Muusa wá, ndaasende ba parakke ganakini watse tá tseta emnde a faya an shifa. Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, am tate na á ndaaná áte dake na, a ba nane áte eggye-aha á kure werre: Yaakadada, Dadaamiya á Ibrahim, Dadaamiya á Isiyaaku, Dadaamiya á Yakuba. ³⁸ Daaci máki estuwa wá, tá á ba an shifa-aatare emndu werre. Afaba Dadaamiya wá, nane Dadaamiya á emnde na tá an shifa, Dadaamiya á emnde na ni tá an emtseka. Baɓemɓe á emnde a shifa tá an shifa ba ge nane.»

³⁹ A ba emnde umele am malum-aha á *tawrait: «Elva á nã na ka ndaase ba tsekke malum.» ⁴⁰ Gazlaregazla mazla-aara, baaka ura a ndavanu elva am iga a una nãna.

**Almasiihu á tsaaka an wulfe á *Dawuda*

(Mat. 22:41-46; Mark. 12:35-37)

⁴¹ Yaisu a ndavateru elva ge itare, a ba nane: «Estara nane ta bantsa emnde ni *Almasiihu wulfe á *Dawuda na? ⁴² Dawuda an ire-aara keni a dahanã an Yaakadada, ankwa am Jabura, a ba nane:

A ba Yaakadada á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njinja am naɓafa-aaruwa, ⁴³ dem sarte na má ganatervege kelaade-aha á nã tate á puwa sera á nã.

⁴⁴ Ha! Dawuda an ire-aara a dahanã an Yaakadada *Almasiihu. Áy á sawa estara keni ni á gev wulfe-aara na?»

*Yaisu ankwa á gíyá pukura-aha geni a farfa hyema áte ire-aatare áza malum-aha á *tawrait*

(Mat. 23:1-36; Mark. 12:38-40)

⁴⁵ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara á dem hyema á emnde baɓemɓe: ⁴⁶ «Faufa hyema am ire á kure áza malum-aha á *tawrait. Afaba itare ta emnde a wáyá marava am zãne saɓaɓɓe, tá kata emnde ta gater use an ga ire am dagave á zlamaha. Am mashidi keni maa, tá kátá ba sleɓe na átire ge náza a emnde baɓemɓe na. Ma am muɓri keni itare sey tá de kátá ba sleɓe na ni an dárádza jipu na. ⁴⁷ Emnde a zá nãwasha wegyege áte há keni ba itare. Daaci tá slaɓanve maduwa-aatare ákatafke á emnde wá, geni ta emnde a jirire ágire. Itare zlaɓa-aatare á de jauje ge náza á emnde baɓemɓe vaci shairiya.»

21

Sadake á nashirire na a fanaa wegyege a mukse

(Mark. 12:41-44)

¹ A kante ice-aara Yaisu, á zhárá emnde a berba tá puwa sadake á nashirire á dem nakwati á jáhá sadake am *mashidi yaikke. ² A naa wegyege a mukse umele nane baaka duksa-aara, a puwum kwaba buwa nane keni. ³ Daaci a ba Yaisu: «Yá ndaakur ba jirire: Wegyege a mukse na kwaya nane, taláge ba jipu na wá, nane a puwum náza-aara jateruje ge emnde baɓemɓe. ⁴ Afaba uwe, itare wá, ankwa nalmane-aatare, ta saa ba cekwa-aara ge mága sadake an nane. Amá mukse na wá, nane talage. Baaka tsa umele, amá a naba se puwumhe názu am erva-aara baɓemɓe.»

*Yaisu á ndáhá elva a mbeɓa *mashidi yaikke*

(Mat. 24:1-2; Mark. 13:1-2)

⁵ Emnde umele tá anjwa á ndaha elva á *mashidi yaikke am dagave-aatare, geni mashidi nanna wá, an ndera. Nákwá-aha-aara, antara kazlaja na ta sanaa sadake-aara ge Dadaamiya, ta cafaa mashidi nanna an nane na, zariya jipu. Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: ⁶ «Anjwa á sawa sarte na ni watse ba nákwá palle kení á jauka áte ukfenjara nákwá, watse bademme á mbedá á dem áhá kwá ezzhara na.»

Zlafa-aha na watse á magava lauktu á zla duniya
(Mat. 24:3-14; Mark. 13:3-13)

⁷ Ta naba ndavanuhe, a ba itare: «Watse á magava am sarte-ara una nanna? Watse njá dise áte uwe ganakini herzhe á magava duksa nanna?»

⁸ A ba Yaisu: «Faufa kure ba hyema a se kefarakuraaka emnde umele. Adaba watse kwakya emnde na tá de sawa an zhera-aaruwa, ma ware-aatare kení á se ba: Ba iya una ya *Almasiihu, hyephye laukte á miya mazla-aara. Amá kure wá, dábawaterka dekideki. ⁹ Má kwa cenaa labare á wáva-aha, á dagala ervaunje á male-aha gergere wá, kure gazlauka dekideki, adaba watse á de magava ba una-aha nanna zunjwe, amá zlafe zle á duniya áte una nanna-ka emtsaafé.» ¹⁰ A farhe zlafe adaliye, a ba njane: «Watse kwá cená ba darda larde umele ge larde umele an wáva. Emnde á slekse umele dararde ge kwará á slekse umele an wáva. ¹¹ Á de gejava haha an ndzedá jipu am tate-aha gergere; watse á magava masiba-aha, antara waya am tate-aha gergere. Watse tá nanna emnde najipu-aha antara nalaama-aha safadfe á sáwa am samaya.

¹² «Amá lauktu ni á magava duksa-aha nanna wá, kure watse tá sluwakursluwa, watse tá magakuránmaga palasa; watse tá de tsákurá am shairiya am mashidi-aha gergere, tá de dákurá á dem danjay. Watse tá de tsákurá á katafke á slekse-aha gergere, antara male-aha á larde gergere adaba zhera-aaruwa. ¹³ Daaci watse á vakurta ba una nanna baráma ge kure, mága seydire an zhera-aaruwa á katafke-aatare. ¹⁴ Duksa palle viyawanaaka wá: Dzamauka ire á názena watse kwá ndaaná kure ge njzla ire á kure an njane. ¹⁵ Adaba watse yá vakurtá ba iya an ire-aaruwa enjkale antara elva na kwá de ndaaná kure, tá de dzegwánka kelaade-aha á kure vakurte jawapa, tá de dzegwánka mbedakurmbede dekideki. ¹⁶ Náwa ba dada-aha a kure antara mama-aha a kure, egdzar mama-aha a kure, vara-aha a kure, antara slakate-aha á kure kení, tá de vakurte ge emnde, tá de ceba shifa á emnde umele am kure. ¹⁷ Emnde bademme watse tá dá ba kelaadire ádete kure adaba zhera-aaruwa. ¹⁸ Amá wá, ba újje ire á kure palle á kefeke. ¹⁹ Kure wá, tsawaatse ba shagera. Máki tsakuraatse shagera wá, kwá njzlesenjzle.»

Zlafa na baaka kalle-aara na
(Mat. 24:15-21; Mark. 13:14-19)

²⁰ «Máki kwa nanna jarantaaveje kelaade-aha ge Urusaliima an wáva wá, diyaweddiye geni herzha kefa-aara. ²¹ Daaci watse tá zhagada emnde na tá am Yahudiya am sarte nanna á dem huđe á wa. Emnde na tá am huđe á Urusaliima kení, watse tá kyá á dete mákwátá. Emnde a mákwátá wá, a sarka á sem Urusaliima dekideki. ²² Adaba hare-aha nanna bademme ba hare-aha á zlafa, geni a gevge názena am wakita á Dadaamiya bademme. ²³ Kay! Watse á tsaame kwa zlafa á njwasha na watse tá á huđe, antara njwasha na tá an egdzara áte erva am sarte nanna! Adaba watse kwakya jipu zlafa am hare-aha nanna. Watse

á marateránmárá Dadaamiya ge emnde a larde ñanna, geni tá anƙwa am ervaunƙe-aarire. ²⁴ Watse tá ceɓa shifa-aatare an masalam; emnde umele-aatare watse tá sluwatersluwa, tá dáterá an shifa á dem larde-aha umele; watse tá lyevaalya emnde na ɓaaka nadina-aatare Urusaliima, tá de ganvege ba seke berbere, dem sarte na má zlauzle náza-aatare ge itare keni.»

*Sawa á *Ura á emnde baɗemme*
(Mat. 24:29-31; Mark. 13:24-27)

²⁵ «Watse tá nanna emnde nalaama áte vaciya, áte tere, áte terlyakwa-aha keni baɗemme. Ate haha keni watse ba ire keni tá de kanteka emnde am larde-aha gergere ge lyawa. Aɗaba watse á vadza haye-aha á ba an ndzeɗa, watse kwakya hula-aara. ²⁶ Watse kwakya emnde na á de ceɓatera ba lyawa, aɗaba tá de dzámá názena watse á setarge emnde am duniya na kwakya. Aɗaba baɗemme á ndzeɗa á názena áte samaya á de gejavtegeje ba ñarñare sleɗe. ²⁷ Am sarte ñanna wá, tá de zhárá ba iya *Ura á emnde baɗemme yá anƙwa á sawa áte kumba, yá sawa an hákuma yaikke antara demɗemire. ²⁸ Ba máki kwa nanna anƙwa á magava duksa-aha ñanna wá, pauka hare mazla-aara, tsakwautsákwa hyema á dem samaya, aɗaba herzhe kwá ñezla mazla-aara.»

Gárava an nabugda, má yaaya hyema aŋwaslire
(Mat. 24:32-35; Mark. 13:28-31)

²⁹ Am iga a una ñanna maa, Yaisu a bateraa naraje maa, a ba ñane á elvan ge itare: «Diyaweddiye á ba áte mama á nabugda antara nafa-aha umele. ³⁰ Máki kwa nanna puwaapuwa hyema áte nafa, yaaya umele aŋwaslire wá, diyakurdiya ganakini herzhavteherzhe madare mazla-aara. ³¹ Una ñanna keni ba estuwa. Ba máki kwa nanna anƙwa á magava duksa-aha ñanna wá, diyaweddiye ganakini herzhavteherzhe dem zlanna á Dadaamiya. ³² Yá ndaakur ba jirire, tá de zlauka emnde a zamane na ba estuwa, sey má naránna gevge duksa-aha ñanna. ³³ Tara samaya an haha wá, tá naba keɗa, tá zlauzle. Amá elva-aaruwa wá, á keɗeka ɗekideki, sey má gevge.»

Pauka hare, magaumága maduwa

³⁴ «Faufa hyema am ire á kure! Gawevka emnde a dakarire antara emnde a mbazla. Dzamauka ire an kazlaŋa á duniya. Máki estuwa, á se berakurbera háre-aha ñanna ba estuwa, kwa ɓaaka am niya. ³⁵ Aɗaba watse á setarge duniya baɗemme ba seke narre, ɓaaka ura á geya ágashe ɗekideki. ³⁶ Aɗaba una ñanna, pauka háre, magaumága maduwa ma am laukte-ara keni, lauktu kwá de shá ndzeɗa ge ñezla átuge duksa-aha ñanna baɗemme watse á setarge emnde na, watse á wakurka zherwe ge tse ákatafke-aaruwa ya *Ura á emnde baɗemme keni.»

³⁷ Ba kelaa vaha, Yaisu á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde am *mashidi yaikke. Amá an vayiya wá, á de hare áte ire á wa na tá ɗaháná an Wa Anyaranyara na. ³⁸ Ba enlya-waabere wá, kerten tsekwaasetsekwé, baɗemme á emnde tá de cena elva ázenjara am *mashidi yaikke.

22

Male-aha tá am sawari á eksá Yaisu
(Mat. 26:1-5; Mark. 14:1-2; Yuh. 11:45-53)

¹ Herzhapteherzhe vayvaya muŋri á depainj na baaka shahi á makala am huđe-aara, muŋri na tá đahaná an *Paska na. ² Am sarte ŋanna maa, de jaremmeje male-aha á *liman-aha antara malum-aha á *tawrait, ta tátaya pute a keđa shifa á Yaisu ba đekideki. Ta magaa estuwa, ađaba á wateraa lyawa á ba átuge emnde a ekse.

Yahuda anƙwa á vela Yaisu
(*Mat. 26:14-16; Mark. 14:10-11*)

³ Daaci de demda Shaitaine am Yahuda, an Iskariyaut keni tá đaha ba ŋane, ŋane ŋanna palle á pukura-aha kelaawa ju buwa. ⁴ A duhe ge Yahuda ŋanna ádeza male-aha á *liman-aha antara male-aha á emnde á ufa *mashidi yaikke, ta de magaa sawari kerđe, geni á de faterem estara Yaisu am erva á ba an keski. ⁵ Daaci higa ge male-aha na, a ba itare una wá, «Ŋá vakte shunƙu.» ⁶ A eksarhe ge Yahuda. Am iga a una ŋanna maa, a fantau ba ge tátaya dabari á faterem Yaisu na am erva salaakke, a diyarseka emnde đekideki.

*Ta tsatsanaa masane á *Paska ge Yaisu*
(*Mat. 26:17-25; Mark. 14:12-21; Yuh. 13:21-30*)

⁷ Gyaregya muŋri á depainj na tá puweka shahi á makala am huđe-aara na, vaci ica egdza kyawe á *Paska wá, ⁸ Yaisu a naba bela tara Piyer tá an Yuhanna, a ba ŋane á elvan ge itare: «Dawmbare, de tsatsamiyaatsatse đafa á Paska, mí de ezza.» ⁹ Ta ndavanu ge pukura-aha na, a ba itare: «Ká kata ŋá de tsatsakaná áme?» ¹⁰ A ŋwaterante, a ba ŋane á elvan ge itare: «Máki dakuremda am huđe á berni wá, kwá de puwa ba ja ire antara zhele á sepa yawe am hwama, naba đabauđaba á dem mba na á demkwa ŋane. ¹¹ Máki dakuremda maa, bawanánba ge edda á há ŋanna: A ba malum wá: Áma bere na yá de zá đafa á Paska am huđe-aara antara pukura-aha-aaruwa? ¹² Daaci á de marakurá bere yaikke átire ge bere, an tsatsa kazlaŋa am huđe-aara. Kwá tsatsamiya đafa á muŋri am huđe-aara.» ¹³ Mazla-aara ba zlalál ge pukura-aha na, tá de bera duksa bađemme ba seke una a baternaa Yaisu na. Daaci ta tsatsaa đafa á Paska am bere ŋanna.

Masane cuđeđe
(*Mat. 26:26-30; Mark. 14:22-26; 1 Kaur. 11:23-25*)

¹⁴ Hyephye laukte-aara maa, anƙwa á njá arge masane na antara pukura-aha-aara, ¹⁵ a ba ŋane á elvan ge itare: «Una názu ya katanaa ya an ervaunđe-aaruwa bađemme, geni yá zuze đafa á *Paska na antara kure, lauktu yá de shá zlađa-aaruwa. ¹⁶ Ađaba zá Paska ŋanna wá, yá ndaakur ba jirire, halevuhale ba vatena náza-aaruwa, sey mí de zá ba una am zlanna á Dadaamiya, má sessa maana-aara bađemme parakke.»

¹⁷ Daaci a eksante feka, a slafan we-aara ge Dadaamiya, a ba ŋane á elvan ge itare: «Nawmbare shawushe bađemme á kure. ¹⁸ Ađaba iya wá, yá ndaakur ba jirire, halevuhale á ba áte una ge iya, geni yá eksanteksa feka yá fetefa áte we-aaruwa. A juwaa ba á sarte na ni emnde tá de njá am *kwara á Dadaamiya átekwa na.»

¹⁹ Am iga a una ŋanna maa, a eksante đafa, a slafan we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve, a ba ŋane á elvan ge itare: «Una na wá, vuwa-aaruwa, ((yá yanya shifa-aaruwa ađaba kure. Magaumága una ma vaatara keni, geni kwá dzamidzámá an ŋane.» ²⁰ Am iga a náza za keni a

magán ba estuwa, a eksante feka, a ba ñane á elvan ge itare: «Una uzhe-aaruwa a puvaa aɗaba kure, Dadaamiya á ñgudaterá namána ge emnde an ñane.»

²¹ «Amá náwa edda una ni á veliyá ñane mí zá ɗafa ba kerɗe. ²² Iya *Ura á emnde baɗemme wá, sey ba yá emtsa ɓaaka pekya-aara, aɗaba a tsanaa ba estuwa Dadaamiya. Amá palase ge edda una ni á veliyá ñane.»

²³ Daaci pukura-aha ta fantau ge ndáwa am dagave-aatare, geni á maganá ware una ñanna.

Ware una á de gev male á miya baɗemme

²⁴ Njaanja gajawe am dagave á pukura-aha, tá kátá dise edda una ni tá zhárá ñane ba seke male-aatare baɗemme. ²⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Slekse-aha á larde, tá aɱkwa á mára sleksire-aatare áte larde-aha, baɗemme á emnde a hákuma tá kátá emnde tá baterá shagera slera-aatare. ²⁶ Amá kure wá, estuweka. Edda una gevge male am dagave á kure, a gevge cekwa á kure ba ñane. Slekatafke á kure, a gevge sleslera á kure ba ñane. ²⁷ Am dagave á tara edda una á se beraná á ba am tate á njá ɗafa, antara walaadī mu, málá ware am itare? Ábi málá ba edda una á se beraná á ba am tate á njá náza za na? Amá iya, nja-aaruwa am dagave á kure wá, ya ba seke walaadī.

²⁸ «Kure wá, kwa emnde na ni kwá aɱkwa antara ya ba kelaazare, kwá aɱkwa antara ya am sarte-aha na a badiyaa shaitaine baɗemme. ²⁹ Ba seke una ni a vite yaikkire ge iya Edderwa na wá, iya keni vanakurteva ge kure. ³⁰ Watse kwá de njá antara ya am yaikkire-aaruwa, mí de záná átirpalle duksa, mí de sháná átirpalle. Kwá de njá am kurshi-aha á yaikkire ge kya shairiya á Iserayiila-aha jeba kelaawa ju buwa.»

A ba Yaisu watse á yiyaaya Piyer

(*Mat. 26:31-35; Mark. 14:27-31; Yuh. 13:36-38*)

³¹ «Simaun! Simaun!» a ba Yaakadada á ɗháñ Simaun, a ba ñane á elvan ge ñane: «Kwaye shansa baráma Shaitaine ganakini á maganá an kure ba seke hiya na tá aɱkwa eggéga na. ³² Amá ya magaa maduwa aɗaba ka, geni á kezlevka fetarfire á ña baɗemme. Am sarte na má watse eptsakeptsá á sem sera-aaruwa wá, fateremfa ndzedá am vuwa ge egdzar mama-aha á ña.» ³³ A ba Piyer á elvan ge ñane: «Yaakadada, iya wá, ma tá damiyá á dem danjay keni, tá dami ba buwa; ma tá ceɓa shifa á miya keni, sey mi ba buwa.» ³⁴ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Yá ndak ba jirire Piyer: Ba vatena na lauktu á kyuwa tsákálá wá, watse ká bánba ka ser keye ganakini diyakikire.»

Yaisu á ndaha elva á partamami, nambela á káshi ira masalam

³⁵ Am iga a una ñanna maa, a ba Yaisu á elvan ge itare: «Am sarte na ya ɓelakurɓela, ma shuɱgu, ma kashi ba kimake keni dakuránka na mu, aɱkwa názu kwa kumanaa kure emtu?» Ta nwanante, a ba itare: «Baaka názu ña kumanaa ñere ɗekidɗeki.» ³⁶ A ba ñane á elvan ge itare: «Kina wá, estuweka mazla-aara. Edda una ni aɱkwa shuɱgu-aara, a eksanteksa; edda una aɱkwa kashi-aara keni, a eksanteksa; edda una má ɓaaka masalam-aara, a veluwele nangyuwe-aara, a shekwepshekwe. ³⁷ Ya bakurna adaba uwe, shagera ba á gevge názena a ndaanaa wakita á Dadaamiya áte ya na mazla-aara. Aɗaba a ba wakita á Dadaamiya: “Ñane faremfa am emnde a mága haypa.” Daaci daada áte una ñanna kina geni

á gevge.» ³⁸ A ba pukura-aha tá elvan ge ñane: «Yaakadada náwa anƙwa masalam buwa.» A ñwaterante, a ba ñane: «Hyaahya ba una ñanna.»

Yaisu am Gaicaimane

(Mat. 26:36-46; Mark. 14:32-42)

³⁹ Ba segashe-aara ge Yaisu wá, a zlala á ba áte Wa Anyaranyara na mbasmba ñane na, ta dábemhe ge pukura-aha-aara keni. ⁴⁰ Daraada áhuwa maa, a ba ñane á elvan ge itare: «Ɔjalauñálá Dadaamiya geni a badakuruka shaitaine.» ⁴¹ Daaci a gapsehe ba yiyiye an itare, á hyephe velya nákwá palle, a de kezlaa ugie, a magaa maduwa-aara, a ba ñane: ⁴² «Tasle á ña Eddaye-aruwa jinaaja zladá na a shika, máki wayakiyantewayá. Amá a gevka áte náza-aaruwa, a gevge á ba áte náza á ña.» ((⁴³ Daaci a naba jesarhe ge malika á Dadaamiya á sawa am samaya, a se fanem ndzedá am vuwa. ⁴⁴ Ge kwakyire á dzama ire na a shaa ñane na wá, a magaa maduwa an ndzedá-aara bademme, haa a ses ge ñgudéffire cuuwe áte vuwa-aara, á tádá á dete haha tak, tak, take ba seke uzhe.))

⁴⁵ Zlanaazle maduwa-aara mazla-aara, a naba tsetehe a seza pukura-aha-aara maa, a se berater tá am háre, aƙaba haraare ta taa puka hare, tá am dzámá ire yaikke. ⁴⁶ A tsaterter, a ba ñane á elvan ge itare: «Labára kwá pá háre? Pauka háre; magaumága maduwa geni a badakuruka shaitaine.»

Ta eksevaa estuwa Yaisu

(Mat. 26:47-56; Mark. 14:43-50; Yuh. 18:3-11)

⁴⁷ Ba elva ñanna keni zlaƙe zланаaka Yaisu wá, saressa emnde ta ba kwakya, Yahuda palle á pukura-aha kelaawa ju buwa á katafke-aatare. Daaci a duhe ge Yahuda ñanna suuwe ádeza Yaisu, a de ñanaahe takwalle, á gan use an ervaunƙe-aara palle ágire. ⁴⁸ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Yahuda, ká se gi use ganakini ká fiyá an una ñanna emtu á dem erva á emnde, iya *Ura á emnde bademme?»

⁴⁹ Emnde tá antara Yaisu tá zhára mága ñanna wá, watse zlazladá jipu. Daaci a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Yaakadada, ñere keni njá naba waterwá emtu an masalam-aha á ñere?» ⁵⁰ Kerten velesevele erva palle-aatare, a naba wa sleslera á male á *liman-aha, a icanaa hyema a nadafa. ⁵¹ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yawánya, magauka una.» A de semtanaa hyema-aara ñanna ge zhel na, a mbanaahe.

⁵² Daaci a ba Yaisu á elvan ge male-aha á *liman-aha, antara male-aha á emnde a ufa *mashidi yaikke, ira male-aha á ekse na ta se eksa ñane na, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá se eksiya an masalam-aha, antara zade am erva na mu, ya neyle emtu? ⁵³ Ábi kelaazare yá á ba ázekure am mashidi yaikke, eksakurika dƙidƙeki? Daaci sarte na wá, sarte á kure, sarte á tabedammire ge marse hákuma-aara.»

A ba Piyer ñane diyaaka Yaisu dƙidƙeki

(Mat. 26:57-58, 69-75; Mark. 14:53-54, 66-72; Yuh. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Daaci ta naba eksevaa Yaisu na, ta dan ba suuwe á dem mba á male á male-aha á *liman-aha bademme. Piyer wá, a daa daba Yaisu ádehuwa, amá wá, gaterápteka dƙidƙeki. ⁵⁵ Mbarantembe kára am huƙe á riya á male á liman-aha na, jarantaaveje emnde ge kára na maa, Piyer keni a de njeme am dagave-aatare. ⁵⁶ Daaci á ezzhárá kwátena umele Piyer na, á njá átuge kára, á ezzhárá, a ba ñane: «Degi zhel na keni ba ura á

Yaisu nanna.» ⁵⁷ Amá eksarka Piyer, a ba nane: «Diyanka ya zhel nanna emmaye-aaruwa.»

⁵⁸ Cekwaanngudí wá, a nanhe zlafe ádaliye ge ura umele, a ba nane á elvan ge nane: «Ka keni ka ba palle á emnde nanna.» A nwanante ge Piyer, a ba nane: «Iya nane ka ya, eddaye-aaruwa.»

⁵⁹ Shekwaashekwa á maga saa palle wá, a ba ura umele zlafe adaliye á ba an ndzedá: «Baaka shaige-aara dekidéki, dawale na keni ba ura á zhel nanna. Adaba nane keni ba ura Galili nanna.» ⁶⁰ Amá a nwanante ge Piyer, a ba nane: «Naba ennda seke elva á nã ma ká ndaha uwe keni.» Ba elva-aara keni zlafe zlanaaka Piyer, tsáksákwalikwaa á ba tsakala. ⁶¹ A eptsavte ge Yaakadada, a zharaa Piyer ba yamme, daaci Piyer a naba yehete názena a bannaa Yaakadada, a ba nane: Vatena lauktu á kyuwa tsákálá, ká de bánba ka ser keye ge diyakikire na. ⁶² Mazla-aara a naba sesehe ge Piyer ásegashe, a se fantau ge kyuwa á ba an yawe á kyuwa.

Ta zlazlese Yaisu, ta zuhe an ja
(Mat. 26:67-68; Mark. 14:65)

⁶³ Daaci emnde na tá ufa Yaisu na ta naba zlazlese, ta zuhe an ja. ⁶⁴ Ta faɗanse ice, ta vavante defekwa, am iga-aara ta ndavanundave ganakini a jakaa ware, diyeddiye edda-aara. ⁶⁵ Ta epsawse Yaisu an tsáká elva-aha gergere ádete nane.

*Yaisu á katafke á *kendekiyi yaikke*
(Mat. 26:59-66; Mark. 14:55-64; Yuh. 18:19-24)

⁶⁶ Ba a werehe ge ekse, an enlya werre wá, jarammeje male-aha á Yahudiya-aha baɗemme; amaana male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawrait. Ta saa Yaisu á sem jahava-aatare. ⁶⁷ Daaci ta ndavanuhe ge Yaisu a ba itare: «Ba ka una ka *Almasiihu na emtu? Naba ndaanjernda.» A nwaterante ge Yaisu a ba nane: «Má yá ndaakurnda, kure kwá fetarka. ⁶⁸ Ma ya ndavakuru elva keni, kwá de viteka jawapa. ⁶⁹ Duksa palle wá, a juwa ba keski mazla-aara, iya *Ura á emnde baɗemme yá zlala á de njá am naɗafa á Dadaamiya na Sleksa ba nane na.» ⁷⁰ A ba itare baɗemme tá elvan ge Yaisu: «Ekka mu, ka *Egdza á Dadaamiya emtu estara?» A nwaterante ge Yaisu a ba nane: «Ba seke diyakurdiya, ba estuwa.» ⁷¹ A ba itare am dagave-aatare: «Ázara wedere á miya am seyde-aha mazla-aara, ábi cenamiyáncena názena a ndaanaa nane.»

23

*Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Pilaatu*
(Mat. 27:1-2, 11-14; Mark. 15:1-5; Yuh. 18:28-38)

¹ Daaci ta tsetehe baɗemme-aatare am *kendekiyi nanna, ta daa Yaisu na á de katafke á sleksu *Pilaatu. ² Daraada ákatafke á slekse maa, ta de fantau ge ica sera á Yaisu á ba áhuwa. Ta banán ge slekse: «Náwa zhel na á wesha larde á miya. A bantsa nane, a varanteka hadáma ge male á larde á Rauma dekidéki. A bantsa nane zlafe: Ba iya una ya *Almasiihu, ya slekse yaikke.» ³ A ndavanuhe ge sleksu Pilaatu: «Ba ka una slekse á Yahudiya-aha na emtu?» A nwanante ge Yaisu: «Ba estuwa.»

⁴ A ba Pilaatu á elvan ge male-aha á *liman-aha antara dikele á emnde nanna baɗemme: «Shanáka ya haypa áte zhel na dammaru ge záná an shairiya.» ⁵ Amá itare ta farhe zlafe ádaliye á ba an ndzedá, a ba itare: «Degey an názena á kwaratersa nane ge emnde na á tsante fitenire am

larde á miya! Kwaye ndza a fantau á ba am Galili, amá a se hyanme am Yahudiya bademme, se ba áhuna keni samsa an nane!»

*Daránda Yaisu á de katafke á sleksu *Hirudus*

⁶ Sleksu *Pilaatu ba a cenaa ta tsalante Galili am hufe-aara na wa, a fantau ge ndáva tate na ni a sawa Yaisu átekwa, a ba nane: «Zhel nanna ura Galili emtu?» ⁷ Am sarte na diyeddiye ganakini Yaisu a sawa á sa am tate na á kwaraná sleksu *Hirudus, a naba belanaa ádezeɲara. Adaba am hare-aha nanna Hirudus keni á ba am hufe á Urusaliima. ⁸ Sleksu Hirudus a higa jipu am sarte na a puwete ice-aara áte Yaisu. Adaba haraare á cená ba labare-aara, haraare á kumá ba nane, geni watse á nanna najipu ázeɲara. ⁹ Daaci a ndavanu elva-aha gergere, amá nwanárka Yaisu dekideki.

¹⁰ Tá anƙwa male-aha á *liman-aha, antara malum-aha á *tawraita áhuwa maa, ta fantau ge ica sera á Yaisu á ba an ndzedá. ¹¹ Mazla-aara sleksu Hirudus antara sawji-aha-aara ta fantau ge valyanse elva a epsawa ge Yaisu, ta epsawse ba nɲa, ta tsekwanme am zane zariya jipu, ta naba eptsanaahe ádeza sleksu Pilaatu. ¹² Garevge slakate-aha ba vacite nanna tara Hirudus an Pilaatu, adaba ndza ta emnde a dágala.

Njarantenja am shairiya ge ja shifa á Yaisu

(Mat. 27:15-26; Mark. 15:6-15; Yuh. 18:39-19:16)

¹³ Sleksu *Pilaatu a jemaá male-aha á *liman-aha, antara male-aha á ekse ira emnde a ekse bademme, ¹⁴ a ba nane á elvan ge itare: «Náwa kwa siyaa zhel na, a ba kure á wesha larde, amá ya ndavanu elva-aha nanna á ba ákatafke á kure, shanáka haypa-aara áte una kwa se puwar ugje kure ganakini á nanaaɲa shairiya. ¹⁵ *Hirudus keni shanka haypa na a guwaa zhel na ganakini á nanaaɲa shairiya. Adaba una nanna a eptsanaahe zlaɲe ádaliye ásezemiya. Estuwa, ba baaka haypa na a guwaa nane hyephye ja shifa-aara. ¹⁶ Adaba una nanna, yá zuze á ba an ja, daaci yá belanaabela.»

((¹⁷ Am mbarsembe emnde ba kelaa munri á *Paska sey slekse á belaterá danggay palle maa,)) ¹⁸ bademme-aatare ta jar ye ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge Pilaatu á ba an ka kwára: «Ejja zhel na a njeka an shifa dekideki, belajernaabela Barabas.» ¹⁹ Barabas wá, ta nɲudanaa adaba fitenire umele ta tsante am hufe á ekse antara elva á shifa.

²⁰ Sleksu Pilaatu wá, nane á kátá bela Yaisu. Adaba una nanna, a se mbedateruhe zlaɲe ádaliye elva-aara ge emnde a ekse. ²¹ Amá ta nwanante á ba an hula: Zleɲelezleɲela áte dzanɲala, zleɲelezleɲela áte dzanɲala, zleɲelezleɲela áte dzanɲala, bademme-aatare ba estuwa. ²² A ndaaterhe zlaɲe ádaliye sleksu Pilaatu ge keyire: «Labára nane ge kure? A gu uwe nane zhel na diyanka ya na? Iya wá, diyanka ya haypa na a guwaa nane, hyephye ja shifa-aara na. Yá zuze á ba an ja, yá belanaabela.»

²³ Amá itare tsaraatse degdege á ba áte náza-aatare, ta farhe zlaɲe ádaliye ge hula geni a zleɲelarzleɲela Yaisu. Daaci jeje am ire á Pilaatu, ta ganaa ba itare ndzedá. ²⁴ Mazla-aara a naba eksarhe geni a gevge názena tá kataná itare nanna. ²⁵ Daaci a naba belateraa edda una ta danaa adaba fitenire á dem danggay, antara elva á shifa na, a vaterte Yaisu geni tá de maga názena tá kataná itare áte nane.

Náwa ta zlejelanaa estuwa Yaisu áte dzangala
(Mat. 27:32-44; Mark. 15:21-32; Yuh. 19:17-27)

²⁶ Tá anƙwa á dánda Yaisu maa, de jarja ire antara ura Siraine umele zhera-aara Simaun átire sa á sawa am makwata maa, ta naba eksevaahe, ta far sepa dzangala á ba an ndzedá, á dɓaba Yaisu an ɓane. ²⁷ Estuwa dikele á emnde a ekse ta daa dɓaba Yaisu na antara ɓwasha. ɓwasha na wá, tá ámbera kyuwa, tá tsaka dákwa.

²⁸ Amá a eptsavte ge Yaisu, a ba ɓane á elvan ge ɓwasha ɓanna: «Kure ɓwasha-aha á emnde a Urusaliima, kyuwawika iya, amá kyuwaukyuwa ire á kure antara egdzara á kure. ²⁹ Adaba anƙwa á sawa hare-aha na ni tá de bánba emnde: Sharánsha ire-aatare ɓwasha dziire antara ɓwasha na zlaɓe faranuka uba-aatare ge egdzere, ira ɓwasha na tá yeka mazla-aara na. ³⁰ Am sarte ɓanna maa, tá de bateranba emnde ge wa-aha sadafɗe: Mbedawanjerarmbede. Tá de bateranba ge egdzar wa-aha: Sheɓawanjervesheɓe taslawá á kure! ³¹ Adaba má ta magante una ge nafa áɓwaslá, watse átsáme kena náza á náfa na an ula?»

³² Á ba am sarte ɓanna maa, tá anƙwa emnde a bádza sleɗe ta buwa, ta dáterhe antara Yaisu, ta de cebatera átirpalle. ³³ Daraada am tate ɓanna tá dahaná an Feka á Ire na maa, ta naba zlejelaa Yaisu, antara emnde a bádza sleɗe ɓanna áte dzangala-aha-aatare, palle am nadafaa-aara, palle kení am názlaɓa-aara. ³⁴ Amá a ba Yaisu: «Eddaye-aaruwa, naba yateraarye haypa-aatare, adaba diyarka.» Itare ta tegaa kazlanja á Yaisu am dagave-aatare. Ge ettega-aara wá, ta maga njeri ganakini a sesse edda una ni á zaná ɓane ma uwe keni.

³⁵ Emnde bademme tá á ba á tsatse, tá ezzhara. A ba male-aha á Yahudiya-aha ágire tá epsawepsawa: «Ábi ɓane a lyese emnde umele? A lyelye kwa ire-aara keni, má ba ɓane una *Almasiihu a eksesaa Dadaamiya.» ³⁶ Sawji-aha keni ta ganaptehe, ta de valyananse elva a nyainye, ta maranaa mbazla dɓandɓe tá kátá fanufe. ³⁷ A ba itare tá elvan ge ɓane: «Ábi ka bantsa ka, ka slekse á Yahudiya-aha, lyelye kwa ba ka ire á ɓa!» ³⁸ Náwa názu ta puwetaa itare áte naláwa, ta fetehe áte dzangala átire ge Yaisu: «Ba ɓane una slekse á Yahudiya-aha.»

³⁹ Emnde a badza sleɗe na ta zlejelateraa antara Yaisu na, palle-aatare a naba zlazlese Yaisu, a ba ɓane: «Gakefka *Almasiihu mazla-aara emtu? Lyelye kwa ire á ɓa, lyanjerlye jere keni.» ⁴⁰ Amá a naba valarhe ge palle na, a ba ɓane: «Ekka wá, labára á wanƙa lyawa átuɓe Dadaamiya? Ka keni ká á ba am zlaɗa ɓanna tsa. ⁴¹ Miya antara ka wá, á jamiya ba haypa á miya. Názena tá magamiyán ge miya ba deydye á názena mi maganaa miya keni. Amá ɓane mu, a gu uwe, ábi ɓaaka?» ⁴² Daaci a ba ɓane á elvan ge Yaisu: «Tasle á ɓa iya wá, vacitu watse ká de sawa an yaikkire á ɓa na, ba tasle á ɓa yehiteyeha iya keni.» ⁴³ A ɓwanante ge Yaisu, a ba ɓane á elvan ge ɓane: «Yá baka ba jirire: Ba vatena na, mí dá ba buwa á dem zlanna á Dadaamiya.»

Náwa ndza a emtsaa estuwa Yaisu

(Mat. 27:45-56; Mark. 15:33-41; Yuh. 19:28-30)

⁴⁴⁻⁴⁵ Am sarte ɓanna wá, á maga vacitire. Amá má a de tsekwaá ge tabedammire wá, duniya bademme ɓaaka vaciya, dem saa keye ba estuwa. Kacekaca á dzegwa na am *mashidi yaikke keni, a naba tamme kalkale am dagave. ⁴⁶ Daaci Yaisu a naba kante kwára á ba an ndzedá,

a ba ñane: «Eddaye-aaruwa, fanakemfa shifa-aaruwa am erva ge ekka.» Ba a ndaase una ñanna, mazla-aara a naba emtsehe.

⁴⁷ Male á sawji á Rauma, ba a naa duksa ñanna magaavemage na wá, a fantau dise jirire á Dadaamiya, a ba ñane: «Zhel na wá, ba jirire baaka haypa-aara.» ⁴⁸ Baðemme á nalga á emnde na ndza a sateraa ba se zhára ice na, ta daa á ñaja ba ervaunðe aɗaba názena ta naana itare na. ⁴⁹ Slakate-aha á Yaisu, antara ñwasha na kwaye ta ɗabanaa á sawa am kwára á Galili na, ta tsaahé yiyiye an itare, lauktu ta zhara názena anƙwa á magava na.

Faremfa Yaisu am irekhya

(*Mat. 27:57-61; Mark. 15:42-47; Yuh. 19:38-42*)

⁵⁰⁻⁵¹ Daaci ndza anƙwa ura umele zhara-aara Yusufa, ñane ura Ari-matiya am Yahudiya. Zhel ñanna wá, ura jirire, dzayya huɗe-aara, anƙwa á ufa zamane na ni emnde tá de njá á ba am *kwara á Dadaamiya na. Ñane keni ura male am *kendekiyi yaikke, amá enƙale-aara ɗabaaka názena tá anƙwa á slaslaná emnde umele, antara názena ta maganaa itare am sarte ñanna. ⁵² Daaci a duhe ge ñane á deza sleksu *Pilaatu, a de ndavanu baráma á eksa emtsa á Yaisu. ⁵³ A se tsekwa emtsa na áte dzaŋgala, a ɗaɗeme am kalpakane aŋwaslire, jeba á kalpakane ñanna ba lefeɗɗe. Daaci a de zlavanaahe am irekhya ta yese am cacera, ba ser palle keni zlaɓe zlavaranaaka emtsa am huɗe-aara. ⁵⁴ Vacite ñanna wá, ge zlema, herzhe á fantaufe kwaskwe á puwansepuwe.

⁵⁵ Ñwasha na ta saa á ɗaba Yaisu kwaye á sawa am kwara á Galili na wá, ta ɗaba Yusufa á dem tate á heɗa Yaisu na, ta de zharanaahe irekhya-aara antara zlava-aara am irekhya. ⁵⁶ Mazla-aara ba zlala-aatare á dá, ta de tsatsaa waye-aha-aatare, antara náza se-aatare, ganakini watse tá de wecar ge Yaisu.

Vaci puwansepuwa maa, ta puwansehe emtsaade áte una am *tawrait.

24

Yaisu tsetse am faya

(*Mat. 28:1-10; Mark. 16:1-8; Yuh. 20:1-10*)

¹ Werre an enjya-waabere ge laade wá, ta duhe ge ñwasha ñanna ádete irekhya á Yaisu an waye-aha na ta tsatsanaa itare na. ² Amá ta de beraa irekhya á ba an wácene, an tambara páláme yiyiye an we-aara. ³ Ta demhe am irekhya na, amá sharánka Yaakadada Yaisu dekiɗeki. ⁴ Daaci palle a názu tá ndaaná itare baaka dekiɗeki. Ba itare tá átira mága najipu ñanna, ta naba jesarhe ge zála buwa ákatafke-aatare ba estuwa, ta tsekweme am nanɗyuwe na á maga wulwulire jipu na. ⁵ Jaterja lyawa ñwasha na, ta puweme erva am ice. A ba emnde ñanna tá elvan ge itare: «Labára kwá se tataya edda una an shifa am dagave á emnde a faya? ⁶ Ñane baaka áhuna tsetse, anƙwa an shifa-aara áɗaliye. Elva na a bakurnaa ñane am haha á Galili na dedde am ire á kure emtu? ⁷ Aɗaba ndza a ndaakurnda, a ba ñane: Iya *Ura á emnde baðemme wá, watse tá vite ge emnde a mága haypa, tá de zleñeliya áte dzaŋgala. Amá am hare ge keyire wá, watse yá tsetse am faya.»

⁸ Daaci saasa elva-aha na ndza a baterna Yaisu na baðemme á sem ire-aatare. ⁹ Mazla-aara ba zlálá-aatare áte we á irekhya, tá datarea labáre ge pukura-aha-aara kelaawa jemtekwe, antara emnde-aara umele

baɖemme. ¹⁰ Náwa zhera á n̄wásha na ta dateraa labáre ge pukura-aha n̄anna: Maari mukse á emnde a Magdala, Yauwanna, Maari emmarge Yakuba, ira n̄washa umele na ndza ta kerɖe, baɖemme ta daa ba labáre n̄anna. ¹¹ Amá pukura-aha eksaranteka elva á n̄washa na seke elva a jirire, fartarka an itare ɖekideki. ¹² Piyer wá, n̄ane a naba tsetehe á ba am sarte n̄anna, zhadage-aara á dete we á irekhya na, a de zharaa ice á dem huɖe-aara, a de beraa ba kalpakane. Daaci ba eptsa-aara á ɖa, á maga ba najipu-aara.

*Ate baráma a dem Aimawus
(Mark. 16:12-13)*

¹³ Ba vacite n̄anna maa, ta tsetehe ge pukura-aha buwa, ta dem ekse umele tá ɖaná an Aimawus, dagave-aatare an Urusaliima á maga kilaumaiter kelaawa jemtekwe. ¹⁴ Daaci tá an̄kwa á ndaha názena a magava áte Yaisu am hare-aha n̄anna am dagave-aatare.

¹⁵ Zlaɖe itare keni tá ndaha ba elva n̄anna am dagave-aatare maa, ba Yaisu an ire-aara a duhe ádezetare, an̄kwa á zlála antara itare áte baráma. ¹⁶ Tá zhárá ba ura, amá an̄kwa názu a piyaterte ge diyeddiye-aara. ¹⁷ Daaci á ba Yaisu á elvan ge itare: «Kwá ndaha elva uwe kure áte baráma na?» Ta tsaahé wá, puwaapuwa vuwa-aatare. ¹⁸ A naba n̄wanante ge palle-aatare zhera-aara Kiliyaupas, a ba n̄ane á elvan ge n̄ane: «Ka wayve am Urusaliima, zlaɖe cenakánka názena a magava am hare-aha na ka?» ¹⁹ A ba n̄ane á elvan ge itare: «A jaara uwe?»

Ta n̄wanante, a ba itare tá elvan ge n̄ane: «Názena a magava áte Yaisu ura Nasarátu na cenakánka? N̄ane nabi á Dadaamiya, an hákuma jipu am slera-aara á katafke á Dadaamiya, an̄kwa hákuma á ndaha elva á katafke á emnde ázenjára. ²⁰ Amá male-aha á *liman-aha á miya, antara male-aha á Yahudiya-aha á miya, ta naba jar ye, ta de faterem am erva ge emnde a duniya, ganakini sey ta maganaa shairiya á shifa, daaci ta naba zlenjelehe áte dzanjala. ²¹ Baɖemme ndza n̄a tamán geni á de lyaná ba n̄ane larde á *Iserayiila. Amá kwaye n̄ane názena a magava áte n̄ane, hare keyire-aara vatena. ²² Zlaɖe ádaliye maa, jaraɗerja en̄kale n̄wásha umele tá á ba ázenjere. Adaba ta duhe ge itare an en̄lya-waabere ba vatena á dete we á irekhya-aara wá, ²³ de berareka am irekhya. Mazla-aara ta naba saa, ta se mbedan̄jeru labáre, a ba itare: Ta naba jesarhe ge malika-aha á katafke á jere ba estuwa, ta bantsa malika-aha n̄anna tsetse am faya. ²⁴ Ta duhe ge emnde umele á jere á dete we á irekhya n̄anna, ta de bera ba seke una ta ndaanaa n̄washa n̄anna. N̄ane wá, itare keni naránka.»

²⁵ Daaci á ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure wá, baaka en̄kale á kure ɖekideki, mbate elva-aha na ta balanaa nabi-aha na baɖemme daaka á dem ire á kure, fakurtarka. ²⁶ Diyakurka ɖekideki ganakini sey *Almasiihu á shushe zlaɖa-aha n̄anna, lauktu á dem yaikkire-aara? Ndza cenakuránka una?» ²⁷ Daaci a palateraa názu á ndaana wakita á Dadaamiya á dete n̄ane baɖemme. A fantau am wakita-aha na a puwetaa Muusa, date una a puwetaa nabi-aha umele baɖemme.

²⁸ Herzharanteherzhe ekse na tá demkwa na maa, Yaisu a magaa ba seke n̄ane wá, zlaɖe zlauka shula-aara. ²⁹ Daaci ta fantau ge n̄an̄anaa ázetare, a ba itare: «Gevge man̄garipu mazla-aara Malum, vayiya ge de katafke, naba hare ázenjere.» «Ane,» á bina, a naba duhe antara itare.

³⁰ Njarinja arge masane maa, a eksante dafa am erva, a slafanaa we-aara ge Dadaamiya, a kezlanve dafa na, a vaterte ge itare. ³¹ Mazla-aara a naba werte ge ice-aatare, diyareddiye ge njanire, amá naránka njane mazla-aara.

³² A ba itare am dagave-aatare: «Kay, ázara kena emtakire á ervaunċe á miya am sarte na á palamiya názu am wakita á Dadaamiya áte baráma a sawa na. Higa eksanteka ervaunċe á miya ba seke kára emtu?»

³³ Ta naba eptsehe a ba am sarte njanna á sem Urusaliima, ta se beraa pukura-aha kelaawa jemtekwe na jarammeje antara emnde a nja-aatare.

³⁴ Ta anċwa ndaha elva a Yaakadada am dagave-aatare, a ba itare: «Ba jirire tsetse Yaakadada am faya, adaba a maranaa ire-aara ge Simaun.»

³⁵ Itare keni ta ndaaterhe labáre-aatare áte baráma, ta ndaaterhe geni diyareddiye Yaisu am sarte na a kezlanve dafa, a vaterte na.

Yaisu a marateraa ire-aara ge pukura-aha-aara

(*Mat. 28:16-20; Mark. 16:14-18; Yuh. 20:19-23; Sler. emnde 1:6-8*)

³⁶ Itare keni zlaċe tá ndaha ba njane, ta naa ba Yaisu á tse am dagave-aatare, «A vakurteva Dadaamiya hairire,» a ba njane á elvan ge itare. ³⁷ Má de gazlargazla wá, jaterja lyawa jipu, adaba itare tá kurken náza nye.

³⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Labára kwá maga lyawa estuwa? Labára kwá maga shaige estuwa am ervaunċe á kure? ³⁹ Ábi una ba iya? Nawanaana erva-aha-aaruwa antara sera-aha-aaruwa. Fautefa erva á kure áte iya, tapawiyaatapa ba shagera. Adaba náza nye wá, njane baaka vuwa-aara. An hyuweka, an hyaihyeka.» ⁴⁰ Á baterá una njanna wá, ámbera á maraterá erva-aara, antara sera-aha-aara baċemme. ⁴¹ Aley zlaċe fartarka emtsaace. Adaba ge kwakyire á higa wá, tá geyá mága ba najipu áte njane. A naba ndavateruhe, a ba njane á elvan ge itare: «Anċwa emtu náza za ázekure áhuna?» ⁴² Ta vante hyuwa á kelfe an teċa shagera. ⁴³ A lyevaahé, a naba zuhe á ba á katafke-aatare.

⁴⁴ Am iga a una njanna maa, a ba njane á elvan ge itare: «Am sarte na ndza yá á ba an shifa-aaruwa am dagave á kure keni, ndza ya ndaakurnda baċemme, a ba iya: Baċemme á názena á tsakaná *tawraitá á Muusa áte iya, antara una am wakita á nabi-aha umele, ira una ta puwete am jabura, ndza ya ndaakurnda geni baċemme sey watse á gevge.» ⁴⁵ Daaci a naba vaterte enċkale ganakini tá cenevaacena názena á ndaaná wakita á Dadaamiya. ⁴⁶ A ba njane á elvan ge itare: «Náwa názena an puwa am wakita á Dadaamiya: Sey máki shushe *Almasiihu zlaċa, emtsamta. Am hare ge keyire á de tsetse am faya. ⁴⁷ Sey tá magateránmaga waazu ge nalgaadama baċemme an zhera-aara, geni a magarmága tuba, Dadaamiya á yaterarye haypa-aha-aatare. Tá fantau am Urusaliima. ⁴⁸ Daaci ba kure una kwa seyde-aha á elva-aha njanna. ⁴⁹ Iya wá, yá de belakurá názena a ba Edderwa watse á vakurteva na á sawa. Amá wá, njawinja á ba am huċe á berni áhuna, dem sarte na má tsekwatsekwa hákuma á Dadaamiya njanna á sawa am samaya, á setarge kure.»

Zlálá á Yaisu á dem samaya

(*Mark. 16:19-20; Sler. emnde 1:9-11*)

⁵⁰ Am iga a una njanna maa, Yaisu a daterse am huċe á ekse, kwaye a dateraa á dem Baytaniya. Daraada áhuwa maa, a ketaa erva-aha-aara a gaterar barka. ⁵¹ Am sarte na a gaterar barka njanna wá, ámbera á tegava an itare, a zlálá á dem samaya. ⁵² Itare ta fantau ge kazlan ugje

á ba am tate ñanna, lauktu ta eptsa á sem Urusaliima, ervaunfe-aatare emtake jipu. ⁵³ Ba kelaazare icaranseka dem *mashidi yaikke, tá de gálá Dadaamiya am mashidi-aara.

Labare á higa na a puwetaa YUHANNA

*Yaisu *Almasiihu nane elva á Dadaamiya*

¹ Kwaye am fakta, ba lauktu Dadaamiya á nderá duksa keni, edda una tá dahaná an elva á Dadaamiya na ndza ankwá tsawe. Elva nanna ndza ta ba kerde an Dadaamiya, elva nanna Dadaamiya. ² Daaci elva nanna wá, kwaye am fakta ta ba kerde an Dadaamiya. ³ Bademme á duksa, Dadaamiya a nderanaa áte erva an nane. Baaka názena ni ta nderanaa áte erva an nane ka. ⁴ Elva nanna wá, á vatertá ba nane shifa ge emnde. Shifa nanna maa, ankwá á vaterte parakkire á jirire ge emnde. ⁵ Parakkire nanna ankwá á mbe am tabedammire, amá dzegwánka tabedammire ganakini á emtsanaametsa.

Elva áte Yuhanna slemaga baptisma

⁶ Ankwá ura ndza a belanaa Dadaamiya werre, zhera-aara Yuhanna. ⁷ Sawa-aara ge nane wá, ndza a sawa ge balateraa elva á parakkire nanna ge emnde, ganakini á fartarfe emnde áte parakkire nanna. ⁸ Nane-ka una parakkire nanna; nane wá, á maga ba seydire á elva á parakkire nanna. ⁹ Parakkire nanna wá, parakkire á jirire, a semhe á sem huđe á duniya wá, ankwá á mbe am dágave á emnde bademme, á maraterá parakkire á jirire.

¹⁰ Edda una ni tá dahaná an elva á Dadaamiya na wá, ndza á ba am huđe á duniya. Ba duniya na keni Dadaamiya a nderanaa á ba áte erva an nane, amá duniya diseke nane dfekidfeki. ¹¹ Nane a sem larde-aara ba ge nane, amá emnde-aara nanna liyarka. ¹² Aley keni wá, tá ankwá emnde na ni ta lyevaa nane, fartarfe áte nane. Ge emnde nanna wá, a naba vaterte barama á gev egdzara á Dadaamiya. ¹³ Garevka egdzara á Dadaamiya áte una tá yaná emndimagwaha am duniya na, amá Dadaamiya a vaterta shifa anwaslire, geni tá gevge egdzara-aara.

¹⁴ Elva á Dadaamiya gevge urimagwe, a se nja á ba am dágave á miya, huđe-aara palle áte emnde, ura jirire an tsaka ire, namiyánna yaikkire-aara, yaikkire na ni a vantaa Eddejjara ge nane, Egdza-aara palle ba nane na. ¹⁵ Am sarte na a puwete ice-aara áte nane Yuhanna, a naba kante kwára, a ba nane á elvan ge emnde: «Náwa edda una ndza ya bakuraa elva-aara, á ba iya: Ankwá á sawa ura am iga-aaruwa, amá á jiyuje nane an ngahire na. Adaba kwaye zlahe yarika ya, amá nane ankwá.»

¹⁶ Adaba nane a hyephe a jauka, a gamiyar barka an tsaka ire ge miya bademme. ¹⁷ Dadaamiya a sateraa *tawraita ge emnde á kya erva an Muusa, amá tara ngurna-aara antara jirire-aara bademme wá, a sanaa á ba áte erva an Yaisu *Almasiihu. ¹⁸ Baaka ura ndza nanna Dadaamiya dfekidfeki, amá Egdza-aara na palle ba nane, ta ba palle an Dadaamiya na, a se maratersaa nane Dadaamiya ge emnde.

Seydire á Yuhanna slemaga baptisma (Mat. 3:1-12; Mark. 1:1-8; Luka 3:1-18)

¹⁹ Vacite umele, male-aha á Yahudiya-aha am Urusaliima ta belaa *liman-aha antara *Laiwiŋkau-aha á deza Yuhanna geni tá de ndavanundave ñane mu ware. ²⁰ Yuhanna kwalaaka, a naba vaterte jawápa: «Iya wá, ya *Almasiihu-ka», a ba ñane á katafke á emnde badfemme. ²¹ Ta ndavanuhe: «Ka *Ailiya werre na emtu?» A ñute ge Yuhanna: «A'aa, ya Ailiya-ka.» «Ka nabi na ñá anƙwa cena elva-aara am wakita á Dadaamiya na emtu?» «Ya ñane ka», a ba ñane zlaɓe. ²² «Ay ká ware kena? Ndanerndaha názena ni ñá de mbedateru ge emnde na ta belanerbela na. Ate ka mu, ka ware?» ²³ A ñwaterante ge Yuhanna, a ba ñane: «Iya wá, ya edda una ndza a ndahanaa nabi Aisaya werre, a ba ñane: Anƙwa ura á bálá elva am kaamba, a ba edda-aara: Anƙwa á sawa Yaakadada, tsatsawanaatsae barama ba ndedde na.»

²⁴ Emnde na ta belateraa á deza Yuhanna ñanna wá, emnde umele-aatare ta *Farisa-aha. ²⁵ Itare ta ndavanuhe ge Yuhanna, a ba itare tá elvan ge ñane: «Labára ká magaterá baptisma ge emnde máki ka Almasiihu-ka, ka Ailiya-ka, ka nabi na á ndahaná wakita á Dadaamiya-ka?» ²⁶ A ñwaterante ge Yuhanna, a ba ñane: «Iya wá, yá magakurá baptisma á ba an yawe, amá anƙwa ura á de sawa am iga-aaruwa, ba kina keni anƙwa á ba am dágame á kure diyakurka ba kure, ñane wá, ²⁷ ba ge slesadanse kimake am sera keni lyanefka dfekidfeki.»

²⁸ Una-aha ñanna a magava am Baytaniya áte iga a guwa á Urdun, tate na Yuhanna á magaterá baptisma ge emnde.

Yaisu egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya

²⁹ Makuralla-aara, ma ba a puwete ice-aara Yuhanna áte Yaisu, anƙwa á duwa ádezeɓara wá, a ba ñane: «Kwaye egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya, á bezaná ñane haypa á duniya badfemme. ³⁰ Ba ñane edda una ndza ya bakuraa elva-aara, a ba iya: Anƙwa á sawa ura am iga-aaruwa, amá á jiyuje ñane an ngahire, adaba kwaye zlaɓe yarika ya keni ñane anƙwa na wá, ba ñane. ³¹ Ba iya keni ndza diyanka dawale ñanna estuwa, mbate adaba ba ñane una ya se magateraa baptisma an yawe ge emnde geni a diyareddiye emnde a *Iserayiila ba shagera.» ³² A ba Yuhanna zlaɓe adaliye: «Ya nanna Shedekwe Cufedde á tsekwa á sawa am samaya ba seke takala wá, a se tsekwehe áte ñane. ³³ Werre wá, ndza diyanka ganakini ñane ura estuwa, amá ndza a biyánba Dadaamiya na a ñeli ge se magateraa baptisma an yawe ge emnde na, a ba ñane: Watse ká nanna Shedekwe Cufedde á se tsekwanem am ire ge ura, ura ñanna wá, ba ñane una watse á magaterá baptisma ge emnde an Shedekwe Cufedde na. ³⁴ Ya nanna una ñanna», a ba Yuhanna, «Adaba una ñanna yá enndáhá ba párákke geni ba ñane una *Egdza á Dadaamiya.»

Pukura-aha á Yaisu zunɓwe

³⁵ Gurgekse-aara keni ba nja-aara am tate ñanna Yuhanna, tá anƙwa emnde buwa am pukura-aha-aara ázeɓara. ³⁶ A naa Yaisu anƙwa á degáshe wá, «Kwaye egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya!» á bina. ³⁷ Cenaaráncena pukura-aha-aara buwa na elva ñanna, ta naba tse, ta dába Yaisu. ³⁸ A eptsavete ge Yaisu wá, a naa ba tá dabaná am iga. A ndavateruhe: «Kwá kátá uwe kure?» Tá ñwanante a ba itare: «Ká ñjá áme ká Rabbi?» (amaana malum). ³⁹ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «Sawmbare, nawanaana tate ñanna.» Daaci ta duhe, ta de zharanaahe

tate na á nja Yaisu átekwa ñanna, ta zlsansau váha ázeñara. Duwa-aatare ñanna á maga saa ufađe á ice a vaciya.

⁴⁰ Pukura-aha buwa na ta cenvaa seydire na a maganaa Yuhanna áte Yaisu, ta dába Yaisu na wá, palle-aatare Andere, egdza emmeñara ge Simaun Piyer. ⁴¹ Am iga a tegava-aatare antara Yaisu wá, Andere ta de ja ire an egdza emmeñara Simaun zunñwe. Daaci a mbedanuhe, a ba ñane: «Ijere shañeránsha *Almasiihu vatena» (amaana: Edda una a ekseaa Dadaamiya). ⁴² Daaci a puwanse á deza Yaisu na. Daremda áza Yaisu, a ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ba ka Simaun egdza á Yuhanna na ka? Mazla-aara wá, zhera á ña Kaifas.» Amaana: Piyer. Piyer na wá, palaha.

Yaisu á d'áhá tara Filip an Natanayail

⁴³ Makuralla-aara tsetse ire á Yaisu ge eptsá á dem kwárá á Galili maa, de jarje ire antara Filip. «Sawa d'abid'aba», a ba ñane á elvan ge ñane. ⁴⁴ Filip, ñane ura Baytisayda, ekse-aatare ba palle antara Andere ira Piyer. ⁴⁵ Duwa á Filip, ñane keni ta de jaa ire antara Natanayail, a mbedanuhe, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ijere shañeránsha edda una Muusa a puwete elva-aara am *tawraitá, nabi-aha umele keni ta ndaha elva-aara na. Una ba Yaisu egdza á Yusufa, ura Nasarátu.» ⁴⁶ A ba Natanayail á elvan ge ñane: «Duksa shagera estuwa ni á jesaare á kya Nasarátu Filip?» A ba Filip: «Sawa nanaana ba ka.»

⁴⁷ Am sarte na an'kwa duwa Natanayail ádeza Yaisu, a ba Yaisu: «Náwa ura *Iserayiila jirire na ni baaka fida am ñane d'ekid'eki.» ⁴⁸ «Ka diyise áme?» a ba Natanayail á elvan ge ñane. A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane: «Ba lauktu á duwa Filip á de d'akd'áhá am ekte á nabugda na keni, iya yá zhárá ba ka.» ⁴⁹ Daaci a ba Natanayail á elvan ge ñane: «Malum, ekka wá, ka *Egdza á Dadaamiya, ka Slekse á *Iserayiila ba jire.» ⁵⁰ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ká fetare áte ya, ad'aba ya bakaa ya nákna am sarte na ká am ekte á nabugda na emtu? Duksa na á jauje ba ge una keni, sey watse ká nanna.» ⁵¹ A ba ñane zlađe adaliye á elvan ge ñane: «Yá ndak ba jirire: watse kwá nánna degiya samaya an wacene ba wanñe, daaci malika-aha á Dadaamiya tá d'álá á dem samaya, tá tsekwa zlađe á setarge iya ya *Ura á emnde bademme.»

2

Muñri á larusa am Kana

¹ Am háre ge keyire am iga a tse-aara, jerje muñri á larusa am Kana am kwárá á Galili. An'kwa emmeñara ge Yaisu am larusa ñanna. ² Yaisu antara pukura-aha-aara keni d'araterd'áhá á dem larusa ñanna. ³ Daaci ektsateraarektse mbazla maa, a ba Maari á elvan ge Yaisu: «Degiya baaka zlauzle mbazla-aatare.» ⁴ Amá a ñwanante ge Yaisu a ba ñane: «Emma ká kwarisá ka slera-aaruwa emtu? Iya zlađe samka sarte-aaruwa emtsaade.» ⁵ Amá duwa á Maari, a ba ñane á elvan ge emnde a tega duksa, «Ma a bakuraa uwe keni naba magaumágá.»

⁶ An'kwa jeba á gahe á yawe-aha umele am tate ñanna, Yahudiya-aha tá bara an ñane áte una á kwaratersá nadina-aatare. Gahe-aha ñanna wá, palle-aara á ekse yawe deydey hwámá ilyeđe. ⁷ A ba Yaisu á elvan ge emnde a tega duksa: «Nawantenáhá gahe-aha na an yawe.» Ta naba nante yawe am gahe-aha na an we-aara. ⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge

itare: «Kina wá, kawvaaka cekwaanġudfi, vawanteva ge male á muñri na.» Ta naba kevaache, ta danánhe. ⁹ Male á muñri ñanna a tapaa yawe na a nyev mbazla na, diyaaka tate na ni ta sanaa átekwa. Amá emnde a tega duksa wá, itare diyardiya adaba ta payema ba itare yawe ñanna á dem gahe-aha. Daaci male á muñri na a dante zhele á larusa, ¹⁰ a ba ñane á elvan ge ñane: «Emnde tá tegater mbazla na emtake jipu na emtsaadé zuñjwe ge emnde, má hyaterhya mbazla ge emnde lauktu tá payaterá una ektseváktsa emtakire-aara ni, ekka sem kina keni ka shebanve una emtake jipu na á ba am bere?»

¹¹ Kwaye ñane najipu á Yaisu zuñjwe, a maganaa am Kana, am kwará á Galili. A marese estuwa yaikkire-aara, pukura-aha ta fetarehe áte ñane. ¹² Am iga a una ñanna maa, ñane, emmenjara, egdzar mama-ahajara, ira pukura-aha-aara, ta zláá á dem Kafarnahum. De hararaaháre cekwaanġudfi áhuwa.

Názena a maganaa Yaisu am mashidi
(Mat. 21:12-13; Mark. 11:15-17; Luka 19:45-46)

¹³ Herzhapteherzhe muñri á Yahudiya-aha na tá dahaná an *Paska na maa, a naba tsetehe ge Yaisu, a dem Urusaliima ge mága muñri ñanna. ¹⁴ Daada-aara am Urusaliima wá, a dem *mashidi yaikke. Duwa-aara, a de bera emnde tá anġkwa válá sla-aha, kyawe-aha, antara emnde a válá takala, ira emnde a peteke, tá an tabel-aha-aatare á katafke. ¹⁵ Yaisu a naba kezlante záwá, a ganve ba seke kurpe, a ngyaterse antara dabba-aha-aatare na bademme am mashidi na, a naba mbadaa tabel-aha á emnde a peteke, a puwevhe ge shunġu-aha-aatare ñanna á dem áhá. ¹⁶ A ba ñane á elvan ge emnde a vela takala keni «Jawanaaja áhuna! Labára kwá ganve bere á Edderwa bere á tsakala?» ¹⁷ Pukura-aha-aara tá zhára ba maga-aara na wá, ta naba yehete názu am wakita á Dadaamiya, anġkwa an puwa a ba ñane: «Dadaamiya-aaruwa, wayantewáyá bere á ña an ervaunġde-aaruwa bademme, yá taa njeka tsekadde dekideki.»

¹⁸ Am iga a una ñanna maa, a ba male-aha á Yahudiya-aha, tá elvan ge ñane: «Ká marañerá najipu-ara kina lauktu ná dise átekwa geni a vaktaa ba Dadaamiya hákuma á mága una?» ¹⁹ A njwaterante ge Yaisu, a ba ñane: «Naba mbedawanaambeda kure mashidi na, yá tsantetse zlafe ádalije am háre keye.» ²⁰ A ba Yahudiya-aha tá elvan ge ñane: «Yawe kul ufafe ju unġkwahe tá nderá ba mashidi na náwa ñane na ni, ká tsantetse ka am háre keye?»

²¹ Mbate ñane a ndanaa áte mashidi-ka, ñane a ndaha elva a emtsa-aara, antara tse-aara am fáyá. ²² Am sarte na tseta Yaisu am fáyá wá, saasa elva ñanna á sem ire á pukura-aha-aara, ta fetarehe áte názena am wakita á Dadaamiya, antara elva-aha na ndza a ndahanaa ñane bademme.

Ma ware keni Yaisu diyaadiya huġe-aara

²³ Am haraare Yaisu am Urusaliima am muñri á *Paska maa, kwakya najipu-aha na a maganaa ñane, emnde keni kwakya fartarfe áte ñane adaba najipu-aha ñanna. ²⁴ Amá Yaisu wá, fetareka an itare, adaba ñane diyaadiya názu am ervaunġde-aatare bademme. ²⁵ Adaba ñane wá, tá banná emndeka elva áte ura, diyaadiya ba ñane názu am huġe á emnde bademme.

3

Tara Yaisu an Nikaudaimus

¹ Ndza ankwara ura *Farisa umele zhera-aara Nikaudaimus, palle á maleaha á Yahudiya-aha wá, ² a seza Yaisu an yayiya, a se ndava elva ázeṅara. «Malum», a ba ṅane á elvan ge Yaisu: «Diyaṅerdiya geni a belakaa Dadaamiya, aḍaba baaka edda una á dzegwándzegwa mága najipu-aha na ká ankwara maganá ka na, máki baaka Dadaamiya antara ṅane.» ³ A ṅwanante ge Yaisu, a ba ṅane á elvan ge ṅane: «Yá ndak ba jirire: Baaka ura á dem zlanṅa á Dadaamiya máki yairseka ge buwire.» ⁴ A ba Nikaudaimus á elvan ge ṅane: «Tá yáná estara kena emgyegwe a zhele, á dzegwándzegwa dem huḍe á emmeṅara, lauktu tá eyya áḍaliye emtu?» ⁵ A ba Yaisu á elvan ge ṅane «Yá ndak ba jirire: Ma ware edda-aara keni á daaka á dem zlanṅa á Dadaamiya ḍekidēki má yairseka an yawe antara an Sheḍekwe Cudēḍe. ⁶ Una tá yáná emnde am duniya na keni ba ge ire-aara. Tate na á yáná Sheḍekwe Cudēḍe keni á yáná ba sheḍekwe. ⁷ Maṅka najipu aḍaba ya bakaa sey tá yakurseye ge buwire. ⁸ Effeya wá, ma á dem tate-ara keni ba á vátá. Ká cenáncena mága-aara, amá wá, ma a tsetaa áme keni diyaṅka, ma á de tse áme keni diyaṅka. Edda una tá yáná an hákuma á Sheḍekwe Cudēḍe keni ba estuwa.» ⁹ A ba Nikaudaimus á elvan ge ṅane: «Á magava estara una ṅanna?» ¹⁰ A ṅwanante ge Yaisu: «Iyau ekka wá, ka malum á *Iserayiila-aha yaikke keni diyaṅka una? ¹¹ Yá ndak ba jirire, ṅere wá, ṅá ndakur názena ni diyaṅerdiya, antara názena ṅá nanna, amá kwá ceneka elva á ṅere. ¹² Máki yá bakurá elva áte kazlanṅa á duniya aley cenakurbaaka fakurtaareka áte ya, sakwa kazlanṅa á samaya emtu? ¹³ Ay degiya baaka edda una ndza a dem samaya ba palle keni. Cenaucena elva-aaruwa ya *Ura á emnde baḍemme na ya sawa am samaya.

¹⁴ «Yeheteyeha názena ndza a maganaa Muusa am kaamba werre: A magaa havale an verzhagane, a zleṅelete áte zade, a kante á dem zhegela. Iya *Ura á emnde baḍemme keni watse tá de zleṅeliyá ba estuwa. ¹⁵ Daaci ma a fetere ware áte ya keni á shansha shifa na á zleka na. ¹⁶ Aḍaba Dadaamiya wayatewáya duniya kwakya. Aḍaba una ṅanna a vante Egdza-aara palle ba ṅane. Ma a fetara ware áte Egdza ṅanna keni, á keḍeka ḍekidēki, á shansha shifa na á zleka na. ¹⁷ Dadaamiya belaaka Egdza-aara á sem duniya geni á se ṅgwadā emnde, amá a belán geni tá ṅezlesenṅle emnde áte erva an ṅane. ¹⁸ Edda una fetarfe áte ṅane wá, baaka shairiya áte ṅane. Amá edda una má fetareka áte ṅane wá, ba kina keni ṅánṅa shairiya, aḍaba fetareka áte *Egdza á Dadaamiya palle ba ṅane. ¹⁹ Náwa názena ni watse emnde tá shá ṅgwadā aḍaba ṅane: Samsa parakkire á sem duniya, amá emnde a duniya yarnaaya, itare ta hayaa ba tabeḍammire, aḍaba shagerka názena tá maganá itare. ²⁰ Ma ware una á maga duksa shagerka na, wayaaka an parakkire ḍekidēki, a hayaa ba nja am tabeḍammire, geni a marseka parakkire shagerkire na á maganá ṅane na. ²¹ Amá edda una ni á maga duksa shagera wá, ṅane á kátá ba parakkire, geni a naránna emnde shagerire-aara antara geni a diyareddiya emnde fesarfire na á maganá ge Dadaamiya.»

Ngahire á Yaisu an názá á Yuhanna slemaga baptisma

²² Am iga a una ɲanna maa, a tsetehe ge Yaisu antara pukura-aha, ta dem tate umele á ba am kwárá á Yahudiya ɲanna, hararaare jipu am tate ɲanna, ta magateraa baptisma ge emnde áhuwa. ²³ Yuhanna slemaga baptisma keni anƙwa á magaterá baptisma ge emnde am ekse á Aynun herzhe an Salim, aɗaba kwakya yawe am tate ɲanna. Emnde kwakya tá deɲɲara, á magaterá baptisma. ²⁴ Aɗaba zlaɓe eksarvaaka Yuhanna á dem dangay am sarte ɲanna.

²⁵ Ay emnde umele am pukura-aha á Yuhanna, tá anƙwa gajawe antara ura Yahudiya umele arge naɗe á Yahudiya-aha ge bára, lauktu tá shá cufedɗire áza Dadaamiya. ²⁶ Duwa-aatare á deza Yuhanna, «Malum yaikke», a ba itare tá elvan ge ɲane, «Zhel na ndza á njá ázeɲa áte iga a guwa á Urdu, ndza ka baɲeraa elva-aara na, zlaɓe anƙwa emtu am ire á ɲa? Kwaye ɲane keni anƙwa á magaterá baptisma ge emnde, baɗemme á emnde tá kela á ba deɲɲara.» ²⁷ A ba Yuhanna á elvan ge itare: «Baaka ura á shansha ba náza keni máki vanteka Dadaamiya. ²⁸ Náza-aaruwa wá, ba kure keni diyakurdiya. Aɗaba ya bakurnaa ba iya an we-aaruwa geni iya wá, ya Almasiihu-ka, amá ya sleɓela á Dadaamiya ge se tsatsanaa baráma ge *Almasiihu. ²⁹ Diyakurdiya zhele á larusa wá, edda á mukse ba ɲane. Náza á slákaɗe wá, ɲane ba á njá átevege ura-aara zhele á larusa, á higa jipu ge cena kwárá á ura-aara máki á ndáhá elva. Ba duksa palle ge iya keni. Ya ba seke ura á zhele á larusa, kina ervaunɗe-aaruwa ba seke nama. ³⁰ Shagera ba á farfe ɲgahire-aara ge ɲane, á gulá náza-aaruwa.»

Edda una a sawa am samaya

³¹ Edda una a sawa am samaya wá, baɗemme á duksa á ba am erva-aara. Amá ura á duniya wá, ɲane ba urimagwe, elva-aara keni á ndaha ba elva á duniya. Amá edda una a sawa am samaya wá, baɗemme á duksa á ba am erva-aara. ³² A ndáhá názena ni a nanaa ɲane, antara názena ni a cenanaa ɲane, amá baaka ura á cena elva-aara. ³³ Ma ware una a cenvaa elva-aara keni, edda-aara njantenja jirire á Dadaamiya. ³⁴ Sleɓela á Dadaamiya wá, á ndáhá ba elva á Dadaamiya, aɗaba Dadaamiya á vante Shedekwe-aara baaka zlakta-aara. ³⁵ Dadaamiya wá, wayetewáyá Egdza-aara, baɗemme á duksa a fanem am erva ba ge ɲane. ³⁶ Ma a fetaare ware áte *Egdza á Dadaamiya keni shánsha shifa na á zleka na. Amá edda una fetarka áte ɲane wá, á shanka shifa, á segasheka edda-aara am ervaunɗe á Dadaamiya dekiɗeki.

4

*Tara Yaisu an mukse á *Samariya*

¹ Cenarácena *Farisa-aha geni Yaisu anƙwa á magaterá baptisma ge emnde kwakya, ma emnde keni vayya ba emnde-aara arge emnde á Yuhanna. ² Cenarácena Yaisu elva-aatare baɗemme. Ge jirire wá, Yaisu an ire-aara magannaaka baptisma ge ura, tá maganá ba pukura-aha-aara. ³ A cenea ba elva á *Farisa-aha ɲanna Yaisu wá, a naba tsete am kwárá á Yahudiya ɲanna baɗemme, ge eptsá á dem kwárá á Galili. ⁴ Ge dem Galili ɲanna maa, sey á degáshe am huɗe á *Samariya praatte.

⁵ Daada am ekse umele tá dáhána an Sikar am kwárá á Samariya maa, anƙwa fe ndza a vantaá Yakubu ge egdza-aara Yusufa áte iga a ekse ɲanna. ⁶ Anƙwa suwa ndza a yanaa Yakubu werre am fe ɲanna. Daaci a duhe ge

Yaisu, a de njehe áte we á suwa ñanna adaba kudfukkuđe vuwa-aara ge zlalá. Am sarte ñanna keni hyephye vacitire.

⁷ Ay samsa mukse á emnde a Samariya a se ká yawe maa, «Viteva yawe yá shushe», a ba Yaisu á elvan ge ñane. ⁸ Am sarte ñanna zlarzlalá pukura-aha-aara, ta de shekwa náza za am hufe á ekse. ⁹ A ba mukse na á elvan ge ñane: «Ká ura a Yahudiya ni, ká ndaviyu yawe ge iya ya mukse a Samariya? Yá vakteva ká essha?» (A ndaa una mukse na wá, adaba tá gyaaveka Yahudiya-aha antara Samariya-aha.) ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ba diyañkire ka wá, ma andze diyakdiya duksa na ni á vaterta Dadaamiya ge emnde, antara edda una náwa á ndavaku yáwe á sha na wá, baira ma ká ndavanuwa ba ka, ma ká shánsha yawe na á fá shifa am ura na.»

¹¹ A ba mukse na á elvan ge ñane: «Ká káná an uwe kwa eddaaye? Ganta á ña keni baaka, suwa sladde vayvaya, ká sháná estara yawe á shifa ñanna ká ndaná ka na? ¹² Ekka jakuje ge eggyenere Yakubu na a yaner suwa na emtu? Ñane, egdzara-aara ira walde-aha-aara bademme ta shaa ba yawe á suwa na!» ¹³ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Bademme á názena á shá yawe á suwa, ndera keni ba á wanwa zlađe adaliye. ¹⁴ Amá edda una a shu yawe na yá vanta ya wá, á wanka ndera mazla-aara. Adaba yawe ñanna yá vantá ya na á de nyev suwa am ñane, suwa ñanna á vante shifa na á zleka na ge edda-aara.» ¹⁵ A ba mukse na á elvan ge ñane: «Viteva ka yawe ñanna eddaaye, geni a wika ndera mazla-aara, yá shansha ireaaruwa ge se ka yawe áhuna.»

¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «De dantedaha kwa zhele á ña, kwá sawa kerde.» ¹⁷ «Baaka zhele-aaruwa», a ba mukse na á elvan ge Yaisu. «Baaka zhele á ña a ba ka na wá, ndaksenda jirire», a ba Yaisu á elvan ge ñane. ¹⁸ «Adaba zala-aha á ña miyenne ka gateraa ka wá, tá ilyebe, amá zhel na ká am mba-aara kina na zhele á ña ka. Baaka fida am elva á ña na.» ¹⁹ A ba mukse na: «Kina wá, diyandiya ganakini ka nabi eddaaye. ²⁰ Ká cenáncena emtu ndza ba werre keni eggye-aha á ñere ta kezlan ugje ge Dadaamiya á ba áte wa na náwa ñane na, amá á ba kure Yahudiya-aha sey Urusaliima palle una tate á kezlan ugje ge Dadaamiya.» ²¹ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Náwa yá ndaaka elva emmaaye, eccena ba shagera: Ankwa á sawa sarte umele wá, tate á kezlan ugje ge Dadaamiya watse áte wa na ka palle, am Urusaliima ka palle. ²² Kure Samariya-aha wá, ma kwá kezlan ugje ge ware keni diyakurka. Amá ñere Yahudiya-aha wá, diyañerdiya edda una ni ñá kezlan ugje ñere. Adaba slelya ura á jesaare á ba dagave á Yahudiya-aha. ²³ Amá ankwa á sawa sarte umele, ba kina keni samsa sarte ñanna, emnde tá de kezlan ugje ge Dadaamiya na Dada ba ñane na, an hákuma á Shedefkwe Cufedde, tá de kezlan ugje á ba an jirire. Adaba Dadaamiya wá, á kátá emnde na ni tá kezlan ugje áte una ñanna. ²⁴ Dadaamiya wá, Shedefkwe, emnde na tá kezlan ugje keni a kezlarankezla an hákuma á Shedefkwe Cufedde, a kezlarankezla á ba an jirire.»

²⁵ A ba mukse na á elvan ge ñane: «Diyandiya watse á sawa *Almasiihu, watse á se palañernaapalá ñane sera á duksa bademme.» ²⁶ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ba iya Almasiihu ñanna yá ndaka elva na.»

²⁷ Am sarte ñanna, pukura-aha á Yaisu keni saremsa mazla-aara. Tá maga najipu-aara itare, Yaisu ankwa á nda elva antara mukse na. Amá

baaka ura a ndaana elva ge mukse na, geni ká kátá uwe ázenjara, baaka edda una a banán ge Yaisu geni a jakurma uwe antara mukse na.

²⁸ Daaci mukse na a naba belaa hwámá-aara áhuwa, a eptsehe á dem huđe á ekse, a ba njane á elvan ge emnde: ²⁹ «Sawmbare emtsaafde, nawanaana zhele umele náwa njane áhuna, a balise názena ndza ya maganaa ya bademme, watse *Almasiihu njara emtu estara?» ³⁰ Estuwa kelá á emnde á sawa am huđe á ekse, tá anjwa deza Yaisu.

³¹ Am sarte na ni eptsapta mukse na á de dafa emnde am huđe á ekse, a ba pukura-aha tá elvan ge Yaisu: «Sawa seke zuze egdza náza za malum!» ³² Amá a njwaterante: «Anjwa náza zá-aaruwa, dafa na ni diyakurka kure na.» ³³ A ba pukura-aha am dagave-aatare «Watse anjwa ura a sanaa náza za emtu?»

³⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Náza zá-aaruwa njanna wá, ba fansaare ge edda una a belibela na, antara mága slera na a fiyaara njane na bademme.» ³⁵ A ba njane á elvan ge itare zlađe ádaliye: «A ba palle á naraje-aha á kure: Zlađe a juwa tere ufafde lauktu tá ica hiya. Amá názena yá bakurná iya wá: Zharawanaazhárá emtsaafde fe ba shagera, duksa bademme naavene kyanje, herzhe icica-aara. ³⁶ Edda una á ica hiya wá, á ba anjwa mbera-aara, á jáhá hiya njanna á dem tate á shifa na á zleka na. Daaci tara sleja hiya antara edda una á icica tá de higa bademme. ³⁷ Anjwa naraje umele zlađe ádaliye, a ba njane: Á janá ura umele, icica keni á icaná ura umele. Naraje njanna jire. ³⁸ Ya belákuraa á de hala duksa am fe na magakurka slera am huđe-aara d'ekideki, ta maganaa ba emnde umele, amá kwá tapaná kure emtakire á slera-aatare.»

³⁹ Kwakya emnde a *Samaríya na tá am ekse njanna fartarfe áte Yaisu, adaba elva na a de baterna mukse njanna a ba njane: «A balise názana ndza ya maganaa ya bademme.» ⁴⁰ Adaba una njanna, am sarte na saremsa emnde a Samariya áseza Yaisu, ta enjála geni a haraare ázetáre. A naba eksarhe ge Yaisu, a gaa hare buwa.

⁴¹ Emnde kwakya zlađe ádaliye fartarfe áte njane, adaba názu ta cenanaa am waazu-aara. ⁴² A ba itare tá elvan ge mukse na: «Kina wá, njá fetaare adaba elva á njá ka palle, njá fetaare áte njane adaba njá cenevaa á ba an hyema á njere elva am mbuwe-aara. Diyanjerdiya ba jirire geni slelya duniya ba njane.»

Yaisu mbanaambe egdza á ura umele

⁴³ Yaisu a magaa hare buwa am tate njanna maa, mazla-aara a naba tse, a zlalá á dem kwará á Galili. ⁴⁴ Adaba ba njane an ire-aara keni a bánba geni nabi á shanka njáhíre am eksa-aara ba ge njane. ⁴⁵ Amá ba daadá-aara am Galili wá, emnde a Galili ta lyiyanaa á ba an erwa buwa, adaba itare keni ta duwa á de maga mujri am Urusaliima, daaci naránna itare keni názena a maganaa Yaisu am mujri njanna bademme.

⁴⁶ Daaci Yaisu a daliye zlađe ádaliye á dem Kána, ekse na ndza a njyanve yáwe, a ganve mbazla am huđe-aara na. Ay anjwa ura male, a fanaa njgumna, á njá am Kafarnahum maa, lapika egdza-aara. ⁴⁷ Cenáncena ura male na ganakini saasa Yaisu á sa am Yahudiya, anjwa am Galili, a naba dezenjara: «Tasle á njá d'abidába á dem Kafarnáhum, ká de mbanaambe egdza-aaruwa, shifa a juwa ba cekwa am njane», a bina. ⁴⁸ A ba Yaisu á elvan ge njane: «Palle ura á fetaare áte ya am dagave á kure na baaka

«fekidfeke, máki nakuránka najipu-aha.» ⁴⁹ A ba zhel na: «Mi zlala kwa á dem mba-aaruwa Yaakadada, a zlauka shifa am egdzere!» ⁵⁰ «Ezzlálá á dá, baaka duksa áte egdza á ña», a ba Yaisu á elvan ge ñane. Ñane a naba fetaaerehe áte elva na a ndaana Yaisu na, a naba dá-aara.

⁵¹ Ñane keni ankwá á da wá, ta jaa ire antara walaadí-aha-aara, «Mbaambe egdzere ba lapiya laye», a ba itare tá elvan ge ñane. ⁵² A ndavateruhe: «A shánaa am sarte-ara ngulmire?» A ba itare tá elvan ge ñane: «Deydey zura awaya wá, belanaabelá zlágzlági.» ⁵³ Amá eddarge egdzere wá, a naba diyeddiye geni egdzere a mbe á ba am sarte na a bannaa Yaisu ezzlálá á dá, baaka duksa áte egdze á ña na. Daaci ñane antara hude á há-aara bademme fartarfe áte Yaisu.

⁵⁴ Kwaya ñane buwire á najipu na a maganaa Yaisu am kwará á Galili, a maganaa am sarte na saasa á sa am Yahudiya.

5

Yaisu mbanaambe ura nguryekwe

¹ Am iga á una ñanna maa, gyaregya munri á nadina am Urusaliima, tá ankwá duwa Yahudiya-aha. Yaisu keni a duhe. ² Urusaliima wá, an bela am dala bademme an wakiya-aha gergere. Ankwá derve yaikke herzhe an wakiya na tá daháná an wakiya á kyawe-aha na. Ta jantaave ge derve ñanna an bere-aha ilyebe. Zhera á derve ñanna Baytijaata an elva á Ibraniñkau-aha.

³ Daaci bademme á ekte á bere-aha ñanna ba emnde na lapika vuwa-aatare, wulfe-aha, emnde a dere, antara nguryekwe-aha. ((Tá ufa gejava á derve ñanna. ⁴ Adaba an wapaka, á tsekwa malika á Dadaamiya á sem derve ñanna, daaci bademme á yáwe á gejava. Daaci am iga á gejava á yáwe ñanna, ma a tsekwemaa ware zunjwe keni á mbembe edda-aara ma á waná uwe keni.))

⁵ Ankwá ura umele á ba am dá gave-aatare ñanna, yáwe kul keye ju tiise á ba áte lapikere. ⁶ Am sarte na damda Yaisu, á zhára zhel ñanna á zlava. Am diyaadiya ganakini haraare lapikere-aara, a naba ndaan elva: «Wayak-wáyá emtu ká mbembe ba lanje?», a ba ñane, á elvan ge ñane. ⁷ A ba zhel na á elvan ge ñane: «Á eksitá ware-aaruwa kwa á dem derve am iga a gejava á yáwe malum-aaruwa? Ba kelaa má yá wava ge duwa, caare ba damda ura umele zunjwe arge iya.» ⁸ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ettse, fadantefádá buce á ña, ezzlálá á dá.» ⁹ Kertenj a naba mbehe, a tsetehe, a fadante buce-aara, ankwá á zlalá ba uwe keni á maganka.

Amá vacite ñanna wá, kwaskwe á puwansepuwe. ¹⁰ Adaba una ñanna, a ba male-aha á Yahudiya-aha tá elvan ge zhel ñanna: «Vatena kwaskwe á puwansepuwe, an piya am *tawraitá ganakini ká sepa buce á ña vatena ge da.» ¹¹ A ba zhel na á elvan ge itare: «Iya a binaa ba edda una a mbiyaahé na ettse, fadantefádá buce á ña, ezzlálá á dá.» ¹² Ta ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ware ñane edda una ni a bakaa fadantefádá buce á ña, ezzlálá na?» ¹³ Zhel na a mbanaa Yaisu na keni, diyaaka edda una ni a mbanaa am lapikere ñanna. Adaba a zlalá watsewatse Yaisu am tate ñanna, a kuva kwakyire á emnde.

¹⁴ Shekwaashekwa maa, Yaisu a duhe ádeza dawale ñanna am *mashidi yaikke. A ba ñane á elvan ge ñane: «Kina wá, mbákmbe. Manka haypa mazla-aara geni a shanjka una jauje ge una ñanna.» ¹⁵ Mazla-aara a naba

disehe geni ndza a tsantaa ñane áte lapikere na, a de ba áza mala-aha á Yahudiya-aha, a ba ñane á elvan ge itare: «Ndza a mbiyaa ba Yaisu am lapikere-aaruwa.» ¹⁶ Adaba una ñanna, male-aha á Yahudiya-aha ta naba gwarhe ge Yaisu an elva, geni a magán ge uwe una an kwaskwe á puwansepuwe. ¹⁷ Amá a ba Yaisu á elvan ge itare: «Edderwa wá, ma vaatara keni á maga ba slera. Adaba una ñanna, iya sey ba yá emmaga.»

¹⁸ Elva-aara ñanna a de vaterte ba ñgwádáwa zlafe ádaliye geni sey tá janaaja shifa-aara. Adaba a ba itare: «Faaka zherwe áte kwaskwe á puwansepuwe-ka palle, a bantsa ñane, Dadaamiya Eddenjara, a ganve ire-aara kalkale an Dadaamiya.»

*Hákuma á *Ura á emnde bademme*

¹⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare zlafe ádaliye: «Yá ndaakur ba jirire: Baaka názu yá maganá iya an ire-aaruwa ya Egdzere, sey ya naaná á ba áza Edderwa. Bademme á názena ni á maganá Dada, Egdzere keni á maga ba ñane una ñanna. ²⁰ Adaba Dada wayawáyá jipu an Egdza-aara. Ankwa á kwananse názena á maganá ñane bademme. Duksa yaikke a jauje ba ge una keni watse á kwanansekware. Á tsaame najipu na watse kwá maganá kure. ²¹ Ba seke una ni Edderwa ankwa á tsatertetse emnde na ba seke tá an emtsa, ankwa á vaterte shifa na wá, Egdza-aara keni ba estuwa, a naba vante shifa ge edda una á kataná ñane. ²² Baaka edda una ni á de kyáná Edderwa shairiya-aara. Bademme á shairiya a fanem am erva ge Egdza-aara. ²³ A magaa una geni emnde bademme a farfa zherwe áte Egdza-aara keni, ba seke una tá ankwa fáná áte ñane na. Edda una faaka zherwe áte Egdzere wá, faaka á ba áte Eddenjara na a belanaa na ñane na.

²⁴ «Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a cenvaa elva-aaruwa, a fetaarehe áte edda una a belibela na, edda-aara shánsha shifa na á zleka na. Baaka shairiya áte edda-aara dekideki, ñane dedde am emtsa, daada am tate á shifa na á zleka na. ²⁵ Yá ndaakur ba jirire: Ankwa á sawa sarte umele, ba kina keni ba seke samsa. Am sarte ñanna wá, emnde na ba seke tá an emtsa na watse tá cenáncena kwárá á *Egdza á Dadaamiya. Ma a cenanaa ware kwárá-aara keni á gevge an shifa. ²⁶ Ba seke una ni an hákuma Edderwa ge tsante ura, á gev an shifa na wá, a vante hákuma ge Egdza-aara keni, geni á tsante ura, á ganve an shifa. ²⁷ A vante hákuma á kyá shairiya ge Egdza-aara keni, adaba Egdza-aara ñanna *Ura á emnde bademme. ²⁸ Magauka najipu á una ñanna dekideki. Adaba ankwa á sawa sarte umele, ba emnde na tá an emtsa, tá am irekhye keni, watse tá cenáncena kwárá-aara, ²⁹ watse tá sesse. Emnde na ni ndza ta magaa shagerire na, watse tá tse ge shaa shifa na á zleka na. Amá emnde na ndza ta magaa shagerkire wá, itare watse tá tse ge dem zlada.»

*Seyde-aha á Yaisu *Almasiihu*

³⁰ A ba Yaisu zlafe ádaliye: «Iya an ire-aaruwa wá, ba uwe keni yá dzegwánka emmága-aara, sey má biyánba Dadaamiya. Daaci shairiya na yá kyáná ya wá, shairiya a jirire. Adaba yá kyáná áte una yá kataná ya-ka, yá kyáná áte una á kataná edda-una a belibela. ³¹ Máki ya seyde á ire-aaruwa ba iya, tá dise estara kena emnde jirire-aaruwa? ³² Amá ankwa ura umele sleseyde-aaruwa ñane. Diyandiya seydire na á maganá ñane áte ya jirire. ³³ Ndza kwa belaa emnde á deza Yuhanna, ñane keni

maganaamaga seydire áte edda una ni ñane jirire na. ³⁴ Yá anƙwa sá elva á Yuhanna antara seydire-aara á sem ire á kure na wá, ba geni kwá shánsha sawari, kwá lyelya shifa á kure. Iya ya baaka an wedere á seydire na á maganá urimagwe áte ya. ³⁵ Yuhanna wá, ñane ndza ba seke parakkire, ndza á mbe am dágave á kure, ndza kwa higa an ñane am sarte cekwaanƙuđi. ³⁶ Iya wá, anƙwa seydire yaikke áte ya, jauje ge una a maganaa Yuhanna. Slera na a beliyaa Edderwa ge ñane, yá anƙwa maganá ya na wá, á maganá ba slera-aaruwa ñanna seydire áte ya, geni ya slebela á Dadaamiya. ³⁷ Ba Edderwa ñanna a belibela na keni maganaamaga seydire-aara áte ya, amá kure cenakuránka kwárá-aara, nakuránka ñane an ice á kure keni. ³⁸ Daaci ñakurnaaka elva-aara am kure, adaba fakurtarka áte Egdza-aara na a belanaa ñane. ³⁹ Kwá anƙwa ndá wakita á Dadaamiya, adaba anƙwa am ire á kure geni watse kwá shá shifa na á zleka na. Ay degiya wakita á Dadaamiya ñanna á ndá ba elva-aaruwa. ⁴⁰ Aley kure wayakurka sezerwa ganakini kwá shánsha shifa ba jirire.

⁴¹ «Yá kátá yaikkireka ya áza emnde. ⁴² Amá duksa palle wá, am ervaunđe á kure wá, wayakurka kure an Dadaamiya deƙideƙi. ⁴³ Iya, ya sawa an elva á Edderwa, lyiyakurika deƙideƙi, amá má samsa ura umele á ba an ire-aara wá, kwá ellyiya. ⁴⁴ Ma ware á kure keni á kátá ba gálá áza emnde, kwá paŋka ni á galákurá ba Dadaamiya palle. Ay una ni, kwá fetaare estara kena áte ya? ⁴⁵ Amá bawánka zlaƙe am ervaunđe á kure, geni watse yá de icakuraare sera áza Edderwa. Edda una watse á de icakuraare sera wá, Muusa na kwa fetaare kure an ñane na. ⁴⁶ Amá ma andze fakurtarfe áte Muusa ba jirire wá, iya keni ma kwá fetarfe áte ya. Adaba názena a puwetaa Muusa na á ndá ba elva-aaruwa. ⁴⁷ Am fakurtareka áte názena a puwetaa ñane, kwá fetaare estara kena áte elva na yá ndaná ya?»

6

Yaisu a zateru náza zá ge zala debu ilyebe
(*Mat. 14:13-21; Mark. 6:30-44; Luka 9:10-17*)

¹ Am iga á una ñanna maa, a tsetehe ge Yaisu, a zlahe a dete iga a guwa á Galili. Tibariyas keni tá dáhá ba háye na am guwa ñanna. ² Emnde kwakya ta dábemhe á dem tate ñanna, adaba naránna najipu-aha na a maganaa ñane, a naba mbateraaha emnde na lapika vuwa-aatare. ³ Yaisu antara pukura-aha-aara ta dāletaa áte egdza wa, ta de njehe. ⁴ Muñri á Yahudiya-aha na tá dānā an *Paska na keni herzhavteherzhe.

⁵ Yaisu a kante ice wá, á zhárá ba dikele á emnde tá anƙwa dezeńara. A ba ñane á elvan ge Filip: «Mí de sháná áme náza zá na á se hyaterhye ge emnde na?» ⁶ A ndán ba ge cena názu am mbuwe á Filip ka wá, ñane diyaadiya názena ni watse á maganá ñane. ⁷ A ñwanante ge Filip, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ma mi shekweve náza zá á gursa deremke keni á hyeteka deƙideƙi áte emnde, máki má kátá ma ware-aatare keni a shánsha cekwa.»

⁸ A ba ñane egdza emmenjara ge Simaun Piyer, palle á pukura-aha-aara, a ba ñane á elvan ge ñane: ⁹ «Náwa anƙwa egdze umele áhuna an depain ilyebe antara kelfe buwa, amá keni á magaterá uwe kena ge dikele á emnde na?»

¹⁰ Daaci a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Bawateránba ge emnde a njarinja bademme áte másá.» Adaba kwakya másá am tate ñanna shagera ge nja átekwa. Tá naba njehe ge emnde, kezlakula á zála á maga debu ilyebe. ¹¹ Yaisu a lyevaa depainj na, a slafan we-aara ge Dadaamiya, daaci a kazlanve, a tegateraa ge emnde na tá njanja áte másá na. Arge kelfe keni a magán ba estuwa. Bademme á emnde zaruze á ba áte hude-aatare. ¹² Hyaterhya ge emnde bademme maa, a ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «Jawanmárje ge jugena-aara na bademme, a badzevka ba palle keni.» ¹³ Depainj ilyebe ñanna á hyaterhe ge emnde, baira jauje. Jarantejáhá jugena-aara, a netaa kenday sadafde kelaawa ju buwa.

¹⁴ Naránna emnde najipu na a maganaa Yaisu maa, a ba itare ba parakke: «Zhel na wá, ba jirire ba ñane nabi na ta bantsa watse á sawa á sem duniya na.» ¹⁵ Daaci diyeddiye Yaisu ganakini watse tá se fáná am sleksire á ba áte laarire, a zlahe zlahe ádaliye á dete ire á egdza wa, ba ñane palle.

Yaisu á zlala an sera áte haya.

(Mat. 14:22-23; Mark. 6:45-52)

¹⁶ Eblyabelya vaciya maa, ta tsekweise ge pukura-aha-aara á sawa áte wa, ásete we á haye, ¹⁷ ta demhe am paare á yawe ge dem Kafarnáhum. Gevge yayiya, amá zlahe samka Yaisu emtsaade. ¹⁸ A tsetehe ge válale, bademme á haye á vaza. ¹⁹ Bakarvaabáká paare, á maga kilaumaiter ilyebe, ma unkwaha keni wá, tá zhárá ba Yaisu am iga-aatare, á zlála áte yawe, á dezetare tá am paare na. Daaci bademme-aatare njáteráña lyawa. ²⁰ Amá «A wakurka lyawa,» a ba Yaisu á elvan ge itare, «degiya ba iya.» ²¹ Ba itare keni varanteve baráma ge dem paare wá, tá zhárá ba tá áte we á guwa am tate na tá kátá demkwa itare na.

Emnde tá anjwa a tataya Yaisu

²² Mákuralla-aara maa, ba kelaa á emnde na ta geyaa áte iga a guwa na, ta fantau ge tataya Yaisu. Amá diyardiya ganakini ndza baaka paare umele dekideki am tate ñanna, sey ba palle na ta zlalaa pukura-aha an ñane na. Diyardiya geni damka Yaisu am paare ñanna. ²³ Daaci ta naba demhe ge paare-aha umele á da am Tibairiyas á ba á dem tate ñanna Yaakadada a slafanaa we ge Dadaamiya arge náza za, a hyaterhe an ñane na. ²⁴ Emnde tá ezzhara wá, ma Yaisu, ma pukura-aha-aara keni bademme ta baaka. Ta naba demhe am paare-aha ñanna, ta zlalá á dem Kafarnahum, ta de zharanaa áhuwa.

Yaisu dafa na á fá shifa á jirire am ura

²⁵ Sawa-aatare wá, ta se bera Yaisu áte we á guwa. Ta ndavanuhe, a ba itare: «Ka sawa vaatara á sehuna Malum?» ²⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Kwá tatayiyá adaba ba náza za na ya zukurwa ya, kwa yanaa ba kure na. Cenakuránka ba názara keni am názena yá kátá bakurná ya an najipu-aaruwa. ²⁷ Shunñulauka náza za na á shekwaaka bádza na, shunñulaushunñula una á badzeka dekideki, á vante shifa na á zleka na ge ura. Náza za ñanna yá vakurta ba iya *Ura á emnde bademme, yá vakurte an hákuma na a vita Edderwa Dadaamiya.»

²⁸ Ta ndavanuhe, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ŋá shunñula slera-ara una á kataná Dadaamiya na?» ²⁹ A ñwaterante, a ba ñane «Náwa slera na á kataná Dadaamiya ázekure: slera á kure wá, ba kwá fetare áte edda

una a belanaa ñane». ³⁰ A ba itare tá elvan ge ñane: «Máki estuwa wá, marañeránmárá najipu na ni ñá diyakse átekwa geni a belakaa Dadaamiya, ñá nanaana an ice á ñere, lauktu ñá faktarfe. ³¹ Werre wá, eggye-aha á ñere ndza zaruze mannu am kaamba, anjka elva-aara am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: A vaterte náza za á sawa am samaya.» ³² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Degiya ba mannu ñanna keni ndza a vakurtaa Muusa ka, amá náwa Edderwa anjka á vakurte náza za á jirire á sawa am samaya. ³³ Adaba náza za na ni á vakurta Dadaamiya na wá, ba ñane edda una a sawa am samaya na. Á vanterta ba ñane shifa ge emnde.»

³⁴ Daaci a ba itare tá elvan ge ñane: «Malum, vanjerteva náza za ñanna ba kelaazare.» ³⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ba iya una ya dafa na á vante shifa ge ura. Ma ware una a sezerwa, a fetarhe áte ya, á wanka waya antara ndera dekideki. ³⁶ Ya ndakurndáha tsa, kure keni nakurina tsa, aley fakurtareka áte ya. ³⁷ Baðemme á emnde na ni a vitaa Edderwa na watse tá sáwá ázerwa. Ma a semaa ware á sezerwa keni yá banjka dekideki. ³⁸ Adaba sanká á sawa am samaya ge se maga názena yá kataná ya, amá názena á kataná edda una a belibela. ³⁹ Náwa názena ni á kataná edda una a belibela na: Emnde na ni a vitá ñane na, yá kešanaaka ba palle keni. Am halavuwa á duniya, yá tsatertetse baðemme am faya. ⁴⁰ Názena á kataná Edderwa wá, baðemme á emnde na ni ta naa ya Egdza-aara, ta fetarhe áte ya na, tá shansha shifa na á zleka na. Am halavuwa á duniya, yá tsatertetse am faya.»

⁴¹ Daaci farantaufe Yahudiya ge wessa elva áte Yaisu, adaba a bantsa ñane: «Yá náza za na a tsekwaá á sawa am samaya.» ⁴² Ta bantsa itare: «Abi Yaisu ñara ba ñane, ba ñane una egdza á Yusufa? Diyanjerdiya tara eddenjara an emmenjara. Ay ni a ba ñane a sawa am samaya?» ⁴³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Weshauka elva am dagave á kure ba dey. ⁴⁴ Baaka ura á dzegwándzegwa ba ñane an ire-aara sezerwa, sey á taðaná Edderwa na a beliyaa á sem duniya na. Ma ware una a sezerwa keni sey yá tsantetse am faya am halavuwa á duniya. ⁴⁵ Anjka puwatepuwa nabi-aha, a ba itare: Dadaamiya watse á kwaratersekware ba ñane elva-aara ge emnde. Daaci edda una máki faafa hyema am elva á Edderwa ñanna, lyevalya wá, ñane á sáwá ásezerwa. ⁴⁶ Una á banka ganakini anjka ura nanna Dadaamiya. Baaka dekideki. Sey edda una a sawaa am samaya na. Ñane wá, nanna adaba Eddeñara.»

⁴⁷ «Yá ndaakur ba jirire: Ma a fetaare ware áte ya keni, shánsa shifa na á zleka na. ⁴⁸ Ba iya una ya dafa na á fá shifa á jirire am ura na. ⁴⁹ Eggye-aha á kure ta zu dafa na tá dfaná an mannu na am kaamba, aley keni ba emtsaremtsa. ⁵⁰ Amá náwa dafa na ni a tsekwa á sawa am samaya, ma a zuwaa ware dafa ñanna keni a emtseka dekideki. ⁵¹ Ba iya una ya dafa ñanna a tsekwaá á sawa am samaya, á vante shifa ge ura na. Ma a zuwaa ware dafa ñanna keni á shánsa shifa na á zleka na. Dafa ñanna yá vantá ya na wá, vuwa-aaruwa ba ge iya, yá vanterte ge emnde a duniya baðemme, ganakini tá shánsa shifa an ñane.»

⁵² Elva ñanna a tsante elva yaikke am dagave á Yahudiya-aha. A ba itare am dagave-aatare: «Á vamite estara vuwa-aara geni mí ezza na?» ⁵³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Máki zakuruka hyuwa á vuwa-aaruwa, shakuruka uzhe-aaruwa, iya *Ura á emnde baðemme, kwa

baaka an shifa am kure dekidfeki. ⁵⁴ Edda una á zǎ hyuwa á vuwa-aaruwa, á shá uzhe-aaruwa keni wá, shánsha shifa na á sleka na, am halavuwa á duniya yá tsantetse edda-aara am faya. ⁵⁵ Adaba ba iya una ya dǎfa á jirire, uzhe-aaruwa keni náza shá á jirire. ⁵⁶ Daaci ma ware una anǰkwa á zǎ hyuwa á vuwa-aaruwa, anǰkwa á shá uzhe-aaruwa, edda-aara nǰanna slenja á ba áte vuwa-aaruwa, iya keni yá anǰkwa antara nǰane. ⁵⁷ Edderwa na a beliyaa nǰane na wá, edda á shifa ba nǰane, a nǰiyaa ba nǰane an shifa. Ba duksa palle ge edda una á zǎ hyuwa á vuwa-aaruwa keni, yá nǰanaanja edda-aara an shifa. ⁵⁸ Una nǰanna dǎfa á jirire na ni a tsekwaa á sawa am samaya; gergere antara una ndza ta zanaa egghe-aha á kure am kaamba werre. Itare sharánka shifa á jirire an nǰane. Amá dǎfa na yá teganá ya wá, ma a zuwaa ware keni á shá shifa na á zleka na an nǰane.»

⁵⁹ Elva-aha nǰanna a kwaratersaa Yaisu ge emnde am *mashidi á Yahudiya-aha am Kafarnahum.

Elva na á fá shifa a jirire am ura

⁶⁰ Am iga a elva nǰanna maa, emnde kwakya á ba am emnde a dǎba Yaisu, ta bántsa: Elva na degdege, á dzegwánka ura. ⁶¹ Nánna Yaisu ganakini tá wesha elva emnde a dǎba nǰane am dagave-aatare, a ba nǰane á elvan ge itare: «Á wákurá ba elva-aaruwa na emtu am ervaunǰe? ⁶² Má watse nakuránna anǰkwa á zǎlá *Ura á emnde bademme á dem tate na ndza a sawa átekwa mu, watse kwá bá uwe? ⁶³ Á vantá ba Shedefkwe á Dadaamiya shifa ge ura. Slera á emndimagwaha an ndzedá-aatareka una. Daaci elva-aaruwa na yá anǰkwa á bakurná ya na wá, Shedefkwe nǰara ba nǰane, shifa nǰara ba nǰane. ⁶⁴ Amá tá anǰkwa emnde na fartarka am dǎgave á kure.» Adaba á ba am fantaufe keni Yaisu diyaadiya emnde na watse tá fetareka na, diyaadiya edda una watse á de vela nǰane keni.

⁶⁵ A farhe zlabé ádaliye, a ba nǰane: «Ya bakurnaa adaba una nǰanna, a ba iya, baaka ura á dzegwándzegwa ba nǰane an ire-aara sezerwa, sey máki a tadanaa Edderwa.»

⁶⁶ A fantau á ba am sarte nǰanna, emnde a fetarfe kwakya ta yaa dǎba Yaisu, zlalarka antara nǰane mazla-aara. ⁶⁷ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara kelaawa ju buwa: «Kure keni kwá kátá yiya emtu?» ⁶⁸ A nǰwanante ge Simaun Piyer, a ba nǰane á elvan ge nǰane: «Yaakadada, nǎ shá shifa na á zleka na á ba am elva á nǎ palle, nǎ de dǎba ware umele? ⁶⁹ Nere wá, fajertarfe. Adaba diyanǰerdiya ganakini ba ka una ka sáwá áza Dadaamiya, ka cufedǎe.»

⁷⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kwa emnde kelaawa ju buwa na, ábi ya dzerakursaa ba iya? Ay anǰkwa ura palle am kure, nǰane ura á shaitaine.» ⁷¹ Una nǰanna wá, a ndanaa áte Yahuda egdza á Simaun Iskariyaut. Adaba Yahuda nǰanna, nǰane keni ba palle á pukura-aha á Yaisu kelaawa ju buwa tsa, amá a velanaa ba nǰane Yaisu.

7

Egdzar mama-aha-nǰara ge Yaisu fartareka áte nǰane

¹ Am iga á una nǰanna maa, Yaisu anǰkwa á já dǎba á ba am kwará á Galili, wayaaka de nǎ am Yahudiya mazla-aara, adaba Yahudiya-aha tá anǰkwa tsagwadǎ ba nǰane ge ja ba shifa-aara. ² Herzhapteherzhe munǰri á Yahudiya-aha na tá dǎháná an munǰri á *bere á kacakaca maa, ³ a ba

egdzar mama-aha-ɲara tá elvan ge ɲane: «Yánya dágave na mazla-aara, tsetse ezzlálá á dem Yahudiya, a de naránna emnde á ɲa na tá áhuwa keni slera á ɲa. ⁴ Adaba edda una ni á kátá emnde baɗemme tá diyeddiye ɲane wá, á shebeka ire-aara. Ábi ká maga najipu-aha á ba ka? Shagera ba ká de maganaamaga una ɲanna á katafke á nalga á emnde wá, lauktu tá diyaksediye.» ⁵ Ba egdzar mama-aha-ɲara keni fartareka áte ɲane ɗekideki.

⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Náza á kure wá, ma sarte-ara keni baɗemme ba shagera. Iya wá, yá duka á dem muɲri ɲanna, aɗaba zlaɓe samka sarte-aaruwa emtsaade. ⁷ Kure wá, emnde a duniya tá dzegwánka fákurá áte kelaadire. Amá iya wá, wayarika emnde a duniya, aɗaba yá mára shagerkire á slera-aatare á segashe. ⁸ Ekkure wá, daumbare á dem muɲri. Amá iya wá, yá duka aɗaba zlaɓe samka sarte-aaruwa emtsaade.» ⁹ A ndaterse una ɲanna, a njehe am kwará á Galili, ɲane zlalaaka.

*Yaisu am muɲri á *bere-aha á kacakaca*

¹⁰ Zlarzlálá egdzar mama-aha-ɲara á de zá muɲri ɲanna maa, sheɓanve ire-aara atuge ice-aatare ɲane keni a duhe á dem muɲri ɲanna, amá wá, marateranka ire-aara ge emnde. ¹¹ Male-aha á Yahudiya-aha tá aɲkwa tataya ba Yaisu am muɲri ɲanna, tá aɲkwa enndáva am dágave á emnde: «Kwa naaná áme Yaisu?» ¹² Daaci baɗemme á emnde am muɲri ɲanna, tá ndáhá ba elva á Yaisu am dágave-aatare an gá kwará. A ba emnde umele: «Yaisu ɲanna wá, ura maggwe.» A ba emnde umele: «Zhel ɲanna sleɗa emnde.» ¹³ Amá baɗemme á una ɲanna tá ndaaná á ba an ila, aɗaba tá kuva a cenaraterka male-aha á Yahudiya-aha.

¹⁴ Amá am dagave á muɲri wá, tá zhára ba dámda Yaisu á dem *mashidi yaikke am Urusaliima, aɲkwa á ndater elva ge emnde. ¹⁵ Tá maga ba najipu-aara Yahudiya-aha. Ta bántsa itare: «Zhel na mu a shanaa áme ɲane diya estuwa na, wallá a ndaase laya á malumireka, uweka?»

¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Elva na yá tsakaná ya na wá, yá ndaaná ya an ire-aruka, elva-aha ɲanna á sáwá áza Dadaamiya na a belibela na. ¹⁷ Edda una ni á kátá mága názena á kataná Dadaamiya wá, á naba diyeddiye elva-aaruwa na, tara a sawa áza Dadaamiya, an tara yá ndaaná ba iya an ndzedá-aaruwa keni. ¹⁸ Edda una ni á ndáhá ba elva á ire-aara, á kataná yaikkire ge ire-aara. Amá edda una á kataná yaikkire ge edda una a belanaa ɲane wá, slejirire ba ɲane, ɓaaka zlerma am ɲane ɗekideki. ¹⁹ Sakuránka Muusa *tawraitu emtu? Ay ábi ba palle á kure keni ɓaaka edda una ɗabátedaba shairiya-aha na am huɗe-aara. Ya gu uwe kena kwá kátá jija na?»

²⁰ A ba emnde na tá am jáháva, tá elvan ge Yaisu: «Ká an shaitaine emtu? Ware ɲane á kátá jagja na?»

²¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ya magaa ba slera palle an kwaskwe á puwansepuwe, amá baɗemme á kure kwá maga ba najipu-aara. ²² A ba Muusa am *tawraitu wá: Kwá belá egdzere am sheɗekwe am hare ge tiisire. Ge jirire wá, a fantauwa Muusa ka, ta fantau am eggye-aha á kure werre. Aɗaba elva á Muusa ɲanna wá, kwá aɲkwa belá egdzere am sheɗekwe ma an kwaskwe á puwansepuwe keni. ²³ Má kwá aɲkwa maga una ɲanna an kwaskwe á puwansepuwe geni a badzevka tawraitu á Muusa, sakwa ura lapika vuwa-aara emtu? Labára kwá ica ervaunɗe

áte ya geni labára ya mbá ura an kwaskwe á puwansepuwe, ura lapika vuwa-aara tsa? ²⁴ Yawánya mága jeba una. Zharauka kure názena áte iga na, amá magaumága jirire.»

*Watse ba Yaisu una *Almasiihu na emtu?*

²⁵ A ba emnde a Urusaliima: «Edda una tá tatayán ge ja ba shifa-aara na ñane ka una? ²⁶ Ankwa á ndá elva-aara ba parakke mazla-aara, baaka ura á piyantepiya. Watse diyareddiye male-aha á miya ganakini ba ñane una *Almasiihu ka? ²⁷ Amá keni estuweka. Má watse samsa Almasiihu wá, watse baaka ura á diyeddiye tate na a sawa átekwa. Amá náza á zhel na diyamidiya bademme tate na ni á sawa ñane átekwa.»

²⁸ Am sarte ñanna maa, Yaisu ankwá á ndater elva ge emnde am *mashidi yaikke. A kante kwárá, a ba ñane á elvan ge itare: «Kina diyakuridiya emtu ba jirire? Diyakuridiya emtu tate na ya sawa átekwa? Iya wá, sanká ba ya an ire-aaruwa, ankwá edda una a belibela, diyakurka ba kure. Edda-aara ñanna ura jirire seke ñane baaka. ²⁹ Iya wá, diyandiya edda-aara, adaba ya sawa ázenjara, a beliyaa ba ñane.» ³⁰ Tá kátá eksekta, amá baaka ura dzegwándzegwa fanve erva, adaba zlafe samka sarte-aara. ³¹ Mbate kwakya emnde na fartarefe áte ñane am jáháva ñanna. Ta bantsa itare: «Una ni ta bantsa watse á sawa *Almasiihu umele, á se maga najipu-aha na á jauje ge náza á zhel na zlafe adaliye?»

*Kwakwane-aha á *Farisa-aha antara male-aha á *liman-aha tá de eksa Yaisu*

³² Cenarácena *Farisa-aha elva na tá ankwá ndaaná emnde áte Yaisu an ila maa, ta naba magaa sawari antara male-aha á *liman-aha, daaci ta naba puwaa emnde a ufa mashidi á de eksa Yaisu na. ³³ Nánna Yaisu estuwa, a ba ñane á elvan ge emnde: «Iya wá, yá haraaka kwakya ázekure mazla-aara, yá eptsá ádeza edda una a belibela na. ³⁴ Watse kwá tatayítataya, amá watse kwá shika, adaba kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa ya.»

³⁵ A ba Yahudiya-aha am dágave-aatare: «Watse á deme kena ñane ni, miya mi taa daaka na? Watse á zlalá ádeza Yahudiya-aha á miya na zlalanzlalá á dem dágave á Yunaniñkau-aha na, ge magateraa waazu ge Yunaniñkau-aha ka? ³⁶ Elva na a bantsa ñane ni, watse kwá tatayítataya, amá watse kwá shika, adaba kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa ya, a ba ñane na mu, á kátá ba uwe ñane?»

Haye na á vante shifa ge ura

³⁷ Daaci kwaskwe na ni á zle munri ñanna átekwa na wá, jauje ge hare-aha umele bademme am munri ñanna. Vacite ñanna maa, a tsetehe ge Yaisu, a tsaahé am dágave á emnde, a kante kwárá ba shagera, a ba ñane á elvan ge emnde: «Ma á wáná ndera ge ware keni a se shushe ázerwa. ³⁸ Ma a fetaara ware áte ya keni, a jerje háye am edda-aara, háye na ni á vante shifa ge ura á degeza am edda-aara. Una názu a ndaana wakita á Dadaamiya.» ³⁹ Yaisu á ndá elva a Shedekwe Cufedde na watse tá sháná emnde a fetarfe. Am sarte ñanna zlafe sharánka Shedekwe Cufedde emtsaade, adaba zlafe demka Yaisu am yaikkire-aara.

Bademme an tega ye á emnde áte Yaisu

⁴⁰ Am sarte na cenarvaacena emnde a jáháva elva-aara ñanna maa, a ba emnde umele-aatare: «Zhel na, ba jirire ba ñane nabi na ta baa watse

á sawa na.» ⁴¹ A ba emnde umele: «*Almasiihu na ba ñane.» A ba emnde umele zlaɓe adaliye: «Almasiihu na tá enndá na á jesare am Galili ka. ⁴² Aɗaba a ba wakita á Dadaamiya wá, Almasiihu á de jesare á ba am dágave á emnde a jeba á *Dawuda, á jesare am Baytilama ekse na ndza á njá amkwa Dawuda ñanna.» ⁴³ Baɗemme á ye á emnde am jáháva gevge gergere am elva á Yaisu ñanna. ⁴⁴ Emnde umele am dágave-aatare tá káta eksa Yaisu, amá baaka ura dzegwándzegwa fanve erva.

Male-aha á Yahudiya-aha fartarka áte Yaisu

⁴⁵ Daaci eptsaraapetsa kwakwane-aha á *Farisa-aha, antara male-aha á *liman-aha na ba estuwa á dezetare. Ta de ndavateruhe ge emnde na, a ba itare tá elvan ge itare: «Labára sakuránka Yaisu na?» ⁴⁶ Tá ñwaterante ge emnde na, a ba itare: «Kay! Zhel ñanna ba vaci palle keni cenañeránka ura á ndáhá elva seke ñane.» ⁴⁷ A ba Farisa-aha tá elvan ge itare: «Kure keni watse badakurubade zhel na ka? ⁴⁸ Kwa nanna fartarfe male-aha, antara Farisa-aha á ñere áte ñane emtu? ⁴⁹ Ábi sey tá fetaara ba ñgudí-aha áte ñane, emnde na diyarka *tawraita ɗekideki, tá an nyainye áza Dadaamiya na.»

⁵⁰ Amá anƙwa Nikaudaimus na ndza a deza Yaisu an vayiya na am dagave-aatare, ñane keni ba palle á Farisa-aha na tá áhuwa ñanna, a ba ñane á elvan ge itare: ⁵¹ «Ay degiya am tawraita á miya wá, mi taa ñgudéka ura ba estuwa, sey máki cenamivaacena elva am mbuwe-aara antara názena a guwaa ñane.» ⁵² A ba itare tá elvan ge Nikaudaimus: «Ekka keni ka ura á Galili emtu a gá? Eppákyá názu am huɗe á wakita má watse ká shánsha ba palle keni nabi na a jesaere am Galili!»

((⁵³ Am iga á una ñanna maa, ma ware keni a eksaa ba baráma de mba-aara.

8

Mukse na ta ekseva am gwardzire

¹ Yaisu wá, a dete ire á Wa Anyaranyara. ² Ba enjya-waabere wá, a tsekwese, a eptsá á ba dem *mashidi yaikke suuwe, a de njehe, ta duhe ge emnde ádezeñara, a fantau ge vaterete sera á elva. ³ Daaci malum-aha á *tawraita antara *Farisa-aha ta naba sanaa mukse ta ekseva am gwardzire, ta tsa mukse na á katafke á emnde baɗemme. ⁴ Daaci ta ndavanu elva ge Yaisu: «Malum,» a ba itare, tá elvan ge ñane: «Náwa mukse na wá, ña eksevaa am gwardzire. ⁵ Názu a banjerna Muusa am *tawraita wá, mukse na á maga jeba una wá, ba tá ja shifa-aara an nákwá. Ekka mu ázara á ba elva á ña?» ⁶ Ta banaa una ba geni tá tsagwadáná an ñane, geni tá shánsha elva na an dzálá am mbuwe-aara. Amá a gaavehe ge Yaisu, anƙwa á puwa áte haha an gulanda-aara. ⁷ Am itare yaránka ndáva na, á kante ire Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Máki anƙwa edda una ndza maganaaka haypa ɗekideki am kure wá, a fantaufe edda-aara zuññwe ge dzega mukse na an nákwá.» ⁸ A ndaase una ñanna, a gaavehe zlaɓe ádaliye, anƙwa á puwa áte haha an gulanda-aara. ⁹ Ba ta cenaa elva ñanna wá, ta fantau ge zlála an palpale, ta fantuwa male zuññwe, a jauwa ba mukse na palle á tse á katafke á Yaisu. ¹⁰ A kante ire Yaisu, a ba ñane á elvan ge mukse ñanna: «Tá áme emnde na? Baaka edda una dzegwándzegwa ñgudáƙƙuɗa emtu?» ¹¹ A ñwanante ge mukse na, a ba

ɲane: «Baaka degiya malum.» A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Iya keni yá ngudaɲka. Ezzlálá, amá dalika á maga haypa.»))

Yaisu wá, parakkire ge duniya

¹² A ba Yaisu zlaɓe ádaliye á elvan ge emnde: «Ba iya una ya parakkire ge duniya. Ma a dɓiyaa ware keni á shánsha parakkire na á vante shifa ge ura na, edda-aara á zlaleka am tabedammire mazla-aara.»

¹³ A ba *Farisa-aha tá elvan ge ɲane: «Ká aɲkwa á maganá ba ka seydire áte ire á ɲa na wá, elva á ɲa ɲanna jirireka dekiɓeki.»

¹⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma yá maganá ba ya seydire áte ire-aaruwa keni, elva-aaruwa jirire. Adaba diyandiya tate na ya sawa átekwa, diyandiya tate na yá zlalá ádetekwa. Amá kure diyakurka ma tate na ni ya sawa átekwa, ma tate na yá zlalá ádetekwa keni. ¹⁵ Kure kwá naba icanve elva áte ura, áte una kwá kataná kure emndimagwaha, amá iya yá ngudeka ura dekiɓeki. ¹⁶ Ma ya icanve elva áte ura keni, yá maganá á ba an jirire, adaba ganevka an ire-aaruwa am elva ɲanna, amá aɲkwa Edderwa na a belibela na antara ya. ¹⁷ Aɲkwa an puwa am *tawraitá á kure, a ba ɲane: Máki seyde-aha buwa ta ndaase ba elva palle wá, elva-aatare jirire. ¹⁸ Náwa yá aɲkwa maga seydire áte ire-aaruwa. Edderwa na a belibela na keni aɲkwa á maga seydire áte ya.»

¹⁹ A ba itare tá elvan ge Yaisu «Áma eddeɲa ɲanna?» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ba iya keni diyakurika sakwa Edderwa emtu? Ma andze diyakuridiya wá, ma kwá naba diyeddiye Edderwa keni.»

²⁰ Kwaye ɲane elva na Yaisu a ndater ge emnde am *mashidi yaikke, am tate na tá fá sadake á nasherire átekwa na. Baaka ura a piyante elva-aara dekiɓeki adaba zlaɓe samka sarte-aara emtsaade.

Kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa na

²¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare zlaɓe ádaliye: «Iya wá, yá zlalá, watse kwá tatayítataya, amá watse kwá shika. Watse kwá emtsa á ba am haypa-aha á kure. Kwá dzegwánka dem tate na yá detekwa ya na.»

²² A ba Yahudiya-aha am dágave-aatare: «Watse á de já ire-aara ka? Adaba a ba ɲane, kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa.» ²³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Kure kwa jesaare á ba am duniya na, amá iya wá, ya sawa á sa am samaya. Kure kwa ba emnde a duniya na, amá iya wá, ya ura á duniya-ka. ²⁴ Ya bakurnaa adaba una ɲanna watse kwá emtsemtsa á ba am haypa-aha á kure. Adaba ba jirire watse kwá emtsa á ba am haypa-aha kure máki fakurtaareka ganakini ba iya una Iya.»

²⁵ A ba itare tá elvan ge ɲane: «Ka ware?» A ɲwaterante, a ba ɲane: «Ya ba edda una kwaye am fantaufe ya ndaakur ba ɲane na. ²⁶ Yá an elva kwakya ge ndanaa áte kure, ba jirire kwá taa ɲezleka am elva ɲanna. Amá bademme ba jirire. Adaba yá ndaakur ba názena ya cenanaa áza edda una a belibela na.»

²⁷ Cenaránka dekiɓeki geni á ndater elva á Eddeɲara. ²⁸ Daaci a ba Yaisu á elvan ge itare: «Vacite na ni kakuranteka *Ura á emnde bademme wá, kwá de dise ba vacite ɲanna, ganakini iya wá, ya ba Iya. Kwá de diyeddiye geni názena yá maganá ya bademme na wá, ba iya an ire-aaruwa ka. Ma yá ndáhá uwe keni, yá ndá ba názena a kwarisaa Edderwa. ²⁹ Edda una a belibela na aɲkwa antara ya, á yika ya palle dekiɓeki, adaba ma vaatara keni yá magá ba názena á kataná ɲane.»

³⁰ Ba Yaisu a ndaase una ɲanna wá, emnde kwakya fartarfe áte ɲane.

Emnde a mága haypa ta náve-aha á haypa

³¹ Daaci a ba Yaisu á elvan ge Yahudiya-aha na fartarfe áte ɲane: «Máki tsakuraatse á ba áte elva-aaruwa wá, kwa emnde-aaruwa ba jirire, ³² kure kwá diyeddiye jirire, jirire á kure á palakuraapálá. Kwá kwaraná ba kure ire á kure.» ³³ A ba itare tá elvan ge Yaisu: «Ázara a ba ka? Nere ɲa eggye-aha á Ibrahimia miyenne, ba vaci palle keni danjeremka am erva á ura ni, watse kwá kwaraná ba kure ire á kure, á ba ka?»

³⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una á magá ba haypa na, edda-aara náve á haypa. ³⁵ Náve wá, ma estara keni á gevka ura á huɗe á há ɗekideki. Amá egdzere wá, ma vaatara keni ba ura á huɗe á há ɲanna. ³⁶ Daaci máki a palakuraa *Egdza á Dadaamiya am navire á kure wá, shakuránsha ire á kure ba jirire. ³⁷ Diyandiya degiya ganakini kwa eggye-aha á Ibrahimia. Amá labára kena kwá liyeka elva-aaruwa, kwá anƙwa á tataya ja shifa-aaruwa na? ³⁸ Yá ndá ba názena ya naan áza Edderwa, kure keni kwá magá ba názena a bakurnaa eddekure.»

³⁹ A ba itare, tá elvan ge Yaisu: «Eddenjere ba Ibrahimia ge ɲere.» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma andze kwa egdzara á Ibrahimia ba jirire wá, ma kwá maga ba názena ndza a maganaa ɲane. ⁴⁰ Amá náwa yá anƙwa ndaakur ba jirire názena ya cenanaa ya áza Dadaamiya, aley kure kwá tataya ba já shifa-aaruwa. Ibrahimia wá, ɲane magaaka una ɗekideki. ⁴¹ Kure kwá maga ba slera á eddekure.» A ba itare tá elvan ge ɲane: «[Jere ɲa masagwa-aha ka ɗekideki, Eddenjere ba Dadaamiya palle.»

⁴² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma andze ni kwa egdzara á Dadaamiya ba jirire wá, ma andze kwá wayiwáyá. Adaba iya ya sawa ázenjara ge sezekure na. Sanka ba ya an ire-aaruwa, a beliyaa ba ɲane, yá njá á ba áte ɲane áhuna na. ⁴³ Labára ɲane á duka elva-aaruwa á dem ire á kure ɗekideki? Á duka á dem ire á kure adaba kwá dzegwánka cena elva-aaruwa. ⁴⁴ Kure wá, eddekure ba Shaitaine. Kwá kátá maga názena á kataná eddekure. Adaba ɲane sleceba emnde kwaye am fakta, baaka jirire-aara ɗekideki, adaba baaka jirire am ɲane. Ndáhá fida wá, duksa-aara ge ɲane, adaba slera-aara ba fida, ɲane male á fida. ⁴⁵ Amá iya wá, yá ndáhá ba jirire. Adaba una ɲanna wayakurika. ⁴⁶ Emtu ware edda-aara am kure á sansese haypa-aaruwa parakke? Ay má yá ndá ba jirire bademme, labára kwá fetarka áte ya? ⁴⁷ Ura á Dadaamiya wá, á cená elva á Dadaamiya. Amá kure kwa emnde á Dadaamiya-ka. Adaba una ɲanna kwá feka hyema áte elva-aaruwa.»

Kwaye zlaɓe yareka Ibrahimia anƙwa Yaisu

⁴⁸ A ba Yahudiya-aha tá elvan ge Yaisu: «Ndanjeranƙa emtu ganakini ka wá, ka ura *Samariya? Ndza ndanjeranƙa emtu ganakini ká an jini am ire?» ⁴⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá an shaitaine ka ɗekideki, yá gálá ba Edderwa, amá kure kwá anƙwa epsawipsawa. ⁵⁰ Iya wá, ndanka ya ganakini a galarigálá emnde. Amá anƙwa edda una a wayiyantaa ɲane ganakini a galarigálá emnde. Daaci watse á ndaaná ba ɲane elva á kure. ⁵¹ Yá ndaakur ba jirire: Ma ware una a magaa fesarefire am elva-aaruwa, ɲane á emtseka ɗekideki.»

⁵² A ba Yahudiya-aha tá elvan ge ɲane: «Kina wá, diyanjerdiya mazla-aara geni ba jirire ká an jini am ire. Ibrahimia emtsametsa, nabi-aha

umele keni matsarmatsa, ekka ni má ura á maga fesarefire am elva á ña, á emtseka, á ba ka? ⁵³ Eggyemiya Ibrahimia an ire-aara maa, emtsametsa, jakuje ge ñane emtu? Nabi-aha keni emtsaremtsá, ka mu ká zhárá ire á ña ka ware?»

⁵⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Máki yá galaná ba iya ire-aaruwa wá, yaikkire-aaruwa hyepka duksa dfekideki. Iya á galiya ba Edderwa. Ba ñane edda una kwa bantsa kure Dadaamiya na. ⁵⁵ Amá diyakurka ñane ñanna dfekideki. Iya wá, diyandiya. Ma ya bánba diyanka wá, ya slefida seke kure. Diyandiya ba parakke, yá ankwá á fansarefe am elva na á ndaaná ñane. ⁵⁶ Dadaamiya ndza a banánba ge eggyekure Ibrahimia ganakini watse á hyemhye am sarte-aaruwa, a higa jipu arge elva ñanna. Am sarte na marannaamárá Dadaamiya, ervaunđe-aara ndza ba seke nama.»

⁵⁷ A ba Yahudiya-aha tá elvan ge ñane: «Ba yáwe kul ilyeƒe keni ká hyefka ni, ka nánna Ibrahimia, a ba ka?» ⁵⁸ «Yá ndaakur ba jirire,» a ba Yaisu á elvan ge itare: «Kwaye zlaƒe yareka Ibrahimia keni yá ankwá ya.» ⁵⁹ Ta naba halem nákwá am erva tá kátá eddzága maa, a naba shebevhé ge Yaisu, a sesehe am mashidi ñanna.

9

Yaisu mbanaambe ura wulfe ta yán ba estuwa

¹ Daaci ankwá á degashe Yaisu am tate umele wá, a naa ura wulfe ta yán ba estuwa. ² Ta ndavanuhe ge pukura-aha, a ba itare tá elvan ge ñane: «Malum, ta yanaa adaba haypa á ware zhel na wulfe? Haypa á tara eddenjara an emmenjara emtu? Emtu haypa-aara ba ge ñane he?» ³ A ñwaterante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge itare: «Ta yese wulfe adaba haypa-aara ka, tara eddenjara an emmenjara keni haypa-aatare ka. Una a gev ba geni a naránna emnde slera yaikke na á de maganá Dadaamiya áte ñane. ⁴ Am zlaƒe ankwá tsawe vaciya wá, magaumimága slera á edda una a belibela na. Adaba ankwá á sawa vayiya, ura á dzegwánka mága slera mázla-aara. ⁵ Am sarte na zlaƒe yá ankwá am duniya na wá, ya parakkire ge duniya.»

⁶ Ba a ndaase elva ñanna, mazle-aara a naba kyefaa nyaihe á dem áhá, a wasletaa egdza haha cekwaanjudí an nyaihe-aara, a ndabanaanuhe ge ice á wulfe na, ⁷ a ba ñane á elvan ge ñane: «Ezzlálá de baraabará ice á ña am derve na tá ƒaná an Silauwam na.» Silauwam ñanna wá, amaana: slebela. A duhe ge wulfe na, a de baraa ice-aara wá, ankwá a nanna. Á sá wá, ba lanje ice-aara.

⁸ Daaci emnde a slala-aara, antara emnde na ndza ta naa á ñala na, a ba itare: «Una ni ba wulfe na á ñala, á njá áhuwa na ka?» ⁹ A ba emnde umele; «Ba ñane». Amá a ba emnde umele: «Una ñaneka, ba gáráva.» Amá «Una ba iya,» a ba ñane á elvan ge itare. ¹⁰ Ta ndavanu elva: «A wertaa estara ice á ña?» a ba itare tá elvan ge ñane. ¹¹ A ñwaterante, a ba ñane: «Ankwá ura zhera-aara Yaisu, a wasletaa haha cekwaanjudí, a naba ndabinu ge ice-aaruwa wá, a ba ñane á elvan ge iya, ezzlálá de baraabará ice á ña am derve á Silauwam. Ya naba duhe á dete we á derve ñanna, ya baraa ice-aaruwa wá, yá nanna ice.»

¹² «Áma zhel ñanna?», a ba itare tá elvan ge ñane. «Diyanka», a ba ñane á elvan ge itare.

**Farisa-aha tá ndavanu elva ge ura wulfe ta yanaa an ñane*

¹³ Daaci ta naba dá zhel na ndza wulfe, amá shánsha ice-aara na ádeza *Farisa-aha. ¹⁴ Adaba háre na ni Yaisu a wasletaa egdza haha, a ndaƚananuhe ge ice á wulfe na wá, kwaskwe á puwansepuwe. ¹⁵ Adaba una ñanna, Farisa-aha ta ndavanu ge zhel ñanna, a ba itare tá elvan ge ñane: «A mágava estara ñane kina ká anƚkwa á nanna ice na?» A ñwaterante, a ba ñane: «Ba a wasletaa egdza haha, a ndaƚinuhe ge ice, ya de baraa ice-aaruwa wá, yá anƚkwa á nanna.» ¹⁶ A ba emnde umele am dágave á Farisa-aha: «Ma a maganaa ware una ñanna keni, a belanaa Dadaamiya ka dƚekidƚeki, adaba anƚkwa á badza kwaskwe á puwansepuwe.» Amá a ba emnde umele-aatare: «Slehaypa ni á dzegwándzegwa mága najipu-aha na?» Daaci ye-aatare gevge gergere.

¹⁷ *Farisa-aha ta ndavanu elva zlaƚe ádaliye ge wulfe na shánsha ice-aara na: «Ekka mu ázara a ba elva á ña áte edda una a werakanta ice ñanna?» A ba ñane: «Nabi á Dadaamiya.»

¹⁸ Mazla-aara eksararka male-aha á Yahudiya-aha ganakini zhel ñanna ndza wulfe werre, a shanaa an sha ice. Ta naba dƚetaa tara eddeñjara an emmeñjara. ¹⁹ Ta se ndavateruhe, a ba itare: «Una ba jirire ba egdza á kure emtu? Ndaundá ba jirire ndza kwa yán ba wulfe emtu? Ay a sawa estara á nanna ice na?»

²⁰ Ta ñwaterante ge tara eddeñjara an emmeñjara, a ba itare: «Egdzere wá, ba egdza á ñere, ña yese ba wulfe. ²¹ Amá ma a shanaa estara ice keni diyañerka, ma a vantaá ware ice keni diyañerka. Ñane keni egdzere-ka mázla-aara, ndavawanundave ba ge ñane, a ñwuteñwa ba ñane an ire-aara.» ²² Ta ndaa una tara eddeñjara an emmeñjara na wá, adaba a wáterá lyáwá átuge male-aha á Yahudiya-aha. Adaba zlaruzle male-aha á Yahudiya-aha am sawari-aatare, geni ma a ndaasa ware Yaisu wá, *Almasiihu, tá ñgyansengye edda-aara am jeba-aatare ba dƚekidƚeki. ²³ Ta ndaaná adaba una ñanna tara eddeñjara an emmeñjara: Ñane keni egdzere-ka mázla-aara, a ñwuteñwa ba ñane an ire-aara na.

²⁴ *Farisa-aha ta dƚante zhel na ndza wulfe, shánsha ice na ge buwire, a ba itare tá elvan ge ñane: «[Ñere wá, diyañerdiya ganakini zhel ñanna slehaypa. Azara á ba elva á ña? Enndá jirire á katafke á Dadaamiya!» ²⁵ A ñwaterante, a ba ñane á elvan ge itare: «Iya wá, ma anƚkwa haypa-aara, ma ƚaaka haypa-aara keni diyanƚka ya. Duksa palle ya disaa ya wá, ndza ya wulfe, kina wá, yá anƚkwa á nanna.»

²⁶ Ta ndavanuhe zlaƚe ádaliye, a ba itare tá elvan ge ñane: «A magakaa uwe lauktu a werthe ge ice á ña na?» ²⁷ A ñwaterante, a ba ñane: «Ábi ya ndakurndáhá cenakurka. Kwá kátá yá bakurá uwe kena ádaliye? Emtu kure keni kwá kátá gev emnde a dƚaba ñane?» ²⁸ Tá zlazlevaáhe, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ká sledába ñane ba ka! Ñere wá, ña emnde a dƚaba Muusa. ²⁹ Adaba Muusa wá, diyañerdiya ta ndaa elva an Dadaamiya, amá ñane ba tate na á sawa átekwa, diyaa ware?»

³⁰ A ba zhel na: «Kwaye kwa najipu! Zhel na a weritaa ice na ni diyakurka kure tate na a sawa átekwa?» ³¹ Amá wá, diyamidiya slehaypa wá, Dadaamiya á ñwanárka dƚekidƚeki, sey edda una ni á gálá ñane, antara á maga namaari-aara. ³² Kwaye á ba am fakta á duniya keni, vaci palle ndza cenamiyánka ta weranantaa ice ge wulfe na ta yanaa an ñane.

³³ Daaci zhel ñanna, ma andze a belanaa Dadaamiya ka wá, ma andze á dzegwánka ba mága uwe keni.»

³⁴ «Ka wá, ka slehaypa kwaye á sawa am huđe á emmeña, ká kwarajersá ka duksa ge ñere emtu?» Daaci ta naba ngyanse á segashe am mashidi.

Yaisu á ndáhá elva á wulfire am ervaunje

³⁵ Am sarte na cenáncena Yaisu ganakini ngyaransengye maa, a naba de tataya tate-aara. De shánsha, a ba ñane á elvan ge ñane: «Faktarefe áte *Ura á emnde baďemme emtu?» ³⁶ A nwanante a ba ñane: «Ŋane mu ware ñane malum, geni yá fetarfe áte ñane?» ³⁷ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ká zhárá ba ñane maa, ba edda una á ndaaka elva na.» ³⁸ «Fanaktarfe Yaakadada», a ba ñane á elvan ge ñane, a kezlanaa ugje am áhá.

³⁹ Daaci a ba Yaisu: «Sawa-aaruwa ge iya á sem duniya na wá, ya se lá wulfe-aha geni itare tá shánsha tá nánna duksa. Amá emnde na ta bantsa itare tá nanna na wá, tá gevge wulfe-aha.»

⁴⁰ Cenaráncena *Farisa-aha na tá aŋkwa áhuwa na, a ba itare tá elvan ge Yaisu: «Ŋere keni ña wulfe-aha emtu?» ⁴¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ma andze kwa wulfe-aha wá, ma baaka haypa á kure. Amá kwa bántsa kure aŋkwa ice á kure tsawe wá, haypa á kure ba nja-aara.»

10

Suni shagera an kyawe-aha-aara

¹ A ba Yaisu á elvan ge itare zlađe ádaliye: «Yá ndaakur ba jirire: má ura á dem gargare á kyawe-aha ni, daaka á kya we-aara, a naba tsekweme á kyá ire á riya wá, edda-aara ñanna neyle, slezá baráma. ² Amá edda una ni á duwa á kya we á gargare wá, ba ñane una suni á kyawe-aha. ³ Daaci slewera gargare, á weranántewera gargare ge suni, ñane á dáhá kyawe-aha-aara an zhera an zhera, kyawe-aha tá cenáncena kwárá-aara, tá edfaba ásegashe. ⁴ Máki saterse ásegashe maa, á dedda ñane á katafke, tá dábáná kyawe-aha-aara á kataliya, adaba diyardiya kwárá-aara. ⁵ Amá kyawe-aha tá dabeka edda una diyarka, á wáterá lyáwá átuge ñane, adaba diyarka kwárá-aara.»

⁶ Kwaya ñane naraje na a baterna Yaisu, amá cenaránka naraje-aara, ma a bateraa elva áte uwe keni.

Yaisu suni shagera

⁷ Lauktu a ba Yaisu á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire: Ba iya una ya we á gargare á kyawe-aha. ⁸ Baďemme á emnde na ta sawa ákatafke-aaruwa, ta ba neyle-aha, ta emnde a zá baráma. Adaba una ñanna diyaraterka kyawe-aha, cenarka elva-aatare. ⁹ Ba iya una ya we á gargare. Ma ware una á dema á kya ya á dem gargare na, á shánsha ire-aara, á duwa á ba an eŋkale-aara, á sesse keni á ba an eŋkale-aara, á shánsha náza zá-aara á ba an uŋjule-aara. ¹⁰ Neyle wá, á sá ba mága neylire geni á icica, á keďánaakeda. Amá iya wá, ya sawa ganakini kyawe-aha tá shánsha shifa, tá njinja an shifa-aatare lanje.

¹¹ «Ba iya una ya suni shagera. Ya suni shagera na ni yá dzameka shifa-aaruwa dekiďeki adaba kyawe-aha-aaruwa. ¹² Amá suni na á piyá ba geni a shánsha mbera-aara, ñane gevka edda á kyawe-aha wá, gevka suni

shagera. Mákí nanna anƙwa á sawa indale wá, á zhagada ire-aara, daaci á kyateraakya indale kyawe-aha na, á dzadzatervedzadze. ¹³ Á zhagada shifa-aara, adaba nane baaka lambe-aara áte kyawe-aha. Á dzámá ba mbera-aara palle. ¹⁴ Ba iya una ya suni shagera, diyandiya kyawe-aha-aaruwa, itare keni diyaridiya ¹⁵ ba seke una ni a diyidiya Edderwa, iya keni diyandiya nane na. Yá dzameka shifa-aaruwa dekideki adaba kyawe-aha-aaruwa. ¹⁶ Iyau, zlaɓe tá anƙwa kyawe-aha-aaruwa umele ágashe, saremká á sem walde. Shagera ba yá satersa itare keni á sem walde, tá se cena kwárá-aaruwa. Tá se njá am walde palle, suni á gev ba palle.

¹⁷ «Wayiwáya jipu Edderwa, adaba eksanarekse yá shifa-aaruwa, watse yá shánsha zlaɓe adaliye. ¹⁸ Iya wá, baaka ura á dzegwándzegwa já shifa-aaruwa, ya eksera ba ya emtsa. Yá naba emtsemtsa, amá ya an hakuma á tse am faya. Yá magán ba seke una a binaa Edderwa.»

¹⁹ Elva-aara nanna a tsante elva yaikke zlaɓe adaliye am dagave á Yahudiya-aha. ²⁰ Kwakya emnde am dagave-aatare ta baa: «Ura an jini am ire, an wesha ire-aara, kwá cena uwe áte elva-aara?» ²¹ A ba emnde umele-aatare: «Una fida, ura an wesha ire-aara wá, á taa ndaaseka elva estuwa. Há! Ura an wesha ire-aara ni á weratertá ice ge wulfe-aha?»

Kwalarekwále Yahudiya-aha ge fetaare áte Yaisu

²² Daaci samsa sarte á mága munri á wera *mashidi yaikke am Urusaliima maa, ta naba gyaa munri. Sarte nanna, sarte á lailaidfire. ²³ Daaci vacite umele, anƙwa á já daba Yaisu am dzadzáwe á mashidi, am tate na tá daháná an dzadzawe á Suleymanu na maa, ²⁴ de jarammeje zlaɓe adaliye Yahudiya-aha á katafke-aara, a ba itare tá elvan ge nane: «Mákí ba jirire ba ka una ka *Almasiihu á Dadaamiya wá, ndanerdá jirire-aara, geni a shunƙuleka ire á nere mázle-aara. Kinekineka njá ufa ba una ázeja.»

²⁵ A nwaterante ge Yaisu, a ba nane á elvan ge itare: «Ábi ya ndaakurndaha fakurtaareka áte ya. Slera na yá anƙwa á maganá ya na wá, yá maganá á ba an hakuma á Edderwa. Una nanna á bakurá ba elva ge kure áte ya, ma ya ware keni. ²⁶ Aley kwá fetareka áte ya, adaba kwa kyawe-aha-aaruka. ²⁷ Kyawe-aha-aaruwa wá, tá cena kwárá-aaruwa, tá dabidába, iya keni diyanaterdiya. ²⁸ Yá vaterte shifa na á zleka na, tá emtseka dekideki, baaka ura á dzegwándzegwa saterse am erva-aaruwa. ²⁹ Edderwa na a vite kyawe-aha nanna, yaikke ba nane arge duksa bademme. Baaka ura á dzegwándzegwa sanse kyawe-aha nanna am erva á Edderwa. ³⁰ Iya antara Edderwa na ba palle.»

³¹ Daaci Yahudiya-aha ta naba haletaa nákwá zlaɓe adaliye, tá kátá ejja. ³² A ba Yaisu á elvan ge itare: «Náwa kwakya slera shagera shagera na ya maganaa ya am dagave á kure an hákuma á Edderwa. Kina kwá kátá jiyá an nákwá adaba ura-ara palle?» ³³ A ba Yahudiya-aha nanna tá elvan ge nane: «[J]á jáká an nákwá adaba shagerire na ka maganaa ka ka. Amá njá jáká adaba elva mándzawe na ká ndaná ka áte Dadaamiya. Ka keni ka ba urimagwe, amá ka ganve ire á na Dadaamiya.»

³⁴ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Anƙwa an puwa am *tawraitá á kure, a ba Dadaamiya: Kure kwa dadaamiya-aha. ³⁵ Diyamidiya názu an puwa am wakita á Dadaamiya wá, baaka ura á ebzebza. Dadaamiya a detaa emnde na ni a vaterte elva-aara ta dadaamiya-aha. ³⁶ Janateruka ya ge emnde

ɲanna emtu, ya na a eksisaa ba Dadaamiya, a beliyaa á sem duniya? Kwa baa yá anƙwa á zlazla Dadaamiya, aƊaba ya baa: ya *Egdza á Dadaamiya? Áma ɲane zláze ɲanna? ³⁷ Máki kwá ezzhárá slera na yá maganá ya slera á Edderwa ka, fautareka áte ya. ³⁸ Amá máki yá mága ba slera á Edderwa ba jirire wá, ma kwá fetareka áte ya keni, fautarefe kure á ba áte slera-aaruwa ɲanna, geni kwá diyeddiye jirire-aara, ganakini iya antara Edderwa ɲa ba palle.»

³⁹ Tá kátá ekseksa, amá sharánka zlaɓe ádaliye. ⁴⁰ A zlahe ge Yaisu á dete iga a guwa á Urdun, tate á mága baptisma á Yuhanna, a de njehe áhuwa. ⁴¹ Amá kwakya emnde ta kelaa á deɲɲara. Ta bántsa emnde ɲanna am dagave-aatare: «Yuhanna wá, baaka najipu na a maganaa ɲane, amá baɓemme á názena a ndaanaa ɲane áte zhel na baɓemme ba jirire.» ⁴² Emnde kwakya fartarfe áte ɲane am tate ɲanna.

11

Emtsamtsa Laajarus

¹ Anƙwa zhel emnde a Baytaniya umele zhera-aara Laajarus wá, lapika ba zlazlaɓa. Egdzar mama-aha-ɲara ɲwasha, tara Marta antara Maari keni tá á ba am ekse ɲanna. ² Maari ɲanna wá, ba Maari na ndza a puwar náza se áte sera ge Yaakadada, a halanaahe an úgje á ire-aara na. Laajarus lapika na egdza emmeɲara ge Maari ɲanna.

³ Daaci egdzar mama-aha ɲwasha buwa ɲanna, ta naba belanve ura ge Yaisu, a ba itare tá elvan ge ɲane: «Yaakadada, náwa lapika ura á ɲa Laajarus.» ⁴ Cenánçena Yaisu labare ɲanna maa, a ba ɲane: «Lapikere á Laajarus á taa jeka shifa-aara. Amá watse tá nanna emnde yaikkire á Dadaamiya, antara yaikkire á Egdza-aara keni, aƊaba lapikere-aara zhel ɲanna.»

⁵ Yaisu wayatertewáyá jipu tara Maari antara Marta ira Laajarus. ⁶ AƊaba una ɲanna daaka watsewatse am sarte na a cenaa labare á lapikere á Laajarus na. A gaa háre buwa am tate ɲanna, am iga-aara lauktu a tse, a duwa.

⁷ Am iga a háre buwa ɲanna maa, a ba ɲane á elvan ge pukura-aha-aara: «Mi zlálaɓa, mi eptsá ádaliye á dem Yahudiya.» ⁸ A ba pukura-aha-aara tá elvan ge ɲane: «Malum, á ba am háre-aha na tá kátá jakjá Yahudiya-aha á ba an nákwá ni, ká kátá eptsá ádaliye á ba ádehuwa?» ⁹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Diyakurdiya emtu ganakini anƙwa saa kelaawa ju buwa am wáha palle? Máki ura á zlála an vaciya wá, á jeka ektápaare. AƊaba anƙwa parakkire am duniya. ¹⁰ Amá máki edda-aara á zlála an vayiya wá, á naba eja ektápaare, aƊaba baaka parakkire am ɲane.»

¹¹ Am iga á elva-aara ɲanna maa, a ba ɲane zlaɓe ádaliye á elvan ge itare: «Anƙwa á paa háre ura á miya Laajarus, amá yá de tsantetse am háre-aara ɲanna.» ¹² A ba pukura-aha tá elvan ge ɲane: «Yaakadada máki á pupe háre wá, una watse á mbembe.» ¹³ Yaisu anƙwa á baterá baaka Laajarus emtsamtsa, pukura-aha ta kurken á ndater ba háre á jirire. ¹⁴ A naba ndaterse ba parakke Yaisu, a ba ɲane á elvan ge itare: «Baaka emtsamtsa Laajarus. ¹⁵ Iya wá, yá higa jipu aƊaba lámare ɲanna a shaa Laajarus am iga-aaruwa. Una a magava estuwa na wá, aƊaba ba kure, geni a farfe zlaɓe adaliye fetarfire á kure áte iya. Daaci tsaumitse, mi zlálaɓa mi deɲɲara.» ¹⁶ A ba Taumas, (Wulhe keni ba zhera-aara,) a ba

ñane á elvan ge pukura-aha umele: «Mi keni mi zlalawa, mi de emtsa ba kerde antara ñane.»

Ba Yaisu una sletsa emnde am faya

¹⁷ Lauktu á daada Yaisu á dem Baytaniya maa, a de beraa hedarehe Laajarus zlauzle, háre-aara ufade am evege. ¹⁸ Ekse á Baytaniya ñanna ba herzhe an Urusaliima á maga ba kilaumaiter keye. ¹⁹ Yahudiya-aha kwakya ta sem mba á tara Maari antara Marta, ta se gater use adaba a kedaa egdza emmetare.

²⁰ Am sarte na cenáncena Marta ganakini sámsa Yaisu maa, a naba tsetehe, a zlala á de yainuye áte baráma a sawa. Maari wá, ñane a nja am mba. ²¹ A ba Marta á elvan ge Yaisu: «Yaakadada, ma andze ká ankwá áhuna wá, egdza emmerwa ma andze á emtseka dekidéki. ²² Amá ba kina keni diyandiya ganakini Dadaamiya á yakveka názena ka ndavanuwa ka.» ²³ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Sey á sesse egdza emmeña á ba an shifa-aara.» ²⁴ «Diyandiya,» a ba Marta. «Diyandiya ganakini watse á tsetse vaci tsa emnde á faya am halavuwa á duniya.»

²⁵ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ba iya una ya edda tsa emnde am faya, ba iya una ya slefaterem shifa na á zleka na am vuwa ge emnde. Má ura fetarfe áte ya wá, ma emtsamtsa keni á tsetse á ba an shifa-aara. ²⁶ Ma ware una an shifa, a fetaare áte ya, á emtseka edda-aara dekidéki. Faktarfe emtu áte elva-aaruwa na?» ²⁷ «Ane fantarfe», á ba Marta, «fantarfe ganakini ba ka una ka *Almasiihu, ka *Egdza á Dadaamiya, ba ka edda una diyañerakdiya ganakini watse ká sawa á sem duniya na.»

Sesse yawe á kyuwa ge Yaisu

²⁸ Am íga á elva-aara ñanna Marta wá, ba eptsá-aara a detevege egdza emmeñara Maari, a de mbedanuhe an nasherire, a ba ñane á elvan ge ñane: «Samsa Malum ankwá á ndavakndává.» ²⁹ Ba tara cenáncena, antara ba tsetse-aara ge Maari, a duhe ádezeñara. ³⁰ Amá zlafe samka Yaisu á sem huđe á ekse emtsaafde, zlafe á ba am tate ñanna a de yainuwa Marta na. ³¹ Tsetsa Maari an hádzala á segashe maa, bademme á Yahudiya-aha na tá njá ázeñara, ta de gater use na keni, tá sa eddaba. Itare ta kurken á de kyuwa áte irekhya.

³² Dámda Maari á deza Yaisu, a kezlaa ugje á katafke-aara, a ba ñane á elvan ge ñane: «Yaakadada, ma andze ká ankwá áhuna wá, ma andze á emtseka egdza emmerwa dekidéki.» ³³ Daaci Yaisu á zhára ba á kyuwa Maari na, Yahudiya-aha na ta daa eddaba na keni bademme tá ankwá kyuwa. Una ñanna wantewa jipu am ervaunđe ge Yaisu. ³⁴ A naba ndavateruhe, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwa hedanaa áme ñane emtsa ñanna?» «Sawa njá marakanaamára Yaakadada», a ba itare tá elvan ge ñane. ³⁵ Daaci sessa yawe á kyuwa ge Yaisu keni. ³⁶ Daaci a ba Yahudiya-aha: «Kay, zhel na wayawáyá jipu an Laajarus na.» ³⁷ Amá a ba emnde umele-aatare: «Ábi ba ñane una a weranante ice ge zhel wulfé na? Ay ábi ma andze á janviyaaka piyeta emtsa á Laajarus keni?»

Yaisu tsantetse Laajarus am faya

³⁸ Wantewa zlafe ádalíye am ervaunđe ge Yaisu, a naba duhe á dete irekhya ñanna. Irekya ñanna keni, ndza ta yese ba evege ba estuwa am uksuwe á palaha, ta hedanuhe an palame. ³⁹ Daaci a ba Yaisu:

«Tambarawanvuwetámbara palame ge we á evege.» A ba Marta egdza emmenjara ge edda una am evege: «Yaakadada, watse á se kwakya degi mazla-aara, adaba háre ufade vatena ehhefa-aara.» ⁴⁰ A ba Yaisu á elvan ge njane: «Ndza ndaananjka a ba iya, máki faktarefe watse ká nanna yaikkire á Dadaamiya?» ⁴¹ Daaci ta naba tambaranvuwe páláme na ge we á evege. A kante ice-aara á dem samaya Yaisu, a ba njane: «Yá anjka á slafaká we-aaruwa Edderwa, adaba cenakivaarcene. ⁴² Diyandiya ganakini ká anjka cenivaarcene ma vaatara keni, amá ya ndaa una adaba emnde na náwa itare tá ázerwa na, geni a fartarfe ganakini ka beliyaa ba ka.»

⁴³ Am iga á maduwa-aara maa, á ba njane á ba an ka kwará: «Laajarus, sesse á segashe!» ⁴⁴ A sessehe ge Laajarus antara ba kálpákane na ndza ta fademe am hudefa-aara na bademme. Sera-aha-aara, antara erva-aha-aara, ira ire-aara bademme á ba an fádá. A ba Yaisu: «Palawanaapále áte njane, belawanaabelá.»

*Yahudiya-aha tá anjka maga pute a eksa Yaisu
(Mat. 26:1-5; Mark. 14:1-12; Luka 22:1-2)*

⁴⁵ Dikele á Yahudiya na ta de gater use ge tara Maari na, ba ta naa najipu na ni a maganaa Yaisu na wá, ta naba fetarhe áte njane. ⁴⁶ Amá á ba am dagave-aatare, emnde umele ta de balaterse názena a maganaa Yaisu na bademme ge *Farisa-aha. ⁴⁷ Daaci Farisa-aha, antara male-aha á *liman-aha ta jemaa emnde a *kendekyiya yaikke, a ba itare: «Mí magáná estara kina? Náwa zhel na anjka a far ba mága najipu-aha? ⁴⁸ Máki mí zharaná á ba an ice wá, watse bademme á emnde tá fetarfe áte zhele na. Daaci watse á tsetse elva yaikke, watse tá demda emnde a Rauma na tá an hakuma na á dem elva njanna, watse tá mbedanaambedá mashidi á miya yaikke na, tá kefanaakeda larde á miya.»

⁴⁹ Daaci a ba Kayafas, njane male á *liman-aha am sarte njanna, a ba njane á elvan ge itare: «Kure wá, baaka názu kwa disaa kure emtsaade. ⁵⁰ Diyakurka ganakini máki jamija shifa-aara njane palle á emtsemtsa adaba emnde, á shansha ire-aara larde á miya emtu?» ⁵¹ Amá wá, a ndaanaa njane an ire-aara ka una njanna. Am ba njane una a gev male á liman-aha am sarte njanna, a maganaa ba Dadaamiya geni á maganaamaga nabiyire áte Yaisu, geni a emtsemtsa Yaisu am kela á Yahudiya-aha bademme. ⁵² Am kela á Yahudiya-aha ka palle, amá geni á jatermarje ge egdzara á Dadaamiya na tá am hudefa á duniya bademme tá gevge palle.

⁵³ Daaci male-aha á Yahudiya-aha ta magaa sawari á ja shifa á Yaisu ba vacite njanna. ⁵⁴ Adaba una njanna Yaisu dalika á jadaba am dagave á Yahudiya-aha áte parakkire. A naba zlalehe á dem ekse umele tá dháná an Aifrayim herzhe an kaamba, ta de nja áhuwa antara pukura-aha-aara.

⁵⁵ Herzhevteherzhe munjri á Yahudiya-aha na tá dháná an *Paska na maa, bademme á Yahudiya-aha na tá am ekse-aha umele, tá anjka jahava á ba á dem hudefa á Urusaliima zlafe samka hare-aha á munjri emtsaade, geni tá de maga náde á cudefdfire ge ire-aatare, lauktu tá za munjri. ⁵⁶ Am sarte na jarammeje emnde am mashidi wá, ta tátaya Yaisu. A ba itare am dagave-aatare: «Witse á ba á sawa zhel na á sem munjri? Emtu estara a

ba kure?»⁵⁷ Ta ndanaa adaba uwe estuwa, adaba a ba male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha, ma a naanaa ware tate á Yaisu keni, a shebeka, itáre tá de eksekta.

12

Maari a puwanante náza se áte sera ge Yaisu (Mat. 26:6-13; Mark. 14:3-9)

¹ A juwaa ba háre unjwahe tá gyá munjri á *Paska wá, damda Yaisu á dem Baytaniya ekse á Laajarus na a tsante am faya na. ² Ta naba gyanaa dafa ge Yaisu am ekse njanna. Tara Yaisu antara Laajarus ira emnde umele tá arge dafa. Marta wá, njane slevaterterte dafa njanna antara kazlanja-aara bademme.

³ Daaci duwa á Maari, a naba eksetaa náza se-aara kyalma á liter zlázláda gane-aara jipu. Náza se njanna wá, tá gyaná an nardisa. A naba puwanante áte sera bedbedbede ge Yaisu, a halanaahe an úgje á ire-aara. Daaci bademme á huđe á bere ba se á náza se na. ⁴ A ba Yahuda Iskariyaut palle á pukura-aha-aara, edda una watse á de valateru ge Yaisu kelaade-aha keni ba njane njanna, a ba njane: ⁵ «Labára kwá maga una? Ma tá veluka náza se zlázláda seke una, ma gursa kul vuye keni, daaci ma tá tegatertega ge talage-aha!» ⁶ Ndahaaka una adaba slezatervaare ge talage-aha, amá adaba njane neyle. Á njáná njane shunju-aatare, amá anjwa á ilila. ⁷ A ba Yaisu: «Weshawananteka ire ge mukse na. Adaba anjwa á maginá njane zunjwe slera a vacite na má watse tá hediheda na. ⁸ Talage-aha wá, ma vaatara keni tá á ba ázekure. Amá ya wá, watse ya baaka ázekure.»

*Male-aha á *liman-aha tá njwadá sawari á já shifa á Laajarus*

⁹ Cenarácena Yahudiya-aha ganakini anjwa Yaisu am Baytaniya maa, bademme ta berdava á ba ádehuwa. A dáteraa ba wedere á Yaisu ka palle, ta de zharanaa antara Laajarus na a tsante am faya na. ¹⁰ Daaci male-aha á *liman-aha ta njwadaa sawari-aatare geni sey tá kefanakaeda shifa á Laajarus keni. ¹¹ Adaba Yahudiya-aha kwakya eptsaraterveptsa iga ge itare, ta fetaare áte Yaisu adaba njane.

Yaisu á dem huđe á Urusaliima

(Mat. 21:1-11; Mark. 11:1-11; Luka 19:28-40)

¹² Makuralla-aara wá, bademme a nalgaadama á jamme am huđe á Urusaliima ta se za munjri á *Paska na, cenarácena ganakini anjwa á sawa Yaisu á sem huđe á Urusaliima. ¹³ Bademme-aatare ta naba datsemaa hyema á debina am erva, daredde á de liyiya Yaisu an njane áte barama. A ba itare á ba an ká kwara: «Galaugala Dadaamiya! A gagga Dadaamiya barka ge ekka na ká sawa an zhera á Yaakadada na. A gagga Dadaamiya barka ge ekka, ka slekse á *Iserayiila.»

¹⁴ Am sarte njanna, Yaisu shansha ezzenjwa zlauzle, a njete áte ezzenjwa njanna, gevge á ba áte una á ndahaná wakita á Dadaamiya, a ba njane:

¹⁵ «Ekkure emnde a berni á *Siyauna, a wakurka lyawa d'ekid'ekí, kwaye á sawa slekse á kure áte úma á ezzenjwa.»

¹⁶ Am sarte njanna wá, ndza cenaránka emtsaade pukura-aha jirire-aara. Sey am sarte na zlazlálá Yaisu á dem yaikkire-aara, lauktu saasa á sem ire-aatare bademme, geni názena ta magannaa emnde ge Yaisu na ba kalkale antara una a ndanaa wakita á Dadaamiya áte njane.

¹⁷ Vacite na Yaisu a d̄aase Laajarus am irekhya, a tsante am faya na wá, emnde kwakya tá an̄kwa áhuwa. Ta de balatersaa emnde n̄anna ge emnde umele názena ta nannaa itare. ¹⁸ Adaba una n̄anna emnde baðemme ta se yainu ge Yaisu. Adaba cenaráncena najipu na a maganaa n̄ane. ¹⁹ A ba *Farisa-aha am dagave-aatare: «Zharauzhárá, baðemme á emnde tá zhagade á ba á deženara! zhel na degiya mi danuka?»

Yunanin̄kau-aha tá kátá deza Yaisu

²⁰ Tá an̄kwa Yunanin̄kau-aha umele am d̄agave á emnde na ta sem Urusaliima ge se kezlan ugje ge Dadaamiya am muñri na, ²¹ ta duhe ge Yunanin̄kau-aha n̄anna á deza Filip, ura Baytisayda am kwárá á Galili, a ba itare tá elvan ge n̄ane: «Malum n̄á kátá deza Yaisu». ²² A tsetehe ge Filip a de mbeðanu elva n̄anna ge Andere, daaci bukerde-aatare ta duhe á deza Yaisu, ta ndaanhe.

²³ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Hyephye sarte a zlálá *Ura á emnde baðemme á dem yaikkire-aara. ²⁴ Yá ndaakur ba jirire: Ice á hiya palle, máki jakemka am haha keðakanaakeða, ma vaatara keni ba n̄ane palle n̄anna. Amá máki jakemja am haha keðakanaakeða wá, á yá egdzere kwakya. ²⁵ Daaci ma ware una a wayete shifa-aara keni á de keðanaakeða, amá edda una a yaa shifa-aara am duniya na wá, á shá shifa na á zleka na. ²⁶ Edda una má á kátá magiya slera ge iya wá, sey á d̄abid̄ába. Daaci tate na ni ya átekwa ya na wá, sleslera-aaruwa keni á de n̄já á ba áhuwa. Ma ware una á magiya slera ge iya na, Edderwa á gálá ba n̄ane.»

Yaisu an̄kwa á ndáhá elva a emtsa-aara

²⁷ A ba Yaisu kina wá: «Yá an̄kwa dzámá ire! Yá baná uwe kina ge Edderwa? Yá baná: Eddaaye, piyetepiya zlad̄a-aaruwa na emtu? Yá ndaaka una d̄ekideki. Adaba a siyaa ba una n̄anna á sem duniya. ²⁸ Arge una n̄anna wá, náwa názena ni yá banán ge Edderwa: Eddaaye, emmága slera á n̄a am emnde geni a diyareddiya yaikkire á n̄a.» Daaci tá cená ba kwárá yaikke á ndáhá elva á sawa am samaya, a ba n̄ane: «Maranateránmárá zlauzle yaikkire-aaruwa ge emnde, amá yá marateránmárá zlaþe ádaliye geni a galarigálá emnde.»

²⁹ Emnde na tá an̄kwa áhuwa cenárancena kwárá n̄anna, amá a ba emnde umele válaha á samaya, a ba emnde umele keni, an̄kwa á ndaan elva malika. ³⁰ Yaisu a ndaterse jirire-aara, a ba n̄ane á elvan ge itare: «Kwárá n̄anna á biyá elva ge iya ka, amá á bakurán ge kure. ³¹ Sarte na náwa n̄ane na wá, á kyaavekye shairiya á duniya na, tá eblyanseblye slekse á duniya na á degashe. ³² Iya wá, má watse kariteka ya áte haha na, a detire wá, baðemme á emnde watse yá sátersa ásezerwa.» ³³ Kwaya n̄ane sera á elva-aara na a pálá jeba á emtsa na ni á de emtsa n̄ane na an n̄ane.

³⁴ Daaci a ba emnde tá elvan ge n̄ane: «An̄kwa an puwa am *tawraita n̄a cenáncena wá, *Almasiihu wá, á emtseka d̄ekideki. Ekka keni a ba ka sey tá kanteka *Ura á emnde baðemme á detire. Ware n̄ane *Ura á emnde baðemme n̄anna?» ³⁵ A n̄waterante ge Yaisu, a ba n̄ane á elvan ge itare: «Kina wá, zlaþe an̄kwa parakkire am d̄agave á kure na wá, dawmbare á ba á de katafke, a se shakurka tabeðammire. Adaba edda una á zlálá am tabeðammire diyaaka ba tate na á detekwa keni. ³⁶ Adaba una n̄anna,

fautarefe áte parakkire am sarte na ni anƙwa parakkire ázekure, geni kwá gevge emnde a zláá am parakkire.»

Kwalarevkwale Yahudiya-aha ge fetare áte Yaisu

Ba a ndaase elva-aara Yaisu wá, a naba zlalehe ba yiyye an itare, a de shebevehe duksa-aara. ³⁷ Yaisu maganaamaga tsa najipu-aha gergere naránna an ice-aatare, aley fartarka deƙideƙi áte ñane. ³⁸ Una ñanna gevge á ba áte una ndza a ndaana nabi Aisaya am nabiyire-aara, a ba ñane:

«Yaakadada, anƙwa ura a fetaare áte waazu á ñere emtu? Yaakadada mu a maraná hákuma-aara ge ware ñane?»

³⁹ Zlabe ádaliye, dzegwaránka fetarfe na wá, gevge elva na ndza a ndaana nabi Aisaya am nabiyire-aara, a ba ñane:

⁴⁰ «Dadaamiya a haƙateraa ice geni a naránka an ñane, a vaterte degdegire á ire, geni a cenarvaaka elva-aara. Baƙemme á una ñanna wá, ba geni a saremka ásezerwa geni yá mbateraambe.»

⁴¹ Nabi Aisaya a ndaa una ñanna na wá, aƙaba á ba am date keni ñane nanna Yaisu am yaikkire-aara lauktu a magaa nabiyire ñanna áte ñane.

⁴² Am una ñanna wá, á ba am dáƙave á male-aha á Yahudiya-aha keni kwakya emnde na fartarfe áte Yaisu, amá ndarseka parakke, aƙaba ta kuva ice á *Farisa-aha, geni a ñgyaraterseka am jeba á Yahudiyire ba deƙideƙi. ⁴³ Ta hayaa ba ñgáhire na tá sháná áza emnde, arge ñgáhire na á de vatertá Dadaamiya.

Am halavuwa á duniya elva á Yaisu á de mbaƙa emnde am shairiya

⁴⁴ Daaci a kante kwárá á ba an ndzeƙa Yaisu, a ba ñane: «Ma a fetaara ware áte ya keni, a fetaara áte ya palle ka, amá a fetaare áte edda una a belibela na keni. ⁴⁵ Ma a niyaa ware keni, edda-aara nánna edda una a belibela na keni. ⁴⁶ Sawa-aaruwa á sem duniya na wá, ya parakkire ge duniya, geni ma a fetaara ware áte ya keni, a njeka am tabeƙammire mázla-aara. ⁴⁷ Ma a cenanaa ware elva-aaruwa, amá magaaka fesarfire wá, yá ñgudaná ya ka edda-aara. Aƙaba sanká á se ñgwada emnde a duniya, amá ya se lyaterlya. ⁴⁸ Ma a yiyaa ware, ma a yanaa ware elva-aaruwa keni, anƙwa názena ni á de mbeƙa edda-aara am shairiya. Ba elva-aaruwa ñanna a cenevaa ñane, amá fetareka na wá, á de mbeƙaná ba elva ñanna vaci shairiya. ⁴⁹ Aƙaba elva á ire-aaruwa ka. Baƙemme á názena yá anƙwa ndaater ge emnde, antara názena ni yá anƙwa kwaraterse ge emnde na wá, baƙemme ndza a binaa ba Edderwa. ⁵⁰ Diyandiya ganakini elva ñanna a beliya Edderwa an ñane na wá, á saterá shifa na á zleka na ge emnde. Daaci baƙemme ya se ndá ba názena ni a binaa Edderwa.»

13

Yaisu á baraterá sera ge pukura-aha-aara

¹ Ay, a jauwaa ba háre palle mazla-aara tá gya munri á *Paska, Yaisu diyaadiya ganakini herzhavteherzhe sarte-aara jipu ge zlala á dem mba á Edeñjara, á yá duniya. Wayatertewáyá an tsáká ire emnde-aara na ni á yaterá am duniya na.

² Daaci, tá arge masane tara Yaisu antara pukura-aha maa, Yahuda egdza á Simaun Iskariyaut wá, fanemfa Shaitaine am ervaunƙe zlauzle, ganakini

a veluvele Yaisu. ³ Yaisu wá, diyaadiya ñane ganakini ndza a sawa áza Dadaamiya, watse á eptsa zlafe ádaliye á deza Dadaamiya. Diyaadiya geni bademme á hákuma á ba am erva-aara.

⁴ Daaci a naba tsanvaare ge masane na, a tsekwese am zane-aara, aṅkwa patele áhuwa a halante, a ṅgufese huḍe an ñane, ⁵ a kevaa yawe am tasa, daaci a fantau ge barateraa sera ge pukura-aha-aara, á halateraa yawe áte sera an we á patele na a ṅgufese huḍe an ñane na.

⁶ Daada áte Simaun Piyer maa, «Lyafka,» a ba ñane. «Ka ni ka bariya sera ge iya Yaakadada?» ⁷ A ṅwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Názena yá aṅkwa maganá ya na diyaṅka emtsaade, amá watse ká diyeddiye.» ⁸ A ba Piyer: «Baaka, ká báreka sera-aaruwa defideki.» A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Máki baranakaaka sera wá, ba icevice dagave á miya antara ka.» ⁹ A ba Piyer á elvan ge ñane: «Yaakadada, máki estuwa wá, serka palle, antara ba erva-aha-aaruwa, antara ire-aaruwa, náwa barivebare.» ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Máki ura barevbare wá, á bareka mazla-aara adaba tseḍaṅṅe vuwa-aara. Sey á bára ba sera. Kure wá, tseḍaṅṅe vuwa á kure. Amá wá, kure bademme ka.» ¹¹ Edda una ni watse á de vela Yaisu na wá, Yaisu diyaadiya, a ndaanaa adaba una ṅanna: Bademme á kureka kwa tseḍaṅṅe.

¹² Am sarte na zlauze am baratera sera maa, a tsekweme am zane-aara zlafe adaliye, a de njehe am tate á nja-aara, a ba ñane á elvan ge itare: «Kina diyakurdiya názena ya magakurnaa ya na emtu? ¹³ Náwa kwá dahiya an malum antara Yaakadada. Shagera jipu, una ṅanna ba unjule-aara. Adaba ba jire ya ba estuwa. ¹⁴ Iya na ya malum antara Yaakadada ni náwa ya barakuraa sera ge kure na wá, daaci kure keni shagera baraubára sera-aha á kure am dagave á kure. ¹⁵ Iya wá, maranakuránmára gárava-aara, geni kure keni kwá de magáná á ba áte una ya magakurnaa ya na. ¹⁶ Náwa yá ndakurndá kwa ádaliye: Ge jirire wá, walaadi á januka ge zánwe-aara, slebela keni á januka ge edda una ni a ebbela na. ¹⁷ Kina wá, cenakuráncena mazla-aara, máki kwa emmága áte una ṅanna wá, á de jakurja gedfa.

¹⁸ «Elva-aaruwa na wá, yá ndaakur ge kure bademme á kure ka. Diyanaterdiya ya emnde-aaruwa na ya dzeratersaa ya. Názena ni an puwa am wakita á Dadaamiya na keni shagera ba a gevge. Adaba a ba ñane: Palle á emnde na ṅa zu dafa kerde á de gev kelaade-aaruwa. ¹⁹ Ndaanakursendá ya mázla-aara, a ṅjinja am vuwa á kure, geni má sámša duksa ṅanna wá, kwá diyeddiye geni iya wá, Iya. ²⁰ Yá ndaakur ba jirire: Ma a lyiyanaa ware slebela-aaruwa keni, edda-aara a lyevaa ba iya. Iyau, edda una a lyevaa ya maa, a lyevaa ba edda una ni a belibela na.»

*Ngyanmengye Shaitaine am ervaunde ge Yahuda
(Mat. 26:20-25; Mark. 14:17-21; Luka 22:21-23)*

²¹ Ba a ndaase una ṅanna Yaisu wá, mázla-aara damda dzámá ire yaikke á dem ñane. A ba ñane á elvan ge pukura-aha-aara: «Yá ndaakur ba jirire, watse á veliya ba palle á kure.»

²² Farantaufe pukura-aha ge zháráva á dem ice am dagave-aatare, diyarka edda una Yaisu á bálá nákwá áte ñane na defideki. ²³ Aṅkwa pukura palle, ñane a nja herzhe an Yaisu, Yaisu a wayete ñane kwakya-aara. ²⁴ Simaun Piyer a maganaa nalaama, geni a ndavanundave: á bálá nákwá áte ware ñane. ²⁵ Pukura ṅanna a naba ndavanu ge Yaisu an

enjkale, a ba ɲane: «Yaakadada, ware ɲane edda-aara?» ²⁶ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Kwaye watse yá ukcevaukca vanɲwala yá gar dále wá, edda una má ya fanem am erva na ba ɲane.»

Daaci Yaisu a naba ukcevaa vanɲwala na, a gar dále, a vante ge Yahuda egdza á Simaun Iskariyaut. ²⁷ Ba a lyevaa dafa na Yahuda am erva á Yaisu wá, Shaitaine a naba ɲɲyanme am ervaunde. A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Ábi ká am niya á ɲa ge slera á ɲa na? Edduwa emmága watsewatse.»

²⁸ Amá ma a bannaa adaba uwe Yaisu elva ɲanna ge Yahuda keni, palle á ura diyaadiya baaka deƙideƙi am dágave-aatare ɲanna. ²⁹ Adaba á ɲáná Yahuda shunɲu maa, emnde umele-aatare ta kurken Yaisu a banaa de shekwamiveshekwe duksa na mí maga muɲri an ɲane, bi a banaa de tegatertega egdza duksa ge talága-aha. ³⁰ Am sarte na lyevaalya Yahuda vanɲwala na am erva á Yaisu, antara ba degashe-aara ba watsewatse. Am sarte ɲanna yayiya.

Shairiya aɲwaslire na a vatertaa Yaisu ge emnde-aara

³¹ Sesse Yahuda zlazlálá maa, a ba Yaisu: «Kina wá, á de marapsemará yaikkire á *Ura á emnde bademme mázla-aara, tá de zharaná áte ɲane emnde yaikkire á Dadaamiya keni. ³² Ba seke una ni marapsemará yaikkire á Dadaamiya áte Egdza-aara na wá, Dadaamiya keni á de marateránmárá ba ɲane an ire-aara yaikkire á Egdza-aara ge emnde. Á de magán ba herzhe na duksa ɲanna, má watse á dáná á dem samaya. ³³ Daaci, yá haraaka antara kure kwakya mazla-aara egdzara-aaruwa. Kina wá, názena ndza ya ndaater ge Yahudiya-aha na, yá ndakurnda ge kure keni: Watse kwá tatayitátaya, amá kwá taa daaka á dem tate na yá detekwa ya na. ³⁴ Náwa shairiya aɲwaslire yá vakurte ya: Shairiya ɲanna wá, mága wáyávire am dágave á kure. Kure keni wayawaavewáye am dágave á kure á ba áte una ya wayakurtaa ya na. ³⁵ Máki kwá aɲkwa wayaavewáye wá, tá naba diyakureddiye emnde a duniya ganakini kure wá, kwa pukura-aha-aaruwa.»

Piyer á de pelaará we ge Yaisu

(Mat. 26:31-35; Mark. 14:27-31; Luka 22:31-34)

³⁶ A ndavanu ge Simaun Piyer, a ba ɲane: «Ká zláálá a deme ka Yaakadada?» A ɲwanante ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Kina zlaƙe ká dzegwánka emtsaade dábíyá á dem tate na yá detekwa ya, sey watse ká dábíyá á katafke.» ³⁷ A ba Piyer á elvan ge ɲane: «Yaakadada labára yá dzegwánka dábakdaba kina? Ya keni yá am niya-aaruwa, yá kátá ya shifa-aaruwa adaba ka.» ³⁸ A ba Yaisu á elvan ge ɲane: «Ba jirire ká am niya a ya shifa á ɲa adaba ya emtu? Yá ndak ba jirire: Vatena lauktu á kyuwa tsákálá wá, ká de ndaasendá ka ser keye, diyakika, a ba ka.»

14

Ba Yaisu palle una baráma á deza Dadaamiya

¹ A ba Yaisu á elvan ge pukura-aha-aara: «A gazleka ervaunde á kure deƙideƙi, fautarfe áte Dadaamiya, fautarfe áte ya keni. ² Kwakya slede am huƙe á há á Edderwa. Ma andze baaka wá, ma yá ndakurka. Yá zláálá, yá de tsatsakurá slede. ³ Má tsatsanakuraatsatse slede zlauzle maa, watse yá eptsá, yá se halakurá á dezerwa, geni kure keni kwá de njá á ba am

tate na ni yá njá ya átekwa. ⁴ Baráma á dem tate na yá detekwa ya wá, diyakurdiya.»

⁵ A ba Taumas á elvan ge ñane: «Yaakadada, ba tate na ká detekwa ñanna keni diyañerka ni, diyañerdiya baráma-aara? Njá dise estara kena?» ⁶ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ya baráma ñanna ba iya, jirire keni á ba ázerwa palle, shifa keni á ba ázerwa palle. Baaka ura á daada á deza Edderwa á kya baráma umele dekiðeki, sey máki a se ðaba ya. ⁷ Máki diyakurdiya iya wá, Edderwa keni ba diyakurdiya. Ba kina keni diyakurdiya, kwá ankwá zhárá ba ñane.»

⁸ A ba Filip á elvan ge ñane: «Yaakadada, marañeránmárá ka ba Eddenja na ge ñere wá, zlauzle náza á ñere.»

⁹ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Kinekinaka yá am dágage á kure ni kwaasau diyakika Filip? Ma a niyaa ware keni, edda-aara a naa ba Edderwa, una ni marañeránmárá Eddenja, á ba ka? ¹⁰ Emtu faktarka ganakini yá ankwá am Edderwa, Edderwa keni ankwá am ya emtu? Baðemme á názena yá bakurná ya na elva á ire-aaruwa ka, á bina ba Edderwa. Zlafe ádaliye baðemme á názena yá maganá ya na keni, á maganá ba ñane slera-aara am ya. ¹¹ Máki ya bakurnaa ba ya: Yá ankwá am Edderwa, Edderwa keni ankwá am iya wá, naba fautarfe. Máki una ka maa, fautarfe kure á ba áte slera-aha na yá maganá ya na. ¹² Yá ndaakur ba jirire: Ma a fetaara ware áte ya keni, ba kelaa názena yá maganá ya na, edda-aara keni á emmága. Jauje ba ge una yá ankwá á maganá ya na keni á de emmága ñane, aɗaba yá ankwá duwa ya ádetevge Edderwa. ¹³ Ma kwa yeka uwe an zhara-aaruwa keni yá emmága, geni a naránna emnde yaikkire á Edderwa aɗaba Egdza-aara. ¹⁴ Máki kwá ñala duksa an zhara-aaruwa wá, ma uwe keni yá emmága.»

A ba Yaisu watse á bela Sheðekwe Cufedfe á sawa

¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge itare zlafe ádaliye: «Máki wayakuriwayá wá, magaumága názena yá bakurná ya. ¹⁶ Iya wá, yá de ñala Edderwa, ganakini á belakurá ura umele, á se melakurwa ñane. Edda-aara ñanna wá, Sheðekwe na á kwaraterse jirire ge emnde na, á se njá ñane antara kure ma vaatara keni. ¹⁷ Emnde a duniya wá, itare tá shánka Sheðekwe ñanna dekiðeki, aɗaba diyarka Sheðekwe ñanna, tá nánka keni. Amá kure wá, diyakurdiya ñane aɗaba á njá antara kure, watse á njá am kure. ¹⁸ Amaana yá yakurka an ire á kure ba seke egdzar tahe-aha, sey yá sawa ásezekure. ¹⁹ Á katafke cekwaangudi wá, tá de nika emnde a duniya mázle-aara, amá kure wá, watse kwá nina yá á ba an shifa-aaruwa. Aɗaba una ñanna, kure keni kwá de shá shifa jirire. ²⁰ Watse kwá de dise ba vacite ñanna ganakini ñere an Edderwa wá, ña ba palle. Kure antara ya keni ma ba palle.

²¹ «Ma a ñanaa ware názena ya bakurnaa ya na, ankwá á emmága, edda a wayiwáyá ba ñane. Nere an Edderwa wayañerwáya jipu an edda-aara, yá maranánmára ire-aaruwa ge edda-aara.»

²² Ankwá Yahuda umele ñane Yahuda á Iskariaut ka, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Yaakadada, á geva estara kena ni, ká de marañerá ire á ña ba ge ñere, tá nanjka emnde a duniya na?»

²³ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Máki wayitewáyá edda-aara, ankwá á magá názená yá bakurná ya wá, Edderwa keni á wayetewaya edda-aara.»

Daaci ñere an Edderwa ñá de ñjá an edda-aara. ²⁴ Máki wayika edda-aara wá, názena yá ankwá bakurná ya na keni a manka ñekidèki. Amá a viyakurarka ganakini baðemme á elva na yá bakurná ya na wá, elva á ire-aaruwa ka, a bina ba Edderwa na ni a belibela na. ²⁵ Yá ankwá á bakurná ya elva-aha ñanna aɗaba zlaɓe yá ankwá antara kure emtsaade. ²⁶ Má zlalanzlálá iya wá, watse Edderwa á belakurá Sheðekwe Cufedde slemelanu ge ura á de sawa an zhera-aaruwa. Má watse samsa ñane wá, á se kwarakurse duksa baðemme, á se yehakuranta ñane názena ya bakurnaa ya na baðemme.

²⁷ «Kina wá, yá zlálá, náwa yá yakurá hairire. Hairire-aaruwa ñanna wá, gergere antara hairire na á vantá duniya ge ura. Yá vakurte ba hairire na yá an ñane ya am ervaunɗe-aaruwa. Daaci a gazleka ervaunɗe á kure ñekidèki, dzamauka ire keni. ²⁸ Ábi kwa cenancena elva-aaruwa, a ba ya ma zlalanzlálá keni watse yá eptsa zlaɓe ádaliye ásezekure. Wayakuriwáyá tsawe wá, higauhiga áte zlálá-aaruwa keni, aɗaba yá ankwá zlálá á dem mbá á Edderwa, yaikke ba Edderwa arge iya. ²⁹ Kina wá, fanakuremfá duksa-aha ñanna am vuwa geni vacitu má de gevge duksa-aha ñanna wá, kwá de fetarfe áte iya. ³⁰ Yá ndáka elva kwariya mazla-aara, aɗaba ankwá á sawa slekse á duniya na. Amá á kwariya ñane ka ñekidèki, ³¹ á magava una ñanna, ba geni a diyareddiye emnde a duniya, ganakini wayanwáyá an Edderwa, yá maganá á ba áte una a binaa ñane ma uwe keni. Tsawetse mi zláláwa áhuna!»

15

Ankwá nafa tá ñahaná an inabauhi, ya nafa ñanna, a ba Yaisu

¹ A ba Yaisu: «Ba iya una ya mama á inabauhi á jirire, Edderwa wá, ñane edda á fe á nafa ñanna. ² Daaci baðemme á erva-aha na tá áte ya ñaaka nampire-aatare na, á ñatsaná á ba á dem áhá edda á fe. Á hyahyalaná antara ba erva-aha shagera shagera na keni cekwa cekwa, geni erva-aha ñanna tá yá egdzere ñgeláma. ³ Daaci kure kina wá, kwá an tsaatse, á tsatsakuraa názena ya kwarakursaa ya baðemme na. ⁴ Gawevge emnde a nja á ba áte vuwa-aaruwa, iya keni yá ñjá á ba átevege kure. Erva a nafa máki icaráyica áte mama wá, á taa yeka egdzere mázla-aara. Ba duksa palle ge kure keni, kwá taa maganaaka ba názára keni máki kwa ñaaka átevege ya.

⁵ «Daaci ya mama á nafa ñanna ba iya, kure kwa erva-aha-aaruwa. Edda una á ñjá á ba átevege ya, iya keni yá ankwá átevege ñane wá, ñane á magannaamaga nampire ge Dadaamiya. Amá máki kwa ñaaka átevege iya, ya ñaaka átevege kure wá, kwá taa maganaaka ba názára keni. ⁶ Edda una á ñjá yiyye an ya wá, á eblyansebelye Dadaamiya ádegashe, ba seke názára erva á nafa na an ica na. Ta eblyanse á degashe, má welesewele tá fante kára. ⁷ Máki kwá nja á ba áte vuwa-aaruwa, elva-aaruwa keni kwá ankwá emmága wá, naba ndavaundáva názena kwá kataná kure, kwá shánsha. ⁸ Máki ankwá nampire na kwá maganá kure wá, tá de diyakureddiye emnde ganakini kwa pukura-aha-aaruwa ba jirire, tá de dise estuwa yaikkire á Edderwa keni. ⁹ Yá keni wayanakurwáyá ba seke una a wayitaa Edderwa na. Ma vaatara keni diyaweddiye ganakini wayanakurwayire. ¹⁰ Máki kwá ankwá á fisarfe am názena yá bakurná ya wá, ma vaatara keni kwá diyeddiye ganakini wayanakurwáyá, ba seke

una yá anƙwa á fansaara ya ge Edderwa, ma vaatara keni diyandiya geni wayiwáyá Edderwa.

¹¹ «Ya sakuranse una na wá, ganakini a naatená higa-aaruwa na ni yá an ñane na am ervaunƙe á kure, geni kure keni á natená ervaunƙe á kure an higa ba kalkale antara náza-aaruwa. ¹² Náwa názena yá bakurná ya: Wayawaavewaye am dagave á kure ba seke una ya wayakurtaa ya. ¹³ Máki ba mága wayavire wá, baaka arge una ni ura a naba yaa shifa-aara adaba slakate-aha-aara na. ¹⁴ Daaci kwa slakate-aha-aaruwa ba kure máki kwá anƙwa á maga názena yá bakurná ya. ¹⁵ Daaci estuwa wá, yá daakurka an walaadi-aha mázla-aara, adaba walaadi diyaaka sawári na am ire á zánwe-aara. Yá daakura á ba an slakate-aha-aaruwa, adaba shanakurushe sawari na ya shanaa áza Edderwa na bademme ge kure. ¹⁶ Kwa eksisaa kure ka lauktu ya gev Yaakadada á kure, amá ya dzerakursaa ba ya geni kwá se dafidfaba. Ya fakuraare slera zlaƙe adaliye, geni kwá maganaamaga nampire na ni saksage na. Daaci ma kwa ndavanu uwe ge Edderwa keni á vakurteva, máki kwá ndavaná an zhera-aaruwa. ¹⁷ Wayawaavewaye am dagave á kure. Ba una názu yá fakuraar á ya.»

Duniya yanaaya Yaisu antara emnde-aara

¹⁸ «Máki yarakuraaya emnde a duniya wá, diyaweddiye ganakini ta yaa ba ya zunƙwe. ¹⁹ Ma andze kwa emnde a duniya wá, ma tá yákuraaka emnde-aara keni, adaba ma kwa ba palle. Amá kwa emnde a duniyeka, ya dzerakursaa ya, ya sakurse am itare. Adaba una ñanna yarakuraaya na. ²⁰ Viyawanaaka kure ba elva-aaruwa na: Walaadi wá, á taa januka ge zanwe-aara an yaikkire. Máki ta faa zlaƙa áte ya wá, watse tá fá zlaƙa áte kure keni. Máki ta cena elva-aaruwa wá, názá á kure keni watse tá eccena. ²¹ Bademme á lámare ñanna wá, tá de magakurte adaba ba zhera-aaruwa, adaba diyarka edda una ni a belibela na. ²² Ma andze sanemka á se ndaternda wá, ma haypa-aatare ka. Amá kina wá, watse baaka we-aatare mazla-aara, ba haypa-aatare. ²³ Ma a yiyaa ware keni, a yaa ba Edderwa. ²⁴ Ma andze magannaaka slera-aha na ndza magaaveka am dagave á emndimagwaha dƙidƙeki na áte ice-aatare wá, ma haypa-aatareka. Amá náwa naranna slera-aaruwa bademme, aley yarañeraaya antara ba Edderwa keni. ²⁵ Mága-aatare ñanna wá, a gevaa ba názena an puwa am tawrait-aatare. Anƙwa an puwa am *tawrait, a ba ñane: Yariyaaya ba dey.»

²⁶ A ba ñane á elvan ge itare zlaƙe adaliye: «Watse á sawa Slemelakurumele á de vakurtá Edderwa, yá de belaná á sawa am mba á ñere máki danaada ya. Slemelakurumele ñanna wá, Shedekwe Cufedƙe á kwaratersá ñane jirire ge emnde, á se maganá ñane seydire áte ya. ²⁷ Kure keni watse kwá mága seydire áte ya, adaba ya fantuwa estuwa slera-aaruwa, sem kina ma ba kerƙe.»

16

¹ «Náwa yá anƙwa fakuremfa am vuwa á kure, ganakini a de kezlevka fetarfire á kure áte ya. ² Adaba watse tá ngyakurngye am jeba á Yahudiya ba dƙidƙeki, kwá duka á dem mashidi. Anƙwa á sawa sarte umele wá, ma a janaa ware shifa á kure keni, á de banba am ervaunƙe-aara geni á maganá slera shagera ge Dadaamiya. ³ Una ñanna tá de maganá adaba diyarañerka ma Edderwa, ma iya keni. ⁴ Kwaya ñane, fanakuremfa

am vuwa á kure zlauzle. Daaci má samsa sarte ñanna wá, watse kwá diyeddiye ganakini ya ndakurndá.»

Slera á Shedekwe Cufedfde am duniya

A ba ñane á elvan ge itare: «Ndanakurka una am fantaufe na wá, adfaba yá ankwá ba ya an ire-aaruwa am dagave á kure. ⁵ Kina wá, ya ndakursende adfaba yá ankwá eptsá á deza edda una a belibela na. Amá baaka ura a ndaviyu elva am dagave á kure áte zlala-aaruwa ñanna. ⁶ Kwá dzámá ire estuwa adfaba ya bakuraa yá eptsá ádeza edda una á belibela na emtu? ⁷ Amá yá ndaakur ba jirire: Baira ge kure wá, shagera ba yá zlalá ñanna. Adfaba máki zlalanka ya, á sawka Slemelakurumele na keni. Amá máki zlalanzlálá ya wá, yá de belá ñane, á de sawa ñane ásezekure. ⁸ Má watse samsa ñane wá, á se weratertá ice ge emnde a duniya áte haypa-aatare, áte jirire-aaruwa antara áte shairiya na á de kyáná Dadaamiya. ⁹ Haypa-aatare ñanna wá, adfaba fartareka áte ya. ¹⁰ Ate jirire-aaruwa keni maa, adfaba watse kwá nika mazla-aara yá eptsá ádeza Edderwa. ¹¹ Ate shairiya á Dadaamiya maa, adfaba ñateraanja shairiya antara slekse á duniya na bademme.

¹² «Kwakya duksa na yá kátá bakurná ya, amá yá ndakurka adfaba zlafe kwá dzegwánka. ¹³ Daaci má watse samsa Shedekwe Cufedfde ñanna á kwaranse jirire ge ura na wá, watse á se ndakursá ñane jirire á duksa bademme. A se ndaakur elva á ire-aareka, amá á se ndáhá ba názena ní a cenáncena na, antara duksa na watse á magava á katafke na bademme. ¹⁴ Watse á se mbedakurwa ñane elva-aaruwa, daaci estuwa emnde bademme watse tá nanna yaikkire-aaruwa. ¹⁵ Bademme á duksa á Edderwa ba náza-aaruwa. Ya bakurnaa adfaba una, watse Shedekwe Cufedfde á sakurá elva-aaruwa.»

Dzama ire á de gev higa yaikke

¹⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Á de katafke cekwaanjudí wá, watse kwá nika. Má shekwaashekwa cekwaanjudí, watse kwá nina zlafe adaliye.» ¹⁷ Daaci a bá pukura-aha umele am dagave-aatare: «A ba Yaakadada, á de katafke cekwaanjudí wá, watse kwá nika. Má shekwaashekwa cekwaanjudí wá, watse kwá nina zlafe adaliye. A ba ñane zlafe adaliye: Yá zlala á dem mbá á Edderwa, watse kwá nika na mu, amaana estara ñane elva ñanna?» ¹⁸ A ba itare: «Á de katafke cekwa na á ndaana ñane na wá, ñá taa diseka dfekideki.»

¹⁹ Amá kerten diyeddiye Yaisu ganakini ankwá ndáva-aatare azenara. Daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Kwá kátá dise elva-ara ñane kwá ankwá á ndava am dagave á kure ná? Ba elva na ya bakurnaa ya, á bá ya: Á de katafke cekwaanjudí watse kwá nika, má shekwaashekwa cekwaanjudí, watse kwá nina zlafe adaliye na emtu? ²⁰ Yá ndaakur ba jirire: Kure wá, watse kwá kyuwa, watse kwá tsákáná á ba antara dakwa. Emnde a duniya wá, watse tá dzaka. Watse kwá dzámá ire kwakya, amá cekwaanjudí á de katafke wá, á de gev higa yaikke ge kure. ²¹ Ba seke náza á mukse á huđe, máki herzhe yá-aara wá, sey ba á dzámá ire adfaba herzhe zlađa-aara. Amá má yaaya wá, á shá higa yaikke, á gev ba seke ndza wanka duksa, adfaba yaaya ura. ²² Watse ba duksa palle ge kure keni, kina wá, kwá ankwá dzama ire, amá watse yá nakurná zlafe adaliye ba kure ñanna, kwá higa, watse baaka ura á dzegwándzegwa piya higa ñanna am kure.

²³ «Má watse samsa sarte ñanna wá, baðemme á maana á duksa watse á ba bálá ázekure, ßaaka ura á de ndava elva ázerwa. Yá ndaakur ba jirire: Ma kwa ndava uwe an zhera-aaruwa keni, á vakurteva Edderwa. ²⁴ Zlafe ndavakurka emtsaafde ba názara keni an zhera-aaruwa. Ndavaundáva, kwá shánsha duksa na kwá ndavaná kure, geni a natena higa am ervaunðe á kure.»

Yaisu gaaga ndzedá arge duniya

²⁵ A ba ñane á elvan ge itare zlafe ádaliye: «Sem vatena wá, yá eksa duksa á duniya ganakini yá palakurá sera á elva á Edderwa an ñane. Amá ankwá á sawa sarte na ni watse yá ndaakur elva á Edderwa ba parakke.

²⁶ Má samsa sarte ñanna wá, watse kwá ndavaná ba kure an ire á kure duksa áza Edderwa an zhera-aaruwa. Bawanka ni watse yá yekakurná ba iya duksa. ²⁷ Afaba Edderwa wayakurtewáyá kure keni. A wayakurte afaba kure wayakuriwaya, fakurtarfe geni ya sawa ázeñara. ²⁸ Ba jire ya sawa á ba áza Edderwa, ya sem duniya. Kina wá, yá ankwá ya duniya, yá eptsa á deza Edderwa.»

²⁹ A ba pukura-aha-aara: «Yawwaa, una wá, ndaksenda elva párákke, ßaaka naraje am huðe-aara ðekideki. ³⁰ Kina wá, diyañerdiya ganakini diyakdiya duksa baðemme, diyakdiya ka názuru am ire á ñere, ßaaka ni ñá ndavaku an ndave emtsaafde. Afaba una ñanna diyañerdiya mázla-aara geni ka sawa áza Dadaamiya.»

³¹ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Diyakurdiya mázla-aara ka? ³² Amá ankwá á sawa sarte umele, ba kina keni samsa wá, baðemme watse kwá kyivaarkye, ma ware keni watse á zhagade á de cuwa há-aara, watse kwá yiya ba ya palle. Amá ge jirire wá, watse ya palle ka, afaba ankwá Edderwa antara ya. ³³ Baðemme á una ñanna yá ankwá fakurem am vuwa na wá, geni a gazleka ervaunðe á kure ðekideki, afaba kwa ba palle antara ya. Am duniya na wá, kwá shushe zlaða, amá tsawaatse ba shagera, afaba gannaaga ya ndzedá arge duniya.»

17

Maduwa á Yaisu arge pukura-aha-aara

¹ Am sarte na zlanazle elva-aara Yaisu, a kante ice á dem samaya, a ba ñane: «Eddaye-aaruwa, kina wá, hyephye sarte mázla-aara. Marateranmára yaikkire á Egdza á ña ge emnde, geni ya keni ya marateranmára yaikkire á ña. ² Afaba ka vitaa ba ka hákuma áte emnde baðemme, geni yá vaterte shifa na á zleka na, ge emnde na ka dzeratersaa ka ge se ðabiðaba. ³ Shifa na á zleka ñanna wá, ba ni a diyaraksediya ba shagera, ka Dadaamiya á jirire ßaaka umele, a diyariyeddiye iya Yaisu *Almasiihu na ka beliyaa ka. ⁴ Maranateránmára yaikkire á ña ge emnde am duniya, magannaamaga slera na ni ka fiyaara ka. ⁵ Daaci kina wá, eptsiyaptsa kwa á dem yaikkire-aaruwa na ndza yá am kwa átevege ekka kwaye zlafe nderaaveka duksa ba ðekideki na.

⁶ «Kwaranatersekwere zhera á ña baðemme ge emnde na ka dzeratersaa ka am duniya, ka vite ge ðabiðaba na. Ta emnde á ña ba ge ekka, amá ka puwatermaa am erva-aaruwa. Itare wá, tá ankwá cena elva á ña, tá ankwá á faksarefe. ⁷ Kina wá, itare diyardiya baðemme ganakini baðemme á názena ya shanaa ya ázeña, a sawa á ba ázeña.

⁸ Mbedanaterumbefde elva á ña bademme, lyarvaalya an ervaunđe-aatare palle, diyardiya ganakini ba jirire ya sawa ázeña, fartarefe geni ka ñeliyaa ba ka.

⁹ «Yá anƙwa ñaláká adaba itare. Yá ñalák ge duniya bademme ka, amá adaba emnde na ni ka vite ge ya na. Ta emnde á ña ba ge ekka. ¹⁰ Duksa-aaruwa, ba duksa á ña. Duksa á ña keni ba duksa-aaruwa. Daaci emnde tá zharaná am itare yaikkire-aaruwa. ¹¹ Iya wá, yá anƙwa yá duniya, yá eptsá á dezeña, amá itare wá, zlaƙe tá njá á ba am duniya na. Edderwa ka cufedfde, yá anƙwa dá kina á dezeña na wá, yá anƙwa ñalakñála geni ká tsufater-tsufa an hákuma na ni anƙwa am zhera á ña, zhera á ña na ka vite ge iya na, geni itare keni a garevge palle, ba seke una ni miya antara ka ma ba palle na. ¹² Am sarte na yá anƙwa ya am dagave-aatare wá, tsufanateraatsufa an hákuma na anƙwa am zhera á ña, zhera na ka vite ge ya na. Baaka ura kedaakeda am dagave-aatare, sey ba edda una anƙwa elva-aara ta puwete am wakita á ña na. Gevge ba kalkale antara una a ndaanaa wakita. ¹³ Amá kina yá anƙwa tse, yá zlaa á dezeña na wá, yá anƙwa ndaha elva ñanna antara ka emtsaade, geni ma zlalanzlala keni, a naatenaha ervaunđe-aatare an higa ba kalkale antara náza-aaruwa. ¹⁴ Mbedanaterumbefde elva á ña, lyarvaalya an ervaunđe-aatare palle. Amá wayaraterka emnde a duniya mazla-aara, adaba garevge gergere. Ba seke una iya keni ganevka ura á duniya na. ¹⁵ Yá ñalák ganakini ká satersese am duniya bademme ka, amá geni ká tsufater-tsufa, a magartereka emtanƙire slemándzawe. ¹⁶ Ba seke una ni ya ura á duniya ka ya na wá, itare keni ta emnde a duniya ka. ¹⁷ Emmága sleksire á ña am ervaunđe-aatare, barateraabará an jirire á ña. Ba elva á ña una jirire ñanna. ¹⁸ Ba seke una ka ñeliyaa ka á sawa am samaya, á sem duniya na wá, iya keni yá anƙwa á ñelaterñela á dem huƙe á duniya. ¹⁹ Yá anƙwa vakte ire-aaruwa bademme adaba itare, geni itare keni tá yaká ire-aatare á ba an jirire.

²⁰ «Kina wá, yá ñaláká arge itare ka palle mazla-aara, yá ñaláká arge emnde na ni watse tá de fetaare áte ya adaba waazu-aatare na keni bademme. ²¹ Yá anƙwa ñalakñála Edderwa, geni bademme-aatare ñanna, ká gatervege ba palle, lauktu tá gevge palle antara miya, ba seke una yá anƙwa am ka, ka keni ká anƙwa am ya na. Itare keni a garevge palle, lauktu tá de fetarfe emnde a duniya ganakini ka ñeliyaa ba ka. ²² Yaikkire na ni ka vitaa ka ge iya na wá, vanarterteva ya ge itare keni, geni a garevge palle, ba seke una miya antara ka ma ba palle na. ²³ Ba seke una ni ekka ká anƙwa am ya, iya keni yá anƙwa am ka na wá, itare keni a garevge ba palle. Á de dise áte una ñanna duniya ganakini ka ñeliyaa ba ka, wayakaterwáyá itare keni ba seke una ka wayite ya na.

²⁴ «Daaci Edderwa, emnde ñanna ka vitaa ka na wá, yá kátá itare keni tá de njá á ba am tate na yá de njá ya átekwa na, geni a naránna yaikkire na ka vitaa ka. Yaikkire-aaruwa ñanna wá, adaba wayakitewáya kwaye zlaƙe nderaaveka duksa ba ñekidfeƙi na. ²⁵ Eddaye-aaruwa, ka ura jirire, amá diyaranƙa emnde a duniya, ya diyaksa ba ya. Emnde ñanna ka vitaa ka na keni diyardiya ganakini ka ñeliyaa ba ka. ²⁶ Kwaranatersekwáre zhera á ña ge itare, yá anƙwa á kwaratersekwáre zlaƙe ádalije dem katafke keni, ganakini wayava na ka wayitaa ka an ñane na wá, itare keni tá wayaavewáye á ba áte una ñanna, iya keni yá njinja am itare.»

18

*Ta eksanaa estuwa Yaisu**(Mat. 26:47-56; Mark. 14:43-50; Luka 22:47-53)*

¹ Am sarte na zланаazle Yaisu mága maduwa ɲanna, mazla-aara ta naba zlalá antara pukura-aha-aara á dete iga a egdza guwa na tá daaná an Kaidairaun na. Ankwa fe áte iga a guwa ɲanna maa, ta demhe am fe ɲanna antara pukura-aha-aara. ² Yahuda na a velanaa ɲane Yaisu na wá, ɲane diyaadiya tate ɲanna. Adaba mbaasemba Yaisu ge dem tate ɲanna antara pukura-aha-aara. ³ Daaci a dateraa Yahuda ɲanna sawji-aha, antara emnde a ufa mashidi na ta belateraa male-aha á *liman-aha antara *Farisa-aha na. Daaci daredde, tá an kazlanja á wáwa-aatare am erva, antara kára á fanus-aha-aatare, ira kára á názambakara.

⁴ Yaisu wá, diyaadiya ɲane názu watse á shá ɲane baɲemme. A tsetehe, a ba ɲane á elvan ge itare: «Kwá ankwa tatayá ware kure?» ⁵ Ta ɲwanante, a ba itare: «Ijá ankwa tatayá ba Yaisu ura Nasarátu.» A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ya Yaisu ɲanna ba iya.» Daaci ta tsaahé kwa, antara Yahuda na a velanaa ɲane na á tse á katafke-aatare. ⁶ Am sarte na ni ya Yaisu ɲanna ba iya, a ba Yaisu á elvan ge itare na wá, baɲemme eptsaraapetsa an iganiga, reppe puwaraapuwa á dem áhá baɲemme.

⁷ Yaisu a ndavateruhe zlaɲe ádaliye: «Kwá ankwa tatayá ware kure?» Ta ɲwanante, a ba itare: «Ijá ankwa á tatayá Yaisu ura Nasarátu.» ⁸ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Ábi ya ndaakurndaha? Máki kwá ankwa á tatayá ba iya wá, yawáterya emnde na a zlarzlalá, ya Yaisu ɲanna ba iya.»

⁹ Yaisu a ndaa una ɲanna, geni a gevge á ba áte elva-aara na a banán ge Eddenjara Dadaamiya na, adaba a ba ɲane: «Ba ura palle keni keɲaaka am daɲara á emnde na ka vitaa ka.»

¹⁰ Simaun Piyer maa, ankwa masalam ázeɲara, a naba tedese masalam-aara ɲanna, a waa walaadí á male á *liman-aha an ɲane, a lanaa hyema á naɲafa. Zhera á walaadí ɲanna Malkus. ¹¹ Amá a ba Yaisu á elvan ge Piyer: «Femfa masalam á ɲa am bere-aara. Ka kurken eksanarka shá zlada na a fyaara Edderwa emtu?»

Daránda Yaisu á dem mba á Hannas

¹² Daaci ta naba gwarhe ge sawji-aha antara male-aatare ira Yahudiya-aha emnde a ufa mashidi na, ta naba puwete zawa áte Yaisu. ¹³ Zurɲwe wá, ta daa Yaisu á dem mbá á Hannas emtsaade, shawlenjara ge Kayafas male á *liman-aha am sarte ɲanna. ¹⁴ Ba Kayafas na ndza a baterán ge Yahudiya-aha, a ba ɲane: «Máki jamija shifa-aara ɲane palle, á shansha ire-aara larde á miya na.»

*A ba Piyer: Ya pukura á Yaisu ka**(Mat. 26:69-70; Mark. 14:66-68; Luka 22:55-57)*

¹⁵ Simaun Piyer antara pukura umele wá, ta daa daba Yaisu am sarte na eksarvaaksa na. Palle á Piyer ɲanna wá, male á *liman-aha diyaadiya ɲane ba shagera. Adaba una ɲanna a shaa baráma á daba Yaisu á de ba am huɲe á há á male á liman-aha. ¹⁶ Amá Piyer wá, a tsaahé áte we á wakiya. Daaci a naba eptsehe ge pukura palle na diyaadiya male á liman-aha na, ta se ndaave elva antara mukse na á ufa wakiya na, daaci a dánme Piyer keni á dem huɲe á há. ¹⁷ Mukse ɲanna sle-ufa wakiya na a se ndavanu ge Piyer, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ábi ka keni ka ba

pukura á zhel ñanna?» A ñwete ge Piyer, a ba ñane: «Iya ka». ¹⁸ Am sarte ñanna anƙwa ekhye maa, mbarantembe kára walaadi-aha antara emnde a ufa mashidi, tá anƙwa á cena kára na. Piyer keni a de tsaahé ázetare, tá cena kára na kerde.

*Yaisu á katafke á Hannas male á *liman-aha werre*

(Mat. 26:59-66; Mark. 14:55-64; Luka 22:66-71)

¹⁹ Hannas emgyegwe a male á *liman-aha a ndavanu elva ge Yaisu áte pukura-aha-aara, antara názena a kwaratersaa ñane ge emnde. ²⁰ A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Baɗemme á elva-aaruwa ya ndahán ba párákke. Ya kwaraterse ge emnde am *mashidi yaikke, antara am egdzar mashidi-aha. Baaka elva na ya ndaanaa an shebe ɗekideki. ²¹ Labara ká ndaviyu elva áte una ñanna? Ndavaterundave ba ge emnde na ni a cenanaa hyema-aatare elva am mbuwe-aaruwa, itare diyaardiya názena ya ndaanaa ya.»

²² Ba a ndaase una ñanna Yaisu wá, palle á emnde a ufa mashidi na tá á tsatse áhuwa, a se vante babárva, a ba ñane á elvan ge Yaisu: «Tá ñwanante ba estuwa ge male á liman-aha?» ²³ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Máki ya ndaanaa an dzálá wá, naba ndaɗerndaa tate na ni ya ndaanaa an dzálá na. Amá máki ya ndaanaa á ba áte unɗule-aara wá, labara ká jija?»

²⁴ Daaci á bá liman Hannas: «Dawánda kwa á dem mba á Kayafas.» Ta daa Yaisu á ba an takwasa ñanna á dem mba á Kayafas male á liman-aha.

Dalide Piyer ge baa ñane pukura á Yaisu ka

(Mat. 26:71-75; Mark. 14:69-72; Luka 22:58-62)

²⁵ Am sarte ñanna, zaɓe Simaun Piyer á ba tse áte we á kára na, á cena kára. Ta ndavanuhe ge emnde a cena kára ñanna, a ba itare tá elvan ge ñane: «Ka keni ka ba palle á pukura-aha á zhel ñanna ka?» A ñwete ge Piyer a ba ñane: «Ya pukura-aara ka.» ²⁶ Anƙwa palle á walaadi-aha á male á *liman-aha, ba egdza emmenjara ge edda una Piyer a icanaa hyema an masalam na, a ba ñane á elvan ge Piyer: «Ka ni nananƙa antara ñane am fe áhuwa na?» ²⁷ «Aley ba ya pukura-aara ka», a ba Piyer. Ba ñane keni ndaasende, tsaktsakwalikwaa a ba tsákálá.

*Yaisu á katafke á sleksu *Pilaatu*

(Mat. 27:1-2, 11-14; Mark. 15:1-5; Luka 23:1-5)

²⁸ An enɗya werre wá, ta danse Yaisu am mbá á Kayafas male á *liman-aha, ta dánaa á dem mbá á *Pilaatu slekse yaikke ta fanaa emnde a Rauma. Amá darka Yahudiya-aha á dem huɗe á há á slekse ñanna, aɗaba tá an bárá cuɗeɗɗe, anƙwa muɗri á *Paska á katafke-aatare geni tá shánsha zá muɗri ñanna. ²⁹ A segashe aɗaba una ñanna sleksu Pilaatu ásezetare ágashe, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwa se puwaar ugje aɗaba uwe ge zhel na?»

³⁰ Ta ñwanante ge slekse, a ba itare: «Ma andze baaka názu á maganá ñane wá, ma ñá sánka á sem mbá á ña.» ³¹ A ba sleksu Pilaatu á elvan ge itare: «Máki ba estuwa wá, nawmbare dawánda, de kyawkya ba kure shairiya-aara áte una am *tawraitá á kure.» Ta ñwanante ge male-aha á Yahudiya-aha, a ba itare tá elvan ge ñane: «Aɗaba baaka baráma-aara ge ñere, ganakini ñá kyá shairiya a keɗa shifa á ura.» ³² Mága ñanna wá, sesse jirire á elva á Yaisu na a ndaanaa áte emtsa-aara na. Aɗaba a ba ñane: Watse tá tsitetse áte dzangala.

³³ *Pilaatu a naba demhe am huɗe á há-aara, a ɗaante Yaisu, a de ndavanuhe, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Ba ka una ka slekse á Yahudiya-aha na emtu?» ³⁴ A ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Una ba elva á ire á ɗa emtu, ta se ndaaka emnde he?» ³⁵ A ba Pilaatu á elvan ge Yaisu: «Iya ya ura Yahudiya emtu? Ábi ta se puwakaare ugje ba emnde á kure antara male-aha á *liman-aha ázerwa, ka gu uwe ka?»

³⁶ A ɗwanante ge Yaisu, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Ya slekse, amá kwárá-aaruwa wá, am duniya ka. Ma andze tate na yá kwaraná ya am duniya wá, ma tá sawa kwakwane-aha-aaruwa á se waviyuwawe, ma tá eksivaaka Yahudiya-aha ɗekiɗeki. Amá tate na ni yá kwaraná ya na wá, am duniya ka.» ³⁷ A ba Pilaatu á elvan ge ɗane: «Máki estuwa wá, ka slekse kwa?» A ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Ba seke ndáhá ɗa. Ya slekse. Dalila á sawa-aaruwa á sem duniya na wá, a siyaa ba se maratera jirire ge emnde. Ta yiyya aɗaba ba una ɗanna. Edda una aɗkwa jirire ázerwa wá, á cená elva-aaruwa keni.» ³⁸ A ba Pilaatu á elvan ge ɗane: «Uwe ɗane jirire ɗanna?»

Am iga-aara maa, a naba sessehe zlaɓe ádaliye ge Pilaatu ɗanna áseza Yahudiya-aha na ágashe, a ba ɗane á elvan ge itare: «Shanáka ya haypa áte zhel na ba palle keni. ³⁹ Am mbakurseme ganakini ba kelaa sakanderi yá belakurá dangay palle am muɗri á *Paska maa, wayakurwáya emtu an slekse á Yahudiya-aha yá belakurnaafela á da?» ⁴⁰ Amá a ba itare baɗemme-aatare tá elvan ge ɗane á bá an ká kwárá: «A'aa ɗane ka, belanaaka ɗane. Nere ɗá hayá ká belanerá Barabas.» Degiya Barabas ɗanna sleceba shifa.

19

Njarantenja am shairiya ge ja shifa á Yaisu

(*Mat. 27:15-31; Mark. 15:6-20; Luka 23:13-25*)

¹ Daaci a ba slekse á elvan ge sawji-aha-aara: «Dawánda Yaisu, de zawuze an ja.» ² Ta dánhe ge sawji-aha Yaisu na, ta de nderse dáke, ta faɗanse ire an ɗane, ákurá *ɗaɗkaula, ta tsekwanme am dira kyaɗɗe. ³ Mazla-aara ta tsaahé ákatarfke-aara, ta gyanu rume: «A vakteva Dadaamiya shifa slekse á Yahudiya-aha!» Daaci ta naba vavante babárva.

⁴ Am iga-aara maa, sleksu *Pilaatu sesse zlaɓe ádaliye áseza zlamaakelaawa, a ba ɗane á elvan ge itare: «Kwaye yá de sansese zhel ɗanna á se katafke á kure, ba palle keni shanáka ya haypa-aara, ganakini yá ɗuɗaná aɗaba ɗane.»

⁵ Daaci ta sanse Yaisu ásegashe wá, an tsekwa am dira kyaɗɗe, ta faɗanse ire an dake. A ba slekse á elvan ge itare: «Kwaya ɗane zhel ɗanna.» ⁶ Aley ba ta puwete ice-aatare áte Yaisu, *liman-aha antara emnde a ufa mashidi wá, ta kante kwara á ba á dem zhegela, a ba itare tá elvan ge slekse: Zleɗelezleɗela áte dzaɗgala. Baɗemme-aatare tá ndaha ba ɗane. «Áy náwmbare de zleɗelawzleɗela ba kure áte dzaɗgala ɗanna, shanáka ya haypa na ni yá zleɗelaná aɗaba ɗane.» ⁷ A ba Yahudiya tá elvan ge ɗane: «Máki áte shairiya na am *tawraitá á ɗere wá, á njeka an shifa ɗekiɗeki, aɗaba a bantsa ɗane: ɗane *Egɗza á Dadaamiya.»

⁸ Am sarte na cenáncena sleksu *Pilaatu, a ba Yaisu ɗane Egɗza á Dadaamiya na wá, farfe zlaɓe ádaliye gázla-aara. ⁹ A eptsehe zlaɓe

ádaliye á dem huđe á há, a de ndavanu ge Yaisu, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Ka ura ekse-ara ka?» Amá ɲwanárka Yaisu ɔkideki. ¹⁰ A ba slekse á elvan ge ɲane: «Ká ɲweka ndza? Diyakika ganakini yá an hákuma ge belakaabela, bi ya zleɲelakhe áte dzaɲgala emtu?» ¹¹ A ba Yaisu á elvan ge slekse: «Hákuma ɲanna ká maganá ka áte ya na keni a vaktaa ba Dadaamiya. Ma andze vakteka Dadaamiya wá, ma baaka hákuma á ɲa áte ya ba cekwaanɲuɲi keni. Daaci kwakya ba haypa á edda una a se vite ge ekka na arge haypa á ɲa.»

¹² A fantau á ba am sarte ɲanna slekse, baaka názu magaaka ganakini á belanaabela Yaisu. Amá ta puwaar hula Yahudiya-aha, a ba itare tá elvan ge ɲane am hula-aatare: «Máki belakanaabela zhel na wá, ka ura á male á larde a Rauma ka ɔkideki. Afaba ura ni a ganve ire-aara slekse na wá, ɲane kelaade á male á haha á Rauma.»

¹³ Ba a cenaa elva ɲanna sleksu *Pilaatu wá, a naba sanse Yaisu ádaliye, a njema am kurshi á shairiya áte egdza gavaye-aara ta maganaa án nákwá, an elva á Ibraniɲkau tá ɔháná an Gabbata. ¹⁴ Am sarte ɲanna wá, herzhe á maga vacitire. Ba makuralla-aara una muɲri á *Paska. Daaci a ba sleksu *Pilaatu á elvan ge Yahudiya-aha: «Náwa slekse á kure». ¹⁵ Amá a ba itare á bá an ká kwara á dem samaya: «A njeka an shifa! A njeka an shifa! Zleɲelezleɲela áte dzaɲgala», a ba itare. A ba slekse á elvan ge itare: «Yá já slekse á kure emtu?» A ba male-aha á Yahudiya-aha tá elvan ge ɲane: «Baaka slekse á ɲere umele arge male á larde á Rauma.» ¹⁶ Daaci slekse a naba yateraa Yaisu, ganakini a de zleɲelarzleɲela áte dzaɲgala, ta danhe ge sawji-aha.

Zleɲelarzleɲela Yaisu áte dzaɲgala

(Mat. 27:32-44; Mark. 15:21-32; Luka 23:26-43)

¹⁷ Daaci daransede Yaisu á dete iga a ekse, a sepanaa ba ɲane dzaɲgala-aara á dem tate na tá ɔaaná an Gaulgauta an elva a Ibraniɲkau-aha na, amaana: Tate á delame á ire. ¹⁸ Daraada áhuwa maa, sawji-aha na ta naba zleɲela Yaisu áte dzaɲgala. Ankwá zala buwa ta zleɲelaterhe kerdé. Palle ta zleɲelehe áte dzaɲgala am naɔafa á Yaisu, ura palle keni am názlaba, Yaisu am dagave, ma ware keni áte dzaɲgala ge ire-aara. ¹⁹ Sleksu *Pilaatu a puwete názena ni ta jaa Yaisu átuɲe na, a fete áte dzaɲgala. Náwa názena a puwetaa ɲane: Yaisu ura Nasarátu, ɲane slekse á Yahudiya-aha. ²⁰ Kwakya Yahudiya-aha na de ndarsende puwa ɲanna, aɔaba yiyiyeka an kevaye an berni. Puwa ɲanna keni ta puwete an elva a Ibraniɲkau, an elva a Yunaniɲkau, ira elva a Rauma. ²¹ Amá a ba male-aha á Yahudiya-aha tá elvan ge sleksu Pilaatu: «Puweka slekse á Yahudiya-aha na, puwetepuwa: A bantsa ɲane ya slekse á Yahudiya-aha.» ²² Amá a ba slekse á elvan ge itare: «Názu puwantepuwa wá, á njá á ba áte una ɲanna.»

²³ Sawji-aha am sarte na zlaruzle am zleɲela Yaisu maa, ta tegaa nanɲyuwe-aara am dagave-aatare gergere ufaɔe áte itare. Daaci a juwa zane-aara icarka an ica ɔkideki, ta hán ba estuwa. ²⁴ A ba sawji-aha am dagave-aatare: «Tataumika zane na, magaumimága njeri, watse á jesarje edda una á zaná ɲane na.» Daaci estuwa, gevge ba seke una an puwa am wakita á Dadaamiya. A ba wakita á Dadaamiya wá: Ta tegaa nanɲyuwe-aaruwa am dagave-aatare, ta magaa njeri áte zane-aaruwa.

²⁵ Tara emmenjara antara egdza emmenjara mukse ge emmenjara ɲanna, antara Maari mukse á Kaulaupas, ira Maari mukse na am Magdala na,

itare tá á tsatse á ba áte vuwa á dzaŋgala na Yaisu átekwa na. ²⁶ Yaisu a belanu ice ge emmenjara, tá antara pukura-aara na ni kwakya-aara a wayete ba njane na, a ba njane á elvan ge emmenjara: «Emmaaye, dawale njanna wá, egdza á nja ba njane.» ²⁷ A ba njane á elvan ge pukura njanna: «Emmenja ba njane.» Pukura njanna a naba eksante Maari á ba am sarte njanna, a danaahe á dem mba-aara.

Emtsa á Yaisu

(*Mat. 27:45-56; Mark. 15:33-41; Luka 23:44-49*)

²⁸ Am iga a una njanna maa, am diyaadiya Yaisu ganakini zlauzle slera-aara bademme, a ba njane: «Á wiya ndera.» Estuwa gevge názena a ndahanaa wakita á Dadaamiya. ²⁹ Daaci anjwa hwámá ta netaa mbazla á egdza nafa am hufe-aara danfanje mbazla njanna; duwa á sawji-aha, ta ngufete jeba á sausau umele áte lálá, ta shebeme am mbazla njanna, ta fante áte we ge Yaisu. ³⁰ Ba a shu una njanna Yaisu, a ba njane: «Kina wá, zlauzle slera-aaruwa bademme.» Mazla-aara a naba gá ire-aara, a emtsehe.

Zhel sawji a waa Yaisu an upa am slerpa

³¹ Vacite njanna maa, makuralla-aara kwaskwe á puwansepuwe á Yahudiya-aha, kwaskwe á puwansepuwe njanna keni jauje ge kwaskwe á puwansepuwe-aha umele, adaba mujri á *Paska. Adaba una njanna warka male-aha á Yahudiya ganakini kwaskwe á puwansepuwe á se berá emtsa á emnde áte dzaŋgala. A deteraa una njanna á deza sleksu *Pilaatu, geni a kazlaratervekazla emnde na am sera, a tsekwarateraatsekwa áte dzaŋgala-aha.

³² Daaci duwa á sawji-aha, ta de kazlaa emnde buwa na ta zlenjelateraa antara Yaisu áte dzaŋgala na am sera. ³³ Amá Yaisu wá, ta beraa baaka shifa am njane. Adaba una njanna kezlaraka sera-aara ge njane. ³⁴ Amá palle á sawji-aha a naba wehe an upa am slerpa wá, kertej a kelaa uzhe antara yawe ásegashe. ³⁵ Una a ndaanaa ba edda una a naanaa an ice-aara. Anjwa á maga seydire-aara ganakini ba jirire. Njane wá, diyaadiya ganakini a geva ba estuwa ba jirire, geni kure keni kwá fetarfe.

³⁶ Una njanna gevge ba kalkale antara una an puwa am wakita: A ba wakita á Dadaamiya wá: Tá de kyabeka hyahya-aara dekideki. ³⁷ Am tate umele zlafe adaliye á ba am wakita á Dadaamiya njanna, a ba njane: Watse tá zhárá edda una ni ta wanaa an upa na.

Zlavarnaazlava Yaisu am irekhya

(*Mat. 27:57-61; Mark. 15:42-47; Luka 23:50-56*)

³⁸ Am iga á una njanna maa, anjwa Yusufa umele ura Arimatiya, a de ndavanaa njane barama áza sleksu *Pilaatu, ganakini á tsekwanaatsekwa emtsa á Yaisu, á dándá. Yusufa njanna wá, fetarfe áte Yaisu, amá ndahaaka parakke adaba á wáná lyawa átuge Yahudiya-aha. A duwa njane ádeza slekse, slekse a vante barama. Daaci a de eksantaa njane emtsa á Yaisu.

³⁹ Nikaudaimus na ndza a deza Yaisu vacite umele an vayiwa na keni anjwa áza Yusufa njanna. Nikaudaimus a duwa antara naavawe á nafa umele tá dahaná an Mirt, a weshaterte antara iga a nafa umele tá dahaná an Alauwe á se emtáke, á maga kilau kul keye. ⁴⁰ Ta tsekwanaa itare ta buwa njanna emtsa á Yaisu áte dzaŋgala, ta eksante, ta de fademe am kalpakane. Tá effádá njanna wá, ta gete emtsaade naavawe á názase

na áte kalpakane, lauktu ta fademe emtsa am huđe-aara, ta magán ba seke una tá maganá Yahudiya-aha má tá heđa ura. ⁴¹ Anƙwa fe ba herzhe an tate á zlejela á Yaisu ƚanna maa, anƙwa irekhya anƙwaslire ndza zlavarnaaka emtsa am huđe-aara defideki. ⁴² Am makuralla-aara kwaskwe á puwansepuwe-aatare, irekhya keni anƙwa ba herzhe na wá, ta naba heđaa Yaisu am huđe-aara, ađaba herzhe tá de maga niya á Yahudiya-aha.

20

Baaka Yaisu am irekhya

(Mat. 28:1-8; Mark. 16:1-8; Luka 24:1-12)

¹ An enjya werre ge laade, zlađe ba ice keni á zháreka wá, dedde Maari mukse á emnde a Magdala á dete irekhya á Yaisu. Duwa á Maari maa, a de beraa irekya á ba an wacene baaka páláme átuge evege. ² Daaci ba eptsaaara, a zhágade á deza tara Piyer antara pukura na wayaawáyá Yaisu kwakya na, a ba ƚane á elvan ge itare: «Degiya tedarsetede Yaakadada am evege, ma ta dánaa á deme keni diyajerka.» ³ Ta naba duhe ge tara Piyer antara pukura ƚanna á dete irekhya. ⁴ Bukerde-aatare ta dá á ba zhagade. Amá á tedána ba pukura palle na zhágade arge Piyer, daada ba ƚane zuƚƚwe áte irekhya. ⁵ A de zharaa ice á dem irekhya wá, a naa ba kalpákane á puwa ba dey. Amá wá, daaka á dem huđe á irekhya. ⁶ Dámda Piyer keni, ƚane a naba demhe á ba dem huđe-aara, amá ƚane keni a de beraa ba kalpakane á puwa. ⁷ Amá baukta na ndza ta fađanaa ire an ƚane na wá, an kazla, á bela á ba an ire-aara. ⁸ Daaci a naba demhe ge pukura na ni ndza a deme ba ƚane zuƚƚwe á dete irekhya na, a zharanaahe, a naba fetarehe ganakini tsetsa Yaakadada. ⁹ Se ba am sarte ƚanna keni ndza cenaránka pukura-aha názena a ndahanaa wakita á Dadaamiya áte Yaisu, ganakini watse á tsetse am faya na. ¹⁰ Daaci ta naba dá-aatare ge pukura-aha buwa ƚanna.

Yaisu a maranse ire-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala

(Mat. 28:9-10; Mark. 11:9-11)

¹¹ Am sarte ƚanna wá, eptsapetsa Maari zlađe adaliye á sete we á irekhya. A tsaahé wá, á kyuwa. Duwa-aara á de zharaa ice á dem irekhya wá, ¹² á zhárá ba malika-aha ta buwa, tá am nangyuwe dzayye dzayye, tá njanja am tate na ndza ta zlavaa Yaisu na. Palle á malika-aha ƚanna a nja am tate á bela ire, palle keni ám tate á sera. ¹³ Daaci ta ndavanu elva malika-aha ƚanna: «Labara ká kyuwa emmaaye?», a ba itare tá elvan ge ƚane. A ƚwaterante, a ba ƚane: «Ya kyuwa Yaakadada-aaruwa, ma ta dánaa á deme keni diyanka.»

¹⁴ Ba a ndaase una ƚanna, estuwa a eptsetaa ice wá, á zhárá ba Yaisu á tse, amá wá, diyaaka ganakini una ƚane. ¹⁵ A ba Yaisu á elvan ge ƚane: «Ká kyuwa uwe ka emmaaye? Ká tatayá ware ka?» Maari, ƚane a kurken ba edda una á maga slera am fe. Daaci a ba ƚane á elvan ge ƚane: «Máki ka danaa ka wá, tasle á ƚa biyanba tate-aara eddaaye, yá de eksanteksa.» ¹⁶ «Maari!» a ba Yaisu á elvan ge ƚane. A eptsaptse ge Maari á dezerara: «Rabbuni,» a ba ƚane á elvan ge ƚane an elva a Ibraniƚkau, amaana malum-aaruwa.

¹⁷ A ba Yaisu á elvan ge ƚane: «Piyiyanteka, ađaba zlađe zlalanka emtsaade á dem mba á Edderwa. Amá ezzlala de bateránba ge egdzar

mama-aha-aaruwa: Náwa tsanetse, watse yá zláá á deza Edderwa, kure keni Eddekure ba ñane, yá deza Dadaamiya-aaruwa, kure keni Dadaamiya á kure ba ñane.»

¹⁸ Daaci ba ezzlala-aara ge Maari mukse á emnde a Magdala na, a dateraa labare ñanna ge pukura-aha, a ba ñane á elvan ge itare: «Ya nanna Yaakadada!» A naba ndaterhe názena ni a bannaa Yaisu na.

Yaisu á maraterá ire-aara ge pukura-aha-aara
(*Mat. 28:16-20; Mark. 16:14-18; Luka 24:36-49*)

¹⁹ Ba vaci laade ñanna maa, ta jamme ge pukura-aha am bere, am iga a manjaripu, ta naba zlanjete we á bere-aha bademme an tsekweram adaba lyawa á Yahudiya-aha wá, tá zhára ba dámda Yaisu, a tsaahé am dagave-aatare. «A vakurteva Dadaamiya hairire,» a ba ñane á elvan ge itare.

²⁰ Am iga a elva ñanna maa, a marateraa erva-aha-aara antara slerpa-aara. Daaci higa ge pukura-aha adaba naranna Yaakadada. ²¹ A ba ñane á elvan ge itare zlafe adaliye: «A vakurteva Dadaamiya hairire. Ba seke una ni a beliyaa Edderwa á sem duniya na wá, iya keni yá ankwá belakurbela á dem hufe á duniya.» ²² Daaci a naba futateraare effeya an we, a ba ñane á elvan ge itare: «Kwayaumbare Shedekwe Cufedde. ²³ Máki kwa yanaara kure haypa ge ura, Dadaamiya keni yanarye ge edda-aara. Máki yakuranaarka ge edda-aara, Dadaamiya keni yanaarka.»

Yaisu á maraná ire-aara ge Taumas

²⁴ Am sarte na a sawa Yaisu áseza pukura-aha na wá, baaka Taumas palle á pukura-aha, Wulhe keni ba zhera-aara. ²⁵ Samsa Taumas wá, a ba pukura-aha umele tá elvan ge ñane: «Ijere nanjeránna Yaakadada.» A ba Taumas á elvan ge itare: «Máki nanánka tate á kusa-aha na ta paslanmaa am erva-aha na á ba an ice-aaruwa, ya fem gulanda-aaruwa, máki fanemka erva-aaruwa am tate á upa na ta wanaa am slerpa na wá, ya fetareka ya dekideki ganakini tsetse am faya na.»

²⁶ Samsa máka-aara wá, jarammeje zlafe adaliye pukura-aha am bere. Vacite ñanna wá, ankwá Taumas keni am dagave-aatare. Ta zlanjete we á bere-aha an tsekweram, amá tá zhára ba samsa Yaisu, a tsaahé am dagave-aatare, a ba ñane á elvan ge itare: «A vakurteva Dadaamiya hairire.» ²⁷ Ba a ndaase una ñanna: «Sawa an gulanda á ña, náwa erva-aha-aaruwa,» a ba ñane á elvan ge Taumas. «Sánsa erva á ña, femfa am slerpa-aaruwa keni. Yánya mága shaige mazla-aara, fetarfe á ba an jirire.» ²⁸ A ba Taumas á elvan ge ñane: «Ka Yaakadada-aaruwa, ka Dadaamiya-aaruwa.» ²⁹ A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Ábi ka fetaara áte ya adaba nakina? Gedá wá, tá sháná emnde na ni natika, amá ta naba fetarfe na.»

Názena ni ta puwete wakita na adaba ñane

³⁰ Yaisu a magaa najipu-aha gergere kwakya zlafe adaliye áza pukura-aha, puwarteka najipu-aha ñanna bademme am wakita na. ³¹ Názena ni an puwa am wakita na wá, ta puwete ganakini kwá fetarfe áte Yaisu, geni ba ñane una *Almasiihu, *Egdza á Dadaamiya. An fetarfire á kure áte ñane wá, kwá shá shifa adaba ñane.

21

Yaisu á maraterá ire-aara am Galili ge emnde-aara vuye

¹ Haraare cekwaanɗuɗi wá, Yaisu a de marateraa ire-aara zlaɓe ádaliye ge emnde vuye am pukura-aha-aara. A marateraa ire-aara áte we á haye á Tibairiyas. Náwa a marateraa estuwa ire-aara ɗanna. ² Vacite ɗanna jarammeje pukura-aha na am tate palle, tara Simaun Piyer an Taumas ba ɗane una tá dahaná an Wulhe, antara Natanayail ura ekse á Kana am kwára á Galili, an egdzara á Jaibaidaiyus buwa, antara pukura-aha umele buwa. ³ A ba Simaun Piyer á elvan ge itare: «Iya yá zlala á de sluwá kelfe.» A ba emnde na: «[J]ere keni ɗá dabakdába.» Daaci ba tse-aatare, ta demhe am paare á yawe. Ta hare paɗje, amá slumarvaaka kelfe dekiɗeki. ⁴ Ankwá á wera ekse, palaahé sleɗe maa, a naba jesarhe ge Yaisu áte we á haye, amá diyarseka pukura-aha dekiɗeki ganakini ɗane. ⁵ Yaisu a ndavateruhe elva: «Ba sluwakurvaasluwa kelfe dawalaa?» Ta ɗwanante a ba itare: «Ba palle keni shaɗeránka duksa.» ⁶ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Puwawumpuwa narre á kure á dem yawe am dalbe á naɗafa á paare, kwá slumaasluwa.» Ta naba puwumhe wá, slumarvaasluwa kelfe kwakya jipu, jaterviiaaje ge teɗa narre na antara kelfe am huɗe-aara, á dem huɗe á paare.

⁷ A ba pukura na wayaawáya Yaisu kwakya na á elvan ge Simaun Piyer: «Una degiya Yaakadada!» Piyer ba a cenaa: Una degiya Yaakadada na wá, a tsakweme am nanɗyuwe-aara, aɗaba ndza tsekwesetsekwe, daaci a ebzema á dem yawe. ⁸ Daaci ta semhe ge pukura-aha umele á se teɗa kelfe na am narre, ta yiyyeeka deme an keyaye an we á haye, á magá ba maiter deremke palle.

⁹ Saresse am yawe maa, tá zhára ba kára an mbe antara kelfe an puwa átekwa, ankwá depaiɗ zlaɓe á puwa. ¹⁰ A ba Yaisu á elvan ge itare: «Sawánsa kelfe na kwa sluwanaa kure kina na cekwaanɗuɗi.» ¹¹ Daaci a ɗalemhe ge Simaun Piyer á dem paare, a de teɗante we á narre an naha an kelfe-aha saɗaɗɗe am huɗe-aara na á sete haha. Kelfe deremke an kul ilyebe ju keye am narre ɗanna, aley tataaka narre dekiɗeki. ¹² Daaci «Sawmbare zaumiyuze,» a ba Yaisu á elvan ge itare. Amá baaka pukura na a slásla ndavanu elva ganakini ka ware. Aɗaba haɗemme diyareddiye ganakini Yaakadada. ¹³ A gaptehe ge Yaisu, a eksetaa depaiɗ, a tegaterhe, a tegateraa kelfe zlaɓe ádaliye.

¹⁴ Ge keyire una, Yaisu ankwá á maraterá ire-aara ge pukura-aha-aara, am iga a tsetse-aara am faya.

Yaisu ankwá á ndaan elva ge Piyer

¹⁵ Am sarte na zaruze duksa, Yaisu a ndavanu elva ge Simaun Piyer, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Simaun, egdza á Yuhanna, wayakiwáyá emtu ba kwakya jakuje ge emnde na?» A ɗwanante, a ba ɗane: «Wayanak-wáya Yaakadada, ba ka keni diyakdiya ganakini wayanak-wáyá.» A ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Eppiya egdzar kyawe-aha-aaruwa.» ¹⁶ A ndavanuhe zlaɓe ádaliye ge buwire: «Simaun egdza á Yuhanna, wayakiwáyá emtu?» A ba ɗane: «Wayanak-wáyá Yaakadada, ba ka keni diyakdiya ganakini wayanak-wáyá.» A ba Yaisu á elvan ge ɗane: «Faterufe hyema ge kyawe-aha-aaruwa.» ¹⁷ A ndavanuhe zlaɓe ádaliye ge keyire: «Simaun egdza á Yuhanna, wayakiwáyá emtu?»

Mazle-aara Simaun Piyer fantaufe ge dzámá ire, aɗaba ndáva ɗanna a ndavanuwaa Yaisu ge keyire, ganakini wayakiwáyáhe na. A ɗwanante ge Simaun, a ba ɗane á elvan ge ɗane: «Yaakadada, palle á názu diyaɗka ka

baaka, ba ka keni diyakdiya ganakini wayanak-wáyá.» A ba Yaisu á elvan ge ñane: «Eppiya kyawe-aha-aaruwa.»

¹⁸ A ba ñane á elvan ge ñane zlaɓe ádaliye: «Yá ndak ba jirire: am sarte na zlaɓe ka dawale wá, ká eksantá ba ka kandá á ña, ká ñgudese huɗe an ñane, daaci ka zláá á dem tate á wedere á ña. Amá má watse gakevge emgyegwe a zhele wá, watse ká pelanse erva-aha á ña ge ura umele, á de takwasáká ñane, watse á dáká á dem tate na ni wayaŋka na.» ¹⁹ Am huɗe á elva ñanna wá, Yaisu aŋkwa á ɓálá jeba á emtsa na ni má watse á emtsa Piyer na. Emnde kwakya tá de gálá Dadaamiya adaba emtsa-aara. Daaci «Sawa dɓabidɓa,» á ba Yaisu á elvan ge ñane.

Elva á Yaisu áte pukura na wayaawayá kwakya na

²⁰ Daaci Piyer a zharaa ice á dem iga wá, á zhárá ba aŋkwa á dɓabaterɗaba pukura na wayaawayá Yaisu kwakya na am iga. Ba pukura na ndza á njá herzhe átevege Yaisu am sarte na tá aŋkwa arge masane, a ndavanu ge Yaisu a ba ñane: Watse á veláká ware ñane Yaakadada na.

²¹ Am sarte na nanna Piyer aŋkwa á dɓabaterɗába pukura ñanna maa, a ndavanu ge Yaisu, a ba ñane: «Yaakadada, una mu watse á shaná uwe kena ñane?» ²² A ñwanante ge Yaisu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ma yá kátá yá se beráná á ba an shifa am eptsaa-aaruwa keni, una á shákaaka. Naba dɓabidɓa ka.»

²³ Daaci ta naba hyanme labare-aara am dáɗave á emnde a fetarfe baɗemme wá, ta bántsa watse á emtseka pukura ñanna dɓekidɓe. Amá Yaisu ndahaaka una. Názu a bannaa Yaisu ge Piyer wá, a ba ñane: Ma yá kátá yá se beráná á ba an shifa am eptsaa-aaruwa keni, á shákaaka.

²⁴ Pukura ñanna Yaisu a ndaha elva-aara na wá, aŋkwa á maganá ba ñane an ire-aara seydire á labare ñanna, wakita na keni a puwetaa ñane, baɗemme ba jirire.

Elva na tá zlá wakita na átekwa

²⁵ Kwakya jipu názena ni a maganaa Yaisu ádaliye na. Ma andze ta eppuwa baɗemme am wakita, ba palle keni yaranseka wá, yá tama ma andze á taa ñanaaka duniya na wakita-aha ñanna.

Slera-aha á emnde a bela á Yaisu

Watse Edderwa á velakurte Shedekwe Cufedde

¹ Ámbarka á ŋa Tiyaufilus: Náwa názu yá puwaktá ya áte elva a Yaisu: Am wakita na ndza ya puwakte zunjwe na keni ndza ya ndakndaha bademme, názu ndza a maganaa ŋane, antara názu ndza a kwaratersaa ŋane ge emnde, fetaufe á slera-aha-aara, ² dem vacite na a eksante ge Dadaamiya á dem samaya. Am sarte na zlaŋe zlalaaka á dem samaya na wá, a kwaraterse názu watse tá de maganá itare bademme ge emnde a bela-aara. A kwaraterse an hakuma á Shedekwe Cufedde. ³ A marateraa ire-aara ser kwakya, geni a diyareddiye ba shagera ganakini ŋane an shifa ba jirire; háre kul ufaŋe á kwaraterse elva áte *kwára á Dadaamiya. ⁴ Vacite umele tá arge náza za wá, a ba ŋane á elvan ge itare: «Njawinja á ba áhuna am Urusaliima, ufawufa názena a ba Edderwa watse á de vakurteva ya ndakurndaa na. ⁵ Adaba Yuhanna wá, ŋane a magateraa baptisma ge emnde an yawe, amá kure wá, á de haraaka kwakya watse tá magakurá baptisma an Shedekwe Cufedde.»

Zlálá á Yaisu á dem samaya

⁶ Daaci ta jamme ge pukura-aha átevege ŋane, ta ndavanuhe: «Watse ká tsatsaná á ba am sarte ŋanna emtu sleksire á *Iserayiila Yaakadada?» ⁷ A ŋwaterante ge Yaisu, a ba ŋane á elvan ge itare: «A tsanaa ba Edderwa palle an hakuma-aara zamane-aha, antara sarte-aha ŋanna, slera á kure-ka ge diŋe una. ⁸ Kure wá, watse kwá shá hakuma áza Shedekwe Cufedde na á de vakurtá Dadaamiya na, kwá de maga seydire an zhera-aaruwa am Urusaliima áhuna, am huŋe á Yahudiya bademme, am *Samariya, dem huŋe á duniya bademme.»

⁹ Ba a ndaase una ŋanna Yaisu wá, a naba tsetehe á dem samaya á ba áte ice-aatare, a shebanvehe ge kumba. ¹⁰ Áma itare zlaŋe tá zhara ba ice á dem samaya. Daaci ta naba jesaarehe ge zala buwa, tá am nanjyuwe dzayye á katafke-aatare ba estuwa, ¹¹ a ba itare tá elvan ge itare: «Ekkure emnde a Galili na labára kwa tsatsehe estuwa, kwá zhara ice á dem samaya na? Yaisu ŋanna kwá zharaná kure a yakurhe na wá, watse á eptsá zlaŋe ádaliye ba seke una kwá anjka zharaná kure á zlala á dem samaya na.»

Ta eksetaa ura am kelá á Yahuda

¹² Daaci ta naba tsekwehe ge pukura-aha áte egdza wa ŋanna tá daháná an Wa Anyaranyara na, ta naba eptsá-aatare á sem Urusaliima. Wa ŋanna yiyiyeka dekideki, dágage-aatare á jauka am kilaumaiter palle antara Urusaliima. ¹³ Ba saraasa am Urusaliima maa, ta dálá á ba á dem bere-aatare na mbarsembe nja am huŋe-aara, bere átire ge bere umele na. Náwa itare zhera-aha-aatare: Piyer, Yuhanna, Yakuba, Andere, Filip, Taumas, Bartaulauma, Mata, Yakuba egdza á Halfa, Simaun na wayaaka tá kwaráterá emnde umele na, antara Yahuda egdza á Yakuba, itare una ta emnde a bela, ¹⁴ antara tara Maari emmenjara ge Yaisu, ira egdzar mama-aha-ŋára ge Yaisu, antara njwasha umele. Emnde ŋanna bademme tá anjka jáháva ba kelaazare, tá anjka njala Dadaamiya átirpalle.

¹⁵ Vacite umele maa, jarammeje emnde a fetarfe tá maga deremke an kul buwa wá, a tsetehe ge Piyer, a tsaahé am dágave-aatare, ¹⁶⁻¹⁷ a ba njane á elvan ge itare: «Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, Yahuda, njane keni ndza ba palle á miya, a maganaa slera ge Dadaamiya á ba am dágave á miya, amá am sarte na emnde tá kátá eksa Yaisu wá, njane a gev slekatarfe-aatare. Elva á Yahuda wá, ndza a enndáhá Shedefkwe Cufedfe á kya *Dawuda ganakini watse á geva njane slekatarfe á emnde a eksa Yaisu. Daaci shagera ba á sessa jirire-aara,» a ba Piyer.

¹⁸ (Yahuda maa, a de shekweve fe an shungu na ta vanta adaba haypa-aara njanna, amá a shaa emtsa am fe njanna. Duwa-aara á dem fe njanna, a de mbedehe á ba an ndzedá, a naba kyehe ba seke feka, a paceve ge nanje-aara. ¹⁹ Bademme á emnde a Urusaliima diyardiya lámare njanna. Adaba una njanna, ta fanaa zhera á Akaildama ge fe njanna an elva a ekse-aatare, amaana: Fáhe á uzhe.)

²⁰ Daaci Piyer a eksetaa elva-aara zlafe adaliye, a ba njane: «Elva á Yahuda wá, ankwá puwartepuwa am jabura, geni sey wulfe-aara á nyefnye ba gela. De ba á katarfe keni, baaka ura á fá sera am slede-aara. Ankwá an puwa zlafe adaliye geni sey á demá ba ura umele á dem kela-aara.

²¹⁻²² «A ndahanaa wakita á Dadaamiya tsawe estuwa wá, daaci sey mi shansha ura palle á njá antara miya, mi maga seydire á tse á Yaakadada Yaisu am fáyá kerde. Edda-aara njanna keni sey mi eksana am dágave á emnde na ni ndza tá ankwá antara miya ba kelaazare, am sarte na má ankwá já daba antara Yaakadada Yaisu am huđe á larde na. Sey edda una ndza ankwá antara miya daga segashe á Yaisu am yawe á baptisma áza Yuhanna, dem sarte a zlalá-aara á dem samaya.» Estuwa a ba Piyer. ²³ Daaci ta tsatsaa zala buwa, tara Yusufa, njane una a shaa zhera á Barsabas, Yustus keni ba zhera-aara, tá antara Matiyas. ²⁴ Daaci ta magaa maduwa á deza Dadaamiya, a ba itare: «Yaakadada á miya, ekka wá, diyakdiya názu am huđe á emnde bademme. Adaba una njanna, marañeránmárá edda una ni ka eksesaa ka am emnde buwa na, ²⁵ ge mága slera na a yanaa Yahuda na. Adaba zlazlalá njane á dem tate na á zlayán ge njane.» ²⁶ Daaci ta puwete zhera-aha-aatare áte nákwá, ta magaa njeri wá, a segasha zhera á Matiyas, ta maslaterve ge emnde a bela, njane a gevaa kelaawa ju buwire-aatare.

2

Sawa á Shedefkwe Cufedfe

¹ Am samsa munri á *Pantaikausta maa, ta jamme ge emnde a fetarfe bademme am tate palle am munri njanna. ² Daaci cekwaanjudi wá, tá cena ba hula á duksa á sá am samaya ba seke mága á effeya yaikke, hula-aara a se hyema am huđe á bere na tá am huđe-aara na. ³ Tá zhara ba sessa duksa umele á gáráva an nara á kárá wá, duksa njanna a tegese gergere kwakya, a tsakwaa áte ire-aha-aatare pálpale bademme. ⁴ Ta nahete estuwa an Shedefkwe Cufedfe, ta fantau ge ndáhá elva an we á ekse gergere, tá ndahaná an hakuma na a vatertaa Shedefkwe Cufedfe na.

⁵ Am sarte njanna maa, tá ankwá Yahudiya-aha na ta segáshe am larde-aha á duniya bademme, tá njá am Urusaliima, njarnaña nadina-aatare

á ba an jirire. ⁶ Am sarte na cenarácena hula á duksa ñanna maa, ta naba sawa, ta se jamme am tate ñanna. Weshaptewesha enkale-aatare bademme, adába ma ware-aatare keni á cená emnde a fetarfe na tá ndáhá elva á ba an we á ekse-aara. ⁷ Bademme-aatare tá maga ba najipu-aara, diyarka ba názu tá enndáhá keni. A ba itare: «Emnde na tá ndáhá elva na, ábi bademme-aatare tá ba emnde a Galili? ⁸ Ay a sawa estara kena bademmire á miya má ankwá á cenatercena, ma ware á miya keni á cena ba elva na ta yanaa am huđe-aara na? ⁹ Miya, náwa emnde umele á miya kwaye ta sawa am haha á Partiya, emnde umele ta sawa am Maidiya, emnde umele ta sawa am Ailamiya, emnde umele ta sawa am Maisaupautamiya, emnde umele ta sawa am Yahudiya, emnde umele ta sawa am Kapadaukiya, emnde umele kwaye ta sawa am Pauntus, antara Aziya, ¹⁰ emnde umele ta sawa am Pirigiya, antara Pamfiliya, emnde umele ta sawa am Misera, antara dalbe palle am haha á Libiya átevege haha á Siraine, emnde umele kwaye ta sawa á sa am larde á Rauma. ¹¹ Zlađe ádaliye, emnde umele kwaye ta sawa am Kairaita, antara Arabiya. Tá ankwá Yahudiya-aha miyenne, antara emnde na ta deme an de á dem nadina á Yahudiya-aha. Aley ni bademmire á miya mi cena ma ware keni tá ankwá á ndaha slera yaikke na a maganaa Dadaamiya na á ba an we á ekse-aara?» ¹² Najipu ñanna jauje ge ndzedá-aatare, diyarka ba názu tá enndáhá keni. Ázara kena jeba una, a ba itare am dágave-aatare. ¹³ Amá emnde umele-aatare ágire tá epsawa emnde a fetarfe wá, a ba itare a datersaa ba mbazla am enkale.

Waazu á Piyer

¹⁴ Daaci a naba tsetehe ge Piyer antara emnde a bela umele, a fantau ge ndahater elva ge emnde a jahava á ba an ká kwárá, a ba ñane: «Kure Yahudiya-aha, antara emnde umele na tá am huđe á Urusaliima na bademme, fawfa hyema ba shagera, cenawácena názu yá ankwá á ndakurndaa na: ¹⁵ Emnde na wá, weshateka ire-aatare áte una kwá slaná kure na. Adaba zlađe ba gusere emtsaafde. ¹⁶ Una ba jirire á názena ndza a ndahanaa nabi Yauwail, a ba ñane:

¹⁷ A bantsa Dadaamiya: Náwa názu watse á de magava am halavuwa á zamáne-aha: Watse yá hyantehye Shedekwe-aaruwa áte emnde bademme. Egdzara á kure zála, an ñwasha tá de shá wahayu-aha, tá de maga slera á nabiyyire, yá de vaterte shene ge emgyegwar zala-aha á kure.

¹⁸ Yá de hyantehye Shedekwe-aaruwa áte náve-aha-aaruwa, antara kwatena-aha-aaruwa keni. Bademme tá de maga nabiyyire am sarte-aha ñanna.

¹⁹ Watse yá maganaamaga najipu-aha na ndza magaaveka cfekideki na am samaya antara áte haha. Watse ankwá tara uzhe, antara kárá, ira yire á kárá yaikke ba seke kumba.

²⁰ Zlađe ádaliye: Vaciya á de gev danñwe, tere keni á de gev kyanñe ba seke uzhe. Am iga á una-aha ñanna maa, á de sawa kwaskwe yaikke na an dárádza jipu, á sawa Yaakadada átekwa na.

²¹ Daaci ma a dántaa ware zhera á Yaakadada keni á lyleye shifa-aara. Kwaya ñane názena ni a ndahanaa Dadaamiya á kyá Yauwail.»

²² Daaci Piyer a eksetaa elva-aara zlađe ádaliye, a ba ñane: «Ekkure emnde a *Iserayiila, cenaucena názu yá bakurná ya na: Yaisu ura

Nasarátu na wá, a belanaa ba Dadaamiya á sezekure. Adaba Dadaamiya a magaa nalaama-aha, antara najipu-aha umele gergere á kyá erva an njane am dágave á kure, ba kure keni diyakurdiya bademme. ²³ Á ba am date keni Dadaamiya a tsanaa ba estuwa. Njane diyaadiya ganakini watse á de fakurme am erva ge kure. Adaba una njanna kwa naba faterem am erva ge emnde a haypa, kwa jaa shifa-aara áte dzaŋgala. ²⁴ Amá a naba ɲezlese ge Dadaamiya am zlaɗa á fáyá, anjwa an shifa-aara zlaɗe ádaliye. Adaba baaka hákuma á emtsa ganakini á njanaŋa. ²⁵ Náwa názu a ndahanaa *Dawuda áte njane:

Ba kelaazáre yá zhara ba Yaakadada an ice-aaruwa, anjwa á njá am naɗafa-aaruwa geni a gazleka ervaunɗe-aaruwa dekiɗeki.

²⁶ Adaba una njanna, gedantegeɗa jipu am ervaunɗe-aaruwa, bademme a názena a sansaa we-aaruwa, yá ndahaná á ba an higa. Ma yá an vuwa a laakire na keni, watse yá puwanse á ba an hairire, yá fá táma-aaruwa áte Dadaamiya.

²⁷ Adaba ekka Dadaamiya wá, ká eblyanveka shifa-aaruwa ba estuwa am faya, ká yánka á sepse vuwa á sleslera á ɲa dekiɗeki.

²⁸ Ka marisaa ka baráma a dem tate á shifa, ekka ká anjwa antara iya ba kelaazáre, adaba una njanna ervaunɗe-aaruwa ba seke nama. Estuwa a ba *Dawuda.»

²⁹ Piyer a eksetaa elva-aara zlaɗe ádaliye, a ba njane: «Egdzar mama-aha-aaruwa, máki ba eggemiya *Dawuda wá, tsawaatse yá ndakurndaha jirire-aara: Njane wá, jaaveje heɗarheɗa, sem vatena keni zlaɗe anjwa irekhy-aara. ³⁰ Njane ndza nabi á Dadaamiya, ndza diyaadiya názu a banna Dadaamiya. Dadaamiya a zanu ba waɗa-aara, a ba njane: Yá de vante sleksire á ɲa ba ge palle á eggie-aha á ɲa, á de geva ba njane slekse am iga á ɲa. ³¹ Á ba am date keni ndza diyaadiya *Dawuda ganakini á de tsetsa *Almasiihu am fáyá, amaana: Edda una a eksesaa Dadaamiya. A ndahanaa adaba una njanna Dawuda, a ba njane:

Dadaamiya yánka njane am fáyá, safka vuwa-aara ge njane dekiɗeki.

³² Ba Yaisu njanna degiya una tsantetse Dadaamiya am fáyá na. Náwa njere ɲa emnde a mága seyɗire-aara. ³³ Njane a demanve ge Dadaamiya, a njanaahe am naɗafa-aara, a de vante Sheɗekwe Cuɗeɗɗe na ndza a bántsa njane watse á de vanteva na. Daaci názu kwá nanaa kure, kwá cenaná kure kina na wá, á maganá ba Sheɗekwe Cuɗeɗɗe njanna a shanaa Yaisu na, a hyantaa njane áte njere. ³⁴ *Dawuda an ire-aara wá, njane zlaɗaaka á dem samaya, amá a ba njane:

A ba Yaakadada, Dadaamiya á elvan ge Yaakadada-aaruwa: Njiinja ka am naɗafa-aaruwa,

³⁵ dem sarte na yá gatervege kelaade-aha á ɲa náza puwa sera á ɲa.

³⁶ «Daaci kure emnde a *Iserayiila wá, bademme á kure diyaweddiye ba shagera ganakini Yaisu njanna kwa naba zlaɲelehe áte dzaŋgala na wá, ba njane una a tsanaa Dadaamiya ge Yaakadadiye, ba njane una *Almasiihu, edda una a eksesaa njane.»

³⁷ Ba cenarácena elva á Piyer njanna wá, ba palle a enjale-aatare baaka ɲezlaɲezla ervaunɗe-aatare. Daaci a ba itare tá elvan ge tara Piyer antara emnde a bela umele: «Ŋá maganá estara kina egdzar mama-aha-aaruwa?» ³⁸ A njwaterante ge Piyer, a ba njane á elvan ge itare: «Magaumága tuba, a magarakurnaamaga baptisma an zhara á Yaisu

*Almasiihu, geni a yakuraarye Dadaamiya haypa-aha á kure. Daaci Dadaamiya á vakurte Shedekwe-aara Cufedde. ³⁹ Adaba a ba Dadaamiya á de vakurte duksa nanna ge kure antara egdzara á kure, á de vaterterte ge emnde na ta yiyiye, á de vatertereva ge emnde na ni watse á dahaterá nane á sezenjára na bademme.»

⁴⁰ Piyer a fateraaere elva-aha umele gergere kwakya ge tsante enkale-aatare, antara ge faterem ndzedá am vuwa. A ba nane á elvan ge itare: «Sawansese ire á kure am dágave á emnde a maga mándzawire.»

⁴¹ Vacite nanna, emnde kwakya lyarvaalya waazu á Piyer fartarfe, magarateraamaga baptisma. Á maga emnde debu keye fartarfe ge emnde a fetarfe. ⁴² Ta faa hyema jipu ge cenaa waazu-aha na tá anjwa kwaratersa emnde a bela, ta wáva jipu ge gev palle am duksa bademme áte njá á egdzar mama, antara ge zá dafa-aatare átirpalle, antara geni a icarseka am tate á maduwa dekideki.

Njá á emnde a fetarfe.

⁴³ Emnde bademme tá geja ba ire, adaba Dadaamiya a magaa najipu-aha gergere kwakya á kya erva an emnde a bela. ⁴⁴ Emnde a fetarfe bademme garevge ba palle, názu am erva-aatare keni ba palle. ⁴⁵ Tá njá á ba válá kazlanja-aatare, tá sá shungu-aara áseza emnde a bela, tá se teganá am dágave-aatare, ma ware keni ba deydey á wedere-aara.

⁴⁶ Tá anjwa jáháva ba kelaazare am *mashidi yaikke, tá anjwa jáháva am mba-aha-aatare ge zá duksa-aatare átirpalle, tá anjwa za dafa-aatare an higa, ervauñde-aatare palle. ⁴⁷ Tá anjwa á gala Dadaamiya, emnde bademme hayaráterháyá. Daaci Yaakadada anjwa á lya emnde umele keni ba kelaazare, anjwa á sagatersága.

3

Mbaambe zhel nguryekwe

¹ Vacite umele an lásar, tara Piyer, antara Yuhanna tá anjwa á d'álá á dem *mashidi yaikke ge de maga maduwa á lásar maa, ² anjwa zhel nguryekwe umele tá yán ba estuwa á sawa am hucfe á emmenjára, anjwa á njá átuge palle á we-aha á mashidi nanna, átuge una zhera-aara We á bere Zariya na. Zhel nanna wá, tá anjwa á dánda emnde-aara ba kelaazáre, á de njala áza emnde a dem mashidi.

³ Vacite nanna maa, ba a naa tara Piyer antara Yuhanna, tá anjwa duwa tá dem mashidi wá, a naba njalateru sadake. ⁴ Tá ezzhárá tara Piyer antara Yuhanna. «Zharanjerzhárá!» a ba Piyer á elvan ge zhel nanna. ⁵ A zharateraabe ge nguryekwe na ba shagera. Adaba a kurken watse á shá sadake ázetare. ⁶ Daaci a ba Piyer á elvan ge njane: «Ma gursa, ma shungu keni baaka ázerwa dekideki. Amá yá vakte názu a shanaa erva-aaruwa: Yá ndaaka an zhera á Yaisu *Almasiihu ura Nasarátu, tsetse ezzlala.» ⁷ Daaci a naba njanaahe an nadafa-aara, a tsante. Kertenj sharánsha zandzanjire sera-aha-aara, ⁸ a naba ebzavte á sá am haha, a tsaahé áte sera-aha-aara, a fantau ge z'lálá. A dem mashidi antara tara Piyer tá an Yuhanna, á z'lálá estuwa, á vaza, anjwa á gálá Dadaamiya. ⁹ Emnde bademme naránna anjwa á z'lálá, anjwa á gálá Dadaamiya. ¹⁰ Am sarte na diyareddiye ganakini ba nguryekwe na á njala áte we á mashidi na tá

dahaná an We á bere Zariya na, bademme tá maga ba dikere, tá geja ba ire áte zhel nanna.

*Waazu á Piyer am *mashidi yaikke*

¹¹ Am zlaaaka zhel nanna átevege tara Piyer antara Yuhanna, ta duhe á dem dzadzáwe á *mashidi yaikke nanna ba kerdé, am dzadzáwe na tá daháná an dzadzáwe á Suleymanu na, daaci emnde bademme tá zhagade á ba ásezetare, adaba tá am najipu yaikke. ¹² Ba a naa emnde nanna Piyer, a ba nane á elvan ge itare: «Kure emnde a *Iserayiila mu, kwá ankwá á maga najipu á uwe kure? Labára kwá zharanjerzhára estuwa? Kwa kurken zhel na a shaa sera-aara na an ndzedá á nje emtu? Emtu adaba nanernaana nadina á nje emtu? ¹³ Una nanna ka dekideki. Ba Dadaamiya na ta kezlan ugje eggye-aha a miya tara Ibrahim, antara Isiyaaku ira Yakubu na, a vanta ba nane demdemire na ge sleslera-aara Yaisu. Amá kure, kwa danaa ba kure á deza male-aha á duniya, kwa yanaa ba kure á katafke á sleksu *Pilaatu, ndza a bánba tsa nane ganakini á belanaafela. ¹⁴ Kwa yaa ura cufedé, ura jirire, kwa nála sleksu Pilaatu ganakini á belakurá sleceba shifa. ¹⁵ Daaci kwa janaa ba kure edda á shifa na, amá tsantetsa Dadaamiya am fáyá, nje nje seyde-aha-aara. ¹⁶ Zhel nanna kwá ankwá á zharaná kure diyakurdiya na wá, a vanta ba hakuma na am zhera á Yaisu na ndzedá. Ba fetarfire áte Yaisu una a mbanaahe ba dekideki, kwaya nane á katafke á kure.

¹⁷ «Amá diyandiya ganakini názena kwa maganaa kure antara male-aha á kure áte Yaisu na wá, kwa maganaa adaba diyakurka. ¹⁸ Amá Dadaamiya a magaa ba jirire á názena ni a ndahanaa nane am mbuwe á nabi-aha-aara werre bademme na. Adaba a ba nane, sey *Almasiihu-aara á shushe zladá. ¹⁹ Sawmbare á sem sera á Dadaamiya, magaumága tuba geni á yakuraarye haypa-aha á kure. ²⁰ Daaci Yaakadada á vakurteva hairire am ervaunde, á vakurteva Almasiihu na ndza á ba am date keni ndza a eksakurse ba ge kure na. Amaana: Yaisu. ²¹ Amá kina wá, zlafe Yaisu *Almasiihu á njá á ba am samaya emtsaade, dem sarte na Dadaamiya ganvege duksa bademme anwaslire, ba seke una a ndahanaa nane werre á kya an we á nabi-aha-aara cufedé na. ²² Ábi ndza a enndáhá Muusa, a ba nane:

Watse Dadaamiya á belakurá nabi umele ba seke iya, watse á jesaare á ba am dagave á egdzar mama-aha á kure, kwá de cená názena á de bakurná nane bademme. ²³ Ma ware una cenaaka elva á nabi na, sey tá dansede edda-aara am dagave á emnde á Dadaamiya, tá kedanaakefa shifa-aara ba dekideki.

²⁴ Nabi-aha umele keni ndza ta enndáhá ba seke náza Muusa, bademme ndza ta ndaha ba názena watse á magava am zamane á miya na. Kwaye nabi Samiyail, sem nabi-aha na ta sawa am iga-aara bademme. ²⁵ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názu a baterna Dadaamiya ge nabi-aha nanna wá, a ndahanaa á ba áte kure. Zlafe adaliye, am sarte na Dadaamiya ankwá á ngudá namána antara eggyekure Ibrahim, a ba nane: Yá de gá barka áte duniya bademme adaba emnde á nje. Amaana: Namána nanna a magakurán ba ge kure. ²⁶ Daaci sleslera-aara Yaisu keni, a belakurán ba ge kure emtsaade zunjwe Dadaamiya, geni kwá shá pakyaava antara haypa-aha á kure, á gakuraar barka.»

4

Tara Piyer antara Yuhanna tá á katafke á shairiya áza male-aha á Yahudiya-aha

¹ Am sarte na tá ankwá á ndahater elva tara Piyer antara Yuhanna ge emnde, saremsa *liman-aha, antara male-aha á emnde a ufa mashidi, ira *Saduki-aha ásezetare. ² Játerja ervaunđe jipu adaba emnde a bela tá ankwá á kwaraterse duksa ge emnde arge Yaisu, tá ankwá á ndaterndáhá geni tsetsa Yaisu am fáyá. Amaana: Tá naba tsetsa emnde a fáyá zlađe adaliye. ³ Daaci ta naba sluwatervaahe, ta naba zlejaterme am danggay ge ufa mákurállaa-ara, adaba baaka sarte mázla-ara. ⁴ Amá am sarte nanna wá, kwakya názena fetarfe na am dágave á emnde na cenarvaacena waazu na. Kezлакula á emnde a fetarfe á maga emnde debu ilyebe ba zála.

⁵ Mákuralla-ara wá, jarammeje male-aha á Yahudiya-aha, antara emnde a sawari-aha-aatare, ira malum-aha á *tawraita, bademme jarammeje am huđe á Urusaliima. ⁶ Ta magaa jáháva nanna antara tara *liman Annas, ba nane una male á liman-aha, Kayafas, Yuhanna, Alaikzandere, ira emnde na tá am huđe á há á Annas bademme. ⁷ Daaci ta tsatsaa emnde a bela na á katafke-aatare, ta ndavateru elva, a ba itare: «Kwa mbanaa an hakuma-ara kure nguryekwe na? Emtu a vakurtaa ware hákuma nanna?»

⁸ Naatená Shefekwe Cufedde am Piyer, a nwaterante, a ba nane á elvan ge itare: «Ámbarká á kure emnde a sawari, antara male-aha á ekse, ⁹ kwa vanerte ndáva adaba shagerire na nana maganán ge nguryekwe na ka? Kwa ndavanerwá ba kure geni nana maganaa estara, a ba kure? ¹⁰ Shagera ba una, daaci sey kure antara emnde a *Iserayiila bademme kwá diyeddiye geni zhel nanna náwa á tse á katafke á kure ba lapiya layye na wá, a mbanaa ba zhera á Yaisu ura Nasarátu na. Ba nane una kwa janaa kure áte dzangala, amá tsantetsa Dadaamiya am fáyá. ¹¹ Elva na ta puwete am wakita á Dadaamiya, a ba nane: Nákwá na ta eblyanvaa emnde a nyána bere, mbate nane jauje ge nákwá-aha umele bademme na wá, a ndahanaa á ba áte Yaisu nanna. ¹² Daaci ná bakurá ba jirire: Baaka ura am huđe á duniya na dekideki, a belanaa Dadaamiya ge se lyamiya, sey ba nane palle.»

¹³ Bademme á emnde na tá am jáháva nanna, tá maga ba najipu á dzandzanjire á tara Piyer, antara Yuhanna, sakwa diyaraterreddiye ganakini baaka dárádza-aatare, ndarseka láyá kwakya na. Diyareddiye zlađe adaliye, geni ta emnde na ndza tá áte vuwa á Yaisu. ¹⁴ Palle a názu tá ndahaná itare baaka. Adaba zhel na keni á ba á tse áte vuwa á tara Piyer, antara Yuhanna, ba lapiya layye. ¹⁵ Ta ngyesaa tara Piyer ásegashe, geni tá ndáhá elva nanna zlađe adaliye am dágave-aatare. ¹⁶ A ba itare am dágave-aatare: «Mí magaterá uwe kina ge emnde na? Adaba emnde bademme am huđe á Urusaliima diyareddiye geni najipu nanna á zharaná ba ice á emnde na a mágava á kya erva an itare, mí dzegwánka mága gajawe dekideki. ¹⁷ Amá geni a duka elva nanna á de katafke wá, sey mi gyartergeye an elva ba shagera, ganakini a ndaranka elva ma ge ware keni an zhera á Yaisu nanna mazla-ara.»

¹⁸ Daaci ta detaa emnde a bela na, ta naba piyaterante, a ba itare tá elvan ge itare: «A cenaneránka dekideki kwá kwaraterse elva a Yaisu

ge emnde, ba tsála zhera-aara keni am mbuwe á kure.» ¹⁹ Ta njwete ge tara Piyer, antara Yuhanna, a ba itare: «Kyawanaakya ba kure elva njanna á katafke á Dadaamiya, má shagera njá fakursaare ge kure arge una njá fansaare ge Dadaamiya. ²⁰ Duksa palle, njere wá, njá dzegwánka yá ndater názu njá naaná an ice á njere, njá cenaná an hyema á njere na ge emnde.» ²¹ Ta valateraarhe ge emnde a jáháva geni a daralika, daaci ta puwateraahé. Sharánka pute na ni tá zaterá an shairiya adaba njane. Adaba emnde bademme tá anjwa á galá ba Dadaamiya adaba duksa njanna magaaavemage na. ²² Zhel njanna ta mbanaa itare na wá, iva-aara jauje am kul ufade.

Maduwa á emnde a fetarfe

²³ Tara Piyer, antara Yuhanna, ba belarateraabela wá, ba zlalá-aatare á deza emnde-aatare, ta de tsakaterse elva-aha na ta ndahanaa male-aha á Yahudiya-aha, antara emnde a sawari na bademme. ²⁴ Ba cenarácena emnde a fetarfe una njanna, ta fantau ge njála Dadaamiya an ervaunje-aatare palle, a ba itare: Dadaamiya slekse, ba ka una ka nderaa samaya, antara haha, haye, ira názu am huđe-aha-aatare bademme. ²⁵ Ka ndahanaa ba ka á kya an we á eggyenere sleslera á njá *Dawuda, a ba njane an hákuma á Shedekwe á njá:

Labáre emnde a larde tá ngyaingyaare ice ba dey? Tá njgudáara ye ge názu baaka sera-aara na.

²⁶ Labára njgwadarápsengwádá slekse-aha á duniya an fitenire, tá anjwa á njgudáara ye male-aha ge Yaakadada, antara Almasiihu-aara, edda una a eksesaa njane.

²⁷ «Samsa-kwa elva njanna. Adaba jarammeje tara *Hirudus, antara Pauntiyus *Pilaatu, antara emnde a larde-aha umele, ira emnde a *Iserayiila, ganakini tá gwaare ge ura cufedde, sleslera á njá Yaisu na ka eksesaa ka geni njane *Almasiihu na. ²⁸ Magarnaamaga itare názu ndza ka tsanaa ka an hákuma á njá, ka wayetaa ka zuññwe na. ²⁹ Ká cenarácena emtu elva na tá anjwa á puwaná itare na Yaakadada? Vanjerteva hákuma á ndáhá elva á njá ge njere emnde a slera á njá, geni njá ndaaná á ba an dzanjdzanjire, an baakire á lyawa. ³⁰ Marsemáre ndzedá á njá, geni a gevge nalaama-aha, antara najipu-aha gergere, a mbarembe emnde na tá áte lapikere an zhera á sleslera á njá Yaisu ura cufedde.»

³¹ Ba zlaruzle am njála-aatare áza Dadaamiya wá, a naba gyagete ge slede na ta jamme amkwa na njáñjare, itare bademme na nartenáhá an Shedekwe Cufedde, ta de bálá elva á Dadaamiya á ba an dzanjdzanjire.

Emnde a fetarfe ta jemaa nalmáne-aatare átirpalle

³² Jarammeje emnde a fetarfe am enjkale palle, antara ervaunje palle antara ba nalmáne-aha-aatare keni. Baaka ura á ba: Náwa una nalmáne-aaruwa ba ge iya palle. Názu am erva-aha-aatare bademme gevge ba palle. ³³ Emnde a bela ta magaa seydire an hákuma jipu, geni ba jirire tsetsa Yaakadada Yaisu am fáyá. Dadaamiya a gateraar barka an tsaka ire ge emnde a fetarfe bademme. ³⁴ Baaka ura a ektsaara duksa dekideki am dagave-aatare. Adaba ura umele a velu fe-aara, ura umele a velu há-aara, ³⁵ ta saa shunngu-aara áseza emnde a bela, daaci tá teganá itare, ma ware keni ba deydey á wedere-aara. ³⁶ Ba seke anjwa zhel *Laiwiñkau umele ta yanaa am Kíprus, zhera-aara Yusufu, emnde a bela ta fante Barnabas,

á kátá ba: slefanem ndzedá am vuwa ge ura. ³⁷ Njane keni ba veluvele fe-aara, a saa shungu-aara á ba áseza emnde a ðela.

5

Labáre á tara Hananiyas an Safira

¹ Anjwa zhele umele zhera-aara Hananiyas, zhera á mukse-aara Safira. Njane keni a velu fe-aatare. Amá zlaruzle am ndáhá antara mukse-aara ge ica fida maa, ² lauktu á dándá shungu á fe na wá, a naba tegese, a daa ba kyalma-aara á deza emnde a ðela. Mukse-aara wá, diyaadiya bademme. ³ Daaci a ba Piyer á elvan ge njane: «A ngyemaa estara Shaitaine á dem ervaunje á ña estuwa Hananiyas, ká icaná fida ge Shedekwe Cufedde? Adaba ka icanme kyalma á shungu á fe na ge ire á ña, ka saa ba kyalma, a ba ka bademme. ⁴ Ábi am sarte na zlafe velakuka na ndza fe á ña ba ge ekka? Ma náwa velakuvele keni ba shungu á fe á ña? Ka magán ge uwe una Hananiyas? Fida na wá, ka maganjerán ge njereka palle, amá ge Dadaamiya.» ⁵ Ba cenáncena una njanna Hananiyas wá, kreppe a naba mbedehe, antara ba emtsa-aara. Emnde na ta cenaa labáre njanna bademme dámnda lyawa am itare. ⁶ Daaci ta sem ge dawalaa, ta fademe emtsa-aara am kalpakane, ta de hedehe.

⁷ Shekwaashekwa cekwaanjudí á maga saa keye wá, a semhe ge mukse-aara keni. Amá an kaltaada á názu a shaa zhele-aara. ⁸ A ndavanuhe ge Piyer, a ba njane: «Kwa velu fe á kure ba ge shungu na náwa njane na emtu?» A njwete: «Ane, ña velu ba ge una njanna.» ⁹ A ba Piyer á elvan ge njane: «Labára njane ge kure, kwa zluhe am ndáhá antara zhele á ña ge zhárá názu am hufe á Shedekwe á Yaakadada na? Ká cenáncena emtu? Dawalaa tá zluwa á heda zhele á ña ba kina, tá anjwa áte we á bere, ekka keni tá daksede.» ¹⁰ Ba we keni zlafe hedanuka slebela na wá, kreppe a naba mbedehe ge mukse á Hananiyas, a emtsehe njane keni, ta se fadese ge dawalaa na, ta de hedanve ge zhele-aara. ¹¹ Daaci tá puwanu ba erva ge ervaunje emnde a fetarfe bademme, antara emnde na ta cenaa labáre njanna bademme.

Najipu-aha na ta maganaa emnde a bela

¹² Emnde a bela ta magaa nalaama-aha, antara najipu-aha gergere kwakya. Bademme á emnde a fetarfe tá anjwa á jáháva átirpalle am dzadzawe na tá daháná an dzadzawe á Suleymanu na. ¹³ Tá anjwa á zlebaterzleba tsa, amá ba palle á ura a sherse ice ge dezetare baaka dfekideki am emnde na fartareka na. ¹⁴ Aley ba kelaa wera á ekse, an zála-ka, an njwasha-ka, emnde kwakya tá anjwa á fetaare áte Yaakadada, tá se saga emnde a fetarfe. ¹⁵ Emnde kwakya tá dá emnde-aha-aatare á dete we á baráma, tá de zlavaterá áte egdera-aha, antara áte buce-aha, ganakini má á degasha Piyer wá, ma a shátershá ba shedekwe-aara keni emnde umele am itare. ¹⁶ Emnde kwakya ta saa emnde-aha-aatare na ta lipa-aha, emnde umele tá an shaitaine, ta sateraa á sawa am ekse-aha na ta herherzhe an Urusaliima na, bademme mbaremba.

Zladá na ta shateru ge emnde a bela

¹⁷ Daaci a naba tsante shelha male á *limán-aha, antara emnde na tá am ekte ge njane, amaana: *Saduki-aha. Ta tsante shelha áte emnde a bela ge magateraa palasa. ¹⁸ Ta halaterte, ta de puwatermhe am dangay, áte

ice á emnde bademme. ¹⁹ Amá a naba semhe ge malika á Dadaamiya an vayiya, a werante dangay ñanna, a sanse emnde a bela, a ba ñane á elvan ge itare: ²⁰ «Zlauzlálá! dawmbare á dem *mashidi yaikke, bawateránba elva á shifa áñwaslire na ge emnde bademme.» ²¹ Ane, á ba emnde a bela. Ba werre an enjlya-waabere wá, ba zlala-aatare á dem *mashidi yaikke, ta de kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde.

Cekwaanġudí á ba an enjlya ñanna maa, male á *liman-aha antara emnde-aara ta dante emnde a sawari, antara male-aha á Yahudiya-aha bademme, ta magaa jáháva yaikke. Daaci ta belaa sawji-aha-aatare á de sá emnde a bela na am dangay. ²² Duwa-aatare, de beraraterka emnde a bela na. Sawji-aha á ufa dangay keni tá á ba áhuwa tsa. Daaci ba eptsaaatare an labáre áseza male-aha na, ²³ a ba itare: «Duwa á ñere á dem dangay, ña de shanaa á ba an zleñja káñgeláñje, sawji-aha keni bademme tá á ba áhuwa, amá ña werante wá, shañeránka ñere ura am huđe-aara.» ²⁴ Ba ta cenaa una ñanna male-aha á *liman-aha, antara male á emnde a ufa mashidi na wá, ba palle a názu tá ndahaná itare keni baaka. Tá dzámá ta zlalaa estara emnde a bela, antara názu watse á de magava na.

²⁵ Cekwaanġudí wá, samsa ura, a ba edda-aara á elvan ge itare: «Kwaye emnde na kwa dateraa á dem dangay áwaya na, tá anġwa á kwaraterse duksa ge emnde am *mashidi yaikke.» ²⁶ A tsetehe ge male á emnde a ufa mashidi, a duhe antara emnde-aara, ta de saa emnde a bela na. Amá ta sateraa á ba an enġkale, adaba ta kuva emnde bademme, ganakini a dzagaraterseka an nákwá.

²⁷ Sarateremsa á se katafke á male-aha ñanna, a naba valateraarhe ge male á *liman-aha ge emnde a bela na. ²⁸ A ba ñane á elvan ge itare: «Ábi ña piyakurtepiya geni ndahauka elva á dawale ñanna, ma zhera-aara keni dekideki am larde na? Kwá maga uwe kena kure kina? Kwa hyanme waazu á kure ñanna am huđe á Urusaliima, kwá kátá puwanjerem uzhe á zhel ñanna am mbiye á ñere ge ñere emtu?» ²⁹ Ta ñwete ge tara Piyer, antara emnde a bela umele: «Ijere wá, ñá fansaare ba ge Dadaamiya arge emnde. ³⁰ Kure kwa naba zleñelaa Yaisu áte dzanġala a emtsehe, amá tsantetsa Dadaamiya na ta fansaara eggye-aha a miya werre na am fáyá.

³¹ Ñane a dēmanve ge Dadaamiya, kina anġwa am nađafa-aara, a ganve slekse arge emnde bademme, a ganve slelya geni á kwaraterse baráma a tuba ge emnde a *Iserayiila, geni a yataraareye Dadaamiya haypa-aha-aatare. ³² Ñere, antara Shedekwe Cufedde na Dadaamiya anġwa á vaterte ge emnde na tá anġwa á fansaarefe na, ña seyde-aha á labáre ñanna bademme.»

³³ Ba ta cenaa una ñanna, a naba jaterhe ge ervaunde, haa tá kátá ceba shifa á emnde a bela na bademme. ³⁴ Amá anġwa ura *Farisa umele am dagave-aatare, zhera-aara *Gamaliyail, ñane malum á *tawraita, emnde bademme tá anġwa á fá zherwe áte ñane. A tsetehe ge ñane, a ba ñane: A daratersede emtsaafde emnde ñanna cekwaanġudí. ³⁵ Daratersede emnde a bela na á degáshe maa, a ba ñane á elvan ge emnde am jáháva: «Fawfa hyema am názu watse kwá magaterán ge emnde na egdzar mama-aha-aruruwa. ³⁶ Yehauteyeha Taiwdas, a naba ganve ireaara male, ya slendzedá a ba ñane, emnde tá hyephye deremke ufadde ta dabete ñane, amá jarejja. Emnde-aara ñanna keni zadaratervezáde, ba uwe keni cenaránka mázla-aara. ³⁷ Am iga á Taiwdas keni jesarje Yahuda

ura Galili, a jesaare am sarte á ja jembel á emnde. Njane keni ndza ta d'abete ba estuwa emnde, amá ta naba ja njane, emnde-aara njanna keni zadarevzáde. ³⁸ Daaci názu yá bakurná ya wá, kina keni naba yawaterya kure a zlarzlálá. Slera-aatare njanna máki ta jansaara ba emnde wá, watse á zlauzle. ³⁹ Amá máki ba jirire slera-aatare njanna ni a sawa á ba áza Dadaamiya wá, baaka názu kwá eksáná áte itare dekidefeki. Amá magaumága enjkale. A gevka kwá wava an Dadaamiya.» Daaci bademme á jáháva eksarekse sawari á *Gamaliyail. ⁴⁰ Ta d'ahaterterte emnde a bela na zlafe ádalíye, ta zateruhe an ja, a ba itare: «A cenajeránka faikke kwá bálá waazu zlafe ádalíye an zhera á zhel njanna ba dekidefeki.» Daaci puwateraaha. ⁴¹ Amá ta segáshe á ba an higa emnde a bela an tate á shairiya njanna. Adaba a diyatersaa ba Dadaamiya ganakini hyairephye lauktu a fateraar jeba á zladá njanna adaba zhera á Yaisu. ⁴² Ba kelaazare tá bálá ba waazu am *mashidi yaikke, antara am mba-aha-aatare, tá anjwa á kwaraterse elva a Yaisu labáre á higa na ge emnde, geni ba njane una *Almasiihu.

6

Zála vuye ta dzeraterse ge slera á Dadaamiya

¹ Haraare cekwaangudi tá anjwa far ba sága emnde a fetarfe maa, Yahudiya-aha na tá ndáhá elva a Yunaniñkau na farantaufe ge ica ervaunđe áte Yahudiya-aha na tá á ba am larde. Ta bántsa itare, ba kelaa má tá tegaterá náza zá ge njwasha wegyegye wá, tá fateruka hyema ge emnde-aatare. ² Daaci emnde a bela kelaawa ju buwa na ta jemaa emnde a fetarfe bademme, a ba itare: «Ganakini njere njá yá balaterá elva á Dadaamiya ge emnde ni, njá shunñula tega náza zá wá, una zlayeka dekidefeki. ³ Daaci dzerausedzere zála na ni tá an enjkale na vuye egdzar mama-aha-aaruwa, emnde na ni tá an naha an Shedekwe Cufedde am itare na. Daaci njá faterem slera njanna am erva ge itare. ⁴ Njere wá, njá shunñula ba maduwa, antara balaterá elva á Dadaamiya ge emnde.» ⁵ Emnde a fetarfe bademme hayaránháyá elva njanna. Daaci ta dzerse tara Aitiyain, zhel fetarfe an tsaka ire, an naha an Shedekwe Cufedde, antara Filip, Pauraukaurus, Nikanaur, Timaun, Parmainas, ira Nikaulawus njane ura Antakiya a dema an de am nadina á Yahudiya-aha. ⁶ Ta tsatsaa emnde vuye njanna á katafke á emnde a bela, ta magaterar maduwa, ta puwaterar antara *erva a barka. ⁷ Ta zlala estuwa emnde á Dadaamiya á de katafke, sagarevsage jipu emnde a fetarfe am huđe á Urusaliima. *Liman-aha kwakya eksaraarekse itare keni fetarfire.

Male-aha á Yahudiya-aha ta eksevaa Aitiyain

⁸ Aitiyain njanna wá, kwakya ngurna, antara hákuma na a shanaa njane. A magaa nalaama-aha, antara najipu-aha kwakya am dagave á emnde. ⁹ Tá anjwa Yahudiya-aha na ta sawa am Kiraine, antara am Alaikzanderi am tate njanna, itare tá jáháva am mashidi na tá d'ahaná an bere á emnde na sharánsha ire-aatare na. Tá anjwa Yahudiya-aha umele zlafe ádalíye, ta sawa am Silikiya, antara Aziya; itare bademme hayaránka elva á Aitiyain dekidefeki, tá anjwa á gan gajawe kwakya. ¹⁰ Amá baaka ura á danude dekidefeki, adaba Shedekwe Cufedde anjwa á vante enjkale á ndáhá elva.

¹¹ Adába una ñanna ta shekweve emnde umele, ganakini a baránba emnde ñanna: Ña cenaa Aitiyain á valya elva yaiyaihe áte Muusa, antara áte Dadaamiya keni. ¹² Ta tsante estuwa ervaunđe á emnde a ekse, antara male-aha á ekse, ira malum-aha á *tawraita bademme. Ta gwarhe estuwa ge Aitiyain, haa ta dáná á dem shairiya, á katafke á jáháva á male-aha á Yahudiya-aha bademme. ¹³ Ta naba saa seyde-aha á fida ñanna, geni tá datsa fida-aatare ñanna. Ta bántsa itare: «Zhel na ba kelaazare á valya ba elva áte mashidi á Dadaamiya, antara *tawraita a Muusa. ¹⁴ Ña cenáncená a ndahanaa á ba an we-aara, a ba ñane: Yaisu ura Nasarátu na wá, watse á kyaba mashidi na, antara nade-aha na a mbamisaa Muusa na keni bademme watse á eptsanteptsá.» ¹⁵ Daaci bademme á emnde na tá am jáháva na tá puwa ba ice áte Aitiyain. Amá tá zhárá wafke-aara wá, ba seke malika á Dadaamiya.

7

Aitiyain anƙwa á tsaka elva á katafke á zlamaha

¹ Daaci male á *liman-aha a ndavanu elva ge Aitiyain, a ba ñane: «Názu tá ndahaná itare na ba jire ba estuwa emtu?» ² A ñwete ge Aitiyain, a ba ñane: «Cenawivaacena emtsaafde egdzar mama-aha-aaruwa, antara dada-aha-aaruwa: Dadaamiya slekse, a maranse ire-aara ge eggyemiya Ibrahim wá, kwaye zlafe am Maisaupautamiya, zlafe daaka emtsaafde á dem Haran. ³ A ba Dadaamiya á elvan ge ñane wá: Tsetse am larde á ña, sesse am jeba á ña bademme, ezalálá á dem larde na watse yá ñgyekwakanvaa ya. ⁴ Daaci Ibrahim a kezlese am Kaldiya, kwaye a de njaa am Haran. De kedaakeda eddenjara maa, a kezlansehe zlafe adaliye ge Dadaamiya á sem larde na kwá njá kure am huđe-aara kina na. ⁵ Am sarte ñanna wá, Dadaamiya vanteka slede ge Ibrahim ba kapáka palle keni am larde na, amá a ba ñane á elvan ge ñane: Larde na bademme watse yá vakteva vacite umele, kwá de kwaraná ba kure antara egdzara á ña. Amá zlafe ba egdzere ñanna keni nánka Ibrahim dekideki. ⁶ A ba Dadaamiya á elvan ge ñane zlafe adaliye wá: Egdzara á ña tá de njá emtsaafde am erva á emnde, tá de gev nave-aha á emnde, tá de magaterá palasa am iva deremke ufafe. ⁷ Amá watse yá shaterushe zlafe ge emnde a larde ñanna keni, lauktu watse tá sesse egdzara á ña am larde-aatare, tá se kezli ugje am larde na. ⁸ Am iga á una a tsakanse una-aha ñanna Dadaamiya ge Ibrahim maa, a maganaa namána, a ba ñane á elvan ge ñane: Dem shedekwe una á gev nalaama á namána na. De shánsha Ibrahim Isiyaaku, a belemaa am shedekwe áte háre ge tiisire-aara. Isiyaaku keni a fem Yakubu am shedekwe, Yakubu keni a puwum egdzara-aara eggye-aha a miya kelaawa ju buwa.

⁹ «Am iga a una ñanna maa, eggye-aha a miya ñanna ta naba velu kuderetare Yusufa á dem Misera adaba shelha. Amá ndza anƙwa Dadaamiya antara ñane. ¹⁰ Dadaamiya yánka Yusufa am zlafa-aha-aara. Bairá a vante ñgahire. A vante ilmu á katafke á *Firawna slekse á larde á Misera, slekse a naba ganve Yusufa male arge larde á Misera bademme, male arge emnde na tá am huđe á há-aara bademme. ¹¹ Daaci a naba sem ge waya yaike á sem larde á Misera, antara larde á Kanaana maa, emnde bademme tá á ba am palasa-aara, haa eggye-aha a miya ñara tá shánka ba názu tá zuze keni dekideki. ¹² Cenáncena Yakubu ganakini

anƙwa nalkame am Misera, a beláa ba egdzara-aara ñanna ta duhe ser palle. ¹³ Ta daliye ge buwire wá, Yusufu a de maraterse ire-aara, sleksu *Firawna keni a dise á ba am una ñanna emnde a jeba á Yusufu. ¹⁴ Daaci Yusufu a naba belaa ura, ta de sanaa eddeñara Yakubu an huƙe á há-aara baƙemme, emnde á Yakubu ta kul vuye jiilyeƙe. ¹⁵ Daaci a naba de nja-aara ge Yakubu am Misera, a emtsaa á ba áhuwa, egdzara-aara keni baƙemme ta matsaa á ba áhuwa. ¹⁶ Amá emtsa á eggye-aha a miya ñanna wá, baƙemme ta halateraa á ba á dem Sikaim, ta de heƙateraa am irekhyia na kwaye ndza a shekwanaa Ibrahimu am erva á egdzara á Hamaur.

¹⁷ «Am sarte na ni herzhe watse á magava duksa na a banna Dadaamiya ge Ibrahimu na wá, emnde á miya am Misera tá far ba sága á ba an ndzeƙa. ¹⁸ Daaci faremfa slekse umele anƙwaslire diyaaka Yusufu ƙeƙiƙe maa, ¹⁹ slekse ñanna a naba eksaterve sawari ge eggye-aha a miya, a naba shateru zlaƙa kwakya, a naba hyateraarhe an ndzeƙa, ganakini a puwaranvepuwe egdzara-aatare mesheshe, a njarka an shifa ƙeƙiƙe. ²⁰ A ba am sarte ñanna wá, ta naba yá Muusa keni, egdzere zariya jipu, hayánháya Dadaamiya. Tere keye kalkale tá anƙwa á tsufaná á ba am huƙe á há á eddeñara, ²¹ lauktu ta danse á degashe. Amá de shansha egdze á sleksu *Firawna, a de gelantaa ñane ba seke egdza-aara a yanaa ba ñane. ²² Muusa a waltaa á ba an diya á názena tá maganá emnde a Misera baƙemme. A gevaa estuwa Muusa edda una an hákuma á ndáh elva, antara edda á hákuma am slera-aha-aara baƙemme.

²³ «Muusa shanaasha iva kul ufaƙe lauktu a shaa enƙale á de zhara emnde a jeba-aara. Amaana: Emnde a *Iserayiila. ²⁴ Duwa á Muusa maa, a naa zhel emnde a Misera anƙwa á já ura jeba-aara. Daaci a naba de gwe, a jehe shifa á zhel ñanna. ²⁵ Ñane a kurken watse tá cenáncena emnde a jeba-aara Iserayiila-aha ganakini watse á lyateraalya Dadaamiya á kya erva an ñane, tá de shánsha ire-aatare, amá cenaránka emnde na ƙeƙiƙe. ²⁶ Makuralla-aara zlaƙe ádaliye, a de shaa Iserayiila-aha ta buwa, tá anƙwa á dagala. Ñane á kátá tegatertega, a ba ñane á elvan ge itare: Kay! Dawalaa na? Kure kwa ba egdzar mama keni kwá dagala, a jaara uwe ge kure? ²⁷ Amá edda una ñane anƙwa á maganá palasa ge ura, a naba puwan tsekudá ge Muusa, a ba ñane á elvan ge ñane: Ka mu a gakvaa ware male arge ñere geni ká se kyaná ka shairiya á ñere? ²⁸ Emtu ká kátá jija seke una ka jaa zhel emnde a Misera áwaya na emtu? ²⁹ Daaci elva ñanna ñgyámngye am vuwa á Muusa, antara ba kezla-aara am larde ñanna ba ƙeƙiƙe, kwaye a zhagade á dem Madiyan, a de yayaa egdzar zála buwa áhuwa.

³⁰ «Am iga a yawe kul ufaƙe á ba am larde ñanna maa, malika á Dadaamiya a maranse ire-aara ge Muusa áte vuwa á wa Sina, a maranse ire-aara am nara á kára á guzla. ³¹ Muusa anƙwa á maga najipu á duksa ñanna, anƙwa á ganávtege ge guzla ñanna geni á nanaana duksa ñanna ba shagera wá, á cená ba kwará á Yaakadada, a ba ñane: ³² Ba iya Dadaamiya na ndza ta kezli ugje eggye-aha a ña na, ya Dadaamiya á Ibrahimu, Dadaamiya á Isiyaaku, Dadaamiya á Yakubu. Muusa jaaja lyawa, á gyagya ba seke maagara, kwalevkwála ge zhára ice ádehuwa mázla-aara. ³³ A ba Yaakadada á elvan ge ñane: Saƙsesáƙe kimake á ña. Adaba tate na ká tsá ka áteƙwa na tate cuƙeƙe. ³⁴ Ya nanna zlaƙa na tá

sháná emnde-aaruwa am Misera, ya cenáncena kyuwa-aatare, ya tsekwa adaba ba una nanna, ya se lyaterlya, sawa yá beláká á dem Misera.

³⁵ «Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, ba Muusa nanna ta ndahanaa itare a gakvaa ware male arge ntere, geni ká se kyáná ka shairiya á ntere na wá, Dadaamiya a belaa ba nane geni á de gev slekse-aatare, á saterse am erva á emnde. Dadaamiya a magaa slera nanna á kya erva an malika na a maranse ire-aara ge Muusa am kára á guzla na. ³⁶ A satersaa ba nane emnde a *Iserayiila am larde a Misera, an mága nalaama-aha, antara najipu-aha gergere, am Misera nanna, antara am Haye Kyanne. Dem yawe kul ufade, ndza slekatakfe-aatare ba Muusa nanna am kaamba. ³⁷ Ndza a bateránba Muusa ge emnde a *Iserayiila, a ba nane: Watse Dadaamiya á belakurá nabi umele ba seke iya, watse á belakurá ba ura jeba á kure. ³⁸ Ba Muusa nanna una ndza slekatakfe á emnde a Iserayiila am kaamba, ndza ba nane una sledágave á eggye-aha a miya werre, antara malika na a banaa elva áte ire á wa Sina na. A Iyamivaa ba nane elva á Dadaamiya, elva na á vante shifa ge ura na, lauktu a samiyansa.

³⁹ «Aley ndza faransaareka eggye-aha a miya defekiki ge Muusa, yarnaaya elva-aara, ta hayaa ba eptsá á dem Misera. ⁴⁰ Adaba una nanna, a ba itare tá elvan ge *Haruna: Nderamíndera-ka hele-aha na mí sepatérá á katafke á miya. Adaba diyamika názu a shaa Muusa nanna a samise am Misera na. ⁴¹ Daaci ta naba nderaa hele-aatare, á gáráva an egdza a dalau, ta icanaa sadake, ta magaa munri, tá higa á katafke á názu ta nderanaa ba itare an erva-aatare. ⁴² Amá a naba yaterhe ge Dadaamiya ba defekiki tá ankwá á kezlan ugje ge hele-aatare, tá ankwá á kezlater ugje ge terlyakwa-aha áte samaya keni, ba seke una ankwá ta puwete am wakita á nabi-aha na. Ta puwetaa nabi-aha, a ba Dadaamiya á elvan ge emnde a *Iserayiila: Kure Iserayiila-aha: Kina iva kul ufade kwá vite sadake á dabba-aha, antara sadake á duksa-aha umele na, ba jirire kwá vite ba ge iya emtu?

⁴³ Una ge iya ka defekiki, *mashidi á kacakaca na kwá sepaná kure ba ge dadaamiya á kure *Maulaukau, kwá sepá ba dadaamiya á kure Rafan na kwa maganaa ba kure, gáráva á terlyakwa na. Kwaya nane hele-aha na kwa nderanaa kure ge kezlater ugje. Adaba una nanna yá dakurda á de katafke átsaaka á ba an *Babila keni.»

⁴⁴ Daaci a ba Aitiyain: «Am sarte na tá am kaamba eggye-aha a miya, ndza tá an mashidi á Dadaamiya ta maganaa an kacakaca, ta dise áte una nanna ganakini ankwá Dadaamiya an itare. Ta dzebaa mashidi nanna a ba áte una a kwaransaa Dadaamiya ge Muusa. Adaba a banánba Dadaamiya ge Muusa geni a emmága á ba áte una a naanaa nane. ⁴⁵ Dedde zamane-aatare, ta yaterán ge eggye-aha a miya umele. Ndza Zhausuwe slekatakfe-aatare. Ta se dema itare an mashidi nanna am larde na. Am demda-aatare, Dadaamiya a naba bakese emnde a jeba umele am katafke-aatare. Daaci mashidi á nalba nanna a nja estuwa, dem zamane á sleksu *Dawuda. ⁴⁶ Shánsha Dawuda háyá áza Dadaamiya á Yakubu maa, a naba ndavanu ganakini á nderanaa mashidi. ⁴⁷ Amá a nderanaa Suleymanu mashidi nanna ge Dadaamiya. ⁴⁸ Ay degiya Dadaamiya am yaikkire-aara wá, á njeka am bere-aha na ni ta nderanaa ba emndimagwaha. A ba nane á kya an we á nabi-aara:

⁴⁹ Samaya una tate á nja-aaruwa am sleksire-aaruwa; haha wá, tate á puwa sera-aaruwa. Kwá de nderiya bere-ara kure ge iya? Áme slede na ni yá de puwansá ya am huđe-aara na?

⁵⁰ Ábi duksa-aha ñanna baďemme ya nderanaa ba iya? Estuwa á ba elva a Yaakadada.

⁵¹ «Kure wá, degdege ire á kure ba jire, kwá ceneka elva á Dadaamiya ďekideki. Wayakurka cena názu á bakurná Sheďekwe Cufedďe, kwa ba kalkale antara eggye-aha a kure werre na ndza kwalarevkwálá na.

⁵² Ankwa nabi na ni eggye-aha a kure magaranánka palasa emtu? Ta naba cebaa emnde a bela á Dadaamiya ge sateraa labare á slejirire ba ñane palle na. Ba ñane una a yanaa ice á kure, jakurja na. ⁵³ Kure lyakurvaalya *tawraitá á Dadaamiya na a vakurtaa á kya erva an malika-aha, amá magakurka.»

Tá dzaga Aitiyain an nákwá ge ja shifa-aara

⁵⁴ Am sarte na cenaráncena una ñanna male-aha á Yahudiya-aha maa, jaterje ervaunďe jipu áte Aitiyain, tá zá ba erva-aatare an slare. ⁵⁵ Amá Aitiyain, ñane an naha an Sheďekwe Cufedďe. Ba a ketaa ice-aara á dem samaya wá, a naa tate na ni á njá átekwa Dadaamiya an sleksire-aara, Yaisu ankwá á tse am naďafa á Dadaamiya. ⁵⁶ Daaci a ba ñane: «Cenaucena: Iya wá, yá zhárá ba samaya an wera, yá zhárá ba *Ura á emnde baďemme á tse am naďafa á Dadaamiya.» ⁵⁷ Ta naba fu hula á dem zhegela geni a demka elva ñanna á dem hyema-aatare, ta gwarhe baďemme-aatare, ⁵⁸ ta naba danse á dete iga a ekse, ta de dzaganaa an nákwá áhuwa ge ja shifa-aara. Seyde-aha na ta tsakwese am zane-aha-aatare, ta puwehe a ufateraa dawale umele zhera-aara Sawulu. ⁵⁹ Daaci emnde na tá dzaga ñane an nákwá, amá Aitiyain a magaa maduwa, a ba ñane: «Yaakadada Yaisu! lyevaalya shifa-aaruwa.» ⁶⁰ A kezlaa ugje am haha, a ba ñane á ba an kaa kwárá: «Yaakadada! Yateraarye haypa na tá ankwá á maganá itare na.» Ba a ndaase una ñanna wá, a naba emtsehe.

8

Sawulu a tsante fitenire áte emnde a fetarfe

¹ Vacite ñanna, tsarantetse fitenire yaikke ádete emnde a fetarfe am huđe á Urusaliima, baďemme zhagadarzhagade á dete makwata-aha á Yahudiya, antara *Samaríya, sey ta juwaa ba emnde a bela. ² Emnde na ďabartedaba Dadaamiya ta heďaa emtsa á Aitiyain, kyuwarsekyuwe jipu emtsa-aara. ³ Sawulu wá, ankwá á wawa geni á zlnaazle emnde a fetarfe baďemme, á já ďába sera á wakiyya sera á wakiyya, á halaterá á dem dangay baďemme an zála-ka an ñwasha-ka.

*Labáre á Yaisu daada á dem *Samaríya*

⁴ Daaci emnde a fetarfe na zadaratervezadé na, tá ankwá á bala ba waazu ma áme keni am tate na ta demaa itare baďemme. ⁵ Filip maa, ñane a dem berní á *Samaríya, a de fantau ge balatera elva á *Almasiihu ge emnde áhuwa. ⁶ Emnde baďemme fartefa hyema ge cena elva á Filip, hayaránhaya. Najipu-aha na a maganaa ñane keni naránna baďemme. ⁷ Jini-aha saresse am emnde kwakya tá ámbera hula, ñguryekwe-aha

antara emnde a dere keni kwakya mbarmbe. ⁸ Njaanja higa yaikke ge emnde a berni nanna.

⁹ Am sarte nanna maa, ndza ankwá zhele umele am *Samariya nanna zhera-aara Simaun, nane haraare á maga namselkwe-aara, antara wafakire, emnde bademme tá maga ba najipu áte nane, a ganve ire-aara ura nгаа. ¹⁰ Emnde bademme, an emnde a nгааnka ka, an talaga-aha ka, baaka ura á ebza elva-aara dekideki. Baránba emnde ganakini hákuma yaikke, hákuma á Dadaamiya na wá, ba zhel nanna. ¹¹ Baaka ura á ebza elva-aara, adaba haraara ankwá á maga najipu-aha-aara am ice-aatare. ¹² Amá am sarte na dámda Filip an labare á higa, elva a dem zlanna á Dadaamiya, á kwaraterse antara zhera á Yaisu *Almasihu na wá, emnde kwakya fartarefe, an zála-ka an nwashá-ka lyarvaalya baptisma. ¹³ Ba Simaun nanna keni fetarfe, lyevaalya baptisma. Am ba kelaazare á iceka Simaun átevega Filip maa, á maga ba najipu áte nalaama-aha, antara najipu-aha na ankwá á maganaa Filip na.

¹⁴ Am iga á una nanna maa, cenarácena emnde a bela am Urusaliima ganakini fartarefe emnde a *Samariya áte elva á Dadaamiya, daaci ta naba bela tara Piyer antara Yuhanna á dezetare. ¹⁵ Daraada tara Piyer antara Yuhanna am Samariya, ta de magatarar maduwa ge emnde a fetarfe na tá áhuwa na, ganakini a vaterteva Dadaamiya Shedekwe Cufedde. ¹⁶ Adaba zlafe ta shaa ba baptisma an zhera á Yaakadada Yaisu, amá zlafe samka Shedekwe Cufedde á sem itare á ba am palle-aatare keni. ¹⁷ Am sarte na ni puwaraterarpuwa erva-aha-aatare tara Piyer, antara Yuhanna áte ire-aha-aatare na wá, daaci sharánsha Shedekwe Cufedde.

¹⁸ Nanna Simaun ganakini emnde na sharánsha Shedekwe Cufedde adaba erva na ta puwataare emnde a bela na wá, a naba vaterter shungu ge tara Piyer antara Yuhanna, ¹⁹ a ba nane á elvan ge itare: «Vawiteva hákuma nanna ge iya keni, geni máki ya puwaare erva-aaruwa ge ura wá, edda-aara keni sey á shánsha Shedekwe Cufedde ba seke una.» ²⁰ A nwete ge Piyer, a ba nane á elvan ge nane: «A kedaduraakeda Dadaamiya antara shungu á nana nanna bademme. Adaba ka kwamaa shekwa názu a vanta Dadaamiya ge ura an nalmene. ²¹ Ekka baaka barama ge ekka, baaka tate á nana am slera á nene na dekideki, adaba shagerka ervaunde á nana á katafke á Dadaamiya. ²² Emmága tuba arge haypa na ka maganaa ka, esslápala Dadaamiya ganakini á yakareye jeba á dzáma ire nanna máki á gevge. ²³ Adaba nana naa ervaunde á nana kelaade, gakevge náve á haypa.» ²⁴ A ba Simaun á elvan ge tara Piyer, antara Yuhanna: «Taslawa á kure, slapalawislápala áza Yaakadada á kure nanna geni a shika názena kwa ndanaa kure na.»

²⁵ Tara Piyer, antara Yuhanna ta magaa seydire kwakya, ta balaterse elva á Yaakadada ge emnde. Am iga a una nanna maa, ta naba eptsa-aatare á dem Urusaliima. Átira daa zlafe adaliye, ta balese labáre á higa, elva a Yaisu am ekse-aha á *Samariya.

Tara Filip antara zhel emnde a Aitiyaupiya

²⁶ Am iga á una-aha nanna maa, a ba malika á Yaakadada á elvan ge Filip: «Tsetse ezzlala á dem manem, duwa áte emgyegwe a baráma tsekwa á da am Urusaliima ge dem Gaza na.» ²⁷⁻²⁸ A naba tsetehe ge Filip, a duhe. Duwa-aara á dem tate nanna wá, ta de puwa ba jaa ire antara ura

Aitiyaupiya umele nadîma, átira dá. Zhel ñanna nakawá yaikke. Ñane pataka á sleksu Kandake, mukse na sleksa ñane am larde á Aitiyaupiya. Daaci zhel ñanna wá, ndza a se kezlan ugje ge Dadaamiya am Urusaliima. Átira dá ñanna maa, ankwá á ndahá wakita á nabi Aisaya, á njá am *darkwa-aara, á tefaná belsa. ²⁹ «Naba duwa, herzhanteherzhe darkwa ñanna ba shagera,» a ba Shefekwe Cufedde á elvan ge Filip. ³⁰ Daaci a naba tedante ge Filip an zhágade, a de shanaahe, á cena zhel ñanna á ndaha wakita á nabi Aisaya. «Ká ankwá á cenáncena emtu jirire á názena ká ndahaná ka na?» a ba Filip á elvan ge ñane. ³¹ «Yá cenaná estara jirire-aara máki á paliná ura ka?» Daaci a dante Filip geni a dalemfálá á dezeńara am *darkwa, á njinja ázeńara. ³² Náwa názu a ndahesaa ñane am wakita á Aisaya:

Ñane gevge ba seke zhel kyawe na tá daná á de icica na, ba seke zhel kyawe na tá betá úgje áte ñane keni á kyuweka defekideki, ba we-aara keni weraaka.

³³ Ñane wá, garanaaga á dem áhá, magaranánka jirire defekideki. Ware deme á de tsala wulfe-aara am duniya na? Adaba ta ján werre shifa-aara.

³⁴ Daaci a ba zhel emnde a Aitiyaupiya na á elvan ge Filip: «Palinaapala elva na táslé á ña, á ndaná áte ware nabi á Dadaamiya elva na estuwa? Á ndaná a ba áte ire-aara emtu, á ndaná áte ura umele-he?» ³⁵ Filip a eksetaa elva, a dzegwanu ba ge elva ñanna am Aisaya na, a balanse labáre á higa, elva a Yaisu. ³⁶ Ba tá zlalá, tá zlalá, ta de shaa tate á yawe. Daaci a ba zhel emnde a Aitiyaupiya na á elvan ge Filip: «Náwa shamiyansha yawe mu, ankwá názu á piyite geni ká magiya baptisma emtu?» ((³⁷ A ñwete ge Filip: «Máki faktarefe áte Yaisu an ervaunde á ña palle wá, baptisma á ña a naba gevge.» A ñwete ge zhel emnde a Aitiyaupiya na: «Fantarefe ganakini Yaisu *Almasihu wá, ñane *Egdza á Dadaamiya.»)) ³⁸ Daaci tsaatse, a ba ñane á elvan ge sletedaná belsa. Ta naba tsekwese am *darkwa na tara Filip, antara zhel emnde a Aitiyaupiya ñanna, ta tsekweme am yawe, Filip a naba maganaa baptisma. ³⁹ Ba segashe-aatare am yawe wá, Shefekwe Cufedde a naba eksante Filip ba estuwa, mele nánka zhel emnde a Aitiyaupiya na mázle-aara. Amá a eksetaa baráma-aara zlafe ádaliye an higa yaikke. ⁴⁰ Filip keni á zhárá ba á tse am Ajaustus. Daaci ba zlala-aara á dem ekse-aha gergere, ankwá á balaterá labáre á higa, elva a Yaisu ge emnde, a daa ba estuwa á dem Kaysariya, á maga ba ñane.

9

Tuba á Sawulu (22:6-10; 26:12-18)

¹ Am sarte-aha ñanna bademme na maa, Sawulu wá, ñane á mberá ba wáwa áte emnde na fartarfe áte Yaakadada Yaisu na, a bantsa ñane sey á zlateraazle bademme. A naba deza male á *lîman-aha, ² a de ndavanu nalmesheri á seydire geni á duwa an ñane am erva á dem egdzar mashidi-aha-aatare na tá am Dimaska. Estuwa, máki a de shaa emnde na ta fetaare áte Yaakadada Yaisu, ma zhele, ma mukse keni, á saterá á ba am erva á sem Urusaliima.

³ Ba a shaa nalmesheri ñanna wá, antara ba zlala-aara. Ba ñane keni herzhanteherzhe berni á Dimaska ñanna wá, a naba tsekwaá ge parakkire yaikke á sa am samaya á sete ñane, ⁴ a naba mbedehe ge Sawulu á dete haha, daaci á cena ba á ðahaná kwara umele: Sawulu, Sawulu, labára ká magiya palasa, á bina. ⁵ A ñwete ge Sawulu: «Ka ware ka edda-aaruwa?» A ba kwára ñanna á elvan ge ñane: «Ba iya Yaisu na ká anƙwa á maganá palasa na. ⁶ Amá tsetse, edduwa á dem huƙe á ekse, tá de bakánba áhuwa názu ká de maganá ka.» ⁷ Emnde na tá am iga á Sawulu ñanna diyarka názu tá ndaná itare ðekidɛki. Tá anƙwa cenáncena kwára á ura, amá itare tá náńka edda-aara ðekidɛki. ⁸ Tsetsa Sawulu am haha, a werante ice, amá á náńka. Sey ta ñanaa áte erva, ta taðanaa an táðá á dem Dimaska. ⁹ Hare keye, ba slerba-aara keni náńka ðekidɛki. Am hare keye ñanna wá, zawka shawka ðekidɛki.

¹⁰ Anƙwa slefatarfe umele am Dimaska ñanna, zhera-aara Hananiyas, a naba marananse ire-aara Yaakadada am wahayu, ¹¹ a ðante: Hananiyas. Nam, a ba Hananiyas. A ba Yaakadada á elvan ge ñane: «Tsetse ba kina, eðɕaba ba baráma na tá ðaaná an baráma ndeðɕe na, edduwa á dem mba á Yahuda, enndáva ura zhera-aara Sawulu ura Tarsus, ñane anƙwa átura mága maduwa kina. ¹² Zhel ñanna a shaa wahayu, am wahayu ñanna maa, anƙwa á zhara ba ura zhera-aara Hananiyas a duhe á dezeńara, a de puwaare *erva a barka ganakini á nanna ice-aara zlaɓe áðaliye.» ¹³ A naba ñwete ge Hananiyas, a ba ñane: «Emnde kwakya ta se balise labáre á zhel ñanna degiya Yaakadada. Emtanƙire na a magaterna ñane ge emnde á ña am Urusaliima keni ndarindaha baðemme. ¹⁴ Ba sawa-aara ásehuna na keni a sanaa ba una ñanna, ta vantaá male-aha á *liman-aha hákuma á se hálá emnde na tá ñala Dadaamiya an zhera á ña.» ¹⁵ Amá a ba Yaakadada á elvan ge ñane: «Naba duwa ka. Aðaba ya eksese zhel ñanna keni ge mága slera-aaruwa, ganakini á de kwaratersa ñane zhera-aaruwa ge emnde a jeba umele, antara slekse-aha-aatare, ira emnde a *Iserayiila, geni a diyariyeddiye ba shagera. ¹⁶ Yá de marannaamárá zlaðaha na watse á sháná ñane aɕaba zhera-aaruwa.»

¹⁷ Daaci a naba zlálá ge Hananiyas, a de demá am huƙe á há ñanna, a de puwar erva a barka-aara ge Sawulu, a ba ñane á elvan ge ñane: «Sawulu egdza emmerwa, a beliyaá ba Yaakadada Yaisu na a marakse ire-aara áte baráma a sawa na, geni ká náńna ice á ña zlaɓe áðaliye, ká shansha Sheðekwe Cuðeðɕe.» ¹⁸ Ba ndah keni zlaɓe ndaaseka Hananiyas wá, ta naba sesehe ge duksa-aha umele am ice á Sawulu ba seke iga a kelfe wá, a fantau ge zhara ice-aara zlaɓe áðaliye. A ssetehe ta maganaa baptisma. ¹⁹ Daaci a zu duksa, shansha ndzeɕa-aara.

Sawulu anƙwa á maga waazu am Dimaska

Sawulu haraare cekwaanƙuðí áza emnde a fetarfe na tá am Dimaska. ²⁰ Ba watsewatse, a fantau ge ja ðába am mashidi-aha á Yahudiya-aha gergere, ge bálá waazu á elva a Yaisu, geni Yaisu wá, *Egdza á Dadaamiya. ²¹ Emnde na tá anƙwa á cena elva-aara na baðemme tá maga ba najipu. A ba itare: «Ábi una ba zhel na a ceɓaa emnde a ðába Yaisu am Urusaliima na? Ábi ásehuna keni a sánaa ba una ñanna, geni á daterá á ba am zawa ádeza male-aha á *liman-aha?» ²² Amá waazu á Sawulu anƙwa á far ba mága slera am emnde. Baaka názu tá maganá Yahudiya-aha na tá

am Dimaska na á katafke-aara, adaba anƙwa á marateránmárá jirire-aara geni ba Yaisu una *Almasiihu, amaana: Edda una a ekesea Dadaamiya.

²³ Haraare maa, Yahudiya-aha ta naba demaa am sawari, ta naba njante geni sey tá keƙanaakeƙa shifa á Sawulu. ²⁴ Amá cenáncena ñane keni názu ta ngwadanaa itare áte ñane baƙemme tá anƙwa á ufa we á ukvake á berni, tá tsagwadá ba ñane geni sey tá keƙanaakeƙa shifa-aara. ²⁵ Daaci vacite umele an vayiya maa, emnde na tá am iga-aara, ta naba njaneme am kenday yaikke, ta naba tsekwanse á kya ñiye á ukvake á dem iga a ekse.

Eptsaptsa Sawulu á dem Urusaliima

²⁶ Am sarte ñanna, eptsaptsa Sawulu á dem Urusaliima. Am eptsaaara wá, a de tataya jammeje antara emnde a fetarfe, amá baaka ura a fanaa vuwa ƙeƙiƙeƙi, adaba fartareka geni ñane keni gevge slefetarfe ba jirire. ²⁷ Amá Barnabas wá, a naba eksante Sawulu ñanna ádezeñara, a puwansaa ñane ádeza emnde a bela, a de baternaa ñane ganakini Sawulu nanna Yaakadada áte baráma á dem Dimaska, antara elva na ni a bannaa Yaakadada ge Sawulu baƙemme. A ndaterhe zlaƙe ádalíye dzañdzañjire na a maganaa Sawulu ge ndater elva a Yaisu ge emnde am huƙe á Dimaska. ²⁸ A fantau á ba am sarte ñanna nja Sawulu antara emnde a bela, a jaa ƙába am huƙe á Urusaliima ba seke una á kataná ñane mazla-aara ge mága waazu an zhera á Yaisu, an baakire á lyawa. ²⁹ Ádeza Yahudiya-aha na tá ndáhá ba elva a Yunaniñkau keni a duwa Sawulu an elva a Yaisu, a ndaterndáhá sera-aara ba kwakya, amá itare tá tataya keƙa shifa-aara. ³⁰ Cenaráncena egdzar mama-aha-ñara maa, ta naba danse á dem Kaysariya, ganakini a ezzlála á dem Tarsus.

³¹ Daaci emnde a fetarfe am haha á Yahudiya, antara Galili, ira *Samariya njarinja an hairire mázla-aara, tá anƙwa á far ba mága dzañdzañjire am elva á Yaisu, tá anƙwa á fá zherwe áte Yaakadada, anƙwa Sheƙewke Cufedƙe am dágage-aatare, á sagatersaga ba kelaazare.

A mbetaa estuwa Aynaiyas

³² Am sarte ñanna maa, Piyer á já ba ƙába am tate-aha gergere. Vacite umele maa, a de zhara emnde a fetarfe na tá am Lida. ³³ Duwa-aara á dem ekse ñanna, a de bera ura umele zhara-aara Aynaiyas, yawe tiise á taa tseteka am haha ƙeƙiƙeƙi, adaba gevge nguryekwe. ³⁴ Á ba Piyer á elvan ge ñane: «Mbakaambe Yaisu *Almasiihu, tsetse, tsatsanaatsatse egdera á ña.» Kerteñ tsetsa Aynaiyas. ³⁵ Emnde na tá am Lida ñanna, antara emnde a Saraun baƙemme naránna, itare keni ta naba fetarehe áte Yaakadada Yaisu.

Tsetsa Tabita am emtsa

³⁶ Ndza anƙwa mukse umele slefetarfe am ekse á Jaupe, zhara-aara Tabita, an elva a Yunaniñkau wá, Daurkas. Amaana: Zaara. Mukse ñanna wá, ma vaatara keni ñane á maga ba slera á maggwire, anƙwa á melateru ge talaga-aha keni. ³⁷ Daaci a eksevahe ge lapikere wá, a naba emtsehe. Bararanvebáre, ta de zlavanaahe am bere. Bere ñanna átire ge bere-aha umele.

³⁸ Dagave á tara Lida antara Jaupe yiyiyeka an kevaaye. Daaci cenaráncena emnde a fetarfe na tá am Jaupe, ganakini anƙwa Piyer am Lida. Daaci ta naba belanvaa emnde buwa, ganakini a sawa ba watsewatse

tasle-aara. ³⁹ Ba watsewatse a tsetehe ge Piyer, ta zlala ba kerde antara emnde a de dáha na. Ba damda Piyer wá, ta dán ba suuwe á dem bere na átire na, Piyer a de beraa weggege a njwasha bademme tá anjwa á kyuwa emtsa na. Ba ta naa Piyer, tá anjwa á kyuwa ásezenjara, tá ámberá ngyekwaná buba antara náza tsekwa-aha umele na ndza a dzebanaa Daurkas am sarte na zlafe á ba an shifa-aara am dagave-aatare. ⁴⁰ Daaci Piyer a naba bakese emnde bademme á segashe, a kezlaa ugje, a magaa maduwa, daaci a eptsapte á deza emtsa na, a ba njane: Tabita! tsetse! A naba werante ice-aara Tabita, a tsetehe, a njehe. ⁴¹ Piyer a njanaahe erva, a tsante bademme, daaci a dante weggege a njwasha na, antara emnde a fetarfe umele, a marateraa Daurkas an shifa-aara. ⁴² Labare njanna hyemhye am huđe á Jaupe bademme, emnde ta naba fetarhe áte Yaakadada Yaisu. ⁴³ Am iga a una njanna maa, Piyer haraare zlafe ádaliye am huđe á Jaupe, am mba á slekkea gwagwa umele zhera-aara Simaun.

10

Kurnailiyus á dáha Piyer á dem mba-aara

¹ Anjwa ura umele am Kaysariya zhera-aara Kurnailiyus, palle á maleaha á sawji-aha á Rauma na tá dáhaterá an sawji-aha á Italiya na. ² Zhel njanna wá, njanaa njadina á Yahudiya-aha an tsáká ire. Njane an lyawa á Dadaamiya jipu, njane antara emnde-aara bademme am huđe á há-aara tá iceka de njala Dadaamiya. Anjwa á melaterumele jipu ge Yahudiya-aha na tá am baakire.

³ Vacite umele an naduwar wá, Kurnailiyus a shaa wahayu á sawa áza Dadaamiya, a naa malika á Dadaamiya samsa ba ngayye ásezenjara. A ba malika njanna á elvan ge njane: Kurnailiyus! ⁴ A kante ice-aara Kurnailiyus, a zharaa malika na amberá á gyagya, a ba njane: «A jaara uwe, edda-aaruwa?» A njwete ge malika na, a ba njane á elvan ge njane: «Dadaamiya lyevaalya maduwa á nj, hayánháya slera á maggwire na ká anjwa á maganá ka átevege talaga-aha, njane viyakaaka d'ekideki. ⁵ Kina wá, naba ebbela emnde á nj á dem Jaupe, a de d'arakanteda dawale umele anjwa áhuwa zhera-aara Simaun Piyer. ⁶ Zhel njanna anjwa am mba á patuma-aara cepen-aara Simaun slekkea gwagwa, bere-aara áte we á guwa yaikke.» ⁷ Ba zlazlálá malika na, Kurnailiyus a naba dante emnde buwa am dagave á emnde na tá maganá slera am huđe á há, antara sawji palle am sawji-aha na tá ufa há-aara, sawji njanna keni d'abetedaba nadina á Yahudiya-aha ba shagera. ⁸ Daaci a bateraa názu a ndanaa malika na bademme, a naba belaterbela á dem Jaupe na.

⁹ Dem makuralla-aara keni tá á ba áte baráma. Herzhe á maga vacitire wá, herzharanteherzhe Jaupe. Piyer njanna keni d'altedála áte ire á dzuguru ge mága maduwa. ¹⁰ Am sarte njanna keni njanaa njaya waya Piyer, á kátá náza za mázla-aara. Am sarte na ni tá anjwa á tsatsaná náza za njanna maa, njane shánsha wáháyu á sawa áza Dadaamiya. ¹¹ Am wahayu-aara, á zhara ba samaya an wera warje, anjwa á tsekwa duksa umele ba seke gwadau yaikke á sem áhá, an njaja we á námbanjwa-aha-aara ufadé kerde. ¹² Anjwa dabba-aha jeba gergere bademme, antara názu á hulmba am haha jeba gergere bademme, ira yiye-aha jeba gergere bademme am huđe á duksa njanna. ¹³ A ba kwara umele á sawa am samaya á elvan ge Piyer: «Tsetse eksevaksa, icantice, ezza.» ¹⁴ Amá a njwete ge Piyer,

a ba ɲane: «A'aa estuweka Yaakadada, aɗaba ba vaci palle keni zanuka harám, ma lipa keni.» ¹⁵ A ba kwara ɲanna á elvan ge ɲane zlaɓe ádaliye: «Zhareka názu a ganvaa Dadaamiya cufedɗe seke lipa.» ¹⁶ Ser keye aɲkwa á banánba estuwa. Am iga á una ɲanna, a naba eptsehe ge kazlaɲa ɲanna ádaliye á dem samaya.

¹⁷ Piyer wá, aɲkwa á dzama ba názena ni á kátá á banná Dadaamiya an waháyu ɲanna. Daaci emnde a ɓela á Kaurnaaliyus keni tá aɲkwa á tsatse áte we á bercame-aara, tá aɲkwa á enndava. ¹⁸ Ta kante kwará, a ba itare: «Aɲkwa ura zhara-aara Simaun Piyer am mba na emtu?» ¹⁹ Piyer am dzama ire keshekke, aɲkwa á tataya jirire á názena á kátá banánba Dadaamiya an wahayu na, á cená ba tá aɲkwa á tatayaaká zála keye ágashe, a ba Shefekwe á Dadaamiya á elvan ge ɲane. ²⁰ Tsetse ettsekwa, de dabaterɗaba ba kina, manka gajawe ɗekideki aɗaba ya ɓelateraa ba iya, a ba Shefekwe Cufedɗe. ²¹ Daaci a tsekwehe ge Piyer, a duhe á deza emnde ɲanna, a ba ɲane á elvan ge itare: «Náwa iya, iya edda una kwá aɲkwa á tatayaná kure, ázara á ba kure?» ²² Ta ɲwetehe, a ba itare tá elvan ge ɲane: «A ɓelaɲeraa Kaurnaaliyus male á sawji-aha, ura mággwe, an iyawa á Dadaamiya jipu, ba Yahudiya-aha keni diyardiya. A bannaa ba malika á Dadaamiya ganakini sey á ɗakɗáhá á dem mba-aara, ká de banánba názu ká an ɲane ge ndanda na.» ²³ Daaci a lyatervaahe ge Piyer á dem bere, a vaterte tate a zlava ge hare.

Mákuralla-aara ta tsetehe, a zlava antara itare. Emnde a fetarfe na tá am Jaupe keni emnde umele ta dabaterɗaba. ²⁴ Wergekse-aara lauktu daraadá am Kaysariya. Daaci Kaurnaaliyus a ɗante emnde-aatare, antara slakate-aha-aara, tá aɲkwa ufa sawa á Piyer na. ²⁵ Am sarte na damda Piyer, a se yainu á ba áte we á bercame Kaurnaaliyus, a kezlanaa uje ba shagera á katafke-aara. ²⁶ Amá a tsante ge Piyer, a ba ɲane á elvan ge ɲane: «Tsetse, iya keni ya ba urimagwe.» ²⁷ Piyer á baná ba elva ge Kaurnaaliyus ta demaa ba estuwa á dem huɗe á há. Ta de beraa emnde kwakya jarammeje áhuwa. ²⁸ A ba ɲane á elvan ge itare: «Ba kure keni diyakurdiya ganakini ura Yahudiya wá, á ɓelannaaka nadina-aara ge nja antara ura á jeba umele, sakwa ge dem mba-aara. Amá a marisaa ba Dadaamiya geni ma ware keni a zharanka seke lipa. ²⁹ Aɗaba una ɲanna náwa sanemsa aɗaba ɗaha á ɲa, maganka gajawe ɗekideki. Kina wá, wayanwáyá cena pute na ka ɗahiyaá átugena na.»

³⁰ A ɲwete ge Kaurnaaliyus, a ba ɲane: «Hare ufadire-aara vatena, vacite ɲanna yá aɲkwa á maga maduwa á icavaciya, an zura ba seke una wá, yá zhárá ba ura á tse á katafke-aaruwa, naɲgyuwe-aara á maga wulwulire ba seke uwe, ³¹ a ba ɲane á elvan ge iya: Kaurnaaliyus, lyevaalya Dadaamiya maduwa á ɲa, mela na ká aɲkwa á melaterwa ka ge talaga-aha na keni viyanaaka. ³² Kina wá, eɓɓela emnde á dem Jaupe, a de ɗarakanteda Simaun Piyer, aɲkwa am mba á cepen-aara Simaun slekkedá gwagwa, há-aara aɲkwa áte we á guwa yaikke. ³³ Daaci ba watsewatse ya naba ɓelakvaa emnde á ba am sarte ɲanna ge de ɗakɗaha, ka keni faɲka ervaunɗe, daaci yá slafaká we-aara aɗaba sawa á ɲa. Kina wá, baɗemme á ɲere na, ɲa jamme á katafke á Dadaamiya áhuna ba ge cena názu a fakaara Yaakadada ge enndáhá-aara na.»

³⁴ Daaci Piyer a eksetaa elva a ba ñane: «Kina wá, diyandiya ganakini ba jirire gergerka emnde áza Dadaamiya. ³⁵ Emnde bademme, máki ura á njá an iyawa á Dadaamiya, anƙwa á maga jirire wá, ma ura a ekse-ara keni á hayánháya Dadaamiya. ³⁶ Diyakurdiya Dadaamiya a velante elva-aara ge larde á *Iserayiila, elva ñanna wá, labáre á higa geni emnde tá shánsha hairire an Dadaamiya á kya erva an Yaisu *Almasiihu, ñane Yaakadada á emnde bademme. ³⁷ Ba kure keni diyakurdiya elva ñanna a fantau am Galili, am sarte na Yuhanna anƙwa á balaterá waazu á baptisma ge emnde na; diyakurdiya názu a mágava am huđe á Yahudiya bademme am sarte ñanna. ³⁸ Ba kure keni diyakurdiya baakire á zlakta á Sheƙekwe Cufedde na a vantaa Dadaamiya ge Yaakadada Yaisu ura Nasarátu, diyakurdiya názu a maganaa Yaisu am larde na, slera á magwire na a maganaa ñane, a naba mbateraahé emnde na tá an shaitaine, adába Dadaamiya anƙwa antara ñane. ³⁹ Nere wá, ña seyde-aha á názena a maganaa ñane am huđe á Yahudiya bademme, antara am Urusaliima na. Ñane maa, ta janaa áte dzangala. ⁴⁰ Amá Dadaamiya a tsante am fáya am hare ge keyire. A vante baráma ganakini á marañeránmára ire-aara ge ñere. ⁴¹ A marateraa ire-aara ge emnde bademme-ka, sey ba ge ñere ña emnde na ni a dzeranjerse werre Dadaamiya ganakini ña seyde-aha na. Am iga a tsantetse-aara am fáya na wá, ñere zanjeruze, shañerushe antara ñane. ⁴² A banjerna ba ñane an we-aara ganakini ná ndaterndáhá elva-aara ge emnde bademme, ná maga seydire-aara geni ba ñane edda una a tsanaa Dadaamiya ge mága shairiya á emnde na tá an shifa, antara shairiya á emnde a fáya bademme. ⁴³ Nabi-aha bademme ndza ta enndáhá elva áte Yaisu, a ba itare: Ma ware una a fetaare áte ñane keni, Dadaamiya á yanárye haypa-aha-aara adaba ñane.»

Ma emnde na garevka Yahudiya-aha keni sharánsha Sheƙekwe Cufedde

⁴⁴ Am sarte na Piyer anƙwa á maga waazu na wá, tsekwatart-sekwa Sheƙekwe Cufedde ge emnde a cenaa waazu-aara na bademme. ⁴⁵ Yahudiya-aha na ta saa á daba Piyer, itare fartarefe na, daremda am mága najipu yaikke, geni mbate Dadaamiya á vaterteva Sheƙekwe Cufedde ge emnde umele keni. ⁴⁶ Adaba tá cená ba tá anƙwa á ndáhá elva-aha áñwaslire, tá anƙwa á gálá Dadaamiya am yaikkire-aara. Daaci a ba Piyer: ⁴⁷ «Emnde na keni sharánsha Sheƙekwe Cufedde ba seke una ña shanaa ñere. Kina mu, á piyaterantaa ware ganakini tá magaternaamaga baptisma an yawe?» ⁴⁸ Daaci a ba ñane, a magarateranmaga baptisma an zhera á Yaisu *Almasiihu. Am iga a una ñanna maa, itare ta ndáva Piyer, ganakini á haraterveháre cekwaanjudí.

11

Piyer anƙwa á vaterte sera á elva áte Kaurnailiyus ge emnde a fetarfe am Urusaliima

¹ Cenarancená emnde a bela, antara emnde a fetarfe umele na tá am Yahudiya, ganakini ba emnde a jeba umele keni tá anƙwa emnde umele lyarvaalya elva á Dadaamiya. ² Daaci am sarte na daada Piyer á dem Urusaliima maa, Yahudiya-aha na fartarfe na ta fantau ge hábaza sera á Piyer, a ba itare tá elvan ge ñane: ³ «Ekka ni ka naba dem mba á emnde na ta baaka am sheƙekwe, ka zu duksa antara itare!»

⁴ Daaci Piyer a eksetaa elva, a tsakaterse sera á elva ñanna bademme an pálpale. ⁵ A ba ñane á elvan ge itare: «Iya wá, ndza yá am berni á Jaupe. Yá átira mága maduwa wá, ya naba shaa wáháyu. Yá zhárá ba duksa umele yaikke, á tsekwa á sawa am samaya á sezerwa ba herezhzhe. Duksa ñanna ba seke gwadau, an ñanja we á nambanjwa-aha-aara ufađe kerde. ⁶ Ya fete ice-aaruwa ba yamme ge zhárá názu am huđe-aara wá, anƙwa dabba-aha á bere, antara dabba-aha á kaamba jeba gergere bademme, názu á hulmba am haha jeba gergere bademme, ira yiye-aha jeba gergere bademme. ⁷ Daaci yá cená ba kwárá á biya elva á sawa am samaya: Piyer, tsetse, eksevaksa, icantica, ezza. ⁸ Amá ya ñwanante: A'aa estuweka Yaakadada, adaba ba ser palle keni damka duksa harám, ma lipa keni am mbuwe-aaruwa. ⁹ A ba kwárá ñanna zlađe adaliye á sawa am samaya: Zhareka názu a ganvaa Dadaamiya cudefde seke lipa. ¹⁰ Ser keye anƙwa á biyanba kwárá ñanna estuwa. Am iga-aara a naba eptsehe zlađe adaliye ge kazlaña ñanna á dem samaya. ¹¹ Á ba am sarte ñanna maa, saremsa zála ufađe á sem mba na ya tsekwa am huđe-aara na, a belateraa zhel emnde a Kaysariya á sezerwa. ¹² A ba Shedekwe á Dadaamiya á elvan ge iya: Ezzlálá antara itare, mañka gajawe defideki. Daaci ya naba tse ya duwa. Egdzar mama-aha a miya na náwa itare ta unƙwahe na keni, ta naba duhe antara ya á de ba am huđe á há á zhel ñanna. ¹³ A ndaerhe sera-aara bademme, geni a tsekwa malika á Dadaamiya am huđe á há-aara ba ge ñane, a ba malika ñanna, ebbela zála, a de darakantedá Simaun Piyer am Jaupe, ¹⁴ watse á se bakánba ñane elva na ni ká lyelye shifa á ña an ñane, ekka antara huđe á há á ña bademme. ¹⁵ Daaci ya naba magateraa waazu. Yá anƙwa á magaterá waazu wá, a tsekwa ge Shedekwe Cufedde á setarge itare ba seke una ndza a tsekwamiyar ge miya am zunjwire na. ¹⁶ Daaci yehanteyeha elva na ndza a ndanaa Yaakadada, a ba ñane: Yuhanna wá, a magateraa baptisma ge emnde an yawe, amá kure, tá de magakurá baptisma an Shedekwe Cufedde na. ¹⁷ Daaci estuwa, a vatertaa ba Dadaamiya an ire-aara Shedekwe Cufedde, ba seke una ndza a vamite ge miya adaba fetarfiré á miya áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu na. Yá dzegwándzegwa piyantaa slera-aara ge Dadaamiya emtu?»

¹⁸ Cenarancena elva ñanna, lauktu daralika á hábaza sera á Piyer mazla-aara. Ta fantau ge gálá Dadaamiya, a ba itare: Una wá, ba jirire. A magaternaa ba Dadaamiya pute a maga tuba ge emnde a jeba umele keni, ganakini a sharansha shifa.

Emnde a fetarfe na tá am Antakiya

¹⁹ Am diyakurdiya ba kure keni, ganakini am sarte á ja Aitiyain, ndza anƙwa zlađa áte emnde a fetarfe kyarkya á dem ekse-aha gergere, emnde umele-aatare kwaye ta zlalá á dem Finikiya, antara Kiprus, ira Antakiya na wá, itare ta de bálá ba waazu. Amá wá, sey ba ge Yahudiya-aha. ²⁰ Emnde umele-aatare ge emnde a Kiprus, antara emnde a Siraine, ta naba dem Antakiya. Itare wá, ta de magaterán ge Yahudiya-aha ka palle waazu, antara emnde na garevka Yahudiya-aha keni bademme. Ta de ndaater labáre á higa, elva a Yaakadada Yaisu. ²¹ Yaakadada Yaisu maresemáre hákuma-aara am itare. Adaba una ñanna, emnde kwakya fartarefe, saremsa á sem sera-aara.

²² Dámnda labáre-aatare á deza emnde a fetarfe na tá am Urusaliima maa, daaci ta naba beta Barnabas á dem Antakiya nanna. ²³ Duwa-aara, ba nane keni de nanna ganakini Dadaamiya a gaterar barka kwakya ge emnde a fetarfe nanna, higa ge nane keni. A faterem ndzedá am vuwa kwakya geni a njarinja an lya á Dadaamiya, a dzalarka dekideki. ²⁴ Barnabas nanna wá, ura mággwe, slefetarfe an tsaka ire, an naha an Shedekwe Cufedde. Daaci emnde kwakya fartarfe áte Yaakadada.

²⁵ Am iga a una nanna maa, Barnabas a sem Tarsus ge tataya Sawulu.

²⁶ Am sarte na shansha, ta saa ba kerde á sem Antakiya. Ta se magaa sakanderi átirpalle, ta kwaraterse duksa kwakya ge emnde a fetarfe. Ta fantau á ba am Antakiya nanna zunjwe ge dáhá emnde a fetarfe an emnde á *Almasiihu.

²⁷ Tá anjwa nabi-aha umele ta tsete am Urusaliima, ta dem Antakiya am sarte nanna, ²⁸ a balese ge palle á nabi-aha nanna an hákuma á Shedekwe Cufedde, zhera-aara Agabus, a tsetehe, a tsaahe am dagave á emnde, a ba nane: Anjwa á sawa waya yaikke á sete duniya bademme. (Ba jirire ndza samsa waya nanna am zamáne á sleksu Kalawdiyus.) ²⁹ Daaci ta naba ngudaa sawari-aatare emnde a fetarfe, ganakini ma ware keni a faafa názu a dzegwanaa nane, tá de melateru ge emnde a fetarfe na tá am Yahudiya an nane. ³⁰ Ta naba jemaa sadake nanna, ta belaa tara Barnabas tá antara Sawulu an nane ádeza male-aha á emnde a fetarfe am Yahudiya.

12

**Hirudus a ja Yakuba, a belem Piyer am dangay*

¹ Am sarte nanna, fantaufe sleksu *Hirudus ge shateru zlada ge emnde a fetarfe umele. ² A ba nane: A jareja Yakuba egdza emmenara ge Yuhanna an katsakar, ta naba jehe. ³ Nanna hayaránháyá Yahudiya-aha maa, a naba eksevaa Piyer keni, am hare-aha á mujri á depainj na baaka shahi á makala am hufe-aara na, a de zlenjma am dangay. ⁴ Am sarte na eksevaksá na wá, a puwaa sawji-aha kelaawa ju unjwahe, ta tegese sawji-aha nanna gergere ufade ge ufufa-aara. Ate *Hirudus wá, ma andze á dáná á dem shairiya á katafke á zlamaha má zlauzla mujri á *Paska nanna bademme. ⁵ Daaci ba njá á Piyer am dangay na, amá baaka puwansepuwe á emnde a fetarfe dekideki ge mága maduwa adaba nane.

Malika a sanse Piyer am dangay

⁶ Lauktu á semsa hare na a tsanaa *Hirudus na wá, á ba an vayiya nanna Piyer á pá ba hare-aara am dagave á sawji-aha buwa, erwa-aara palle an nguda áte sawji na, erwa palle keni an nguda áte una an kaderci bademme. Sawji-aha na tá ufa we á bere á dangay nanna keni tá anjwa bademme. ⁷ A naba semhe ge malika á Yaakadada, hyemhya parakkire á Dadaamiya am hufe á dangay nanna bademme. Daaci malika na a de gejante Piyer, a tsante am hare: «Ettse ba watsewatse!» a ba nane á elvan ge nane. A palehe ge tsavaytsavaye áte erwa-aha-aara ba estuwa, a puwehe á dem haha bademme. ⁸ A ba malika na á elvan ge nane: «Halantehála náza ngudá hufe á nja, ngufdesenngufe hufe, puwempuwa kimake á nja am sera.» A naba maganaahe una nanna Piyer. A ba nane á elvan ge nane: «Tsekweemtsekwa am kazlaja á nja, sawa mi zlala.» ⁹ A

tsetehe ge Piyer ba estuwa, anƙwa á dƙaba malika na, amá njanteka ɗane áte jirire názena anƙwa á maganá malika na, ɗane a kurken á ba am wáháyu.

¹⁰ Daaci ba tá sawa, tá sawa, ta yesaa tate á njá á sawji-aha palle, ta yesaa una ge buwire, saremsa áte wákyiya yaikke na an maga an íre mienne, má sakesse am una ɗanna ká de ba am huđe á berni na. Saremsa áte wákyiya ɗanna, a wertaa ba ɗane an íre-aara, ta naba sesehe á segáshe. Ta zlalete ba cekwaangudí áte barama á dem huđe á berni wá, a medehe ge malika na, a yaa Piyer ba ɗane palle. ¹¹ Piyer á nanna mazla-aara názena a maganaa malika, a ba ɗane: «Kina wá, diyandiya kwa, mbate Yaakadada a béla malika, a se ɗezlise am hákuma á *Hirudus, antara lámare na ta yekivaa Yahudiya-aha na baɗemme.»

¹² Am sarte na shushe Piyer yawe am mága ɗanna baɗemme maa, a naba dem mba á Maari emmarge Yuhanna, Markus keni ba zhara-aara, a de beraa emnde kwakya tá anƙwa ɗala Dadaamiya. ¹³ Daaci anƙwa á já we á bere Piyer am mba á Maari, a sawa gyaale umele zhara-aara Raude, a se cena labare wá, ¹⁴ á cena ba kwará á Piyer. Higetehiga Raude, kelaa ma á werá we á bere ɗanna wá, ɗane a eptsaá á dem huđe á bere zlaɓe ádalíye ge ndahater ge emnde umele ganakini anƙwa Piyer á tsá ágáshe. ¹⁵ A ba itare tá elvan ge ɗane: «Ká an shaitaine emtu Raude?» A ba ɗane á elvan ge itare: «Yá ndaakur ba jirire una fideka.» A ba itare, má estuwa wá, una ba shedekwe-aara. ¹⁶ Amá Piyer yánka já we á bere na. Mázla-aara ta se werante, tá zhára ba írce á Piyer á tse, tá maga ba najipu-aara. ¹⁷ A magateraa nalaama an erva ganakini a ndarka elva. A ndaterhe názena a maganaa Yaakadada ge sanse am dangay na, a ba ɗane á elvan ge itare: «Mbedawaterumbede ge tara Yakuba, antara egdzar mama-aha a miya umele.» Daaci ba segáshe-aara, a zlahe á dem tate umele.

¹⁸ Weraawera ekse wá, ba palle a názu tá ndaana sawji-aha na ta ufaa Piyer na ɓaaka. Názu tá ndaana itare, ba Piyer na mu a magána estara? ¹⁹ A ba sleksu *Hirudus sey a tatayartátaya. Amá sharánká Piyer ɗekideki. A dateraa ndáva-aha ge sawji-aha na, am iga-aara, a ba ɗane, má ba estuwa wá, a cebareɓa sawji-aha ɗanna am kelaa-aara. Ba a ndaase una ɗanna, mazla-aara ba zlala-aara á dem Kaysariya, a de shekwaahé áhuwa.

*Elva áte emtsa á sleksu *Hirudus*

²⁰ A ba am sarte-aha ɗanna maa, ndza anƙwa ervaunɗe á sleksu *Hirudus áte emnde a ekse á Tirus, antara emnde a ekse á Sidaun baɗemme. Daaci emnde a ekse-aha ɗanna ta magaa sawari geni tá de slapala áza slekse; ta naba tatayevaa Balastus geni á dáterá ɗane á deza slekse ɗanna. Balastus ɗanna ura male. Huđe á há á slekse ɗanna baɗemme am erva-aara. Daaci duwa-aatare ádeza sleksu Hirudus, ta de tataya hairire am dáɗave-aatare. Adába zuze á emnde a ekse-aha ɗanna baɗemme á segáshe á ba am kwará á slekse ɗanna.

²¹ Daaci sleksu Hirudus a fateraa sarte á já íre-aatare. Samsa sarte ɗanna maa, Hirudus a tsekwemaa am zane á sleksire a njemaa am kurshi á sleksire, a fantau ge ndaater elva. ²² Amá ta naba ɗwete ge emnde baɗemme á ba an ká kwará á dem zhegela, a ba itare: Dadaamiya una á ndáhá elva na, urimagweka. Ba a cenaa una ɗanna sleksu Hirudus, a naba shafante íre-aara. ²³ Daaci a se zlavanaahe ge malika á Yaakadada

á ba am sarte ñanna an lapikere, adaba a eksetaa slede á Dadaamiya. A zanse huđe záhe á huđe, daaci a naba emtsehe. ²⁴ Amá elva á Dadaamiya wá, hwiyaahwiya baaka zlakta-aara.

²⁵ Tara Barnabas antara Sawulu magarnaamaga slera na ta faterarfe, ta belaterbela á dem Urusaliima na, ta saa ba kerde antara Yuhanna Markus á sem Antakiya.

13

Tá an dzera tara Barnabas antara Sawulu ge dem larde umele

¹ Am aiklasiya á Antakiya wá, tá anƙwa nabi-aha, antara emnde a kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde. Náwa zhera-aha-aatare: Barnabas, Simaiyaun, Ura Danƙwe keni ba zhera-aara, Lukiya, ñane ura Siraine, Manahun, ñane slenja á sleksu *Hirudus, ira Sawulu. ² Vacite umele tá am sera á Dadaamiya, tá anƙwa tsufa ndera wá, a ba Shedekwe Cufedde á elvan ge itare: «Tara Barnabas antara Sawulu wá, yawáterya ge ire-aatare ge mága slera na ya daater ge ñane na.» ³ Daaci ta tsufete ndera, ta magaterar maduwa, ta puwaterar *erva a barka, lauktu ta belaterbela á de maga slera ñanna.

Slera á tara Barnabas antara Sawulu am Kiprus

⁴ Am a dzeratersaa Shedekwe Cufedde tara Barnabas antara Sawulu ge belaterbela, ba zlala-aatare á dem Sailaiwkiya, ta de dema am paare á yawe áhuwa ge dem Kiprus am dágave á yawe. ⁵ Ta de tsekwa am Salami am haha ñanna, daaci ta de fantau ba ge de bálá elva á Dadaamiya am *mashidi-aha á Yahudiya-aha áhuwa. Yuhanna Markus keni antara ba itare, anƙwa á melaterumele. ⁶ Ta jem dába praatte am haha á Kiprus ñanna. Herzhe tá degáshe am haha ñanna, kwaye ta dem Pafaus am halavuwa-aara. Am Pafaus maa, ta de já ba ire antara zhel Yahudiya umele zhera-aara Bar-Yaisu, slemaga namselkwa, a bantsa ñane: Ya nabi, mbate fida. ⁷ Zhel ñanna ta emnde a njá antara raizhaun á haha á Kiprus, zhera-aara Saingiyus Paulaus slenƙale jipu. Daaci raizhaun a dante tara Barnabas antara Sawulu á dezerara, adaba á kátá cená elva á Dadaamiya. ⁸ Amá Ailimas, una zhera á slemaga namselkwe na an elva a Yunaniƙkau-aha, ñane ekserka duwa á tara Barnabas á deza raizhaun na deƙideƙi. Á kátá piyantá fetarfire ba deƙideƙi ge raizhaun.

⁹ Daaci Sawulu, Paul keni ba zhera-aara, an naha an Shedekwe Cufedde, a ngyaiŋyainse ice, ¹⁰ a ba ñane á elvan ge zhel ñanna: «Hey! Zhel shaitaine, a ba ka ka yaimyaima, ká maga ba kemanƙerire, ka kelaade á jirire bademmeka? Ká yainya emtu badza slera á Dadaamiya na? ¹¹ Náwa Dadaamiya á fakar názu á fakarfe, sey ká gevge wulfe emtsaade cekwaanƙuƙi, ká shekwaashekwa ká nánka vaciya an ice á ña.» Kertenj a naba wulfete ge Ailimas, á tatapaná an naɗafa antara názlaba bademme ge tataya ura á taɗaná an erva. ¹² Nanna raizhaun una ñanna, ñane a naba fetarehe áte Yaakadada, anƙwa á cená názu tá kwansekwáre, anƙwa á maga najipu-aara.

Tara Paul antara Barnabas am Antakiya, haha á Pisidiya

¹³ Tara Paul yaránya Pafaus, daremda am paare á yawe, zlarzlálá á dem Painge am haha á Pamfiliya. A de yateraa áhuwa Yuhanna Markus, ñane a eptsaa á dem Urusaliima. ¹⁴ Amá tara Paul wá, ta tsete am

Pairge ɲanna, kwaye ta zɛlálá á dem Antakiya am haha á Pisidiya. An vaci puwansepuwe maa, ta duhe á dem *mashidi á Yahudiya-aha, ta de ɲjanjehe. ¹⁵ Am sarte na ndarsende *tawraita, antara wakita á nabi-aha, male-aha á mashidi ɲanna ta belaterve we ge tara Paul, a ba itare tá elvan ge itare: «Máki aɲkwa elva kwá ndaater ge emnde ge vaterte ndzedá an ɲane wá, ndaundáhá kina egdzar mama-aha-aaruwa.»

¹⁶ Daaci a naba tsetehe ge Paul, a magateraa nalaama an erva, a fantau ge ndaater elva, a ba ɲane: «Kure emnde a *Iserayiila, kure emnde na kwá an lyawa á Dadaamiya bademme, cenaucena: ¹⁷ Dadaamiya na mí dabaná miya emnde a *Iserayiila na wá, ndza a dzeratersaa ba ɲane eggye-aha a miya werre, kwaye a de gelateraa am haha á emnde, am Misera. Am iga á una ɲanna maa, a saterse am Misera ɲanna an hákuma-aara. ¹⁸ Yawe kul ufade á fá ba ervaunde an itare am kaamba. ¹⁹ Daaci a kedaa jeba gergere vuye antara slekse-aha-aatare bademme am Kanaana, a vaterte haha ge emnde-aara Iserayiila-aha. ²⁰ Bademme á una ɲanna wá, shekwaashekwa-aara á maga yawe deremke ufade an kul ilyebe. Am iga-aara maa, Dadaamiya a dzerese emnde umele am itare, a gaterve narkali-aha ge kyá shairiya-aatare. A magán ba estuwa dem zamane á nabi Samiyail.

²¹ «Am iga-aara maa, itare ta ndavanu slekse ge Dadaamiya, a vaterte Sawulu egdza á Kis. ɲane ura jeba á Bainjmain. A magaa iva kul ufade am sleksire. ²² Am iga á yawe kul ufade wá, Dadaamiya yanaaya Sawulu, a vaterte *Dawuda ge slekse-aatare. Náwa názu a ndaasa Dadaamiya áte sleksu Dawuda: Ya hayanaa á ba an háyá Dawuda egdza á Yaisa, diyandiya geni á de maganaamaga ɲane názena yá kataná ya bademme. ²³ Kina wá, Dadaamiya a eksese ura am dágave á eggye-aha á Dawuda ɲanna, a ganve slelyaterlya itare emnde a *Iserayiila bademme. Ba seke una ni ndza a bateranba ganakini watse á vaterte ura, slelyaterlya na. Ura ɲanna wá, Yaisu. ²⁴ Am sarte na zlaɛe marseka Yaisu ire-aara parakke áza emnde wá, Yuhanna a magateraa waazu ge emnde a Iserayiila, a ndaterndáhá geni a magarmága tuba, tá magateraamaga baptisma. ²⁵ Am sarte na herzhe watse á emtsa Yuhanna wá, a naba ndavateruhe, a ba ɲane: Kwa kurken ya ware ɲane? Iya wá, ya edda una kwá ufaná kure ka. ɲane aɲkwa á sawa. Ba ge slesadanse kimake am sera keni hyanefka ya dekidefeki.

²⁶ «Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure eggye-aha á Ibrahim, kure emnde na kwá an lyawa á Dadaamiya bademme na, Dadaamiya a belamiyán ba ge miya labare á lya ura ɲanna. ²⁷ Amá cenaránka emnde a Urusaliima antara male-aha-aatare ganakini ba Yaisu una slelya ura, cenaránka názu ta ndahanaa nabi-aha na. Tá ndáhá ba ɲane tsa ba kelaa vaci puwansepuwe am mashidi-aha-aatare, aley ta eksevaa Yaisu, ta zuhe an shairiya. Estuwa, ta maganaahe keni ba itare ɲanna zlaɛe adaliye elva a nabi-aha ɲanna. ²⁸ Sharánka tsa haypa áte ɲane hyeephye ge já shifa-aara, aley a ba itare tá elvan ge sleksu *Pilaatu: Sey ká ja ba shifa-aara bademme. ²⁹ Magaraamaga názu ndza ta ndahanaa nabi-aha áte Yaisu wá, ta tsekwanaahe ge emnde umele áte dzanjala ɲanna, ta de hedehe. ³⁰ Amá a se tsante ge Dadaamiya am fáyá. ³¹ Am hare-aha kwakya una Yaisu aɲkwa á maraterá ire-aara ge emnde na ndza tá njá á ba antara ɲane na. Aɲkwa á maraterá ire-aara kwaye á sa am Galili, dem Urusaliima bademme. Ba emnde ɲanna una ta seyde-aha-aara. Tá aɲkwa á ndater

elva-aara ge emnde a *Iserayiila. ³² Ba ɲere na keni, ɲa sakuraa ba labare á higa ɲanna. ɲa se bakuraa duksa na ni ndza a baternaa Dadaamiya ge eggye-aha a miya ganakini watse á vaterteva na. ³³ A vamite ge miya na ma eggye-aha-aatare na duksa ɲanna. Adaba a tsante Yaisu am fáyá ba seke una aɲkwa an puwa am jabura buwa na. A ba ɲane:

Vatena wá, gakevge egdza-aaruwa, Iya keni ya Eddeɲa.

³⁴ Ndza a bánba zlaɓe ádaliye Dadaamiya ganakini watse á tsantetse Yaisu am fáyá, á de sevka vuwa-aara dekiɓeki. A ba ɲane:

Ba jirire, watse yá gakarge barka-aaruwa ba seke una ndza ya banán ge *Dawuda ganakini watse yá magannaamaga na.

³⁵ A ba Dawuda zlaɓe ádaliye am wakita-aara:

Ká yánka á sevse vuwa á sleslera á ɲa dekiɓeki.

³⁶ ɲane wá, a maganaa slera ge Dadaamiya am zamane-aara, amá zlauzla ndzeɗa-aara, emtsamta, ta heɗaterve ge eggye-aha-ɲara. ɲane wá, sevse.

³⁷ Amá edda una tsantetsa Dadaamiya am fáyá na wá, ɲane sevka vuwa-aara dekiɓeki. ³⁸⁻³⁹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, shagera ba kwá cena názena ɲá aɲkwa ndakurndá na: Dadaamiya á de yakuraarye haypa-aha á kure wá, sey adaba Yaisu. Ma ware keni má fetarfa edda-aara á ba áte ɲane wá, Dadaamiya á vanteva jirire. Una názu dzegwánka *tawraita magaterán ge emnde. ⁴⁰ Faufa hyema ba shagera geni a gevka názena ta ndahanaa nabi-aha na áte kure. ⁴¹ Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

Cenaucena kure emnde na kwá aɲkwa á epsawa elva á Dadaamiya na, dawemda am mága najipu, geni keɗakurkedire. Adaba yá de maga názena, ma tá palakurá sera-aara keni, kwá de cenánka dekiɓeki na am zamane á kure.»

⁴² Tá degáshe am mashidi ɲanna tara Paul antara Barnabas wá, ta naba ndavaterndáva geni a sarsawa zlaɓe ádaliye am maka na á de sawa na keni vaci puwansepuwe, geni tá se vaterteva zlaɓe ádaliye waazu ɲanna.

⁴³ Am sarte na tá aɲkwa kya emnde baɗemme, kwakya Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele na ta dema an de am nadina á Yahudiya-aha na, ta dába tara Paul zlaɓe ádaliye. Daaci tara Paul tá an Barnabas ta vaterte sera á elva-aha kwakya, ta faterem ndzeɗa am vuwa kwakya geni a gazlarka dekiɓeki, a tsaraatse á ba áte ɲurna na ni a magaternaa Yaakadada.

⁴⁴ Samsa vaci puwansepuwe, saremsa emnde ba kwakya ba seke jarauka am bere dekiɓeki, baɗemme ta se cena ba waazu. ⁴⁵ Ba ta naa dikele á emnde na Yahudiya-aha wá, ta naba fantau ge shelha am erwaunde-aatare áte emnde ɲanna. Daaci ba elva na aɲkwa á ndahaná Paul na keni, ta maganaa gajawe, ta zlazlese antara ba ire-aara. ⁴⁶ Tara Paul antara Barnabas ta naba sherse ice, a ba itare tá elvan ge itare: «Zlaya geni ɲá sakurán ge kure emtsaade zunɲwe elva á Dadaamiya, amá kwa yanaa ba kure tsawe wá, ɲere zlaɲerzla á deza emnde a jeba umele. Emtu mándzawe ázekure Dadaamiya aɲkwa á vakurte shifa aɲwaslire na emtu? ⁴⁷ Cenaucena názu á ndahaná wakita á Dadaamiya; a faɲeraara Yaakadada:

Ya fak geni ká maraterá parakkire-aaruwa ge larde-aha á duniya baɗemme, ká daterná ka elva a Iya shifa, ma ge emnde na tá áme keni baɗemme.»

⁴⁸ Ba ta cenaa una ɲanna emnde na ta Yahudiya-aha ka na wá, higa ge itare. Ta fantau ge gálá Yaakadada adaba elva-aara. Daaci baɗemme

á emnde na ndza tá an dzera áza Dadaamiya ge sha shifa ájwaslire na, garevge emnde a fetarfe. ⁴⁹ Daaci a hyemaa estuwa elva á Dadaamiya am larde njanna.

⁵⁰ Amá duwa á Yahudiya-aha wá, ta de tsante ervaunđe á male-aha á berni njanna, antara njwasha ngangaha na daremda am nadina á Yahudiya-aha na bademme áte tara Paul antara Barnabas, ta shateru zladá kwakya, ta naba bakaterse am kwara-aatare. ⁵¹ Daaci ta naba papateraahé berbere á haha-aatare áte sera-aha-aatare, ta yateraa áte uksuwe, ta naba zlala-aatare á dem Ikauniya. ⁵² Amá emnde a fetarfe na tá am Antakiya njanna wá, baaka lámbe-aatare, tá an naha an Shedékwe Cufedcfe, higa-aatare ba kela-aara.

14

Tara Paul antara Barnabas am Ikauniya

¹ Am sarte na daraada tara Paul antara Barnabas am Ikauniya, áhuwa keni duksa a de magava ba kalkale antara una ta maganaa am Antakiya. Duwa-aatare á dem *mashidi á Yahudiya-aha, ta de magaa waazu, Yahudiya-aha antara emnde na garevka Yahudiya-aha emnde kwakya fartarfe. ² Amá duwa á Yahudiya-aha na fartareka na wá, ta naba tsante ervaunđe á emnde umele na itare keni zlafe fartareka na, geni a darateránda dágala ge tara Paul.

³ Daaci keni hararaaháre jipu am Ikauniya njanna, ta kwaraterse elva a Yaakadada á ba an dzañdzañire ge emnde. Yaakadada keni a vaterre hákuma, ta magaa nalaama-aha, antara najipu-aha gergere kwakya. A maraterse an una njanna geni elva na tá anjwa á kwaratersá itare ge emnde áte ngurna-aara na wá, jirire bademme. ⁴ Daaci emnde a ekse tegarsetege gergere buwa. Emnde umele tá am dalbe á Yahudiya-aha, emnde umele keni tá am dalbe á emnde a bela.

⁵ Daaci Yahudiya-aha, antara male-aha-aatare, ira emnde na garevka Yahudiya-aha, bademme ta magaa niya-aatare ge ceba emnde buwa na ba dekideki an nákwá. ⁶ Ba cenarácena una njanna, mazla-aara zhagade ge itare á dem Listira, antara Dairbe, ekse-aha njanna am haha á Likauniya, antara ekse-aha umele na am kwara njanna bademme. ⁷ Ta de fantau ge bálá labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu áhuwa.

Tara Paul antara Barnabas am Listira, antara Dairbe

⁸ Am Listira maa, ndza anjwa ura nguryekwe wá, á njá á ba am haha, áfaba an mátsá sera-aha-aara bademme. Ta yese ba estuwa, tsamka am zhegela dekideki ge zlala, adaba ta yáná an mátsá ubiya ba estuwa. ⁹ Vacite umele maa, zhel njanna anjwa cena waazu á Paul. Slebela njanna a zharaa zhel njanna wá, a naba diyeddiye ganakini anjwa fetarfe á zhel njanna ge sha ire-aara. ¹⁰ Daaci a kante kwara-aara á dem zhegela slebela: «Tsetse, tsatse am zhegela,» a ba njane á elvan ge njane. Hattse a naba tsete ge zhel njanna, anjwa á zlala. ¹¹ Naranna dikele á emnde na najipu njanna, ta naba fu hula á ba an ndzedá, a ba itare an elva a ekse njanna, amaana elva a Likauniya: Dadaamiya-aha nyairevnye emnde, náwa itare saremsa ásezeñere! ¹² Barnabas ta dánaa an dadaamiya-aatare Jaiwus, Paul njane ta dáhanaa an dadaamiya-aatare *Hairmais adaba njane edda á ndáhá elva.

¹³ Hele-aatare ḡanna tá d'ahaná an Jaiwus na wá, ta nderanaa bere áte iga a ekse. Male á hele ḡanna tá d'ahaná an Jaiwus na, a naba saa dalau-aha tá an cada an ugbene-aha jili gergere, daaci a se tsateraahe áte we á bere á hele ḡanna. Male á hele, antara emnde baðemme wayarwáyá tá cebaterá dalau-aha an cada na ge tara Paul antara Barnabas.

¹⁴ De cenarácena una ḡanna emnde a bela na, ta naba dzadzaa zane áte vuwa-aatare, ta duhe á dem dágage-aatare á ba an zhagade, ta kante kwara, a ba itare tá elvan ge itare: ¹⁵ «[ḡ]a baa ba kure dawalaa na: Kwá magán ge uwe jeba una? Ábi ḡere ḡa emndimagwaha ba seke kure. ḡere ḡa sakuraa labáre á higa geni kwa yánya hele-aha ḡanna, adaba baaka nampire-aara. Lyauvalya elva á Dadaamiya á jirire na á fá shifa am ura na. ḡane wá, a nderanaa ḡane samaya, antara haha, antara yawe-aha baðemme, ira názu am huðe á duksa-aha ḡanna baðemme. ¹⁶ Werre wá, Dadaamiya a yaa emnde baðemme, ma emnde-ara keni ndza tá daba ba uḡule-aatare. ¹⁷ Ba werre ḡanna keni wá, Dadaamiya ndza aḡkwa á maraterse ire-aara ge emnde an slera á maggwire na aḡkwa á maganá ḡane. Aḡkwa á hyakurá yawe á sá am samaya, á vakurte slak-slakire geni kwá sanaasa duksa-aha á kure an sarte-aara, aḡkwa á zakuru náza za, á vakurte higa am ervaḡde, baðemme ba Dadaamiya.» ¹⁸ Waazu ḡanna baðemme demda tsa am hyema-aatare, aley ta piyaterante ba zlahhe ge kyula emnde a bela na.

¹⁹ Am iga-aara maa, ta sem ge Yahudiya-aha á sa am Antakiya am haha á Pisidiya, antara á sa am ekse á Ikauniya, ta se tsanta itare ervaḡde á emnde baðemme áte Paul. Daaci emnde baðemme ta naba gwarhe ge Paul ge dzaganá an nákwá, ta tedese á dem iga a ekse, ta kurken emtsamtsa. ²⁰ Amá de jarammejáhá emnde a fetarfe arge ḡane wá, a naba tsetehe, ta dema am huðe á ekse antara ba ḡane. Makuralla-aara ta naba zlala-aatare antara Barnabas á dem Dairbe.

Tara Paul antara Barnabas eptsareptsá á sem Antakiya am Pisidiya

²¹ Tara Paul antara Barnabas magarnaamaga waazu á labáre á higa, elva a Yaisu am ekse á Dairbe, emnde kwakya fartarfe. Am iga-aara maa, ta eptsehe á sem ekse á Listira, antara Ikauniya, lauktu saraasa á sem Antakiya am Pisidiya. ²² Ta se faterem ndzedá am vuwa kwakya ge emnde a fetarfe am ekse-aha ḡanna. A ba itare tá elvan ge emnde a fetarfe: Sey mi bashuðáshe zladá-aha kwakya emtsaade, lauktu mi demda á dem zlanna á Dadaamiya. ²³ Baðemme a ekse na ta dema itare, ta de shaa emnde a fetarfe, lauktu tá zlalá wá, tá dzeraterá emnde a sawari á ba am dágage-aatare ḡanna, tá tsufa ndera, tá magaterar maduwa ge emnde ḡanna, daaci tá yaterya am erva a Yaakadada na ta fetaraa itare áte ḡane na, itare tá zlalá-aatare. ²⁴ Ta degashe praatte am haha á Pisidiya, tá magán ba estuwa, daraada á dem haha á Pamfiliya. ²⁵ Ta de ndaterhe elva á Dadaamiya ge emnde am ekse á Pairge, daaci kwaye ta zlala á dem Ataliya. ²⁶ Tsante áhuwa wá, ta zlalá an paare á yawe á dem Antakiya. Ekse ḡanna wá, ekse na ndza ta yateraa am erva a Yaakadada, geni á magaterá ḡurna á mága slera na a fateraara ḡane na. Slera ḡanna una magarnaamaga, saraasa na.

²⁷ Saraasa am Antakiya maa, ta se jemaa emnde a fetarfe, ta ndaterhe názena a maganaa Dadaamiya an itare baðemme, antara baráma na a weratertaa Dadaamiya ge emnde a jeba umele, ganakini itare keni a

fartarfe áte Yaisu. ²⁸ Njarinja áhuwa ñanna, hararaaháre jipu áza emnde a fetarfe.

15

Jáháva yaikke am Urusaliima

¹ Ta duhe ge emnde umele á da am Yahudiya ta dem Antakiya, ta de kwaraterse elva na ge emnde a fetarfe na tá áhuwa. A ba itare tá elvan ge itare: «Máki dakuremka am shedekwe áte una a ndaanaa *tawrait a Muusa wá, kure kwá taa enjleska dekideki.» ² Amá eksararka tara Paul antara Barnabas tsáha ñanna dekideki. Daaci njaanja gajawe yaikke am dágave-aatare arge elva ñanna. Am iga-aara maa, itare bademme ta dema am sawari palle, geni a darduwa tara Paul antara Barnabas, ira emnde umele á dem Urusaliima a de ndarndáhá elva ñanna antara emnde a bela, ira emnde a sawari á aiklaisiya áhuwa.

³ Daaci ta belateraa estuwa emnde a fetarfe. Am shula-aatare maa, ta kyaa ba huđe á Finikiya, antara huđe á *Samariya praatte, tá ankwá á ndaater ge emnde a fetarfe átira zlala, geni emnde a jeba umele keni fartarfe áte Dadaamiya. Una ñanna a vaterte higa ge emnde a fetarfe bademme. ⁴ Daraada am Urusaliima, lyaratervaalya emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, ira emnde a fetarfe bademme. Daaci tara Paul ta fantau ge ndaater názu a maganaa Dadaamiya an itare bademme. ⁵ Amá ta tsetehe ge Yahudiya-aha umele, ta emnde á *Farisa-aha, fartarfe tsa, amá a ba itare: Emnde a fetarfe na garevka Yahudiya-aha na wá, sey tá puwaterpuwa bademme á dem shedekwe, tá ndaaterndáhá sey tá daba *tawrait a Muusa.

⁶ Jarammeja emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, itare ta njar ge ndáhá elva ñanna zlađe adaliye. ⁷ Shekwaraashekwa arge elva ñanna, am iga-aara a tsete ge Piyer, a ba ñane á elvan ge itare: «Ya baa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: Ba kure keni diyakurdiya ganakini Dadaamiya a eksise vateneka ge daterá labáre á higa ge emnde a jeba umele, geni itare keni a cenarvaacena, a fartarfe. ⁸ Am Dadaamiya ñane diyaadiya ervaunđe á emnde, a naba vaterte Shedekwe Cufedde ba seke una a vamite ge miya na wá, ba ganakini lyatervaalyire. ⁹ Ñane magaaka gergerire dekideki am dágave á miya antara itare, a baraterse ervaunđe adaba fartarfe. ¹⁰ Labára kure kwá faterar gwatame á *tawrait na kwaye am eggye-aha a miya, sem zamane á miya keni, ba palle á ura a dzegwándzegwa baaka na? Kwá tataya názu am huđe á Dadaamiya emtu? ¹¹ Ba miya keni am salikataliya na wá, famitarfe áte Yaakadada Yaisu, geni a lyamisaa á ba adaba ngurna-aara ba seke itare.»

¹² Emnde am jáháva bademme daruđe tseriye, ta cená ba tara Paul antara Barnabas mazla-aara, tá ndaater nalaama-aha, antara najipu-aha na a maganaa Dadaamiya á kya erva an itare am dágave á emnde a jeba umele.

¹³ Zlarnaazle itare elva-aatare bademme, a eksante elva Yakuba, a ba ñane á elvan ge emnde: «Cenaucena egdzar mama-aha-aaruwa: ¹⁴ Náwa mi cenáncena a ndaamindáhá Simaun bademme, ganakini Dadaamiya ankwá á fateru hyema ge emnde na garevka Yahudiya-aha kwaye am

fantaufe á fetarfire, a dzeresaa ba ɲane emnde na, geni tá de gev emnde-aara. ¹⁵ Elva ɲanna wá, tá zlááláva antara elva-aha na ndza ta ndaanaa nabi-aha na. Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

¹⁶ Am iga á una ɲanna wá, watse yá sawa, a ba Yaakadada. Yá se tsatsanaatsatse lákwá á há á *Dawuda na bademme. Ma haraare badza-aara keni, yá se tsatsanaatsatse bademme,

¹⁷ lauku emnde umele tá de shantashu ge tate á Yaakadada, ba estuwa ge emnde a larde-aha umele na a datersaa ɲane am duniya bademme.

¹⁸ Kwaya ɲane názu a ndaanaa Yaakadada, edda una a sansaa ɲane vateneka duksa-aha ɲanna.»

¹⁹ Daaci a eksante elva-aara ádaliye Yakuba, a ba ɲane: «Áte ya wá, magaumika názena ni watse á vaterte shunɲula ge emnde a jeba umele na ta sem sera á Dadaamiya. ²⁰ Amá mi puwatertepuwa nalmesheri, mi ndaaterndáhá a zarka hyuwa na ta icanante ge hele, una ɲanna harám; a magarka gwardzire, a zarka uzhe, antara ma hyuwa-ara keni má icaaka.

²¹ Adaba kwaye am zamane-aha na dedde na emnde tá anɲkwa á bálá waazu am *tawraitá a Muusa am ekse-aha gergere, tá anɲkwa enndáhá ba kelaa vaci puwansepuwe.»

Nalmesheri na ta belanaa aiklaisiya-aha á Urusaliima á dem Antakiya

²² Am iga á una ɲanna maa, emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, ira emnde a fetarfe bademme, njarantenja ganakini tá dzeresedzere emnde am dágave-aatare, tá jatermaare antara tara Paul tá an Barnabas, tá belaterá á dem Antakiya. Daaci ta dzerese tara Yahuda Barsabas antara Silas. Bukerde-aatare ta ba emnde na tá an dárádza áza emnde a fetarfe bademme. ²³ Daaci ta puwete nalmesheri na, ta belaterbela an ɲane. A ba itare am nalmesheri ɲanna:

«Wakita na ɲa puwetaa ba ɲere emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya, ɲa egdzar mama-aha a kure, ɲá anɲkwa á gakur use á ɲere ge kure emnde a fetarfe na kwá am Antakiya, am Siriya, antara am Silikiya.

²⁴ Cenaneráncena ganakini de sharakursha emnde á ɲere umele, ta de fakurma am dzámá ire, antara shunɲula an elva-aha-aatare, amá ɲere wá, baaka we á ɲere am hufe-aara ta duwa ba itare.

²⁵ Adaba una ɲanna, náwa ɲa dzerese emnde na ɲa diyatersaa ɲere áte ye á ɲere palle, tá anɲkwa duwa antara tara Paul tá an Barnabas ádeze kure.

²⁶ Ba tara Paul antara Barnabas na ta yá shifa-aatare bademme ge mága slera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu na.

²⁷ Kwaye ɲá belá tara Yahuda antara Silas ádeze kure, tá de palakur-naapálá itare názena ɲa puwetaa am nalmesheri á ɲere, we-aatare una, we á kure keni una.

²⁸ Namaari á Shedefwe Cufedéde, antara ɲere wá, njanerantenja ganakini ɲá fakurarka duksa umele, hyaahya ba una náwa ɲane na; adaba degdega ba ɲane:

²⁹ Kure wá, zauka hyuwa na má ta icante ge mága hele, zauka uzhe, zauka hyuwa na má icaranteka an ica na, magauka gwardzire keni. Má tsufakurtetsufa ire á kure am una-aha ɲanna wá, magakurnaamaga duksa shagera. Á jámimá shifa!»

³⁰ Daaci ta vaterte nalmesheri na ge emnde na ta dzeratersaa itare na, ta faterte áte baráma á Antakiya. Daraada áhuwa maa, ta de jemaa emnde a fetarfe bademme, ta vaterte nalmesheri ñanna. ³¹ Am sarte na ndarsendáhe nalmesheri ñanna, elva ñanna zlavanaazlava ervaunđe-aatare, a faterem ndzedá kwakya am vuwa. ³² Tara Yahuda antara Silas ta kwaraterse elva kwakya, adába itare an ire-aatare keni ta nabi-aha. Farateremfa ndzedá, antara midalire kwakya am vuwa. ³³ Daaci hararaare cekwa áhuwa. Am sarte na tá sa maa, ta puwatersehe ge egdzar mama-aha-aatare emnde a fetarfe, ta yekateru mága shula an hairire áseza emnde na ta belaterbela na. ((³⁴ Amá á njá áhuwa á ba Silas.))

³⁵ Tara Paul antara Barnabas wá, hararaare am Antakiya ñanna. Itare antara emnde umele ta ba kwakya ta kwaraterse elva a Yaakadada ge emnde, ta magaa waazu baaka zlakte-aara.

Tegava á tara Paul antara Barnabas

³⁶ Haraare cekwaanɗudí wá, a ba Paul á elvan ge Barnabas: «Ept-samiptsa á dem eksa-aha na mi balese elva á Yaakadada am huđe-aara na, mí de zhárá egdzar mama-aha a miya ma ta estara keni.» ³⁷ Ane, a ba Barnabas, amá ñane wá, á kátá á dábaterdába Yuhanna Markus keni. ³⁸ Una ñanna eksaaka ire á Paul, adába ndza yaterya dawale ñanna am Pamfiliya, zланаaka slera ñanna antara itare. ³⁹ Daaci jammeka elva-aatare. Adába una ñanna ta naba tegava áhuwa. Barnabas a eksante Markus ñanna antara ñane, ta dema am paare á yawe, kwaye ta zlala á dem Kiprus. ⁴⁰ Paul wá, ñane a eksese Silas. Emnde a fetarfe ta yateraa am erva á Yaakadada an maduwa, ganakini á magaternaamaga ngurna ge mága slera-aara, lauƙtu ta zlala. ⁴¹ Itare keni ta de kyá huđe á Siriya, antara huđe á Silikiya praatte, ta de faterem ndzedá am vuwa ge emnde a fetarfe áhuwa.

16

Tara Paul ta eksetaa Timaute ge ja d'aba kerde

¹ Daaci daraada tara Paul am Dairbe, antara am Listira, ta de bera ura fetarfe umele áhuwa, zhera-aara Timaute, emmenjara mukse Yahudiya slefetarfe. Amá eddenjara wá, ura Yunaniɗkau. ² Bademme á emnde a fetarfe na tá am Listira, antara Ikauniya, tá zleba ba ñane. ³ Paul á kátá eksante Timaute ñanna am dágave-aatare tá ja d'aba kerde. Daaci a eksante, amá a belema am shedekwe emtsaafde, adába ice á Yahudiya-aha. Adába Yahudiya-aha na tá am ekse-aha ñanna bademme diyardiya ganakini Timaute egdza a zhel Yunaniɗkau.

⁴ Daaci bademme a ekse na má ta demá itare, tá aɗkwa á ndaater elva na ta tsanaa emnde a bela, antara emnde a sawari á aiklaisiya á Urusaliima na, ganakini itare keni a magarmága fesarfire áte elva ñanna. ⁵ Adába una ñanna, emnde a fetarfe bademme sharánsha ndzedá, ma emnde na tá áme keni ba kelazare tá far ba sága.

Paul shansha wahayu am Terauwus

⁶ Am iga a una ñanna maa, tara Paul tá kátá de bálá elva á Dadaamiya am haha á Aziya wá, a naba piyartere ge Shedekwe Cufedde. Adába una ñanna, kwaye ta cikante á dem Firigiya, antara Galatiya. ⁷ Tsante áhuwa, tá kátá dem haha á Bitiniya. Ba daraada átevgе Miziya wá, dawmbarka

á ba Shedfekwe á Yaisu. ⁸ Daaci ta desa am Miziya ñanna praatte, kwaye ta dem Terauwas áte we á háye yaikke. ⁹ An vayiya wá, shansha wáháyu Paul. Á zhárá ba zhel Makiduniya á tse, a ba zhel ñanna á elvan ge ñane: Tásle á ña sawa ásehuna, sawa melañerumele am Makiduniya. ¹⁰ Am iga a wáháyu ñanna wá, ña magaa niya ba watsewatse ge dem Makiduniya ñanna, adaba diyañerdiya ganakini ba jirire á dáhájerá ba Dadaamiya ge daterá labáre á higa ge emnde na tá am haha ñanna.

Lidiya fetarfe áte Yaakadada am Filipi

¹¹ Daaci ba tse á ñere am Terauwas, ña demá am paare, kwaye ña de tsekwa am haha á Samautaras am dágave á haye. Makuralla-aara ña tsetehe, ña de tsekwa am ekse á Niyapauli. ¹² Tsante áhuwa wá, ña de tsekwa á ba am Filipi, berni am dalbe á zunñwire am haha á Makiduniya. Una ñanna berni na tá kwaraná emnde a Rauma kwakya-aara am haha á Makiduniya bademme. Harañeraaháre jipu am ekse ñanna. ¹³ An vaci puwansepuwe maa, ba zlalá á ñere á dete iga a ekse, á dete we á guwa. Adaba ñá an tama ganakini watse ñá de shá tate na tá maga maduwa Yahudiya-aha átekwa. Ba jirire wá, ña de bera jarammeje ñwasha-aha-aatare. Ña njehe ázetare, daaci ña vaterte egdza elva. ¹⁴ Ankwá palle á ñwasha ñanna zhera-aara Lidiya, mukse ñanna á tsakala baukta kyanñe zlazladá gane-aara, kwaye a sawa á sá am Tiyatira. Ñane demda am nadina á Yahudiya-aha. Daaci a fantau ge cena elva na ankwá á ndaaná Paul na, Yaakadada a vante enkale geni a cenvaacena ba shagera, a lyevaalya. ¹⁵ Am iga-aara maa, ta maganaa baptisma, ñane antara emnde na tá am huđe á há-aatare bademme. Daaci a dajerte á dem mbá-aara, a ba ñane: «Máki ba jirire ganevge slefetare áte Yaakadada am ice á kure wá, sawmbare á se mbá-aaruwa.» A fanjararhe ganakini sey ñá daada á dem mba-aara.

Tara Paul antara Silas tá am dangay

¹⁶ Vacite umele ñá áte baráma a dem tate á ñála Dadaamiya wá, ña naba ja ire antara mukse kwatena, an jini am ñane, amá jini-aara ñanna ankwá á baná názena watse á magava á katafke na. Daaci mukse ñanna ankwá á saterá nalmane kwakya ge dada-aha-aara. ¹⁷ A njanjermá am iga mukse ñanna wá, á dabanjerá an hula, á baterán ge emnde, a ba ñane: «Náwa emnde na wá, ta emnde a slera á Dadaamiya na Slekse ba ñane palle na, ta se fákuraa áte baráma na watse kwá lyelya shifa á kure átekwa na.» ¹⁸ Ma háre wanyara keni á magán ba estuwa. Vacite umele naatenáha am ervaunđe á Paul, a eptsavte á deza mukse ñanna, a ba ñane á elvan ge jini na am ñane na: «Yá ndaaka an zhera á Yaisu *Almasiihu, dedde am mukse na!» Kertenj a naba desehe ge jini na am mukse na.

¹⁹ Naránna dada-aha á kwatena ñanna ganakini tá shánka duksa áte ñane mazla-aara wá, ta naba ebzaterar ge tara Paul antara Silas á ba am dágave á nalga á emnde, ta tadaterá á deza male-aha á duniya. ²⁰ Emnde a hákuma ñanna wá, ta emnde a Rauma. Ta daterhe á dezetare, a ba itare tá elvan ge itare: «Náwa emnde na itare ta Yahudiya-aha, tá se weshamiya ekse ge miya. ²¹ Tá se kwarañerse mága duksa na a piyetaa shairiya á miya emnde a Rauma. Njá dzegwánka ñere dábá náde-aatare ge itare.»

²² Bademme a nalga na ta gwaterar ba ge tara Paul antara Silas. Male-aha á duniya ta dzadzaa zane áte vuwa-aatare. Ta bántsa itare: A

zarateruze an ja ba shagera. ²³ Zarateruze an ja, ta daterhe á dem bere á danggay, a ba itare tá elvan ge sle-ufa danggay-aha: Ngwadateraangwada ba shagera. ²⁴ Ba a cenaa una nanna sle-ufa danggay, a daterhe á ba á dem hudefaara am danggay nanna, a de puwaterem sera am degelambuni.

²⁵ Á maga hudefa á vayiya wá, tara Paul, antara Silas tá ankwá á maga maduwa, tá belá láhe, tá gálá Dadaamiya. Danggay-aha-aatare tá ankwá á ecena. ²⁶ Cekwaanjudí wá, njaanja gejava á haha yaikke, antara ba ekte á bere á danggay gajaptegeja ba njanjare. Kertenj an wárá bere á danggay bademme, tsavaytsavaye na áte erva á danggay-aha palaapala bademme.

²⁷ Ba tsetse á sle-ufa danggay-aha na am háre wá, á zhárá ba we á bere-aha á danggay an wárá bademme. Nane a kurken baaka zhagadarzhagade danggay-aha. A naba tedese masalam-aara am bere, á kátá já ire-aara.

²⁸ Amá a kante kwárá an ndzedá-aara bademme Paul, a ba nane á elvan ge nane: «Jeka ira á nja ba dey, nje njá ankwá bademme.» ²⁹ Daaci sle-ufa danggay-aha nanna ankwá á tataya kárá, zhagade-aara á dem hudefa á danggay, a de mbedehe am sera á tara Paul antara Silas, á gyagya vuwa-aara bademme. ³⁰ Daaci a sanse tara Paul á segáshe, a ba nane á elvan ge itare: «Yá maga uwe kina dawalaa, lauktu yá lyelye shifa-aaruwa?»

³¹ Ta nwanante, a ba itare: «Fetarfe áte Yaakadada Yaisu, ká lyelye shifa á nja, antara hudefa á há á nja bademme.» ³² Ta magateraa waazu elva á Yaakadada, antara emnde na tá am hudefa á há-aara bademme.

³³ Á ba an vayiya nanna, sle-ufa danggay-aha nanna a sanse tara Paul á segáshe, a barateraa wige-aha á tate a ja na. Ba watsewatse ta naba maganaa baptisma, ta magaternaahe ge emnde na tá am hudefa á há-aara keni bademme. ³⁴ A dálá antara tara Paul á de mba-aara, a de vaterte náza za. Nane, antara emnde-aara bademme tá ankwá á higa, adaba fartarfe áte Dadaamiya.

³⁵ Weraawera ekse wá, male-aha á emnde a Rauma ta belaa sawji-aha á deza sle-ufa danggay-aha, geni a yaterya emnde na áwayá na. ³⁶ Duwa á sle-ufa danggay-aha á deza tara Paul, a ba nane á elvan ge itare: «Náwa male-aha ta belaa emnde geni yá belakuraabelá. Sawesse, zlaulálá á ba an hairire.» ³⁷ Amá a ba Paul á elvan ge sawji-aha nanna ta belateraa male-aha na: «Iyau, ta zanjeruhe an ja ba dey áte ice á emnde bademme, nje keni nja ba Rauma-aha miyenne wá, daaci ba shairiya á nje keni baaka, tá puwánerá an ila? Una wá, á taa gevka defekideki. A sarsawa ba itare an ire-aatare, tá se puwaneraapuwa.» ³⁸ Daaci sawji-aha na ta de mbedateru elva á tara Paul, antara Silas ge male-aha na. Ba cenarácena ganakini tara Paul keni ta Rauma-aha na wá, gazlaraagazla jipu. ³⁹ Adaba una nanna, ta tsetehe á ba an sera-aatare, ta duhe ádeza tara Paul, ta de slapala ire-aatare emtsaafé, lauktu ta saterse. A ba itare tá elvan ge itare: «Taslawa á kure, dawedde am ekse á nje.»

⁴⁰ Am sarte na saressa tara Paul antara Silas am danggay maa, ta zlala ba suuwe á dem mba á Lidiya emtsaafé. Duwa-aatare, ta de bera egdzar mama-aha-aatare emnde a fetarfe, ta faterem ndzedá am vuwa, lauktu ta yáteryá ta zlala.

¹ Ta desa am ekse á Amfipaulis, antara Appaulauniya praatte, lauktu ta dem Taisalauniki. Ankwá *mashidi á Yahudiya-aha am ekse nanna. ² Am mbasmba vuwa-aara ge Paul, ma áme keni á magán ba estuwa, a dem mashidi nanna. Maka keye ankwá á duwa ba kelaa vaci puwansepuwe, tá ankwá á ndaha elva a názu am wakita á Dadaamiya antara emnde na tá áhuwa. ³ Ankwá á palateraa maana-aara Paul, ankwá á ndaaterndáhá bademme geni názu á ndaaná wakita wá, sey *Almasiihu á shushe zlada, á emtsemsta, lauktu á tsetse am faya. Daaci a ba nane á elvan ge itare: «Yaisu na yá ankwá á bakurá elva-aara na wá, nane una Almasiihu.»

⁴ Emnde umele am itare lyarvaalya, ta dabete tara Paul, antara Silas. Yunaniŋkau-aha na daremda am nadina á Yahudiya-aha na keni, kwakya lyarvaalya, ira nwashana na ankwá dárádza-aatare na.

⁵ Amá Yahudiya-aha wá, jaterja shelha ba kwakya. Daaci ta de jemaabudari-aha á sa am huđe á ekse, ta se tsante elva, emnde bademme saresse am bere am huđe á ekse. Duwa-aatare bademme wá, ta de tataya tara Paul, antara Silas am mba á ura umele zhera-aara Yasaun, ge tadaterá á deza male-aha á ekse áte ice á emnde bademme. ⁶ Amá sharáterka tara Paul, antara Silas na, daaci ta tedese Yasaun na, antara emnde a fetarfe umele, ta daterá á deza male-aha á duniya. Ta de icaterar sera á ba an ká kwará áza male-aha na, a ba itare: «Emnde nanna am duniya bademme baaka tate na de wesharanteka itare elva am huđe-aara, náwa saremsa á sem larde á miya keni! ⁷ Amá Yasaun a naba vaterte sleđe am mba-aara! Bademme-aatare na itare dabarka shairiya-aha á Kaysariya, slekse yaikke na dekideki. Ta bántsa itare: Ankwá slekse umele zlađe ádaliye yaikke, zhera-aara Yaisu.»

⁸ Elva nanna a tsante ervaunđe á male-aha, antara emnde a ekse bademme. ⁹ Daaci male-aha á duniya ta hyaterar ge tara Yasaun, antara emnde a fetarfe umele bademme, ganakini sey tá biyaabiya nalmane am ranna, lauktu tá zlála, dem sarte na má zlauzla elva, lauktu ta puwateraaha.

Tara Paul antara Silas tá am Bairiya

¹⁰ An vayiya wá, emnde a fetarfe ta danse tara Paul, antara Silas na á dem ekse á Bairiya. Daremda tara Paul am Bairiya maa, ta naba dem *mashidi á Yahudiya-aha. ¹¹ Shagera ba ervaunđe á Yahudiya-aha na tá am Bairiya na, arge Yahudiya-aha na tá am Taisalauniki. Itare lyarvaalya elva na tá ankwá á bateránba tara Paul na, dzamarka elva mándzawe dekideki. Ba kelaa wera á ekse tá habaza ba názu am wakita á Dadaamiya, ge slaterá an waazu á Paul máki ba jirire. ¹² Kwakya ba emnde na fartarfe na am dágave-aatare. Nwasha-aha á Yunaniŋkau-aha na tá an dárádza na, antara Yunaniŋkau-aha umele, bademme na fartarfe.

¹³ Amá de cenaráncena Yahudiya-aha na tá am Taisalauniki geni Paul ankwá á bálá elva á Dadaamiya am Bairiya keni, ta naba sawhe, ta se fantau ge wesha elva, ta tsante ervaunđe á emnde. ¹⁴ Daaci emnde a fetarfe ta danse Paul á dete we á háye, amá tara Silas, antara Timaute wá, njarinja am Bairiya. ¹⁵ Emnde na ta daa Paul á dete we á háye na wá, ta zlála ba kerđe, ta daa puwanse á dem Ataina. Daaci itare ta naba eptsaaatare á sem Bairiya. Ta sawa an elva a Paul, ta se mbefateru ge tara Silas antara Timaute. A ba nane á elvan ge itare: «Sawmbare berawibera ba watsewatse máki á gevge.»

Waazu á Paul am berni á Ataina

¹⁶ Am sarte na Paul anƙwa á ufa tara Silas, antara Timaute am Ataina na wá, wantewa ervaunƙe-aara ba kwakya adaba kwakyaire á hele-aha na an cepa am ekse ɲanna. ¹⁷ Adaba una ɲanna, anƙwa á ndaha elva ɲanna antara Yahudiya-aha, ira emnde a jeba umele na ta dema am nadina á Yahudiya-aha na am mashidi-aatare. Ma a shá ba emnde-ara keni, ma ta jamme áme emnde keni, á de ndaater ba una ɲanna ba kelaazare.

¹⁸ Tá anƙwa emnde a nadina umele tá dahaná an Aipikauri, umele zlaɓe adaliye tá dahaná an Sitauykau, male-aha-aatare keni tá se maganaa gajawe kwakya ge Paul. A ba emnde umele-aatare: Á ndaha uwe kina slenara na? A ba emnde umele-aatare zlaɓe ádaliye: Á ndaha elva á dadaamiya-aha na ta jesaare áɲwaslire na. Ta de ndáhá una na wá, adaba Paul anƙwa á ndaater waazu á elva á Yaisu, antara tse á emnde am faya.

¹⁹ Adaba una ɲanna, ta daa Paul á de katafke á zlamáha áte egdza wa-aatare umele anƙwa tá dáhá an Ariyaupagus. Tate ɲanna wá, tate á kyá shairiya-aatare. A ba itare tá elvan ge ɲane: «Ndaañerndáhá jirire á tsáha á ɲa na ka shanaa ka áɲwaslire. ²⁰ Adaba názu ɲá anƙwa á cenáná ázeɲa na ɲa wayve-aha-aara, ndza cenaneránka dƙidƙeki. Amá wá, ɲá kátá diyeddiye.» ²¹ Emnde a Ataina, antara wayve-aha-aatare baɗemme wá, itare ta emnde a wayá cena elva-aha na a jesaara áɲwaslire. Ba tá sá una, tá sá una, tá vaha deɓe á ba arge elva.

²² Daaci a tsahe ge Paul áte Ariyaupagus-aatare ɲanna, a ba ɲane á elvan ge itare: «Ekkure emnde a Ataina, ya nánná wáwa á kure baɗemme ge mága nadina á kure. ²³ Adaba am sarte na yá anƙwa já dɓa am ekse á kure, ya nánná tate-aha á mága nadina á kure baɗemme. Ya nánná áte tate á ica sadake á kure umele, kwa puwetepuwa, a ba kure: Una wá, náza a dadaamiya na zlaɓe diyarka emnde na. Daaci Dadaamiya na ni zlaɓe diyakurka tsa, amá kwá anƙwa eddábá na wá, yá ndaakur elva á Dadaamiya ɲanna. ²⁴ Anƙwa Dadaamiya a jirire, ba ɲane edda una a nderaa duniya, antara názu am huɗe-aara baɗemme; ba ɲane una Yaakadada á samaya, antara haha, ɲane á njeka am bere-aha na tá nderaná emndimagwaha. ²⁵ Tatayaaka ɲane ma uwe keni áza emndimagwaha dƙidƙeki. Adaba á vatertá ba ɲane duksa ge emndimagwaha, á vaterte shifa, antara duksa baɗemme. ²⁶ Emnde na tá am duniya baɗemme a nderateraa ba ɲane, a saterse á ba am ura palle, a njateraa ba ɲane áte haha na. Lauktu á nderá ba emnde ɲanna keni, kerteɲ ndza an datsa sleɗe-aha-aatare, antara zamane-aha-aatare baɗemme ázeɲara. ²⁷ Dadaamiya a nderaa emnde wá, ba geni emnde ɲanna baɗemme, tá puwantá erva ba ge ɲane palle, ámbane watse tá shansha. Ge jirire wá, Dadaamiya ba herzhe an miya baɗemme. ²⁸ Adaba anƙwa puwartepuwa am wakita-aara, a ba ɲane: Mi shaa shifa adaba ɲane, gamiyevge emnde adaba ɲane, má anƙwa puwa shifa adaba ɲane. Shagera názena ta ndasaa emnde á kure umele am láhe-aatare na. Ta bántsá itare: Nere keni ɲa ba egdzara-aara.

²⁹ «Máki mi egdzara-aara wá, slaslaumika dƙidƙeki mázla-aara ganakini Eddemiya Dadaamiya seke dindar, antara lipela, bi seke nákwá. Adaba duksa-aha ɲanna baɗemme, tá tsatsaná ba emndimagwaha an ɛɲkale-aatare, daaci tá ganve hele. ³⁰ Haypa-aha na ndza ta maganaa emndu werre wá, Dadaamiya á njeka am ervaunƙe, adaba am sarte ɲanna

ndza diyarka. Amá kina wá, an̄kwa á d̄áhá emnde bademme geni a yarányá haypa-aha-aatare, a magarmága tuba ázen̄ara. ³¹ Ad̄aba kerten̄ faafa kwaskwe na ni watse á de kyá shairiya á duniya bademme átekwa na. A eksese edda una ni watse á de kyaná n̄ane shairiya n̄anna á ba an̄ jirire, a tsante edda-aara n̄anna am fáyá, ganakini a diyareddiye emnde bademme.»

³² Am sarte na ni Paul an̄kwa á ndaater elva a tse am fáyá na wá, emnde umele-aatare ta naba puwar dzáká. Amá á ba emnde umele: «Wayan̄erwáyá ká ndaan̄erndáhá zlābe ádaliye vacite umele keni.»

³³ Daaci a naba sesehe ge Paul am dágave-aatare, a zlalehe. ³⁴ Amá wá, tá an̄kwa emnde na ni ta d̄abete Paul, de fartarfe. Emnde n̄anna wá, tara Diyaunisiyus, n̄ane palle á emnde a kyá shairiya áte Ariyaupagus, antara mukse umele zhera-aara Damaris, ira emnde umele.

18

Waazu á Paul am Kaurintus

¹ Am iga-aara maa, a tsete ge Paul am Ataina, kwaye a z̄lálá á dem Kaurintus. ² Ta de puwa ba já ire antara zhel Yahudiya umele zhera-aara Akilas, ta yanaa am haha á Pauntus. N̄ane keni zlābe ba un̄jule a sá-aatare á sa am haha á Italiya tá antara mukse-aara Piriskila. Ad̄aba a bántsa male á larde á Rauma, zhera-aara Kalawdiyus: A nanánka Yahudiya-aha am haha á Rauma d̄ekideki. Am iga a já ire-aatare n̄anna maa, a duhe ge Paul á dezetare, ³ a de berater tá an̄kwa á maga ba saniya na á maganá n̄ane. A diya ba njá antara itare, ta magaa slera-aatare átirpalle. Amaana: Bere-aha á kacakaca. ⁴ Ba kelaa vaci puwansepuwe, Paul á shateru ba labáre á higa ge Yahudiya-aha, antara Yunanīkau-aha na tá am nadina á Yahudiya-aha na, geni itare keni a fartarfe.

⁵ Amá am sarte na daraada tara Silas, antara Timaute á dem Makiduniya wá, Paul magaaka slera umele mázla-aara, a yaa sarte-aara bademme ba ge b̄alá waazu, an̄kwa á ndaaterndáhá jirire-aara bademme ge Yahudiya-aha, ganakini ba Yaisu una *Almasiihu. ⁶ Amá Yahudiya-aha liyiyarka elva-aara, ta zlazlese antara ba ire-aara keni. Ad̄aba una n̄anna, Paul a naba hyadaa erva-aara áte itare, a ba n̄ane: «Máki kedakurkēda watse kwá diyeddiya ba kure, á shiyaka ya mazla-aara. Kina wá, yá z̄lálá á deza emnde a jeba umele.» ⁷ A yateraa estuwa Paul, a z̄lálá á de tataya bere á mága waazu-aara am mba á ura umele zhera-aara Titus Yustus, n̄ane am nadina á Yahudiya-aha, há-aara ba herzhe an̄ *mashidi á Yahudiya-aha n̄anna. ⁸ Kirispus, n̄ane *liman na á maga slera am mashidi n̄anna, n̄ane antara hūde á há-aara bademme fartarfe. Emnde a Kaurintus na cenarácena waazu á Paul na, itare keni kwakya fartarfe, magarateraamaga baptisma.

⁹ Vacite umele an̄ vayiya wá, Paul a naba shaa wahayu. A ba Yaakadada á elvan ge n̄ane: «A wanka lyáwá d̄ekideki! Emmága slera á n̄a, d̄uka d̄ekideki, naba ndaaterndaha. ¹⁰ Baaka ura á de fá erva áte ka d̄ekideki, ad̄aba iya yá an̄kwa antara ka. Emmága slera, ad̄aba kwakya emnde na tá átuge iya am ekse na.» ¹¹ Paul a magaa sakanderi an̄ kyalma am Kaurintus, an̄kwa á kwaraterse elva á Dadaamiya ge emnde.

¹² Am zamane á sleksu Galiyau ta fanaa emnde a Rauma, n̄ane slekse yaike am kwara á Akaya bademme wá, Yahudiya-aha ta naba gwarhe

ge Paul, ta daná á dem shairiya. ¹³ A ba itare tá elvan ge sleksu Galiyau: Náwa zhel na ankwá á kwaraterse njála Dadaamiya ge emnde, amá gergere antara una am *tawraitá.

¹⁴ Paul keni á kátá ndaha elva, a naba cuvaa ge slekse zunŋwe, a ba njane á elvan ge Yahudiya-aha njanna: «Ma andze a magaa mandzawire, bi haypa umele yaikke wá, ma andze yá cenakurvaacena Yahudiya-aha-aaruwa. ¹⁵ Amá una ba gajawe á kure áte elva-aha, antara zhera-aha, ira tawraitá na wá, una ba elva á kure, kyaukya ba kure duksa á kure, iya yá kyeka shairiya á jeba á elva-aha njanna.» ¹⁶ Daaci a naba njyaterse á segashe am bere á shairiya. ¹⁷ Ba segashe-aatare wá, ta se ba dar ge Saustainais ba *liman á Yahudiya-aha-aatare tsa áte ice á emnde bademme, á ba am tate á shairiya njanna. Amá baaka lámbe á sleksu Galiyau dekideki.

Eptsa á Paul á sem Antakiya

¹⁸ Á ba am iga á una njanna keni, Paul haraare zlaŋe ádaliye kwakya áza emnde a fetarfe am Kaurintus, lauktu a yaterhe, a zlála. Daaci ta zlála antara tara Akilas, tá antara mukse-aara Piriskila, ta dem Kaiŋkairiya. Paul a de sehese ire áhuwa, adába ndza a maganaa *waada ge Dadaamiya. Tsante am ekse njanna maa, ta dema am paare á yawe, ta zlála á dem Antakiya am haha á Siriya. ¹⁹ Daraada am Aifaisus wá, Paul a dem *mashidi á Yahudiya-aha, a de ndaha elva kwakya antara itare, áte názena am wakita á Dadaamiya. ²⁰ Ta njála Paul kwakya áhuwa, ganakini a haraare ázetare, amá kwalevkwale Paul. ²¹ Daaci a naba yaterhe, amá a ba njane á elvan ge itare: «Má wayetewáyá Dadaamiya wá, watse yá eptsa zlaŋe ádaliye áseze kure.» Daaci tsanta am Aifaisus njanna wá, Paul a yaa tara Akilas, antara mukse-aara Piriskila áhuwa mazla-aara, njane a dema am paare á yawe, a zlála á de katafke.

²² De tsekwaatsekwa Paul am Kaysariya, a zlála á ba á dem Urusaliima emtsaade, ge de gater use ge emnde a fetarfe, lauktu a dem Antakiya. ²³ Shekwaashekwa cekwaanŋuđi maa, ta tsetehe zlaŋe ádaliye, a de jem dāba praatte am huđe á Galatiya, antara Firigiya, a de faterem ndzedā am vuwa kwakya ge emnde a fetarfe bademme.

Waazu á Apaulaus am Aifaisus, antara am Kaurintus

²⁴ Am sarte njanna maa, samsa zhel Yahudiya umele á sawa am Alaikzandriya, á sem Aifaisus, zhera-aara Apaulaus. Njane an hákuma á ndáha elva jipu, diyaadiya názu am wakita á Dadaamiya keni. ²⁵ Kwakya diya-aara áte baráma a Yaakadada, vuwa-aara wayaawayá jipu ndáhá elva á Dadaamiya. Ankwá á kwaraterse elva ge emnde áte Yaisu á ba an unŋule-aara, amá wá, njane a dise ba baptisma na ndza a maganaa Yuhanna. ²⁶ Daaci ankwá á maga waazu-aara ba estuwa an baakire á lyawa am *mashidi á Yahudiya-aha. Vacite umele cenarvaacena waazu-aara tara Akilas, antara mukse-aara Piriskila, ta naba dante á dem mba-aatare, ta de palannahe zlaŋe ádaliye jirire á elva á Dadaamiya jauje ba ge una a disaa njane.

²⁷ Am iga-aara maa, Apaulaus a magaa niya a dem Kaurintus am haha á Akaya. Emnde a fetarfe na tá am Aifaisus ta fanem ndzedā kwakya am vuwa, adába ta puwaterte nalmesheri ge emnde a fetarfe na tá am Akaya,

ta vante am erva ba ge ɲane geni a lyarvaalya ba shagera am dágave-aatare. Daada-aara áhuwa maa, Dadaamiya a de maganaa ɲurna, a de melateru kwakya ge emnde a fetarfe. ²⁸ Adába a de ndaaterse wakita á Dadaamiya ge Yahudiya-aha, a palaternaahé ba shagera ganakini ba Yaisu una *Almasihu, a haslateraahé á katafke á emnde baɗemme, dzegwaránka ba wera we keni.

19

Waazu á Paul am Aifaisus

¹ Am sarte na Apaulus anƙwa am Kaurintus na wá, Paul a jem dába am wa-aha á kwára ɲanna praatte, kwaye a de tsekwese á dem Aifaisus. A de shaa emnde a fetarfe umele am Aifaisus ɲanna, ² a ndavateruhe, a ba ɲane á elvan ge itare: «Am sarte na ni fakurtarfe na, shakuránsha emtu Shedekwe Cufedde?» Ta ɲwanante, a ba itare: «Ba ganakini anƙwa Shedekwe Cufedde keni diyaɲerka ɲere.» ³ A ba Paul á elvan ge itare: «Ndza ta magakuraa jeba á baptisma-ara kena?» A ba itare: «[Jere ɲa shaa baptisma na ndza a kwaratersaa Yuhanna ge emnde na.» ⁴ A ba Paul á elvan ge itare: «Baptisma á Yuhanna wá, náza á emnde na tá kátá mága tuba arge haypa-aha-aatare. Adába a ba Yuhanna á elvan ge *Iserayiila-aha: Fawtarfe á ba áte edda una watse á sawa am iga-aaruwa na. Amaana: Yaisu.» ⁵ Cenarvaacena una ɲanna, daaci ta lyevaa baptisma an zhera á Yaisu. ⁶ Daaci Paul a puwataare *erva a barka áte ire-aha-aatare, a naba tsekwaa ge Shedekwe Cufedde á sete itare. Ta fantau ge ndáhá elva-aha áɲwaslire, antara mága nabiyire baɗemme. ⁷ Kezлакula á emnde ɲanna ta kelaawa ju buwa.

⁸ Am huɗe á tere keye ɲanna, Paul á málá ba sera á dem *mashidi á Yahudiya-aha ba kelaa kwaskwe á puwansepuwe. Anƙwa á ndaater elva á Dadaamiya á ba an dzaɲɲaɲire ge emnde, anƙwa á palaterá elva a dem *kwara á Dadaamiya an hákuma ge emnde na tá á katafke-aara. ⁹ Amá emnde ta maganaa degdegire á ire ge Paul, liiyarka waazu-aara deƙideƙi, baira ta valyesaa elva na zlayeka deƙideƙi na áte elva a dába baráma á Yaakadada. Adába una ɲanna, a yáterhe ge Paul, a dzerese emnde na fartarfe na, a zláá antara itare á dem bere á Tiranus, bere á háya ge ndaha láyá na huɗe-aara. Anƙwa á shateru waazu ba kelaazáre am bere ɲanna. ¹⁰ Yawe buwa kalkale anƙwa á magán ba estuwa Paul, haa Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele na tá am kwara á Aziya baɗemme cenarácena elva á Yaakadada.

Labáre á egdzara á Sikaiwas, antara ndzeɗa á Dadaamiya

¹¹ Dadaamiya a magaa najipu-aha na ndza magaaveka deƙideƙi na á kya erva an Paul. ¹² Ta dateraa ba naɲgyuwe na a tsekwemaa Paul, antara nalbuta-aara na á hálá ɲgudeffire an ɲane ge emnde na tá lapika-aha, mbareme baɗemme. Emnde na ndza tá an shaitaine keni, sarsese shaitaine-aha ɲanna am vuwa-aatare.

¹³ Am sarte ɲanna maa, tá anƙwa Yahudiya-aha umele tá ɲgyá jini-aha am emnde, tá anƙwa á já daba ma á deme keni. Daaci itare keni ta naba tápá ɲgyá jini-aha am ura an zhera á Yaisu. A ba itare tá elvan ge jini-aha: «[Já anƙwa ndaakur an zhera á Yaisu na Paul anƙwa á ndáhá elva-aara na: Dawedde.» ¹⁴ Emnde a mága una ɲanna wá, ba egdzara á limán

Sikaiwas, ñane male á *liman-aha. Egdzara-aara ñanna ta vuye. ¹⁵ Amá a ñwaterante ge jini, a ba ñane: «Diyandiya ya Yaisu. Paul keni diyandiya bademme, amá kure mu kwa emnde-ara?» ¹⁶ Zhel na an shaitaine ñanna a naba slakalmehe am itare an ndzedá-aara bademme, jateruje an ndzedá bademme-aatare, ta ñezlese ire-aatare ba zlahhe á segáshe am mba-aara an ukhyiye dey, ta zláá an ververe kwakya áte vuwa-aatare.

¹⁷ Emnde a Aifaisus bademme, Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele bademme cenarácena labáre ñanna, dámda lyawa am vuwa-aatare bademme. Fantau á ba am sarte ñanna wá, emnde ta faa zherwe jipu áte zhera á Yaakadada Yaisu. ¹⁸ Emnde a fetarfe kwakya ta magaa tuba á katafke á emnde bademme arge slera á Shaitaine na ndza ta mazlanaa itare am erva-aha-aatare. ¹⁹ Emnde na tá an wakita-aha-aatare na á kwaraterse mága duksa an hákuma á Shaitaine kwakya saransese á segáshe, ta epshehe an kárá áte ice á emnde bademme. Ta magaa lisaafi á gáne á wakita-aha ñanna wá, gursa debu kul ilyebe. ²⁰ A zanaa estuwa elva a Yaakadada slede á ba an ndzedá, emnde bademme naránna ndzedá á Dadaamiya.

Elva yaikke na a tsetaa am Aifaisus

²¹ Am iga á labáre ñanna maa, Paul a magaa niya a dem Urusaliima, á kyá hufe á haha á Makiduniya, antara haha á Akaya. A bántsa ñane: Máki danaada am Urusaliima wá, sey yá de zhárá berni á Rauma keni. ²² Daaci a belaa emnde a melanumele buwa á katafke-aara, tara Timaute, antara Airastus, ta desaa itare zunjwe á katafke-aara ge dem Makiduniya. Amá Paul an ire-aara wá, a shekwahe zlahe adaliye cekwaanjudí am kwárá á Aziya.

²³ Á ba am sarte ñanna, tsetsa elva yaikke am Aifaisus áte elva a baráma á Yaakadada. ²⁴ Anjka edda egzla umele zhera-aara Daimatriyus, ñane á já egdzar bere-aha an lipela, gáráva á bere á dadaamiya á emnde a Aifaisus, tá daháná an *Artaimis, ba seke gáráva á mukse, a ba itare. Daaci ñane antara emnde a slera-aara tá anjka á shá nalmane kwakya. ²⁵ A jemaa emnde a slera-aara ñanna, antara emnde umele na tá anjka á maga jeba á saniya ñanna bademme, a ba ñane á elvan ge itare: «Ya baa ba kure dawalaa: Yá tamaa baaka ura am miya diyaaka ganakini saniya á miya na wá, a gedamitaa ba ñane. ²⁶ Amá ba kure an ire á kure keni zharauzhar emtsaade názena anjka á maganá zhel ñanna tá daháná an Paul na? A bántsa ñane: Duksa-aha na tá jáná ba emndimagwaha an erva-aatare ni tá kezlater ugjehe! Aley anjka á dzegwardzegwe, adaba emnde kwakya lyarvaalya elva-aara, á tsaaka an emnde a Aifaisus áhuna, amá dem haha á Aziya keni kwakya ba názena lyavaalya elva-aara. ²⁷ Máki estuwa wá, zhel ñanna á badzamiyanvebadze saniya á miya na. Á tsaaka an una ñanna, ba bere yaikke, bere á dadaamiya á miya *Artaimis na má anjka á kezlan ugje na keni, watse baaka ura á de demedfema mázla-aara. Ba *Artaimis an ire-aara na emnde a haha á Aziya, antara duniya bademme, emnde tá anjka á kezlan ugje na keni, á de gev duksa ba dey.»

²⁸ Ba cenarácena elva-aha ñanna wá, mberátembera ervaunde-aatare ba seke kárá. Ta kante kwárá á dem zhegela, a ba itare: *Artaimis á Aifaisus-aha wá, yaikke. ²⁹ Elva ñanna de gyantegya hufe á ekse bademme, emnde bademme ta de gwaterar ge tara Gayus, antara Aristarkus egdzara á emnde a Makiduniya na tá anjka á puwa Paul am

shula-aha-aara na, daaci ta tafáterá á ba an zthagade á dem tate á gwagusa yaikke náza á zlamaakelaawa. ³⁰ Á kátá dabaterdába Paul, amá ta naba nanaahe ge emnde a fetarfe. ³¹ Emnde umele am slakate-aha-aara na ta male-aha am haha á Aziya keni ta belanve we, a ba itare, ba tasle-aara a duka nane á dem tate á gusa nanna. ³² Jáháva nanna weshaptewesha jipu. Emnde na tá hula á kya una, emnde umele keni tá hulá náza-aatare á kya una, kwakya ba emnde na ni diyarka názu a daterá ádehuwa d'ekid'eki. ³³ Daaci an'kwa zhel Yahudiya umele zhera-aara Alaikzanderi am jáháva nanna, nane wá, emnde umele ta shanu sera á labáre nanna bad'emme, Yahudiya-aha umele tá an'kwa á hyairhye ganakini a mbedaterumbede elva ge zlamaakelaawa. Daaci Alaikzanderi a katerante erva-aha-aara ge emnde bad'emme, an'kwa á magaterá nalaama ganakini a darude á ndaater elva. ³⁴ Amá de diyareddiye ganakini nane keni ba ura Yahudiya, ta fantau ge fa hula á ba an elva palle áte we, a ba itare: *Artaimis á Aifaisus-aha wá, yaikke! *Artaimis á Aifaisus-aha wá, yaikke! Á hyephye saa buwa tá an'kwa á ndaha ba una nanna.

³⁵ Am iga-aara maa, a ekhyataraahe zlahhe ge ura-aatare male nane saikeraitair yaikke n'ázá á berni á Aifaisus. A ba nane á elvan ge itare: «Ya baa ba kure, kure emnde a Aifaisus: Am duniya bad'emme, diyardiya emnde bad'emme ganakini an'kwa bere á dadaamiya á miya *Artaimis yaikke, antara gáráva-aara na a ebyaa á sawa am samaya na am berni á miya am Aifaisus, mí ufaná ba miya. ³⁶ Ware edda-aara ni á de bá diyaaka na? Magaumága sawari am ire á kure, magauka duksa máki slakurnaaka ba shagera. ³⁷ Emnde na náwa kwa sateraa á sehuna na, wallá ta ilu duksa am bere cufed'fe á miya na bere á *Artaimis ka, wallá ta ndaase elva mándzawe áte *Artaimis á miya ka, uwe ka. ³⁸ Máki tá an'kwa emnde a dágala á tara Daimaitriyus, antara emnde a slera-aara maa, an'kwa sarte á kya shairiya, male-aha á duniya keni tá an'kwa bad'emme, tá de puwa ugje-aatare, daaci tá kyaternaakya. ³⁹ Ma an'kwa ba duksa umele kwá kataná kure keni, dawánda labáre á kure á deza male-aha vaci jáháva, tá de kyakurnaakya ba itare. ⁴⁰ Amá náza vatena na wá, ba kina mí shansha elva áza male-aha á miya, watse á jauje ge ndzedá á miya. Tá de bamiya an'kwa dugune á kure ba giraara. Adába baaka baráma á miya ge mága duksa estuwa d'ekid'eki. Watse á de kamivá ye ba ge miya.»

Daaci a zlanaahe elva-aara áte una nanna. Am iga-aara maa, a ba nane: Ma ware keni a ezzlála á dem mba-aara mazla-aara.

20

Shula á Paul á dem Makiduniya, antara Akaya

¹ Am sarte na ekhyaakhya elva nanna maa, Paul a jemaa emnde a fetarfe, a faterem ndzedá am vuwa kwakya, daaci a magaterá á jámimá shifa, ba zlala-aara ge nane á dem Makiduniya. ² A de jem d'ába praatte am huđe á haha á Makiduniya nanna, a de ndzedaterte emnde a fetarfe an waazu-aha gergere, lauktu a zlala á dem haha á Akaya. ³ A de magaa tere keye am haha á Akaya nanna. Ba nane keni maganaamaga niya a dem Siriya an paare á yawe, á cena ba tá an'kwa á eksanvaa sawari Yahudiya-aha ge magante emtan'kire. Adába una nanna, a d'aba ba tate á sawa-aara nanna zlađe adaliye á kyá Makiduniya. ⁴ An'kwa Saupate egdza á Pirus ura

Bairiya, nane a duwá antara Paul. Zlafe ádaliye, antara tara Aristarkus, antara Saikundus, itare ta emnde a Taisalauniki, antara Gayus nane zhel Dairbe, antara tara Tikikus tá antara Tauraufimus, itare ta emnde a haha á Aziya, ira Timaute. ⁵ Emnde nanna bademme ta desaa itare á katafke á ntere, kwaye ta de ufaneraa am Terauwas. ⁶ Am iga á munjri á depain na baaka shahi á makala am hudefaara na wá, ntere keni na dema am paare á yawe am Filipi, na d'abaterd'aba. Na ga hare ilyebe, lauktu na de shateraaha am Terauwas, na de zu hare maka áhuwa.

Paul a hare panje á maga waazu am Terauwas

⁷ Na jamme an icavaciya ge sebde ge za d'afa á Yaakadada wá, a ndaanaa Paul elva am jáháva nanna. Am diyaadiya ganakini watse á z'álá má weraawera ekse, mele yánka waazu mazla-aara, dem hudefa á vayiya keni á maga ba waazu. ⁸ Bere na na jahava am hudefaara nanna wá, átire ge bere-aha umele, hudefaara bademme ba k'ará á fanus-aha. ⁹ An'kwa egdza dawale, zhera-aara Aiwitikus, nane a njanu ge we á fainaiter á bere nanna ná am hudefaara na. Am kwakyafkwakya waazu á Paul, a naba pu hare egdze na jauje ge ndzed'a. Daaci a naba mbedehe kwaye á sawa átire á bere ge keyire á sem áhá. Ta de tsante, amá emtsamtsa. ¹⁰ A tsekwehe ge Paul, a de unjmbare ge egdze nanna, a nanjanaaha an erva-aha buwa, a ba nane: Gazlauka dekideki, á ba an shifa-aara egdzere. ¹¹ Daaci a eptsehe zlafe ádaliye, a d'ála á dem bere nanna, a de kezlanve d'afa, ta zuhe. Am iga a d'afa keni yánka ndaater elva dekideki dem segáshe á vaciya am haha, lauktu a yaterhe, a z'ala. ¹² Egdza dawale na keni ta puwansá á dem mba-aatare á ba an sera-aara, bademme a ervaunde á emnde ba seke nama ad'aba nane.

Shula á Paul tsanta am Terauwas dem Milaitus

¹³ Am iga á una nanna maa, ntere na dema am paare á yawe, na degásha ntere zunjwe á katafke á Paul ge dem Assaus. Ad'aba a ba nane tsanta áhuna wá, á duwa an sera, á de dema am paare antara ntere á ba am Assaus. ¹⁴ De shanjeraasha am Assaus, a de dema am paare antara ntere, na z'álá kerde á dem Mitilaine. ¹⁵ Na tsetehe zlafe ádaliye áhuwa, makuralla-aara lauktu na de shaa haha á Kiyaus am dágave á haye, na desa am slerpa-aara na vante náz'la'ba. Wergekse wá, danjeraada am Samaus. Wergekse-aara zlafe ádaliye lauktu danjeraade am Milaitus. ¹⁶ Amaana: Na yesaa Aifaisus am iga, ad'aba magaaka niya a dem ekse nanna, wayaaka á kefanak'eda sarte am haha á Aziya. Nane á kátá á de maga munjri á *Pantaikausta am Urusaliima mákini á gevge.

Waazu na a vatertaa Paul ge emnde a sawari á aiklasiya á Aifaisus

¹⁷ Sanjeraasa am Milaitus wá, Paul a naba belaterve labáre ge emnde a sawari á aiklasiya á Aifaisus, ganakini a sarsawa ásezenjara. ¹⁸ Saremsa, a ba nane á elvan ge itare: «Ya semaa estuwa á sem haha á Aziya, kure diyaakurdiya nja-aaruwa bademme am sarte na yá am dágave á kure. ¹⁹ Diyaakurdiya slera na ya magannaa ya ge Yaakadada, ámasla an gá ire-aaruwa am slera nanna, antara yawe á kyuwa na ta belimá am ice, emtanjire na ta magive Yahudiya-aha na bademme. ²⁰ Diyaakurdiya ganakini shebanakurvuka názena watse emtake áte kure ba palle keni, ndaanakurnd'ahá bademme, am z'lamaakelaawa, antara am mba-aha á kure keni bademme. ²¹ Ya ndaaternd'ahá ge Yahudiya-aha, antara emnde

a jeba umele an ndzedá-aaruwa bademme, ganakini a yaránya mága haypa, a sarsawa á sem sera á Dadaamiya, a fartarfe áte Yaakadada Yaisu. ²² Daaci kina wá, yá anƙwa dem Urusaliima una laarire áte ya, a binaa Shedekwe Cufedde geni sey ba yá duwa. Diyanka názu watse á de magava áte ya áhuwa. ²³ Duksa palle ya disaa ya wá: Ba kelaa má de tsekwantsekwa am ekse wá, anƙwa á ndindaha Shedekwe Cufedde geni anƙwa á pakaaka danƙay, ká de shá zláda am tsavaytsavaye. ²⁴ Ate ya wá, ma yá anƙwa an shifa, ma ya baaka an shifa keni ba káلكale. Iya wá, yá kátá ba yá maganaamaga slera na a fiyaara Yaakadada Yaisu na bademme, a jauka defekideki. Amaana: Bálá labáre á higa, elva a ngurna na a maganaa Dadaamiya.

²⁵ «Haranaaháre á bálá waazu á elva a dem *kwara á Dadaamiya am dágave á kure. Amá kina wá, diyandiya ganakini ba palle á kure keni baaka ura á de puwete ice áte ya mázla-aara. ²⁶ Yá ndaakur adaba una nanna kina vatena: Máki kedfaakeda ura am dágave á kure wá, am mbiye-aaruka. ²⁷ Ya ndahanaa adaba uwe una, adaba sanakuransese namaari á Dadaamiya bademme ásegashe. ²⁸ Fawanufe ba kure hyema ge ire á kure, fawanufe hyema ge walda na a fakurmaa Shedekwe Cufedde am erva ganakini kwá piyanaa kure na. Fawaterufe hyema ge emnde á Dadaamiya na ba shagera degiya! Adaba a emtsehe ge egdza-aara emtsaade, lauktu ta jesaara emnde nanna. ²⁹ Diyandiya ganakini watse tá sawa emnde na ta ba seke indale-aha na á sem dágave á kure, tá se yakurka defekideki. ³⁰ Á ba am dágave á kure keni watse tá anƙwa emnde a báda emnde a fetarfe umele an fida ge dabaterdába. ³¹ Amá faufa hyema, yehauteyeha geni yawe-aaruwa keye, yayi vacika yá anƙwa á kwarakursekwáre an yawe á kyuwa am ice, puwananseka defekideki.

³² «Daaci kina wá, yá anƙwa yakurá am erva á Dadaamiya, á de tsufakurá ba nane áte ngurna-aara, á de fakurwa ba nane hyema an elva-aara. An hákuma ba nane ge ndzedakurtendzedá, antara ge vakurte duksa shagera na a fater ge emnde-aara bademme na. ³³ Iya wá, tatayanka duksa á ura defekideki. Ma shungu, ma dindar, ma zane keni. ³⁴ Ba kure keni, ábi kwa nanna ya mága slera á ba an erva-aaruwa ge tátaya náza já wedera á ntere antara emnde na tá ázerwa. ³⁵ Iya wá, maranakuránmárá am názena ya maganaa ya bademme, geni kure keni magaumága slera ba estuwa, melawaterumele ge emnde na tá taa maganaaka wedera-aha-aatare. Viyawanaaka elva na ndza a ndaanaa Yaakadada á ba an ire-aara, a ba nane: Higa kwakya wá, ba náza á edda vante sadake ge ura, arge náza slelyiya sadake.»

³⁶ Zlanaazle elva-aara Paul, ta kezlaa ugje am haha bademme, nane a magaa maduwa. ³⁷ Bademme-aatare tá kyuwa á ba an yawe á kyuwa, daaci ta nanjanaa erva ge Paul, a ba itare tá elvan ge nane: Á jamimá shifa, a dákaada Dadaamiya á ba an hairire. ³⁸ Anƙwa á waterwa jipu elva na ta cenanaa am mbuwe á Paul, a ba nane tá puweteka ice-aatare áte nane mázla-aara na. Daaci ta puwanse á dem tate á paare á yawe.

21

Shula á Paul á dem Urusaliima

¹ Am iga á tegava á ntere antara itare maa, na zlala ba suuwe an paare á yawe, kwaye na de tsekwa am Kaus. Makuralla-aara, na de tsekwa am

Raudaus. Tsante am Raudaus, ŋa de tsekwa am Patara. ² Duwa á ŋere, ŋa de shaa paare na á dem Finikiya, daaci ŋa naba demhe am huđe-aara. ³ Daŋjeraada átevege haha á Kiprus, ŋa náanna haha ŋanna am názláŋa á ŋere, ŋere ŋa zlála ba suuwe á dem haha á Siriya, ŋa de tsekwa am Tirus tate á tsekwa kazlaŋa á paare ŋanna. ⁴ Ŋa de shaa emnde a fetarfe am ekse ŋanna, daaci ŋa ga hare maka ázetáre. Sheđeƙwe Cuđeƙde a naba ndaaterhe názena ní watse á de shá Paul am Urusaliima na ge emnde a fetarfe ŋanna, itare keni ta naba mbedanu ge Paul geni a duka mazla-aara. ⁵ Amá ba zlauzle hare maka ŋanna wá, ŋa naba tsetehe, ná aŋkwa á zlála. Daaci itare, antara ŋwasha-aha-aatare, ira egdzara-aatare, baďemme ta puwaŋerse á dete iga a ekse, áte we á háye, ŋa kezlaa ugje áte we á háye ŋanna, ŋa magaa maduwa átirpalle.

⁶ Am iga á maduwa wá, ŋa magaa ájamimá shifa, ŋa ďaleme am paare, itare keni ta naba da-aatare. ⁷ Tsante am Tirus, ŋa de tsekwa am Pautaulaimayi, áhuwa keni lyaraŋervaalya egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe, ŋa váha deppe ázetare. ⁸ Makuralla-aara ŋa tsetehe, ŋa de tsekwa am Kaysariya am mba á malum Filip, ŋane palle á emnde vuye na ndza ta dzeraterse am Urusaliima na. ⁹ Filip ŋanna wá, an gyaale-ahaara ufade darka á de gá zhele, tá aŋkwa á maga nabiyire.

¹⁰ Am haraŋeraahare cekwaanġuďi áhuwa, vacite umele, a naba semhe ge nabi á sa am Yahudiya zhera-aara Agabus. ¹¹ Samsa áseze ŋere wá, a naba lyevaa náza ŋġuďa huđe á Paul wá, a naba takwasaa sera-aha-aara, antara erva-aha-aara an ŋane, a ba ŋane: «Náwa názu a ndaanaa Sheďekwe Cuđeƙde: Edda á náza ŋġuďa huđe na keni, tá de takwasán ba estuwa Yahudiya-aha am Urusaliima, tá de belaterma am erva ge emnde a jeba umele.» ¹² Ba ŋa cenaa una ŋanna wá, ba ŋere an ire á ŋere, antara egdzar mama-aha a ŋere na tá am Kaysariya na keni, ŋa ŋantaa ba sera ge Paul, geni a duka á dem Urusaliima na mázla-aara. ¹³ Amá a ba ŋane á elvan ge ŋere: «Labára ŋane kwá kyuwa na? Kwá kátá gyaigiyem lyawa am vuwa ge iya emtu? Iya wá, á tsaaka an takwasa, ba emtsa keni yá aŋkwa átekwa aďaba Yaakadada á miya Yaisu.» ¹⁴ Jaŋerviyyaaja eptsanaaptsa-aara. Daaci ndaŋeranka elva umele mázla-aara, a ba ŋere: A geve ba namaari á Yaakadada.

¹⁵ Haraŋeraahare cekwaanġuďi áhuwa maa, am iga-aara ŋa naba tse, ŋa zlála á dem Urusaliima. ¹⁶ Ta daa á puwaŋerpuwa emnde umele am ďágave á egdzar mama-aha a ŋere emnde a Kaysariya. Ta daŋerhe ba suuwe á dem mba á Manasaun zhel emnde a Kiprus umele, haraahare am fetarfire, daaci ŋa ŋa am mba-aara.

Paul am mba á Yakuba

¹⁷ Daŋjeraada am Urusaliima maa, lyaraŋervaalya egdzar mama-aha a ŋere emnde a fetarfe á ba an higa. ¹⁸ Makuralla-aara, a naba daŋerhe ge Paul á dem mba á Yakuba, ŋa de beyaa jarammeje emnde a sawari á aiklaisiya baďemme am mba-aara. ¹⁹ Daaci Paul a gater use, a ndaater názena a ganvaa Dadaamiya baďemme am slera-aara na a maganaa ŋane am ďágave á emnde a jeba umele na. ²⁰ Cenarvaacena una ŋanna baďemme wá, ta naba gálá Dadaamiya. Am iga-aara maa, a ba itare tá elvan ge Paul: «Ka cenáncena emtu egdza emmaaye? Emnde debu wányara am Yahudiya una fartarfe, amá baďemme-aatare ta tsaa á ba áte

*tawrait a Muusa. ²¹ Amá cenarácena emnde ñanna ta se ndahanaa emnde umele, a ba itare: Ka kwaratersaa ka ge Yahudiya-aha á miya na tá am ekse á emnde, geni a yaránya tawrait, a farka egdzara-aatare am shedekwe, a dabarka nade-aha á yahudiyire dekideki. ²² Mí maganá estara kina? Adaba náwa watse tá cenácena ganakini sakaasire. ²³ Ekka wá, eccena názena ñá bakaná ñere. Náwa tá anjwa emnde ufade, itare ta maganaa *waada ge Dadaamiya. ²⁴ Anjwa á ceka sarte-aatare, herzhe tá de bára, tá de sehá ire wá, ekka keni naba duwa antara itare, de baraabára ire á ña antara itare, biyaabiya názena tá kátá maganá itare ge sehá ire-aatare. Máki magakanaamága una wá, tá de diyeddiye emnde ganakini elva-aha na ta cenácena tá anjwa ndaaná áte ka na, baaka jirire am huđe-aara dekideki, mbate ekka keni ká anjwa á daba ba tawrait á Muusa. ²⁵ Náza á emnde a jeba umele na garevge emnde a fetarfe wá, baaka elva. Adaba ña puwatertepuwa nalmesheri, ña ndaterndaha názu mi njante am sawari á miya, mi bateraa: A zarka hyuwa na má ta icante ge mága hele, a zarka uzhe, a zarka hyuwa na má icaranteka an ica, a magarka gwazire.»

²⁶ Daaci makuralla-aara, a naba duhe ge Paul antara emnde ufade ñanna, ta de baraa ire-aatare áte nade á Yahudiya-aha. Zlaruzle am mága slera á cudfedfire ñanna, Paul a de ndaanhe ge *liman am huđe á mashidi, a ba ñane: «Am iga a hare vuye wá, watse ñá eptsá, ñá sawa an sadake-aha á ñere, á se zlauzle slera á bára á ñere.»

Ta eksevaa Paul am mashidi

²⁷⁻²⁸ Ba hare vuye ñanna keni herzhe á ceka wá, saremsa Yahudiya-aha umele á sawa am haha á Aziya. Itare ba ta puwete ice-aatare áte Paul wá, ta naba fante hula: «Tá áme dawale-aha á *Iserayiila-aha! Sawmbare! Náwa ñane zhel na jemje dába am slede bademme, anjwa á balaterá waazu-aara ge emnde bademme, a bantsa ñane ma miya emnde a Iserayiila, ma *tawrait á Muusa, ma mashidi á miya yaikke na, bademme baaka nampire-aara dekideki á bina! Zlafe adaliye, náwa a naba saa emnde a jeba umele á sem huđe á mashidi, a se badzanve slede cudfedfe na.» Daaci ta tsante ervaunje á emnde, ta naba eksevaa Paul. ²⁹ Ta kurken Paul a saa emnde a jeba umele á sem huđe á mashidi na wá, adaba ta naa Tauraufinus zhel emnde a Aifaisus, ta antara Paul am huđe á berni, daaci ta kurken a daa zhel ñanna á dem mashidi keni.

³⁰ Labáre ñanna de gyantegya huđe á berni bademme, emnde ta sawa á ba an zhagade, ta eksevaa Paul, ta tedese am mashidi, ta hadanu ge mashidi ba watsewatse. ³¹ Itare tá kátá zlaanaazle shifa am Paul, am kerteñ damda labáre á deza male á sawji-aha á Rauma geni weshaptewesha huđe á Urusaliima. ³² Ba watsewatse, ñane keni a dante male-aha am sawji-aha, ta naba jemaá sawji-aha ta dem tate á elva ñanna. Emnde a ekse ba ta naa male á sawji-aha, antara sawji-aha-aara na wá, ta naba yaa ja Paul mázla-aara. ³³ Daaci duwa á male á sawji-aha á deza Paul, a eksevaahe, a ba ñane á elvan ge sawji-aha: Puwawtepuwa tsavaytsavaye buwa áte ñane. Lauktu a fantau ge ndáva sera á elva áte zhel ñanna, a ba ñane: Zhel ekse-ara ñane? A gu uwe? ³⁴ Amá emnde bademme ma ware keni á ndáhá ba náza-aara, ura umele á hula ba dey. Am á cenánka jirire á názena ta janaa átugena na, a ba ñane á elvan ge

sawji-aha: Dawánda á dem dala á kure. ³⁵ Am sarte na daraada sawji-aha an Paul am tate á dǎlá á dem dala, ta naba eksante Paul am erva, ta kante á dem zhegela, adaba wáwa na tá ankwá á dǎbaterá emnde a ekse an njane. ³⁶ Adaba tá ankwá á dǎbaterá á ba an ndzedá, antara hula, á ba itare: A daaka an shifa!

Paul ankwá á ndáhá jirire á ire-aara

³⁷ Herzhe sawji-aha tá dǎnda Paul á dem huđe á dala-aatare wá, a ba Paul á elvan ge male-aatare an elva a Yunaniŋkau: «Yá shánsha emtu baráma ge ndahak elva cekwaangudí?» A njwanante a ba njane: «Iyau, diyakdiya elva a Yunaniŋkau? ³⁸ Una wá, mbate ka zhel emnde a Misera na jaaja ervaunde, a zhagadaa á dem kaamba antara kwakwáne-aha-aara debu ufáde, tá an náza erva-aatare baďemme na, una watse ka njane ka?» ³⁹ A njwete ge Paul, a ba njane á elvan ge njane: «Iya ya ba ura Yahudiya miyenne, ta yiya am berni á Tarsus am haha á Silikiya. Ya egdza a berni yaikke. Tasle á njá viteva seke baráma, yá ndaaterse elva-aaruwa ge zlamaakelaawa.» ⁴⁰ Male á sawji-aha na a naba yanaa baráma. Daaci a tsaáhe ge Paul áte tate a dǎla á dem dala á sawji-aha, a katerante erva ge zlamaakelaawa, a magateraa nalaama ganakini a dǎrudé. Tseriye dǎrudá emnde baďemme, ba seke ndza baaka duksa. Daaci Paul a fantau ge ndaater elva an elva a Ibraniŋkau, amaana: elva a ekse-aara.

22

¹ «Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, antara dada-aha-aaruwa, cenawivaacena kwa, yá ndaakurndáhá elva-aaruwa palle, kwá cenvaacena jirire-aaruwa.» ² Am sarte na tá ankwá á cena Paul á ndaater elva an elva á Ibraniŋkau na wá, ta farhe ge mága tsekadǎfire, baaka ura á geja vuwa dǎkideki. Daaci a ba Paul:

³ «Iya, ya ura Yahudiya, ta yiya am Tarsus am haha á Silikiya. Amá ya waltaa á ba am Urusaliima áhuna. Ndza malum-aaruwa *Gamaliyail ge iya, a kwarisaa njane dǎba *tawraitá á eggye-aha á miya áte una an puwa. Ndza ya dǎba Dadaamiya an ndzedá-aaruwa baďemme áte una kwá ankwá á dǎbaná kure keni na. ⁴ Ndza ya shateru zladǎ kwakya ge emnde a dǎba unjule á Yaisu, ya sluvaa emnde njanna an zǎla-ka an njwasha-ka, ya puwateremhe am dangay. ⁵ Male á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya wá, itare diyardiya názena yá ankwá á ndaaná ya na baďemme, yá ndaakur ba jirire. Ndza ta vitaa ba itare nalmesheri á seydire am erva, ya daterán ge Yahudiya-aha á miya na tá am Dimaska. Adaba una njanna ya duwa. Ya duwa ge sluwa emnde na tá áte baráma á Yaisu, ge saterá á sem Urusaliima, ma andze tá se kyáná male-aha á Yahudiya-aha shairiya-aatare.»

Paul á ndáhá fakte á fetarfire-aara áte Yaakadada (9:1-19; 26:12-18)

⁶ «Am sarte na yá ankwá á dem Dimaska njanna wá, á maga vacitire wá, a naba tsekwaá ge parakkire yaikke á sa am samaya á sete ya, ⁷ ya naba mbedehe, yá cena ba kwárá á ura ankwá á biya elva: Sawulu! Sawulu! Labára ká magiya palasa? a bina. ⁸ Ya ndavanuhe: Ka ware njane ka Yaakadada? A njwiyante, a ba njane: Ba iya Yaisu, ya ura Nasarátu una ká ankwá á magiya palasa na. ⁹ Emnde na tá antara ya na wá, naránna parakkire, amá cenanánka kwárá á edda una a biyaa elva na. ¹⁰ Ya naba

enndáva: Yá maganá estara kina Yaakadada? A ba Yaakadada á elvan ge iya: Tsetse ezslálá á dem Dimaska, watse tá de bakánba áhuwa názena a fakaara Dadaamiya bademme. ¹¹ A naba wulfiyaaha ge parakkire yaike na a tsekwiyaare á sawa am samaya na, ta tadiya an táda emnde na tá antara ya na á dem Dimaska.

¹² «Ankwa ura Yahudiya á miya áhuwa, zhera-aara Hananiyas, nane sledaba Dadaamiya an ndzedca-aara bademme, nanaana *tawraitá á miya ba shagera, bademme á Yahudiya-aha na tá am Dimaska hayaránhayá jipu. ¹³ A duhe ge nane ádezerwa, a de tsiyarhe, a ba nane á elvan ge iya: Sawulu egdza emmerwa, a wertewera ice-aha á nja. Ba watsewatse a naba werte ge ice-aha-aaruwa, yá nanna nane. ¹⁴ A ba Hananiyas nanna á elvan ge iya: A saksaa ba Dadaamiya á eggye-aha a miya werre, geni ekka ká nanna edda una slejirire ba nane palle na, antara ganakini ekka ká cenvaacena elva á slejirire nanna am mbuwe-aara ba ge nane, ira ká diyeddiye namaari-aara. ¹⁵ Adaba ká de gev seyde-aara, ká de ndaater názena ka naanaa ka, antara názena ka cenanana ka ge emnde. ¹⁶ Ká ufa uwe mázla-aara? Tsetse ká lyevaalya baptisma, enndava Yaisu geni a melakumele, a barakaabará Dadaamiya haypa-aha á nja.»

Paul ankwa ndaha elva á duwa-aara á dem dagave á emnde a jeba umele

¹⁷ «Haraahare wá, ya naba eptsá á sem huđe á Urusaliima. Vacite umele yá am mashidi, yá ankwa á maga maduwa wá, ya naba shaa wahayu. ¹⁸ Ya naa Yaakadada am wahayu-aaruwa nanna, a ba nane á elvan ge iya: Tsetse watsewatse dedde am huđe á Urusaliima na. Adaba emnde a ekse na tá de lyiyeka seydire na ká de maganá ka áte iya am dagave-aatare. ¹⁹ Ya nwete, a ba ya á elvan ge nane: Amá degiya Yaakadada, ba itare keni diyardiya ganakini ndza ya duwa ba ya nanna á dem mashidi-aha gergere, ya slua emnde a fetarfe á nja, ya jaterja, ya dataraa á dem danggay bademme. ²⁰ Am sarte á ja sleslera á nja Aitiyain keni ndza yá ankwa, ya hayáterháya jipu emnde a ejja-aara, ya ufanaa ba iya nanjyuwe-aha-aatare. ²¹ Amá a ba Yaakadada: Edduwa, adaba watse yá belakbelá yiyye, á dem dagave á emnde na ta Yahudiya-aha-ka na.»

Paul á katafke á male á sawji-aha

²² Emnde bademme ndza tá cená ba Paul dem sarte na a fem elva á emnde na garevka Yahudiya-aha. Amá ba a ndaahese una nanna wá, ta naba puwar hula, a ba itare: Ura estuwa a njeka an shifa dekidéki. ²³ Daaci tá ankwa á fa hula, tá slatsa erva, ta tsante berbere an dága haha á dem zhegela, ta tsakwese am záne-aha-aatare, ta naba puwanve.

²⁴ Daaci a ba male á sawji-aha a daránda Paul á dem huđe á dala, a zaruze an ja ba shagera, lauktu watse á ndáhá jirire, labára emnde bademme tá slatsa ba erva áte nane. ²⁵ Daaci ta naba puwete zawa áte nane. Tá kátá ejja wá, a ba Paul á elvan ge zhel sawji nanna: «Ankwa baráma á kure ge ja ura Rauma miyenne zlahe kyareka shairiya-aara emtu?» ²⁶ Ba a cenaa una nanna sawji na, a naba yánhe, duwa-aara á deza male-aatare, a ba nane á elvan ge nane: «Ázara á ba sawari á nja áte zhel na, adaba nane keni ba ura Rauma ba miyenne?» ²⁷ A naba sawhe ge male á sawji-aha na áseza Paul, a ba nane á elvan ge nane: «Ndindáhá ba jirire: Ka ura Rauma ba miyenne emtu?» A nwete ge Paul, a ba nane: «Ya ura Rauma ba miyenne.» ²⁸ A ba male á sawji-aha na á elvan ge Paul: «Iya

degiya danedde am nalmane kwakya lauktu náwa ganevge ura Rauma.» A ba Paul á elvan ge ñane: «Iya wá, ta yi ba estuwa ya ba ura Rauma.»²⁹ Daaci sawji-aha na ndza ta magaa niya ge ja Paul, geni a ndasendáhe jirire na, ta naba yánhe á ba áte watsewatsire. Ba male-aatare an ire-aara keni jaaja lyawa, adaba diyeddiye ganakini Paul ñanna ñane a puwete záwa áte ñane na ba ura Rauma miyenne.

Paul á katafke á male-aha á Yahudiya-aha

³⁰ Daaci male á sawji-aha na maa, ñane á kátá á diyeddiye jirire á názena ni Yahudiya-aha wayarka an Paul dekideki na. Adaba una ñanna, makuralla-aara wá, a jemaa male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha, a pelaa Paul, a sanse á se katafke-aatare.

23

¹ Paul a zharaa emnde na tá am jáháva ñanna ba shagera, daaci a ba ñane á elvan ge itare: «Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, diyandiya ganakini sem vatena keni shagera zlááva-aaruwa á katafke á Dadaamiya, ya ba cudefde duksa-aaruwa.»² A ba Ananias male á *liman-aha á elvan ge emnde na ta herzhe an Paul: Jauvaaja áte we-aara ñanna!³ A ba Paul á elvan ge ñane: «Ekka keni sey á jakvaaja Dadaamiya, egdza á danjwa huđe. Ka njehe ganakini ká kyivaara shairiya áte una am *tawraita, amá ka ebzu tawraita, adaba a ba ka a jarija!»⁴ A ba emnde na ta herzhe an ñane: «Ká zlazla male á liman-aha á Dadaamiya?»⁵ A ba Paul á elvan ge itare: «Ndza diyanka ganakini male á liman-aha egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba a ba wakita á Dadaamiya: Ndaheka elva mandzawe áte elva á ekse á kure dekideki.»

⁶ Diyaadiya Paul, ganakini emnde tá an tega gergere buwa á ba am jáháva ñanna. Emnde umele-aatare, ta *Saduki-aha, emnde umele keni ta *Farisa-aha. Adaba una ñanna, a kante kwará á ba an ndzedá, a ba ñane á elvan ge itare: «Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, ya Farisa, ta yiya á ba am huđe-aara. Ta se puwiyar ugje ázekure adaba fetarfire-aaruwa áte elva a tse á emnde am faya.»

⁷ Ba ndasendáha ñane una ñanna wá, njaanja gajawe yaikke am dagave á Farisa-aha, antara Saduki-aha, kertenj an tega ye á emnde gergere buwa am jáháva ñanna.⁸ Saduki-aha, itare fartareka dekideki áte elva a tse á emnde am faya na. Ma malika-aha, ma shedekwe á uwe keni baaka dekideki. Amá Farisa-aha wá, fartarfe ganakini anjka duksa-aha ñanna bademme.

⁹ Am garanvege gajawe-aatare yaikke á ba an ká kwará á dem zhegela, ta naba tsetehe ge emnde umele am malum-aha á *tawraita na ta Farisa-aha, ta ngyaingyesaa ice, a ba itare: «Shanjeránka ñere haypa áte zhel na ba palle keni. Watse ba jirire a ndansaa ba shedekwe, bi malika á Dadaamiya elva ka wá, dey ka!»¹⁰ Tsarantetse gajawe yaikke zlađe adaliye, a naba ja ge lyawa male á sawji-aha na geni a dzadzaraaka Paul, a naba belaa sawji-aha-aara, ta tsekwehe á dem jáháva ñanna, ta de tedese Paul am jáháva, ta dfales an ñane á dem dala-aatare.¹¹ An vayiya ba vacite ñanna wá, Yaakadada a naba maranse ire-aara ge Paul, a ba ñane á elvan ge ñane: «Gazleka dekideki! Magakanaamága seydire áte ya am huđe á Urusaliima áhuna, yá kátá ká de emmága ba estuwa am Rauma keni.»

Yahudiya-aha ta puwaa buwe áte shifa á Paul

¹² An enjlya makuralla-aara wá, Yahudiya-aha umele ta naba zlauhe am ndaha, ta zu ba wadfa-aara geni ba uwe keni tá zeka, tá sheka d'ekideki, sey má jareja shifa á Paul. ¹³ Emnde na ta ngudaa sawari á una nanna ta kul ufade an duksa. ¹⁴ Daaci ba zlála-aatare ádeza male-aha á *liman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha, a ba itare tá elvan ge itare: «Náwa nere na zu ba wadfa-aara, ganakini ma uwe keni ná feka áte we á nere d'ekideki, sey máki janjerja shifa á Paul. ¹⁵ Kina kure wá, belawanvebela ba we ge male á sawji-aha á Rauma, ganakini a sakuransa Paul á se katafke á *kendekyiya yaikke. Magaumága ba seke kwá se kya shairiya-aara á ba an jirire, náwa nere ná de puwanve buwe, ná zlanazle shifa-aara, á se cuwakurvaaka kure d'ekideki.»

¹⁶ Amá ankwá egdzere zhele, egdza á egdza emmenjara mukse ge Paul, njane cenancena lámare njanna. Daaci ba zlála-aara ge njane á dem dala á sawji-aha, a de fanem elva njanna am vuwa ge Paul. ¹⁷ Paul a dfante sawji palle, a ba njane á elvan ge njane: «Kwaye danda egdze na ádeza male á kure, adaba ankwá názu á de ndaaná njane.» ¹⁸ Sawji na a naba puwansehe ge egdze na ádeza male-aatare, a ba njane á elvan ge njane: «Ankwá danggay palle zhera-aara Paul, a bántsa njane yá saká egdze na, adaba ankwá názu á se ndakndáha.» ¹⁹ «Ane!» a ba male na, a njaa egdze njanna áte erwa, a gapse antara njane ba itare ta buwa, a ba njane á elvan ge njane: «Enndáha elva á na.» ²⁰ A ba egdze na á elvan ge njane: «Kwaye Yahudiya-aha zlaruzle am ndáhá, ganakini tá se ndavaku Paul makuralla geni ká dateránda á de katafke á *kendekyiya á nere yaikke, tá se magán ba seke watse tá de kya shairiya-aara á ba an jirire am kendekyiya, ²¹ amá ceneka ndáva-aatare d'ekideki. Adaba emnde kul ufade ju duksa tá de puwa buwe áte Paul, ta zu ba wadfa-aara geni ba uwe keni tá zeka, tá sheka d'ekideki, sey má jareja shifa-aara. Kina wá, itare zlaruzle am ndáhá-aatare bademme, a juwa tá ufa ba jawapa na ká de vatertá ka.» ²² «Ane!» a ba male á sawji-aha na. «Ezzlála kwa, amá ndanka ma ge ware keni ganakini ka se mbediyumbede.»

Male á sawji-aha á daná Paul ge raizhaun

²³ Am iga á una njanna maa, a detaa male-aha buwa am sawji-aha, a ba njane á elvan ge itare: «Jawammeje sawji-aha deremke buwa, emnde a belsa kul vuye, emnde na tá duwa an upa am erwa keni deremke buwa. Bademme á kure ngwadawápsengwade, watse kwá maga shula á dem Kaysariya am saa maselmane á vayiya. ²⁴ Puwaupuwa belsa-aha na watse kwá dá Paul átekwa ba lapilayye, ba slerba a sera-aara keni a kedeka, sey kwá de fanem am erwa ba ge raizhaun, ba ge Failikus an ire-aara.» ²⁵ Daaci a puwaterte nalmesheri, a vaterete am erwa, a ba njane:

²⁶ «Ambarka á na sleksu Failikus: Ba iya Kalawdiyus Lisiyas, yá ankwá gak use-aaruwa. ²⁷ Zhel na kwaye tá ankwá á dakánda na wá, ta eksevaa Yahudiya-aha, tá kátá já ba shifa-aara. Amá de cenancena ya ganakini njane keni ba ura Rauma, daaci ya naba duhe antara sawji-aha-aaruwa, ya lyanse am erwa-aatare. ²⁸ Ya kátá dise jirire á názena ni Yahudiya-aha ta yaa zhel njanna adaba njane, ya naba danhe á de katafke á male-aha-aatare am *kendekyiya. ²⁹ Amá názu ya disaa ya am mága-aatare njanna wá, hyafka ge ja shifa á zhel na, ma ba ge ngudanaa am danggay keni, adaba ta gajawe á ba arge názu am *tawraitá-aatare. ³⁰ Amá a sem ge ura

a se mbediyuhe wá, a ba ñane: Yahudiya-aha ngudfarnaanguda sawari-aatare geni sey máki jareja shifa á Paul. Adaba una ñanna, yá ankwá bɛla emnde-aaruwa ba watsewatse tá dakánda zhel ñanna ge ekka. Ya ndaaterndáhá ge kelaade-aha á zhel ñanna geni a de puwarpuwa ugje-aatare ázeña arge ñane.»

³¹ Daaci sawji-aha wá, itare ta maganaa á ba áte una ta ndaaterndaha na. Ta eksante Paul, á ba an vayiya ñanna, ta danhe emtsaade á dem Antipatris. ³² Makuralla-aara wá, ta eptsehe ge emnde na tá an sera na, ta yaa sawji-aha na tá áte belsa-aha tá ankwá á dánda. ³³ Ba demda-aatare ge sawji-aha na am Kaysariya, ta vante nalmesheri na ge raizhauj, ta yaa Paul am erva-aara. ³⁴ Raizhauj a ndaase nalmesheri na catte, daaci a ndavanu ge Paul, a ba ñane: «Ka ura á haha-ara?» A shantuwa estuwa geni Paul ura haha á Silikiya. ³⁵ Daaci a ba ñane á elvan ge ñane: «Watse yá kya shairiya á ña má saremsa emnde a dágala á ña.» Daaci a ba ñane á elvan ge sawji-aha: De belawembela Paul am hufga na ndza a nderanaa sleksu *Hirudus na.

24

Yahudiya-aha tá ankwá á puwar ugje ge Paul

¹ Am iga á háre ilyeɛe, lauktu a semhe ge Ananias male á *liman-aha á sem Kaysariya. A sawa antara male-aha á Yahudiya-aha, antara Tairtulus, ñane edda una diyaadiya shairiya-aha á ngumna a Rauma ba shagera na. Daaci duwa-aatare á de katafke á Failikus, ta de puwar ugje ge Paul ázeñara. ² Daaci d'arantedáhá Paul á sawa, Tairtulus ñara a naba fantau ge tsáká elva áte Paul, a ba ñane á elvan ge Failikus: «Ambarka á ña, adaba barka á ña una ankwá hairire am larde na; adaba kwakyire á enkale á ña am slera-aha, duksa bademme tsemaartse am larde á miya. ³ Njá ankwá á slafaká we á ñere kwakya adaba názena ña shanaa ñere ázeña bademme na. ⁴ Hyainefka ba názara keni ge tsakakaa elva kwakya á katafke á ña, amá adaba kemaarire á ña wá, tásle á ña cenanjervaacena egdza elva á ñere na ba cekwaanjudi. ⁵ Njere wá, ña bera zhel na kelaade jipu. Bademme á Yahudiya-aha na tá am hufe á duniya a weshatertaa ba ñane. Ba ñane ñanna zlaɛe ádaliye una male á emnde a dába náza tsaha á ura Nasarátu. ⁶ Zlaɛe ádaliye, á kátá á nyamala mashidi á ñere. Mázla-aara wá, ña naba eksevaah. ((Njá kátá maganá shairiya áte una am *tawraitá á ñere, ⁷ amá a se lyevaah ge Lisiyas male á sawji-aha á ba an ndzedá am erva á ñere. ⁸ Daaci a banjerna ba Lisiyas ganakini njá sawa ázezeña.)) Máki ká ankwá á ndavanundave wá, watse ká diyeddiya ba ka keni, geni ña emnde a jirire ba ñere.» ⁹ Yahudiya-aha ta farhe zlaɛe ádaliye, a ba itare: Elva na a tsakanaa Tairtulus na, ba palle keni baaka fida am hufe-aara, bademme ba jirire.

Paul ankwá á ndáhá elva áte ire-aara á katafke á Failikus

¹⁰ Daaci a maganaa nalaama ge Paul an erva, geni ñane keni a enndáhá elva-aara. A ba Paul: «Ambarka á ña, diyandiya ganakini gákga yawe kwakya ka sheshairiya am larde na. Adaba una ñanna, yá higa á ba an higa ge ndakse elva áte ire-aaruwa. ¹¹ Duwa-aaruwa á dem Urusaliima ya de kezlan ugje ge Dadaamiya wá, máki ká habaza sera-aara, bademme keni á jauka am háre kelaawa ju buwa. ¹² Sharika am gajawe antara

ura am *mashidi yaikke, ma am egdzar *mashidi-aha á Yahudiya-aha, ma am huđe á ekse keni đekidėki. ¹³ Ba emnde ɲanna náwa itare na keni tá sanseka názena ni ta yiyaa adaba ɲane na. ¹⁴ Názu yá an ɲane ge ndakndáhá náwa yá á katafke á ɲa wá, iya yá aɲkwa á maganá slera ba ge Dadaamiya na ndza ta đabanaa eggye-aha á ɲere na palle, yá aɲkwa maganá an unjule aɲwaslire na a ba itare una wecire na. Amá ba jirire, iya fantarfe áte názena am *tawraita, antara elva á nabi-aha bademme. ¹⁵ Iya keni tamtamire-aaruwa á ba áte názena ni tá aɲkwa á tamaná itare. Yá an táma geni watse Dadaamiya á tsatertetse emnde am faya, emnde a jirire, antara emnde a mándzawe bademme. ¹⁶ Adaba una ɲanna yá aɲkwa á wava geni a njaninja lapiya á katafke á Dadaamiya, antara á katafke á emnde bademme.

¹⁷ «Am ya magaa yawe kwakya ya baaka am Urusaliima, ya naba saa, ya sawa an shungu ge melateru ge emnde a larde-aaruwa, ya se vante antara sadake-aaruwa ge Dadaamiya. ¹⁸ Náwa názu ya de maganaa ya am mashidi am sarte na ta ekiyeksa ɲanna: Emtsaadé wá, iya keni ya dem dágave á emnde na tá aɲkwa á bárá na. Ndza baaka dikele á emnde ázerwa, baaka hula đekidėki. ¹⁹ Amá ndza tá aɲkwa Yahudiya-aha umele ta sawa á sa am haha á Aziya wá, ma andze tá ndaaka itare máki aɲkwa duksa mándzawe ta naana itare am mága-aaruwa. ²⁰ Emtu máki aɲkwa haypa na ta shanaa itare áte ya am sarte na ta de tsiyaa á katafke á male-aha na, a ndarndaha ba emnde ɲanna náwa itare. ²¹ Máki elva-aaruwa ba una ya ndaase á ba an ká kwárá, a ba ya á elvan ge itare: Kwa tsiyaa am shairiya vatena na wá, adaba fantarfe áte tse á emnde am fáyá baaka duksa umele.»

²² Am Failikus diyaadiya njá á emnde a fetarfe, a naba daa shairiya ɲanna á de katafke, a ba ɲane á elvan ge itare: «Sey má samsa Lisiyas male á sawji-aha, lauktu watse yá ica shairiya á kure.» ²³ Daaci a ba ɲane á elvan ge male á sawji-aha na Paul am erva-aara na: «Eptsanaaptsa zhel na á dem bere, de fawanufe hyema ba shagera, amá wá, fawarka zladá, yawáterya slakate-aha-aara, a darduwa á dezeńara, a magaranánmaga nampire.»

Waazu á Paul á katafke á Failikus antara Durusilla

²⁴ Am iga á hare cekwaangudí maa, samsa Failikus, tá antara mukse-aara Durusilla gyaale á Yahudiya-aha, daaci ta đahanante Paul ge cena elva a fetarfire áte Yaisu *Almasiihu am mbuwe-aara. ²⁵ Daaci fantaufa Paul ge tsaka elva-aha áte njá am jirire na baaka duksa mándzawe áte edda-aara đekidėki, antara elva a kwára vuwa, geni á kwaruwa estara ura vuwa-aara, antara elva a shairiya á emnde na watse á kyaná Dadaamiya am halavuwa á duniya. Amá gazlaagazla Failikus, a ba ɲane á elvan ge Paul: «Ezzlala kwa mázla-aara, watse yá đakdáhá zlađe ádaliye vacite umele má shanánsha sarte.» ²⁶ Zlađe ádaliye, Failikus maa, ɲane a kurken watse Paul á vante egdza shungu. Adaba una ɲanna, máki shekwaashekwa wá, ba á eddáhá ádezeńara tá de shá uya kerde.

²⁷ Yawe buwa kalkale Paul á ba am dangay, dem sarte na ta naba daa Failikus ɲanna, ta saa Paurkiyus Faistus á sem kela-aara. Daaci Failikus a naba yaa Paul am dangay, adaba a kataa háyá áza Yahudiya-aha.

25

Paul á kátá á kyáná slekse á Rauma shairiya-aara

1 Sawa á Faistus á sem haha ñanna keni zlafe ba hare keye, amá a naba tsete am Kaysariya, a zlala á dem Urusaliima. 2 Daaci male-aha á *lìman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha umele ta de puwar ugje ge Paul á katafke-aara keni. Baira a ba itare tá elvan ge Faistus: 3 «Máki ká bashañeraabasha wá, sañeránsa Paul á sem Urusaliima.» Ta ndavanu estuwa ge slekse na wá, adaba zlarauzle am ndaha-aatare, tá kátá ja shifa á Paul áte baráma. 4 Amá a ñwete ge Faistus, a ba ñane á elvan ge itare: «Paul ankwá am dangay, iya keni yá eptsá ba kina á da. 5 Máki ankwá haypa na a maganaa zhel ñanna wá, a dabaridába male-aha á kure á dem Kaysariya ñanna, tá de puwar ugje-aatare áhuwa.»

6 Faistus haraahare ázetare am Urusaliima, a magaa hare tiise, ma kelaawa keni á hyephye, lauktu a eptshe á sem Kaysariya, ta saa á dabaná male-aha á Yahudiya-aha ñanna. Makuralla-aara, a de njehe am bere á shairiya, a ndaase elva-aara, ta de sanaa Paul. 7 Ba ta puwete ice-aatare áte Paul Yahudiya-aha na ta sawa am Urusaliima na wá, ta naba jantaave ge Paul, ta fantau ge tsaka elva-aha na bademme ba ser haypa na áte ñane. Ta icaar sera, amá dzegwaránka njante jirire á názena ta tsakanaa itare ñanna dekideki. 8 Amá a tsete ge Paul, a ndaase elva áte ire-aara, a ba ñane: «Iya baaka haypa na ya maganaa ya dekideki, ma áte *tawraitá á Yahudiya-aha, ma áte *mashidi yaikke, ma áte male á larde á Rauma keni.»

9 Am Faistus á kátá háyá áza Yahudiya-aha, a ba ñane á elvan ge Paul: «Wayak-wáyá emtu dem Urusaliima geni yá de ica shairiya á ña á ba áhuwa, adaba ugje na ta puwakarpuwe na?» 10 A ñwete ge Paul, a ba ñane á elvan ge ñane: «Náwa iya yá tse am tate á shairiya áte náza á ngumna a Rauma, yá kátá á icevica shairiya-aaruwa á ba áhuna, ganateruka ya haypa ge Yahudiya-aha ba ka keni diyakdiya bademme. 11 Ma andze ankwá haypa na ya maganaa ya, hyephye ge ja shifa-aaruwa wá, ma yá kwaleka shifa-aaruwa dekideki. Amá am baaka jirire am puwa ugje-aatare na ta se puwiyar ge iya na wá, yá dzegwánka faterem shifa-aaruwa am erva ba estuwa. Tasle á ña dándá shairiya-aaruwa ádeza male á larde á Rauma.» 12 Daaci Faistus a dahaterte male-aha na tá am ekte ge ñane na. Zlaruzle am sawari-aatare, a ñwanante ge Paul, a ba ñane: «Ka ndavanaa ba ka tsawe geni yá dákda ádeza male á larde á Rauma wá, ba tá dákdekwa ádezenara mazla-aara.»

Paul á katafke á sleksu Agaripa ta antara Bairnike

13 Haraahare cekwaanjudí wá, samsa sleksu Agaripa, tá antara Bairnike, ta se gan use ge Faistus. 14 Am haraahare cekwa áhuwa, Faistus a naba shanu elva a Paul ge sleksu Agaripa, a ba ñane á elvan ge ñane: «Ankwá zhel umele an ngudá áhuna, kwaye ta eksanaa am zamane á Failikus, amá a yán ba estuwa zlafe kyaaveka shairiya-aara. 15 Am sarte na danemda ya am Urusaliima, ta puwar ugje zlafe adaliye male-aha á *lìman-aha, antara male-aha á Yahudiya-aha umele ázerwa, ta biyantsa itare: Sey yá mbedanaambeda am shairiya. 16 Daaci a ba iya yá elvan ge itare: Am shairiya á emnde a Rauma wá, tá manka estuwa. Sey tá jatermeje emnde a puwar ugje ge ura, antara edda una ta puwar ugje

na, nane keni á shánsha baráma, á ndaasendahe elva áte ire-aara. Má baaka una wá, á taa gevka. ¹⁷ Itare keni ta naba sawa antara ya, iya keni se njanka an elva nanna dfekidfeke; ba makuralla-aara wá, ya naba dem bere á shairiya. ¹⁸ Ta tsetehe ge kelaade-aha á zhel nanna, ta ndaase elva-aatare bademme, mbate ba palle á elva yaikke na a guwaa nane keni baaka. Iya wá, ndza ya kurken anjwa elva yaikke a guwaa nane. ¹⁹ Tá ga jawe á ba arge elva-aha na am nadina-aatare. Anjwa zlahe adaliye zhel umele zhera-aara Yaisu nane emtsamtsa, a ba Paul tsetse am faya, anjwa an shifa. ²⁰ Am iya keni diyanka sera á elva-aatare nanna, a ba iya yá elvan ge Paul: Ká eksaareksahe dem Urusaliima, tá de kya shairiya á nana áhuwa? ²¹ Amá a ba Paul: Tasle á nana dándá shairiya-aaruwa ádeza male á larde á Rauma. Daaci a ba iya yá elvan ge emnde-aaruwa: Eptsawanaptsa emtsaade á dem bere. Kina watse yá belaná ádeza male á larde.» ²² A ba sleksu Agaripa á elvan ge nane: «Iya keni yá kátá cenevaacena á ba an hyema-aaruwa elva á zhel nanna.» «Watse ká cenevaacena kwa makurálla,» a ba Faistus.

²³ Makuralla-aara wá, njaanja samnawa, emnde tá anjwa á puwa sleksu Agaripa, tá antara Bairnike á dem bere á jáháva, itare wá, tá am dágave á sawji-aha, antara male-aha á larde. Ba demda-aatare wá, a ba Faistus: A saransa Paul. Ta sateranhe. ²⁴ Daaci a ba Faistus: «Ya ndaa ba kure sleksu Agaripa, antara kure emnde na kwá antara nane am hufe á bere na bademme: Zhel na náwa nane á katafke á miya na wá, Yahudiya-aha bademme ta se puwar ugje ázerwa. Ma áhuna, ma ya dem Urusaliima keni, tá biya ba a njeka zhel nanna an shifa. ²⁵ Amá iya wá, shanáka haypa á zhel na ba palle keni am elva-aha-aatare nanna hyefhye ge ja shifa-aara. Iyau, a ndavanaa ba nane tsawe geni yá dándá shairiya-aara ádeza male á larde á Rauma wá, kina ya magaa niya ge dáná á dehuwa. ²⁶ Amá baaka elva a jirire na yá puwante ge male á larde am elva a zhel na. Ya sanaa adaba una nanna á se katafke á kure, kwakya-aara ba ka ámbarka á nana sleksu Agaripa, geni yá shansa názu yá puwetepuwa má zlamiyuzle am hábaza sera á elva nanna. ²⁷ Adaba eksaaka ire-aaruwa dá dangay, tá de kya shairiya-aara am tate umele ni, jirire á názena ta se puwar ugje adaba nane keni, yá taa palanaaka na.»

26

Paul anjwa á baná jirire-aara ge Agaripa

¹ A ba sleksu Agaripa á elvan ge Paul: «Kina wá, ká naba ndáhá elva áte ire á nana.» Daaci a ketaa erwa-aara Paul, a fantau ge ndaha elva áte ire-aara, a ba nane:

² «Ámbarka á nana sleksu Agaripa, vatena wá, yá higa jipu ge ndaase elva áte ire-aaruwa á katafke á nana, yá higa ge ndaase názena ni ta puwiyar ugje Yahudiya-aha adaba nane na bademme. ³ Kwakya-aara wá, erwaunde-aaruwa á higa adaba ekka diyakdiya nafe-aha á Yahudiya-aha, antara názena á saterá gajawe ge itare bademme. Adaba una nanna, tasle á nana fífa erwaunde, cenivaarcene elva nanna.

⁴ «Bademme á Yahudiya-aha diyardiya nja-aaruwa, diyardiya nja-aaruwa am egdzarire am dágave á emnde-aaruwa, antara nja-aaruwa am Urusaliima bademme. ⁵ Ta diyise werre Yahudiya-aha. Ma andze wayarwáyá wá, ba itare keni ma tá ndaasende nja-aaruwa werre am sarte

na yá am dágave á emnde á miya *Farisa-aha, ndza njannaan nadina á miya an ervaunđe-aaruwa palle, janateruje ge Yahudiya-aha umele. ⁶ Ta siyaa á sem shairiya na wá, adaba fantarfe áte názena ni Dadaamiya a magateraa waada-aara ge eggye-aha á miya werre, a bántsa nane watse á de vatertewa ge emnde-aara na. ⁷ Bademme á emnde á miya jeba-aha gergere kelaawa ju buwa na, tá anjwa á tama ba duksa nanna am ire-aatare. Adaba una nanna, an vayi vacika tá anjwa á kezlan ugje ge Dadaamiya. Ta puwiyar ugje Yahudiya-aha á miya adaba ba tama áte duksa nanna ámbarka á nja slekse! ⁸ Kure Yahudiya-aha na kwá áhuna na, ábi diyamidiya miya ganakini Dadaamiya á de tsatertetse emnde am faya? Ay labara kena kwá fetarka?

⁹ «Werre wá, ba iya an ire-aaruwa keni ndza baaka názu maganka áte emnde a daba Yaisu ura Nasarátu, geni a nyainyairanvenyainye á ba an we-aatare zhera á Yaisu. ¹⁰ Názu ndza ya maganaa ya am Urusaliima ndza ba una. Male-aha á *liman-aha ta vite hákuma ba ge nane, geni ma ya shateraa áme keni, yá halaterá á ba á dem danjay. Ya ngwadfaa emnde a fetarfe kwakya. Má ta kyaterá shairiya á emtsa, yá ba: Yawwaa shagera! ¹¹ Bademme á tate na anjwa *mashidi á Yahudiya-aha átekwa, ya de shateru laruwa kwakya am hufe-aara, baaka názu ndza maganateranka geni a puwaranvepuwe fetarfire-aatare. Mbertembera ervaunđe-aaruwa wá, dem ekse á emnde keni ya dábateremhe, ya de magateraa palása.»

*Paul anjwa á ndáhá elva á fetarfire-aara
(9:1-19; 22:6-10)*

¹² «A tsitaa ba una nanna vacite umele ge dem Dimaska, male-aha á *liman-aha ta naba vite hákuma bademme, antara nalmesheri am erva, geni yá de maga hákuma-aaruwa áhuwa. ¹³ Daaci ba nja anjwa á zlála antara kwakwane-aha-aaruwa, magaamaga vacitire wá, a naba tsekwanjerarhe ge parakkire umele á sa am samaya wá, jauje ba ge vaciya piyuue an wulwulire, a se janjerataavehe; ¹⁴ kreppe mbadanjermbáda á dem áhá bademme. Daaci yá cena ba kwará á ndahi elva: Sawulu! Sawulu! Labára ká magiyá palasa? An degdegire á ire na ká anjwa á maganá ka na wá, ká anjwa á maganná palasa ba ge ire á nja, seke názá á dalau na tá shá wáwa áza edda-aara an serawfa. ¹⁵ Ya nwanante: Ka ware nane Yaakadada? Ba iya Yaisu na ká anjwa á maganá palasa na, a ba Yaakadada. ¹⁶ Amá wá, naba tsetse, tsaate an sera á nja. Ya marakaa ire-aaruwa, adaba ya eksakse ganakini ká gevge sleslera-aaruwa. De ndaterndaha bademme geni ka nina vatena. Názu watse yá marakaná á katafke na keni, sey ká ndaterndaha bademme ge emnde. ¹⁷ Yá beláká á dem dágave á Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele, yá lyakselya am zladá-aha na watse tá fáná itare áte ka. ¹⁸ Yá belak geni ká de weratertá ice, ká de saterese am tabedammire, ká saterá á sem parakkire, ká nejzlatersá am erva á Shaitaine, ká saterá á sem *kwará á Dadaamiya. Yá beláká á deza emnde nanna, geni a fartarfe áte iya, tá shansha bára haypa-aha-aatare, tá shánsha sledfe-aatare am dágave á emnde á Dadaamiya.»

Paul anjwa á ndáhá elva á slera-aara

¹⁹ «Adaba una nanna, ámbarka á nja sleksu Agaripa, ya maganaa fesarfire ge Yaakadada am názena a marinaa nane á sá am samaya bademme na. ²⁰ Ya naba fantau ge magateraa waazu ge emnde a Dimaska

emtsaade, antara ge emnde a Urusaliima, lauktu ya jaa dába am larde á Yahudiya-aha bademme, lauktu ya fantau ge dem larde á emnde a jeba umele. Ya daterdáhá bademme geni a sarsawa á sem sera á Dadaamiya, a magarmága tuba arge haypa-aha-aatare. Ya ndaterndáhá geni a magarmága shagerire, ta de disa áte una nanna emnde geni magarnaamaga tuba a jirire. ²¹ Ta eksiyaa adaba ba una nanna Yahudiya-aha am mashidi, tá kátá já shifa-aaruwa na, baaka umele defekideki. ²² Amá a naba tsufitehe ge Dadaamiya, sem vatena zlahe yá á ba an shifa. Tse-aaruwa kina á katafke á zlamaha keni yá ndaater ba una nanna, an egdzara-ka, an male-aha-ka. Baaka názu yá ndatera ya ge emnde máki názena ndza a ndahanaa Muusa, antara nabi-aha umele, ta bántsa itare watse á gevge na ka. A ba itare: ²³ Watse *Almasiihu á shu zladá kwakya, lauktu á emtsa, watse á gev slezuŋwe á emnde ge tsete am fáyá, geni á se baterná nane ge Yahudiya-aha, antara emnde a jeba umele, geni a saresse am tabedammire á sem parakkire.»

Paul ankwá á dāha sleksu Agaripa á sem fetarfire

²⁴ Am Paul ankwá á ndáhá elva áte ire-aara estuwa, a naba valarhe ge Faistus á ba an ka kwara: «Ká an shaitaine emtu Paul? Kwakyire á diya á nā na a gakve an shaitaine ka!»

²⁵ A n̄wete ge Paul: «Yá an shaitaine ka ya ámbarka á nā, yá á ba an enkale-aaruwa. Elva a jirire una yá ankwá á ndaaná ya. ²⁶ Sleksu Agaripa wá, nane diyaadiya elva-aha nanna bademme, baaka názu á kedanarkedé, adaba gavka duksa na ta maganaa an shebe. Adaba una nanna, yá ankwá enndáhá ba parakke á dem hyema-aara. ²⁷ Faktarfe emtu áte elva á nabi-aha ámbarka á nā sleksu Agaripa? Diyandiya ganakini faktarfe áte itare bademme.» ²⁸ A ba sleksu Agaripa á elvan ge Paul: «Ka kurken ká naba givege slefetarfe áte watsewatsire ba estuwa?» ²⁹ A ba Paul á elvan ge nane: «Ma áte watsewatsire, ma á shekwaashekwa keni, iya wá, yá ankwá á nāla Dadaamiya, geni ekka palle ka, amá kure emnde na kwá ankwá á cena elva-aaruwa bademme na kwá gevge ba seke iya. Amá a jakurnaaja Dadaamiya zawa na áte ya na.»

³⁰ Daaci tara slekse antara mukse-aara Bairnike, antara raizhaun, ira emnde na tá antara itare bademme tsarettse áhuwa. ³¹ Zlarzlálá áhuwa wá, tá ankwá á ndahaná an dagave-aatare ganakini baaka haypa na a guwaa zhel na hyefhye ge ja shifa-aara, ma ge dáná á dem danggay keni. ³² A ba sleksu Agaripa á elvan ge Faistus: «Zhel na ma andze ndavaaka da shairiya-aara ádeza male á larde á Rauma wá, ma mi naba belanaabela.»

27

Tá ankwá á dānda Paul á dem Rauma

¹ Am njarantenja geni watse nā zláá á dem Rauma am haha á Italiya, daaci ta fanem Paul, antara danggay-aha umele am erva ge Yuliyus male á sawji-aha na tá dāháterá an emnde na wá, ta sawji-aha á male á Rauma na, watse nā zláá an paare á yawe. ² Daaci nā demhe am paare umele a sawa am Adaramitiya, ankwá á eptsá á da, watse á de tsaatse áte we á haye-aha am ekse-aha gergere am kwara á Aziya. Daaci nā zlala am huđe-aara, ankwá Aristarkus antara n̄ere, nane ura ekse á Taisalauniki am haha á Makiduniya. ³ Makuralla-aara wá, dan̄eraada am Sidaun. Am

Yuliyus anƙwa á zanvaarze kwakya ge Paul, a naba vante baráma ge deza slakate-aha-aara am huƙe á ekse, geni tá magannaamaga egdza duksa. ⁴Eptsaptsa á sawa am huƙe á ekse maa, ƚa demhe zlaƔe ádaliye am paare, ƚa dába ba we á haye we á haye, am ice á haha á Kíprus á kya dalbe ƚanna baaka effeya, adába kwakya effeya am dágave á haye, á berhájerá á sem kataliya. ⁵Daaci ƚa ebzu haye átevege haha á Silikiya, antara Pamfiliya, danjeraada am ekse á Mira, am haha á Liziya. ⁶Daaci male á sawji-aha na a naba shaneraa paare umele áhuwa, paare ƚanna kwaye a sawa am haha á Alaikzandriya, á dem haha á Italiya. A ba ƚane, daumiyemda am paare na, ƚa demhe.

⁷Amá ƚa zlála á ba an enƙale an enƙale, hare wanyara wanyara, lauktu zlahhe danjeraada am Kinidus. Piyanertepiya effeya mazla-aara ge zlala am ndanƚire, daaci ƚa naba vecaava á dem ice á haha á Kiraita, ƚa desa á kya we á haha ƚanna, tate na tá dahaná an Salmauni na. ⁸Daaci ƚa dába ba we á haye átevege haha ƚanna, an zladá campaukkwe, lauktu danjeraada am tate umele tá dahaná an tate á tsekwa paare shagera, tate ƚanna herzhe an ekse á Laseyya.

⁹Kedfaakeda sarte á ƚere kwakya am shula ƚanna, haa dedde muƚri á bárá haypa, zlaƔe ƚere ƚá á ba áhuwa. Zlazladá jipu ge baka paare am sarte ƚanna, adába kwakya effeya. Adába una ƚanna á ba Paul á elvan ge itare: ¹⁰«Emnde-aaruwa, kina wá, yá zhara shula á miya na watse zlazladá jipu mazla-aara. Paare á miya, antara kazlaƚa na bademme watse á badza, ba shifa á miya keni bi watse mí shanka.» ¹¹Amá male á sawji-aha na cenaaka elva á Paul, ƚane a fetaare á ba áte náza á edda á paare, antara slebaka paare ƚanna. ¹²Emnde kwakya tá kátá zlala á ba á de katafke, adába tate á tsekwa paare ƚanna shagerka am sarte á ekhye á wátá effeya kwakya. Ma estara keni máki á gevge wá, tá kátá tá daada am Finike. Finike na wá, tate á tsekwa paare-aha umele am haha á Kiraita ƚanna. Tate ƚanna banƚire-aara á zhara á dem manem, á zhara á dem yala keni. Tá kátá de tsekwa áhuwa ƚanna dem sarte na má zlauzle sarte á ekhye.

Valale átire á haye

¹³Samsa egdza effeya fairfairfaire á sa am manem wá, itare ta kurken zlauzla mazla-aara, a ba itare: «Shamiyansha názena mí kataná miya.» Daaci ta naba tedese ire na tá tsa paare an ƚane na am haye, ta dába we á haye á Kiraita ƚanna an enƙale an enƙale. ¹⁴Cekwaangudí wá, a naba tsekwa ge daada effeya tá dahaná an effeya á gedí wá, a danerhe yiyye antara paare á ƚere á dem dágave á haye. Effeya ƚanna a tsekwa á sawa áte ire á wa á Kiraita ƚanna. ¹⁵Ta tápá tsanmaartse emnde a baka paare ƚanna, amá jaterviyyaaja, adába valale ƚanna an ndzedá jipu. Daaci ta naba yanhe á danerá effeya antara paare bademme. ¹⁶Ba anƙwa á danerda effeya ƚanna wá, ƚa naba de shaa haha umele am dágave á haye, zhera á haha ƚanna Kawda. ƚa dem am ice á haha ƚanna am dalbe na á dem manem, lauktu ƚa shaa ire á ƚere cekwaangudí. Ta pelaa egdza paare á ƚezla ire-aatare na an ngudá áte paare yaiƙke. ¹⁷Zlahhe ta femhe am paare yaiƙke geni a kedfeka. Daaci ta naba ngwadaa paare yaiƙke ƚanna an zawa-aha á jamargaul na tá tsufa paare an ƚane na. Am sarte ƚanna wá, diyareddiye ganakini anƙwa jáhá shiili á sehuna-aara

ge haha á Libiya. Adaba una nanna, jaterja lyawa átuge shiili nanna geni a de nanaaka paare-aatare, daaci ta naba pelaa kakakaca na á nǎ effeya ge báká paare yawe á ba an ndzedá na, ta tsekwaá nǎza tsa paare á haye, daaci ta yaa paare ba estuwa, á dáná ba effeya an ɛnkale. ¹⁸ Amá válale ankwá á far ba sawa á ba an ndzedá. Makuralla-aara wá, ta naba válya kazlanja na am paare na á dem haye. ¹⁹ Wergekse, ta halantaa ba itare an erva-aatare emnde a mága slera am paare nanna kazlanja na tá tsufa paare an nane, ta puwanve á dem haye. ²⁰ Hare wányara-wányara puwanjerteka ice á nǎre áte vaciya, antara terlyakwa-aha adaba válale jauje ge ndzedá, ba shifa á nǎre keni ndza tamanjerka dekideki.

²¹ Haraare estuwa na, aley emnde na tá am paare zaruka ba nǎzara keni. Daaci a tsetehe ge Paul, a ba nane á elvan ge itare: «Ázara kwa jeba una emnde-aaruwa! Ábi ma andze kwa cenaa nǎzá-aaruwa, ma baaka ura á tse am Kiraita dekideki! Daaci ma andze á shamika palasa na, antara nasare yaikke na. ²² Amá tǎslawa á kure, gazlauka. Mi kedá ba paare ka wá, ba palle á kure keni á kedeka shifa-aara. ²³ Ya ndahanaa adaba uwe estuwa, adaba Dadaamiya na yá ankwá á maganá slera na a belive malika-aara an vayiya vatena, ²⁴ a ba nane á elvan ge iya: Paul, gazleka dekideki, ká daada á de katafke á male á larde á Rauma. Dadaamiya a bashakaa shifa á emnde na tá am huđe á paare na bademme ge ekka. ²⁵ Adaba una nanna, gazlauka dawalaa, iya fantarfe an Dadaamiya geni watse á magava á ba áte una a se binaa nane. ²⁶ Amá wá, watse á dámiida válale, á de puwámíyá áte haha umele ankwá am dagave á haye.»

²⁷ Daaci hare kelaawa ju ufađe á dánǎrá ba effeya átire á haye nanna tá daháná an Maiditairaine na. An huđe á vayiya wá, emnde a paare ta naba diyeddiye geni nǎ herzhe an haha umele. ²⁸ Daaci ta naba kuraa sladǎire á yawe nanna an zawa ta ngudǎte ire átekwa wá, uksuwe kul buwa. Á katafke cekwaanǎgudǎ ti ekkura ádaliye wá, ba uksuwe kelaawa jiiyebe. ²⁹ Gazlargazla jipu geni a berhante effeya na paare á nǎre ádete nǎkwa umele am haye, ta naba puwem zawa-aha na an ngwadá daada ire-aha átekwa ge tsa paare na ufađe á dem haye á kya iga-aara, ta ufán ba zlahhe wera á ekse. ³⁰ Daaci emnde a paare tá kátá nǎzla shifa-aatare, ta naba tsekwaá egdza paare á nǎzla shifa-aatare na á dem haye, amá ta magán ba seke tá puwa zawa-aha á tsa paare yaikke á kya katafke-aara keni. ³¹ Amá a ba Paul á elvan ge male á sawji-aha na, antara sawji-aha-aara: «Máki njarka emnde a paare na á ba am huđe á paare, ba palle á kure keni kwá nǎzleka dekideki.» ³² Daaci duwa á sawji-aha, ta naba icaa zawa na an ngudǎ egdza paare átekwa na, zlazlálá egdza paare-aatare nanna á dem dagave á haye.

³³ Herzhe á wera ekse wá, a ba Paul á elvan ge itare bademme: «Náwa hare kelaawa ju ufađe vatena, ba nǎzara keni fakurteka áte we, kwá fá ba ervaunǎde, taslawá á kure, sawmbare zawuze egdza duksa. ³⁴ Zawuze egdza duksa geni kwá shansha ndzedá ge nǎzla shifa á kure an nane. Yá ndaakur ba jirire: Ba úǎje á ire á kure palle keni á kedeka.» ³⁵ Ba a ndahese una nanna Paul, a eksante dafa, a tsetehe an nane, a slafanaa we ge Dadaamiya á katafke-aatare bademme, a kezlanve dafa na, a fantau ge ezza. ³⁶ Daaci bademme-aatare ekhyakhya ervaunǎde-aatare, itare keni ta fantau ge ezza-aara. ³⁷ Kezlakula á emnde na tá am huđe á paare nanna

badfemme, ta deremke buwa an kul vuye ju unƙwahe. ³⁸ De natenáha huɗe-aatare wá, ta fantau ge válya nalkame na am paare na, geni a demanteka paare.

Yawe kyabanaakyábá paare

³⁹ Weraawera ekse, amá ma tá áme keni diyarka emnde a paare ɗekidɗeki. Amá ta naa shiili am tate umele a zuwa yawe, haha á kya una, haha á kya una, daaci a ba itare: «Dawamiyanda paare á miya áte shiili ɗanna, a de geyegeya áhuwa má mi dzegwándzegwa.» ⁴⁰ Daaci ta naba ɗatsaa náza tsa paare na, ta yaa íre-aha ɗanna am haye, ta palaa zawa áte ɗuksa-aha na tá já kwána an ɗane, ta nguɗaa kacakaca áte wafke-aara geni a demda effeya á dem huɗe-aara ge baka paare. Daaci tá anƙwa á zláá á dem tate á shiili na ba suuwe. ⁴¹ Amá ta naba de velyete áte jáhá á shiili am tate á jaja ire á yawe am haye ɗanna, aɗaba gulaagula sladdíre á yawe wá, a naba tsahe ge paare am tate ɗanna, a ngyemhe ge we-aara am shiili, sawa á yawe an ndzeɗa a se kazlanve ukhyiye-aara.

⁴² Daaci sawji-aha tá kátá ceɓa dangay-aha-aatare geni a ɗezlareka bi diyardiya wá yawe. ⁴³ Amá a naba piyarterehe ge male-aatare, aɗaba ɗane wayaaka á emtsa Paul. Daaci ɗane a vaterte baráma ge emnde na diyardiya yawe emtsaɗe zuɗɗwe geni a warwa yawe, a de njarinja áte haha, ⁴⁴ lauktu a ba ɗane á elvan ge emnde umele: «Ma ware á kure keni a eksanteksa nafa á paare na palle am erva, amá ɗawanaaɗa ba shagera, ɗabaudába ba emnde na á dete haha.» Ɗa segashe estuwa am yawe, ba uwe keni shaɗerka ɗekidɗeki.

28

Paul am haha á Malta

¹ Am sessa shifa á ɗere am haye ɗanna ba layye, daaci ta banɗeraa zhera á haha ɗanna am ɗágave á haye ɗanna, geni zhera-aara Malta. ² Emnde a larde ɗanna ta lyanɗervaahe an ervaunɗe-aatare palle. Yawe keni fantaufe ge hya, náwa iya á ba ekhye, amá emnde a ekse ɗanna ta mbanɗerante kára yaiikke, lauktu ta fantau ge gaɗer use miyenne áte we á kára ɗanna.

³ Duwa á Paul a de halanu ceceme ge kára ɗanna maa, mbate anƙwa záhe na zlazlaɗa jipu na am huɗe-aara. Ba a cenaa hureffire á kára na záhe wá, a tsetehe am hare, a naba cuvaa Paul an slare áte erva tanduwalla.

⁴ Ba naranna emnde a ekse ɗanna záhe na an zlenjela áte erva á Paul na wá, a ba itare am ɗágave-aatare: «Baaka shaige-aara ɗekidɗeki zhel na sleceɓa shifa á emnde. Aɗaba una ɗanna ma ɗezlaaɗezla ɗeme am haye keni, dadaamiya á miya na zhera-aara jirire na á yanka ɗane keni an shifa.» ⁵ Amá Paul a slatsaa záhe na á dem huɗe á kára, ba cekwaangudí wanteka ɗekidɗeki. ⁶ Itare ta kurken watse á háhyá erva-aara, bi watse á mbeɗa á ba am tate ɗanna á emtsa, amá shekwaraashekwa, baaka názu á maganmága ge Paul ɗekidɗeki. Ta eptsante elva, a ba itare mbate ɗane keni dadaamiya.

⁷ Anƙwa slekse á emnde a larde ɗanna zhera-aara Publiyus, anƙwa sleɗe-aara yiyyeƙa an tate ɗanna, a ɗaɗerhe ádehuwa, a de vanjerte tate a láwa, ɗa gaa hare keye á ba am mba-aara emtsaɗe, lauktu ɗa segashe á sem huɗe á ekse. ⁸ Anƙwa eddenjara ge sleksu Publiyus ɗanna lapika, á wáná kemaale, antara puwa huɗe na zlazlaɗa jipu na, a duhe ge Paul

á de ezzhara. Daada Paul ázenjara, a maġar maduwa, a puwarhe erva-aha-aara, a naba mbanaahe. ⁹ Am iga á una nanna maa, ta naba semhe ge emnde na lapika vuwa-aatare am haha nanna baďemme áseza Paul, itare keni a mbateraaha. ¹⁰ Ta vanjerte duksa kwakya ge marese zherwe na ta fanaa itare áte njere. Am sarte na tsanjeretse am haha-aatare watse nja dem paare njá zláá keni, ta vanjerte duksa camballe ge mága shula á njere an njane.

Paul daada am Rauma

¹¹ Nja gaa tere keye zlafe adaliye am iga-aara lauktu nja tse, nja zlala an paare umele, paare nanna tá dahaná an dadaamiya á wulhe-aha, kwaye a sawa á sa am Alaikzandriya. Njane keni a se zu sarte á ekhye á ba am haha nanna am dágave á haye na. ¹² Danjeraada am Sirakus, nja de gaa hare keye áhuwa. ¹³ Nja tsante áhuwa, nja dába ba we á haye we á haye, nja daahe á dem Rigiyus. Makuralla-aara, a fantau ge egdza effeya á sawa am manem, nja daahe á dem Pautiyauli á ba am hare buwa. ¹⁴ Nja de shaa emnde a fetarfe am ekse nanna, ta ndavunjeruhe geni njá gá hare maka ázetare. Kwaya njane, nja daa estuwa á dem Rauma.

¹⁵ Am sarte na cenaarácena egdzar mama-aha a njere na tá am Rauma labáre á njere, ta naba se yainjeruhe am kwaskwe á Appiyus, emnde umele ta se yainjeru am ekse umele tá dahaná an Kampemañ keye. Ba a puwete ice-aara áte itare Paul, a naba ekhyehe ge ervaunďe-aara, ususe Dadaamiya á ba njane.

Waazu á Paul am Rauma

¹⁶ Danjeraada am Rauma maa, ta naba vante baráma ge Paul geni á njá an ire-aara, amá antara sawji palle á ufufa.

¹⁷ Am iga á hare keye maa, Paul a naba dahetaa male-aha á Yahudiya-aha na tá am Rauma á dezenjara. Jarammeje, a ba njane á elvan ge itare: «Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa: Ba palle a haypa na ya maganaa ya keni baaka, amá ta naba eksivaaha am Urusaliima, ta vite ge Rauma-aha. Wallá ya ganu haypa ge jeba, wallá ya gu haypa áte nade-aha á eggye-aha a miya, ázareka. ¹⁸ Duwa á Rauma-aha maa, ta ndaviyu elva-aha. Am sharánka haypa áte ya hyephye ge keďa shifa-aaruwa, tá kátá beliyaabela. ¹⁹ Amá eksararka Yahudiya-aha đekideki ganakini tá beliyaabela na. Daaci baaka názu yá maganá ya umele, ya naba ndáva geni tá sá shairiya-aaruwa ásehuna, áza male á larde. Sanka ya á se icaterar sera ge emnde a jeba-aaruwa đekideki. ²⁰ Ya ndavakuraa adaba una nanna, geni yá puwetepuwa ice-aaruwa áte kure. Zawa na kwá zharaná kure áte ya na wá, ya gu duksa umele ka, adaba ba edda una ni *Iserayiila-aha baďemme keni tá anjwa á tamaha ba njane na.»

²¹ A ba male-aha na tá elvan ge Paul: «[Jere wá, shanjeránka njere labáre á nja á sawa am Yahudiya. Ba palle á egdzar mama-aha á miya na a se mbedanjeru elva áte ka geni ka gu duksa keni, nanjeránka njere. ²² Amá wayanjerwáyá njá cenevaacena názu ká dzamaná ka. Adaba diyanjerdiya ganakini ma áme keni emnde wayaraterka an emnde nanna ká am itare kina na.»

²³ Daaci ta naba faa sarte. Vacite nanna wá, ta sawa á ba an saga, ta vayye jipu, ta se beraa Paul am bere na á njá amkwa. Paul a váha deppe, a fantau an enjlya, dem lasar, anjwa á palaterá ba sera á elva-aha áte elva a njá am *kwará á Dadaamiya. A palateraa názu a ndahanaa *tawraitá á

Muusa, antara názu am wakita á nabi-aha umele áte Yaisu bademme, geni itare keni a lyarvaalya. ²⁴ Emnde umele-aatare lyarvaalya elva á Paul, amá emnde umele liyyarka d'ekid'eki. ²⁵ Am diyaadiya Paul ganakini watse tá zlala an gajawe, zlafe kyareka emtsaade, a vaterete elva na náwa nane na, a ba nane á elvan ge itare: «Elva na a baternaa Shedekwe Cufedde ge eggye-aha a kure á kya an we á nabi Aisaya na wá, a ndaha ba jirire!

²⁶ A ba Dadaamiya: Duwa de bateránba ge emnde-aaruwa: Tá de eccena ba shagera, amá tá cenevaaka. Tá de ezhara ba shagera, amá tá nánka.

²⁷ Adaba degdege ire á emnde nanna, ta vanyaa hyema-aha-aatare geni a demka elva-aaruwa; ta hadaa ice-aha-aatare geni a naránka duksa-aaruwa; tá maga degdegire á ire geni a demka elva-aaruwa á dem ire-aatare, geni a saremka á sem sera-aaruwa yá mbateraambe. Estuwa a ba Dadaamiya.»

²⁸ Daaci a eksetaa elva-aara zlafe ádaliye Paul, a ba nane: «Amá wá, diyaweddiye ba shagera ganakini Dadaamiya a belaa labáre á lya emnde ádeza emnde a jeba umele keni. Itare wá, tá de eccena.» ((²⁹ Ba a ndahese una nanna Paul wá, ta naba tsetehe ge Yahudiya-aha nanna, ta naba zlala, tá ámbera á gá jawe am dágave-aatare á ba an ndzedfa.))

³⁰ Paul a magaa yawe buwa kalkale am bere á haya na a eksantaa nane, bademme á emnde na tá dezenjara keni, á lyiyaaterá á ba am ervaun'ede-aara. ³¹ A magateraa waazu ge emnde áte elva a njá am *kwará á Dadaamiya, a kwaraterse elva a Yaakadada Yaisu *Almasihu ge emnde á ba an enjale-aara, gazlaaka d'ekid'eki.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a RAUMA

Ga use á Paul

¹ Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Paul, ya sleslera á Yaisu *Almasiihu. A dāhite ba Dadaamiya, a give slebela-aara, a fi geni yá balaterá elva-aara ge emnde, amaana labare á higa.

² Labare á higa ñanna wá, Dadaamiya a magamiyaa waada-aara daga werre á kya nabi-aha-aara. Daaci ta puwete ba estuwa am wakita-aara.

³ Labare á higa ñanna wá, elva arge Egdza-aara Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu. Má ge urimagwire wá, ñane ta yanaa am emnde á sleksu *Dawuda. ⁴ Am sarte na tsetetse am fáyá, Dadaamiya a farehe zlafe ádaliye á ba an ndzedá geni ñane wá, Egdza-aara. Una ñanna baðemme ndza an hákuma á Shedekwe Cuðeðde. ⁵ Adaba ba ñane palle una Dadaamiya a magiyaa ñgurna ge iya, a naba give slebela-aara ge de balatera elva-aara ge emnde a jeba umele keni baðemme, geni a fartarfe an ñane, a faransaarefe keni. Ba estuwa Yaisu *Almasiihu á de geva án dáráza. ⁶ Kure emnde a Rauma na a dzerakursaa Dadaamiya geni kwa geve emnde á Yaisu *Almasiihu na keni, kwá am dagave á emnde ñanna ní Dadaamiya a beli ge itare na.

⁷ Daaci yá anƙwa gaktur use-aaruwa baðemme, kwa emnde na á wayakurta Dadaamiya, a dāhakurte geni kwá nja ba cuðeðde átuge ñane na. Tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu a magarakurnaamaga ñgurna, a varakurteva hairire.

Paul á kátá de zhara emnde a Rauma

⁸ Emtsaaðe wá, yá anƙwa slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya áfaba kure, yá slafaná we-aaruwa an zhara á Yaisu *Almasiihu, adaba ma áme keni am duniya baðemme tá ndaha ba labare á fetarfire á kure áte Yaisu *Almasiihu. ⁹ Ba kelaa má yá anƙwa maga maduwa-aaruwa á deza Dadaamiya, yá anƙwa yehakuryeha keni am huðe-aara, una yá ndaha ba jirire, Dadaamiya diyaadiya baðemme. Adaba iya wá, yá maganá slera-aara ge bala labare á higa, elva a Egdze-aara ge emnde á ba an ervaunðe-aaruwa palle. ¹⁰ Ba kelaaazare, yanánka ñala-aaruwa áza Dadaamiya, geni a viteva baráma mázla-aara yá daada á dezekure an namaari-aara. ¹¹ Wayanwáyá jipu ge yá daada á dezekure, yá dakuránda barka na á vaterta Shedekwe Cuðeðde ge emnde na, geni kwá geve emnde a ndzendzedá am fetarfire. ¹² Una ñanna yá kátá bakura ba geni mi de femfa ndzedá am vuwa á miya ma ge ware á miya keni; yá de fakuremfa ndzedá am vuwa ge kure áfaba yá slefetarfe an Yaisu *Almasiihu, kure keni kwá de fiyemfa ndzedá am vuwa an fetarfire á kure.

¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, yá kátá kure keni kwá diyeddiye geni ndza ya magaa niya-aaruwa ser kwakya ge dezekure, amá sem vatena sey ba jerje názu á piyitepiya. Waya-aaruwa ge dezekure ñanna wá, ba geni a sesse námpire á slera-aaruwa am dagave á kure keni, ba seke una na am dagave á emnde á jeba umele baðemme na. ¹⁴ Una wá, slera na a beliyaara

Dadaamiya ge iya, geni sey yá balaterá waazu á labare á higa ge emnde bademme. Ge emnde na an wera ire-aatare na, antara emnde na weraaka ire-aatare, ge emnde a diya, antara ge emnde na baaka diya-aatare na bademme. ¹⁵ Adaba una nanna, wayanwáya jipu am ervaunđe-aaruwa geni yá de balakursebale ge kure keni kwa emnde á Rauma.

*Ankwa hákuma á Dadaamiya am labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu*

¹⁶ Iya, emtake ervaunđe-aaruwa jipu ge bala waazu á labare á higa nanna, adaba ankwa hákuma á Dadaamiya am hufde-aara ge Iya emnde na fartarfe an nane na bademme. Emtsaacde wá, áza Yahudiya-aha, lauktu emnde a jeba umele keni bademme. ¹⁷ Am waazu á labare á higa wá, Dadaamiya ankwa a marateran ge emnde geni nane á vantá estara jirire ge urimagwe á katafke-aara. Ankwa á emmara geni una nanna sey an fetarfirfe áte Yaisu *Almasiihu palle, barama umele baaka, ba seke una ni ankwa puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: Edda una shansha jirire áza Dadaamiya áfaba fantarfe, ba nane una an shifa á jirire na.

Emnde bademme tá an haypa

¹⁸ Dadaamiya am samaya wá, ankwa á emmárá ba parakke geni haypa á emnde á wanwa jipu am ervaunđe, adaba ta yaa kezlan ugje ge nane. Nateraanja shairiya emnde bademme adaba tá ankwa keda jirire á Dadaamiya an emtanjire na tá ankwa á maganá itare. ¹⁹ Nateraanja shairiya emnde bademme na wá, adaba názu ma andze tá dise Dadaamiya átekwa na ankwa bademme, a maratersaa ba Dadaamiya an ire-aara, ta yanaa ba itare. ²⁰ Ge jirire wá, baaka ura ndza nanna Dadaamiya an ice ngayye, amá wá, á fantuwe áte sarte na Dadaamiya a nderaa duniya na sem vatená, emnde diyardiya geni Dadaamiya wá, ankwa an sleksire-aara adaba kazlanja na a nderanaa nane na; emnde diyardiya geni nane wá, saksage, ba nane palle una Dadaamiya. Adaba una nanna, tá de dzegwánka banán ge Dadaamiya geni baaka haypa-aatare. ²¹ Diyardiya tsa ge ankwa Dadaamiya, aley kezlaranánka ugje, slafaranánka we am duksa áte una zlaya-aatare ge tá maganá una nanna ge Dadaamiya. Ta yá mága una nanna, itare ta eksante ngudiyire am ire-aatare, tá taa diseka jirire dekideki, tá an naha an tabedammire bademme am itare. ²² Ta bantsa itare ta emnde a enkale, mbate ta uce-aha ba dey. ²³ Zlaya tá kezlaná ugje ge Dadaamiya saksage am sleksire-aara, amá itare tá kezlan ugje ge hele-aha, umele ba garava urimagwe ba dey, umele ba yiye, umele dabba, antara názu á hulmba am áhá.

²⁴ Adaba una-aha nanna, Dadaamiya a naba yaterhe geni a magarmága shagerkire nanna á kátána ervaunđe-aatare na, tá ankwa á maga duksa zherwe jipu am dagave-aatare. ²⁵ Ta yaa jirire á Dadaamiya, ta naba mbedese an fidire. Zlaya ma tá kezlaná ugje ge slendera duksa wá, itare tá kezlaná ugje ge duksa-aha na a nderanaa nane, tá magaterá slera ge duksa-aha nanna. Ay degiya, emnde tá kezlarankezla ugje ba ge nane palle dem ba ge dekideki. *Aamin.

²⁶ Dadaamiya a yáteraa adaba una geni a magarmága duksa zherwe nanna á kátána ervaunđe-aatare nanna. Nwasha yaránya nja antara zála, tá maganá ba itare am dagave-aatare duksa na zherwe jipu zlayeka dekideki na. ²⁷ Zála keni tá magán ba estuwa, ta ya nja antara nwasha, tá cebá ire-aatare an mbagrire, tá zlavanu ba ge ire-aatare ákure muksire,

tá ankwá á maga duksa na zherwe jipu na. An una-aha ñanna, tá ankwá fáná ba itare ire-aatare á dem shairiya á Dadaamiya, hyarephye ge zatera an shairiya, ádfaba magarnaaka duksa áte unjule-aara.

²⁸ Ba seke una itare yarnaaya diya Dadaamiya á jirire wá, Dadaamiya a yateraa ádfaba una ñanna, geni a sharánka enkale ge dzamete duksa áte unjule-aara, a magarmága ba duksa na zlayeka dekideki na. ²⁹ Daaci ervaunđe-aatare nahetenahé an jeba á duksa-aha ñanna shagerka na bademme, ba seke: Fa ice am duksa á ura, danjwire á huđe áte ura, mága shelha áte ura, ja shifa á ura, dágala an ura, zlerma ura, mága fitenire, antara mága paysađa bademme; ³⁰ tá ankwá á jaja zherwe-aatare ba dey, ta kelaade-aha á Dadaamiya. Itare tá peshá ba emnde an zlazle, tá gálá ire-aatare, tá maga kuravire, tá njá á ba tataya jansaare ge haypa-aha umele ánjwaslire, tá fatersaareka dekideki ge dada-aha-aatare, antara mama-aha-aatare. ³¹ Itare baaka zherwe áte ice-aatare dekideki, tá an nara-aha kelawa-ju, tá emnde ndaha elva bu-buwa. Elva a háyáva baaka ázetare, tá zanvaareka ge ura dekideki. ³² Diyardiya tsa ba jirire geni á bá shairiya á Dadaamiya: Bademme á emnde a mága jeba á duksa-aha ñanna tá de shá ba emtsa. Aley itare ta faare ba emmága-aara. Baira tá ankwá zleba emnde na tá ankwá á maga jeba á duksa-aha ñanna.

2

Shairiya a Dadaamiya shairiya á jirire

¹ Ekka edda una ká ankwá faare shairiya ge emnde na wá, watse ká de dzegwánka bá baaka haypa á ña ma ka ware keni. Adaba ekka, ká ankwá faare shairiya ge emnde, mbate ká keni ká ankwá á maga ba shagerkire ñanna. Daaci an una ñanna wá, ká ankwá ñgudá ba ka ire á ña áza Dadaamiya. ² Diyamidiya Dadaamiya wá, ñane á maga ba jirire ge njá emnde a mága shagerkire ñanna an shairiya. ³ Ekka edda una ká faare shairiya ge emnde na, ka kurken ekka wá, watse ká de ñezla am shairiya á Dadaamiya emtu, ka keni ká ankwá magán ba seke itare ñanna tsa? ⁴ Emtu ká epsawa maggwire yaikke na a magakanaa Dadaamiya na, a hefanu ba ge we-aara antara ankwá á faká ervaunđe geni ká eptsa am tuba na emtu? ⁵ Amá ekka ká ankwá far ba ge degdegire á ire arge eptsa am tuba. An una ñanna, ká ankwá fáná ba ka ire á ña á dem shairiya vacite na Dadaamiya á de kya shairiya á emnde bademme. Ñane wá, á de kyaná á bá áte jirire-aara. Vacite ñanna wá, Dadaamiya á de marateránmára ge emndimagwaha geni tá ankwá am ervaunđe-aara. ⁶ Watse á de pelatersepele ge emnde bademme áte názena ndza ta maganaa itare na. ⁷ Emnde na ndza ta wáva ge mága maggwire na wá, Dadaamiya á de vaterte shifa na á zleka na, adaba itare ndza tá kátá shá shifa ñanna antara haya ira yaikkire á ba azejara. ⁸ Amá emnde na yarnaaya jirire á Dadaamiya, tá fansáreka dekideki, ta eksese mága ba shagerkire na wá, tá ankwá am ervaunđe á Dadaamiya, ankwá zladá watse á de faterar ge itare. ⁹ Watse bademme á emnde na ta eksese ba shagerkire na, tá de nanna zladá áza Dadaamiya. Watse zunjwe ba Yahudiya-aha, lauktu emnde a jeba umele. ¹⁰ Amá emnde a mága maggwire wá, itare tá de shá háyá, antara yaikkire, ira hairire áza

Dadaamiya; watsé zuññwe á de vaterte ge Yahudiya-aha, lauktu emnde a jeba umele. ¹¹ Adaba bademme á emnde ta ba kalkale áza Dadaamiya.

¹² Emnde na ni garevka Yahudiya-aha na, antara tá ankwá á maga haypa an baakire á diya *tawraitá na keni, Dadaamiya á de kefataraakeda áte una diyarka tawraitá na. Amá emnde na diyardiya tsa tawraitá, aley tá maga ba haypa na wá, Dadaamiya á de kefataraakeda áte una a ndahese am tawraitá. ¹³ Adaba Dadaamiya á de vanteka jirire ge ura áfaba cenancena názu am tawraitá, amá sey ma edda-aara ankwá maga názu a ndahesa tawraitá. ¹⁴ Má emnde na garevka Yahudiya-aha, diyarka tawraitá dekidéki, amá tá ankwá á maganá ba itare an ire-aatare názu a ndahesa tawraitá wá, ma diyarka ba tawraitá a Muusa keni, áte magaaatare ñanna wá, daaci ba seke tá an tawraitá am vuwa-aatare. ¹⁵ Ate názena tá ankwá á maraná itare am zlááva-aatare na wá, ba seke ankwá tawraitá am vuwa-aatare a faterma Dadaamiya. Adaba tá ankwá diyeddiye magaaatare, tara ta magaa shagerire, an shagerkire keni. ¹⁶ Una ñanna á de sesse ba parakke vacite na Yaisu *Almasiihu á de kya shairiya á emnde áte una á de banná Dadaamiya na. Bademme á názena am huđe á emnde á de sesse áte parakkire. Labara á higa na yá ankwá bálá waazu-aara na keni á ndaha ba una.

*Yahudiya-aha, antara *tawraitá á Muusa*

¹⁷ Ekka, á bá ka, ká ura Yahudiya, ká galá ire áte *tawraitá, ká kuráva áte Dadaamiya, ¹⁸ á bá ka diyakdiya namaari á Dadaamiya, tawraitá ankwá ge kwarakse duksa bademme geni ka eksese barama jirire, ¹⁹ ká ankwá zhara ire á ña ba seke hyakephye tádá ura wulfe, ka ba seke parakkire ge maranaa baráma ge edda una am tabedammire, ²⁰ ká zhara ire á ña ba seke hyakephye kwaraterse duksa ge emnde na diyarka duksa, hyakephye giya emnde na zlađe ta ba seke egdzara mesheshe am elva á Dadaamiya na, á bá ka diyakdiya jirire, diyakdiya duksa bademme adába diyakdiya tawraitá. ²¹ Haá! Ekka ká kwaraterse ba ge emnde umele, labára ká kwaranseka ge ire á ña keni? Ká magaterá waazu ge emnde geni a yaránya neylire, labára ekka ká ila na? ²² Ká elván ge emnde yawánya mága gwardzire, labára ekka ká emmága? Á bá ka, ka kelaade á hele, labára zlađe ká ila duksa á hele ñanna? ²³ Ekka, ká kuráva áte tawraitá, mbate keni ká manka áte náza á tawraitá ñanna. An mága á ña ñanna wá, ká ankwá maganá ba ka geni emnde tá nyanya Dadaamiya. ²⁴ Ankwá puwartepuwa ba estuwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Adába ba kure Yahudiya-aha, emnde a jeba umele tá ankwá nyanya Dadaamiya.

²⁵ Má kwá maga názu am tawraitá wá, dem shedekwe á kure keni á magakuránmaga nampire. Amá má kwá manka názu am tawraitá, una ba seke dakuremka am shedekwe dekidéki. ²⁶ Má edda una daaka am shedekwe, amá dabetedaba tawraitá ba shagera, ma baaka am shedekwe keni, Dadaamiya á zhara una ñanna emtu mázla-aara? ²⁷ Edda una daaka am shedekwe, amá ma dabetedaba názu am tawraitá ba shagera wá, á de fakerfe zherwe ge ekka edda una ta puwakte tawraitá ñanna ge ekka, amá dabanja na, una ma ká ba am shedekwe ñanna keni. ²⁸ Geva ura Yahudiya áte ice á emnde-ka, una á gakve ura Yahudiya á jirire, una estuweka. Zlađe adaliye, dem shedekwe keni, á gakve-ka ura á Dadaamiya, una estuweka. ²⁹ Yahudiyire á jirire wá, edda una ura Yahudiya á sáwá am ervaunđe, an

belá am shedekwe am ervaunġde-aara an hákuma á Shedekwe Cufedġe, gevka áċaba ta puwete estuwa am tawraita na. Daaci ñane una Yahudiyire á jirire; ñane wá, á ufa-ka gálá áza emndimagwaha, á de galáná ba Dadaamiya ñane.

3

¹ Má estuwa wá, Yahudiyire á farka ge duksa emtu? Ma bela ura am shedekwe keni baaka názu á fanaare ge ura emtu? ² Duksa wá, á farfe ba kwakya ma am uwe keni. Yá ndahana áċaba uwe una? Emtsaadġe wá, Dadaamiya a yateraa elva-aara am erva ba ge Yahudiya-aha. ³ Ay mi ba uwe kina, má emnde umele-aatare tsaraaka áte elva-aara ñanna wá, Dadaamiya keni á de eptsante elva áċaba itare emtu? ⁴ Una estuweka dekidġeki; ma emnde baġemme yaránya jirire keni, Dadaamiya wá, á eptseka elva-aara buwa. Anġkwa puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a bá ñane:

Ekka wá, má ndahaksendahe elva á ña, ma ware keni sey a cenancena jirire á ña. Má tá kátá eksáká áte elva, shansha ba ka jirire.

⁵ Haypa á miya á maraterá jirire á Dadaamiya ge emnde, mi bá uwe kena mázle-aara? Mi bánba geni baaka jirire á Dadaamiya, áċaba á fá zlaċa áte miya emtu? Una wá, ya ndahese áte una ta bántsa emndimagwaha na.

⁶ Amá una estuweka dekidġeki, áċaba ma andze baaka jirire á Dadaamiya, watse á de kyáná estara kena ñane shairiya á emnde?

⁷ Zlaġe ádaliye má gevege ni baakire á jirire-aaruwa anġkwa á melateru ge dise jirire á Dadaamiya ge emnde, antara anġkwa á vaterte baráma á gálá Dadaamiya ge emnde wá, tá ñiya áċaba uwe zlaġe mázle-aara ge yá an haypire? ⁸ Daaci ta bántsa emnde umele, mbate mága emtanġkire shagera, geni a sesse jirire á Dadaamiya, á piyañerta uwe mazle-aara ge emmága-aara? Baira emnde umele keni ta naba ndahese emtanġkire áte iya, a bá itare: iya keni ndansendahe estuwa. A njá ñane á maga uwe, watse á de ndavaterundave Dadaamiya am shairiya.

Baaka ura an jirire ba palle keni

⁹ Estara á bá kure? ñere Yahudiya-aha ñá jateruje ge emnde umele emtu? Baaka, ñá taa jateruka dekidġeki. Ábi am zunñwire keni ndza ya bakuránba geni Yahudiya-aha antara emnde umele baġemmire-aatare tá á ba am erva á haypa. ¹⁰ Áċaba anġkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, á bá ñane:

Baaka ura an jirire, baaka ba palle keni.

¹¹ Baaka edda á enġkale ge cenva jirire, baaka edda una á kátá áċaba Dadaamiya na.

¹² Emnde baġemme dzalarevdzále áte unñule á Dadaamiya, baġemmire-aatare badzarevbadze. Baaka ura mággwe, baaka ba palle keni.

¹³ Názena á segashe am kwará-aatare ba seke á segashe se á emtsa am huġe-aara, we-aatare á ndáhá ba zlerma, názena á segashe am mbuwe-aatare ba seke wenyé á záhe.

¹⁴ We-aatare sey á ndáhá ba elva yayiaihe, antara elva nyanya ura.

¹⁵ Sera-aatare tsaftsafe jipu ge de ceba shifa á emnde.

¹⁶ Ba kelaa tate na tá degashe itare átekwa baġemme, sey tá yaterá ba bádza antara emtanġkire ge emnde.

¹⁷ Itare diyarka njá lapiya antara emnde dekidefeki.

¹⁸ Baaka ma lyáwá á Dadaamiya keni am ervaunđe-aatare.

¹⁹ Iyau, ge miya wá, diyamidiya geni baðemme a názena á ndahaná *tawraitá wá, á ndahater ba ge emnde na tá am erva á tawraitá nanna. Daaci baaka edda una á de dzegwándzegwa bá baaka haypa-aara ge nane. Má estuwa, nálgadama baðemme tá de ba am shairiya á Dadaamiya.

²⁰ Baaka ura á shá jirire áza Dadaamiya á ba an daba tawraitá. Amá tawraitá wá, á mara ba geni ura á diyeddiye haypa-aara.

Unjule na emnde tá de shá jirire áza Dadaamiya

²¹ Amá kina wá, Dadaamiya anjwa á maramiyá unjule na ni watse mí de shá jirire á katafke-aara an nane na, baaka elva á dabate *tawraitá emtsaade am una nanna dekidefeki. Tawraitá á Muusa, antara nabi-aha ndza ta enndaha una nanna baðemme. ²² Unjule na ni watse emnde tá de shá jirire an nane áza Dadaamiya na wá, ba fetarfire áte Yaisu *Almasiihu palle. Una wá, gavka adaba emnde a jeba umele palle, amá ma ge emndeara keni, baðemme emnde na má fetarfe áte Yaisu Almasiihu na. Adaba emnde baðemme ta ba kalkale áza Dadaamiya. ²³ Emnde baðemme ta ba emnde a mága haypa, ta yiyiye an parakkire á sleksire á Dadaamiya. ²⁴ Amá Dadaamiya an maggwire-aara wá, a naba magateraa ngurna, a vaterte jirire ba dey á kya erva an Yaisu Almasiihu na a lyaterse am haypa na. ²⁵ Dadaamiya wá, nane a tsaa Yaisu Almasiihu, geni á ya shifa-aara ba seke sadake, daaci Dadaamiya á baraterá haypa-aha-aatare an uzhe á Egdze-aara nanna ge emnde a fetarfe baðemme. A magaa una nanna ge maraterá jirire-aara ge emnde. Werre wá, a magaa ba seke diyaaka haypa á emnde, ndza á fá ba ervaunđe. ²⁶ Amá kina wá, a wayte maraterán ge emnde geni nane wá, edda á jirire, á kátá nja á ba áte jirire-aara nanna, á kátá vaterte jirire-aara nanna ge emnde na tá anjwa fetare áte Yaisu na keni.

²⁷ Má gevge estuwa, anjwa dalila á gálá ire á miya emtu mazle-aara? Baaka dekidefeki. Labára baaka? Adaba Dadaamiya vamiteka jirire á katafke-aara adaba mi dabete *tawraitá, amá a vamite jirire adaba famitarfe áte Yaisu *Almasiihu. ²⁸ Adaba diyamidiya geni emnde tá shá jirire áza Dadaamiya sey ma fartarfe áte Yaisu Almasiihu, tá taa shánka adaba ta dabete tawraitá. ²⁹ Emtu, Dadaamiya nanna sey ba ge Yahudiya-aha palle, ge emnde umele wá, Dadaamiya-aatare-ka emtu? Una estuweka, itare keni Dadaamiya-aatare ba nane nanna. ³⁰ Adaba baaka Dadaamiya umele, sey ba palle. Má fartarfe Yahudiya-aha áte Yaisu Almasiihu á vaterteva jirire á katafke-aara. Ge emnde a jeba umele keni ba estuwa nanna; má fartarfe áte Yaisu Almasiihu wá, itare keni á vaterteva jirire á katafke-aara. ³¹ Emtu má nja ba: Dadaamiya á vaterte jirire ge emnde sey má fartarfe ate Yaisu Almasiihu wá, nja ganve tawraitá ba seke duksa dey emtu? Estuweka dekidefeki. Baira njá anjwa njante tawraitá.

4

Náwa ba seke estara Ibrahimá a shaa jirire áza Dadaamiya

¹ Dzamawamidzámá áte eggemiya Ibrahimá, mi ba uwe kina áte nane? Ndza a shaa uwe nane áza Dadaamiya? ² Ma andze Ibrahimá shánsha jirire áza Dadaamiya adaba shagerire á slera-aara wá, ma andze á gálá

ire-aara átekwa. Amá ñane ndza shánka dalila á gálá ire-aara á katafke á Dadaamiya. ³ Ankwa ta puwete ba estuwa am wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Ibrahimia a fetaare áte Dadaamiya, daaci, áfaba ba fetarfire-aara ñanna, Dadaamiya a vante jirire á katafke-aara. ⁴ Diyamidiya geni má ura ankwá á maga slera wá, duksa na tá de vanta am iga á slera ñanna gafka dey mázle-aara, una ñanna mbera-aara, zlayá-aara. ⁵ Una keni ba estuwa: Edda una má dzamaaka de shá jirire áza Dadaamiya á ba an shagerire á slera-aara, amá a fetaare á ba áte Dadaamiya, ge ñane wá, Dadaamiya á vanteva jirire ba dey. Adaba Dadaamiya wá, á dzegwándzegwa vanteva jirire ge slehaypa. ⁶ *Dawuda keni ndza a ndahese elva áte edda una a shaa jirire ba dey á katafke á Dadaamiya, a bá ñane:

⁷ Gedartegefa emnde na Dadaamiya a yateraare emtanjkire-aatare, á zhareka haypa-aha-aatare na.

⁸ Gedetegefa zhele na má Yaakadada Dadaamiya á jaheka haypa-aha-aara na.

⁹ Gefa ñanna á tsakaná Dawuda na wá, sey tá sháná ba emnde na tá am shedekwe emtu? Una estuweka, antara ba emnde na tá baaka am shedekwe keni bademme. Adaba a bá miya ba kina: Dadaamiya a vante jirire ge Ibrahimia adaba a fetaare áte ñane. ¹⁰ Emtu Ibrahimia ndza a shanaa am sarte-ara geva edda á jirire á katafke á Dadaamiya? Am sarte na demda am shedekwe emtu, kwaye am sarte na zlafe daaka am shedekwe he? Ábi kwaye am sarte na zlafe daaka am shedekwe ba dekideki. ¹¹ Dem shedekwe na ndza a maganaa Ibrahimia wá, ndza ba nalaama ge marese fetarfire-aara áte Dadaamiya, antara jirire na a shanaa ñane am zunjwire á katafke-aara na. Daaci Ibrahimia a geva estuwa dada arge emnde na daremka am shedekwe, amá fartarfe na. Dadaamiya á vaterte jirire á katafke-aara keni, ba seke una ni ndza a vante ge Ibrahimia werre na. ¹² Zlafe adaliye keni ba ñane una dada arge emnde na tá am shedekwe, amá tá ankwá daba fetarfire á eddemiya Ibrahimia na, ñane a fetaare kwaye zlafe daaka dem shedekwe na.

Sha duksa á Dadaamiya an fetarfire

¹³ Werre wá, Dadaamiya ndza a maganaa *waada ge Ibrahimia, antara wulfe-aha-aara, geni watse á de vaterte duniya bademme ba seke warita. Dadaamiya maganá nka waada ñanna ge Ibrahimia adaba a dabete *tawraitá, amá adaba ñane fetarfe áte ñane haa a ganve edda á jirire á katafke-aara. ¹⁴ Ma andze Dadaamiya a magateraa waada ñanna ba ge emnde na ta tsaahé áte tawraitá wá, ma andze baaka nampire á fetarfire, antara ba waada na a maganaa Dadaamiya na keni ma andze á gevá ba dey. ¹⁵ Ya ndahanaa adaba uwe una: adaba tawraitá wá, ñane á maramiya ba ni ervaunfe jaaja Dadaamiya áte emnde, adaba faransárka. Baira am tate na emnde diyarka tawraitá dekideki na wá, tá dzegwanka maganá baakire á fesarfire, adaba baaka ahuwa.

¹⁶ Daaci estuwa, *waada na a maganaa Dadaamiya na wá, a magán ge fetarfire, geni bademme á wulfe-aha á Ibrahimia tá de shá duksa ñanna názá ba dey. Amaana: emnde a fetarfe na ta tsaa á ba áte tawraitá na, antara emnde umele na itare tá ankwá daba fetarfire á Ibrahimia na keni, bademme tá de shansha á ba an jirire. Adaba Ibrahimia wá, ñane gevge eddemiya bademme. ¹⁷ Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya

ba estuwa, a ba Dadaamiya á elván ge Ibrahimá wá: Yá gakvege dada arge emnde a jeba-aha gergere ba kwakya á bina. Daaci Ibrahimá a geva estuwa eddemiya bademmire á miya á katafke á Dadaamiya, adaba a fetaare áte njane. Ba Dadaamiya una edda á tsante ura am fáya, antara edda á ganve duksa na ndza baaka dekideki na keni á ba an elva na á segashe am mbuwe-aara na.

¹⁸ Ibrahimá wá, ndza gulanaaka njane fetarfire-aara dekideki. Ma ndza emnde umele ta dzamán ba seke *waada á Dadaamiya á de gevka mazle-aara keni, Ibrahimá gulanaaka njane fetarfire antara tama-aara dekideki. A gevaa estuwa dada arge emnde a jeba-aha gergere kwakya ba seke una ni ndza a banna Dadaamiya, a ba njane: Náwa watse egdzara á njá tá de kwakye kwakye na. ¹⁹ Am sarte njanna, iva á Ibrahimá á maga deremke. Ma Ibrahimá á zhara ire-aara gevge emgyegwe kurcumme, diyaadiya geni mukse-aara Saraatu á taa yeka egdzere mazle-aara keni, aley Ibrahimá gulanaaka fetarfire-aara dekideki áte názena a banna Dadaamiya. ²⁰ Njane ndza diyaadiya geni ba jirire, watse á shánsha duksa na a ba Dadaamiya á de vanteva na. Njane magaaka shaige-aara dekideki. Baira fetarfire-aara njanna a vante ndzedá kwakya, á galá ba Dadaamiya duksa-aara. ²¹ Njane ndza njantenja am ervaunde-aara geni Dadaamiya an hákuma ge mága názena a maganaa waada-aara na. ²² Kwaye njane dalila na ni Dadaamiya a vante jirire á katafke-aara ge Ibrahimá.

²³ Iyau, elva njanna keni puwartepuwe am wakita á Dadaamiya, geni Dadaamiya ganvege edda á jirire ákyiye na mu, a halavuwa á ba áte njane palle emtu? ²⁴ Elva njanna wá, ta puwete adaba miya keni, mi emnde na famitarfe áte edda una ndza a tsante Yaakadada Yaisu am fáya, geni miya keni watse á vamiteva jirire á katafke-aara. ²⁵ Njane a naba tsanaahe ge Dadaamiya, geni á emtsemtsa adaba haypa-aha á miya. Am iga á emtsa-aara maa, a tsantehe zlafe adaliye am faya, geni á vamite an una njanna ge miya keni jirire á katafke-aara.

5

Shamiyansha mela antara Dadaamiya

¹ Daaci am shamiyánsha jirire á katafke á Dadaamiya, adaba barka á fetarfire á miya áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu, melamimela antara Dadaamiya mazle-aara. ² Ba Yaisu njanna palle una a weramitaa baráma geni mí shansha njurna áza Dadaamiya adaba famitarfe áte njane. Kina wá, tsamiyaatse áte njurna á Dadaamiya, gedamitegeda jipu, adaba anjwa tama á miya ge de nja antara Dadaamiya am sleksire-aara. ³ Gedá á miya zlafe tsaaka áte una njanna palle. Una ma anjwa zladá áte miya keni, gedá á miya ba kela-aara, adaba diyamidiya geni zladá njanna á mbamise farvaunde. ⁴ Má shamiyánsha farvaunde, am iga-aara mí de gevege emnde na hyarephye am duksa bademme. Má gamiyevge estuwa, daaci má á ba an tama áte duksa á Dadaamiya. ⁵ Tama á miya njanna wá, á tekamika dekideki, adaba Shedekwe Cufedde anjwa á ndahamindaha am ervaunde geni Dadaamiya á wayámiwaya kwakya.

⁶ Ge jirire wá, werre ndza baaka dabari á miya dekideki. Daaci am iga á una njanna, de hyephye sarte na ndza a tsanaa Dadaamiya na, lauktu a naba tsekwehe ge Yaisu *Almasiihu a emtsehe adaba haypa-aha á emnde-bademme. ⁷ Zlazladá jipu geni ura á emtsa am kela á ura

umele, una ma edda-aara dabetedaba jirire bademme keni. Má edda una kwakya maggwire-aara áte emnde wá, ámbane ura umele á naba eksaarekse emtsa am kela-aara. ⁸ Amá Yaisu Almasiihu ñane a naba emtsehe am kela á miya, kwaye zlafe ma emnde a haypa emtsaade. Daaci mi naba diyeddiye áte una ñanna geni Dadaamiya wayamiwaya ba kwakya. ⁹ Adaba emtsamtsa Yaisu Almasiihu am kela á miya wá, daaci mi shaa jirire áza Dadaamiya an uzhe-aara. Kina wá, ñjamenja áte jirire-aara, geni watse á de lyamiyalye am názena watse á de magaterta Dadaamiya ge emnde adaba tá anjwa jána an ervaunde. ¹⁰ Werre wá, ndza mi kelaade-aha á Dadaamiya, amá kina wá, baaka duksa am dagave á miya antara ñane mázla-aara, zlanazle an emtsa á Egdza-aara. Sakwa kina deme melamimela na wá, ñjamenja áte jirire-aara keni geni á de lyamilya ba ge dekideki, áfaba tsettse Egdza-aara am fáya. ¹¹ Aley keni zlafe á tsaaka an una gedá á miya: Gedamitegeda jipu áte Dadaamiya adaba názena a magaminaa ñane á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu, shamiyánsha mela antara ñane kina.

*Názu ndza a sanaa Naadama, antara una a sanaa Yaisu *Almasiihu*

¹² Ndza adaba ba haypa á ura palle una samsa haypa á sem duniya, haypa ñanna a sateraa emtsa ge emnde. Daaci a hyete estuwa emtsa áte emnde bademme, adaba emnde keni bademme tá maga ba haypa. ¹³ Ndza ba lauktu Dadaamiya á tsekwaná *tawraita ge nabi Muusa keni, kertenj ndza njánja tsuwe haypa am duniya bademme. Amá am zamáne na ndza zlafe baaka tawraita, Dadaamiya keni ndza ndavaaka haypa-aha á emnde. ¹⁴ Aley keni wá, kwaye am zamáne á Naadama, sem zamáne á Muusa, emtsa á maga ba sleksire-aara áte emnde bademme. Ma hyepka haypa-aha-aatare ba seke názá Naadama na a kwaleve cena elva á Dadaamiya na keni, emtsa wá, yaterka dekideki.

Ñja á Naadama wá, ba gáráva á zhele na ndza a sáwa am iga-aara na. ¹⁵ Amá wá, zala buwa ñanna ta gergere jipu. Haypa na ndza a ganaa Naadama wá, náza slanveka dekideki ge yaikkire á ñgurna na a velanaa Dadaamiya á sáwa ba dey na. Ba jirire, adaba ba haypa á ura palle una emnde bademme sharánsha emtsa, amá jatermeka duksa an yaikkire á ñgurna na á magaterná Dadaamiya ba dey ge emnde bademme. Una keni a maganaa á ba á kya erva an ura palle zlafe adaliye: Ura ñanna Yaisu *Almasiihu. ¹⁶ Duksa na á vantá Dadaamiya ge ura wá, námpire-aara keni ba tsekemme, ká slateraaka antara una ndza a sanaa haypa á ura palle na. Názena a sanaa haypa á ura palle na wá, a saa ba záwa á sem mbiye á emnde bademme á katafke á Dadaamiya. Amá má Dadaamiya magateránmaga ñgurna-aara ge emnde wá, ma a kwakyaave estara haypa-aatare keni, ñane vaterteva jirire á katafke-aara geni a mbedateraaka shairiya. ¹⁷ Ge jirire wá, adaba ba haypa á ura palle, emnde bademme daremde am erva á emtsa. Una bademme ba lámare á ura palle ñanna. Amá ura ge buwire, amaana: Yaisu Almasiihu, ñane a naba se magaa pute umele. Adaba barka-aara emnde sharánsha ñgurna yaikke áza Dadaamiya, á vaterteva jirire ba dey á katafke-aara. Itare wá, watse tá dem sha sleksire an shifa na á zleka na.

¹⁸ Daaci ba seke una emnde bademme daremde am záwá á katafke á Dadaamiya adaba haypa á ura palle na wá, ba estuwa zlafe adaliye una keni: Adaba jirire na a maganaa ura palle, ura ñanna Yaisu Almasiihu,

emnde bademme sharánsha effeya, a halaterse am zává, a vaterte shifa. ¹⁹ Zlabe ádaliye: Ba seke una emnde bademme daremda am erva ge haypa ádfaba ura palle kwalevkwale cena elva á Dadaamiya na wá, ba estuwa zlabe ádaliye una keni: Dadaamiya á vaterteva jirire ge emnde bademme ádfaba fesarfira á ura ge buwire na.

²⁰ Amá Dadaamiya a naba saa *tawraita zlafe ádaliye á sem duniya, geni á se kwakyeqkwakya haypa-aha á emnde. Má kwakya haypa á emnde, Dadaamiya keni á magaterá ngurna kwakya. ²¹ Ba seke una ndza a maganaa haypa sleksire-aara áte emnde bademme, á cebaterá an emtsa na wá, ngurna á Dadaamiya keni an hákuma jipu zlafe ádaliye ge vaterta jirire ge emnde. Dadaamiya á kátá daterá á dem tata á shifa na á zleka na. Amaana tá de shá sleksire á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu.

6

Má an emtsa áza haypa, amá má an shifa áza Yaisu

¹ Mí bá uwe kina áte jeba á elva ñanna? Mí bánba kina ganakini naba magawamimága haypa á miya, geni Dadaamiya keni á de sagamiyan-vesage ngurna-aara emtu? ² Estuweka dfekideki. Má ge elva á haypa wá, miya má an emtsa. Daaci mí dzegwáná estara kena mága haypa mázle-aara? ³ Emtu diyakurka geni miya bademmire á miya, am sarte na tá ankwá baramibara am yáwe á baptisma na, miya gamiyevege palle antara Yaisu *Almasiihu emtu? Diyakurka geni am sarte ñanna ba seke emtsamimtsa kerde antara ñane emtu? ⁴ An bára á miya am yawe á baptisma na wá, emtsamimtsa kerde antara ñane, hedaramiheda kerde keni. Daaci ba seke una ndza tsetetse Yaisu Almasiihu am fáya an hákuma á Eddeñara na, ba estuwa shifa á miya keni á eptsaptepsa, gamiyevege anwaslire am njá á miya bademme.

⁵ Daaci má gamiyevege palle antara ñane estuwa, an emtsa na ba seke názá-aara na, daaci ba jirire, ge tse am fáya keni ma ba palle. Dadaamiya á tsamitsetse am fáya ba seke una ndza a tsantaa ñane. ⁶ Diyawamiyeddiye una ba shagera: Am sarte na tá ankwá zlenjela Yaisu Almasiihu áte dzañgala, cebarateraceba kerde antara shifa a haypire á miya werre na, geni shifa a haypire ñanna á zlauzle, mí sesse am erva á haypa mázle-aara. ⁷ Adfaba má ura gevge emtsa wá, baaka názu á eksaná haypa áte edda-aara mázle-aara. ⁸ Má diyamidiya ge emtsamimtsa kerde antara ñane wá, ge tsete am fáya keni diyamidiya geni mi de tsettse antara ñane. ⁹ Zlabe ádaliye: diyamidiya geni Yaisu Almasiihu wá, ñane tsetse am fáya, á emtseka mázle-aara, adfaba á danuka emtsa ge ñane. ¹⁰ Adfaba emtsa-aara ñanna wá, ndza a emtsa adfaba haypa-aha á emnde, a emtsehe ba ser palle, hyephye ge bademme. Amá shifa na an ñane kina na wá, átuge Dadaamiya. ¹¹ Ba duksa palle ge kure keni: Diyaweddiye ba shagera am ire á kure, geni kure wá, kwá an emtsa á katafke á haypa. Amá shifa na kwá an ñane kina na wá, kwá átuge Dadaamiya, adfaba kwa ba palle antara Yaisu Almasiihu.

¹² Daaci yawanánka baráma dfekideki ge haypa á maga sleksire-aara áte kure, geni sey kwá maga ba shagerkire na á kátáná vuwa á kure na watse á de ba am haha na. ¹³ Yawanánka ba kure an ire á kure vuwa á kure ge haypa, geni ubiya-aha á kure á gevge kazlaja á mága emtanjire. Arge

una ṅanna, fawanemfa ire á kure am erva ge Dadaamiya, kwa emnde na ndza kwá an emtsa, tsakuretse am fáyá na, geni baɗemme á ubiyya-aha á kure, á gevge kazlaṅa á mága slera á jirire. ¹⁴ Daaci fawanemka ire á kure am erva ge haypa ba dey, aɗaba kure gakurevka am erva á *tawraita, kure kwa emnde na kwá áte ṅgurna á Dadaamiya.

Geva náve á haypa, bi sha jirire áza Dadaamiya

¹⁵ Ázara á bá kure kina? Mí bánba ganakini miya mi baaka am erva á *tawraita, má áte ṅgurna á Dadaamiya, naba magaumimága haypa á miya emtu? Estuweka dekiɗeki. ¹⁶ Emtu diyakurka geni má kwa yanaa ba kure ire á kure am erva á ura geni kwá ɗaba ba názá-aara, kure gakurevge náve-aha á edda-aara emtu? Ndza diyakurka estuwa emtu? Daaci má kwa nave-aha á haypa, kwá ɗaba ba názá á haypa, amá ṅane á dákurá á de cebakurceɓa. Amá má kwá ɗaba názá á Dadaamiya, ṅane wá, á de gakurvege emnde a jirire á katafke-aara. ¹⁷ Galaumigála Dadaamiya aɗaba sakuresse am návire á haypa, kwá aṅkwa fansárfé ge Dadaamiya, kwá aṅkwa lyyiya názu tá tsahakurse áte ṅane an ervaunɗe á kure palle. ¹⁸ Kina wá, sakuresse am erva á haypa, gakurevge náve-aha á Dadaamiya geni kwá maga ba jirire mázle-aara. ¹⁹ Yá aṅkwa vakurte gera á elva an návire am duniya na wá, aɗaba ba yiyiyire á hyema á kure ge cenva elva áte watsewatsire. Werre, kure ndza kwa yaa ire á kure baɗemme ge mága ba shagerkire, ba kelaazare ndza kwa fare ba ge mága emtaṅkire. Una keni magaumága á ba áte una ṅanna: Yawanánya ire á kure baɗemme ge Dadaamiya, gawuvge náve-aha-aara ge mága ba jirire baɗemme. Estuwa, kwá ṅjinja áte cuɗeɗɗire.

²⁰ Am sarte na ndza zlaɓe kwá am návire á haypa, kure ndza baaka lámbe á kure áte elva á mága jirire. ²¹ Ndza kwa shaa uwe am mága á kure werre ṅanna, kina ba enndaha-aara keni á wakurwa zherwe na? Ábi ndza baaka? Baira ma andze kwá shánsha emtsa am iga á una ṅanna. ²² Amá kina wá, sakuresse am erva á haypa ṅanna mázle-aara, gakurevge náve-aha á Dadaamiya. Námpire-aara keni shakuránsha jipu, gakurevge emnde cuɗeɗɗe kwá átuge Dadaamiya. Am iga á una ṅanna keni, watse kwá shá shifa na á zleka na. ²³ Aɗaba má ura á maga ba haypa wá, edda-aara á de shá ba emtsa ge mbera-aara. Amá názu á vanta Dadaamiya ba dey ge ura wá, á vanta shifa na á zleka na, má garevge palle antara Yaakadada á miya Yaisu *Almasihu.

7

Gáráva an mukse á zhele

¹ Ge diyakurkire emtu egdzar mama-aha-aaruwa geni *tawraita aṅkwa á maga hákuma-aara áte ura sey má zlaɓe edda-aara an shifa? Una elva-aaruwa una yá vakurte ge kure aɗaba kure diyakurdiya názu am tawraita. ² Ba seke mukse á zhele, má zlaɓe zhele á mukse ṅanna an shifa, an piya jipu geni á verṅa mukse ṅanna ge de ga zhele umele. Amá má baaka zhele-aara an shifa wá, daaci á kwaráná ba ṅane ire-aara mázle-aara, á piyanteka tawraita mázle-aara. ³ Má gevge ni zlaazlálá mukse ṅanna, de gaaga zhele umele a ya ba zhele-aara an shifa wá, mukse ṅanna maganaamaga gwardzire. Amá má keɗaakeda zhele-aara, ma de gaaga zhele umele keni, baaka gwardzire áte ṅane, an piyeka mázle-aara.

⁴ Ge kure keni ba estuwa ṅanna egdzar mama-aha-aaruwa, á kwarakurá tawraitá-ka mázle-aara, áǎbaba kwá an emtsa á katafke-aara, emt-sakuremtsa kerde antara Yaisu *Almasiihu. Daaci kina wá, gakurevge átuge edda una ṅanna ndza emtsamtsa, tsetsete am fáya na. Miya bademme keni am njá á miya kina antara kure na wá, mí maga ba duksa shagera na watse an námpire aza Dadaamiya na. ⁵ Áǎbaba am sarte na ndza mi maga ba názena á katáná ire á miya wá, ndza mí maga ba haypa. Sámsa tawraitá keni a se tsante enkale á miya zlafe ádaliye ge mága ba haypa. Estuwa, ma andze mí shánsha emtsa am iga-aara. ⁶ Ndza werre wá, mí ba seke danjgay-aha á tawraitá, amá kina shamiyánsha ire á miya ázenjara. Áǎbaba miya má an emtsa á katafke-aara. Daaci kina wá, mí an shifa áṅwaslire, mí dzegwándzegwa magannaamaga duksa ge Dadaamiya áte unjule na á maramiyá Shedefke-aara na. Gafka áte unjule werre na ndza á yanaa názu am tawraitá na.

**Tawraitá á maraterá ba haypa-aha-aatare ge emnde*

⁷ Mí bá uwe kina áte jeba á elva na? Mí banba ganakini an haypa *tawraitá emtu? Estuweka defideki. Aley keni wá, a se balisaa ba tawraitá názena tá dahaná an haypa na. Ma andze biyánka shairiya á Dadaamiya: Fe-ka ice am duksa á ura, ma andze yá díseka geni una ṅanna haypa. ⁸ Amá ba de diyaneddiye shairiya á Dadaamiya ṅanna, haypa shánsha baráma áte iya mázle-aara, berhiyemberha am fa ice am duksa-aha gergere ba kwakya. Ma andze baaka tawraitá, haypa keni ma á dzegwánka mága kelaadire áte ura. ⁹ Werre, am sarte na ndza zlafe diyanka tawraitá wá, ndza ya kurken ya ba ura an shifa. Amá ba de diyaneddiye shairiya á Dadaamiya wá, náwa ya keni, á bá haypa, tsetse an shifa, ¹⁰ iya emtsanemtsa. Dadaamiya wá, ṅane a saa tawraitá ge vaterte shifa ge emnde, amá áte názá-aaruwa na wá, a siyaa ba emtsa. ¹¹ Ya ndahanaa áǎbaba uwe una? Áǎbaba am sarte na diyaneddiye shairiya á Dadaamiya, haypa keni shánsha baráma áte iya, a jiyaa enkale-aaruwa bademme geni yá farfe ge mága haypa-aha umele. A jiyaa estuwa haypa, amá a ṅgudansaa ba tawraitá huǎ. ¹² Amá tawraitá an ire-aara wá, ṅane cufedǎ, shairiya-aha á Dadaamiya na am huǎ-aara bademme cufedǎ, bademme ba jirire, bademme shagera.

¹³ Daaci duksa shagera estuwa emtu á siya emtsa ge iya? ṅane-ka defideki. Iya wá, a jiyaa ba haypa. Ba áǎbaba dzegwanánka daba shagerire á názena am tawraitá, daaci a naba cavaditehe ge haypa, a tedese shifa am ya, an duksa shagera ṅanna. Tá díse áte una ṅanna ganakini haypa wá, haypa ba jire. Daaci, áǎbaba barka ba tawraitá, haypa maresemáre ire-aara geni ṅane wá, mándzawe ba jire.

Ura á kátá á maga shagerire, amá á daaka ndzedá-aara

¹⁴ Diyamidiya *tawraitá wá, a sawa áza Dadaamiya, amá iya, ya ba urimagwe, ba seke tá veliwe an vela ge haypa, ganevge náve-aara. ¹⁵ Názena yá maganá iya na wá, ba iya keni cenanseka. Názena yá kátá maganá iya, á daaka ndzedá-aaruwa, yá maga una wayanka na. ¹⁶ Má ganuge názu wayanka emmága-aara wá, yá díse áte una ṅanna shagerire á tawraitá. ¹⁷ Daaci má estuwa, mándzawire ṅanna yá maganá ba iya an ire-aaruwa-ka, á maganá ba haypa na anjwa am vuwa-aaruwa na. ¹⁸ Diyandiya ganakini baaka shagerire azeruwa, amaana: ázeruwa

urimagwe na. Ádaba ba jirire geni am ervaunḡe-aaruwa wayanwáyá mága shagerire, amá á daaka ndzedá-aaruwa. ¹⁹ Shagerire na yá kátá maganá ya wá, á daaka ndzedá-aaruwa, yá maga ba mándzawire na wayanka na am kela-aara. ²⁰ Má ganuge názu wayanka emmága-aara na wá, yá dise áte una ḡanna geni yá maganá ba iya an ire-aaruwa-ka, á maganá ba haypa na anḡwa am vuwa-aaruwa na. ²¹ Názu yá anḡwa tapaná iya am vuwa-aaruwa wá, má yá kátá maga shagerire, kertenḡ ba jarje shagerkire á katafke-aaruwa, yá maganaamaga una ḡanna am kela-aara. ²² Ate una am ervaunḡe-aaruwa wá, wayanwáyá yá dabetedaba tawraitá á Dadaamiya ba shagera. ²³ Amá anḡwa duksa mándzawe am vuwa-aaruwa, ḡane wayiyanteka dekideki ganakini yá maganaamaga shagerire na diyandiyá am ire-aaruwa. Duksa ḡanna a give ba seke yá náve-aara geni sey yá maga ba haypa na am vuwa-aaruwa na, baaka duksa umele. ²⁴ Kay! yá baaka degiya! An vuwa á haypire-aaruwa na wá, á shisha emtsa! Á lysisá ware-aaruwa? ²⁵ Dadaamiya wá, anḡwa, yá slafaná we-aaruwa ba ge ḡane palle á kyá erva an Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu.

Daaci ba seke una ya enndaha na: Iya an ire-aaruwa wá, tsanaatse á ba áte una a ndahesa Dadaamiya am tawraitá na. Amá an vuwa a urimagwire-aaruwa na wá, yá anḡwa maganá áte názá á haypa.

8

Emnde na tá maga ba názu á kataná Shedekwe Cufedḡe na

¹ Daaci kina wá, baaka zává mazla-aara am mbiye á emnde na garevge palle antara Yaisu *Almasiihu na. ² Adaba Shedekwe Cufedḡe na anḡwa vaterte shifa ge emnde na tá am erva á Yaisu Almasiihu, sisese am erva á haypa, sisese am erva á emtsa. ³ *Tawraitá wá, ḡane dzegwánka halese emnde am erva á haypa, adaba baakire á payḡá á emndimagwaha ge mága názu a ndaveteruwa ḡane. Amá wa, Dadaamiya maganaamaga duksa ḡanna janviyaaja ge tawraitá na. A maganaa estara ḡane? A naba bela Egdza-aara á sem duniya, áte nderáva á miya emndimagwaha na má an haypa na, geni á se lyamivaare ḡane haypa-aha á miya. Dadaamiya a puwanem estuwa zawa am mbiye ge haypa na am vuwa á emnde na. ⁴ Dadaamiya a magaa una ḡanna wá, ba geni mí manḡa názena á kataná ba ire á miya, amá mí maganaamaga jirire na á ndavaná tawraitá na bademme, miya emnde na á kwaramiya Shedekwe Cufedḡe na. ⁵ Adaba emnde na tá maga ba názena á kataná ire-aatare na wá, itare tá dzama ba názena á kataná ire-aatare ḡanna. Emnde na tá maga ba názena a baternaa Shedekwe Cufedḡe, itare tá dzama ba názena á kataná Shedekwe Cufedḡe na. ⁶ Daaci emnde na itare tá maga ba názu á kataná ire-aatare, itare tá shánsha emtsa. Amá emnde na tá dzama ba názu á kataná Shedekwe Cufedḡe, itare tá shá shifa na á zleka na, antara hairire. ⁷ Emnde na ni tá dzama ba názena á kataná ire-aatare na wá, itare tá dabeka tawraitá á Dadaamiya, itare tá dzegwánka daba Dadaamiya dekideki, ta kelaade-aha-aara. ⁸ Bademme á emnde na tá njá á maga ba názena á kataná ire-aatare na wá, itare tá shánka háyá áza Dadaamiya dekideki.

⁹ Amá kure wá, kwá maganá áte una á kataná ire á kureka, á kwarakurá ba Shedekwe Cufedḡe, adaba anḡwa Shedekwe ḡanna am kure. Má ura

baaka an Shefekwe ɲanna wá, edda-aara gevka átuge Yaisu Almasiihu. ¹⁰ Ma kwa an emtsa adaba lámare á haypa keni, amá má anƙwa Yaisu Almasiihu am kure wá, Shefekwe Cufedde á vakureteva shifa jirire, adaba kure gakurevge emnde a jirire á katafke á Dadaamiya. ¹¹ Má anƙwa Shefekwe á Dadaamiya na ndza a tsetaa Yaisu Almasiihu am faya na am kure wá, una ba jirire ganakini ba ɲane zlaɓe una watse á de femfa shifa am kure keni, an hákuma á Shefekwe-aara anƙwa am kure na.

¹² Daaci, egdzar mama-aha-aaruwa, má estuwa wá, ba seke má an gema am vuwa geni sey mi maganaamaga názena á kataná Shefekwe Cufedde na, mi maƙka una á kataná ba ire á miya na. ¹³ Adaba uwe, má kwá dabaná áte una á kataná ire á kure na, kure kwá de shá ba emtsa. Amá má kwá ganapteka deƙideƙi ge kazlaɲa-aha na á kataná vuwa á kure, á kwarakurá ba Shefekwe Cufedde, daaci estuwa wá, kwá shánsha shifa á jirire. ¹⁴ Baɓemme á emnde na tá dabaná áte una á maraterná Shefekwe Cufedde na wá, itare ta egdzara á Dadaamiya. ¹⁵ Adaba uwe, Shefekwe Cufedde na kwa shanaa kure áza Dadaamiya na, kwa shan geni á eptsakurá adaliye á dem návire á kure werre-ka, geni kwá njá an lyawa zlaɓe adaliye-ka, amá kwa shan geni á gakuvege egdzara á Dadaamiya, á vamita ɲane baráma a d'áhá Dadaamiya an dada. ¹⁶ Iyau, anƙwa á bamiyanba Shefekwe Cufedde ɲanna am ervaunɓe á miya, geni miya wá, ba jirire ma ba egdzara á Dadaamiya. ¹⁷ Am gamiyevge egdzara-aara estuwa, daaci miya keni má de shánsha dza á miya am duksa shagera na a fater ge emnde-aara na. Ba miya antara Yaisu Almasiihu una má de shánsha duksa ɲanna. Adaba má eksamiyaarekse sha zlaɓa seke ɲane, daaci má shánsha de nja am yaikkire keni antara ɲane.

Yaikkire na má ufaná miya áza Dadaamiya

¹⁸ Una wá, diyandiya ba jirire ganakini zlaɓa na má anƙwa shaná miya kina wá, hyafka ba náza keni ká slaterka an yaikkire na watse á de vamita Dadaamiya na. ¹⁹ Adaba baɓemme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya, tá anƙwa á tsakwa ba hyema á sarte na má watse Dadaamiya á mara egdzara-aara áte parakkire am sleksire-aara na. ²⁰ Baɓemme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya na wá, garevge ba seke duksa ba dey ázeɲara. Amá namaari-aatare-ka, a fateraare ba Dadaamiya ɲanna adaba haypa á emnde. Aley, duksa-aha ɲanna tá á ba an tama-aatare áte shagerire na watse á de magaterná Dadaamiya. ²¹ Elva ɲanna wá, amaana: Baɓemme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya na, watse tá shánsha ire-aatare. Adaba watse tá sesse am erva á emtsa, watse tá lebe-ka mázle-aara, itare keni watse tá shá yaikkire ba seke egdzara á Dadaamiya. ²² Miya wá, diyamidiya ganakini sem ba vatená keni, baɓemme á duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya na tá anƙwa basha ba zlaɓa emtsaade. Am ervaunɓe-aatare tá anƙwa ɲiya ba seke mukse na am zlaɓa á yá na. ²³ Amá tá ɲiya ba duksa-aha ɲanna-ka palle, antara ba miya. Amá Dadaamiya vamiteva Shefekwe-aara. Shefekwe ɲanna wá, duksa zunɲwe am nazena mí de shaná miya ázeɲara baɓemme. Daaci mí ámbera á ba ɲiya ɲanna am ervaunɓe á miya, má anƙwa tsákwa ba hyema á sarte na watse á se halamisehale Dadaamiya náza á ba ge deƙideƙi am zlaɓa ɲanna, á gamivege egdzara-aara. ²⁴ Dadaamiya wá, ɲane a lyamise vatene-ka, amá miya zlaɓe má anƙwa tamaná á ba an

tama emtsaafde. Áfaba uwe, má ura á nanna názu anƙwa á tamaná ɲane wá, á tamaná an tameka mazla-aara áfaba shansha. Emtu ware edda una zlaɓe á tamaná an tama duksa na am erva-aara ba ge ɲane? ²⁵ Tama wá, mí fánaa áte duksa na zlaɓe namiyánka emtsaafde na. Una wá, mí tsakwa hyema-aara ba shagera, mí farvaunɗe ba shagera am huɗe-aara.

²⁶ Daaci estuwa, Sheɗekwe Cufedɗe keni á sáwá á se melamiyumele áfaba baaka ndzedá á miya ge miya. Miya wá, ba mága maduwa áte unɲule-aara keni diyamika, amá Sheɗekwe Cufedɗe á kyuwanva ba ɲane ge Dadaamiya am kela á miya, á ɲalamiyunaɓe ɲane áte una á taa tsakeseka ura na. ²⁷ Dadaamiya wá, ɲane diyaadiya názu am ervaunɗe á emnde. Daaci ɲane diyaadiya názena á kataná Sheɗekwe Cufedɗe na keni, áfaba Sheɗekwe Cufedɗe ɲane á ɲalateru ba ge emnde á Dadaamiya, á ɲalateru áte namaari á Dadaamiya.

²⁸ Daaci má estuwa, diyamidiya ganakini Dadaamiya wá, anƙwa antara emnde na a dzeratersaa ɲane ma am uwe keni. Itare keni wayarwáyá an Dadaamiya jipu. Ma jebara-aatare keni á zlauzle á ba áte shagerire. ²⁹ Emnde na Dadaamiya ndza a dzeraterse werre na wá, a ba am werrire ɲanna zlaɓe ádaliye a tsateraahe ganakini watse tá de gáráva antara Egdza-aara, lauktu Egdza-aara á de geva makaji am dágage á egdzara ɲanna baɗemme. ³⁰ Baɗemme á emnde ɲanna á dzeratersa Dadaamiya werre na, a dáteresehe baɗemme, a vaterte jirire á katafke-aara, a naba vaterte nja antara ɲane am sleksire-aara.

Dadaamiya wayamiwaya baaka halavuwa-aara

³¹ Má Dadaamiya anƙwa antara miya estuwa, anƙwa názu mí ndahaná miya zlaɓe ádaliye arge una ɲanna emtu? Ware edda una á dzegwándzegwa geva kelaade á miya mázla-aara? ³² Dadaamiya, ɲane shebaaka Egdza-aara, amá a naba yananuhe ge emtsa áfaba miya. Má Dadaamiya á vamite Egdza-aara estuwa, sakwa duksa-aha umele emtu? duksa-aha umele baɗemme keni watse á de vamiteva. ³³ Ware edda una á dzegwándzegwa icateraare sera ge emnde na a dzeraterse Dadaamiya? Baaka ɗekidɗeki, áfaba ba ɲane an ire-aara una a vaterte jirire na. ³⁴ Daaci estuwa, anƙwa ura a dzegwándzegwa mbedamimbeɗa am shairiya emtu? Baaka á jerka ɗekidɗeki. Áfaba Yaisu *Almasiihu ɲane emtsamtsa áfaba miya, zlaɓe ádaliye keni tsetetse am fáyá, anƙwa am naɗafa á Dadaamiya, á ndahaná ɲane elva am kela á miya. ³⁵ Nja wayáva na á wayámiya Yaisu Almasiihu na, anƙwa názu á dzegwándzegwa tegamiya an ɲane emtu? Baaka una á jerka ɗekidɗeki. ɲane ba á wayamiwaya. Una ma palasa, ma beccire, ma zlaɗa na tá fáná emnde áte miya, ma waya am huɗe, ma petekkire á erva, ma nasáre na áte ura, una ma duksa na á zlanazle shifa am miya keni á dzegwánka ɗekidɗeki. ³⁶ Zlaɗa á miya ge miya wá, ba seke una anƙwa puwartepuwe am wakita á Dadaamiya na, a bá ɲane: Áfaba ba ekka Dadaamiya, ɲere ba kelá á váha ba seke tá zlanazle shifa am ɲere, ganɲerevge ba seke kyawe-aha na tá dáterá á de cebaterceɓa na áza emnde.

³⁷ Nja una-aha ɲanna baɗemme na, aley miya wá, má vaatara keni sey mi gana ba miya midalire, áfaba ndzendzedire á edda una wayamiwáyá jipu na. ³⁸ Una ba jirire diyandiya ganakini baaka ɗekidɗeki duksa na á dzegwándzegwa tegamiya antara Dadaamiya, áfaba wáyava-aara kwakya jipu áte miya. Una ma má emtsa, ma má ba an shifa á miya layye

keni ba duksa palle ázeɲara. Ma malika-aha antara duksa-aha na am samaya na, ma duksa na aɲkwa a magava kina, ma una watse á de magava á katafke na, ³⁹ ma duksa-aha na tá am zhegela átire, ma una am ekte á samaya keni, am duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya baɗemme á jerka ɗekideki una á dzegwándzegwa tegamiya an Dadaamiya, áte wáyáva-aara na á wayámiya ɲane á kya erva an Yaisu Almasiihu na.

9

Iserayiila-aha jirire na a dzeratersaa Dadaamiya

¹ Náwa elva-aaruwa na yá bakurná ya, yá ndaakur ba jirire, baaka fida amkwa, aɗaba ya sledaba á Yaisu *Almasiihu. Ba iya keni an hakuma á Sheɗékwe Cufedɗe, diyandiya am ire-aaruwa ganakini ba jirire baaka fida am elva-aaruwa ɲanna ɗekideki. Yá bakurá geni ² yá áte paláse an tsaka ire, á wiwa jipu am ervaunɗe-aaruwa baaka ekhye-aara. ³ Á wiya aɗaba uwe? Áɗaba emnde a jeba-aaruwa diyareka Yaisu Almasiihu ge ɲezla shifa-aatare. Ate iya kina wá, ma seke á naba gevge wá, wayanwaya geni á nyainyivenyainye Dadaamiya am kela-aatare, á mariyánka ɗaba Yaisu Almasiihu ɲanna mazla-aara, mákini itare tá shansha shifa ba jirire.

⁴ Itare ta emnde a *Iserayiila, a dzeratersaa ba Dadaamiya, a gaterve egdzara-aara, ba Dadaamiya ɲanna a marateraa ɗemɗemire-aara ge itare, a magateraa namána, a vaterte *tawrait, antara baráma á nja am sera-aara ba kelaazare, am magateraa *waada ganakini watse á de vaterte duksa; aley, itare eksaranteka ɗekideki. ⁵ Itare ta wulfe-aha á Ibrahimisa, am yá á vuwa, baira ta ba emnde a jeba antara Yaisu. Yaisu Almasiihu wá, ɲane Dadaamiya, duksa baɗemme á bá am erva-aara. Galaumigálá ba ɲane dem ba ge ɗekideki. *Aamin.

⁶ Dadaamiya eptsanteptsaa elva-aara emtu? Una estuweka. Duksa na a ndahese Dadaamiya wá, baaka pekye-aara. Amá Iserayiila-aha kwakya diyarka Yaisu Almasiihu. Estuwa baɗemme-aatare-ka una garevge Iserayiila-aha á jirire. ⁷ Zlaɓe áɗaliye, Ibrahimisa wá, kwakya wulfe-aha-aara, amá áte una ndza a ndahanaa Dadaamiya wá, baɗemme-aatare-ka ta wulfe-aha-aara ba jirire á katafke á Dadaamiya. Aɗaba a bá Dadaamiya á elvan ge Ibrahimisa: Sey ba eggye-aha á Isiyaaku palle una ta wulfe-aha á ɲa ge ekka. ⁸ Elva ɲanna wá, amaana: Am wulfe-aha á Ibrahimisa baɗemme, tá aɲkwa emnde umele-aatare garevka egdzara á Dadaamiya. Sey ba emnde na Dadaamiya a maganaa waada-aara ge Ibrahimisa emtsaɗe lauktu á shatersha na. ⁹ Náwa ndza a maganaa estuwa Dadaamiya waada ɲanna ge Ibrahimisa: Ndza a banaa: Má watse hyephye sarte-aaruwa, watse yá sawa, Saraatu á de ya egdzere zhele.

¹⁰ Zlaɓe halavuka áte una ɲanna palle. Raibaika keni ndza a yanaa egdzara wulhe-aha buwa ge eggyemiya Isiyaaku. ¹¹⁻¹² Á ba am una zlaɓe yaraterka emtsaɗe keni kertenj mbedanumbeɗe tsawe Dadaamiya ge Raibaika, ganakini watse á malaavemale ba kudere arge male, watse male na á de maganá slera ge kudereɲara. Baaka názu ta maganaa itare emtsaɗe, ma shagerkire ma shagerire keni. Dadaamiya a magaa una ɲanna ge marese ganakini ma vaatara keni ɲane á maga duksa á bá áte una á kataná ɲane. Daaci má á dzera ura keni, á ekese ura-aara á ba áte una á kataná ɲane, aɗaba slera á edda-aara-ka. ¹³ Daaci de sesse

una ṅanna am wakita á Dadaamiya, a bá ṅane: Iya ya hayá ba Yakubu, wayanka an Isuwa.

¹⁴ Daaci, mí bá uwe kina áte jeba á elva na? Mí bánba ganakini baaka jirire á Dadaamiya emtu? Una keni estuweka dekideki. ¹⁵ Ábi ndza banánba Dadaamiya ge Muusa, a bá ṅane: Iya, yá diya ba magan shagerire ge edda una yá kata maganá shagerire na, yá diya ba zanvaareze ge edda una yá kata zanvaareze, á bina. ¹⁶ Daaci má Dadaamiya ekeseke ura wá, aḗaba a kataná edda-aara-ka, aḗaba slera-aara-ka, amá a wayta ba Dadaamiya maganá shagerire ge edda-aara. ¹⁷ Zlaḗe ádaliye, aṅkwa puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a bá Dadaamiya á elvan ge sleksu *Firawna: Ganakveka slekse yaikke ba dey, ya gakve slekse yaikke geni watse yá marese hakuma-aaruwa áte ka, yá hyanmehye zhera-aaruwa am duniya baḗemme an una ṅanna. ¹⁸ Kwaye ṅane zlááwa á elva ṅanna, geni Dadaamiya á maganá shagerire ge edda una á kataná ṅane, á vante degdegire á ire ge ura umele, baḗemme á magán á ba áte una á kataná ṅane.

Shagerire na á magaterná Dadaamiya ge emnde, antara má jaaja ervaunḗe

¹⁹ Ambane ura umele má cenáncena estuwa, á de biyá: Labára Dadaamiya á ṅá emnde an shairiya aḗaba shagerkire na tá maganá itare má ba zlauzle á sawa ázeṅára? ²⁰ Ya bá ba ka ura-aaruwa: Ka urimagwe keni ká hyep uwe, baíra ká gan jáwe ge Dadaamiya? Gahe keni á dzegwándzegwa maganá jáwe ge slendera-aara, á baná: ká nderi ge uwe estuwa emtu? ²¹ Slendera á gahe wá, á diya ba emmága názena á kataná ṅane an eḗbehye-aara. Á bá an eḗbehye palle, á naba tegansetege buwa, á nderendera gahe na an daradza na an kyalmá-aara, an umele keni á nderendera zhera ba gahe an ṅane.

²² Daaci má Dadaamiya keni á kata magán ba seke náza slendera á gahe, á shákaashá emtu ge ekka? Náwa ṅane, á kátá maraterá ervaunḗe na á ja ṅane na, antara kwakyire á hakuma-aara ge emnde. Aley keni wá, zlaḗe aṅkwa á eḗbasha emtsaḗe emnde na a nderateraa ṅane na, antara ba emtaṅkire na tá maganá itare na keni, ṅane á faterá ba ervaunḗe. Amá vacite umele wá, emnde ṅanna tá de shá ba emtsa. ²³ Ba estuwa ṅanna zlaḗe ádaliye, Dadaamiya á kátá maraterá sleksire-aara ge emnde na a magateraa shagerire, a tsatsater kwaye am fantaufe geni watse tá de njá kerḗe am sleksire-aara. ²⁴ Emnde ṅanna wá, ba miya, a dzeramisaa ṅane. A dzeramise á bá am Yahudiya-aha-ka palle, a dzerese am jeba-aha umele keni baḗemme. ²⁵ Una wá, ba seke una aṅkwa a ndahese am wakita-aara a puwetaa nabi Hausiya na, a bá ṅane:

Emnde na ndza ta emnde-aaruwa-ka na watse yá gatervege emnde-aaruwa; emnde a jeba na ndza wayanaterka na watse yá gatervege náwiyá-aha-aaruwa, a bá ṅane.

²⁶ Ba emnde ṅanna ndza ya baterna ba iya am larde-aatare geni ta emnde-aaruwa-ka dekideki na, á bá am larde ṅanna watse yá bateránba zlaḗe ádaliye: Ekkure, kwa egdzara-aaruwa ge iya, ya Dadaamiya slefa shifa am emnde.

²⁷ Aṅkwa názu ndza a baalesaa nabi Aisaya keni áte Iserayiila-aha, a ba ṅane: Ma Iserayiila-aha yaireya ba kwakya, garevge ba seke shiili na

am guwa na keni, aley watse cekwa emnde na tá de ɲezlesenjzle na am dagave-aatare, a bá ɲane. ²⁸ Dadaamiya Yaakadada wá, á haraaka, watse á se emmága názena a ndahesaa ɲane na baɗemme.

²⁹ Una keni ndza a balesaa ba nabi Aisaya ɲanna zlaɓe áɗaliye, a bá ɲane:

Dadaamiya wá, slekse ba ɲane palle. Ma andze dzereseke emnde umele am dagave á egdzara á miya wá, miya keni ma andze mi ɓaaka ba seke tara ekse á *Saudauma antara *Gaumaura, ma andze miya keni á shamisha lámare ba seke itare.

*Yaisu *Almasiihu gevge ba seke nákwá á ceɓa emnde an ektápaare áza Yahudiya-aha*

³⁰ Estara ɲane zlááláwa á elva ɲanna? Sera á elva ɲanna wá, náwa estuwa: Emnde a jeba umele itare tatayarka geva emnde a jirire am ice á Dadaamiya ɗekíɗeki. Amá kina wá, ta geva ba itare emnde a jirire áza Dadaamiya, aɗaba fartarfe an ɲane. ³¹ Yahudiya-aha maa, itare ta tatayanaa á bá an ndzeɗa ge zla názena á ndahaná *tawraita, ge sha jirire an ɲane áza Dadaamiya, amá dáaka ndzeɗa-aatare. ³² Labára daaka ndzeɗa-aatare? Aɗaba fartareka am ervaunɗe. Itare tá slaslán ba seke watse tá shá jirire áza Dadaamiya, má watse zlarnaazle mága názena á ndahaná tawraita baɗemme. Daaci a cebateraa estuwa nákwá ɲanna an ektápaare. ³³ Ankwá puwartepuwa am wakíta á Dadaamiya, a bá ɲane: Cenausena baɗemme: Náwa yá ɓelá nákwá palle am larde á *Siyauna, watse á de ceɓaná ɲane emnde an ektápaare, watse ɲane á geva palaha na tá mbaɗa emnde átekwa na. Amá edda una a fetaare áte ɲane wá, á haslanaaka.

10

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá kataná iya kwakya am ervaunɗe-aaruwa, yá ankwá ɲalaná áza Dadaamiya wá, yá kátá ba a saremsa Yahudiya-aha á ɲere keni á sem sera á Dadaamiya, tá lyelya shifa-aatare.

² Ge jirire wá, yá endáhá ba parakke itare keni tá ankwá wawa ge mága názena á kataná Dadaamiya, amá sharantauka ba emmága-aara. ³ Am sharantauka ge názena tá maganá emnde ge sha jirire an ɲane aza Dadaamiya, itare ta naba njeta áte slera-aatare ge sha jirire. Daaci an una ɲanna, itare sarka á sem sera á Dadaamiya ge sha jirire. ⁴ Am sarte na samsa Yaisu *Almasiihu, slera á *tawraita keni zlauzle mazle-aara. Estuwa, má á fetaare ware áte ɲane keni edda á jirire ba ɲane áza Dadaamiya.

*Ma á fetaare ware áte Yaisu *Almasiihu keni á lyelye shifa-aara*

⁵ Werre wá, ndza a puwetaa nabi Muusa áte elva á sha jirire áza Dadaamiya an názena am *tawraita, a bá ɲane: Má ura maganaamaga názena am tawraita wá, á shansha shifa. Amá wá, a yanseka ba palle keni, á bina. ⁶ Amá á ba am wakíta á Dadaamiya ɲanna zlaɓe áɗaliye, una tá puwete ge sha jirire áza Dadaamiya an fetarfire wá, estuweka. A bá ɲane: Bánka am ervaunɗe á ɲa ganakini ware una watse á kapte á dem samaya na. Elva ɲanna wá, amaana á kata bá: ware una á de ɗaha Yaisu *Almasiihu am samaya. ⁷ Zlaɓe áɗaliye: Bánka am ervaunɗe á ɲa ganakini ware una á duwa á dem faya na. Amaana: a duwa ware á de ɗaha Yaisu Almasiihu na am faya. ⁸ Bánka estuwa, aɗaba a ba

wakita á Dadaamiya wá: elva á Dadaamiya ba herzhe an ka, yiyiyeka dekideki. Elva ñanna wá, á ba am mbuwe á ña keni ndaksendahe, faktarefe am ervaunđe á ña, a bina. Adaba elva umele-ka, ba elva na má anƙwa balaterá waazu-aara ge emnde geni a fartarfe áte Dadaamiya na. ⁹ Má ndaksendahe an we á ña parakke ganakini ba Yaisu una Yaakadada, fakatarfe keni am ervaunđe á ña geni Dadaamiya tsantetse am faya wá, ekka ká ñezleseñzle. ¹⁰ Máki famitarefe áte Yaisu Almasiihu a ba an jirire, ira mí ndahaná an we á miya geni Yaisu Almasiihu wá, ñane Yaakadada, Dadaamiya á vamiteva jirire, á ñezlamisenzle. ¹¹ Anƙwa á ndahaná wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Ma a fetaare ware áte ñane keni, á tekanaaka, á bina. ¹² Una ñanna wá, a ndahanaa áte emnde bademme, ma Yahudiya-aha, ma emnde a jeba umele keni, Yaakadada-aatare ba palle, á magaterá shagerire ge emnde na tá ñala ázeñara na. ¹³ Adaba anƙwa ta puwete ba estuwa am wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Bademme á emnde na tá ñala Yaakadada na, tá ñezleseñzle.

¹⁴ Amá elva na wá, bibiya. Tá ñala estara ázeñára má fartarka áte ñane? Ge fetarfe keni, tá fetaara estara kena áte ñane má cenaránka labáre-aara? Ge cena-aara keni, tá cenáná estara kena má de barateránka emnde umele? ¹⁵ Ge de ndaterndaha ñanna keni, tá de baterá estara kena má belarka emnde a bala waazu? Ba seke una anƙwa ta puwete am wakita á Dadaamiya a bá ñane: Anƙwa názu shagera seke sawa á emnde a bálá waazu á labáre á higa-he, á bina. ¹⁶ Amá keni wá, ta cekwa emnde na lyarvaalya an ervaunđe-aatare palle labáre á higa ñanna, ba seke una a bantsa nabi Aisaya na. A ba ñane á elvan ge Yaakadada: Yaakadada-aaruwa, tá anƙwa-he deme emnde na fartarfe áte elva á ña na ña de balatersebále na, á bina. ¹⁷ Daaci diyaweddiye ba shagera ganakini, lauktu ura á fetarfe wá, á fetaare áte názena a cenanaa ñane am waazu. Má ura cenáncena waazu keni, á ba anƙwa ura á balanse elva á Yaisu *Almasiihu.

¹⁸ Daaci mi bánba ganakini cenaránka emnde a *Iserayiila waazu á labáre á higa ñanna emtu? Ba jirire cenaráncena. Am wakita á Dadaamiya keni anƙwa an puwa, a bá ñane: Ma áme keni emnde ta cena ba kwara-aatare tá bálá elva á Dadaamiya, labáre-aatare hyemhye am duniya bademme. ¹⁹ Una ni ba jirire mi bánba ganakini emnde a Iserayiila diyarka labáre á higa emtu? Ba jirire diyardiya, amá liyiyarka. Emtsaadfe wá, ndza a bánba nabi Muusa werre, geni a bantsa Dadaamiya:

Anƙwa názu watse yá maganá ya, kwá de kuma shagerire á njá á emnde na ndza hyarefka ba názara keni na, watse á mbertembera ervaunđe á kure ba seke kárá, adaba itare ta emnde na ndza baaka enƙale-aatare na, á bina.

²⁰ Am iga á una ñanna, nabi Aisaya keni shebaaka dekideki, a ndaha zlafe ádaliye geni a bántsa Dadaamiya:

Emnde na ndza tatayarika na wá, sharisha, ya marateraa ire-aaruwa ba ge emnde na ndavarika dekideki na, a bá ñane.

²¹ Amá a ba ñane áte emnde a Iserayiila wá:

Váha deppe yá anƙwa maraterá erva-aha-aaruwa geni yá d'aháterá ásezerwa, amá kwalariyarkwale, ta magiya degdegire á ire.

¹ Daaci má estuwa wá, anƙwa ndava-aaruwa zlaƙe ádalíye. Una á bánba ganakini Dadaamiya á yateraaya emnde-aara ñanna emtu? Yateraaka deƙideƙi. Afaba ba iya an ire-aaruwa keni, ya ba ura *Iserayiila ñanna miyenne, ña emnde a jeba palle antara emnde á Bainjamain, ya ba wulfe á Ibrahim miyenne. ² Dadaamiya yateraaka emnde-aara na á dzeraterse kwáye am fantaufe á duksa baƙemne na. Caamane ábí diyakurdiya názena a ndasaa wakita á Dadaamiya áte nabi *Ailiya? Am sarte ñanna Ailiya a de kyuwanve ge Dadaamiya geni a valateraarvala ge Iserayiila-aha, a bá ñane á elvan ge ñane: ³ Yaakadada-aaruwa, baaka cebareceba nabi-aha á ña baƙemne, kyabarnaakyaba tate á faká sadake ge ekka, náwa ya juwá ba iya palle kina ge ƙabakƙába, ba iya ñanna keni tá kata ba jija. ⁴ Zlanaazle náza-aara, a naba ñwanánte ge Dadaamiya, a bá ñane: Ka juwa ka palle-ka, yá an zála debu vuye una magarka hele, kezlaranka ugje ge Baal.

⁵ Daaci am zamáne á miya kina keni, tá á ba anƙwa Yahudiya á ñere na Dadaamiya a magateraa ñgurna, a dzeratersehe na. ⁶ Má kwa cenáncena ganakini Dadaamiya a magateraa ñgurna wá, a dzeraterse afaba shagerire á slera-aatare-ka. Ma andze afaba slera-aatare wá, daaci ñgurna na gafka ñgurna mázle-aara.

⁷ Ay á kátá bamiya uwe ñane elva ñanna? Amaana wá: Baƙemne á emnde a Iserayiila-aha-ka una sharánsha názena tá tatayaná itare na. Sey ta shanaa ba emnde cekwa am dáƙave-aatare, ta shanaa ba emnde na a dzeratersaa Dadaamiya na. Emnde umele-aatare wá, ta magaa degdegire á ire. ⁸ Una ñanna geve ge á bá áte una á ndahaná wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Dadaamiya a gaterve ba seke emnde na tá an ice á háre, ice-aatare keni á geva an háƙá, tá nánka an ñane, hyema-aatare keni ba greñje ba estuwa, tá cenánka na. Sem ba vatená keni ta ba estuwa ñanna, á bina. ⁹ *Dawuda keni ndza a nyanyaterve ba estuwa, a bá ñane:

Kwakyire á náza zuze-aatare na a nyaterfenye zlegde na watse á ñáteráña kappe, tá segashaka ƙeƙideƙi am huƙe-aara na, sey tá mbaƙembada baƙemne, lauktu watse tá tapántápa názena á de magaterná Dadaamiya na.

¹⁰ A garevge wulfe-aha ba uwe keni a naránka ƙeƙideƙi. Sey Dadaamiya á faterarfe zlaƙa ba kelaazare, watse á zlanaazle ndzeƙa am itare baƙemne na.

¹¹ Anƙwa ndáva-aaruwa zlaƙe ádalíye, a bá iya wá: Am sarte na jaterja ektápaare ge Yahudiya-aha na wá, mbedarmbeƙa ba kereppe á dem haha emtu? Estuweka. Sera á elva ñanna náwa estuwa: amaana: Itare garega haypa. Daaci Dadaamiya a yaterrehe, a maraterán ge emnde a jeba umele mazle-aara unñule á sha shifa ñanna. A magaa una ñanna, ba ganakini a kumarkuma áza emnde a jeba umele. ¹² Baakire á jirire na ta maganaa Yahudiya-aha na, a sateraa barka ge emnde baƙemne. Keƙa-aatare áte unñule á Dadaamiya na ni, a sateraa rezegire estuwa ge emnde. Sakwa má watse eptsareptsá á sem sera-aara ƙeme wá, watse kwakya shagerire na á de magaterná Dadaamiya ge emnde baƙemne na.

Paul á fater magiya ge emnde na ta Yahudiya-aha-ka na

¹³ Kina wá, yá elvan ge kure emnde na kwa Yahudiya-aha-ka na: Iya, ganevge slebela á Dadaamiya ásezekure. Yá higa jipu áte slera-aaruwa ñanna á fyaare ñane na. ¹⁴ Yá kátá geni tá kumetekuma Yahudiya-aha

á ñere námpire na á magaterná slera-aaruwa ge emnde umele na, watse yá lyelya emnde umele am itare kena. ¹⁵ Am sarte na Dadaamiya a yaa Yahudiya-aha na wá, kwakya emnde na melaremele antara Dadaamiya am duniya. Sakwa má watse lyaterválya Dadaamiya ádaliye d'eme wá, watse kwakya emtakire na tá de shansha emnde bademme na. Ba itare na ndza ba seke tá an emtsa na keni, watse á saasa shifa á sem itare bademme.

¹⁶ Má á bá am d'afa palle, takwala zunñwire tá fán tsekemme ge slera á Dadaamiya, daaci d'afa ñanna bademme keni ba náza á Dadaamiya. Zlafe adaliye, má tara slalwe-aha antara uksuwe á náfa keni ba náza á Dadaamiya wá, daaci erva-aha á náfa ñanna keni ba náza á Dadaamiya.

¹⁷ Náwa náfa umele zhera-aara anyaranyara an dzeba am fe á ura, ta naba d'atsa umele-aha am erva-aha-aara, daaci ta saa erva-aha á umele á sawa am kaamba ba dey, ta se fafanuhe. Erva-aha á náfa na ta sanaa á sawa am kaamba na wá, una ñanna á ndahá ba kure emnde na kwa Yahudiya-aha-ka na. Daaci duksa shagera na ndza tá sháná ba Yahudiya-aha na wá, kina kure keni kwá shánsha, ba seke una ni erva-aha á náfa tá shá ndzedá-aatare áte tara uksuwe antara slalwe-aha á náfa na. ¹⁸ Adába una ñanna, epsawaterka d'ekid'eki emnde na ta ba seke erva-aha á náfa na ta d'atsateraahe áte mama na. Kwá dzegwánka magateraare kurávire d'ekid'eki, adaba kure keni kwa slalwe-aha-ka, kwa ba erva-aha áte mama náfa, ba erva-aha una tá shá ndzedá áte tara uksuwe, antara slalwe-aha á náfa. Erva-aha tá taa vaterteka ndzedá ge tara uksuwe antara slalwe-aha.

¹⁹ Ámbane á de bánba ura umele ganakini ta d'atsa erva-aha náfa ñanna áte mama na wá, ba geni tá puwa ñere á dem slede-aatare. ²⁰ Una ñanna keni ba jirire, amá wá, itare ta tsekwataraahe áte mama adaba fartareka. Ekka na shakánsha slede na keni ka shanaa adaba faktarefe. Effa hyema ba shagera, manka kurávire. Arge una ñanna, njinja á ba an lyawa á Dadaamiya am ervaun'de. ²¹ Ya ndahanaa adaba uwe una? Adaba má Dadaamiya a magaterá estuwa ge Yahudiya-aha na itare ta ba seke erva-aha ñanna á ba an jirire wá, ká kurken ekka wá, watse á yakya emtu má faktareka an jirire? ²² Diyaweddiye ba shagera ganakini Dadaamiya wá, slemággwe jipu, amá slezladá zlafe ádaliye: slezladá jipu áte edda una má á d'abeka unñule-aara na. Ge kure kina wá, slemággwe jipu áte kure, amá sey má kwá an'kwa d'abaná áte náza-aara. Má baaka una, kure keni watse á tsekwákuraatsekwa ba estuwa. ²³ Náza Yahudiya-aha wá, má yaránya mága degdegire á ire wá, una hyefka duksa ázenjara, á eptsaterapta zlafe ádaliye á sem slede-aatare ba seke una á kataná ñane. ²⁴ Ekkure emnde na kwa Yahudiya-aha-ka na wá, kwa ba seke erva-aha á náfa á mbece na tá se fafanu ge náfa na shagera a dzebanaa ura na. Una duksa na á magaaveka d'ekid'eki áza emndimagwaha. Má janviyaaka mága duksa estuwa ge Dadaamiya, á de janviya eptsá Yahudiya-aha á sem slede-aatare emtu? Itare ta emnde na á bá am fantaufe keni ta erva-aha á náfa ñanna an jirire ba itare!

Iserayiila-aha bademme watse tá de ñezlesenjezle

²⁵ Egdzar mama-aha-aaruwa, kwa emnde na gakurevka Yahudiya-aha na wá, yá kátá marakuránmára názena ndza nasherire na. Zlafe ádaliye yá kátá kwá maga en'kale, bawanka: Njá áte ire ba ñere arge Yahudiya-aha. Náwa nasherire ñanna: Yahudiya-aha umele ta naba maganaa degdegire á ire ge Dadaamiya, amá wá, geni tá njá ba estuwa dem ba

ge d'ekideki-ka. Am sarte na má de fartárfe emnde a jeba umele na a dzeratersaa Dadaamiya am duniya na bademme, itare keni tá de eptsa á sem sera-aara. ²⁶ Daaci má estuwa wá, *Iserayiila-aha bademme watse tá ñezlesenjzle ba seke una á ndahanaa wakita á Dadaamiya na. Am wakita, a bá ñane:

Watse á jesaarje slelya ura am berni á *Siyauna, á de bezaterá ñane haypa-aha-aatare ge emnde á Yakubu. ²⁷ Zlabe ádaliye, a bá Dadaamiya: Watse yá ñgudá namána-aaruwa antara itare am sarte na má watse yá yateraare haypa-aha-aatare na.

²⁸ Má ge cená labáre á higa wá, Yahudiya-aha cenarka d'ekideki, garevge kelaade-aha á Dadaamiya. Una ñanna keni á wayakurantá ba Dadaamiya ge kure. Amá má áte dzera emnde-aara na a maganaa ñane wá, ta náwiyá-aha ba itare, adaba ndza ta shan werre eggye-aha-aatare áza Dadaamiya. ²⁹ Adaba má Dadaamiya dzersedzere emnde-aara, a gaterar barka wá, una ñanna náza dem ba ge d'ekideki, ñane á eptseka elva-aara d'ekideki. ³⁰ Werre, ndza kwá emnde na fakuransáreka ge Dadaamiya na ba kure. Amá kina adaba degdegire á ire á Yahudiya-aha wá, Dadaamiya á magakurá zezarzure. ³¹ Watse ba estuwa ge Yahudiya-aha keni. Kina wá, zlabe itare tá maganá ba degdegire á ire ñanna emtsaade ge Dadaamiya, ñane keni á magakurá shagerire ba ge kure. Amá wá, á magán ba geni a diyareddiye Yahudiya-aha á ñere ganakini hyarephye geni á zatervárze Dadaamiya, a sarsawa á sem sera-aara. ³² Daaci á belaterná ba Dadaamiya baráma ge emnde bademme geni a faransáreka na. Adaba am iga-aara, á kátá maraterá zezarzure-aara ge emnde bademme.

Yaikkire á Dadaamiya wá, jauje ge duksa bademme

³³ Dadaamiya wá, duksa bademme á bá ázenjara, slemággwe jipu áte emnde. Baaka ura á diyeddiye enjkale-aara, antara diya-aara, ira názena a njeta ñane ganakini á emmága na, baaka edda una á dzegwándzegwa pakya sera á názu am ire-aara d'ekideki. ³⁴ Ba seke una ni ta puwetaa am wakita á Dadaamiya, a bá ñane: Ware edda una diyaadiya názena á slaslaná Yaakadada na? Áme edda una á dzegwándzegwa geva slesawari-aara na? ³⁵ Emtu anjkwa edda una ndza a vanta duksa ge Dadaamiya, anjkwa á dabaná áte gema emtu? Ura estuwa á jarka d'ekideki, á bina. ³⁶ Adaba duksa bademme a nderanaa ba ñane. Má uwe keni á ñaná ba ñane, bademme ba náza-aara. Galaumigálá ba ñane palle dem ba ge d'ekideki. *Aamin.

12

Elva á shifa á edda una átuge Dadaamiya

¹ Yá ñalákurá adaba una ñanna egdzar mama-aha-aaruwa, geni kwá yaná ire á kure bademme ge Dadaamiya. Shifa á kure a gevge ba seke zhel kyawe na tá icaná sadake-aara ge ñane na. Njawnja an cufeddfire áte una á kataná ñane. Magaumága á ba áte una ñanna, adaba ñane a zamivarhe, a magamiyaa maggwire kwakya. Unñule á kezlaná ugje ge Dadaamiya an jirire wá, baaka arge una ñanna. ² Dabauka mága á emnde a duniya na. Amá yawánya a eptsakurteptsba ba Dadaamiya an hakuma-aara, a vakurteva ba ñane enjkale á jirire, kwá gevge ba seke ndza kure-ka. Daaci má gakurevge estuwa, watse kwá naba diyeddiye názena á kátaná

ɲane keni. Nazena á kátáná ɲane na wá, amaana: duksa na shagera na, antara una má hayánháya ɲane na, ira duksa na áte unɲule-aara na.

³ Adaba ɲgurna na a maginaa Dadaamiya, a naba give slebela-aara na wá, yá naba ndakurndaha iya ma ge ware á kure keni, ganakini ma ware á kure keni a kanteke ba ɲane ire-aara an kurávire, amá a tsaatse á bá áte deydey á ndzedá-aara na a vantaa Dadaamiya ge mága slera am fetarfire-aara. ⁴ Vuwa á urimagwe wá, ba palle zelelle. Amá wá, an ubiya-aha antara duksa-aha gergere kwakya, daaci ma uwe keni slera-aara ba tsekemme am vuwa ɲanna. ⁵ Njá á miya keni ba estuwa ɲanna. Ma kwakya, amá mi ba seke vuwa á ura palle. Bademmire á miya má á ba an másláva an másláva. Adaba gamiyevge palle antara Yaisu *Almasihu keni. ⁶ Zlafe ádalije, Dadaamiya a magamiyaa ɲgurna kwakya, a tegamiyaa hákuma á mága slera-aha keni gergergre bademme. Daaci ma ware á miya keni a emmága slera-aara an hákuma na a vantaa Dadaamiya ge ɲane. Daaci edda una a shaa hákuma á mága slera á nabiyyire, sey a emmága á ba áte unɲule-aara ba seke una a bannaa Dadaamiya na. ⁷ Edda una ɲane a shaa hákuma á melateru ge emnde, ɲane keni a emmága slera-aara. Edda una a shaa hákuma á kwaraterse duksa ge emnde keni, a ɲánáɲa slera-aara. ⁸ Edda una a shaa hákuma á faterem ndzedá am vuwa ge emnde áte unɲule á Dadaamiya, a emmága. Edda una a shaa hákuma á melateru ge emnde an nalmáne-aara, sey a emmága an ervaunɲe-aara palle. Edda una ɲane a shaa hákuma á geve slekatakfe á emnde keni, a emmága slera-aara an shagerire á ervaunɲe. Edda una a shaa hákuma á mága maggwire, ɲane keni a emmága á ba an higa.

⁹ Wayauka emnde á ba áte we ba dey, amá wayauterwáyá an ervaunɲe á kure palle. Fauka vuwa á kure am tata á mága shagerkire dekideki, ma vaatare keni kure magaumága ba shagerire. ¹⁰ Magaumága wáyáva am dágave á kure áte wáyáva á egdza mamire; ma ware á kure keni a effa zherwe áte emnde umele an shagerire á ervaunɲe. ¹¹ Gawuvka emnde á masefe am slera á Yaakadada, amá gawuvge emnde a ndzendzedá am slera ɲanna, kwá maganá an ervaunɲe á kure palle. ¹² Ma vaatare keni gulawanaaka higa á kure dekideki, adaba kwá anɲkwa an tama áte duksa á Dadaamiya. Ma am zlaɲa-ara keni, faufa ervaunɲe ba shagera, ma vaatare keni gulawanaaka maduwa á kure dekideki. ¹³ Melawaterumele ge egdzar mama-aha á kure emnde a fetarfe na tá taa hyanveka ge wedera-aha-aatare na. Lyiyauliyi wayve-aha á kure keni an erva buwa.

¹⁴ Gawaterga barka ge emnde na tá anɲkwa fá zlaɲa áte kure, yekawaterarka emtanɲkire dekideki. ¹⁵ Má tá am geɲa emnde, kure keni higauhiga antara itare; má tá an yawe á kyuwa am ice itare, kure naba kyuwaukyuwa antara itare. ¹⁶ Njawinɲa á ba áte ye palle antara sleriya-aha á kure. Magauka kurávire dekideki, ma slera-ara keni naba magaumága, bawánka ganakini slera na zlaya á ɲere-ka. Zharauka ire á kure ba seke kwa emnde na kwakya diya á kure.

¹⁷ Má ura a magakuraa emtanɲkire, eptsawannaaka an emtanɲkire. Ekkure wá, tatayautátáya mága shagerire na watse emnde bademme tá de zlebakurzleba átekwa na. ¹⁸ Ekkure wá, mákini kwá shánsha wá, ma estara keni magaumága názena kwa dzegwanaa kure ganakini

kwá njinja an hairire antara emnde baɗemme. ¹⁹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, eptsawaternaaka emtaŋkire na tá magakurná emnde na an emtaŋkire, yawánya, watse á eptsaterná ba Dadaamiya má watse nahetenáhá am ervaunɗe-aara. Aɗaba aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya ganakini: A bántsa Yaakadada Dadaamiya: Watse yá eptsaternáptsá ba iya emtaŋkire-aatare, yá de peláná ba iya degun-aara. ²⁰ A bá ñane zlaɓe ádaliye: Má á wáná waya ge slekeláade á ña wá, naba vanteva ka názu á zuze; má á wáná ndera, vanteva názu á shushe. Má ekka magakanaamaga una ñanna, jakja an lindi zlauzle. ²¹ Yawanánka baráma dekiɗeki ganakini emtaŋkire á egga midalire arge kure, amá gawegga ba kure midalire an mága maggwire.

13

Fawatersarfe ge emnde na tá an hakuma á ngumna

¹ Sey emnde baɗemme tá fatersaarefe ge emnde na tá an hakuma á ngumna. Aɗaba baɗemme á emnde á hakuma, a vatertaa ba Dadaamiya hakuma ñanna, a fanaa ba ñane ngumna ñanna. ² Daaci ma ware una á maganá garɗa ge edda á hakuma á ngumna keni, edda-aara a ebzu ba elva á Dadaamiya. Emnde a mága una ñanna tá aŋkwa fa ire-aatare á dem zawa. ³ Má ura á maga ba shagerire, ñane baaka lambe-aara átuge emnde a hakuma. Sey ba emnde a magá shagerkire una tá njá á bá an lyawa átuge itare na. Daaci má wayaŋka nja an lyawa átuge male-aha á duniya wá, emmága ba shagerire, watse tá hayák-haya. ⁴ Aɗaba itare keni ta emnde a slera á Dadaamiya, tá aŋkwa mbakurse ba mága shagerire. Má gakúge emtaŋkire wá, una wá, sey ká kuvaterkuva, aɗaba hakuma na a vatertaa Dadaamiya na gavka ba dey. Itare keni a tsateraa ba Dadaamiya ganakini tá gevá emnde a slera-aara. Edda una má á maga emtaŋkire wá, itare tá pelansepele an emtaŋkire-aara. Daaci una ñanna á mara ba duksa na am ervaunɗe á Dadaamiya na. ⁵ Aɗaba una ñanna, shagera ba kwá fatersarefe ge male-aha á duniya. Una keni, a gevka aɗaba kwá kuva zlaɗa, amá aɗaba diyakurdiya am ire á kure ganakini una ñanna an unjule-aara.

⁶ Hadáma keni kwá puwaná aɗaba ba una ñanna. Aɗaba itare emnde a ngumna ñanna keni, a bazlateraa ba Dadaamiya geni a magarmága slera ñanna áte shagerire. ⁷ Vawarterteva ma ge emnde-ara-aatare keni baɗemme. Aɗaba á belateraa ba ngumna. Vawarterteva hadáma-aatare ge *emnde a jáhá hadáma; ma emnde a jaha uwe keni, vawarterteva ge emnde a jaha názena a tsanaa ngumna na baɗemme. Faufa dárádza áte emnde na hyarephye geni kwá fa dárádza áte itare, faufa zherwe áte emnde na máki zlaya-aatare na keni.

Wáyávire áte sleriya

⁸ Njawka an gema áte kure dekiɗeki. Názena á njá áte kure ba seke gema na baaka halavuwa-aara dekiɗeki na ge kure wá, ba mága wáyávire áte emnde. Máki ura wayawáya an emnde wá, edda-aara maganaamaga názena am shairiya-aha á Dadaamiya na baɗemme. ⁹ A bá shairiya-aha á Dadaamiya wá: Maŋka gwardzire, jeke shifa, ileka, feka ice á ña am duksa á emnde. Baɗemme á shairiya-aha ñanna náwa itare na, antara ba umele-aha na zlaɓe tá aŋkwa na keni, tá á bá am huɗe á shairiya palle na a bá:

Ewwáyá sleriya á ña ba seke ire á ña, á bina. ¹⁰ Edda una má wayawáyá an sleriya-aara wá, á maganá nka emtañkire. Daaci máki wayak-wáya an sleriya á ña wá, ekka magakanámaga názena á ndahaná shairiya-aha á Dadaamiya na baðemme.

Tsakwawamitsakwa hyema aṅkwa á sawa Yaisu

¹¹ Daaci estuwa, wavauwáva ba shagera ge mága una ñanna, aɗaba ba kure keni diyakurdiya ganakini zamáne na, zamane á kwá pá hare amkweka. Áza Dadaamiya wá, herzhapteherzhe sarte á lya shifa á miya náza ba ge ðekideki. Seke una am fantaufe á miya ge fetaare áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu na ka mazla-aara. ¹² Kina wá, gevge ba seke má herzhe á wera ekse, á zlála tabeðammire mázle-aara. Daaci halaumiyantehála kazlaña na mí de wava an ñane na am erva, yawamiyánya shagerkire na tá maganá am tabeðammire na mázle-aara. ¹³ Njauminja áte unṅule-aara ba seke emnde na tá zlála an vaciya na. Faumifa hyema mázle-aara, gaumiyevka emnde a mbazla, bi emnde a mága máme, antara gwardzire, an dágaldagala, an shelha áte ura, ira mága dakarire. ¹⁴ Amá eksawanteksa hala-aha á Yaakadada Yaisu Almasiihu ba seke kazlaña á wáwa á kure. Shagerkire na á kataná ervaunḡe á kure na, á ba an ire keni dzamauka mázle-aara.

14

Habazauka sera á emnde

¹ Má áte elva á wáyávire am dágáve á kure wá, viyawanaaka edda una zlaɓe gyeṗka am fetarfire na, habazauka sera á názena a fetaara ñane am ervaunḡe-aara ge shagerire na. ² Náwa yá bakurá jeba á elva-aha ñanna áte náza za: Ura umele, ñane gyeṗgye am fetarfire, diyaadiya ganakini ma uwe keni á diya ba ezza baðemme. Daaci ñane, baaka názu á yainya, á ezza baðemme. Mbate, edda una zlaɓe gyeṗka am fetarfire na, baðemme á hyuwa ñane á feka áte we-aara ðekideki. ³ Daaci edda una baaka názu a yanaa ñane na keni, a epsaweka edda una á dzeraná an dзера duksa na. Iyau, edda una ñane á zá ba daugdza-aara na keni, a habazeka sera á edda una baðemme hyuwa á ezza na. Aɗaba baaka edda una a yanaa Dadaamiya am itare. ⁴ Há! Ábi ñane nave á Dadaamiya. Ekka edda una ká habaza sera á náve á ura na, ka hyef ware ka? Ma á maganá áte unṅule-aara ñane, ma á mañka áte unṅule-aara watse á de mbeɗa keni, naba yainya ka watse á banánba ba edda-aara ge ñane. Ñane keni á mbeɗeka deme. Á hyefhye ndzeɗa á Yaakadada Yaisu *Almasiihu ge tsanmártse.

⁵ Zlaɓe ádalíye, áza ura umele, váha umele jauje ge háre-aha umele baðemme. Amá áza ura umele wá, baðemme háre-aha ta ba kalkale. Ge jirire wá, shagera ba ma ware keni a diyeddiye ba ñane názena am ervaunḡe-aara ge ɗaba barama shagera. ⁶ Edda una ñane á fá dáráɗza á ba áte váha palle am háre-aha á bere na keni, á kátá zleba ba Yaakadada an ñane, ba seke náza edda una á dzereka na. Iyau, edda una baðemme hyuwa á ezza na keni á zleba ba Yaakadada an ñane, aɗaba zunṅwe á slafaná we ba ge ñane emtsaafde. Edda una ñane wayaaka zá duksa baðemme na keni, ñane keni á magán ba ge zleba Yaakadada, á slafaná we-aara ba ge Dadaamiya ñane keni aɗaba názena á záná ñane.

⁷ Nawa yá bakuranba zlaɓe ádaliye geni, ɓaaka edda una am dagave á miya á njá an shifa ge ire-aara, ɓaaka edda una watse á emtsa ge ire-aara keni. Miya wá, ma má an shifa keni, má an shifa ba ge Yaakadada á miya. ⁸ Ma má an emtsa keni, má an emtsa ba ge ɗane. Daaci ma má á bá an shifa á miya, ma má an emtsa keni, baɗemme á miya ma ba náza-aha-aara. ⁹ Aɗaba ɗane ndza a emtsehe, amá tsettse am fáyá geni á gevge Yaakadada á emnde na tá an shifa, antara emnde na tá am fáyá keni baɗemme. ¹⁰ Ay a dakmá uwe ge ekka, ká habaza sera á egdza emmeɗa na? A dakmá uwe geni ká epsawa egdza emmeɗa na? Ábí watse baɗemme á miya mí de tse á katafke á Dadaamiya á de kyáná ba ɗane palle shairiya á miya? ¹¹ Aɗaba aɗkwa ndahán ba estuwa wakita á Dadaamiya, a bá ɗane:

Á bántsá Dadaamiya Yaakadada: Baɗemme á emnde, watse tá se ba am sera-aara, tá se ndahaná ba itare an we-aatare geni ya Dadaamiya ba iya.

¹² Daaci estuwa, ma ware keni watse á de ndahaná ba ɗane an we-aara á katafke á Dadaamiya názena ndza a maganaa ɗane na.

Maɗka názena á de vanta ektápaare ge egdza emmeɗa

¹³ Daaci má estuwa wá, ma ware keni a yanya hábaza sera á egdza emmeɗara na mázla-aara. Náwa názena kwá de maganá kure arge una ɗanna: Baɗemme a názena máki watse á vanta ektápaare ge egdza emmekure, watse á mbeɗá á dem haypa aɗaba kure na, magauka duksa ɗanna ɗekidɗeki. ¹⁴ Am gaɗerevge palle an Yaisu *Almasiihu, diyandiya ba jirire ganakini ɓaaka duksa na gevge haram ba ge ire-aara na. Amá ge edda una ɗane á zharán ba seke shagerka na wá, má zuze keni á zu ba haram ɗanna ba jire. ¹⁵ Máki ká aɗkwa za duksa na watse á de fanem shuɗɗula am ervaunɗe ge egdza emmeɗa wá, daaci ekka dzalakevdzala áte baráma á wáyáviye á katafke-aara. Yaisu Almasiihu a naba yá ire-aara, a naba emtsehe aɗaba egdza emmeɗa ɗanna, mbeɗanaaka ka aɗaba duksa na ká záná á ba á dem huɗe na. ¹⁶ Ekka wá, ndavakanundave ge ervaunɗe á ɗa, amá má diyakdiya ganakini watse tá de wesha elva emnde aɗaba ekka wá, shagera ba ká yainya. ¹⁷ Aɗaba am tate na á nja Dadaamiya an sleksire-aara wá, duksa yaikke ba kazlaɗa na á vaterta Sheɗekwe Cuɗeɗɗe ge emnde na. Kazlaɗa ɗanna wá: Ba nja an jirire, antara hairire, ira higa. Yaikke ba una-aha ɗanna arge elva á náza za, antara elva á náza sha. ¹⁸ Edda una máki aɗkwa á maganá slera ge Yaisu Almasiihu áte una ɗanna wá, ɗane shánsha háyá yaikke áza Dadaamiya, ba emnde keni tá de zleba ba ɗane.

¹⁹ Aɗaba una ɗanna, wawaumíwáwa ba shagera ge mága názena watse á samiya ba hairire, watse á dá emnde á Dadaamiya á de katafke na. ²⁰ Badzanveka ka názena a maganaa Dadaamiya á ba aɗaba elva á náza za. Náza za wá, diyamidiya ganakini ɓaaka una haram ba ge ire-aara na. Amá máki watse á de magaterá ektápaare ge emnde wá, zlaya á ɗa-ka mázla-aara ba ge faná áte we keni. ²¹ Duksa na ká maganá ka wá, máki watse á de vaterte ektápaare ge egdzar mama-aha á ɗa na wá, ma hyuwa, ma mbazla, ma uwe keni, yáinya ba ɗekidɗeki. ²² Názena ni ka disaa ka am ervaunɗe á ɗa áte jeba á duksa-aha ɗanna wá, a njinja á ba am huɗe á ɗa, am dáɗave á kure an Dadaamiya. An barka ba edda una á njá á ba

an higa áte názena a maganaa ñane. ²³ Amá edda una a naba zu duksa an shaige am ervaunǵe, ñane wá, femfa ire-aara am záwá, aǵaba a gu duksa na baraaka am ire-aara. Baǵemme á názena á maganá ura, má njanteka ba shagera am ervaunǵe-aara ganakini gevge halál wá, una ñanna haypa.

15

Elva a mága duksa na watse emtáke áte emnde

¹ Daaci miya emnde na gyainerebgye am fetarfire na wá, shagera ba mí melaterumele ge emnde na zlaǵe cekwa ndzeǵa-aatare na, zharaumika ba ire á miya palle. ² Ma ware á miya keni, magaumimága názena watse emtáke áte egdzar mama-aha á miya, watse á dáterá á de katafke am elva á Dadaamiya na. ³ Ba seke una Yaisu *Almasiihu, ñane ndza zharaaka ire-aara. Anǵkwa elva-aara am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Zlázle na ta zlazláká emnde na a eptsiyaare ge iya, a ba ñane. ⁴ Baǵemme á názena ta puwetaa am wakita á Dadaamiya werre na, ndza ta puwete ba ge kwaramise duksa áte ñane. Dadaamiya á kátá famiyem ndzeǵa am vuwa, á kátá kwaramise farvaunǵe, á weramita estuwa ice áte duksa-aara, geni mi fetefa tama á miya átekwa. ⁵ Dadaamiya edda á vanta farvaunǵe, antara edda á fanem ndzeǵa am vuwa ge ura, a jakurammeje ye á kure, lauktu ma uwe á kure keni kwá maganá á ba áte názá á Yaisu Almasiihu. ⁶ Zlaǵe ádaliye, lauktu baǵemmire á kure kwá de galá Dadaamiya Edeǵjara ge Yaisu Almasiihu an ervaunǵe á kure palle, kwárá á kure keni átirpalle.

A higarhiga emnde baǵemme am duniya

⁷ Ba estuwa egdzar mama-aha-aaruwa, ba seke una ni a naba lyakur-vaahe ge Yaisu *Almasiihu ge kure na wá, kure keni lyiyauliyi emnde an ervaunǵe á kure palle. Magaumága una ñanna, geni baǵemme á emnde a galargálá Dadaamiya. ⁸ Yá ndaakur ba jirire, Yaisu *Almasiihu wá, ñane a se melateru ge Yahudiya-aha, geni á maraterá jirire á Dadaamiya, geni ñane á eptseka elva-aara ǵekidǵeki áte duksa na ndza a ndaater ge eggye-aha-aatare werre, ganakini watse tá shánsha na. ⁹ Zlaǵe ádaliye, a sawa geni emnde a jeba umele keni a galargálá Dadaamiya aǵaba zezarzire-aara. Ba seke una anǵkwa ta puwete am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Yá de galáká am dáǵave á emnde a lárde-aha á duniya baǵemme, watse yá galagálá am láhe-aaruwa.

¹⁰ A ba am wakita á Dadaamiya ñanna zlaǵe ádaliye, a ba ñane: Ekkure emnde a lárde-aha á duniya baǵemme, higauhiga antara emnde a lárde na a eksesaa Dadaamiya na.

¹¹ Zlaǵe zlauka emtsaǵe, a ba ñane zlaǵe ádaliye: Baǵemme á kure kwa emnde a lárde-aha umele, galaugálá Dadaamiya Yaakadada, a jerka ura ǵekidǵeki ni ñane galaaka na.

¹² Nabi Aisaya keni ndza a enndáhá, a ba ñane:

Watse a jerje ura am emnde á Yaisa, ñane á se gev slekse arge emnde a jeba umele keni baǵemme. Baǵemme á emnde a jeba umele keni tá de shá táma á shifa aǵaba ñane.

¹³ Daaci Dadaamiya edda á vante táma ge ura, a vakurteva hairire geni kwá higetehiga am ervaunǵe á kure, aǵaba fetarfire á kure áte ñane. Daaci estuwa, táma á kure na áte ñane na keni, watse a gyevgye ba seke

dukša-aha ṅanna dām̄da am erva á kure zlauzle. Á de vakurte jeba á táma ṅanna an hákuma á Shefekwe Cufed̄de.

Názena a berha Paul ge puwete elva na

¹⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa, diyandiya ba jirire ganakini shagera ervaun̄de-aha á kure, diyakurdiya un̄jule á Dadaamiya bad̄emme, hyaikurefhye ge tsanmaaretse ge ire á kure am dagave á kure. ¹⁵ Aley keni wá, á piyiteka dukša geni yá puwakurtepuwa elva-aha umele am wakita-aaruwa ṅanna náwa ṅane na, yá ndaakur elva-aha ṅanna á ba an ndzed̄a, geni yá sanaasa en̄kale-aha á kure áte dukša na ba kure keni diyakurdiya na. Iya ṅanna yá bakurá elva estuwa na keni, a maginaa ba Dadaamiya ṅurna-aara. ¹⁶ ṅurna na a maginaa Dadaamiya na wá, ad̄aba a give sleslera á Yaisu *Almasiihu am dágave á emnde na garevka Yahudiya-aha na. ṅannaṅa slera á balaterá labáre á higa ge emnde na garevka Yahudiya-aha na an ervaun̄de-aaruwa palle ba seke *liman á Dadaamiya. Yá kátá itare keni shifa-aatare á gevge shagera am ice á Dadaamiya, ba seke sádáke na tá vantá emnde-aara áte namaari-aara, an hákuma á Shefekwe Cufed̄de. ¹⁷ Ad̄aba una ṅanna, am nja-aaruwa am erva á Yaisu Almasiihu na wá, ged̄antegeḍa jipu am slera á Dadaamiya na yá an̄kwa maganá ya. ¹⁸ Baaka elva na yá ndahaná ya an ndzed̄a-aaruwa bad̄emme seke názena a maganaa Yaisu Almasiihu am slera-aaruwa ge sa emnde na garevka Yahudiya-aha á sem sera á Dadaamiya, geni itare keni a faransaarefe. A magaa dukša ṅanna á kya slera-aaruwa, antara elva-aha na a segáshe am mbuwe-aaruwa na. ¹⁹ Shefekwe Cufed̄de keni marsemáre hákuma-aara, ya magaa najipu-aha gergere kwakya, baaka názu ya shebanvaa ya am labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na ya balanaa iya. Ya fantau am Urusaliima, kwaye ya de halavuwa átevege Iliiriya. ²⁰ Wayanwáyá jipu bálá labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu am ekse-aha na ndza cenaránka emnde elva-aara dekid̄eki na, arge am ekse-aha na emnde cenarácena zlauzle na, geni a danka á de dzegwanu ge slera á ura umele. ²¹ Yá kátá maganá áte una an̄kwa ta puwete am wakita á Dadaamiya na, a ba ṅane:

Emnde na ndza barateránka elva áte ṅane dekid̄eki na, baira watse tá zharanaazhara á ba an ice-aatare. Emnde na ba uwe keni ndza cenaránka áte ṅane na keni, watse tá cenácena.

Paul maganaamaga niya a dem Rauma

²² Ser kwakya ndza yá kátá dezekure, amá shanapteka ad̄aba ba una ṅanna. ²³ Iva wányara-wányara una yá kátá ba dezekure, amá shapteka dekid̄eki, á piyita ba slera-aha. Amá kina wá, zlauzle slera-aaruwa am ekse-aha ṅanna. ²⁴ Kina wá, njanantenja mázla-aara geni sey yá dem larde á kure emtsaade, yá de puwansepuwe ázekure, lauktu watse yá zlálá á dem Aispaniya. Daaci má watse yá tse ázekure wá, yá kátá ma kwá meliyumele am shula-aaruwa ṅanna.

²⁵ Amá am kinire na wá, zlafe yá eptsa á dem Urusaliima emtsaade, ad̄aba an̄kwa egdza slera yá de magaterán ge emnde a fetarfe na tá áhuwa.

²⁶ Slera ṅanna wá, amaana: Emnde a fetarfe na tá am Makiduniya, antara emnde na tá am Akaya, ta magaa niya á melateru ge emnde a fetarfe na tá am Urusaliima cekwa dukša-aatare na, an názena a shanaa erva-aatare.

²⁷ Una ṅanna keni ta shantuwa ba itare an ire-aatare. Ge jirire wá, ta

magaa duksa shagera, zlaya jipu. Adaba ndza ta melateruwa ba Yahudiya-aha zunṅwe, lauktu tá shá barka estuwa áza Dadaamiya. Daaci itare keni zlaya ba ta melaterumele an nalmáne na am erwa-aatare. ²⁸ Ba seke una ya ndakurndáha na, máki zlanneazle slera á da sadake ṅanna, má danateránda nalmáne ṅanna sesse am erwa-aaruwa wá, watse yá dedde emtsaáde á dezekure, lauktu watse yá meláná á dem Aispaniya. ²⁹ Ba jirire diyandiya ganakini ma watse danemda ya am dágave á kure, nja na ni watse mí de njá antara kure na wá, Yaisu *Almasiihu á de gamiyar barka an tsaka ire.

³⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, yá ṅalákurá adaba Yaakadada Yaisu Almasiihu, antara adaba wáyáviire na a vamiṭaa Sheḏekwe Cudedéde na, melawiyumele an maduwa-aha á kure, ṅalaumiṅalá Dadaamiya an erwaunḏe á miya palle, yawamiyánka dekidefeki. ³¹ Magaumága una ṅanna, geni a ṅezliyaanezla Dadaamiya áza Yahudiya-aha á ṅere na fartareka áte Yaisu Almasiihu na am Urusaliima, antara geni wedere na á diye á dehuwa na keni a lyarvaalya emnde a fetarfe na tá áhuwa an erwa buwa. ³² Daaci estuwa, má wayetewáyá Dadaamiya wá, yá de shákurá á ba an higa am erwaunḏe, yá de puwansepuwe am dágave á kure. ³³ Dadaamiya wá, edda á hairire ba ṅane, a njinja an kure baḏemme. *Aamin.

16

Paul á gater use ge emnde an zhera an zhera

¹ Náwa yá anḵwa bakurá elva áte egdza emmemiya mukse, zhera-aara Faibe, ṅane egdza emmemiya am elva á Yaisu *Almasiihu. Yá ndaakurá ba iya una: ṅane sleslera á Dadaamiya jipu am Kaiṅkairiya. ² Daaci má daada mukse ṅanna am dágave á kure wá, lyauvaalya an erwa buwa áte una ni á lyayáter ge emnde a fetarfe na. Melawanumele am wedere-aha-aara baḏemme. Adaba ṅane keni á magaterá maggwire ge emnde kwakya, ba iya na keni tapannaatápá maggwire-aara.

³ Gawaterga use-aaruwa ge tara Piriskila, antara zhele-aara Akilas, itare ta emnde na ndza ṅa magaa slera á Yaisu Almasiihu kerde. ⁴ Ndza ta hayaa ba á keḏa shifa-aatare adaba iya. Itare wá, yá zlebáterá ya palleka, baḏemme á emnde a fetarfe na garevka Yahudiya-aha na tá zleba ba itare.

⁵ Yá anḵwa gater use-aaruwa ge emnde a fetarfe na tá jáháva am mba-aatare ge cena waazu na keni baḏemme. Yá anḵwa gan use-aaruwa ge ura-aaruwa Aipaynaitus, slezunṅwe ge fetaare áte Yaisu Almasiihu am haha á Aziya. ⁶ Gawanga use-aaruwa ba kwakya ge Maari keni, ṅane mukse na wawaawáwa jipu ge melakurumele am slera. ⁷ Gawaterga use-aaruwa ge emnde a jeba-aaruwa tara Andaraunikus, antara Yuniyus na ndza ṅgwadaraṅeráṅgwada am danḡay antara itare na. Má ge fetaare áte Yaisu Almasiihu wá, ta emnde a zunṅwe ba itare arge iya, ta emnde a belá á Dadaamiya, diyardiya emnde a fetarfe una ṅanna baḏemme.

⁸ Yá anḵwa gan use-aaruwa ge Ampliyatus, ṅane ura-aaruwa jipu, a janermaa ba Yaakadada. ⁹ Yá anḵwa gan use-aaruwa ge Urbanus ṅane keni sleslera á Yaisu Almasiihu ba seke miya, ira ura-aaruwa Istaki. Gawaterga use-aaruwa baḏemme-aatare. ¹⁰ Yá anḵwa gan use-aaruwa ge Apailais, ṅane edda una bashubáshe duksa adaba zhera á Yaisu Almasiihu, marsemáre ba parakke ganakini ṅane fetarfire. Gawaterga

use-aaruwa ge tara Aristubul antara emnde a huđe á há-aara baďemme. ¹¹ Yá ankwá gan use-aaruwa ge Hirudiyaun, ɲane keni ɲa ba palle, antara emnde na tá am huđe á há á Narkisu na tá ankwá ɗaba Yaakadada na keni, gawaterga use-aaruwa baďemme. ¹² Yá ankwá gater use-aaruwa ge egdzar mama-aha á miya ɲwasha, tara Tarifina, antara Tarifusa, ɲwasha na tá ankwá wava jipu an slera á Yaakadada na, ira Pairsis, ɲane keni ba egdza emmemiya mukse na wayamiwáyá jipu, ankwá á wava jipu ge maganá slera ge Yaakadada na. Yá ankwá gan use-aaruwa ba kwakya. ¹³ Yá ankwá gan use-aaruwa ge Rufus, ɲane sleslera á Yaakadada na an diya na, tá antara emmenjara na ya gev ba seke egdza á huđe-aara na. ¹⁴ Yá ankwá gater use-aaruwa ge tara Asinƙiritus, an Filigaun, an Hairmais, an Patraubas, an Hairmas, ira egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe na tá antara itare, yá ankwá gater use-aaruwa baďemme-aatare. ¹⁵ Yá ankwá gater use-aaruwa ge tara Filaulaugus, antara Yuliya, ira Nairiyus tá an egdza emmenjara mukse. Yá ankwá gater use-aaruwa ge tara Aulimpas, tá antara emnde a ɗaba Dadaamiya na ta kerde na, yá ankwá gater use-aaruwa baďemme-aatare.

¹⁶ Gauga use-aaruwa am ɗágave á kure an ekhya ervaunɗe á egdza mamire. Baďemme á emnde a ɗaba Yaisu Almasiihu na tá am ekse-aha áhuna tá ankwá gakur use-aatare ba kwakya.

Tsufautsufa ire á kure tá ankwá emnde a mbáɗá ura

¹⁷ Yá ndaha ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: Tsufautsufa ire á kure ba shagera, aɗaba tá ankwá emnde na tá sá ba náza tega ye á emnde, ta mbaɗaa egdzar mama-aha-aatare kwakya, itare tá njá á ba maga ba gá jáwe arge elva na kwa tsahasaa kure zlauzle na. Njauka antara jeba á emnde ɲanna ɗekidɗeki. ¹⁸ Jeba á emnde ɲanna tá wawanu ba ge ire-aatare, palle á názu tá maganá ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, baaka ɗekidɗeki. Tá ekhyaterá kwára lailaidde ge emnde an elva-aha emtáke emtáke, tá jaterá estuwa enƙale ge emnde na zlaɓe cekwa diya-aatare na. ¹⁹ Amá ázekure wá, una ɲanna á taa gevka ɗekidɗeki. Baďemme á emnde diyardiya fesarefire á kure áte Yaakadada. Ekkure wá, higakuritehiga jipu. Daaci yá kátá á farfe zlaɓe ádaliye enƙale á kure ge mága maggwire, weshawanteka an mága kelaadire. ²⁰ Áza Dadaamiya edda á hairire wá, a juwa ba keskiya mázla-aara ganakini á de ɲgerɗanángerɗa Shaitaine, watse kwá de puwa sera á kure áte ɲane.

A magakuránmaga Yaakadada Yaisu Almasiihu ɲgurna ge kure baďemme.

²¹ Á ankwá á gakur use-aara Timaute sleslera á Dadaamiya ázerwa. Emnde a jeba-aaruwa tara Lukiyus, antara Yasaun, ira Sausipaterus, itare keni tá ankwá gakur use-aatare.

²² Kina wá, iya Tairtiyus na ya gev erva á Paul, yá puwaná ya wakita na keni, yá ankwá gakur use-aaruwa baďemme á kure an zhera á Yaakadada.

²³ Ankwá á gakur use-aara patuma-aaruwa Gayus; emnde a fetarfe umele na tá áhuna na keni baďemme tá tsekwa á ba am mba-aara. Tara Airastus patáka á ɲgumna am berni na, tá antara egdza emmemiya Kawartus, tá ankwá á gakur use-aatare itare keni.

((²⁴ A hyantehya Yaakadada Yaisu Almasiihu ɲgurna-aara áte kure baďemme á kure. *Aamin)).

Elva a gálá Dadaamiya

²⁵ Galaumigálá Dadaamiya, edda á hákuma ba ɲane ge ndzedakurte-ndzedá áte una tá ndahaná am labáre á higa na yá aɲkwa balaterná iya ge emnde na. Elva ɲanna wá, á maramiya názena ndza a slanaa Dadaamiya werre, ndza nasherire-aara ba ge ɲane palle na. Amaana wá, ndza marateránka Dadaamiya elva ɲanna ge emndimagwaha estuwa.

²⁶ Amá kina wá, aɗaba barka á puwa na ndza ta puwetaa nabi-aha werre áte elva á labare á higa na wá, sesse jirire-aara mázla-aara parakke áza emnde. Gevge á ba áte una ndza a ndahesaa Dadaamiya saksage, a ba ɲane: Emnde a duniya baɗemme tá de fetaare á ba áte ɲane, tá de fansare ba ge ɲane palle.

²⁷ Ba Dadaamiya palle una edda á ilmu; aɗaba barka á Yaisu Almasiihu wá, ma vaatara keni galaumigálá ba ɲane palle. *Aamin.

Zun̄wire á wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a KAURINTUS

Ga use á Paul

¹ Ba iya Paul, a eksisaa ba Dadaamiya áte waya á ervaun̄de-aara geni yá gevge slebela á Yaisu *Almasiihu, njá an̄kwa puwakurtá ba n̄ere wakita na, njá antara egdza emmemiya Saustainais. ² Njá an̄kwa gakur use á n̄ere ge kure emnde á Dadaamiya am Kaurintus. Adaba ngurna na a magakurnaa Yaisu Almasiihu, gakurevge emnde á Dadaamiya, a d̄akurtaa ba n̄ane geni kwá gevge cufed̄de antara emnde na tá yeka an zhera á Yaakadada Yaisu ma áme keni bad̄emme, ba n̄ane una Yaakadada ge itare, Yaakadada ge miya bad̄emme na. ³ Tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu Almasiihu, a magarakurnaamaga ngurna, a varakurtevá hairire.

*Sláfá we á Paul ad̄aba názena a velanaa Dadaamiya á kyá erva an Yaisu *Almasiihu*

⁴ Ba kelaazare, yá yanka slafanaa we-aaruwa ge Dadaamiya ad̄aba kure, ad̄aba ngurna na a magakurnaa n̄ane á kyá erva an Yaisu *Almasiihu na. ⁵ Am njá á kure kina gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu, gakurevge emnde na ni hyakurevhye am duksa bad̄emme áte un̄jule-aara. Daaci kina wá, diyakurdiya jirire, hyakurep̄hye kwaraterse jirire n̄anna ge emnde umele keni bad̄emme. ⁶ Labare á Yaisu Almasiihu n̄jaanja am kure, ad̄aba kwa liyanaa an̄ ervaun̄de á kure palle am sarte na njá an̄kwa balakursebále na. ⁷ Ad̄aba una n̄anna, baaka názu á ektsevuktse ázekure ge d̄aba un̄jule á Dadaamiya, kwa emnde na ni kwá an̄kwa ufa eptsa á Yaisu Almasiihu na. ⁸ Ba kelaazare, dete halavuwa á duniya, á de ndzedakurtaa ba n̄ane, geni á de mbedakuraaka shairiya vaci sawa á Yaakadada Yaisu Almasiihu. ⁹ Dadaamiya a naba d̄akurte, geni kwá gevge palle an Egdza-aara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu. Názena ni a ndaasa n̄ane na wá, bad̄emme watse á de gevge, ad̄aba Dadaamiya á eptseka elva-aara dekideki.

Dágala antara tegáva á emnde a fetarfe am Kaurintus

¹⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá yekaná iya ázekure an zhera á Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu wá, a tegevka dágáve á kure, bad̄emme á kure njawinja á ba áte ye palle, jawammeje am en̄kale palle, we á kure keni palle. ¹¹ Yá ndahaná ad̄aba uwe an egdzar mama-aha-aaruwa, ad̄aba ta se ndahiya emnde á Kaulauwe, una ba emnde á kure, geni an̄kwa dágala-aha am dágave á kure. ¹² Náwa názena yá kátá bakurná iya: Labára an̄kwa tegáva gergere am dágave á kure? Ad̄aba ta bántsa emnde umele am kure: Itare tá d̄aba ba iya Paul. A ba emnde umele: n̄ere wá, njá d̄aba Apaulaus. A ba emnde umele zlābe adaliye, n̄ere keni njá d̄aba ba Piyer. A ba emnde umele zlābe adaliye: n̄ere wá, njá d̄aba *Almasiihu. ¹³ Uwe? Kwá kurken Almasiihu an tega gergere kwakya emtu? Emtu kwa cenáncena wá, iya Paul ta zlejeliyaa áte dzanjala, ya emtsehe ad̄aba kure emtu? Emtu ndza ta magakuraa baptisma na

wá, an zhera-aaruwa iya Paul emtu? ¹⁴ Iya wá, yá slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya, adaba ndza maganakuránka baptisma ma ge ware á kure keni, má dedde ge tara Kirispus, tá an Gayus njainṅe-ka. ¹⁵ Daaci ware edda-aara ni, baira á de bá ya magakuraa baptisma an zhera-aaruwa na? ¹⁶ Ane, a viyarka una ndza ya magateraa baptisma ge tara Aitiyain, antara emnde-aara na keni. Am iga a una wá, diyanka máki ndza ya maganaamaga baptisma ge ura umele. ¹⁷ Yaisu Almasiihu belika geni yá se magaterá baptisma ge emnde, a belí ge se bálá elva-aara, labáre á higa ge emnde bademme, wallá yá wesháná an ilmu á duniya-ka, geni a ganveka emtsa á Yaisu áte dzaṅgala seke duksa ba dey.

Hákuma antara ilmu á Dadaamiya aṅkwa am elva á Yaisu

¹⁸ Áza emnde na tá an keḁa áte uṅṅule á Dadaamiya wá, má ká ndáhá elva a emtsa á Yaisu *Almasiihu áte dzaṅgala wá, tá zharák ba seke ká ndáhá elva a uksaṅwire, amá ázemiya mi emnde na má áte uṅṅule a jirire wá, aṅkwa hákuma á Dadaamiya am huḁe á elva ṅanna. ¹⁹ Adaba uwe, aṅkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ṅane:

Emnde na tá an ilmu á duniya, yá de kedaternaakeḁa ilmu ṅanna, yá de já eṅkale á emnde na tá an diya jipu na.

²⁰ Daaci máki estuwa wá, emnde na tá an ilmu á duniya, áma edda á ilmu mázla-aara? Ma emnde na tá an diya kwakya am wakita, áma edda á diya kwasau? Antara emnde a gá jawe arge njá á zamane na, áma zhera-aatare? Dadaamiya ganvege ilmu á duniya názu baaka námpire-aara. ²¹ Dadaamiya a marateraa ilmu-aara ge emnde geni tá diyeddiye ṅane, ganakini ba ṅane una Dadaamiya á jirire, amá an ilmu á duniya, emnde diyarseka ṅane dekiḁeki. Adaba una ṅanna, Dadaamiya a eksetaa barama umele an elva na mí balaná miya kina, itare tá zharán ba seke elva a uksaṅwire na, amá Dadaamiya tsaatse áte elva-aara ṅanna, geni á lyaterlya an ṅane, emnde na tá fetare áte ṅane bademme. ²² Yahudiya-aha itare tá aṅkwa ndava naláama, geni tá nanna duksa an ice-aatare emtsaḁe, lauktu tá fetarfe. Yunaniṅkau-aha maa, itare tá kátá dise Dadaamiya an ilmu á ire-aatare. ²³ Amá miya wá, mí bálá ba elva a Yaisu Almasiihu na ta zlenjelaa áte dzaṅgala na. Ge Yahudiya-aha wá, waazu ṅanna á jaterja an ervaunḁe. Am hyema á emnde na garevka Yahudiya-aha keni maa, tá cenán ba seke elva a uksaṅwire. ²⁴ Amá áza emnde na a dzeratersaa Dadaamiya geni tá gevge emnde-aara an jirire wá, ma Yahudiya-aha, ma emnde a jeba umele keni, elva ṅanna gevka duksa dey, diyardiya geni ba jirire aṅkwa hákuma, antara ilmu á Dadaamiya am Yaisu Almasiihu. ²⁵ Á ba emnde umele: Názena a maganaa Dadaamiya na wá, una ba uksaṅwire, mbate jauje ge ilmu-aatare. Itare tá slán ba seke baaka payḁa á Dadaamiya, mbate baakire á payḁa ṅanna jauje ge ndzeḁa-aatare. ²⁶ Egdzar mama-aha-aaruwa, ba kure na a dḁhakuraa Dadaamiya ge slera-aara na keni, zharauzhára ba shagera; ge ilmu na ta tsaa átekwa emnde a duniya wá, ábi am kure cekwa emnde a ilmu ṅanna? Ábi cekwa emnde a hákuma am kure? Cekwa emnde na tá an dárádza keni bademme. ²⁷ Amá ba emnde na ni emnde a duniya tá zharáter ba seke uksaṅwa-aha na wá, Dadaamiya a dzeraterse geni tá gev emnde-aara. An una ṅanna, a fateraar zherwe jipu ge emnde na tá an ilmu á duniya. A dzerese emnde na baaka payḁa-aatare, geni á fateraar zherwe

ge emnde a ndzeḍa. ²⁸ Dadaamiya a dzerese ba emnde na baaka dárádza-aatare am duniya, emnde tá zharáter ba seke ma ta baaka keni ba kalle na, geni á gatervege emnde na tá an dárádza na. ²⁹ Dadaamiya a dzerese jeba á emnde ḡanna, geni ma ware keni a galeka ire á katafke-aara. ³⁰ Ba Dadaamiya una a gakurve palle antara Yaisu Almasiihu, ba ḡane una a magaa puta, geni Yaisu Almasiihu á gev edda á ilmu á miya. Adaba barka á Yaisu Almasiihu ḡanna zlaḍe ádaliye, Dadaamiya a eksamite ge ma emnde a jirire á katafke-aara, a lyamisehe, a gamive emnde-aara. ³¹ Adaba una ḡanna, gevge ba seke una am wakita á Dadaamiya aḡkwa an puwa, a ba Dadaamiya: Má ura á kátá gálá ire wá, a eggálá adaba názena a maganaa Yaakadada.

2

Paul á bálá elva a emtsa á Yaisu áte dzaḡgala

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, am duwa-aaruwa á dezekure ge ndakur názena a maraḡeraa Dadaamiya na wá, ba iya keni ndanakurka elva ḡanna an elva na zlazlaḍa tá kátána emnde a duniya na, ndaanakurka an ilmu á duniya keni. ² Ba lauktu yá dezekure keni, ndza njanantenja ya geni yá de ndakur ba elva a Yaisu *Almasiihu, kwakya-aara ba elva a emtsa-aara, yá de farka umele ḍekideki. ³ Daaci am una ndza yá am dágave á kure keni, ndza ya tapaa ba baakire á payḍa am vuwa-aaruwa, ndza á wiwa lyawa jipu, yá ámbera gyaigya ba seke maagara. ⁴ Am sarte na yá aḡkwa á kwarakurse duksa áte elva á Dadaamiya na, belanakuremka ilmu á duniya, antara elva-aha na emtake am hyema na geni sey kwá lyevalya, amá a maganaa ba Sheḍekwe Cufedḍe slera-aara am kure, an hákuma á Dadaamiya, kwa naba diyeddiye geni elva-aha-aaruwa jirire. ⁵ Daaci estuwa, fetarfire á kure a gevka áte ilmu á emndimagwaha, amá a gevge áte slera á Dadaamiya, an hákuma-aara.

Ilmu na á vatertá Dadaamiya ge emnde

⁶ Ge jirire wá, ge emnde na gyairebgye am elva á Dadaamiya wá, yá aḡkwa kwaraterse ilmu á jirire, amá wá, ilmu á urimagweka, ilmu á male-aha na tá an hákuma am duniya, watse tá de zle na ka. ⁷ Ilmu na ni yá aḡkwa ndahaná iya na wá, ilmu á Dadaamiya. Una ndza ba nasherire á Dadaamiya, ndza diyarka emndu werre. Amá wá, kwaye zlaḍe am fakta á duksa bademme, kertenḡ ndza an tsatse ázeḡara geni watse mí de njá antara ḡane am ḍemḍemire-aara na á maga wulwulire jipu na. ⁸ Ba palle keni baaka ura am male-aha á duniya na una diyaadiya jeba á ilmu ḡanna. Ma andze diyardiya wá, ma andze tá jeka Yaakadada áte dzaḡgala. Adaba ba ḡane una edda á ḍemḍemire ḡanna wulwule jipu na. ⁹ Dadaamiya a magaa ba seke una aḡkwa an puwa am wakita-aara, a ba ḡane: Názena zlaḍe náńka ice á urimagwe, názu zlaḍe cenánka hyema á urimagwe, názena slaslaaka urimagwe dekiḍeki na, Dadaamiya a tsatsateraa una ḡanna ge emnde-aara na wayarwáya na.

¹⁰ Amá ge miya wá, Dadaamiya a maramiyya nasherire á duksa-aha ḡanna á ba an Sheḍekwe Cufedḍe, adaba Sheḍekwe Cufedḍe diyaadiya duksa bademme, antara ba názu á slaslaná Dadaamiya keni bademme. ¹¹ Ba emndimagwaha keni wá, aḡkwa ura ni á dzegwándzegwa dise názu am huḍe á ura emtu, má edda á vuwa-ka? Ba duksa palle an

Dadaamiya keni, sey ba Shedekwe á Dadaamiya palle una diyaadiya názu am Dadaamiya. ¹² Amá miya wá, Dadaamiya a naba vamite Shedekwe-aara ñanna diyaadiya názu am ñane na, Shedekwe umeleka. Dadaamiya a vamite Shedekwe-aara geni á melamiyumele ge cena názena á vamita ñane. ¹³ Daaci má njá ankwá á kwaratersa elva ge emnde áte jeba á elva-aha ñanna wá, njá kwaratersa an ilmu na ta mbanjersa emndimagwahaka, á banjerna ba Shedekwe Cufedfde ñanna ankwá am ervaunfde-aatare keni na. ¹⁴ Edda una má baaka Shedekwe Cufedfde am ervaunfde-aara wá, á dzegwánka liyia jirire na á baterná Shedekwe á Dadaamiya ge emnde. Ba eccena-aara keni á cenánka. Baira am hyema-aara, ñane á cenán ba seke elva ucire, adaba sey ba emnde na tá an Shedekwe á Dadaamiya una tá cenácena duksa-aha ñanna. ¹⁵ Edda una ankwá Shedekwe Cufedfde am ñane, á diyeddiye duksa bademme, tara una jirire, antara una mándzawe keni bademme, amá edda una baaka Shedekwe Cufedfde am ñane wá, á taa diseka názu am edda una an Shedekwe Cufedfde na. ¹⁶ Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Ware edda una diyaadiya názu á slaslaná Yaakadada a bina. Amá miya na má an Shedekwe á Dadaamiya na wá, diyamidiya názu á slaná Yaisu *Almasiihu.

3

Ñere ña ba emnde a slera á Dadaamiya

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ge jirire wá, am duwa-aaruwa na ya dezekure na wá, ndza dzegwanánka ndakur elva áte una tá ndahater ge emnde na ankwá Shedekwe á Dadaamiya am itare na. Ndza ya bakuraa elva ba seke una tá ndaater ge emnde na ni zlafe tegaraaveka antara emnde a duniya dekideki na, adaba ndza kwa ba seke egdzara mesheshe, zlafe kwá fantau an fe ge daba Yaisu *Almasiihu. ² Názu ndza ya kwarakursaa iya, ndza ba seke uba na tá fanu ge egdzere anwaslire, ndza vanakurteka dafa á jirire, adaba ndza zlafe kwá dzegwánka ezza-aara. Sem ba kina keni ba zlafe kwá dzegwánka ñanna. ³ Adaba zlafe njá á kure geraraaveka antara njá á emnde a duniya. Kwakya shelha, antara dágala-aha am dágave á kure. An jeba á hala á kure ñanna, kwa ba seke emnde a duniya-ka emtu? Una ba jirire, kwa ba kalkale antara itare. ⁴ Am ta bántsa emnde umele am kure: itare ta daba iya Paul, a ba emnde umele, itare tá daba Apaulus, an jeba á mága á kure ñanna, kwa ba kalkale-ka antara emnde umele am duniya emtu?

⁵ Ware Apaulus keni? Iya Paul, ya hyeb ware kena? Bukerfde á ñere ña ba emnde a slera á Dadaamiya, a belánjeraa á sem dágave á kure ge fakurá áte barama á Yaisu *Almasiihu, geni kwá gevge emnde a fetarfe. Ma ware á ñere keni á maga ba slera na a faara Dadaamiya na. ⁶ Ñere, ndza ña ba seke emnde a herdá. Iya, ya dzebaa duksa, Apaulus maa, a fanu yáwe, amá á walantá ba Dadaamiya palle duksa ñanna. ⁷ Daaci ma slejeba duksa, ma slefanu yáwe keni hyarebka duksa, sey ba Dadaamiya palle una átire, adaba á walantá ba ñane duksa na an dzeba. ⁸ Edda una a dzebaa duksa, an slefanu yawe, ta ba kalkale. Dadaamiya á de vatere ba ladfa-aatare ma ge ware-aatare keni áte názena ndza a maganaa edda-aara. ⁹ Ñere njá maganá ba slera ge Dadaamiya, slera á ñere ba darame palle. Kure keni maa, kwa ba seke fahe á Dadaamiya, zlafe adaliye, kwa ba seke bere na a fanaa Dadaamiya.

¹⁰ Iya wá, Dadaamiya a magiyaa ngurna kwakya ge fantau ge slera-aara am dá gave á kure. Ndza ya ba seke slefa haha na diyaadiya fa haha ba shagera na, ya fanaa ekte shagera ge bere, daaci emnde umele kení tá de katafke an slera ge ndera bere á tekwa. Daaci ba demme á emnde a ndera bere nanna, ma ware-aatare kení a maga enkale ba shagera á te slera na á maganá nane ge ndera bere nanna. ¹¹ Ekte á bere wá, an fa zlauzle, ba nane una Yaisu *Almasiihu, tá taa farka ekte á bere umele ge nane dekideki. ¹² Ate ekte á bere nanna, emnde umele tá de nderanu an dindar, emnde umele tá de nderanu názá-aatare an lipela, emnde umele tá de nderanu an ná kwa na an dárádza jipu na. Emnde umele zlafe á daliye, ma tá de nderanu názá-aatare an hazla, antara názambakará, emnde umele ma tá de maganu an kwatsape. ¹³ Vaci tsa fá yá, ma slera á ware kení á de shebaaveka mázla-aara. Afaba vacite nanna wá, Dadaamiya á de maresemáre ma slera á ware kení, á de fanu slera-aha nanna ge kára emtsaáde. Daaci mí de zhara gergerire á slera-aha á miya ba demme tara una shagerire, antara una shagerkire kení. ¹⁴ Edda una má kára zaaka tate na ndza a maganaa nane wá, Dadaamiya á de vante lafa-aara. ¹⁵ Amá edda una má kára zawza tate na ndza a nderanaa nane, nane wá, kedanaakeda lafa-aara, shifa-aara wá, á de shansha, amá wá, á de enzla ba zlahhe á sa am hufo á kára.

¹⁶ Diyakurka geni kure wá, kwa ba seke bere á Dadaamiya, á njá Shedekwe á Dadaamiya am kure emtu? ¹⁷ Ay degiya, ma a kyabanaa ware bere á Dadaamiya nanna, Dadaamiya á de kedanaakeda edda-aara kení. Afaba bere nanna, bere cufedfe ge Dadaamiya. Daaci ba kure una kwa bere á Dadaamiya nanna.

¹⁸ A darka shaitaine ge ura umele am kure, a de sláná am ervaunfe-aara geni nane gevge edda á ilmu am duniya na. Arge una nanna, a ganvege ire-aara ba seke edda una cekwa enkale-aara am ice á emnde, daaci á de shá ilmu á jirire. ¹⁹ Ya ndaanaa afaba uwe una, ilmu na ta disaa emnde a duniya, una ba ucire am ice á Dadaamiya. Ankwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: Á shatertuwa ba Dadaamiya ge emnde a ilmu, am yaimyaimire na tá maganá itare. ²⁰ Ankwa an puwa á ba am wakita á Dadaamiya nanna zlafe á daliye, a ba nane: Nazu tá sláná emnde a ilmu á duniya wá, baaka nampire-aara áza Yaakadada. ²¹ Afaba una nanna, ma ware edda-aara kení a galeka ire á te ura umele ba dey. Diyaweddiye geni ba demme á duksa á ba ázekure. ²² Ma iya Paul, ma Apaulaus, ma Silas, ba demme á nere njá á ba am erva á kure. Ma shifa, ma emtsa, duksa na ankwa kina, antara una á de sawa á katafke, ba demme ba náza á kure. ²³ Amá kure an ire á kure wá, kwa emnde á Yaisu *Almasiihu, Almasiihu kení nane názá á Dadaamiya.

4

Elva a slera á emnde a bela

¹ Daaci estuwa, diyaweddiye ba shagera geni nere emnde a bela á Yaisu *Almasiihu wá, nja ba emnde a slera-aara, Dadaamiya a fajerar de sateranse nazu ndza diyarka am elva-aara ge emnde. ² Diyakurdiya geni názu á kataná zánwe áza sleslera-aara wá, ba dzayyire á ervaunfe á te slera na a faara nane. ³ Ázerwa ge iya wá, baaka lámbe-aaruwa á te názena kwa sliva kure, ma emndimagwaha tá nderita elva-ara ge dise

dzayyire á ervaunċe-aaruwa keni, iya baaka lámbe-aaruwa átekwa. Ba iya an ire-aaruwa keni njananteka ya am ervaunċe-aaruwa geni dzayye ervaunċe-aaruwa. ⁴ Diyanka ďekidėki, má sem ba kina keni kwasau ba zlaċe anċkwa duksa mándzawe am ervaunċe-aaruwa. Amá yá taa bánka ganakini ya cuďeďe baďemme. Sey á de kyáná ba Yaakadada palle shairiya-aaruwa. ⁵ Adaba una ŋanna, hadzalauka am elva ďekidėki geni kwá njanta kure názu am huďe á ura. Amá ufaufa ba náza á Yaakadada Yaisu *Almasiihu palle. Vacite na má de samsa ŋane, baďemme á názena an sheċe kina, antara názena am huďe á emnde, baďemme á de sansese. Daaci ma ware keni á de galaná ba Dadaamiya adaba slera-aara, ma ndza a magaa kwakya, ma ndza a magaa ba cekwaanċuďi keni.

⁶ Ya ndaase elva-aha ŋanna estuwa áte ire á ċere antara Apaulaus na wá, ba geni kure keni kwá zharaná áte ċere názena á kátá ndahana elva ŋanna. Názena yá kataná iya ázekure wá, ma am uwe keni ďabaudába á ba áte una am wakita á Dadaamiya, geni ma ware á kure keni a galeka ire áte ura mázle-aara, a epsaweka ura umele keni. ⁷ A gakvaa ware male arge emnde? Ábi baďemme á názena ka shanaa ka a vaktaa ba Dadaamiya? Ay labára kena ká gálá ire átekwa ba seke ka ganaa ba ekka an ndzeďa á ċa na?

⁸ Ekkure, kertę njakurantenja am ervaunċe á kure geni shakuránsha názena kwa katanaa kure baďemme, an emtsa waya á kure, gakurevge slekse-aha an ire á kure. Amá ċere wá, estuweka. Wayanwáya geni kwá gevge slekse-aha ba jirire am ice á Dadaamiya, lauktu watse mí de njá átirpalle antara kure am yaikkire-aara. ⁹ ċere emnde a belá á Yaisu *Almasiihu wá, yá zharán ba seke Dadaamiya a ďanċeraa á dem kataliya á emnde ba cakcake, ċa ba seke emnde na náteraanċa shairiya a emtsa, tá de ċeba shifa-aatare áte ice á zlamáha na áza emnde. Am duniya baďemme ganċerevge ba seke názá ezzhara, tá ámbera eddzaka na, antara ba malika-aha keni tá zhara ba ċere. ¹⁰ ċere ganċerevge ba seke uksanċwa-aha áza emnde adaba zhara á Yaisu Almasiihu, amá kure wá, kwa bántsa kure, kwa emnde a enċkale adaba kwa náza-aha-aara. ċere ċa emnde na baaka payde á ċere, amá kure wá, kwa emnde a ndzeďa, kwa emnde a dárádza, ċere, ċa emnde na baaka ďemďemire á ċere. ¹¹ Se ba am kina keni á ċebaċerá ba lámbe, á wánċerá ba waya antara ndera, náza tsekwa á ċere keni baaka, baaka há á ċere keni ge ċere. ¹² Njá maga mbera á ċere geni njá shansha ba názu njá zuze ge we á ċere. Má tá zlazlanċerzláze emnde, ċere njá gater barka, ma tá fá ba zlaďa-ara áte ċere keni ba njá fá ervaunċe. ¹³ Má emnde tá za vuwa á ċere, ċere njá eptsaterá an elva lailaidė. ċere ganċerevge ba seke ďugje áza emnde, se ba am kina keni tá zharánċer ba seke názu tá de puwanve áte ďugje.

¹⁴ Ya puwakurte una ge gula higa á kure an ċane ka, amá yá vakurte ba sawari-aha-aaruwa, adaba wayanakurwáyá an ervaunċe-aaruwa palle. ¹⁵ Ma kwa shaa ba emnde debu ge kwarakurse elva á Yaisu *Almasiihu keni wá, edda una gevge ba seke eddekure am emnde ŋanna wá, sey ba palle. Eddekure ŋanna ba iya. Adaba ndza ya dakurnaa ba iya zuċċwe elva á Dadaamiya. ¹⁶ Daaci, táslawa á kure, gawege ba seke iya. ¹⁷ Adaba una ŋanna kina yá bela Timaule ádezekure, á de yehakurteyeha ċane njá-aaruwa am elva á Yaisu Almasiihu. Názena á de kwarakursa ċane ba palle antara una yá anċkwa maganá iya am dágave á emnde a fetarfe ma

áme keni bademme. Adaba nane gevge ba seke egdza-aaruwa, slewaya-aaruwa, dzayye ervaunɔde-aara áte elva á Yaakadada.

¹⁸ Kwakya emnde tá gálá ire am dágave á kure, itare ta kurken watse yá duka ádezekure ba dekideki. ¹⁹ Amá má wayetewayá Dadaamiya wá, yá ankwá duwa ba herzhe na. Daaci yá de nanna názena ta maganaa itare emnde a gálá ire nanna, baaka wedere-aaruwa áte názena ta ndahanaa itare, nampire wá, ba názu ta maganaa itare. ²⁰ Ya ndahanaa adaba uwe una, adaba Dadaamiya á ganveka sleksire-aara adaba nara á urimagwe, sey má ankwá hákuma-aara am edda-aara. ²¹ Kwá kátá uwe kure kina ázerwa? Kwá kátá yá duwa an kurpe am erwa emtu? Yá duwa an hairire, antara háyáva-he?

5

Shairiya á emnde a mága gwardzire

¹ Ma áme keni yá cena tá ndaha ba elva á kure geni kwa emnde a mága gwardzire, ba emnde na dɔabarka Dadaamiya keni tá manka jeba á una nanna. Adaba yá cena ankwá ura am dágave á kure á zlava an mukse á eddenjara. ² Kelaa ma kwá kyuwa adaba haypa na jesarje am dágave á kure, amá kure kwá gálá ire zlaɔe adaliye. Naba ngyawansengye edda una a magaa laakire nanna am dágave á kure. ³ Iya wá, baaka irice-aaruwa am dágave á kure, amá am ervaunɔde-aaruwa wá, yá á ba am dágave á kure. Yá bakurá ba jirire: Edda una a magaa duksa estuwa am dágave á kure na, ba kalkale irice-aaruwa keni ankwá am dágave á kure, áte náza-aaruwa wá, belanarbelá ya shairiya ge edda-aara zlauzle. ⁴ Ya belaar shairiya nanna an zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu. Náwa názu yá bakurná iya: naba jawammeje am dágave á kure, una ba jirire geni am ervaunɔde-aaruwa iya keni yá á ba am dagave á kure, hákuma á Yaakadada Yaisu *Almasiihu ankwá am dagave á kure. ⁵ Daaci ura estuwa, naba yawanánya ge Shaitaine geni a kedfekeda vuwa-aara, amá á de shá shifa vacite na má watse Yaakadada Yaisu Almasiihu á se kyá shairiya á emnde bademme na. ⁶ Aley ni kure kwá gálá ba ire na wá, ábi una unjule-aara-ka. Emtu diyakurka ganakini egdza shahi á makala ba cekwaangudí á naba tsantetse ukpa na an wáslá na bademme emtu? Amaana: Egdza haypa ba cekwaangudí, á naba hyemhya am kure bademme. ⁷ Daaci sawansese emgyegwe a haypa na ba seke shahi á makala na am dágave á kure, daaci kwá gevge emnde cudfedde duksa á kure. Diyandiya tsa geni Dadaamiya a gakurve vatene-ka emnde cudfedde, adaba Yaisu Almasiihu emtsamtsa adaba miya, nane gevge ba seke zhel kyawe na tá icaná am munri á *Paska na ge miya. ⁸ Daaci zaumiza munri á Paska á miya, amá wá, baaka shahi á makala am huɔe-aara. Amaana: magaumika emgyegwe a haypa na ba seke shahi á makala na, amá njauminja cudfedde, magaumimága jirire.

⁹ Am wakita na ndza ya puwakurte zunjwe keni, ndza ya bakuránba geni njauka an emnde a mága gwardzire. ¹⁰ Dzamanka iya áte emnde a mága gwardzire na ta baaka am elva á Yaisu *Almasiihu, bi emnde a fá ice am duksa á ura, bi neyle-aha, bi emnde a mága hele. Ndanka ya áte emnde a duniya bademme, adaba ká taa piyeteka una, sey má ká njeka am duniya ba dekideki. ¹¹ Elva-aaruwa ge iya wá, edda una ni ankwá á

daba Yaisu Almasiihu, mele zlaḅe ádaliye ni á de maga gwardzire, bi á maga wáya á duksa á ura an ervaunḁe-aara baḁemme, bi á de maga hele, bi á pesha emnde an zláze, bi á gev slembazla, bi á ila duksa á emnde na wá, ura estuwa njauka kerḁe, baira ba ge zá duksa keni fauka erva á kure á dem tasa palle antara ḅane. ¹² Shairiya á emnde na fartarka áte Yaisu Almasiihu wá, una slera-aaruka, banakuránka una ḅanna. Ay emnde na tá am kure keni kwá kyeka shairiya-aatare emtu? ¹³ Náza emnde na fartareka áte Yaisu Almasiihu wá, á de kyaná ba Dadaamiya an ire-aara shairiya-aatare. Ekkure wá, magaumága ba una am dágave á kure áte una a ndaasa wakita á Dadaamiya, a ba ḅane: Bakausebáke slemaga duksa mándzawe am dágave á kure na.

6

Dawánka shairiya á kure á deza emnde a duniya

¹ A ba iya wá: má tsekwaatsekwa dagala am dágave á kure, kelaa ma kwá dánda á deza emnde á Dadaamiya ni, kure kwá de puwa ugje áza emnde na fartarka áte Yaisu *Almasiihu ḁekidḁeki na wá, una ni ba shagera? ² Diyakurka ganakini anḁwa á sawa sarte umele, watse tá de kyaná ba emnde á Dadaamiya shairiya á emnde a duniya na baḁemme emtu? Má watse kwá de kyaná kure shairiya á nalgaadama ni, kwá dzegwánka ba egdza shairiya cekwaanḁudí emtu? ³ Diyaweddiye una ba shagera: am sarte ḅanna, ba malika-aha á Dadaamiya keni watse mí de kyaná ba miya shairiya-aatare. Máki estuwa, labára mi kyeka shairiya á miya á ba am zamane á miya na keni? ⁴ Daaci má jerje lámare á duniya am dágave á kure wá, kwá dánda elva ḅanna á deza emnde a duniya na baaka slera-aatare ḁekidḁeki am aiklaisiya na, geni tá de kyaná itare shairiya á kure emtu? ⁵ Jeba á una wá, zherwe jipu. Há! Ba palle keni baaka slenḁkale am dágave á kure geni á tsanaatse elva am dágave á emnde a fetarfe emtu? ⁶ Kwa emnde a fetarfe ni kwá de puwar ugje ge ire á kure áza emnde na fartarka áte Yaisu Almasiihu, una ni ba shagera? ⁷ Ge jirire wá, anḁwa haypa á kure baḁemme, ma kwá de puwa ugje ḅanna á ba áza emnde á Dadaamiya keni. Una ḅanna á mára ba tsaftsaftire á kure áte barama á Dadaamiya. Ma ura a magakte kelaadire, ma a ilu duksa á ḅa keni, shagera ba farvaunḁe, arge dá ura á dem shairiya. ⁸ Baira ḁeme, kure keni kwá maga ba kelaadire ḅanna tsa am ekte ge emnde umele, kwá anḁwa zlerma duksa-aatare ma gakurevge ba egdzar mama-aha am elva á Yaisu Almasiihu keni. ⁹ Diyakurka geni baḁemme á emnde a mága kelaadire tá taa demka á dem zlanḁa á Dadaamiya emtu? Jawanaaveka ge unḅule a jirire: Emnde a mága dákarire, emnde a kyula hele, emnde a mága gwardzire, an emnde na tá zlava an zála ba seke itare ákurá mukse, ¹⁰ zlaḅe ádaliye neyle-aha, antara emnde a fá ice am duksa á ura, emnde a mbazla, emnde a pesha ura an zláze, ira emnde a za baráma, baḁemme á kelaade-aha ḅanna, itare tá shánka zlanḁa á Dadaamiya. ¹¹ Emnde umele á kure, njá-aatare ndza ba estuwa werre. Amá kina wá, aḁaba zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, kwá an bara áza Dadaamiya, a gakurve emnde-aara, a gakurve emnde cuḁeḁe an hákuma á Shedefkwe-aara.

Dadaamiya nderaaka urimagwe ge mága dakarire an vuwa-aara

¹² Ta bántsa emnde umele á kure: ma mága jeba-ara keni piyaaka, duksa bademme gevge ba halál. Una ba estuwa, amá wá, duksa bademmeka una watse emtake áte itare. Iya keni yá slaslán ba estuwa geni ma mága jeba-ara keni piyaaka, duksa bademme gevge ba halál ge iya, amá wá, yá eksarka d'ekideki gev náve á duksa umele. ¹³ Kwa bántsa kure zlahe ádaliye: náza za wá, ba ge zana á dem huđe, huđe keni ba ge za náza za á demkwa. Una keni ba jire ba estuwa. Ay degiya, vacite umele, tara huđe antara náza za nanna bademme tá de keđa bademme. Ay vuwa á urimagwe keni Dadaamiya a nderán ge mága dakarire an nane emtu? A'aa estuweka, Dadaamiya a nderami ba ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, Yaakadada keni ge vuwa á urimagwe, adaba á njamiya ba nane. ¹⁴ Dadaamiya wá, tsantetse Yaakadada Yaisu am faya, á de tsamitetse miya keni an vuwa á miya bademme an hákuma-aara.

¹⁵ Diyakurka ganakini vuwa á kure ubiya á Yaisu Almasiihu emtu? Mi dzegwándzegwa tevaa ubiya á Yaisu Almasiihu, mi de jaterme an vuwa á zaware emtu? Una á taa gevka dámmaru. ¹⁶ Diyaweddiye ba shagera ganakini má edda-aara a demaa am mukse zaware, garevge ba vuwa palle antara nane. Una wá, a ndaana wakita á Dadaamiya, a ba nane: Emnde buwa nanna, tá gev ba vuwa palle. ¹⁷ Ba duksa palle ge edda una a vante ervaunđe-aara ge Yaakadada keni, nane, tá an Yaakadada, tá gev ba palle am shifa-aatare.

¹⁸ Adaba una nanna, camarauka tate á gwardzire d'ekideki. Nja á haypa na á maganá urimagwe na, bademme á taa gevka palle antara vuwa á edda-aara, amá edda una a de magaa gwardzire wá, a maganta ba nane kelaadire ge ire-aara. ¹⁹ Diyakurka geni vuwa á kure bere á Shedekwe Cufedfde emtu? Shedekwe Cufedfde na a vakurtaa Dadaamiya na á njá am kure. Kwá kwaraná kure-ka vuwa á kure. ²⁰ Dadaamiya a varakurse an duksa na jauje ge ndzedá á urimagwe. Adaba una nanna, an vuwa á kure bademme, magaumága ba názena ni kwá zleba ba Dadaamiya palle an nane.

7

Elva áte nika

¹ Nawmbare jawápa á ndáva á kure, ndza kwa puwite áte nalmesheri á kure: Ate iya wá, máki zhele á camareka tate á mukse ba d'ekideki keni ba shagera. ² Amá adaba sabaaba á gwardzire wá, ambane ma ware keni á gá mukse palle, mukse keni á de gá zhele geni nane tá njá kerde. ³ Daaci sey zhele á vante wedere-aara ge mukse-aara, mukse keni á yanveka wedere-aara ge zhele-aara. ⁴ Adaba baaka hákuma á mukse arge vuwa-aara, á kwaraná zhele-aara. Ba estuwa ge zhele keni, baaka hákuma á zhele arge vuwa-aara, á kwaraná ba mukse-aara. ⁵ Daaci kure, tara zhele an mukse, piyawapteka d'ekideki am dagave á kure, sey má zlakuruzle am ndáhá geni kwá de njá gergere am sarte cekwaangudí, geni kwá yeka áza Dadaamiya. Am iga-aara wá, jawammeje zlahe ádaliye geni a mbedakuraaka Shaitaine á dem haypa, adaba cekwire á farvaunđe á kure.

⁶ Elva na yá anjkwá bakurná iya na wá, gevka laarire, yá kátá bakurá ba ni ma ura-ara keni ba shagera ba una a eksesaa edda-aara. ⁷ Ate iya wá, yá kátá emnde bademme tá njá ba seke iya. Amá á taa gevka, adaba ma

mama-aha-aaruwa, ma ware á kure keni njawinja á ba am tate na ni ndza a dakurtaa Dadaamiya átekwa na, njawinja ba estuwa á katafke-aara.

Elva a emnde na zlaɓe gareka nika an mukse na a keɗaa zhele-aara

²⁵ Ate elva a gyaale-aha, antara dawale-aha wá, una wallá ya cenaana ázi Yaakadada, wallá uwe, yá vakurte ba sawari-aaruwa. Diyakurdiya geni Yaakadada a magiyaa ngurna, ganevge ura-aara, daaci hyainevhye geni kwá cena názu yá bakurná iya. ²⁶ Adaba kwakyire á wahála na yá zharaná ya na wá, má ura á njá ba estuwa keni mándzaweka, a ba iya. ²⁷ Daaci ekka edda una ká an nika á ɲa zlauzle wá, tatayeka ica nika á ɲa. Amá ekka edda una zlaɓe ngudafɲa nika wá, sleka elva á nika mázla-aara. ²⁸ Ma ká gá mukse keni mándzaweka, ma gyaale keni máki á de gá zhele haypa-ka, amá duksa palle wá, emnde na garega nika na wá, aɲkwa wahála ázetare ma vaatara keni. Daaci yá kátá lyakurse á ba am wahála ɲanna.

²⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá bakurná iya wá, náwa zamáne á miya na á de haraaka kwakya mázla-aara. Daaci kure emnde na kwá an ɲwasha keni, magawanaamaga duksa ge Dadaamiya ba seke kwa baaka an ɲwasha. ³⁰ Kure emnde na kwá am laruwa keni, gawevege ba seke ndza shakurka emtaɲkire; emnde na tá am geɗa, a zhararzhára higa-aatare ba seke hyefka duksa; emnde a shákwa kazlaɲa á duniya keni a garevge ba seke baaka duksa-aatare. ³¹ Daaci baɗemme á názena á maga slera á ba an kazlaɲa á duniya na, fauka ire á kure átekwa, adaba duniya na á de zle.

³² Wayanka kwá hyá lyuwa an duksa umele ɗekideki. Edda una gaaka mukse, ɲane á fá hyema á ba áte názu á kataná Yaakadada, á kátá maga ba názu á de hayánháya Yaakadada. ³³ Amá edda una an mukse wá, estuweka. ɲane á shuɲɲula ba kazlaɲa á duniya geni á gefantegeɗa mukse-aara an ɲane, ámbera á dzámá slera á Dadaamiya keni. ³⁴ Daaci ɲane ire-aara gevge bubuwa. Ba duksa palle ge ɲwasha keni. Mukse má gaaka zhele ba ɗekideki, antara una zlaɓe gyaale wá, itare ire-aatare á ba áte namaari á Yaakadada, tá tataya vante ire-aatare, antara ervaunɗe-aatare baɗemme ge Dadaamiya. Amá mukse á zhele wá, ɲane á hyá lyuwa á ba an kazlaɲa á duniya, á kátá á gefante zhele-aara an ɲane. ³⁵ Baɗemme á elva-aha na, yá tsakán ge piyakurte duksa umeleka, yá kátá ba njá á kure, yá kátá kwá maganaamaga názu zlaya, ira kwá vante ire á kure baɗemme ge Yaakadada.

³⁶ Kina wá, mí ndáhá elva á dawale, má tá kátá pákyáva an gyaale na á shebaná ɲane. Amá má ervaunɗe-aara ndunde gyaale ɲanna, diyeddiye geni ba gyaale ɲanna keni á de zlaɗa ervaunɗe-aara kwakya áte una ɲanna, ervaunɗe-aara á kátá ba tá ngudá nika an gyaale, daaci baaka haypa am huɗe-aara ɗekideki, ba á gá gyaale-aara, a piyaraterteka názu njarantenja am ervaunɗe-aatare. ³⁷ Áma máki egdza dawale njantenja am ervaunɗe-aara geni á pekyá ge sheba gyaale mazla-aara, baaka sawari á emnde umele am huɗe-aara, a tapanaa ba ɲane am vuwa-aara geni á dzegwándzegwa nja estuwa, á ɲanaaɲa vuwa-aara, daaci ma gaaka mukse keni a magaa ba shagera. ³⁸ Jirire á elva ɲanna wá, edda una gaaga mukse keni a magaa duksa shagera, amá átira ba edda una má gaaka mukse na.

³⁹ Ge mukse á zhele, am sarte na zlafe zhele-aara ankwá an shifa, an piya ganakini á pakyaava an zhele-aara, á de gá umele, sey má kedaakeda zhele lauktu mukse á gevge egdza zhele; amá keni sey á de gá ba slefetarfe seke nane. ⁴⁰ Amá áte iya wá, á de shá higa kwakya má á njá an há-aara mázla-aara, arge una á de ga zhele umele na. Iya keni yá tama a binaa ba Shedekwe á Dadaamiya.

8

Elva a za názu ta icanante ge hele

¹ Kina wá, mí habaza elva a hyuwa na tá icanante ge hele na. A ba kure, bademme á miya diyamidiya jirire á elva nanna, una ba jire. Ay degiya, diya nanna á dá ura á dem kuraavire, sey ba wayavire palle una á dá emnde a fetarfe á de katafke. ² Má bánba edda-aara, iya wá, diyandiya duksa mázle-aara, nane zlafe shanka nane enkale á jirire. ³ Amá edda una ankwá á fába Dadaamiya áte waya á ervaunđe-aara wá, nane an diya áza Dadaamiya.

⁴ Ate elva a zá názu tá icanante ge hele wá, kwá kátá yá bakurá uwe? Náwa, bademme á miya diyamidiya geni zhera ba hele tá maganá emnde am duniya na, baaka námpire-aara. Diyamidiya zlafe ádalije geni Dadaamiya wá, buweka sey ba palle. ⁵ Gevge wá, duksa-aha na áte samaya, una áte haha, kwakya názu emndimagwaha tá kezlater ugje ba seke dadaamiya. Kwakya duksa-aha na garevge dadaamiya-aha áza emnde umele am duniya. Duksa-aha umele kwakya garevge ba seke Yaakadada-aha arge emnde. ⁶ Amá ázemiya wá, baaka Dadaamiya umele sey ba palle, Eddemiya na duksa bademme a nderanaa ba nane, shifa á miya, a nderamiya ba nane, mi emnde-aara. Yaakadada keni sey ba Yaisu *Almasihu palle, Dadaamiya ndza a nderaa duksa bademme áte erva an nane; shamiyánsha shifa kina adaba nane.

⁷ Amá kure, emnde umele á kure zlafe diyarka jirire á elva nanna, geni baaka námpire á hele dfekideki na. Daaci má tá ankwá zá názu ta icanante ge hele wá, kertej tá fetarfe am ervaunđe-aatare geni itare keni tá á ba am hele nanna. Ya ndahanaa adaba uwe una, adaba emnde nanna ndza mbarsembe mága hele ba estuwa, mele zlafe ádalije keni zlafe gyarebka am elva á Dadaamiya. Daaci itare ma ta zu vaatara hyuwa nanna keni, tá fetarfe á ba an jirire am ervaunđe-aatare geni ta magaa duksa shagerka. ⁸ Má ge jirire wá, á badzámiya náza za-ka an Dadaamiya. Ma zamiyuze keni á sagamika, ma zamika keni baaka názu á gula áte miya.

⁹ Ekkure wá, kwá kwaraná kure ire á kure, ge zá názu kwá kataná kure. Amá wá, magaumaga enkale, geni a mbedeka edda una zlafe gyebka am fetarfire na adaba kure. ¹⁰ Amaana: ba seke edda una zlafe gyebka am fetarfire na, máki á zhara ka edda una gyakebgye na, ká ankwá njá am tate á maga hele, ká ámbera zá duksa á hele, daaci fakanemfa ndzedá am vuwa ge nane na zlafe gyebka am fetarfire na, ge eptsá á dem hele ka emtu? ¹¹ Daaci diyeddiye ba shagera geni nane nanna zlafe gyebka am fetarfire á eptsá á dem kataliya na wá, adaba ba ka na gyakebgye na. Ay degiya egdza emmenja ba ge ekka, Yaisu *Almasihu a yaa shifa-aara adaba nane. ¹² Má nja á kure ba una wá, kwá ankwá maga kelaadire áte egdzar mama-aha á kure na zlafe gyarebka am fetarfire na; an una nanna, kwá ankwá puwaterpuwa á dem dzámá ire. Diyaweddiye geni kwá magaterán

ge egdzar mama-aha á kure-ka palle kelaadire ñanna, amá kwá maganán ge Yaisu Almasiihu. ¹³ Máki watse á mbedá egdza emmerwa adaba názu ya zuwa iya á dem hufe, ambane yá zeka hyuwa ñanna, geni a vananteka ektápaare ge egdza emmerwa.

9

Slera á slebelá an názu á zlayán ge ñane

¹ Ba iya na kwá ankwá zharizhárá na keni wá, ábi yá kwaraná ba iya ire-aaruwa. Emtu ya slebela á Yaisu *Almasiihu-ka emtu? Ndza nanánka Yaisu Almasiihu an ice-aaruwa ngayye emtu? Ekkure na náwa gakurevge emnde a fetarfe na keni barka ba slera na ya magannaa ya ge Yaakadada ka emtu? ² Ma hyainefka slebela áza emnde umele keni wá, ázekure wá, hyainefhye. Am njá á kure kina gakurevge palle antara Yaakadada keni á mára ba jawapa ganakini ya slebela á Yaakadada Yaisu Almasiihu, kwa jesaare na keni adaba slera na ya magannaa iya. ³ Yá de baterá ba una ya ge emnde na tá ankwá á habaza názu am iya na. ⁴ Adaba slera na ya maganaa ya am dágave á kure na, zlayika ge yá zuze, yá shushe áte kure emtu? ⁵ Emtu ta piyite an piya ge iya ga mukse, geni ma andze njá ja dába kerde an mukse-aaruwa ge mága slera á Dadaamiya, seke una tá ankwá á maganá tara Piyer, antara emnde a bela umele, an egdzar mama-aha-ñara ge Yaakadada na emtu? ⁶ Emtu kwa dzeranjerse ba ñere njaiñje antara Barnabas geni njá gelaná ba ñere ire á ñere emtu?

⁷ Ndza kwa cenáncena ser palle, geni zhel sawji ankwá á wavanu ge larde ni á gelaná ba ñane ire-aara? Á ba á jerje sleherda, á maga slera am fe, amá má magaa magaduksa áte fe wá, á feka áte we-aara? Emtu ankwá suni na á piyá walda ni á sheka ufa áte dabbaha na á piyaná ñane?

⁸ Emtu garáva-aha ñanna ya tsakese ba názena tá ankwá á slaslaná emndimagwaha emtu? Una, á ba am *tawraita keni mi ndaha ba una. ⁹ Ankwá an puwa am tawraita á Muusa, a ba ñane: Ngudanaanuka *japa ge we á dalau na ankwá á maga slera na, á bina. Emtu Dadaamiya a ndahese una á ba áte dalau ba jirire emtu? ¹⁰ Ba jirire, Dadaamiya á tsaka elva-aha ñanna á ba áte miya. Sleherda wá, á maga slera-aara an tama. Ba duksa palle ge emnde na tá gyega hiya keni, shagera jipu geni ta fetefa tama áte názu zlaya-aatare ge itare keni. ¹¹ Ay náwa ñere ña se hyanme elva á Dadaamiya am kure ba seke ta hyanme wulfe am fe. Daaci máki ñere njá liyiya ba kazlana á duniya na am erva á kure ge zuze á ñere, una mándzawe emtu? ¹² Má zlaya á emnde umele ge sha náza zuze-aatare am erva á kure, sakwa ñere emtu? Má áte jirire wá, zlaya á ñere ge ñere keni, amá nja ba palása na njá ankwá maganá ñere na, ba njá farvaundeka, ndavanjerka ñere geni kwá melanjerumele, njá kuva ba ni a eptsarka emnde na tá se cena labáre á higa, elva á Yaisu *Almasiihu na.

¹³ Diyakurdiya emtu geni emnde na tá maga slera am mashidi, á gelaterá ba názu emnde tá danán ge Dadaamiya á dem mashidi? A ba am mashidi ñanna zlafe ádalaye: Emnde na tá maga slera á ica dabbaha keni tá á ba an dza-aatare am hyuwa ñanna? Diyakurka una ñanna emtu? ¹⁴ Náza á emnde a bálá waazu keni ba estuwa. A ba Yaakadada an we-aara: Náza njá shifa á emnde bálá elva-aaruwa á segashe á ba am slera-aatare. ¹⁵ Jirire

tsa, aley keni iya katanka ya názu yá njá shifa-aaruwa an ñane áte una ñanna. Ba kina keni, banakuránka una ge kátá duksa ázekure. Una ma yá emtsa keni, ya hayaa ba una ñanna, arge una tá kedínaakeda názu yá gedá átekwa na. ¹⁶ Yá shánka zleba adaba yá bálá labáre á higa, elva a Yaisu Almasiihu, una gevge laarire áte iya, má yá báleka, watse laruwa ge iya. ¹⁷ Ma andze ya eksesaa ba iya an ire-aaruwa slera ñanna wá, ma yá ndava mbera-aaruwa keni. Amá una estuweka, a fiyaara ba Dadaamiya ge iya. ¹⁸ Ay wá, ázara kena mbera-aaruwa ge iya? Mbera-aaruwa ge iya wá, ba yá balaterá elva á Yaisu Almasiihu ba dey ge emnde, yá lyyeeka názu á zlayizláyá am slera-aaruwa.

¹⁹ Iya, yá kwaraná ba iya ire-aaruwa, ya náve á ura-ka. Amá ya ganvaa ba iya ire-aaruwa ba seke ya náve á emnde bademme, geni yá sá emnde ba kwakya áseza Yaisu *Almasiihu deydey á ndzedá-aaruwa. ²⁰ Diyandiya tsa ganakini yá kwaraná ba iya ire-aaruwa am názena á ndahaná *tawraita á Muusa, amá má yá am dágave á Yahudiya-aha wá, yá njá áte njá á Yahudiyire, geni a fartaarfe itare keni áte Yaisu Almasiihu. Má yá áza emnde na tá ankwá daba náde á Yahudiya-aha bademme áte laarire na, iya keni ba yá eddaba antara itare, geni yá gatervege emnde á Yaisu Almasiihu. ²¹ Zlafe ádalíye: Má yá am dágave á emnde na diyarka tawraita á Muusa dekideki na keni maa, yá ganve ire-aaruwa ba seke itare. Una á bánka ni janaaveje áte tawraita á Dadaamiya, una estuweka, adaba fanansaarfe ge una a ndasaa Yaisu Almasiihu na. Amá yá magán ba geni a shanátersha ge daba Yaisu. ²² Ba estuwa ñanna zlafe ádalíye, má yá am dágave á emnde na zlafe gyarebka am fetarfíre, iya keni yá ganve ire-aaruwa ba seke itare. Una ma yá am dágave á emnde na nja-aatare estara keni, yá ganve ire-aaruwa ba seke itare, geni yá lyelye emnde umele am itare an jeba á pute-aha ñanna. ²³ Bademme á una ñanna, yá magán ba geni a hyemhya elva á Yaisu Almasiihu am slede bademme, geni iya keni yá de shánsha dza ladá-aaruwa am huđe-aara.

²⁴ Diyakurdiya emtu geni má emnde tá ankwá degeza zhágade geni á de icáná ware ire, emnde kwakya una tá zhagade, amá sey ba emnde na ta ica ire una tá lyya duksa? Daaci kure keni wavauwáva ba seke náza-aatare, kwá de shánsha názá á kure keni. ²⁵ Bademme á emnde na má watse tá de zhagade na wá, ma ware-aatare keni á ettsaha, á sala vuwa-aara ba kelaazare geni a mbesmbe vuwa-aara, lauktu á de icaná ñane ire vaci lámare. Bademme a wava-aatare ñanna wá, ba geni tá shánsha zleba á hare palle. Amá miya wá, wavaumiwáva am slera á Dadaamiya geni mí de shánsha *dan̄kaula na á zleka dekideki na. ²⁶ Adaba una ñanna, iya wá, yá zhagade á ba á de katafke. Zlafe adaliye, ya ba seke edda una ni ankwá á ja dedekwa na, amá wá, yá jeka á dem kaamba ba dey. ²⁷ Iya ya ba seke sleja dedekwa, a ba iya na wá, amaana: Yá hereka vuwa-aaruwa dekideki, sey ba yá kwarukware vuwa-aaruwa ma vaatara keni, geni iya edda á balaterán ge emnde vatena, a de velyariseka á degáshe adaba hyainefka.

10

Gawevka emnde a mága hele zlafe ádalíye

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, wayanka kwá viyanaaviya názena ndza a shaa eggye-aha a miya werre am sarte na ndza tá antara Muusa. Dadaamiya ndza a shebatervehe bademme-aatare am kumba am sarte na tá átira zláálá; bademme-aatare, baaka una ndza ebzuka Haye Kyan̄ɲe na. ² Am zláálá-aatare am kumba, ira degashe-aatare am guwa ɲanna, ndza ba seke magateraamaga baptisma geni tá gevge emnde á Muusa á ba an jirire. ³ Itare bademme, ndza baaka una zauka dafa na ndza a vatertaa Dadaamiya á sa am samaya na. ⁴ Baaka una shauka yawe na ndza a vatertaa ba Dadaamiya an hákuma á Shedefekwe-aara á segáshe á sawa am palaha na, bademme-aatare ndza sharushe yawe ɲanna. Palaha na ndza a ngyekwateraa Dadaamiya ɲanna wá, ba Yaisu *Almasiihu. ɲane ndza aɲkwa antara itare ba kelaazare. ⁵ Aley, nja ba una ɲanna bademme na, ndza kwakya emnde am dágave-aatare hayáterka Dadaamiya adaba shagerkire á mága-aatare. Adaba una ɲanna, zateruze duniya á ba am kaamba.

⁶ Daaci bademme á una ɲanna, á bamiyá ba elva ge miya keni, geni kataumika jeba á hala ɲanna ta maganaa itare werre na. ⁷ Gawekka emnde a mága hele zlafe ádaliye seke una ndza ta maganaa itare werre, daaci ta puwetehe am wakita á Dadaamiya geni emnde njarinja á katafke á hele, tá aɲkwa ezza, tá ámbera eshsha, daaci ta tsetehe tá shekela á bina. ⁸ Magauka gwardzire seke una ndza ta maganaa emnde umele-aatare, daaci ta naba matsehe, emnde debu kul buwa ju keye una ta kedaa áte váha palle na. ⁹ Adaliye, tatayaumika gyá hala á Dadaamiya seke una ndza ta maganaa emnde ɲanna werre, adaba una ɲanna a cebateraahge ge záhe na. ¹⁰ Zlafe ádaliye, magaumika dugune áte Dadaamiya seke una ndza ta maganaa emnde umele-aatare, daaci a naba kofateraahge ge Dadaamiya á kya erva an malika na á belaná á de ceba emnde na.

¹¹ Bademme á lámare na ndza a shaa itare na wá, ba ge faterem am vuwa ge emnde umele geni itare wá, a magarmága eɲkale. Ta puwete am wakita á Dadaamiya, ge fami magiya ge miya emnde na mi herzhe an kataliya á zamane na. ¹² Daaci faufa hyema ba shagera, sakwa edda una ɲane á tapán ba seke ɲane wá, tsaatse ba shagera na, sey á fa hyema ba shagera geni a mbedefeka. ¹³ Lámare na á badakurá shaitaine an ɲane bademme na, ndza a fantau vateneka. Emnde umele keni ndza ta bashaa ba una ɲanna. Dadaamiya wá, ɲane dzayye ervaun̄de-aara am názu ndza a ndaase ɲane bademme. Á de belanaaka defekideki geni á shakursha názu á jauje ge ndzedá á kure. Báda á shaitaine wá, á ba aɲkwa, amá ma a shakur vaatara lámare ɲanna keni, Dadaamiya á de vakurte midalire, á de magakurná ba ɲane puta, geni á fertakuraferta an ɲane.

¹⁴ Adaba una ɲanna egdzar mama-aha-aaruwa, gawanápteka defekideki ge elva á mága hele. ¹⁵ Elva-aaruwa ba una ge kure, wallá kwa egdzaraka, uweka, lawanaale ba kure elva-aaruwa ɲanna, tara jirire an fida keni. ¹⁶ Slawanaasle á ba áte náza sha na mi gan barka ge Dadaamiya argena má mi za dafa á Yaakadada na. Má mi eksante, mi shuhe na wá, gamiyevka palle antara Yaisu *Almasiihu adaba uzhe-aara na ndza a puwanvaa ɲane na emtu? Adaliye, má mi kezlanve dafa mi ezza na wá, gamiyevka palle antara Yaisu Almasiihu adaba shifa-aara na ndza a yanaa ɲane na emtu? ¹⁷ Dafa wá, ba dágwala palle, amá mi kwakya mi zá ba una ɲanna; amaana: am kwakyire á miya ɲanna wá, gamiyevge ba seke ura palle.

¹⁸ Zharauzhára áte una tá ankwá maganá emnde a *Iserayiila: Tá icanante dabba ge Dadaamiya áte tate-aara seke una a kwaratersaa nane, daaci emnde na má zaruze hyuwa nanna, bademme-aatare garevge emnde á Dadaamiya á ba an jirire. ¹⁹ Kwá á ba á cenáncena ndza názu yá ankwá bakurná iya na? Emtu kwá cenán ba seke hyuwa na tá icanante ge hele keni duksa emtu? Ba hele nanna dema, duksa á jirire emtu? ²⁰ Una duksa á jirireka defkideki. Arge una nanna, názu yá bakurná iya wá: Má emnde na zlafe dabarka Yaisu *Almasiihu ta icataa duksa wá, tá vante ge Dadaamiya-ka, amá tá vaterte ge jini-aha. Adaba una nanna, wayanka kwá gev palle antara jini-aha. ²¹ Una á taa gevka defkideki, kwá de shá názena ni tá fater ge jini-aha, adaliye kwá se sha una á katafke á Yaakadada Yaisu Almasiihu. Zlafe adaliye: Kwá dzegwánka de zá názena tá gyater ge jini-aha, kwá se zá náza á Yaakadada Yaisu Almasiihu keni ba kure. ²² Má gevge ni mi magán estuwa wá, mi kátá elva á Yaakadada, emtu kwa kurken mí januje an ndzedá emtu?

Ma am uwe keni magaumága adaba hairire á emnde umele

²³ A ba emnde umele á kure: Ábi duksa bademme gevge ba halál? Una ba jire-aatare. Amá wá, duksa bademmeka una watse emtake áte miya. Ta bántsa itare: Ankwá baráma á mága ma uwe keni. Ay degiya, duksa na watse á melamiyuka defkideki ge dabá Dadaamiya keni ankwá. ²⁴ Ma ware á kure keni magaumága názena ni watse emtake áte emnde umele, zharauka názu watse emtake ba ge kure palle na. ²⁵ Bademme á hyuwaha na tá ankwá valaná am kwaskwe wá, ma ndza ta icanante ge hele keni ndaveka ka, dzameka ire átekwa defkideki, ká naba esshekwa, ká de ezza duksa á nja. ²⁶ Adaba a ba wakíta á Dadaamiya: Haha, antara názu átekwa bademme ba náza á Yaakadada.

²⁷ Ma a dahakte vaatara ura á nja na zlafe fetareka áte Yaisu ge de za náza za am mba-aara keni, má ba eksakaarekse duwa wá, ndaveka, dzameka ire áte náza za nanna defkideki, ká naba ezza. ²⁸ Amá má a se balaksehe ge ura umele geni hyuwa nanna ndza ta icanante ge hele wá, naba yanya, zeka mázla-aara, adaba á de sha shunñula edda una a se balaksebale na. ²⁹ Ya ndaaná adaba uwe una: Yá kuva ba názu watse á de dzamaná nane na. Ekka wá, yá kuva náza á nja ka mázla-aara.

Bánka zlafe: Má ba mbate duksa bademme ba halál, ay labára yá zeka adaba edda una a se balisebála na?

³⁰ Bánka zlafe adaliye, a ba ka: Má ba ganarge maduwa ge náza za-aaruwa an zhera á Dadaamiya, labára tá tsakiyaare elva arge názu ya magari maduwa lauktu yá ezza?

³¹ Duksa yaiikke na yá bakaná iya wá: ma ka ján vaatara ire an náza za, bi náza essha, ma ká maga ba uwe keni, emmága á ba áte una ni watse emnde bademme tá de zleba Dadaamiya adaba ekka na. ³² Ma am uwe keni magaumága á ba áte una ni watse kwá de magateránka emtanjire ge emnde umele an nane, ma ge Yahudiya-aha, ma ge emnde a fetarfe, ma ge emnde-ara keni egdzara á nálgaadama bademme. ³³ Magaumága á ba áte una yá ankwá á maganá iya na. Am názu yá maganá ya bademme wá, yá ankwá wava geni á gevge áte shagerire, emnde keni tá de hayánhaya. Yá manka názu watse emtake ba ge iya palle na, amá yá maga názu watse emtake áte emnde bademme, geni itare keni a lyarlya shifa-aatare áza Dadaamiya.

11

1 Dabaufába ba sera-aaruwa, ba seke una iya keni yá anƙwa ɗaba sera á Yaisu *Almasiihu na.

Fáɗa ire á ɲwasha á katafke á Dadaamiya

2 Iya yá zleba ba kure, aɗaba danseka am ire á kure am názu kwá maganá kure baɗemme, kwá anƙwa maga ba názu ndza ya bakurnaa iya na. 3 Amá náwa názu yá kátá kwá diyeddiye zlaɓe ádaliye: Yaisu *Almasiihu wá, ire ba ɲane arge zala baɗemme, zhele keni ire ba ɲane arge mukse, Dadaamiya ɲane ire arge Yaisu Almasiihu. 4 Má zhele á ɲala áza Dadaamiya, bi anƙwa á mbedateru elva na ndza a shanaa ɲane áza Dadaamiya ge emnde wá, sey á eksevarekse dzakwa emtsaade. Má magaaka una ɲanna wá, a epsawaa Yaisu Almasiihu na ire arge ɲane na. 5 Amá mukse wá, estuweka. Má mukse anƙwa á ɲala áza Dadaamiya, bi anƙwa á mbedateru názu a shanaa ɲane áza Dadaamiya ge emnde, an ire dey, ɲane keni anƙwa á epsawa zhele-aara na ire arge ɲane na. ɲane gevge ba seke mukse na a sehese ire na, una zherwe jipu. 6 Ha! Má mukse ɲanna wayaaka fáɗa ire, labára á icanvaareka, bi á sehesehe úgje ɲanna ba ɗekideki? Ay degiya, una duksa zherwe náza enndaaka. Daaci má estuwa, sey mukse á faɗesefade ire-aara.

7 Amá ge zhele wá, má anƙwa á ɲala áza Dadaamiya wá, á fáɗeka ire. Aɗaba Dadaamiya a nderaa zhele áte ndera-aara ge ɲane, zhele á mara yaikkire á Dadaamiya. Amá mukse wá, á mara ba yaikkire á zhele. 8 Diyamidiya geni Dadaamiya ndza sanseka zhele am vuwa á mukse, amá ndza a sanse ba mukse am vuwa á zhele. 9 Zlaɓe ádaliye: Dadaamiya ndza nderaaka zhele aɗaba mukse, amá ndza a nderaa mukse aɗaba zhele. 10 Aɗaba una ɲanna, sey ba mukse una á faɗa ire-aara, ge marese zherwe na á fáná ɲane áte zhele-aara, ira aɗaba malika-aha keni. 11 Amá keni ge njá á miya am elva á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ma mukse keni á ba an ɗáráɗza-aara ba seke zhele, zhele keni á ba an ɗáráɗza-aara, ma ware-aatare keni á hyepka má baaka palle-aatare. 12 Ba seke una ni Dadaamiya ndza a tefese mukse am vuwa á zhele na wá, kina keni ba mukse una á yá zhele, duksa baɗemme á maganá ba Dadaamiya slera-aara.

13 Lawanaale ba kure an ire á kure má shagera geni mukse á sem jáháva ge ɲala Dadaamiya an ire dey. 14 Zhele maa, áte názu mi zharanaa miya á ba am njá á emnde am duniya keni wá, úgje slaɗɗe am ire wá, á gev duksa zherwe ge ɲane. 15 Amá má mukse á shaa úgje slaɗɗe am ire wá, á fanaare ge ɗáráɗza. Aɗaba Dadaamiya ndza a vanta úgje slaɗɗe ba ge mukse ba seke lafaya ge sheba ire-aara an ɲane. 16 Má anƙwa ura á kátá gá jáwe arge elva ɲanna wá, náwá názu yá banná iya ge edda-aara: ma ɲere, ma aiklasiya-aha á Yaisu Almasiihu na tá áme keni, naɗe á miya ba una baaka umele.

Elva a ɗafa á dzámá Yaakadada

17 Am názu yá bakurná iya kina na wá, yá galakurka mázla-aara. Aɗaba am jáháva á kure á katafke á Yaakadada, kwá maga ba mandzawire, arge mága shagerire ge ɗákurá á de katafke. 18 Emtsaaɗe wá, ta bántsa: Ba kelaa má jakurammeje á katafke á Dadaamiya wá, sey ba gergere ye á kure. Una ba iya keni kyalma-aara fantaarefe. 19 Baira ɗeme, shagera ba kwá tegava ɲanna, geni tá sesse emnde na tá anƙwa ɗaba Yaisu

*Almasiihu an jirire na. ²⁰ Má kwá jáháva á kure ñanna wá, kwá zá dafa á Yaakadada ka kure ñekideki. ²¹ Ya ndahanaa aɗaba uwe una, aɗaba ma ware keni á de berda ba dafa-aara ge ñane, daaci á zuze, á shushe á ba áte huɗe-aara haa á weshanante ire, amá emnde umele á waterá ba waya. ²² Má kwá maga ba una, baaka há á kure ge zá dafa á kure ñanna, kwá shá duksa á kure am huɗe-aara emtu? Emtu kwá kátá epsawa aiklaisiya á Dadaamiya emtu? Emtu kwá kátá fateraare zherwe ge talága-aha emtu? Kwá kátá yá bakurá uwe kina? Kwa kurken yá galakurgála emtu arge una? Yá galakurka ñekideki.

²³ Náwa duksa na yá kwarakursa iya na wá, iya keni ndza a kwarisaa ba Yaakadada emtsaɗe. Lauktu tá velateru Yaakadada Yaisu ge kelaade-aha-aara wá, ba vacite ñanna an yayiya, a eksetaa dafa, ²⁴ a slafan we-aara ge Dadaamiya argena, a ba ñane á elvan ge emnde-aara: Una degiya vuwa-aaruwa, yá yanya shifa-aaruwa aɗaba kure. Kure keni magaumaága ba estuwa ganakini kwá dzamidzáma an ñane. ²⁵ Am iga á masane, a eksetaa náza sha keni, a ba ñane: Una wá, namána anwaslire na watse á de ñgudaterá Dadaamiya ge emnde an uzhe-aaruwa. Ma kwa jamme vaatara ge sha jeba á una keni, magaumaága ge kwá dzamidzáma an ñane.

²⁶ Elva á Yaakadada ñanna wá, amaana: ma kwa jamme vaatara ge zá dafa ñanna, ira sha náza sha ñanna, kwá anƙwa bálá elva a emtsa-aara dem sarte na má de saasa ñane.

²⁷ Aɗaba una ñanna, ma ware una a zu dáfá á dzámá Yaakadada, a sharhe náza sha-aara an baakire á zherwe, daaci edda-aara gaaga haypa áte Yaakadada antara uzhe-aara. ²⁸ Daaci ma ware keni sey á zlauzle am hábaza názu am ñane emtsaɗe ba shagera, lauktu á ezza, á essha. ²⁹ Má edda-aara lanaaka ba shagera geni una vuwa á Yaakadada, ma a zuhe, a shuhe keni, a zaare ba shairiya ge ire-aara. ³⁰ Aɗaba ba una ñanna, emnde á kure kwakya ta lipa-aha, emnde umele keni garevge lipa-aha baaka ndzedá-aatare, emnde umele ñeme emtsaremtsá. ³¹ Amá ma andze mi habazesaa ba miya emtsaɗe názu am huɗe á miya lauktu mi ezza, mi essha wá, daaci Dadaamiya ma andze á zamika an shairiya mázla-aara. ³² Ma Yaakadada Dadaamiya á fá zlaɗa áte miya keni geni duksa umeleka, una ba geni á fámiya am enƙale, lauktu á de ñamika am shairiya mázla-aara seke emnde baɗemme am duniya.

³³ Aɗaba una ñanna egdzar mama-aha-aaruwa, má kwá jáháva ge zá dáfá á Yaakadada wá, faufa ervaunɗe geni a saremsa emnde baɗemme emtsaɗe. ³⁴ Má anƙwa ura á taa bashuka waya, sey á zuze duksa am mba-aara emtsaɗe, geni tefawanteka shairiya áte ire á kure am jáhava á kure. Jugena á elva-aha umele wá, watse yá de palakurnaapálá ma danemda ázekure.

12

Hákuma á mága slera-aha gergere na á vatertá

Shedekwe Cufedɗe ge emnde

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, kina wá, mí ndáhá elva áte hákuma á mága slera-aha gergere na á vatertá Shedekwe Cufedɗe ge emnde na. Yá kátá kwá cenevaacena una ba shagera. ² Diyaweddiye geni am sarte na zlaɓe fakurtareka áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ndza á tefakura ba Shaitaine an hákuma-aara á de maga hele, názu wallá á ndáhá elva ka.

³ Adaba una nanna, yá kata kwá diyeddiye ba shagera: geni má ba jirire ankwá Shedefkwe á Dadaamiya am ura nanna wá, edda-aara á dzegwánka nyanya Yaisu Almasiihu. Zlafe ádaliye: ura ba dey, á taa ndaaseka áte Yaisu Almasiihu geni ba nane una Yaakadada, sey á banná ba Shedefkwe Cufedfde ge edda-aara.

⁴ Ankwá hákuma á maga slera-aha gergere ge emnde, amá á tegaterá ba Shedefkwe Cufedfde palle. ⁵ Ankwá slera-aha gergere á fateraare Yaakadada Yaisu Almasiihu ge emnde-aara, amá tá maganán ba ge Yaakadada palle. ⁶ Zlafe ádaliye: ankwá hákuma á mága slera-aha gergere, amá ba Dadaamiya palle una á dá slera-aha nanna á de katafke geni a gevge. ⁷ Shedefkwe Cufedfde ankwá máráva am kure an jeba á hákuma-aha nanna, geni kwá magateránmaga námpire ge emnde an nane. ⁸ Ge ura umele, Shedefkwe Cufedfde á vante hákuma á pálá sera á elva-aha an ilmu na a vantaá Dadaamiya. Ge ura umele, Shedefkwe nanna á vante hákuma á dise elva shagera ge enndaha. ⁹ Ge ura umele, ba Shedefkwe nanna, á vante hákuma á fetarfire áte duksa geni a de gevge ba jirire. Ge ura umele, á vante hákuma á mba ura áte lapikere. ¹⁰ Ba Shedefkwe nanna palle, ge ura umele á vante hákuma á mága najipu-aha; ge ura umele, á vante slera á nabiyire; ge ura umele á vante hákuma á lanaale-aara, tara una jini, an tara Shedefkwe Cufedfde keni; ge ura umele á vante hákuma á ndáhá elva ágwaslire na ni ba nane keni diyaaka na; ba Shedefkwe nanna, á vante hákuma ge ura umele geni á palanaapálá elva nanna. ¹¹ Bademme á hákuma-aha nanna, ba slera á Shedefkwe Cufedfde palle, á tegaterá ge emnde-aara bademme áte una á kataná nane.

Ubiya-aha kwakya am vuwa palle

¹² Diyamidiya geni vuwa á urimagwe wá, nane palle ba nane, amá ubiya-aha kwakya, antara duksa-aha gergere ankwá an dzagwa am nane. Ma kwakya ubiya-aha, an duksa-aha nanna am nane keni, zhara-aara ge nane wá, ba vuwa palle. Vuwa á Yaisu *Almasiihu keni ba estuwa nanna, amaana: aiklaisiya-aara. ¹³ Miya bademme á miya, ma Yahudiya-aha, ma emnde a jeba umele, ma náve-aha, ma emnde na tá kwará ire-aatare na, bademme am sarte na magaramiyaamaga baptisma, mi naba jamme, gamiyevge ba palle. Una keni á ba an hákuma á Shedefkwe Cufedfde nanna palle, ba Shedefkwe nanna palle una ankwá am ma ware á miya keni bademme. ¹⁴ Vuwa á urimagwe gevka ba ubiya palle, amá ubiya-aha, an dzágwa á duksa-aha umele kwakya ankwá am nane. ¹⁵ Má bánba sera: Iya wá, yá máslaaveka an vuwa, adaba ganevka erva, una á ba magaaavemage emtu, geni á njinja yiyiye áte vuwa? ¹⁶ Má bánba hyema: Iya keni yá máslaaveka an vuwa, adaba ganevka ice, una ba jirire geni nane gevka tate umele áte vuwa emtu? ¹⁷ Ma andze vuwa á urimagwe d'eme surumme ni ba ice palle wá, ma andze á cenáná an uwe kena duksa? Bi ma andze Dadaamiya a nderaa ba hyema palle geni ura wá, ma andze á sáná an uwe kena duksa? ¹⁸ Amá Dadaamiya nderaaka ura estuwa. Dadaamiya a ndera vuwa á urimagwe wá, an duksa-aha umele gergere bademme an dzagwa am nane, áte una á kataná nane. ¹⁹ Ma andze Dadaamiya a nderaa ba duksa palle am njá á duksa-aha na mí zharaná miya áte vuwa á urimagwe na wá, una ma andze vuweka d'ekid'eki. ²⁰ Amá gevka estuwa; ankwá ubiya-aha gergere, antara duksa-aha gergere an

dzagwa am vuwa á urimagwe, bademme á duksa-aha ñanna, ta jemaa ba vuwa palle.

²¹ Daaci má estuwa, ice á taa banánka ge erva: baaka wedere-aaruwa an ka. Ire keni á dzegwánka baterán ge sera-aha: baaka wedere-aaruwa an kure. ²² Baira ba egdzar duksa-aha na tá am vuwa á miya, miya mí fateruka hyema geni baaka payda-aatare na wá, tá ñáná ba itare shifa á miya. ²³ Zlaɓe ádaliye, duksa-aha umele keni tá aŋkwa áte vuwa á urimagwe, amá miya mí feka dárádza áte itare, ira duksa-aha umele keni mí maga zherwe-aara jipu, mí njá á ba tsufatertsufa, tá ñáná ba itare zlaɓe adaliye shifa á urimagwe. ²⁴ Duksa-aha na áte vuwa á ura bademme, duksa na shagera ge ezzhárá-aara, á famika am zherwe, baaka wedere á miya ge etsufa-aara na keni, a nderanaa Dadaamiya ba estuwa áte una ndza á katanaa ñane. Daaci a naba fa dárádza áte duksa na á fá ura am zherwe na kwakya-aara. ²⁵ Dadaamiya a naba jemaa duksa-aha ñanna am vuwa á urimagwe, wayaaka an tegava-aatare ñekideki, á kátá tá maga duksa bademme átirpalle.

²⁶ Má aŋkwa zlaɓa áte duksa palle am vuwa á ura, vuwa bademme á tápa ba zlaɓa ñanna. Má ubiya palle shansha geɗa, bademme á vuwa á eggeɗa.

²⁷ Daaci ba ekkure na una kwa vuwa á Yaisu *Almasiihu. Ma ware á kure keni ñane duksa palle áte vuwa ñanna. ²⁸ Náwa Dadaamiya á baɓláter estuwa emnde am aiklasiya-aara: Zunɓwe wá, a dzerese emnde a belá á Yaisu Almasiihu. Ge buwire, a dzerese emnde a mága nabiyire. Ge keyire, a dzerese emnde a kwaratersa duksa ge emnde. Am iga á emnde ñanna, a dzerese emnde a mága najipu-aha, antara emnde na a vaterte hákuma á mba emnde na ta lapika-aha na. Ge emnde umele, a vaterte hákuma á melateru ge emnde. Ge emnde umele a vaterte hákuma á gev emnde a sawari á aiklasiya. Ge emnde umele zlaɓe ádaliye, a vaterte hákuma á ndáhá elva-aha gergere na ni ba itare keni diyarka na.

²⁹ Am názu kwa cenanaa kure kina na wá, emnde bademme ta ba emnde a belá emtu? Emtu emnde bademme tá dzegwándzegwa mága nabiyire emtu? Emtu bademme tá dzegwándzegwa mága malumire, bi mága najipu-aha gergere emtu? ³⁰ Emtu, itare wá, bademme ma ware-aatare keni an hákuma á mba ura áte lapikere emtu? Emtu bademme-aatare tá an hákuma á ndáhá elva-aha gergere na ni ba itare keni tá cenánka na emtu? Emtu má ndarsendáhe elva áŋwaslire ñanna wá, ma ware keni á naba palanaapálá emtu? ³¹ Názu yá bakurná iya wá, kataukátá ba hákuma-aha na ni an námpire jipu na. Amá wá, yá marakuránmárá ba iya ñanna zlaɓe ádaliye unɓule á duksa umele na ni jauje ge duksa bademme na.

13

Shá wayavire jauje ge duksa bademme

¹ Ma yá an hákuma á ndaha elva an we á emnde na tá am duniya na bademme, antara ba elva á malika-aha keni, máki baaka tsawe ba wayávire am iya wá, nara-aaruwa á gev ba dey. Baira yá gev ba seke hula á ganɓa, an nalgaita na baaka sera-aara ñekideki, á waterwa am hyema ge emnde na. ² Una ma Dadaamiya a vite hákuma á nabiyire keni, ma diyandiya duksa bademme, ma ya shaa hákuma á dise nasherire-aha

bademme, ma ya shaa fetarfire na yá naba tsantetse wa an ñane keni, má ßaaka wáyáva am iya wá, hyanevka ba názara keni. ³ Zlaße ádaliye, ma ya tegaterse nalmane-aaruwa bademme ge talágá-aha, ma ya yaa shifa-aaruwa bademme geni a zariyuze an kára adaba fetarfire keni, má yiryé mága wáyávire wá, una-aha ñanna bademme na á magiyánka námpire ðekidèki.

⁴ Wáyávire wá, á vante farvaunðe ge ura; wáyávire, á vante maggwire ge ura. Slewayava á feka ice am duksa á ura; wáyávire á feka ura am kurávire, á feka ura am gálá ire keni. ⁵ Wáyávire á mañka ßaakire á zherwe. Ura añkwa wáyáva-aara wá, á magaterteka emtañkire ge emnde, á iceka ervaunðe watsewate, á mañka dugune áte ura. ⁶ Ura an wáyáva, á higarka ge mandzawire, amá á higa arge jirire. ⁷ Wáyávire, á faná ervaunðe ge duksa bademme. Wáyávire á vante fetarfire á jirire ge ura, á vante tama ge ura; ura añkwa wayava-aara á ñanaaņa ervaunðe-aara am duksa bademme.

⁸ Wáyávire wá, dem ba ge ðekidèki á njá ba kela-aara. Amá tara hákuma á mága nabiyire, antara hákuma á ndaha elva na ni ba edda-aara keni á cenánka na, ira hákuma á dise ndáhá elva shagera na, bademme watse á zlauzle. ⁹ Adaba kina wá, ma diya á miya, ma nabiyire á miya keni, bademme zlaße mí maga ba kyalma-aha-aara. ¹⁰ Amá má de samsa una hyebhye bademme na, daaci una kyalma kyalma na bademme watse á zlauzle.

¹¹ Am sarte na zlaße ndza ya ba seke egdzere wá, ma yá ndáhá elva, ma yá dzámá duksa, ma fa hyema-aaruwa áte duksa keni, ndza ya magán ba seke egdzere ñanna. Amá am sarte na ganevge ura wá, yanánya hala á egdzarire mázla-aara. ¹² Am kinire na wá, ma uwe keni zlaße mí zhára ba kyalma-aha-aara ba seke má tá zhára duksa am kweteram na á zhareka shagera na. Amá vacite umele wá, watse mí de nanna duksa ñanna ba tseðanñe átuwa á ice á miya. Kina wá, ma uwe keni ya dise ba kyalma-aara, amá vacite ñanna wá, yá de diyeddiye bademme, ba seke una a diyisaa Dadaamiya na.

¹³ Amá añkwa duksa-aha keye wá, ßaaka zle-aatare ðekidèki: Ba fetarfire, táma, ira wáyávire. Amá yaikke-aatare wá, ba wáyávire.

14

Hákuma á mága nabiyire an hákuma á ndáha elva áñwaslire

¹ Wavauwáva ba shagera geni kwá gevge emnde a wáyáva, kataukatá hákuma-aha na á vatertaa Sheðekwe á Dadaamiya ge emnde na keni. Kwakya-aara wá, kataukatá ba hákuma á mága nabiyire. ² Má ura á ndáhá elva áñwaslire na ni ba ñane keni á cenánka na wá, á baterán ge emndimagwaha ka, á banán ba ge Dadaamiya an ire-aara, adaba ba Dadaamiya palle una á cenáncena. Adaba edda una ñanna keni á ndaha ba nasherire na ni a vantaa Dadaamiya an hákuma á Sheðekwe Cufedðe. ³ Amá edda una ni á maga nabiyire wá, ñane á baterán ba ge emndimagwaha geni á magaterá námpire, á faterem ndzedá am vuwa, ira á ekhyatere ervaunðe zlaße ádaliye. ⁴ Daaci edda una an hákuma á ndáhá elva áñwaslire na ni ba ñane keni á cenánka na wá, ñane á vante ndzedá ba ge ire-aara palle am fetarfire-aara. Amá edda una ni á maga nabiyire wá, ñane á faterem ndzedá am vuwa ge emnde á Dadaamiya bademme

am fetarfire-aatare. ⁵ Ate iya wá, ma bademme á kure shakuránsha hákuma á ndáha elva na ni ba kure ñanna keni kwá cenánka na keni ba shagera. Amá una yá kataná ya kwakya-aara wá, ma ware á kure keni á shánsha hákuma á mága slera á nabiyyire. Adaba átire ba nabiyyire, arge edda una á tsáká elva áñwaslire na ni ba ñane ñanna keni á cenánka na. Sey máki jesarje edda una á pálá elva ñanna, lauktu á maganá námpire ge aiklaisiya keni.

⁶ Egdzar mama-aha-aaruwa, kina má danemda á dezekure, daaci yá de tsakakurse elva-aha, amá cenakuránka ðekideki, ázara námpire-aaruwa ge kure? Shagera-aara wá, yá tsakakurse názu ndza a binaa Dadaamiya, bi yá vakurte diya-aha umele am elva á Dadaamiya, bi yá bakurá sera á elva á nabiyire-aaruwa, bi yá kwarakurse elva á Dadaamiya an elva na kwá cenánca. Má baaka una ñanna wá, daaci námpire-aaruwa ge kure keni ba baaka.

⁷ Kina ba seke kazlaña á gá gwesa, seke tara nalgaita, an gadzavera, diyamidiya tsa geni tá ndaaka elva. Amá má edda á fertá nalgaita ñanna á ferteka an unñule-aara, má edda gadzavera keni á jeka an unñule-aara, má tá weshusha ba dey, á cenáná ware sera-aara, antara emtakire á gwesa? ⁸ Ge dáhá emnde á dem wáwa keni ba estuwa. Má edda á fertá derkwákwá fertaaka náza wáwa ba shagera á dem hyema á emnde, ware edda una á de ñgwáðáwa ge dem wáwa ba ðekideki keni? ⁹ Ba duksa palle ge kure keni, má kwá ndáhá elva áñwaslire na ni ba kure ñanna keni kwá cenánka na, tá de cenákurá estara kena emnde? Daaci elva á kure kwá ndahaná á dem kaamba ba dey. ¹⁰ Ankwa elva-aha gergere kwakya am duniya, amá bademme á elva-aha, emnde a ndáhá-aara tá cenánca maana-aha-aara bademme. ¹¹ Amá má gevge ni ura á biya elva, amá yá cenánka elva-aara ðekideki wá, edda-aara gevge ba seke wayve ázerwa, iya keni ya ba seke wayve ázeñara.

¹² Daaci ba seke una ni wayakurwáyá jipu an hákuma-aha na ni á vatertá Shedekwe Cudedfe ge emnde á Dadaamiya na wá, kwakya-aara kataukátá ba hákuma á mága duksa na ni watse á de melaterumele ge emnde á Dadaamiya am fetarfire-aatare na.

¹³ Adaba una ñanna, edda una an hákuma á ndáhá elva áñwaslire na ni ba ñane ñanna keni á cenánka na wá, sey á ñala Dadaamiya zlafe ádalije geni á vante hákuma á eppálá-aara keni. ¹⁴ Má yá ankwá maga maduwa an elva áñwaslire na ni ba iya keni yá cenánka na, am ervaunðe-aaruwa yá maga ba maduwa á jirire, amá am enkale-aaruwa, baaka duksa ðekideki. ¹⁵ Ay yá maganá estara? Sey yá ñala hákuma á eppálá-aara keni áza Dadaamiya. Estuwa, yá maga maduwa an elva na tá cenánca emnde na, yá emmága an elva á ekse-aaruwa keni. Ba estuwa ge belá láhe keni, yá beláná an elva na tá cenánca emnde na, yá ebbela an elva á ekse-aaruwa keni. ¹⁶ Má baaka una, edda una ñane zlafe ba seke wayve na keni, má diyaaka sera á názu ká tsakaná ka am slafawe á ña á de ñata Dadaamiya, adaba elva ñanna á cenánka ñane á de ñata estara kena *Aamin? ¹⁷ Ekka wá, ma ká ankwá slafaná we á ña á ba an unñule-aara ge Dadaamiya keni, á melanuka ðekideki ge edda una á cenánka na.

¹⁸ Yá ankwá slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya, adaba janakuruuje ge kure bademme an ndaha elva áñwaslire na ni ba iya keni diyanka na. ¹⁹ Amá má am jáháwa á emnde a fetarfe wá, ya hayaa ba ndaase elva

buwa, bi keye na tá cenáncena emnde na, geni yá kwaraterse duksa an ñane, arge elva-aha na tá cenánka na. Ma ya ndaase elva debu keni á hyefka ba názara keni.

²⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, gawevka ba seke egdzara mesheshe an enkale. Má áte elva a haypa wá, gawevge ba seke egdzara mesheshe na zlafe ta dzegwánka mága haypa na. Amá an enkale wá, gawevge ba seke zala na hyairefhye na. ²¹ Ankwa puwartepuwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

Yá de bateránba elva-aaruwa ge emnde-aaruwa an elva na tá cenánka itare na; watse yá bela wayve-aha, tá de bateraa elva-aaruwa an elva na diyarka itare ñekideki na, aley tá de fisaareka á bina.

²² Daaci estuwa, bateraa elva na tá cenánka emnde ñekideki na ge emnde, una ñanna gevge nalaama ge emnde na kwalarevkwále ge fetare áte Yaisu *Almasiihu na, geni itare garevka emnde á Dadaamiya, una ge emnde a fetarfe ka. Amá hákuma á mága nabiyire wá, una keni nalaama ge emnde na fartarfe na, geni Dadaamiya ankwa antara itare, una ta baaka emnde umele amkwa.

²³ Máki seke jarammeje emnde á Dadaamiya am tate palle, daaci itare bademme farantaufe ge tsaka elva-aha na ni diyarka ñekideki, má daremda emnde na zlafe gyairebka am fetarfire, antara emnde na zlafe fartaareka ñekideki na, tá bánka emnde na tá an shaitaine emtu? ²⁴ Amá má am jáháva-aatare ni, bademme tá maga ba nabiyire, tá bálá waazu na ta cenanaa itare áza Dadaamiya am dagave-aatare an elva a ekse-aatare wá, una ma ta demaa ba emnde na zlafe gyarebka am fetarfire, an emnde na zlafe fartareka ñekideki na keni, ba vacite ñanna itare keni tá diyeddiye haypa-aatare adaba názu ta cenanaa an hyema-aatare am jáháva ñanna, tá diyeddiye am ervaunfe-aatare geni ñáteraanja shairiya á Dadaamiya. ²⁵ Daaci nasherire na am ervaunfe-aatare bademme á semsa á sem enkale-aatare, tá demda am sera á Dadaamiya, tá de ganaaga ire-aatare á dem áhá, tá de bánba ganakini ba jirire ankwa Dadaamiya antara emnde na.

Duksa bademme magaumága á ba an enkale an unjule-aara

²⁶ Daaci yá bakurá uwe kina egdzar mama-aha-aaruwa? Názu yá bakurná iya wá: Ma kwa jamme vaatara ge cena elva á Dadaamiya keni, edda una má ankwa láhe ázejara na ba á belá láhe. Iyau, edda una ni ankwa elva á Dadaamiya ázejara ge kwaraterkwará ge emnde na, ba á emmága. Ba estuwa ge edda una an názu ndza a maransaa Dadaamiya am wahayu keni. Adaliye: Edda una an hákuma á ndáhá elva áñwaslire na ni ba ñane keni á cenánka na, ñane keni ba á ebbálá, lauktu á dabaná edda una an hákuma á pálá elva áñwaslire ñanna. Bademme á názu kwá de maganá kure wá, magaumága á ba áte una ni watse á de melaterumele ge emnde á Dadaamiya am fetarfire-aatare na. ²⁷ Náza á emnde a ndáhá elva-aha na á cenánka ura na wá, sey tá ndahaná ba emnde buwa, kwakya-aara a jauka am emnde keye. Zlafe adaliye keni, sey tá ndahaná an palpale, á másílá sey á jesarje edda una ni an hákuma á pálá elva-aha-aatare ñanna ge eptsepts-aara. ²⁸ Má gevge ni jesarka edda una an hákuma á palatera elva-aha ñanna ge emnde wá, a kabalarka vuwa-aatare á katafke á jáháva, amá a ndarndáhá á ba am ervaunfe-aatare antara Dadaamiya. ²⁹ Ba duksa palle ge emnde na tá an hákuma á mága nabiyire keni. Itare keni sey

tá ndahaná ba emnde buwa, bi keye, emnde umele tá cenaná á ba an hyema, daaci tá lanaale tara elva ñanna jirire, an fida keni. ³⁰ Má gevge ni á ba am sarte ñanna, Dadaamiya a naba maranse duksa ge ura umele am dágave-aatare wá, daaci edda una an elva áte we na, sey ba á farvaunċe emtsaade, á ndasendaha edda una a shaa nabiyire na. ³¹ Ábi baċemme á kure, ma ware keni kwá de ndasendáhe nabiyire á kure? Amá ndaundaha á ba an palpale, geni kwá cenevaacena duksa am huċe-aara, lauktu kwá de shá ndzeċá an ñane am fetarfire á kure. ³² Emnde na Sheċekwe Cuċeċċe a vaterte hákuma á mága nabiyire wá, tá naba kwarukwáre ervaunċe-aatare keni, ma tá kátá ċuċe keni tá naba ċuċe.

³³ Ya ndanaa aċaba uwe una, aċaba Dadaamiya wayaaka wesha elva am dágave á miya, ñane a wayamiyante ba hairire.

Ba seke una ni am aiklaisiya-aha á Dadaamiya baċemme, ma áme keni ³⁴ ñwasha a ċaranuċe ge we-aatare ba tseriye am jáháva á emnde a fetarfe na wá, daaci ñwasha-aha á kure keni a ċabardába á ba áte una ñanna. An piya ge ñwasha, geni tá ndaha elva am jáháva. Sey ñwasha tá ganaaga ire-aatare ba seke una a ndahesa wakita á Dadaamiya na. ³⁵ Má aņkwa názu cenaránka tá kátá enndáva keni maa, a de ndavarndáva áza zála-aha-aatare am mbá. Aċaba zherwe geni mukse á ndáhá elva am jáháva á aiklaisiya.

³⁶ Emtu kwa kurken elva á Dadaamiya ñanna a fantau ázekure zuññwe emtu? Emtu kwa kurken ba kure palle una kwa emnde a cena elva á Dadaamiya ñanna emtu? ³⁷ Má edda-aara á slaslán ba seke ñane wá, aņkwa hákuma á nabiyire ázeñara, ñane shánsha hákuma áza Sheċekwe Cuċeċċe wá, sey á diyeddiye edda-aara geni názu yá bakurná iya na keni, a banjerna ba Yaakadada. ³⁸ Má edda-aara cenaaka, ma ware keni a cenarнваareka ge edda-aara áte jirire.

³⁹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá bakurná iya kina wá, yá bakurá ba kataukátá mága nabiyire, kataukátá an ervaunċe á kure palle. Amá emnde na tá an hakuma á ndáha elva-aha na tá cenánka emnde, ba itare keni tá cenánka na keni, piyawaterteka, a naba ndarndáha. ⁴⁰ Amá, duksa baċemme, magaumága á ba an eņkale, magaumága an unñule-aara.

15

*Elva a tse á Yaisu *Almasiihu am faya*

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, kina wá, yá kátá yekuranteyeha labáre á higa, elva á Yaisu *Almasiihu na ndza ya balakurse iya na. Kure keni ndza lyakurvaalya, ñakurnaañja an ervaunċe á kure palle. ² Ba seke una ndza ya ndakurndáha ñanna wá, á de lyakurá ba elva ñanna má kezlakuranveka fetarfire á kure. Amá máki magakurka áte una ñanna wá, fetarfire á kure na á de gev ba dey.

³ Emtsaaċe wá, náwa iya, názu ndza ya cenaana iya, ya bakuránba baċemme, geni *Almasiihu yanya shifa-aara, a lyamivaare haypa ge miya ba seke una ta puwete am wakita á Dadaamiya werre na. ⁴ Ta hedehe emtsa-aara, amá am hare ge keyire a naba tsetehe am faya ba seke una a ndahanaa wakita á Dadaamiya na. ⁵ Am iga a tse-aara am faya ñanna maa, a de marese ire-aara áza Piyer, lauktu a de maraterse ire antara pukura-aha umele ta kelaawa ju buwa. ⁶ Am iga a una ñanna, a maraterse

ire-aara ge emnde-aara tá tsaaka an emnde deremke ilyeŋe una ta naanaa átirpalle, baira emnde umele-aatare kwakya zlaŋe tá á ba an shifa-aatare, ma emnde umele zlauzle hairire-aatare keni. ⁷ Am iga a una ŋanna zlaŋe ádaliye a marese ire-aara áza Yakuba, lauktu a maraterse ire-aara tá antara emnde a bela-aara umele baŋemme.

⁸ Am iga-aatare baŋemme, a marise ire-aara ge iya keni. Iya vacite ŋanna, ndza ya ba seke egdze na ta yese aŋwaslire, amá zlaŋe hyafka sarte-aara na. ⁹ Iya wá, ya cekwa ba iya am dágage á emnde a bela á *Almasiihu. Baira ba ganakini tá dáhiya an slebela ŋanna keni, hyanevka ya dekideki, adaba ndza ya shateru zlaŋa kwakya ge emnde a dába Almasiihu. ¹⁰ Amá Dadaamiya, am maggwire-aara, a naba magiya ŋurna wá, kwaye ŋane ganevge ura estuwa vatena. Ŋurna na a maginaa ŋane na gavka dey, baira janateruje ge emnde a bela umele baŋemme an mága slera-aara. Ate jirire wá, una ndzedá-aaruka, a maginaa ba Dadaamiya ŋurna ge emmága-aara. ¹¹ Daaci labáre á higa, elva a Yaisu Almasiihu na, ma ya ndakursaa iya, ma ta ndakursaa emnde a bela umele keni, baaka gergerire-aara, ŋá balakurá ba duksa palle na kwa fetaara kure am ervaunŋe á kure na.

Elva a tse á emnde am faya

¹² Náwa yá aŋkwa balaná am waazu-aaruwa, ganakini Yaisu *Almasiihu wá, tsetse am faya. Ay a sawa estara zlaŋe ni, tá bántsa emnde umele am dágage á kure: tá taa tseteka emnde a faya, geni tá gev an shifa adaliye na? ¹³ Ma andze jirire geni tá taa tseteka emnde a faya wá, daaci amaana Almasiihu keni ba tseteka am faya. ¹⁴ Ay degiya, ma andze ba jirire geni tseteka Almasiihu am faya wá, daaci waazu á ŋere na keni ma andze ŋá maganá á dem kaamba ba dey. Fetarfire á kure áte Yaisu Almasiihu na keni ma andze ba dey. ¹⁵ Ma andze estuwa wá, ŋere keni ma andze ŋane emnde a mága fida áte Dadaamiya. Adaba ŋa bántsa ŋere: Dadaamiya tsantetse Yaisu Almasiihu am faya. Daaci ma andze baaka tse á emnde am faya wá, Dadaamiya ndza tsanteka ŋane Yaisu Almasiihu keni am faya. ¹⁶ Ma andze jirire geni tá de tseteka emnde na zlauzle hairire-aatare na am faya wá, Dadaamiya ndza tsanteka ŋane Almasiihu keni am faya dekideki. ¹⁷ Ay ma andze ni tsateka Almasiihu am faya wá, fetarfire á kure áte ŋane na keni ma andze á de gev ba dey, sem ba kina keni ma zlaŋe ba njá á kure am haypa-aha á kure. ¹⁸ Zlaŋe ádaliye: Emnde na ndza ta matsa am zhera á Yaisu Almasiihu na keni, ma ba baaka elva-aatare, ma ba kedarekedá ba dekideki. ¹⁹ Má fetarfire á miya na ni ba ge melamiyumele am duniya na zlauzle wá, una wá, emnde baŋemme ma andze tá zamivaare ba ge miya kwakya-aara.

²⁰ Amá una ba jirire geni Almasiihu tsetetse am faya, ŋane slezunŋwe á emnde a faya ge tseta am faya, gev an shifa. ²¹ Amaana: ba seke una ndza a sanaa ba urimagwe emtsa á sem duniya na wá, ge tseta am faya keni á fantuwa ba ura zlaŋe ádaliye. ²² Ba seke una ni egdzara á Naadama tá emtsa ba seke ŋane na wá, emnde na tá aŋkwa dába Yaisu Almasiihu na keni baŋemme tá de tsete am faya ba seke ŋane. ²³ Amá tseta am faya ŋanna wá, ma ura-ara keni á ba an sarte-aara. Almasiihu wá, ŋane slezunŋwe. Adaliye tá de tsa emnde na ta fetaare áte ŋane vacite na má de eptsapta ŋane. ²⁴ Am iga a una ŋanna maa, Yaisu Almasiihu á de kedateraakedá jini-aha, antara male-aha-aatare baŋemme, ira emnde na

tá an hákuma am duniya na keni baɗemme, lauktu á de yaná sleksire ge Eddenjara Dadaamiya zlaɓe ádaliye. Zlakta á duniya watse á ba áte una ɗanna mázla-aara. ²⁵ Adába sey Almasiihu á njá an hákuma emtsaafde, dem sarte na ni má Dadaamiya gatervege kelaade-aha-aara tate á puwa sera-aara. ²⁶ Kelaade na ni watse á de jáná Dadaamiya am iga a kelaade-aha umele baɗemme na wá, ɗane emtsa na á ceɓa emnde na. ²⁷ A ba wakita á Dadaamiya wá: Dadaamiya a ganve duksa baɗemme á dem sera á Egdza-aara. Ma a ndaase estuwa Dadaamiya am wakita-aara keni, una á bánka ganakini edda a jema duksa á dem sera á Egdza-aara na keni aɗkwa am duksa-aha ɗanna. ²⁸ Má duksa baɗemme demda am sera á Egdza-aara maa, daaci ɗane ire-aara keni á de dáná á dem sera á Eddenjara na ndza a vante hákuma na. Estuwa, duksa baɗemme á de kwaraná ba Dadaamiya.

²⁹ Aɗkwa elva umele wá, slaslauminaaslasle elva ɗanna ba shagera: tá aɗkwa emnde umele tá lyyiyaterá baptisma ge emnde na emtsaremtsa na. Ma andze ba jirire geni ɓaaka tse á emnde am faya wá, tá lyaterva ge uwe baptisma á emnde ɗanna mázla-aara? Ay má estuwa wá, názu tá maganá itare na watse ba dey kwaye kele? ³⁰ Ba ɗere ire á ɗere keni, labára ɗa naba eksarhe zlaɗa áte ire á ɗere estuwa, náwa ba kelaazare ɗá njá á ba an emtsa am slerpa na? ³¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, ba kelaawera á ekse, njá-aaruwa ge iya wá, ba watse yá vatevaawe an shifa, ba watse yá haretehárehe an shifa. Una yá ndakur ba jirire duksa ɗanna ba estuwa. A gedítaa ba njá á kure kina gakurevge emnde á Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu na. ³² Wáwa yaikke na yá aɗkwa maganá iya am Aifaisus áhuna, ba seke yá aɗkwa slakala an dabba-aha á kaamba na ni, ma andze ɓaaka tse á emnde am faya una, watse yá de shá uwe kena am wáwa-aaruwa ɗanna? Una ma andze estuwa wá, ma andze jire á naraje na a ba ɗane: zaumiyuze, shaumiyushe ba vatena, aɗaba mákuralla názá á mika na.

³³ Degiya keɗawanaaka ire á kure ba dey, aɗaba mbapse an ura ɗuɗi wá, á baɗza enkale á ura shagera. ³⁴ Magauka jeba á ɓaakire á enkale ɗanna! Magauka haypa degiya! Ya ndanaa aɗaba uwe una: Aɗaba tá aɗkwa emnde na zlaɓe diyarka Dadaamiya na am kure. Yá bakurá una geni ma andze á wakursewe ba zherwe.

Elva a vuwa á emnde má tsaretse am faya

³⁵ Ámbane aɗkwa ura á enndáwa geni watse tá tse estara emnde am faya, bi watse á de gevá estara vuwa-aatare? ³⁶ Ekka edda una ká ndava jeba á ndáwa ɗanna wá, yá baká ba ka uce! Diyaɗka wulfe á duksa emtu? Má ka nanna sesse duksa na ndza ka jema am haha wá, ba diyakdiya ganakini una ndza ka janaa ka na lebaaleɓa. ³⁷ Wulfe na ká de janá ka á dem haha na keni, una ma hiya, ma wulfe á uwe keni, ekka ká de ja ba ice á duksa ɗanna á dem haha, ká de ja duksa ɗanna surumme an waleka. ³⁸ Daaci á de maganá ba Dadaamiya slera-aara, ma ge wulfe á uwe keni á vante nderáwa-aara ba gergere antara nderáwa á wulfe-aha umele, áte una a katanaa ɗane.

³⁹ Zhera ba názu an shifa am vuwa, hyuwa-aha-aatare gergere baɗemme. Hyuwa á vuwa á urimagwe keni ba giraara, hyuwa á dabba keni ba giraara, hyuwa á yiye keni ba giraara, náza á kelfe keni ba giraara. ⁴⁰ Aɗkwa kazlaɗa áte samaya, áte haha keni aɗkwa duksa-aha,

amá wulwulire á názu áte samaya keni ba giraara, zariyire á názu áte haha keni ba giraara. ⁴¹ Wulwulire á vaciya, ñane ba giraara. Wulwulire á tere keni ba giraara, náza á terlyakwa keni ba giraara, ba wulwulire á terlyakwa-aha keni ba gergere baðemme.

⁴² Vaci tse á emnde am faya keni watse ba estuwa. Jeba á vuwa ñanna, watse ba giraara tsekemme. Má heðereheða ura wá, á de ba leða. Amá vuwa na á de vanta Dadaamiya ge tse an ñane á sa am faya na wá, á keðeka mázla-aara. ⁴³ Má tá aŋkwa heða ura wá, vacite ñanna, zlauzle payða á edda-aara, gevge shagerka am ice á emnde. Amá am sarte na má de tsetetse am faya wá, hákuma-aara keni á de gev umele, an zariyire keni watse ba ka heðu we.

⁴⁴ Zlaðe áðaliye: Má tá heða ura wá, ta heða ba vuwa na á shekwaaka leða na, amá má á de tse edda-aara am faya wá, Dadaamiya á de vante vuwa á samayire. Má diyamidiya ganakini aŋkwa vuwa a nja am duniya na wá, daaci diyaumiyeddiye keni geni vuwa a de nja am samaya keni watse aŋkwa ba jirire. ⁴⁵ Aðaba aŋkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: Dadaamiya ndza fem shifa am Naadama ura zunŋwe, amá Naadama na á de sawa am iga-aara na, amaana: *Almasiihu, ñane Sheðekwe á Dadaamiya, á de vatertá ñane shifa na á zleka na ge emnde. ⁴⁶ Kina am zunŋwire na wá, emnde tá nánka vuwa a de nja am samaya, amá tá zhárá ba vuwa na á shekwaaka leða na emtsaðe, lauktu watse tá de ná vuwa á samayire. ⁴⁷ Urimagwe zunŋwe wá, Dadaamiya ndza a nderanaa an haha, ñane ura á duniya, amá ura buwire na ndza a sawa am iga-aara na wá, ñane ura á samaya. ⁴⁸ Daaci emnde báðemme am duniya na, ta de eksa ba edda una ñane ura duniya na. Emnde na watse tá de njá am samaya keni, watse tá eksa ba ura samaya. ⁴⁹ Kina wá, zlaðe mí ba seke edda una ñane ura duniya na emtsaðe, amá vacite umele, watse mí de gev seke ura samaya.

⁵⁰ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názu yá kátá bakurná iya: Urimagwe á taa demka á dem zlanna á Dadaamiya an vuwa na mí zharaná miya kina. Vuwa na watse á de leða na, á taa másláveka an una baaka keða-aara ðekiðeki na.

⁵¹ Náwa yá aŋkwa sakuranse nasherire umele: Baðemme á miya ka una watse mí emtsa. Amá wá, baðemme á miya watse á de eptsapteptsu vuwa-aha á miya. ⁵² Vacitu má de fertaranteferta derma á halavuwa á duniya, ba seke ndaha á miya na, ba tara heðanu ge ice, antara werura-aara, kertenj á eptsapteptsu vuwa-aha á miya baðemme. Má fertaranteferta derma ñanna wá, emnde na ndza zlauzle hairire-aatare na baðemme tá de tsetse an vuwa na baaka leða-aara ðekiðeki na. Miya emnde na zlaðe má an shifa keni vuwa-aha á miya á de eptsapteptsu ba estuwa. ⁵³ Amaana: Vuwa á miya na náwa ñane á se máki emtsamimetsa na wá, sey á gevge vuwa na baaka se-aara na emtsaðe, lauktu á de njá náza ba ge ðekiðeki. ⁵⁴ Daaci vuwa á miya na má emtsamtsa ura á sepse na wá, má eptsapteptsu estuwa wá, názu ndza ta puwete am wakita á Dadaamiya na gevge mázla-aara. Aðaba a bántsa wakita á Dadaamiya:

Garega midalire arge emtsa, keðaranaakeða ba ðekiðeki.

⁵⁵ A ba ñane zlaðe áðaliye:

Ekka emtsa, áma upa á ña na ká ceða emnde an ñane na? Áma ndzeða á ña kina? Zlauzle kwa hákuma á ña vatena.

⁵⁶ Amá kina wá, haypa-aha á emnde ankwá ngudanse huđe ba ge emtsa emtsaafde, lauktu á de cebaná nane emnde. Haypa keni á ngudansa ba *tawraitá huđe, lauktu nane á de magaterá emtanjire ge emnde na. ⁵⁷ Amá bawamiyánba ususe ge Dadaamiya, adaba midalire na a vamitaa nane arge emtsa keni na. A vamite áte erva an Yaakadada Yaisu *Almasiihu.

⁵⁸ Daaci adaba ba una nanna egdzar mama-aha-aaruwa, kwa emnde-aaruwa keni ba kure, ma vaatara keni njawinja ba dzaɗɗaɗe, tsawaatse ba shagera, dzalauka dekideki, yawánka maganaa slera ge Yaakadada an ervaunde á kure palle. Diyakurdiya, slera na kwá ankwá maganá kure ge Yaakadada na wá, slera á nampire ba nane.

16

Elva a jáhá sadake ge melateru ge aiklaisiya-aha am Urusaliima

¹ Kina wá, yá ankwá kwarakurse elva a jáhá sadake ge melateru ge emnde á Dadaamiya am Urusaliima. Ekkure keni magaumága á ba áte una ndza ya kwaraterse ge aiklaisiya-aha am Galatiya na. ² Elva nanna wá, amaana ba kelaa má samsa vaci laade wá, ma ware á kure keni sey á sansese shunju áte názena ndza a shanaa nane, daaci á fá una nanna an ire-aara, watse á melateru ge emnde á Dadaamiya an nane. Magaumága una nanna, ufauka sey sarte á duwa-aaruwa emtsaafde á dezekure. ³ Má danemda ya á dezekure wá, kwá de dzeratersá ba kure emnde a dá sadake á kure nanna á dem Urusaliima. Daaci iya maa, yá de vaterterte nalmesheri an erva ge emnde a dándá-aara. ⁴ Máki mi nanna zlááwa á elva nanna ni, shagera yá duwa ba iya an ire-aaruwa maa, daaci tá de puwisá emnde nanna á dem Urusaliima ge da shula nanna.

Ngwááwa á Paul ge dem slera á Dadaamiya

⁵ Kina wá, zlađe yá dem Makiduniya emtsaafde, lauktu watse yá dezekure. Adaba yá de kya ba larde nanna, lauktu yá daada á dezekure. ⁶ Máki danemda ádezekure wá, bi watse yá de shekwaashekwa ba cekwaanjudi, bi watse yá de zlanazle sarte á lailaidfire bademme ázekure. Daaci má watse hyephye sarte a zláá-aaruwa ázekure wá, kwá de meliyumele an shula-aaruwa ge dem tate na watse yá detekwa na bademme. ⁷ Wayanka yá de gá ba hare cekwa na má danemda ázekure. Má wayetewáya Dadaamiya wá, yá kátá de shekwaashekwa ba shagera ázekure. ⁸ Amá kina wá, yá kátá nja am Aifaisus áhuna emtsaafde, dem sarte á munri á *Pantaikausta. ⁹ Adaba Dadaamiya a weritaa baráma á slera yaikke áhuna, slera nanna keni slera á nampire zlađe adaliye. Diyandiya tsa ganakini kelaade-aha-aaruwa keni tá á ba ndaaka.

¹⁰ Má dámá Timaute ádezekure, lyauvalya am dagave á kure, a njeka an iyawa am dagave á kure, adaba nane keni sleslera á Yaakadada ba seke iya. ¹¹ Epsawauka dekideki. Baira deme, melawanumele ba shagera geni á maga shula-aara á ba an higa, melawanumele geni a se beribera. Náwa iya, an emnde a fetarfe na tá áhuna, bademme njá ufa ba sarte a sa-aara.

¹² Amá náza á egdza emmemiya Apaulaus wá, ser kwakya yá njaná á ba an njálá, geni a darduwa antara emnde a fetarfe umele ge de tsakurartse, amá zlađe eksarka ire-aara emtsaafde dekideki. Má watse eksarekse ire-aara lauktu watse á duwa.

Ga use á Paul antara názu am halavuwa á elva-aha

¹³ Ma vaatara keni puwawanaaka vuwa á kure, tsawátse ba dzañdzañe am elva á Dadaamiya, gazlauka dekiðeki, gawevge ba seke zála na gyarebgye na. ¹⁴ Ma kwá maga ba uwe keni magaumága á ba an wáyáva.

¹⁵ Egdzar mama-aha-aaruwa, ábi kure diyakurdiya Aitiyain antara emnde a há-aara baðemme? Diyakurdiya geni ta emnde zunñwe ba itare am larde á Akaya ge dába Yaisu *Almasiihu? Itare ta vante ire-aatare ge mágá slera á Dadaamiya am dágave á emnde-aara. Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názu yá kataná iya ázekure wá: ¹⁶ Táslawa á kure, cenaucena názu tá bakurná jeba á emnde ñanna, fawatersaarefe ge itare, antara ge emnde na tá ankwá á maga slera ñanna antara itare na baðemme. ¹⁷ Yá higa jipu áte sawa á tara Aitiyain, antara Faurtunatus, ira Akaikus na. Adaba am sarte na saremsa ásezerwa na, a naba ekhyehe ge ervaunðe-aaruwa wá, ba seke ya ná ba kure. ¹⁸ Se ekhyarinakhya ervaunðe ba lailaiðfe, ba seke una ndza ta ekhyakuraa ge kure na. Diyawatersediye ba shagera jeba á emnde ñanna, geni itare ñanna wá, hyairebhye geni kwá fá zherwe áte itare.

¹⁹ Aiklaisiya-aha na tá am larde á Aziya baðemme tá ankwá gakur use-aatare. Tara Akila, tá antara Piriskila, ira emnde a fetarfe na tá jáháva am mba-aatare baðemme, tá ankwá gakur use-aatare kwakya, ađaba njá á kure antara itare na gakurevge ba palle am sera á Yaakadada. ²⁰ Baðemme á emnde á Yaisu *Almasiihu na tá áhuna, tá ankwá gakur use-aatare. Gawga use-aha á ñere am dágave á kure baðemme, áte wáyáva á egdzar mama.

²¹ Náwa una wá, yá ankwá puwetá ba iya an erva-aaruwa mázla-aara: Iya Paul keni yá ankwá á gakur use-aaruwa.

²² Má ura yanaaya Yaakadada, sey á nyainyainvenyainya Dadaamiya edda-aara. «Maranata», amaana: Yaakadada á miya, sawa!

²³ Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu a magakurnaamaga ñgurna. ²⁴ Wáyáva-aaruwa baðemme, yá wayakurá an ñane, ekkure emnde na gamiyevge palle am sera á Yaisu Almasiihu na.

Buwire á wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a KAURINTUS

Ga use á Paul

¹ Náwa wakita na yá anƙwa á puwetá ba iya Paul, a eksisaa ba Dadaamiya áte namaari-aara, a give slebela á Yaisu *Almasiihu. Ná anƙwa puwaná antara egdza emmemiya Timaute. Ná anƙwa á puwakurte ge kure emnde a fetarfe am Kaurintus, antara emnde a fetarfe na tá am kwará á Akaya baƙemme. ² A magarakuránmaga tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu Almasiihu ngurna, a varakurteva hairire.

Dadaamiya á ekhyaná ervaunƙe ge ura kwakya am sarte á zlaƙa

³ Ususe ge Dadaamiya, Edeƙjara ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu. Dadaamiya wá, slemággwe áte emnde, sle-ekhyamiyá ervaunƙe ma vaatara keni. ⁴ Nane anƙwa á ekhyamiyá ervaunƙe am zlaƙa-aha á miya baƙemme. Á magamiyá una nanna, geni miya keni mi ekhyaternaakhya ervaunƙe ge emnde umele, áte una a ekhyaminaa nane ge miya. ⁵ Almasiihu wá, ndza shushe zlaƙa kwakya. Nere keni ná anƙwa á shá zlaƙa kina ba seke una ndza a shanaa nane. Daaci Dadaamiya keni anƙwa á ekhyamiyá ervaunƙe ba kwakya, aƙaba gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu. ⁶ Ma nere ná anƙwa á shá zlaƙa keni, ba geni kure kwá shánsha ndzedá, a lyakurselye Dadaamiya ma vaatara keni. Zlaƙe adaliye, máki Dadaamiya anƙwa á ekhyanerá ervaunƙe ge nere, ba geni a balasebale ervaunƙe á kure, kwá gevge emnde a farvaunƙe ge básha jeba á zlaƙa-aha nanna. ⁷ Baaka shaige á nere ƙekideki áte kure, diyanerdiya ganakini baaka mbeƙa á kure áte barama á Dadaamiya. Na disaa aƙaba kwa palle antara nere am zlaƙa-aha. Daaci ma ba palle am ndzedá na á vamatá Dadaamiya keni.

⁸ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, názena ni ná kataná nere wá, ná kátá kwá diyeddiye zlaƙa yaikke na na shuwaa nere am kwará á Aziya na. Shanerusha zlaƙa an tsáká ire. Ndza tamanerka ƙekideki ganakini watse ná njá an shifa. ⁹ Una ná enndaha ba parakke, á ba áte vuwa á nere keni ndza na tapántápa ganakini watse ná njeka an shifa na. Mbate wá, Dadaamiya a magaa una nanna, ganakini a fanertarka áte ndzedá á nere, amá ná fetarfe á ba áte nane. Aƙaba nane wá, ma emtsaremtsa emnde keni, sleatsertetse ba nane am fáyá. ¹⁰ Daaci a lyanersaa ba nane am zlaƙa yaikke nanna á kátá eksá shifa á nere na. De katafke keni á de lyanerá ba nane. Una ba jirire ná fá táma á nere á ba áte nane palle, diyanerdiya geni ma vaatara keni á de lyanerá ba nane. ¹¹ Amá keni wá, naba melawanerumele an maduwa-aha á kure. Estuwa, emnde kwákya tá de melanerumele an maduwa-aha-aatare. Máki lyevaalya Dadaamiya nála á miya, shamiyánsha barka-aara wá, watse emnde kwákya zlaƙe adaliye tá de gálá nane aƙaba nere.

Pekyaapekya Paul ge de Kaurintus

¹² Náwa una dalila á higa á ñere: Ñere wá, diyañerdiya am ire á ñere ganakini shagera zlááva á ñere, baaka duksa mándzawe áte ñere ðekideki, baaka ðeme seke am dá gave á kure. A vañertaa ba Dadaamiya una ñanna, enjale á emndimagwahaka ðekideki, ba Dadaamiya una a magañeraa ñgurna-aara. ¹³⁻¹⁴ Daaci am duksa na ñá añkwa puwakurtá ñere baðemme na wá, ñá añkwa ndaakurnda ba parakke áte una kwá dzegwándzegwa eccena-aara na. Aley, sem ba kina keni zlafe kwá cenevaaka elva á ñere shagera. Yá tamaa ákatakfe cekwaangudí wá, watse kwá diyeddiye baðemme geni vaci sawa á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, ervaunðe á kure watse ba seke nama áte ñere, náza á ñere keni watse ba seke nama áte kure. ¹⁵⁻¹⁶ Adaba iya wá, ndza baaka shaige-aaruwa ðekideki áte duksa-aha ñanna. Ndza ya kátá ba dezekure emtsaade, lauktu ma yá dem Makiduniya. Am tse-aaruwa am Makiduniya keni maa, ma yá eptsá á ba ásezekure ádaliye, ma andze kwá se meliwa ba kure ge mága shula-aaruwa á dem Yahudiya. Estuwa, ma andze yá naba melakurumele ser buwa.

¹⁷ Am sarte na fanakuremfa una ñanna am vuwa, amá maganka na wá, ya ndaaná á ba áte we emtu? Estuweka ðekideki. Emtu am sarte na yá añkwa maga niya-aaruwa, ya magán ba seke náza á emnde a duniya emtu? Ya ndaase «ane» á ba áte we emtu? ¹⁸ Yá ndaakur ba jirire, á katafke á Dadaamiya na á eptseka elva-aara ðekideki na: Ndaanakurka á ba áte we, amá ya ndaana á ba an ervaunðe-aaruwa palle. ¹⁹ Adaba Yaisu *Almasiihu *Egdza á Dadaamiya na ña balakuraa elva-aara antara tara Silas an Timaute na wá, ñane á ndaaka elva á ba áte we, ma vaatara keni á ndaa ba jirire. ²⁰ Baaka shaige-aara ðekideki, ba ñane una a njamiyante názena ní a baa Dadaamiya á de vamiteva na. Ba ñane una *Aamin á miya á katafke á Dadaamiya, ge gálá zhera á Dadaamiya. ²¹ Zlafe ádaliye, a dzeramisaa ba Dadaamiya an ire-aara, añkwa á ndzedamítá ba ñane an ire-aara áte barama á Yaisu Almasiihu. ²² Arge una ñanna zlafe ádaliye, a vamite Shedekwe Cufedde am ervaunðe. Á maraná an una ñanna ganakini miya wá, ma emnde-aara. Á maraná á ba an una ñanna zlafe ádaliye geni duksa-aha umele na a baa watse á vamiteva na keni, watse mí shansha.

²³ Náwa Dadaamiya, a yiika an shifa máki ya magaa fida. Danka á dem Kaurintus na wá, ba ganakini yá ekhyakurnaakhya, a de zlaðanakurveka ervaunðe kwakya. ²⁴ Tatayanjerka ñere hyakuraare áte laarire ganakini sey kwá fetarfe. Adaba fetarfire wá, fakurtarfe zlauzle baaka arge una ñanna. Duksa na ñá kataná ñere ázekure wá, ba mága slera átirpalle, ganakini kwá tapanaatápa emtakire-aara.

2

¹ Adaba una ñanna, eptsanka á ba an niya á dem ekse á kure. Ya naba njante geni yá eptseka ádezekure mázla-aara, geni a de zlaðanakurveka ervaunðe ádaliye. ² Adaba máki ya duwa wá, ba iya an ire-aaruwa keni watse emtañka ervaunðe-aaruwa. Baaka edda una á de ekhyiyá ervaunðe, adaba kure keni baðemme watse á de zlaða ervaunðe á kure. ³ Adaba una ñanna, ya puwakurtaa ba wakita, arge una ma andze ya duwa ba iya an ire-aaruwa. Ma andze danemda wá, ma andze á de zlaða ervaunðe-aaruwa kwakya áte kure. Emnde na ma andze tá de

vitá itare higa keni ba kure ñanna. Diyandiya ba jirire ganakini má emtake erwaunde-aaruwa ge iya wá, kure keni á de higa erwaunde á kure bademme. ⁴ Am sarte na yá ankwá á puwakurte wakita ñanna wá, ndza yá am dzámá ire jipu, ndza an zladá erwaunde-aaruwa ba laaklaake, antara ba yáwe á kyuwa am huđe-aara. Bawánka zlađe a ba kure, ya kátá ba zladákurve erwaunde an puwa-aaruwa ñanna. Iya ya kátá kwá diyeddiye geni wayanakurwayire.

Paul ankwá á yanaare haypa-aara ge edda á haypa

⁵ Diyandiya ganakini ankwá slezladaná erwaunde ge ura am dagave á kure. Amá diyaweddiye ganakini á zladíyan ge iya ka palle, amá ge miya bademme. Amá keni emtaka ba jirire, ge kure bademme ka. ⁶ Kwakya ba emnde na ta puwara elva na am kure, daaci yá tamaa hyaahya mázla-aara. ⁷ Kina wá, shagera ba kwá yanarye haypa-aara, kwá ekhyannaakhya erwaunde geni a demka dzámá ire yaikke am ñane, a kedanaaka táma-aara bademme. ⁸ Adaba una ñanna, táslawa á kure marawanámárá ba wáyáva mázla-aara. ⁹ Dalila na ni ya puwakurte wakita ñanna wá, yá kátá diyeddiye átekwa, máki zlađe kwá á ba an fesarfíre á kure áte ya, ge mága názena yá bakurná ya bademme. ¹⁰ Daaci máki kwá ankwá yanaare haypa-aara ge slehaypa ñanna wá, naba yawanaarye, iya keni yá naba yanaarye haypa-aara. Una hyapka ba názara keni, yá naba yanaarye á katafke á Yaisu *Almasiihu geni a zlalavzlále njá á kure. ¹¹ Estuwa a shanka Shaitaine ndzedá arge miya. Adaba diyamidiya názena á kataná ñane bademme.

Weshetewesha ire á Paul am Terauwas

¹² Daaci ya naba tse áhuwa, kwáye ya zlalá á dem Terauwas ge de bálá labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu áhuwa. Am sarte na danemda maa, ya nána ganakini Yaakadada a weritaa baráma bademme ge bálá elva-aara áhuwa. ¹³ Amá wá, maganka, ndza an wesha ire-aaruwa bademme, adaba de beraneka egdza emmemiya Titus. Daaci ya naba magateraa ájamimá shifa ge emnde a fetarfe na tá am Terauwas ñanna, ya naba fanuhe á dem kwárá á Makiduniya.

*Shá midalire adaba barka Yaisu *Almasiihu*

¹⁴ Amá galaumigálá Dadaamiya, adaba ndzedá na a ganaa Yaisu *Almasiihu na ankwá á vamite midalire ba kelaa wera á ekse. A puwamimaa ba ñane am slera-aara ge bálá elva a Yaisu Almasiihu ma áme keni bademme. Daaci waazu á miya gevge ba seke se á kajijji, hyemhye am sleđe bademme, geni a diyareddiye emnde Yaisu Almasiihu. ¹⁵ Ba jirire ñere wá, ña ba seke se á kajijji na emtake se-aara jipu na, á dizaná Yaisu Almasiihu á katafke á Dadaamiya. Adaba ñere ña emnde a hyanme elva a Yaisu Almasiihu am duniya bademme, áza emnde na tá áte unjule a lya, antara emnde na tá áte unjule a kedá keni bademme. ¹⁶ Áza emnde na tá áte unjule a lya wá, ña emtake jipu, tá shá shifa am elva á ñere. Amá áza emnde na tá áte unjule a kedá wá, ña emtanjka dekideki, elva á ñere á tedá shifa am itare ba dekideki. Ware edda una hyephye ge mága slera ñanna an ndzedá á ire-aara? Baaka dekideki. ¹⁷ Ñere wá, a belañeraa ba Dadaamiya ge mága slera ñanna. Kwakya emnde tá tsakala an elva á Dadaamiya, amá ñere wá, ganjerefka estuwa. Njá bálá ba elva

á Dadaamiya an ervaunġe á ħere palle á katafke-aara, aġaba ŋa emnde a slera á Yaisu Almasiihu.

3

Maganaa slera ge Dadaamiya áte namána aŋwaslire

¹ Emtu máki ŋa bakuraa una wá, watse kwá banġerá ŋá maga kuráviŋe ŋárd emtu ádalije? Ĥere wá, ŋa baaka an wedere á nalmesheri á seydire am erva ganakini kwá de diyaŋġersá átekwá. Ge kure keni, ŋá ndavakuruka nalmesheri ŋanna ge dem tate umele an ŋane. Tá maganá ba emnde ŋanna ka wá, ħere ŋá maŋka, ŋa gergere. ² Aġaba ba kure una kwa nalmesheri á ħere, an puwa áte ħere. Ma ware keni diyaadiya una, tá dzegwándzegwa enndaha-aara geni ma ba estuwa antara kure am ervaunġe á miya. ³ Ba jirire, a puwetaa ba *Almasiihu an ire-aara wakita ŋanna, a vaŋġerte ge ħere. Amá wakita ŋanna wá, a puwanaa an narkálam ka, a puwanaa an hákuma á Sheġekwe Cufedġe á Dadaamiya na ma vaatara keni Dadaamiya ŋanna á ba aŋkwa na. Puwa ŋanna keni a puwetaa áte naláwa-aha á nákwá ka, a puwanaa am ervaunġe á emndimaġwaha.

⁴ Ŋa ndaanaa aġaba uneka, aġaba ħere faŋġertarfe an Dadaamiya am duksa baġemme, aġaba Yaisu Almasiihu. ⁵ Diyaŋġerdiya am ire á ħere ganakini ba ħere an ire á ħere wá, á daaka ndzedá á ħere ge mága slera ŋanna, ŋá maganá an ndzedá á Dadaamiya. ⁶ A gaŋġervaa ba ŋane emnde a slera-aara, geni ŋá bálá namána-aara aŋwaslire na a ŋgudaterán ge emnde baġemme na. Am namána aŋwaslire ŋanna wá, seke shairiya-aha-aara na ta puwete am *tawraitá werre ka, á maganá Sheġekwe Cufedġe mázla-aara slera. Aġaba tawraitá wá, slera-aara ba ceġa emnde á katafke á Dadaamiya, amá Sheġekwe Cufedġe wá, á vaterte shifa ge emnde.

⁷ Werre wá, Dadaamiya ndza a puwete shairiya-aha-aara áte nalawa-aha á nákwá, ndza naranna emnde sleksire-aara keni am sarte ŋanna. Dadaamiya a magaa sleksire-aara wá, wafke á Muusa á mbá wulwulire na baaka kalle-aara ġekidġeki na. Emnde a *Iserayiila dzegwaránka zharaná á dem ice ġekidġeki. Parakkire ŋanna keni á de shekwaaka tsa. Máki *tawraitá na slera-aara ba ceġa emnde á katafke á Dadaamiya ni, Dadaamiya a marse sleksire-aara am huġe-aara estuwa wá, ⁸ sákwa máki á maganá Sheġekwe Cufedġe slera emtu, ŋane slevaterte shifa ge emnde? Á tsaame sleksire na á de maganá Dadaamiya! ⁹ Tawraitá wá, slera-aara ba puwa emnde á dem shairiya. Máki Dadaamiya a marse sleksire-aara estuwa am duksa na á puwa emnde á dem shairiya, sákwa am namána á Dadaamiya aŋwaslire na emnde tá shá jirire am huġe-aara emtu? Á tsaame kena sleksire na aŋkwa á maraná Dadaamiya am huġe-aara na! ¹⁰ Daaci mí naba bánba ganakini duksa na ni ndza Dadaamiya a marse sleksire-aara am huġe-aara werre na wá, sleksire á Dadaamiya werre ŋanna hyepka ba náza keni, má mí sláġerá an náza vatena. ¹¹ Duksa na Dadaamiya a vaterte ge emnde ba ge sarte cekwa, kerteŋ dedde maa, Dadaamiya marsemáre sleksire-aara am huġe-aara, sákwa am una á zleka ġekidġeki na emtu? A jatermaa uwe?

¹² Ŋá aŋkwa á enndáhá ba parakke na wá, aġaba faŋġertarfe an duksa ŋanna geni jirire. ¹³ Muusa werre wá, ndza a puwem nalbuta am ice, aġaba aŋkwa á gulá sleksire á Dadaamiya áte wafke-aara, daaci wayaaka

tá diyeddiye emnde-aara emnde a *Iserayiila. Amá ñere wá, ña baaka an wedere á mága una ñanna mazla-aara. ¹⁴ Iserayiila-aha werre wá, ndza cenaránka maana á duksa-aha ñanna d'ekid'ekí. Ba duksa palle ge egdzara-aatare vatena keni. Máki tá ndaha wakita á namána á Dadaamiya werre na, tá cenánka maana-aara d'ekid'ekí, ba seke an faða enjkale-aatare an nalbuta á Muusa werre ñanna. Adaba sey edda una lyevaalya *Almasiihu, lauktu á sesse enjkale-aara am nalbuta ñanna. ¹⁵ Ba kina keni má itare tá ndáhá wakita-aha á Muusa werre wá, tá cenánka maana-aha-aara d'ekid'ekí, ba seke an faða enjkale-aatare an nalbuta. ¹⁶ Amá ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: «Ma a semaa ware áseza Yaakadada keni, sey á sesse am nalbuta ñanna.» ¹⁷ Daaci ba estuwa. Adaba tara Yaakadada antara Shefekwe Cufed'fe wá, ta ba palle. Daaci am tate na ni ankwá Shefekwe á Yaakadada wá, emnde ñanna tá shánsha ire-aatare, á kwaraterka mázla-aara *tawraita. ¹⁸ Daaci miya kina wá, wafke á miya faðaaka an nalbuta werre ñanna, má ankwá á nanna Yaakadada Yaisu Almasiihu am yaikkire-aara. Daaci ba kelaazare yaikkire á Yaakadada ankwá á gamive ba seke ñane. Yaikkire-aara am miya ankwá á far ba máráva am miya ba kelaazare keni. Kwaya ñane názena á maganá Shefekwe á Yaakadada am miya.

4

Baaka payda á ñere ge ñere amá ankwá ndzedá á Dadaamiya

¹ A zamivaare ba Dadaamiya lauktu a famiyar slera ñanna. Adaba una ñanna ña ba dzan'dzane am slera ñanna. ² Diyamidiya miya wá, mí feka erva á miya á dem slera na tá maganá emnde an shebe, duksa á zherwe ba dey na. Mí zlermeká emnde, mí feka fida á dem elva á Dadaamiya keni. Ñere wá, ña vaterte ba jirire á Dadaamiya parakke ge emnde. Názena ni ankwá á tataya jirire á Dadaamiya wá, ñane á diyeddiye jirire á ñere. ³ Labáre á higa na ña sanaa ñere na, tá cenánka emnde umele d'ekid'ekí, ba seke an fádá enjkale-aatare. Amá tá cenánka ba emnde na tá an kedá na. ⁴ Itare wá, ankwá á piyatertá Shaitaine, ñane slemándzawe na á kwará duniya na. Á piyaterte ganakini a naránka parakkire yaikke na á maraná elva a Yaisu *Almasiihu á dete itare. Parakkire ñanna ankwá á márá Yaisu Almasiihu am yaikkire-aara. Máki ura a naa ñane, a naa ba Dadaamiya. ⁵ Njá bálá elva á ire á ñerka, ña bálá elva a Yaisu Almasiihu, geni ba ñane una Yaakadada arge emnde bademme. Ñere wá, ña ba emnde a slera á kure ge melakurumele, adaba ña emnde a d'ába Yaisu. ⁶ Werre am fakta wá, a baa Dadaamiya: A gevge parakkire, á mbe am tabedammire. Kina keni ba Dadaamiya ñanna una á márá parakkire-aara á sem ervaun'de-aha á ñere. Á marañerá yaikkire á Dadaamiya na ankwá á mbe áte wafke á Almasiihu.

⁷ Ñere wá, ña ba seke gahe-aha na ta nderanaa an haha, amá wá, ña an rezegire yaikke na a vanjertaa Dadaamiya na am ñere. Tá disá áte una ñanna emnde, ganakini hákuma yaikke na ña shanaa ñere ge mága slera á Dadaamiya na wá, hákuma á ñereka, náza á Dadaamiya. ⁸ Tá ankwá á becañerbeca an zladá-aha gergere, amá zlarañeraaka bademme. Ma a weshetaa estara ire á ñere keni, ña á ba an táma á ñere am ervaun'de. ⁹ Emnde tá ankwá á shañeru zladá jipu, amá yañjeraaka Dadaamiya. Tá magañerá palása am haha, amá ñere ña emtseka. ¹⁰ Kelaazare emnde tá

tataya ba ceɓá shifa á ñere seke una ndza ta jaa Yaisu *Almasiihu, amá náwa ba nja ñere an shifa. Tá diyeddiye á ba áte una ñanna geni Yaisu á ba an shifa-aara. ¹¹ Ñere emnde na zlaɓe njá an shifa am duniya na wá, ba kelaazare tá tsagwadañertsagwada ge ceɓañerceɓa, aɗaba ña emnde a dába Yaisu Almasiihu. Amá náwa ba njá á ñere an shifa, njá an vuwa a laakire na á shekwaaka na. Tá diyeddiye á ba áte una ñanna geni á ba an shifa-aara Yaisu. ¹² Amaana elva ñanna wá, áte vuwa á ñere wá, ankwá á wava ba emtsa, emtsa seke náza á Yaisu. Amá am kure wá, á maga slera ba shifa áñwaslire na kwa shanaa ázeñará na.

¹³ Ankwá elva am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: «Fantarfe áte Dadaamiya. Aɗaba una ñanna yá ankwá á bálá elva-aara.» Daaci ba duksa palle ge ñere keni, ñere keni shañeránsha fetarfire áte Dadaamiya; aɗaba una ñanna njá ankwá á bálá elva-aara. ¹⁴ Diyamidiya ganakini edda una a tsante Yaakadada Yaisu am fáya na wá, watse á tsamitsetse miya keni, á kya erva an Yaisu. Baɗemme á miya watse á damiyá á ba átirpalle á de katafke-aara. ¹⁵ Baɗemme á duksa-aha ñanna ankwá á maganá Dadaamiya na wá, á maganá aɗaba ba kure, ge melakurumele, geni emnde kwakya a sharánsha ñgurna-aara. Tá de hwiya estuwa emnde a slafanaa we ge Dadaamiya, emnde a galá zhara-aara.

Baaka lámbe á ñere, ñere enkale á ñere áte duksa na á zleka na

¹⁶ Aɗaba una ñanna, ña ba dzañdzane. Diyañerdiya tsa geni ankwá á far ba gulá ndzedá á ñere ba kelaazare, amá am ervaunɗe á ñere wá, ña emnde dzañdzane jipu. Aɗaba Dadaamiya ankwá á fañerem ndzedá am vuwa. ¹⁷ Zlaɗa wá, njá ankwá á essha, amá watse á zlauzle. Ankwá yaikkire njá de sháná ñere aɗaba zlaɗa ñanna. Yaikkire ñanna keni watse baaka zle-aara, jauje ge duksa baɗemme. Máki yehañerteyeha una ñanna, njá zhára zlaɗa á ñere kina hyapka ba názara keni. ¹⁸ Aɗaba enkale á ñere áte duksa na á naaná ice ka, amá áte názena á nánka ice á urimagwe. Aɗaba baɗemme á názena á naaná ice á urimagwe watse á zle. Duksa-aha na ni á zleka ɗekideki wá, tá zharaná an ice ka.

5

¹ Diyañerdiya ganakini má mbeɗaambeɗa bere á haha á ñere na njá am huɗe-aara kina, amaana vuwa laakire á ñere na wá, Dadaamiya á de vañerte bere umele áñwaslire am samaya. Amaana: á de vañerte vuwa umele am samaya, názá dem ba ge ɗekideki. ² Njá á ñere am duniya kina na wá, laruwa jipu, njá kumá ba daa á dem bere á ñere áñwaslire na am samaya na. ³ Aɗaba máki shañeránsha tsekwañeremtsekwá am vuwa áñwaslire na wá, sheɗekwe á ñere á gevka an ukhyiye dey mázla-aara á katafke á Dadaamiya. ⁴ Amá am kinire na zlaɓe njá á ba am bere á haha á ñere na wá, njá am zlaɗa an tsáká ire, á vañerte ba kyuwa. Tatayañerka ñere ganakini njá kátá tsekwese am vuwa a laakire á ñere ñanna ba ɗekideki. Estuweka. Njá kátá ma ña tsekwarhe una áñwaslire, vuwa á samayire na, daaci ma andze á sheɓanvesheɓe emgyegwe-aara na ñane á emtsa na. ⁵ A tsatsañeraa ba Dadaamiya an ire-aara vuwa áñwaslire ñanna ge ñere. A vañerte Sheɗekwe Cuɗeɗɗe na wá, á maraná an una ñanna ganakini duksa na a baa watse á vañerteva na wá, ba jirire watse njá shánsha.

⁶ Adaba una nanna, nere na ba dzanɗzane. Maki zlaɓe na á ba am vuwa laakire na wá, diyanerdiya ganakini zlaɓe na yiyye an tate na átekwa Yaakadada. ⁷ Kina wá, zlaɓe na nánka emtsaade an ice á nere. Njá á nere antara nane wá, á ba an fetarfire. ⁸ Ba jirire baaka shaige á nere dekideki. Maki na shánsha na tsekwesetsekwe am vuwa laakire na, na zláá ádeza Yaakadada wá, wayanerwáyá jipu. ⁹ Duksa palle na kataná nere wá, ma zlaɓe na á ba am duniya na, ma danjaraada ádezenjára keni, na maga ba názena á kataná nane. ¹⁰ Adaba bademme á miya watse mí de katafke á *Almasiihu am yaikkire-aara, á de kyáná nane shairiya á slera-aha á miya. Ma ware á miya keni á de pelansá á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara am duniya. Edda una a magaa shagerire, á de shá lafa-aara. Edda una a magaa shagerkire an shagerkire-aara.

Dadaamiya á kátá emnde bademme tá melemela an nane

¹¹ Adaba una nanna, elva a fá zherwe áte Yaakadada wá, na dise vateneka nere. Daaci na ankwá á wava ba ge maraterá jirire á nere ge emnde. Dadaamiya wá, baaka názu diyaaka nane am erwaunde á nere. Yá tamá ba kure keni diyakuridiya, má kwá ndáhá jirire á názena kwa disaa kure áte ya. ¹² Emtu watse kwá banjerá na gálá ire njára emtu ádaliye? Una na gálá ireka, na kwarakurse ba sera á elva, geni a njeka lambe á kure dekideki, naba fautarfe an nere, kwá de shánsha dza sera, kwá de háslaterá ba kure emnde a gálá ire ba dey na. Adaba itare tá zhará ba iga á duksa, baaka lámbe-aatare áte nja-aatare am erwaunde. ¹³ Emtu kure keni kwa ba seke emnde emele, kwá zharáner ba seke na an shaitaine njára emtu? Maki estuwa wá, na shaa shaitaine nanna adaba ba Dadaamiya. Amá ba lápiya ire á nere. Daaci an enkale á nere nanna wá, na melakuru ba ge kure an nane. ¹⁴ Dalila á slera á nere wá, na maganá adaba wáyávire yaikke na a magaminaa *Almasiihu na. Nane a naba yaa ire-aara, a emtsehe adaba emnde bademme. Daaci áza Dadaamiya wá, bademme á emnde emtsaremtsa kerde antara Almasiihu. ¹⁵ Labára Almasiihu a emtsaa adaba emnde bademme? A emtsaa adaba itare, geni ma tá á ba an shifa-aatare keni, tá magán ge ire-aatare ka duksa, tá maganá áte namaari-aatare ka mázla-aara duksa, amá tá maga ba názena á kataná nane, adaba nane a emtsaa adaba itare, tsetse am fáya keni adaba itare.

¹⁶ Daaci kina wá, gergerka emnde ázenere mázla-aara, emnde bademme ta ba kalkale, na zháreka názena ágáshe. Werre wá, ice na ndza na zhára *Almasiihu an nane na wá, ndza na maga ba slera á emndimagwaha. Amá kina wá, na manka mázla-aara. ¹⁷ Edda-aara máki garevge palle antara Almasiihu wá, nja-aara werre bademme dedde, ma jeba-ara-aara keni gevge anwaslire bademme.

¹⁸ Bademme á una nanna, a maganaa ba Dadaamiya. Nane a belaa Almasiihu, a se melamiyaache an nane. Daaci a famiyar slera nanna ge miya, geni á kátá emnde bademme tá shánsha mele an nane. ¹⁹ Amaana wá: Dadaamiya a belaa Almasiihu á sem duniya, adaba á kátá emnde bademme tá meleleme an nane. Á naterka am erwaunde mázla-aara adaba haypa-aha-aatare. Daaci a famiyar slera á de balaterá una nanna ge emnde bademme, geni ankwá baráma a mela an Dadaamiya.

²⁰ Daaci nere wá, na we á Almasiihu, á dhákurá ba Dadaamiya an ire-aara á kya an we á nere. Na ankwá á magaterá ba tásle ge

emnde adaba barka á Almasiihu, táslawa á kure eksawarekse ganakini kwá melemela an Dadaamiya. ²¹ Almasiihu ñane maganaaka haypa d'ekid'ekí, amá Dadaamiya a naba far haypa-aha á miya ge ñane, ganakini á gamivege miya ma emnde a jirire á katafke-aara, má gamiyevege palle antara Almasiihu.

6

*Slera á slebela á Yaisu *Almasiihu*

¹ Náwa ñá an'kwa á bakurá elva: Nere wá, ña emnde na ni Dadaamiya an'kwa á maga slera-aara á kyá erva an ñere. Dadaamiya wá, magakuránmaga ñgurna. Táslawa á kure, gawanveka ñgurna á Dadaamiya na seke duksa ba dey. ² Ábi bánba Dadaamiya an'kwa an puwa am wakita-aara, a baa ñane:

«Am sarte na hyephye sarte á ñgurna-aaruwa, ya cenakvaarcene. Am sarte na hyephye sarte-aaruwa ge lya emnde, ya melakumele.» Daaci diyaweddiye ganakini sarte á ñgurna ñanna ba una, sarte á lya emnde ñanna ba una.

³ Wayanjerka ñere vante ektápaare ge ura, wayanjerka an duksa mándzawe am slera á ñere d'ekid'ekí. ⁴ Názena ñá kataná ñere wá, ñá kátá tá diyanjerreddiye emnde ganakini ña emnde a slera á Dadaamiya. Una názena ñá maganá ñere am duksa bademme. Ma ñá an'kwa á shá zlađa yaikke, ma ñá am emtan'kire, ma kwakya palása na ñá maganá ñere keni, ba ñá farvaun'đe, ñá ebbásha. ⁵ Ja keni hyanjerhya áza emnde, á dem dangay keni daráñerda, ervaun'đe á zlamaa bademme keni tsarantetse áte ñere. Máki ba slera wá, wavanjerwava an ñane. Am sarte umele ba háre keni ña puka, zu náza za keni baaka d'ekid'ekí. ⁶ Ñá an'kwa á marateránmára ba parakke ge emnde ganakini ña emnde a slera á Dadaamiya. Diyanjerdiya jirire á Dadaamiya, ñá an'kwa ñá ba cufed'đe, ñá farvaun'đe am duksa bademme, ñá an'kwa á maga kemaarire, Shedekwe Cufed'đe keni an'kwa an ñere, ñá an'kwa á maga wáyávire an ervaun'đe á ñere palle, ⁷ ñá an'kwa á magaterá waazu á elva a jirire ge emnde, an'kwa á vanjerteva Dadaamiya hákuma-aara. Kazlanja á wáva á ñere ge ñere wá, ba mága jirire. Ma ge wava keni á ba an ñane, ma ge lyá ire á ñere keni á ba an ñane. ⁸ Emnde umele tá zlebanjerzleba, emnde umele tá epsawanjerepsawa. Emnde umele tá galan'jergálá, emnde umele tá zlazlanjerzlázle. Emnde umele tá zharáñer ba seke ña emnde a fida, amá ña emnde a jirire tsa. ⁹ Tá zharáñer ba seke diyaranjerka, amá diyaranjerdiya tsa emnde bademme. Emnde tá zharáñer ba seke irekhya-aha, amá baaka duksa umele áte ñere, ña ba lapilayye. Tá shaneru zlađa an tsáká ire, amá ñá emtseka, náwa ba ñá á ñere an shifa. ¹⁰ Emnde tá kátá tsekwanaatsekwa higa á ñere ba d'ekid'ekí, amá ma vaatara keni ñere ñá á ba an higa á ñere. Ña ba talage-aha am duniya na, amá ñá gatervaa ba ñere emnde, tá gevge emnde a berba an elva á Dadaamiya. Emnde tá zharáñer ba seke baaka duksa á ñere, amá baaka názu ektsanjerarektse d'ekid'ekí.

¹¹ Kure emnde a Kaurintus wá, ña ndaakurndáhá ba parakke, shebanjerakurvuweka názu am ervaun'đe á ñere d'ekid'ekí. ¹² Nere wá, ñá wayákurá an ervaun'đe á ñere palle, kwa yanjeráa ba kure. ¹³ Ázerwa wá, kwa ba seke egdzara-aaruwa, iya keni ya ba seke eddekure, yá

ndaakur elva. Kure keni shebawaŋervuweka názu am ervaunđe á kure, wayawaŋerwáyá ba seke una ŋa wayakuraa ŋere.

Faufa hyema, gawevka palle an emnde na fartarka

¹⁴ Kure wá, gawevka am sawari palle antara emnde na fartarka Yaakadada na, una zlayeka ge kure đekideki. Tá másláva estara tara jirire á Dadaamiya an haypa? Tá njá estara tara parakkire, antara tabedammire am tate palle? ¹⁵ Á duwa estara elva á tara Yaisu an Shaitaine? Á duwa estara sawari á tara slefetarfe an edda una fetarka? ¹⁶ Tá másláva estara tara mashidi á Dadaamiya antara hele á shaitaine? Yá ndaakur ba jirire: Ba miya una mi mashidi á Dadaamiya na ma vaatara keni ŋane á ba aŋkwa na. Ba seke una a ndaanaa ŋane aŋkwa an puwa am wakita-aara, a baa ŋane:

«Watse yá njá á ba am dágave-aatare, yá njá antara itare.

Yá de gev Dadaamiya-aatare, itare keni tá de gev emnde-aaruwa.

¹⁷ A ndaanaa adaba una ŋanna Yaakadada Dadaamiya zlađe adaliye, a ba ŋane: Sawesse am dágave-aatare, gawevka palle antara itare, njawinja cufedđe, lauktu yá lyiyakurlyiya;

¹⁸ Yá de gev Eddekure, kure keni zála an ŋwášha bađemme kwá de gev ba egdzara-aaruwa.

Kwaya ŋane elva á Yaakadada na hákuma bađemme á ba ázerára na.»

7

¹ Bađemme á waada-aha ŋanna a maganaa Dadaamiya na wá, a magamiyán ba ge miya egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba una ŋanna, barawamiyaabára ire á miya cufedđe. A jerka duksa na ni á badza shifa á miya, antara vuwa á miya đekideki am zlááva á miya, adaba ma emnde a fa zherwe áte Dadaamiya.

Tara dzámá ire, antara higa á Paul

² A yaŋeraaka ervaunđe á kure ba dey, adaba baaka emtaŋkire na ŋa magakurtaa ŋere ba ge palle á kure keni. Baaka edda una ŋere ŋa maganaa ektápaare am kure đekideki, baaka edda una ŋa zlermuwa ŋere đekideki am dágave á kure. ³ Bawánka zlađe ganakini njá kátá fakurar ba zherwe an elva na njá aŋkwa á tsakaná ŋere, una ka đekideki. Ba kina keni ya zluwa á ndaakur ba ŋane ganakini ŋa wayakurtaa an ervaunđe á ŋere palle. Baaka názu á pekyamiya an kure đekideki. Una ma zlađe ma á ba an shifa á miya, ma zlauzle shifa á miya am duniya na keni. ⁴ Baaka shaige-aaruwa áte kure đekideki. Bađemme á higa-aaruwa á ba áte kure. Bađemme á zladá na ya shuwaá ya na, aley yá á ba an higa-aaruwa am ervaunđe.

⁵ Zladá wá, ba jirire shaŋerushe. Á ba am Makiduniya keni se shaŋeránka hairire đekideki. Ma á kyá ura-ara keni á sawa ba shunŋula, emnde tá đabaŋerá á ba an elva. Ekhyaaka ervaunđe á ŋere đekideki, njá dzámá ba ire. ⁶ Amá sle-ekhyaterá ervaunđe ba Dadaamiya ge emnde, máki weshetewesha ire-aatare. Daaci a ekhyaŋeraa ba ŋane ervaunđe an sá á Titus. ⁷ Dadaamiya a ekhyaŋeraa ervaunđe an sá á Titus ka palle, a ekhyaŋeraa ervaunđe an elva na a melanuwa ŋane ge Titus ge tsakanersetsake na. Adaba se tsakanersetsake Titus ganakini ekhyakurnaakhya ervaunđe ge ŋane keni. Zlađe adaliye, a ndaŋernda

ganakini kwá an wedere-aaruwa jipu, dakuremda am nambane arge názena kwa maganaa kure. Kina wá, bademme kwa á ba am iga-aaruwa, kwá ankwá á waviyuwawe. Labáre á kure higithehiga jipu zlafe ádaliye.

⁸ Diyandiya ganakini wakita na ya puwakurtaa ya na, a de vakurte dzámá ire kwakya, amá ba kalle. Yá kátá dem am nambane geni má ya puwakurteka estuwa, adaba ya nanna ganakini puwanakurempuwa am dzámá ire kwakya. ⁹ Amá kina wá, ekhyaakhya ervaunđe-aaruwa. Yá higa adaba ya puwakurme am dzámá ire ka, amá adaba kwá ankwá dzámá názena ndza zlalaaka an unjule-aara na, eptsakureptsá am tuba. Dzámá ire á kure áte namaari á Dadaamiya. Daaci máki estuwa, baaka emtanjire na na magakurtaa njere dekideki. ¹⁰ Máki tá am dzámá ire emnde áte namaari á Dadaamiya wá, dzámá ire njanna shagera jipu. Adaba jeba á dzámá ire njanna á dá ura á dem tuba. Daaci estuwa, Dadaamiya á lyelye edda-aara. Amá dzámá ire áte náza á emnde duniya wá, á saná ba emtsa ge ura á katafke á Dadaamiya. ¹¹ Yá ndaakur ba jirire: Dzámá ire á kure ndza áte una á kataná Dadaamiya. Nawanaana ba kure keni slera na a maganaa Dadaamiya am kure am sarte na kwá am dzámá ire njanna! Nawanaana wáva á kure ganakini kwá kátá bárá ire á kure am elva njanna! Nawanaana emtsaadé ganakini ba kure keni ankwá á wakurwá am ervaunđe mázla-aara! Kwá ankwá á tapanaatápa emtu lyáwa á kure, antara wedere á kure an iya kina! Nawanaana emtsaadé wáva á kure kina, geni kwá kátá namaari á Dadaamiya! Nawanaana emtsaadé shairiya na kwa far ge edda una a magaa shagerkire! Kwa nanna emtu ganakini baaka názu magakurka geni kwa baaka am elva njanna mázla-aara kwá an bárá?

¹² Daaci diyaweddiye ganakini puwanakurteka wakita njanna adaba edda una a gu haypa, bi adaba edda una ta ganu haypa, una njanna ka palle. Ya puwakurte ganakini yá yehakuranteyeha bademme ákatafke á Dadaamiya, wáyáva á kure yaikke na kwa wayaneraa kure an ervaunđe á kure palle na. ¹³ Adaba una njanna, kina wá, ekhyakuraneraakhya ervaunđe mázla-aara.

An ekhya ervaunđe á njere ba parakke! Názu a ekhyaneraa ervaunđe zlafe ádaliye kwakya-aara wá, Titus a se beranerá an higa yaikke, adaba bademme á kure fakuranemfa ndzedá am vuwa. ¹⁴ Am sarte na yá ankwá belaná ádezekure wá, ya zlebakurzleba jipu ázenjárá. Kina wá, yá ankwá á nanna ganakini zleba njanna ya zlebakuraa ya na wá, fakuriyemka am zherwe. Bademme á elva-aha emtake emtake na ya ndaanaa ya áte kure na gevka fida. Daaci bademme á názena ndza na banán ge Titus áte kure na, jirire. ¹⁵ Ba kelaa má yeheteyeha Titus názena kwa magannaa kure am sarte na a tsekwaá ázekure, kwa lyevaahé am dagave á kure, kwa gyaigarhe, kwa fansarfe keni am názena a de bakurnaa njane bademme na wá, higa-aara áte kure á far ba wala ba kelaazare. ¹⁶ Daaci yá higa jipu, adaba baaka shaige-aaruwa dekideki áte kure ma am uwe keni bademme.

8

Elva á náza melateru ge emnde na tá am baakire

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, njá kátá kure keni kwá cenáncena názena ta maganaa emnde a fetarfe am kwárá á Makiduniya na. A magaternaa ba Dadaamiya njurna á maga duksa njanna. ² Sharushe zladá an tsáká

ire, amá baaka názu a eksanaa zlađa ɲanna áte itare dekideki, higa-aatare ba kelaa-aara. Ta talage-aha jipu, amá ta jemaa sadake-aatare ba kwakya. ³ Yá ndaakur ba jirire: Jaranmejahe ba kwakya, magarnaamaga ba seke ta jahanaa itare ka dekideki, hyahya ndzedá-aatare. Ndza ta sawa ba itare an ire-aatare ásezenere, ⁴ ta se ndava baráma, ganakini itare keni tá demda am slera á melateru ge emnde a fetarfe na tá am kwárá á Yahudiya na. ⁵ Emnde ɲanna ta magaa názena tamaɲerka ɲere dekideki. Emtsaafde, duksa zuɲɲwe na ta maganaa itare wá, ta gaa ire-aatare ákatafke á Yaakadada, lauktu ta se ganaahe ákatafke á ɲere keni. Baɲemme ta maganaa á ba áte namaari á Dadaamiya.

⁶ Amá ázekure keni fakurantaufe zlauzle, a dakurnaa Titus sawari-aara. Adaba una ɲanna maa, ɲá anƙwa á ndavanundave zlaɲe adaliye kina, geni a eptsepsa ádezekure, á de zlanazle slera á jirire na a fantuwa ɲane am dáɲave á kure na. ⁷ Ate baráma á Dadaamiya wá, kure hyaikurephye am duksa baɲemme. Ma fetarfire á kure, ma ge ndáhá elva á Dadaamiya, ma enƙale á kure ge dise ndaha elva, ma mága dzanɲanire am slera á Dadaamiya keni baɲemme. Wayakuraɲerwáyá an ervaunɲe á kure palle. Daaci yawánka mága slera á jirire ɲanna keni, magaumága an ervaunɲe á kure palle.

⁸ Názena yá bakurná ya na wá, gevka laarire ganakini sey ba kwá fá sádake ɲanna. Una yá vakurte ba seydire áte emnde na itare wayarwáyá jipu slera ɲanna, itare tá anƙwa á effá na. An una ɲanna wá, yá kátá diyeddiye máki anƙwa wáyáva á kure áte emnde umele. ⁹ Duksa palle wá, kure diyakurdiya ɲgurna yaikke na a magakurnaa Yaakadada Yaisu *Almasihu. ɲane, baɲemme á duksa á ba am erva-aara, amá a ganve ire-aara talaga adaba kure. A magante una ge ire-aara, geni kure kwá gevge emnde a berba áte baráma á Dadaamiya.

¹⁰ Kina wá, yá ndaakurse názena yá slakurvá ya: Mbakiya wá, ndza kwa hayanaa ba kure zuɲɲwe mága slera á jirire ɲanna, kwa fantuwa ba kure zlaɲe adaliye zuɲɲwe ge emmága-aara keni. Kina keni wallá laarire, wallá uwe, shagera ba kwá zlanazle slera ɲanna fakurantaufe zlauzle na. ¹¹ Daaci yawánka, naba zlawanaazle slera ɲanna an higa, ba seke una kwa fantuwa an ɲane na. Faufa á ba áte názena kwa dzegwanaa kure. ¹² Adaba má kwá vante duksa ge Dadaamiya deydey á ndzedá á kure, kwá vante an higa wá, á ellyiya Dadaamiya. Dadaamiya á ndava ba una anƙwa am erva á kure. ɲane á ndavakuruka názena baaka am erva á kure na.

¹³ Bawánka zlaɲe a ba kure: Paul á kátá puwanerem am zlađa á emnde ɲanna, itare tá de shá ire-aatare. Una ɲanna ka dekideki. Yá kátá emnde baɲemme tá gevge palle. ¹⁴ Kina wá, anƙwa duksa ázekure, shagera jipu máki ká vaterveva ge emnde na tá am baakire kina, daaci mákuralla má watse baaka ázekure, amá anƙwa ázetare, itare keni tá de vakurteva ba estuwa. Máki estuwa, baɲemmire á kure kwa ba palle. ¹⁵ Máki estuwa, gevge á ba áte una anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya a ba ɲane: «Emnde na tá hálá dáfá á samaya na, halarvaahála kwakya, gevka seke kwakya ba ta zuhe á dem huɲe ɲanna.

Emnde na ta halante ba cekwaanɲuɲi keni, ta yanaa ba itare náza za.»

¹⁶ Njá ankwá á slafaná we á ñere kwakya ge Dadaamiya, adaba a maganaa ba ñane slera am Titus. Nñanñára ankwá á wava Titus ba seke ñere ge melakurumele na. ¹⁷ Nñanñávanu ganakini a eptseptsá ádezekure, a naba eksarhe. Adaba ndáva á ñere ka palle, amá ba ñane an ire-aara keni wayaawáyá ervaunñde-aara ge eptsá ádezekure, ge de melakurumele zlafe ádaliye.

¹⁸ Náwa nǎ ankwá á belante egdza emmemiya umele, tá ankwá á duwa kerde. Egdza emmemiya ñanna wá, emnde a fetarfe bademme tá zleba ba ñane adaba waazu na ankwá á balaná ñane. ¹⁹ Zlafe ádaliye, adaba ta eksesaa emnde a fetarfe, ganakini á dábáñerá ñane am shula-aha á ñere, a melañerumele ge mága slera á jirire ñanna. Daaci slera ñanna á de maga námpire kwakya, emnde kwakya tá de gálá Yaakadada á miya am yaikkire-aara. Tá de dise áte una ñanna emnde, niya á ñere ge melateru ge emnde.

²⁰ Shunngu wá, janjeranmejaha ba kwakya. Njá ankwá á fá hyema keni ba kwakya am slera á shunngu ñanna, geni a tsalarañerka emnde adaba shagerkire á mága. ²¹ Njá kátá á baraavebára shagerire na nǎ maganá ñere na á katafke á Yaakadada, amá a baraavebare áza emnde keni. ²² Náwa nǎ ankwá á belateru egdza emmemiya umele ge emnde buwa ñanna. Ñane keni marañeránmára wáva-aara ser kwakya, ña nanna ganakini wayaawáyá an slera á Dadaamiya. Kina ñeme cenáncena labáre á kure, geni shagera zlaláva á kure wá, ankwá á wava jipu ge de melakurumele. ²³ Titus wá, ñane edda una nǎ ankwá á ja dábá kerde ge mága slera á Dadaamiya am dagave á kure. Amá emnde buwa na tá ankwá á duwa antara ñane na wá, ta belateraa emnde a fetarfe bademme ádezekure. Emnde kwakya tá ankwá gálá *Almasiihu adaba barka á slera-aatare. ²⁴ Marawateránmára wáyáva á kure ge emnde ñanna. Daaci bademme á emnde a fetarfe na tá duwa ádazetare ge dezekure na, tá de cenáncena labáre á kure, tá de dise áte una ñanna ganakini zleba na ña zlebakuraa ñere na wá, an unñjule-aara.

9

Dadaamiya a hayaa ba edda una á fáná an higa

¹ Ate elva a náza melateru ge emnde a fetarfe na tá am Yahudiya wá, baaka ñeme wedere kwakya ge puwakurte elva ñanna áte nalmesheri.

² Adaba diyandiyá ganakini ba kure an ire á kure keni kwá an wedere á melaterumele. Zlebanakuraa zleba ya zlauzle áza emnde a fetarfe na tá am Makiduniya, geni emnde a fetarfe na tá am kwára á Akaya wayarwáyá jipu melateru ge emnde a fetarfe na tá am kwára á Yahudiya. Kwaye mbákyiya tá maga ba niya-aara. Daaci wáva á kure a tsante wayava á emnde kwákya am Makiduniya, itare keni kwakya ba názena á kátá melaterumele na.

³ Nñanñára yá ankwá á bela tara Titus antara egdzar mama-aha a miya umele buwa ádezekure, geni kwá zlauzle am slera á kure bademme ge jáha shunngu ñanna, lauktu nǎ daada ñere. Estuwa, zleba na ya zlebakuraa ya ázetare na á gevka fida. ⁴ Adaba máki danjeremda antara emnde a Makiduniya, ña de berakur zlafe baaka názena kwa maganaa kure wá, watshe zherwe ge ñere, adaba ña bateraa baaka shaige á ñere áte kure. Názá á kure ñeme wá, náza ndaaka. ⁵ Daaci yá puwa sawari am ire-aaruwa wá, a ba ya duksa na wá, shagera ba yá ndavaterundave ge

tara Titus antara emnde buwa na, geni a darduwa itare zunɲwe, lauktu watse ɲá dábaterá ɲere vacite umele. Yá kátá kwá maganaamaga antara itare duksa á barka na ndza kwa enndaa na, lauktu ɲá daada ɲere. Daaci una ɲanna á de márá názena am ervaunɲe á kure, geni kwa maganaa á ba an kátire á kure duksa á barka ɲanna, gevka laarire.

⁶ A ba naraje umele wá: Edda una a herdante ba cekwaangudí, á sem mbá keni, á sá ba cekwaangudí. Edda una a herdaa kwakya wá, á sem mbá keni, á sá ba kwakya. Viyawanaaka naraje ɲanna ɲekideki. ⁷ Magaumága kwa mazla-aara. Ma ware keni a emmága áte una a eksesaa ɲane. Fauka an dzámá ire, a gevka laarire keni. Faufa á ba an higa, adaba Dadaamiya á háya ba edda una á fáná an higa. ⁸ Dadaamiya an hákuma ganakini á kwakyakuranvekwákye duksa baɲemme, á juwá á ba áte kure, kwá hyephye zlaɲe ádaliye ge mága slera á shagerire baɲemme. ⁹ Estuwa, kwá gevge áte una anɲkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: «Ura mággwe wá, pasakpasakke erva-aara áza talage-aha. Maggwire-aara á zleka ɲekideki.»

¹⁰ Baɲemme á wulfe á duksa na tá jáná emnde á dem haha, á walantá ba Dadaamiya, á vatertá ba ɲane náza za-aatare ge emnde, antara wulfe na tá de jáná am shifa á ayiye keni. Una keni ba duksa palle. Máki kwá maga shagerire an názena am erva á kure wá, kwá de shánsha zlaɲe ádaliye ba kwakya; ma vaatara keni kwá de maganá ba kure zlaɲe ádaliye shagerire, shagerire á kure á de maga nampire kwakya. ¹¹ Dadaamiya á de gá barka áte názu am erva á kure baɲemme, geni kwá magateránmaga zlaɲe ádaliye shagerire ge emnde, á de katafke. Daaci emnde kwakya tá de gálá Dadaamiya adaba duksa á barka na kwá anɲkwa vatertá kure ge emnde ɲanna á kya erva an ɲere.

¹² Adaba slera á barka ɲanna kwá maganá kure na wá, gevka ni sey ba ge zatervaare ge emnde á Dadaamiya, amá emnde kwakya zlaɲe ádaliye tá de gálá Dadaamiya adaba ɲane. ¹³ Slera á barka ɲanna kwá de maganá kure na wá, á de maraná una ɲanna shagerire á ervaunɲe á kure, tá de diyakursá áte una ɲanna emnde, ganakini lyakurvalya labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu na á ba an jirire, kwá anɲkwa á fansarfe á ba an jirire. Daaci emnde kwakya tá de gálá Dadaamiya adaba ɲane. Zlaɲe ádaliye, tá de galaná adaba shagerire na kwá de magaterán ge itare, antara ge emnde umele keni baɲemme na. ¹⁴ Baɲemme á una ɲanna, watse kwá maganá an ndzedá á kure ka, á de magakurná ba Dadaamiya ɲgurna-aara. Má de sesse shagerire á kure parákke áza emnde wá, tá de hayakurhayá, tá de melakurumele zlaɲe ádaliye an maduwa. ¹⁵ Amá galaumigálá Dadaamiya adaba duksa yaikke na a vamitaa ɲane, baaka názena mí sláterá an ɲane.

10

Paul á ndáhá elva a hákuma na a vantaa Dadaamiya

¹ Kina wá, iya Paul yá kátá ndaakurse elva-aaruwa palle. Kwa bantsa kure: Máki yá am dágave á kure wá, ya tsekadde, amá máki ya yiyye an kure wá, ya dɲɲane. Adaba barka á martaapire, an kemaarire á *Almasiihu wá, ² wayanka yá gev dɲɲane. Táslawa á kure, yáwánya jeba á mága á kure na. Máki yakuránka wá, má danemda watse baaka hairire am dágave á miya. Iyau, emnde na ta bantsa itare maganka jirire, yá maganá áte slera á duniya na keni maa, diyana ba iya názena yá de

maganá an itare. ³ Ge jirire wá, ña ba emndimagwaha, amá wáva á ñere wá, áte názá á emndimagwaha ka mazla-aara. ⁴ Adfaba kazlaña á wáva na ñá wava ñere an ñane na wá, gevka kazlaña á wáva á emndimagwaha, á vañertá Dadaamiya kazlaña á wáva á ñere. Kazlaña á wáva á ñere an ndzedfa jipu, á dzegwándzegwa kyábá dala yaikke na tá an shabe am huđe-aara kélaade-aha á Dadaamiya. Amaana: ñá naba kezlanvekezle fidire na tá tsakaná emnde ñanna, ⁵ antara kurávire na tá maganá itare, tá ankwá piyaterite dise jirire á Dadaamiya ge emnde na. Ná kátá jemaa enkale á emnde bademme, ñá gaterve ba seke dangay-aha, geni sey tá fansar ba ge *Almasiihu palle. ⁶ Ba máki ña nanna fesarfire á kure, kwa emnde umele wá, ñere ñá ankwá átekwa ge giya emnde na baaka fesarfire ázetare dekidéki na.

⁷ Kure kwá zhára ba iga á duksa. Tá ankwá emnde umele am dágave á kure, ta bántsa itare ta emnde á *Almasiihu. A diyareddiye emnde ñanna ba shagera ganakini iya keni ya ba ura á Almasiihu. ⁸ Yaakadada a vite hákuma áte kure. Amá a vite hákuma ñanna geni yá zadakurzáda an ñane ka, a vite ge dákurá á de katafke an ñane. Ma ya galante ire-aaruwa kwakya keni, baaka názu á emmága, adfaba yá galaná an unñule-aara. ⁹ Amá bawánka zlafe a ba kure: Paul á kátá ganerte ba lyáwa an elva na á tsakaná ñane am wakita-aara na. ¹⁰ Ta bántsa emnde umele á kure áte iya: Máki ya yiyiye an kure yá puwakurte nalmesheri wá, ya tsakakurse ba elva sad'adfe, antara elva-aha na zlazladfa áte emnde na. Amá máki danemda am dágave á kure wá, yá gev ba seke baaka ura, ba seke yá ndaaka elva. ¹¹ Náwa elva na ñá baterná ñere ge emnde ñanna; a cenarácena ba shagera: Bademme á názena ña puwakurtaa ñere na wá, má watse danjeremda am dágave á kure keni, ñá de maganá á ba áte una ñanna.

¹² Itare ta ganvaa ba itare ire-aatare ta male-aha. Daaci ña gergere an emnde ñanna, ñere ñá sleka ire á ñere an itare dekidéki. Itare wá, ta fanaa ba itare ire-aatare am malire, daaci tá zhára ire-aatare áte una tá slaslaná itare, daaci ta bantsaa itare ta male-aha. Ta uce-aha degi emnde ñanna. ¹³ Amá ñere wá, ñá gáleka ñere ire áte názá-aatare na. Gálá ire á ñere á tsaatse á ba áte slera na a fanjeraara Dadaamiya ge ñere, ñá ebzeka nákwé dekidéki. Slera na a fanjeraara Dadaamiya ge ñere wá, ñá daada ádezekure an labáre á higa. ¹⁴ Daaci duwa á ñere ádezekure na ña dakuraa labáre á higa, elva a *Almasiihu na wá, ebzanjeruka nákwé á una a kwarañersaa Dadaamiya dekidéki. ¹⁵ Daaci estuwa, galañerka ire áte slera á ura, adfaba ebzanjeruka nakwe á una a kwarañersaa Dadaamiya. Ná tama kwá ankwá á wálá ba lapiya am fetarfire, geni a farfe zlafe ádaliye slera á ñere am dágave á kure. Bademme á una ñanna, ebzanjeruka nakwe dekidéki. ¹⁶ Má zlanjeruzle ázekure maa, lauktu bi watse ñá shá baráma a dá labáre á higa á dem larde na á katafke. Wayañerka ñere gev seke emnde umele, tá gálá ire áte slera á emnde na.

¹⁷ Ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane: «Máki ura á kátá gálá ire wá, a eggálá adfaba názena a maganaa Yaakadada.» ¹⁸ Adfaba emnde na tá galaná ba itare ire-aatare ka una, tá de shá háyá áza Dadaamiya, sey emnde na ní a galateraa ñane.

Paul á tsáká elva áte emnde na ta bantsa itare ta emnde a bela

¹ Kina wá, yá ndaakur elva ba seke ura an shaitaine, amá naba fawifa ervaunċe. Ba estuwa, naba fawifa ervaunċe. ² Yá anċkwa á shelha jipu áte kure, ba seke náza á Dadaamiya kalkale. Zlaċe ádaliye, kure kwa ba seke gyaale, vanakurteva ge *Almasiihu zlauze, kwa ba seke gyaale a sheba-aara. Daaci yá kátá kwá njá an enċkale á kure, baaka duksa mándzawe áte kure, dem sarte na ni watse njá jakurmeje na. ³ Amá yá á ba an lyawa, geni bi watse kwá njeka á ba átuċe Almasiihu palle, kwá de wayeka an ervaunċe á kure palle, ire á kure á de gev bubuwa áte njane. Amá yehauteyeha Hawwa, njane keni ndza a baduwa záhe ba estuwa an yaimyaimire antara fida-aara. ⁴ Yá an lyawa ba párákke áte kure. Aċaba kure, ba a duhe ge ura ádezekure wallá slebela á Yaisu ka, uwe ka, waazu-aara áte njane keni gergere tsa antara una kwa cenanaa ázejere, shedekwe na njane á maga slera an njane keni gergere antara una kwa shanaa kure, aley kwa naba vante baráma ge ura estuwa. Shagera slera á kure!

⁵ Ay degiya, emnde njanna ta bantsa itare ta emnde a bela baaka arge itare njanna wá, diyandiya ganakini baaka názu ta jiwa an njane.

⁶ Ambáne mbanka ndáhá elva emtake emtake. Amá diya wá, yá anċkwa an njane. Ba kure keni diyakurdiya diya-aaruwa, ya marakuránmára ser kwakya am duksa bademme.

⁷ Am sarte na yá am dagave á kure, yá anċkwa á balakurá labare á higa elva á Dadaamiya, ya magán ba dey, ndavanka duksa á kure dekideki. Ya naba gulaa ire-aaruwa, ya kakurte kure, geni kwá wálá an unjule-aara. Emtu badzanevbadze emtu? ⁸ Am sarte na yá anċkwa á maga slera am dágave á kure, kwaye ndza ta veliyantaa emnde á Dadaamiya á sawa am tate umele shunċu. Una njanna gevge ba seke ya zlaa ndzedá á emnde umele, mela wá, ya melakuru ge kure. ⁹ Am sarte na yá anċkwa á maga slera am dágave á kure, ma yá an wedere á shunċu keni, ndavanka ya duksa á kure, kwaye ndza ta sinaa emnde á Dadaamiya na tá am kwára á Makiduniya náza a já wedere-aaruwa. Hyanakuraaka ya lyuwa dekideki an wedere á ire-aaruwa. De katafke keni yá hyakuraaka ya lyuwa. ¹⁰ Yá ndaakur aċaba jirire á *Almasiihu na am iya na: Una njanna názu yá gálá ire átekwa. Am huċe á Akaya bademme, baaka ura á dzegwándzegwa piyitepiya. ¹¹ Emtu máki yá tsáká elva estuwa wá, wayanakurkire emtu? Una ka dekideki. Diyaadiya Dadaamiya ganakini wayanakurwáyire.

¹² De katafke keni yá liyieka ya duksa á kure, ganakini a sharánka názena ni tá gálá ire átekwa emnde na ta bántsa itare ta emnde a bela, slera á njere ba palle, mbate fida na. ¹³ Emnde njanna ta emnde a bela á Yaisu *Almasiihu ka dekideki. Itare ta emnde a zlerma, amá tá mareka jirire á slera-aatare, ta ganve ire-aatare ba seke ta emnde a bela. ¹⁴ Magauka najipu-aara. Aċaba ba Shaitaine an ire-aara keni anċkwa á magán ba estuwa, á ganve ire-aara ba seke malika á Dadaamiya. ¹⁵ Daaci una keni najipu ka. Emnde a slera-aara keni tá naba ganvege ire-aatare ba seke ta emnde a slera á Dadaamiya á jirire. Amá am halavuwa á duniya wá, názena tá anċkwa á maganá itare na bademme watse tá de ebbera.

Paul á gálá ire an zlaċa-aha-aara

¹⁶ Yá enndáhá zlaċe ádaliye elva-aaruwa njanna ba seke ura an shaitaine na, amá wá, zharawika seke yá an shaitaine ba jire. Iya keni zharawizhárá

á ba an ice, yá galantegálá ire-aaruwa, seke una kwá ankwá á zharáterá á ba an ice emnde umele na. ¹⁷ Ge jirire wá, una namaari á Yaakadada ka. Ba daaci am gálá ire-aaruwa ñanna wá, ganevge ba seke yá an shaitaine. ¹⁸ Yá zhárá ba emnde kwakya tá ankwá á maganá á ba áte slera á duniya, tá gálá ire an ñane na wá, daaci iya kení shagera yá galantegálá ire-aaruwa. ¹⁹ Há! kwa bántsa kure kwa emnde a enkale tsa, aley kwá zharáterá á ba an ice emnde ñanna tá an shaitaine na, baaka lámbe á kure! ²⁰ Tá ankwá á gakurve ba seke náve-aha-aatare, tá zákurá áte há, tá ankwá á zlermakurzlerma, tá ankwá á fakurar uksañwire, tá ankwá á magakurá palasa kení, aley kwá ndaaka elva! ²¹ Mbate ñere na ña gakurmarge na, a magañeraa ba baakire á hákuma á ñere ndza! Yawanjerarye kwaye baakire á hákuma á ñere ñanna.

Kina wá, yá ndaa elva ba seke yá an shaitaine: Ma edda-aara á gálá ire an uwe kení, iya kení yá naba gálá ire an duksa ñanna. ²² Ta bántsa itare ta emnde á Ibrahim; ay degiya, iya kení ya ba palle á emnde á Ibrahim. Ta bántsa itare wá, ta Iserayiila-aha; iya kení ya ba ura *Iserayiila. Ta bántsa itare, ta eggye-aha á Ibrahim; iya kení ya ba palle á eggye-aha á Ibrahim. ²³ Ta bántsa itare, ta emnde a slera á *Almasiihu, amá janateruje ya. Unñule-aara ka tsa ndáhá una ñanna, amá ba waya-aara. Ba parakke janateruje an wáva am slera á Almasiihu. Iya wá, ser kwakya tá ngudínguda jauje ge itare; ser kwakya tá ziya an já; ser kwakya una shifa-aaruwa á ferta ba zlahhe na. ²⁴ Ser ilyebe Yahudiya-aha tá ziya an já, kurpe kul keye ju maselmana, kul keye ju maselmana. ²⁵ Ser keye tá ziya emnde a Rauma an zade; ser keye á puwáñerá paare á dem háye; ankwá ser palle, ya vaha, ya háre am hufe á háye; ankwá ser palle, tá kátá já shifa-aaruwa emnde an nákwá. ²⁶ Zlafe ádaliye, am shula-aha-aaruwa, ser kwakya á magiyá palasa yawe á guwa, shanusha zlaða kwakya am erwa á emnde a zá baráma, shanushe zlaða kwakya áza emnde a jeba umele, áza emnde a jeba-aaruwa kení ba estuwa. Magariyánmaga palasa am berni-aha, antara áte makwata-aha gergere, shanushe zlaða kwakya átira háye kení. Tá ankwá zlafe emnde na ta bantsa itare ta egdzar mama-aha á miya am fetarfire, amá ba fida. Ázetare kení shanushe zlaða kwakya. ²⁷ Máki ba wáva an slera ñanna wá, ya wáva. Shanusha zlaða an tsáká ire. Am sarte umele ba háre kení, yá taa puka ðekideki. Am sarte umele, ma dafa, ma yawe kení, ádeteka áte we-aaruwa ðekideki, yá nja-aaruwa ba estuwa. Am sarte umele ba sarte ge zu ba duksa ñanna kení baaka. Shanusha wahála á lailaidífire kení kwakya, antara zlaða á baakire á kacekaca áte vuwa.

²⁸ Zlaða-aha-aaruwa umele kení zlafe ankwá ba kwakya, amá yá tsañka mazla-aara. Duksa palle yá ankwá á shunñulaná ya wá, yá shunñula ba emnde a fetarfe, ma vaatara kení yá dzámá ba itare. ²⁹ Máki yá zhárá mbedasafe ndzedá á palle-aatare, yá tapán ba seke áte ya. Sakwa máki mbedaa mbedaa palle-aatare á dem haypa wá, á wiwa jipu ba seke áte ya.

³⁰ Daaci máki yá gálá ire wá, yá galaná áte názena ni á mára baakire á payða-aaruwa. ³¹ Dadaamiya Eddeñara ge Yaakadada Yaisu wá, diyaadiya jirire-aaruwa bademme. Galaumigálá ba ñane ma vaatara kení. ³² Ankwá zlafe ádaliye zlaða palle ya nanaa ya am Dimaska am sarte na yá áhuwa: Am sarte ñanna wá, ndza á kwananá Araitas larde-aatare. Slekse yaiikke

na a fanaa Araitas am Dimaska, a naba bazlaa sawji-aha áte we á wakyiya-aha á ukvake ge tsagwadítságwada. ³³ Amá ta naba njimhe am ílila emnde a fetarfe, ta ngudíte áte zává-aha, daaci ta naba velise á kya fiye á ukvake á sete iga a ekse. Ta fertiyaa estuwa emnde a fetarfe átuge slekse á larde ñanna.

12

Paul á gálá ire áte názena a marannaa Dadaamiya

¹ Ura-ara keni ba yá eggálá tsawe ire ñanna wá, zlafe yá anƙwa átekwa, ma shagerka gálá ire keni. Kina wá, yá ndaha elva a názena a marinaa Dadaamiya, antara wahayu-aha na ya shanaa ya baɗemme. ² Anƙwa slefetarfe umele ya disaa iya wá, ndza dánda Dadaamiya á dem mba-aara am samaya. Una yá ndaaná á ba áte ire-aaruwa. Yawe kelaawa ju ufaɗe vatena a mágava duksa ñanna. Una ma am shene, ma ba jirire keni, diyaa ba Dadaamiya palle. ³ Yá enndáhá zlafe ádaliye: Edda-aara ñanna ndza dánda Dadaamiya á dem zlan-na-aara. Una ma am shene, ma ba jirire keni, diyaa ba Dadaamiya palle. ⁴ Anƙwa elva-aha ya cenanaa am zlan-na, amá á ndaaveka an elva á emndimagwaha ɗekideki. Zlafe ádaliye ba enndáhá-aara keni an piya. ⁵ Daaci mákí yá gálá ire wá, yá galaná áte jeba á iya ñanna. Máki áte ire-aaruwa na náwa iya na wá, yá gáleka ire ɗekideki. Má uneka maa, yá gálá ire-aaruwa áte názena á mára baakire á payɗa-aaruwa. ⁶ Má wayanwáyá wá, ba iya na náwa ñane na keni, á jeviyaaka názena ni yá galantegálá ire-aaruwa átekwa. Yá gevka seke ura an shaitaine, aɗaba yá de gáleka ire am fida ba dey. Amá yá manƙa una, yá kuva a kariteka emnde kwakya aɗaba gálá ire na ta cenanaa itare am mbuwe-aaruwa. Amá yá kátá emnde tá fá zherwe áte ya aɗaba názena ta nanaa itare am nja-aaruwa, antara jirire na ta cenanaa ázerwa baɗemme.

⁷ Ma andze yá naba demda am kuravire yaikke aɗaba názena ya nanaa ya am mba á Dadaamiya. Amá Dadaamiya a naba magaa pute á kya erva an Shaitaine wá, ya shaa lapikere umele wá, ba seke tá wawiya á ba an sera am vuwa, á wiwa jipu. Ba kelaa má tsetse lapikere-aaruwa ñanna wá, yá maga ba palasa. Aɗaba una ñanna, baaka kurávire ázerwa. ⁸ Ya magaa maduwa ser keye ádeza Yaakadada, geni a halisehále lapikere ñanna am vuwa, ⁹ amá a ñwiyante, a ba ñane: «Yá magaká ñgurna ba ge ebbásha-aara. Aɗaba má baaka payɗa á ura, hákuma-aaruwa á márawa kwakya am edda-aara.» Daaci kina wá, emtake ervaunɗe-aaruwa jipu, yá gálá ire áte baakire á payɗa-aaruwa, a njinja ba hákuma á Yaakadada am ya. ¹⁰ Aɗaba una ñanna, am baakire á payɗa-aaruwa ñanna, amá ervaunɗe-aaruwa ba seke nama. Ma tá zlazlízláze emnde, ma tá fá zlaɗa-ara áte ya, ma a shiyaa lámare-ara, ma yá maga palasa á uwe keni, baaka lambe-aaruwa ɗekideki. Diyandiya ganakini a shiyaa zlaɗa ñanna aɗaba zhera á *Almasiihu. Aɗaba am sarte na ni baaka ndzeɗa am ya ɗekideki na wá, yá shá ndzeɗa á jirire keni á ba am sarte ñanna.

¹¹ Ya tsakese elva ba seke ura an shaitaine, amá kwa maganaa ba kure. Aɗaba ma andze kwá maganá kure seydire áte ya, tara hyainephe ura, an hyainepka ura keni. Ma hyainepka ura keni wá, janerammeka an male-aha á kure ñanna ta bantsa itare ta emnde a beta na. ¹² Aɗaba uwe, am sarte na yá am ekse á kure wá, ndza fanefa ervaunɗe jipu, Dadaamiya keni maganaamaga najipu-aha gergere á kya erva an ya, marsemáre ba

parákke ganakini ya slebela á ba an jirire. ¹³ Emtu anƙwa shagerire na ya magaterán ge emnde umele, kwalanevkwále ge magakurán ge kure emtu? Baaka deƙidfeƙi, kure keni yanakuraaka ya. Duksa palle maganka ázekure wá, fanakurarka pelá mbera-aaruwa. Daaci yá an badza ba iya, yawiyarye haypa-aaruwa!

Paul á dzámá emnde a fetarfe na tá am Kaurintus

¹⁴ Kina wá, magannaamága niya a dezekure ge keyire. Amá wá, yá de fakurarka pelá mbera-aaruwa. Tatayanka ya shunƙu á kure, iya yá kátá ervaunƙe á kure. Egdzara wá, tá gelaná itare ka emnde a há, amá tá gelaterá emnde a há itare. ¹⁵ Iya wá, yá wawakuruwawe an ndzeƙa-aaruwa baƙemme; ma ya keƙaa nalmane-aaruwa antara ire-aaruwa baƙemme aƙaba kure keni ba emtake. Emtu watse kwá gulanaagulé wáyáva á kure áte iya aƙaba wayanakurwáyá kwakya emtu?

¹⁶ Náwa baƙemmi á miya diyamidiya ganakini ndavanakuruka mbera-aaruwa. Ay labára zlaƙe, ta bantsa emnde umele á kure: Sleyaimyaime Paul, a zu shunƙu á miya á ba an zlerma. ¹⁷ Ya zlermákuraa estara? Ta de zlermakuraa emnde na ya belateraa ya ádezekure na emtu? Puwaupuwa sawari am ire á kure ba shagera. ¹⁸ Tara Titus tá antara egdza emmemiya umele na ba kure keni diyakurdiya, ya belateraa ya ádezekure na wá, ta de zlermuwa itare duksa á kure emtu? Tamanka una deƙidfeƙi. Nere antara Titus wá, ŋa ba palle am slera á ŋere, enƙale á ŋere keni ba palle.

¹⁹ Bawánka zlaƙe a ba kure, ŋá kátá lya ire á ŋere an elva na ŋá tsakaná ŋere kineƙineka na. Na emnde á *Almasiihu wá, estuweka. Elva na ŋá tsakaná ákatafke á Dadaamiya. An elva ŋanna ŋá tsakaná ŋere baƙemme na wá, ŋá kátá ba farfe á kure am elva á Dadaamiya, egdzar mama-aha-aaruwa. ²⁰ Lyawa-aaruwa kina wá, yá kuva ba ni bi watse yá de berakurka áte una yá kataná ya. Daaci kure keni kwá de hayiika am nja-aaruwa. Á njeka ervaunƙe-aaruwa, yá dzámá bi watse yá de berakurá am dáƙaldagala, kwá anƙwa á shelha am dáƙave á kure, kwá anƙwa á maga ervaunƙe, gergere ye á kure baƙemme, kwá anƙwa á zlazlava, kwá anƙwa á za vuwa á emnde, kwá anƙwa á maga kuráviere, baƙemme á duksa á ba an wेशa. ²¹ Yá an lyawa jipu, yá kuva bi má danduwa ádezekure, kwá de fiyemfa am zherwe yaikke á katafke á Dadaamiya-aaruwa. Yá an lyawa jipu, yá dzámá bi watse yá bera emnde á kure kwakya mbaƙarmbáƙá á dem haypa, amá eptsarka am tuba, zlaƙe tá maga ba názu zlayeka deƙidfeƙi, tá maga ba dáƙarire, antara zawarire-aatare. Máki ya de berakur estuwa wá, watse yá kyuwa jipu.

13

Elva-aha na á zle átekwa

¹ Náwa watse yá duwa ge keyire á dezekure. Ba seke una ni anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya, «geni shairiya á ura, sey tá kyáná áte seydiere á emnde, cekwa-aara seyde-aha buwa bi keye na wá,» emnde na tá yánka mága mándzawire na keni, mí de kya shairiya-aatare á ba áte una ŋanna. ² Am sarte na ya dezekure ge buwire keni, ndza ya fater elva-aaruwa palle ge emnde ŋanna kwásau yaránka maga haypa na, ya ndaater ge emnde umele keni baƙemme. Kina ya yiyye an kure keni, yá anƙwa á ndaakurndáhá zlaƙe ádaliye ba parakke: Má watse danemda

ya wá, watse baaka zatervaare ge emnde ñanna ðekidfekei. ³ A ba kure keni, kwá kátá dise *Almasiihu, máki á maga slera am elva-aaruwa, watse kwá nanna degiya! Ñane wá, gavka ura cekwa payða-aara. Ba kure keni diyakurdiya hákuma-aara na á maganá ñane am kure. ⁴ Am sarte na ta zñelanaa áte dzañgala wá, ba jirire ndza baaka payða-aara. Amá an hákuma á Dadaamiya wá, á ba an shifa-aara. Ay degiya, ñere antara ñane gañerevge ba palle. Daaci ñere an ire á ñere wá, baaka payða á ñere. Amá ma watse danjeremda ádezekure wá, watse kwá de nanna hákuma á Dadaamiya an ñere, am slera na ná de maganá ñere am dágave á kure. Adaba gañerevka an ire á ñere, añkwa Almasiihu antara ñere.

⁵ Amá njawinja emtsaade kure am áhá, habazauhábaza názu am zlálava á kure, diyaweddiye máki ba jirire kwá á ba am fetarfire. Ge jirire wá, baaka shaige-aara, diyakurdiya ganakini añkwa *Almasiihu am kure. Sey máki añkwa názu a mbedakuraa áte baráma-aara. ⁶ Amá keni yá tama á de jakurviyaaka, kwá de ba eddiya ganakini ñere ña emnde a bela á jirire. ⁷ Amá ñere wá, ña baaka an wedere á marakurá názena ma andze kwá diyañersá átekwa ganakini ña emnde a bela á jirire. Názena ná yekaná ñere áza Dadaamiya wá, yawánya mága mandzawire bademme. Ma shañeránka ñere mazla-aara marakurá názena ma andze kwá diyañerse átekwa keni, baaka lambe á ñere. Ñere ná kátá ba kwá maga shagerire. ⁸ Adaba ná taa yanaaka jirire, ñere keni ná maga ba slera á jirire ñanna. ⁹ Máki hyakurephyha kure emnde am elva á Dadaamiya wá, ma marápsaka hákuma á ñere mazla-aara keni, ñere ná higa ba jipu. Daaci nála á ñere kina áza Dadaamiya wá, a gakurvege emnde na ni baaka duksa mándzawe áte itare ðekidfekei na.

¹⁰ Wakita ñanna yá añkwa á puwakurtá ya kina, ya yiyiye an kure na wá, ba geni kwá eptseptsá am tuba, daaci yá de valakurarka mázla-aara. Hákuma wá, viteva Dadaamiya áte kure. Amá wá, a vite hákuma ñanna ge zadakurzáfeka, a vite ge dákurá á de katafke an ñane.

Halavuwa á elva an gá use

¹¹ Daaci a jamima shifa kwa egdzar mama-aha-aaruwa. Wavauwáva, gawansege duksa mándzawe am zlálava á kure bademme. Yawanaaka elva-aaruwa na, a deska am ire á kure. Njawinja á ba áte ye palle, magauka názena á de sakurá dágala na. Daaci á de yakuraaka Dadaamiya na edda á wáyáva ba ñane palle, á vatertá ba ñane hairire ge emnde na.

¹² Gauga use-aaruwa ba shagera am dágave á kure, kwa emnde á Dadaamiya bademme. Bademme á emnde a fetarfe na tá áhuna keni, tá añkwa á gakur use-aatare. ¹³ A melakurumela Dadaamiya, ganakini kwá shánsha ñgurna á Yaakadada Yaisu *Almasiihu ma vaatara keni, kwá shánsha wáyáva na a wayamiyaa Dadaamiya an ñane na am kure. A janmeje Shedefkwe Cufedfe ye á kure bademme.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a GALATIYA

Ga use á Paul

¹ Náwa wakita na yá anƙwa puwetá ba iya Paul ya slebela á Yaisu *Almasiihu. A givaa urimagweka slebela ɗanna, a beliyaa urimagweka, a beliyaa ba Yaisu an ire-aara tá antara Eddeɗara Dadaamiya na a tsante am faya na. ² Iya, ɗá antara emnde a fetarfe na tá áhuna baɗemme, ɗá anƙwa á gaku use á ɗere ge kure kwa emnde a fetarfe na kwá am larde á Galatiya baɗemme. ³ A magarakuránmaga tara Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu Almasiihu ɗgurna, a varakurteva hairire. ⁴ Yaisu Almasiihu a yaa ba shifa-aara ge enɗlamise miya am haypa-aha-miya, geni a shanka adaliye duniya laakire na hakuma áte miya mazla-aara. A maganaahe á ba áte una á kataná Eddemiya Dadaamiya. ⁵ Galaumigálá Dadaamiya dem ba ge dekiɗeki. *Aamin.

Baaka labare á higa umele sey ba palle na

⁶ Yá maga ba najpu áte kure, aɗaba Dadaamiya a magakuraa ɗgurna á kya erva an Yaisu *Almasiihu, a gakuve emnde-aara, aley kerten eptsakuranvepts iga, kwa cenvaa labare á higa umele. ⁷ Amá baaka labare á higa umele sey ba palle ɗanna ya balakursebale na. Ya ndanaa aɗaba uwe una, aɗaba tá anƙwa weshakurweshwa emnde umele, tá kátá eptsante labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na. ⁸ Amá ma a de balakursaa ware labare á higa umele arge una ɗa dakurnaa ɗere na wá, ma ba ɗere ɗanna, ma malika a sawa am samaya keni, a nyainyainvenyainye Dadaamiya edda-aara. ⁹ Ndza keni ya ndakurndaha. Kina keni yá ndakurndaha zlaɓe ádaliye: ma ware una a de balakurse labare á higa umele, gergere antara una kwa cenanaa kure, a nyainyainvenyainye Dadaamiya edda-aara.

¹⁰ Emtu kwa kurken yá tsáká una ganakini a zlebarizleba emnde emtu? Iya yá kátá á zlebiyá ba Dadaamiya. Emtu kwa kurken yá kátá haya áza emnde emtu? Máki yá kátá haya áza emnde zlaɓe ádaliye wá, yá taa gevka waladí á Yaisu Almasiihu.

*Náwa a gevaa estuwa Paul slebela á Yaisu *Almasiihu*

¹¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, wayanwaya ge kwa diyeddiye ganakini labare á higa na ya balakursaa iya na wá, elva ɗanna elva á urimagweka. ¹² Aɗaba a binaa urimagweka elva ɗanna, a kwarisaa urimagweka, a binaa ba Yaisu an ire-aara.

¹³ Ábi kwa cenáncena nja-aaruwa werre am sarte na ya tse á ba áte nadina á ɗere Yahudiya-aha. Am sarte ɗanna ndza ya shateru zlaɗa kwakya ge emnde a fetarfe. Baaka názu ndza maganka ganakini yá keɗanaakeda elva ɗanna ba dekiɗeki. ¹⁴ Am jeba-aaruwa ndza ya jateruwa ba iya ge ukfe-aha-aaruwa umele ge mága názena am nadina á ɗere. Dabantedaba naɗe-aha na ta kwaranɗersaa eggye-aha á ɗere an ervaunɗe-aaruwa palle.

¹⁵ Dadaamiya a eksise vateneka, a eksise kwaye zlaɓe yarika, a magiya ɗgurna, a naba dáhite geni yá gevge sleslera-aara. Samsa sarte na a

wayetaa ñane maa, ¹⁶ a naba marise Egdza-aara geni yá balaterá labare-aara ge emnde na ta baaka am nadina á Yahudiya-aha. Am sarte na a marise Egdza-aara ñanna, danka ya ma ádeza ware keni ge ndava sawari. ¹⁷ Ma á dem Urusaliima keni danka ya ðekideki ge de ndava sawari áza emnde na ta gevaa itare zuññwe emnde a bela á Yaisu *Almasiihu. Ya naba tse am Dimaska ñanna, ya naba zlala á dem haha á Arabiya. Daaci ya eptsehe zlafe ádalíye á dem Dimaska. ¹⁸ Ya magaa yawe keye kalkale, lauktu ya dem Urusaliima, ya de mbapse antara Piyer, ya magaa ba maka buwa ázeñjara. ¹⁹ Amá puwanteka ice-aaruwa ðekideki áte emnde a bela umele, sey ya naa ba Yakuba egdza emmeñjara ge Yaakadada. ²⁰ Náwa Dadaamiya, icanka fida am názena yá bakurná ya na ba palle keni.

²¹ Am tsa-aaruwa am Urusaliima, kwaye ya zlala á dem haha á Siriya, antara haha á Silikiya. ²² Am sarte ñanna maa, zlafe diyarika emnde a fetarfe na tá am kwara á Yahudiya. ²³ Sey ta cenaa ba labare-aaruwa áza emnde a fetarfe umele. Ta bantsa emnde ñanna: Edda-una ndza a shañjeru zlaða werre na wá, eptsaptepsa. Kina wá, ñane keni á ankwá bala labare á higa na ndza a kátá keðanaakeda ba ðekideki na. ²⁴ Daaci ta fantau ge gálá Dadaamiya aðaba slera-aaruwa.

2

Zuññwire á jammeje á Paul antara emnde a bela umele

¹ Daaci ya magaa yawe kelaawa ju ufaðe ágashe ñanna, ya naba eptsá adaliye á dem Urusaliima, ña saa antara Barnabas, ankwá Titus ázeñjere. ² Eptsá-aaruwa ñanna keni, ndza a marisaa ba Dadaamiya geni sey yá eptsá. Am saasa á ñere ñanna wá, ña magaa jahava sey ba ñere antara male-aha á emnde a fetarfe. Daaci ya palaterse sera á labare á higa na ya balateraa ya ge emnde na ta baaka am nadina á ñere Yahudiya-aha. Aðaba má jammeka elva á ñere antara itare, baðemme á slera-aaruwa na ya maganaa ya werre, antara una ya maganaa am sarte ñanna, ma andze a gev ba dey. ³ Titus na ña jaa ðaba kerðe na wá, ñane ura Yunaniñkau, amá hyarareka ganakini sey ba laari á demda am sheðekwe, á gevge emtsaafde ura Yahudiya. ⁴ Mbatu wá, tá ankwá emnde na ta bantsa itare ta emnde a fetarfe, mbate fida na, am jahava á ñere ñanna. Ta bantsa itare wá: Sey a demda emtsaafde am sheðekwe. Emnde ñanna wá, ta sanjerte á ba an ila ge se gya gyaða á ñere. Aðaba ná kwaraná ba ñere ire á ñere áte názena am nadina á ñere Yahudiya-aha, aðaba barka á Yaisu *Almasiihu. Daaci tá kátá eptsañjerá á dem *tawraitá ñanna zlafe ádalíye. ⁵ Amá ñere eksañjeraareka elva-aatare ðekideki ba cekwaangudí keni. Wayañjerka tá badzanvebadze labare á higa na, aðaba ñanna elva á jirire, geni kure keni kwá cenvaacena jirire ñanna, kwá tsaatse átekwa.

⁶ Amá emnde na ta male-aha ba itare am emnde a fetarfe na wá, ma ta male-aha, ma ta male-aha ka keni, ba duksa palle ázerwa. Aðaba Dadaamiya wá, ñane á zhareka ice á ura. Am sarte na ya palateraa labare á higa na ya balateraa ge emnde na wá, male-aha ñanna ndaharika geni yananseye elva am waazu-aaruwa. ⁷ Baira ta naba diyeddiye ganakini a fiyaara ba Dadaamiya slera á de balaterá labare á higa ñanna ge emnde na ta baaka am nadina á ñere Yahudiya-aha. Ba seke una a far ge Piyer ge de balateran ge Yahudiya-aha. ⁸ Ta naba lansauke geni ba Dadaamiya na a vantaa hakuma ge Piyer, a belanaa á dem Yahudiya-aha na wá, ba duksa

palle ge iya keni, a bɛliyaa ba ɲane á dem dagave á emnde na garevka Yahudiya-aha. ⁹ Daaci ba tara Yakuba antara Piyer ira Yuhanna una, ta male-aha á emnde a fetarfe ɲanna, naranna itare geni ba jirire a fiyaara ba Dadaamiya slera ɲanna. Ta naba vite erva, ta vante ge Barnabas keni, jammeje elva á ɲere áte una ɲanna. Daaci ɲa zluhe am sawari geni ɲere, ɲá de balaterá labare á higa ge emnde na garevka Yahudiya-aha, itare tá de balaterán ge Yahudiya-aha. ¹⁰ Elva palle ta baɲernaa itare wá, a ba itare: Viyawateraaka talage-aha á miya áhuna. Una ɲanna, duksa na ni yá maganá ya keni an ndzedá-aaruwa bademme.

Paul a valaare ge Piyer á katafke á zlamaha

¹¹ Haraare am iga á una ɲanna maa, samsa Piyer á sem Antakiya, ya naba valaarehe á katafke á zlamaha, adaba magaaka duksa an unɲule-aara. ¹² Adaba am zunɲwire wá, ta zaa dafa ba kerde an emnde na ta baaka am nadina á ɲere. Am sarte ɲanna maa, Yakuba a belaa emnde á dezejere. Ba saremsa emnde ɲanna wá, mele Piyer zaaka dafa antara ɲere mazla-aara. Adaba a wanaa lyawa átuge itare. Adaba itare ɲarnaana nadina á ɲere an tsaka ire. ¹³ Yahudiya-aha umele na fartarfe na keni, garevge an dzama ire bubuwa ba seke Piyer. Ba Barnabas an ire-aara keni gazlaagazla, a magan ba seke náza-aatare. ¹⁴ Ba ya nanna dzalaranvedzale jirire á labare á higa, a ba iya, yá elvan ge Piyer á katafke-aatare bademme: Ekka, ka ura Yahudiya, amá ka sem ba estuwa ásehuna, ka ganve ire á ɲa ba seke ka ura Yahudiya ka, njanɲa áte njá á Yahudiyaire. Máki ba estuwa, ká dzegwaná estara hyaterar ge emnde umele geni a njarinja áte njá á Yahudiyaire?

Emnde bademme tá enzlese á ba an fetarfire

¹⁵ ɲere wá, ɲa Yahudiya-aha miyenne. ɲa emnde na baaka nadina-aatare, ɲa dahaterá an emnde a haypa na ka. ¹⁶ Amá diyanɲerdiya ganakini ura á shánka jirire áza Dadaamiya an daba *tawraitá, sey an fetarfire áte Yaisu *Almasiihu. Ba ɲere keni, ɲa fetaare á ba áte ɲane, lauktu ɲa shaa jirire áza Dadaamiya. ɲa shanaa adaba ɲa dabete tawraiteka. Baaka ura á shá jirire adaba á dabete tawraitá. ¹⁷ Daaci kina wá, ɲá anɲwá shá jirire á ɲere áza Dadaamiya an fetarfir áte Yaisu Almasiihu. An una ɲanna wá, ɲere keni ɲá an haypa ba seke emnde bademme. Máki estuwa wá, amaana a sepunanɲermaa ba Yaisu Almasiihu emtu am haypa ɲanna? Estuweka dekideki. ¹⁸ Amá má ya eptsarhe zlaɛe ádaliye, yá habaza názena ya eptsarve iga wá, yá maga duksa laake á katafke á Dadaamiya.

¹⁹ Máki áte elva á tawraitá wá, iya ba seke yá an emtsa ázeɲara. Una keni a jiyaa ba tawraitá ɲanna, geni yá shá shifa umele ge daba Dadaamiya. Am sarte na ta zlenelaa Yaisu áte dzangala, gevge ba seke ta ceɓaanɲer kerde antara ya. ²⁰ Shifa na yá an ɲane kina na wá, shifa-aaruweka, yá njá an shifa á Yaisu Almasiihu. An shifa na yá njá an ɲane am duniya na wá, yá njá an fetarfir áte *Egdza á Dadaamiya. A wayitaa ba ɲane, haa a naba yaa shifa-aara adaba iya. ²¹ Iya wá, ya taa yanaaka ɲgurna á Dadaamiya, geni sey yá daba ba tawraitá. Adaba ma andze tá naba shansha emnde jirire áza Dadaamiya an daba tawraitá wá, daaci emtsa á Yaisu Almasiihu na ma andze á gev ba dey.

3

*Daba *tawraitā bi fetarfire áte Yaisu *Almasiihu*

¹ Kure emnde a Galatiya wá, baaka enkale á kure. A kedakuraa ware estuwa? Ya palakurnaa tsa sera-aara bademme geni a emtsa estara Yaisu *Almasiihu áte dzangala. ² Ndava-aaruwa ba palle ázekure, vawiteva jawapa! Dadaamiya a vakurte Shedekwe Cudedde; kwa shaa Shedekwe nanna adaba kwa dabete *tawraitā emtu? Emtu adaba kwa cenaa labare á higa, kwa fetaare an ervaunde á kure palle he? ³ A kedakuraa uwe estuwa áte enkale? Am fantaufe wá, kwa tsaá á ba áte hakuma á Shedekwe Cudedde, amá kina wá, kwá kátá zlanazle an ndzedá á ire á kure emtu? ⁴ Kwakya názena a maganaa Dadaamiya an sleksire-aara am dagave á kure, bademme á una-aha nanna á gev ba dey emtu? Tamanka ganakini una nanna á gev ba dey. ⁵ Dadaamiya a vakurte Shedekwe Cudedde, a magaa najipu-aha kwakya am dagave á kure. A magaa una-aha nanna adaba kwa dabete tawraitā emtu? Emtu adaba kwa cenaa labare á higa, kwa fetaare an ervaunde á kure palle he?

⁶ Yahauteyeha názena a ndanaa wakita á Dadaamiya áte Ibrahimā, a ba nane: Ibrahimā a fetaare áte Dadaamiya. Adaba una nanna a shaa jirire áza Dadaamiya. ⁷ Daaci diyaweddiye geni, bademme á emnde na fartarfe áte Dadaamiya á ba an jirire, ba itare una ta wulfe-aha á Ibrahimā. ⁸ Ndza a ndaase vateneka Dadaamiya názena a ganvaa nane kina. A ba nane am wakita-aara wá, ba emnde na garevka Yahudiya keni, tá de fetarfe áte nane. Adaba fetarfire-aatare nanna wá, á de gatervege emnde a jirire á katafke-aara. Adaba una nanna, a ndanse labare á higa nanna ge Ibrahimā emtsaade, a ba nane á elvan ge nane: Yá de ga barka áte nalgaadama bademme adaba ka. ⁹ Ibrahimā a fetaare áte Dadaamiya, daaci Dadaamiya a gan barka. Diyaweddiye ganakini bademme á emnde na ta fetaare áte Dadaamiya, Dadaamiya á de gater barka ge itare keni.

¹⁰ Adaba bademme á emnde na ta tsaá á ba áte *tawraitā, geni tá shá jirire an nane áza Dadaamiya na wá, bademme tá an nyainye áza Dadaamiya. Adaba ankwā an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: Edda una maganaaka názena á ndaaná tawraitā na bademme wá, an nyainye áza Dadaamiya. ¹¹ Baaka shaige-aara, diyamidiya ganakini baaka ura á shá jirire áza Dadaamiya an dāba tawraitā. Adaba ankwā an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: Edda una a shaa jirire áza Dadaamiya an fetarfire wá, ba nane una an shifa a jirire. ¹² Tara dāba tawraitā an fetarfire wá, tá maslaaveka. Ankwā an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba nane: Edda una a tsaá á ba áte mága názena am tawraitā wá, shifa keni á shaná á ba an tawraitā nanna.

¹³ Amaana wá, má an nyainye áza Dadaamiya, adaba dzegwamiyánka mága názena a ndahanaa tawraitā na bademme. Amá *Almasiihu a se lyamivaare nyainye nanna ge miya, a demaa nane am slede á miya. Ta puwete ba estuwa am wakita á Dadaamiya, geni máki zlenjarlzlenjela ura áte nafa wá, amaana an nyainye edda-aara. ¹⁴ Yaisu Almasiihu a magaa una nanna wá, geni barka na a ba Dadaamiya á elvan ge Ibrahimā á de gater ge nalgaadama bademme na wá, á gevge á kya erva an nane. Zlafe adaliye a magaa una nanna geni mí shá Shedekwe Cudedde na a ba Dadaamiya á de vamiteva má famitaarfe na.

**Tawraitá á badzeka namána á Dadaamiya*

15 Egdzar mama-aha-aaruwa, cenaucena, náwa yá palakurá elva an garava á názena mí maganá miya emndimagwaha. Máki njarinja emnde buwa am haha, ta ngudáa namána wá, baaka slepekyateraapekya, baaka slefateraarfe keni. 16 Ba duksa palle an namána á Dadaamiya keni. Werre wá, Dadaamiya a maganaa *waada ge Ibrahimia. Waada njanna a maganan ge njane antara wulfe-aara. Adaba a ba njane: Watse yá gan barka ge nalgaadama bademme á kya erva an wulfe á nj. Ndahaaka wakita á Dadaamiya: á kya erva an wulfe-aha á nj, amá a baa: wulfe á nj. Wulfe-aara njanna wá, ba Yaisu *Almasiihu. 17 Náwa názena yá kátá bakurná ya: Duksa zunjwe wá, Dadaamiya a maganaa waada ge Ibrahimia. A magaa yawe deremke ufade an kul keye, lauktu a vaterte *tawraitá ge Yahudiya-aha. Aley keni tawraitá njanna á badzeka názena Dadaamiya a maganaa waada-aara ge Ibrahimia werre. Tawraitá á pekyeka namána á Dadaamiya dekideki, á pekyeka názena a magateraa waada-aara ge emnde keni. 18 Amá ma andze vaterteva Dadaamiya ge emnde názena a magateraa waada-aara na adaba ta dabete tawraitá wá, daaci ma a gevka adaba namána mazla-aara. Amá Dadaamiya a gan barka ge Ibrahimia, adaba a ngudanaa namána-aara.

19 Máki estuwa, ázara dalila á *tawraitá njanna ba dekideki? Dalila á tawraitá njanna a fateraa Dadaamiya ge emnde arge názena a magateraa waada-aara na wá, ba ge maraterá haypa-aha-aatare parakke. Dadaamiya a vaterte tawraitá njanna ba ge sarte cekwaanjudí ge emnde. Ba ge ufa wulfe á Ibrahimia na a ngudateraa namána ge emnde bademme á kya erva an njane na. Ba samsa njane wá, baaka hakuma á tawraitá mazla-aara. Tawraitá wá, Dadaamiya ndza a belaa ba malika-aha an njane, ge saterán ge emnde. Amá ndza anjwa sledagave á emnde antara malika-aha njanna. 20 Deme keni wá, sledagave wá, á tseme am dagave á emnde buwa. Amá am sarte na Dadaamiya a maganaa *waada ge Ibrahimia wá, ba njane antara Dadaamiya, baaka sledagave-aatare.

*Ázara dalila á *tawraitá*

21 Una njanna á bánba ganakini tara *tawraitá tá gyaaveka an namána á Dadaamiya emtu? Estuweka dekideki. Adaba ma andze a dzegwándzegwa tawraitá vaterte shifa ge emnde wá, ma andze a dzegwándzegwa vaterte jirire keni á katafke á Dadaamiya. Amá baaka una áza tawraitá. 22 Baira deme a ba wakita á Dadaamiya wá, bademme á emnde a duniya tá á ba am erva á haypa. Estuwa anjwa á vaterte názena a magateraa waada-aara na ge emnde adaba fetarfire áte Yaisu *Almasiihu. A vaterte adaba fetarfire-aatare.

23 Amá am sarte na ndza zlafe baaka barama ge emnde geni tá fetarfe áte Yaisu wá, ndza a kwaramiyaa ba tawraitá, dem sarte na Dadaamiya a weramitaa barama á fetarfire. 24 Una ba estuwa, ndza a giyamiyaa ba tawraitá sem sarte na samsa Yaisu Almasiihu. Daaci shamiyánsha jirire áza Dadaamiya adaba famitarfe. 25 Daaci kina wá, sarte á fetarfire áte Yaisu Almasiihu; á giyamiyá tawraitá ka mazla-aara.

26 Bademmire á kure kwa ba egdzara á Dadaamiya adaba gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu an fetarfire á kure áte njane. 27 Bademmire á kure kwa emnde na magarakuránmaga baptisma an zhera á Yaisu

Almasiihu na wá, kina wá, kwa de eksa ba Yaisu Almasiihu an ire-aara. ²⁸ Mazla-aara wá, baaka gergerire am dagave á Yahudiya-aha antara emnde a jeba umele bademme. Baaka gergerire am dagave á nave-aha antara emnde na tá kwaraná itare ire-aatare. Baaka gergerire am dagave á zhele an mukse. Bademme á kure kwa ba palle adaba kwa emnde a Yaisu Almasiihu. ²⁹ Zlabe ádaliye máki kure gakurevge kwa emnde á Yaisu Almasiihu wá, daaci kure keni kwa wulfe-aha á Ibrahimima. Daaci kwá de shaná ba kure názena Dadaamiya a maganaa waada-aara ge Ibrahimima antara wulfe-aha-aara na.

4

¹ Amaana elva ñanna wá, egdzere wá, á de zaná ba ñane tsa waráta á há á eddenjara bademme, amá am sarte na zlafe egdzere wá, tá kwaraná ba emnde ba seke nave. ² Am sarte na zlafe egdzere wá, tá fanuwa ba emnde hyema, tá giyaná ba itare, á cená ba náza-aatare, dem sarte na má banba eddenjara ñane keni hyephye ura. ³ Ba duksa palle ge miya keni. Am sarte na zlafe ma ba seke egdzara wá, ndza tá kwarámiya ba jini-aha á shaitaine. ⁴ Daada áte sarte na a tsanaa Dadaamiya, a naba belaa Egdza-aara á sem duniya, a se yanaa ba mukse, ta yanaa á ba am *tawraitá ñanna, ⁵ geni a varsevare emnde na á kwaraterá tawraitá, á gamivege egdzara á Dadaamiya.

⁶ Kure wá, kwa ba egdzara á Dadaamiya. Adaba una ñanna a vakurte Shedekwe á Egdza-aara anjka am kure. Máki kwá d'aha Dadaamiya an Dada á d'aha ba Shedekwe-aara ñanna á kyá an we á kure. ⁷ Bademmire á kure kwa nave-aha ka mazla-aara, kwa egdzara á Dadaamiya. Máki kwa egdzara-aara wá, bademme á názena am huđe á há-aara ba náza á kure.

Názena á kataná Paul áza emnde a fetarfe

⁸ Werre am sarte na diyakurka Dadaamiya wá, ndza kwa nave-aha á dadaamiya-aha á fida gergere kwakya. ⁹ Amá kina wá, diyakurdiya Dadaamiya á jirire, baira d'eme kwá an diya áza Dadaamiya. Kwá eptsaná estara zlafe ádaliye ire á kure ádeza jini-aha á laakire ñanna, baaka nampire-aatare na? Labara kwá kátá gev nave-aha-aatare zlafe ádaliye? ¹⁰ Ya ndaanaa adaba uwe una? Adaba kure kwá dzámá ba muñri-aha, hare-aha á umele, tere-aha á umele, lauktu-aha á umele, ira sakanderi-aha bademme. ¹¹ Yá dzámá ire jipu, yá kuvá geni slera-aaruwa na ya maganaa ya am dagave á kure na a gevka dey.

¹² Ate elva á *tawraitá wá, taslawá á kure gawevge ba seke iya, egdzar mama-aha-aaruwa. Adaba iya, ya ura Yahudiya, amá ganevge ba seke kure. Sem vatena keni zlafe baaka emtanjire na kwa magitaa kure d'ekid'eki. ¹³ Diyakurdiya ba kure keni zunjwire á labare á higa na ya de vakurtaa ya wá, ndza a ñiyaa ba lapikere am ekse á kure, lauktu ya magakuraa waazu ñanna. ¹⁴ Ge jirire wá, ndza shakurushe zladá arge iya am lapikere-aaruwa ñanna. Amá yakurika, zharakurika seke ura dey. Baira deme iyakurivalya ba seke ya malika á Dadaamiya, ba seke ya Yaisu *Almasiihu an ire-aara. ¹⁵ Am sarte ñanna wá, ndza kwakya higa á kure. A jaara uwe an higa á kure kina? Am sarte ñanna wá, diyandiya geni ma andze kwá dzegwándzegwa wá, ba ice á kure keni, ma kwá sansese, kwá viteva. ¹⁶ Kina wá, kwá eksiya áte kelaadire mazla-aara, adaba ya bakuraa jirire emtu?

¹⁷ Diyandiya ganakini tá anƙwa emnde na tá badakurbada geni kwá ɗaba ba itare an enƙale á kure baɗemme, amá ganakini kwá shá shifa ka. Tá kátá ba tegakuraahe an ya zlauzle. ¹⁸ Máki an unɗule-aara wá, shagera jipu geni tá wayavewaye emnde am dagave-aatare. Amá iya keni, a yiyaaka ervaunɗe á kure, ma yá anƙwa am dagave á kure, ma ya baaka am dagave á kure keni. ¹⁹ Iya wá, zlaɓe yá shá ba zlaɗa aɗaba kure egdzara-aaruwa. Ya ba seke mukse na am zlaɗa á ya egdzere. Lauktu á zlauzle zlaɗa-aaruwa wá, sey má njánja Yaisu *Almasiihu am kure ba shagera. ²⁰ Kina wá, ervaunɗe-aaruwa á kátá ma ba ya am dagave á kure, lauktu ma yá shantaushe ge názena yá bakurná ya. Aɗaba kina na wá, an wesha ire-aaruwa jipu.

Tara Hajara an Saraatu ta garava-aha á namána gergere buwa

²¹ Ekkure emnde na kwa bantsa kure kwá kátá á kwarakurá *tawraita na, cenakuránka názena a ndahanaa tawraitu emtu? Vawiteva emtsaafé jawapa? ²² Anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya wá, a ba ɗane wá, Ibrahimina ndza a shaa egdzara buwa. Egdzere palle a yanaa an kwatena, palle-aara a yanaa an mukse-aara. ²³ Egdza á kwatena na wá, ta yan ba seke emnde baɗemme. Amá mukse-aara wá, a yan estuweka náza-aara. Dadaamiya ndza a maganaa *waada-aara ge Ibrahimina geni watse á shá egdze ɗanna. ²⁴ Anƙwa názu á baminá elva ɗanna. Nwasha buwa ɗanna, tara Hajara an Saraatu na keni, tá maramiyá namána-aha gergere buwa a ɗuɗfanaa Dadaamiya. Hajara wá, ɗane kwatena, á maramiyá namána na a ɗuɗfanaa Dadaamiya áte ire á wa Sina. ɗane a yayaa egdzara-aara am navire. ²⁵ Aɗaba Hajara wá, ɗane gevge ba seke wa Sina am haha Arabiya. Adaliye ɗane gevge ba seke berni á Urusaliima vatena. Aɗaba baɗemme á emnde na tá am huɗe-aara, ta ba nave-aha á tawraitu. ²⁶ Mukse á há wá, ɗane gevge ba seke Urusaliima á jirire na am samaya na. Á kwaraná ba ɗane ire-aara, ɗane una emmemiya ge miya. ²⁷ Aɗaba anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɗane:

Ekka mukse dziire na yanƙa egdzere ɗekidɗeki, tapakanaaka zlaɗa á yá egdzere ɗekidɗeki na, kina wá, ehhiya an ervaunɗe á ɗa baɗemme. Aɗaba mukse á keliya wá, tá hwiya ba egdzara-aara arge egdzara á mukse á nawiya.

²⁸ Aɗaba una ɗanna kure keni yarakursiye ge buwire, gakurevge ba egdzara á Dadaamiya egdzar mama-aha-aaruwa. Aɗaba a tsanaa ba estuwa Dadaamiya am waada-aara. Werre keni ndza a maganaa waada-aara ba estuwa ge Ibrahimina geni á de shá Isiyaaku. ²⁹ Am zamana á Ibrahimina werre ɗanna wá, egdze na a yanaa Hajara ba seke náza á emnde baɗemme na, a faa zlaɗa áte egdze na a yanaa Saraatu an hakuma á Shedefke Cufedɗe na. Am dagave á miya vatena keni ba duksa palle. ³⁰ Amá ázara a ba wakita á Dadaamiya? A ba ɗane: Ngyainsengye mukse á kwatena na, a ezzlálán an egdza-aara. Aɗaba egdza á kwatena á taa fetka erva-aara áte waráta á eddeɗjara, sey á záná ba egdza á mukse á há. ³¹ Aɗaba una ɗanna egdzar mama-aha-aaruwa, miya wá, ma egdzara á mukse á kwatena ka, ma egdzara á mukse á há na a kwaranaa ba ɗane ire-aara na.

5

Eptsauka á dem navire ɗekidɗeki, kwaraukwara ba kure ire á kure

¹ Yaisu *Almasiihu a enjlamise am *tawraitá wá, geni mí kwaraná ba miya ire á miya. Adaba una ñanna, tsawaatse ba shagera, a eptsarakuraaka zlaḅe adaliye á dem navire.

² Náwa názu yá bakurná iya Paul: Máki eksakuraarekse geni tá puwakurá á dem sheḁekwe wá, baaka názena kwá shaná kure am elva á Yaisu Almasiihu ḁekideki. ³ Náwa yá ndakurndá, ma a de demá ware á kure am sheḁekwe ñanna keni, famfa ire-aara am laarire, sey a maganaamaga edda-aara názu am tawraitá baḁemme. ⁴ Kure emnde na kwa bantsa kure, kwá shá jirire áza Dadaamiya an ḁaba tawraitá na wá, tegakurevtege antara Yaisu Almasiihu, eptsakuranveptsá iga ge ñgurna á Dadaamiya. ⁵ Amá ñere wá, fañertefa tama á ñere áte Dadaamiya ganakini watse á vañerte jirire adaba fañertarfe, adaba duksa umeleka. Una názena ñá ufáná ñere an ndzeḁa na á vañerte Sheḁekwe Cufedḁe. ⁶ Máki gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu wá, ma damiyemda am sheḁekwe, ma damiyemka keni ba duksa palle. Duksa yaikke wá, ba fetarfire. Amá wá, a naranna emnde fetarfire á miya. Una ñanna slera á wayavire.

⁷ Am zunñwire ndza shagera zláḁa á kure. Á, salikataliya na wá, shagerka zláḁa á kure. A piyakurtaa ware ge mága jirire? ⁸ Edda-aara ba fida-aara, a belanaa Dadaamiya na a ḁakurdaha na ka. ⁹ Una ba jire, egdza shahi á makala ba cekwaangudi á tsantetse ukpa na an wasla baḁemme. ¹⁰ Adaba barka á Yaakadada wá, fantarfe an kure á ba an jirire, geni á de geraavka elva á miya. Amá edda una ankwá á weshakurweshá ñanna wá, ma ware edda-aara keni, á de ñezleka am shairiya á Dadaamiya.

¹¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, iya wá, ya yán vateneka balaterá elva a dem sheḁekwe ge emnde, geni tá shá jirire an ñane áza Dadaamiya. Ma andze yá bálá ba una ñanna sem vatena wá, ma tá feka Yahudiya-aha zlaḁa áte ya mazla-aara. Daaci elva a emtsa á Yaisu *Almasiihu áte dzangala na keni, ma andze á taa yanaaka ervaunḁe-aatare. ¹² Emnde ñanna tá weshakurweshá na wá, a ḁatsaraaḁátsá kwa náza-aatare baḁemme, a garevge naḁima-aha.

¹³ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, a ḁahakurtaa ba Dadaamiya, geni kwá kwaraná ba kure ire á kure. Am kwara ire á kure ñanna maa, magauka názena á kataná ire á kure baḁemme. Arge una ñanna wá, ma ware keni a maganánmaga duksa ge ura an wayavire. ¹⁴ Adaba shairiya-aha-aara baḁemme jammeje am shairiya palle, a ba ñane: Ewwáya sleriya á ña ba seke ire á ña. ¹⁵ Amá má kwá dagala am dagave á kure, kwá wawa vuwa á kure an slare ba seke dabba-aha á kaamba wá, faufa kwa hyema, keḁawanaaka shifa á kure baḁemme.

Yawanya a tefakurteḁa ba Sheḁekwe Cufedḁe

¹⁶ Názena yá bakurná iya na wá, yawanya a tefakurteḁa ba Sheḁekwe Cufedḁe. Magauka názena ni á kataná ba ire á kure. ¹⁷ Adaba názena á kataná ire á urimagwe wá, tá gyaaveka antara náza á Sheḁekwe Cufedḁe. Názena á kataná Sheḁekwe Cufedḁe keni tá gyaaveka antara una á kataná ire á urimagwe. Duksa-aha buwa ñanna wá, tá jammeka ḁekideki. Daaci kwá taa maganaaka názena ni á kataná ba ire á kure. ¹⁸ Daaci má á tefakurá Sheḁekwe Cufedḁe wá, kwa baaka am erva á *tawraitá mazla-aara.

¹⁹ Bademme á názena á kataná ire á urimagwe á ba áte parakkire. Duksa-aha ñanna ba tara gwardzire, dakarire, zawarire, ²⁰ kyula hele, mága namselkwa, mága kelaadire, dagala, shelha, ica ervaunđe, gardire, tega ye á emnde, antara mága gergerire am dagave á emnde. ²¹ Zlađe ádalije, danñwire antara gev slembazla ira mága slakwatsire. Ankwa zlađe ádalije jeba á duksa-aha ñanna kwakya á kataná ire á urimagwe. Ba seke una ya ndakurndaha na, yá fakuremfe zlađe ádalije am vuwa, bademme á emnde na tá maga ba jeba á duksa-aha ñanna, tá shánka á dem zlanna á Dadaamiya d'ekideki.

²² Amá nampire á slerá á Shedekwe Cufedde wá, tara wayavire, higa, hairire, farvaunđe, zevarzire, maggwire, dzayyire á ervaunđe, ²³ kemaarire ira tá kwarukware vuwa-aatare. Bademme á duksa-aha ñanna wá, piyaaka shairiya á Dadaamiya. ²⁴ Emnde á Yaisu *Almasiihu wá, cebaarceba sunu-aatare bademme áte dzanjala, baaka am itare mazla-aara.

²⁵ Ba Shedekwe Cufedde una slevamite shifa. Daaci yaumiyányá á tadamitáda ba ñane palle. ²⁶ Yaumiyányá galá ire, tatayaumika dagala an emnde, shelaumika keni.

6

Melawanumele ge ire á kure ge sepa gwatama-aha á kure

¹ Ya ndaa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa, máki kwá nanna dzalevdzale palle á kure á dem haypa wá, kure na kwá an Shedekwe á Dadaamiya na wá, naba melawanumele, eptsawanaaptsa zlađe ádalije ásete barama. Amá wá, magauka an ervaunđe. Daaci ma ware á kure keni, a effa hyema geni a demka ñane keni á dem huđe-aara.

² Melawanumele ge ire á kure ge sepa gwatama-aha á kure. Má kwá ankwa maga una ñanna wá, kwá ankwa maga názena a fakuraara Yaisu *Almasiihu am shairiya-aara. ³ Má ura ankwa slaslaná am ervaunđe-aara ganakini ñane hyephye am duksa, mbate keni hyepka ba názara keni, an una ñanna á kefaná ba ñane ire-aara. ⁴ Daaci ma ware keni a zharanaazhára názu am zlaláva-aara, máki shagera slera-aara, a vante higa ba ge ñane, amá afaba a jateru ge emnde umeleka. ⁵ Afaba ma ware keni á ba an názena a faraa Dadaamiya ge ñane.

⁶ Edda una á tsaha elva á Dadaamiya wá, a tegansetege názu am ervaara bademme, a vanteva ge malum-aara keni.

⁷ Diyaweddiye ba shagera geni ura á dzegwánka á zlerma Dadaamiya. Bademme á názena ni a jema edda-aara am haha, á de shá ba una ñanna.

⁸ Edda una á maga ba názena á kataná ire-aara, á de shá ba emtsa. Amá edda una á maga ba názena á kataná Shedekwe á Dadaamiya wá, ñane á de shá shifa na á zleka na. ⁹ Yaumiyánka mága maggwire. Afaba má samsa laukte-aara, zlađe yamiyánka wá, mí de shánsha nampire-aara.

¹⁰ Afaba una ñanna, vacitu má njaanja slera á mága maggwire á katafke á miya wá, magaumimága una ñanna áte emnde bademme. Baaka deme seke emnde na fartarfe.

Halavuwa á elva

¹¹ Náwa una wá, yá ankwa puwetá ba iya an erva-aaruwa, yá ankwa puwan ba yaikyaike. ¹² Emnde na tá kátá hyakuraare á ba áte laarire, geni sey kwá demda am shedekwe na wá, tá kátá haya á ba áza emnde.

Una ḡanna tá magan ba geni a shaterka zlaḡa má tá maga waazu áte emtsa á Yaisu *Almasiihu áte dzaḡgala. ¹³ Aḡaba ba emnde na tá am shedekwe ḡanna keni, ḡarnaaka názena am *tawraitu baḡemme. Tá kátá puwakurá am shedekwe, ba geni tá gálá ire an kure, aḡaba kwá aḡkwa ḡabaterḡába. ¹⁴ Amá iya wá, yá galaná á ba áte emtsa á Yaisu Almasiihu palle ire-aaruwa. Aḡaba emtsa-aara áte dzaḡgala ḡanna wá, kazlaḡa á duniya gevge ba seke emtsa á katafke-aaruwa, iya keni, ganevge ba seke emtsa á katafke á kazlaḡa á duniya. ¹⁵ Aḡaba áte barama á Yaisu Almasiihu wá, ma damda edda-aara am shedekwe, ma damka keni, ba duksa palle. Duksa yaikke wá, ba gev ura aḡwaslire. ¹⁶ Baḡemme á emnde na ni tá njá á ba áte una ḡanna wá, ba itare una ta emnde á Dadaamiya an jirire. Dadaamiya a zatervarze, a vaterteva hairire.

¹⁷ Fetu vatena, edda-aara a siyanka fitenire na mazla-aara. Aḡaba ververe-aha na áte iya na wá, á maraná ba una ḡanna ganakini iya wá, ganevge ya náza á Yaisu.

¹⁸ Egdzar mama-aha-aaruwa, a magakuránmaga Yaakadada Yaisu Almasiihu ḡurna-aara ge kure baḡemme. *Aamin.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a AIFAISUS

Ga use á Paul

¹ Náwa wakita na yá anƙwa puwetá bá iya Paul, a eksisaa ba Dadaamiya geni yá gevge slebela á Yaisu *Almasiihu, yá anƙwa gaku use ge kure emnde á Dadaamiya am Aifaisus, ge kure emnde na ñakurnaana elva á Yaisu Almasiihu an ervaunde á kure palle na. ² Tara Eddemiya Dadaamiya tá antara Yaisu Almasiihu, a magarakuránmaga ñgurna, a varakurteva hairire.

Barka na á gaterá Dadaamiya ge emnde na garevge

*palle antara Yaisu *Almasiihu*

³ Galaumigála Dadaamiya Eddeɗara ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, aɗaba a gamiyar barka am duksa baɗemme á sá am samaya, aɗaba gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu. ⁴ Dadaamiya ndza a dzeramise werre, kwaye zlaɓe ba duniya keni zlaɓe nderaaka emtsaade, geni mí de geva emnde cuɗeɗɗe, mí de gev palle antara Yaisu Almasiihu, watse ɓaaka duksa mandzawe áte miya á katafke-aara. ⁵ Aɗaba wayamiwayire, Dadaamiya a dzeramise werre geni á de gamive egdzara-aara á kya erva an Yaisu Almasiihu. A maganaa á ba áte namaari-aara. ⁶ Daaci galaumigala Dadaamiya aɗaba kwakyire á ñgurna na a magaminaa ñane ba dey á kya erva an Egdza-aara na a wayanaa ñane na. ⁷ Aɗaba emtsa á Egdza-aara, Dadaamiya a naba lyamisehe, a yamiyaare haypa-aha á miya. Á maraminá an una ñanna kwakyire á ñgurna-aara na á magamiyán ge miya. ⁸ Dadaamiya a magamiyaa ñgurna kwakya ge miya á bá iya na wá, aɗaba a vamite ilmu, a gamive emnde a enjale geni mí diyeddiye názena á kátá maganá ñane na. ⁹ A maramise nasherire á duksa na anƙwa á slaslaná ñane kwaye kinekinaka, a njante geni á de maganá á kya erva an Yaisu Almasiihu na. ¹⁰ Duksa na á kátá maganá ñane na wá, amaana á de jemá duksa baɗemme, una am samaya, antara una áte haha baɗemme, á de yaná am erva á Yaisu Almasiihu. Daaci á de geva ñane slekse arge duksa-aha ñanna baɗemme má samsa laukte-aara.

¹¹ Dadaamiya anƙwa á maga duksa baɗemme áte una ndza a slaslanaa ñane, a njante ganakini á de emmága na. Daaci a naba dzeramise kwaye kinekinaka geni watse á de gamive emnde-aara á kya erva an Yaisu *Almasiihu, á de vamite dza á miya keni am duksa shagera na watse á de vaterte ge emnde-aara na. ¹² Daaci ñere Yahudiya-aha na ña emnde zunɗwe ge fetaare áte Yaisu Almasiihu na wá, galaumigála Dadaamiya aɗaba una ñanna baɗemme na. ¹³ Ba estuwa ge kure keni. Am sarte na cenakuráncena elva a jirire, elva a Yaisu Almasiihu na Dadaamiya a lyakurse an ñane na, kwa naba fetarehe áte Yaisu Almasiihu. Daaci aɗaba gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu, Dadaamiya a naba fete damshe-aara áte kure, amaana Shedekwe Cuɗeɗɗe na a ba Dadaamiya á de vamiteva na. ¹⁴ Dadaamiya a vamite Shedekwe Cuɗeɗɗe ñanna wá, ba seke namána. Una ñanna ba seydire geni duksa shagera na a ba ñane á de

vaterteva ge emnde-aara na keni watse mí shansha bademme. Watse mí shá una nanna má lyamiselye náza ba ge dekideki na. Daaci galaumigála Dadaamiya am yaikkire-aara.

Paul á nhalateru ilmu antara diya ge emnde a fetarfe

¹⁵ Adaba una-aha nanna egdzar mama-aha-aaruwa, yá anjwa slafaná we-aaruwa kwakya ge Dadaamiya adaba kure. Adaba cenanancena labare á kure ganakini shagera fetarfire á kure áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu, cenanancena zlafe adaliye ganakini wayakurwayá an emnde á Dadaamiya kwakya. ¹⁶ Ma vaatara keni yá anjwa slafaná ba we-aaruwa ge Dadaamiya adaba kure, yá anjwa yehakuryeha jipu am maduwa-aha-aaruwa. ¹⁷ Yá anjwa nala Dadaamiya Saksage, Dadaamiya á Yaakadada Yaisu Almasiihu na, geni á gakurvege emnde a ilmu, á marakuranmára ire-aara an pute na kwá de diyeddiye nane ba shagera na. ¹⁸ Zlafe adaliye yá anjwa nalan ganakini á werakurta ice áte duksa-aha na a d'ahakur ge nane na, antara geni kwa diyeddiye ganakini duksa-aha nanna jauje ge duksa bademme, a fakúr ge kure, antara emnde-aara umele bademme. ¹⁹ Zlafe adaliye: Yá kátá kwá diyeddiye hákuma yaikke na jauje ge duksa bademme anjwa á maga slera am miya emnde-aara na. Hákuma nanna wá, ba una ndza a magaa slera yaikke am Yaisu Almasiihu, ²⁰ am sarte na a tsantaa Dadaamiya am fáyá, a danaa á dem nafafa-aara am samaya na. ²¹ Am samaya nanna wá, Yaisu Almasiihu de gevge slekse á malika-aha, antara male-aha-aatare, antara duksa-aha na tá an hákuma am samaya bademme. Ba nane palle una átire ge emnde bademme, una ma edda-aara a shaa eksle-ara keni. Ba nane palle una á kwára emnde am duniya na, antara am duniya na watse á de sáwá na keni bademme. ²² Dadaamiya a fanem duksa bademme am erva ge nane. Zlafe adaliye: a ganve slekse arge aiklaisiya-aara. ²³ Aiklaisiya wá, nane vuwa á Yaisu Almasiihu. Bademme á duksa na am Yaisu Almasiihu, anjwa am aiklaisiya. Yaisu Almasiihu wá, ma am tate-ara keni, nane anjwa bademme.

2

Tseta am emtsa geva an shifa

¹ Werre wá, ndza kwa ba seke emtsa á katafke á Dadaamiya adaba shagerkire an haypa-aha na kwa maganaa kure. ² Ma am zlalava á kure keni, ndza kwa ba palle antara emnde umele am duniya. Ndza kwa d'aba ba male á jini-aha na an hakuma am zhegela na. Á maganá ba nane slera-aara am emnde na tá fansareka ge Dadaamiya dekideki na. ³ Werre wá, ba miya keni ndza mi ba seke emnde nanna, ndza mi maga ba názena á kataná ire á miya ge vuwa á miya. Adaba una nanna, miya keni ma andze mí de shá zladá kwakya áza Dadaamiya ba seke emnde a haypa umele. ⁴ Amá gafka estuwa, adaba Dadaamiya wayamiwaya kwakya, daaci a naba zamivarehe.

⁵ Ma ndza mi ba seke emtsa am ice-aara adaba haypa keni, adaba wayava-aara áte miya na wá, a naba shifamite átirpalle antara Yaisu *Almasiihu. Daaci kina wá, lyakurlya shifa á kure adaba ngurna á Dadaamiya. ⁶ Adaba gamiyevge palle antara Yaisu Almasiihu na wá, Dadaamiya a naba tsamite átirpalle antara nane, kwaye a damiyaa á dem samaya, geni mí de njá am yaikkire áhuwa antara Yaisu Almasiihu.

7 Dadaamiya a naba magamiyaa shagerire estuwa á kya erva an Yaisu Almasiihu na wá, geni ma vaatara keni á maraterná an una nanna ge emnde bademme ngurna yaikke na jauje ge duksa bademme na. 8 Ba jirire Dadaamiya a lyakurse adaba slera á kure-ka, nane a lyakurse adaba ngurna-aara. Una duksa dey na a vakurtaa nane adaba kwa fetare áte nane. 9 Adaba slera á kure-ka, una defekideki, una ba ngurna-aara, geni ma ware edda-aara keni a galeka ire ba dey. 10 Dadaamiya wá, a nderamihe, a vamite shifa ángwaslire á kya erva an Yaisu Almasiihu geni mí maga ba duksa na shagera na. Shagerire nanna keni, a tsatsaminaa ba nane kwaye am fakta.

*Am erva á Yaisu *Almasiihu gamiyevge ba jeba palle*

11 Adaba una nanna, yehauteyeha ba shagera geni kwaye am fantaufe, am jeba á kure bademme ndza kwa ba emnde na baaka nadina á kure. Yahudiya-aha itare ta emnde na tá am shedfekwe, ndza tá zharakur ba seke duksa ba dey adaba kwa baaka am shedfekwe. Amá una ba duksa na tá maganá ba emnde áte vuwa-aatare. 12 Yehauteyeha zlafe adaliye ganakini am sarte nanna, kure ndza diyakurka elva a *Almasiihu defekideki, ndza kwa baaka am kezlakula á *Iserayiila-aha. Dadaamiya a ngudateraa namána-aha ge emnde-aara Iserayiila-aha, amá kure ndza kwa baaka am hufe-aara, ndza baaka tama á kure áte duksa á Dadaamiya defekideki, kure keni kwa ba emnde tsa am duniya na, aley ndza diyakurka Dadaamiya. 13 Werre, ndza kwa yiyiye an Dadaamiya. Amá kina wá, kwa herzhe an Dadaamiya adaba gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu na nane a naba yaa shifa-aara áte dzaŋgala adaba kure na.

14 Shamiyansha hairire am dagave á miya antara kure kina keni, adaba ba gamiyevge emnde-aara. Werre wá, ndza anjwa tegava am dagave á Yahudiya-aha antara emnde na baaka nadina-aatare, amá nane a naba se magaa pute geni mí gevge ba palle. A janaahe ge nane dugune na ndza ba seke riya am dagave á miya na an emtsa-aara áte dzaŋgala. 15 Shairiya á Yahudiya-aha na a ba nane: Sey ká maga una bi maŋka una na, a bezanaahe ge nane, geni á jaterme Yahudiya-aha antara emnde a jeba umele na baaka nadina-aatare na átirpalle. Ba seke una garevge palle am elva-aara na wá, daaci baaka gergerire-aatare mazla-aara, garevge ba palle, jeba ángwaslire. A feme estuwa hairire am dagave á miya. 16 An emtsa-aara áte dzaŋgala nanna wá, Yaisu *Almasiihu a naba janaahe dugune na ndza am dagave á jeba-aha gergere nanna, a magaa pute geni tá gevge ba jeba palle. Zlafe adaliye: a slapalaterahe bademme-aatare áza Dadaamiya. 17 Sawa-aara á sem duniya na wá, a se bala ba elva a hairire, geni kure emnde na baaka nadina á kure, ndza diyakurka Dadaamiya na, antara nere Yahudiya-aha na diyanerdiya Dadaamiya na, bademmire á miya mí shansha hairire nanna. 18 Adaba nane, nere antara kure bademme á miya shamiyansha baráma á deza Eddemiya Dadaamiya an hákuma á Shedfekwe Cufedde. Ba Shedfekwe Cufedde palle una slemelamiyumele bademmire á miya.

19 Máki ba estuwa wá, kwa wayve-aha-ka mazla-aara, bi kwa emnde na ndza kwa sáwa an sawa, amá gakurevge ba emnde a larde miyenne, kwa emnde á Dadaamiya ba miyenne, kwa ba palle antara emnde umele na tá am hufe á há-aara na. 20 Nabi-aha antara emnde a bela Yaisu *Almasiihu ta fantau ge slera nanna ba seke má tá faná ekte ge bere.

Daaci kure wá, kwa ba seke nakwa-aha am dagave á nakwa-aha á nyaña bere ñanna. Yaisu Almasiihu an ire-aara wá, ñane nakwa na á ñá ndzedá á bere ñanna bademme. ²¹ Ádaba barka-aara, bademme á bere á njá ba degdege, ámberá ankwá á wálá, geni á gevege bere cufedde na watse á njá Dadaamiya am huđe-aara na. ²² Ba seke una ni kure gakurevge palle antara Yaisu Almasiihu na wá, kure keni gakurevge dalbe palle am bere ñanna. Kure antara emnde umele, bademmire á kure wá, gakurevge ba seke bere ñanna á nja Shedekwe á Dadaamiya am huđe-aara na.

3

Slera na a faara Dadaamiya ge Paul

¹ Ádaba ba una ñanna, yá ankwá maga maduwa arge kure. Iya Paul yá am dangay kina, ádaba ba slera á Yaisu *Almasiihu ñanna, ya maganaa am dagave á kure kwa emnde na baaka nadina á kure. ² Diyandiya ba jirire ganakini cenakurancena slera na a fiyaare Dadaamiya am dagave á kure, ba ñane ñanna zlađe ádaliye una a magiyaa ñgurna geni yá maganaamaga slera ñanna. ³ Dadaamiya a naba marise názena am ire-aara, ba kinamina na keni ya zluwa á puwakurte ba ñane cekwaangudi.

⁴ Má kwá ankwá ndaha egdza elva-aaruwa ñanna ya puwakurtaa ya ba kina na wá, watse kwá naba diyeddiye átekwa ganakini diyandiya ya názena an shebe am elva a Yaisu *Almasiihu na bademme. ⁵ Am zamane-aha na dedde na wá, Dadaamiya ndza marateranka nasherire ñanna ge emndimagwaha. Amá am salikataliya na wá, a naba magaa pute geni Shedekwe-aara Cufedde á maratersemare duksa ñanna ba parakke ge nabi-aha-aara antara ge emnde a bela-aara. ⁶ Nawa ñane nasherire ñanna: Dadaamiya a fateraa duksa shagera ge Yahudiya-aha geni á de geva átuđe itare. Amá kina wá, kure emnde na ndza kwa baaka am nadina na keni, kwá ba am huđe-aara, ankwá dza á kure. Kure, antara Yahudiya-aha gakurevge ba emnde a jeba palle mázla-aara. Daaci duksa na á ba Dadaamiya á de vaterteva ge Yahudiya-aha na wá, ge kure keni á de vakurteva. Bademme á duksa ñanna wá, ba nampire á elva á Yaisu Almasiihu. Kwaya ñane nasherire ñanna.

⁷ Ganevge sleslera á Dadaamiya kina ge balatera labáre á higa, elva a Yaisu *Almasiihu ge emnde keni, una ndzedá-aaruwa-ka, ba hakuma á Dadaamiya. Ba ñane una a magiyaa ñgurna á una ñanna. ⁸ Yá á kataliya ba iya am emnde á Dadaamiya bademme, aley Dadaamiya a naba magiyaa ñgurna ba ge iya ñanna keni, a give slebalatera rezegire na á zleka đekideki na ge emnde na baaka nadina-aatare. Rezegire ñanna wá, a sanaa Yaisu Almasiihu, jauje ge diya á emnde bademme. ⁹ Zlađe ádaliye maa, a magiyaa ñgurna á palaterná názu a slaslanaa ñane am ire-aara na ge emnde bademme. Ba ñane Dadaamiya na a nderanaa ñane duksa bademme una ndza a shebanve duksa ñanna kwaye am fakta á duksa bademme. ¹⁰ Amá kina wá, Dadaamiya maresemáre duksa ñanna am aiklaisiya-aara, geni tá nanna malika-aha na tá am samaya, antara male-aha-aatare bademme, lauktu tá de diyeddiye geni ilmu á Dadaamiya wá, ankwá gergere ba kwakya baaka zlakta-aara. ¹¹ Daaci Dadaamiya a maganaa á ba áte una ndza a njantaa ñane kwaye am fakta geni watse á de emmága na. Bademme á una ñanna a maganaa á ba á kya erva an Yaakadada Yaisu Almasiihu. ¹² Ba ádaba famitarefe áte Yaisu Almasiihu,

gamiyevge palle antara ñane na wá, daaci shamiyánsha barama á deza Dadaamiya an baakire á lyawa. ¹³ Adaba una ñanna, gazlauka d'ekid'eki ádfaba zladá na yá ankwá shaná ya ádfaba kure na, táslawa á kure. Baira una ñanna ankwá á melakurumele ge kure.

*Háyáva na á wayámiyá Yaisu *Almasiihu an ñane*

¹⁴ Adaba una ñanna, yá ankwá kezlan ugje ge Eddemiya Dadaamiya, yá maga maduwa arge kure. ¹⁵ Bademme á emnde-aara na tá am samaya na, antara emnde na tá am duniya, tá á ba an dada-aha-aatare. Bademme tá njá á ba áte ndzedá á Eddemiya Dadaamiya palle. ¹⁶ Yá ankwá ñala áza Dadaamiya geni á ndzedakurtendzedá ba ñane an hákuma á Shedekwe-aara, geni kwá gevge emnde a ndzendzedá áte unñule-aara. Á magakurá una ñanna áte yaikkire-aara ge ñane. ¹⁷ Yá ankwá ñala ázeñara geni a njiñja Yaisu *Almasiihu am kure, ádfaba fetarfire á kure áte ñane. Zlafe ádaliye yá yekakuru wayavire, geni kwá wayaavewáye á ba an jirire am dagave á kure. Má kwá ankwá wayaavewáya am dagave á kure wá, kwá de gevge emnde ndzendzedá áte unñule-aara. Estuwa kwá tsaatse degdege ba seke náfa na má dámnda slalwe-aara ba shagera á dem haha na. ¹⁸ Daaci antara emnde a fetarfe umele átirpalle wá, kwá dzegwándzegwa eccena-aara ba shagera, geni Yaisu Almasiihu wá, ankwá á wayamiwáyá á ba an jirire. Una ma kwá d'álá á detire, ma kwá tsekwá á dem áhá, ma kwá deme keni, kwá de bera wáyáva á Yaisu Almasiihu wá, á ba ankwá ba estuwa. ¹⁹ Yá ankwá ñala Dadaamiya zlafe ádaliye: geni kwá diyeddiye wáyáva á Yaisu Almasiihu na jauje ge diya á emnde bademme na. Má shakuransha una ñanna wá, názena an ñane Dadaamiya wá, am kure keni ba una ñanna.

²⁰ Dadaamiya wá, baaka názu á janviyaaja ge ñane. Baira ñane á januje am duksa na mí ndavanuwá miya, antara una mí slaslaná miya na. Bademme á una ñanna á maganá á ba an hákuma-aara na ankwá á maga slera am miya na. Galaumigálá ba ñane palle. ²¹ Ma vaatara keni dem ba ge d'ekid'eki, yaikkire ba názá-aara palle am aiklasiya-aara, adaba Yaisu Almasiihu. *Aamin.

4

Geva vuwa palle

¹ Daaci, yá ankwá ñalákurá ba iya Paul, ya dangay ádfaba slera á Yaisu *Almasiihu, taslawá á kure: dabaudába unñule á jirire áte una a d'ahakuraa Dadaamiya ge ñane na. ² Ma vaatara keni gauga ire á kure á katafke á emnde umele, gawevge emnde a kemaare, gawevge emnde a farvaun'ge, ma uwe keni naba bashaubasha am dagave á kure, kwá ámbera á wayaavewaye ba kelaazare. ³ Wavauwáva an ervaun'ge á kure palle, geni a tegevka ye á kure na a jakurmaare Shedekwe Cufed'de, a vakurtaa antara hairire na. Ma vaatara keni njawinja á ba áte una ñanna. ⁴ Aiklasiya wá, ñane gevge ba seke vuwa á Yaisu Almasiihu, daaci baaka vuwa umele sey ba palle ñanna. Shedekwe Cufed'de keni sey ba palle, tama á miya áte duksa na a d'ahamiyaa Dadaamiya ge ñane na keni ba palle. ⁵ Yaakadada palle, fetarfire palle, baptisma keni baaka umele sey ba palle, ⁶ Dadaamiya palle, ba ñane una Dada arge emnde bademme, á

kwaraná ñane duksa bademme, anƙwa am tate-aha bademme, am dagave á emnde bademme.

⁷ Yaisu *Almasiihu a naba magamiyaa ñgurna bademmire á miya, a tegaamiyaa hakuma á mága slera-aha gergere, ma ge ware á miya keni bademme. ⁸ Anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

Am sarte na ñane gaaga ndzedá arge kelaade-aha-aara na wá, a naba sluwatervaahe, daaci a naba kapte an itare á detire. Á sáwá áhuwa maa, a dzerese emnde a slera-aara, a tegateraa hákuma á mága slera-aha gergere.

⁹ Elva na a ba ñane: a kapte á detire na mu, á kátá bá uwe ñane? Elva ñanna wá, á kátá bá: ndza a tsekwese á sem duniya áhuna emtsaade.

¹⁰ Daaci edda una ndza a tsekwese á sem duniya na wá, ba Yaisu Almasiihu. Ba ñane ñanna zlafe ádaliye una a kapte á detire ge samaya geni á jemá duksa bademme, ma una am tate-ara keni, á kwaraná ba ñane palle. ¹¹ Daaci a tegateraa slera-aha ge emnde-aara, ma ware keni á ba an slera-aara. Emnde umele a gaterve emnde a bela, ge emnde umele a vaterte slera á nabiyyire, ge emnde umele a vaterte slera á bala waazu ma am tate-ara keni bademme, ge emnde umele a vaterte slera á malumire, ge emnde umele zlafe ádaliye a vaterte hákuma á kwaraterse wakita á Dadaamiya ge emnde.

¹² A bazlaa emnde ñanna bademme geni tá fatermá itare ndzedá am vuwa ge emnde a fetarfe am slera-aatare, geni aiklaisiya na gevge ba seke vuwa á Yaisu *Almasiihu na, á far wálá ba kelaazare. ¹³ Daaci miya bademmire á miya mí de gev ba palle, fetarfire á miya palle, diya á miya áte *Egdza á Dadaamiya na ba palle. Daaci mí de gevge emnde na gyamiyebgye am fetarfire, mí de gev ba kalkale antara Yaisu Almasiihu an ire-aara. ¹⁴ Má gamiyevge estuwa, enƙale á miya á de gevka seke náza á egdzara mesheshe mazla-aara. Daaci tá de dzegwánka zlermamizlerma emnde a fida an yaimyaimire-aatare, tá de dzegwánka jamiyaa áte unñule á jirire an tsaha fida. ¹⁵ Miya wá, magaumimága ba jirire am dagave á miya, wayaumiyaavewáye an evaunđe á miya palle, lauktu mí de far an wálá am duksa bademme, mí de gevge kalkale-aara ge Yaisu Almasiihu na ñane ire á aiklaisiya na. ¹⁶ Ba ñane una a jatermaare ge emnde-aara a gaterve palle, áte ye palle, ba seke una vuwa á urimagwe: ubiya-aha antara duksa-aha umele tá an dzagwa átirpalle na. Daaci, má vuwa ñanna ba lapilayye, duksa-aha na tá am ñane tá maga ba slera wá, vuwa bademme á wálá ba shagera. Ba duksa palle ge emnde a fetarfe keni: má tá anƙwa wayaavewáye ba shagera wá, á wálá aiklaisiya.

*Shifa ánywaslire na mi shanaa áza Yaisu *Almasiihu*

¹⁷ Adaba una ñanna, náwa názu yá ndahakurá ya an zhera á Yaakadada: táslawa á kure, dawalika mágá názena tá maganá emnde na baaka nadina-aatare na. Adaba itare tá dzama ba názena ni baaka nampire-aara deƙideƙi na. ¹⁸ Tá taa cenevaaka jirire deƙideƙi, tá shanka shifa anwaslire na a vatertaa Dadaamiya ge emnde na, adaba degdegire á ire na tá maganá itare, baaka duksa na ta disaa itare áte unñule á Dadaamiya. ¹⁹ Itare baaka zherwe-aatare deƙideƙi. Názena tá kataná itare an evaunđe-aatare bademme wá, sey ba dakarire, antara duksa zherwe bademme.

²⁰ Amá ekkure wá, kwa tsahese une-ka áza Yaisu *Almasiihu. ²¹ Ekkure emnde na gakurevge palle antara ñane na wá, ba jirire cenakurancena

elva-aara. Ekkure wá, kwararakursekware jirire na a saminaa ñane na. ²² Daaci ekkure wá, eptsawaneptse iga ba ðekideki ge duksa-aha ñanna shagereka ndza kwa maganaa kure werre na. Aðaba am njá á kure werre ñanna, ndza á jakuraa enkale ba duksa-aha mandzawe na a katanaa ervaunðe á kure na, a keðakuraa ba ñane. ²³ Amá yawánya a mbedakursembeda Dadaamiya ervaunðe á kure baðemme, á gakturvege áñwaslire, kwá gevge ba seke ndza kure-ka. ²⁴ Daaci gawuvge áñwaslire am ervaunðe á kure baðemme áte una a mbedakursaa Dadaamiya, geni kure keni kwá gevge ba seke ñane ám njá á kure baðemme. Ba jirire, jeba á nja ñanna wá, cuðeððe, wayaawáya Dadaamiya.

²⁵ Aðaba una ñanna, yawánya fida mazla-aara. Ma ware á miya keni a enndaha ba jirire áza ukfeñara, aðaba gamiyevge palle, mi ubiya-aha á vuwa á ura palle. ²⁶ Ma jákurja ervaunðe ba jipu keni, magauka haypa am huðe-aara. Zlaðe áðaliye: a belyakuraareka vaciya kwásau zlaðe kwá maga ba ervaunðe ñanna. ²⁷ Yawanánka baráma ge Shaitaine ðekideki. ²⁸ Ma edda una neyle keni, a yánya mazla-aara. Arge una ñanna ambane ñane keni a emmága slera á jirire, geni ñane keni á vaterte duksa ge emnde na tá ankwá zatervaaare emnde. ²⁹ Valyauka elva yayiaihe am mbuwe á kure, ndahaundaha ba elva á námpire, elva na emnde tá de shá ndzeða an ñane, tá wálá an ñane áte unñule á Dadaamiya na. ³⁰ Becawanteka Sheðekwe Cuðeððe na ankwá am ervaunðe á kure na. Sheðekwe Cuðeððe ñanna, ñane gevge ba seke damshe á Dadaamiya áte kure geni kwa emnde-aarire. Daaci vacite umele watse á lyamiselye náza dem ba ge ðekideki. ³¹ Daaci duksa mándzawe, sawansese am ervaunðe á kure baðemme: ma dugune, ma ica ervaunðe, ma zláza ura, ma dágala, ma danñwire, sawansese jeba á duksa-aha ñanna baðemme am ervaunðe á kure. ³² Kure wá, magaumága ba shagerire á ervaunðe am dágave á kure, magaumága kamaarire, yawanáreye haypa ge ura am dágave á kure, ba seke una Dadaamiya a yakuraare haypa ge kure áðaba Yaisu *Almasiihu na.

5

Zlálá ám parakkire

¹ Ekkure wá, kwa egdzara á Dadaamiya, a wayákuraa ñane. Aðaba una ñanna, dabauðaba ba sera-aara am názena kwá maganá kure baðemme. ² Am duksa na kwá de maganá kure baðemme wá, yawánka wáyávire, ba seke una a wayámitaa Yaisu *Almasiihu ge miya, a naba yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya aðaba miya na wá, a magaa duksa na a katanaa Dadaamiya.

³ Kure wá, kwa emnde á Dadaamiya. Aðaba una ñanna, duksa ba seke gwardzire, fa ice am duksa á ura, antara jeba á duksa-aha ñanna shagerka ðekideki na, ba ettsála-aara keni zlayeka ðekideki am dagave á kure. ⁴ Zlaðe áðaliye elva-aha na á maga zherwe, antara elva-aha na ðaaka sera-aara ðekideki na, ira elva-aha na á de waterwá am ervaunðe ge emnde na baðemme, una-aha ñanna zlayeka am dagave á kure. Arge una-aha ñanna wá, slafawanánsrafe ba we á kure ge Dadaamiya áðaba duksa na a magakurnaa ñane na. ⁵ Diyaweddiye una ba shagera: emnde a maga gwardzire, bi jeba á duksa-aha ñanna shagerka ðekideki na, antara fa ice am duksa á ura, baira una ñanna ba kalkale antara mága hele, emnde a

mága duksa-aha ñanna wá, ba palle-aatare keni á shanka dem zlanna á tara Yaisu *Almasiihu an Dadaamiya.

⁶ A kefarakuraaka emnde ba dey an elva-aha na baaka nampire-aara dekideki na. Adaba ba una-aha ñanna, an zladá ervaunđe á Dadaamiya jipu áte emnde a maganaa gardire bademme. ⁷ Daaci a jakurmeka duksa antara jeba á emnde ñanna dekideki. ⁸ Werre wá, ndza kwá am tabedammire. Amá kina wá, kwá am parakkire adaba gakurevge palle antara Yaakadada. Daaci kure keni magaumága ba duksa na ni tá maganá emnde na tá am parakkire na. ⁹ Adaba parakkire wá, ñane á sá ba shagerire antara maggwire, ira jirire. ¹⁰ Wavauwáva an ervaunđe á kure palle ge diya názena á kataná Yaakadada. ¹¹ Gawaterápteka ge emnde a mága názu watse baaka nampire-aara dekideki, una ba slera á tabedammire na. Amá marawateránmara shagerkiba na tá anjka maganá itare na ba parakke. ¹² Duksa na tá maganá jeba á emnde ñanna an nasherire wá, ba enndaha-aara keni zherwe ge miya. ¹³ Amá má mí ndaaternda duksa-aha á zherwe ñanna ba parakke wá, emnde bademme tá de diyeddiye nja-aatare ba shagera. ¹⁴ Adaba duksa na má sesse am parakkire, duksa ñanna keni gevge parakkire. Adaba una ñanna, ta bantsaa: Ekka na ká am hare na, tsetse am hare, tsetse am emtsa, Yaisu *Almasiihu á maraká parakkire.

¹⁵ Adaba una ñanna, magaumága enjale ba shagera am njá á kure bademme, geni de gawevka emnde a cekwire á enjale, amá gawevge emnde a enjale. ¹⁶ Zamane á miya na degiya badzavbadze. Kefawanaaka sarte ba dey, magaumága shagerire. ¹⁷ Adaba una ñanna, gawevka emnde a cekwire á enjale, cenaucena názena ni á kataná Yaakadada ázekure na.

¹⁸ Zlabe adaliye: a dakurseka mbazla am enjale dekideki, adaba á kefákurá ba una ñanna. Kure wá, nawantenaha ervaunđe á kure an Shedekwe Cufedde. ¹⁹ Ma ware á kure keni galaugálá Yaakadada am dagave á kure. Galaugálá an jabura, galaugálá an lahe-aha na á vakurtá Shedekwe Cufedde na, antara lahe-aha umele bademme. Galaugálá Yaakadada an ervaunđe á kure palle. ²⁰ Slafawanánsrafe we á kure ge Eddemiya Dadaamiya ba kelaazare adaba duksa-aha na a maganaa ñane na bademme, slafawanánsrafe we an zhera á Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu.

Nwasha antara zála-aha-aatare

²¹ Ma ware á kure keni, faufa zherwe am dagave á kure, adaba kwa emnde na kwá an lyawa á Yaakadada. ²² Yá elvan ge kure ñwasha: Faufa zherwe áte zala-aha á kure áte una á kataná Yaakadada Yaisu *Almasiihu na. ²³ Adaba ba zhele una á kwara mukse, ba seke una á kwananá Yaisu Almasiihu aiklaisiya, aiklaisiya gevge ba seke vuwa-aara na. Ñane wá, ire antara slelya. ²⁴ Adaba una ñanna, sey ñwasha tá fa zherwe áte zála-aha-aatare am duksa bademme, ba seke una anjka fáná aiklaisiya zherwe áte Yaisu Almasiihu am duksa bademme na.

²⁵ Ekkure keni zála: wayauwáyá ñwasha-aha á kure ba seke una a wayanaa Yaisu Almasiihu aiklaisiya-aara, a naba yaa shifa-aara adaba ñane, ²⁶ a baranve tsefanje an yawe, antara elva-aara, geni á ganvege cufedde. ²⁷ A magaa una ñanna bademme na wá, adaba á kátá zhara aiklaisiya-aara ba tsefanje á katafke-aara, zariya jipu, cufedde, á gevge an daradza baaka duksa mandzawe áte ñane. ²⁸ Ba duksa palle ge zála

keni: Wayauwáyá ṅwasha-aha á kure ba seke shifa á kure. Ma ware una zhele, wayetewáyá mukse-aara, a wayete ba shifa-aara. ²⁹ Baaka ura á magantá kelaadire ge ire-aara, amá á zanu duksa, á fanu hyema ba seke una aṅkwa á fanuwa Yaisu *Almasiihu hyema ge aiklaisiya na. ³⁰ Adaba bademmire á miya na wá, mi ba seke ubiyya-aha antara duksa-aha umele na am vuwa-aara na. ³¹ A ba wakita á Dadaamiya wá: A sesse zhele am mba á eddenjara, a njarinja antara mukse-aara. Itare ta buwa ṅanna tá de gev ba vuwa palle. ³² Elva na am wakita á Dadaamiya ṅanna wá, a sanse elva yaikke. Ate iya wá, aṅkwa á pálá elva a Yaisu Almasiihu antara aiklaisiya-aara. ³³ Amá wá, antara ba názá á kure keni, geni ma ware á kure keni a ewwáyá mukse-aara ba seke shifa-aara, mukse keni a effa zherwe áte zhele-aara.

6

Náwa tá nja estuwa egdzara antara emnde a há-aatare

¹ Ekkure egdzara, cenaucena elva á dada-aha á kure an mama-aha á kure, adaba una ṅanna duksa na á kataná Yaakadada ázekure, zlayákurzláyá ge kure na kwa emnde-aara. ² A ba palle á shairiya-aha á Dadaamiya wá: «Effa zherwe áte tara eddenja an emmenja.» Zunṅwe ba una ṅanna am shairiya-aha á Dadaamiya na a ba Dadaamiya, á de vaterte duksa ge emnde na má dabartedaba an jirire na. ³ Duksa ṅanna wá: Ká de gedetegeda, ká de shekwaashekwa am duniya, á bina.

⁴ Ekkure dada-aha á egdzara keni, zladawaterveka ervaunḡe ge egdzara á kure, amá kwarawatersekwáre duksa, kwá ámbera giyatergiya áte una á de kwarakursá Yaakadada Yaisu *Almasiihu.

Náwa tá nja estuwa náve-aha antara dada-aha-aatare

⁵ Ekkure náve-aha, fawatersarefe ge dada-aha á kure am duniya. Faufa zherwe áte itare, gawanaaga ire á kure á katafke-aatare, magaumága slera á kure an ervaunḡe á kure palle, ba seke una kwá aṅkwa fansaare ge Yaisu *Almasiihu na. ⁶ Magauká slera adaba ice-aatare geni a galarakurgálá, amá zharauzhárá ire á kure ba seke kwá náve-aha á Yaisu Almasiihu. Magaumága názena á kataná Dadaamiya an higa á kure campaukkwe am ervaunḡe. ⁷ Magaumága slera á kure an ervaunḡe palle, ba seke kwá magaterán ge emnde-ka slera ṅanna, amá kwá maganán ge Yaakadada. ⁸ Diyaweddiye una ba shagera: ma ware una á maga ba shagerire na, edda-aara ma náve, ma á kwaraná ṅane ire-aara keni, watse á de pelansepele Yaakadada Yaisu Almasiihu.

⁹ Ekkure dada-aha á náve-aha keni: Magaumága shagerire á ervaunḡe áte náve-aha á kure, gawaterteka lyáwa, diyaweddiye geni kure antara náve-aara á kure bademme Edda á kure ba palle, aṅkwa am samaya. ṅane wá, bademme á emnde ta ba kalkale ázenjára.

Kazlaṅa á wáwa á emnde a fetarfe

¹⁰ Náwa jugená á elva na yá bakurná ya ge kure. Ekkure wá, tatayautátanya ndzedá á kure á ba áza Yaakadada, yawánya a ndzedakurtendeda ba ṅane an hakuma-aara na jauje ge duksa bademme na. ¹¹ Ṅwadawápsenṅwadfa ba shagera an kazlaṅa na a vakurtaa Dadaamiya na bademme, tsawaatse ba shagera an ṅane, geni ma watse á sawa am laukte-ara Shaitaine ge badakurbáda keni, kwá gáná ba kure

ndzeɔa. ¹² Wáwa á miya ɲanna wá, degi mí wava an emndimagwaha-ka, mí wava an male-aha á jini-aha, antara jini-aha-aatare na tá an hákuma am zhegela antara am duniya baɔfemme na. ¹³ Aɔfaba una ɲanna, ɲgwaɔawápsengwáɔa ba shagera an kazlaɲa na a vakurtaa Dadaamiya na baɔfemme, lauktu kwá de tsaatse degdege am sarte á emtaɲkire, kwá de dzegwáɔndzegwa, kwá de gevá midala-aha dete halavuwa-aara baɔfemme.

¹⁴ Daaci, ɲawinɲa am niya á kure ba kelaazare; tsawaatse á ba áte jirire. Aɔfaba jirire wá, gevge ba seke náza ɲguda huɔe á kure ge kure. Zlaɔe áɔdaliye, magaumaɲa dzayyire á erwaunɔe. Má kwá aɲkwa maga dzayyire á erwaunɔe wá, una ɲanna ba seke kwá tsekweme am kebebbe.

¹⁵ Balaubáɔa labara á higa, elva a Yaisu *Almasiihu na á de vatertá ɲane hairire ge emnde. Yawánka ɔekiɔeki. Una ɲanna keni maa, gevge duksa na kure kwá tse átekwa, ba seke kimake na am sera á kure ge ɔába unɲule á Dadaamiya.

¹⁶ Ma vaatara keni, gulawanaaka fetarfire á kure. Una ɲanna ba seke tsakuraatse am gulakwa ge lyiya gurme-aha na á devaná Shaitaine á se wakurwa an ɲane na. ¹⁷ Eksawanteksa am erwaunɔe á kure geni á lyákurlye Dadaamiya. Una ɲanna ba seke tunɲur ge tsufakura ire á kure. Zlaɔe áɔdaliye, ɲawanaaɲa elva á Dadaamiya an erwaunɔe á kure palle. Una ɲanna keni ba seke masalám á kure a vakurtaa Sheɔekwe Cufedɔe.

¹⁸ ɲalaunɲála Dadaamiya ba kelaazare am laukte-aha baɔfemme. ɲalaunɲála an erwaunɔe á kure palle áte una á de marakurná Sheɔekwe-aara. Ma vaatara keni melawaterumele ge emnde a fetarfe umele an maduwa-aha á kure, yawanka una ɔekiɔeki.

¹⁹ Magaumáɲa maduwa arge iya keni, geni yá ndáhá elva á Dadaamiya ba parakke, yá palaternaapálá labare á higa na a tsekwanaa Dadaamiya na ge emnde. ²⁰ Aɔfaba una ɲanna, una ma yá am danɲay keni, ya ba sleɔela á Yaisu Almasiihu. Daaci melawiyumele an maduwa geni a gazlanka ɔekiɔeki, amá yá enndaha baɔfemme áte una á kataná Dadaamiya.

Ga use am halavuwa á elva-aha

²¹ Egdza emmemiya Tikikus na mí wayaná an erwaunɔe á miya palle, ɲane keni ba sleslera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu an erwaunɔe-aara palle na wá, á de palakurnaapálá ba ɲane labare-aaruwa, antara duksa na yá aɲkwa maganá ya baɔfemme. ²² Yá belán ba ge una á dezekure, geni kure keni kwá diyeddiye zláɔa á ɲere áhuna, antara geni á de ekhyakurnaakhya erwaunɔe.

²³ Tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Yaakadada Yaisu Almasiihu, a varakurteva hairire, a faremfa háyáviere am dagave á kure, a magarakuránmaga ɲgurna geni kwá farfe ge fetar áte Yaisu Almasiihu á ba an jirire. ²⁴ A magateránmaga Dadaamiya ɲgurna ge emnde na wayarwáya an Yaisu Almasiihu ge shifa-aatare am duniya baɔfemme na.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a FILIPI

Ga Use á Paul

¹ Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Paul, njá antara Timaute, nja emnde a slera á Yaisu *Almasiihu. Njá puwakurte ge kure emnde a d'ába Dadaamiya am Filipi, ge kure baɗemme á emnde na kwá átuge Yaisu Almasiihu na. Njá puwakurte ge kure male-aha á emnde á Dadaamiya, antara emnde na tá an slera-aha am aiklaisiya baɗemme. ² Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu a magarakuránmaga njurna, á varakurteva hairire.

Maduwa á Paul ge emnde a Filipi

³ Ba kelaa má dzamanakurtedzámá, yá slafaná ba we-aaruwa ge Dadaamiya. ⁴ Ba kelaa má yá anƙwa maga maduwa arge kure, yá njalakuru Dadaamiya an higa am ervaunɗe. ⁵ Yá slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya aɗaba kure. Aɗaba kwáye ba vacite na gakurevge emnde á fetarfe na, sem kina, kwa ba palle antara ya am slera á bálá labara á higa, elva a Yaisu *Almasiihu. ⁶ Diyandiya ba jirire geni Dadaamiya na a fantau ge mága slera jirire am ervaunɗe á kure na wá, á de yanka am dagave, sey á de zlnaazle, á yanka ɗekiɗeki dem sarte á sawa Yaisu Almasiihu. ⁷ Shagera jipu yá anƙwa á dzámá una njanna am ervaunɗe-aaruwa arge kure. Wayanakurwáyá an ervaunɗe-aaruwa palle. Aɗaba kure antara iya wá, baɗemme á miya Dadaamiya a gamiyaare barka. Aɗaba una njanna melawiyumele. Ma kina yá am ɗanɗay na, ma am sarte na watse yá de katafke á shairiya na keni, melawiyumele geni yá palanaapálá labara á higa elva a Yaisu Almasiihu. Melawiyumele geni yá marateránmárá jirire ge emnde. ⁸ Dadaamiya diyaadiya baɗemme geni wayanakurwáyá an ervaunɗe-aaruwa palle. Yaisu Almasiihu na am iya na á wayakurá ba njane.

⁹ Dalila á una ni yá anƙwa njalakuru Dadaamiya na wá, yá kátá kwá wayaavewaye am dagave á kure ma vaatara keni, lauktu kwá de diyeddiye jirire á Dadaamiya ba shagera, kwá de diyeddiye shagerire antara shagerkire baɗemme. ¹⁰ Daaci, kwá de dzegwándzegwa lanaale názena gevge shagerire antara shagerkire, kwá de geva estuwa emnde na dzayye ervaunɗe-aatare, dem vaciya á sawa á Yaisu *Almasiihu keni á de jerka shagerkire am kure ɗekiɗeki. ¹¹ An ndzedá á Yaisu Almasiihu watse kwá de maga ba duksa shagera baɗemme. Daaci estuwa, baɗemme á emnde na tá de zhárá una njanna, tá de fa zherwe á ba áte Dadaamiya, tá de gálá zhera-aara.

*Sey ba Yaisu *Almasiihu palle una slefa shifa am ura*

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, yá kátá kwá diyeddiye geni masiba-aha na á shá ya na wá, á piyeka labare á higa ge de katafke, amá á dáná á ba de katafke. ¹³ Aɗaba una njanna, baɗemme á sawji-aha na tá ufa há á male á lárde, antara emnde umele kwakya, diyardiya ganakini yá am ɗanɗay kina aɗaba zhera á Yaisu *Almasiihu. ¹⁴ Zlaɓe ádaliye: Yá am ɗanɗay tsa, aley anƙwa á vaterte ndzedá ge emnde a fetarfe kwakya áte unjule

á Yaakadada Yaisu Almasiihu, jauje ge una werre. Sharánshá ndzedá jipu ge bálá elva á Dadaamiya á de katafke, baaka lyawa-aatare.

15 Amá tá ankwá emnde umele-aatare wá, tá bálá waazu á elva á Yaisu Almasiihu, tá ámbera shelha áte iya. Amá emnde umele wá, tá bálá ba elva á Dadaamiya an shagerire á ervaunđe. 16 Itare na tá maganá an shagerire á ervaunđe na wá, adaba wayarwáyá an Yaisu Almasiihu. Diyandiya geni a siyaa ba Dadaamiya ásehuna, geni yá se palaternaapala elva-aara ge emnde, geni una nanna jirire. 17 Emnde umele na tá shelha áte iya na maa, tá maga waazu á elva á Yaisu Almasiihu tsa, mele tá kátá gev male arge iya zlađe. Amá ervaunđe-aatare shagereka, tá kátá fyaare ba ge zladá zlađe adaliye am danggay. 18 Mbate, ma tá maganá an dangwire á ervaunđe waazu nanna, ma tá maganá á ba an shagerire á ervaunđe-aatare keni, tá bálá ba elva á Yaisu Almasiihu, daaci á vite ba higa ge iya. Yá ndaakur ba jirire, ma vaatara keni yá á ba an higa-aaruwa ya. 19 Adaba diyandiya geni bademme á una nanna ba barama ge nezlijezla. Una nanna keni adaba ba maduwa á kure antara Shedekwe á Yaisu Almasiihu, bademme á meliyuwa ba una nanna.

20 Názena yá kataná ya an ervaunđe-aaruwa kwakya wá, ma andze á wika zherwe, ma yá gazleka ba cekwaanđudí keni tsete am vatená dem ba ge dekidéki, ma yá an shifa, ma yá an emtsa keni. Adaba an názena yá ankwá maganá ya na wá, yá kátá ba maratera yaikkire á Yaisu *Almasiihu ge emnde, geni a galargálá ba nane palle. 21 Iya wá, ma yá an shifa keni, shifa-aaruwa ba Yaisu Almasiihu palle. Sakwa má emtsanemtsa, una vayvaya zlađe adaliye. 22 Amá am sarte na zlađe yá an shifa wá, yá naba melaterumele ge emnde. Daaci diyanka názena yá eksesa ya, ma njá an shifa, ma emtsa keni. 23 Am duksa-aha nanna buwa na wá, ire-aaruwa gevge bu-buwa, amá yá kátá ba emtsa, geni njá de njá antara Yaisu Almasiihu, ya hayaa ba una nanna arge njá an shifa. 24 Amá nja-aaruwa an shifa keni wá, ankwá nampire-aara ge kure. 25 Estuwa, diyandiya ba jirire geni zlađe yá njá an shifa. Mí nja kerde an shifa, geni kwá farfe ge ndzedá á kure áte unjule á Dadaamiya, antara kwá farfe ge higa á kure am fetarfire. 26 Daaci, vacite na má sanesse am danggay danemda zlađe adaliye á dem dagave á kure wá, kwá de galá Yaisu Almasiihu adaba una nanna.

27 Duksa palle wá, zlalava á kure a gevka gergere antara una kwa cenanaa am labare á higa, elva á Yaisu *Almasiihu na. Yá kátá ba cena geni kwá an ndzedá áte unjule á Dadaamiya, we á kure palle, kwá wava an ervaunđe á kure palle geni kwá da labare á Yaisu á de katafke, ma yá ankwá am dagave á kure, ma ya baaka keni. 28 A wakurka lyawa átuge kelaade-aha á kure mazla-aara. Estuwa, ba itare an ire-aatare keni tá de diyeddiye geni tá an kedá ba itare, amá kure wá, an lya shifa á kure ba jirire. Una nanna keni á de maratarná ba Dadaamiya. 29 Ge kure wá, Dadaamiya a magakuraa ngurna geni kure keni kwá fetarfe áte nane adaba Yaisu Almasiihu. Una nanneka palle, amá a magakuraa ngurna geni kwá shushe zladá adaba nane. 30 Á ba am nja-aaruwa keni, kure nakuranna wava-aaruwa. Ba kina keni kwá cená ba nane geni yá á ba am wáva nanna. Kina wá, kure keni dakuremda am wáva nanna ba seke iya.

2

Yaisu a shanaa estuwa yaikkire áza Dadaamiya

¹ Am gakurevge palle antara Yaisu *Almasiihu na, a ndzedakurtaa ba una ñanneka emtu? Wáyáva-aara áte kure na anƙwa á vakurteva emtu ndzeda? Anƙwa emtu Shedekwe á Dadaamiya á maga slera-aara am kure? Kwá anƙwa wayaavewáye emtu kure keni? Anƙwa emtu zezarzire am dagave á kure? ² Máki estuwa wá, wayawaavewaye am dagave á kure ma vaatara keni. Enƙale á kure á gevge palle, we á kure keni á gevge palle. Má magakurnaamaga una ñanna wá, iya keni á de higetehiga ervaunƙe-aaruwa kwakya. ³ Zharauka sey ba ire á kure, galauka ire, amá arge una ñanna wá, gawanaaga ire á kure, zharauzhára emnde umele ba seke ta male-aha arge kure. ⁴ Ma ware keni a emmága názena ni á de melateru ge emnde umele, zharauka sey ba ire á kure palle ge maga názena á de melakuru ba ge kure palle na. ⁵ Eksawanteksa enƙale á Yaisu Almasiihu á dem ire á kure.

⁶ Ñane wá, ba jirire geni ñane antara Dadaamiya tá ba palle, amá ñane tatayaaka gev kalkale an Dadaamiya deƙideƙi.

⁷ A yaa dzámá una ñanna ba deƙideƙi, a ganve ire-aara urimagwe. Á ba am urimagwire ñanna keni, a geve sleslera á emnde zlaƙe ádaliye.

⁸ Án una ñanna wá, a ganve ire-aara cekwa, a fansaarfe ge Dadaamiya, haa a danaa á dem emtsa. Emtsa ñanna keni, baira ta janaa á ba áte dzaŋgala.

⁹ Adaba una ñanna, a naba walantehe ge Dadaamiya, a vante yaikkire arge duksa baƙemme, a fanaa zhara na jauje ge zhara-aha baƙemme ba seke zawa á slera-aara.

¹⁰ A vante una ñanna geni baƙemme á názena am samaya antara názena áte haha antara ba názena am ekte á haha keni, má cenarácena zhara-aara wá, tá se kezlan ugje á katafke-aara.

¹¹ Zlaƙe ádaliye ma ware keni á de ndahaná á ba an we-aara geni Yaisu Almasiihu wá, Yaakadada. Estuwa tá de gálá Eddeŋara Dadaamiya keni.

Gawuvge ba seke parakkire

¹² Adaba una ñanna egdzar mama-aha-aaruwa, kure keni fawansarfe ge Dadaamiya. Am sarte na ndza yá anƙwa ázekure wá, kwa fansaare ge Dadaamiya. Kina na yá baaka ázekure na keni, fawarfe zlaƙe ádaliye ge fesarfirre á kure. Adaba Dadaamiya a lyakursehe, daaci kure keni magawanánmaga slera na ni á de mára geni a lyakursaa ñane. Magaumága una ñanna an lyawa-aara. ¹³ Adaba Dadaamiya wá, anƙwa á maganá ba ñane slera-aara am kure, geni kwá wáyá ba názena á kataná ñane kwá ámbera emmága.

¹⁴ Baƙemme á názena kwá maganá kure, magauka an ga jawe bi an ervaunƙe. ¹⁵ Daaci estuwa kure egdzara á Dadaamiya, kwá gev emnde na dzayye ervaunƙe á kure, baaka laakire am kure ge mága mandzawire. Gawuvge kwa parakkire-aha ba kure am dagave á emnde a mága kemaŋgerire, ¹⁶ kwá baterná ba kure elva á shifa na, an shagerire á ervaunƙe. Má magakurnaamaga una ñanna wá, yá de nanna geni zlaƙá á slera na ya maganaa iya na gevka dey.

¹⁷ Ervaunŋe á kure na kwa vante ge Yaisu *Almasiihu na wá, una nanna gevge ba seke sadake á nasherire á kure na kwa vante ge Dadaamiya. Iya wá, ámbane tá de ja shifa-aaruwa baŋemme, amá ma jarija keni, ba higa ge iya. Adaba uzhe-aaruwa keni á de gevge sadake na yá fakuraare ge náza á kure na. Má gevge estuwa, yá de higa jipu, yá kátá higa á kure keni á gevge ba seke náza-aaruwa. ¹⁸ Estuwa higauhiga baŋemme á kure, higauhiga átirpalle.

Timaute antara Aipafrauditus

¹⁹ Má wayetewayaya Yaakadada Yaisu wá, yá tama bela Timaute ba herzhe na á dezekure, geni watse á se mbediwá nane labare á kure. Watse yá shá ndzeŋa átekwa ba seke una á de vakurte ge kure na. ²⁰ Áhuna wá, baaka ura enkale á nere palle seke nane, adaba nane wá, á dzamakurdzámá jipu. ²¹ Amá emnde umele wá, ma ware keni á magá ba názena watse shagera ba ge nane na, tá dzameka názá á Yaisu *Almasiihu ŋekideki. ²² Amá Timaute wá, ba kure keni diyakurdiya shagerire á zlááva-aara. Ná anŋwa maga waazu á labare á higa á ba antara nane, á meliyumele jipu am slera nanna, ba seke egdzere á melanu ge eddenjara am slera. ²³ Daaci yá paka ba má icaranvice shairiya-aaruwa, yá de bela nane á dezekure ba watsewatse. ²⁴ Má wayetewayaya Yaakadada wá, ba iya keni, diyandiya yá anŋwa duwa á dezekure ba herzhe na.

²⁵ Egdza emmeruwa Aipafrauditus na kwa belanaa kure á sezeruwa an náza ja wedera-aaruwa na wá, maganernaamaga slera kwakya antara nane. Kina wá, shagera ba yá belanaabela, á eptsá á dezekure zlaŋe ádaliye. ²⁶ Adaba nane keni weshetewesh ire-aara, wayaawaya jipu geni á de zharakurzhará, adaba diyaadiya ganakini cenakuráncena lapikere-aara ge nane. ²⁷ Ba jirire geni ndza lapika ba zlazlaŋa, a juwa ba cekwaanŋuŋi ge emtsa. Daaci a zanvaare ba Dadaamiya, a mbanaahe. A zanvaare ge nane palleka, a zivaare ge iya keni, geni a shananka shunŋula umele zlaŋe ádaliye. ²⁸ Adaba una nanna, wayanwaya jipu geni yá eptsanaaptsa zlaŋe ádaliye á dezekure, geni má de puwakurtepuwa ice á kure áte nane, kwá de higa jipu, iya keni á de ekhya ervaunŋe-aaruwa. ²⁹ Daaci má de damda am dagave á kure, lyauvaalya an higa á kure baŋemme, adaba egdza emmekure áte unŋule á Yaakadada, faufa zherwe áte jeba á emnde nanna. ³⁰ Adaba nane a juwaa ba cekwaanŋuŋi ma á emtsa adaba slera á Yaakadada. Dzameka shifa-aara ŋekideki, geni á zlanazle slera na ma kwá maginá kure.

3

Tá shaná estara dzayyire á ervaunŋe á katafke á Dadaamiya

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, higauhiga mazla-aara adaba kwa emnde á Yaakadada. Elva nanna yá ekkudeka ya ŋekideki ge endáhá-aara, yá anŋwa fakuraarefe zlaŋe ádaliye eppuwa-aara adaba baaka shaige-aara kwá de shá ndzeŋa an nane. ² Faufa hyema áte emnde á bala labare á fida, nŋuŋi-aha na tá kátá ba puwa emnde á dem shedekwe na. ³ Dem shedekwe á jirire áza Dadaamiya wá, á ba am miya, itare diyarka. Adaba miya wá, mí nŋala Dadaamiya an hakuma á Shedekwe Cufedŋe. Mí gala ba Yaisu *Almasiihu palle, mí fetarka áte názena mí maganna miya geni mí de shá dzayyire á ervaunŋe áza Dadaamiya. ⁴ Ma seke naŋe-aha á emnde

am duniya na á maga nampire wá, iya keni ma andze yá gálá ire an ñane. Má bánba edda-aara geni anƙwa nampire á ɗaba naɗe-aha á emnde am duniya na wá, náza-aaruwa ma andze á tsaaka. ⁵ Aɗaba iya wá, yá ba egdza á *Iserayiila miyenne, yá egdza á Bainjamain am jeba á Ibraniƙkau-aha miyenne, ta fiya am shedekwe am hare tiisire. Má ge ɗaba *tawraitá á Yahudiya-aha, baira iya ndza ya ura Farisá. ⁶ Ndza ñannaña á ba áte kalkalire-aara baɗemme názena am tawraitá á Yahudiya-aha, de ba am zlaɗa keni puwanaterempuwa emnde na tá ɗaba Yaisu Almasiihu na. Má ge ɗaba tawraitá wá, baaka ura á biyá: ɗabanƙa tawraitá. ⁷ Baɗemme á duksa-aha ñanna ndza ya zharater ba seke duksa á nampire, amá kina wá, aɗaba yá anƙwa ɗaba Yaisu Almasiihu na wá, yá zharater ba seke duksa ba dey mazla-aara. ⁸ Eptsanaterveptsá iga ba ɗekiɗeki ge duksa-aha ñanna, aɗaba diyandiya Yaakadada Yaisu Almasiihu. Una ñanna jauje ge duksa baɗemme. Eptsanaterveptsá iga ge duksa-aha ñanna aɗaba ñane, yá zharater ba seke ɗugje mazla-aara am ice-aaruwa, geni a jauje ba Yaisu Almasiihu palle am erwaunɗe-aaruwa. ⁹ Ma yá njá an shifa keni, yá njá á ba an ñane palle. Ya ndahaka mazla-aara geni yá ura dzayye erwaunɗe áza Dadaamiya aɗaba yá fansaare ge tawraitá, amá názena á givege sledzayye á erwaunɗe áza Dadaamiya wá, sey ba yá fetaare áte Yaisu Almasiihu. Ba Dadaamiya palle a giyanvege erwaunɗe dzayye, aɗaba yá fetaare áte ñane. ¹⁰ Názena yá kataná iya kina wá, ba yá diyeddiye Yaisu Almasiihu antara hakuma-aara na a tsete am faya an ñane na, antara yá shushe laruwa ba seke una a shanaa ñane; má yá emtsa keni, yá emtsa ba seke náza-aara, ¹¹ geni má a ewwáyá Dadaamiya wá, á shifiteshifa ba seke una a shifante ñane na.

Yá zhagade á ba á de katafke ge báká názena á katafke-aaruwa

¹² Ndahanka ya geni iya wá, damda duksa ñanna yá bakaná ya na am erwa-aaruwa, ndahanka keni ganewge ura cuɗeɗe, amá yá ámbere á ba wawa geni a demda duksa ñanna am erwa-aaruwa, aɗaba lyivalya Yaisu *Almasiihu, ya am erwa-aara ge ñane. ¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, ndahanka ya geni iya wá, shanánsa duksa ñanna zlauzle, amá duksa palle yá maganá ya wá, yá eptseka wafke-aaruwa ge zhárá názena ya eptsanve iga, amá yá zhagade á ba á de á katafke geni a shanánsa duksa ñanna yá bakaná ya na. ¹⁴ Yá zhagade á ba á de á katafke, geni a danemda á dem Tate ñanna á kataná erwaunɗe-aaruwa, yá de lyevalya laɗa na á ɗahamiya Dadaamiya ge ñane na, á ba ñane: Sawmbare á sem mba-aaruwa am samaya, aɗaba fakurtarfe áte Yaisu Almasiihu.

¹⁵ Aɗaba una ñanna, miya emnde na gyaimiyebgye am elva á Dadaamiya na wá, shagera enƙale á miya a gevge palle áte duksa ñanna. Máki tá anƙwa emnde na elva ñanna daaka á dem enƙale-aatare, watse á de marateránmárá Dadaamiya ba parakke. ¹⁶ Duksa yaiƙke wá, unɗule ñanna mí ɗabaná miya sem vatená na wá, eptsaumika á dem iga, amá mí zlaláwa á ba á de katafke.

¹⁷ Egdzar mama-aha-aaruwa, ekkure baɗemmire á kure ɗabaunɗa ba sera-aaruwa, zharauzhárá gáráva á zlala ñanna áte náza á emnde na tá anƙwa magán ba kalkale antara náza á ñere na. Ekkure keni magaumága á ba áte una ñanna. ¹⁸ Aɗaba tá anƙwa emnde emele kwakya, labare-aatare keni ndza ya bakuránba ser kwakya, kina keni yá bakuránba zlaɗe ádaliye an yawe kyuwa am ice: mága-aatare ñanna wá, tá kelaade-aha

á emtsa á Yaisu *Almasiihu áte dzaŋgala. ¹⁹ Vaci shairiya wá, watse tá dem kárá, adaba dabarka Dadaamiya. Dadaamiya-aatare ge itare sey ba hufe, tá maga ba názena zherwe bademme, amá á waterka d'ekid'eki, baira tá gala ire an nane, tá dzama ba kazlanja á duniya. ²⁰ Miya wá, watse mí dem mba á Dadaamiya, mí páká ba sawa á Yaakadada Yaisu Almasiihu Sleyamílya, á sawa am samaya. ²¹ Am sarte na má de samsa nane an hakuma-aara, á se ganvege duksa bademme am sera-aara, á se eptsamiyantepsta vuwa a laakire á miya na, geni vuwa á miya keni á gevge an dárádza seke náza-aara.

4

Higauhiga, baaka lámbe á kure, kwá am erva á Yaakadada

¹ Adaba una nanna egdzar mama-aha-aaruwa, tsawaatse ba dzaŋdzaŋe, adaba kure wá, kwá am erva á Yaakadada. Á higa jipu ervaun'de-aaruwa áte kure, yá kátá ba ya pute ice-aaruwa áte kure, adaba kure wá, n'gahire-aaruwa ya shanaa á ba áte kure.

² Ekkure tara Aiwaudiya antara Sintike keni, yá n'lakurŋala taslawa á kure melaumela. Adaba buker'dire á kure kwa ba emnde á Yaakadada. ³ Daaci yá bakanba ge ekka keni sleslera palle antara iya: Melaterumele ge n'washa na, adaba wawaŋeruwawa jipu antara itare ge balateraa labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu ge emnde. Iya, n'washa nanna, Kelementus, antara emnde a Yaakadada umele na an'kwa zhara-aatare am wakita á Dadaamiya na keni, bademmire á n'ere ndza n' magaa slera átirpalle.

⁴ Higauhiga ba kelaazare, adaba gakurevge am erva á Yaakadada. Yá ndahakurndaha zlaŋe ádalije: Higauhiga. ⁵ Magaumága názena tá de diyeddiye emnde áte kwa geni kwa emnde a farvaun'de. Yehauteyeha geni Yaakadada á epts a herzhe na. ⁶ Dzamauka ire d'ekid'eki, bawanánba názena ektakuraarektse bademme ge Dadaamiya, n'alaun'jala ba nane palle geni á melakurumele, antara slafa we á kure ge nane campaukkwe. ⁷ Daaci Dadaamiya á de vakurteva hairire-aara na jauje ge diya emnde bademme na, á de tsufakurná ba hairire nanna ervaun'de á kure antara en'kale á kure, adaba kwá am erva á Yaisu Almasiihu.

Dzamaudzama duksa-aha na

⁸ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa una halavuwa á elva-aaruwa. Bademme á názena gevge shagera, antara názena á wayaná Dadaamiya, viyawanaaka. Dzamaudzama názena gevge jirire, názena hyafhye geni emnde tá fa zherwe áte nane, názena áte un'jule-aara, názena gevge cufed'de, názena an dárádza, názena á de maga námpire, bademme. ⁹ Bademme á názena kwa tsahesaa kure ázeruwa kwa lyevaahé na, antara názena kwa cenanaa am mbuwe-aaruwa, názena ya maganaa ya zharakurnaazhara na, magaumága áte un'jule-aara. Daaci Dadaamiya shavamite hairire na á de tsufakurtsufa.

Paul á slafater we ge Filipi-aha adaba sadake á nasherire-aatare

¹⁰ Yá slafaná we-aaruwa jipu ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, antara higa-aaruwa campaukkwe, adaba zlaŋe danseka am ire á kure. Á ba am zun'jwire keni, ba jirire kwa dzamidzama, amá shakuranka ba barama á velita duksa, haa harahare estuwa. ¹¹ Banakuranka una adaba yá am baakire, mbansembe njá an higa ma an'kwa duksa-aaruwa, ma baaka

dukasa-aaruwa keni. ¹² Diyandiya nja ma yá am baakire, ma yá berba keni. Diyandiya nja ma yá estara keni, ma ankwá duksa ge zuze-aaruwa, ma baaka ba názena yá zuze keni, ma yá berba, ma ektsiyarektse náza ja wedera-aaruwa keni. ¹³ Yá dzegwándzegwa mága una-aha nanna bademme adaba barka á Yaisu Almasiihu nane slevita ndzedá. ¹⁴ Aley keni, kwa magaa ba shagera ge una ni kwá ankwá meliyumele am laruwa-aaruwa na.

¹⁵ Ekkure emnde a Filipi wá, diyakurdiya ba kure keni geni kwaye á ba am sarte na ya fantuwanfe ge balakura elva á Yaisu *Almasiihu am Makiduniya na keni, ya zlalehe ba estuwa am larde á kure, sey ba kure palle una kwa meliyumele, ba kure palle una kwa vitaa duksa. ¹⁶ Am sarte na ya am Taisalauniki keni, ndza kwa velitaa ba kure duksa ser buwa ge ja wedera-aaruwa. ¹⁷ Yá ndahakur una geni yá kátá duksa-ka, amá yá higa adaba diyandiya geni Dadaamiya á de ga barka áte kure adaba sadake á nasherire á kure. ¹⁸ Lyanvalya názena kwa velitaa kure na bademme am erva á Aipafrauditus, hyafhye jipu, jauje am názena ndza ya katanaa ya. Duksa-aha nanna shagera jipu ge sadake á nasherire á katafke á Dadaamiya, ervaunfe á Dadaamiya emtake jipu. ¹⁹ Dadaamiya na bademme á kwakyire á duksa á ba azenara na, á de hyakuranvehye wedera-aha á kure bademme an zhera á Yaisu Almasiihu. ²⁰ Demdemire ge Eddemiya Dadaamiya dem ba ge defkideki. *Aamin.

Use á tara Paul an emnde umele

²¹ Gawaterga use-aaruwa ge emnde a fetarfe na tá am erva á Yaisu *Almasiihu bademme. Egdzar mama-aha á miya na tá antara iya áhuna keni tá ankwá gakur use-aatare. ²² Bademme á emnde a fetarfe tá ankwá gakur use-aatare, kwakya-aara ba emnde na tá á mba á male á larde á Rauma. ²³ Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu á gakurarga barka ge kure bademme.

Wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a KAULAUSIYA

Ga use á Paul

¹ Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Paul, a eksisaa Dadaamiya geni yá gevge slebela á Yaisu *Almasiihu, ná anƙwa puwaná antara Timaute egdza emmemiya am elva á Yaisu Almasiihu. ² Ná puwakurte wakita na ge kure emnde á Dadaamiya na kwá am Kaulausiya. Ekkure, kwa egdzar mama-aha á miya na kwa dábete Yaisu Almasiihu an ervaunƙe á kure palle, Eddemiya Dadaamiya a magakuranmaga ngurna, a vakurteva hairire.

Maduwa á Paul ge Kaulausiya-aha

³ Ba kelaa ma ná anƙwa maga maduwa adaba kure wá, ná slafaná we á nƙere jipu ge Dadaamiya Eddeƙara ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, ná slafaná we adaba kure, ⁴ adaba cenanƙerancena labare á fetarfire á kure áte Yaisu Almasiihu, antara wayakurwaya an emnde na tá anƙwa daba Dadaamiya bademme. ⁵ Kwá anƙwa maga una, adaba fakurtefa tama á kure áte duksa shagera na a fakuraa Dadaamiya am samaya na. Duksa nanna keni kwa cenán kinekineka am labare á higa na elva a jirire na. ⁶ Labare á higa nanna wá, nane wá, ba seke njá á nafa, á wálá, daaci á yá egdzere shagera. Adaba hyemhye am duniya bademme. Am kure keni hyemhye ba estuwa. Adaba kwaye ba vacite na kwa cenvaa ge zunjwire geni Dadaamiya magakuranmaga ngurna jirire na, sem vatena kwá far ba maga ba duksa na shagera.

⁷ Ba Aipafras una a de mbakurse labare nanna, wayanƙerwáyá jipu dawale nanna an ervaunƙe á nƙere palle. Nere antara nane, na emnde a slera á Yaisu *Almasiihu. Nane á anƙwa maganá slera ge Yaisu Almasiihu an ervaunƙe-aara palle. Daaci ba nane una gevge sera á nƙere antara we á nƙere am dagave á kure. ⁸ Ba nane una a se mbefanƙeru labare á kure geni Shedekwe á Dadaamiya a vakurte mága wayavire ge kure.

Jirire á názena á nƙalaterwa Paul ge emnde a Kaulausiya

⁹ Adaba una nanna, kwaye ba vacite na cenanƙerancená labare á kure, sem vatena, ná nala ba Dadaamiya adaba kure, geni kwá diyeddiye názena á kataná Dadaamiya ázekure bademme, antara geni kwá shansha ilmu na á vaterá Shedekwe á Dadaamiya ge emnde na, geni a eksakuraareka enƙale am duksa bademme. ¹⁰ An ilmu nanna maa, kwá de shá zláála na ni á zlayáter ge emnde á Yaakadada, zláála na á kataná nane. Daaci bademme á názena kwá de maganá kure, kwá de maga ba názena á de maganá nampire ge nane. Diya á kure áte Dadaamiya keni á de farfe ba kelaazare. ¹¹ Ná anƙwa nala Dadaamiya zlaƙe adaliye geni á gakuvege midale-aha an hakuma-aara na jauje ge duksa bademme na, lauktu kwá de gevge emnde a farvaunƙe. Daaci kwá de dzegwándzegwa basha duksa bademme. ¹² Slafawananslafa we á kure ge Eddemiya Dadaamiya an higa á kure bademme, adaba ba nane una a magakuraa pute, geni kure keni kwá de lyevalya dza á kure am duksa shagera na a fater ge emnde cuƙeƙe. Duksa nanna wá, am zlan-na-aara na anƙwa parakkire jipu na. ¹³ Ba nane una a lyamise am erva á slekse á tabedammire, a samiya á

sem kwará á Egdza-aara na wayaawaya jipu na. ¹⁴ Daaci á ba kya erva an Egdza-aara pale, a varamise, a yamiyaarhe.

*Ngahire á *Almasiihu antara slera-aara*

¹⁵ Baaka edda una á nanna Dadaamiya an ice, amá Yaisu *Almasiihu wá, ndza naranna emnde. Nane garava á Dadaamiya, á maramiya njá á Dadaamiya. Ba nane una *Egdza á Dadaamiya, male arge duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya bademme. Adaba nane wá, ndza anjwa am fakta á duksa bademme. ¹⁶ Dadaamiya a nderaa duksa bademme á kya erva an nane. Duksa-aha na tá am samaya antara una-aha áte haha, duksa-aha na tá nanna emnde antara una tá nanka emnde, malika-aha na tá an hakuma am samaya antara male-aha-aatare bademme, Dadaamiya a nderateraa á kya erva an Egdza-aara nanna bademme, a nderater ba ge nane. ¹⁷ Zunjwe á ba nane arge duksa bademme. Duksa bademme á njá an unjule-aara keni, á njáterá ba nane an hakuma-aara. ¹⁸ Ba nane una á kwará emnde na fartarfe áte nane. Nane wá, ba seke ire, emnde a fetarfe keni ta ba seke vuwa-aara. Ba nane una fakte á duksa bademme, zunjwe á ba nane zlafe ádaliye ge tseta am faya, geni a gevge ire arge duksa bademme. ¹⁹ Wayetewáyá Dadaamiya geni Egdza-aara á de eksa ba nane am duksa bademme. ²⁰ A naba magaa pute geni bademme á názena a nderanaa nane, názena am samaya antara una áte haha, a sharánsha mela antara nane bademme, adaba uzhe na a puwanvaa Egdza-aara áte dzaŋgala na. A magaa una nanna geni duksa bademme a sharánsha hairire antara nane.

²¹ Werre wá, ndza tegakurevtega antara Dadaamiya, ndza kwa kelaade-aha-aara adaba shagerkire á názena kwa maganaa kure. ²² Amá kina wá, Dadaamiya a magakuraa pute umele ge kure, shakuránsha mela antara nane adaba emtsa á Egdza-aara am sarte na gevge urimagwe a emtsehe na. A magaa una nanna geni kwa gevge emnde na dzayye ervaunje á kure; watsé kwá de katafke-aara baaka kwazlambire am ervaunje á kure dekideki. ²³ Amá wa, yawánka dába Yaisu *Almasiihu, tsawaatse ba dzáŋdzane, gazlauka dekideki, fautefa tama á kure áte názena tá ndahaná emnde a bala labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu na. Labare á higa nanna wá, balaratersebale ge emnde bademme am huđe á duniya. Ba iya Paul keni ya sleslera á Dadaamiya ba ge balaterá waazu á una nanna ge emnde.

Slera na a faraa Dadaamiya ge Paul

²⁴ Yá higa jipu am zlađa-aaruwa na yá shaná adaba kure. Ba seke una ni Yaisu *Almasiihu shushe zlađa werre na wá, iya keni yá shushe zlađa kina, geni yá zlnnaazle slera-aara na a shu zlađa adaba nane na. Yá shá zlađa adaba emnde na ta fetaare áte nane garevge ba seke vuwa-aara na. ²⁵ Iya, ganevge sleslera á emnde a fetarfe, ba Dadaamiya una a fiyaare slera nanna geni yá melakurumele, yá magaterá waazu á elva-aara ge emnde, yá gulanaaka. ²⁶ Werre wá, Dadaamiya ndza maraaka elva nanna dekideki ndza á ba an shebe. Amá kina wá, a naba maraterse ge emnde na tá anjwa dába nane na. ²⁷ Dadaamiya wayetewáyá maratera slera shagera na watsé á de maganá nane na ge emnde-aara. Slera nanna wá, baaka argena dekideki an shagerire, anjwa á maganá am dagave á emnde na garevka Yahudiya-aha keni bademme. Amaana: Yaisu Almasiihu anjwa

am kure, baaka shaige geni kwá dem zlannda tate na átekwa Dadaamiya an yaikkire-aara. ²⁸ Ba Yaisu Almasiihu una njá anjwa balaterá elva-aara ge emnde, njá anjwa faterem am tadfa-aatare ge emnde bademme, njá mbaterse duksa áte njane an ilmu na a vanjertaa Dadaamiya, adaba njá kátá emnde bademme tá vante ervaunjde-aatare ge Yaisu Almasiihu, tá gyebyge am elva á Dadaamiya. ²⁹ Adaba una njanna ngudansengude hufe geni yá zlanazle slera njanna an ndzedfa na á vitá Yaisu Almasiihu.

2

¹ Yá kátá kwa cenancena wava yaikke na yá anjwa maganá ya adaba kure, antara emnde á Lawdikiya ira emnde na itare keni narika an ice-aatare. ² Yá anjwa á maga una njanna geni bademme á kure kwa shansha ndzedfa ge daba Yaisu Almasiihu, kwa wayaavewaya am dagave á kure áte ervaunjde palle, antara geni kwa cenvaacena elva na a sakuransehe ge Dadaamiya, daaci kwá tsaatse átekwa, njane keni á gá barka áte kure. Elva njanna ndza an shebe, a sakuransehe ge Dadaamiya na wá, ba Yaisu Almasiihu. ³ Tara enjale antara ilmu na á vatertá Dadaamiya ge emnde na keni bademme anjwa am njane.

⁴ Yá bakurá una, geni a badakuruka ura umele ba dey an elva emtakemtake. ⁵ Ma baaka ba ire-aaruwa am dagave á kure keni, am ervaunjde-aaruwa yá á ba am dagave á kure. Daaci yá higa jipu áte kure adaba duksa bademme kwá anjwa maganá á ba áte unjule-aara, antara adaba dzanjzanjire á fetarfe á kure áte Yaisu Almasiihu.

Shifa jirire wá, á ba am Yaisu palle

⁶ Ba seke una ni lyakurvalya Yaisu *Almasiihu ge Yaakadadire na wá, zlaláva á kure keni a gevge ba seke una á kataná njane. ⁷ Ba seke nafa, máki á wálá, á vela slalwe-aara á dem haha lauktu á tse degdege na wá, ge kure keni ba estuwa, njawinja degdege am erva-aara, ekhyawanaaka fetarfire á kure, dabaudaba á ba áte una ta mbakursembe na. Slafawannaaslafa we á kure ge Dadaamiya ba kelaazare.

⁸ Faufa hyema geni a kedaduraaka ura umele ba dey an diya na tá mbesa emnde á ba am duniya na, baaka nampire-aara dekideki, adaba saaka á sawa aza Yaisu Almasiihu, á sawa aza jini-aha antara male-aha-aatare. ⁹ Ba Yaisu Almasiihu palle una a de eksa Dadaamiya am njá-aara bademme. ¹⁰ Daaci am nja á kure antara Yaisu na wá, shakuransha duksa bademme am shifa á kure. Njane wá, malika-aha na tá an hakuma am samaya bademme, tá á ba am erva-aara.

¹¹ Gakurevge tsawe palle antara Yaisu Almasiihu wá, dakuremda am shedekwe. Amá dema am shedekwe na tá maganá emndimagwaha-ka, á maganá Yaisu Almasiihu an hakuma-aara. Amaana: a mbedakurse ervaunjde á kure na ndza á dákurá á dem haypa na. ¹² Am sarte na ta magakuraa baptisma, una njanna á mára una ni kwa tsetaa am faya átirpalle antara njane. Fakurtarfe geni Dadaamiya a tsante njane am faya an hakuma-aara, fakurtarfe geni á de tsakurtetse kure keni. ¹³ Werre, ndza kwa ba seke emtsa-aha am ice á Dadaamiya adaba haypa-aha á kure, antara adaba ndza diyakurka shairiya-aha-aara. Amá kina wá, Dadaamiya a vakurtaa shifa anjwaslire átirpalle antara Yaisu Almasiihu, a naba yamiyaare haypa-aha á miya bademme. ¹⁴ Haypa-aha njanna wá, ndza ba seke gema áte miya, hyephe ge mbedamiya am shairiya.

Amá Dadaamiya a naba yamiyaa gema ñanna, á ndavamiyuka mazla-aara aɗaba emtsa á Yaisu Almasiihu áte dzanɗala. ¹⁵ A ganaa á ba áte dzanɗala ñanna midalire arge jini-aha antara male-aha-aatare baɗemme, a sluwatervaaha, a jaterse zherwe á katafke á emnde baɗemme.

¹⁶ Máki estuwa, a mberzarakurka geni labara kwa za una? Bi labara kwa sha una? Labara magakurka munri na? Bi náza ja tere na antara kwaskwe á puwansepuwe? ¹⁷ Baɗemme á una-aha ñanna ndza miyenne-aareka emtsaade, ndza ba ge ufa duksa shagera na á de sawa na. Duksa ñanna wá, ba Yaisu *Almasiihu. ¹⁸ Tá anɗkwa emnde umele, ta ganve ire-aatare ba seke ta emnde na wayarka gálá ire, tá anɗkwa baterán ge emnde umele keni geni gálá ire wá, shagerka, tá baterán ge emnde geni a yekaryeka an zhera á malika-aha, wayarwáyá jipu ge bálá názena tá zharaná am shene-aha-aatare keni. Jeba á emnde ñanna wá, ta gala ire ba dey, dzama ire-aatare ba dzama ire á emnde am duniya. Vawaterteka barama ge maga una ñanna am dagave á kure, a tegarakuraaka antara duksa shagera na á katafke á kure. ¹⁹ Itare, ta yiyiye an Yaisu Almasiihu na ñane ire na, emnde na tá ɗaba ñane baɗemme ta vuwa-aara. Daaci máki mí ɗaba ba ñane, vuwa baɗemme, dzagwa á ubiya-aha antara perɗe-aha tá wálá á ba áte unɗule-aara, áte una á kataná Dadaamiya.

Emtsa átirpalle antara Yaisu, tsete átirpalle antara Yaisu

²⁰ Diyakurdiya geni emtsakuramtsa átirpalle antara Yaisu *Almasiihu, daaci ɓaaka hakuma á jini-aha áte kure mazla-aara emtu? Ay ba estuwa wá, labara kwá njá ba seke mága á emnde na diyarka Yaisu Almasiihu na? Labara kwá fatersarfe ge shairiya-aha na a ba itare: ²¹ Gawanávteka ge duksa estuwa, zauka duksa estuwa, fauka erva áte duksa estuwa na? ²² Aɗaba jeba á shairiya-aha ñanna, tá ndaha ba elva á názena á de zlauzle á ba am duniya na. Ta jansaara ba emnde ge una-aha ñanna. ²³ Ge jirire wá, má ká cena shairiya-aha ñanna wá, ká cenán ba seke náza vante enɗkale ge ura. Aɗaba a ba itare: sey kwá maga duksa ba kwakya ge ɗaba Dadaamiya, sey kwá ganaaga ire á kure ba shagera, kwá ámbera maganá laruwa ge ire á kure. Amá una-aha ñanna baɗemme á de melakuruka ɗekidɗeki geni kwá kwarukware erwaunɗe á kure am emtanɗkire á názena á kátá maganá vuwa á kure baɗemme.

3

¹ Diyakurdiya geni Dadaamiya a tsakurtehe am faya átirpalle antara Yaisu *Almasiihu emtu? Aɗaba una ñanna tatayautátaya kazlaɗa na am samaya am tate na anɗkwa á njá Yaisu Almasiihu am naɗafa á Dadaamiya.

² An enɗkale á kure baɗemme, dzamaudzama ba kazlaɗa na am samaya na, dzamauka kazlaɗa na am duniya. ³ Aɗaba diyakurdiya geni shifa á kure werre na wá, emtsamtsa, Dadaamiya a tsakurtehe átirpalle antara Yaisu Almasiihu. Daaci shifa á kure anɗwaslire anɗkwa antara Yaisu Almasiihu, a sheɓakuranvehe ge Dadaamiya ázeɗara. ⁴ Ge jirire wá, shifa á kure ba Yaisu Almasiihu. Má de jesarja ñane, kure keni kwá de jesarje an ñane átirpalle am yaikkire-aara.

Zláláwa werre antara náza vatena

⁵ Aɗaba una ñanna, shagerkire á názena jauje am erwaunɗe á kure na sawansese baɗemme, a gevge ba seke lipa á katafke á kure. Yawanya

dakarire antara gwardzire antara mága emtanjire na á kátá maganá vuwa á kure bademme, antara waya duksa an ervaunđe á kure bademme. Adaba má kwá waya duksa an ervaunđe á kure bademme, duksa njanna gevge ba seke dadaamiya á kure. ⁶ Kwaya njane názena ni á piyaterterte ge emnde geni a faransareka ge Dadaamiya. Adaba una njanna tá anjwa am ervaunđe á Dadaamiya. ⁷ Kure keni, am sarte na zlađe sakurseka am duksa-aha njanna, zlaláva á kure ndza ba estuwa.

⁸ Amá kina wá, puwanvepuwe kazlaŋa-aha na bademme, mága ervaunđe, mága kemaŋgerire, zlazla ura antara elva yaihyaihe. ⁹ Magawaterka fida ge emnde, adaba kure sakuresse am zlaláva werre, puwakuranvepuwe kazlaŋa werre bademme, ¹⁰ kwa eksante zlaláva umele anjwaslire. Una njanna keni a eptsakuranta a Dadaamiya. Ba njane una a de gakuranvege ervaunđe á kure anjwaslire ba kelaazare, geni á gevge ba seke náza-aara, daaci kwá de diyeddiye Dadaamiya ba shagera. ¹¹ Daaci estuwa, baaka una Yahudiya-aha, una emnde á jeba umele. Baaka una emnde na ta am shedekwe, una emnde na ta baaka am shedekwe. Baaka una emnde na weraaka ire-aatare, una emnde na tá á kataliya á emnde bademme. Baaka una nave-aha, una emnde na tá kwára ire-aatare. Bademme á emnde ta ba kalkale áza Dadaamiya. Adaba ba Yaisu *Almasiihu palle una ura yaikke, anjwa á njá am ervaunđe á emnde-aara bademme.

¹² Diyakurdiya geni zuŋŋwe a wayakurtaa ba Dadaamiya emtsaafde, daaci a naba dzerakursehe geni kwá gevge emnde-aara. Adaba una njanna, gawevge emnde a zavarze, emnde a maggwire á sawa am ervaunđe, gawevge emnde a kemaare, emnde a ga ire á katafke á emnde umele, ira emnde a farvaunđe. ¹³ Faufa ervaunđe am dagave á kure. Má ura a naba magakurte emtanjire, naba yawanarye haypa-aha-aara. Yaakadada á miya a naba yamiyaare ge miya. Adaba una njanna, kure keni yawateraarye ge emnde umele. ¹⁴ Duksa yaikke wá, wayawawewayaya am dagave á kure. Adaba ba wayava palle una á jatermaare ge emnde bademme. ¹⁵ Hairire na a vakurtaa Yaisu Almasiihu na wá, yawanya a shapteshe am ervaunđe á kure. Adaba Dadaamiya a dahakur ba ge una njanna, geni kwá gevge ba seke vuwa á ura palle. Daaci slafawanaslafa we á kure ge njane. ¹⁶ Yawanya a hyemhya elva á Yaisu Almasiihu am vuwa á kure. Tsahautsáha ba shagera am dagave á kure. Fawanemfa am vuwa ma ge ware á kure keni am dagave á kure, an ilmu na a vakurtaa Dadaamiya. Galaugala Dadaamiya an jabura, galaugala an lahe á emnde-aara, galaugala an lahe na ni kwa jansaare an hakuma á Shedekwe Cufedcfe. Galaugala Dadaamiya an lahe-aha njanna kwá ámbere slafaná we á kure an higa am ervaunđe. ¹⁷ Slera á kure antara názena kwá ndahaná kure bademme, magaunága an zhera á Yaakadada Yaisu Almasiihu. Slafawanaslafa we á kure ge Eddemiya Dadaamiya an zhera-aara.

Shairiya-aha geni a njarinja emnde a fetarfe áte unjule-aara

¹⁸ Ekkure njwasha-aha, faufa zherwe áte zala-aha á kure, ba seke una á zlayater ge emnde a daba Yaakadada. ¹⁹ Ekkure keni zala-aha, wáyáuwaya an njwasha-aha á kure, fauka zladfa áte itare.

²⁰ Kina wá, yá elvan ge kure egdzara: Fawatersarfe ge dada-aha a kure antara mama-aha a kure am duksa bademme. Adaba má kwá maga una

ɲanna, Yaakadada wayaawaya jipu. ²¹ Ekkure dada-aha á egdzara, fauka zlada áte egdzara á kure ba dey, adaba má estuwa, á de ɲezla ervaunɗe á egdzara jipu.

²² Yá elvan ge kure kina nave-aha: Fawatersarfe ge dada-aha á kure am duksa baɗemme. Magawaterka slera adaba ice-aatare geni tá de zlebakurzeleba, amá magawateranmaga slera an ervaunɗe á kure palle adaba fa-zherwe á kure áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu. ²³ Ma ta fakuraare ba slera-ara keni, magaumága an ervaunɗe á kure palle ba seke ta fakuraara emnde-ka slera ɲanna, kwá maganán ba ge Yaakadada Yaisu Almasiihu. ²⁴ A viyakuraareka geni ba Yaakadada Yaisu Almasiihu una á de vakurte laɗa á kure. Názena a fater ge emnde-aara am samaya na wá, á de vakurteva ge kure keni. Daaci edda á kure na kwá maganá slera kina wá, ba Yaisu Almasiihu. ²⁵ Amá edda una á magá emtaɲkire, ɲane keni á de pelansepele Yaakadada emtaɲkire-aara ma ware edda-aara keni, adaba Yaakadada wá, á de eggerka emnde dekiɗeki.

4

¹ Yá elvan ba ge kure dada-aha á nave-aha: ɲawateraana nave-aha á kure an jirire, magaumaga antara itare an unjule-aara. A viyakuraareka geni kure keni aɲkwa Edda á kure am samaya.

Magaumága maduwa

² Yawánka mága maduwa dekiɗeki, ekkudauka ge maga maduwa kwá ámbere slafaná we á kure ge Dadaamiya. ³ Má kwá maga maduwa á kure wá, magaumága maduwa arge ɲere keni, geni Dadaamiya a vaɲerteva barama antara nara shagera ge balatera waazu á elva-aara ge emnde, ɲa palaternaapala jirire á elva á Yaisu *Almasiihu na ndza an sheɓe werre na baɗemme. Diyakurdiya yá am danɗay kina keni, ta siya adaba ba una ɲanna. ⁴ Magaumaga maduwa geni a meliyumele Dadaamiya, ya palaternaapala elva-aara ge emnde an unjule-aara.

⁵ Magaumága eɲkale am zláála wa á kure am dagave á emnde na zlaɓe dabarka Yaisu Almasiihu. Keɗawanaaka sarte shagera na a vakurtaa Dadaamiya geni kwá melaterumele na. ⁶ Tsatsawanaatsatse elva am mbuwe á kure ba shagera, a gevge emtake ba seke izhe. Diyaweddiye geni kwá de vanta estara jawapa shagera ge edda una á de ndava elva ázekure baɗemme.

Ga use á Paul am halavuwa á elva

⁷ Tikikus, ba ɲane una egdza emmemiya na wayamiwaya jipu, ɲane keni aɲkwa á maga slera á Yaisu *Almasiihu an ervaunɗe-aara palle, ɲere antara ɲane wá, ɲá maga ba slera á Yaakadada palle. Á de bakuránba ɲane labare-aaruwa baɗemme. ⁸ Yá bela ɲane á dezekure, geni á de bakuránba ɲane labare á ɲere, á de vakurte antara ndzedá. ⁹ Ya aɲkwa bela Unaizimus egdza emmemiya na wayamiwaya jipu na á duwa antara ɲane á dezekure. Unaizimus wá, palle á kure ba ge kure, ɲane keni ba sledaba Yaisu Almasiihu an ervaunɗe-aara palle, tá de bakuránba itare názena á magavá áhuna baɗemme.

¹⁰ Tá aɲkwa gakur use-aatare tara Aristarkus, ɲane una ɲa kerɗe am danɗay, ta antara Markus ɲane palle á kudere-aha-ɲara ge Barnabas. Má dámda Markus á dezekure wá, lyauvalya á ba an higa ba seke una ndza

ya ndakurndaa na. ¹¹ Áŋkwa á gaktur use-aara Yaisu na tá dahaná an Yustus na ñane keni. Sey ba emnde keye ñanna njanje am Yahudiya-aha una tá anjwa maga slera antara iya áhuna ge sa emnde á sem *kwara á Dadaamiya. Ba itare una tá anjwa vite ndzedfa jipu ahuna. ¹² Á anjwa gaktur use-aara Aipafra keni, ñane keni palle á kure ba ge kure, sleslera á Yaisu Almasiihu. Ba kelaazare á maga ba maduwa arge kure an ervaunfe-aara palle, geni kwá tsaatse dzañdzañe, kwá gevge emnde na gyairebgye am elva á Dadaamiya, antara geni kwá dabetedfaba názena á kataná Dadaamiya. ¹³ Yá anjwa zharaná á ba an ice-aaruwa wáva-aara ge magakuru slera ge kure antara emnde á Lawdikiya, antara ge emnde á Hiyairapaulis bademme. ¹⁴ Tara Lukas, dauktar á miya na wayamiwaya jipu na, ta antara Daimas, tá anjwa gaktur use-aatare itare keni.

¹⁵ Gawaterga use-aaruwa ge egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe na tá am Lawdikiya. Gawanga use-aaruwa ge Nimfa keni antara emnde a fetarfe na ta jahava á mba-aara na bademme. ¹⁶ Ma ndakursendahe nalmesheri na am dagave á kure wá, vawaterteva ge aiklaisiya á Lawdikiya keni, itare keni a de ndarndaha am dagave-aatare. Emnde á Lawdikiya keni, a velarukurtevela umele na ta shanaa itare na, geni kure keni kwá se ndaha una ñanna zlafe ádaliye am dagave á kure. ¹⁷ Bawanánba ge Arkipus wá: Slera na a faara Yaakadada Yaisu Almasiihu geni a magannaamaga na wá, a ewwáva geni á zlannaazle.

¹⁸ Am tate na náwa ñane na wá, yá anjwa puweta ba iya Paul an erva-aaruwa geni yá gaktur use. A viyakuraareka geni yá am danjgay na. A vakurteva Dadaamiya hairire.

Zunñwire á wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a TAISALAUNIKI

Ga use á Paul

¹ Wakita na yá ankwá puwaná ba iya Paul, ná antara Silwanus, ira Timaute. Ná puwakurte ge kure emnde á Dadaamiya, antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu na kwá am larde á Taisalauniki na: Eddemiya Dadaamiya á magakuránmaga ngurna, á vakurteva hairire.

Njá á emnde a Taisalauniki am fetarfire-aatare

² Njere, ná ankwá slafaná we á njere ba kelaazare ge Dadaamiya afaba kure bademme. Ba kelaa má ná ankwá maga maduwa á njere ádeza Dadaamiya, ná ankwá yehakuryeha kure keni am hufe-aara. ³ Am maduwa á njere njanna, ná ankwá yeha názu kwá ankwá maganá kure afaba fetarfire á kure áte Yaisu *Almasiihu, antara wáwa á kure ge mága hayavire afaba zhara-aara, ira tama yaikke na kwá ankwá maganá kure áte Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu na bademme. ⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa, njere ná ankwá slafaná we á njere ge Dadaamiya afaba kure na wá, afaba ná dise á ba an diye geni a wayakurtaa njane, a dzerakursaa njane ge kwa emnde-aarire. ⁵ Am sarte na ná balakuraa labare á higa, elva á Yaisu Almasiihu na wá, banerakuranka á ba áte we ba estuwa, amá ndza ná bakurnaa an hakuma á Shedekwe Cudedde. Njere diyanerdiya geni bademme á názu ná bakurná njere njanna ba jire. Ba kure keni diyakurdiya geni názu ndza ná maganaa njere ázekure na, ná wayakurante ba shagerire. ⁶ Ekkure wá, dabakurtefaba sera á njere, dfabakurtefaba náza á Yaakadada keni. Afaba shakurushe zladfa kwakya afaba elva á Dadaamiya, aley kwá á ba an higa á kure argena, kwá an higa na á vakurtá Shedekwe Cudedde na.

⁷ Daaci, an una njanna wá, kwá ankwá á maraterá garava shagera ge emnde á Dadaamiya na tá am larde á Makiduniya, an larde á Akaya na bademme. ⁸ Afaba barka á kure, elva á Yaakadada hyemhye am slede bademme am Makiduniya antara Akaya. Ma áme keni emnde tá cena ba labare á fetarfire á kure áte Dadaamiya, una njanna ma ndahanerka njere keni ba kalle. ⁹ Tá ankwá ndahaná ba emnde an ire-aatare, geni ndza kwa lyanjervaahe, kwa njanerja á ba an jirire am sarte na ná am mba á kure. Zlabe tá ankwá á ndaha geni kwa eptsannaa iga ba dfekidfeki ge hele, kwa sem sera á Dadaamiya á jirire, kwa ankwá á maganá slera ba ge njane na ni an shifa na. ¹⁰ Ira paka na ni kwá ankwá pakaná kure Egdza-aara na ni watse á eptsá á sawa am samaya na. Egdza-aara njanna wá, ba Yaisu na ndza á tsantaa njane am faya, watse á de lyamiya am lámare na á de shá emnde na. Lámare njanna watse á de magava am sarte na ni má jaaja ervaunde Dadaamiya am halavuwa á duniya na.

2

Paul ndza a magán estuwa slera á Dadaamiya am Taisalauniki

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ba kure an ire á kure keni, diyakurdiya geni duwa á ñere ádezekure na gavka dey. ² Diyakurdiya geni ba lauktu ñá dáada ádezekure keni, ndza ta zlazlanjerse emtsaafé, magaranjeránmaga palase kwakya am Filipi. Danjeremde ázekure keni, ña de beraa ba kelaade-aha zlafe ádaliye kwakya, aley Dadaamiya a fanjerem ndzedá keni kwakya am vuwa, geni ñá balakursebale labare á higa na a sawa ázejara na. ³ Waazu na ñá magaterá ñere ge emnde na wá, gevka elva á fida, baaka elva á danjwire am hufe-aara, ma zlerma keni baaka am hufe-aara ðekideki. ⁴ Ñere wá, ñá bala ba názena á kataná Dadaamiya, afaba zunjwe a habazesaa ñane názu am ervaunje á ñere, lauktu a fanjerar de balatera labare á higa ñanna ge emnde. Estuwa ñere keni ñá balá ba názena á kataná Dadaamiya arge názu tá kataná ba emnde. Afaba ñane wá, diyaadiya ervaunje á ñere. ⁵ Ba kure keni diyakurdiya ganakini banjerakuranka elva-aha na emtakemtake áte we ge badakurbada an ñane, bi elva a kátá duksa. Una Dadaamiya diyaadiya jirire-aara bademme. ⁶ Emtu kwá kurken ndza ñá kátá yaikkire ázekure emtu? Una estuweka, katanjerka ñere yaikkire ma ázekure, ma áza emnde-ara keni ðekideki. ⁷ Má áte jirire wá, ma andze ñá naba marakuranmára hakuma á ñere ge kure, afaba ñere ña emnde á bela á Yaisu *Almasiihu. Amá slaslanjerka ñere una ñanna ðekideki, baira am sarte na ñá ázekure na, ndza ña marakuraa ba tsekadfire ba seke njá á tara mama antara egdzara-aara. ⁸ Afaba ña wayakuraa ñere an ervaunje á ñere palle na wá, ba shifa á ñere keni ndza wayanjerwaya ñá yainya afaba kure. Á tsaaka á ba an labare á higa na a sawa áza Dadaamiya, ña de balakursaa ñere na, amá ndza ña wayakurte ba seke shifa á ñere. ⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ábi ba kure keni zlafe viyakurarka zladá á slera na ndza ña shanaa ñere am dagave á kure am sarte na ndza ña de balakuraa labare á higa na? Vayi vacika ndza ñá maga ba slera geni ñá shansha ba názu ñá zanuze ge we á ñere keni, geni a ganjeréfka gwatama arge kure.

¹⁰ Emtsaafe wá, kure kwá diya ba njiinja ge seyde-aha á ñere, Dadaamiya keni diyaadiya bademme geni ndza shagera zlaláva á ñere am dagave á kure, ndza baaka duksa mándzawe na ña maganaa ñere, ndza emtake njá á ñere áte kure bademme. ¹¹ Ekkure bademme diyakurdiya geni ma am uwe keni ndza ña magakurán ba seke una ni á maganá dada áte egdzara-aara, ¹² ndza ñá vakurte sawari-aha gergere, ñá ekhyakurá ervaunje, ba kelaazare ndza ñá bakurá ba magaumága názu á kataná Dadaamiya, a dahakur ge de ña antara ñane am zlanña-aara, am sleksire-aara na an daradza jipu, wulwule jipu na.

¹³ Duksa palle zlafe ádaliye wá, ñá yainka slafana we ge Dadaamiya afaba ñane: Am sarte na ndza ña de balakuraa elva á Dadaamiya, zharakurka seke elva á ura, amá kwa cenvaahe, kwa lyevaahe an ervaunje á kure palle geni elva á Dadaamiya ba jirire. Ba jire á kure una Dadaamiya ba jirire. A eptsantaa ba ñane zlalava á kure kwa emnde na fakurtarfe na. ¹⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa, iyau kure keni shakursha názu ndza a shaa emnde á Dadaamiya na tá yeka an zhera á Yaisu *Almasiihu am Yahudiya na: Afaba tá an kwa shakuruwa ba emnde a larde á kure zladá seke una ndza ta shateruwa Yahudiya-aha zladá ge emnde-aatare na ta fetaare áte Yaisu Almasiihu na. ¹⁵ Degiya ba Yahudiya-

aha nanna una ndza ta jaa Yaakadada Yaisu ba seke una ndza ta cebaa nabi-aha werre na. Kina keni tá an̄kwa magan̄erá palase ge n̄ere ma áme keni bademme. Itare wá, garevge ba seke kelaade-aha á emnde bademme, tá maga ba názu wayaaka ervaun̄de á Dadaamiya d̄ekid̄eki na. ¹⁶ Adaba ta ettapa bademme ge piyan̄erte de balatera elva á Dadaamiya ge emnde a jeba umele. Itare keni wayarka geni emnde umele tá lyelye shifa-aatare áza Dadaamiya. Kina wá, haypa-aha-aatare nanna jauje ge ndzedá, nahetenaha am ervaun̄de á Dadaamiya mazla-aara, tá de n̄ezleka am shairiya á Dadaamiya d̄ekid̄eki.

Paul á kátá ba á de tsateraretse zlafe ádaliye ge emnde á Taisalauniki

¹⁷ Egdzar mama-aha-aaruwa, degi ba kwaye vaci tegava á miya antara kure na, n̄ere ekhyaaka ervaun̄de á n̄ere d̄ekid̄eki, ire á n̄ere á ba ázekure. Baaka pute na magan̄erka n̄ere geni a shan̄erasha de tsakurartse na. ¹⁸ Ge eptsá ádezekure na wá, n̄ere ndza wayan̄erwáyá jipu. Iya Paul wá, ndza ya tapán ser palle-ka geni a shan̄an̄sha eptsá ádezekure na, amá bademme una nanna ndza a piyetaa ba Shaitaine. ¹⁹ Ge jirire wá, kure keni gakurevge duksa palle ázeñere ge melan̄eru ge fa tama á n̄ere áte Dadaamiya am duksa bademme, gakurevge dalila á higa á n̄ere; zlafe ádaliye gakurevge dalila á gedá á n̄ere má de samsa Yaisu *Almasiihu. ²⁰ Una ba estuwa, njá de ged̄etegeđá adaba kure, njá de higa á ba áte kure.

3

¹ Am haraare cenan̄eránka labare á kure d̄ekid̄eki, dzegwan̄eránka n̄ere farvaun̄de mazla-aara. Daaci n̄a naba n̄jante, a ba n̄ere: Ambane njá bela Timaute ádezekure, n̄ere njá n̄jin̄ja emtsaad̄e an ire á n̄ere am Ataina. ² Timaute na n̄a belanaa n̄ere á dezekure na wá, n̄ane egdza emmemiya na njá an̄kwa maganá slera ge Dadaamiya átirpalle ge balatera labare á higa, elva a Yaisu Almasiihu ge emnde. N̄a belanaa n̄ere ge de fakurem ndzedá am vuwa, geni kwa fetarfe ba shagera áte Yaisu Almasiihu. ³ Ma ware á kure keni a gazleka adaba zladá na kwá an̄kwa b̄ashaná kure na. Má ba zladá wá, ba kure keni diyakurdiya una gevge duksa palle am názu a famiyaare Dadaamiya ge miya emnde a fetarfe. ⁴ Am sarte na n̄a ázekure keni, ndza n̄a ndakurnda bademme ge kure, geni miya wá, ma vaatara keni watse mí n̄ezleka am zladá. N̄ane una a shaa kure am iga á n̄ere na, amá kure diyakurdiya jirire-aara bademme. ⁵ Adaba una nanna dzegwanánka farvaun̄de mazla-aara, ya naba bela Timaute ádezekure, geni á de cenan̄ercena n̄ane má degdege fetarfire á kure. Adaba yá an lyawa jipu geni bi shakurtushe Shaitaine, daaci slera á n̄ere gevge ba dey.

⁶ Amá kina wá, saasa Timaute ásezeñere, a san̄eraa labare emtakemtake á sawa ázekure, a ban̄erantsa n̄ane: Farfe fetarfire á kure, farfe háyáviire am dagave á kure. A ba n̄ane zlafe ádaliye: Shagera ervaun̄de á kure áte n̄ere, kure keni kwá kumá ba kwa nan̄erhe an ice, seke una ni n̄ere keni njá kumá ba puwete ice áte kure na. ⁷ Egdzar mama-aha-aaruwa, n̄ja ba palase, antara zladá na njá naana n̄ere na, aley am sarte na saasa Timaute ásezeñere, bademme saasa higa á n̄ere adaba labare á fetarfire á kure na n̄a cenáncena farfe na. ⁸ Daaci kina wá, saasa shifa am n̄ere mazla-aara, adaba diyañerdiya geni tsakuraatse degdege, emtake njá

á kure an Yaakadada. ⁹ Adaba ña shaa higa kwakya áte kure á katafke á Dadaamiya na wá, ma ña slafaná ba ser wanyara we ge Dadaamiya keni, una á hyefka ba názara keni. ¹⁰ Vayi vacika ña ñala ba Dadaamiya geni á melañerumele ña daada á de zharakurzharara, we á ñere una, we á kure una, ge kwarakurse názu zlafe kwá an wedere-aara ge far ge fetarfire á kure na.

¹¹ Daaci sey tá de vanjertá ba tara Eddemiya Dadaamiya, tá an Yaakadada á miya Yaisu barama a de zharakurzhará na. ¹² A fakurarefe Yaakadada ge háyáva á kure, geni kwá wayaavewaye am dagave á kure, kwá waya emnde bademme, ba seke una ni ña añkwa wayakurá ñere na. ¹³ Yaakadada á de vakurtá ba estuwa ndzedá, geni kwá de gevge emnde na shagera ervaunđe-aatare, ñaaka duksa mándzawe am itare, vacite na má de samsa Yaakadada á miya Yaisu an emnde-aara. Daaci kwá de gevge emnde cufedde á ba an jirire áza Dadaamiya.

4

Zlalava shagera na á kataná Dadaamiya

¹ Náwa elva na ña zlaná átekwa na: Ekkure wá, kwarañerakursekwáre bademme geni tá ña estara emnde á fetarfe áte una á kataná Dadaamiya na. Diyañerdiya tsa ganakini kwá maganá á ba áte una ñanna, amá ña añkwa á ñalakurñala zlafe ádaliye an zhara á Yaakadada Yaisu, fawarfe zlafe adaliye á de katafke á de katafke. ² Náwa názu ndza a kwarañersaa Yaakadada Yaisu ge ñere. Ñere keni ña kwarakursaa á ba an ndzedá-aara diyakurdiya bademme. ³ Názu á kataná Dadaamiya ázekure wá, á kátá kwá gevge emnde cufedde á ba an jirire, kwá tsufa ire á kure ba krette ge mága gwardzire. ⁴ Ma ware edda una á ba an mukse am kure na, sey a mbesembe ña mukse-aara áte una á kataná Dadaamiya, emnde tá de zleba ba itare na. ⁵ Wáyáva á kure áte itare a gevka áfaba ndzedá á mbagriri seke una ni tá añkwa maganá emnde na dabarka Dadaamiya na. ⁶ Ma ware á kure keni a maganáka kelaadire an gwardzire dekideki ge sleriya-aara. Zlermauka sleriya á kure dekideki. Baira ge kure, ña fantau vateneka ge bakuránba-aara, ndza fanerakuremfe am vuwa, geni Yaakadada Yaisu á de fateraare shairiya ge jeba á emnde a mága kelaadire ñanna. ⁷ Dadaamiya damiteka ge bamiya magaumága gwardzire, amá a damite ge gev emnde-aara, ge nja am cufedde. ⁸ Kwáye ñane elva ñanna; má edda-aara cenaaka, a kwalare ge ura-ka, a kwalare ba ge Dadaamiya na a vakurte Shedekwe Cufedde na.

⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, áte elva a háyáva á egdza mamire am dagave á kure emnde a fetarfe wá, ma banerakuránka elva ñanna mázla-aara keni ba kalle. Adaba ba kure an ire á kure keni cenakurancena názu a kwarakursaa Dadaamiya ge mága háyávire. ¹⁰ Ba kina keni má ba háyávire wá, a'aa kure kwá añkwa emmága áte emnde a fetarfe na tá am lárde á Makiduniya na bademme. Aley keni ñere ña bakurá ba magaumága zlafe ádaliye á de katafke. ¹¹ Iyau, ba seke una ndza ya ndakurnda na wá, magauka gaagusa dekideki ge tátaya nja áte ye palle, dawmbareka á dem elva á emnde. Ma ware á kure keni a emmága ba mbera-aara. ¹² Daaci má kure gakurevege estuwa wá, ba emnde na zlafe fartarka áte Yaisu *Almasiihu na keni, watse tá fa zherwe áte kure, kure keni kwá de weshateranteka ire ge emnde, kwá de ñaleka duksa áze itare.

Vaci eptsa á Yaakadada á sa am samaya

¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názu njá bakurná ñere áte emnde na zlauzle shifa-aatare am duniya na; geni kure keni njauka an dzámá ire seke emnde na baaka táma-aatare ge sha shifa umele am iga á emtsa na. ¹⁴ Miya wá, famitarfe geni ndza emtsamtsa Yaisu, amá tsetse am fáyá. Estuwa, mí naba fetarfe zlafe ádalíye geni emnde na tá emtsa am fetarfire na wá, Dadaamiya keni á de tsartetse geni tá de njá antara Yaisu.

¹⁵ Náwa elva na ndza ña shanaa ñere áza Yaakadada, a ba ñane wá: Vaci eptsa-aara á sawa am samaya ñanna wá, watse mí desá mi-ka zunjwe arge emnde na emtsaremtsa na, á bina. ¹⁶ Vacite ñanna wá, Dadaamiya á de ndasendahe elva-aara á ba an ká kwára. Male á malika-aha keni á de keta kwara, a ndahese náza-aara. Derkwákwá á Dadaamiya keni tá de fertanteferta, lauktu á de tsekwa Yaakadada á sawa am samaya. Am iga á una ñanna maa, tá de tsetse emnde a fetarfe na ndza matsarmatsa werre na am fáyá, ¹⁷ lauktu á de dámida Dadaamiya átirpalle antara miya emnde na watse má an shifa na bademmire á miya á dem kumba, mí de ja ire an Yaakadada am zhegela. Kwaye ñane njá á miya na ni watse mí de njá estuwa áza Yaakadada dem ba ge dekideki. ¹⁸ Kwa cenáncenka-he una bademme? Ekhyawakhya ervaunđe á kure an elva ñanna ma vaatara keni am dagave á kure.

5

Ma vaatara keni njawinja am niya á kure ge ufa Yaakadada

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, áte sarte na á de sawa duksa-aha ñanna átekwa na maa, kure, ma banerakuranka mazla-aara keni ba kalle. ² Adaba kure keni diyakurdiya bademme, geni vacite na Yaakadada á de eptsa á sawa na wá, watse ba bresse ba estuwa ba seke sawa á neyle. ³ Á ba am sarte na tá de banba emnde: Kina wá, anjwa hairire na, kedfa-aatare ba ge dekideki na keni á de tsekwateraare á ba am sarte ñanna, am bressire ba estuwa seke má á tsekwaara yá egdzere ge mukse á huđe. Vacite ñanna wá, watse baaka ñezla-aatare dekideki.

⁴ Egdzar mama-aha-aaruwa kure wá, gakurevka ba seke emnde na tá am tabedammire na, geni á se shakursha sarte ñanna am bressire ba estuwa. ⁵ Bademmire á kure, kwa ba seke emnde na tá zlalá am parakkire á vaciya na. Miya emnde a fetarfe wá, bademmire á miya gamiyevka ba seke emnde na ni tá zlalá am tabedammire á vaciya na.

⁶ Adaba una ñanna wá, paumika hare, njawamika ba seke emnde umele, weshawamiyanteka enkale á miya an duksa umele dekideki. ⁷ Njá ba nja keni ábi tá paná ba emnde na tá am vaciya na hare. Am larde-aha á miya, enkale am ire á emnde tá weshante á ba an vaciya ñanna. ⁸ Amá miya wá, samiyesse am vaciyire, gamiyevge emnde a zlala am parakkire á vaciya. Adaba una ñanna, njawaminja an enkale á miya, fawamitarfe áte Yaisu *Almasiihu, magawamimaga háyávíre. Duksa-aha ñanna gevge ba seke kebebbe á miya ge tsufa vuwa á miya. Zlafe ádalíye: faumifa táma ba shagera áte vacite na watse á de ñezlamiseñezle Dadaamiya ba ge dekideki na. Táma ñanna keni gevge ba seke tunjur ge tsufa ire á miya. ⁹ Njauaminja ba estuwa, adaba Dadaamiya dzeramiseka ge za miya an shairiya má de jaaja ervaunđe, amá a dzeramise geni á ñezlamiseñezle

á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu. ¹⁰ Yaisu Almasiihu wá, ndza a emtsaa adaba miya. Ndza a emtsaa adaba miya geni watse mí de njá kerde antara nane. Una ma emtsamimetsa, ma watse má á ba an shifa á miya emtsaade keni, watse mí de njá kerde má eptsapta á sawa. ¹¹ Kwa cenanceneka-he una bademme? Ma ware á kure keni a fanemfe ndzedá am vuwa ge ura umele an nane, melawanumele ge ire á kure ma vaatara keni, áte una kwá anjwa maganá kure kina na.

Názu á kwaratersá Paul am halavuwa á elva-aara

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, njá anjwa á njalakurnjála: taslawa á kure, faufa zherwe áte emnde na a dzeratersaa Yaakadada ge maganaa slera-aara am dagave á kure na, a dzeraterse ge fakuru hyema antara tá kwarakurse elva-aara na. ¹³ Faufa zherwe áte itare, marawateránmara háyáva á kure adaba slera na tá maganá itare am dagave á kure na. Iyau, njawinja áte emtakire am dagave á kure kwa emnde a fetarfe bademme.

¹⁴ Ná anjwa á njalakurnjála zlafe adaliye egdzar mama-aha-aaruwa, taslawa á kure, valawaterarvale ge emnde a mága masefire na tá am dagave á kure; fawateremfe ndzedá am vuwa ge emnde na tá shekwaaka gázla na; melawaterumele ge emnde na baaka payda-aatare; fawaterfe ersaunde ge emnde bademme. ¹⁵ Ekkure wá, faufa hyema ba shagera, ewawannaaka emtanjire ge ura an emtanjire. Arge una njanna wá, ma vaatara keni wawauwáva ba shagera ge mága maggwire am dagave á kure, magaumága una njanna áte emnde bademme.

¹⁶ Ma vaatara keni njawinja á ba an higa á kure. ¹⁷ Magaumága maduwa, icawanseka dekideki. ¹⁸ Ma a shakur vaatara duksa keni, bawanánba ususe ge Dadaamiya, una ma emtakire, ma emtanjire keni. Una duksa na á kataná Dadaamiya ázekure emnde na gakurevge palle antara Yaisu *Almasiihu na.

¹⁹ Piyawanteka dekideki ge Shedekwe Cufedde slera-aara. ²⁰ Estuwa, má ura á ndahá nabiyyire keni, epsawanaaka elva-aara. ²¹ Ma uwe keni lawanaale emtsaade ba shagera, lauktu kwá njanaaja una shagera am hufe-aara. ²² Bademme á názu átuge shagerkire na, kure sawansese ire á kure am hufe-aara.

²³ Dadaamiya na edda á vamita hairire na, a gakurvege ba nane zlafe adaliye emnde cufedde bademme, am enjkale á kure, am shifa á kure, ira vuwa á kure bademme. Daaci á de jerka duksa mándzawe am kure dekideki vaci eptsá á Yaakadada Yaisu *Almasiihu. ²⁴ Dadaamiya na a dzerakursaa nane ge gakurve emnde-aara na wá, nane á eptseka elva-aara dekideki, á de gakuranvege ba nane una njanna.

²⁵ Na baa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: magaumága maduwa arge njere keni.

²⁶ Gauga use-aha á njere ba shagera am dagave á kure emnde a fetarfe. ²⁷ Yá magakurá ba tasle, an zhera á Yaakadada, ndaundaha wakita na á katafke á emnde a fetarfe bademme.

²⁸ Ngurna na á magaterá Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu ge emnde na, a hyetehye áte kure bademme.

Buwire á wakita na a puwatertaa Paul ge emnde a TAISALAUNIKI

Ga use á Paul

¹ Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Paul, nǎ antara Silwanus, ira Timaute. Nǎ anƙwa gakur use ge kure emnde á Dadaamiya an Yaakadada Yaisu *Almasiihu na kwá am larde á Taisalauniki na.

² Tara Eddemiya Dadaamiya tá an Yaakadada Yaisu Almasiihu a magarakuránmaga ngurna, a varakurteva hairire.

Shairiya á emnde vaci eptsá á Yaakadada Yaisu

³ Na baa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa: Nere wá, ma vaatara keni sey nǎ yanka slafaná we á n̄ere ge Dadaamiya áƒaba kure. Una zlaya jipu, áƒaba farfe zlaƒe ádaliye fetarfe á kure áte Yaisu *Almasiihu, háyávíre na am dagave á kure keni farfe ba kwakya. ⁴ Áƒaba una n̄anna, n̄ere nǎ higa á ba an higa ge ndaha labare á fetarfire á kure áza emnde á Dadaamiya baƒemme, áƒaba tá shakuru zlaƒa kwakya, aley gazlakurka ƒekid̄eki, kwá á ba an fetarfire á kure áte Yaisu Almasiihu.

⁵ Una n̄anna á maramiya shairiya á jirire na watse á se maganá Dadaamiya áte emnde na. Iyau, ba kwakyire á zlaƒa na kwá anƙwa ƒashaná kure kina na keni, á maramiya ba duksa, geni kure hyaikurephye emnde a dem zlan̄na á Dadaamiya, zlan̄na na kwá anƙwa ƒasha zlaƒa áƒaba n̄ane na. ⁶ Una ba jirire, Dadaamiya wá, á de kyá shairiya-aara á ba áte jirire. N̄ane á de eptsaternaaptsa zlaƒa n̄anna ge emnde na tá anƙwa magakurá palase kina na. ⁷ Amá kure emnde na kwá anƙwa shá zlaƒa am erva-aatare kina na, antara n̄ere, ge miya wá, á de vamiteva puwansepuwe, má eptsaptsa Yaakadada Yaisu á sa am samaya antara malika-aha-aara tá an ƒemƒemire na. ⁸ Má watse á sáwá Yaakadada Yaisu n̄anna wá, á de sáwá am dagave á nara á kára yaikke, ge se kya shairiya á emnde na ƒabarka Dadaamiya, antara emnde na eksaranteka labare á higa, elva á Yaakadada á miya Yaisu na. ⁹ Ba seke bikere-aatare, Dadaamiya á de faterare laruwa yaikke, tá de n̄já am laruwa n̄anna ba ge ƒekid̄eki, yiyiye an n̄ane, tá de puweteka ice-aatare ƒekid̄eki áte sleksire á Yaakadada á miya an daradza-aara jipu na. ¹⁰ Baƒemme á una-aha n̄anna á de magava ba vaci á eptsá á Yaakadada Yaisu á sa am samaya. Vacite n̄anna, baƒemme á emnde na ta fetaare áte n̄ane wá, tá de gálá ba n̄ane á ba an ká kwara, tá de eƒƒema baƒemme. Daaci, kure wá, watse kwá anƙwa am dagave á emnde n̄anna keni, áƒaba eksakuranteksa elva-aara na ndza n̄a ƒalákurseƒale na.

¹¹ Áƒaba una n̄anna wá, ma vaatara keni nǎ yanka n̄ála Dadaamiya áƒaba kure. Nǎ anƙwa n̄ala ba n̄ane geni á gakuranvege zlalava á kure áte una a dzerakurse geni kwá zlalá estuwa. Nǎ anƙwa n̄ala zlaƒe ádaliye geni a melakurumele ge mága názu kwá kátá maganá kure ge shagerire, antara slera na kwá anƙwa maganá áƒaba fetarfire á kure áte Yaisu *Almasiihu. Nǎ anƙwa n̄ala zlaƒe geni a magakuránmaga una-aha n̄anna an hakuma-aara. ¹² Daaci, áƒaba ngurna á tara Eddemiya Dadaamiya

antara Yaakadada Yaisu Almasiihu na wá, baðemme á emnde tá shánsha gálá Yaakadada Yaisu adaba kure. Kure keni, watse tá galakurgála emnde adaba ñjane.

2

Sesse á edda una zlazladá hala-aara na lauktu á de sawa Yaisu

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názu yá kwarakursá ya áte sarte a eptsa á Yaakadada Yaisu *Almasiihu na, watse baðemme á miya mí de jammeje ázeñara na. Ná anƙwa ñalakurnjala, taslawá á kure, ² ma a se bakurnaa ware geni hyephye sarte á tsekwa á Yaakadada keni, kure magauka najipu-aara emtsaade, gazlauka deƙideƙi. Una ma edda-aara a se balakurse am nabiyire, ma kwa cenanaa am waazu á malum-aha, bi watse á de bánba ura umele geni ndza a puwetaa ba Paul, dabauka kure deƙideƙi. ³ A keƙakuraaka ura umele ba dey sele, adaba vacite ñanna á de sawka am tsekadfire ba estuwa. Am sarte ñanna, emnde kwakya watse tá de dzámka áte Dadaamiya deƙideƙi. Zlafe ádalije keni sey má sesse edda una mándzawe hala-aara na watse tá dá ba ñane zunñwe á dem tate á shá zladá á emnde a mága haypa na. ⁴ Má sesse edda una mándzawe hala-aara ñanna maa, watse á ganvege ire-aara ba seke Dadaamiya, watse á piyatertepiya ge emnde baðemme geni a yaránya názu tá anƙwa kezlán ugje na baðemme, una ma emnde na tá anƙwa kezlán ugje ge Dadaamiya an jirire na, ma emnde na tá kezlán ugje ge uwe keni, baðemmire á emnde. De bá am mashidi á Dadaamiya na yaikke na keni, watse á naba duwa ñane á de njá am huðe-aara, geni emnde tá kezlán ugje ba ge ñane palle na. ⁵ Ábi am sarte na yá ázekure keni, ndza ya ndakurnda duksa ñanna baðemme. Una ñanna dedde am ire á kure emtu?

⁶ Amá kina wá, zlafe anƙwa názu a piyetaa lámare ñanna ge mágava kina. Kure keni diyakurdiya una ñanna baðemme. Estuwa, sey má hyephye sarte na a tsanaa Dadaamiya na, lauktu á de sesse edda una mándzawe hala-aara ñanna áte parakkire. ⁷ Adaba ba kina na keni, ñane á ba átira mága emtanƙire-aara ñanna am erwaunðe á emnde kwakya, amá emnde ñanna diyarka emtsaade. Watse á sawa, amá zlafe kinaka emtsaade, sey má Dadaamiya ndansendahe ge edda una ni anƙwa á piyantepiya na, geni a yanánya barama. ⁸ Am iga á una ñanna wá, daaci á de sesse ñane. Amá á se keƙfanaakeda Yaakadada Yaisu *Almasiihu á ba an effeya na watse á segashe am mbuwe-aara na, má samsa ñane an hákuma-aara á sawa am samaya. ⁹ Sawa á edda á hala ñanna wá, watse an hákuma á Shaitaine, á se márá nalaama-aha gergere, an najipu-aha gergere, amá watse baðemme ba fida. ¹⁰ Má samsa ñane wá, á se maga jeli á emtanƙire gergere ge jateraa enƙale ge emnde na tá áte unñule á keða na. Daaci tá de keða náza ba ge deƙideƙi, adaba itare kwalarevkwale ge dába jirire, wayarteka geni jirire á lya ura am lámare ñanna. ¹¹ Adaba yarnaaya jirire á Dadaamiya na wá, Dadaamiya keni a naba magaa hákuma-aara áte itare, a heƙateraa enƙale, ta naba fetaare áte duksa na fida ba dey. ¹² Kwa cenánceneka-he una baðemme? Daaci baðemme á emnde na erwaunðe-aatare yanaaya fetaare áte jirire, tá kátá mága ba emtanƙire baðemme na wá, tá de ñezleka vaci shairiya.

Dadaamiya a dzerakurse ge lyakurselye

¹³ Nere wá, ma vaatara keni nǎ yanka slafaná we ge Dadaamiya adaba kure, egdzar mama-aha-aaruwa. Dadaamiya wá, wayakurwaya, ndza a dzerakurse kwaye zlafe am fantaufe á duksa bademme, geni watse á lyakurselye an hakuma á Shedekwe Cufedfe. Estuwa a gakurva nane emnde-aara, adaba kure eksakuranteksa jirire-aara. ¹⁴ Adaba una nanna Dadaamiya a d'akurte am sarte na nǎ de balakursaa labare á higa na. Daaci kure keni, watse kwá á ba an slede á kure ge higa antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu am yaikkire-aara na an daradza jipu na.

¹⁵ Adaba una nanna, tsawaatse ba degdege am fetarfire á kure, egdzar mama-aha-aaruwa. Nawanaanja ba shagera názu nǎ kwarakursaa nere na bademme, ma una ndza nǎ kwarakurse á ba an we, ma una ndza nǎ puwakurte áte nalmesheri keni, a seska am ire á kure d'ekideki.

¹⁶ Eddemiya Dadaamiya wayamiwaya. Am ngurna-aara a naba vamite tsekadfire am ervaunje náza ba ge d'ekideki, ankwá á melamiyumele ge fete táma á miya áte nane. ¹⁷ A fakuremfa ba nane palle, tá antara Yaakadada Yaisu Almasiihu tsekadfire am ervaunje; ma vaatara keni a varakurteva ba itare ndzedá ge ndáhá názu shagera, ma ge mága duksa jirire keni bademme.

3

Magaumága maduwa arge nere

¹ Ankwá duksa palle jauje, egdzar mama-aha-aaruwa: magaumága maduwa arge nere, geni a hyemhye elva á Yaakadada am slede bademme áte watsewatsire. Magaumága maduwa geni emnde keni a farfe zherwe áte elva á Yaakadada ba seke náza á kure. ² Zlafe adaliye, nalaunála Dadaamiya geni a danjeremka am erva á emnde a mándzawe. Adaba tá ankwá emnde na yanaaya ervaunje-aatare fetaare áte Yaakadada.

³ Yaakadada á yakurka an ire á kure. Á de fakurma ba nane ndzedá am wuwa, á de tsufakurtsufa am masiba-aha na á de saná shaitaine á sete kure bademme na. ⁴ Nere keni a melanjerwa ba Yaakadada geni a maganjerka shaige áte kure d'ekideki. Diyanjerdiya ganakini kwá ankwá maga ba názu ndza nǎ kwarakursekware na, diyanjerdiya geni kwá de yánka ma vaatara keni.

⁵ A melakurumele Yaakadada Yaisu *Almasiihu am ervaunje á kure geni kwá diyeddiye háyáva na á wayakurá Dadaamiya an nane na. A melakurumele geni kure keni kwá gevge emnde á farvaunje ba seke nane.

Shagera ma ware keni a emmága slera

⁶ Egdzar mama-aha-aaruwa, názu nǎ bakurná nere an zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu wá, nǎ bakurá ba ni: má kwa naa ura fetarfe á maga masefire, nane cenaaka elva á nere na wá, ura estuwa, naba yawánya tate-aara. ⁷ Ba kure an ire á kure keni, diyakurdiya sera-aara bademme ge nja áte náza á nere. Adaba am sarte na nǎ ázekure na wá, maganjerka masefire d'ekideki. ⁸ Nere zanjerka dáfá áte ura ba dey. Nere keni ndza nǎ maga ba ngedepa á nere vayi vacika, geni a ganjeremka gwatame arge kure ge zanjeru náza za. ⁹ Una nanna keni ndza nǎ magán geni baaka hakuma á nere ge zá dáfá áte kureka. Amá ndza nǎ magán ge marakura gáráva shagera. ¹⁰ Am sarte na zlafe nǎ ázekure keni, ndza nǎ ndakurndaha bademme, a ba nere: Má edda-aara kwalekwale ge mága

slera, a zeka dáfá keni. ¹¹ Nja ndahanaa ádfaba uwe una nanna? Adfaba njá ankwá cena: tá ankwá emnde na wayarka mága slera d'ekideki na am dagave á kure, slera-aatare ba dem elva-aha á emnde umele. ¹² Náwa elva na njá baterán ge jeba á emnde nanna an zhera á Yaakadada Yaisu *Almasiihu: Ekkure keni eksawanteksa mága enkale, magaumága slera á kure ge gela ire á kure.

¹³ Daaci, egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, ma vaatara keni yawánka mága maggwire d'ekideki. ¹⁴ Má kwa naa ura ni cenaaka názu njá ankwá kwarakursá ntere am wakita na wá, diyaweddiye edda-aara ba shagera, yawánya tate-aara, geni a jejja zherwe. ¹⁵ Amá wá, eksauka áte kelaadire; ekkure wá, bawanánba áte njá á egdza mamire.

Use antara barka am halavuwa á elva-aha

¹⁶ Yaakadada wá, edda á hairire ba nane. Ma vaatara keni a vakurteva hairire áte una a disaa nane; a yákuraaka deme Yaakadada.

¹⁷ Náwa una wá, yá ankwá puwaná ba iya Paul an erwa-aaruwa mazla-aara ge gakur use-aaruwa zlafe adaliye, ba seke una ni yá magán ba estuwa am wakita-aha-aaruwa bademme na. Kwaye nane fantefa erwa-aaruwa ahuna.

¹⁸ A hyetehye ngurna á Yaakadada Yaisu *Almasiihu áte kure bademme á kure.

Zunḡwire á wakita na a puwantaa Paul ge TIMAUTE

Ga use á Paul ge Timaute

¹ Wakita na yá anḡwa á puwetá ba iya Paul, ya slebela á Yaisu *Almasiihu na mí fete tama á miya áte ḡane na. Ya slebela-aara adaba ta eksisaa ba itare antara Dadaamiya Slelyamilya. ² Yá anḡwa puwaktá ge ekka Timaute, ekka na gakevge ba seke egdza-aaruwa, adaba ka fetare áte Yaisu Almasiihu ázeruwa. Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu Almasiihu, a magariánmaga ḡgurna, a zarakvaarze, a varakteva hairire.

Faufa hyema, tsahauka názena á zlalaka an elva á Dadaamiya

³ Am sarte na yá zlalá á dem Makiduniya keni, ndza ya bakánba geni nḡinja am Aifaisus. Kina keni ya bakánba zlaḡe adaliye: nḡinja á ba áhuwa, geni ká piyaterantá ka ge emnde na tá kwaraterse názena á zlalaka an elva á Dadaamiya na ge emnde. ⁴ Ká baterná ka geni a yaránya shunḡula á labare á eggye-aha an ervaunḡe-aatare bademme na. A yaránya pákyá *kergema á eggye-aha baaka halavuwa-aara dekiḡeki na. Adaba á melateruka ge emnde dekiḡeki ge mága namaari á Dadaamiya, á saterá ba gá jawe ge emnde. Namaari á Dadaamiya ḡanna wá, mí dise á ba an fetarfire á miya áte ḡane. ⁵ Dalila una ni ká de bateraná ka una ḡanna maa, ba geni a wayarwaya an emnde an ervaunḡe-aatare palle. Ge wáyá emnde umele keni maa, ervaunḡe-aatare a gevge an bara, tá maga ba duksa shagera na á kataná Dadaamiya na, antara tá fetarfe á ba an jirire. ⁶ Emnde umele wá, dzalarevdzále áte unḡule á jirire, yaranya mága shagerire ḡanna, tá shunḡula ba elva-aha na baaka nampire-aara dekiḡeki na. ⁷ Wayarwáyá geni tá gevge malum-aha á *tawraitá, tá kwaraterse ge emnde á ba an ndzedá, amá ba itare keni tá cenánka duksa ḡanna tá ndahaná ba itare an we-aatare, tá ámbera kwaraterse ge emnde na.

⁸ Diyamidiya ganakini shairiya-aha á Dadaamiya wá, shagera má ura á edfaba an unḡule-aara. ⁹ Diyamidiya geni Dadaamiya wá, a saterán ge emnde a jirireka shairiya-aha-aara, amá ge emnde na kwalarefkwale daba ḡane. A saterán ge emnde na baaka lyáwá á Dadaamiya am ervaunḡe-aatare, ge emnde na ta feka zherwe áte ḡane, antara emnde a mága haypa, antara ge emnde na ta epsawa názu a ndahanaa wakita-aara, antara ge emnde a ceḡa shifa á dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare, ge emnde a ceḡa shifa á emnde bademme. ¹⁰ Zlaḡe adaliye: Dadaamiya a sateraa shairiya-aha-aara ge emnde a mága gwardzire, antara emnde na tá zlava an zala-aha umele ba seke itare ge muksire; ge emnde na tá ila emnde ge de valateraa am tate umele, ira ge emnde a fida. Dadaamiya a saa shairiya-aha-aara wá, adaba bademme á duksa-aha na á badza názu a kwaramisaa ḡane. ¹¹ Bademme á duksa-aha ḡanna wá, á kwaramisá ba labare á higa, elva a Yaisu *Almasiihu. Labare á higa ḡanna wá, á sawa áza Dadaamiya Saksage, ba ḡane una edda á barka, a fiyaare de balaterá labare á higa ḡanna ge emnde.

Paul á gálá Dadaamiya adaba ḡgurna na a magannaa ḡane

¹² Yá ankwá slafaná we-aaruwa jipu ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, adaba diyeddiye ganakini watse yá maganá slera-aara an erwaunđe-aaruwa palle, daaci a naba eksise, a give slebela-aara. Adaliye yá slafaná we-aaruwa adaba ndzedá na ankwá á vitá ñane am slera ñanna. ¹³ Werre wá, ndza kwakya elva yayiaihe na ya velyanaa ya áte ñane, ya naba slazla zhera-aara, antara ba zladá keni fanaterarfe ge emnde-aara. Baďemme á una ñanna, aley Yaisu Almasiihu a naba zivaarhe, adaba zlahe fantarka áte ñane, ndza diyanka názu ya maganaa ya. ¹⁴ Yaakadada Yaisu wá, magiyánmaga ngurna kwakya. A naba vite fetarfire, antara wáyáva ganakini yá wayetewayá ñane. ¹⁵ Náwa elva a jirire na baaka arge ñane dekideki, shagera tá lyevaalya emnde baďemme an erwaunđe-aatare palle: Yaisu Almasiihu a sawhe á sem duniya, a se lyá emnde a mága haypa, kwakya-aara ba iya edda á mága haypa ñanna. ¹⁶ Amá Yaisu Almasiihu wá, ba iya na janateruje ge emnde baďemme an haypa na keni, a naba zivaarhe. De katafke keni, á maraterná an una ñanna ge emnde ganakini ñane wá, slefarwaunđe jipu, a fartarfe áte ñane, tá shansha shifa na á zleka na. ¹⁷ Dadaamiya wá, ma vaatara keni Sleksa ba ñane palle. Ñane ankwá ba jirire, amá ura á nánka an ice. Ba ñane una Dadaamiya, baaka kalle-aara. Emnde baďemme a galargálá ba ñane palle. *Aamin.

¹⁸ Ekka Timaute wá, gakevge ba seke egdza-aaruwa. Daaci náwa elva na yá bakaná ya: Elva na ta ndanaa nabi-aha werre na wá, ñanaaŋa elva ñanna ba shagera am ire á ña, lauktu ká de tsaatse an dzaŋdzaŋjire. ¹⁹ Ma vaatara keni tsaatse á ba áte fetarfire á ña, a demka duksa á baakire á zherwe á dem erwaunđe á ña. Emnde umele wá, cenarka názu á baterná erwaunđe-aatare. Adaba una ñanna, garevge yiyiye an Dadaamiya. ²⁰ Náwa tara Himainaiyus, antara Alaikzandere ta ďabete sera á emnde ñanna. Adaba una ñanna yanateraaya am erwa á Shaitaine, geni a sharánsha enkale-aatare, lauktu watse tá dalika á valya elva yayiaihe áte Dadaamiya.

2

Melawaterumele ge emnde baďemme an maduwa-aha á kure

¹ Duksa zuŋŋwe na yá bakurná ya ge kure emnde a fetarfe wá: melawaterumele ge emnde baďemme an maduwa-aha á kure. Nalawateruŋale Dadaamiya an slafa we á kure campaukkwe, adaba názu á magaterná ñane ge itare. ² Magaumága maduwa arge slekse-aha, antara male-aha umele na tá an hakuma na baďemme, ganakini mí njinja an lampire, mí njinja an hairire am larde á miya. Má shamiyánsha una, lauktu mí shá fa-zherwe áte Dadaamiya, mí njá an lyawa-aara am erwaunđe. ³ Mága maduwa arge emnde wá, shagera jipu. Adaba á higarhiga Dadaamiya Sleyamilya. ⁴ Adaba ñane wá, wayaawaya emnde baďemme tá diyeddiye jirire á elva-aara, tá fetarfe, tá lyelye shifa-aatare. ⁵ Adaba baaka Dadaamiya umele, sey ba palle. Slemela emnde antara Dadaamiya keni sey ba palle. Ñane keni ba urimagwe, ba ñane una Yaisu *Almasiihu. ⁶ A se yaa shifa-aara, geni á lyelye emnde baďemme am sarte na a wayetaa Dadaamiya na. An emtsa-aara ñanna wá, á maraterán ge emnde geni Dadaamiya wayaawaya á lyelye emnde baďemme. ⁷ Adaba una ñanna, Dadaamiya a give slebela-aara, geni yá de balaterá elva ñanna ge emnde

á larde umele, yá de kwaratersekware jirire á elva ñanna, geni itare keni a fartarfe áte ñane. Una yá ndaha ba jirire, icaneka fida dekideki.

⁸ Daaci duksa na yá kataná ya wá, ma am tate-ara keni yá kátá zala bademme tá welaavewele an mága maduwa. Amá wá, sey ervaunđe-aatare an bara, an ekhya, baaka ga jawe keni am dagave-aatare.

⁹ Ge ñwasha keni maa, yá kátá tá ñgudá patele-aatare ba deydey-aara, a magarka jeba á ñgudá patele na ni tá maganá an niya, ganakini a zhararaterzhara emnde bademme na. Zlafe ádaliye wayanka tá keđa sarte-aatare bademme ba ge tataya ndera ire an lawa gergere, antara ñgudá náza ñgelawire, antara tataya kakakaca na zlazlađa jipu na. Amá, a tsekwartsekwa kazlaña-aatare an unñule-aara. ¹⁰ Ñgelawire-aatare ge itare wá, a gevge an mága shagerire. Zlaya-aatare ba una ñanna ge ñwasha na tá an lyawa á Dadaamiya am ervaunđe. ¹¹ Daaci, máki kwá ankwá tsaha duksa á katafke á Dadaamiya wá, a njarinja ñwasha ba tsekadđe, a magarmaga fesarfire an ervaunđe-aatare bademme. ¹² Vananteka ya baráma ge mukse ganakini á kwaratersá ñane duksa ge zala, bi á geva male ñane arge itare, amá a njinja ba tsekadđe. ¹³ Adaba Dadaamiya a nderaa ba Naadama zunñwe, lauktu a nderaa Hawwa. ¹⁴ Zlafe ádaliye maa, Shaitaine a de janaa enkale ge Naadama ka, amá a de janaa enkale ba ge mukse. Daaci ba mukse una fansarka ge Dadaamiya. ¹⁵ Amá mukse wá, á de shá shifa áza Dadaamiya adaba egdzara na á yáná ñane. Amá wá, sey á fetarfe áte ñane, á maga wayavire áte emnde, á maga názena á kataná Dadaamiya, ira zlalava shagera.

3

Male am aiklaisiya

¹ Nawa elva yaikke, jirire zlafe ádaliye: Edda una wayaawaya mága slera á gev male am aiklaisiya wá, slera shagera una á kataná ñane. ² Male am aiklaisiya wá, sey zlalava-aara a gevge ba kalkale, baaka duksa mándzawe am ñane. Edda á mukse palle. A gevge edda una á kwarukware vuwa-aara am duksa bademme, slenkalé am duksa na a maganaa ñane bademme, a gevge edda á daradza, a gevge slelyiya wayve-aha am mba-aara an higa, a gevge slediya ge kwaraterse duksa an unñule-aara ge emnde. ³ Male am aiklaisiya wá, a gevka slembazla, bi sledagala, bi slegá jawe, bi slewáyá nalmane, amá a gevge slefarvaunđe. ⁴ Zlafe ádaliye sey edda una ni a kwarukware huđe á há-aara keni, egdzara-aara tá cená elva-aara, tá fansarfe an ndzeđa-aatare bademme. ⁵ Yá ndahaná adaba uwe una? Adaba má edda-aara diyaaka kwara huđe á há-aara, á de tsanmaare estara kena ge aiklaisiya á Dadaamiya?

⁶ Zlafe ádaliye: A gefka edda una a fetaare ba herzhe na áte Yaisu *Almasiihu, geni a demka am gala ire. Máki estuwa wá, shairiya-aara á de gev ba palle an náza á Shaitaine. ⁷ Edda una gevge male am aiklaisiya wá, a shánsha seydire shagera á sawa áza emnde na ta ágashe geni shagera zlalava-aara. Má baaka una ñanna wá, tá de epsawepsawa emnde, daaci á de demda am erva á Shaitaine zlafe adaliye.

Emnde a sawari á aiklaisiya

⁸ Daaci, ba duksa palle ge emnde a sawari á aiklaisiya keni. Sey a garevge emnde na shagera zlalava-aatare, a garevka emnde na tá an nara bu-buwa.

A garevka emnde a mbazla, bi emnde a gá nalmene an zlerma. ⁹ Itare wá, a tsaraatse á ba áte elva a fetarfire na a kwaramisaa Dadaamiya am wakita-aara na palle, a magarmága názena á kataná Dadaamiya. ¹⁰ Zlafe ádaliye: Lauktu kwá dzera emnde a sawari á aiklaisiya wá, sey kwá zlauzle am gya hala-aatare emtsaade. Má shakuránka duksa mándzawe am itare wá, lauktu kwá fatarar slera nanna.

¹¹ Nwasha-aha-aatare keni maa, a garevge ba nwasha na ni shagera zlalava-aatare na. A garevka emnde a paysafa, bi emnde a mbazla. Itare wá, a garevge emnde na dzayye ervaunde-aatare am duksa bademme.

¹² Slesawari á aiklaisiya wá, mukse-aara sey ba palle, diyaadiya tsatermaare ge egdzara-aara, antara huđe á há-aara bademme. ¹³ Emnde a sawari á aiklaisiya wá, má shagera slera-aatare wá, tá an daradza jipu áza emnde. Itare tá dzegwándzegwa ndaha elva á Yaisu *Almasiihu ba parakke á katafke á emnde, adaba fartarfe an unñule-aara.

Jirire á elva na a samiyansaa Dadaamiya

¹⁴ Yá tama dezeja ba herzhe na, amá keni náwa yá puwakte nalmesheri na wá, ¹⁵ ganakini ma danaaka watsawatse keni, ká naba diyeddiye geni tá njá estara emnde na tá am huđe á há á Dadaamiya. Huđe á há á Dadaamiya nanna wá, amaana aiklaisiya á Dadaamiya, Dadaamiya na ni ankwá ba jirire na. Aiklaisiya nanna wá, á náná ba nane jirire á Dadaamiya, ba seke náza á kawé á bere á náná nane ire á bere na. ¹⁶ Elva na ni a samiyansaa Dadaamiya am nadina á miya na wá, elva a jirire jauje ge duksa na am duniya bademme, baaka ura á gan jawe dekideki. Elva nanna ba Yaisu *Almasiihu:

Nane a naba gev urimagwe, a maresaa ba Shedekwe Cufedde geni nane slejirire, malika-aha keni naránna, emnde keni balarsebale waazu-aara am larde-aha gergere, emnde kwakya fartarfe áte nane am duniya, daaci a eksante ge Dadaamiya á dem samaya, á dem tate na an daradza jipu na.

4

Má herzhapteherzhe zla á duniya, emnde umele tá de yá fetarfire

¹ Shedekwe á Dadaamiya a enndaha ba parakke, geni má herzhap-teherzhe zla á duniya wá, emnde umele tá de yá fetarfire, tá de cena elva á emnde na kedateraakeda shaitaine, tá de dabete shagerkire na a kwaratersaa shaitaine ge emnde nanna. ² Emnde a fida nanna baaka jirire-aatare dekideki, gaaga shaitaine ervaunde-aatare, tá de kedátera ba itare emnde áte unñule a jirire. ³ Ta bantsa emnde nanna: Ba gá mukse keni shagerka. Zlafe ádaliye, tá ankwá piyaterante ge emnde geni a zarka náza za-aha umele ankwá gergere. Amá Dadaamiya a nderaa náza za gergere wá, ba geni tá de záná emnde. Daaci emnde na fartarfe, diyareddiye jirire á Dadaamiya wá, ta naba za duksa nanna, má slafarannaaslafa we-aatare ge Dadaamiya. ⁴ Adaba bademme á názu a nderanaa Dadaamiya shagera, baaka una laake am huđe-aara, má mí lyiyaná an slafa we á miya ázeñara. ⁵ Adaba elva á Dadaamiya, antara maduwa am zhera-aara á ganvege náza za nanna cufedde.

*Sleslera á Yaisu *Almasiihu an jirire*

⁶ Naba kwaratersekware elva ñanna ge egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe, ká gevge sleslera á Yaisu *Almasiihu á ba an jirire, ká gevge ndzendzedá áte unñule á Dadaamiya, adaba ñakanaaŋa jirire an ervaunđe á ña palle, hyemhye elva-aara am vuwa á ña. ⁷ Yanánka ervaunđe á ña ge narwandza-aha na á melakuga ðekideki áte unñule á Dadaamiya na. Ekka wá, ma vaatara keni emmága ba názena á kataná Dadaamiya an ndzedá á ña baðemme. ⁸ Á ba am duniya na keni, edda una ankwá á sala vuwa-aara wá, ankwá nampire-aara cekwaanğudí. Amá slewava ge maga názena á kataná Dadaamiya wá, kwakya nampire-aara. Adaba á ba am duniya na keni diyaadiya ganakini á shansha shifa anwaslire, diyaadiya geni shifa ñanna á zleka ðekideki. ⁹ Elva ñanna wá, elva a jirire, shagera tá lyeválya emnde an ervaunđe-aatare palle. ¹⁰ Adaba una ñanna, má ankwá wava an ndzedá á miya baðemme ge mága slera ñanna, adaba mi fete tama á miya áte Dadaamiya na ankwá ba jirire na. Diyamidiya ganakini ba ñane una Slelya emnde baðemme, kwakya-aara ba emnde na ta fetaare áte Yaisu Almasiihu. ¹¹ Bateránba elva ñanna ge emnde, kwaratersekware edfaba-aara keni.

¹² Tsaatse ba dzañdzane, a farakarka uksanwire adaba ka egdzere. Ekka wá, gevge gáráva shagera ge emnde a fetarfe baðemme, ma am ndaha elva, ma am zlalava shagera, ma ge waya emnde, ma ge fetaare áte Dadaamiya, ma ge nja cuðedde keni, gevge garává shagera ge itare. ¹³ Tsaatse ba shagera ge ndahater wakita á Dadaamiya ba kelaaazare, ká palaternaapala sera-aara. Kwaratersekware á ba áte una ñanna dem sarte na má danemda ya. ¹⁴ Manka slera an hakuma na a vaktaa Dadaamiya na an iga á erva. Adaba vacite ñanna nabi-aha á Dadaamiya, ta magaa nabiyire áte ka, emnde a sawari á aiklasiya keni ta puwakarhe *erva a barka-aatare. ¹⁵ Una ñanna slera á ña, emmága an ervaunđe á ña palle, a naranna emnde baðemme ganakini ká ankwá wálá á ba de katafke. ¹⁶ Effa hyema áte ire á ña, emmága enkwale am názena ká kwaratersá ka ge emnde na. Yanka una ñanna ðekideki, naba emmága. Má magakanaamaga una ñanna wá, ká de lyelye shifa á ña, antara emnde na tá cenakvaare elva ñanna keni baðemme.

5

Slera á Timaute am aiklasiya

¹ Emgyegwe a zhele wá, valarka an ndzedá. Ma ankwá názu a guwa ñane keni, ndandaha á ba an enkwale ba seke eddenja. Ma dawalaa keni, giyatergiya á ba an enkwale ba seke egdzar mama-aha a ña. ² Ma emgyegwar ñwasha keni, ba seke mama-aha a ña. Máki gyaale-aha, ba seke egdzar mama-aha a ña. Gevge edda á jirire á katafke á gyaale-aha ñanna.

³ Fanufe hyema ge wegyege a mukse na baaka ura-aara ba jirire ge fanu hyema na. ⁴ Má tá ankwá egdzara á wegyege a mukse ñanna bi eggye-aha-ñara wá, kwaratersekware emtsaade ge egdzara ñanna fa zherwe áte emnde-aatare. A faranufe hyema ge emmetare, ba seke una ndza ta fateruwa dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare hyema ge itare am sarte na zlafe ta egdzara mesheshe na. Una ñanna duksa na á kataná Dadaamiya ázetare. ⁵ Wegyege a mukse na baaka ura-aara ba jirire na wá, ñane a fetefa tama-aara á ba áte ndzedá á Dadaamiya palle. Vayi

vacika á ñala ba Dadaamiya ge melanumele. ⁶ Amá wegyege a mukse na á maga ba názena á kataná ire-aara na wá, ma zlafe á ba an shifa-aara keni, am ice á Dadaamiya ba seke an emtsa. ⁷ Kwaratersekwere elva ñanna, a ñarnaaja ba shagera am ire-aatare, geni ma ware-aatare keni a jerka duksa mándzawe am ñane. ⁸ Zlafe ádaliye: edda una á fateruka hyema ge vara-aha-ñara, sakwa emnde na tá am huđe á há-aara ba ge ñane, ñane wá, dzalevdzale áte unñule á Dadaamiya, ñgulme ba edda una d'abaaka Yaisu *Almasiihu dekideki na arge ñane.

⁹ Má ká aṅkwa farfe zlafe ádaliye ge puwa wegyegwar ñwasha áte nalmesheri geni kwá de melaterumele wá, sey ká puwa ba edda una hyephe iva kul unkwahwe, ámaslán ndza zlalaaka á de gá zhele umele. ¹⁰ Adaliye: máki emnde keni ndza hayaranhaya slera-aara, máki ndza a fateru hyema ge egdzara-aara, ndza a lyiya wayve-aha am mba-aatare an unñule-aara, ndza a baraternaabara sera ge emnde a Dadaamiya, ndza a melaterumele ge emnde na ndza ta shaa zlađa, máki ndza a magaa ba slera á maggwire.

¹¹ Amá wegyege a mukse na zlafe gyaale á mukse wá, puweka zhera-aara, diyanja ambane watse á wáyá de gá zhele zlafe ádaliye, estuwa demda am fida yaikke, dzalevdzala áte unñule á Yaisu *Almasiihu. ¹² Daaci estuwa tá de ñezleka am shairiya, adaba badzaranvebadze elva na ndza ta ndaasa ba itare an we-aatare ganakini wayarka an ga zhele mazla-aara na. ¹³ Zlafe ádaliye: Ma de garka ba zhele umele keni, tá de gev masefe-aha, tá de d'aba sera á wakiyiya á emnde ge ja d'aba ba dey. Á tsaaka an masefire, tá de bala paysađa, tá de bala ice á dem duksa á emnde, tá de dem am elva-aha á emnde ba dey, tá de maga ba názu zlayeka dekideki na. ¹⁴ Ad'aba una ñanna maa, wegyege a mukse, má ba zlafe gyaale á mukse wá, wayanwaya geni á de ga zhele ádaliye, á de yaya egdzara-aara, á de fanufe hyema ge huđe á há-aatare, geni a tateraaka barama ge kelaade-aha á miya ge zlazla zhera á miya. ¹⁵ Ad'aba tá aṅkwa emnde umele-aatare, kertenj dzalarevdzale áte unñule á Dadaamiya, ta d'abete Shaitaine. ¹⁶ Mukse a fetarfe wá, máki jerje wegyege a mukse am dagave á vara-aha-ñara wá, a fanufe hyema ge wegyege a mukse ñanna, a farka gwatame ñanna ge aiklasiya, geni aiklasiya wá, á fateru hyema ge wegyegwar ñwasha na baaka emnde-aatare dekideki na.

¹⁷ Nazu yá bakaná ya áte emnde á sawari á aiklasiya wá, má tá aṅkwa maga slera-aatare an unñule-aara wá, slafawatera we á kure ba kwakya. Baaka deme seke emnde a bala waazu, antara emnde a kwaraterse wakita á Dadaamiya ge emnde. ¹⁸ Ad'aba a ba wakita á Dadaamiya: Ngudawanaanuka *japa ge we á dalau má aṅkwa á magakurá slera. A ba ñane zlafe ádaliye: Sleslera wá, zlayanzlaya ganakini á zuze mbera-aara. ¹⁹ Má ura a se icaar sera ge slesawari á aiklasiya wá, lyiyeka elva-aara dekideki, sey má jerje seyde-aha buwa bi keye. ²⁰ Ge emnde na tá aṅkwa maga haypa na wá, naba valaterarvále á katafke á emnde bademme, geni a waterwa lyáwa ge emnde umele.

²¹ Náwa názu yá bakaná ya á katafke á Dadaamiya, antara Yaisu *Almasiihu, antara á katafke á malika-aha na a dzeratersaa ñane na, ñanaaja elva ñanna ba shagera am ire á ña: kuveka ice á emnde, eggerka emnde dekideki. ²² Hadzalka ge puware *erva a barka ge ura geni á maga slera á aiklasiya, amá ká zlauzle am gya hala á edda-aara emtsađe.

Ekka wá, dauka ka á dem haypa á emnde dekidfeki, ettsufa ire á ña am cufedfíre.

²³ Sheka sey ba yawe danjwe mazla-aara, naba kuke egdza mbazla keni cekwaanjudí. Adaba uwe, ba kelaazare ka lapika, á wáká huđe á ña na wá, naba kuke geni ká shansha ngulmire.

²⁴ Haypa-aha á emnde umele wá, má zlafe kyarka ba shairiya-aatare keni, diyardiya emnde. Amá náza á emnde umele wá, tá taa diseke, sey tá dise am iga á shairiya. ²⁵ Slera shagera keni ba estuwa, tá anjwa nanna emnde. Ma naránka áte watsewatsire keni, á de shebeka dekidfeki.

6

¹ Una wá, yá baká elva á náve-aha. Bademme á náve-aha, a faratersarfe ge dada-aha-aatare ba shagera, geni a zlazlarka emnde zhera á Dadaamiya, antara elva-aara na má anjwa kwaratersá miya ge emnde na. ² Daaci náve-aha na dada-aha-aatare garevge emnde a fetarfe na wá, a baránka am ire-aatare ganakini: ñá gulanaagula fatersarfe, adaba gamiyevge egdzar mama-aha am elva á Yaisu *Almasiihu, mi ba kalkale mazla-aara. Una estuweka. A magarmága slera-aatare, baira a jaranauje ge una werre. Adaba dada-aha-aatare ñanna wá, itare fartarfe á ba an jirire áte Yaisu Almasiihu, daaci náve-aha-aatare keni wayaraterwaya ba kwakya. Kwaya ñane duksa na ká baterná ka ge emnde, ká kwaratersekware emmága-aara keni.

Berbire a jirire

³ Má anjwa ura á kwaraterse elva umele tsekemme ge emnde, cfabaaka jirire á elva á Yaakadada Yaisu *Almasiihu na mí kwaratersá miya ge emnde na wá, ⁴ edda-aara baaka duksa na a disaa ñane, á gálá ire ba dey, a dise ba gá jawe antara dzágwa elva an emnde. Jeba á emnde ñanna wá, bademme á emnde tá anjwa cenatercena na, itare keni tá kátá gev ba seke itare. Ta gá jawe, tá zlazla emnde, tá dzamaterve duksa shagerka ge ukfe-aha-aatare. ⁵ Jeba á emnde ñanna wá, gá jáwe á zleka ázetare dekidfeki, adaba shagerka enjkale-aatare, diyarka jirire. Itare, tá kurken má daremda am elva á Dadaamiya wá, watse tá geva emnde a berba.

⁶ Ge jirire wá, má dakemda am elva á Dadaamiya wá, gakevge sleberba ba jirire. Amá wá, sey máki ká anjwa á higa arge una anjwa am erva á ña na. ⁷ Mi sem duniya an erva dey, mí de eptsa keni á ba an erva dey. ⁸ Daaci má shamiyansha kacakaca-aha á miya antara náza za wá, higaumihiga arge una ñanna. ⁹ Amá emnde na tá anjwa á kuma berbire na wá, tá átire á wáyá duksa na ni á badza emnde ba dekidfeki na. Tá anjwa mbeda á dem bada á shaitaine, ta ba seke emnde na ni ta fem sera-aatare am zlegde. Tá de kefanaakeda shifa-aatare ba dekidfeki. ¹⁰ Wáyá á shunngu wá, bademme á haypa-aha á ba am huđe-aara. Emnde umele, dzalarevdzale áte unñule á Dadaamiya adaba ba wáyá á shunngu ñanna. Ta naba yaa fetarfíre ba dekidfeki, kina keni njaaka ervaunfearaate dekidfeki.

Sawari-aha umele am halawuwa á elva

¹¹ Timaute, ekka wá, ka ura á Dadaamiya, ettsufa ire á ña, ganávteka ge duksa ñanna dekidfeki. Gevge slejirire á katafke á Dadaamiya, ká maga ba názena á kataná ñane, ekhyanaaka fetarfíre á ña, antara wáyáva á ña, ira farvaunfede á ña. Gevge ura kemaare áza emnde. ¹² Tsaatse ba shagera

áte unḡule á Dadaamiya, geni ká shánsha shifa na á zleka dekiḡeki a daaká Dadaamiya ge ḡane na. Adaba una ḡanna ka magaa seydire á katafke á emnde kwakya áte elva na ka fetaara ka átekwa na. ¹³ Yá ndaaka adaba Dadaamiya na a femaa ḡane shifa am duksa bademme na, antara adaba Yaisu *Almasiihu na a magaa seydire á katafke á sleksu *Pilaatu na. ¹⁴ Effa hyema am názena a ndaaka Dadaamiya, emmága an ervaunḡe á ḡa palle. Ettsufu ire á ḡa, a jerka duksa mándzawe áte ka. Njinja á ba áte una ḡanna dem vacite na á de saasa Yaakadada Yaisu Almasiihu. ¹⁵ Á de sawa ḡane vacite na má bánba Dadaamiya Saksage, ba ḡane palle una Dadaamiya, ba ḡane palle una edda á barka, Slekse arge slekse-aha, Yaakadada á male-aha bademme na. ¹⁶ Ba ḡane palle una á njá an shifa dem ba ge dekiḡeki. Anḡwa á njá am tate á parakkire na baaka sleganavtege dekiḡeki na. Baaka ura a naa Dadaamiya. Zlaḡe ádaliye baaka edda una á de nanna. Yaikkire antara hakuma wá, ba náza-aara palle dem ba ge dekiḡeki. *Aamin.

¹⁷ Náwa názu ká baterán ge emnde a berba: ma garevge emnde a berba am duniya na keni, a magarka kuravire, a farka tama-aatare keni áte berbire. Adaba diyarka laukte na ni watse á zlala nalmáne ḡanna am erva-aatare. Itare keni a farfa tama-aatare á ba áte ndzedá á Dadaamiya na á vamiḡa ḡane duksa bademme, ganakini mí njinja an higa na. ¹⁸ Bateranba geni a magarmága maggwire ba kwakya an berbire-aatare, a magarmaga shagerire. A magarka wadahire, a varaterteva duksa-aatare ge emnde keni. ¹⁹ Má tá anḡwa maganá áte una ḡanna wá, tá anḡwa jahaná nalmane á jirire na á zleka dekiḡeki na ge ire-aatare, tá de shansha shifa a jirire keni.

²⁰ Ekka Timaute wá, effa hyema am slera na a fakaara Dadaamiya na. Gateravteka ge emnde na wayarwaya beḡa nara ba dey, antara mága duksa na á zlalaaveka an elva á Dadaamiya dekiḡeki na. Emnde ḡanna ta bantsa itare ta emnde a diya, amá diya-aatare ḡanna gevka diya jirire dekiḡeki. ²¹ Ya ndaanaa adaba uwe estuwa? Adaba ndza ta bantsa emnde umele ba estuwa ganakini ta emnde a diya; cekwaanḡudi wá, ta naba yaa fetarfire ba dekiḡeki.

A magakuránmaga Dadaamiya ḡurna-aara.

Buwire á wakita na a puwantaa Paul ge TIMAUTE

Ga use á Paul ge Timaute

¹ Wakita na yá ankwá á puwetá ba iya Paul, ya slebelá á Yaisu *Almasiihu. Ya slebela áte namaari á Dadaamiya geni yá bálá elva á shifa na a baa Dadaamiya á vaterteva ge emnde na má garevge palle antara Yaisu Almasiihu na. ² Yá puwakte ge ekka wakita na Timaute, ekka na gakevge ba seke egdza-aaruwa wayanak-wáyá jipu na. A magarakanaamaga tara Eddemiya Dadaamiya, antara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu ngurna, a zarakvaarze, a varakteva hairire.

Paul ankwá á fanem ndzedá am vuwa ge Timaute

³ Yá ankwá á slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya adaba ka. Ba Dadaamiya na yá ankwá á maganá slera an shaigerire á ervaunđe-aaruwa ba seke názá á eggye-aha-aaruwa werre na. Vayi vacika, ba kelaa má yá ankwá á maga maduwa wá, yá ankwá á yehaka-yeha ekka keni am hufde-aara. ⁴ Am sarte na ya zlalá ázekure, ekka ndza ka kyuwa á ba an yáwe á kyuwa, una nanna zlafe ankwá am ire-aaruwa. Wayanwáyá an ervaunđe-aaruwa bademme, ganakini yá puwetepuwa ice-aaruwa áte ka, á naatenáhá ervaunđe-aaruwa an higa. ⁵ Yá ankwá á slafaná we-aaruwa jipu ge Dadaamiya á ba ya na wá, adaba diyandiya ganakini faktarfe áte Yaisu *Almasiihu ba jire. Fetarfire á n̄a ba seke názá á mama-aha á n̄a tara Luwiz, antara emmeŋa Aiwnike. Kina wá, diyandiya ganakini fetarfire á n̄a keni ba seke náza-aatare.

⁶ Adaba fetarfire á n̄a nanna wá, yá ankwá á yehakanteyeha zlafe adaliye hákuma na a vaktaa Dadaamiya ge mága slera-aara am sarte na ya puwakar *erva a barka-aaruwa na. Emmága slera an hákuma n̄anna, ⁷ gazleka dekideki. Adaba Dadaamiya vamiteka shedekwe na á puwaná vuwa ge ura, amá Shedekwe na ni á vante dzanđzanjire ge ura, á vante wáyávire ge ura, ira enjkale ganakini mi n̄annaŋa vuwa á miya.

⁸ Adaba una n̄anna, maŋka lyawa dekideki ge mága seydire á Yaakadada á miya. Ma iya na náwa yá am danggay adaba n̄ane na keni, maŋka lyawa ge ba diyakidiyire. Naba eksarekse ba seke náza-aaruwa, zlađa na má a fakaara Dadaamiya adaba slera á labare á higa. Emmága una n̄anna an hákuma na a vaktaa Dadaamiya na. ⁹ Dadaamiya wá, a dahamitaa ba n̄ane, a lyamisaa n̄ane geni mi gevge emnde-aara. A magamiyaa una n̄anna adaba shagerire á slera á miya ka, a magamiyaa ba ngurna-aara, a wayetaa ba ervaunđe-aara. A magamiyaa ngurna n̄anna kwaye am fakta á duksa bademme á kya erva an Yaisu *Almasiihu. ¹⁰ Amá kina wá, Dadaamiya marsemáre ngurna-aara n̄anna ba parakke mazla-aara an sawa á Yaisu Almasiihu Slelyamilya. A se keďanaa n̄ane hákuma á emtsa, a marese ganakini má lyamivalya labáre á higa wá, mi shansha shifa na á zleka na.

¹¹ Iya wá, Dadaamiya a give slebela á Yaisu Almasiihu n̄anna deme, geni yá balaterá labáre á higa n̄anna ge emnde, antara geni yá kwaratersekwáre. ¹² Kina yá am zlađa adaba ba una n̄anna. Amá

baaka lámbe-aaruwa ðekidëki, aɗaba diyandiya edda una ya fetaara ya áte ñane. Baaka shaige-aaruwa ðekidëki, diyandiya ganakini ñane á dzegwándzegwa fanu hyema ge duksa ñanna a yinaa am erva na, dem vaci zla á duniya. ¹³ Ekka keni ndaaternda ka ba elva a jirire na ya ndakndaa na ge emnde an wáyávire, ká ámbera á fetarfe am ervaunde á ña. Háku ma á emmága una ñanna wá, mi shanaa á ba áza Yaisu Almasiihu. ¹⁴ Fanufe hyema ba shagera ge labáre á higa na Dadaamiya a yanaa am erva á ña na. Fanufe hyema an hákuma na a vaktaa Shedëkwe Cudëdë na ankwá á njá am miya na.

¹⁵ Baɗemme á emnde á Dadaamiya na tá am haha á Aziya yariyaaya, diyakdiya ba ka keni una ñanna. Antara ba tara Figailu antara Hairmauzhaine keni tá á ba am emnde ñanna. ¹⁶ Amá Aunaizifaur wá, yá ankwá á yekanu barka á Yaakadada ge ñane, antara emnde na tá am huɗe á há-aara baɗemme. Aɗaba ñane a ekhyiyaa ervaunde ba kelaaazare, magaaka lyawa ðekidëki ge ndavindáva, yá am danggay tsa. ¹⁷ Am sarte na samsa ñane á sem Rauma, a tatayiyaa an enjkale-aara baɗemme, a naba se beribera am tate na yá amkwá. ¹⁸ Ñane keni a yánka Yaakadada. Kwakyire á slera na a maginaa ñane am Aifaisu wá, ba ka keni diyakdiya. Sey watse á pelansepela Yaakadada vaci tsafaya.

2

*Sawji á Yaisu *Almasiihu an jirire*

¹ Daaci ekka wá, eccena názena yá bakaná ya egdza-aaruwa: Yánya a ndzedaktendzëba ba Yaisu *Almasiihu an ngurna na a magaminaa ñane aɗaba gamiyevege palle antara ñane na. ² Elva na ka cenanaa ázerwa, ya balanaa á katafke á zlamaakelaawa na wá, ekka keni vaterteva ge emnde a jirire na ni watse tá dzegwándzegwa kwaraterse ge emnde umele keni.

³ Zlaɗa na má a fakaara Dadaamiya aɗaba zhera á Yaisu Almasiihu wá, naba ekserekse, gevege sawji á jirire, sawji á Yaisu Almasiihu. ⁴ Sawji á jirire wá, má á kátá háya áza male-aatare, á duka á dem elva á emnde a ekse ðekidëki. ⁵ Ba duksa palle ge emnde a zhagade ganakini á de icaná ware ire. Diyeddiye geni máki edda-aara magaaka názena ta kwaratersekwáre ge maganaa am zhagade-aatare, ñane á shánka duksa na ni tá vaterte ge emnde na ta icanaa itare ire. ⁶ Zlaɓe á daliye, sleherɗa na ni ankwá á herɗaná fe ge zanwe-aara wá, zlaya á lyevaalya ba ñane zunjwe dza á ngedepa-aara am duksa na ta halanaa am fe ñanna. ⁷ Eppuwa sawari am ire á ña áte elva-aha ñanna ya tsakanaa ya na, a melakumela Yaakadada am huɗe-aara ganakini ká diyeddiye baɗemme.

⁸ Yeheteyeha Yaisu *Almasiihu na a naba tsetaa am faya, ñane ndza wulfe á *Dawuda na. Kwaya ñane názu ni ya beranaa ya am labáre á higa na yá ankwá balaná ya na. ⁹ Yá ankwá shá zlaɗa kina, náwa ta se ngudiyaa am danggay keni, aɗaba ba una ñanna palle. Ta give ba seke ya gu duksa mándzawe. Amá ta dzegwánka nguɗa elva á Dadaamiya, ñane á zlala á ba á de katafke. ¹⁰ Aɗaba una ñanna, ma vaatara keni yá báshá ba zlaɗa ñanna. Yá bashaná aɗaba emnde na tá an dzera áza Dadaamiya na, geni itare keni a sharánsha lya shifa-aatare áza Yaisu Almasiihu, a sharánsha de nja antara ñane am yaikkire-aara. ¹¹ Náwa elva a jirire zlaɓe á daliye yá bakaná ya:

Máki emtsamimtsa kerde antara nane, ge tse keni, watse mí tsetse zlafe ádaliye an shifa antara nane.

¹² Máki mí basha zlada wá, watse mí de nja ba kerde am yaikkire-aara keni. Amá máki yaminaaya nane wá, nane keni watse á de yamiyaaya.

¹³ Ma mi eptsantaa miya elva ge daba nane keni, nane á eptseka elva-aara na a ndaasa áte miya na dekideki, nane á taa badzanveka elva-aara.

Sleslera na shagera zlááva-aara

¹⁴ Yehateranteyeha elva-aha nanna ya bakanaa ya na ge emnde a fetarfe, faterfa magiya ba shagera á katafke á Dadaamiya, geni a magarka gájáwe am elva. Adaba gájáwe wá, á melanuka ge ura dekideki, baira á badza emnde a eccena-aara. ¹⁵ Ekka wá, tsaatse ba shagera áte una á kataná Dadaamiya. Gevge sleslera á jirire na á manka zherwe am slera-aara dekideki na. Bateránba elva a jirire na ge emnde an unjule-aara. ¹⁶ Amá gájáwe wá, ekka feka we á na á dem hude-aara, adaba baaka nampire-aara, wayaaka Dadaamiya. Emnde a mága una nanna ta far ba badza an Dadaamiya. ¹⁷ Itare ka palle, elva-aatare nanna á far ba za slede, ba seke wige na ankwá á hwiya na. Tara Himainaiyus, antara Filaiustus wá, tá ankwá am emnde nanna. ¹⁸ Itare wá, jaraaveje áte unjule á jirire. Adaba ta bántsa itare baaka tse á emnde am faya mazla-aara, dedda zamane-aara. Daaci emnde umele yaránya unjule á Dadaamiya adaba lámare-aatare. ¹⁹ Amá jirire á Dadaamiya wá, njaanja degdege ba seke ekte á bere na ni an mága shagera na, baaka gejava-aara. Ta puwetaa áte ekte á bere nanna, a ba itare: Yaakadada diyaadiya emnde-aara. Ta puwete zlafe ádaliye, a ba itare: Ma a ndasaa ware parakke ganakini nane wá, átuge Yaakadada, a manka mandzawire mazla-aara.

²⁰ Am mba á emnde a berba wá, ankwá kazlaja gergere: Gahe-aha gergere antara tasa-aha gergere. Kazlaja nanna wá, umele ta maganaa an dindar antara lipela, amá umele-aha-aara wá, ta maganaa á ba an haha, antara náfa. Mága slera an kazlaja nanna keni gergere bademme. Kazlaja na an dárádza na, tá maga slera na an dárádza na an nane. Amá kazlaja na cekwa dárádza-aara na wá, tá maga slera na cekwa dárádza-aara keni an nane. ²¹ Ba duksa palle ge miya keni. Edda una an bara ervaunđe-aara, nane cufedde am shagerkire nanna yá ankwá á ndahaná ya na wá, nane an fa giraara áza Dadaamiya ba seke kazlaja na an dárádza na, ge maganaa slera á jirire ma vaatara keni. Adaba nane a yanaa ire-aara bademme ge Yaakadada-aara.

²² Adaba una nanna, ekka wá, kumeka názena tá kumaná dawale-aha umele an ervaunđe-aatare bademme na, njeka antara jeba á emnde nanna dekideki. Ekka wá, emmága ba jirire an ervaunđe á na palle, fetarfe an ervaunđe á na palle, emmága wáyávire, njawinja lapiya antara emnde na an bára ervaunđe-aatare, tá ankwá á nala Yaakadada. ²³ Amá máki tá gá jawe am fida ba dey emnde, bi tá gá jawe arge náza laakire ba dey, duka á dem hude-aara dekideki. Adaba diyakdiya geni á sa ba dágala. ²⁴ Sleslera á Yaakadada wá, á zlayánka dágala. Nane wá, shagera a gevge slefaterá ervaunđe ge emnde bademme, slekwaraterse duksa an unjule-aara, slekemaare áza emnde bademme. ²⁵ Nane wá, a kwaratersekwáre duksa an shagerire á ervaunđe ge emnde na tá nyanya elva-aara na keni,

ámbane watse Dadaamiya á magateránmaga ngurna, tá de diyeddiye jirire, tá de maga tuba. ²⁶ Daaci estuwa, watse tá diyeddiye názu am shifa-aatare, watse tá sesse am zlegde na a tsagwadatervaa Shaitaine, ma uwe keni tá maganá á ba áte náza-aara na.

3

Názu watse á magava má herzhapteherzhe zla á duniya

¹ Diyeddiye ganakini má herzhapteherzhe zla á duniya wá, watse anƙwa sarte-aha na ni zlazlada jipu na. ² Adaba bademme á emnde, ma ware keni watse á dzámá ba ire-aara palle, emnde tá de gevá emnde a wáyá shunƙu an ervaunƙe-aatare bademme, tá de maga ba kuráviere antara gálá ire, tá de valya elva mándzawe áte Dadaamiya, tá de fathersarka ge dada-aha-aatare antara mama-aha-aatare ƙekideki. Ma tá melaterumele emnde umele keni, tá de slafateránka we, tá de feka zherwe áte názu am dalbe á Dadaamiya ƙekideki. ³ Emnde tá de gevá mándzawe-aha á ba am huƙe á há-aatare keni, watse baaka zezarziere ázetare ƙekideki, tá de valya ba elva mándzawe, watse slera-aatare ba dáƙala. Emnde tá de tsufeteka we-aatare ƙekideki, ervaunƙe-aatare á de yanaaya jirire ba ƙekideki. ⁴ Zlaƙe ádaliye, emnde tá de ndaha ba elva á fitenire áte ura, tá de dzameka názu á katafke watse á saterná mága-aatare ƙanna, itare tá de gálá ba ire, tá de ƙaba ba emtakire á duniya arge ƙaba Dadaamiya. ⁵ Jeba á emnde ƙanna wá, watse ta ba seke emnde á Dadaamiya deme, amá wá, eksaranteka hákuma-aara ganakini á gatervege emnde-aara á ba an jirire. Ekka wá, njauka antara jeba á emnde ƙanna ƙekideki.

⁶ Jeba á emnde ƙanna wá, ba kina keni emnde umele-aatare tá ámberá á ba ngyangye á dem huƙe á há á emnde an nasherire, tá de zlerma nƙasha na tsemarka ire-aatare na, ganakini tá lyevaalya elva-aatare, tá maga ba názena á kataná ire-aatare na, tá tegaavka an haypa ƙekideki. ⁷ Nƙasha ƙanna keni ba kelaazare tá tsaha ba duksa tsa, amá tá cenvaaka jirire á Dadaamiya ƙekideki. ⁸ Emnde a de zlerma nƙasha ƙanna wá, ta yanaa á ba an ervarva jirire á Dadaamiya ba seke náza tara Yannais antara Yambairais na ndza ta yaa elva á Muusa werre na. Emnde ƙanna badzavbadze enƙale-aatare, tá fetarka an unjule-aara ƙekideki. ⁹ Amá watse tá zlaleka á de katafke an slera-aatare ƙanna, adaba watse kwakya emnde na tá de diyeddiye ngudiyire na tá maganá itare, ba seke una ndza ta disaa emndu werre náza á tara Yannais, antara Yambairais na.

Tsaatse á ba áte názena ka tsasaa ka

¹⁰ Amá ekka wá, diyakdiya názu yá anƙwa á kwaratersa ya ge emnde, ba palle keni á keƙakarka ƙekideki. Zlalava-aaruwa, názu yá kwamáná ya am slera-aaruwa, fetarfire-aaruwa an Dadaamiya, farvaunƙe-aaruwa, wáyáva-aaruwa, ira dzanƙanjiere-aaruwa am elva á Dadaamiya, bademme diyakdiya. ¹¹ Zlaƙe ádaliye, ekka diyakdiya palasa na ta magiyaa emnde, antara zlada-aha-aaruwa umele am Antakiya, antara am Ikauniya, ira am Listira. Ma nanánna zlada keni, enjzisenjze Yaakadama am zlada-aha ƙanna bademme. ¹² Deme keni wá, emnde na ni garevge palle antara Yaisu *Almasiihu tá kátá njá áte una á kataná Dadaamiya wá, itare tá nanna palasa áza emnde. ¹³ Amá emnde a mándzawe antara ngudí-aha ƙanna wá, baaka tsemartse-aatare ƙekideki, zlalava-aatare á

de far ba bádza, adaba á kefaterá shaitaine, lauktu itare keni tá de kedá emnde umele nanna.

¹⁴ Amá ekka wá, tsaatse á ba áte názena ka tsasaa ka, ka lyevaa an ervaunđe á nja palle na. Adaba diyakaterdiya emnde na ni ta kwaraksekware na, diyakdiya ganakini ta kwaraksaa á ba an ervaunđe-aatare palle. ¹⁵ Tsaatse á ba áte názena ka tsasaa ka, adaba ka waltaa á ba an diya názu am wakita á Dadaamiya. Daaci wakita nanna á dzegwándzegwa vakte enkale ge daba unjule a lya, ganakini a lyakaalya Dadaamiya adaba fetarfire á nja áte Yaisu *Almasiihu. ¹⁶ Bademme á duksa na ni ta puwetaa am wakita á Dadaamiya na wá, a baternaa ba njane an hákuma á Shedekwe-aara ge emnde nanna. Á kwaramisá ba wakita nanna jirire á Dadaamiya, á maraná njane haypa-aha á miya, á tsamimare ba njane am bádza-aha á miya, á kwaramisá njane zlááva a jirire na á kataná Dadaamiya. ¹⁷ Bademme á una nanna wá, ba ganakini ura á Dadaamiya wá, a jerka duksa mándzawe áte njane. Ma vaatara keni njane wá, á njá á ba am niya á mága duksa shagera.

4

¹ Náwa názu yá ndaaka ya adaba Dadaamiya, antara adaba Yaisu *Almasiihu na watse á kyáná njane shairiya á emnde a faya, antara náza á emnde na tá an shifa bademme na. Yaisu wá, ba jirire watse á sawa, á se maga sleksire-aara. Yá anjwa á ndaaka adaba una nanna: ² Ekka wá, ndaternda ka ba elva á Dadaamiya ge emnde an ndzedá á nja bademme, a kezlaranjka elva á nja dekideki. Wayarwáyá an wayarka keni naba ndaterndaa ka, marateránmára haypa-aha-aatare ba parakke, valaterarvale ba shagera, fateremfa ndzedá am vuwa, kwaratersekwáre duksa á ba an farvaunđe. ³ Emmága una nanna. Adaba anjwa á sawa sarte na ni watse emnde tá ceneka jirire na tá de kwaratersekwáre dekideki. Watse hyema-aatare á kátá cena ba shagerkire na tá kataná itare, daaci watse tá jáháva á ba á deza malum-aha á fida na tá kwaraterse ba názena emtaka am hyema-aatare na. Malum-aha nanna keni watse ta vayye jipu. ⁴ Watse emnde tá ceneka jirire mazla-aara, watse tá jáháva á ba áza emnde a bálá fida nanna. Una nanna názena tá de fa hyema emnde ge eccena-aara. ⁵ Amá ekka wá, tsaatse á ba áte slera á nja, ebbálá labáre á higa. Gevge slefarvaunđe am zladá, maganaamaga slera na a fakaara Dadaamiya bademme.

⁶ Náza-aaruwa wá, yá haraaka kwakya mazla-aara, zlauzla sarte-aaruwa, yá de gevá ba seke sadake na tá vante ge Dadaamiya na. ⁷ Iya zlanuzle am wáva-aaruwa á ba an unjule-aara am slera á Yaisu *Almasiihu. Magannaamaga názena a fiyaara Dadaamiya, ganevge ba seke edda una ni a icanaa njane ire am zhagade, ganakini watse á de icaná ware ire. Kezlananveka fetarfire-aaruwa áte názena mi fetaare átekwa. ⁸ Kina wá, tá anjwa ufiyá an ladá na tá de tegater ge emnde a jirire vaci shairiya. Ladá nanna á de vitá ba Yaakadada an erva-aara, njane edda á shairiya á jirire. Á de vite ge iya ka palle, amá ge emnde na ni wayaawáyá ervaunđe-aatare an sawa-aara bademme.

Ba Yaakadada palle una anjwa antara Paul

⁹ Emmága watsewatsire se beribera áhuna, shekwaaka dekideki. ¹⁰ Yiyaaya Daimas lazláálá á dem Taisalauniki, adaba njane a hayaa ba

duniya na. Kairaiskais wá, ñane a dem Galatiya. Titus a dem Dalmatiya. ¹¹ A juwa ba Lukas palle ázerwa. Má ká sawa ñanna wá, siyánsa Markus am erwa, adaba ñane á meliyumele jipu am slera-aaruwa. ¹² Tikikus wá, ñane ya belanaa ba iya á dem Aifaisus. ¹³ Má ká sawa wá, dedde á kya Terauwas, lyivaalya nanngyuwe á ekhye-aaruwa ya yanaa am mba á Karpus, haliyantehálá antara wakita-aha-aaruwa keni ankwá ya yanaa áhuwa. Wakita-aha ñanna, kwakya-aara yá kátá ba una-aha na ta maganaa an gwagwa na.

¹⁴ Alaikzandere edda á egzla wá, magiyánmaga emtanjire kwakya. Duksa na a magitaa ñane na wá, sey á de kyaná ba Dadaamiya shairiya-aara. ¹⁵ Ettsufa ire á ña. Ekka keni á de magaktemága ba estuwa. Adaba ñane yanaaya erwañde-aara elva na mi kwaratersaa miya ge emnde na.

¹⁶ Vacite na ta di ge zunñwire á de katafke á shairiya ganakini yá ndaasende jirire-aaruwa wá, palle á ura a tsifetse baaka ðekideki, bademme á emnde yariyaaya. A dateránda Dadaamiya gabera. ¹⁷ Amá wá, ndza ankwá Yaakadada antara ya, a vitaa ñane ndzedá. An ndzedá na a vitaa ñane, ya magaa waazu á elva-aara bademme á dem hyema á emnde a larde gergere. Enzlisenzla Yaakadada am mbuwe á ervare. ¹⁸ Baaka shaige-aaruwa ðekideki, ma am lámare-ara keni á de ñezlisenzla Yaakadada, á diyaada ba lapilayye á dem zlan-na-aara am samaya. Yaikkire ba náza-aara palle, dem ba ge ðekideki. *Aamin.

Paul ankwá á gater use-aara ge emnde umele keni

¹⁹ Gaterga use-aaruwa ge tara Akilas, antara mukse-aara Piriskila, ira emnde á Aunaizifaur. ²⁰ Airastus, ñane ankwá am Kaurintus duksa-aara. Tauraufimus wá, ya yanaa am Milaitus adaba á wáná wuwa-aara.

²¹ Emmága watsewatsire ganakini ká saasa á sehuna lauktu á sawa sarte á ekhye.

Tá ankwá á gak use-aatare tara Aiwbulus, Pudais, Linus, Kalawdiya, antara egdzar mama-aha á miya emnde a fetarfe na tá áhuna bademme.

²² A njiinja Yaakadada antara ka. A magakuránmaga Dadaamiya ñgurna ma ge ware á kure keni bademme.

Wakita na a puwantaa Paul ge TITUS

Ga use á Paul ge Titus

¹ Wakita na yá ankwá á puwetá ba iya Paul, ya nave á Dadaamiya, ya slebela á Yaisu *Almasiihu. Slera-aaruwa wá, ya se melateru ge emnde na a dzeratersaa Dadaamiya na, geni tá de fetarfe áte ñane, ira tá diyeddiye zlahe jirire-aara. Jirire-aara ñanna maa, á fa ura áte unñule á Dadaamiya.

² Ate unñule á Dadaamiya ñanna maa, emnde ta naba diyeddiye geni sharansha shifa na á zleka na. Adaba Dadaamiya wá, ñane á iceka fida d'ekid'eki, ndza a ngudateraa namána-aara ge emnde, kwaye am fakte á duksa bademme, geni tá de shá shifa ñanna. ³ Ba samsa sarte na ndza a fanaa ñane na wá, a naba jesarehe ge shifa ñanna am elva-aara na tá ankwá balaná emnde-aara na. Ge iya keni a fiyaare ba Dadaamiya na Sleyamilya na slera á de balatera elva ñanna ge emnde umele keni.

⁴ Yá ankwá puwakta ge ekka Titus, ekka na gakevge ba seke egdzaraaruwa, adaba má áte barama palle am elva á Yaisu *Almasiihu. Tara Eddemiya Dadaamiya tá antara Yaisu Almasiihu Sleyamilya, a magarakanaamaga ñgurna, a varakteva hairire.

Slera á Titus am larde á Kairaita

⁵ Ndza ya yakaa am Kairaita geni ká tsatsanaatsatse názena ndza jauje na, ira ká bazlaterbázla male-aha á aiklaisiya am ekse-aha bademme ba seke una ya ndakndaa na. ⁶ Má ká fá ura am malire á aiklaisiya wá, sey ká fa edda una baaka duksa mándzawe am ñane, zhele á mukse palle, egdzara-aara keni fartarfe áte Yaisu *Almasiihu, shagera zlalava-aatare keni. Daaci emnde tá taa shánka duksa mándzawe áte itare, tá ankwá nanna geni egdzara ñanna tá ankwá fansarfe ge eddetare. ⁷ Male am aiklaisiya wá, ñane sleslera á Dadaamiya. Adaba una ñanna, sey ká fá ba edda una baaka duksa mandzawe áte ñane. Á taa gevka an edda una á kátá gálá, bi slervaun'fe, bi slembazla, bi sledágala an emnde, bi sletataya nalmane an zlerma. ⁸ Sey edda una á lyiya wayve-aha-aara an higa, á kátá mága ba shagerire. Adaliye, sey slen'kale antara slejirire, slecud'ed'fe, á ñanaaṅa vuwa-aara. ⁹ Male á aiklaisiya wá, sey edda una ñanaaṅa jirire á elva á Dadaamiya na má ankwá kwaratersá miya ge emnde na. Daaci ñane keni á dzegwándzegwa vaterite ndzedá ge emnde umele keni an elva ñanna, á naba dzegwándzegwa ndaterndaha ba parakke haypa-aatare ge emnde na kwalarevkwale jirire á Dadaamiya na keni.

¹⁰ Bazlaterbázla á ba áte una yá ankwá ndakndaa na, adaba tá vayye jipu emnde na degdege ire-aatare, tá tsáká ba elva na baaka sera-aara d'ekid'eki na, tá kedá ba emnde an ñane. Jeba á emnde ñanna vayya ba Yahudiya-aha na ta bantsa itare: sey emnde tá demda am shedekwe na.

¹¹ Daaci male-aha á aiklaisiya-aha wá, sey tá ndaternda ba parakke ge Yahudiya-aha ñanna geni a d'arufe we-aatare ba tseriyye, adaba tá wesha emnde kwakya am mba-aha-aatare an elva-aha-aatare ñanna. Elva na tá ankwá kwaratersá itare ge emnde na wá, una zlayeka d'ekid'eki, tá zlerma ba shungu an ñane. ¹² Ndza ankwá ura Kairaita umele nabi wá, ba ñane

keni a ba ɲane: Emnde a Kairaita tá ɲjá á maga ba fida, ta ba seke dabba-aha an mandzawire, ta emnde a masefe zlaɓe ádaliye, ɓaaka nampire-aatare ɔkeɔdeki, slera-aatare ba huɔfe. ¹³ Elva a nabi ɲanna wá, ba jirire. Daaci ekka wá, valaterarvala ba shagera ge jeba á Kairaita-aha ɲanna, lauktu itare keni tá de ɔɓa Dadaamiya á ba an jirire. ¹⁴ Belaternaaka una sey ba ka ndaterndaha geni á ɔɓarka elva á eggye-aha á Yahudiya-aha antara naɔe-aha á emnde na tá ɔɓeka jirire á Dadaamiya na. ¹⁵ Emnde na dzayye ervaunɔe-aatare á katafke á Dadaamiya wá, ma jeba-ara keni, tá slaslanu ba ge cuɔeɔɔire. Amá emnde na fartareka áte Dadaamiya wá, ervaunɔe-aatare danɲwe, ma jeba-ara keni itare tá slaslanu ba ge danɲwire. Baɔemme á názena tá slaslana itare am ervaunɔe-aatare, antara názena tá maganá itare, duksa á zherwe baɔemme, amá ɓaaka lambe-aatare ge itare. ¹⁶ A ba itare ta emnde á Dadaamiya, amá názena tá maganá itare wá, shagerka ɔkeɔdeki. Daaci tá dise á ba áte una ɲanna emnde geni itare ɔɓarka Dadaamiya. Aɔaba tá fansareka ɔkeɔdeki ge ɲane, ta kelaade-aha jipu am ice-aara, tá taa maganaaka duksa shagera.

2

Náwa tá ɔɓaná estuwa emnde unɲule á Dadaamiya

¹ Amá Titus ekka wá, kwaratersekwáre ka ba jirire á Dadaamiya ge emnde. ² Bateránba ge emgyegwar zála geni a garevge emnde a enɲkale, a magarmága duksa á ba áte unɲule-aara, a kwararukwáre vuwa-aatare am duksa baɔemme, a garevge emnde a wáyáwa, emnde a farvaunɔe antara emnde a fetarfe. ³ Ba estuwa ge emgyegwar ɲwasha keni, naba ndaternda ka geni a magarmága názena á kataná Dadaamiya. A ɓalarka paysaɔa, a garevka emnde a mbazla, amá a kwararatersekwáre zlálaɓa na shagera ge emnde umele keni. ⁴ Má emgyegwar ɲwasha tá nja estuwa, ɲwasha umele keni tá de tsahese áte itare geni tá wayaná estara emnde zala-aha-aatare, ira egdzara-aatare. ⁵ Zlaɓe ádaliye tá de tsahese mága enɲkale á jirire am duksa baɔemme, tá de dzegwándzegwa ɲá vuwa-aatare, tá de gev ɲwasha jirire am huɔfe á há-aatare, tá de fatersare ge zala-aha-aatare. Daaci má zlalava-aatare gevge estuwa, emnde keni tá de ndaaka elva mándzawe áte elva á Dadaamiya.

⁶ Ba estuwa ge dawalaa keni, naba ndaternda geni a garevge emnde a enɲkale am duksa baɔemme. ⁷ Ekka keni sey ká maga ba duksa na ni watse shagera na, lauktu dawalaa umele keni tá de ɔɓa ba sera á ɲa. Máki ká anɲwa kwaraterse duksa, kwaratersekware á ba an jirire, an enɲkale á ɲa baɔemme. ⁸ Kwaratersekware jirire á Dadaamiya ge emnde, áte una ni ɓaaka ura á de epsawa elva á ɲa ɲanna, daaci emnde na tá kátá nyanya elva á ɲa na keni, tá de háslá ba itare, aɔaba tá de shanka duksa mándzawe áte miya.

⁹ Ba estuwa ge nave-aha keni, naba ndaternda geni a faratersarfe ba kelaazare ge dada-aha-aatare, a magarateránmaga názena tá kataná itare na, a kwalarevka elva-aatare ɔkeɔdeki. ¹⁰ A ilarka egdzar duksa-aha-aatare. Arge una ɲanna wá, itare a magarmága ba slera-aatare, daaci tá de dise áte una ɲanna dada-aha-aatare geni dzayye ervaunɔe-aatare. Má tá nja estuwa, emnde tá de fa zherwe áte elva á Dadaamiya Slelyamilya na má anɲwa ndaná miya na.

¹¹ Shagera emnde a fetarfe tá njá áte una yá anjka ndakndaha na, adaba Dadaamiya keni marsemare ngurna-aara áte ice á emnde bademme, geni nane wayaawaya á lyamiyaalya. ¹² Dadaamiya a magamiyaa ngurna estuwa na wá, daaci adaba ngurna nanna wá, má dzegwándzegwa yá mága názu wayaaka nane, ira shagerkire na á kataná ervaunđe á emnde am duniya. Am zamane á miya kina na wá, gaumiyevge emnde a enjkale, emnde a jirire, emnde a mága namaari á Dadaamiya. ¹³ Magaumimága una, ge páká háre yaikke na má tamána miya ge de higa am hufe-aara na. Amaana: Vaci sleksire á Dadaamiya, vaci sawa á Yaisu *Almasihu na Sleyamilya. ¹⁴ Nane a naba emtsehe adaba miya, geni a varamisevare am haypa á miya bademme, geni a gamiyevge emnde cufedde á katafke-aara, mí higa ge mága shagerire.

¹⁵ Kwaye nane duksa na ká de kwaratersá ka ge emnde. Adaliye: fateremfa ndzedá am vuwa ge emnde na tá anjka cenakvaara elva na, naba valaterarvala ge emnde na tá cenka elva á nana keni. Má ká ndaha elva, ndaterndaha á ba an hakuma, a epsawaranka dekideki.

3

Zlalava á emnde na sharansha shifa anjwaslire

¹ Yehateranteyeha ge emnde a fetarfe geni a faratersarfe ge slekse-aha á larde, antara male-aha á ekse, a magarka gardire am názena tá ndaná itare, amá ma vaatara keni a magarmága niya á mága názu shagera. ² Bateránba zlafe adaliye geni a valyarka elva yayiahe áte ura, a dagalarka an emnde. Itare wá, a garevge emnde a kemaare, a farfa dárádza áte emnde umele keni.

³ Ba miya keni ndza cekwa enjkale á miya werre, ndza má fansareka ge ura dekideki, ndza má an keda áte unjule á jirire, ndza má maga ba shagerkire á duksa na á kataná ervaunđe á miya, ndza ma emnde a mándzawe, ndza má shelha áte duksa á ura, ndza má hayánka emnde dekideki, itare keni tá hayámika. ⁴ Ma ndza má maga ba una nanna keni, am sarte na hyephye sarte á Dadaamiya Sleyamilya wá, a naba maramiya kwakyire á kemaarire-aara geni nane wayaawáyá emnde bademme. ⁵ Daaci a naba lyamisehe. A lyamise adaba mí maganaa duksa ka, a lyamise adaba kwakya zezarizire-aara. An hakuma á Shedekwe Cufedde a baramise haypa am ervaunđe, a yamise ge buwire, geni má shansha shifa anjwaslire. ⁶ Dadaamiya a vamite Shedekwe-aara baaka zlakta-aara á kya erva an Yaisu *Almasihu Sleyamilya. ⁷ A magamiyaa ngurna geni mí gevge emnde a jirire á katafke-aara, má de shansha shifa na á zleka na keni baaka shaige-aara. ⁸ Bademme á elva-aha nanna, ba jirire. Wayanwaya ka ndaterndaha ba kelaazare ge emnde a fetarfe, geni a magarmága duksa áte unjule-aara. Mága duksa an unjule-aara wá, shagera a naba melaterumele ge emnde umele keni. ⁹ Má emnde tá maga ga jawe am dagave-aatare wá, feka we á nana am hufe-aara. Ma tá ga jawe arge dabava á eggye-aha werre, ma arge nade-aha á Yahudiya-aha keni, feka we á nana á dem hufe-aara dekideki, adaba baaka nampire-aara. ¹⁰ Má jerje sletega ye á emnde, naba valarvale ge edda-aara. Má zlafe á yanka wá, valarvale ge buwire. Má á cenka dekideki wá, dabeka tate-aara. ¹¹ Ba ekka keni

diyakdiya geni jeba á emnde ñanna jaraaveje áte barama á Dadaamiya, itare mbarsembe mága mandzawire, haypa-aatare á shebeka dekideki.

Ga use á Paul am halavuwa á elva-aha

¹² Náwa watse yá bela ura á dezekure, bi Artaimas bi Tikikus. Má daada wá, ettataya pute ba watsewatse ge dezeruwa am Nikaupaulis. Náwa njanantenja átekwa, geni yá de njá áhuwa am sarte á ekhye. ¹³ Melaterumele ba shagera ge tara Zainas ñane una edda á shairiya, tá antara Apaulaus, geni a ektsaterareka náza a ja wedere-aatare am shula má tsarettse azekure. ¹⁴ Emnde a miya keni, sey a tsartsaha mága slera á maggwire, lauktu tá de mbesembe itare keni melateru ge emnde na cekwa ndzedá-aatare ge ja wedera á jirire. A magarmaga una ñanna geni zlaláva-aatare a gevka ba dey.

¹⁵ Bademme á emnde na ña kerde áhuna tá ankwá gak use-aatare. Gaterga use-aaruwa ge egdzar mama-aha á miya am fetarfire. A hyantehye Dadaamiya ñgurna-aara áte kure bademme á kure.

Wakita na a puwantaa Paul ge FILAIMAUN

Ga use á Paul ge Filaimaun

¹ Ba iya Paul yá am dangay adaba slera á Yaisu *Almasiihu, nǎ anƙwa puwaktá wakita na antara egdza emmemiya Timaute, nǎ puwakante ge ekka Filaimaun, ka ura á nǎere, slera á miya palle na. ² Nǎ puwakurte ge kure antara egdza emmemiya Afiya antara Arkipus nǎne una palle á miya am wáwa ge mága slera á Yaisu Almasiihu, ira emnde na tá jáhava am mba á nǎ ge cena waazu na bademme. ³ Eddemiya Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu Almasiihu a magarakuránmaga ngurna, a varakurteva hairire.

Fetarfire antara wayavire á Filaimaun

⁴ Ba kelaa ma yá anƙwa á maga maduwa-aaruwa ádeza Dadaamiya wá, yá slafaná we-aaruwa jipu adaba ka am maduwa-aaruwa. ⁵ Adaba cenanáncena labare á nǎ ganakini vakanteva ervaunǎde á nǎ bademme ge Yaakadada Yaisu *Almasiihu, wayakaterwaya jipu emnde na ta fetare áte nǎne bademme. ⁶ Adaba una nǎnna, yá anƙwa nǎla Dadaamiya jipu geni ba seke una ni gakevge palle antara nǎere áte barama á Yaisu Almasiihu na wá, yá anƙwa á nǎla Dadaamiya geni de ba á katafke keni ka emmága ba estuwa. Yá nǎla zlaǎe, ganakini ká diyeddiye shagerire á názena ni mi shanaa miya áza Yaisu Almasiihu na. ⁷ Egdza emmeruwa, higantehiga jipu arge wayavire na ká anƙwa maganá ka áte emnde a fetarfe na. Una nǎnna á vite ndzedá jipu ge iya adaba fakateremfa ndzedá am vuwa ge emnde a fetarfe kwakya.

Paul á slapala Filaimaun arge Unaizimus

⁸ Yá nǎláká adaba una nǎnna geni ká maga názena yá ndaaka ya. Am ganevge ya slebela á Yaisu *Almasiihu na wá, yá naba ndaknda názena ká maganá ka bademme. ⁹ Amá wá, yá bakanka áte una nǎnna, ya nǎláká á ba an nǎla an martaapire na am dagave á miya. Iya Paul wá, ganevge emgyegwe a zhele, amá yá am dangay adaba slera á Yaisu Almasiihu. ¹⁰ Yá anƙwa slapala Unaizimus ázeǎa, adaba nǎne gevge ba seke egdza-aaruwa am dangay áhuna, iya ganevge ba seke eddeǎara am elva á Yaisu Almasiihu. ¹¹ Werre wá, ndza magakánka nampire, amá kina wá, antara ba iya keni á de magamiyánmaga nampire kwakya.

¹² Daaci kwaye yá eptsaká egdze nǎnna á dezeǎa, amá ba seke ya duwaa ba ya an ire-aaruwa. ¹³ Am nǎa-aaruwa kina áhuna am dangay adaba elva á Yaisu Almasiihu na wá, wayanwáyá á meliwa nǎne am kela á nǎ, ¹⁴ amá wayanka yá maganá áte namaari-aaruwa, yá hyakareka an ndzedá geni ká magiyá shagerire. Arge una nǎnna wá, meliyumele ba ka áte waya á ervaunǎde á nǎ.

¹⁵ Yalla a maganaa ba Dadaamiya demme pakyave á kure antara Unaizimus na, geni á de eptsá zlaǎe ádaliye á de mba á nǎ, kwa de nǎa kerde náza ba ge kelaazare. ¹⁶ Ma nǎne náve keni wá, kina wá, gevka seke náve mazla-aara, gevge egdza emmemiya. Iya wá, wayanwaya jipu,

amá ká de wayaná ba ka kwakya-aara. Zunḡwe wá, ká de wayaná adaba náve á ḡa. Adaliye, adaba ḡane gevge egdza emmeḡa am elva á Yaisu Almasiihu.

¹⁷ Ba seke una ni diyakdiya anḡwa urire á miya na wá, lyevaalya ḡane, ba seke ka lyevaa ba iya. ¹⁸ Anḡwa haypa a gakuwaa ḡane emtu? Emtu anḡwa duksa á ḡa ká dabaná ka ázeḡara emtu? Máki anḡwa wá, naba ndinda, ká zhára ba iya. ¹⁹ Am tate na náwa ḡane na wá, yá anḡwa á puwetá ba iya Paul an erva-aaruwa, geni ya jiranvejire elva-aaruwa na, yá de pelaksepele ba jirire. Amá wá, zlaya á ḡa-ka ni ká ndaviyu duksa ge iya. Adaba shifa á ḡa na ka shanaa ka anḡwaslire na keni, ya melakuwa ba iya ḡanna. ²⁰ Ba estuwa egdza emmeruwa, yá ḡaláká adaba Yaakadada, tasle á ḡa maginaamaga názena yá kataná ya ázeḡa na, cekinaaceka higa-aaruwa. Adaba dagave á miya antara ka am elva á Yaisu Almasiihu wá, gamiyevege ba palle.

²¹ Ba lauktu yá puwakte wakita na keni wá, diyandiya gánakini ká de kwaleka, baira dēme ká de januje ka am una yá kataná ya. ²² Má daada Unaizimus á dem huḡe á há á ḡa wá, tsatsinaatsatse sledē-aaruwa keni, adaba anḡwa tama-aaruwa geni Dadaamiya á de lyevaalya ḡála á kure, á de maginaamaga ḡane pute geni yá daada ádezekure.

Ga use á Paul am halavuwa á elva-aha

²³ Anḡwa á gak use-aara Aipafras na ḡá am dangay kerde adaba elva á Yaisu *Almasiihu na. ²⁴ Tara Markus antara Aristarkus, an Daimas an Lukas, itare ta emnde na slera á ḡere palle, itare keni tá anḡwa á gak use-aatare. ²⁵ Yaakadada Yaisu Almasiihu a vakurteva hairire-aara.

Wakita na a puwatertaa ura umele ge EGGYE-AHA Á IBRAHIMA

Dadaamiya á bamiya elva an we á Egdza-aara

¹ Ndza werre wá, Dadaamiya a ndater elva ser kwakya ge eggye-aha a miya an we á nabi-aha, ndza a ndater elva an pute gergere kwakya. ² Amá am kinire na wá, Dadaamiya anḡkwa á bamiyá elva an we á Egdza-aara. A nderaa duksa baɗemme keni á ba áte erva an Egdza-aara ḡanna. Ndza a eksesaa ba ḡane geni á de kwaraná ḡane duksa baɗemme. ³ Tá zharaná am ḡane emnde yaikkire antara njá á Dadaamiya baɗemme. Duksa baɗemme njaanja an unḡule-aara na wá, á ḡana ba ḡane an hakuma á elva-aara. A magaa pute geni emnde tá sesse am ervaunɗe á Dadaamiya, tá gevge emnde cuɗeɗɗe. Am iga a una ḡanna maa, a zlahe á dem samaya, anḡkwa á nja am naɗafa á Dadaamiya, slekse arge duksa baɗemme.

Yaisu ḡane male arge malika-aha baɗemme

⁴ Dadaamiya a ganve Egdza-aara male arge malika-aha baɗemme, a vante zhera na jauje ge náza-aatare baɗemme. Aɗaba a ɗetaa ḡane Egdza-aara. Daaci a jateru an una ḡanna ge malika-aha. ⁵ Aɗaba baaka malika na Dadaamiya a banaa: Ba ekka una ka egdza-aaruwa, iya keni ya Eɗɗeja. Amá a banaa una ge Yaisu. Zlaɓe áɗaliye, baaka malika na ndasenda Dadaamiya áte ḡane: Yá de gev Eɗɗeja, ḡane keni á de gev egdza-aaruwa. ⁶ Amá am sarte na átira bela Egdza-aara na, gevge ba seke makaji-aara na wá, á ba ḡane: Baɗemme a malika-aha-aara tá de kezlan ugje ge ḡane. ⁷ Á ba Dadaamiya áte malika-aha wá: A fater ba ge maganaa slera, itare ta ba seke effeya antara nara á kára. ⁸ Amá áte Egdza-aara wá, á ba ḡane:

Ámbarka á ḡa Dadaamiya, sleksire á ḡa á de zleka ɗekiɗeki. Ká de maga sleksire á ḡa an jirire.

⁹ Ekka wá, wedere á ḡa ba jirire, yakanaaya mandzawire. Aɗaba una ḡanna, a eksaksehe ge Dadaamiya á ḡa, a gakve male arge emnde á ḡa baɗemme, a geɗaktehe, ervaunɗe á ḡa ba seke nama.

¹⁰ Aɗaliye a ba ḡane á ba áte Egdza-aara ḡanna: Yaakadada, am fakta, ba ekka una ka nderaa haha, samaya keni ba slera á erva á ḡa.

¹¹ Baɗemme á duksa-aha ḡanna tá de zlauzle, amá ekka wá, ká nja dem ba ge ɗekiɗeki. Baɗemme a duksa-aha ḡanna tá de gevge emgyegwe ba seke kacakaca,

¹² ká de takwalatertakwala ba seke bagwadza, ká de keɗanaakeɗa daradza-aatare, amá ekka wá, ká nja dem ba ge ɗekiɗeki, baaka halawuwa á shifa á ḡa.

¹³ Baaka malika na Dadaamiya a banaa: Sawa, njinja am naɗafa-aaruwa, yá gatervege kelaade-aha á ḡa náza puwa sera á ḡa.

Amá a banaa una ḡanna ge Egdza-aara. ¹⁴ Malika-aha wá, itare ta ba emnde a slera á Dadaamiya, Dadaamiya á belaterbela, tá de melateru ge emnde na ni tá de lyelye shifa-aatare.

2

Faumifa hyema áte unŋule a lya na a maramiyaa Dadaamiya

¹ Adaba una ŋanna faumifa hyema ba shagera áte elva na mi cenanaa miya geni a dzalamiyefka áte unŋule. ² Adaba werre wá, ndza ta se balanaa ba malika-aha labare na gevge jirire na, daaci ma ware una cenaaka, fansareka na, ŋanaaŋa Dadaamiya an shairiya. ³ Náza á miya wá, a tsaka an una ŋanna. Mí de shaná estara kena shifa á miya, má mí feka hyema am elva a lya shifa na a sanaa ba Yaakadada Yaisu an ireaara na? Emnde na ta cenanaa á ba an hyema-aatare wá, ndaramindaha geni elva ŋanna jirire. ⁴ Dadaamiya keni a naba maresehe seydire á elva ŋanna an nalaama-aha, an najipu-aha, antara duksa gergere ta maganaa emnde ŋanna an hakuma á Shedefkwe Cufedfe na a vatertaa Dadaamiya an namaari-aara.

Yaisu wá, Slelya á emnde ba ŋane

⁵ Dadaamiya vaterteka defikéki ge malika-aha geni tá de kwaraná itare duniya na á de sawa, mí ndahaná miya na. ⁶ Amá anŋkwa am wakita á Dadaamiya, a bantsa ura umele:

Ázara urimagwe keni, geni ka Dadaamiya, ká dzámá ŋane? Urimagwe keni duksa he, geni ká fanu hyema?

⁷ Ka naba ganaahe emtsaade cekwaanŋuđi á katafke á malika-aha, ádaliye ka vante yaikkire antara dárádza.

⁸ Ka yaa duksa bademme am erva-aara.

Má Dadaamiya a yaa duksa bademme am erva-aara wá, amaana baaka duksa defikéki ni ŋane á kwareka na. Amá am kinire na wá, mí nánka emtsaade sleksire-aara na á kwárá duksa bademme na. ⁹ Diyamidiya geni duksa bademme á kwaraná ba Yaisu, amá a naba ganaahe ge Dadaamiya am sarte cekwaanŋuđi á katafke á malika-aha, geni á emtsamta am slede á emnde bademme. Una ŋanna keni Dadaamiya a magateraa ba ŋurna ge emnde. Daaci Dadaamiya a vante yaikkire antara darádza ge Yaisu adaba a shu zladá, a eksar emtsa ŋanna. ¹⁰ Duksa bademme á ba am erva á Dadaamiya, a nderanaa ba ŋane. Zlaya jipu una ni a naba yaa Yaisu am zladá na, geni ŋane a gevge edda una hyephye am duksa bademme, lauktu á de gatervá ŋane emnde kwakya egdzara á Dadaamiya, á lyatersá ŋane, á daterá ŋane á de katafke á Dadaamiya am yaikkire-aara.

¹¹ Ba Yaisu una á gatervege emnde cufedfe á katafke á Dadaamiya. ŋane antara emnde na a barateraa ŋane, garevge ba egdzara á ura palle. Adaba una ŋanna wanka zherwe ge Yaisu, a dateraa an egdzara á Eddeŋara. ¹² Ndza a bantsa ŋane: Yá de balaterá zhera á ŋa ge egdzar mama-aha-aaruwa, yá de galáká am dagave á emnde á ŋa. ¹³ Adaliye a ba ŋane: Yá njá á ba áte Dadaamiya palle. Zlafe ádaliye a ba ŋane: Náwa iya antara emnde na a puwimaa Dadaamiya am erva.

¹⁴ Emnde ŋanna, ta ba emndimagwaha, daaci Yaisu a naba gev urimagwe ba seke itare, a emtsehe geni á kefanaakeda ba defikéki hakuma á Shaitaine na an hakuma ge ceŋa emnde na. ¹⁵ A palateraa an una ŋanna emnde na ndza ŋateraana lyawa á emtsa na bademme. ¹⁶ ŋane saaka á se melateru ge malika-aha, amá a se melateru ge eggye-aha á Ibrahimia. ¹⁷ Daaci una zlaya geni á gevge ba seke egdzar mama-aha-ŋara am duksa bademme. Estuwa á dzegwándzegwa gev *liman yaikke, slebara haypa á emnde ge meláterá an Dadaamiya. ŋane

slekemaare, dzayye ervaunḡde-aara am slera á Dadaamiya. ¹⁸ Kina wá, á dzegwándzegwa a melateru ge emnde na tá am bada á shaitaine, adaba ḡane keni ndza a shushe zladá am lámare ḡanna.

3

Yaisu male arge Muusa

¹ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, emnde cufedḡde, kure keni a dzerakursaa ba Dadaamiya geni kwá gevge emnde-aara, tsawanaatse enjkale á kure á ba áte Yaisu palle. Ba ḡane una slebela á Dadaamiya geni á se gev *liman á miya emnde a fetarfe. ² Ba Dadaamiya una a faare slera ḡanna, ḡane keni a magaa slera ḡanna an ervaunḡde-aara palle, ba seke una Muusa keni ndza a magaa slera-aara an ervaunḡde-aara palle am huḡe á há á Dadaamiya. ³ Emnde tá galeka há, amá tá gálá edda una a nderaa há. Ba duksa palle ge tara Yaisu an Muusa keni, shagera tá gálá ba Yaisu arge Muusa. ⁴ Ba kelaa há a nderanaa ba ura, amá duksa bademme wá, a nderanaa ba Dadaamiya. ⁵ Muusa wá, ḡane ndza ba walaadí am huḡe á há á Dadaamiya, slera-aara ndza ba mága seydire á názena wate á baterná Dadaamiya ge emnde. A magaa slera ḡanna an ervaunḡde-aara palle. ⁶ Amá *Almasiihu wá, ḡane Egdza huḡe á há á Dadaamiya, bademme á huḡe á há á Dadaamiya á ba am erva-aara. ḡane keni a magaa slera-aara an ervaunḡde palle am huḡe á há ḡanna. Huḡe á há á Dadaamiya ḡanna wá, ba miya, má tsamiyaatse dzaḡdzaḡe áte unḡjule-aara, má kezlamianveka tama á miya áte ḡane.

Tate á puwansepuwe á emnde á Dadaamiya

⁷ Adaba una ḡanna, cenaumicena názena a baminaa Shedekwe Cufedḡde, a ba ḡane:

Vatená má cenakurancena kwara á Dadaamiya wá,

⁸ magauka degdegire á ire seke una ndza ta maganaa eggye-aha á kure werre, am sarte na ta magaa yawe kul ufade am kaamba na. Ndza ta maganaa gardfire ge Dadaamiya, ta naba gya hala-aara.

⁹ A ba Dadaamiya, naránna tsa najipu-aha na ya maganaa iya antara itare am yawe kul ufade ḡanna, aley ta naba gyaa hala-aaruwa.

¹⁰ Adaba una ḡanna, a naba jihe ge ervaunḡde jipu áte emnde ḡanna, a ba iya an ervaunḡde-aaruwa: Emnde na ervaunḡde-aatare yiyiye an iya, tá dabeka unḡjule-aaruwa dekideki.

¹¹ Am jija ervaunḡde áte itare, ya naba zu wada geni yá de belaternaa dekideki ge emnde ḡanna, ge se puwansepuwe antara iya am tate na ya maraterna a iya.

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, faufa hyema geni a jerka ura am dagave á kure una yiyiye ervaunḡde-aara an Dadaamiya, geni a de yánka Dadaamiya Sáksage. ¹³ Amá ma vaatara keni ndaunda ba elva na ni á de vakurte ndzedá na am dagave á kure. Daaci á de badakuruka shaitaine ge mága haypa, antara ge mága degdegire á ire. Magaumága una ba kelaazare am sarte na zlaḡe kwá an shifa na. ¹⁴ Máki kezlamianveka fetarfire á miya áte Yaisu, ba kalkale antara una am zunḡwire wá, daaci mi emnde á Yaisu á ba an jirire.

¹⁵ Anḡkwa am wakita á Dadaamiya, a ba ḡane: Vatená, ma cenakurancena kwára á Dadaamiya, magauka degdegire á ire seke una ndza ta maganaa eggye-aha á kure werre, ta maganaa gardfire ge Dadaamiya.

¹⁶ Emnde-ara ɲane cenarácena tsa kwara á Dadaamiya, ta naba maganaa gardfire na? Ba emnde na ndza a satersaa Muusa a sawa am larde a Misera na. ¹⁷ Emnde-ara ɲane yawe kul ufaɗe tá já Dadaamiya an ervaunɗe na? Ba itare ɲanna zlaɓe ádaliye emnde na ta gu haypa kwakya an Dadaamiya, aɗaba una ɲanna ta naba matsehe am huɗe á kaamba. ¹⁸ Emnde-ara ɲane Dadaamiya a zateru waɗa geni á de vaterteka ɗekideki de puwansepuwe antara ɲane na? Ba emnde ɲanna zlaɓe ádaliye ndza faransarka ɗekideki na.

¹⁹ Ba estuwa egdzar mama-aaruwa, náwa namiyánna baɗemme geni Dadaamiya a piyaterante dem tate á puwansepuwe aɗaba baakire á fetarfire-aatare.

4

¹ Werre, á ba Dadaamiya á de vaterte tate á puwansepuwe ge emnde, una ɲanna namána na zlaɓe ba nja-aara ge miya keni. Daaci, faumifa hyema áte ire á miya, geni a eptsekaALLE miya á dem kataliya, daaci wate á taa daaka á dem tate á puwansepuwe ɲanna. ² Miya cenamiyancena labare á higa ba seke náza eggye-aha á miya werre am kaamba, amá elva ɲanna magateranka payɗa ge itare aɗaba cenarácena, amá fartarka átekwa. ³ Miya emnde na famitarfe áte ɲane na wá, mí de shánsha dem tate á puwansepuwe ɲanna. Amá emnde na fartarka áte Dadaamiya wá, aɲkwa elva a ndasaa Dadaamiya áte itare, a ba ɲane:

Jija ervaunɗe, daaci ya naba zu waɗa geni ya de belaternaaka ɗekideki geni tá se puwansepuwe antara iya am tate na ya maraternaaiya. Am fantaufe, am sarte na Dadaamiya zlauzle am slera á nderá duksa baɗemme wá, a naba puwansehe. Puwansepuwe ɲanna wá, aɲkwa sem vatená. ⁴ Am tate umele am wakita á Dadaamiya, aɲkwa á ndaha elva a háre ge vuyire, a ba ɲane: Dadaamiya a zlaa slera-aha-aara am háre ge aɲkwahire, ge vuyire wá, a naba puwansehe. ⁵ Am tate umele keni a ba ɲane: Tá de demka ɗekideki á dem puwansepuwe antara iya am tate na ya maraternaaiya. ⁶ Emnde na ta cenaa labare á higa zunɲwe, amá daraaka á dem tate á puwansepuwe ɲanna wá, aɗaba faransarka ge Dadaamiya. Ge puwansepuwe ɲanna wá, sem vatená keni zlaɓe aɲkwa baráma-aara ge emnde umele keni. ⁷ Aɗaba una ɲanna, Dadaamiya a faa sarte umele zlaɓe ádaliye, amaana, zamane na. Náwa a faa sarte ɲanna estuwa, haraare á maga yawe kwakya am iga una ni eggye-aha á miya ta maganaa gardfire na, a ba Dadaamiya an we á *Dawuda: Vatená, ma cenakurácena kwára-aaruwa wá, magauka degdegire á ire.

⁸ Ma andze daterda Zhausuwe á dem tate á puwansepuwe á jirire wá, Dadaamiya ma andze á feka sarte umele ge dá ura á dem tate á puwansepuwe. ⁹ Daaci diyamidiya geni aɲkwa puwansepuwe á jirire á katafke á emnde á Dadaamiya ba seke una ndza a puwansaa ɲane am háre ge vuyire na. ¹⁰ Ma ware una shánsha puwansepuwe ɲanna áza Dadaamiya, ɲane keni zlauzla slera-aara, ba seke una a puwanse ge Dadaamiya am slera-aara na. ¹¹ Daaci wawaumiwava ge dem tate á puwansepuwe ɲanna, faumifa hyema geni a jerka ura am dagave á miya una á fansarka ge Dadaamiya, seke una ndza faransarka eggye-aha á miya werre na. Daaci edda-aara á de geyegeye á kataliya.

¹² Elva á Dadaamiya wá, an hákuma jipu, á vaterte shifa na á zleka na ge emnde, á dzegwándzegwa mága slera yaikke am ervaunḡe á ura. Elva ḡanna wá, an ndzedá jipu ba seke masalam na an ga slare we bukerḡe na. Á dzegwándzegwa ḡgye á dem dzágwa á ubiye-aha, dete zeba keni baḡemme. Elva ḡanna wá, jauje ba ge masalam keni an ndzedá. A dzegwándzegwa tsanmaare ge ura an názena á slaslaná ḡane am ervaunḡe-aara baḡemme. ¹³ Baaka duksa na ni an sheḡe am ice á Dadaamiya. Duksa baḡemme a nderanaa ba ḡane, ḡane diyaadiya baḡemme. Watse mí de eppálá á katafke-aara názena mi maganaa miya baḡemme.

*Yaisu ḡane male á *liman-aha baḡemme*

¹⁴ Miya, diyamidiya ganakini anḡkwa *liman á miya yaikke. Ba ḡane una Yaisu, *Egdza á Dadaamiya, zlaazlálá á dem samaya. Daaci sey mi tsaatse ba shagera ate názena mi fetaare átekwa na. ¹⁵ Liman á miya ḡanna wá, slezamivarze jipu, aḡaba diyaadiya názena zlazlaḡa áte miya baḡemme. ḡane keni shaushé zlaḡa-aha gergere ba seke náza á emnde baḡemme. Ba báda keni, ndza ta ebbada an duksa gergere baḡemme, amá ḡane magaaka haypa ḡekidḡeki. ¹⁶ Aḡaba una ḡanna, gaumiyaḡtege á deza Dadaamiya slemagamiya ḡurna ba kelaazare, gaumiyaḡtege á deḡeḡara an baakire á shaige, geni á de zamivarze, á de magamiya ḡurna am wedera-aha á miya baḡemme.

5

¹ Baḡemme a male-aha á *liman-aha, tá dzeraterá á ba am dagave á emnde, tá tsater ge mága slera á Dadaamiya am dagave á emnde, tá dáná itare sadake á emnde á de katafke á Dadaamiya, geni á yateraare haypa-aha-aatare. ² Má emnde diyarka mága jirire, dzalarevdzále áte barámá á Dadaamiya, liman wá, ḡane á naba cenatercena, aḡaba ḡane diyaadiya názena zlazlaḡa áte emnde. Diyaadiya geni ḡane keni hyefka am duksa umele. ³ Daaci sadake na á danná ḡane ge Dadaamiya na wá, á dáná náza á ire-aara emtsaḡḡe, geni a yanaarye Dadaamiya haypa-aara, lauktu á danná náza á emnde geni á yateraarye Dadaamiya ge itare keni. ⁴ Baaka ura á dzegwándzegwa eksese slera á limanire an ire-aara, sey má a ḡahanaa Dadaamiya ge mága slera á limanire ḡanna, seke una ndza a ḡahá *Haruna werre.

⁵ Yaisu keni ekseseka ba ḡane an ire-aara, geni á gevge *liman yaikke, amá ndza a eksesaa ba Dadaamiya, a ba ḡane, á elvan ge ḡane: Ba ekka una ka Egdza-aaruwa, iya keni ya Eddeḡa. ⁶ Am tate umele keni anḡkwa am wakita á Dadaamiya a ba ḡane, á elvan ge ḡane: Ekka, ka liman dem ba ge ḡekidḡeki, limanire á ḡa seke limanire á Malkisadaka.

⁷ Am sarte na Yaisu anḡkwa am duniya wá, ndza a ḡala Dadaamiya á ba an ká kwara, ámbera á kyuwa geni á se melanumele, aḡaba diyaadiya geni anḡkwa hákuma á Dadaamiya ge se lya shifa-aara. Dadaamiya cenanvarcene. Am iga á emtsa-aara, a naba tsantehe zlaḡe ádaliye, aḡaba fesarfire-aara áte ḡane. ⁸ ḡane *Egdza á Dadaamiya, aley keni wá, a naba shu zlaḡa, geni fesarfire-aara á gevge ba parakke. ⁹ Am sarte na zlanazle slera ḡanna baḡemme maa, ḡane gevge slelyaterlya ba ge ḡekidḡeki ge emnde na tá anḡkwa fansarfe na baḡemme. ¹⁰ Á dzegwándzegwa lyaterlya aḡaba a tsanaa ba Dadaamiya liman yaikke áte limanire á Malkisadaka.

Faufa hyema, dzalawevka áte unṅule á Dadaamiya

¹¹ Kwakya elva na ṅá kátá ndakurnda áte ṅane, amá wá, zlazladá jipu ge palakurá una ṅanna, adaba kure keni yiyiye hyema á kure, kwa taa cenvaaka duksa áte watsewatsire. ¹² Kina wá, zlaya ma kwá kwaratersá kure elva á Dadaamiya ge emnde, adaba harakuraahare am huđe-aara, amá kwá kátá tá kwarakursá ba emnde zlađe ádaliye ba duksa na ndza kwa tsahese zurṅwe keni. Zlaya ma kwá de katafke áte unṅule á Dadaamiya, amá kwasau kwá ba am fantaufe. Ekkure wá, zlaya ma kwá zá dafa dzandzane seke dawalaa, amá kwá kátá shá ba uba seke egdzere áte erva. ¹³ Ma ware una zlađe á kátá ba sha uba na, ṅane wá, zlađe ba seke egdzere áte erva. Egdzere áte erva wá, zlađe diyaaka duksa na shagera antara duksa na shagerka. ¹⁴ Amá dawalaa diyardiya lanaale tara duksa na shagera, antara duksa na shagerka bademme, ma zlazladá keni.

6

¹ Daaci geyaumika arge duksa na kwaye mi tsahese am fantaufe á miya ge fetaare áte Yaisu *Almasiihu na, mí zlalawa á de katafke an tsáha duksa-aara na zlazladá na keni. Una názu á zlayater ge emnde na hararaare am fetarfire na. Duksa ṅanna mi tsahese kwaye am fantaufe na wá, amaana, mága tuba arge serhaypa na á dá ura á dem emtsa na, antara fetarfe áte Dadaamiya. ² Adaliye elva a mága baptisma gergere antara puwaare *erva á barka ge ura, an elva a tsa emnde a faya, ira elva á shairiya á Dadaamiya vaci tsafaya. ³ Bademme á una-aha ṅanna wá, diyamidiya. Kina wá, mi zlalawa á de katafke má wayatewáyá Dadaamiya.

⁴ Eptsaafe ge duksa na diyardiya emnde wá, kurguneka, adaba má ura a yanaa ba ṅane unṅule á Dadaamiya, baaka pute umele d'ekideki ge melanumele geni á eptsaa am tuba. Adaba emnde na ndza tá am parakkire á Dadaamiya, ndza sharánsha barka á Dadaamiya antara Shedekwe-aara am ervaunṅde, ⁵ ndza emtáke elva á Dadaamiya am hyema-aatafe, ndza sharánsha hakuma am duniya na á de sawa na keni, ma tá de njá am huđe-aara, ⁶ aley ni tá eptsaná ba iga ge Dadaamiya wá, baaka pute umele d'ekideki ge melaterumele geni tá eptsaa am tuba. Adaba ba seke tá átira ja *Egdza á Dadaamiya ge buwire áte dzanṅala, ta ganve zhara-aara duksa ba dey á katafke á emnde bademme.

⁷ Itare ta ba seke fe: Má yawe anṅkwa á hya á dem fe ṅanna, fe ṅanna á mága náza za an barka jipu, anṅkwa á melaterumele ge emnde a ehherda-aara, baaka yanya-aara. ⁸ Amá má fe ṅanna á eptsaa ba dake antara masa wá, fe ṅanna baaka nampire-aara. Baaka barka am fe ṅanna, a yaranya ba ge d'ekideki.

⁹ Amá, egdzar mama-aha-aaruwa, ma ṅa ndaase estuwa keni wá, diyanṅerdiya geni ekkure kwá anṅkwa áte unṅule á jirire, daaci á de lyakurlya Dadaamiya. ¹⁰ Dadaamiya ṅane slejirire, á taa viyannaaka slera na kwa maganaa kure, kwa naba melateruhe ge emnde a fetarfe, sem vatená kwá á ba átira melaterumele na. Una ṅanna á mara wáyáva á kure áte Dadaamiya. Bademme á una-aha ṅanna, á taa viyanaaka. ¹¹ Duksa na ṅá kátáná ṅere ázekure wá, ma ware á kure keni magaumága ba estuwa an higa á kure campaukkwe dem halavuwa á duniya, yawanka d'ekideki. Daaci kwá de shánsha názena kwá tamaná kure áza Dadaamiya. ¹² Gawevka emnde a masefe, amá d'abaudába sera á

emnde a fetarfe na tá an ndzedfa jipu, hararaare áte unŋule á Dadaamiya. Ba itare una tá de shá názena a ba Dadaamiya á de vaterte ge emnde-aara na.

Názena a ndasaa Dadaamiya baaka pekyaaara

¹³ Am sarte na Dadaamiya a ŋgudanaa namána ge Ibrahim, a zu waɗa geni ba jirire á de emmága duksa na a ndasaa ŋane ŋanna. Adaba baaka duksa umele á jauje ge Dadaamiya an yaikkire, geni á za waɗa an ŋane maa, a naba zu waɗa á ba an ire-aara. ¹⁴ A zu waɗa, a ba ŋane: Ba jirire yá de gakar barka-aaruwa. Yá de yákteya ba kwakya. ¹⁵ Ibrahim a naba fetarhe áte elva na a ndasaa Dadaamiya, a faa ervaunɗe jipu ge eppakaara, daaci shansha duksa ŋanna a ba Dadaamiya á de vanteva na.

¹⁶ Má emndimagwaha tá za waɗa, tá zaná an duksa na jauje ge ndzedfa-aatare. Zá waɗa wá, á zlsansauzle ge elva-aha baɗemme, emnde keni tá tsaatse á ba átekwa. ¹⁷ Daaci Dadaamiya a naba zu waɗa, á kátá maraterán ge emnde na a ŋgudateraa namána na, geni á de emmága duksa na a ndasaa ŋane ŋanna, á eptseka elva ɗekidɗeki. ¹⁸ Namána na a ŋgudanaa Dadaamiya, antara waɗa na a zanaa ŋane na maa, duksa-aha buwa ŋanna a ndasaa Dadaamiya na wá, baaka pekyaaara, Dadaamiya á zeka waɗa á fida ɗekidɗeki. Daaci miya emnde na mi se shaa ire á miya am sera á Dadaamiya na wá, una á vamite ndzedfa jipu geni mí nŋantenja tama á miya áte duksa na a ba Dadaamiya á de vamiteva na. ¹⁹ Táma á miya áte duksa ŋanna wá, á tsáná ba ŋane shifa á miya degdege, geni a dzalamiyefka áte unŋule á Dadaamiya. A weramiyantaa ba ŋane kacakaca á dzegwa na ta icanse mashidi an ŋane na, ge de katafke á Dadaamiya. ²⁰ Yaisu wá, ŋane dedde á katafke á miya, á dem tate ŋanna adaba miya. Ba ŋane una *liman á miya yaikke áte limanire á Malkisadaka, liman yaikke dem ba ge ɗekidɗeki.

7

*Malkisadaka *liman yaikke, slekse yaikke*

¹ Malkisadaka ŋanna wá, ŋane ndza slekse yaikke am Salaam, zlaɓe adaliye ndza *liman á Dadaamiya Saksage. Vacite umele wá, Ibrahim a dem wáwa, a de ceɓaa slekse-aha umele. Átire sa wá, a naba de yainuhe ge liman Malkisadaka, a gan barka. ² Daaci Ibrahim a de sanse luser am nalmane-aara baɗemme, a vante ge liman Malkisadaka. Emtsaade wá, zhera á Malkisadaka ŋanna wá, amaana slekse na tsaatse áte jirire. ŋane ndza slekse am Salaam. Salaam na maa, amaana hairire. ³ ŋane, baaka ura diyaadiya eddenjara antara emmenjara, baaka jeba-aara, baaka ura diyaadiya fakta á shifa-aara antara halavuwa á shifa-aara. Ba seke una wakita á Dadaamiya á ndaaka fakta-aara antara halavuwa-aara na wá, ba seke ŋane wá, liman na anŋkwa ma vaatara keni. ŋane gevge gáráva á Yaisu *Egdza á Dadaamiya.

⁴ Diyaweddiye geni Malkisadaka wá, liman yaikke. Ibrahim ŋane una eggyemiya baɗemme a sanse luser am duksa na a zanaa am wáwa baɗemme, a vante ge ŋane. ⁵ Diyamidiya geni emnde umele am eggye-aha á Laiwi garevge liman-aha. Am *tawraita á Muusa wá, a ba Dadaamiya á elvan ge itare wá, dawmbare á deza egdzara á *Iserayiila-aha, a varakurteva luser na tá sansa am nalmane-aatare baɗemme. Amaana

luser ṅanna tá de lyiyaná á ba áza emnde a larde-aatare, itare keni ta ba eggye-aha á Ibrahimá. ⁶ Amá Malkisadaka wá, ṅane ura a emnde á Laiwi ka, aley a lyevaa luser áza Ibrahimá. Ibrahimá ṅane edda una Dadaamiya a ṅgudaa namána antara ṅane geni á de vante duksa. Amá ba Malkisadaka una a gar barka. ⁷ Adaliye, diyamidiya geni edda una á gar barka ge ura wá, yaikke ba ṅane arge edda una a shaa barka. Daaci yaikke ba Malkisadaka arge Ibrahimá. ⁸ Zlaḡe ádaliye, baḡemme á liman-aha na ta segáshe am jeba á Laiwi, tá lyiyaná itare luser áza emnde a larde-aatare na wá, itare keni tá emtsa ba seke emnde baḡemme. Amá Malkisadaka wá, a ba wakita á Dadaamiya ṅane aṅkwa an shifa. ⁹ Daaci ba Laiwi na eggye-aha-ṅara tá lyiya luser áza emnde na keni, ba seke a vante luser-aara ge Malkisadaka, aḡaba eggyeṅara Ibrahimá a vante luser-aara ge Malkisadaka. ¹⁰ Amaana, am laukte na Ibrahimá a vante luser ge liman Malkisadaka na wá, wulfe-aha-aara baḡemme á ba am ṅane emtsaḡe. Daaci ba seke Laiwi antara egdzara-aara na á de yaterá ṅane na keni varanteva.

¹¹ Dadaamiya a vaterte *tawraitá ge emnde-aara Iserayiila-aha keni á ba áte erva an liman-aha na tá segashe am emnde a jeba á Laiwi, amá slera á limanire na ndza ta maganaa emnde á Laiwi hyefka, dzegwaranka magannaamaga ge Dadaamiya názena a katanaa ṅane. Ma andze dzegwarándzegwa wá, ma baaka wedera-aatare an liman umele yaikke seke Malkisadaka. Ma andze dzegwarándzegwa wá, baḡemme á liman-aha ma tá segashe á ba am eggye-aha á Laiwi seke *Haruna. ¹² Má Dadaamiya mbedesembede limanire á emnde á Laiwi an liman umele wá, daaci tawraitá keni á de eptsanteptsá. ¹³ Náwa namiyanna geni limanire, a eptsaptehe ba estuwa. Yaakadada Yaisu na ṅá aṅkwa á ndaha elva-aara áhuna na keni, ṅane ura jeba á Laiwi ka, jeba-aara ba tsekemme. Ba ura palle keni jarka am emnde a jeba-aara una gevge liman, a daa sadake á de katafke á Dadaamiya. ¹⁴ Diyamidiya geni Yaisu wá, ṅane a jesare am dagave á emnde a jeba á Yahuda. Am laukte na Muusa á ndáhá elva á liman-aha na wá, tsalaaka jeba ṅanna dḡekidḡeki.

**Liman yaikke áte limanire á Malkisadaka*

¹⁵ Náwa mí dise áte una, geni ba jirire ndza hyefka limanire á emnde á Laiwi, aḡaba Dadaamiya a fanem slera á limanire ṅanna am erva ge Yaisu, ṅane keni ba ura jeba umele seke *liman Malkisadaka. ¹⁶ ṅane gevka liman yaikke áte naḡe á liman-aha, amá a gev liman yaikke aḡaba an hakuma ge nja an shifa dem ba ge dḡekidḡeki. ¹⁷ Adaliye a ba wakita á Dadaamiya: Ekka ká liman yaikke dem ba ge dḡekidḡeki seke liman Malkisadaka. ¹⁸ Dadaamiya a naba yaa naḡe á liman-aha aḡaba hyefka, cekwa hakuma-aatare ge melateru ge emnde. ¹⁹ An naḡe á limanire wá, emnde dzegwaránka shá dzayyire á ervaṅḡe á katafke á Dadaamiya. Amá kina wá, aṅkwa edda una ni jateruje ge liman-aha werre. Máki má aṅkwa fa tama á miya áte ṅane wá, á de vamiá ṅane barama ge de katafke á Dadaamiya.

²⁰ Zlaḡe ádaliye maa, am sarte na ni watse Dadaamiya á de far slera á limanire ge Yaisu na wá, a zu waḡa emtsaḡe, geni Yaisu á de gev liman yaikke, amá ge liman-aha umele wá, magaaka estuwa. ²¹ Amá ge Yaisu wá, Dadaamiya a zanu waḡa, a ba ṅane: Yá etpseka elva-aaruwa dammaru ká ṅjá liman dem ba ge dḡekidḡeki. ²² Máki Dadaamiya a zu

wadfa estuwa wá, amaana adaba Yaisu wá, shamiyansha namána áza Dadaamiya jauje ge namána-aara werre na.

²³ Anḡkwa jawapa umele. Liman-aha werre wá, ndza ta vayye, ba á emtsa una, á eksaná una slera á limanire, á emtsa una á eksaná una slera á limanire. ²⁴ Amá limanire á Yaisu wá, baaka tsa-aara, adaba ḡane á emtseka dfeḡdeḡki. ²⁵ Daaci ma vaatara kení á dzegwándzegwa lyaterlya emnde na tá yeka an zhera-aara na bademme, adaba ḡane anḡkwa an shifa dem ba ge dfeḡdeḡki, sledagave-aatare an Dadaamiya.

²⁶ Ba ḡane una liman yaikke, a hyevhye ge wedera á miya bademme. ḡane dzayye huḡe-aara, gauka haypa dfeḡdeḡki, ḡane cuḡeḡde am duksa bademme, anḡkwa dagave-aatare antara emnde a mága haypa, ḡane anḡkwa áza Dadaamiya am samaya. ²⁷ Liman-aha werre wá, ba kelaazare sey ta dánda sadake á ire-aatare emtsaḡde á deza Dadaamiya geni á yateraarye haypa-aha-aatare, lauktu tá dá náza á emnde geni a yateraarye Dadaamiya ge itare kení. Amá Yaisu wá, ḡane magaaka slera á limanire-aara áte una ḡanna dfeḡdeḡki. A magaa sadake-aara ba ser palle á katafke á Dadaamiya an shifa-aara, hyevhye geni Dadaamiya á yateraarye ge emnde bademme. ²⁸ Emnde na ndza ta faterar slera á limanire áte una a ndanaa *tawraita á Muusa wá, ta ba emndimagwaha, tá naba mbeḡa adaliye á dem haypa, nampire-aara á de haraaka, á de keḡa ba dfeḡdeḡki. Amá am sarte na Dadaamiya a zu wadfa geni Egdza-aara á de gev liman yaikke na wá, a eptsante am sarte ḡanna tawraita kení. Daaci a vante slera á limanire ge Egdza-aara, ḡane hyevhye am duksa bademme dem ba ge dfeḡdeḡki.

8

*Yaisu *liman á miya yaikke*

¹ Náwa una wá, jirire á elva-aha na ḡa anḡkwa tsakaná ḡere bademme na: Miya wá, shamiyánsha *liman yaikke zlaazlala á dem samaya, anḡkwa á ḡá am nadafa á Dadaamiya na ni ḡane slekse arge duksa bademme na. ² ḡane anḡkwa á maga slera á limanire-aara am tate na cuḡeḡde jipu, Dadaamiya á ḡá amkwa na. Werre wá, liman-aha ndza ta magaa slera á limanire-aatare á ba am *mashidi á kacakaca ta maganaa ba emnde. Amá Yaisu wá, ḡane anḡkwa á maga slera á limanire-aara am samaya, am mashidi á jirire na a maganaa Dadaamiya.

³ Bademme á liman-aha wá, ta fater ba ge dá sadake-aha gergere á de katafke á Dadaamiya. Daaci shagera ba liman á miya yaikke na kení á dánda sadake á de katafke á Dadaamiya. ⁴ Ma andze ḡane anḡkwa áte duniya wá, ma andze á maḡka slera á limanire dfeḡdeḡki, adaba tá anḡkwa liman-aha umele ge dá sadake á de katafke á Dadaamiya áte una á ndaná *tawraita á Muusa. ⁵ Liman-aha ḡanna, tá maga limanire-aatare am mashidi, amá una ḡanna ba garava á mashidi á jirire na am samaya na. Am sarte na ni watse Muusa á de maga mashidi á kacakaca wá, a ba Dadaamiya á elvan ge ḡane: Eccena ba shagera, de emmága á ba áte una ya kwaraksaa iya átire á wa na. ⁶ Daaci náwa namiyanna bademme geni slera na a faara Dadaamiya ge Yaisu, jauje ge náza á liman-aha bademme. Namána na ta shanaa emnde áza Dadaamiya adaba Yaisu na jauje ge namána werre. Adaba duksa na Dadaamiya a ḡḡuḡaamiya namána-aara na, jauje ge una werre.

⁷ Ma andze hyefhye namána werre wá, Dadaamiya keni ma á manḱa umele. ⁸ Amá diyamidiya geni namána werre na hyefka dḱekideki, adaba emnde yaránka mága haypa. Daaci Dadaamiya anḱwa á valaterarvale, á ba ḱane á elvan ge itare:

Cenaucena una ba shagera: anḱwa á sawa zámame na ni yá de ḱgudaterá namána-aaruwa anḱwaslire ge emnde á *Iserayiila antara ge emnde a Yahuda.

⁹ Una ḱanna gergere antara namána na ndza ya ḱgudater ge eggye-aha-aatare werre am sarte na ya saterse am larde á Misera na. Itare dḱabarka namána-aaruwa, mele iya keni fanateruka hyema. Una ya ndanaa ba iya ya Yaakadada.

¹⁰ Náwa yá de maganá estuwa namána-aaruwa antara emnde a Iserayiila: yá de faterem shairiya-aaruwa am makhyakhya-aatare, yá de magaterá ḱgurna geni a seseka am ire-aatare dḱekideki. Yá de gev Dadaamiya-aatare, itare keni tá de gev emnde-aaruwa.

¹¹ Am sarte ḱanna wá, watse baaka wedera á emnde ge de balaterá zhera-aaruwa ge emnde, adaba an male-aha ka, an egdzara ka, bademme á emnde tá de diyisediye.

¹² Adaba yá de zatervarze am haypa-aatare, yá de ḱaterka am ervaunḱe dḱekideki.

¹³ Kwaya ḱane názu a ndanaa Dadaamiya am namána anḱwaslire. Daaci diyaweddiye ganakini Dadaamiya a ganve namána werre ba seke emgyegwe a duksa. Má duksa gevege emgyegwe wá, cekwa nampire-aara, á de haraaka, á de keḱa ba dḱekideki.

9

*Tara slera á *liman-aha am duniya antara náza á Yaisu am samaya*

¹ Am namána á zunḱwire wá, Dadaamiya a vaterte shairiya-aha-aara ge emnde, geni tá dḱabaná áte una ḱanna am jahava-aatare á katafke-aara, adaba ndza anḱwa mashidi ta maganaa itare ge ḱála Dadaamiya am huḱe-aara. ² Ta magaa mashidi an kelise, ta fem mekere am huḱe-aara an kacakaca á dzegwa. Mekere na á sete we-aara na wá, ta dḱahanaa an sleḱe cuḱeḱe. Am huḱe-aara tá fa kára á fanus an nara vuye, antara tabel, depain cuḱeḱe átekwa, tá fan ge Dadaamiya. ³ Am mekere ge buwire am ice á kacakaca á dzegwa na wá, ta dḱahanaa an sleḱe na cuḱeḱe jipu na. ⁴ Am huḱe á una ḱanna keni maa, ta magaa tate á dḱza kajiji á katafke á Dadaamiya, ta maganaa an dindar bademme, antara nakwati, ḱane keni ta baranaa an dindar ḱanna. Nakwati ḱanna wá, tá yeha namána á Dadaamiya átekwa. Am nakwati ḱanna maa, anḱwa erba á dindar. Am erba ḱanna maa, ta fem dafa na ndza a vatertaa Dadaamiya á sawa am samaya am sarte na ndza ta am kaamba na. Anḱwa zlaḱe zade á *Haruna na ndza a magaa hyema na, antara naláwa-aha á nakwa buwa na ndza Dadaamiya a puwaterte shairiya-aha-aara átekwa na. Bademme á una-aha ḱanna tá á ba am nakwati ḱanna. ⁵ Ate nakwati ḱanna maa, ta magaa garava á malika-aha buwa. Amaana, ba Dadaamiya an ire-aara keni anḱwa am tate ḱanna. Lyambake á malika-aha ḱanna ta jamme tekepe áte ire á tate na male á *liman-aha á de tedántá uzhe á sadake ge Dadaamiya, geni á yateraarye ge emnde na. Amá kina wá, ḱá dzegwánka emtsaḱe palakura jirire-aara bademme.

⁶ Am sarte na zlaruzle am mága mashidi ḡanna baḡemme maa, liman-aha ta duwa ba kelaazare á dem mekere ge zuḡḡwire na ge mága slera-aatare. ⁷ Amá á dem mekere ge buwire na wá, sey á duwa ba male á liman-aha palle. A duwa ḡanna keni sey ba ser palle am sakanderi. Má á duwa keni maa, á duwa an uzhe á dabba am erva á danán ge Dadaamiya, geni Dadaamiya á yateraar haypa-aha-aatare, ḡane antara emnde á Dadaamiya baḡemme. ⁸ Náwa názu á kwaramisa Shedekwe Cufedde an duksa-aha ḡanna: Máki zlaḡe aḡkwa mekere á zuḡḡwire am mashidi ḡanna wá, zlaḡe baaka barama ge dem sledde na cufedde jipu na. ⁹ Duksa-aha na tá maganá emnde sem vatená na wá, tá maga ba garava una mí zharaná miya kina. Baḡemme á sadake-aha ḡanna, á dzegwánka baraterá ervaunḡe ge emnde. ¹⁰ Una ḡanna á kwaraterse ba elva á náza za, geni á zarza una, a zarka una, antara elva á náza sha, ira elva á tsefaḡḡjire. Baḡemme á shairiya-aha ḡanna ba iga-aara emtsaade, dem sarte na Dadaamiya á de mbadesembaḡe duksa baḡemme aḡwaslire.

¹¹ Kina wá, samsa Yaisu *Almasiihu, ba ḡane una male á *liman-aha baḡemme, a sanaa ba ḡane duksa shagera na mí shanaa miya áza Dadaamiya. ḡane aḡkwa á maga slera-aara am tate na jauje ge mashidi á kelise na ndza ta maganaa emndimagwaha werre na. Ta maganaa emnde ka tate ḡanna, una ḡanna slera á Dadaamiya an ire-aara. ¹² Am sarte na Yaisu a duwa á dem tate na cufedde jipu na wá, daaka an uzhe á usale, bi an uzhe á egdze á dalau, amá a duwa an uzhe á ire-aara ba ge ḡane. A demhe ba ser palle, daaci hyevhye ge lya emnde baḡemme dem ba ge dekideki. ¹³ Itare ba ta icetaa usale, bi egdze á dalau, daaci ta ucaterve uzhe-aara ge emnde na dabaraaka shairiya á Dadaamiya, bi ta icetaa gyaale á esla, ta deraahe an kárá, ta kutaterva kelpakara-aara. Má magarnaamaga baḡemme áte una á ndahaná *tawraitá wá, ma ware una ndza a dzaleve áte shairiya á Dadaamiya keni, an bara haypa-aara. ¹⁴ Daaci má uzhe á dabba ndza an hákuma estuwa ge bara haypa, sakwa uzhe á Yaisu Almasiihu emtu? Yaisu keni baaka duksa mándzawe áte ḡane dekideki. An hákuma á Shedekwe Cufedde na á nja ba ge dekideki na, a naba yanaa shifa-aara ge Dadaamiya. Uzhe-aara na a puwanvaa ḡane na wá, á baramiyá haypa ge miya, á ekhyamiya ervaunḡe geni mí maganá slera ge Dadaamiya Saksage.

¹⁵ Adaba una ḡanna, Yaisu wá, slemela emnde ba ḡane antara Dadaamiya. Ba ḡane una á mará namána aḡwaslire na a ḡudateraa Dadaamiya ge emnde na. Adaba una ḡanna, baḡemme á emnde na a dzeratersaa Dadaamiya geni ta emnde-aara na, tá de lyevaalye duksa shagera na a ba Dadaamiya am namána-aara, á de vaterteve na. Duksa ḡanna ba seke ta zu am warita, baaka slelyatervulye dekideki. Tá de shá una ba seke warita adaba emtsa á Yaisu Almasiihu. An emtsa-aara ḡanna, a de lyatersaa ḡane emnde am haypa na ta maganaa itare werre, am sarte na tá daba emgyegwe á namána.

¹⁶ Má aḡkwa ura a yaa nasherire á nalmane-aara, geni má de keḡaakeda ḡane, tá de teganá emnde-aara áte una a ndasaa ḡane wá, sey tá paka ba má keḡaakeda ḡane emtsaade, lauktu tá tega warita ḡanna. ¹⁷ Má edda una a ndaase nasherire á nalmane-aara na tá de záná emnde am warita na zlaḡe á ba an shifa-aara wá, baaka ura á maga názena a ndasaa ḡane na, sey má keḡaakeda ḡane, lauktu tá emmága. ¹⁸ Ba namána á

zuŋŋwire na ndza a maganaa Dadaamiya werre na keni, sey máki jarja dabba emtsaade, lauktu á gevge duksa na a ndasaa ɲane na. ¹⁹ Am sarte ɲanna maa, nabi Muusa a palaternaahē shairiya-aha á Dadaamiya na am *tawraitā na baɗemme ge emnde. Daaci a eksante uzhe á egdzar esla-aha, antara usale-aha, a kante yawe, a icevaa erva á nafa umele tá dʒahaná an isaup, antara úgje á duksa umele haɲɲe. Daaci a wecanve uzhe antara yawe na ge wakita á *tawraitā, a wecaterve ge emnde na tá katafke-aara keni baɗemme. ²⁰ Am iga a una ɲanna maa, a ba ɲane á elvan ge itare: Una na wá, uzhe na Dadaamiya a magaa namána an ekkure an ɲane, tsufautsufa ba shagera. ²¹ Zlaɓe áɗaliye, nabi Muusa a de wecanve uzhe na ge mashidi na ta maganaa an kelise na, antara kazlaɲa á mága slera á limanire na am huɗe-aara na baɗemme. ²² Áte názena á ndaná *tawraitā wá, cekwa duksa na tá wecanveka uzhe na geni tá ganvege cuɗeɗɗe á katafke á Dadaamiya. Má puwaraaka uzhe wá, Dadaamiya á yateraarka haypa ge emnde ɗekiɗeki.

*Yaisu *Almasiihu a bezateraa haypa ge emnde an uzhe á ire-aara*

²³ Ate una á ndaná *tawraitā á Muusa wá, má jarejja dabba wá, ma uwe keni tá naba ganvege cuɗeɗɗe an uzhe-aara. Amá a viyamiyarka geni slera á limanire zuŋŋwe na wá, ndza ba garava-aara ge jirire á duksa na am samaya na. Jirire-aara na am samaya na wá, sey uzhe na jauje ge uzhe á dabba, una ɲanna uzhe á Yaisu *Almasiihu. ²⁴ Náwa cenamiyancena geni Yaisu Almasiihu demde á dem tate na cuɗeɗɗe jipu na. Amá wá, am mashidi á kelise na ndza ta maganaa emndimagwaha ka, una ɲanna ndza ba garava-aara ge jirire á tate na Dadaamiya á njá ámkwa na.

ɲane zlaazlala á dem samaya, tate na Dadaamiya á njá átekwa na. Kina wá, ɲane aɲkwa á katafke á Dadaamiya, aɲkwa á magamiya wedera á miya baɗemme. ²⁵ Male á *liman-aha wá, ɲane ba kelaa sakanderi á duwa an uzhe á dabba á dem tate na cuɗeɗɗe jipu na. Amá Yaisu wá, ɲane daaka an uzhe á dabba á de katafke á Dadaamiya. ɲane a yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya, a magaa ba ser palle ɲanna, daaci hyevhye náza á dem ba ge ɗekiɗeki. ²⁶ Ma andze a magaa sadake-aara ser kwakya wá, kwaye am fakte á duniya dem halavuwa-aara keni, ma andze á sha ba zlaɗa. Amá, a shu zlaɗa-aara ba ser palle. A semhe ba ser palle ɲanna herzhe an halavuwa á duniya na, a se yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya, geni ma vaatara keni, á barateraabara haypa-aha-aatare ge emnde, baaka hákuma á haypa mazla-aara. ²⁷ Baɗemme á emnde, ma ware keni á de emtsa ba ser palle. Am iga á emtsa maa, tá de katafke á shairiya á Dadaamiya. ²⁸ Yaisu *Almasiihu keni a emtsa ba ser palle. A yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya, geni á barateraabara haypa-aha-aatare ge emndimagwaha. Á de sawa zlaɓe áɗaliye, amá sawa-aara ɲanna wá, á se baraterá haypa ka mazla-aara ge emnde, amá á se eɲzla ba emnde na ni tá aɲkwa ufa ɲane na.

10

¹ Shairiya-aha na am *tawraitā á Muusa na wá, á maramiya ba gáráva á duksa shagera na mi shanaa miya kina. Shairiya-aha ɲanna, ba garava-aara ka wá, jirire-aara ka. Male-aha á *liman-aha wá, ba kelaa sakanderi icaranseka ɗekiɗeki ge dá sadake á de katafke á Dadaamiya am tate na

cufedde jipu na. Má estuwa wá, una á dzegwánka dekidfeki melateru ge emnde geni tá gevge cufedde á katafke á Dadaamiya. ² Ma andze emnde tá shansha cufedde náza dem ba ge dekidfeki adaba sadake ḡanna wá, ma andze á enzleka ervaunḡde-aatare mazla-aara áte elva á haypa, ma andze tá adalika á maga sadake mazla-aara. ³ Amá sharánka una ḡanna, baira deme sadake-aha ḡanna á yehaterante haypa-aha-aatare ba kelaa sakanderi. ⁴ Adaba uzhe á dalau antara uzhe á usale á hyefka dekidfeki ge bára haypa.

⁵ Adaba una ḡanna, am sarte na samsa Yaisu *Almasiihu á sem duniya, a ba ḡane á elvan ge Dadaamiya:

Uzhe á dabba antara sadake-aha umele, baaka wedera á ḡa an ḡane.

Adaba una ḡanna ka give urimagwe, geni yá se yá shifa-aaruwa á katafke á ḡa.

⁶ Sadake á dabba-aha na tá epshaká emnde, antara sadake á bara haypa na wá, baaka wedera á ḡa an ḡane mazla-aara.

⁷ Ya ndaaka adaba una: Náwa iya, Dadaamiya-aaruwa, sanemse á sem duniya, ya se maga názena ká kataná ka, ba seke una ta puwete am wakita á ḡa arge iya na.

⁸ Am zunḡwire keni, a ba Yaisu á elvan ge Dadaamiya: «Uzhe á dabba-aha antara dabba-aha na tá epshaká emnde na, antara sadake á bára haypa, ira sadake-aha umele, una-aha ḡanna bademme higakarka.» Sadake-aha ḡanna tá magáná á ba áte una á ndaná *tawraitá tsa kalkale, aley Dadaamiya liyyaaka. ⁹ Daaci á ba ḡane zlaḡe adaliye: «Náwa iya sanemsa á sem duniya, ya se maga názena ká kataná ka.» Elva-aara ḡanna wá, á palaamiyá una ni Dadaamiya á liyyeka sadake werre na mazla-aara, a naba mbedese an sadake umele. ¹⁰ Miya wá, gamiyevge emnde cufedde á katafke á Dadaamiya, adaba Yaisu *Almasiihu maganaamaga názena á kataná Dadaamiya, a yaa shifa-aara ba ser palle sadake na.

¹¹ Bademme á *liman-aha wá, ma ware-aatare keni má daada áte ḡane, ba kelaazare baaka njinja-aatare dekidfeki am slera-aatare ge fa sadake-aha á emnde á katafke á Dadaamiya. Sadake-aha ḡanna keni baraaka haypa á emnde dekidfeki. ¹² Amá Yaisu Almasiihu ḡane a naba yaa shifa-aara sadake ge Dadaamiya. Ba ḡane una an hakuma á baraterá haypa ge emnde dem ba ge dekidfeki. Am iga a una ḡanna maa, zlaazlala á dem samaya, anḡwa á njá am naḡafa á Dadaamiya, ¹³ á páká sarte na ni Dadaamiya á de gatervege kelaade-aha-aara tate á puwa sera-aara na.

¹⁴ An sadake-aara ḡanna ndza a maganaahe ba ser palle na wá, a baraterse an una ḡanna ervaunḡde ge emnde na a dzeratersaa ḡane, garevge emnde cufedde náza á dem ba ge dekidfeki na.

¹⁵ Shedekwe Cufedde keni anḡwa á bamiyanba geni ba sadake-aara palle una hyevhye. Adaba ndza a ba ḡane:

¹⁶ A ba Yaakadada Dadaamiya: Náwa ḡane duksa na am namána-aaruwa yá de magaterán ge emnde-aaruwa: am sarte ḡanna yá de ḡaternaḡa shairiya-aha-aaruwa am ire-aatare, yá de magaterá pute geni á seska am enḡkale-aatare dekidfeki.

¹⁷ Daaci a ba ḡane zlaḡe adaliye: Yá de yateraarye haypa-aha-aatare, yá de ḡaterka am ervaunḡde mazla-aara. ¹⁸ Máki yateraarye Dadaamiya ge emnde wá, elva a sadake umele baaka mazla-aara.

Gaumiyaptege á deza Dadaamiya

¹⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, kina wá, baaka názu á piyamite ge dem tate na ni cufedde jipu na. Adaba Yaisu a puwaa uzhe-aara adaba miya. ²⁰ Yaisu ḡane a naba tanve kacakaca á dzegwa na ni ndza am dagave á miya antara tate na cufedde jipu na. A vamitaa ḡane baráma á dem tate ḡanna, geni mí shansha shifa na á zleka na. Kacakaca á dzegwa na a tanvaa ḡane na wá, amaana vuwa-aara ba ge ḡane. ²¹ Miya, shamiyansha *liman yaikke, á kwaraterá ḡane emnde na tá am huđe á há á Dadaamiya bademme. ²² Ba seke una ni Yaisu a weramiyante barama na wá, mi zlalawa á de katafke á Dadaamiya an ervaunde á miya palle, magaumika shaige dekideki. Adaba Yaisu a baramise ervaunde an uzhe-aara, a baramive an yawe tsefanḡe. ²³ Yaumiyanika mága seydire á shifa na á zleka na, a ba Dadaamiya á de vamiteva na. Adaba má ḡane ndaasendaha elva wá, á eptseka elva-aara dekideki. Daaci naba faumitarfe á ba áte názena a ndasaa ḡane, magaumika shaige dekideki. ²⁴ Magaumimága wáyávire am dagave á miya, ma ware keni a fanemfa ndzedá am vuwa ge ukfeḡara, geni a emmága shagerire antara wayavire ba kelaazare. ²⁵ Náwa emnde umele mbarsembe icanse sem jahava, una ḡanna shagerka dekideki. Daaci yaumiyanika jahava átirpalle, ma ware keni a fanemfa ndzedá am vuwa ge ura. Adaba diyakurdiya geni herzhapteherzhe sawa á Yaakadada Yaisu.

²⁶ Má ura diyaadiya jirire á Dadaamiya, aley á maga ba haypa an niya wá, baaka sadake na ni á de barannaabara haypa-aara ḡanna. ²⁷ Má ura á maga jeba á haypa ḡanna wá, sey á njá á ba an lyawa, adaba Dadaamiya anḡkwa eppaka an shairiya, á de záterá kara á jahanama antara kelaade-aha á Dadaamiya umele. ²⁸ Diyakurdiya geni má ura cufucufde *tawraita á Muusa, emnde buwa bi keye naranna an ice-aatare átire á maga duksa ḡanna wá, daaci tá já ba shifa-aara, tá zanvarka dekideki. ²⁹ Má bikere á edda una a cufu tawraita á Muusa ni estuwa wá, náza á edda una a epsawaa *Egdza á Dadaamiya antara Shedekwe Cufedde na á magaminá ḡane ḡurna á daba Dadaamiya na, á tsaaka an una ḡanna. Adaba edda-aara a zharaa uzhe á Egdza á Dadaamiya na ba seke duksa ba dey. Uzhe na ni Dadaamiya a ḡgufáteraa namána an ḡane ge emnde bademme, ḡane keni a baranaa ba uzhe ḡanna tsa. ³⁰ A ba Dadaamiya á ba an ire-aara wá:

Diyandiya ya zladá na ni yá de faara ya ge edda una má kwalekwale ge dábídaba na. Yá de pelatersepele mandzawire na tá maganá itare bademme.

Diyamiyeddiye ganakini má Dadaamiya ndasendahe elva-aara wá, sey á ganvege. Zlađe ádaliye, anḡkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ḡane: Ba Yaakadada una á de maga shairiya á emnde-aara. ³¹ Dadaamiya wá, ḡane edda á shifa. Daaci watse laruwa ge edda una ni má de ḡanaḡa shairiya á katafke-aara.

³² Yehanteyeha midalire na kwa maganaa kure werre am sarte na lyakurvalya Yaisu. Kwakya zladá na ndza kwa shanaa kure áza emnde, aley kwa naba bashuhe. ³³ Adaba an sarte umele, ta zlazlakurzlázle emnde á katafke á zlamaha, magarakuránmaga laruwa kwakya. Am sarte umele zlađe ádaliye, kure shakuransha ire á kure, kwa de ekhyateraa ervaunde ge emnde na tá am jeba á zladá-aha ḡanna. ³⁴ Kwa de zatervaare ge emnde na tá am danḡay adaba zhera á Yaisu. Am sarte

umele ta naba lyevaa nalmane á kure emnde an ndzedá, aley kwa naba yateranhe á ba an higa, adaba diyakurdiya ganakini kure shakuransha una ni jauje ge nalmane-aha umele bademme, nalmane na a zleka dekideki na. ³⁵ Fakurantaufe fetarfire á kure shagera, daaci yawánka. Naba fautarfe áte Dadaamiya. Adaba edda una má kezlanveka fetarfire-aara, á de shá ladfa yaikke áza Dadaamiya. ³⁶ Estuwa, shagera ba kwá farvaunḡe, kwá maga názena á kataná ḡane, lauktu á de vakurte duksa na a ndanaa ḡane na. ³⁷ Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

A juwa ba cekwaanḡudi, anḡkwa á sawa edda una ni mí pakaná miya na, á shekwaaka mazla-aara.

³⁸ Edda una dzayye ervaunḡe-aara, á de shá shifa na á zleka na, má kezlanveka fetarfire-aara áte iya dem halavuwa-aara. Amá edda una kezlanvekele fetarfire-aara wá, yá de higarka ge ḡane.

³⁹ Amá miya wá, tamanka ganakini mí de geva am dagave á emnde na tá anḡkwa eptsá á dem kataliye am fetarfire-aatare, tá átira keḡa na. Miya wá, anḡkwa fetarfe á miya áte Dadaamiya, daaci mí shansha shifa na á zleka na.

11

Fetarfire á emnde á Dadaamiya werre

¹ Fetarfire na wá, amaana njeta áte duksa na á tamaná ura, geni duksa ḡanna á de gevge ba jirire na. Ma á nánka duksa ḡanna an ice-aara keni, diyaadiya geni baaka shaige am huḡe-aara. ² Emnde á Dadaamiya werre keni ndza ta fetaare ba estuwa áte ḡane. Adaba una ḡanna ndza hayaterhaya Dadaamiya.

³ An fetarfire á miya mi diyeddiye geni duksa bademme wá, ndza a nderanaa ba Dadaamiya an elva-aara. Daaci bademme á názu anḡkwa á zharaná ice á ura na wá, a nderanaa ba Dadaamiya an názu á taa nánka ura.

⁴ An fetarfire ḡanna, Habila a vante sadake á nasherire-aara ge Dadaamiya jauje ge una a vantaá Kayinu. Adaba fetarfire-aara wá, Dadaamiya a naba vante jirire. Dadaamiya lyevaalya sadake-aara, a naba maranánhe ganakini hayanhayire. Daaci Habila ḡanna wá, ma emtsamtsa ba ḡane keni, labare-aara á eksa ba slera sem vatená, adaba fetarfire-aara.

⁵ Á ba an fetarfire ḡanna, Anuhu ndza nánka emtsa dekideki, a naba kapte á dem samaya an vuwa-aara bademme, puwarteka ice áte ḡane dekideki, adaba danda Dadaamiya ba estuwa. A ba wakita á Dadaamiya wá, Dadaamiya ndza hayanhaya Anuhu ḡanna, daaci a naba eksante ba estuwa. ⁶ Baaka duksa na ni ura á shá haya an ḡane áza Dadaamiya sey á ba an fetarfire palle. Ma ware una á seza Dadaamiya keni, sey á fetarfe geni Dadaamiya wá, anḡkwa ba jirire. Sey á diyeddiye geni Dadaamiya á yaterka emnde na ni tá anḡkwa ganáptega ge ḡane.

⁷ Á ba an fetarfire ḡanna *Nuhu keni ndza a fansarfe ge Dadaamiya. Dadaamiya a balanse elva-aara am wahayu, zlaḡe nánka tsa duksa ḡanna emtsaade, amá a naba fansarhe. A naba nderaa paare á yawe yaikke áte una a kwaransaa Dadaamiya am wahayu na. Daaci ta demhe antara emnde-aara bademme. A lyaterse estuwa Dadaamiya am yawe na ndza a balansaa ḡane. Adaba una ḡanna a naba marateranhe ge emnde

geni ɲateraɲa shairiya, aɗaba fartarka áte Dadaamiya. Amá ɲane wá, shansha jirire áza Dadaamiya aɗaba fetarfire-aara.

⁸ Á ba an fetarfire ɲanna zlaɓe ádaliye, ndza fansarfe Ibrahim ge Dadaamiya. A naba duhe á dem larde na a bannaa Dadaamiya ge de nja amkwa, á de gev náza-aara larde ɲanna. Ba tate ɲanna keni ndza diyaaka emtsaɗe Ibrahim, aley a naba duhe. ⁹ An fetarfire-aara a naba nja am larde ɲanna ndza a fannaa Dadaamiya ge ɲane am namana-aara. Ma gevka ekse-aara miyenne keni, a naba nja áhuwa. Ndza a nja á ba am *bere á kacakaca ba estuwa, lauktu ta melsaa tara Isiyaaku antara Yakubu larde á namána ɲanna, itare keni ta nja á ba am bere á kacakaca ba estuwa. ¹⁰ Ibrahim a fansaare estuwa ge Dadaamiya na wá, aɗaba ɲantenja am ervaunɗe-aara ganakini watse á daada á dem berni na a nderanaa Dadaamiya am samaya, baaka badza-aara ɗekideki na.

¹¹ Saraatu keni ba estuwa. An fetarfire-aara a naba shaa huɗe, gevge emgyegwe á mukse tsa. Aɗaba diyaadiya geni Dadaamiya na a banaa watse á de vanta egdzere na, á iceka fida ɗekideki. ¹² Aɗaba una ɲanna, ba Ibrahim palle, ɲane una ndza gevge emgyegwe á zhele kurcumme, ndza baaka elva a ya egdzere ázeɲara mazla-aara, ba ɲane ɲanna wá, a naba yehe egdzere baaka kezlakula á eggye-aha-ɲara, ta ba seke shiili na am guwa na, ta ba seke terlyakwa na áte samaya.

¹³ Emnde á Ibrahim ɲanna ta matsaa ba estuwa, yáranka fetarfire-aatare ɗekideki. Amá itare an ire-aatare wá, pakarvaaka duksa-aha ɲanna ndza a baternaa Dadaamiya na. Duksa palle wá, ndza ɲjarantenja am ervaunɗe-aatare geni baaka shaige áte názu a ndasaa Dadaamiya. Daaci ta higa jipu áte duksa-aha ɲanna. Baira ndza ta enndáhá ba parakke geni itare ta ba seke wayve-aha am duniya na, tate á nja-aatare miyenne wá, áhuna ka. ¹⁴ Emnde ɲanna, am nja-aatare wá, shebarka ɗekideki ganakini aɲkwa larde-aatare ba giraara watse tá zláál á de njá am huɗe-aara. ¹⁵ Dzamarka ɗekideki áte ekse-aatare na ndza ta segashe am huɗe-aara na. Ma andze tá kátá tate na ndza ta sawa átekwa wá, sey ma tá shantaushe ge barama á eptsá á dehuwa. ¹⁶ Amá dzamarka itare una ɲanna ɗekideki. Itare wá, aɲkwa tate umele am ire-aatare, amaana: samaya. Una ɲanna jauje ge tate na ndza ta sawa átekwa na. Aɗaba fetarfire-aatare ɲanna wá, á wanka shaige ɗekideki ge Dadaamiya geni tá dáhá ɲane an Dadaamiya á emnde ɲanna, a tsatsateraa berni yaikke ázeɲara.

¹⁷⁻¹⁸ Á ba an fetarfire ɲanna zlaɓe ádaliye, Ibrahim á kátá icaná egdza-aara palle ba ɲane sadake-aara ge Dadaamiya. A ba Dadaamiya á elvan ge ɲane: Iciyantice egdza á ɲa Isiyaaku sadake-aara. An elva-aara ɲanna wá, a se gya ba hala á Ibrahim, aɗaba ndza a bantsa ba ɲane am namána-aara geni eggye-aha á ɲa, wulfe á Isiyaaku, tá de gevge kwakya. ¹⁹ Ibrahim á kátá icetaa egdza-aara na wá, aɗaba diyaadiya geni Dadaamiya an hákuma á shifeta emnde a faya. Am sarte na Dadaamiya a naba piyante ge Ibrahim na wá, Isiyaaku wá, ba seke a tsete am faya.

²⁰ An fetarfire, Isiyaaku a gaterar barka ge tara Yakubu antara Isuwa. Am gá barka-aara ɲanna wá, a bateraa názu á de magava á katafke. ²¹ An fetarfire ɲanna, Yakubu keni am sarte na gevge emgyegwe a juwa ba emtsa, a naba gaterar barka ge egdzara á Yusufa buwa. A tsetehe áte zade-aara, a galante Dadaamiya.

²² Á ba an fetarfire ḡanna, Yusufa keni am sarte na gevge emgyegwe a juwa ba emtsa, ndza a enndaha elva á segashe á emnde-aatare, egdzara á *Iserayiila am larde á Misera. Ndza a kwaratersekware baḡemme náza na ni watse tá maganá an hyehye-aara má emtsamtsa ḡane.

²³ Tara eddenjara antara emmenjara ge Muusa keni ba estuwa. An fetarfire-aatare am sarte na yaireye Muusa, naránna geni zariya egdza-aatare, daaci magarka lyawa dekiḡeki ge ya elva na a tsanaa sleksu *Firawna. Ta naba shebanvehe am mba dem tere keye.

²⁴ Adaba fetarfire ḡanna, am sarte na waltewala Muusa, eksarka mazla-aara geni tá dahaná an eggyenjara ge sleksu *Firawna. ²⁵ ḡane a hayaa ba tá shá zlaḡa átirpalle antara emnde á Dadaamiya, arge una ni á njá am geḡa am sarte cekwaḡḡuḡi, amá slehaypa. ²⁶ Ndza diyaadiya geni ambane ba sha epsawa áza emnde adaba Almasihu na watse á belaná Dadaamiya á sem duniya na, arge una ni á zuze duniya an nalmane na an ndaaka am larde á Misera na. Adaba ḡane a fete ire-aara áte laḡa na á de vantá Dadaamiya na.

²⁷ Adaba fetarfire-aara ndza sessa Muusa am larde á Misera. Slekse á Misera jaaja ervaḡḡe, amá ḡane magaaka lyawa-aara dekiḡeki. Baaka lambe-aara ba seke ḡane anḡwa á nanna Dadaamiya an ice-aara. ²⁸ Ba Muusa ḡanna zlaḡe ádaliye, adaba fetarfire-aara, a kwaraterse ge emnde a *Iserayiila geni a wecarweca uzhe á dabba áte wakyyi-aha-aatare, geni malika na a se ceḡa makaji-aha na a demka á dem mba-aatare. Daaci Muusa a tsaa muḡri á una ḡanna tá anḡwa emmáḡa ba kelaa sakanderi. Tá dáhá muḡri ḡanna: *Paska.

²⁹ Á ba an fetarfire ḡanna zlaḡe ádaliye, emnde a *Iserayiila ebzarubze haye kyanḡe áte shiili cakasse ba seke ndza baaka yawe am guwa yaikke ḡanna, amá ba ta demhe ge emnde a Misera wá, a naba ndateruhe ge haye.

³⁰ An fetarfire-aatare, ndza zazaraazaza emnde a Iserayiila dala yaikke na emnde a Yairikau ta jantaave ge ekse-aatare an ḡane. Ba kelaazare wá, ta de jantaave ser palle áte una ndza a kwaratersaa Dadaamiya. Am hare ge vuyire wá, zazaazaze dala yaikke ḡanna baḡemme. ³¹ Ndza anḡwa mukse zaware umele, zhera-aara Rahab. Adaba fetarfire-aara áte Dadaamiya, a naba lyevaa emnde a Iserayiila na ta se gya nasherire á ekse-aatare á dem mba-aara. Daaci am sarte na emnde a Iserayiila ta ceḡaa emnde a ekse na wá, ta yaa ḡane an shifa.

³² Yá maganá estara kina? Adaba cekwa sarte ganakini yá palakurnaapala labare á fetarfire á emnde á Dadaamiya umele, seke tara Gidiyaun, Barak, Samsaun, Yaifta, *Dawuda, Samiyail, ira nabi-aha umele. ³³ An fetarfire-aatare emnde ḡanna ndza gareḡa ndzeḡa arge larde-aha umele. Baḡemme á názena ndza a baternaa Dadaamiya am namána-aara sharánsha an fetarfire-aatare, dzalarefka áte unḡule-aara. Emnde á Dadaamiya werre ḡanna wá, ba ervare keni dzegwánka wera we-aara ge magatera emtaḡkire. ³⁴ Adaba fetarfire-aatare, ba derive á kára keni zaterka emnde ḡanna. Zlaḡe ádaliye, ndza tá kátá cebaterceḡa kelaade-aha-aatare an katsakar keni, ta ganaa ba itare ndzeḡa. Ndza baaka payḡa-aatare, amá an fetarfire-aatare wá, ndza ta emnde a ndzeḡa ba itare. Mbarmbe wáva jipu, ma vaatara keni sey tá bakáterá ba itare emnde a wáva á larde-aha umele. ³⁵ Á ba an fetarfire ḡanna zlaḡe ádaliye, ndza

aŋkwa ŋwasha umele emtsaremtsa emnde-aha-aatare, amá naraterna zlaŋbe ádalíye an shífa.

Amá emnde umele-aatare ndza naranna zlaďa kwakya. Ma andze baránba ganakini tá dalika á ďaba elva á Dadaamiya wá, ma tá naba yáteryá, amá eksaraareka una ďekideki, ta eksese ba emtsa am zlaďa ŋanna, lauktu á de tsatertetsa Dadaamiya, á de vaterte shífa na jauje ge una am duniya an emtakire na. ³⁶ Emnde umele keni naránna laruwa ba estuwa, ta epsawateraahe, ta gyegaterse an ja, ta puwateremhe am kaderci, ta zlaŋateruhe am danjay. ³⁷ Emnde umele ndza ta cebaa ba shífa-aatare an nakwa, emnde umele ndza ta ďatsaterthe bubuwa, emnde umele ndza ta cebateraa an katsakar, emnde umele keni ndza ta zadateremhe am sleďe ba estuwa, garevge talaga-aha, ta ŋgudaa ba gwagwa, sharaterushe wahala, magarateránmaga palasa jipu. ³⁸ Ta naba nja áte bala-aha umele am kaamba, antara áte ire á wa-aha, ta hare am hwalakwa-aha antara am evege-aha. Emnde ŋanna wá, baaka arge itare an jirire. Zlaya-aatareka ďekideki nja am duniya á laakire na.

³⁹ Emnde ŋanna baďemme wá, hayaterháya Dadaamiya, aďaba fetarfire-aatare áte ŋane. Amá wá, pakarvaaka an shífa am duniya na názena ni a baternaa Dadaamiya geni á de vaterteva na. ⁴⁰ Aďaba uwe? Áza Dadaamiya wá, ndza an tsatse duksa ŋanna zlauzle, geni á geramika antara itare ďekideki, mí de lyiyaná á ba átirpalle antara itare cuďeďire na á de vamita ŋane. Una ŋanna duksa na shagera ge miya.

12

Dadaamiya Eddemiya baďemme

¹ Daaci miya wá, emnde a fetarfe ŋanna ba seke tá jamitaave á ba an je. An fetarfire-aatare ŋanna, tá kwaramisá itare fetarfire áte Dadaamiya. Aďaba una ŋanna, miya keni yaumiyanya haypa-aha na wayaaka mí pakyava ďekideki na, valyawamiyaavalya gwatama na a piyamite de katafke áte barama á Dadaamiya na baďemme, mí zlalawa á ba de katafke, kuďaumika. ² Zlaŋbe ádalíye, zharaumizhara ba sera á Yaisu, aďaba a magaminaa ba ŋane ŋurna geni mí fetarfe, á de zlamiyansauwa ba ŋane zlaŋbe ádalíye ge fetarfire á miya ŋanna. Yaisu ŋane a naba eksarhe geni ta ja shífa-aara áte dzaŋgala, wanka zherwe ďekideki ge emtsa estuwa, aďaba a fete ire-aara áte higa na á de vantá Dadaamiya na. Kina wá, ŋane aŋkwa am naďafa á Dadaamiya am sleksire-aara.

³ Dzamaumidzámá ba shagera emtanjire na ni ta maganta emnde a haypa ge Yaisu na. Nja ba zlaďa na ta magannaa emnde ŋanna, a naba bashuhe baďemme. Slaslauslasle á ba áte náza-aara emtsaďe, lauktu mí de shá ndzedfa am zlaďa-aha á miya keni. ⁴ Ge jirire wá, ekkure keni kwá aŋkwa wava jipu geni kwá janaaja haypa. Amá wá, zlaŋbe jerka edda una ni emtsamtsá aďaba una ŋanna am dagave á kure. Daaci gazlauka ďekideki. ⁵ Viyakurnaaviya elva na ndza a bakurna Dadaamiya ge vakurte ndzedfa an ŋane na emtu? Nawa a ďakurte an egdzara-aara. Aďaba aŋkwa am wakita á Dadaamiya, á ba ŋane:

Egdza-aaruwa, má ya Yaakadada Dadaamiya, yá aŋkwa giyakgiya wá, sey ká fa hyema áte elva ŋanna. Ma yá valakarvale keni, á guleka higa á ŋa áte iya.

6 Adaba iya Yaakadada wá, yá giya edda una ni wayanwaya na, yá ja ba edda una ni gevge egdza-aaruwa na, a bina.

7 Anḳwa egdzere ni á giyeka eddenara deƙideƙi emtu? Daaci áte zlaɗa ṅanna wá, kwá naba diyeddiye geni á dzerakursaa ba Dadaamiya, kwa ba seke egdzara-aara. Má estuwa wá, bashawabasha baɗemme á zlaɗa-aha na shakursha na, lauktu kwá de shansha nampire-aara. ⁸ Á giyatera ba estuwa Dadaamiya egdzara-aara. Daaci máki á giyakurka kure wá, kwa egdzara-aareka deƙideƙi, kwá ba seke masagwa-aha am emnde-aara.

⁹ Zlaɓe ádaliye, dada-aha a miya am duniya keni ndza ta giyamigiya, ndza mí fa zherwe áte itare. Daaci faumifa zherwe áte Eddemiya na am samaya na keni. Má má anḳwa fa zherwe áte ṅane wá, mí de shá shifa na á zleka na. ¹⁰ Dada-aha a miya na ta yamiya am duniya na wá, ndza ta giyamiya á ba am sarte na mi egdzara mesheshe, ba seke una ta beranaa itare ge shagerire. Amá Eddemiya na am samaya na wá, ṅane á giyamigiya geni á famiyem ndzedfa am vuwa, lauktu mí gevge emnde cuɗeɗɗe ba seke ṅane. ¹¹ Má Dadaamiya anḳwa giya ura wá, vacite ṅanna wá, zlaɗa áte edda-aara, baaka higa-aara deƙideƙi. Amá má zlauzle zlaɗa ṅanna wá, edda una má diyeddiye nampire á zlaɗa ṅanna wá, á shá hairire antara zlalava shagera áte unḳule á Dadaamiya.

Faufa hyema áte ire á kure

¹² Diyakurdiya tsawe ganakini Dadaamiya á yanka giya egdzara-aara wá, daaci a guleka higa á kure, naba daumbare á de katafke áte unḳule-aara. ¹³ Tá anḳwa emnde umele am dagave á kure, ta ba seke emnde a dere, cekwa ndzedfa-aatare áte unḳule á Dadaamiya. Daaci dɓabaudfaba unḳule na shagera na, geni a dzalarevka áte unḳule ṅanna, amá a sharansha ndzedfa átekwa.

¹⁴ Tatayautataya nja lapiya antara emnde baɗemme. Tatayautataya an ervaunɗe á kure palle, geni kwá gevge emnde cuɗeɗɗe áza Dadaamiya. Adaba má baaka una ṅanna wá, ma ware edda-aara keni á taa daaka á deza Dadaamiya. ¹⁵ Faufa hyema áte ire á kure, geni ma ware á kure keni a yanaaka ṅurna á Dadaamiya. Adaliye, faufa hyema geni a jerka ura am dagave á kure ni mándzawe zlalava-aara. Ura estuwa á melateruka ge emnde áte barama á Dadaamiya, baira á badzaterbáɗza ba seke namgena am dagave á hiya am fe. ¹⁶ Zlaɓe ádaliye, faufa hyema áte ire á kure, geni a jerka ura ṅuɗi am dagave á kure, á feka zherwe áte názena a wayanantaa Dadaamiya, ba seke Isuwa werre. ṅane wá, a naba velu makajiyire-aara ira warita á makajiyire baɗemme adaba zu duksa ser palle. ¹⁷ Ba ekkure keni diyakurdiya geni, am sarte na zlauzle veluvele wá, a deza eddenjara ágira a de kátá barka, amá a naba kwaleve ge eddenjara gar barka ṅanna. Baaka názu magaaka ṅane, antara yawe á kyuwa-aara campaukkwe átekwa, aley shanka pute geni á tsatsanaatsatse názena a badzanvaa ṅane.

¹⁸ Diyaweddiye geni tate á tse á kure ge kure á katafke á Dadaamiya wá, gevka seke náza á *Iserayiila-aha werre áte vuwa á wa Sina. Itare wá, ma tá naba dzegwandzegwa fetefa ba erva-aatare keni áte wa ṅanna. Ndza naranna nara á kára yaikke áte ire á wa ṅanna, ndza naránna tabedammire antara gwehya, ira válale yaikke. ¹⁹ Zlaɓe ádaliye, ndza cenarácena hula á duksa ba seke gaashi áte wa ṅanna, cenarácena

kwárá umele, kwárá ḡanna wá, ba kwárá á Dadaamiya. Am sarte na cenaráncena kwárá ḡanna wá, gazlargazla jipu, baira ta yeka ganakini a semka kwárá ḡanna mazla-aara á sem hyema-aatare. ²⁰ Adaba edda-aara a se balaterse elva na zlazladá áte itare. A ba ḡane, ma ware keni a feka erwa-aara áte wa ḡanna. Una ma ba dabba keni sey tá jana á ba an nakwa, a zlauzle shifa-aara ba estuwa. ²¹ Duksa-aha ḡanna ta naaná itare na wá, gazlateraagazla jipu. Ba Muusa an ire-aara keni a ba ḡane: Gazlangazla, yá gyagye ba seke maagara ge lyawa, a bina.

²² Amá ekkure wá, estuweka. Ekkure kwa sete wa na tá dahaná an wa *Siyauna, am tate na átekwa berni á Dadaamiya Saksage. Berni ḡanna wá, ba Urusaliima na am samaya na. Kwa sem tate na ta átekwa malika-aha baḡemme baaka kezlakula-aatare na. ²³ Adaliye, ekkure, aḡkwa sleḡe á kure am dagave á nalga á naḡa na tá am geḡa yaikke átevege Dadaamiya na. Emnde ḡanna ta ba seke makaji-aha átevege eddetare, zhara-aha-aatare baḡemme aḡkwa an puwa áza Dadaamiya am samaya. Ekkure wá, kwa seza Dadaamiya na á de kyaná ḡane shairiya á emnde baḡemme na. Ekkure dábakurteḡaba emnde na tá aḡkwa áza Dadaamiya, a gatervaa ḡane cuḡeḡe am duksa baḡemme na. ²⁴ Ekkure, dakuraada á deza Yaisu. Ba ḡane una slemela emnde antara Dadaamiya, geni Dadaamiya á maga namána aḡwaslire antara itare. Ekkure, dakuraada á deza Yaisu na, ḡane a gakurve cuḡeḡe an uzhe-aara na. Uzhe-aara ḡanna wá, aḡkwa á kwaramise duksa shagera gergere antara una mi tsahese áte uzhe á Habila.

²⁵ Daaci faufa hyema ba shagera áte ire á kure, eblyawanveka elva á edda una aḡkwa á bakurá elva na. Werre wá, baḡemme á emnde na ndza ta kwaleve elva á edda una ni á fater magiya an elva á Dadaamiya am duniya wá, enzlarseka dekideki. Ge miya emnde na má aḡkwa cena elva á Yaisu na a sawa am samaya na keni, watse ba estuwa. Amaana, má kwalamiyevkwale, watse baaka pute á miya umele geni mí enzlesenzle an ḡane. ²⁶ Ndza werre ḡanna wá, Dadaamiya a ndaase ba elva an kwara yaikke, daaci a naba gejaavte ge haha á ba an ndzeḡa. Kina keni elva-aara aḡkwa á bamiyánba geni watse á de emmága zlaḡe ádaliye ba estuwa. Amá antara ba samaya keni á de gejaava á ba an ndzeḡa, a bina. ²⁷ A ba ḡane, buwaaka dekideki wá, baḡemme á názena a nderanaa ḡane, á de gejaava zlaḡe ádaliye á ba an ndzeḡa, lauktu tá de zlauzle ba estuwa. Daaci tá de juwa ba duksa-aha na baaka halavuwa-aatare ge itare dekideki na.

²⁸ Máki estuwa wá, miya wá, slafauminaaslafe ba we á miya ge Dadaamiya an erwaḡḡe á miya palle. Adaba ḡane a famiyaa yaikkire na baaka halavuwa-aara dekideki na ge miya. Galaumigálá Dadaamiya, njauminja á katafke-aara an fesarfire am elva-aara, njauminja an lyawa-aara am erwaḡḡe áte una á kataná ḡane. ²⁹ Adaba Dadaamiya na mí yeka ázenara na wá, ḡane slera-aara ba seke slera á kára. Amaana, ḡane á shekwaaka keḡanaakeḡa názena hayánka ḡane.

13

Á kátá uwe Dadaamiya áza emnde?

¹ Ekkure emnde a fetarfe wá, yawánka mága wayavire am dagave á kure, njawinja ba seke egdzar mama. ² A viyakurarka elva á lyiya wayve-aha na tá se tsekwa am mba á kure. Fawaterufe hyema ba shagera, adaba ndza anḡkwa emnde umele ta lyevaa wayve-aha-aatare, faraterufe hyema ba shagera, mbate wá, wayve-aha ḡanna malika-aha. ³ Emnde na tá am dangay na keni dzamauterdzámá, zlaḡa-aatare ḡanna a gevge ba seke áte kure. Adaliye emnde na tá am zlaḡa-aha umele na keni, dzamauterdzámá ba seke kwa kerde antara itare am zlaḡa ḡanna.

⁴ Emnde baḡemme a faransarfe ge Dadaamiya am elva á nika. Am dagave á tara zhele an mukse-aara, ma ware-aatare keni a badzanveka cuḡeḡḡire á nika-aatare. Adaba Dadaamiya á de yanka záterá an shairiya, baḡemme á emnde a mága dakarire antara emnde a mága gwardzire.

⁵ Yawanánka ervaunḡe á kure ba ge waya shunḡu, naba higauhiga arge una anḡkwa am erva á kure, adaba a ba Dadaamiya: Yá anḡkwa antara ekka, ma vaatara keni, yá yanḡa dey. ⁶ Adaba una ḡanna, bawamiyánba ganakini Yaakadada, Dadaamiya-aaruwa anḡkwa am iga-aaruwa, baaka lyawa-aaruwa, á magiya uwe urimagwe? Baaka shaige-aaruwa ḡekideki.

⁷ Yehauteyeha male-aha á kure na ndza ta balakursaa itare elva á Dadaamiya na. Yehauteyeha zlalava-aatare, antara fetarfire-aatare áte Dadaamiya dem halavuwa á shifa-aatare am duniya. Daaci ekkure keni fautarfe áte Dadaamiya ba seke itare. ⁸ Yaisu *Almasihu wá, werre keni ndza ba ḡane, vatená keni ba ḡane ḡanna, ḡane á njá á ba áte una ḡanna dem ba ge ḡekideki. ⁹ Faufa hyema áte ire á kure, adaba tá anḡkwa emnde na tá anḡkwa jansaare ba itare an ire-aatare tsaha-aha umele gergere, ndza cenaránka emnde ḡekideki. Enḡkalaawa, geni a keḡarakuraaka áte baráma. Adaba a ba itare: sey má ura ḡabeteḡdaba naḡe-aha áte elva a náza za baḡemme, lauktu á zlava ervaunḡe-aara. Cenauka una ḡanna ḡekideki. Sey an ḡurna á Dadaamiya palle. Baḡemme á emnde na ndza ta ḡabete jeba á naḡe-aha ḡanna, palle á názu ta shanaa itare ge nampire baaka.

¹⁰ Baḡemme á *liman-aha á Yahudiya-aha na kwasau zlaḡe tá faná ba sadake ge Dadaamiya am mashidi-aatare na wá, diyamidiya ganakini una mi shanaa miya áza Dadaamiya na, amaana emtsa á Yaisu na wá, náza-aatare ka, adaba itare zlaḡe diyarka nampire-aara. ¹¹ Male á liman-aha, má á daná sadake ge Dadaamiya adaba haypa á larde wá, tá ica dabba, á daná uzhe-aara á dem tate na cuḡeḡḡe jipu na. Hyuwa á dabba ḡanna maa, tá de deraná áte iga a ekse-aatare. ¹² Náza á Yaisu keni ndza a mágava ba estuwa. Ta de jaa shifa-aara á ba áte iga a ekse ḡanna, a shu zlaḡa áhuwa, geni á baraterá haypa-aha-aatare ge emnde baḡemme an uzhe á ire-aara. ¹³ Daaci máki estuwa wá, baaka nampire á jeba á nadina ḡanna mazla-aara. Saumisse, mi zlaláwa á deza Yaisu, mí de bashán ba kerde epsawa á emnde. ¹⁴ Adaba baaka ekse na mí njá am huḡe-aara dem ba ge ḡekideki am duniya na. Amá mí fete ire á miya áte ekse umele anḡkwa, mí de njá amkwa dem ba ge ḡekideki.

¹⁵ Daaci galaumigala Dadaamiya, yawamiyanka. Má mí gálá Dadaamiya ḡanna wá, una ḡanna ba seke sadake á miya na mí vante ge ḡane adaba slera á Yaisu. Galaumigala zhera á Dadaamiya ge maraterá zhera-aara ge emnde baḡemme. ¹⁶ Viyawanaaka magatera maggwire ge emnde.

Magaumága zevarzire an duksa na am erva á kure, adaba jeba á sadake ḡanna á vante higa kwakya ge Dadaamiya.

¹⁷ Cenausena názena tá bakurná male-aha á kure, fawatersarfe ba shagera, adaba tá ufaná ba itare shifa á kure, Dadaamiya keni á de ndavateru ba ge itare slera na ta maganaa itare ge fakuru hyema. Daaci má ekkure keni kwá anḡkwa fatersarfe wá, tá maga slera ḡanna á ba an higa. Má baaka una wá, tá higeka am slera ḡanna. Má gulaagula higa-aatare wá, slera-aatare á magakuránka payda ge kure.

¹⁸ Yawánka ḡala Dadaamiya arge ḡere. ḡere wá, diyaḡerdiya ba parakke geni dzayye ervaḡde á ḡere, wayaḡerwaya ḡá maga duksa bademme á ba an unḡule-aara ma vaatara keni. ¹⁹ Duksa na yá kataná iya ázekure kwakya-aara wá, ḡalaunála Dadaamiya geni a meliyumele, lauktu yá shansha baráma á eptsá á dezekure á ba áte watsewatsire.

Názena yá yekaná iya áza Dadaamiya

²⁰ Dadaamiya slevante hairire ge emnde, a tsantaa ba ḡane suni á miya yaikke am faya, amaana Yaakadada Yaisu. ḡane suni á miya á bá iya na wá, adaba ḡane a emtsehe adaba miya. Miya wá, mi ba seke kyawe-aha-aara. An uzhe-aara, Dadaamiya a ḡgudamiyaa namána na á zleka dekideki na. ²¹ Daaci a melakurumele Dadaamiya, geni kwá shansha mága názena á kataná ḡane bademme. A ganvega Dadaamiya namaari-aara am miya áte erva an Yaisu *Almasiihu, geni mí gevge áte una á kataná ḡane. Galaumigala Yaisu Almasiihu dem ba ge dekideki. *Aamin.

Ga use am halavuwa á elva-aha

²² Egdzar mama-aha-aaruwa, kwaya ḡane egdza elva na ya puwkurtaa ya, geni yá vakurta ndzedá an ḡane. Elva ḡanna kwakyeke, daaci yá anḡkwa ḡalakurḡala, taslawá á kure, faufa ervaḡde, cenauvaacena elva ḡanna ba shagera. ²³ Ambane zlaḡe cenakuránka deeme ganakini egdza emmemiya Timaute keni ta bantsa belaranaabela, sesse am danḡay. Má samsa á sezeruwa wá, watse á puwisá ḡane ádeze kure.

²⁴ Gawaterga use-aaruwa ge male-aha á kure, antara emnde a fetarfe umele bademme. Emnde a fetarfe na tá am larde á Italiya keni tá anḡkwa gakur use-aatare. ²⁵ A magakuránmaga Dadaamiya ḡurna ge kure bademmire á kure.

Wakita na a puwetaa YAKUBA

Ga use á Yakuba

¹ Wakita na yá anƙwa puwaná ba iya Yakuba, waladí á Dadaamiya antara Yaakadada Yaisu *Almasiihu, yá anƙwa á puwakurte wakita na, yá akur use ge kure bademme á emnde a Dadaamiya na kyarakuraakya á dem duniya bademme na.

Njá á emnde a fetarfe má shatersha zladá

² Egdzar mama-aha-aaruwa, ma a shakuraa am sarte-ara zladá keni, higauhiga an ervaunƙe á kure bademme. ³ Adaba ba kure keni diyakur-diya, ganakini máki tsakuraatse dzanɗanɗe, kezlakuranveka fetarfire á kure am sarte nanna wá, kure kwá gevá emnde a farvaunƙe an tsáká ire. ⁴ Amá tsawatse ba nga. A marápsenmare farvaunƙe á kure am duksa bademme. Estuwa kwá de gevá emnde na baaka duksa mándzawe áte itare, hyairephye am duksa bademme. Á de eksakurarka jirire keni am duksa bademme.

⁵ Má anƙwa ura am dagave á kure diyaaka názena á maganá nane, a enndava enƙale áza Dadaamiya. Dadaamiya á de vanteva. Adaba Dadaamiya á kwalarka ge edda una á ndava enƙale ázenjara, á vanteva ma vaatara keni. Adaba nane wá, bárbare ge vaterte duksa ge emnde bademme. ⁶ Amá má ura á ndava duksa áza Dadaamiya wá, a fetarfe geni Dadaamiya á de vanteva. A manka shaige am ervaunƙe. Adaba edda una á maga shaige am ervaunƙe wá, nane ba seke njá á haye na á weshaná effeya, á dáná á dehuwa, á sehuna, á dem dalbe-aha bademme. ⁷ Ura estuwa, a sleka am ervaunƙe-aara ganakini á de shansha názena á ndavaná nane áza Yaakadada. ⁸ Adaba gevge an ire bubuwa, tsanaaka ire-aara am tate palle.

Elva arge berba-aha antara talage-aha

⁹ Ura talage, má fetarfe áte Yaisu *Almasiihu wá, a ehliga an ervaunƙe-aara bademme. Adaba kanteka Dadaamiya. ¹⁰ Ge sleberba na fetarfe áte Yaisu Almasiihu keni maa, nane keni a ehliga an ervaunƙe-aara bademme, arge una ni a genaahge ge Dadaamiya na. Adaba diyaadiya nane ganakini á de zla shifa-aara, ba seke mága ugbene á mása am fe, má á gEDA, á gEDA á ba áte watsewatsire. ¹¹ Má mberatembera vaciya an kára-aara, á badza zariyire-aara, á gEDA á dem áhá, mása keni á emtsa bademme. Ba duksa palle ge sleberba keni. Á ba am sarte na nane á shunɗula ge mága slera-aha-aara na wá, a naba icanmica emtsa.

Elva a mbeɗa á dem haypa antara zladá

¹² Watse geɗa yaikke ge edda una tsaatse ba shagera am zladá-aha gergere. Adaba má tsaatse shagera mbeɗaaka wá, á de shansha ladá-aara. Amaana: á de shá shifa na á zleka, a ba Dadaamiya, á de vaterte ge emnde na wayarwaya an nane na. ¹³ Amá má á kátá mbeɗa edda-aara wá, a banka ni a maganaa ba Dadaamiya. Adaba ura á dzegwánka mbeɗa Dadaamiya. Dadaamiya keni á mbeɗeka ura ɗekiɗeki. ¹⁴ Ba emtanƙire

na á dzamaná ura am ervaunġe-aara na wá, á mbeċčaná ba una ŋanna á dem haypa. ¹⁵ Duksa shagerka na á dzamaná ura am ervaunġe-aara, am iga-aara cekwaanġuđi á maganá á ba áte parakkire. Daaci má waltewa haypa, á saná emtsa.

¹⁶ Daaci a keċċarakuraaka emnde, egdzar mama-aha-aaruwa. ¹⁷ Názena á sáwá áza Dadaamiya wá, baċemme ba shagera, baaka una laake am huċe-aara. Baċemme á názena á já lámbe á ura wá, á sáwá á ba áza Dadaamiya na a nderaa parakkire-aha am samaya na. Aċaba Dadaamiya, ŋane a eptsaaवेका, á zláleka seke náza vaciya geni á yakurya am tabedammire. ¹⁸ A wayetaa ba ervaunġe-aara ge vamite shifa na á zleka na, a vamite an elva-aara na elva a jirire na, geni mí gevge ma emnde zuŋŋwa ba miya am ice-aara am názena a nderanaa ŋane baċemme.

Cenaucena elva á Dadaamiya, fawansaarfe

¹⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, faufa hyema ge cena názena yá bakurná ya na: Ma ware keni a eccena názena ni tá banna emnde. A gevka slewatsewatam am elva, a gevka slervaunġe. ²⁰ Aċaba slervaunġe wá, á taa maganaaka názena á kataná Dadaamiya. ²¹ Aċaba una ŋanna, tara danŋwire antara mándzawire na am ervaunġe á kure na wá, yawanya baċemme, gawanaaga ire á kure á katafke á Dadaamiya. Ma uwe keni magaumága á ba áte elva-aara na aŋkwa am kure na, aċaba elva-aara ŋanna wá, á dzegwándzegwa lyakurlya.

²² Cenaucena elva á Dadaamiya, kwá ámbera maga názena á bakurná ŋane. Edda una ba a cenvaahe an hyema, amá á maŋka názena á ndahaná Dadaamiya wá, á keċċa ba ire-aara. ²³ Edda una ba a cenvaahe an hyema, amá á maŋka názena á ndahaná Dadaamiya na wá, ŋane á garáva an edda una á zhárá ice am kweteram. ²⁴ Ba a zharaa wafke-aara, cekwaanġuđi am iga á una ŋanna wá, kerteŋ a viyanaaviya njá á wafke-aara. ²⁵ Amá edda una a cenaa shairiya á Dadaamiya, a maganaahe an unŋule-aara maa, Dadaamiya á gá barka áte ŋane am slera-aha-aara baċemme. Aċaba ŋane cenaaka shairiya á Dadaamiya á ba an hyema kerteŋ a viyanaahe na, amá a fansaarfe. Aċaba shairiya á Dadaamiya ŋanna wá, baaka duksa mándzawe am huċe-aara. An hakuma jipu ge samise am haypa.

²⁶ Má ura á zhárá ire-aara ganakini ŋane slenadina, amá á taa ŋanaaka nara-aara, daaci ŋane wá, á keċċá ire-aara, ċaba nadina-aara ba dey. ²⁷ Daba nadina á jirire na cuċeċċe, á kataná Eddemiya Dadaamiya wá, fanu hyema ge egdzar tahe-aha, antara wegyegwar ŋwasha na tá am laruwa, ira á mága eŋkale áte ire-aara ba ge ŋane keni, geni a demka am slakwatsa na tá maganá emnde a duniya na.

2

Baċemme á emnde ta ba kalkale áza Dadaamiya

¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, ekkure wá, fakurtaarfe áte Yaakadada Yaisu *Almasiihu na baaka seke ŋane an daradza na. Aċaba una ŋanna, eggrauka emnde ċekideki. ² Ba seke má daremda emnde buwa á dem jahava á kure á katafke á Dadaamiya, palle-aatare sleberba am zane zariya, amá palle ŋane talage am emgyegwe a zane, ³ daaci kwá belanu ice ge zhel na am zane zariya na, kwá de yainu an use, kwá baná: Nawa njinja am kurshi na ambarkaŋa; amá ge talage wá, kwá baná: Sawá njinja am

áhá am sera-aaruwa áhuna. ⁴ Má kwá maga una, magakurnaaka gergerire am dagave á emnde emtu? Kwa epsawaa palle, una ñanna kwa slanaa ba kure, amá sawari á kure ñanna shagerka.

⁵ Egdzar mama-aha-aaruwa, cenaucena ba shagera. Diyakurka emtu geni Dadaamiya a dzerse talage-aha am duniya na, geni tá fetarfe áte Yaisu *Almasihu, ta gevge emnde a berba am ervaunđe-aatare? Ñane a dzeraterse geni tá shansha yaikkire na a ba ñane, á de vaterte ge emnde na wayarwáyá an ñane. ⁶ Amá kure, kwá perdá talage-aha. Ábi ba emnde a berba una tá magakurá palasa, tá dakurá á de katafke á shairiya? ⁷ Zlabe ádaliye, ábi ba itare una tá zlazla zhera á Ura yaikke na kwá dabaná kure?

⁸ Máki dábakurtedaba shairiya á Dadaamiya áte una an puwa am wakita-aara, a ba ñane: Ewwaya sleriya á ña ba seke ire á ña na wá, kwa magaa duksa shagera. Adaba shairiya-aara ñanna wá, baaka seke ñane. ⁹ Amá má kwá maga gergerire am dagave á emnde wá, kwá mága haypa. Ñakuraanña Dadaamiya an shairiya. Adaba fakuransaarka ge shairiya-aara. ¹⁰ Ma ura a dábete shairiya-aha á Dadaamiya bademme keni, máki a yaa palle, bademme á umele-aha na keni ba seke dabaaka. ¹¹ Adaba a ba Dadaamiya: Manka gwardzire. Ba Dadaamiya ñanna zlafe adaliye una a ba ñane: Jeka shifa. Daaci ma maganƙa ba gwardzire keni, máki ka de jaa shifa, ba fakansaarka ge shairiya-aara. ¹² Adaba una ñanna yá bakurá ba jirire: Bademme á názena kwá ndahaná kure, antara una kwá maganá kure, diyaweddiye ganakini Dadaamiya á de kya shairiya-aara bademme, á de zhárá má fakuransarfe ge shairiya-aara na a samisaa ñane am haypa na. ¹³ Ma ware una á zanvaarka ge emnde, vaci shairiya wá, Dadaamiya á de zanvaarka ge ñane keni. Amá má á zanvarze ge emnde wá, ñane keni á de mbedeka vaci shairiya.

Mága slera á Yaisu a zlááva an fetarfire áte ñane

¹⁴ Má banba edda-aara ganakini ñane fetarfe áte Dadaamiya, amá á manka názena á ndahaná Dadaamiya, ázara námpire-aara? Jeba á fetarfire ñanna á sanánka shifa na á zleka na. ¹⁵ Ba seke má sámsá slefetarfe ásezekure, ma zhele ma mukse, má baaka kacekaca-aara, baaka náza za-aara, ¹⁶ daaci kwá baná: Á jamima shifa, a vakteva Dadaamiya kacekaca antara dafa, amá ba uwe keni kwá vanteka, una ñanna ngulme ge uwe? ¹⁷ Ba duksa palle ge fetarfire áte Dadaamiya. Má bánba edda-aara á daba Dadaamiya, amá á manka názena á ndahaná Dadaamiya, fetarfire-aara ba dey.

¹⁸ Má bánba edda-aara ñane wá, á fetarfe, amá iya yá maga ba slera á maggwire wá, náwa názena yá banná ya: A ndindaha, á fetaare estara áte Dadaamiya, amá á manka slera á maggwire? Lauktu iya keni yá ndandáhá slera á maggwire-aaruwa, á diyisediye ganakini ya ura á Dadaamiya á ba an jirire. ¹⁹ Ábi diyakdiya ganakini baaka Dadaamiya umele, sey ba palle. Máki estuwa wá, shagera kwaye! Amá ba jini-aha keni diyardiya una ñanna. Adaba una tá an lyawa-aara jipu. ²⁰ Amá ekka wá, degdege ire á ña! Wayanwáyá ka diyeddiye geni má ká daba Dadaamiya, amá ká manka slera á maggwire wá, daba Dadaamiya á ña ba dey? ²¹ Yehauteyeha eggemiya Ibrahim. Ñane a gev estara sledzayya ervaunđe á katafke á Dadaamiya? Ábi a gev sledzayya ervaunđe á katafke á Dadaamiya an slera na a maganaa ñane, a eksevaa Isiyaaku egdzar a huđe-aara ba ge

ɲane, á kátá icaná sadake-aara ge Dadaamiya. ²² Ká aɲkwa nanna emtu mazla-aara ganakini fetarfe Ibrahimia, fetarfire-aara a zlááva á ba antara slera-aara ɲanna? Fetarfire-aara hyephye aɗaba slera-aara ɲanna. ²³ A maganaahe á ba áte una a ndahanaa wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: Ibrahimia a fetaare áte Dadaamiya. Aɗaba una ɲanna a gev sledzayya ervaunɗe á katafke á Dadaamiya. Ibrahimia a gev slakate á Dadaamiya. ²⁴ Daaci ká aɲkwa nanna emtu mazla-aara ganakini ura á shá dzayyire á ervaunɗe áza Dadaamiya an slera-aara, baaka ni ba a fetaare áte ɲane zlauzlé?

²⁵ Yehauteyeha zlaɓe ádaliye zaware umele zhera-aara Rahab, ɲane keni a shán ba estuwa dzayyire á ervaunɗe-aara. Am sarte na daremda emnde a *Iserayiila á dem mba-aara, a kwaratersaa ɲane unɲule geni tá enzlesenɓe an ɲane. Aɗaba a magaa una ɲanna, a shaa dzayyire á ervaunɗe áza Dadaamiya. ²⁶ Ba seke una ni má dedde shifa am ura, edda-aara á emtsa na wá, fetarfire keni ba estuwa. Má edda-aara á maɲka slera á maggwire, baaka shifa am fetarfire-aara.

3

Nara á urimagwe wá, ba kalkale antara kára

¹ Ya ndaa ba kure egdzar mama-aha-aaruwa, tatayauka gev malum-aha baɗemme á kure, amá dzamaudzámá emtsaɗe. Aɗaba ɲere ɲa emnde a kwaraterse wakita á Dadaamiya ge emnde wá, shairiya á ɲere á de jauje ge náza á emnde. ² Baɗemmire á miya mí maga ba haypa am duksa baɗemme. Má ura maganaaka haypa am ndaha elva wá, edda-aara baaka slejirire arge ɲane. ɲane á dzegwándzegwa ɲá vuwa-aara am duksa baɗemme. ³ Zharauzhára áte belsa, mí puwaterem lidza am mbuwe ge belsa-aha wá, geni a faramisaarfe. Ba jirire tá ɗaba ba tate na mí kataná miya. ⁴ Zlaɓe ádaliye, zharauzhára áte paare á yawe. Paare á yawe wá, yaikke vayvaya. Amá náza ebbáká-aara wá, ba cekwaanɓuɗi. Una ma a tsetaa valale keni, slebaka paare ɲanna á tsanmaare á ba an ɲane. ⁵ Ba duksa palle ge nara á urimagwe. Má ge jirire wá, ɲane ba egdza duksa cekwaanɓuɗi am mbuwe. Amá an hakuma jipu. Zharauzhára huɗe á kaamba, antara baakire á zlakta-aara, amá á ɲezlarka ge egdza nara á kára ba cekwaanɓuɗi. ⁶ Nara á urimagwe keni ba kalkale antara kára. Aɗaba baɗemme á mandzawire na am huɗe á duniya na aɲkwa am ɲane. Nara wá, á badzámiya ba ɲane am njá á miya baɗemme. Á mbáná ba ɲane kára ge badza shifa á ura baɗemme. Kára ɲanna keni tá an dzágwáwa an kára á jahanama.

⁷ Emnde tá dzegwándzegwa kwára duksa baɗemme. Tá dzegwándzegwa kwára dabba-aha, antara yiye-aha, antara baɗemme á názena á hulmba am haha, ira názu am yawe keni baɗemme. ⁸ Amá tá taa kwaruka nara ɗekidɗeki. Nara wá, mándzawe jipu, á njeka tsekadɗe ɗekidɗeki. Kwakya wenye-aara á shekwaaka ja shifa. ⁹ Njá gálá Eddemiya Dadaamiya an ɲane, ɲá zlazla emnde na a nderateraa ɲane áte zati-aara keni á ba an nara ɲanna zlaɓe. ¹⁰ Ba ura palle, á gálá Dadaamiya á ba an we-aara; á ba an we ɲanna zlaɓe ádaliye wá, á zlazla emnde an ɲane. Egdzar mama-aha-aaruwa, magaumika una ɲanna. ¹¹ Aɲkwa suwa ni tá ká yawe shagera am huɗe-aara, ádaliye á segashe yawe ɗaɲɗaɲe emtu?

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, anƙwa nabugda ni á ya anyaranyara emtu? Emtu anƙwa anyaranyara na á ya nabugda emtu? Baaka deƙideƙi. Ba duksa palle an suwa. Baaka suwa yawe-aara d'anƙaƙa, ádaliye á segashe yawe á shá am huƙe-aara.

Enƙale na á sáwá áza Dadaamiya

¹³ Anƙwa slenƙale an ilmu jipu am dagave á kure emtu? A marsemare edda-aara zlááva shagera an ga ire am zlááva-aara, lauktu tá de diyeddiye emnde ganakini ɲane slenƙale. ¹⁴ Amá má kwá shelha áte emnde, kwá maga danɲwire á ervaunƙe, duksa baƙemme kwá wayanáta ba ge ire á kure wá, galauka ire ba dey geni kwa emnde a enƙale. Eptsawanaaka iga ge jirire. ¹⁵ Jeba á enƙale ɲanna wá, saaka á sawa áza Dadaamiya, a sawa áza Shaitaine. Ta jansare ba emndimagwaha. Ba názá á duniya. ¹⁶ Adaba am tate na tá shelha emnde, ma ware keni á wayanáte duksa ba ge ire-aara wá, duksa baƙemme á zlááveka an unɲule-aara. Daaci baƙemme á shagerkire á ba am tate ɲanna.

¹⁷ Amá enƙale na á vatertá Dadaamiya ge emnde wá, gergere an una ɲanna. Edda una shansa jeba á enƙale ɲanna wá, ɲane cuƙeƙe á katafke á Dadaamiya. ɲane gevge slemela emnde, slekemaare, slezevarze. ɲane a eggerka emnde, ervaunƙe-aara ba palle áte emnde baƙemme. Baƙemme á názena á maganá ɲane an nampire jipu. ¹⁸ Emnde na ni tá anƙwa á maga slera á mela emnde geni itare keni a sharánsha hairire wá, slera-aatare an nampire jipu, itare tá sha dzayyire á ervaunƙe áza Dadaamiya.

4

Kumauka njá á emnde a duniya

¹ Labara anƙwa gajawe antara dagala am dagave á kure? Baaka hairire am dagave á kure adaba kwakya wáyá á duksa á kure. ² Kwá maga wáyá á duksa, amá kwá shanka. An una ɲanna wá, kwá já shifa. Kwá kumá duksa. Duksa ɲanna keni kwá shanka tsa. Adaba ba una ɲanna anƙwa gajawe antara dagala am dagave á kure. Adaba uwe kwá shánká názena kwá kataná kure, adaba ɲalakurka áza Dadaamiya. ³ Ma kwá ɲalaná á ba áza Dadaamiya keni, kwá shánka, adaba kwá ɲalaná áte unɲule-aareka. Adaba kure, kwá katán ba ge emtakire á duniya. ⁴ Kure, eptsakurantepts a elva áte Dadaamiya á kure. Adaba ba jirire diyakurdiya ganakini má ura wayaawáyá an emtakire á duniya, ɲane gevge kelaade á Dadaamiya. Ura má a ekese emtakire á duniya wá, ɲane a ekese gev kelaade á Dadaamiya. ⁵ Gawanveka názena a ndahanaa wakita á Dadaamiya na ba dey. Adaba a ba ɲane: Dadaamiya á shelha jipu áte shifa-aara na a femaa ɲane am miya na, geni á njá á ba átuge ɲane palle. ⁶ Diyaweddiye zlaƙe ádaliye geni Dadaamiya a magamiyaa ɲurna yaikke geni mí dzegwándzegwa dába ba ɲane palle. Adaba anƙwa puwartepuwa am wakita-aara, a ba ɲane: Dadaamiya á ɲwataareka ge emnde á mága kurávire, á magaterá ɲurna ba ge emnde na garnaaga ire-aatare. ⁷ Adaba una ɲanna, fawansarfe ge Dadaamiya, tsawatse ba shagera á katafke á Shaitaine, á de zhaƙade ba ɲane átuge kure. ⁸ Gawáptege á sem sera á Dadaamiya, ɲane keni á de gakuraptege. Kure emnde a mága haypa, sawansese erva á kure mazla-aara. Kure emnde na kwá an dzama

ire bubuwa keni, dɓabaudɓaba ba Dadaamiya palle. ⁹ Dzamaudzámá ire, kyuwaukyuwa, kyuwaukyuwa á ba an yawe á kyuwa adɓaba haypa-aha na kwa maganaa kure. Dzaka á kure a gevge dákwa, higa á kure keni a gevge dzámá ire. ¹⁰ Gawanaaga ire á kure á katafke á Yaakadada, ɓane á de tsakurmartse.

Badzauka zhera á sleriya á kure

¹¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, badzauka zhera á emnde. Edda una á badza zhera á sleriya-aara, bi á epsawanaahe wá, a epsawanaahe, á badzanve ba shairiya á Dadaamiya na a ba ɓane: Ewwaya sleriya á ɓa ba seke ire á ɓa. Daaci má ká badza shairiya á Dadaamiya wá, ká dɓaban geni ká fansarfeka, amá ká epsawepsawa. ¹² Sey ba Dadaamiya palle una slevaterte shairiya-aara ge emnde, ba ɓane palle una sleshairiya. Daaci ba ɓane palle una an hákuma ge lya emnde, bi ge keɗateraakeda. Amá akka, ka kuran ka ware, geni ká epsawa emnde umele?

Magauka kuravire

¹³ Cenawivaacena emtsaadɗe, kure emnde na kwa bantsa: Ma vatena, ma makuralla keni, ɓá zláá á dem berni yaikke, ɓá de ga sakanderi palle am tsakala áhuwa, ɓá sheta shuɓu kwakya na. ¹⁴ Kure emnde na kwa slaa una ɓanna, diyakurdiya názena á de magava makuralla emtu? Adaba shifa á kure ba seke mágá á yire á kara. Ká ezzhára á tsetse, amá kertenɗe zadɗevzadɗe. ¹⁵ Arge una ɓanna, ma andze kwá ba: Má wayetewaye Dadaamiya daada shifa wá, watse ɓá de maga tara una antara una. ¹⁶ Amá kure, kwá kuráva ba dey am elva. Kuráva á kure ɓanna wá, shagerka. ¹⁷ Diyaweddiye ganakini má edda-aara diyaadiya názena ma andze á maganá ɓane, amá magaaka, ɓane guge haypa.

5

¹ Ekkure emnde a berba, cenawivaacena, náwa yá bakurá elva: Kyuwaukyuwa, kyuwaukyuwa á ba an yawe á kyuwa. Adaba kwakya zlaɗa na kwá de shaná kure. ² Baɗemme á nalmane á kure na watse á badza. Dikele á zane-aha á kure na keni, á de zuze tarare baɗemme. ³ Dindar á kure, antara lipela á kure baɗemme á de zaná ba haha. Una ɓanna watse seydiɗe mándzawe áte kure. Ba irice á kure keni kwá de badza ba estuwa ba seke a zakuraa ba kára. Amá kure, kwá far ba jahaná nalmane ge ire á kure. Diyakurka ganakini herzhe á zla duniya ɓanna emtu? ⁴ Kwa zlermu emnde geni tá de magakurá slera am fe, tá de halakurá duksa ba ge kure á sem mba, amá zakuruze mbera-aatare. Diyaweddiye ganakini tá aɓkwa kyuwa emnde ɓanna á katafke á Dadaamiya geni á cenatervaare labare. Dadaamiya na sleksa ba ɓane cenáncena kyuwa-aatare baɗemme. ⁵ Zakuruze emtakire á duniya na, kwá aɓkwa maga ba názena á kataná ire á kure, kwá aɓkwa ezza, kwá aɓkwa essha ba seke tá de herakurherá. ⁶ Iyau, emnde na baaka haypa-aatare keni, kwa puwateraa ba kure á dem shairiya, haa kwa ceɓaa shifa-aatare, amá itare magarka gajawe dekiɗeki.

Faufa ervaunɗe; magaumága maduwa

⁷ Daaci egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, faufa ervaunɗe dem sarte á eptsá á Yaakadada Yaisu *Almasiihu. Zharauzhára áte sleherɗa. Emtsaadɗe wá, á páká madare, á fa ba ervaunɗe dem slakslakire, lauktu á shansha

nampire á fe-aara. ⁸ Kure keni faufa ervaunċe ba estuwa. Tsawatse ba shagera, aċaba herzhe sawa á Yaakadada.

⁹ Cenaucena ba shagera egdzar mama-aha-aaruwa: Magauka mauniyire am dagave á kure, daaci Dadaamiya á de ŋakurka an shairiya. Náwa slezhairiya am niya-aara herzhe á sawa.

¹⁰ Yehauteyeha njá á nabi-aha á Dadaamiya werre, zlaċa na ta shanaa itare, an farvaunċe-aatare. Kure keni dċabaudaba á ba áte una ŋanna.

¹¹ Miya wá, má zharater tá á ba am geċa-aatare, aċaba dzegwarándzegwa eċbasha-aara. Cenakuráncena labare á Ayuba werre emtu? Ervaunċe na a fanaa ŋane am zlaċa-aha-aara, an barka na a garaa Dadaamiya am iga á una ŋanna keni, diyakurdiya baċemme. Ba jirire Dadaamiya wá, slezevarze, slemagatera ŋurna ge emnde.

¹² Egdzar mama-aha-aaruwa, náwa názena á jauje ge duksa baċemme: Zauka waċa, ma an Dadaamiya, ma an haha, ma an jeba-ara keni dċekidċeki. Máki eksakuraarekse elva ŋanna, bawanba: Ane. Máki eksakuraarka wá, bawanba: A'aa. Dadaamiya keni á de ŋakurka an shairiya.

¹³ Anċkwa ura am dagave á kure am zlaċa emtu? A enċala Dadaamiya. Anċkwa ura am dagave á kure am geċa emtu? A eggala Dadaamiya an lahe.

¹⁴ Anċkwa ura lapika am dagave á kure emtu? A eċċaha male-aha á aiklaisiya, tá de magar maduwa, tá de ganve waye an zhera á Yaakadada Yaisu.

¹⁵ Máki emnde ŋanna fartarfe, magarka shaige am názena tá ŋalaná itare, Yaakadada keni á melanumele ge edda una lapika na, á tsantetse. Ma anċkwa haypa na a guwaa ŋane keni, á yanarye.

¹⁶ Aċaba una ŋanna, sheċauka haypa, ndaundáhá názu am ervaunċe á kure am dagave á kure. Magaumága maduwa am dagave á kure, ma ware keni a emmága maduwa arge ura, geni kwá mbembe. Maduwa á edda una ni an bárá ervaunċe-aara wá, an hakuma jipu á maga slera kwakya.

¹⁷ Yehauteyeha nabi *Ailiya werre. Ŋane keni urimagwe ba seke miya, a ŋala Dadaamiya an ervaunċe-aara palle geni a hyeka yawe. Daga ba vacite ŋanna dem sakanderi keye an kyalma, hayaaka yawe dċekidċeki am larde ŋanna.

¹⁸ Am iga á una ŋanna maa, a magaa maduwa geni a sawa yawe á zhegela, Dadaamiya a fantau ge hya yawe zlaċe ádalije, lauktu duksa baċemme a fantau ge segashe am haha.

¹⁹ Egdzar mama-aha-aaruwa, máki mbeċaambċe palle á kure áte barama á Dadaamiya, duwa á ura umele am kure a de tsantehe wá, a magaa duksa shagera jipu.

²⁰ Diyaweddiye ba shagera ganakini má edda-aara a tsante ura mbeċaambċe áte barama á Dadaamiya ŋanna wá, a ŋezlese am emtsa. Ma a kwakyevaa estara haypa á edda-aara keni, Dadaamiya á yanarye baċemme.

Zun̄jwire á wakita na a puwetaa PIYER

Ga use á Piyer

¹ Wakita na yá an̄kwa á puwaná ba iya Piyer, ya slebela á Yaisu *Almasiihu. Yá puwakurte ge kure emnde na a dzerakursaa Dadaamiya ge kwa emnde-aarire na. Yá puwakurte ge kure na kyarakuraakya am larde á kure, kwa wayve-aha kina am Pauntus, am Galatiya, am Kapadaukiya, am Aziya ira Bitiniya. ² Amá a wayete vateneka Eddemiya Dadaamiya geni á gakturvege emnde-aara an hakuma á Shedfekwe Cufed̄fde, kwá fansarfe ge Yaisu Almasiihu, kwá gevge emnde cufed̄fde an uzhe-aara.

A magakuránmaga Dadaamiya ngurna ba kwakya, a vakurteva hairire keni ba estuwa.

Tama na á zleka na

³ Galaumigálá Dadaamiya Eddeṅara ge Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu! Adaba kwakya zezarziire-aara áte miya, a tsantaa ṅane Yaisu am faya. An una ṅanna wá, a vamiṭaa shifa an̄waslire antara tama na á zleka na ge miya. ⁴ Zlaḁe ádaliye Dadaamiya a famiyaa duksa shagera na á ṅeka liya, á badzeka, á guleka dekideki na am samaya. ⁵ Daaci kure emnde na fakurtarfe na wá, an̄kwa á tsufakurtsufa Dadaamiya an hákuma-aara. Vaci zla á duniya wá, á de lyakurselye náza ba dekideki, tá de nanna emnde bademme.

⁶ Adaba tama á kure áte duksa-aha ṅanna wá, naba higauhiga, ma kwá an̄kwa á shá zlaḁa á duksa gergere keni, ba ge sarte cekwaangudi. ⁷ Zlaḁa na kwá sháná kure kina na wá, bademme á una ba ge kura fetarfire á kure, máki fakurtarfe á ba an jirire. Dindar wá, á ṅjeka dem ba ge dekideki. Amá tá ezzhárá emnde am kárá, máki ba dindar miyenne. Sakwa fetarfire emtu? Diyaweddiye geni an dárádza ba fetarfire á kure arge dindar. Zlaḁa á kure kina na wá, ba ge kura fetarfire á kure ṅanna. Am iga a una ṅanna maa, watse kwá shá gálá áza Dadaamiya, antara yaikkire ira dárádza, vacite na má watse sasse Yaisu Almasiihu á sawa am ice á emnde bademme. ⁸ Ndza nakuranka an ice á kure, kina keni baaka ura á nanna, aley wayakurwáyá, fakurtarfe áte ṅane. Adaba una ṅanna emtake ervaun̄ḁe á kure, kwakya higa á kure, yá taa palanaaka bademme. ⁹ Kwakya higa á kure, adaba diyakurdiya názena kwá de shaná kure adaba fakurtarfe na. Duksa ṅanna wá, kwá de lyelye shifa á kure.

¹⁰ Ate elva a lya shifa ṅanna wá, nabi-aha ta ettataya diyeddiye-aara an en̄kale-aatare bademme, ganakini Dadaamiya á de lyaná estara emnde. Daaci ta fantau ge balateraa ngurna ṅanna kwa shanaa kure na ge emnde. ¹¹ Emtsaad̄e wá, a balatersaa Shedfekwe á Almasiihu na an̄kwa am itare na, zlaḁa na watse á de shaná Almasiihu ṅanna, antara yaikkire na watse á de shaná am iga a zlaḁa ṅanna. Daaci ta ettataya diyeddiye-aara an en̄kale-aatare bademme, ganakini watse á de magava am zamane-ara, á de magava estara. ¹² Dadaamiya a naba maraterse ganakini duksa ṅanna wá, watse á magava am zamane-aatare ka, amá am zamane á kure. Ta balakurse ba ṅane emnde a bala labare á higa, elva á Almasiihu. Ta

balakurse waazu ḡanna an hákuma á Shefekwe Cufedǵe na a belanaa Dadaamiya á sawa am samaya na. Ba malika-aha keni tá kátá ba dise huǵe-aara baǵemme.

Gaweǵe emnde cufedǵe

¹³ Aǵaba una ḡanna maa, ma vaatara keni njawinja á ba am niya á kure ge ǵaba Dadaamiya, pauka hare ǵekideki, faufa tama á kure áte ḡurna na ni á de magakurná Dadaamiya vaci eptsá á Yaisu *Almasiihu.

¹⁴ Daaci kina wá, fawansarfe ge Dadaamiya, yawanya mazla-aara máǵa názena á kataná ire á kure na. Aǵaba kina wá, diyakurdiya jirire.

¹⁵ Gaweǵe emnde cufedǵe am názena kwá maganá kure baǵemme, ba seke Dadaamiya na a ǵaakurtaa ḡane, ḡane cufedǵe na. ¹⁶ Aǵaba a ba wakita á Dadaamiya: «Gaweǵe emnde cufedǵe, aǵaba iya ya cufedǵe.»

¹⁷ Am maduwa á kure kwá anǵwa ǵaha Dadaamiya an Dada. Watse á kyaná ba ḡane shairiya á emnde baǵemme, ma ware keni áte názena a maganaa edda-aara, ḡane á zhareka ice á ura ǵekideki. Máki diyakurdiya estuwa wá, kuvaukuva ba Dadaamiya palle am zlááva á kure baǵemme, am sarte á kure na jauje cekwaangudí ge njá am duniya na. ¹⁸ Diyakurdiya geni a se varakursaa ba Yaisu Almasiihu am zlááva á eggye-aha a kure werre na baaka nampire-aara ǵekideki na. A varakurse an shungu ka, an dindar ka, aǵaba duksa-aha ḡanna tá njeka dem ba ge ǵekideki. ¹⁹ Amá a varakurse an uzhe á ire-aara jauje ge duksa baǵemme. Yaisu Almasiihu wá, ḡane gevge ba seke egdza zhel kyawe á sadake á Dadaamiya, baaka ververe áte ḡane, baaka duksa mandzawe am ḡane ǵekideki. ²⁰ A eksesaa Dadaamiya ganakini watse á varakurvára an ḡane na wá, kwaye am fakta, amá náwa a sanse am sali kataliya á zamane na, ganakini á magakurá shagerire ḡanna. ²¹ Aǵaba ba ḡane una, fakurtarfe áte Dadaamiya na a tsante ḡane am faya, a vante yaikkire na. Estuwa, fakurtarfe áte Dadaamiya, fakurtefa tama á kure á ba áte ḡane palle.

²² Kina wá, an bára ervaunǵe á kure, aǵaba kwá anǵwa fansarfe ge Dadaamiya am elva-aara na ba jirire na. Aǵaba una ḡanna, kwá anǵwa waya egdzar mama-aha á kure an ervaunǵe á kure palle. Daaci wayawavewaye am dagave á kure ma vaatara keni áte una ḡanna.

²³ Aǵaba Dadaamiya yaikurseye ge buwire an elva-aara na á fá shifa am ura, á zleka ǵekideki na. Daaci kina wá, gakurevka wulfe-aha á edda una á emtsa na, amá kwa wulfe-aha á edda á shifa na á zleka ǵekideki na.

²⁴ Aǵaba a ba wakita á Dadaamiya:

«Baǵemme á emnde ta ba seke másá, á shekwaaka ula, zarire-aatare ba seke zarire á ugbene-aha, á shekwaaka valya á dem áhá.

²⁵ Amá elva á Yaakadada wá, á njá dem ba ge ǵekideki.»

Elva ḡanna wá, ba labare á higa na kwa cenancena na.

2

Nákwá á shifa an emnde cufedǵe

¹ Ba seke una ni Dadaamiya a vakurte shifa anǵwaslire na wá, yawanya mazla-aara máǵa kemaḡerire antara fida, faskire, shelha ira zá vuwa á ura. ² Kure wá, gaweǵe ba seke egdzara áte erva, wedera-aatare ba uǵa geni tá wálá an ḡane. Kure keni, tatayautataya ba elva á Dadaamiya á

jirire, geni kwá wálá an ñane. Á de lyakursá ba ñane náza ba ge ðekidèki.

³ Ábi kina wá, tapakurnaatapa emtakire á Yaakadada?

⁴ Sawmbare á sezenjara. Adaba ñane nákwá na á vante shifa ge ura. Velyaranvevelye emnde, a ba itare: Nákwá na laake, amá a eksesaa Dadaamiya, jauje ge nákwá-aha umele bademme an daradza. ⁵ Daaci sawmbare á sezenjara, kure keni gawevge nákwá-aha á shifa, Dadaamiya á nyaña bere-aara an ñane, á njá Shedekwe-aara am huðe-aara. Zlafe ádalije am bere á Dadaamiya ñanna maa, kwá gev *liman-aha cuðeðde ge danaa sadake ge Dadaamiya áte una á kataná ñane. Á de hayanhaya sadake á kure adaba Yaisu *Almasiihu. ⁶ Adaba ankwá an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ñane:

«Ankwá nákwá palle an daradza jipu ya eksesaa ya, watse yá nyaña bere-aaruwa an ñane am *Siyauna, á de ñáná ñane ndzeða á bere ñanna bademme. Ma a fetaara ware áte nákwá ñanna keni, á hasleka ðekidèki.»

⁷ Daaci ázekure na fakurtarfe áte ñane na wá, nákwá ñanna an daradza jipu. Amá emnde na fartarka áte ñane na wá, estuweka. Adaba a ba wakita á Dadaamiya:

«Ba nákwá ñanna ta eblyanvaa emnde a nyáña bere na una, a eksantehe ge Dadaamiya, a ganve nákwá na á ñáná ñane ndzeða á bere ñanna bademme.»

⁸ A baa ba wakita á Dadaamiya ñanna zlafe ádalije:

«Nákwá ñanna á de gev náza vatertaa ektápaare ge emnde umele, á de mbaðatermbaða.»

Tá mbaðá, adaba tá fansarka ge Dadaamiya. A tsanaa ba estuwa Dadaamiya ge jeba á emnde ñanna.

⁹ Daaci kure wá, kwa jeba na a dzerakursaa Dadaamiya, kwa *liman-aha á Slekse yaikke, kwa nalga cuðeðde na kwá átuge Dadaamiya. A ðaakursaa Dadaamiya am tabeðammire, a sakuraa á sem parakkire-aara na hyemhye am slede bademme na. Dadaamiya a gakurve estuwa, geni kwá balaterá shagerire á slera-aha-aara ge emnde. ¹⁰ Werre wá, ndza kwa emnde a Dadaamiya ka, amá kina wá, gakurve emnde a Dadaamiya. Werre wá, ndza zakurvarka Dadaamiya, amá kina wá, ankwá á zakurvarze.

Gawevge emnde a slera á Dadaamiya

¹¹ Egdzar mama-aha-aaruwa, am duniya na wá, kwa ba wayve-aha, kwá njá ba ge sarte cekwaangudí. Adaba una ñanna, taslawá á kure, magauka názena á kataná ire á kure mazla-aara, á keðákurá ba una ñanna.

¹² Zláláva a kure a gevge shagera am dagave á emnde na baaka nadina-aatare na. Daaci estuwa, ma ta fakuraa áte kwa emnde a mandzawe keni, ta de diyeddiye geni ndza baaka haypa á kure, daaci tá de gala Dadaamiya vacite na má watse daraada ákatafke-aara.

¹³ Kure emnde na ðabakurteðaba Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu wá, faufa zherwe áte emnde na tá an hákuma am duniya na bademme. Faufa zherwe áte male á larde á Rauma, adaba ire ba ñane arge male-aha umele bademme. ¹⁴ Faufa zherwe áte male-aha á larde na a bazlateraa ñane bademme. A bazlater geni tá za emnde a mága shagerkire an bikere, tá galá emnde a mága shagerire. ¹⁵ Kure wá, Dadaamiya á kátá kwá maga ba shagerire kina, geni a sharanka ngudí-aha na baaka názu ta disaa itare

na ndaha elva mandzawe áte kure ðekideki. ¹⁶ Kina wá, kwá kwaraná ba kure ire á kure, njawinja ba estuwa. Amá am kwará ire á kure ñanna wá, bawánka zlaɓe am ervaunɗe á kure geni kwá dzegwándzegwa mága mandzawire keni. Gawevege emnde a slera á Dadaamiya. ¹⁷ Faufa zherwe áte emnde bademme, wayauwaya an egdzar mama-aha á kure emnde a fetarfe, kuvaukuva Dadaamiya, faufa zherwe áte male á larde á Rauma keni.

*Shaa zlaɗa áte náza á *Almasiihu*

¹⁸ Náwa una wá, yá ndaakur ge kure kwa emnde a mága slera am mba á emnde: Fawatersarfe ge zanwe-aha á kure. Faufa zherwe áte itare ba shagera, ma áte zanwe-aha na ta mándzawe-aha keni. ¹⁹ Máki bashakuruɓashe zlaɗa aɗaba Dadaamiya, gavka aɗaba haypa á kure wá, magakurnaamaga názena á kataná Dadaamiya. ²⁰ Amá má gakuruge haypa lauktu tá jakurá aɗaba ñane wá, ma kwa bashu zlaɗa keni, ɓaaka ura á galakurgálá ðekideki. Máki kwa bashu já aɗaba shagerire, aley kwa naba eksarhe wá, á vante higa ge Dadaamiya. ²¹ Dadaamiya a ɗaakur ba ge una ñanna. Aɗaba *Almasiihu keni shausha zlaɗa aɗaba kure. An zlaɗa-aara ñanna wá, á marakurá ba garava á nja, geni kwá ɗabaná á ba áte náza-aara. ²² Ñane wá, maganaaka haypa ðekideki, cenaaránka elva a fida am mbuwe-aara. ²³ Ñane wá, ma zlazlarvaazlazle emnde keni, eptsaternaaka an zlazle ðekideki. Ndza ta shanu zlaɗa kwakya, amá a ɗu ba we-aara, a fetaare á ba an Dadaamiya ñane Edda á shairiya jirire. ²⁴ Daaci a lyamivaare ba Almasiihu an ire-aara haypa-aha ge miya, a emtsa an ñane áte dzangala. A magaa una ñanna geni mí gevge ba seke má an emtsa áza haypa, amá má á ba an shifa á miya ge mága jirire. Aɗaba ververe-aha-aara, kure mbakuraambe. ²⁵ Werre wá, ndza kwa ba seke kyawe-aha na kedarkedá na, amá kina wá, sakuraasa, kwá am erva á Suni á piyakurá ñane, ɓaaka názu á geja shifa á kure ðekideki.

3

Ñwásha an zála-aha-aatare

¹ Kina wá, yá elvan ge kure ñwásha: Faufa zherwe áte zála-aha á kure. Máki kwá anjka magaterá una ñanna wá, ukfe-aha a kure na zlaɓe fartarka zála-aha-aatare na keni, zála-aha-aatare ñanna tá de shá enjkale. Kwá de baterná kure-ka elva á Dadaamiya, amá tá de fetarfe ba itare an ire-aatare, aɗaba shagerire á zlaláwa á ñwásha-aha-aatare. ² Watse tá nanna ba itare keni, geni baravbare zlaláwa á kure, kwá anjka fá zherwe jipu áte itare. ³ Zariyire á kure a gevka an mága ñgelawire ba seke ndera úgje na zariya jipu na, antara kazlanja á mága ñgelawire na tá maganá an dindar, ira sandaa zarizariya. ⁴ Amá magauma mága ñgelawire á kure á sawa am ervaunɗe. Jeba á ñgelawire ñanna á zleka ðekideki. Amaana shagerire á enjkale antara ervaunɗe. An daradza ba una ñanna áza Dadaamiya. ⁵ Aɗaba ñwásha werre na ɗabartedaba Dadaamiya, ta fete tama-aatare áte ñane na wá, itare ta magán ba estuwa ñgelawire-aatare, ta faa zherwe jipu áte zála-aha-aatare. ⁶ Yehauteyeha Saraatu, mukse á Ibrahimima werre. Ñane a magán ba estuwa ñgelawire-aara, a faa zherwe jipu áte zhele-aara, a ɗaana an dada. Kure keni, máki magakurka

lyawa ge dɔba Dadaamiya, kwá anƙwa maga ba shagerire wá, gakurevge egdzara á Saraatu ɲanna.

⁷ Kina wá, yá elvan ge kure zála: Kure keni ɲawanaaɲa ɲwásha-aha á kure ba shagera, faufa zherwe. Diyaweddiye ganakini gergere ndzedaaatare antara náza á kure. Adaba shifa na a vakurtaa Dadaamiya na wá, a vakurte ge kure antara itare baɗemme. Ɗawaterna á ba áte una ɲanna, lauktu á daada maduwa á kure ádeza Dadaamiya.

Sha zlaɗa adaba jirire

⁸ Yá anƙwa fakurarfe zlaɓe ádaliye ge kure baɗemme, enƙale á kure á gevge palle, magaumaɗa zezarziye am dagave á kure, wayawaptewaye am dagave á kure ba shagera. Zlaɓe ádaliye gawevge emnde a maggwe antara emnde a kemaare. ⁹ Má edda-aara a magakurte emtaɲkire wá, kure eptsawanaaka an emtaɲkire mazla-aara. Ma edda-aara a zlazlakurzlazle keni, epsawanaaka an zlazle. Arge una ɲanna wá, bawanánba ge edda-aara: Dadaamiya a vakteva shifa. Adaba Dadaamiya a d'aakur ba ge una ɲanna kure keni. ¹⁰ Anƙwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ɲane: «Edda una má á kata emtakire am shifa-aara, geni a geɗetegeɗa wá, a ɲanaaɲa nara-aara ge valya elva yaiyaihe, antara fida.

¹¹ Zlaɓe ádaliye a yanya mága kemaɲgerire, a emmaga shagerire an ervaunɗe-aara palle, a ettataya hairire an emnde ma vaatara keni.

¹² Adaba Dadaamiya wá, á fateru hyema ba ge emnde a mága jirire. Baɗemme á názena tá yekaná itare, á vaterteva. Amá emnde a mága danɲwire wá, á eptsaterá ba iga.»

¹³ Daaci má kwá anƙwa maga ba shagerire an ervaunɗe á kure palle wá, baaka ura á gakuraptege ɗekiɗeki ge magakura kemaɲgerire. ¹⁴ Amá wá, ma kwá anƙwa shá zlaɗa kina, adaba shagerire na kwá anƙwa maganá kure keni, watse higa yaikke ge kure. Kuvauterka emnde ɗekiɗeki, a gazleka ervaunɗe á kure. ¹⁵ Kure wá, demawanveɗema kure ba *Almasiihu am ervaunɗe á kure, a gevge ba ɲane palle Yaakadada á kure. Ma vaatara keni njawinja á ba am niya á kure ge vaterte jawapa ge emnde na tá se ndava ázekure, áte tama na kwá faná kure áte Yaisu Almasiihu. ¹⁶ Má kwá anƙwa vaterte jawapa ɲanna wá, vawaterteva an shagerire á ervaunɗe, kwá ámbera á fá zherwe áte itare. Ma vaatara keni magaumaɗa slera á kure á ba an shagerire á ervaunɗe. Estuwa wá, ma ta zlazlakurzlazla emnde adaba shagerire á zlaláwa á kure am elva á Yaisu Almasiihu keni, watse zherwe ba ge itare. ¹⁷ Máki una ɲanna namaari á Dadaamiya wá, shagera ba kwá shá zlaɗa adaba shagerire, arge una tá shakuru zlaɗa adaba haypa á kure.

¹⁸ *Almasiihu wá, ɲane a naba emtsehe adaba haypa á emnde. A emtsehe ba ser palle, zlanaazle slera-aara baɗemme. Ɗane dzayye ervaunɗe-aara, amá a emtsaa adaba emnde na baaka jirire-aatare. A magaa una ɲanna, geni á damiyá ɲane ádeza Dadaamiya. Jareja shifa-aara, amá Sheɗekwe Cufedɗe a naba fem shifa am ɲane zlaɓe adaliye.

¹⁹ An hákuma á Sheɗekwe Cufedɗe ɲanna maa, a de baɗateraa elva á Dadaamiya ge sheɗekwe-aha na tá am danɲay na. ²⁰ Sheɗekwe-aha ɲanna wá, ba sheɗekwe-aha á emnde na ndza degdege ire-aatare ge cena elva á Dadaamiya am zamane á *Nuhu na. Dadaamiya a fater ervaunɗe kwakya, amá Nuhu a zlau ba estuwa am slera á mága paare, cenarka. Ba emnde tiise una ta deme am paare ɲanna, Dadaamiya a ɲezlaterse

itare an yawe njanna. ²¹ Yawe na ta njezlesaa itare an njane na wá, gevge ba seke baptisma na tá magakurán ge kure kina, Dadaamiya á njezlakurá an njane na. Yawe á baptisma njanna wá, gergere antara yawe ba dey na emnde tá bárá an njane. Adaba mí njala áza Dadaamiya, geni á baramiyá ervaunđe. Yaisu Almasiihu wá, njane tsetse am faya. Adaba una njanna á njezlakurzejla baptisma. ²² Kina wá, njane eptsapta á dem samaya, anjka am nadfafa á Dadaamiya. Á kwaraterá njane malika-aha á Dadaamiya antara shedfekwe-aha umele na tá an hákuma am samaya na bademme.

4

Njawinja an shifa na anjwaslire

¹ Ba seke una ni *Almasiihu se shaushe zlaďa am duniya na wá, kure keni wavauwava ganakini enjkale á kure a gevge palle antara njane, ma ge shá zlaďa-ara keni. Adaba má edda-aara a naba eksar shá zlaďa wá, a yaa ba mága haypa. ² Daaci kina wá, tsante am vatena dem halavuwa á shifa á kure am duniya na wá, magauka názena á kataná ire á kure mazla-aara, magaumága namaari á Dadaamiya. ³ Njá á kure werre na ndza kwá maga ba názena wayaaka Dadaamiya na wá, hyaahya mazla-aara. Adaba slera á kure ndza ba mága zawarire, dakarire, ndza kwa emnde a mbazla jipu, ndza kwa emnde a waya dem tate á gusa mandzawe, ndza kwa emnde a kezlan ugje ge hele arge ďaba shairiya-aha á Dadaamiya.

⁴ Amá kina wá, kwa emnde njanna-ka mazla-aara. Tá maga ba najipu-aara emnde na zlaďe tá á ba am kazlaŋa njanna, tá zlazlakurzlaďe adaba kwá ďábaterka mazla-aara á dem tate á mága haypa njanna. ⁵ Amá ákatafke á sleshairiya wá, watse tá diyeddiye slera-aha-aatare njanna bademme. Edda una watse á kyaná njane shairiya á emnde a faya an emnde na tá an shifa, á ufa ba itare. ⁶ Náza á emnde a faya wá, ndza naranna palasa am duniya ba seke una ni emnde bademme tá njá ba ge njane na. Amá Yaisu Almasiihu a de magateraa waazu am faya njanna, geni itare keni a sharansha shifa na an njane Dadaamiya.

Magaumága názena a fakuraara Dadaamiya

⁷ Kina wá, herzhapteherzhe halavuwa á duksa bademme. Adaba una njanna faufa hyema, pauka hare ďekideki ge mága maduwa. ⁸ Duksa yaikke wá, magaumaga wayavire am dagave á kure an ervaunđe á kure palle, adaba ba wayavire una á ganse haypa kwakya am dagave á emnde. ⁹ Ma ware á kure keni, a lyevaalya ura-aara á ba an higa am huďe á há-aara.

¹⁰ Ma ware á kure keni, a effa hyema áte hákuma á mága duksa na a faraa Dadaamiya ge njane. Magawateránmaga shagerire ge emnde an hákuma njanna. ¹¹ Edda una a shaa hákuma á mága waazu, a ndaha ba elva á Dadaamiya. Edda una a shaa hákuma á melateru ge emnde am slera, a emmága an ndzedfa na a vantaa Dadaamiya. Daaci am názena kwá maganá kure bademme wá, emnde a galargálá Dadaamiya adaba Yaisu *Almasiihu. Yaikkire an hákuma ba náza-aara dem ba ge ďekideki. *Aamin.

Sha zlaďa adaba zhera á Yaisu

¹² Daaci ma aṅkwa zlaḍa áte kure kina keni, a wesheka ire á kure emnde-aaruwa, zharauka seke duksa na ni a shaa ba kure palle; Dadaamiya á kurá ba fetarfire á kure an ṅane. ¹³ Baira fawarfe ge higa á kure, aḍaba gakurevge palle antara *Almasiihu am zlaḍa-aha na a shanaa ṅane. Vacite na má de samsa ṅane am yaikkire-aara, watse higa yaikke ge kure zlaḍe ádaliye. ¹⁴ Má tá aṅkwa zlazlakurzlazle emnde aḍaba kwa emnde á Almasiihu wá, higa yaikke ge kure, aḍaba Shedfekwe Cufedḍe á Dadaamiya á se njá am kure an yaikkire-aara. ¹⁵ Amá a jerka zlaḍe ura am dagave á kure á shá zlaḍa aḍaba mandzawire-aara, bi a jaa shifa, bi a ilu duksa á ura, bi a deme am elva á emnde. ¹⁶ Má edda-aara á shá zlaḍa aḍaba Almasiihu wá, a wanka zherwe ḍekideki, a slafannaaslafa we-aara ge Dadaamiya aḍaba fetarfire na a shanaa ṅane, párákke áza emnde baḍemme na.

¹⁷ Kina wá, herzhe shairiya á emnde baḍemme. Diyaweddiye geni Dadaamiya á de fantau á ba áte emnde-aara zuṅṅwe. Má Dadaamiya zatervarka ge emnde-aara, watse á tse áme kena náza á emnde na fartarka áte labare á higa na a belanaa ṅane? ¹⁸ Aṅkwa an puwa am wakita á Dadaamiya, a ba ṅane:

«Má ta ṅezla zlahhe emnde a jirire mu, watse estara náza á emnde a mága mandzawire na ḍabarka Dadaamiya na?»

¹⁹ Daaci estuwa, emnde na tá aṅkwa shá zlaḍa aḍaba namaari á Dadaamiya na wá, a faranemfa itare shifa-aatare am erva ba ge Slender-aterndera, ṅane á eptseka elva-aara ḍekideki. A magarmága shagerire, a yaranka ḍekideki.

5

Fawaterufe hyema ge emnde á Dadaamiya

¹ Kina wá, yá elvan ge male-aha á kure kwa emnde á Dadaamiya. Iya keni, ya slesawari á emnde a fetarfe ba seke itare, ya seyde á Yaisu *Almasiihu am zlaḍa-aha-aara baḍemme; iya keni watse yá á ba an slede-aaruwa am yaikkire-aara má de samsa ṅane. Náwa názu yá yekaná ázekure: ² Fawaterufe hyema ba shagera ge emnde á Dadaamiya na tá am erva á kure, ba seke suni á fateru hyema ge kyawe-aha-aara. Magauka slera ṅanna áte laarire, amá magaumaḍa aḍaba a wayetaa ba ervaunḍe á kure. Magauka aḍaba waya á nalmane, amá aḍaba a eksesaa ba ervaunḍe á kure slera ṅanna áte namaari á Dadaamiya. ³ Magauka yaikkire arge itare, amá marawateránmara zlááva shagera, ganakini a ḍabarakurḍaba itare keni. ⁴ Máki magakurnaamága slera á kure áte una ṅanna wá, watse kwá shá *ḍaṅkaula na á zleka daráza-aara ḍekideki na, má watse samsa Male á suni-aha baḍemme.

⁵ Kina wá, yá elvan ge kure dawalaa: Faufa zherwe áte male-aha á kure. Amá baḍemme á kure ákatafke á Dadaamiya, ma ware keni a ganaaga ire-aara á katafke á emnde. Aḍaba a ba wakita á Dadaamiya:

«Dadaamiya a liyieka emnde na tá gálá ire, amá á magaterá ṅurna ge emnde na tá aṅkwa ga ire-aatare á dem áhá.»

⁶ Aḍaba una ṅanna, gawanaaga ire á kure á katafke á Dadaamiya na Sleke ba ṅane palle na, á de kakuránteka ṅane má daada áte náza-aara.

⁷ Dzamauka ḍekideki ma uwe keni, fawanemfa am erva ba ge ṅane, aḍaba ṅane Slefakuru hyema.

⁸ Faufa hyema áte ire á kure, tsakautsaka hyema, adaba kelaade á kure Shaitaine tsantetse hala-aara, anƙwa tsagwadá ba ura ge keƙanaakedá, ba seke mága á ervare na á waná waya á tsegwadá názu á ezza. ⁹ Ma vaatara kení vawánteka baráma ƙekideki, fautarfe á ba áte Dadaamiya. Diyakurdiya emnde umele kení kwakya am duniya na tá anƙwa shá zlaƙa ba seke kure. ¹⁰ Má shakurushe zlaƙa am sarte cekwaangudi na wá, Dadaamiya na baƙemme á ngurna á magaterná ba nane ge emnde na, á de magakuránmaga ngurna. Amaana á de gakurvege emnde na hyairephye am duksa baƙemme, á de ndzeƙakurtendzeƙa am duksa baƙemme, kwá de tsatse, baaka názu á de dzegwándzegwa mbeƙakuraambedá ƙekideki. Adaba a ƙaakuraa Dadaamiya ganakini kwá de njá antara *Almasiihu am yaikkire-aara náza dem ba ge ƙekideki. ¹¹ Há kuma ba náza á Dadaamiya dem ba ge ƙekideki. *Aamin.

Ga use am halavuwa á elva-aha

¹² Kwaye nane egdza wakita nanna a meliwa Silwanus ge puwakurte ge kure. Nane egdza emmemiya na yá ezzhara dzayye ervaunƙe-aara. An wakita nanna wá, yá kátá fakurem ndzeƙa am vuwa, yá kátá kwá diyeddiye ngurna jirire na a magakurnaa Dadaamiya. Daaci tsawaatse á ba áte ngurna nanna.

¹³ Emnde a fetarfe na a dzeratersaa Dadaamiya ba seke kure, tá am larde á *Babila áhuna, tá anƙwa gakur use-aatare. Egdza-aaruwa Markus kení anƙwa gakur use-aara. ¹⁴ Gauga use á ntere am dagave á kure baƙemme an ervaunƙe á egdza mamire.

Dadaamiya a vakurteva hairire ge kure emnde á *Almasiihu baƙemme.

Buwire á wakita na a puwetaa PIYER

Ga use á Piyer

¹ Wakita na yá anƙwa á puwaná ba iya Simaun Piyer, ya nave an ya slebela á Yaisu *Almasiihu. Yá puwakurte ge kure emnde na kwá fetaare áte Yaisu Almasiihu, shagera fetarfire á kure ba seke náza á ñere na. Fetarfire ñanna wá, kwa shanaa an namaari á Dadaamiya, Yaakadada keni ba ñane, amaana Yaisu Almasiihu na ma vaatara keni á maga duksa á ba an unñjule-aara na. ² A magakuránmaga Dadaamiya ñgurna ba kwakya, a vakurteva hairire keni ba estuwa, adaba diya á kure áte ñane antara Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu.

A dzerakursaa ba Dadaamiya, a dfaakuraa ñane

³ Yaisu *Almasiihu wá, a kwaramisaa ba ñane zhera á Dadaamiya na a dzeramise an sleksire-aara ge de njá antara ñane am yaikkire-aara na. Estuwa, Yaisu vamiteva názena má an wedere-aara bademme ge njá á miya antara Dadaamiya. A vamite una ñanna an hákuma-aara na saksage na. ⁴ An una ñanna wá, se vamiteva ñane duksa-aha na an daradza jipu, a ba Dadaamiya watse á vamiteva na. Daaci shakuránsha ire á kure, kwa baaka am mága dakarire na á badza emnde am duniya na, kwá njá á ba áte náza á Dadaamiya.

⁵ Adaba una ñanna, wawauwava an ndzeɗa á kure bademme, ganakini kwá farfe zlaɓe ádaliye zlálaɓa a jirire ge fetarfire na kwa shanaa kure. Máki shakuránsha zlálaɓa a jirire wá, fawarfe zlaɓe adaliye enjkale.

⁶ Arge enjkale ñanna zlaɓe ádaliye mausembe njá vuwa á kure am duksa bademme, gawevge emnde a farvaunɗe, d'abaudaba Dadaamiya an ervaunɗe á kure palle, ⁷ wayawaptewáyá am dagave á kure ba seke egdzar mama, marawateránmára wayava a jirire ge emnde bademme. ⁸ Daaci má kwá anƙwa maga una-aha ñanna bademme, yakuránka wá, diya á kure áte Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu na á de maga nampire kwakya.

⁹ Edda una máki baaka duksa-aha ñanna ázeɗa wá, baaka názu á naaná ñane, ñane gevge ba seke wulfe, adaba viyanaaviya ganakini an bára haypa-aha na a maganaa ñane werre áza Dadaamiya.

¹⁰ Adaba una ñanna egdzar mama-aha-aaruwa, kure wá, a dzerakursaa ba Dadaamiya, a dfaakurtaa ñane. Daaci wawauwava an ndzeɗa á kure bademme, ganakini kwá tsaatse á ba áte una ñanna. Adaba má kwá njá áte una ñanna wá, baaka mbeɗa á kure d'ekideki. ¹¹ Á de vakurta ba una ñanna baráma ge kure, baaka shaige-aara, ge dem zlanna á Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu Slelyamilya keni ba ñane.

¹² Kwaye ñane duksa-aha ñanna, diyandiya tsa ganakini diyakurdiya duksa-aha ñanna bademme, tsakuraatse dzaɗdzaɗe am jirire na kwa shanaa kure, aley keni yá peka hare d'ekideki, sey ba yá yehakuranteyeha ma vaatara keni. ¹³ Máki zlaɓe yá á ba an shifa am duniya na wá, shagera ba yá yehakuránteyeha geni kure keni, kwá fá hyema. ¹⁴ Iya wá, diyandiya ganakini sarte-aaruwa a juwaa ba cekwaanɗudí ná tegava an vuwa laakire na, ba seke una a binaa Yaakadada á miya Yaisu

Almasiihu. ¹⁵ Adaba una ḡanna yá anḡkwa magakurá názu ya dzegwanaa iya baḡemme, ganakini a deska duksa-aha ḡanna am ire á kure, ma ya baaka ba iya keni.

*Emnde na naranna *Almasiihu am yaikkire-aara*

¹⁶ Kure wá, ḡa kwarakurse vateneka sawa á Yaakadada Yaisu *Almasiihu an yaikkire-aara á sem duniya. Am sarte na ḡá anḡkwa kwarakursekware, tsakanḡerakurseka elva á emndimagwaha ba dey, amá ḡa bakuraa názu ḡa naana an ice á ḡere parakke. Adaba ḡa naana á ba an ice á ḡere am yaikkire-aara. ¹⁷ Am sarte na a shaa yaikkire áza Eddenḡara Dadaamiya, ḡere ndza ḡá anḡkwa am tate ḡanna. ḡa cenanaa á ba an hyema á ḡere kwara á Dadaamiya an sleksire-aara, a ba ḡane: «Una na wá, Egdza-aaruwa. Baḡemme á higa-aaruwa á ba áte ḡane.» ¹⁸ ḡere ḡa cenanaa á ba an hyema á ḡere Dadaamiya á ndaha una ḡanna á sawa am samaya, am sarte na ḡa átire á wa na cuḡeḡḡe na antara ḡane.

¹⁹ Daaci ḡere wá, baaka shaige á ḡere áte názena ta ndaana nabi-aha werre. Kure keni, shagera ba kwá fá hyema ge cená elva á nabi-aha. Adaba elva-aatare gevge ba seke kára á fanus na á mbe an yayiya. Magaumága una ḡanna dem sarte na má sesse terlyakwa á ireḡlya, kyaakya paazare, duksa baḡemme gevge parakke am ervaunḡe á kure.

²⁰ Amá diyaweddiye ganakini elva á nabi-aha werre na anḡkwa an puwa am wakita á Dadaamiya na wá, baaka ura á dzegwándzegwa palanná ge ura an diya á ire-aara. ²¹ Adaba baḡemme á nabi-aha baaka elva na ta ndaasa ba itare an ire-aatare, amá a vatertaa Sheḡekwe Cuḡeḡḡe elva-aha ḡanna, geni tá de balaná itare elva na a sawa áza Dadaamiya.

2

Emnde a kwaraterse tsaha fida ge emnde

¹ Ba werre ḡanna keni wá, ndza tá anḡkwa nabi-aha fida keni am dagave á emnde á Dadaamiya. Á de gev ba estuwa am dagave á kure keni. Tá de jesarje emnde a kwaraterse tsaha fida ge emnde, tá de jansaare ge tsaha mandzawe tá badza emnde an ḡane, tá de eptsanve iga ge Yaakadada na a lyaterse am haypa-aha-aatare. An una ḡanna wá, tá fá ire-aatare á dem shairiya á Dadaamiya, tá keḡanaakeḡa shifa-aatare ba ḡekideki. ² Emnde kwakya tá de ḡabaterḡaba am zlááva á zawarire-aatare ḡanna. Adaba una ḡanna, emnde tá de nyanya baráma a jirire. ³ Emnde a kwaraterse fida ge emnde ḡanna wá, adaba ta emnde a waya duksa kwakya, tá zlerma ba duksa á kure an tsaha-aatare ḡanna. A magaa niya á shairiya-aatare vateneka Sleshairiya, keḡa-aatare ba keski, tá de ḡezleka ḡekideki.

⁴ Adaba uwe, Dadaamiya wá, ba malika-aha-aara keni zatervarka ḡane ge emnde na ta magaa haypa. A naba puwateremhe am jahanama, evege sladḡe tabeḡamme jipu, tá ufa shairiya-aatare am huḡe-aara. ⁵ Emnde na ndza tá am duniya werre na keni, Dadaamiya zatervarka ḡekideki, a naba hyaterarhe yawe yaikke á sawa am samaya, a keḡateraahē, adaba ḡabarka ḡane. Amá a ḡezlese *Nuhu na a kwaratersaa ḡane baráma a jirire ge emnde, antara emnde vuye itare cenaránvarcene.

⁶ Anḡkwa zlaḡe ekse-aha buwa *Saudauma an *Gaumaura, Dadaamiya a naba zu ekse-aha ḡanna an shairiya, a zateruhe an kára, a gaterve kelpakara baḡemme. An una ḡanna wá, á maraterá názu watse á shá

itare keni ge emnde na tá dábeka ñane na. ⁷ Amá am sarte ñanna wá, a naba ñezlese *Ludu, ñane na ura jirire na. Am zamane á Ludu wá, ndza emtañka ervaunđe-aara jipu adaba zawarire á emnde na á zharaná ñane. ⁸ Ñane na ura jirire á njá am dagave-aatare na maa, ba kelaazare á zhárá ba zawarire na tá maganá itare na, á cená shagerkire na tá maganá itare na, daaci ñane á maga ba emtañkire am ervaunđe-aara.

⁹ Mí diyeddiye á ba áte una-aha ñanna geni Yaakadada diyaadiya názena á de maganá ñane ge ñezlese emnde-aara am zladá-aha-aatare gergere. Emnde na tá dábeka ñane keni, ñane diyaadiya tate na á de puwaterá átekwa ge ufa shairiya-aatare vaci shairiya. ¹⁰ Emnde ñanna wá, baaka deme seke emnde na mbasembe vuwa-aatare mága dakarire, epsawaranaapsawa yaikkire á Dadaamiya na.

Daaci emnde a kwarterse tsaha fida ge emnde ñanna ya ndaakurndaha na wá, ta emnde a gardá jipu, kwakya kurava-aatare. Dete ba emnde a hákuma na ndza tá njá am samaya keni, tá kuvaterka dfekideki, tá ankwá epsawaterpsawa. ¹¹ Amá ba malika-aha á Dadaamiya na ta yaikke ba itare arge itare, tá jateruje an hákuma na keni, tá valyeka elva áte emnde ñanna. ¹² Emnde ñanna wá, am mága-aatare ta ba seke dabba-aha á kaamba na Dadaamiya a nderater ba geni tá sluwatersluwa emnde, tá cebaterceba na. Itare keni watse tá kedá ba seke dabba-aha ñanna, adaba tá zlazla názu diyarka. ¹³ Zladá na tá ankwá shateruwa itare ge emnde na wá, itare keni Dadaamiya á de pelaterse á ba an zladá ñanna. Adaba itare baaka waya-aatare áte mága shagerire, sey ba mága dakarire, baira tá maganá á ba áte ice á emnde. Daaci má tá se maga muñri antara kure, tá sawa an zlaláva-aatare ñanna, una ñanna duksa zherwe ge kure. Amá itare wá, tá higa jipu adaba sharakursha á dem dalbe-aatare. ¹⁴ Itare wá, ice-aatare á ba áte ñwasha ge mága gwardzire, á hyaterka mága haypa dfekideki. Daaci tá vaterte ektápaare ge emnde na tsaftsafe fetarfir-aatare. Zlafe ádaliye, ervaunđe-aatare á njá á ba á kuma duksa, tá an nyainye áza Dadaamiya. ¹⁵ Emnde ñanna kedarkedá áte baráma a jirire, ta eksante mága á nabi *Balaama, egdza á Baiyaur. Adaba ñane ndza wayaawayá mága emtañkire ge shaa shunngu an ñane. ¹⁶ Amá Dadaamiya a naba valarhe vacite umele, adaba á fansarka ñanna. Diyakurdiya ezzenjwa wá, á ndaaka elva seke urimagwe, amá vacite ñanna wá, a ndaan elva ge ñane ba seke ura. A piyanante estuwa mága slakwatsa-aara ñanna ge nabi ñanna.

¹⁷ Daaci emnde ñanna wá, itare ta ba seke mánjeba-aha na bademme matsamatsa na. Zlafe ádaliye, ta ba seke kumba-aha na á dáná válale baaka nampire-aara ge emnde na. Dadaamiya a tsatsateraa slede tabedemme ba yeguniye ge itare. ¹⁸ Ba itare ñanna zlafe ádaliye, ta emnde a tsaka elva laakire na baaka nampire-aara dfekideki na, baira tá kurava an ñane. An dakarire-aatare ñanna wá, tá tsagwadá emnde na zlafe ba unjule a segashe-aatare am dagave á emnde a mága haypa, ge eptsateraaptsa. ¹⁹ Adaba tá bantsa emnde ñanna: Má kwá dabanerdába wá, kwá kwaraná ba kure ire á kure, ma ge mága uwe keni. Amá itare an ire-aatare wá, ta nave-aha á haypa na á kedáterkedá na. Adaba má ká taa kwaruka ire á ña ge yaa duksa ñanna wá, ka gevge nave á duksa ñanna. ²⁰ Am sarte na má diyareddiye emnde Yaakadada á miya Yaisu *Almasihu, Slelyamilya keni ba ñane na wá, ñezlareñezla am shagerkire

á zlááva na á badza emnde am duniya na. Amá máki eptsarepts zlaábe ádaliye á dem zlááva-aatare werre, de garevge nave-aha á duksa-aha ñanna zlaábe ádaliye wá, badza shifa á emnde ñanna á gev ñgulme ba una am zuñwire ndza diyarka Yaisu na. ²¹ Máki estuwa wá, náza á jeba á emnde ñanna, ambane ma andze diyarseka baráma a jirire ba de kidefeki, arge una ta dise baráma á Dadaamiya amá tá fansarka ge názena á ndaana shairiya-aara na. ²² Názena a shaa emnde ñanna wá, a shateraa ba názena á ndaaná naraje na náwa ñane na. A ba naraje ñanna wá: «Kere a eptsarhe zlaábe ádaliye ge názena ni a melesaa ba ñane.» Ankwa zlaábe naraje umele a ba ñane: «Ta baranve nabezhe, amá ñane a eptsehe zlaábe ádaliye, á de tabareme am terbe.»

3

Watse á eptsá Yaakadada Yaisu

¹ Emnde-aaruwa, buwire á wakita-aaruwa una yá puwakurte ge kure. Am wakita-aha-aaruwa ñanna bukerde yá kátá tsakurte am hare, ganakini kwá yeheteyeha názena kwa tsaasaa kure bademme. ² Názena yá kataná ya ázekure wá, yá kátá kwá yeheteyeha elva á nabi-aha werre, antara elva á Yaakadada Yaisu *Almasiihu na Sleyamilya, ta kwarakursaa emnde a bela-aara na. ³ Elva yaikke na yá kátá kwá diyeddiye ba shagera wá, am kataliye á zamane wá, watse tá sesse emnde a nyainya ura, watse tá maga ba názena tá kataná itare, watse tá nyainyaikurnyainye, ⁴ watse tá bakurá: «A ba Yaisu Almasiihu á kure ñanna watse á eptsá mu, áme ñane kina? Dada-aha á miya bademme emtsaremtsa, duksa á duniya keni bademme gejaaka á ba áte una a nderanaa Dadaamiya.» ⁵ Emnde a nyainya ura ñanna wá, tá kwalve á ba an niya ge fetaare áte elva-aha á Dadaamiya na náwa ñane na: Am fakta a ndaase ba elva-aara Dadaamiya, daaci an ndera samaya antara haha, a sanse haha am yawe, bademme á názu áte haha á ñaná á ba an yawe ñanna. ⁶ Á ba an yawe ñanna zlaábe ádaliye Dadaamiya a kedáa duniya bademme werre. ⁷ A ba Dadaamiya zlaábe ádaliye, samaya antara haha keni, tá njeka dem ba ge de kidefeki, watse á zlateraazle an kárá, má watse á kyá shairiya á emnde a mága haypa ge kedateraakeda ba de kidefeki.

⁸ Náwa elva yaikke zlaábe ádaliye, yá kátá kwá diyeddiye, emnde-aaruwa: Áza Yaakadada wá, hare palle ba seke iva debu, iva debu keni ba seke hare palle. ⁹ Ta bantsa emnde umele: Yaakadada á mañka watsewatse názena a ndaasa ñane. Amá estuweka, á emmága. A fakuraa ba erwañde geni kwá tsaatse am tuba. Adába ñane wayaaka emnde tá kedá ba palle keni. Ñane á kátá emnde bademme tá maganaamaga tuba.

¹⁰ Ba jirire watse á eptsá Yaakadada Yaisu á sawa, amá watse á sawa ba seke sawa á neyle. Vacite ñanna wá, watse á zlauzle samaya, bademme á emnde tá de cenancena mága-aara. Názena áte samaya keni bademme watse á zlanazle kárá. Haha antara názu am duniya bademme á de halevuhále vacite ñanna. ¹¹ Máki bademme á kazlaña ñanna watse á zlauzle áte una kwa cenancena na wá, kwá naba diyeddiye názena kwá maganá kure keni am zlááva á kure. Fawanemfa ire á kure bademme am erva ge Dadaamiya, dabauđaba an erwañde á kure palle. ¹² Ufawufa hare na ni watse á sawa ñane átekwa an sleksire-aara na. Mbawantembe kárá

geni a semsa hare ɲanna ba watsawatse. Vacite ɲanna wá, watse kára á zauze samaya antara názu átekwa bademme, ba uwe keni á de jauka. ¹³ Amá Dadaamiya a magaa *waada, a ba ɲane, watse á ndera samaya aɲwaslire antara haha aɲwaslire. Am una-aha ɲanna wá, watse tá njá ba emnde a jirire am huđe-aara. Kwaye ɲane názena mí pakaná miya.

¹⁴ Daaci emnde-aaruwa, kwa emnde a ufa una ɲanna tsawe wá, wavauwava an ervaunđe á kure palle ge njá am cufeddire antara hairire á katafke á Dadaamiya. ¹⁵ A viyakurarka ganakini á sauka Yaakadada á miya watsawatse na wá, ba ganakini a sharánsha emnde sarte ge mága tuba, á ɲezlatersenjezle ɲane. Egdza emmemiya Paul keni a ndaakurndaha duksa-aha ɲanna am wakita na a puwakurtaa ɲane an ilmu á Dadaamiya. ¹⁶ Am wakita-aha-aara bademme wá, aɲkwa á ndán ba estuwa, máki á ndá elva áte una ɲanna. Am wakita-aha-aara ɲanna maa, aɲkwa elva-aha na tá cenanka emnde watsawatse. Emnde na baaka ilmu-aatare, tsemarka ire-aatare keni, tá aɲkwa eptsante elva-aha ɲanna, tá ganve umele. Tá magán ba estuwa an nayya-aha umele keni am wakita á Dadaamiya. Emnde a mága una ɲanna wá, tá kefaná ba itare ire-aatare.

¹⁷ Amá kure wá, náwa faɲerakuremfa elva ɲanna am vuwa á kure emnde-aaruwa. Adaba una ɲanna faufa hyema am ire á kure geni a keɲarakuraaka emnde a badza elva á Dadaamiya ɲanna. Tsawaatse ba shagera, a dzalarakurevka áte jirire á kure. ¹⁸ Kure wá, fawarfe ge diya á kure áte Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu, Slelyamilya keni ba ɲane na, ɲane keni á de magakurá ɲgurna ba kelaazare. Yaikkire ba náza-aara palle vatena antara dem ba ge ɲekideki. *Aamin.

Zuñwire á wakita na a puwetaa YUHANNA

Seydire arge Yaisu slevamite shifa

¹ Náwa njá anƙwa puwakurte ba ñere wakita na, á ndáhá elva á Dadaamiya na á vante shifa a jirire ge emnde na. Kwaye zlaɓe ba duniya keni ɓaaka, amá ñane ndza anƙwa. Ñere ndza ña cenaa elva am mbuwe-aara ba ge ñane, ña nanna, ña zharanaahe an ice á ñere, ña fetehe antara ba erva á ñere keni áte ñane. ² A naba jesaarhe ge elva ñanna á vanta shifa a jirire ge emnde ñanna á katafke á ñere á ba am parakkire, daaci ña zharanaahe. Aɗaba una ñanna, njá anƙwa maga seydire-aara, njá anƙwa ɓalakurá elva á shifa na á zleka na. Ñane ndza á njá antara Eddemiya Dadaamiya am samaya. Daaci kina wá, a maramiyansehe ge Dadaamiya áte ice á miya baɗemme. ³ Ba duksa na ña naanaa ñere, antara ña cenanaa ñere na, njá ɓalakurá ba una ñanna, geni kure keni kwá gevge palle antara ñere, ba seke una ganjerevge palle antara Eddemiya Dadaamiya, ira Egdza-aara Yaisu *Almasiihu na. ⁴ Njá anƙwa puwakurte duksa-aha ñanna, geni a naatenáhá ervaunɗe á miya an higa.

Dadaamiya ñane parakkire

⁵ Dadaamiya wá, ñane parakkire, ɓaaka tabeɗammire ɗekideki am tate na anƙwa ñane áteƙwa. Una ñanna wá, labáre na ña cenanaa am mbuwe á Yaisu *Almasiihu geni njá ɓalakurán ge kure. ⁶ Má mí ɓánba geni miya antara Dadaamiya jamiyammeje am ervaunɗe palle, amá ámbera mí zláá am tabeɗammire wá, una wá, ma emnde a fida am elva-aha á miya, antara am slera-aha á miya baɗemme, magamika jirire ɗekideki. ⁷ Amá má mí zláá an parakkire ba seke una Dadaamiya ñane an parakkire na wá, mi gevge palle, uzhe á Yaisu Almasiihu *Egdza á Dadaamiya á bezamiya haypa-aha á miya baɗemme.

⁸ Má bamíanba ɓaaka haypa á miya, una wá, mi keɗanaa ba miya ire á miya, ɓaaka jirire á Dadaamiya am ervaunɗe á miya ɗekideki. ⁹ Amá má mí balese haypa-aha á miya á segáshe, daaci Dadaamiya keni á yamiyaareye baɗemme. Aɗaba ñane Dadaamiya á jirire, ma a ndaase uwe keni, sey á gevge. Daaci á de gamiyanvege ba ñane ervaunɗe á miya dzayye, am kelaa haypa na mi maganaa miya baɗemme. ¹⁰ Má bamíanba ɓaaka haypa na mi maganaa miya, una ñanna, amaana: mi faare fidire ge Dadaamiya, eksamiyanteka elva-aara an ervaunɗe á miya palle.

2

**Almasiihu a sawa ge se melamiyumele*

¹ Náwa yá puwakurte una-aha na wá, ba geni magauka haypa mázla-aara egdzara-aaruwa. Amá ma a guwa ware haypa keni, anƙwa sletsamiyemtse am iga áza Eddemiya Dadaamiya, ba ñane una Yaisu *Almasiihu edda á jirire. ² Aɗaba ñane a yaa ba shifa-aara sadake ge miya, lauktu Dadaamiya a yamiyaare haypa-aha á miya. A yamiyaare ba ge miya palle-ka, amá á kátá yateraare ge emnde a duniya baɗemme.

³ Má mi fansaarefe ge Dadaamiya am shairiya-aha-aara bademme, mi diyeddiye áte una ñanna geni diyamidiya ñane. ⁴ Má bánba edda-aara diyaadiya Dadaamiya, amá á fansaareka am elva na a ndahanaa ñane, edda-aara slefida, baaka jirire-aara. ⁵ Amá edda una ñanaa elva na á ndahaná Dadaamiya, ámbera á fansaarefe, ba ñane una wayaawáya an Dadaamiya an ervaunđe-aara bademme. Daaci mi diyeddiye áte una ñanna geni gamiyevge emnde á Dadaamiya. ⁶ Má bánba edda-aara ñane á njá á ba áte vuwa á Dadaamiya, sey a dabetedaba ñane keni zlaláva á Yaisu Almasiihu.

Shairiya á Dadaamiya a jaare áñwaslire

⁷ Slakate-aha-aaruwa, elva na náwa yá anƙwa puwakurta iya na wá, gevka shairiya na a jaare áñwaslire á sawa áza Dadaamiya; ba duksa palle antara una kwa cenaaná kure zuññwire. Shairiya ñanna, kwa cenán kinekineka, ba shairiya á Dadaamiya na kwa cenanaa am fantaufe na. ⁸ Amá ba seke áñwaslire tsa shairiya á Dadaamiya ñanna ya puwakurte iya na. Zlaláva á Yaisu *Almasiihu, antara ba náza á kure á kwaramise ba jirire á shairiya ñanna. Anƙwa á zlalá tabedammire, samsa parakkire á sem kela-aara.

⁹ Daaci má bánba edda-aara, ñane am parakkire, amá ámbera á maga kelaadire áte egdza emmenjara wá, diyaweddiye geni ñane zlafe á ba am tabedammire-aara sem vatena. ¹⁰ Amá edda una wayaawáya an egdza emmenjara, ñane á njá am parakkire, baaka duksa am ervaunđe-aara na ní á de ja ñane áte unñule. ¹¹ Amá edda una á maga kelaadire áte egdza emmenjara, ñane zlafe á ba am tabedammire sem vatena. Bademme a názena á maganá ñane, á maganá á ba am tabedammire. Máki á zlalá, ma á deme keni diyaaka. Adaba á nánka ice ge tabedammire.

¹² Egdzara-aaruwa, náwa yá puwakurte una na wá, adaba yakuraareye Dadaamiya haypa-aha á kure adaba zhera á Yaisu Almasiihu. ¹³ Ekkure dada-aha, yá puwakurte una na wá, adaba diyakurdiya edda una kwaye á ba am fakta á duniya keni, ñane ndza á ba anƙwa. Ekkure dawalaa, yá puwakurte una, adaba shakuránsha midalire arge Shaitaine.

¹⁴ Ekkure egdzara-aaruwa, yá puwakurte una zlafe ádalije, adaba diyakurdiya Eddemiya Dadaamiya. Ekkure dada-aha, yá puwakurte una, adaba diyakurdiya edda una kwaye zlafe á ba am fantaufe keni, ñane ndza anƙwa na. Ekkure dawalaa, yá puwakurte una, adaba kwá an ndzedá jipu, ñakurnaana elva á Dadaamiya an ervaunđe á kure palle, shakuránsha midalire arge slekse á tabedammire.

¹⁵ A badakuruka duniya, antara kazlaña-aara. Edda una wayaawáya an kazlaña á duniya wá, baaka waya-aara ge ñane áte Eddemiya Dadaamiya. ¹⁶ Náwa ñane zlaláva á njá á duniya: emnde tá anƙwa daba ba názena á kataná ervaunđe-aatare. Bademme á názena zharaná itare, tá kátá ma ba á jerje am mba-aatare keni, ámberá tá máráva jipu an názena am erva-aatare ñanna. Daaci bademme á una-aha ñanna, kazlaña á duniya saaka áza Eddemiya Dadaamiya. ¹⁷ Diyaweddiye geni watse á zla duniya, antara názena á duwa ice á emnde amkwa bademme. Amá ge edda una á maga ba názena á kataná Dadaamiya na, ñane á de njá an shifa ba ge dƙideki.

*Faufa hyema tá anƙwa kelaade-aha á Yaisu *Almasiihu*

¹⁸ Egdzara-aaruwa, zamane á miya na wá, mi herzhe an zle á duniya. Ba seke una ndza cenakuráncena geni watse tá sawa kelaade-aha á Yaisu *Almasiihu má herzhapteherzhe zle á duniya na wá, ba kina keni kwakya kelaade-aha á Almasiihu jarsaareje, daaci mi dise á ba áte una ñanna geni mi herzhe an zle á duniya ba jirire. ¹⁹ Emnde ñanna ndza tá á ba am dágave á miya, amá ba jirire garevka palle antara miya d'ekideki. Adaba una ñanna ta naba sesehe am dágave á miya. Ma andze ta palle an miya wá, ma andze tá degasheka am dágave á miya. Amá a de jaare una na wá, ba geni tá diyeddiye átekwa, geni garevka palle antara miya.

²⁰ Amá ge kure, Yaisu *Almasiihu a vakurte Shedekwe Cudedde. Adaba Shedekwe ñanna wá, diyakurdiya jirire bademme. ²¹ Ya puwakurte una na wá, ganakini diyakurka jirireka, diyakurdiya jirire. Zlafe ádaliye, diyakurdiya geni tara fida, antara jirire wá, tá taa jammeka am slede palle.

²² Ware ñane una slefida na? Ba edda una eksarka geni Almasiihu na wá, ba ñane una Yaisu a eksesaa Dadaamiya geni ñane á se lya emnde; ira á fetarka áte Eddemiya Dadaamiya, antara Egdza-aara. Edda-aara wá, ba ñane una kelaade á Almasiihu. ²³ Edda una eksarka geni Yaisu *Egdza á Dadaamiya, amaana: baaka Eddeñara Dadaamiya am ñane. Amá edda una eksaarekse geni Yaisu Egdza á Dadaamiya wá, ba ñane una Eddeñara Dadaamiya am ñane.

²⁴ Amá kure wá, wawauwáwa geni kwá ñanaaña an ervaunđe á kure palle elva ñanna kwa cenaanaa am fantaufe na. Má ñakurnaaña bademme elva ñanna kwa cenaanaa am fantaufe na, kure keni kwá ankwá njá áte wuwa á *Egdza á Dadaamiya, ira Eddeñara Dadaamiya. ²⁵ Náwa *Almasiihu a ñgudamiyaa namána ge miya, geni á vamite shifa na á njá ba ge d'ekideki na.

²⁶ Bademme a názena yá puwakurta iya na wá, yá puwakurta arge emnde na tá kedakurá áte unñule a jirire na. ²⁷ Amá ge kure wá, Almasiihu a vakurte Shedekwe-aara ankwá á ba am kure. Adaba una ñanna, kwa baaka an wedera á ura umele ge mbakurse duksa, adaba Shedekwe na a vakurtaa Almasiihu na ankwá am kure, á mbakursá ñane duksa bademme. Duksa ñanna á mbakursá ñane na keni bademme jire, baaka fida am huđe-aara d'ekideki. Adaba una ñanna, fawansaarefe ba ge ñane am názena á mbakursá ñane bademme, njawinja antara Yaisu Almasiihu.

²⁸ Daaci ba estuwa egdzara-aaruwa, njawinja á ba antara ñane am ervaunđe á kure, lauktu á de wamika lyáwá, ma zherwe keni ge de katafke-aara vacite na má de samsa ñane. ²⁹ Diyakurdiya geni Yaisu Almasiihu ñane slejirire á Dadaamiya. Daaci diyaweddiye geni, ma a maganaa ware jirire á Dadaamiya keni, ñane keni ba egdza á Dadaamiya.

3

Miya ma egdzara á Dadaamiya

¹ Zharauzhára wáyáwa yaikke na á wayamiya Eddemiya Dadaamiya an ñane, haa á dahámiya an egdzara-aara, ba kina keni gamiyevge ba egdzara-aara ñanna ba jire. Emnde a duniya diyarka geni mi egdzara á Dadaamiya, adaba uwe? Ba adaba diyarka d'ekideki Eddemiya Dadaamiya ñanna. ² Slákáte-aha-aaruwa, kina wá, gamiyevge egdzara á Dadaamiya ba jirire, amá ma watse mí de geva estara keni diyamika. Názena mi disa

miya palle wá, má de saasa *Almasiihu wá, mí de gárava antara ñane, adaba mí de nanna an ice á miya parakke ma estara ñane keni. ³ Ma ware keni edda una a fa tama estuwa áte Yaisu Almasiihu, sey á gevge cufedde: á mañka haypa ba seke una ñane keni slecufedde.

⁴ Edda una á maga haypa, á maga ba baakire á fansaare ge shairiya á Dadaamiya, adaba má tá fansaareka ge Dadaamiya am shairiya-aara, haypa-ñara ba ñane. ⁵ Diyakurdiya sawa á Yaisu Almasiihu á sem duniya wá, a sawa geni á se jaminaaja haypa-aha á miya. Ñane an ire-aara, maganaaka haypa dekideki. ⁶ Daaci ma ware keni, edda una á njá áte vuwa á Yaisu Almasiihu, sey á yánya mága haypa. Amá edda una á de ba katafke an haypa-aha-aara, amaana: nánka Yaisu Almasiihu, diyaaka Yaisu Almasiihu ba dekideki keni.

⁷ A kefarakuraaka emnde ekkure egdzara-aaruwa. Edda una á maga ba jirire á Dadaamiya, ñane slejirire ba seke una Yaisu Almasiihu slejirire na. ⁸ Má ura yánka mága haypa-aha-aara, ñane ura á Shaitaine. Adaba Shaitaine ñane á gá ba haypa kwaye am fakta á duniya. Una ñanna pute á sawa á *Egdza á Dadaamiya á sem duniya, geni á se kefanaakeda sleraha á Shaitaine bademme.

⁹ Má ware keni má gevge egdza á Dadaamiya á geka haypa mázla-aara, adaba shifa a jirire na a vanta Dadaamiya na añkwa am ñane. Á dzegwánka de katafke an haypa-aha-aara adaba gevge egdza á Dadaamiya. ¹⁰ Náwa názena tá de diyeddiye átekwa garava á egdzara á Dadaamiya, antara egdzara á Shaitaine: Ma ware keni má á mañka jirire á Dadaamiya, ñane gevka egdza á Dadaamiya. Ba duksa palle antara edda una wayaaka an egdza emmeñara na keni.

Wayaumiyavewáye an jirire

¹¹ Náwa názena kwa cenanaa kure am fantaufe á kure ge cena elva á Dadaamiya, a ba ñane: sey mi wayaavewáye am dagave á miya.

¹² Gawamiyevka seke Kayinu na ñane ndza ura á Shaitaine slemándzawe na, ñane a naba ja shifa á egdza emmeñara ba ge ñane. A janaa adaba uwe shifa-aara? Adaba bademme á názena ndza a maganaa Kayinu ñanna, ndza shagerka, amá náza á egdza emmeñara wá, ndza shagera.

¹³ Egdzar mama-aha-aaruwa, máki emnde a duniya tá fá kelaadire áte kure wá, magauka najipu-aara. ¹⁴ Miya kina wá, diyamidiya geni jamiyaaveje am tate a emtsa, shamiyánsha shifa-aha á miya. Mi dise estara una ñanna? Mí dise adaba wayamiwáyá egdzar mama-aha á miya. Edda una wayaaka an egdzar mama-aha-ñara wá, ñane zlafe tegaraaveka an emtsa. ¹⁵ Ma ware keni, edda una á magante kelaadire ge egdza emmeñara, ñane ta ba kalkale antara sleceña shifa á emnde. Diyakurdiya geni sleceña shifa wá, ñane zlafe shánka shifa na á nja ba ge dekideki na am ñane. ¹⁶ Yaisu *Almasiihu wá, ñane wayamiwáya. Am a sawhe, a se yaa ba shifa-aara adaba miya. Mí dise áte una ñanna wáyáva a jirire áte emnde umele. Daaci miya keni shagera mi yánya ba shifa á miya keni adaba egdzar mama-aha a miya. ¹⁷ Amá ma ware keni má gevge berba an nalmáne á duniya na, á zhárá egdza emmeñara am baakire, aley zanvaareka, daaci á ndahaná estara geni wayaawáyá an Dadaamiya? ¹⁸ Egdzar mama-aha-aaruwa, estuwa, wayawamiyaaveka á ba an we, amá wayawamiyaavewáye á sawa am ervaunje, ámberá mi emmága an jirire.

Egdzara á Dadaamiya tá de gazleka á katafke-aara

¹⁹ Názena kwa cenanaa kure na, mi diyeddiye átekwa geni ma egdzara á slejirire; zlafe ádaliye, ervaunđe á miya keni an ekhya á katafke-aara. ²⁰ Ma anƙwa á ndamindáhá dfeme ervaunđe á miya geni mi magaa haypa keni, ervaunđe á miya á njá á ba an ekhya á katafke á Dadaamiya, adaba yaikke ba Dadaamiya arge ervaunđe á miya. Nane diyaadiya duksa bademme. ²¹ Daaci slakate-aha-aaruwa, má ba jirire á dzegwánka ervaunđe á miya ge mbedfamiya an shairiya wá, daaci a gazleka ervaunđe á miya ge de katafke á Dadaamiya mázla-aara. ²² Bademme á názena mi ɲalanaa miya ázeɲara keni á vamiteva, adaba má anƙwa fansaare ge shairiya-aara, antara mi maga názena á kataná ɲane bademme. ²³ Náwa shairiya-aara ɲanna: Mi fetaare áte Egdza-aara Yaisu *Almasihu, antara mi wayaavewáye ba seke una a ndaamiya ɲane. ²⁴ Slefansaarefe ge Dadaamiya an shairiya-aara maa, ɲane slenjá á ba áte vuwa á Dadaamiya, Dadaamiya keni anƙwa antara ɲane. Diyamidiya geni anƙwa Dadaamiya antara miya, adaba á baminá ba Shedefekwe-aara na a famimaa ɲane am ervaunđe.

4

*Lawanaale tara Shedefekwe á Dadaamiya antara shedefekwe á kelaade á *Almasihu*

¹ Slakate-aha-aaruwa, má dámnda ura á dezekure, a ba ɲane á ndáhá elva an hákuma á Shedefekwe á Dadaamiya wá, fawtaareka watsewatse, amá lawanaale emtsaade, bi Shedefekwe á Dadaamiya á jirireka una am ɲane, amá názá kelaade-aara. Yá ndahaná adaba uwe una? Adaba tá anƙwa nabi-aha fida kwakya am duniya. ² Náwa názena ni kwá dise edda una an Shedefekwe á Dadaamiya átekwa: Máki bánba edda-aara geni samsa Yaisu *Almasihu á sem duniya, a se gev urimagwe wá, ɲane an Shedefekwe á Dadaamiya jirire. ³ Amá má kwalevkwále edda-aara ge ndáhá una áte Yaisu Almasihu wá, shedefekwe na am ɲane na saaka áza Dadaamiya, ɲane an shedefekwe á kelaade á Almasihu. Shedefekwe ɲanna wá, ndza kwa cenáncena geni á de sawa. Ba kina keni ɲane anƙwa á ba am duniya.

⁴ Amá kure egdzara-aaruwa, kwa emnde á Dadaamiya, shakuránsha midalire arge nabi-aha á fida ɲanna. Adaba Shedefekwe na am ervaunđe á kure na jauje ge shedefekwe na am ervaunđe á emnde a duniya na an ndzefa. ⁵ Nabi-aha fida ɲanna wá, itare ta náza-aha á duniya. Adaba una ɲanna tá ndáhá ba elva á duniya, daaci emnde a duniya keni tá cenatervaarecene. ⁶ Amá miya wá, mi emnde á Dadaamiya. Edda una diyaadiya Dadaamiya wá, á cena elva á miya keni. Amá edda una gevka ura á Dadaamiya wá, á ceneka elva á miya. Mí laná estuwa edda una an Shedefekwe á slejirire, an edda una an shedefekwe á kefa emnde.

Dadaamiya á mbamise wáyáva jirire áte emnde

⁷ Slakate-aaruwa, wayaumiyaavewáye am dágave á miya. Adaba á maganá ba Dadaamiya geni tá wayaavewáye emnde am dágave-aha-aatare, antara tá wáyá ɲane keni. Má mi wayaavewáye áte una ɲanna, una ɲanna á mára una ni gamiyevge egdzara á Dadaamiya, diyamidiya Dadaamiya. ⁸ Amá ma ware una á manƙa wáyáva áte una ɲanna, edda-aara diyaaka Dadaamiya. Adaba Dadaamiya slewáyáva. ⁹ Náwa názena

a maraminaa Dadaamiya ba parakke, geni nane wayamiwáyire: Nane a belaa Egdza-aara palle ba nane á sem duniya, geni á se vamite shifa á jirire. ¹⁰ Náwa názena á maramiya wáyáva á jirire: Miya gamiyevka emnde zuñjwe ge wáyá Dadaamiya, amá a wayámiyá nane zuñjwe. Nane a naba belaa Egdza-aara geni á se emtsemtsa am duniya adaba miya, laaktu á yamiyaareye haypa-aha á miya.

¹¹ Slakate-aha-aruwa, ba seke una ni a naba wayamitehe ge Dadaamiya na wá, miya keni sey mi wayaavewáye am dágave á miya ba shagera. ¹² Baaka ura ndza nanna Dadaamiya d'ekid'eki, amá má mí wayaavewáye am dágave á miya wá, Dadaamiya keni á njá antara miya. Daaci wáyáva-aara na a wayámiyaa an nane na, á de njá am miya ba jirire.

¹³ Dadaamiya a naba vamite Shedekwe-aara. An una nanna, diyamidiya ganakini má an nane, nane keni an'kwa an miya. ¹⁴ Ba miya an ice á miya namiyanna, Eddemiya a belaa Egdza-aara á sem duniya geni á se lya emnde. Mí balaterán ge emnde kina geni elva nanna jire. ¹⁵ Ma a ndahesaa ware geni Yaisu *Egdza á Dadaamiya wá, Dadaamiya an'kwa antara nane, nane keni á njá á ba áte vuwa á Dadaamiya. ¹⁶ Nere wá, diyanjerdiya geni Dadaamiya wayanjerwáya. Fanjertaarefe áte una nanna. Dadaamiya nane slewáyáva. Edda una á njá an wáyáva, nane gevge slenja áte vuwa á Dadaamiya, Dadaamiya keni an'kwa antara nane.

¹⁷ Náwa názena mi dise átekwa geni wayamiwáyá an Dadaamiya á ba an jirire: Una nanna ba njá á miya am duniya, mí njá ba seke názá á Yaisu *Almasiihu. Daaci vaci shairiya, á de gazleka ervaun'de á miya d'ekid'eki. ¹⁸ Má Dadaamiya wayaawáyá ura, baaka lyawa ge edda-aara d'ekid'eki. Adaba wáyáva á Dadaamiya á janaaja lyawa bademme. Má ura á njá an lyawa wá, amaana: ba seke nane wá, an'kwa bikere-aara ge nane n'anaa shairiya. Daaci má ura á njá an lyawa, á seska námpire á wáyáva á Dadaamiya arge nane d'ekid'eki.

¹⁹ Miya wá, a wayaamiya ba Dadaamiya zuñjwe. Adaba una nanna wayamiwáyá an Dadaamiya, antara wayamiyaavewáye am dágave á miya. ²⁰ Má bánba edda-aara wayaawáyá an Dadaamiya, amá á maga kelaadire áte egdza emmenara, ba fida á edda-aara. Adaba má edda-aara wayaaka an egdza emmenara na an'kwa á zharaná an ice-aara, á de dzegwáná estara wáyá Dadaamiya na nánka d'ekid'eki? ²¹ Náwa shairiya á Dadaamiya na mi shanaa miya ázenara, a ba nane: Edda una wayaawáyá Dadaamiya, sey a ewwáyá an egdza emmenara keni.

5

Fetarfire wá, sha midalire arge lámara á duniya

¹ Ma a fetaara ware geni Yaisu wá, nane *Almasiihu, edda-aara egdza á Dadaamiya. Ma ware una wayetewáyá daada, á wayetewáyá egdzara-aara keni. ² Náwa názena ni mi dise átekwa geni wayamiwáyá an egdzara á Dadaamiya: una nanna, ba má wayamiwáyá an Dadaamiya, ira má mí fansaarefe am shairiya-aha-aara. ³ Má mí maga názena á baminá Dadaamiya am shairiya-aha-aara na wá, nane nara á mara una ni wayamitewáyá Dadaamiya á ba an jirire. Daaci shairiya-aha-aara keni á de jamiviyaareka. ⁴ Adaba bademme á egdzara á Dadaamiya, tá an ndzedá jipu ge sha midalire arge lámara á duniya. Mí de shaná estara

midalire ɲanna? Mí de sháná an fetarfire á miya na ni mi fetaare áte Yaisu Almasiihu na. ⁵ Ware edda una slemidala arge lámara á duniya? Sey ba edda una fetarfe geni Yaisu Almasiihu ɲane *Egdza á Dadaamiya.

*Seydire arge Yaisu *Almasiihu*

⁶ Yaisu *Almasiihu a sawhe á sem duniya, a demhe am yáwe á baptisma, a naba puwaa uzhe-aara áte dzangala, a emtsehe. Sey ba a dema am yáwe-ka palle, amá a puwaa uzhe-aara. Shedekwe á Dadaamiya á ba an ire-aara a magaa seydire-aara geni una ɲanna jirire, ba kangelanɲe. Adaba ɲane wá, á baterá ba jirire bademme ge emnde. ⁷ Anɲwa duksa-aha keye tá maga seydire áte Yaisu, geni ɲane *Egdza á Dadaamiya. ⁸ Duksa-aha keye ɲanna wá, ba Shedekwe á Dadaamiya, antara yawe á baptisma, ira uzhe á Yaisu. Bademme á una-aha ɲanna, tá mǎrá ba duksa palle. ⁹ Má emndimagwaha tá anɲwa á magamiya seydire áte názena ta naaná itare, mí lyiya elva-aatare. Daaci diyaweddiye geni náza á Dadaamiya wá, názena a maganaa ɲane, seydire-aara jauje ge una tá maganá ba emnde. Adaba ba ɲane an ire-aara una a magaa seydire an duksa-aha ɲanna arge Egdza-aara. ¹⁰ Edda una lyevaalya Egdza á Dadaamiya wá, seydire á Dadaamiya na keni lyevaalya am ervaunɲe-aara geni bademme jire. Amá edda una lyiyaaka seydire á Dadaamiya, a faare fidire ge Dadaamiya, adaba lyiyaaka názena a ndahanaa Dadaamiya arge Egdza-aara. ¹¹ Seydire á Dadaamiya ɲanna wá, ɲane a vamite shifa na á zleka na. Shifa ɲanna wá, mí sháná áte erva an Egdza-aara. ¹² Daaci edda una anɲwa Egdza á Dadaamiya am ɲane, shánsha shifa ɲanna, edda una baaka Egdza á Dadaamiya am ɲane wá, shánka shifa.

Shifa na á zleka na

¹³ Ya puwakurte duksa-aha ɲanna ge kure na fakurtaarefe áte *Egdza á Dadaamiya, ganakini kwá diyeddiye geni kertenɲ anɲwa shifa na á zleka na am kure. ¹⁴ Á katafke-aara, baaka lyawa á miya dekideki, adaba diyamidiya ba jirire geni, ma mí ɲala ba uwe ázenára keni, á cenamivaarcene, máki mí ɲalaná áte namaari-aara. ¹⁵ Máki diyamidiya ganakini anɲwa á cenamivaarcene ma mí ɲala ba uwe ázenara keni wá, daaci diyamidiya geni á vamiteva duksa ɲanna mi ɲalanaa ázenara ɲanna.

¹⁶ Má ura nanna egdza emmenjara á maga haypa, shagera ba á ɲala Dadaamiya adaba ɲane. Daaci Dadaamiya keni á de vante shifa ge egdza emmenjara ɲanna. Amá anɲwa haypa da ura á dem emtsa, ndanakurka ya geni ɲalaunála Dadaamiya arge emnde na tá maga jeba á haypa ɲanna. Una ɲanna sey ba ge emnde na ta gu ba haypa na á dánka ura á dem emtsa na. ¹⁷ Bademme a shagerkire na tá maganá emnde na wá, haypa áza Dadaamiya. Amá anɲwa haypa na á dánka ura á dem emtsa.

¹⁸ Diyamidiya geni ma ware keni, máki gevge egdza á Dadaamiya wá, á duka á de katafke an mága haypa-aha-aara, amá Yaisu *Egdza á Dadaamiya á tsufa ba ɲane. Daaci baaka názena á eksáná Shaitaine áte ɲane dekideki.

¹⁹ Diyamidiya geni miya ma egdzara á Dadaamiya, amá emnde umele am duniya wá, bademme tá á ba am erva á Shaitaine. ²⁰ Diyamidiya geni Egdza á Dadaamiya a sawhe á sem duniya, a se vamitaa ɲane enkale geni mi diyeddiye Dadaamiya á jirire. Miya wá, gamiyevge emnde a njá

an Dadaamiya á jirire adaba Egdza-aara Yaisu *Almasiihu, ba ɗane una Dadaamiya á jirire ɗanna, á vamita ɗane shifa na á zleka na.

²¹ Tsufautsufa ire á kure egdzara-aaruwa, magauka hele.

Buwire á wakita na a puwetaa YUHANNA

Ga use á Yuhanna

¹ Náwa yá puwaktá ba iya wakita na, ya slesawari am dágave á emnde a daba Yaisu. Yá puwakte ge ekka mukse na a eksaksa Dadaamiya na, antara egdzara á ña na wayanaterwáyá á ba an jirire na. Sey yá wayákurá ba iya palleka, antara emnde na diyardiya jirire bademme wayarakurwáyá. ² Wayanakurwáyá jipu, adaba jirire á elva á Dadaamiya ñanna anjwa am miya, á njá am miya dem ba ge dekideki.

³ Tara Eddemiya Dadaamiya, antara Egdza-aara Yaisu *Almasiihu, a njarinja antara miya ma emnde na wayamiyaavewáya an wáyáva jirire, ira má anjwa maga jirire á Dadaamiya na. A magaraminaamaga ñgurna, a zaramivaareze, a varamiteva ba itare hairire.

*Magaumimága wáyáva na a mbamisaa *Almasiihu*

⁴ Higantehiga jipu, adaba cenanácena ganakini tá anjwa emnde na dabartefaba jirire am dagave á kure, tá anjwa á maga názena a baminaa Eddemiya Dadaamiya am shairiya-aha-aara na. ⁵ Daaci kina wá, yá ñalakñále kwa emmaye-aaruwa dzagwale geni mi wayaavewáye ba shagera. Una ñanna yá anjwa puwakta ya na keni gevka shairiya á Dadaamiya a jaare ájwaslire ndza cenakuránka, amá ba elva na mi cenán kwaye am fakta-aara na. ⁶ Wáyáva ñanna wá, amaana: mi fansaare ba ge shairiya á Dadaamiya. Shairiya á Dadaamiya ñanna keni ba una mi cenán kwaye am fakta-aara na. A ba ñane: Wayawaavewáye antara emnde uleme.

⁷ Ya bakurnaa adaba uwe? Adaba kwakya emnde a kedá ura áte unjule a jirire jarsaareje, hyairemhye am duniya bademme. Itare wayarka dekideki cena samsa Yaisu *Almasiihu á sem duniya, a se gev urimagwe. Ura estuwa, slekeda emnde áte barama a jirire, daaci ba ñane una kelaade á Yaisu Almasiihu. ⁸ Adaba una ñanna, faufa hyema áte ire á kure, geni kedawanaaka námpire á slera á kure, amá kwá de lyevaalya ládá na Dadaamiya a fakur ge kure.

⁹ Ma ware una dabaaka elva na a kwaramisaa Almasiihu, ñane a dabete uleme wá, Dadaamiya baaka am ñane. Amá edda una dabetedfaba elva á Almasiihu ñanna, ñane wá, tara Eddemiya Dadaamiya, tá antara Egdza-aara tá anjwa antara ñane. ¹⁰ Adaba una ñanna, máki samsa ura á sem mba á kure, amá á kwaraterse duksa ge emnde gergere antara náza á Almasiihu wá, liyauka edda-aara á mba á kure, ba use keni gawanka. ¹¹ Adaba ma a liyanaa ware, ma a gan ba use keni, shagerkire á názena á maganá ñane na, ta buwa am huđe-aara antara edda-aara.

Halawuwa á elva-aha

¹² Anjwa elva-aha-aaruwa ba kwakya yá kátá bakuránba, amá keni wayanka yá puwakurte una-aha ñanna áte nalmesheri. Arge una ñanna wá, shagera yá duwa ba iya an ire-aaruwa á dem mba á kure, mí de ndáhá elva-aha ñanna we-aaruwa una, we á kure keni una, lauktu mí de higetehiga ba kwakya.

¹³Egdzara á egdza emmeḡa mukse na a eksesaa Dadaamiya na, tá aṅkwa gakuṛ use-aatare itare keni.

Keyire á wakita na a puwetaa YUHANNA

Ga use á Yuhanna

¹ Náwa yá anƙwa puwakta ba iya wakita na Gayus; ya slesawari am dágave á emnde a dɓaba Yaisu. Yá puwakte ge ekka, ka edda una wayanak-wáyá á ba an jirire na.

² Slakate-aaruwa, yá anƙwa yekakuyeye, geni baɗemme á duksa-aha na ká maganá ka a gevge shagera ge ekka, antara ká njinja an lapiyire. Ervaunɗe á ɗa wá, diyandiya shagera áza Dadaamiya. ³ Á higa ervaunɗe-aaruwa jipu, aɗaba kwakya egdzar mama-aha á miya saremsa á sehuna wá, ta se biya geni ká anƙwa maga jirire an ervaunɗe á ɗa palle. Diyandiya tsawe geni ká magan ba estuwa ɗanna an shifa á ɗa baɗemme. ⁴ Má cenanáncena geni egdzara-aaruwa dɓabartedaba jirire á Dadaamiya wá, ya higa jipu. Higa-aaruwa ɗanna keni á jauje ge una yá higa arge ma uwe keni am duniya.

Yuhanna á zleba Gayus

⁵ Slakate-aaruwa, ka slemággwe jipu am názena ká maganá ka ge melateru ge egdzar mama-aha á miya, ma ta wayve-aha keni. ⁶ Ta se magaa seyɗire á katafke á emnde a fetarfe áhuna áte wáyáwa á ɗa, geni magakateránmaga maggwire kwakya. Yá anƙwa ɗalakhála geni ká emmága ba estuwa ge melateru ge jeba á emnde ɗanna am shula-aha-aatare, áte una ni á de hayánháya Dadaamiya na. ⁷ Shula-aatare ɗanna wá, ba ge slera á Yaisu *Almasiihu, ba uwe keni lyiyarka dekiɗeki am erva á emnde na dɓabarka Yaisu Almasiihu má tá kátá melaterumele an ɗane. ⁸ Aɗaba una ɗanna, miya emnde a fetarfe wá, shagera jipu geni mí melaterumele ge jeba á emnde ɗanna seke itare na, geni mí gevge palle antara itare am slera na tá anƙwa maganá itare ge bálese jirire.

Elva arge Diyautairafais

⁹ Náwa ya puwaterte nalmesheri ge aiklaisiya-aha á ɗa, amá Diyautairafais ɗane edda una á kátá geva male arge itare, lyiyaaka elva-aaruwa ɗanna dekiɗeki. ¹⁰ Aɗaba una ɗanna, má watse danemda ya, yá de palakanaapála emtanƙire na a maganaa ɗane; ba seke elva a laakire, antara fida-aha na a tsakanaa ɗana á dete iya na. Baira á tsaaka á ba an una ɗanna: Ba emnde a fetarfe na ta wayve-aha am mba-aara keni, lyiyaterka. Ba emnde na tá kátá lyiyaterlyiya na keni, a naba piyaterthe, á kátá bakaterbáká am aiklaisiya.

Seyɗire shagera arge Daimaitriyus

¹¹ Slakate-aaruwa, dɓabeka sera á emnde na shagerka mága-aatare, sey ká maga ba názena shagera na. Aɗaba ba edda una á maga duksa shagera na una gevge egdza á Dadaamiya, amá edda una á de ba katafke an mága duksa shagerka wá, ɗane zlaɓe diyaaka Dadaamiya. ¹² Amá Daimaitriyus wá, baɗemme á emnde tá gálá ba ɗane, geni ɗane á maga duksa shagera. Baira elva á Dadaamiya na á balaná ɗane na keni, á maraterá ba una ge emnde, geni ɗane wá, á maga duksa shagera. Nere keni ɗá ndáha

ba názena ni shagera na á dete ɲane, geni ɲane ɲanna wá, slejirire. Ba ekka keni diyakdiya ganakini elva-aha na ɲá ndaasá ɲere na, bademme ba jirire.

Halavuwa á elva

¹³ Kwakya elva-aha-aaruwa na yá kátá bakánba na, amá wayanka yá puwakte elva-aha ɲanna an narkálam. ¹⁴ Yá tama dezeɲa ba herzhe na, daaci mí ndáhá elva-aha ɲanna antara ka, we-aaruwa una, we á ɲa keni una.

¹⁵ A vakteva Dadaamiya hairire. Bademme á slakate-aha á ɲa na tá áhuna tá aɲkwa gak use-aatare. Gaterga use á ɲere ge slakate-aha á ɲere keni an palpalire-aatare.

Wakita na a puwetaa YAHUDA

Ga use á Yahuda

¹ Náwa wakita na yá anƙwa puwetá ba iya Yahuda, ya sleslera á Yaisu *Almasiihu, ya egdza emmenjara ge Yakuba. Yá anƙwa puwakurte ge kure emnde na a wayakurtaa Dadaamiya, daaci a naba dzerakurse, anƙwa á tsufakurtsufa Yaisu Almasiihu na. ² A kwakyakuranvekwákyá Dadaamiya ngurna-aara, hairire-aara, ira wáyáwa-aara.

Shairiya á emnde a keƙa jirire á Dadaamiya

³ Slakate-aha-aaruwa, ndza yá wava an enƙale-aaruwa baƙemme, geni yá puwakurte wakita áte elva a lya shifa na má am huƙe-aara kina na. Amá ambane yá puwakurte názena yá vakurte ndzeƙa an njane am wáwá á kure. Aƙaba am fetarfire na a vatertaa Dadaamiya ge emnde-aara ba ser palle, hyephye ge náza ba ge deƙiƙeƙi na wá, má am wava yaiƙke. ⁴ Aƙaba famika hyema, saremsa emnde a mándzawe á sem dáƙave á miya, se badzaranvebadze elva a ngurna á Dadaamiya á miya. Ta bantsa itare: Anƙwa ngurna á Dadaamiya, mí naba emmáƙa názena á kataná ire á miya. An una njanna maa, amaana tá kataná jirire ge ire-aatare am máƙa-aha-aatare. Emnde njanna yarnaaya Eddemiya Yaisu *Almasiihu na ba njane palle una Yaakadada na. Shairiya á emnde njanna ta puwete ƙineƙineka, anƙwa am wakita á Dadaamiya.

⁵ Diyakurdiya tsa elva njanna baƙemme, aley kina wá, yá yehakuranteyeha zlaƙe ádaliye geni Dadaamiya a lyesaa *Iserayiila-aha, a saterse am larde á Mísera; am iga a una njanna, a naba keƙaa emnde na faransaareka na. ⁶ Yehauteyeha malika-aha na hayaránka hákuma na a vatertaa Dadaamiya, ta naba yaa sleƙe-aha-aatare na ƙeni. Aƙaba una njanna Dadaamiya a zlenjaterme am tate na tabeƙamme jipu na, tá am tsávaytsávaye na baaka badza-aara deƙiƙeƙi na, tá anƙwa ufa kwaskwe á shairiya-aatare. ⁷ Zlaƙe ádaliye yehauteyeha *Saudauma antara *Gaumaura, ira ekse-aha na ta herherzhe an itare na. Emnde a ekse-aha njanna ƙeni ndza ta magán ba seke náza á malika-aha njanna, kwakya haypa-aha-aatare, tá maga ba názena zlayeka deƙiƙeƙi na an vuwa-aatare. Tá anƙwa maga palasa kina am ƙará á jahanáma. Daaci a cenarancena emnde baƙemme ge faterem duksa am vuwa ge itare ƙeni.

⁸ Máƙa á emnde njanna ta dema am dáƙave á kure na ƙeni, ba kalkale antara una njanna. Á dáterá ba shene-aatare á de maga máme njanna an vuwa-aatare, tá epsawa hakuma á Dadaamiya, tá zlazla male-aha na tá am samaya na baƙemme. ⁹ Una, názu ba *Mikayiilu male á malika-aha ƙeni magaaka. Am sarte na ndza tá anƙwa gá jawe antara Shaitaine arge emtsa á Muusa, geni á dáná ware am dáƙave-aatare maa, Mikayiilu wayeteka ndanse elva yayiaihe deƙiƙeƙi. Aƙaba una njanna, a ba njane á elván ge njane: á hyephye Yaakadada. ¹⁰ Amá emnde njanna wá, itare tá valya ba elva yayiaihe áte názu diyarka. Tá maga ba názena á kataná ervaunƙe-aatare ba seke dabba-aha. Una ba jirire á de keƙáterá ba una njanna. ¹¹ Kay! Ázara una! Emnde njanna ƙabartedaba sera á Kayinu. Tá njá á ba

an fida ge zlerma nalmene áza emnde seke una ndza a maganaa *Balaama werre. Kedarkeđa emnde ŋanna, adaba ta emnde a garda seke una ndza a maganaa Kaura. ¹² Má kwá aŋkwa zá dfa á Yaakadada átirpalle antara emnde ŋanna, mága á emnde ŋanna tá maganá am dagave á kure na wá, zherwe jipu ge kure. Adaba itare baaka zherwe-aatare dekideki, tá dzama ba ire-aatare palle. Itare ta ba seke kumba na má á dáná effeya, á hyeka yáwe-aara dekideki na. Ta ba seke náfa-aha na ma samsa ba sarte-aatare keni tá yeka egdzere dekideki na, ta ba seke náfa-aha na ni a batanaa effeya an slalwe-aara bademme, emtsarentsa na. ¹³ Itare ta ba seke vádza á háye na mándzawe jipu na; shagerkire na tá maganá itare na, ba seke ugbalyaiye á yáwe á guwa. Ta ba seke terlyakwa na ŋezlarejezla áte samaya na. Dadaamiya a tsatsateraa sleđe tabedamme ba gyeguniiye ge itare, watse baaka segashe-aatare dem ba ge dekideki.

¹⁴ Anuhu, uŋkwahire á eggye ge Naadama wá, ndza a magaa nabiyyire áte jeba á emnde ŋanna. A ba ŋane wá: Cenausena ba shagera: Watse á sawa Yaakadada an malika-aha-aara cufedde ma debu wanyara keni, ¹⁵ á se maga shairiya á emnde bademme, á se maga shairiya á emnde a mándzawe na ta magaa duksa shagerka na, antara adaba gardire na ta maganá ge Dadaamiya, ira elva-aha yayiaihe na ta valyanaa itare áte ŋane bademme na. ¹⁶ Emnde ŋanna, itare ma vaatara keni tá njá á ba kyuwava an emnde, tá njá á ba an erwaunde áte emnde, tá maga ba názena á kataná ire-aatare. Elva-aatare keni, tá ndáhá ba elva a kurávire bademme, tá njá á ba gálá emnde ge njála duksa. Nja-aatare ba una ge itare.

Faufa hyema ba shagera

¹⁷ Amá kure wá, a viyakuraareka elva na ndza ta balakursaa emnde a bela á Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu na, emnde-aaruwa. ¹⁸ Adaba á ba am zuŋwire keni ndza barakuránba emnde a bela, a ba itare: «Máki herzhaptheherzhe zle á duniya wá, tá de jesaareje emnde a epsawa ura, tá de epsawakurepsawa, tá de maga ba emtaŋkire na ni á kataná ire-aatare.» ¹⁹ Emnde ŋanna wá, tá teganá ba itare ye á emnde. Bademme á názena tá maganá itare, tá maganá á ba áte hala á urimagwe, baaka Shedekwe á Dadaamiya am itare. ²⁰ Amá kure wá, ma ware á kure keni, a melanumele ge ura ge de katafke am fetarfire na kwa shanaa kure áza Ura cufedde na, emnde-aaruwa. Njalaunjala áza Dadaamiya an hákuma a Shedekwe Cufedde. ²¹ Yawánka mága wáyávire na a vakurtaa Dadaamiya na. Ufawufa Yaakadada á miya Yaisu Almasiihu geni á se magakurnaamaga ŋurna, á se vakurte shifa na á zleka na.

²² Zawatervaareze ge emnde na tá aŋkwa maga shaige na. ²³ Lyawaterselye am huđe á kára. Yau, emnde na ma am uwe keni tá maga ba názena á kataná ire-aatare na keni maa, zawatervaareze ge itare keni. Amá wá, faufa hyema ba shagera, geni a ndebarakurveka haypa-aatare ge kure.

Yahuda á gálá Dadaamiya

²⁴ Dadaamiya wá, hyephye ba ŋane ge tsufakurá áte baráma-aara, geni a mbedakuraaka duksa umele. Hyephye ba ŋane ŋanna, ganakini á dákuráada ba laiyye á de katafke-aara am tate á sleksire-aara na an dárádza jipu na, baaka duksa mandzawe áte kure dekideki, kwá á ba

an higa á kure am ervaunɔɔe. ²⁵ Ba ɔane palle una Dadaamiya baaka umele, á lyámiyá ba ɔane palle á kya erva an Yaakadada á miya Yaisu *Almasiihu. Ba ɔane palle una ura yaikke, an ɔemɔemire, an hákuma kwaye kinekinaka am zamáne-aha na dedde na, kina keni ba ɔane, antara dem ba ge ɔekideki. *Aamin.

Wakita á WAHAYU Á YUHANNA

Názu á fantau an ñane Yuhanna

¹ Wakita na wá, á mara názena Yaisu *Almasiihu á kátá marateranse ge emnde a slera á Dadaamiya. Ge ñane keni a vanta ba Dadaamiya duksa ñanna ge se marateránmárá, ganakini a njarka an kaltáfa názena watse ba jirire á de magava á katafke na. Daaci Yaisu Almasiihu a naba belive malika-aara ge iya Yuhanna sleslera-aara, a se marisaa ñane nasherire á duksa-aha ñanna baðemme. ² Duwa-aaruwa ge iya keni, ya ndaterhe názena ya naana ya na baðemme ge emnde, ya balese geni una ñanna elva á Dadaamiya, a ndaasa ba Yaisu Almasiihu an ire-aara, baðemme á duksa-aha ñanna ba jirire.

³ Barka ge edda una má ankwá ndaha wakita á elva ñanna a sawa áza Dadaamiya na; barka ge emnde na tá ankwá cena elva ñanna keni, tá ámberá fansaarefe na keni. Adaba herzhapteherzhe sarte na watse á magava duksa-aha ñanna baðemme átekwa na.

Use á Yuhanna ge aiklaisiya-aha am ekse-aha gergere vuye

⁴ Ba iya Yuhanna ñanna zlaðe ádaliye una keni, yá puwakurte use-aaruwa ge kure aiklaisiya-aha na kwá am ekse-aha gergere vuye am larde á Aziya na. A magakurnaamaga Dadaamiya ñgurna, a vakurteva hairire. Ba ñane Dadaamiya am fakta keni ndza ankwá, kina keni á ba ankwá, watse á sawa keni ba ñane na. Tara Shedfekwe-aha-aara na ta vuye a baðlateraa ñane á katafke-aara am kurshi á sleksire-aara na, ⁵ antara Yaisu *Almasiihu na ñane sleseyde á jirire, ñane gevege ba seke makaji ge tsete am fáyá, slekse arge slekse-aha keni baðemme na, a magarakurnaamaga ba itare ñgurna, a varakurteva hairire keni.

Yaisu Almasiihu wá, wayamitewáyá ge miya, a naba yaa shifa-aara, a ñezlesaa miya am haypa an uzhe-aara. ⁶ Zlaðe ádaliye, a vamite njá antara ñane am sleksire-aara, ira a vamite limanire ge mága slera á Eddenjara Dadaamiya. Sey emnde baðemme a demaranvedeme, a galargála ba ñane palle dem ba ge ðekideki. *Aamin!

⁷ Ñane wá, kwaye ñane ankwá á sawa antara kumba, baðemme á emnde watse tá nanna, antara ba emnde na ndza ta ñgyanse upa am ñane na keni, watse tá nanna. Emnde a jeba na tá áte duniya na baðemme watse tá kyuwa, tá tsaka dákwá má watse á sawa ñane. Una ba jirire watse á de magava ba estuwa. *Aamin!

⁸ Á bá Dadaamiya Yaakadada: «Ba iya una ya zunjwe arge duksa-aha baðemme, watse ba iya ñanna zlaðe ádaliye am halavuwa á duksa-aha baðemme.» Ba ñane una kwaye am fantaufe keni kertenj ndza ankwá, ankwá vatená, á katafke keni watse á sawa ba ñane ñanna, baðemme á sleksire á ba am erva-aara palle.

*Marápsemáre Yaisu *Almasiihu am ice á Yuhanna*

⁹ Yá ankwá puwakuránta ba iya una keni, ya egdza emmekure Yuhanna. Iya antara kure ma ba palle, gamiyevge palle antara Yaisu *Almasiihu. Iya keni yá ankwá shá zlaðá ba seke kure. Daaci estuwa, farvaunðe á miya

antara kure ba palle. Náza-aaruwa wá, ta eksivahe, náwa ta se eblyiya am dágave á háye áte wa na tá d'ahaná an Patmaus na. Ta bantsa ya magaa shagerkire adaba yá ndater elva á Dadaamiya, antara labare á Yaisu ge emnde. Daaci ma ba palle antara kure am sleksire-aara kina.

¹⁰ Vacite ñanna an kwaskwe á Yaakadada wá, a naba eksite ge Shedekwe Cufedde, daaci yá cena ba kwára umele á hula am iga-aaruwa an ndzefa jipu ba seke hula á derkwákwá. ¹¹ A biyantsa kwára ñanna wá: «Puwetepuwa názena ká naaná ka na bademme áte nalmesheri, velatertevela ge aiklaisiya-aha na tá am ekse-aha gergere vuye na.» A ba ñane wá: «Velatertevela ge emnde na tá am Aifaisus, ge emnde na tá am Samirna, ge emnde na tá am Pairgamus, ge emnde na tá am Tiyatira, ge emnde na tá am Sardis, ge emnde na tá am Filadailfiya, antara emnde na tá am Lawdikiya bademme.»

¹² Ya naba eptsapte ge zhara edda una á ndahi elva ñanna, ware ñane edda-aara? Ya naa ba duksa-aha na tá bazla kára á fanus-aha átekwa na vuye kalkale ta maganaa an dindar. ¹³ Zlabe ádalije, ya naa duksa ba seke urimagwe, á tse am dagave á duksa-aha ñanna, an tsekwa am nangyuwe sladde de ba áte iga á sera-aara, a ñgufese uksuwe an párápara ta maganaa an dindar ñane keni. ¹⁴ Úgje á ire-aara dzayye ba telle jauje ba ge sluzhe keni, ice-aha-aara tá mbe á ba an mbe ba seke nara á kára. ¹⁵ Sera-aha-aara ba seke ire na má ta devese am egzla ba kyanje. Kwára-aara ge ñane ba seke hula á yawe má á degeza áte guwa yaikke. ¹⁶ A ña terlyakwa-aha vuye am nadafa-aara. Katsakar an gá sláre we bukerde anjwa á segashe am mbuwe-aara, wafka-aara á mbe ba pelpele ba seke kára á vaciya átire.

¹⁷ Iya ba yá puwete ice-aaruwa áte ñane wá, kreppe ya mbedehe am sera-aara, ganevge ba seke una ni baaka shifa am iya na. Daaci a naba fetaa ba ñane ñanna nadafa-aara áte iya: «A wanja lyawa,» á bina á elvan ge iya. «Degiya ba iya edda una ya zuññwe ba iya arge duksa bademme, am halawuwa á duksa bademme keni watse ba iya ñanna,» á bina. ¹⁸ «Ba iya edda una yá njá an shifa dem ba ge d'ekideki, ndza emtsanemtsa, amá náwa ya tsanetse am fáyá, yá njá an shifa ba ge d'ekideki, ba iya una yá an egdza a tsekweram á fáyá ñanna bademme. ¹⁹ Daaci puwetepuwa názena ká nanna kina, názena anjwa á magava, antara una watse á de magava á katafke na bademme. ²⁰ Náwa nasherire buwa yá ndaksa ya: Terlyakwa vuye na ká anjwa zharaná am nadafa-aaruwa na wá, tá mara malika-aha vuye áte aiklaisiya-aha vuye na. Duksa vuye na ta maganaa an dindar ge bazla kára á fanus-aha átekwa na maa, itare tá mara aiklaisiya-aha vuye ñanna.»

2

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Aifaisus

¹ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Aifaisus: Banánba wá: Náwa názena á ndaaka edda una a ñanaa ñane terlyakwa vuye am nadafa-aara na. Ñane á ja d'aba am dagave á duksa vuye na ta maganaa an dindar ge bazla kára á fanus-aha átekwa na. A ba ñane wá: ² Diyandiyi slera á ña bademme, diyandiyi wáva á ña, antara duksa na ká anjwa bashaná ka bademme. Diyandiyi ganakini ekka ká taa vaterteka baráma ge emnde a mága emtanjire. Emnde na ta bantsa

itare ta emnde a bela-aaruwa mbate keni fida, ka habezesa ka názu am hala-aatare, ka naba shantauhe ganakini ta emnde a fida, una nanna keni diyandiya ya bademme. ³ Kwaye nane duksa na ká bshana á ka adaba iya, aley gazlanka dekideki. ⁴ Amá ankwá duksa palle ka badzanva ka: Ekka yakiyaaya, wayakika mázla-aara seke una ndza ka wayiya am zunjwire na. ⁵ Eddzama emtsaade ba shagera áte njá á nja am fantaufe, diyeddiye ba ka ma ka mbaade am sarte-ara keni. Eptsepsa am tuba, fantaufe zlafe adaliye ba seke una ndza ka maganaa am fantaufe na. Máki eptsanjka am tuba, náwa yá ankwá duwa á dezeña, yá de jánaaja tate á fá kára á fanus á nja am slede-aara. ⁶ Amá náwa názu á kaku yawe cekwa: Adaba ekka keni yakanaaya názena tá maganá emnde á Nikaulas ba seke una ya yanaa ya.

⁷ Kwaya nane názena á baterná Shedefkwe Cufedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una ankwá hyema-aara a cenevaacena. Ge emnde na má garega ndzedá, yá de vaterta za egdza á náfa á shifa na am zlanna á Dadaamiya na ge itare.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Samirna

⁸ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Samirna. Banánba wá: Náwa názena á ndaaka edda una zunjwe ba nane arge duksa bademme, am halavuwa á duksa bademme keni ba nane nanna, ndza emtsamtsa, amá tsetse am fáya na. A ba nane wá: ⁹ Diyandiya zladá á nja bademme, diyandiya talagire na a shaa ka na, amá berbire á jirire keni tá ndavaná á ba ázeña. Diyandiya emtanjire na tá tsakaná Yahudiya-aha áte ka na bademme. Ta bantsa ta Yahudiya-aha, amá ta Yahudiya-aha á ba áte we, itare ta emnde á Shaitaine. ¹⁰ Herzhapteherzhe zladá á kure ge kure, kwaye watse Shaitaine á de ndzedá arge kure, á de puwa emnde umele am dagave á kure á dem dangay, amá gazlauka dekideki. Náwa watse kwá de ná zladá am hare kelaawa, ma gevge áte emtsa keni tsawatse ba shagera. Yá de vakurte ladá á kure, ladá nanna wá, shifa.

¹¹ Kwaya nane názena á baterná Shedefkwe Cufedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una ankwá hyema-aara a cenevaacena. Ge emnde má garega ndzedá, itare á de shaterka emtsa na watse á ceba emnde ge buwire na.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Paigamus

¹² Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Paigamus: Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka edda una an katsakar an gá slare we bukerde na: A ba nane wá: ¹³ Diyandiya ekse á nja, diyandiya ganakini ká ba am tate na ni á njá amkwa Shaitaine an sleksire-aara na. Ta jaa shifa á Antipas á ba am dagave á kure adaba nane á ndater elva-aaruwa ge emnde, kezlanveka fetarfire-aara áte iya dekideki. Ta janaa á ba am dagave á kure ekse á Shaitaine nanna, aley baaka názu a eksanaa una nanna áte kure, fetarfire á kure áte iya ba kelaara. ¹⁴ Amá náwa názu ka badzanva ka: Ekka ka puwa emnde a daba názena ndza a kwaratersaa *Balaama ge emnde am mba á nja. Adaba Balaama, ndza a kwaransaa nane pute á mbedá *Iserayiila-aha á dem haypa ge sleksu *Balak. Ndza ta vaterta estuwa ektápaare ge Iserayiila-aha geni a zaruze hyuwa á mága hele, antara mága zawarire. ¹⁵ Daaci ekka ká an emnde a mága ba jeba á una nanna zlafe adaliye am mba á nja. Tá ankwá magava an názena

ta mbatersaa emnde a Nikaulas ge emnde na. ¹⁶ Ay degiya eptseptsam tuba. Máki ká eptseka am tuba, ba kinamina náwa yá duwa an katsakar na á segashe am mbuwe-aaruwa na, yá de wawa an emnde ñanna.

¹⁷ Kwaya ñane názu á baterná Shedefkwe Cufedfde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una ankwahyema-aara a cenevaacena. Ge emnde na má garega ndzedá, yá de vaterte dáfá á samaya. Dáfá na, tá taa diseka emndimagwaha, yá de vaterta antara nákwa dzayye, an puwa zhera átekwa, tá taa diseka emnde umele dekidfeki, sey ba edda una nákwa ñanna am erva-aara.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Tiyatira

¹⁸ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Tiyatira. Banánba wá: Náwa elva na ni á ndaaka *Egdza á Dadaamiya na. Ice-aha-aara ge ñane tá mbe á ba an mbe ba seke nara á kára, sera-aha-aara keni ba seke íre na ta devese am egzla kyanje na. A ba ñane wá: ¹⁹ Diyandiya slera á ña bademme, wáyáva á ña, antara fetarfíre á ña, farvaunje á ña am duksa, ira magwire á ña. Diyandiya ganakini ká ankwawála am duksa bademme jakuje ge una am fantaufe. ²⁰ Amá náwa názu ka badzanva ka: Ekka, ka yanaa baráma ge Ijabail, mukse na a bantsa ñane, ñane nabi, mbate ankwá á mbaá emnde a slera-aaruwa á dem zawarire, antara za hyuwa á mága hele. ²¹ Ya vante sarte ganakini a eptseptsam tuba, amá wayaaka, ñane á maga ba zawarire-aara. ²² A njinja ñane, sey yá zlavanaazlava á dem áh, watse á tapánaatápa ba ñane áte vuwa-aara. Zala-aha-aara na ta magaa zawarire kerde na keni, diyandiya iya zlađa na yá de faterarfe na. Sey máki eptsareptsam tuba, yaránya mágava an mukse ñanna ba dekidfeki. ²³ Bademme á egdzara á mukse ñanna, sey yá cebaterceba. Tá de diyeddiye á ba áte una ñanna aiklaisiya-aha, ganakini diyandiya yá názu am huđe á emnde bademme, antara názena tá kataná itare na bademme. Ekkure bademme á kure na watse yá pelakursepele, ma ware keni á ba áte slera na ndza a maganaa edda-aara na.

²⁴ Amá kure emnde na dabakurka shagerkire na ta bantsa itare nasherire á Shaitaine, tsahakurka na wá, shagera slera á kure, yá fakuraareka duksa umele mázle-aara ge kure. ²⁵ Amá duksa palle wá, ba tsawátse á ba áte názena ni kwa disa kure kina na, dem sarte na ni má watse sanaasa ya na. ²⁶ Ge emnde na má garega ndzedá dem halavuwaa-aara, yá de vaterte hakuma, tá de kwaránba itare emnde na fartareka áte iya na bademme. ²⁷ Ge itare keni yá de vaterte ba hakuma na ndza a vita Edderwa ge iya na. Daaci tá de maganá ba itare hakuma áte emnde ñanna an zade á íre, tá de ñgerdaterngerdá ba seke má tá kyafa emgyegwe a gahe-aha. ²⁸ Zlabe ádaliye, yá de vaterta antara terlyakwa á ireñlya.

²⁹ Kwaya ñane názena á baterná Shedefkwe Cufedfde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya, edda una ankwahyema-aara, a cenevaacena.

3

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Sardis

¹ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Sardis. Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka ba edda una Shedefkwe-aha á Dadaamiya vuye, antara terlyakwa vuye am erva-aara na. A ba ñane wá: Iya diyandiya mága á ña bademme. Emnde tá zleba ba ka geni

njaktenja áte shifa, mbate baaka shifa am ka. ² Tsetse am hare, farefe ge ndzedá á ña, amá má fakareka, ká de emtsa. Adaba ya naa slera á ña zlafe hyefka ba názara keni áza Dadaamiya. ³ Yeheteyeha názena ndza ka cenanaa ka am fantaufe, antara názena ndza ka shanaa ka áza Dadaamiya. Eptseptsá am tuba, fansaarefe ge Dadaamiya. Máki ká tseka am hare, náwa yá ankwá duwa an íla ba seke neyle, ká taa diseka sarte ñanna dekidéki.

⁴ Emnde na itare nyamalaranveka zane-aha-aatare, amaana: Cufedde ervaunde-aatare na keni, diyanaterdiya ya am dagave á kure, amá wá, ta cekwa. Itare maa, yá de vaterte zane dzayye, watse ná de njá kerdé adaba hyarephye. ⁵ Bademme na má garega ndzedá, názu yá de vaterte ge itare wá, yá de tsekwatermá am zane dzayye, yá de badzeka zhera-aha-aatare am wakita na an puwa zhera-aha á emnde na tá an shifa na. Iyau yá buweka zhera-aha-aatare á katafke á tara Edderwa antara malika-aha-aara geni ta emnde-aaruwire.

⁶ Kwaya ñane názena á baterná Shedekwe Cufedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una ankwá hyema-aara, a cenevaacena.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Filadailfiya

⁷ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Filadailfiya. Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka edda una cufedde, edda á jirire na: Á náná ba ñane egdza a tsekweram á sleksire á Dadaamiya. Má a werantaa ba ñane, baaka ura á dzegwándzegwa hefanuhede. Má a zlenjetaa ba ñane, baaka ura á dzegwándzegwa werantuwera. A ba ñane wá: ⁸ Diyandiyá slera á ña, diyandiyá ganakini cekwa ndzedá á ña, amá magakanaamaga názu ya ndanaa ya, yakika dekidéki. Ya werakantaa ba iya wákyiya, baaka edda una á zlenjakvezleña. ⁹ Ká cenáncena emtu? Náwa názu watse yá de magaterná ya ge emnde na ta bántsa itare ta Yahudiya-aha, mbate ta Yahudiya-aha á ba áte we na: Sey yá de satersá á sem sera á ña, tá de diyeddiye ganakini wayanak-wáyire. ¹⁰ Ba seke una ni ekka ka tsufete elva-aaruwa, fakisaarefe na wá, iya keni sey yá tsufaktsufa am laruwa na watse á setarge emnde bademme am duniya ge dise názu am itare na. Á de shañka zladá-aha ñanna dekidéki ge ekka. ¹¹ Náwa iya, watse yá eptsá ba herzhe, tsaatse ba shagera áte názena ka shanaa ka kina, ganakini ká kedanaaka názena watse tá de fadakse ire an ñane na. ¹² Ge emnde na má ta ganaa itare midalire, itare yá de gatervege ba seke ta kawé-aha am mashidi á Dadaamiya-aaruwa, baaka názu á de kabalaterkábala dekidéki. Watse yá puwete zhera á Dadaamiya-aaruwa, antara zhera á berni á Dadaamiya áte itare. Berni ñanna, Urusaliima áñwaslire na watse á de tsekwa á sawa áza Dadaamiya am samaya. Zlafe adaliye, yá de puwete zhera-aaruwa na watse áñwaslire na áte itare.

¹³ Kwaya ñane názena á baterna Shedekwe Cufedde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una ankwá hyema-aara, a cenevaacena.

Elva na á velaná Yaisu á dem Aiklaisiya á Lawdikiya

¹⁴ Puwetepuwa elva na, velantevela ge Malika á aiklaisiya á Lawdikiya. Banánba wá: Náwa elva na á ndaaka edda una zhera-aara *Aamin, amaana: Edda una ñane sleseyde á jirire, baaka fida ázenara dekidéki na. Bademme á názena a nderanaa Dadaamiya, a nderanaa áte erva an ñane. A ba ñane wá: ¹⁵ Iya diyanakdiya bademme. Ekka, ka ba seke yáwe

na a váha áte vaciya, gevka yáwe lailaidfde, gevka yáwe á mbera, ura á taa nanaaka am mbuwe na. Iya wayanka jeba á una nanna dekideki, ya háyá ba ka eksese baráma palle. ¹⁶ Am ka ba seke yáwe na a váha áte vaciya, gakefka seke yáwe lailaidfde, gakefka seke yáwe á mbera tsawe wá, sey ba yá puwakpuwa am mbuwe-aaruwa. ¹⁷ Ekka, ka bántsa ka edda berba, baaka názu á jakviyaaja dekideki. Ay degiya ba diŋkire ka wá, ká am kataliya ba ka am emnde, hyakephye ge zagvaareze, ka talága am emnde, ká an ukhyiye dey, ka wulfe zlafe ádaliye. ¹⁸ Sawari na yá vaktá ya wá, sawa shekwepshekwe dindar na an bára, á maga wulwulire jipu na ázerwa, watse ká gegga rezegire á jirire. Sawa shekwepshekwe nangyuwe dzayye ázerwa ge sheba nasherire á nja, antara kurgune á ice ganakini ká nanna ice. ¹⁹ Iya wá, yá valateraare ge emnde na wayanaterwáyá na, yá giyatergiya. Adaba una nanna, magauka gaagusa an elva-aaruwa na, eptsauptsa am tuba, eksawanteksa baráma-aaruwa palle.

²⁰ Cenausena: Iya wá, náwa ya ba seke edda una á gá use áte we á wákyiya, ma ware keni má cenáncena kwára-aaruwa, a se weritaa wákyiya na, yá demda antara nane, yá de njá antara nane, njá de za duksa kerde. ²¹ Ge emnde na má garega ndzedá, watse yá vaterta baráma ge se nja antara ya am sleksire-aaruwa, ba seke una ni ndza ya ganaa iya midalire, iya keni náwa njá antara Ederwa am sleksire-aara na.

²² Kwaya nane názena á baterná Shedekwe Cufedfde ge aiklaisiya-aha á Dadaamiya. Edda una anjwa hyema-aara a cenevaacena.

4

Gálá Dadaamiya na tá galáná am Samaya na

¹ Am iga á una-aha nanna maa, ya keta ice-aaruwa wá, ya naa ba wákyiya an wacene wanje am samaya. Daaci yá cena ba kwára á edda una ndza a biya elva na, kwára-aara á zlala jipu ba seke hula á derkwákwa: Edfala ásezerwa áhuna, náwa yá se maraká názu watse á de magava á katafke, a ba nane á elvan ge iya.

² Kerten a eksitehe ge Shedekwe Cufedfde, daaci yá zhara ba kurshi á sleksire am ice-aaruwa, anjwa ura á njá am kurshi nanna. ³ Edda una á njá am kurshi nanna zariya-aara ba seke uwe, wafke-aara á maga wulwulire ba seke nákwaha-umele tá dahaterá an Yaspa, umele tá dahaná an Sardisa na. A jantaave kataliyavere ge kurshi á sleksire nanna ta takarre zariya jipu. Zariyire-aara ba seke jeba á nákwaha-umele zlafe ádaliye tá dahaná an Imiradi. ⁴ Kurshi-aha á sleksire umele kul buwa ju ufade a jantaave ge slekse yaikke na á njá am kurshi na, emgyegwar zala keni ta kul buwa ju ufade tá njanja am kurshi-aha nanna, tá tsákwá am zane dzay-dzayye bademme, tá an dzákwa á sleksire, ta maganaa an dindar bademme am ire-aha-aatare.

⁵ Daaci á sa am huđe á kurshi á sleksire na yaikke na wá, á segashe ba kára á ráde, antara kwára á duksa umele ba tsekemme, ira vála á samaya. Zlafe ádaliye, a mbetehe kára-aha vuye á katafke á kurshi á sleksire nanna. Una-aha nanna wá, ta Shedekwe-aha á Dadaamiya ta vuye. ⁶ Á ba á katafke á slekse yaikke nanna wá, ndza anjwa duksa umele á maga wulwule ba seke kweteram. Tá anjwa duksa-aha umele zlafe ádaliye ta ufade káلكale tá an shifa, ta fem slekse yaikke nanna am dagave. Wafke-aatare, antara iga-aatare bademme an cepa ba ice áte duksa-aha

ɲanna. ⁷ Zunɲwire á duksa-aha ɲanna á gáráva an ervare; buwire-aatare á gáráva an egdza a dalau; keyire á duksa-aha ɲanna, wafke-aara ba seke wafke á urimagwe. Ufadire-aatare á gáráva an zeke, ɲane á ɲgye an lyákwa. ⁸ Duksa-aha ɲanna ta ufade an shifa na, tá an lyambake unkwawe unkwawe áte itare, an cepa ba ice áte duksa-aha ɲanna, áte iga, antara á kya huɗe keni baɗemme. An vayi vacika tá bela ba lahe. A ba itare am lahe-aatare:

Ekka Dadaamiya Yaakadada wá, ka cuɗeɗɗe, ka cuɗeɗɗe, ka cuɗeɗɗe, ba ka palle baaka umele. Ka edda á hakuma ba ka palle, ware umele. Kwaye am fakta keni ndza ba ekka, vatena keni ba ekka, á katafke keni ká sawa ba ka ɲanna.

⁹ Estuwa á ba lahe á duksa-aha ɲanna ta gergere ufade na. Edda una á njá am kurshi á sleksire, á njá an shifa ba ge dekiɗeki na, tá ankwawe eɗɗema, tá ankwawe slafaná we baɗemme. ¹⁰ Ba kelaa má itare tá ankwawe maganá una ɲanna ge edda una an kurshi á sleksire na wá, emgyegwar zala kul buwa ju ufade na keni baɗemme tá puwa dzákwa á malire-aatare na á dete haha, á katafke á slekse yaikke na am kurshi ta jantaave itare na, tá ankwawe kezlan ugje, tá baná:

¹¹ Yaakadada á ɲere, Dadaamiya á ɲere, ba ekka palle una ka edda á hakuma, hyakephye geni tá galakgálá emnde baɗemme, geni tá ɗemakɗema emnde baɗemme, geni tá faksaarefe emnde baɗemme. Aɗaba duksa baɗemme ka nderanaa ba ka, an namaari á ɲa ka nderateraahé, ka njateraahé.

5

Tá ankwawe gálá edda una ba seke egdza zhel kyáwe a sadake na

¹ Daaci ya naa wakita an fáɗá, am naɗafa á edda una á njá am kurshi yaikke na, ankwawe an puwa duksa am wakita ɲanna, áte iga, antara am huɗe baɗemme. Ta fafete dámshe á vadale ser vuye áte we á wakita ɲanna, ganakini a waranteka ura umele. ² Zlabe ádaliye, ya naa gwardá á malika, á ndaha elva á ba an ká kwará, a ba ɲane wá: «Áma edda una hyephye ge wára wakita na náwa ta haɗante, ta fafete dámshe átekwa na?» ³ Amá jarka ba palle keni edda una hyephye ɗekiɗeki. Ma am huɗe á samaya, ma áte duniya, ma huɗe á haha keni, jarka ɗekiɗeki edda una hyephye ge wera wakita ɲanna, ge á zharanaazhára názu an puwa am wakita ɲanna.

⁴ Iya ba ya cenaa una ɲanna wá, ya fantau ge kyuwa. ⁵ «Kyuweka,» a ba palle á emgyegwar zala kul buwa ju ufade na á elvan ge iya. «Ezzhára ka ba ervare na ta yanaa emnde á Yahuda, ta emnde á sleksu *Dawuda na,» á bina. «[ɲane gaage ndzeɗa áte duksa baɗemme, ɲane hyephye ganakini á fáya dámshe á vadale ɲanna, ɲane hyephye ge wára huɗe á wakita ɲanna,» á bina.

⁶ Daaci yá zhára ba egdza zhel kyáwe, á tse am dagave á tara slekse yaikke, antara duksa-aha ufade na tá an shifa am vuwa na, ta jatertaave emgyegwar zala kul buwa ju ufade na. Zhel kyáwe ɲanna, á gáráva an egdza zhel kyáwe na ndza ta iceta sadake-aara na. ɲane wá, an derma vuye, ice-aha-aara keni vuye am ire. Ice-aha-aara vuye ɲanna wá, ta sheɗekwe-aha na ta vuye á katafke á Dadaamiya, á beláterá á sem duniya baɗemme na. ⁷ Daaci a duhe ge egdza zhel kyáwe ɲanna, a de leyvaa

wakita na am naɗafa á slekse yaikke na. ⁸ Ba ɗane lyevaalya wakita ɗanna am erva-aara wá, duksa-aha ufaɗe na tá an shifa am vuwa na, antara emgyegwar zála kul buwa ju ufaɗe na baɗemme garaavege á dem áhá, tá kezlan ugje á katafke-aara. Itare baɗemme tá á ba an gadzavera-aha-aatare am erva, antara egdzara erba-aha á dindar-aatare zarizariya ba seke uwe, an naha an kajiji am huɗe-aara baɗemme. Kajiji ɗanna wá, maduwa-aha á emnde a fetarfe na tá maganá ádeza Dadaamiya na. ⁹ Tá anƙwa belá ba láhe-aatare anwaslire, ta bantsa itare:

Ba ekka una hyakephye ge lyiya wakita na, hyakephye ge wára wakita na. Adaba ekka ndza ta jaka adaba emnde, ekka ka varese emnde an uzhe á ɗa. Ka varanse emnde a jeba gergere ge Dadaamiya, emnde a ndaha elva-aha gergere, emnde a larde-aha gergere, ka sateraahé ásezenara.

¹⁰ Ka gatervaa ba ekka ganakini a njarinja antara ka am sleksire á ɗa. Ka gaterve *liman-aha ge mága slera á Dadaamiya á miya, watse tá de kwaráná itare duniya.

¹¹ Daaci yá zhára ba malika-aha ta kwákya jipu, baaka kezlakula-aatare dfekideki, ta ba seke iwe á waya, ta jatertaave itare ge tara slekse yaikke am kurshi na, antara duksa-aha ufaɗe na tá an shifa na, ira emgyegwar zála kul buwa ju ufaɗe na baɗemme. ¹² Tá belá láhe an ndzeɗa-aatare baɗemme, a ba láhe-aatare:

Ekka, ka edda una ndza ta icaktiya ba seke zhel kyáwe á sadake na. Baɗemme á hákuma á ba am erva á ɗa. Baɗemme á duksa á ba am erva á ɗa. Ka edda á ilmu, ka edda á ndzeɗa, hyakephye ge tá galakgálá emnde, ge tá zlebagzleba emnde baɗemme.

¹³ Zlaɓe ádaliye yá cená ba tá belá láhe duksa-aha na a nderanaa Dadaamiya baɗemme. Kazlaɗa na am samaya, una áte haha, una am huɗe á haha, una an háye, baɗemme á názena a nderanaa Dadaamiya. A ba láhe-aatare:

Galaumigálá edda una am kurshi á sleksire na, antara edda una a gev ba seke egdza zhel kyáwe á sadake na. Ta emnde a dáráɗza ba itare, tá an ɗemɗemire, hákuma baɗemme á ba am erva-aatare. Galaumigálá ba itare, dem ba ge dfekideki.

¹⁴ *Aamin, a ba duksa-aha ufaɗe na tá an shifa na. Tepekke, á ba emgyegwar zála kul buwa ju ufaɗe na keni á dem áhá, tá kezlater ugje ge tara slekse yaikke, antara egdza zhel kyáwe na.

6

Egdza zhel kyáwe á wára dámshe-aha na vuye na

¹ Daaci yá zhára edda una tá ɗaháná an egdza zhel kyáwe na, a fantau ge wera wakita na am erva-aara na. Ba a weraa dámshe á zuɗɗwire an dámshe-aha vadale vuye na wá, yá cena ba palle á duksa-aha ufaɗe na tá an shifa na anƙwa á ndaha elva an ndzeɗa ba seke hula á samaya. A ba ɗane: Sesse! ² Estuwa ya kante ice wá, yá zhára ba sesse belsa dzayye telle, antara ura áte iga. Edda una áte iga á belsa ɗanna an leka am erva, ta faɗanse ire an láwani. Edda-aara ɗanna slemidala jipu, a sessehe geni á de gá midalire zlaɓe ádaliye.

³ Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe á buwire, yá cená ba buwire á duksa-aha na tá an shifa á ndaha elva á ba an ká kwára. A ba

ɲane wá: Sesse! ⁴ Kertey sesse belsa umele kyanɲe antara ura áte iga. Ta fanem katsakar yaikke ge edda una áte iga á belsa ɲanna, ta vante hákuma ganakini a janaaja hairire am duniya baɗemme, tá cebavecebe emnde am dágage-aatare.

⁵ Egdza zhel kyáwe na a weraa keyire á dámshe, daaci yá cená ba keyire á duksa-aha ufaɗe na tá an shifa na á ndáhá elva, a ba ɲane wá: Sesse! Yá zhárá ba sesse belsa dunɲwe gyegunyiye, antara ura áte iga. Edda una áte iga á belsa ɲanna an daráme am erva-aara. ⁶ Yá cená ba ndáhá elva duksa umele ba seke kwárá á urimagwe, a ba ɲane: Mbera á ura palle áte váha palle wá, a jauka am gane á gwázhama nagwadá palle, bi gane á gwasá nagwadá keye. Amá tara waye, antara mbazla wá, naba yaterya a njarinja, a ba ɲane.

⁷ Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe ufaɗire, yá cená ba ufaɗire-aatare ge duksa-aha ufaɗe na tá an shifa na: Sesse! a ba ɲane. ⁸ Yá zhárá ba sesse belsa umele, jili-aara izhegizhege, antara ura áte iga. Zhera á edda una áte iga á belsa ɲanna Emtsa. Anɲkwa á dabaná fáyá am iga. Ta vaterte hákuma á ceba shifa á emnde an katsakar ge itare. Emnde umele, tá cebaterá an waya, emnde umele, tá cebaterá an lapikere, emnde umele keni tá cebateraaceba dabba-aha á kaamba. Daaci tá de keɗanaakeɗa itare kyalma á kyalma á duniya. ⁹ Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe ilyebire, yá zhárá ba sheɗekwe-aha á emnde na ndza ta cebatera adaba ta lyevaa elva á Dadaamiya, ta anɲkwa ndater elva á Dadaamiya ge emnde na, tá am sera á duksa na tá icaná sadake á dabba ge Dadaamiya átekwa na. ¹⁰ Ta belu hula á ba an ndzeɗa, a ba itare: «Yaakadada á ɲere, ka cuɗeɗe, ka slejirire ba ekka. Ká ufa vaatara ge kyá shairiya á emnde na ta cebaa shifa-aha á ɲere am duniya na? Ká de fan vaatara zlaɗa áte itare?» ¹¹ Ta tegateraa zane dzayye ma ge ware-aatare keni baɗemme, ta bateraa: «Puwawansepuwe emtsaade áɗaliye duksa á kure, zlaɗe njá á kure ɗemmeka una, kwa emnde na ta cebakuraa adaba elva á Dadaamiya. Sey má cebareceba egdzar mama-aha á kure emnde a fetarfe na jarauje, lauktu watse tá kya shairiya.»

¹² Daaci egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe unkwahire, a naba gejaptehe ge duniya baɗemme á ba an ndzeɗa, vaciya nyefnye danɲwe gyegwenyiye ba seke jampi. Tere keni nyefnye kyanɲe hanɲe ba seke uzhe. ¹³ Terlyákwa-aha keni tá geda á sem repepepepe ba seke egdza á náfa na á serbaná vaciya má á vátá effeya na. ¹⁴ Samaya keni a ɗafapte ba seke buce, a keɗeɗe ba estuwa. Tara wa-aha baɗemme, antara hahahaha na tá am dágage á háye-aha, tsaretse am sleɗe-aha-aatare baɗemme. ¹⁵ Emnde baɗemme, an emnde na tá kwárá ire-aatare-ka, an náve-ahaka, baɗemme zhagadarezhagade, de shabarevshabe am hwalakwa-aha áte wa-aha. Antara ba slekse-aha á larde, ira mále-aha á ekse, antara mále-aha á sawji-aha, emnde a berba, ira emnde a ndzeɗa, baɗemme zlarzlálá á de shebe. ¹⁶ Tá anɲkwa ndater elva ge egdzar wa-aha, antara wa-aha sadadde, a ba itare an kyuwa: Zazawanjerarzáze seke táslawa á kure. Sheɓawanɲerveshebe seke átuge ice á slekse yaikke na am kurshi, antara egdza zhel kyáwe na an ervaunɗe-aara na táslawa á kure. ¹⁷ Adaba herzhe watse á maga hákuma-aara áte ɲere, adaba jaaja ervaunɗe áte ɲere. Anɲkwa ura watse á dzegwándzegwa tse vacite ɲanna emtu, a ba itare.

7

Malika-aha tá fafa lámba á Dadaamiya áte emnde-aara

¹ Am iga á una-aha ñanna maa, ya naa malika-aha ufade, tá tsaatse am karafke-aha ufade ge ekte á samaya. Ta ñanaahe effeya-aha gergere ufade na bademme, ganakini a sawka á sem duniya, ma áte haha, ma áte háye, ma áte náfa-aha keni. ² Ya nanna zlafe ádalíye malika umele, á sawa á sa am gedí, am lámba á Dadaamiya na edda á shifa na am erva. Daaci a kante kwára ba shagera ge dáha malika-aha na itare tá an hákuma á badza tara haha an yáwe na. ³ A ba malika ñanna wá: «Fauka emtsaade erva áte haha. Ma ge yáwe, ma ge náfa-aha keni fawaterfeka emtsaade erva, sey má zlanjeruzle ñere ge fafatera lámba-aha áte wafke-aha-aatare ge emnde a Dadaamiya á miya.»

⁴ Cekwaanjudí wá, yá cena tá biya kezlakula á emnde na ta fafaterterte lámba á Dadaamiya áte wafke ñanna, ta emnde debu deremke an debu kul ufade ju ufade. Emnde ñanna bademme ta segáshe á ba am jeba-aha á *Iserayiila-aha. ⁵ Ta fafete lámba ñanna áte emnde á Yahuda, ta emnde debu kelaawa ju buwa. Ta fafete áte emnde á Raubain, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Gada, ta emnde debu kelaawa ju buwa. ⁶ Ta fafete áte emnde á Asair, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Naiftalim, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Manasa, ta emnde debu kelaawa ju buwa. ⁷ Ta fafete áte emnde á Simaun, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Laiwi, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Isakar, ta emnde debu kelaawa ju buwa. ⁸ Ta fafete áte emnde á Jabulaun, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ta fafete áte emnde á Yusufa, ta emnde debu kelaawa ju buwa, ira emnde á Bainjamain, itare keni ta emnde debu kelaawa ju buwa. Kwaya ñane emnde a *Iserayiila na ta fafaterterte lámba á Dadaamiya áte wafke na.

Nalgaadama á katafke á Dadaamiya am sleksire-aara

⁹ Am iga á una-aha ñanna maa, ya naa nalgaadama, ñaaka kezlakula-aatare d'ekid'ekí, ta sawa am larde-aha á duniya bademme, jeba-aha á emnde bademme, ma una áme, ma emnde na tá ndáha elva a ekse-ara keni. Bademme á nálga á emnde ñanna a jamme á katafke á Dadaamiya am sleksire-aara, ta buwa antara egdza zhel kyáwe. Emnde ñanna bademme tá á ba am zane dzaydzaye, tá an erva-aha á debina am erva-aha-aatare bademme ge mará higa-aatare. ¹⁰ Ta ketaa kwára-aatare á dem zhegela, a ba itare: «A lyanjeraa ba Dadaamiya na náwa am sleksire-aara, ta buwa antara egdza zhel kyáwe ñaaka umele.» ¹¹ Malika-aha bademme ta jantaave ge Dadaamiya am sleksire-aara, antara emgyegwar zála kul buwa ju ufade na, ira duksa-aha ufade na tá an shifa am vuwa na. Daaci bademme-aatare reppe garaavege á dem áhá, tá an'kwa kezlan ugje ge Dadaamiya na am kurshi á sleksire-aara na. ¹² Ta bántsa itare: «*Aamin! Gálá wá, á zlayák ba ge ekka Dadaamiya. Ká an demdemire, ká an hákuma, ká an ilmu, ká an ndzedá, ká an gázlagazla. Njá paslaká erva, njá slafaká we ba ge ekka palle, dem ba ge d'ekid'ekí. *Aamin!»

¹³ Daaci, a ba palle á emgyegwar zála na á elvan ge iya: «Diyakaterdiya emtu emnde ñanna tá am zane dzaydzaye na? Ta emnde-ara itare?» ¹⁴ Ya ñwanante: «Diyanaterka, ka slediyaterdiya ba ka ámbarka á ña.» Daaci

a ba ñane á elvan ge iya: «Una degiya emnde na ni ndza ta bashu zladfa yaikke am duniya, dete halavuwa á zladfa ñanna keni gazlarka ðekideki na. Itare ta emnde na ni revasereve zane-aha-aatare am uzhe á egdza zhel kyáwe, garanvege dzayye na. Amaana bararsebare ervaunðe-aha-aatare am uzhe á Yaisu *Almasiihu. ¹⁵ Adaba una ñanna, náwa itare saremsa á se katafke á Dadaamiya am kurshi á sleksire-aara. An vayi vacika tá maganá slera am mashidi-aara, á fateru hyema ba ñane. ¹⁶ Itare tegarevtege antara waya, antara ndera, ira kára á vaciya. Ma jeba-ara keni baaka názu á de hyaterá lyuwa ge itare ðekideki. ¹⁷ Ya ndahanaa adaba uwe una? Adaba ba egdza zhel kyáwe na kwáye am dagave á kurshi-aha na una á de geva suni-aatare. Á de dáterá á dem tate á yáwe á shifa. Watse á de halatersa ba Dadaamiya an erva-aara yáwe á kyuwa am ice ge itare.»

8

Egdza zhel kyáwe anjwa á werá dámshe á vadale na á halavuwa átekwa

¹ Am iga á una-aha ñanna maa, egdza zhel kyáwe na a weraa dámshe vuyire. Dámshe na wá, á halavuhále átekwa. Am sarte na a werante na wá, bademme á názu am huðe á samaya tsaatse kedekke, á maga kyalma á saa baaka názu á gejava ðekideki. ² Daaci yá zhára ba malika-aha, ta vuye kalkale, tá tsaatse á katafke á Dadaamiya, ta tegaterem derkwákwá am erva. ³ Anjwa malika umele zlaðe adaliye, an egdza erba á dindar na tá díza kajiji am huðe-aara am erva, a de tsanve ge duksa na tá icaná sadake átekwa ge Dadaamiya na. Daaci ta halanu kajiji kwakya ge malika ñanna, ganakini á dízaná á katafke á Dadaamiya áte tate á icaná sadake ñanna. Daaci ta weshapte estuwa tara yire á kajiji ñanna, antara maduwa-aha á emnde na fartarfe á ba an jirire na. ⁴ Daaci ta tsete estuwa tara yire á kajiji na, antara maduwa-aha á emnde a fetarfe á deza Dadaamiya. ⁵ Daaci malika na, ba zlauzle am una ñanna, a eksetaa egdza erba á díza kajiji na, a tsakem slaya á kára na áte tate á faná sadake ge Dadaamiya na, a naba kyanaahe á sem duniya. Daaci njaanja tara hula á samaya, antara kára á ráde, haha keni a naba gejava á ba an ndzedfa.

Ferta derkwákwá á Malika-aha vuye

⁶ Malika-aha vuye na ta tegaterem derkwákwá am erva na magarnaamaga niya ge ferta derkwákwá-aha-aatare. ⁷ Zunñwe á malika-aha ñanna a fertante náza-aara, wesharaptewesha tara nálandze, antara kára, ira uzhe, tá anjwa hya á sem duniya. An tega duniya kar keye, kar palle na an pesha an kára, tara esseba, antara náfa-aha bademme tá an pesha.

⁸ Buwire á malika-aha ñanna keni a fertante derkwákwá-aara, ta mbar kára ge daada duksa umele ba seke wa yaikke, ta devese, ta eblyanme am háye. ⁹ An tega háye-aha am duniya kar keye, kar palle na nyefnye uzhe háññe, bademme á názena an matsaremátsa am háye-aha ñanna. Paare-aha á yáwe keni bademme badzarevbadze am tate-aha ñanna.

¹⁰ Keyire á malika-aha ñanna a fertante náza-aara keni, a ñezlehe ge daada terlyákwá, á mba ba kára bademme, daaci a eblyeme am kar palle á derve-aha yáwe, antara mánjeðe-aha, tate á yáwe bademme, ñane a badzeva yáwe kar palle am keye. ¹¹ Zhera á terlyákwa ñanna wá, Agugu, amaana: yaiyaihire. Yáwe-aha am duniya bademme a tegese kar keye,

kar palle na gevge yayiaye bademme ba seke wáye á d'ále, yayiayihire á yáwe-aha nanna a cebaa emnde kwakya.

¹² Ufadire á malika-aha nanna nane keni a fertante derkwákwá-aara, ma ura-ara keni a tegese kar keye ge tara vaciya, antara tere, daaci vaciya keni kar palle gevge danjwe, tere keni kar palle gevge danjwe. Terlyákwá-aha keni ba estuwa: am keye, palle gevge danjwe, am keye, palle gevge danjwe, bademme ba estuwa. Daaci a gulaa estuwa parakkire á duksa-aha na tá am samaya na. Am kar keye, ta kedaa palle. Váha palle a tegese kar keye, am palle baaka parakkire ba cekwaanjudi keni. Vayiia keni ba estuwa nanna.

¹³ Daaci ya ketaa ice á dem samaya wá, yá cena ba kyuwa á zele am samaya yiyiye jipu, herzhe á shanaasha samaya. Álawlawlawlaw, a ba zele nanna, paláse á kure kwa emnde na kwá áte haha! Ankwa á tsekwa zladá yaikke má fertaranteferta malika-aha na jaruje na derkwákwá-aha-aatare!

9

¹ Kerten fertanteferta názá-aara ilyebire á malika-aha nanna. Yá zhára ba terlyákwá umele á belá am haha, a ebyaa sawa am samaya. Ta vante egdza a tsekweram am erva ge nane, ge wera evege shagerka na baaka halawuwa á slad'fire-aara dekideki na. ² Ba a wertaa evege nanna wá, shelle ge yire, á segashe am hudé á evege nanna, ba seke yire á kára na yaikke jipu na. A hefanuhe ge vaciya bademme, tábedámme slede bademme. ³ Daaci á kelá ba dikele á iwe-aha, á segashe am yire nanna, hyemhye am duniya bademme. Ta vaterte hákuma ge iwe-aha nanna ba seke názá á herdza-aha na tá am haha na. ⁴ Ta bateraa a farka we-aatare dekideki ma áte mása, ma áte náfá-aha keni, a wawarwáwa ba emnde na ta baaka an lámba á Dadaamiya áte wafke-aha-aatare na. ⁵ Amá ganakini tá zlanazle ba dekideki shifa am ura wá, varaterteka baráma-aara. Ta bateraa ba a magaraternaamaga paláse am tere ilyebé nanna. Iwe-aha nanna má warewa ura wá, zladá-aara ba kalkale antara zladá na á tapaná ura má waawa herdza. ⁶ Am tere ilyebé nanna, emnde tá de katáná an kátá emtsa, amá watse baaka pute. Watse tá yekaná an yeka emtsa, amá watse á duka emtsa ádezetae.

⁷ Iwe-aha nanna wá, tá gáráva an belsa-aha na má tá dem wáva na. Tá an duksa-aha umele ba seke dzakwa á sleksire na ta maganaa an dindar na am ire-aha-aatare. Wafke-aha-aatare tá gáráva an zála. ⁸ Úgje-aatare ba seke úgje á njwasha, slare-aatare keni ba seke slare á ervare. ⁹ Ta shaanve uksuwe-aha-aatare am duksa umele ba seke kyebebe á íre. Hula á lyambáke-aatare ba seke hula á darkwa-aha na tá tadáná belsa-aha na tá hadzala á dem tate á wává. ¹⁰ Iwe-aha nanna, itare tá wa ura an kataliya seke herdza. Tere ilyebé tá ankwa á magaterá paláse ge emnde an kataliya-aha-aatare. ¹¹ Tá an slekse-aatare yaikke arge itare. Slekse-aatare nanna wá, malika na á kwananá nane evege shagerka na baaka halawuwa á slad'fire-aara dekideki na. Slekse-aatare nanna wá, an elva á Ibraniñkau tá dahaná an Abadaun, an elva á Yunaniñkau wá, tá dahaná an Apauliyau. (A ba zhera-aha nanna wá: Slebadza duksa.)

¹² A degáshe estuwa palása á zunjwire áte una ni a ndahanaa zele nanna. Tá ankwa sawa zladá-aha umele zlafe ádaliye buwa.

¹³ Daaci unkwahire á malika-aha ñanna a fertante derkwákwá-aara ñane kení. Ya ketaa ice wá, ya naa duksa na tá faná sadake átekwa ge Dadaamiya, na ta maganaa an dindar. Yá cena ba kwará á ura á segáshe am we á námbañwa-aha-aara ufáde kerde ge duksa na tá fa sadake átekwa na. ¹⁴ A ba edda-aara á elvan ge malika ñanna: «Palateraapálá malika-aha na ufáde na tá an ñgwada áte we á guwa na tá d'aháná an Aifratís na.» ¹⁵ Daaci ta palateraáhe malika-aha na. Itare wá, ndza ta fáter ganakini slera-aatare sey tá maganá am iva ñanna, am tere ñanna, am hare ñanna, antara am sarte ñanna kení. Am sarte ñanna wá, tá de ceba emnde kwakya am duniya. Am kar keye, kar palle na tá de ceba emnde ñanna baðemme. ¹⁶ Ta biyaa kezlakula á dikele á sawji-aha á malika-aha ñanna tá áte belsa-aha na wá, ta meliyaun deremke buwa. ¹⁷ Am wáháyu-aaruwa wá, ya náternaa belsa-aha, antara emnde na tá áte iga-aha-aatare baðemme. Emnde ñanna tá am kyebebbe á íre an deva ba kyanne ba seke kára, zlafe ádaliye áte danñwire seke yire á kára na yaikke vayvaya na, seke jili á yáwe á tambali zlafe ádaliye. Ire á belsa-aatare wá, seke ire á ervare. Á segashe ba kára, antara yire, ira *baraudau am mbuwe-aha-aatare. ¹⁸ Sabaaba-aha keye ñanna, amaana: tara kára, antara yire, ira *baraudau na á segashe am mbuwe á belsa-aha ñanna, cebaaceba emnde kwakya. Am emnde keye, a jaa palle. ¹⁹ Hákuma á belsa-aha ge magateraa palása ge emnde na wá, á ba am mbuwe, antara kataliya. Ágira kataliya-aatare wá, ba záhe surum-surume ge belsa-aha ñanna, tá ceba emnde an ñane.

²⁰ Aley, emnde na jaruje an shifa na magarka tuba ðekideki. Itare tá kezlater ugje ba ge shaitaine-aha, tá maga ba hele-aha-aatare gergere. Hele umele tá maganá an dindar, umele tá maganá an lipela, umele ba náfa, umele nákwá. Duksa-aha ñanna wallá tá nanna ice-ka, wallá tá cenáncena duksa á dem hyema-ka, tá zlatelzálá-ka, uwe-ka. ²¹ Zlafe ádaliye, emnde ñanna tá ceba ba shifa, tá maga ba gwardzire, antara zawarire, ira neyfire, tá yánka ðekideki.

10

Malika an egdza wakita

¹ Am iga á una ñanna maa, ya naa gwarda á malika umele zlafe ádaliye, á tsekwa á sa am samaya. Malika ñanna an tsekwa am kumba, antara kataliyavere takarre am ire. Wafke-aara á maga wulwulire ba seke vaciya, sera-aha-aara ba seke nara á kára. ² Malika ñanna an egdza wakita am iga, wakita ñanna á ba an wera. Sera á naðafa-aara á tsaná am dagave á háye, sera á názlafa wá, kwaye á de tsaná áte haha ba yiyiye an háye. ³ Ndasendahe elva-aara palle wá, zlalá á kwára-aara ba seke kyuwa á ervare. Am iga á kwára-aara ñanna, yá cena ba ñwartenwa válaha á samaya ta vuye. ⁴ Yá kátá puwetepuwa názu ta ndahanaa válaha á samaya ñanna ta vuye na, kerten yá cena kwára umele zlafe ádaliye á ndahi elva á sa am samaya, á ba edda-aara: «Puweka elva ñanna, a ñinja á ba am huðe á ña.»

⁵ Daaci malika na sera-aara palle a tse am dagave á háye, palle áte haha na, a ketaa erwa naðafa-aara á dem samaya, ⁶ a zu waða á katafke á Saksage na ma vaatara kení ñane ba ñja-aara, a nderanaa ba ñane

samaya, antara názu átekwa baďemme, a nderanaa ba ɲane haha, antara názu átekwa baďemme, a nderanaa ba ɲane yáwe, antara názu am huďe-aara baďemme na. A zu waďa geni ba jirire duksa-aha ɲanna herzhe á magava, má zlaruzle malika-aha baďemme ge ferta derkwákwá. ⁷ A bá ɲane wá: «Ba máki fertanteferta vuyire á malika-aha derkwákwá-aara wá, Dadaamiya keni á zlanazle áte una ɲanna ge mága jirire á názena á kataná ɲane, ndza a bela emnde a slera-aara nabi-aha, ta se ebbálá na.»

⁸ Daaci edda una ndza ya cenaa kwára-aara á ndahi elva á sa am samaya na, fiyantaufe zlafe ádaliye, a ba ɲane: «Edduwa lyevaalya egdza wakita na an wera am erva á malika na a tsa sera palle am dáɡave á háye, sera palle áte haha na.» ⁹ Daaci duwa-aaruwa á de lyiya egdza wakita am erva á malika ɲanna. Viteva wakita na, á ba iya á elvan ge ɲane. A ba ɲane: «Náwa lyevaalya, zuze baďemme, watse ɲenɲene am mbuwe á ɲa ba seke nama, amá watse á de gevge yayyaihe am kulmbe á ɲa ba seke dále.» ¹⁰ Ya lyevaa egdza wakita na am erva-aara, ya zuhe. Ba jirire wá, ndza ɲenɲene am mbuwe-aaruwa ba seke nama, amá de gevge yayyaihe am kulmbe. ¹¹ Daaci, ta biya de emmága zlafe ádaliye nábiyire áte emnde a jeba gergere, áte larde-aha gergere, áte emnde a ndáha elva-aha gergere, antara slekse-aha-aatare baďemme.

11

Seyde-aha buwa

¹ Daaci ta fiyem zade á gamara am erva, sladďe ba seke lále á kura duksa, ta biyaa: «De kursekure huďe á mashidi an ɲane, kursekure antara duksa na tá faná sadake átekwa ge Dadaamiya na, kezlaterkezla emnde na tá maga maduwa am mashidi ɲanna baďemme. ² Amá kureka huďe á riya-aara, fanuka hyema ge tate ɲanna ďekidėki. Adaba yarateránya tate ɲanna, antara huďe á berni cuďeďe ɲanna baďemme ge emnde na ďabarka Dadaamiya na. Watse tá de záná itare, tá de payáná itare an sera-aha-aatare am tere kul ufaďe ju buwa. ³ Amá watse yá bela seyde-aha-aaruwa, tá an tsakwa am bagwadza-aha ba estuwa. Am sarte ɲanna, watse tá baláná ba itare waazu á elva-aaruwa am háre debu an deremke buwa an kul unkwaha ɲanna.»

⁴ Seyde-aha buwa ɲanna wá, itare ta ba seke náfa-aha á juwe buwa, antara kára á fanus-aha buwa, tá á katafke á Dadaamiya. ⁵ Máki ura á magaterá emtanjire wá, á naba segáshe kára am mbuwe-aatare, á ceba kelaade-aha-aatare ɲanna, tá taa ɲezleka ďekidėki, sey ba tá emtsa. ⁶ Am zamáne-aatare na ni tá de maga nábiyire na, watse tá an hákuma jipu. Watse tá an hákuma á piyeta yáwe á samaya ganakini a hyeka ďekidėki; watse tá an hákuma á nyanve yáwe, á geva uzhe. Zlafe adaliye, watse tá an hákuma á sa sabaaba-aha gergere á sem duniya ge magateraa palása ge emnde, tá de magán ba seke una tá kataná itare.

⁷ Má watse zlaruzle itare á balá elva á Dadaamiya wá, watse á sesse náza kaamba am evege shagerka na baaka halavuwa á sladďire-aara ďekidėki na. Watse á se wava dabba ɲanna an itare, á de gáná ba ɲane midalire, á de cebaterceba ba bukerďe. ⁸ Amá emtsa-aatare watse tá yáterá á ba áte we á layye, am berni na ndza ta jaa edda-aatare áte dzanjala na. Adaba názu ta maganaa emnde a berni, watse tá ďáhá berni ɲanna an *Saudauma, bi Misera. ⁹ Emnde na tá am emtsa na wá, watse an piya

ge hedaterhedfa. Watse tá se zharaterzhára emnde á sa am larde-aha gergere, emnde a jeba gergere, antara emnde a ndáhá elva gergere, emnde bademme tá de zhára ba emtsa-aatare am háre keye an kyalma. ¹⁰ Watse bademme á emnde na tá am duniya na ervaunđe-aatare á de geva ba seke nama arge emtsa á emnde buwa nanna. Emnde a há tá de maga munri-aara, adaba ndza tá katerva ye kwakya áte ndáhá-aatare.

¹¹ Daaci am iga á háre keye an kyalma nanna, Dadaamiya á de fertaterem puwa shifa zlabé adaliye á dem vuwa-aha-aatare, tá naba tsatsetehe. Daaci emnde na narátarna na gazlaregazla bademme. ¹² Ba itare keni tsaretse am haha, tá cena ba kwára á ura, á dáháterá á sa am samaya, a ba kwára nanna á elvan ge itare: Dalauďálá ásehuna. Daaci ta naba ngye á dem samaya am kumba, am ice á kelaade-aha-aatare bademme. ¹³ Am sarte nanna maa, a naba gejapte ge haha á ba an ndzedfa, am bere kelaawa an ngerďfa palle, am bere kelaawa an ngerďfa palle, huďe á berni nanna bademme ba estuwa. Emnde debu vuye una matsaremátsa bademme. Daaci emnde na jaruje an shifa na gazlaregazla jipu, farantaufe gálá Dadaamiya geni Sleksa ba nane palle, ankwá am samaya.

¹⁴ A degashe estuwa palása buwire, amá keyire keni ankwá sawa ba kinamina.

Malika á ferta derkwákwa vuyire

¹⁵ Am iga á una nanna maa, vuyire á malika-aha a fertante derkwákwa-aara keni. Daaci yá cena ba kwára-aha tá valaha á sawa am samaya, a ba kwára-aha nanna: «Dadaamiya Yaakadada, antara edda una a eksesaa nane farantaufe sleksire-aatare áte duniya názá ba ge ďekiděki.»

¹⁶ Ba ďaruďe itare maa, reppe puwaraapuwa emgyegwar zála na ta kul buwa ju ufaďe na tá am kurshi-aha á sleksire na á dem áhá, tá ankwá kezlan ugje ge Dadaamiya, a ba itare:

¹⁷ Dadaamiya Yaakadada arge duksa bademme, am fantaufe keni ndza ba ekka, kina keni ba ekka nanna. Ná ankwá slafaká we adaba hákuma á nja na ni eptsakanaptsa duksa bademme á sem sera á nja na.

¹⁸ Kwakya emnde am larde-aha gergere ndza ta magaa ervaunđe an ekka. Kína wá, hyephye sarte á nja keni geni ká eptsaternaaptsa, hyephye sarte á nja ge kya shairiya á emnde a fáyá, hyephye sarte á nja ge tegateraa láďá ge emnde a slera á nja nabi-aha, antara ge emnde á nja umele keni bademme, ge male-aha, antara emnde na garevka male-aha, emnde na tá an lyáwá á nja am ervaunđe na bademme ká de tegateraa láďá. Emnde a bádza duniya keni hyephye sarte á nja ge ká ngerďateraangerďa.

¹⁹ Ba ďaruďe itare wá, batanđe a naba wertehe ge mashidi á Dadaamiya am samaya, antara ba nakwati am huďe á mashidi nanna ura á nanna bademme. Nakwati nanna wá, á mára namána-aha na a ngyuďanaa Dadaamiya an emnde na. Am iga-aara, wesharáptewesha tara kára á ráde, antara válaha á samaya, nálandze keni ba seke una ni tá puwaná an puwa á sa am samaya, haha keni a naba gejapte ba njanjare.

¹ Daaci marápsamáre najipu yaikke am samaya. Ankwa mukse wá, a tsekweme am vaciya ákurá nangyuwe-aara, a puwete sera-aha-aara áte tere. Ákura náza fada ire-aara wá, an terlyákwá kelaawa ju buwa am ire. Una nanna dzakwa á sleksire-aara ge nane. ² Mukse nanna keni á huđe, hyephye sarte-aara ge ya egdzere, ámbera ankwa á hula ge zladá ya.

³ Zlađe ádaliye, marápsamáre najipu umele yaikke á ba am samaya nanna. Ya naa ba dada náza nye, vuwa-aara an deva ba kyanne, an ire vuye á ba áte nane palle, antara derma-aha-aara kelaawa. Zlađe ádaliye, an dzakwa á sleksire am ire-aha-aara nanna vuye kerđe. ⁴ Kataliya á náza nye nanna shánaasha samaya, haa a bataa terlyakwa ba kwakya an nane á sem áhá. Am terlyakwa keye áte samaya, nane a betaa palle, am terlyakwa keye a betaa palle, bademme ba estuwa. Daaci a tsahe arge mukse na ankwa á ya egdzere na, ganakini má watse yaaya egdza-aara nanna, watse á ndunde nane.

⁵ Cekwaanğudí wá, mukse na yaaya egdzere zhele, watse á kwará egdze nanna duniya bademme an zade á ire. Daaci ta eksante egdze nanna, kwaye ta naba danaa á de katafke á Dadaamiya am sleksire-aara. ⁶ Emmarge egdzere maa, nane a kezlanáa á dem kaamba, á dete bálá na a tsatsanaa Dadaamiya ganakini á de fanu hyema áhuwa ge nane na. Watse á njá áhuwa am hare debu an deremke buwa an kul unkwáhe.

⁷ Am iga á una nanna maa, njaanja wáva yaikke am samaya. Ba náza nye nanna zlađe ádaliye antara malika-aha-aara, tá ankwa wava antara *Mikayiilu nane keni tá antara malika-aha-aara. ⁸ Amá hyafka náza nye nanna áza *Mikayiilu. Ngyaratersengye antara malika-aha-aara bademme, tá taa piyeteka ba sera-aatare keni am huđe á samaya mazle-aara. ⁹ Ta naba ngyanse estuwa dada náza nye nanna. Nane wá, tá eddáhá zlađe an emgyegwe a záhe keni. Ta ngyaterse á segashe antara malika-aha-aara bademme. Zlađe ádaliye, nane slekse á jini-aha, bi Shaitaine, una bademme ba zhara-aha-aara.

¹⁰ Am iga á wáva-aatare nanna, ya cenaá ba kwára yaikke á valaha á sawa am samaya, a ba nane wá: «Kina wá, Dadaamiya maresemáre hákuma á sleksire-aara bademme, lyámilya ba ge đekideki mazle-aara. Edda una a eksesaa nane na keni maresemáre-aara bademme, adaba kwaye ngyansengye edda á fida na am samaya. Ba edda una ni ndza an vayi vacika á se icateraare sera ge egdzar mama-aha á miya áza Dadaamiya na. ¹¹ Amá egdzar mama-aha á miya garega midalire. Názena ni itare ta gaken midalire na wá, ta gáná adaba uzhe á egdza zhel kyawe, antara adaba seydire na ta maganaa áte elva á Dadaamiya, ta ndater ge emnde, ma emtsa keni eksaraarekse na. ¹² Adaba ngyaratersengye nanna wá, ekkure samaya-aha higauhiga. Ekkure emnde na kwá am huđe á samaya-aha nanna keni higauhiga bademme. Amá palasa á kure kwa emnde na kwá áte haha, antara názena am huđe á haye keni bademme. Ya ndaaná adaba uwe una? Adaba kwaye tsekwátsekwa Shaitaine á dezekure, ankwa á tsekwa á ba an ervaunđe-aara, adaba diyaadiya ganakini sarte-aara a juwa ba cekwaanğudí.»

¹³ Am nána náza nye na ganakini ngyaransengye á sete haha, a fantau ge baka mukse na a ya egdzere zhele na, ankwa á đabaná á dem kaamba.

¹⁴ Mbate kerten varanteva lyambake-aha á dada zele ge mukse na, geni á ngye an nane á dem tate na a tsatsanna Dadaamiya geni á de gelaná

átekwa am iva keye an kyalma na. Áhuwa wá, á shanaaka emgyegwe a záhe ñanna mázle-aara. ¹⁵ Daaci ge baka mukse na wá, emgyegwe a zahe ñanna a naba melese yawe wá, a naba gev guwa yaikke ganakini á de dándá yawe á guwa mukse na. ¹⁶ Amá: «Yá aṅkwa ya,» a ba haha, aṅkwa á melanumele ge mukse na. Daaci haha keni warta we-aara, a shu yawe na ni a maganaa náza nye na baɗemme. ¹⁷ Daaci jaaja emtaṅkire náza nye na áte mukse na. A naba dateraa wawa ge egdzara á mukse ñanna mázle-aara, amaana: Emnde na ni lyarvaalye elva á Yaisu *Almasiihu, tá aṅkwa á fansaarefe ge Dadaamiya á ba an jirire na. ¹⁸ Á ba aṅkwa náza nye na a tsanu ge we á háye.

13

Náwa dabba-aha ta buwa

¹ Am iga-aara maa, yá zhárá ba aṅkwa á segashe dabba umele am háye, an ire vuye á ba áte ñane palle, derma-aha-aara keni kelaawa. An dzakwa á sleksire áte derma-aha-aara ñanna baɗemme, áte ire-aha-aara keni baɗemme ta pupuwete názu zlayeka ɗekidɗeki na ge zláza Dadaamiya an ñane. ² Dabba ñanna ya nanna na wá, tá gárava an ubela, amá sera-aha-aara wá, ba seke sera-aha á kere á kaamba, we-aara keni ba seke we á ervare. Náza nye na a vanta zade-aara, antara sleksire-aara, ira hákuma-aara baɗemme ge dabba ñanna. ³ Aṅkwa palle am ire-aha á dabba ñanna wá, ba seke ndza kyarannámárekye, ba seke ndza emtsametsa ɗeme, amá mbaambe. Am duniya baɗemme emnde tá maga ba najipu-aara, emnde baɗemme tá ɗaba ba ñane. ⁴ Daaci emnde baɗemme tá aṅkwa á kezlan ugje ba ge náza nye na, aɗaba a vanta ñane hákuma ge dabba ñanna. Tá aṅkwa kezlan ugje ge dabba ñanna keni, ta bantsa itare: Ware edda una ta kalle an dabba na náwa ñane na? Ware edda una á hyephye seke ñane?

⁵ Dabba ñanna shansha ndzedá á wálya elva, antara mága kuravire áte Dadaamiya. A shaa ndzedá á mága una ñanna, am tere kul ufaɗe ju buwa. ⁶ Daaci a naba fantau ge valya elva áte Dadaamiya, a fantau ge nyanya zhera á Dadaamiya, antara tate na á njá Dadaamiya átekwa na, ira emnde na tá am samaya na baɗemme tá an nyainye. ⁷ Dabba ñanna wá, shánsa ndzedá ge wáwa an emnde na tá aṅkwa ɗaba Dadaamiya, a ganaa ba ñane ndzedá zlaɓe ádaliye. Dadaamiya a naba vante baráma ge sha hákuma áte larde-aha baɗemme, antara emnde am ekse-aha gergere baɗemme, ma tá ndaha elva a eksa-ara keni, duniya baɗemme á ba am erwa-aara. ⁸ Baɗemme á emnde am duniya, watse tá kezlan ugje ba ge ñane, sey ba emnde na ndza an puwa zhera-aha-aatare am wakita á egdza zhel kyawe na, itare wá, tá de kezlanka ugje. Am wakita ñanna wá, an puwa zhera-aha á emnde na ni tá an shifa na á zleka na. Ta puwaterte daga am fakta á duksa baɗemme.

⁹ «Edda una aṅkwa hyema-aara wá, a effa ba shagera áte elva na yá ndahaná iya na: ¹⁰ Edda una ta yanu ganakini watse á dem erwa á kelaade-aha na, ma estara keni baaka pekyaa-aara. Iyau, edda una ta yanu ge katsakar, ma vaatara keni sey tá jana á ba an katsakar ñanna, baaka pekyaa-aara ɗekidɗeki. Duksa palle ge emnde a ɗaba Dadaamiya wá, a garevge emnde a farvaunɗe, a fartarefe áte Dadaamiya.»

¹¹ Am iga-aara wá, ya nanna zlaŕbe dabba umele, ñane a segashe am huŕe á haha. An derma buwa, derma-aha-aara á gáráva an náza á egdza zhel kyawe. Dabba ñanna á ndaha elva, ndaha elva-aara ba seke názá á náza nye. ¹² Dabba ñanna keni fantauka ba ñane an ire-aara mága duksa. Hákuma á mága duksa-aara wá, ba kalkale an názá á dabba zunñwire na. A magaa najipu-aha gergere á katafke á dabba zunñwire, a hyaterarhe á ba áte laarire ge emnde baŕemme am duniya, geni sey tá kezlan ugje ge dabba zunñwire na ndza ba seke kyananmárekye, ndza ba seke emtsamtsa, amá mbaambe na. ¹³ Kwakya najipu-aha na a maganaa buwire á dabba ñanna. Ñane a tsekwaá kárá á sawa am samaya á sete haha áte ice á emnde baŕemme, antara najipu-aha umele gergere. ¹⁴ Ñane varanteva baráma ge mága najipu-aha ñanna estuwa á katafke á dabba zunñwire na. A badu emnde baŕemme an una ñanna, a bateraa: «Nderaundera gáráva á dabba zunñwire na ndza kyananmárekye an katsakar, ba seke ndza emtsamtsa, amá mbáambe na, daaci kwá fansarefe.» ¹⁵ Dabba ñanna wá, ta naba bashanaa ge ñane á fatanem effeya á shifa am vuwa ge hele ñanna ta nderndera na. Gevge wá, anñkwa á ndaha elva hele na, ganakini emnde na má kezlaranka ugje ge ñane wá, á cebaterceŕba baŕemme. ¹⁶ Dabba ñanna yá anñkwa ndahaná ya na wá, a hyateraarehe á ba áte laarire ge emnde baŕemme am huŕe á duniya, ganakini sey tá lyevalya lámbe-aara áte iga a naŕafa, antara áte wafke-aha-aatare baŕemme. Una an male-aha-ka, an egdzara-ka, emnde a berba an talága-aha, emnde na tá kwárá ire-aatare, an náve-aha, emnde baŕemme. ¹⁷ Edda una má lyiyaaka lámbe-aara wá, á taa shekweveka duksa, á taa veluka názá-aara keni ðekidíeki. Lámbe ñanna wá, zhera á dabba ñanna. Anñkwa zlaŕbe umele kezlakula, una ñanna keni á márá ba zhera-aara ñanna.

¹⁸ Kezlakula na wá, sey á kyepkye enñkale á edda-aara, lauktu á diyeddiye názu am huŕe-aara. Kezlakula ñanna wá, á maramiya tate na tá halavuwa átekwa emndimagwaha. Kezlakula-aara ñanna deremke unñkwahe an kul unñkwahe ju unñkwahe.

14

Láhe á emnde na tá an várá na am samaya

¹ Am iga a una-aha ñanna maa, ya ketaa ice á dem samaya, yá zhárá ba tara egdza zhel kyawe áte ire á wa *Siyauna, tá antara emnde debu deremke, an debu kul ufaŕe ju ufaŕe na ndza ta fafete zhera-aatare, antara Eddeñjara áte wafke á emnde ñanna. ² Yá cena ba kwárá-aatare á sawa am samaya ba seke mága á yawe áte guwa yaikke. Ká kwárá-aatare ba seke válahe á samaya, amá tá belá láhe, antara gadzavera-aha-aatare tá jante ge láhe am hula-aatare ñanna. ³ Una ñanna tá bela láhe emnde debu deremke an debu kul ufaŕe ju ufaŕe na, tá anñkwa gálá Dadaamiya am kurshi á sleksire-aara, ta jantaave duksa-aha ufaŕe na tá an shifa am vuwa, ira emgyegwar zála kul buwa ju ufaŕe na. Láhe ñanna wá, láhe anñwaslire, baaka ura á diyeddiye láhe-aatare ñanna ðekidíeki, sey ba emnde ñanna ta varaterse á sa am duniya na. ⁴ Sey ba itare ta emnde na ta tsufete vuwa-aatare am cuŕeŕŕe, farka erwa-aatare áte mukse ðekidíeki na. Sey ba itare ta emnde na ta varaterse itare am dagave á emnde na tá am duniya na, tá anñkwa ðaba ba egdza zhel kyawe ma á dem tate-ara

keni. Itare wá, tá átuge tara Dadaamiya antara egdza zhel kyawe. ⁵ Itare wá, ta emnde na ndza cenaránka elva fida am mbuwe-aatare ðekideki, ta emnde cufedde.

Malika-aha keye an slera-aha-aatare

⁶ Daaci ya ketaa ice, yá zhara ba ankwá á ngye malika umele yiyiye jipu herzhe á shanaasha samaya. Malika ñanna ankwá á saterá labáre á higa ge emnde na tá am duniya. Labáre ñanna baaka zle-aara ðekideki. Á saterán ge emnde a larde antara jeba gergere, ma tá ndaha elvára keni. Am duniya bademme, á saterá ba labáre ñanna ge emnde. ⁷ Malika ñanna a ketaa kwara-aara ba shagera, a ba ñane á elvan ge itare: «Kuvaukuva Dadaamiya, galaugála Dadaamiya am yaikkire-aara, adaba hyephye sarte-aara ge mága shairiya á emndimagwaha. Kezlawankezla ugje ba ge ñane edda una a nderaa samaya, antara haha, a magaa tateaha á yáwe bademme na.»

⁸ Kertenj a ðabemhe ge buwire-aara, a ba malika ñanna: «Kina wá, zlauzle *Babila mazle-aara, á de mbeda berni yaikke na. Ñane a hyante shagerkire-aara áte larde-aha bademme, haa a jatera an ja ge emnde ba seke mbazla.»

⁹ Am iga a malika-aha ta buwa na wá, a ðabateremhe ge malika ge keyire. Ñane keni a ketaa kwara-aara ba shagera, a ba ñane: «Ma ware una a kezlankezla ugje ge dabba ñanna, antara gáráva á dabba ñanna, ma ware edda una a lyevaa lámba á dabba ñanna áte iga a nadafa-aara, bi áte wafke-aara, má ta magaa una ñanna, ¹⁰ daaci tá de shá palása áza Dadaamiya adaba jaaja ervaunðe. Á de jaterá á ba an ja palása ba seke mbazla na karanteka yáwe ðekideki na. Ma ware edda una maganaamaga duksa á dabba-aha ñanna, edda-aara á dem kára, kára ñanna an wesa an *baraudau, daaci á maga palása-aara á katafke á malika-aha á Dadaamiya, antara egdza zhel kyáwe. ¹¹ Ma vaatara keni yire á kára ñanna á wálá á ba an wálá shelle á dem zhegela, tá maga palása-aatare am hufe-aara. Bademme á emnde na ni kezlarankezla ugje ge dabba ñanna, ma ge hele-aara na keni, bi má lyarvaalya lámba-aara na áte vuwa-aatare, watse baaka puwansepuwe-aatare ðekideki, an yayi vacika bademme tá shá ba zlada.»

¹² Adaba una ñanna wá, ekkure emnde na kwá ankwá ðaba Dadaamiya, fakurtarefe áte Yaisu an jirire na wá, sey kwá gevge emnde a farvaunðe ba shagera.

¹³ Daaci yá cena ba kwará umele zlafe ádalije á sawa am samaya á ba an ndzedá. A biyantsa kwará ñanna: Puwetepuwa una: Gedá wá, watse ankwá áza emnde na tá emtsa am erva á Yaakadada na, a ba ñane. Daaci a ñutehe ge Shedekwe Cufedde: «Una ba estuwa, a puwansepuwe, adaba zlazladire á slera na ta maganaa itare na á kefeka.»

Dadaamiya, antara emnde am halavuwa á duniya

¹⁴ Am iga a una-aha ñanna wá, ya ketaa ice zlafe ádalije wá, yá zhára ba kumba dzayye ba telle. Ankwá duksa umele a njete áte kumba ñanna, duksa ñanna ba seke urimagwe. An dzakwa á sleksire ta maganaa an dindar am ire-aara, antara náza wá mása an slare jipu, a ñanaahe am erva. ¹⁵ Daaci yá zhára ba sesse malika umele am mashidi, a ba ñane á elvan ge edda una á njá áte kumba na á ba an ká kwára: «Werawera slakslakire áte duniya bademme, hyephye sarte a hálá duksa á se mba,

eksanteksa náza wá mása á ña, ezzlálá á de ica hiya.» ¹⁶ Daaci a naba huviyante dada náza wá mása-aara ge edda una áte kumba na, a zlawanme am duksa na áte haha, kerteñ ßaaka an ica duksa baðemme.

¹⁷ Yá zhárá sesse malika umele keni á ba am mashidi ñanna am samaya na, ñane keni an dada náza wá mása-aara, sláre jipu, a ñanaahe am erva.

¹⁸ Sesse malika umele zlaße ádaliye am huðe á duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na. Malika ñanna wá, male á kárá baðemme. A ba ñane á elvan ge ukfeñara na an náza wá mása am erva na, á ba an ká kwará: «Egdzara á náfa-aha na tá herðaná emnde am duniya baðemme navene, ekka keni de eðfatsa an názá wá mása á ña.»

¹⁹⁻²⁰ Daaci ñane keni naba huviyante náza wá mása-aara, a tsakaa egdzara áte náfa-aha ñanna am duniya baðemme. Kwaye a de ndakanaa am tate á beca egdzara á náfa. Tate na ní tá beca egdzara á náfa átekwa na wá, kwaye áte iga a ekse. Am sarte na tá ankwá beca egdzara á náfa ñanna ßaaka duksa umele, á kela ba uzhe ba kyanñe ba seke yáwe á kela, haa a magaa guwa yaikke. Yiyire á guwa ñanna kilaumaiter deremke keye. Sledðire-aara keni a ektseve ba cekwa am wálá á ura. Una-aha ñanna baðemme na wá, á kwaramise ba názu watse á magaterná Dadaamiya ge emnde na ní tá ankwá am ervaunðe-aara ge mageteraa palása am halawuwa á duniya.

15

Malika-aha tá an zlakta á masiba-aha

¹ Am iga á una ñanna maa, ya naa ba marápsamáre najipu umele am samaya. Ya naa malika-aha ta vuye, masiba-aha keni vuye tá an ñane. Á halavuhále masiba-aha áte una ñanna, ervaunðe á Dadaamiya keni ßaaka mazle-aara am iga á una ñanna.

² Daaci yá zhárá ba duksa umele ba seke háye, amá ankwá á maga wulwulire ba seke kweteram, an wesha an kárá am huðe-aara. Zlaße ádaliye, ya náternaa emnde na garega midalire arge dabba, garega midalire arge gáráva á dabba ñanna, itare lyiyarka lámba á dabba ñanna zhara-aara kezlakula na. Ya náternaa tá ankwá á tsaatse áte we á háye ñanna ba seke kweteram na, tá an gadzavera-aha-aatare am erva, a vatertaa Dadaamiya. ³ Tá ankwá bela láhe á Muusa sleslera á Dadaamiya, antara láhe á egdza zhel kyawe. A ba láhe-aatare:

Dadaamiya Yaakadada, ba ka palle una ka edda á hákuma áte duksa baðemme. Slera á ña ge ekka, ßaaka kalle-aara an shagerire. Slera á ña, slera yaikke. Ka slekse á larde-aha baðemme. Baðemme á názena ká maganaa ka, ká maganá á ba áte unñule-aara, ba ekka una ka edda á jirire.

⁴ Yaakadada, ekka keni ankwá ura á kuvanñka emtu? Ankwá edda una á kezlanñka ugje emtu? Baðemme á larde-aha watse tá se ba am sera á ña, tá se galakgálá. Adába ba ekka palle una ka cuðeððe. Názu ká maganá ka am bereka. Baðemme ká ankwá maganá á ba áte unñule-aara.

⁵ Am iga á una ñanna zlaße ádaliye maa, ya ketaa ice á dem samaya wá, yá zhára ba we á mashidi am samaya an wacene. Am huðe á mashidi ñanna, ankwá egdza mashidi á nalba na tá ja ire tara Dadaamiya antara emndimagwaha amkwa na. ⁶ Daaci yá zhárá ba malika-aha vuye na tá

an masiba-aha na tá aṅkwa segashe am mashidi ṅanna. Tá an tsekwa am nanḡyuwe dzaydzaye ba telle, áte lefedfíre, ta ṅgwadese ukuwe-aha-aatare an kanda á dindar. ⁷ Daaci duksa-aha na tá an shifa na, palle-aatare wá, a tegateraa egdzara erba-aha ta maganaa an dindar ge malika-aha ṅanna. Egdzara erba-aha ṅanna tá an naha degwun á Dadaamiya ba caicare an we-aara, Dadaamiya na an shifa, ma vaatara keni ba ṅane. ⁸ Daaci, bademme á huđe á mashidi na an naha an yire. Yire ṅanna wá, hákuma, antara demdemire á Dadaamiya. Palle á ura á dzegwándzegwa dem mashidi ṅanna baaka, sey má zlaruzle malika-aha ṅanna ta vuye na ge mága masiba-aha-aatare bademme.

16

Malika-aha tá de puwa masiba-aha am duniya

¹ Daaci yá cena ba kwára yaikke, á ndaha elva á sawa am huđe á samaya, a ba kwára ṅanna á elvan ge malika-aha na ta vuye na: «Zlauzlála á de puwa degwun-aha á Dadaamiya na am egdzara erba-aha na, de puwawpuwa bademme á dem duniya.»

² Daaci zunḡwire á malika-aha ṅanna a de puwanve náza-aara á dem duniya, sesse wige-aha áte emnde na lyarvaalya lámbe á dabba áte vuwa-aatare, kezlarankezla ugje ge gáráva á dabba ṅanna. Wige ṅanna zlazladá á we jipu.

³ Daaci buwire á malika-aha ṅanna a de puwanve náza-aara keni, ṅane a de puwanaa á dem háye. Háye-aha bademme nyairevnye uzhe, ba seke uzhe a emtsa, bademme á názena an shifa na emtsaremtsa am huđe á háye-aha ṅanna.

⁴ Daaci, keyire á malika-aha ṅanna keni a de puwanve náza-aara á dem derve-aha, antara tate-aha á yáwe bademme, yáwe-aha bademme ta naba nyef uzhe ba kyanḡe. ⁵ Yá cena ndaha elva á malika umele, ṅane wá, male á yawe-aha bademme, a ba ṅane wá: «Ekka Dadaamiya, ka cufedfí. Kwaye am fakta, sem kina keni ba ekka ṅanna. Shairiya á ṅa ká aṅkwa maganá áte unḡule-aara. ⁶ Adaba emnde ṅanna ndza ta puwa uzhe á emnde á ṅa, ndza ta puwa uzhe á nabi-aha á ṅa. Daaci má vatena ká aṅkwa vaterite uzhe geni a sharushe wá, una tá shá nampire á názena ndza ta maganaa itare na.» ⁷ Daaci yá cena ba kwára umele zlađe ádaliye á ba an ndzedá, á segashe am duksa na tá faná sadake ge Dadaamiya átekwa na, a ba kwára ṅanna wá: «Ba estuwa Dadaamiya Yaakadada, ká an hákuma ba ekka palle, ka slejirire, shairiya á ṅa á ba áte unḡule-aara.»

⁸ Daaci ufadire á malika-aha ṅanna keni a de puwanve náza-aara. ṅane, kwaye a de puwanaa áte vaciya. Daaci varanteva baráma ge vaciya, ganakini a farfe ge mbera kára-aara ba shagera áte emnde am duniya.

⁹ Am emnde taparántápá warwarire á vaciya, itare ta fantau ge zlázlá Dadaamiya kela bademme á masiba-aha á ba am erva-aara na. Dzamarka áte yaikkire á Dadaamiya, magarka tuba arge haypa-aha-aatare.

¹⁰ Daaci ilyebíre á malika-aha ṅanna a de puwanve náza-aara keni. ṅane, a de puwanaa áte kurshi á sleksire á dabba yaikke na. Daaci a naba tsekwa ge tabedammire á dem kwára-aara bademme, emnde tá datsa ba nara an slare ge sha zladá. ¹¹ Aley kwalarevkwále ge tuba. Baira itare tá

zlazla Dadaamiya adaba wige-aha na áte vuwa-aha-aatare, antara palase na tá ankwá á maganá itare na.

¹² Daaci unkwahire á malika-aha nanna keni a de puwanve náza-aara. Nane, a de puwanaa am guwa yaikke na tá dahaná an Aifratís na. Daaci a naba derehe ge yawe am guwa yaikke nanna bademme, haa slekse-aha umele am gedí sharánsha baráma ge sawa ásehuna mazle-aara. ¹³ Daaci yá zhára ba jini-aha ta keye, tá garáva an mugdza-aha. Palle-aatare, a segashe am mbuwe á náza nye, palle, a segashe am mbuwe á dabba yaikke, palle keni a segashe am mbuwe á nabi fida. ¹⁴ Bademme ba jini-aha á shaitaine na mbarsembe mága najipu-aha kelaazare na. Ba jini-aha nanna una watse tá dem slekse-aha á larde bademme, watse tá jatermaare átirpalle ganakini tá wava an Dadaamiya Saksage na hákuma bademme á ba am erva-aara na. Una nanna á de magava am hare yaikke na Dadaamiya á de mára hákuma-aara arge duksa bademme na.

¹⁵ «Ay degiya, faufa hyema ba shagera, watse yá sawa an ila ba seke neyle. Gedá wá, watse ankwá áza edda una paaka háre, fanufe hyema ge nangyuwe-aara na. Nane wá, yá se bereka an ukhyiye dey, á demka am zherwe yaikke.»

¹⁶ Jini-aha nanna wá, kwaye ta de jemaa slekse-aha nanna am tate na tá dahaná an Harmagaidaum an elva a Ibraniñkau na.

¹⁷ Daaci vuyire á malika-aha nanna, nane keni a de puwanve náza-aara am zhegela ba estuwa, yá cena ba kwára yaikke á sa am hufe á mashidi. Kwára nanna a segashe am tate á kurshi á sleksire á Dadaamiya. A ba nane wá: «Zlazle áte una mázle-aara.» ¹⁸ Daaci njaanja válaha á zhegela, antara kára á rade, a naba gyaigyaite ge haha á ba an ndzedá ba nárñare. Daga ta nderaa estuwa urimagwe am duniya keni ndza gyaigyaiteka haha estuwa dekideki. ¹⁹ A naba tapse ge berni yaikke gergere keye daga á sawa am hufe á haha bademme. Berni-aha umele na ni tá am hufe á duniya na keni bademme badzarevbadze. Adaba zlahe seska emtanjire na ta maganaa emnde a *Babila nanna am ervaunde á Dadaamiya. Adaba una nanna, ankwá á magaterá palása, tá taa kanteka ba ire keni ge zladá nanna, ba seke emnde na a cebateraa mbazla na karemka yawe am hufe-aara dekideki na. ²⁰ Wa-aha bademme, antara ba haha-aha na am dagave á háye-aha keni tsaretse am sledfe-aha-aatare, medaremeda ba estuwa. ²¹ Nálandze sadadfe a naba fantau ge puwa á sawa am samaya á sa arge emnde, demdemire á palle ba seke nákwá á uvera. Emnde bademme tá zlazla ba Dadaamiya adaba zladá á nálandze nanna jauje ge ndzedá.

17

Elva a berni yaikke na ta fante zhera á zawarire

¹ Am iga a una nanna maa, palle á malika-aha vuye na ndza ta tegaterem erba á masiba-aha am erva na a se dhahite, a ba nane: Sawa náwa yá maraká zladá na ni watse á shaná mukse záware ngelawa na. Amaana: Berni yaikke ta maganaa áte we á háye-aha gergere kwakya na. ² Duwa á slekse-aha á larde-aha bademme, ta de magaa gwardzire an mukse zaware ngelawa nanna, amá a cebaa emnde am duniya ba seke mbazla na karemka yawe dekideki na. Estuwa, á ba elva á malika nanna.

³ Daaci a naba tsekwiyarhe ge Shefedkwe Cufedfde, daaci a naba eksite ge malika nanna, kwaye a diya á dem hudefe á kaamba. Ya naa ba mukse umele am kaamba nanna, a njeta áte iga á dabba, dabba nanna ba hanje. Ire vuye á ba áte dabba nanna palle, derma-aha-aara kelaawa. Bademme a vuwa-aara, an puwa ba zhera-aha na zlayeka dekideki na ge zláza Dadaamiya an nane. ⁴ Mukse na áte iga-aara na keni maa, á tsekwa am nanjyuwe lefedlefedfde buwa. Nanjyuwe-aha-aara nanna bukerde ba jili hanje. Palle, hanjire-aara ba seke makala á iga a bere, amá palle na ba hanje. Vuwa á mukse nanna bademme ba náza ngelawire: Kazlana á dindar, antara naberlasla, antara náza hyema zarizariya bademme, ira erba á dindar-aara a nanaahe am erva. Ankwa laakire an naha am erba-aara nanna. Duxa nanna wá, zawarire na a maganaa nane bademme na. ⁵ Ankwa zhera ta puwete áte wafke á mukse nanna, amá elva am hudefe á elva. Ákyiye wá: «*Babila berni yaikke na wá, nane emmarge zaware-aha, antara shagerkire na tá maganá am duniya bademme.»

⁶ Ya naa mukse nanna dalanemdála uzhe á emnde á Dadaamiya am ire, uzhe á emnde na shebarka elva a Yaisu na. Ba nanna-aaruwa, yá maga ba najipu-aara. ⁷ «Ká maga najipu á uwe ka,» a ba malika na á elvan ge ira, «naba effa ervaunje. Ankwa duksa palle yá kwaraksekwáre. Kwaye tara mukse nanna, antara dabba na á njá átekwa, antara ire-aha á dabba nanna vuye na, ira derma-aha kelaawa na, bademme yá ndaksendáhe názu am hudefe-aara. ⁸ Dabba nanna ka naaná ka na wá, ba dabba na ndza an shifa, amá kina baaka na. Watse á sesse am evege shagerka na baaka halavuwa-aara dekideki na, amá á se haraaka kwakya mázle-aara, tá se kedanaakeda shifa-aara bademme. Emnde a duniya na puwarteka zhera-aha-aatare am wakita á shifa daga am fakta á duniya na wá, itare watse tá maga najipu kwakya áte dabba nanna. Adaba werre, ndza ankwa an shifa, amá kina baaka, aley watse á sesse zlafe adaliye.»

⁹ A biyántsa zlafe adaliye, a ba nane: «Duxa-aha na náwa nane na wá, sey á hyephye enkale á edda-aara lauktu á cenácena. Ire-aha á dabba nanna vuye na wá, á mára egdzar wa-aha vuye na a njetaa mukse nanna atekwa na. Zlafe adaliye, á mára slekse-aha sadafde vuye. ¹⁰ Ilyebe-aatare wá, daredde slekse-aha nanna. Kina wá, unkwahire-aatare kina am sleksire. Amá una watse á sawa ge vuyire na á se haraaháre ba cekwa am sleksire nanna. ¹¹ Dabba nanna ndza ankwa, amá kina baaka na wá, ba nane an ire-aara una slekse ge tiisire, nane keni ba palle á slekse-aha nanna ta vuye na. Má watse sessa nane wá, tá se ba ekkedá ba dekideki.

¹² «Derma-aha kelaawa na ka nateraa ka na maa, itare tá mára slekse-aha kelaawa na watse tá sawa á katafke na. Má watse saremsa itare, Dadaamiya á de vaterete sarte ba cekwaanjudi ge mága sleksire-aatare antara dabba nanna. ¹³ Slekse-aha kelaawa nanna wá, watse tá jema ye-aatare palle, sleksire-aatare bademme, watse tá maganá ba ge dabba nanna palle. ¹⁴ Itare bademme na, watse tá gwaare ba ge egdza zhel kyawe an wáwa. Amá watse á de gáná ba egdza zhel kyáwe na ndzedá, tá antara emnde-aara na a dzeratersaa nane, a datersaa nane, tá ankwa á dabaná an ervaunje-aatare palle na. Á de gáná ba nane ndzedá, adaba nane Slekse arge slekse-aha bademme, Yaakadada arge dada-aha bademme.»

¹⁵ A biyántsa malika nanna zlafe adaliye, a ba nane wá: «Háye-aha nanna ka naaná ka, á njá mukse nanna áte itare na wá, á mára emnde a

larde-aha gergere, emnde a jeba gergere, antara emnde a ndáhá elva-aha gergere bademme. ¹⁶ Derma-aha á dabba ñanna kelaawa, antara ba dabba ñanna an ire-aara, watse tá gwaare ge mukse záware na an degwune, watse tá zuze áte há-aara bademme, watse tá yana á ba an ukhyiye dey. Ba hyuwa á vuwa-aara keni watse tá zuze, tá de zlánaazle an kárá ba d'ekid'eki-aara. ¹⁷ Adaba a maganaa ba Dadaamiya slera-aara am ervaunđe á slekse-aha ñanna, ganakini tá ngudfa ye-aatare palle, tá maganá sleksire-aatare ba ge dabba ñanna palle. Dadaamiya a magaa una ñanna geni ta maganaamaga názena á kataná ñane, dem sarte na má gevge názena a ndaasa ñane.

¹⁸ «Mukse ñanna ka naaná ka na wá, ñane á mára berni yaikke. Bademme á slekse-aha na tá am duniya na tá á ba am sera-aara.»

18

*Palase na á de maganá Dadaamiya ge *Babila*

¹ Am iga a una ñanna maa, yá zhárá ba malika umele á tsekwa á sawa am samaya. Há kuma, antara demdemire-aara hyemhye am huđe á duniya bademme. ² Malika ñanna a ketaa kwárá-aara á ba an ndzefa, a ba ñane: «Kina wá, zláuzle *Babila mázle-aara, á de mbedfa berni yaikke. Daaci gevge tate á njá á shaitaine-aha, jini-aha, antara yiye-aha na ta shagerka-aha, wayarka emnde na tá njá am huđe-aara. ³ Adaba ñane a ganve ire-aara ba seke mukse zaware, slekse-aha á duniya bademme ta naba magaa gwardzire an ñane, zawarire-aara a cebaa emnde a larde bademme am duniya ba seke a cebateraa ba mbazla. Emnde a tsakala am duniya bademme garega nalmáne an mukse na, adaba ñane wayaawáyá za emtakire á duniya bademme.»

⁴ Daaci yá cena ba kwárá umele zlađe á daliye á sawa am samaya á ba an ndzefa, a ba ñane: «Ekkure emnde-aaruwa bademme, sawesse am berni na! A ndebakurveka haypa-aatare, antara geni a sharkurka palase-aatare keni. ⁵ Adaba hyaahya haypa á berni ñanna, de shanaasha Dadaamiya am samaya, shagerkire na tá maganá itare na á segasheka am ervaunđe á Dadaamiya ba estuwa. ⁶ Sey tá magateránmaga palase ge emnde ñanna ba seke una ndza ta magateranta itare ge emnde umele na. Baira a jaranuje ge una ni ndza ta magateranta itare ge emnde ma ser buwa keni. Ba ire keni a karanteka ge zladfa ba seke emnde na a cebateraa narge na. ⁷ Ba seke una ñane zauze emtakire á duniya kwakya na wá, zladfa keni kwerawanaakwera á ba áte una ñanna, magawantemága palasa ba shagera. Adaba a bántsa am ire-aara: Iya ganevka seke wegyege a mukse, ya slekse ba iya an ire-aaruwa, á janerma uwe antara kyuwa ba d'ekid'eki. ⁸ Adaba una ñanna wá, sey tá se gwargwe masiba-aha sadafde ge berni ñanna á ba áte háre palle. Tá se gwargwe tara lapikere, antara emtsa, ira waya, lauktu watse tá zlánaazle an kárá ba d'ekid'eki. Adaba Dadaamiya Yaakadada, sey ba ñane palle an sleksire-aara baaka umele, á de ndahaná ba ñane názu tá maganá ge berni ñanna.»

⁹ Má watse slekse-aha á duniya naránna yire á kárá na á za berni ñanna wá, watse tá puwumpuwa erva am ire, tá tsaka dákwa, tá kyuwa gwardzire na ndza ta maganaa antara berni ñanna, ira emtakire á duniya na ndza ta nanaa itare áhuwa ñanna bademme, adaba berni ñanna zauze kárá. ¹⁰ Kwaye watse tá tse yiyye ge lyawa á zladfa, tá ámbera fa hula:

«Alawlawlaw! Baaka berni yaikke! Nja seke *Babila na ni shekwaaka ba dekideki keni?»

¹¹ Ba estuwa ge emnde a tsakala na tá am duniya bademme keni, tá de puwa ba erva am ire, tá de tsaka dákwa ge kyuwa berni njanna, adaba ta baaka emnde a gáne-aatare. ¹² Adaba itare tá anjwa tsakala duksa kwakya áhuwa. Tá tsakala dindar, antara lipela, ira jeba á nákwaha-aha umele anjwa gergere kwakya. Tá tsakala sandá-aha, lefedlefedire-aatare ba seke uwe. Umele-aha-aatare jili hanje, hanjire-aara ba seke makala á iga a bere, umele wá, ba hanje. Zabe adaliye, tá anjwa tsakala jeba á náfa-aha umele an dárádza jipu, antara egdzar duksa-aha na tá maganá an sláre á guwe, umele tá maganá an náfa na an dárádza jipu na, umele á duksa-aha njanna tá maganá an verzhagane, umele íre danjwe, umele tá maganá an jeba á nákwaha-aha umele anjwa an dárádza jipu. ¹³ Zabe adaliye, tá anjwa tsakala názase gergere kwakya áhuwa: Umele yawe-aara, umele waye á gáná áte vuwa, umele tá dísaná am kárá ba seke kajiji, tá anjwa tsakala wáye á dále, antara nalkáme, antara ukpa-aara, ira mbazla. Tá anjwa tsakala esla-aha, kyáwe-aha, belsa-aha, ira darkwa-aha, antara ba urimagwe keni: Náve-aha, antara emnde na tá halater áte we á wáva. Baaka názu tsakalarka itare áhuwa. Adaba una njanna tá kyuwa berni njanna. ¹⁴ A ba itare: «Kina kazlaŋa zarizariya na ndza á kataná ervaunđe á ŋa na ba baaka mázle-aara? Kwakyire á nalmane á kure na, antara emtakire á duniya na ndza kwa zanaa kure na ba yakuránya kwá jammeka dekideki?» ¹⁵ Bademme á emnde na tá tsakala berni njanna wá, garege nalmána amkwa. Kwáye watse tá tse yiyiye ge lyáwa á zlada, tá ámbera kyuwa, tá tsaka dákwa-aatare. ¹⁶ Watse tá ba: «Alawlawlaw baaka berni yaikke! Berni zariya na ndza á shakwa sanda-aha lefedlefedde na, jili hanje ba seke makala á iga a bere, umele ba hanje, tá an dárádza jipu, ira yaadi-aha umele zarizariya bademme, an dárádza jipu na. Baaka berni ngelawa na an náza ngelawire kwakya ázenara, kazlaŋa a ngelawire-aara, umele ta maganaa an dindar, umele ta maganaa an jeba á nákwaha umele anjwa an dárádza jipu. ¹⁷ Bademme a dikele á duksa-aha njanna shekwaaka dekideki, kedaakeda ba estuwa.»

Ba estuwa ge emnde a mága slera áte ire á háye keni. Emnde a báká paare á háye sadadde, antara male-aha-aatare, ira emnde a tsakala na tá maga shula an paare-aha á yawe, itare keni kwaye ta tsatsehe bademme yiyiye. ¹⁸ Ba ta puwete ice-aatare áte yire á kárá na anjwa á zá berni njanna wá, a ba itare: «Á jare áme kwa berni yaikke seke una mázle-aara!» ¹⁹ Ba ta ndaase una njanna wá, ta fantau ge kyuwa. Tá tsaka dákwa, tá slatsa erva, tá zá erva-aatare an sláre, tá puwa hula: «Alawlawlaw! Baaka berni yaikke! Bademme á emnde a paare á yáwe sadadsadadde na ta gaa nalmáne á ba áte njane na ba cekwaanjudí keni shakwaaka degi!» A zluwa estuwa hula á emnde njanna.

²⁰ Ekkure emnde na kwá am samaya, higauhiga arge keda á berni njanna. Ekkure emnde a bela á Dadaamiya, antara nabi-aha, ira emnde á Dadaamiya bademme, higauhiga arge keda á berni njanna. Adaba pelansepele Dadaamiya ge berni njanna názena ndza a magakurtaa njane na bademme.

²¹ Am iga a una njanna maa, yá zhára ba gwarda á malika umele, a eksante dada nákwaha am erva, yaikkire-aara ba seke nákwaha á uvera, a

eblyanme á dem háye á ba an ndzedfa, a ba ñane: «*Babila berni yaikke na watse ba estuwa. ²² Baaka ura á de puwete ice áte emnde a mága gusa am Babila d'ekid'eki. Ma emnde a jaa gadzavera, ma emnde a ferta derma antara nalgaita, watse ba tseriye baaka ura á de cena mágava á duksa am hufe á Babila. Ma emnde a mága dzera, ma emnde a ndera gahe, ma emnde a haa hiya, bademme watse baaka ura á tse am zhegela ba palle keni. ²³ Ekka Babila wá, baaka ura á de puwete ice áte kára á wáye ázeña mázle-aara, baaka ura á de cena elva a gaa mukse, ma elva a de gaa zhele keni am mba á ña. Abi werre, ndza ta bántsa emnde a tsakala á ña: Sey ba ñere ka mu ware edda una á jañeruje na? Ta zlermu nalmáne á duniya bademme an kurguna. Adaba una ñanna mbedakmbeda na.»

²⁴ Zlabe ádaliye, Dadaamiya nanna uzhe á nabi-aha-aara, antara uzhe á emnde a d'aba ñane, bademme á ba am mbiye á Babila. Bademme a uzhe á emnde na ta cebateraa am duniya na, á ba am mbiye á berni ñanna baaka ura umele.

19

¹ Am iga a una ñanna maa, yá cena ba kwára á sawa am samaya, ba seke kwára á nalga yaikke hedihediye, a ba itare: «*Halailuya! Ba Dadaamiya á miya una sleya ura, edda á d'emd'emire, hákuma bademme á ba am erwa-aara. ² Adaba ñane á kya shairiya-aha-aara bademme á ba áte jirire áte unñule-aara bademme. Adaba una ñanna, maganánmaga palase ge mukse záware na a badzanve duniya bademme an gwardzire-aara, zlabe ádaliye, adaba a cebaa shifa á emnde a slera-aara na.» ³ A ba itare zlabe ádaliye: «*Halailuya! Kwaye yire á kára na á za ña ñanna shelle am zhegela, baaka emtsa-aara dem ba ge d'ekid'eki.» ⁴ Am iga a bela láhe-aatare maa, emgyegwar zála kul buwa ju ufafe, antara duksa-aha ufafe na tá an shifa na reppe puwaraapuwa á dem áhá á katafke á Dadaamiya am kurshi á sleksire-aara, tá ankwá kezlan uje. *Halailuya! *Aamin! a ba itare.

Edda una tá d'ahána an egdza zhel kyáwe na ankwá á gá larusa-aara

⁵ Daaci yá cena ba kwára umele á segashe am tate á kurshi á sleksire, a ba ñane: «Ekkure emnde á Dadaamiya bademme, an male-aha-ka, an egdzara-ka, bademme á kure kwa emnde na kwá an lyawa-aara am erwañde na, galaugálá Dadaamiya á miya.» ⁶ Zlabe ádaliye, yá cena ba kwára umele ba seke kwára á nalga, kwára-aatare ba seke mága á yáwe áte guwa yaikke, zlabe ádaliye, ba seke válaha á samaya. A ba itare: «*Halailuya! Adaba Dadaamiya Yaakadada edda á hákuma bademme, Sleksa ba ñane palle. ⁷ Higaumihiga bademme! Shamisha geda yaikke! Galaumigálá Dadaamiya, adaba hyephye sarte, ñwatenwa ñane geni egdza zhel kyawe á gá larusa-aara, larusa-aara ñanna keni maganaamaga niya. ⁸ Varanteva baráma ge larusa, geni á tsekwemtsekwa nanjyuwe lefedde jipu ámberá á maga pulpulire keni jipu, cudedde zlabe ádaliye na.» Nanjyuwe ñanna wá, á maramiya shagerire-aha na ndza ta maganaa emnde á Dadaamiya an erwañde-aatare palle na.

⁹ Daaci a ba malika na á elvan ge iya: «Puwetepuwa elva na náwa yá ndakndáha na am wakita: Má ba geda wá, watse ankwá áza emnde na d'ahaterdáha Dadaamiya á dem larusire á egdza zhel kyawe na.» A farhe

zlaɓe ádalíye, a ba ñane: «Baaka fida am elva na ðekíðeki, a ndaasa ba Dadaamiya an we-aara.»

¹⁰ Daaci, ya gaavehe am sera-aara, yá kátá kezlan ugje, amá a naba piyite: «Maŋka una,» á bina. «Iya keni ya ba sleslera á Dadaamiya ba seke kure antara egdzar mama-aha á ña na fakurtarefe áte elva a Yaisu na. Kezlankezla ugje ba ge Dadaamiya palle.»

Elva a Yaisu na wá, ba elva na ndza a baterna Shedekwe Cufedde ge nabi-aha, lauktu ta se balaterán ge emnde na.

Zhele midala áte belsa dzayye

¹¹ Am iga-aara maa, ya ketaa ice á dem zhegela wá, yá zhárá ba samaya wanje an wacene. Zlaɓe ádalíye, yá zhárá ba belsa dzayye telle, antara ura áte iga-aara. Zhera á edda una ñanna: Slejirire, antara baaka fida ázeñára. Ñane á kya shairiya-aara á ba áte jirire, á wava keni á ba áte uññule-aara. ¹² Ice-aha-aara ba seke nara á kárá, dzakwa á sleksire keni baaka zlakta-aara am ire-aara. Zlaɓe ádalíye, ankwá zhera an puwa áte ñane, baaka slediyeddiye ðekíðeki, sey ba ñane palle duksa-aara.

¹³ Nanɓyuwe-aara baðemme ba uzhe. Zhera-aara wá: Elva á Dadaamiya.

¹⁴ Am iga-aara, ta ðabemhe ge emnde a wáwa am samaya, itare keni baðemme tá á ba áte belsa dzaydzaye, tá am nanɓyuwe keni dzayye ba telle, lefedde jipu, cufedde zlaɓe ádalíye keni. ¹⁵ Ankwá á segashe katsakar am mbuwe-aara, an ga slare jipu. Á de gáná an una ñanna ndzedá arge duniya baðemme. Ba ñane palle una á de geva slekse an zade á ire am erva, slekse na an hakuma jipu na. Watse á ngerdá kelaade-aha-aara an sera ba seke una tá ngerda egdzara á náfa am tate-aara, ge beca yáwe-aara na. Una ñanna, á maramiya já ervaunðe á Dadaamiya Yaakadada árgé duksa baðemme. ¹⁶ Ankwá zhera-aara an puwa áte nanɓyuwe-aara, antara pákwálá-aara, a ba itare: Slekse arge slekse-aha baðemme, Yaakadada arge dada-aha baðemme.

¹⁷ Daaci yá zhárá ba malika umele a tsanve ge vaciya, a fantau ge ðáha yiye-aha tá ankwá ngye am huðe á zhegela, herzha á shanaasha samaya baðemme na, a ba ñane á ba an ndzedá, á elvan ge yiye-aha ñanna: «Sawmbare baðemme ásehuna, náwa Dadaamiya a gyakur munri yaikke! ¹⁸ Sawmbare á se za hyuwa á slekse-aha á larde-aha, antara hyuwa á sawji-aha, antara male-aha-aatare, hyuwa á belsa-aha, antara emnde na ndza tá áte belsa-aha ñanna, hyuwa á náve-aha antara emnde na tá kwárá ire-aatare, hyuwa á male-aha, antara egdzara, hyuwa á emnde baðemme, sawmbare zauza.»

¹⁹ Daaci yá zhárá ba dabba na, antara slekse-aha á larde-aha, ira sawji-aha-aatare, jarammeje baðemme ganakini tá daná wáwa ge edda una áte belsa dzayye na antara emnde a wáwa-aara. ²⁰ Daaci ta puwatersaa erva ákataliya ge tara dabba ñanna, antara nabi fida na ndza a magaa najipu-aha á katafke á dabba ñanna. Ndza a badu emnde á ba an najipu-aha ñanna, ta lyevaa lámba á dabba ñanna, ta kezlan ugje ge gáráva-aara hele na. Daaci ta valyateremhe á ba an shifa emnde buwa ñanna á dem ðerve á kárá, an wesa an *baraudau, jauje ge kárá-aha baðemme. ²¹ Amá sawji-aha-aatare, antara emnde na tá am iga á dabba ñanna baðemme na wá, a cebateraa ba katsakar na á segashe am mbuwe á edda una áte belsa na. Yiye-aha baðemme zaruze hyuwa-aatare, ta yanaa ba itare.

20

Elva a zara sleksire am iva debu

¹ Am iga-aara wá, yá zhárá ba malika umele zlafe ádaliye, á tsekwa á sawa am samaya, an egdza a tsekweram am erva, ge se wera evege shagerka na baaka halavuwa á sladdíre-aara ðekideki na, antara tsavaytsavaye yaikke. ² Daaci a naba eksavaa náza nye na emgyegwe a záhe keni ba ñane na. Amaana: Male á jini-aha, bi Shaitaine. Daaci a naba ñgudánaahe ciyye ge malika ñanna, geni á gá iva debu am tsavaytsavaye ñanna. ³ Kwaye a de eblyanme am evege ñanna, a zlenja an egdza a tsekweram, a venyanuhe zlafe ádaliye geni á gá iva-aha na am huðe-aara, á shanka se bada emnde am duniya mázle-aara. Sey má zlauzle iva debu ñanna, lauktu tá de belanaabela cekwaangudí.

⁴ Am iga a una ñanna maa, yá zhárá kurshi-aha á sleksire, emnde tá anjwa á njanja am kurshi-aha ñanna, ta vaterte hákuma á kya shairiya ge itare. Zlafe ádaliye, ya náternaa shedekwe-aha á emnde umele, ndza ta cebáteraa adabá tsaraatse áte elva a Yaisu, tá anjwa ndater elva á Dadaamiya ge emnde. Itare ndza kezlaranka ugje ge dabba ñanna ðekideki, ma ge gáráva á dabba ñanna keni. Lyiyarka lámba á dabba ñanna ðekideki ma áte erva a naðafa-aatare, ma áte wafke-aatare keni. Ya naterna emnde tá á ba an shifa-aha-aatare zlafe ádaliye lanje, tá anjwa zá sleksire-aatare antara Yaisu *Almasiihu am iva debu. ⁵ Una wá, zunjwire á tseta emnde am fáya. Emnde umele maa, zlafe tá tseteka emtsaade, sey má zlauzle iva debu ñanna. ⁶ Má gefa wá, sharánsha emnde ñanna Dadaamiya a tsaterete zunjwe am fáya na. Tá de jammeka antara emtsa na watse á de ceba emnde ge buwire na ðekideki, itare watse tá de geva *liman-aha á Dadaamiya, antara Yaisu Almasiihu, tá de za sleksire-aatare antara Yaisu Almasiihu am iva debu.

Halavuhále ndzefa á Shaitaine

⁷ Am iga á iva debu ñanna maa, watse tá belanaabelá zlafe ádaliye Shaitaine, á de sesse am evege-aara ñanna. ⁸ Watse á de bada emnde zlafe ádaliye am larde-aha bademme am duniya. Ba larde-aha ñanna una tá ðahaná an Gaug, antara Magaug na. Watse á jatermaare bademme, ganakini tá de wava. Kwakyire-aatare, watse ta ba seke shiili na am guwa na. ⁹ Daaci yá zhárá ba daredde, tá kela á dem huðe á duniya bademme, tá anjwa á jantaave ge tate-aha na tá átekwa emnde á Dadaamiya, tá jantaave ge berni yaikke na a wayeta erwaunde-aara ba estuwa. A naba tsekwa ge kára á sa am samaya, a se zlateraaha bademme. ¹⁰ Daaci ta eksevaa Shaitaine na a keðeteraa ñane na, ta de eblyanme am derve á kára na an weshan *baraudau, tá am huðe-aara tara dabba, antara nabi fida na. Tá de maga palása-aatare áhuwa vayi vacika dem ba ge ðekideki.

Shairiya á emnde am halavuwa á duniya

¹¹ Daaci yá zhárá ba kurshi á sleksire yaikke vayvaya, dzayye ba telle, anjwa ura á njá am kurshi ñanna. Tara samaya antara haha zhagadarzhagade á katafke-aara, puwarteka ice áte itare ðekideki. ¹² Daaci yá zhárá ba nalga á emnde na ndza emtsaremtsa na, male-aha, antara egdza bademme tá anjwa á tsatse á katafke á slekse yaikke ñanna. Daaci ta naba werta wakita-aha. Anjwa wakita umele, an puwa zhera-aha á emnde na tá an shifa na á zleka na am huðe-aara, ñane keni ta

werantehe. Daaci Dadaamiya a fantau ge kya shairiya á emnde a fáyá ñanna baðemme, ma shairiya á ware keni ta kyánaa á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara, ta beranaa am wakita na. ¹³ Antara ba emnde na ndza ndaterunde háye keni, a naba melatersehe á segashe. Tara emtsa, antara fáyá keni eptsananaaptsa emnde na ndza tá ázetare, Dadaamiya a se kya shairiya-aatare baðemme, ma ware keni ta kyanaa á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara na. ¹⁴ Am iga-aara maa, ta puwum tara emtsa, antara fáyá á dem kára. Derve á kára ñanna emtsa umele ge buwire. ¹⁵ Daaci ma ware una shanka zhera-aara am wakita á emnde a shifa na wá, ñane tá velyaná á ba á dem derve á kára.

21

Samaya antara haha bukerde tá áñwaslire

¹ Daaci yá zhára ba samaya áñwaslire, antara haha áñwaslire, emgyegwe-aha-aara na meðarmeða baðemme. Ba háye-aha keni ta baaka meðarmeða baðemme. ² Zlaðe áðaliye, yá zhára ba berni cuðeðde. Una ñanna, berni á Urusaliima áñwaslire, aṅkwa á tsekwa á sawa áza Dadaamiya am samaya. Dadaamiya a caðese ba seke una ni larusa á caða vuwa-aara má aṅkwa á zlála á de gá zhele na. ³ Yá cena ba kwára yaikke, an ndzeða jipu, á segashe am tate á kurshi á sleksire. A ba kwára ñanna wá: «Kina wá, tate á njá á Dadaamiya á ba am dágame á emnde mázle-aara, tá de geva emnde-aara ba miyenne, Dadaamiya keni á njá á ba am dágame-aatare, á de geva ba ñane palle Dadaamiya-aatare. ⁴ Á de halatersá ba ñane an erva-aara yáwe á kyuwa am ice. Watse baaka á de emtsa mázle-aara. Ma kyuwa, ma tsáká dákwá, ma wá á vuwa keni baðemme duksa-aha ñanna ndza na á dedde.»

⁵ Daaci á ba Slekse yaikke na am kurshi na: «Ka cenáncena emtu, duksa baðemme sey yá maga ba umele áñwaslire.» A fiyarhe zlaðe áðaliye, a ba ñane: «Puwetepuwa elva ñanna, adaba jirire baaka fida am huðe-aara ðekideki.» ⁶ A farhe zlaðe áðaliye ge enndáhá-aara, a ba ñane wá: «Zlauzle áte una. Ba iya una ya zuññwe arge duksa baðemme, watse ba iya ñanna zlaðe áðaliye am halavuwa á duksa baðemme. Ya slekatarfe keni ba iya, ya slekataliya keni ba iya. Ma á wáná ndera ge ware keni, yá vanteya ya yáwe á shushe ge edda-aara ba dey. Yáwe ñanna, yáwe á suwa na á fá shifa am ura na. ⁷ Daaci ma a ganaa ware ndzeða keni yá vanteya duksa-aha ñanna. Iya keni yá gevge Dadaamiya-aara, ñane keni á gevge ba egdza-aaruwa. ⁸ Amá tara emnde a lyáwa, emnde na fartareka, emnde a mága danñwire á huðe, emnde a ceba shifa, emnde a mága gwardzire, emnde a kyula hele, antara emnde a mága fida, emnde ñanna baðemme tá de ñgyakaterá á dem derve á kára na an weshá an *baraudau na. Una ñanna, emtsa-aatare ge buwire.»

Elva a Urusaliima áñwaslire

⁹ Daaci malika-aha vuye na ndza tá an erba-aha vuye am erva-aatare, an naha an masiba-aha na á halavuwa átekwa na, palle-aatare a naba ðahite, a ba ñane á elvan ge iya wá: «Sawa náwa yá maraká larusa á gáná egdza zhel kyáwe na.» ¹⁰ Daaci a naba tsekwiyarhe ge Shefekwe Cuðeðde, kerten a naba eksite ge malika ñanna, kwáye a de ðalta antara iya áte ire á wa slaðde jipu, a mariya berni cuðeðde, berni á Urusaliima

anƙwa á tsekwa á sawa áza Dadaamiya á sawa am samaya. ¹¹ Berni ɲanna ámbera á maga wulwulire ba seke jeba á náƙwa umele anƙwa tá dáháná an Yaspá, an dárádza jipu. Wulwulire ɲanna á maganá ba demdemire á Dadaamiya. ¹² Ta jantaave ge berni ɲanna an riya yaikke, an sladdfire á dem zhegela keni ɲane. Wákyiya kelaawa ju buwa áte riya ɲanna. Malika-aha keni ta kelaawa ju buwa áte wákyiya-aha ɲanna. An puwa zhera-aha á jeba-aha á *Iserayiila-aha kelaawa ju buwa na áte wákyiya-aha ɲanna bademme. ¹³ Wákyiya keye keye áte dalbe-aha á riya ɲanna ufaɗe kerɗe. Wákyiya keye á dem gedi, keye á dem manem, keye á dem pute, keye keni á dem yala. ¹⁴ Riya á berni ɲanna bademme ta fanaa ekte á ba an náƙwa-aha kelaawa ju buwa njanɲe. Ba kelaa náƙwa am náƙwa-aha ɲanna, an puwa zhera á ura palle am pukura-aha á egdza zhel kyáwe ta kelaawa ju buwa na.

¹⁵ Malika ɲanna a ndahi elva na, an zade á dindar sladdfire am erwa-aara ge kura duksa an ɲane. Á de kura ba tara berni ɲanna an ɲane, antara riya-aha-aara, ira wákyiya-aha-aara bademme. ¹⁶ Berni ɲanna wá, gevka takarre. Daaci malika ɲanna a kuranaahe, dalbe-aha-aara ufaɗe kerɗe ba kalkale. Ma am sladdfire, ma am hwiya keni ba zawa debu kelaawa ju buwa. An wálá á dem zhegela keni ba estuwa. ¹⁷ Daaci a kurese riya-aara keni. Wálá á riya ɲanna deremke, an kul ufaɗe ju ufaɗe áte erwa. Una ɲanna wá, a kuran ba seke kura duksa á emnde. ¹⁸ Riya á berni ɲanna bademme wá, ta nyanjanaa á ba an jeba á náƙwa umele anƙwa tá dáháná an Yaspá, náƙwá ɲanna an dárádza jipu. Berni ɲanna maa, bademme ta nderanaa á ba an dindar miyenne, dáláwwe ba seke kweteram. ¹⁹ Náƙwá-aha na ta fanaa ekte ge riya ɲanna maa, bademme an cáɗá. Ta caɗanaa an jeba á náƙwá-aha umele anƙwa tá an dárádza jipu, náƙwá-aha ɲanna jeli gergere bademme. Zunɲwire á náƙwá-aha á ekte á riya ɲanna, ta caɗanaa an Yaspá, buwire, ta caɗanaa an Safira, keyire, ta caɗanaa an Kaldaidaun, ufaɗfire ta caɗanaa an Imiradi, ²⁰ ilyebire ta caɗanaa an Sardunisú, unƙwahire ta caɗanaa an Sardiyus, vuyire ta caɗanaa an Kirisauliti, tiisire ta caɗanaa an Bairil, ɲane jeli slerekke. Maselmanire tá caɗanaa an Tupas, kelaawire ta caɗanaa an Kirisauparasu, kelaawa jemtekwire ta caɗanaa an Turkuwas, ɲane jeli lipela. Kelaawa ju buwire ta caɗanaa an Amaitistu. ²¹ Amá wákyiya-aha kelaawa ju buwa na áte riya á berni ɲanna, ta fafanu ba jeba á náƙwá umele anƙwa zariya jipu ákura paare, amá heɗaaka. Ba kelaa wákyiya ta fanu náƙwá ɲanna palle. Baráma am huɗe á berni ɲanna wá, ba dindar miyenne, dáláwwe ba seke kweteram.

²² Puwanteka ice-aaruwa ɗekideki áte mashidi am berni ɲanna, aɗaba Dadaamiya Yaakadada, antara egdza zhel kyawe tá anƙwa am huɗe-aara. Aɗaba una ɲanna baaka mashidi na. ²³ Tara vaciya antara tere keni ta baaka ɗekideki. Aɗaba demdemire á Dadaamiya hyephye, Egdza zhel kyáwe keni anƙwa á mára parakkire-aara am huɗe á berni ɲanna bademme. ²⁴ Emnde na ndza tá am duniya, tá am berni ɲanna, tá anƙwa já ɗába á ba áte parakkire ɲanna. Emnde na ndza ta slekse-aha am duniya na keni, halarantehálá sleksire-aatare ɲanna á dem huɗe-aara. ²⁵ Wákyiya-aha áte riya á berni ɲanna tá heɗeka ɗekideki, á njá á ba an wácene, aɗaba baaka vayiya mázla-aara. ²⁶ Sleksire, antara duksa shagera na ndza am duniya na, watse bademme tá de ndakaná á ba am

berni ɲanna. ²⁷ Baɗemme á názena aɲkwa harám am huɗe-aara maa, á demka á dem berni ɲanna ɗekiɗeki. Emnde a mága názu zlayeka, antara emnde a fida wá, baaka baráma ge itare ɗekiɗeki á dem huɗe-aara, sey ba emnde na an puwa zhera-aha-aatare am wakita á emnde a shifa na á zleka na, wakita á egdza zhel kyáwe na. Sey ba itare palle una watse tá dehuwa.

22

¹ Daaci malika ɲanna a naba mariya guwa, aɲkwa á kelá yáwe á shifa átekwa, aɲkwa á maga wulwulire ba seke kweteram. Yáwe ɲanna, á kela á sawa am tate na tá átekwa tara Dadaamiya tá am kurshi á sleksire-aatare antara egdza zhel kyáwe. ² Daaci yáwe ɲanna á kelá á ba áte baráma am huɗe á berni ɲanna. Aɲkwa náfá á shifa áte we á guwa ɲanna, áte iga guwa ɲanna, antara ásehuna-aara keni ba ɲane. Náfá á yá egdzere ser kelaawa ju buwa áte iva palle. Ba kela tere, á yá ba egdzere. Hyema-aara keni kurgune ge emnde na ta sawa á sa am larde-aha am duniya na. ³ Baɗemme á názena a nyainyanvaa Dadaamiya á taa demka á dem berni ɲanna ɗekiɗeki.

Tara Dadaamiya, antara egdza zhel kyáwe tá aɲkwa á njanja am kurshi á sleksire am berni ɲanna. Emnde a slera-aara tá aɲkwa kezlan ugje ge ɲane. ⁴ Itare wá, tá de nanna wafke á Dadaamiya ba shagera, watse tá shá zhera-aara áte wafke-aha-aatare baɗemme. ⁵ Vayiye wá, watse baaka ɗekiɗeki, watse baaka wedere á parakkire umele ɗekiɗeki, ma kárá á wáye, ma vaciya keni. Adába ba Dadaamiya Yaakadada an ire-aara una á de geva parakkire na á hyetehye áte emnde baɗemme. Daaci tá de zá sleksire-aatare emnde dem ba ge ɗekiɗeki.

Yaisu aɲkwa á eptsá

⁶ Daaci a ba malika á elvan ge iya: «Elva-aha na wá, baɗemme ba jirire, baaka fida am huɗe-aara ɗekiɗeki. Ba Dadaamiya una ndza a vaterte Shedekwe-aara ge nabi-aha, zlaɓe ádaliye, a belaa malika-aara ge emnde a slera-aara, ge se maraterá názu herzhe watse á magava ba jirire na.» A zla elva-aara estuwa.

⁷ «Ya baa ba kure! Náwa herzhe yá aɲkwa duwa, yá de gedatertegeɗa emnde na má tsufartetsufa elva a nabi-yire na am huɗe á wakita na.»

⁸ Iya Yuhanna wá, ya cenanaa á ba an hyema-aaruwa duksa-aha ɲanna, ya nanna an ice-aaruwa. Am sarte na cenanaacena, zharannaazhárá duksa-aha ɲanna ba shagera, kreppe ya naba mbeɗehe am sera á malika na a mariyaa duksa-aha ɲanna, yá kezlan ugje. ⁹ Amá a naba piyite: «Maɲka una,» a ba ɲane á elvan ge iya. «Iya keni ya ba sleslera á Dadaamiya ba seke kure antara egdzara mama-aha á ɲa nabi-aha umele. Ya ba seke emnde na ta de ɗaba názena ka puweta ka kina an ervaunɗe-aatare baɗemme. Kezlankezla ugje ba ge Dadaamiya palle.»

¹⁰ Názu a binaa ɲane zlaɓe ádaliye, a ba ɲane: «Elva-aha na wá, a tsekwanaa ba Dadaamiya. Sheɓatervuweka elva-aha ɲanna ge emnde. Adaba herzhe watse á magava duksa-aha ɲanna. ¹¹ Názu yá bakurná ya wá: Má ura a eksese mága kelaadire, a naba emmága ɲane. Edda una a eksese mága harám, a naba emmága ɲane. Edda una ɲane a eksese mága maggwire, a yanka emmága-aara. Edda una ɲane a eksese mága cuɗeɗɗire, a yanka, a emmága cuɗeɗɗire.»

¹² A ba Yaisu: «Náwa herzhe yá anƙwa duwa antara ládá-aaruwa am erva yá de tegakurtega. Amá wá, ma ware keni yá de vanta á ba áte názena ndza a maganaa edda-aara. ¹³ Ba iya una ya zunƙwe arge duksa baɗemme, am halavuwa á duksa baɗemme keni ba iya ɗanna zlaɓe ádaliye. Ya slekatafke keni ba iya, ya slekataliya keni ba iya.»

¹⁴ Má ba geɗa wá, watse tá shansha ba emnde na tá yanka liya am nangyuwe-aatare ɗekiɗeki na. Itare wá, watse tá shansha baráma á dem berni, tá de zá egdza á náfá á shifa na ba seke una tá kataná itare. ¹⁵ Amá emnde a mága ɗgudiyire, antara emnde a mága náfá, emnde a mága gwardzire, emnde a ceɓa shifa, an emnde a mága hele, ira emnde na tá njá á ba an fida am mbuwe na, emnde ɗanna baɗemme wá, itare tá taa demka á dem berni ɗanna ɗekiɗeki.

¹⁶ «Iya Yaisu, ya belakuraa malika-aaruwa, ganakini á de ɓalakurseɓále duksa-aha ɗanna baɗemme ge kure aiklaisiya-aha. Ya wulfe á *Dawuda ɗará ba iya, ya terlyakwa á irenɗya keni ba iya.»

¹⁷ Daaci a ba tara Sheɗekwe Cuɗeɗɗe, antara larusa á egdza zhel kyáwe: «Ane! naba sawa». Ma a cenanaa ware keni, ɗane keni a bánba: «Sawa». Ma á wáná ndera ge ware keni, sawmbare shawushe yáwe á shifa. Ma a se katanaa ware yáwe ɗanna keni, tá vante ba dey.

Elva na am halayuwá á elva-aha

¹⁸ Iya Yuhanna wá, náwa yá anƙwa fater magiya ge emnde na tá anƙwa cená elva á nabiyire am wakita na: Ma ware una a far názá-aara ge názena am wakita na keni, Dadaamiya á de fanaarfe ge ɗane masiba-aha ɗanna á ndahaná wakita na. ¹⁹ Ma ware una a gulese elva a nabiyire na am huɗe á wakita na keni, Dadaamiya á de tsakese dza-aara am egdzara á náfá á shifa anƙwa an puwa am wakita na. Watse ɓaaka sleɗe á edda-aara ba ɗekiɗeki am berni cuɗeɗɗe na á ndahaná wakita na.

²⁰ A bántsa edda una a magaa seyɗire á ba an jirire áte elva-aha ɗanna baɗemme na: «Ba jirire, náwa yá á ba áte we á sera, yá anƙwa duwa.»

*Aamin! Naba sawa ka Yaakadada Yaisu!

²¹ Yaakadada Yaisu a hyantehye ɗgurna-aara ma áte ware keni baɗemme.